

2008

Ομήρου Οδύσσεια

Αρχαίο Κείμενο καὶ Ἑμμετρη Μετάφραση
Ἀργύρη Ἑφταλιώτη

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Κείμενο καὶ Ἑμμετροῦ Μετάφραση Ἀργύρη Ἐφταλιώτη

Τηλεμάχεια

Ραψωδία α

Θεῶν ἀγορά. Ἀθηνᾶς παραίνεσις πρὸς Τηλέμαχον. Μνηστήρων εὐωχία.

Ραψωδία β

Ἰθακησίων ἀγορά. Τηλεμάχου ἀποδημία.

Ραψωδία γ

Τὰ ἐν Πύλῳ.

Ραψωδία δ

Τὰ ἐν Λακεδαίμονι.

Φαιακίδα

Ραψωδία ε
Ὀδυσσέως σχεδία.

Ραψωδία ζ
Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαιάκας.

Ραψωδία η
Ὀδυσσέως εἴσοδος πρὸς Ἀλκίνοιν.

Ραψωδία θ
Ὀδυσσέως σύστασις πρὸς Φαιάκας.

Ραψωδία ι
Ἀλκίνοιο ἀπόλογοι. Κυκλώπεια.

Ραψωδία κ
Τὰ περὶ Αἰόλου καὶ Λαιστρυγόνων καὶ Κίρκης.

Ραψωδία λ
Νέκυια.

Ραψωδία μ
Σειρήνες. Σκύλλα. Χάρυβδις. Βόες Ἥλιου.

Ραψωδία ν
Ὀδυσσέως ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων. (1-209)

Μνηστηροφονία

Ραψωδία ν

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Ἰθάκην. (ν210-)

Ραψωδία ξ

Ὀδυσσέως πρὸς Εὐμαιον ὁμιλία.

Ραψωδία ο

Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαιον ἄφιξις.

Ραψωδία π

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως.

Ραψωδία ρ

Τηλεμάχου ἐπάνοδος πρὸς Ἰθάκην.

Ραψωδία σ

Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμή.

Ραψωδία τ

Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης ὁμιλία. Τὰ νίπτρα.

Ραψωδία υ

Τὰ πρὸ τῆς μνηστηροφονίας.

Ραψωδία φ
Τόξου θέσις.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Εδώ, με το τέλος της ραψωδίας Φ, σταματά το χειρόγραφο του Αργύρη Εφταλιώτη. Ο Λέσβιος αυτός από την κωμόπολη Μόλυβο λογοτέχνης, ένας από τους κορυφαίους στα νεοελληνικά γράμματα, που είχε όνομα κοσμικό Κλεάνθης Κ. Μιχαηλίδης, και τα διηγήματα του τα τυπωμένα σε χωριστούς τόμους, όπως οι “Νησιώτικες Ιστορίες” (1894), οι “Φυλλάδες του Γεροδήμου” (1897), η “Μαζώχτρα” με το δράμα “Βουρκόλακας” (1900), τα ποιήματα “Παλιοί Σκοποί” (1901), και μαζί μ' αυτά η “Ιστορία της Ρωμιούσνης” (1901) και άλλα του άρθρα και δοκίμια κριτικά και ιστορικά, μένουνε διαμάντια του ωραίου δημοτικού λόγου,—σημειώνει ο ίδιος στο χειρόγραφο του μετά τον τελευταίο στίχο: “Τέλειωσε τις 9 του Φλεβάρη 1923—Στην Αντίπολη”. Εκεί, στ' ακρογιάλι της Μεσογειακής Γαλλίας, ύστερ' από λίγους μήνες, “τον πήρε ο κορμοτεντωτής ο Χάρος”, και δεν τον άφησε ν' αποτελειώσει την ποιητική απόδοση του ομηρικού έπους στη νέα μας γλώσσα. Είτανε τότε 74 χρόνων, και είχε αρχίσει να μεταφράζει την “Οδύσσεια” στις 10 του Μάη του 1914. Μετά το θάνατο του, το χειρόγραφο του έργου (6 τετράδια) παραδόθηκε από τους κληρονόμους του και μένει φυλαγμένο στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων. Από μια σημείωση του Εφταλιώτη στο β' τετράδιο τους:—“Τα καλλίτερα: β' μέρος του Α, όλο το Β, δεύτερο μέρος του Δ, πρώτο του Ε, πρώτο του Ζ, όλο το Η, όλο το Ι, όλο το Κ”—φαίνεται πώς είχε σκοπό ο μεταφραστής, πριν τυπώσει το έργο του, να το ξαναθεωρήσει, αφού μάλιστα μια περίπου δεκαετία χωρίζει το Α από το Φ· και θάδινε τότε την τελειωτική συνάρτηση τόσο στην έκφραση όσο και στην ονοματολογία προσώπων και πραγμάτων, ακόμα και στους ορθογραφικούς τύπους ή και στα στιχουργικά γυρίσματα κατά τα πρότυπα του ομηρικού κειμένου. [. . .]

(Σημείωμα του εκδότη: ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΗΣ “ΕΣΤΙΑΣ” Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.)

Ραψωδία χ
Μνηστηροφονία.

Ραψωδία ψ
Όδυσσέως υπό Πηνελόπης αναγνωρισμός.

Ραψωδία ω
Σπονδαί.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία α

Θεῶν ἀγορά. Ἀθηνᾶς παραίνεσις πρὸς Τηλέμαχον. Μνηστήρων εὐωχία.

- ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, πολύτροπον, Τὸν ἄντρα τὸν πολύπραγο τραγούδησέ
ὄς μάλα πολλὰ μου, ὦ Μοῦσα,
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον πού περισσὰ πλανήθηκε, σὰν κούρσεψε
ἔπερσεν· τῆς Τροίας
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ τὸ ἱερὸ κάστρο, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων
νόον ἔγνω, εἶδε χῶρες
πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα κι ἔμαθε γνῶμες, καὶ πολλὰ στὰ πέλαα
ὄν κατὰ θυμόν, βρῆκε πάθια,
5 ἀρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστον γιὰ μιὰ ζωὴ παλεύοντας καὶ γυρισμὸ
ἑταίρων. συντρόφων.
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐτάρους ἐρρύσατο, Μὰ πάλε δὲν τοὺς γλύτωσε, κι ἂν τὸ
ἰέμενός περ· ποθοῦσε, ἐκείνους,
αὐτῶν γὰρ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν τι ἀπὸ δικῆ τους χάθηκαν οἱ κούφιοι
ὄλοντο, ἀμυαλωσύνη,
νήπιοι, οἱ κατὰ βουῆς Ὑπερίονος τοῦ Ἥλιου τοῦ Ὑπερίονα σὰν ἔφαγαν τὰ
Ἥελίοιο βόδια,
ἦσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο κι αὐτὸς τοὺς πῆρε τὴ γλυκειὰ τοῦ
νόστιμον ἦμαρ. γυρισμοῦ τους μέρα.
- 10 τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπέ Ἀπ' ὅπου ἂν τὰ 'χης, πές μας τα, ὦ θεά, τοῦ
καὶ ἡμῖν. Δία κόρη.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον Ὅλοι πού τότες τὸν πολὺ τὸ χαλασμὸ
αἰπὺν ὄλεθρον, ξεφύγαν
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ γυρίσανε, ἀπὸ πόλεμο καὶ θάλασσα
θάλασσαν· σωσμένοι,
τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ καὶ μόνο ἐκειόνε, σπιτικὸ καὶ ταίρι
γυναικὸς στερημένο,
νύμφη πότνι' ἔρκε Καλυψὼ δῖα θεάων ἢ Καλυψὼ ἢ τρισέμορφη θεὰ τόνε
κρατοῦσε,
- 15 ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη γιὰτὶ ἄντρα της τὸν ἠθελε στίς βαθουλές
πόσιν εἶναι. σπηλιές της.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων Μὰ ὁ γῦρος σὰν τελέστηκε τῶν χρόνων, κι
ἐνιαυτῶν, ἦρθε ἡ ὥρα,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε πού τό 'χανε οἱ θεοὶ γραφτὸ στὸ Θιάκι νὰ
νέεσθαι ξανάρθη
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν στὸ σπιτικὸ του, μήτ' ἐκεῖ δὲν τοῦ ἔλειψαν

ἀέθλων καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἑλέαιρον ἅπαντες 20 νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχές μενέαινε ἀντιθέω Ὀδυσῆι πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι. ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαΐαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος οἱ δ' ἀνιόντος, 25 ἀντιῶν ταύρων τε καὶ ἄρνειῶν ἐκατόμβης. ἔνθ' ὁ γ' ἐτέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν. τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε· μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθιοι, 30 τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης· τοῦ ὁ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα· "ὦ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιώωνται· ἐξ ἡμέων γὰρ φασὶ κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῆσιν ἀτασθαλίησιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν, 35 ὥς καὶ νῦν Αἰγίσθος ὑπὲρ μόρον Ἄτρεΐδαο γῆμ' ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα, εἰδῶς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ εἵπομεν ἡμεῖς, Ἑρμείαν πέμψαντες, εὐσκοπον ἀργεῖφόντην,	οἱ ἀγῶνες, καὶ σὲ δικοὺς κοντά. Κι οἱ θεοὶ τὸν συμπονοῦσαν ὅλοι, ἐξὸν τὸν Ποσειδῶνα· αὐτὸς βαριά ἦταν χολωμένος μὲ τὸ Δυσσέα τὸ θεϊκό, στὸν τόπο του πρὶν φτάση. Βρισκόταν στοὺς Αἰθίοπες ὁ Ποσειδῶνας τότες, πὺν ζοῦνε μοιραστοὶ μακριὰ στοῦ κόσμου τὶς ἀκροῦλες, στοῦ Ἥλιου τὸ βούλημα οἱ μισοί, στ' ἀνάβλεμμά του οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ δεχτῆ ἑκατοβοδιὰ ἀπὸ ταύρους καὶ κριάρια. Ἐκεῖ γλυκοξεφάντωνε· οἱ θεοὶ ὡς τόσο οἱ ἄλλοι στοὺς πύργους μαζωχτήκανε τοῦ Δία τοῦ Ὀλυμπήσου, κι ὀμπρὸς τους, ὅλων τῶν θεῶν κι ἀνθρώπων ὁ πατέρας ἄνοιξε λόγο, τὶ στὸ νοῦ ξανάρθε τοῦ ὁ μεγάλος ὁ Αἰγίστος, πὺν ὁ ξακουστὸς τὸν ἔκοψε ὁ Ὀρέστης, τοῦ Ἀγαμέμνου ὁ γιός. Ἐκειὸν ὁ Δίας ἀνιστορῶντας, στοὺς ἄλλους τοὺς ἀθάνατους αὐτὰ τὰ λόγια κρένει· "Ἄλλοι, καὶ πῶς γυρεύουνε παντοτινὰ οἱ ἀνθρῶποι νὰ ρίχτουνε τὸ φταίξιμο σ' ἐμᾶς γιὰ τὰ δεινὰ τους, καὶ λένε ἐμεῖς τὰ φέρνουμε· μὰ ἀπὸ δική τους τύφλα παθαίνουν πέρα ἀπ' τὸ γραφτό· νά, ὁ Αἰγίστος, πὺν πῆρε τὸ ταίρι τοῦ Ἀγαμέμνονα, καὶ πὺν στὸ γυρισμὸ του χαλνάει κι ἐκείνονε· ἀπὸ πρὶν τὸ γνώριζε τί μέγα κακὸ θὰ τοῦ ῥθη, γιὰτι ἐμεῖς μηνύσαμε του τότες

- μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάσθαι
ἄκοιτιν·
- 40 ἐκ γὰρ Ὀρέσταιο τίσις ἔσσεται
Ἀτρεΐδαο,
ὀππὸτ' ἂν ἠβήσῃ τε καὶ ἤς ἰμείρεται
αἴης.
ὥς ἔφαθ' Ἑρμείας, ἀλλ' οὐ φρένας
Αἰγίσθοιο
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἄθροα
πάντ' ἀπέτισεν."
- τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
- 45 "ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε
κρειόντων,
καὶ λίην κεινός γε εἰοικότι κεῖται
ὀλέθρῳ·
ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε
ρέζοι·
ἀλλὰ μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφροني
δαίεται ἦτορ,
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἀπο
πήματα πάσχει
- 50 νήσῳ ἐν ἀμφιρῦτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι
θαλάσσης.
νήσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα
ναίει,
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὃς τε
θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας
αὐτὸς
μακράς, αἰ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς
ἔχουσιν.
- 55 τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον
κατερύκει,
αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι
λόγοισιν
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ τὸν τόπο του· μὰ πάλε αὐτός, καὶ τὸν
Ὀδυσσεύς,
ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρήσκοντα
νοῆσαι
ἤς γαίης, θανέειν ἰμείρεται. οὐδέ νυ σοί
περ
- 60 ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε. οὐ νύ Τάχα δὲ σὲ τιμοῦσε αὐτὸς στῆ διάπλατη
μὲ τὸν ἀγρυπνομάτη Ἑρμῆ, μηδὲ νὰ τόνε
κόψη,
μηδὲ τὸ ταίρι νὰ ζητάη· γιατί θὰ γδικιωθῆ
του
σὰ μεγαλώση καὶ ποθῆ τὸν τόπο του ὁ
Ὀρέστης.
Καλόγνωμα τοῦ τά 'πε ὁ Ἑρμῆς, μὰ ὁ
Αἰγίστος ν' ἀκούση
δὲν ἤθελε, καὶ μαζωχτὰ τὰ πλέρωσε
κατόπι."
- Κι ἡ γαλανόματη Ἀθηνᾶ τοῦ ἀπολογιέται
τότες·
"Πατέρα μας, τοῦ Κρόνου γιέ, τῶν
βασιλιάδων πρῶτε,
βέβαια τοῦ ἄξιζε ἐκείνου τέτοιος χαμὸς νὰ
τοῦ 'ρθῆ·
τὰ ἴδια ἂς πάθῃ ὅποιος κακὰ παρόμοια
πράξῃ κι ἄλλος.
Ἐγὼ 'μωσ γιὰ τὸ γνωστικὸ Ὀδυσσεά
χολοσκάνω,
τὸν ἄμοιρο, ποὺ ἀπὸ δικοὺς μακρόθε
τυραννιέται
σὲ κυματόζωστο νησί, στῆς θάλασσας τ'
ἀφάλι,
νησί δεντρᾶτο, ποὺ θεὰ τὴν κατοικία της
ἔχει,
ἢ κόρη τοῦ κακόγνωμου τοῦ Ἄτλαντα, ποὺ
ξέρει
τῆς θάλασσας τὰ τρισβαθα, καὶ μὲ μακριές
κολῶνες
ἀπὸ τῆ γῆς τὸν οὐρανὸ φυλάει
ξεχωρισμένο.
Ἐκείνου ἢ κόρη τὸν κρατᾷ τὸ δύστυχο
στὰ δάκρυα,
καὶ μὲ γλυκειὲς μαγεύει τὸν κουβέντες, νὰ
ξεχάσῃ
τὸν τόπο του· μὰ πάλε αὐτός, καὶ τὸν
καπνὸ μονάχα
νὰ θώρειε τῆς πατρίδας του σὰν
ἀλαφροανεβαίνῃ,
κι ἂς πέθαινε· μὰ μήτ' ἐσύ, Ὀλυμπήσε, δὲ
σπλαχνιέσαι.

- τ' Ὀδυσσεὺς
 Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ
 ῥέζων
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο,
 Ζεῦ;"
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 νεφεληγερέτα Ζεὺς·"
 "τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν
 ἕρκος ὀδόντων.
 65 πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο
 λαθοίμην,
 ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ'
 ἰρὰ θεοῖσιν
 ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν
 ἔχουσιν;
 ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς
 αἰεὶ
 Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ
 ἀλάωσεν,
 70 ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ
 μέγιστον
 πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε
 νύμφη,
 Φόρκυνος θυγάτηρ ἄλος ἀτρυγέτοιο
 μέδοντος,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι
 μιγεῖσα.
 ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων
 ἐνοσίχθων
 75 οὐ τι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ
 πατρίδος αἴης.
 ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἶδε περιφραζόμεθα
 πάντες
 νόστον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ
 μεθήσει
 ὃν χόλον· οὐ μὲν γὰρ τι δυνήσεται
 ἀντία πάντων
 ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν
 οἶος."
 80 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
 "ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε
 κρειόντων,
- Τρωάδα,
 σιμὰ στὰ πλοῖα τῶν Ἀργιτῶν μὲ περισσὲς
 θυσίεις ;
 τί τόσο, ὦ Δία, τώρα ἐσὺ μὲ τὸ Δυσσέα
 κακιώνεις ;"
 Κι ὁ Δίας τῆς ἀποκρένεται ὁ
 συννεφομαζώχτης·
 "Τί λόγο ἀπὸ τ' ἀχείλι σου ξεστομίσεις,
 παιδί μου ;
 Ποιὸς τό 'πε ἐγὼ πῶς λησμονῶ τὸ θεϊκὸ
 Ὀδυσσέα,
 πὸν πρῶτος εἶναι ἀπ' τοὺς θνητοὺς στὸ νοῦ
 καὶ στίς θυσίεις
 πρὸς τοὺς ἀθάνατους θεοὺς πὸν ὀρίζουνε
 τὰ οὐράνια ;
 Ὁ Ποσειδάωνας εἶν' ὁ θεός, τῆς γῆς ὁ
 περιζώστης,
 πὸν πάθος τοῦ ἔχει ἀνέσβεστο, τὶ χάλασε
 τὸ μάτι
 τοῦ ἰσόθεου τοῦ Πολύφημου, τοῦ πρώτου
 τῶν Κυκλώπων
 στὴ δύναμη· τῆς Θόωσας εἶναι παιδί, τῆς
 νύμφης,
 κόρης τοῦ Φόρκυνα, ἄρχοντα τοῦ
 ἀτρύγητου πελάγου,
 πὸν ὁ Ποσειδάωνας σὲ βαθειὲς σπηλιὲς
 ἀγκάλιασέ την.
 Ἀπὸ τὰ τότε ὁ σαλευτῆς τῆς γῆς ὁ
 Ποσειδάωνας
 κι ἂ δὲν τότε θανάτωσε, μὰ τὸν πλανάει
 στὰ ξένα
 τὸν Ὀδυσσέα. Ὅμως καιρὸς ἐμεῖς νὰ
 στοχαστοῦμε
 πῶς νὰ ῥθῆ στὴν πατρίδα του· θὰ πάψῃ
 τὴν ὀργή του
 ὁ Ποσειδάωνας· δὲν μπορεῖ στὸ πείσμα μας,
 κι ἀγνάντια
 τόσων ἀθάνατων αὐτὸς ν' ἀντισταθῆ
 μονάχος."
 Κι ἡ γαλανόματη ἡ θεὰ τοῦ ἀπολογήθη
 τότες·
 "Πατέρα μας, τοῦ Κρόνου γιέ, τῶν
 βασιλιάδων πρῶτε,

εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν, νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε, Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεῖφόντην 85 νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα νύμφη εὐπλοκάμῳ εἵπη νημερτέα βουλήν, νόστον Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος, ὥς κε ὁ νέηται αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν μᾶλλον ἐποτρύνω καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ τοῦ 90 γιοῦ του ἐκεῖ, κὶ ἀπόφαση νὰ βάλω θεῖω, εἰς ἀγορὴν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἳ τέ οἱ αἰεὶ μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βούς. πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἦν 100 που ἀκούση, ἦδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχησιν." ὥς εἰποῦσ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὕγρην ἦδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο· εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὄξει χαλκῶ, 100 βριθὺ μέγα στιβαρόν, τῶ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν ἡρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη. βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων αἶξασα, στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις	στοὺς τρισμακάριστους θεοὺς αὐτὸ ἂν ἀρέση τώρα, νὰ ξαναρθῆ στὸ σπίτι του ὁ παράξιος Ὀδυσσεάς ὁ Ἀργοφονιάς Ἑρμῆς ἄς πάη μηνύτορας δικός μας, στῆς Ὠγυγίας τὸ νησί, γιὰ νὰ μηνύση ἀμέσως τῆς ὠριοπλέξουδης θεᾶς τὴν ἀσφαλι βουλή μας, γυρίση. Ἐγὼ στὸ Θιάκι πάω, καρδιά περσότερη νὰ δώσω στὴν ψυχὴ του, νὰ πῆ τοὺς μακρομάλληδες Ἀχαιοὺς νὰ μαζωχτοῦνε, καὶ τοὺς μνηστήρες ὀλονοὺς ν' ἀποκηρύξη ὀμπρὸς τοὺς, ποὺ σφάζουν κὶ ὄλο σφάζουνε τὰ βοδοπρόβατά του. Κατόπι στὴν ἀμμουδερὴ τὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη τὸν παίρνω, κὶ ἴσως τοῦ γονιοῦ τὸ γυρισμὸ ἐκεῖ μάθη, κὶ ἔτσι μᾶς βγάλη κὶ ὄνομα λαμπρὸ μὲς στοὺς ἀνθρώπους." Εἶπε, καὶ σάνταλα ἔδεσε στὰ πόδια τῆς πανώρια, ἀχάλαστα κὶ ὀλόχρυσά, ποὺ πεταχτὰ τὴ φέρνουν ἀπὸ στεριῆς καὶ θάλασσες σὰ φύσημα τοῦ ἀνέμου· πῆρε κοντὰρι δυνατὸ μὲ μύτη ἀκονισμένη, βαρὺ, μεγάλο καὶ στεριό· μὲ δαῦτο ἡρώους ἄντρες σωροὺς δαμάζει ἂν ὀργιστῆ τοῦ φριχτοῦ Δία ἢ κόρη. Ἀπὸ τοῦ Οὐλύμπου χύμιξε τὰ κορφοβούνια τότες στὸ Θιάκι, κὶ ὀμπρὸς στάθηκε στὶς θύρες

Ὀδυσῆος,
οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμη δ' ἔχε
χάλκεον ἔγχος,
105 εἶδομένη ξείνω, Ταφίων ἡγήτορι
Μέντη.
εὔρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας. οἱ
μὲν ἔπειτα
πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν
ἔτερπον
ἦμενοι ἐν ῥίνοισι βοῶν, οὓς ἔκτανον
αὐτοί·
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὄτρηροὶ
θεράποντες

110 οἱ μὲν οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ
ὔδωρ,
οἱ δ' αὐτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι
τραπέζας
νίζον καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ κρέα πολλὰ
δατεῦντο.
τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος
θεοειδής,
ἦστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον
τετιμημένος ἦτορ,

115 ὁσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴ
ποθεν ἔλθων
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ
δῶματα θεΐη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι καὶ δῶμασιν οἴσιν
ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος,
εἴσιδ' Ἀθήνην.
βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ
θυμῷ

120 ξείνον δηθὰ θύρησιν ἐφεστάμεν·
ἐγγύθι δὲ στάς
χεῖρ' ἔλε δεξιτερῆν καὶ ἐδέξατο
χάλκεον ἔγχος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·

τοῦ Ὀδυσσέα,
πὰς στὸ κατώφλι τῆς αὐλῆς, κρατώντας
στὴν παλάμη
τὸ χάλκινο κοντάρι της, καὶ μοιάζοντας μὲ
ξένο,
τὸ Μέντορα τὸ βασιλιὰ τῆς Τάφος. Ἐκεῖ
βρῆκε
καὶ τοὺς μνηστῆρες τοὺς τρανοὺς·
γλεντίζανε μὲ σκάκι
ὀμπρὸς στὶς θύρες σὲ προβιὲς βοδιῶνε
καθισμένοι,
ποὺ ἴδιοι τοὺς τὰ σφάξανε· κι ὀλόγυρά
τοὺς πλήθος
παραστεκόνταν κήρυκες καὶ πρόθυμα
κοπέλια,
ποὺ ἄλλοι μὲ τὸ κρασί νερὸ μὲς στὰ
κροντήρια σμίγαν,
ἄλλοι τραπέζια πλένανε μὲ τρυπητὰ
σφουγγάρια,
καὶ στρώνανέ τα· κι ἄλλοι τοὺς τὰ κρέατα
μοιράζαν.

Κι ὁ θεόμορφος Τηλέμαχος τὴν εἶδε
πρῶτος πρῶτος.

Στὸ πλάγι τοὺς καθότανε μὲ σπλάχνα
ταραγμένα

καὶ μὲς στὸ νοῦ τοῦ λόγιαζε τὸν ξέλαμπρο
γωνιό του,
ἂν θὰ ῥχουνταν ποτὲ μαθὲς νὰ τοὺς
σκορπίση ἐτούτους
ἀπὸ τοὺς πύργους, κι ἴδιος τοῦ νὰ
βασιλεύη πάλε
μὲ τὰ δικά του τὰ καλὰ. Αὐτὰ ἔχοντας στὸ
νοῦ τοῦ
σιμὰ στοὺς ἄλλους, μάτιασε τὴν Ἀθηνᾶ,
καὶ πῆγε
ἴσια στὰ ξώθυρα, ἐπειδὴς ντρεπότανε ν'
ἀφήση
ξένο νὰ πολυστέκεται στὴ θύρα· ὀμπρὸς
τοῦ ἰστάθη,
πιάνει τὸ χέρι τὸ δεξι, τοῦ παίρνει τὸ
κοντάρι
τὸ χάλκινο, καὶ τοῦ λαλεῖ μὲ φτερωμένα
λόγια·

- "χαῖρε, ξεῖνε, παρ' ἄμμι φιλήσεται
αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσεται ὄττεο
σε χρή."
- 125 "ὡς εἰπὼν ἠγεῖθ', ἠ δ' ἔσπετο Παλλὰς
Ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου
ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα
μακρὴν
δουροδόκης ἔντοσθεν εὐξόου, ἔνθα περ σ' ἀρματοθήκη
σκαλιστὴ, πού κι ἄλλα ἐκεῖ
ἄλλα
ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἴστατο
πολλά,
- 130 αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἴσεν ἄγων, ὑπὸ
λίτα πετάσσας,
καλὸν δαιδάλεον· ὑπὸ δὲ θρηῖνος ποσὶν
ἦεν.
παρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον,
ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνηθείς
ὄρουμαγδῶ
δείπνω ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι
μετελθῶν,
- 135 ἦ δ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιοχόμενοι
ἔροιτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόω ἐπέχευε
φέρουσα
καλῇ χρυσεῖῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε
τράπεζαν.
σίτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε
φέρουσα,
- 140 εἶδατα πόλλ' ἐπιθείσα, χαριζομένη
παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν
αἰείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια
κύπελλα·
κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπήχετο
οἰνοχοεύων.
ἐς δ' ἦλθον μνηστήρες ἀγήνορες. οἱ μὲν
- "Καλῶς τὸν ξένο· ἐσὺ ἀπ' ἐμᾶς θὰ
φιλευτῆς, καὶ κάλλιο
πρῶτα στὸ δεῖπνο, κι ὕστερα μᾶς κρένεις
ὅ,τι ὀρίζεις."
- Εἶπε, καὶ πῆγε αὐτὸς ὀμπρός, κι ἡ
Ἀθηνᾶ ἀκλουθοῦσε.
Καὶ μέσα στ' ἀψηλόχτιστο παλάτι σάνε
μπῆκαν,
παίρνει καὶ στήνει σὲ μακριὰ κολῶνα τὸ
κοντάρι,
καὶ μέσα στ' ἀψηλόχτιστο παλάτι σάνε
μπῆκαν,
παίρνει καὶ στήνει σὲ μακριὰ κολῶνα τὸ
κοντάρι,
πολλὰ τοῦ καρτερόψυχου τοῦ Ὀδυσσέα
στεκόνταν.
Σ' ἓνα θρονὶ τὴν κάθισε πᾶς σ' ἀπλωμένο
τούλι,
θρονὶ πανώριο, πλουμιστό, κι
ἀκουμποπόδι ὀμπρός της.
Πῆρε κι αὐτὸς σκαμνὶ λαμπρό, μακριὰ ἀπὸ
τοὺς μνηστήρες,
νὰ μὴν τόνε πειράζῃ ὁ ἀχὸς τὸν ξένο, καὶ
δὲ νιώσῃ
γλύκα φαγιοῦ καθίζοντας μὲ ἀγέρωχους
ἀνθρώπους,
καὶ γιὰ νὰ μάθῃ ἂν ἤξερε μαντάτα τοῦ
γονιοῦ του.
Καὶ μπρῆκε γιὰ τὸ νίψιμο τοὺς φέρνει τότε ἡ
βάγια,
ῶριο, χρυσό, καὶ χύνει τοὺς στὴν ἀργυρῇ
λεγένῃ
γιὰ νὰ πλυθοῦν, καὶ στρώνει τοὺς τὸ
γυαλιστὸ τραπέζι.
Σεμνὴ κελάρισσα ἔφερε ψωμὶ καὶ
παραθέτει,
κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια της τοὺς ἔβαλε
περίσσια·
μὲς στὰ πινάκια ὁ μοιραστὴς τὰ κρέατ'
ἀραδιάζει,
καὶ θέτει χρυσοπότηρα ὀμπροστά τοὺς·
κάθε λίγο
περνοῦσε ὁ κῆρυκας κοντὰ καὶ τοὺς
κρασοκερνοῦσε.
Μπήκανε μέσα κι οἱ τρανοὶ μνηστήρες,

- ἔπειτα
145 ἔξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε
θρόνους τε,
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χειῖρας
ἔχευαν,
σίτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν
κανέοισιν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο
ποτοῖο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα
χειῖρας ἴαλλον.
150 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα
μεμήλει,
μολπή τ' ὄρχηστὺς τε· τὰ γὰρ τ'
ἀναθήματα δαιτός·
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα
θῆκεν
Φημίω, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν
ἀνάγκη.
155 ἦ τοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν
ἀείδειν.
αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν
Ἀθήνην,
ἄγχι σχῶν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ'
οἱ ἄλλοι·
"Ξεῖνε φίλ', ἦ καὶ μοι νεμεσήσεται ὅττι
κεν εἴπω;
τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ
ἀοιδή,
160 ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποιον
ἔδουσιν,
ἀνέρος, οὗ δὴ που λεύκ' ὄστέα πύθεται
ὄμβρω
κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἦ εἰν ἀλί κῦμα
κυλίνδει.
εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοῖατο
νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαῖατ' ἐλαφρότεροι
πόδας εἶναι
165 ἦ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὧς ἀπόλωλε κακὸν μόρον,
καὶ καθίσαν
ἀράδα σ' ἔδρες καὶ σκαμνιά, καὶ χύναν καὶ
σ' ἐτούτων
τὰ χέρια οἱ κήρυκες νερό, καὶ σὲ πανέρια
μέσα
οἱ παρακόρες σώρευαν ψωμί, καὶ
παλληκάρια
μὲ τὸ πιωτὸ στεφάνωναν τοῦ καθενὸς
κροντήρι.
Κι αὐτοὶ ἄπλωναν τὰ χέρια τους στὰ
φαγητὰ ὀμπροστά τους.
Κι ἀπὸ φαγὶ κι ἀπὸ πιωτὸ σὰ φράθηκε ἡ
καρδιά τους,
ἄλλα στὸ νοῦ τους εἶχανε οἱ μνηστῆρες· τὰ
τραγούδια
καὶ τὸ χορὸ, χαρίσματα τοῦ τραπεζιοῦ σὰν
πού 'ναι·
λαμπρὴ κιθάρα ὁ κήρυκας παράδωσε στὰ
χέρια
τοῦ Φημίου, πού μὲ τὸ στασιὸ τραγούδαε
στοὺς μνηστῆρες,
κι ὄριο σκοπὸ τοὺς ἀρχισε τίς κόρδες της
βαρῶντας.
Λέει τότες ὁ Τηλέμαχος τῆς
γαλανοματούσας
θεᾶς, κοντά της σκύβοντας, νὰ μὴν
ἀκούσουν οἱ ἄλλοι·
"Τάχα θὰ κρίνης ἄπρεπο τὸ τί θὰ πῶ,
καλέ μου;
Αὐτοὶ στὸ νοῦ τους ἔχουνε κιθάρες καὶ
τραγούδια,
καὶ τί τοὺς μέλει; ξένο βιὸς ἀπλέρωτα
μασᾶνε,
τοῦ ἀντροῦ πού τ' ἄσπρα κόκκαλα μὲς στίς
βροχὲς σαπίζουν
πὰς σὲ στεριές, ἦ στ' ἀρμυρὸ κυλιοῦνται
ἴσως τὸ κῦμα.
Μιὰς νὰ τὸν ἔβλεπαν ἐκεῖον νὰ μπαῖνη
μὲς στὸ Θιάκι,
καὶ θὰ παρακαλοῦσανε νὰ 'ναι ἀλαφροὶ
στὰ πόδια
κάλλιο, παρὰ στίς φορεσὲς καὶ στὰ
χρυσάφια πλούσιοι.

οὐδέ τις ἡμῖν
θαλπωρή, εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων
ἀνθρώπων
φῆσιν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο
νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον·

170 τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις
ἠδὲ τοκήες;
ὀπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε
ναῦται
ἦγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι
εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γὰρ τί σε πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ'
ικέσθαι.

καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον,
ὄφρ' ἐν εἰδῶ,

175 ἦ ἐ νέον μεθέπεις ἦ καὶ πατρῷός ἐσσι
ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες
ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν
ἀνθρώπων."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·

"τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως
ἀγορεύσω.

180 Μέντης Ἀγχιάλιο δαΐφρονος εὐχομαι
εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν
ἀνάσσω.
νῦν δ' ὦδε ξὺν νηὶ κατήλυθον ἠδ'
ἐτάροισιν
πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ'
ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, ἄγω δ'
αἶθωνα σίδηρον.

185 νηὺς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ
νόσφι πόλης,
ἐν λιμένι Ῥεῖθρῳ ὑπὸ Νηίῳ ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρῷοι εὐχόμεθ'
εἶναι

Μὰ τώρα ἀδικοχάθηκε, καὶ παργοριὰ δὲ
φέρνει
ὅποιος μᾶς λέει πῶς ἔρχεται, τί γυρισμὸ
δὲν ἔχει.

Ὡς τόσο, πές μου ἀληθινά, ποιός εἶσαι, κι
ἀποποῦθε ;

ποιοί 'ν' οἱ γονιοί σου, ὁ τόπος σου; μὲ τί
καράβι 'φάνης ;
οἱ ναῦτες πῶς σὲ φέρανε στὸ Θιάκι; ποιοί
παινιένται
πῶς εἶναι; τί θαρρῶ πεζὸς ἐδῶ δὲ μᾶς
ὀρίζεις.

Πές μου καὶ τοῦτο ἀληθινὰ νὰ ξέρω· μᾶς
πρωτόρθες,

ἦ νὰ 'σαι φίλος πατρικός; τί κι ἄλλοι
πολλοὶ ξένοι
μᾶς ἦρθαν, ὅπως γύριζε κι ἐκειὸς ἀνάμεσο
τους."

Τότες ἡ γαλανόματη θεὰ τοῦ
ἀπολογιέται·

“Ὅσα ρωτᾶς θὰ σοῦ τὰ πῶ κι ἐγὼ μ'
ἀληθοσύνη.

Τοῦ ἄξιου τοῦ Ἀχιάλου παινιέμαι γιὸς πῶς
εἶμαι,

ὁ Μέντης, τῶ θαλασσινῶν τῆς Τάφος
βασιλέας·

μὲ πλοῖο μου στὰ μέρη αὐτὰ καὶ μὲ
συντρόφους ἦρθα

τὰ πέλαγ' ἀρμενίζοντας πρὸς τοὺς
ξενογλωσσῖτες

τῆς Τέμεσης, μὲ σίδερο, χαλκὸ ἀπ' αὐτοὺς
νὰ πάρω.

Τὸ πλοῖο μένει σὲ ξοχή, παράοξω ἀπὸ τὴν
πόλη,

κάτω ἀπ' τὸ Νεῖο τὸ σῦδεντρο, στοῦ
Ῥεῖθρου τὸ λιμάνι.

Ἐμεῖς δὰ φίλοι γονικοὶ λεγόμαστε

ἐξ ἀρχῆς, εἴ περ τε γέροντ' εἴρηαι
ἐπελθῶν
Λαέρτην ἦρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ
πόλινδε

- 190 ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ
πήματα πάσχειν
γρηὶ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἢ οἱ βρῶσιν τε
πόσιν τε
παρτιθεῖ, εὖτ' ἂν μιν κάματος κατὰ
γυῖα λάβησιν
ἐρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς
οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ'
ἐπιδήμιον εἶναι,
195 σὸν πατέρ'· ἀλλὰ νυ τὸν γε θεοὶ
βλάβπτουσι κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος
Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερούκεται εὐρέι
πόντῳ
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, χαλεποὶ δέ μιν
ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι, οἳ που κείνον ἐρυκανόωσ'
ἀέκοντα.
200 αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ
θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι
οἴω,
οὔτε τι μάντις ἐὼν οὔτ' οἰωνῶν σάφα
εἰδῶς.
οὔ τοι ἔτι δηρὸν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος
αἴης
ἔσσεται, οὐδ' εἴ περ τε σιδήρεα δέσματ'
ἔχησιν·
205 φράσσεται ὡς κε νέηται, ἐπεὶ
πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον,
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς μὲν κεφαλὴν τε καὶ ὄμματα
καλὰ ἔοικας
κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ'

ἀπαρχῆθες
ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου· πήγαινε καὶ ρώτηξε τὸ
γέρο
ἦρωα Λαέρτη· λένε αὐτὸς πιά δὲν πατάει
στὴν πόλη,
παρὰ μακριὰ στὴν ἐξοχὴ μονάχος
τυραννιέται,
καὶ γέρικη σπιτοκυρὰ θροφή τοῦ
παραθέτει,
ἢ κούραση τὰ σκέλια του σὰν πιάση, πού
μὲ κόπο
τὰ σέρνει στὸν ἀνήφορο τοῦ
ἀμπελοχώραφου του.
Ἦρθα, ἐπειδὴς καὶ λέχθηκε πῶς στὴν
πατρίδα του ἦταν
ὁ κύρης σου· ὅμως οἱ θεοὶ τοῦ κόβουνε τὸ
δρόμο.
Τὶ δὲν ἀπέθανε στὴ γῆς ὁ μέγας ὁ
Ὀδυσσεύς,
μόν' κάπου ἀκόμα ζωντανὸς στὰ πέλαγα
κρατιέται,
σὲ κυματόζωστο νησί, που ἄντρες κακοὶ
τὸν ἔχουν,
ἄγριοι, καὶ μὲ τὸ ζόρι αὐτοὶ τότε βαστᾶνε
πίσω.
Ὅμως σοῦ προμαντεύω ἐγὼ, καθὼς στὸ
νοῦ μου μέσα
τὸ βάλαν οἱ ἀθάνατοι, κι ὅπως θὰ βγῆ
πιστεύω,
ἂν κι οὔτε μάντης εἶμαι ἐγὼ, κι οὔτε ἀπ'
ὄρνια νιώθω,
νά 'ρθῆ πιά ἐκεῖνος στὴ γλυκειὰ πατρίδα
δὲ θ' ἀργήση,
μὰ καὶ μὲ σίδερα ἂ δεθῆ· τρόπο θὰ βρῆ νὰ
φύγῃ,
γιατ' εἶναι πολυσόφιστος. Μὰ πὲς μου
τώρα, γειά σου,
καὶ ξήγησέ μου ξάστερα, παιδί του ἂν
εἴσαι ἀλήθεια,
τοῦ Ὀδυσσεύα, τοσοδὰ μεγάλο παλληκάρι.
Παράξενα στὴν κεφαλὴ καὶ στὰ λαμπρὰ
τὰ μάτια
τοῦ μοιάζεις· τί πολὺ συχνὰ σμιγόμεσταν

ἀλλήλοισιν,
210 πρὶν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι,
ἔνθα περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐνὶ
νηυσίν·
ἐκ τοῦ δ' οὐτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον οὐτ'
ἔμ' ἐκεῖνος."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ηὔδα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως
ἀγορεύσω.
215 μήτηρ μὲν τέ μέ φησι τοῦ ἔμμεναι,
αὐτὰρ ἐγὼ γε
οὐκ οἶδ'· οὐ γὰρ πῶ τις ἐδὸν γόνον αὐτὸς
ἀνέγνω.
ὥς δὴ ἐγὼ γ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ
ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας
ἔτετμε.
νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν
ἀνθρώπων,
220 τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με
τοῦτ' ἔρρεῖνεις."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
"οὐ μὲν τοι γενεὴν γε θεοὶ νώνυμνον
ὀπίσσω
θῆκαν, ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο
Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον·
225 τίς δαίς, τίς δὲ ὄμιλος ὄδ' ἔπλετο; τίπτε
δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη ἢ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος
τάδε γ' ἐστίν·
ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως
δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό
κεν ἀνήρ
αἴσχεα πόλλ' ὀρόων, ὃς τις πινυτός γε
μετέλθοι."
230 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ηὔδα·

οἱ δύο μας,
πρὶν ἀνεβῆ στήν Τροία ἐκειός, πού κι ἄλλοι
Ἀργῖτες τότες
ἀπὸ τοὺς πρώτους κίνησαν μὲ κουφωτὰ
καράβια·
ἓνας τὸν ἄλλονα πιά ἐμεῖς δὲν εἶδαμε ἀπὸ
τότες."
Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος ἀπολογήθη
κι εἶπε·
"Ξένε, θὰ σοῦ μιλήσω ἐγὼ μὲ περισσὴν
ἀλήθεια.
Ἐκείνου τέκνο ἢ μάνα μου μὲ λέει· ἐγὼ τί
ξέρω;
ποιὸς τὸ δικό του τὸ γονιὸ μπορεῖ νὰ πῆ
πὼς ξέρει;
Μακάρι νὰ 'μουνα παιδὶ καλότυχου
πατέρα,
πού τοῦ 'ρχουνται τὰ γερατειὰ στὸ σπιτικό
του μέσα.
Μὰ ἐμένα ὁ πιὸ κακότυχος στὸν κόσμο
στάθη ἐκεῖνος
πού λέν πὼς εἶμαι τέκνο του, σὰν πού
ρωτοῦσες τώρα."
Κι ἡ γαλανόματη θεὰ γυρίζει καὶ τοῦ
κρένει·
"Δὲν ὄρισαν ἀγνώριστη νὰ μείνη ἡ γενεά
σου
οἱ θεοί, ἀφοῦ σὲ γέννησε λεβέντη ἢ
Πηνελόπη.
Μὰ πές μου τώρα ξάστερα, καὶ ξήγα μου κι
ἐτοῦτο·
σὰν τί τραπέζια νὰ 'ναι αὐτὰ; τί κόσμος;
ποιὰ ἢ ἀνάγκη;
τάχατες γάμος ἢ γιορτὴ; Βέβαια αὐτὰ δὲν
εἶναι
συντροφικά. Μὲ πόση δὲς ἀδιαντροπιά καὶ
θάρος
δῶ μέσα τρωγοπίνουνε. Θ' ἀγαναχτοῦσε
ἀνίσως
ἐρχόταν ἄντρας γνωστικός κι ἄπρεπα
τέτοια θώρειε."
Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος ἀπολογήθη
κι εἶπε·

"Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' ἤδη ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ "Μιάς καὶ ρωτᾶς μου, ὦ ξένε, αὐτὰ, καὶ θεὸς
 μεταλλᾶς, νὰ τὰ κατέχης,
 μέλλεν μὲν ποτε οἶκος ὄδ' ἀφνειὸς καὶ πλούσιο καὶ τιμημένο αὐτὸ τὸ σπίτι πρῆπει
 ἀμύμων νά 'ταν,
 ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κείνος ἀνήρ' ἐκείνος ὅσο μέσα ἐδῶ καθότανε· ὅμως
 ἐπιδήμιος ἦεν· τώρα,
 νῦν δ' ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ ἀλλιώτικα οἱ κακόγνωμοι θεοὶ τὸ
 μητιόωντες, βουληθῆκαν,
 235 οἱ κείνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν περὶ πού ἀνείδωτο τὸν ἔκαμαν ὅσο κανέναν
 πάντων ἄλλον·
 ἀνθρώπων, ἐπεὶ οὐ κε θανόντι περ' ὧδ' καὶ μήτε καν τὸ τέλος του δὲ θὰ θρηνοῦσα,
 ἀκαχοίμην, ἀνίσως
 εἰ μετὰ οἷς ἐτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ στὸ πλάγι τῶν συντροφῶν του χανότανε
 δήμῳ, στήν Τροία,
 ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον γιὰ ἀπὸ τὸν πόλεμο ὕστερα, σὲ ἀγαπητὲς
 τολύπευσεν. ἀγκάλες.
 τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Καὶ τότες οἱ Παναχαιοὶ θὰ τοῦ 'στηναν
 Παναχαιοί, μνημούρι,
 240 ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' κὶ ὄνομα θὰ 'βγαζε λαμπρὸ ν' ἀφήση τοῦ
 ὀπίσσω. παιδιοῦ του.
 νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι Μὰ τώρα οἱ Ἄρπυιες ἄδοξα τὸν ἔχουν
 ἀνηρεῖψαντο· ἀρπαγμένο·
 οἶχετ' ἄιστος ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας ἀνάφαντος κὶ ἀνάκουστος μοῦ γίνη, καὶ μ'
 τε γόους τε ἀφήκε
 κάλλιπεν. οὐδέ τι κείνον ὀδυρόμενος λύπες καὶ δάκρυα· μήτ' αὐτὸ μονάχα δὲ μὲ
 στεναχίζω δέρνει,
 οἶον, ἐπεὶ νῦ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἐπειδῆς κὶ ἄλλα μοῦ 'φεραν οἱ Ὀλυμπῆσοι
 ἔτευξαν. πάθια.
 245 ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν Γιατὶ ὅσοι γύρω στὰ νησιὰ πρωτοστατοῦν
 ἄριστοι, ἀρχόντοι,
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Δουλίχι, Σάμῃ, Ζάκυθο μὲ τὰ δασιὰ τὰ
 Ζακύνθῳ, δέντρα,
 ἠδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κὶ ὅσοι στὸ βραχορίζωτο τὸ Θιάκι ἐδῶ
 κοιρανέουσιν, ἀρχοντεύουν,
 τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι ὅλοι ζητοῦν τὴ μάνα μου καὶ μοῦ χαλνᾶν
 δὲ οἶκον. τὸ βίός μου.
 ἢ δ' οὐτ' ἀρνεῖται στυγερόν γάμον οὔτε Κὶ ἐκείνη μήτε ἀρνεῖται τοὺς γάμο φριχτὸ,
 τελευτήν καὶ μήτε
 250 ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν τέλος νὰ δώση δύνεται· καὶ δός του αὐτοὶ
 ἔδοντες τὸ σπίτι
 οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι μοῦ καταλοῦνε· γλήγορα καὶ μένα θὰ μὲ
 καὶ αὐτόν." φᾶνε."
 τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Τότε ἡ Παλλάδα ἢ Ἀθηνᾶ τοῦ Λέει

- Παλλὰς Ἀθήνη·
 "ὦ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποικομένου
 Ὀδυσῆος
 δεύη, ὃ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας
 ἐφείη.
 255 εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι
 θύρῃσι
 σταίη, ἔχων πῆληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο μὲ ἀσπίδα, μὲ περὶ κρᾶνο καὶ μὲ τὰ δυὸ
 δοῦρε,
 τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ'
 ἐνόησα
 οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε
 τερπόμενόν τε,
 ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου
 Μερμερίδαο--
 260 ὥχετο γὰρ καὶ κείσε θοῆς ἐπὶ νηὸς
 Ὀδυσσεὺς
 φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος,
 ὄφρα οἱ εἶη
 ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὐ
 οἶ
 δῶκεν, ἐπεὶ ῥά θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν
 ἐόντας,
 ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε
 γὰρ αἰνῶς--
 265 τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν
 Ὀδυσσεύς·
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο
 πικρόγαμοί τε.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι
 κεῖται,
 ἦ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί, κὰν θὰ γυρίσῃ πάλε ἐδῶ νὰ γδικιωθῆ, κὰν
 οἴσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι
 ἄνωγα,
 270 ὅπως κε μνηστῆρας ἀπώσεται ἐκ
 μεγάροιο.
 εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο
 μύθων·
 αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἦρωας
 Ἀχαιοὺς
 μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ
 μάρτυροι ἔστων.
- χολοσκασμένα·
 "Ἄλλοις, καὶ πόσο χρειάζεσαι τὸν
 Ὀδυσσέα κοντά σου,
 ἐτούτους τοὺς ξεδιάντροπους μνηστῆρες
 νὰ βαρέσῃ.
 Νὰ ἐρχόταν τώρα νὰ σταθῆ στοῦ παλατιοῦ
 τὶς πόρτες,
 κοντάρια,
 τέτοιος στήν ὄψῃ σὰν πού ἐγὼ τὸν εἶδα
 πρῶτα πρῶτα
 σὰν ἔπινε καὶ γλέντιζε στὸ σπιτικό μας
 μέσα,
 ἀπὸ τὸ γιὸ τοῦ Μέρμερου γυρίζοντας, τὸν
 Ἴλο,
 τῆς Φύρας, πού μὲ πλοῖο γοργὸ ξεκίνησε,
 βοτάνι
 ζητώντας του θανατερό, ν' ἀλείψῃ τὶς
 χαλκένιες
 σαῖτες του· δὲν τοῦ ἔδωσε, τὴ μάνητα
 φοβώντας
 ἐκεῖνος τῶν ἀθάνατων· ὁ γέρος μου ὁμως
 τότες
 τοῦ τό ἔδωσε, ἀγαπώντας τον περισσότερο·
 τέτοιος νὰ ῥθῆ
 καὶ ν' ἀνταμώσῃ ἐτουτουνούς ὁ Ὀδυσσέας,
 καὶ θά 'ναι
 ὅλων τὸ τέλος ξαφνικό, κι ὁ γάμος τους
 φαρμάκι.
 Ὡς τόσο ἐτοῦτα ἄς μείνουνε στὰ χέρια τῶν
 θεῶν,
 κὰν θὰ γυρίσῃ πάλε ἐδῶ νὰ γδικιωθῆ, κὰν
 ὄχι·
 ἐσένα τώρα θέλω σε νὰ στοχαστῆς καὶ νὰ
 ἴβῃς
 τὸ πῶς ἀπὸ τὸν πύργο αὐτὸ θὰ διώξῃς τοὺς
 μνηστῆρες.
 Ἄκου λοιπόν, καὶ πρόσεξε τὰ λόγια πού
 σοῦ κρένω.
 Συγκάλεσέ τους τὸ ταχὺ τοὺς Ἀχαιοὺς
 ἦρώους,
 καὶ σ' ὅλους πὲς τὴ γνώμη σου μὲ τοὺς
 θεοὺς μαρτύρους.

μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα
σκίδνασθαι ἄνωχθι,
275 μητέρα δ' εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται
γαμέεσθαι,
ἄψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα
δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν
ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ
παιδὸς ἔπεσθαι.
σοὶ δ' αὐτῶ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἶ κε
πίθηαι·
280 νῆ' ἄρσας ἐρέτησιν ἐείκοσιν, ἥ τις
ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν
οἰχομένοιο,
ἦν τίς τοι εἶπησι βροτῶν, ἥ ὅσσαν
ἀκούσης
ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος
ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ καὶ εἶρεο
Νέστορα δῖον,
285 κείθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν
Μενέλαον·
ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν
χαλκοχιτώνων.
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον
ἀκούσης,
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης
ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσης μηδ' ἔτ'
ἔόντος,
290 νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν
σῆμά τέ οἱ χεῦται καὶ ἐπὶ κτέρεα
κτερεῖξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι
μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσης τε καὶ
ἔρξης,
φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμὸν
295 ὅπως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι

Πρόσταξε τότες σπίτια τοὺς νὰ φύγουν οἱ
μνηστῆρες,
κι ἂν ἡ καρδιὰ τῆς μάνας σου γάμο
γυρεύη, ἄς σύρη
στ' ἀρχοντικὸ τοῦ κύρη της, πού 'ναι
τρανὸς ἀφέντης,
καὶ γάμο αὐτοὶ θὰ κάμουνε, καὶ δῶρα θὰ
τοιμάσουν
πολλὰ, καθὼς ταιριάζουνε σ' ἀγαπημένη
κόρη.
Κι ἐσένα γνώμη φρόνιμη σοῦ δίνω, ἂν θές
ν' ἀκούσης·
καράβι μὲ εἴκοσι κουπιά, καλὸ, σὰν πάρης,
ἔβγα
νὰ μάθης γιὰ τὸν κύρη σου τὸν
πολυπλανημένο·
ἦ κάποιος θὰ σοῦ πῆ θνητός, ἦ τῆ φωνῆ θ'
ἀκούσης
πού στέλνει ὁ Δίας, καὶ στὴ γῆς συχνὰ
σκορπάει τίς φῆμες.
Πρῶτα στὴν Πύλο, καὶ ρωτᾶς τὸ Νέστορα
τὸ μέγα·
σύρε κατόπι στὸν ξανθὸ τῆς Σπάρτης τὸ
Μενέλα,
τὸν πιὸ στερνὸ χαλκοάρματο Ἀχαιὸ πού
γύρσε πίσω.
Κι ἂ μάθης πῶς ὁ κύρης σου καὶ ζῆ καὶ θὰ
γυρίση,
ἀπάντεξε, ὅσο κι ἂν πονῆς, ὡς ἓνα χρόνο
ἀκόμα·
ἂν πάλε πῶς ἀπέθανε καὶ πῶς σοῦ χάθη
ἀκούσης,
γυρίζεις πίσω στὰ γλυκὰ λημέρια τῆς
πατρίδας,
τοῦ στήνεις μνημα, νεκρικὰ πολλὰ τοῦ
θέτεις δῶρα,
ὅσα τοῦ πρέπουν, κι ὕστερα παντρεύεις
καὶ τὴ μάνα.
Καὶ σὰν τὰ πράξης ὅλ' αὐτὰ καὶ τὰ
καλοτελειώσης,
μὲς στὸ μυαλό σου γύρισε καὶ μέσα στὴν
ψυχὴ σου,
τὸ πῶς σ' αὐτοὺς τοὺς πύργους σου θὰ

τεοῖσι κτεινης ἢ ἐ δόλω ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρῆ νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλικός ἔσσι. ἢ οὐκ αἰεὶς οἶον κλέος ἔλλαβε διος Ὀρέστης πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα, 300 Αἴγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα; καὶ σύ, φίλος, μάλα γάρ σ' ὀρώω καλόν τε μέγαν τε, ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐν εἴπη. αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοῆν κατελεύσομαι ἤδη ἢ δ' ἐτάρους, οἳ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες· 305 σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζω μύθων." τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα· "Ξεῖν', ἦ τοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις, ὥς τε πατήρ ῥ' παιδί, καὶ οὐ ποτε λήσομαι αὐτῶν. ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο, 310 ὄφρα λοεσσάμενός τε τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ, δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίης, χαίρων ἐνὶ θυμῷ, τιμῆεν, μάλα καλόν, ὃ τοι κειμήλιον ἔσται ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι." τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 315 "μὴ μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο. δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγη,	λυώσης τοὺς μνηστῆρες εἴτε μὲ δόλο, ἢ φανερά· τί πιά δὲν σοῦ ταιριάζει μωρὸ παιδί νὰ φαίνεσαι, μικρὸς ἀφοῦ δὲν εἶσαι. Ἦ τάχα δὲν ἀκοῦς κι ἐσὺ πῶς ὁ λαμπρὸς ὁ Ὀρέστης δοξάστηκε σ' ὅλη τὴ γῆς σὰ σκότωσε τὸν πλάνο τὸν Αἴγιστο, πού χάλασε τὸν ξακουστὸ γονιό του; Ἔτσι κι ἐσύ, πού βλέπω σε τόσο ὠριο καὶ μεγάλο, γίνου ἄντρας, φίλε, νὰ σὲ ὑμνοῦν κατόπι οἱ ἀπογόνοι. Καὶ τώρα ἐγὼ πρὸς τὸ γοργὸ καράβι κατεβαίνω, τί στενοχώρια θὰ 'πιασε μεγάλη τοὺς συντρόφους· ἐσὺ μονάχος φρόντιζε καὶ νοιάσου τὰ ὅσα σοῦ εἶπα." Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τῆς κρένει· "Ἔνε μου, ἀλήθεια, σύμποινα μοῦ συντυχαίνεις λόγια, καθὼς γονιὸς σὲ τέκνο του, κι ἀξέχαστα θὰ τά 'χω. Μὰ κάλλιο μείνε τώρα ἐδῶ, κι ἄς εἶσαι γιὰ ταξίδι, 310 ἔλα καὶ λούσου νὰ φραθῆ ἡ καρδιά σου, καὶ κατόπι κινᾶς πρὸς τὸ καράβι σου χαρούμενος, μὲ δῶρο πλούσιο, λαμπρό, ἀπὲ λόγου μου νὰ τό 'χης θυμητάρι σὰν ὅσα φίλοι ἀγαπητοὶ χαρίζουνε σὲ φίλους." Κι ἡ γαλανόματη θεὰ τοῦ ἀπολογιέται τότες· "Μὴ μὲ κρατᾶς πιά τώρα ἐδῶ, τί βιάζομαι νὰ σύρω. Κι ὅσο γιὰ δῶρο, ὅποιο ζητάει νὰ δώσης μου ἢ καρδιά σου,

αὐτίς ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε
 φέρεσθαι,
 καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον
 ἔσται ἀμοιβῆς."

ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις
 Ἀθήνη,
 320 ὄρνις δ' ὡς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ
 θυμῷ
 θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ εἰ
 πατρὸς
 μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν
 ἦσι νοήσας
 θάμβησεν κατὰ θυμόν· οἴσατο γὰρ
 θεὸν εἶναι.
 αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπήχετο ἰσόθεος
 φῶς.

325 τοῖσι δ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ
 σιωπῇ
 ἦατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον
 ἄειδε
 λυγρόν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο
 Παλλὰς Ἀθήνη.
 τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο
 θέσπιν αἰοιδὴν
 κούρη Ἰκαρίοιο, περιφρῶν Πηνελόπεια·

330 κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσετο οἷο
 δόμοιο,
 οὐκ οἶη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δὺ'
 ἔποντο.
 ἢ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα
 γυναικῶν,
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα
 ποιητοῖο,
 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ
 κρήδεμνα·

335 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε
 παρέστη.
 δακρῦσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον
 αἰοιδόν·
 "Φῆμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν

στὸ γυρισμό μου δίνεις το, στὸ σπίτι νὰ τὸ
 πάρω,
 πανώριο δῶρο, πού νὰ λὲς κι ἀνταμοιβή
 τοῦ ἀξίζει."

Σὰν εἶπε αὐτὰ ξεκίνησε ἡ θεὰ ἢ
 γαλανομάτα,
 κι ἔγιν' αἰτὸς καὶ πέταξε· μὲς στὴν καρδιά
 του ὡς τόσο
 ἐπέθετο θάρσος κι ἀντρεία, καὶ τοῦ γονιοῦ
 του ἢ μνήμη
 πιὸ ζωντανὴ ξανάρχουνταν· ξιππάστηκε ἢ
 ψυχὴ του,
 καὶ θάμασε, γιατί θεὸς κατάλαβε πῶς
 ἦταν.
 Καὶ τότες μ' ὄψη ἰσόθεη ζυγώνει τοὺς
 μνηστῆρες,
 πού τοὺς τραγούδαε ὁ ξακουστός
 τραγουδιστής, κι ἐκεῖνοι
 καθόντανε χωρὶς μιλιὰ κι ἀκούγαν· τὸ
 τραγούδι
 τοὺς ἔλεγε τῶν Ἀχαιῶν τὸ γυρισμὸ τὸ
 μαῦρο
 πού ἢ Παλλάδα ἢ Ἀθηνᾶ τοὺς πρόσταξε
 στὴν Τροία.
 Κι ἀπὸ τ' ἀνώγια ἀκούγοντας τὸ θεῖο αὐτὸ
 τραγούδι
 ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη, τοῦ Ἰκάρου ἢ
 θυγατέρα,
 κατέβηκε τίς ἀψηλὲς τοῦ παλατιοῦ τίς
 σκάλες,
 μόνη της ὄχι· ἀντάμα της δυὸ βάγιες
 κατεβῆκαν.
 Κι ἢ ζουλεμένη ἀρχόντισσα σὰν πῆγε
 στοὺς μνηστῆρες,
 πλάγι τοῦ στόλου στάθηκε τῆς δουλευτῆς
 τῆς στέγης
 σηκώνοντας στὴν ὄψη της τὸ λιόλαμπρο
 φακιόλι,
 μὲ τίς παραστεκάμενες ἀπο τὰ δυὸ πλευρὰ
 της,
 καὶ κρένει τοῦ τραγουδιστῆ μὲ μάτια
 δακρυσμένα·
 "Φῆμιε, πού κι ἄλλα γνώριζες

θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε
κλείουσιν ἀοιδοί·
τῶν ἔν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος, οἱ δὲ
σιωπῆ
340 οἶνον πινόντων· ταύτης δ' ἀποπαύε'
ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἣ τέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι
φίλον κῆρ
τείρει, ἐπεὶ με μάλιστα καθίκετο
πένθος ἄλαστον.
τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω μεμνημένη
αἰεὶ,
ἀνδρός, τοῦ κλέος εὐρὸν καθ' Ἑλλάδα
καὶ μέσον Ἄργος."
345 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρα φθονέεις ἐρίηρον
ἀοιδὸν
τέρπειν ὄππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὐ νύ τ'
ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλὰ ποθὶ Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε
δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστήσιν, ὅπως ἐθέλησιν,
ἐκάστω.
350 τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν
οἶτον ἀεΐδειν·
τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ'
ἄνθρωποι,
ἢ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη
ἀμφιπέληται.
σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς
ἀκούειν·
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε
νόστιμον ἦμαρ
355 ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες
ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα
κόμιζε,
ἰστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι
κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἀνδρεσσι
μελήσει

μαγευτικὰ τραγούδια,
μ' ὅσα θνητοὺς κι ἀθάνατους δοξάζετε
ἔσεῖς πάντα,
ἔν' ἀπ' αὐτὰ τραγούδα τους σιμά τους
καθισμένος,
κι αὐτοὶ ἄς σωποῦν κι ἄς πίνουνε· πάψ' τὸ
τραγούδι ἐτοῦτο,
τὸ θλιβερό, ποὺ τὴν καρδιὰ μου σκίζει μὲς
στὰ στήθια,
γιατὶ σὰν ἄλληνα καμιὰ βαρὺς καημὸς μὲ
δέρνει,
κι ὄλημερὶς ἀνιστορῶ καὶ λαχταρῶ τὸν
ἄντρα,
ποὺ στὴν Ἑλλάδα ἢ δόξα του καὶ στ' Ἄργος
ὅλο ἀπλώθη."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
τῆς κάνει·
"Δὲν τὸν ἀφήνεις τὸ γλυκὸ τραγουδιστὴ,
μανούλα,
νὰ φέρῃ γλέντι καταπῶς τ' ἀποθυμάει ὁ
νοῦς του;
Δὲ φταίγει σου ὁ τραγουδιστῆς, ὁ Δίας εἶν'
ἡ αἰτία,
ποὺ κάθε σιταρόθρεφτου θνητοῦ ὅπως
θέλει δίνει,
Δὲν ἔχει κρῖμα ἂν τραγουδάῃ αὐτὸς τὴ
μαύρη μοῖρα
τῶ Δαναῶνε· πάντα θὲν οἱ ἀνθρῶποι τὸ
τραγούδι
ποὺ πιὸ καινούργιο τοὺς σφαντάει σὰν
κάθονται κι ἀκοῦνε.
Κάνε καρδιὰ κι ἀπομονὴ ν' ἀκοῦς, γιατί
μονάχος
δὲν ἔχασε τοῦ γυρισμοῦ τὴ γλύκα ὁ
Ὀδυσσεάς,
μόν' κι ἄλλα χάθηκαν πολλὰ στὴν Τροία
παλληκάρια.
Ἔμπα, καὶ κοίτα σπίτι σου καὶ τὸ
νοικοκυριό σου,
τὴν ἀληκάτη, τ' ἀργαλειό, καὶ πρόσταζε τίς
δοῦλες
νὰ σοῦ δουλεύουν· κι ἄφηνε τὰ λόγια αὐτὰ
στοὺς ἄντρες,

πᾶσι, μάλιστα δ' ἔμοί· τοῦ γὰρ κράτος
 ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ." μάλιστα ἐμένα, πού 'μαι δὰ καὶ τοῦ σπιτιοῦ
 ὁ ἀφέντης."

360 ἢ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε
 βεβήκει· Θάμασ' αὐτή, καὶ γύρισε στὸ σπίτι, γιατί
 παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο
 μπῆκαν
 θυμῷ. ὡς τὴν καρδιά της τοῦ παιδιοῦ τὰ
 γνωστικὰ τὰ λόγια.
 ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι
 Κι ἀνέβηκε στ' ἀνώγια της, κι ἀντάμα μὲ
 γυναιξὶ
 τίς βάγιες
 κλαίεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν,
 τὸν ἀκριβό της Ὀδυσσέα θρηνοῦσε,
 ὄφρα οἱ ὕπνον ὡσότου ὕπνο
 ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις
 ἢ Ἀθηνᾶ τῆς στάλαξε γλυκὸ στὰ
 Αθήνη. ματοκλάδια.

365 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα
 Ὡς τόσο στὰ βαθιόσκιωτα παλάτια
 σκιδόντα, μέσα οἱ ἄλλοι
 πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι
 ὀχλαλοῦ σηκῶνανε, κι εὐκότανε ὁ
 κλιθῆναι. καθέννας
 τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο
 μὲς στὸ κρεβάτι ν' ἀξιωθῆ σιμά της νὰ
 μύθων· πλαγιάση.
 Σ' αὐτοὺς ἀρχίζει ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος
 καὶ κρένει·

"μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον
 ὕβριν ἔχοντες,
 νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ
 βοητῦς
 370 ἔστω, ἐπεὶ τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν
 ἀοιδοῦ
 τοιοῦδ' οἶος ὄδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος
 αὐδῆν.
 ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα
 κιόντες
 πάντες, ἴν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως
 ἀποείπω,
 ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε
 δαΐτας,
 375 ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι
 κατὰ οἴκους.
 εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ
 ἄμεινον
 ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοτον νήποινον
 ὀλέσθαι,
 κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν
 ἐόντας,
 αἶ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα
 τὸ γδικιωμὸ πού ἀξίζει σας, κι ἔτσι κι ἐσεῖς

γενέσθαι·
380 νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν
ὄλοισθε."
"ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ὀδᾶξ ἐν
χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὁ θαρσαλέως
ἀγόρευεν.
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη,
Εὐπείθεος υἱός·
"Τηλέμαχ', ἦ μάλα δὴ σε διδάσκουσιν
θεοὶ αὐτοὶ
385 ὑψαγόρην τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέως
ἀγορεύειν·
μὴ σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα
Κρονίων
ποιήσειεν, ὅ τοι γενεῆ πατρῴϊόν ἐστιν."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"Ἀντίνο', ἦ καὶ μοι νεμεσήσεται ὅτι κεν
εἶπω;
390 καὶ κεν τοῦτ' ἐθέλωμι Διός γε διδόντος
ἀρέσθαι.
ἦ φῆς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι
τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευμέν· αἰψά
τέ οἱ δῶ
ἀφνειὸν πέλεται καὶ τιμηέστερος
αὐτός.
ἀλλ' ἦ τοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ
ἄλλοι
395 πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ
παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδ' ἔχησιν, ἐπεὶ θάνε διὸς
Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ'
ἡμετέροιο
καὶ δμῶων, οὓς μοι λήισσατο διὸς
Ὀδυσσεύς."
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς
ἀντίον ἠΰδα·
400 "Τηλέμαχ', ἦ τοι ταῦτα θεῶν ἐν
γούνασι κεῖται,

κατόπι
πεδῶθε δίχως πλερωμὴ μιὰ καὶ καλὴ
χαθῆτε."
Αὐτὰ τοὺς εἶπε, κὶ ὅλοι τους,
δαγκάνοντας τὰ χεῖλη
θαμάζαν τοῦ Τηλέμαχου τὰ θαρρετὰ τὰ
λόγια.
Κὶ ὁ Ἀντίνοος τοῦ Εὐπείθῃ ὁ γιὸς τοῦ
μίλησε καὶ τοῦ 'πε·
"Ἐσένα θεοί, Τηλέμαχε, νὰ σὲ διδάχνουν
πρέπει
μεγάλα λόγια νὰ μιλᾷς, καὶ θαρρετὰ νὰ
κρένης·
μὴ σῶση καὶ σὲ κάμη ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου
βασιλέα
στὸ Θιαάκι τὸ γυρόλουστο, σὰν πού 'ναι
πατρικὸ σου."
Κὶ ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
τοῦ κάνει·
"Τάχα θὰ σοῦ φανῆ βαρὺ τὸ θὰ σου πῶ, ὦ
Ἀντίνε;
Κὶ ἐτούτο θὰ τὸ δέχουμουν ἂν τό 'δινέ μου
ὁ Δίας.
Ἦ λὲς δὲ γίνεται κακὸ τρανότερο στὸ
κόσμο;
Ὅχι, δὲν τό 'χω γιὰ ἀχαμνὸ νὰ 'ναι
κανένας ρήγας·
πλούσιο τὸ σπίτι του ἄξαφνα, δοξάζεται κὶ
ἀτός του.
Μὰ κὶ ἄλλοι βρῖσκονται Ἀχαιοὶ στὸ Θιαάκι
βασιλιάδες,
νέοι καὶ γέροι ἀρίθμητοι, κὶ ἕνας τους θὰ
'χη ἐτούτη
τὴ δόξα, μιὰς κὶ ἀπέθανε ὁ θεῖος ὁ
Ὀδυσσεύς·
ὅμως ἐγὼ θὰ ὀρίζω αὐτὸ τὸ σπίτι καὶ τοὺς
δούλους,
ποὺ γιὰ τὰ μένα ἀπόχτησε μὲ τ' ἄρματά
του ἐκεῖνος."
Καὶ τοῦ Πολύβου ὁ Εὐρύμαχος γυρνάει
κὶ ἀπολογιέται·
"Αὐτά, Τηλέμαχε, στῶν θεῶν ἄς μείνουνε
τὰ χέρια,

- ὅς τις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει
 Ἀχαιῶν·
 κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις καὶ δώμασιν
 οἷσιν ἀνάσσοις.
 μὴ γὰρ ὅ γ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅς τις σ'
 ἀέκοντα βίηφιν
 κτήματ' ἀπορραΐσει, Ἰθάκης ἔτι
 ναιετοώσης.
- 405 ἄλλ' ἐθέλω σε, φέριστε, περὶ ξείνιοιο
 ἐρέσθαι,
 ὀππότεν οὗτος ἀνὴρ, ποίης δ' ἔξ
 εὐχεται εἶναι
 γαίης, ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς
 ἄρουρα.
 ἢ τίς τιν' ἀγγελίην πατρὸς φέρει
 ἐρχομένοιο,
 ἢ ἔδὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ'
 ἰκάνει;
- 410 οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ'
 ὑπέμεινε
 γνώμεναι· οὐ μὲν γὰρ τι κακῶ εἰς ὦπα
 ἐήκει."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΐδα·
 "Εὐρύμαχ', ἦ τοι νόστος ἀπώλετο
 πατρὸς ἐμοῖο·
 οὔτ' οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν
 ἔλθοι,
- 415 οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἦν τινα
 μήτηρ
 ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον
 ἐξερέηται.
 ξείνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ
 Τάφου ἐστίν,
 Μέντης δ' Ἀγχιάλιο δαΐφρονος
 εὐχεται εἶναι
 υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν
 ἀνάσσει."
- 420 ὥς φάτο Τηλέμαχος, φρεσὶ δ'
 ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
 οἱ δ' εἰς ὄρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσαν
- τὸ ποιὸς στὸ θαλασσόλουστο θὰ βασιλέψῃ
 Θιάκι·
 μακάρι ἐσὺ νὰ κυβερνᾷς καὶ χτήματα καὶ
 σπίτι,
 καὶ νὰ μὴν ἔρθῃ ἐδῶ ψυχὴ καὶ θεὸς δὲ θεὸς
 σοῦ ἀρπάξῃ
 τὰ χτήματα, ὅσο τὸ νησὶ τὸ κατοικοῦν
 ἀνθρῶποι.
 Μὰ τώρα θέλω νὰ μοῦ πῆς, καλὲ μου, γιὰ
 τὸν ξένο,
 ποποῦθε νὰ 'ναι ἐλόγου του; ποιά χώρα
 λέει δική του;
 ποιά νὰ 'ναι ἢ φύτρα του μαθές, τὸ
 πατρικὸ του χῶμα ;
 μπάς καὶ μαντάτα σοῦ 'φερε πῶς ἔρχεται ὁ
 γονιὸς σου ;
- ἢ νὰ 'ρθῃ ἐδῶ γυρεύοντας δικές του τάχα
 ἀνάγκες ;
 Φάνηκε μόλις, κι ἔφυγε δὲν ἔμεινε δὰ
 κιόλας
 νὰ γνωριστῇ· καὶ πρόστυχος δὲν ἔμοιαζε
 στὴν ὄψῃ."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
 τοῦ κρένει·
 "Ὁ κύρης μου πιά γυρισμό, ὦ Εὐρύμαχε,
 δὲν ἔχει·
 μήτε μαντάτα ἀκούγω ἐγώ, σὰ φτάνουν
 ἀπὸ κάπου,
 μήτε μαντεῖες πιά ψηφῶ σὰν προσκαλέση
 ἢ μάνα
 μάντη στὸ σπίτι καὶ ρωτάῃ. Ὁ ξένος πού
 εἶδες εἶναι
 φίλος δικός μου πατρικὸς ἀπὸ τὴν Τάφο, ὁ
 Μέντης·
 τοῦ φρόνιμου τοῦ Ἀχιάλου παινιέται γιὸς
 πῶς εἶναι,
 καὶ βασιλιάς τῶν Ταφιτῶν, πού τὸ κουπὶ
 ἀγαπᾶνε."
- Αὐτὰ εἶπε, κι ὅμως τὴ θεὰ στὸ νοῦ τὴν
 εἶχε πάντα,
 Ἐκεῖνοι ὡς τόσο στὸ χορὸ καὶ στὸ γλυκὸ

- αοιδὴν
 τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ
 ἔσπερον ἔλθειν.
 τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ
 ἔσπερος ἦλθε·
 δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε
 ἕκαστος.
- 425 Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος
 περικαλλέος αὐλῆς
 ὑψηλὸς δέδμητο περισκέπτω ἐνὶ χώρῳ,
 ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνήν πολλὰ φρεσὶ
 μερμηρίζων.
 τῷ δ' ἄρ' ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε
 κεδνὰ ἰδυῖα
 Εὐρύκλει', Ὠπος θυγάτηρ
 Πεισηνορίδαο,
- 430 τὴν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν
 ἑοῖσιν
 πρωθήβην ἔτ' εὐῶσαν, ἑικοσάβοια δ'
 ἔδωκεν,
 ἴσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν
 μεγάροισιν,
 εὐνῇ δ' οὐ ποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε
 γυναικός·
 ἢ οἱ ἄμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἐ
 μάλιστα
- 435 δμῶων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν
 ἑόντα.
 ὦξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα
 ποιητοῖο,
 ἔζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυε
 χιτῶνα·
 καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε
 χερσίν.
 ἢ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα
 χιτῶνα,
- 440 πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι
 λέχεσσι
 βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θύρην δ'
 ἐπέρυσσε κορώνη
 ἀργυρῆ, ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν
 ἱμάντι.
- τραγούδι
 τὸ γύρισαν, καὶ γλέντιζαν ὡς ποὺ νὰ ρθῆ
 τὸ βράδυ.
 Καὶ καθὼς γλέντιζαν, τ' ἀχνὸ κατέβηκε τὸ
 βράδυ·
 καθέννας τότες σπίτι του τραβοῦσε νὰ
 πλαγιάση,
 καὶ πῆγε κι ὁ Τηλέμαχος στὸν
 ἀψηλοχτισμένο
 τὸ θάλαμο ποὺ σφάνταζε μὲς στὴν αὐλὴ
 τὴν ὦρια,
 νὰ μπῆ στὴν κλίνη του, πολλὰ στὸ νοῦ του
 μελετώντας.
 Ἡ Εὐρύκλεια τότες τοῦ 'φερε τὰ φώσια τ'
 ἀναμμένα,
 τοῦ Ὠπα ἢ κόρη ἢ μπιστευτὴ, τοῦ γιοῦ τοῦ
 Πεισηνόρη,
 π' ὁ Λαέρτης ἄλλοτες μικρὴ τὴν πῆρε
 κοπελούδα
 μὲ εἴκοσι βόδια πλερωμῆ, καὶ μέσα στὸ
 παλάτι
 τὸ ἴδιο μὲ τὴν ἄξια του γυναῖκα τὴν
 τιμοῦσε,
 μὰ ἀντάμα της δὲν πλάγιαζε, νὰ μὴ
 χολιάση ἐκείνη·
 αὐτὴ τὰ φώσια ἀνέβασε, ποὺ ἀπὸ τίς
 ἄλλες δοῦλες
 τὸν εἶχε ἀγάπη ξέχωρη, κι ἀπὸ μωρὸ τὸν
 κοίτα.
 Ἄνοιξε αὐτὸς τὸ θάλαμο τὸν τεχνικὰ
 φτιασμένο,
 στὴν κλίνη κάθισε, ἔβγαλε τὸ μαλακὸ
 χιτῶνα,
 τὸν ἔθεσε στῆς φρόνιμης γερόντισσας τὰ
 χέρια,
 κι αὐτὴ σὰν τότε δίπλωσε καλά, σὲ
 ξυλοκάρφι
 τὸν κρέμασε, παρὰδιπλα στὸ τορνευτὸ
 κλινάρι,
 κι ἦβγε, τῆς θύρας σέρνοντας τὴν ἀργυρῆ
 κρικέλα,
 ἀπέξωθε μὲ τὸ λουρὶ τὸ σύρτη της
 τραβώντας.

ἔνθ' ὃ γε παννύχιος, κεκαλυμμένος
οἶος ἄώτῳ,
βούλευε φρεσὶν ἤσιν ὁδὸν τὴν πέφραδ'
Ἀθήνη.

Κι αὐτὸς μὲ ἀνθὸ τοῦ προβατιοῦ γιὰ
σκέπασμα ὅλη νύχτα
τὸ δρόμο συλλογιότανε πὺρ ἢ Ἀθηνᾶ τοῦ
ξήγα.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία β

Ἰθακησίων ἀγορά. Τηλεμάχου ἀποδημία.

- ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη
ροδοδάκτυλος Ἥως,
ᾧρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνήφιν Ὀδυσσῆος
φίλος υἱὸς
εἵματα ἐσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὄξυ
θέτ' ὤμῳ,
ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο
καλὰ πέδιλα,
5 βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ
ἐναλίγκιος ἄντην.
αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι
κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορήνδε κάρη
κομόωντας Ἀχαιοὺς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο
μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγερθεν ὀμηγερέες τ'
ἐγένοντο,
10 βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, παλάμη δ' ἔχε
χάλκεον ἔγχος,
οὐκ οἶος, ἅμα τῶ γε δύω κύνες ἀργοὶ
ἔποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῶ γε χάριν
κατέχευεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον
θηεῦντο·
ἔζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ
γέροντες.
15 τοῖσι δ' ἔπειθ' ἦρως Αἰγύπτιος ἦρχ'
ἀγορεύειν,
ὃς δὴ γῆραϊ κυφὸς ἔην καὶ μυρία
ἦδη.
καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἄμ' ἀντιθέω
Ὀδυσῆι
Ἴλιον εἰς εὐπῶλον ἔβη κοίλης ἐνὶ
Ἐφεξ' ἠ' ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
καὶ τοῦ Ὀδυσσέα ὁ ἀκριβογιὸς σηκώθη ἀπὸ
τὸ στρῶμα,
ντύθηκε, ζώνει τὸ σπαθὶ τὸ κοφτερὸ στὸν
ὦμο,
ὦρια ποδένει σάνταλα στὰ πόδια τὰ λαμπρὰ
του,
καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ θάλαμο μὲ ἀθάνατο
παρόμοιος.
Διαλαλητάδες πρόσταξε καλόφωνος
ἀμέσως
τοὺς μακρομάλληδες Ἀχαιοὺς σὲ συντυχῆ
νὰ κράξουν.
Τοὺς κράξανε, καὶ γλήγορα συνάχτηκαν
ἐκεῖνοι.
Καὶ σὰ συνάχτηκαν, καὶ μιὰ παρέα ὅλοι
γενῆκαν,
κινᾷ ἐκεῖ μὲ χάλκινο κοντάρι στὴν
παλάμη,
μονάχος ὄχι· δυὸ σκυλιὰ γοργόποδ'
ἀκλουθοῦσαν,
κι ἠ' Ἀθηνᾶ μὲ θεόλαμπρη τὸν περεχοῦσε
χάρη.
Τόνε θαμάζανε ὅλοι τοὺς σὰν ἔρχουνταν.
Καθίζει
στὸ πατρικὸ του τὸ θρονί, κι οἱ γέροι δίνουν
τόπο.
Τότες ὁ Αἰγύπτιος ὁ ἦρωας ἀρχίνησε τὸ
λόγο,
σκυφτὸς ἀπὸ τὰ γερατειά, καὶ μὲ πολλὰ στὸ
νοῦ του.
Τὶ κι ἐκεινοῦ ὁ ἀκριβογιὸς μὲ τὸ θεϊκὸ
Ὀδυσσέα
στὸ Ἴλιον τότες μίσηψε μὲ κουφωτὰ καράβια,

- νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος
ἔκτανε Κύκλωψ
- 20 ἐν σπῆι γλαφυρῶ, πύματον δ'
ὠπλίσσατο δόρπον.
τρεις δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν
μνηστήρσιν ὀμίλει,
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον
πατρώια ἔργα.
ἀλλ' οὐδ' ὡς τοῦ λήθητ' ὀδυρόμενος
καὶ ἀχεύων.
τοῦ ὅ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ
μετέειπε·
- 25 "κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅτι
κεν εἶπω·
οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορῆ γένητ'
οὔτε θόωκος
ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς διὸς ἔβη κοίλης ἐνὶ
νηυσί.
νῦν δὲ τίς ᾧδ' ἤγειρε; τίνα χρεῖω
τόσον ἴκει
ἢ νέων ἀνδρῶν ἢ οἱ προγενέστεροί
εἰσιν;
- 30 ἢέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν
ἐρχομένοιοι,
ἦν χ' ἡμῖν σάφα εἶποι, ὅτε πρότερός
γε πύθοιτο;
ἢέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἢδ'
ἀγορεύει;
ἔσθλος μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος.
εἶθε οἱ αὐτῶ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅτι φρεσὶν
ἦσι μενοινᾶ."
- 35 ὡς φάτο, χαῖρε δὲ φήμη Ὀδυσσῆος
φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἦστο, μενοίνησεν δ'
ἀγορεύειν,
σπῆ δὲ μέση ἀγορῆ· σκῆπτρον δέ οἱ
ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισῆνωρ πεπνυμένα μῆδεα
εἰδώς.
πρῶτον ἔπειτα γέροντα
- ὁ Ἄντιφος, κονταριστής, ποὺ ὁ Κύκλωπας ὁ
ἄγριος
τὸν ἔκοψε, καὶ δεῖπνο του τὸν ἔκαμε στὸ
σπήλιο.
Τοῦ 'μειναν τρεῖς· ὁ Εὐρύνομος, μνηστήρας
κι αὐτὸς ἕνας,
κι οἱ ἄλλοι δυὸ νοιαζόντουσαν τὰ γονικὰ
χωράφια·
μὰ ἐκεῖν τὸν εἶχε ἀξέχαστο καὶ τὸν
πικροθρονοῦσε.
Καὶ δάκρυα τώρα χύνοντας ξαγόρεψέ τοὺς
κι εἶπε·
"Ἀκοῦστε με τὸ τί θὰ πῶ, Θιακήσιοι.
Συντυχία μας
δὲν ἔγινε, ἢ συνέδριο μας κανένα ἀφότου ὁ
μέγας
ὁ Ὀδυσσεὺς μίσειψε μὲ κουφωτὰ καράβια.
Ποιὸς τώρα ἐδῶ μᾶς κάλεσε; ποιὸς τόσην
ἔχει ἀνάγκη;
ἀπὸ τοὺς νέους τάχα γιὰ ἀπ' τοὺς παλιούς
μας νά 'ναι;
ν' ἀκουσε τάχα στράτευμα πὼς πλάκωσε, καὶ
θέλει
σὰν πρῶτος ποὺ τ' ἀπείκασε νά μᾶς τὸ
φανερῶση;
ἢ γι ἄλλο τίποτις κοινὸ θὰ βγῆ νά μᾶς
μιλήση;
Καλὸς μοῦ φαίνεται ἄνθρωπος, καὶ
βλογημένος νά 'ναι.
Νὰ τοῦ χαρίζη ὁ Δίας καλά, ὅσα ζητάει ἡ
ψυχὴ του."
- Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Τηλέμαχος τὰ 'χε καλὸ
σημάδι.
Καὶ πιά δὲν κάθουνταν, παρὰ ποθώντας νά
μιλήση,
στάθη σπῆ μέση· τοῦ 'βαλε στὸ χέρι δεκανίκι
ὁ κῆρυκας Πεισῆνορας, μὲ νοῦ καὶ γνώσες
ἄντρας.
Καὶ τότες πρῶτα γύρισε κατὰ τὸ γέρο, κι
εἶπε·

καθαπτόμενος προσέειπεν·

- 40 "ὦ γέρον, οὐχ ἑκάς οὗτος ἀνὴρ, τάχα "Αὐτός, ὦ γέρο, πού ρωτᾶς, θὰ δῆς,
δ' εἶσαι αὐτός, μακριὰ δὲν εἶναι·
ὅς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἐγὼ τὸν κόσμον κάλεσα, τί ἐμένα ἀγγίξει ὁ
ἰκάνει. πόνος.
οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον Καὶ μήτε στρατεύματα ἄκουσα νὰ πλάκωσεν, καὶ
ἐρχομένοι, θέλω
ἦν χ' ὑμῖν σάφα εἶπω, ὅτε πρότερός σ' ἀνὴρ πρῶτος πού τ' ἀπεικάσα νὰ σᾶς τὸ
γε πυθοίμην, φανερώσω,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι μήτ' ἄλλο τίποτις κοινὸν δὲ βγαίνω νὰ
οὐδ' ἀγορεύω, ξηγήσω,
- 45 ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὃ μοι κακὰ Παρὰ δικό μου πάθημα, πού μου 'πεσε σὸ
ἔμπεσεν οἴκῳ σπίτι
δοιὰ· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν διπλό· τὸν ἄξιο μου ἔχασα γονιὸν πού
ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν κυβερνοῦσε
τοῖσδεσιν βασίλευε, πατήρ δ' ὡς ἐσᾶς ἐδῶ ὅλους μιὰ φορὰ σ' ἀνὴρ
ἦπιος ἦεν· πατέρας,
νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μείζον, ὃ δὴ τάχα κι ἄλλο, χειρότερο πολὺ, πού πάει νὰ
οἶκον ἅπαντα ξολοθρέψη
πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ τὸ σπιτικό μου, κι ὅλο μου τὸ βιὸς νὰ τ'
πάμπαν ὀλέσσει. ἀφανίση.
- 50 μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ Μνηστῆρες πλῆθος πέσανε τῆς ἀθελῆς μου
ἐθελούση, μάνας,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἱές, οἱ ἐνθάδε γ' γιοὶ τῶν ἀντρῶν πού βρίσκονται
εἰσὶν ἄριστοι, προυχόντοι μὲς σὸν τόπον,
οἱ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι καὶ νὰ φανοῦνε τρέμουνε στοῦ Ἰκάρου τοῦ
νέεσθαι γονιοῦ τῆς,
Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιο πού αὐτὸς τῆς θυγατέρας του θὰ προίκιζε, καὶ
θύγατρα, σ' ὅποιον
δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ πιὸν ταιριαστὸς τοῦ φαίνονταν, τὴν ἔδινε
κεχαρισμένος ἔλθοι· γυναικά.
- 55 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα Μόνε σ' ἐμᾶς ὀλοκαιρὶς χαζεύοντας ἐκεῖνοι
πάντα, καὶ βόδια σφάζοντας κι ἀρνιά, καὶ τὰ παχιά
βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίονας τὰ γίδια,
αἶγας τὸ χαίρουνται, καὶ πίνουνε τὸ φλογερὸ
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα κρασί μου,
οἶνον τοῦ κάκου, καὶ τὰ καταλοῦν γιατί ἄντρας
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ πιά δὲ στέκει
γὰρ ἔπ' ἀνὴρ, σ' ἀνὴρ πού ὁ Δυσσέας ἦτανε, τὸ σπίτι νὰ
οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ γλυτώση.
- 60 ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ Κι ἐμεῖς γι' αὐτοὺς δὲ σώνουμε· μὰ ἀλήθεια

- καὶ ἔπειτα
 λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα καὶ οὐ
 δεδαηκότες ἀλκὴν.
 ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμις γε
 παρείη.
 οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχεται,
 οὐδ' ἔτι καλῶς
 οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε
 καὶ αὐτοί,
 65 ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας
 ἀνθρώπους,
 οἳ περὶ ναιετάουσι θεῶν δ'
 ὑποδείσατε μῆνιν,
 μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι
 κακὰ ἔργα.
 λίσσομαι ἡμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ
 Θέμιστος,
 ἦ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει ἠδὲ
 καθίζει·
 70 σχέσθε, φίλοι, καὶ μ' οἶον ἐάσατε
 πένθει λυγρῶ
 τείρεσθ', εἴ μή πού τι πατήρ ἐμὸς
 ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
 δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐυκνήμιδας
 Ἀχαιοὺς,
 τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε
 δυσμενέοντες,
 τούτους ὀτρύνοντες. ἐμοὶ δέ κε
 κέρδιον εἶη
 75 ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε
 πρόβασίν τε.
 εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε
 καὶ τίσις εἶη·
 τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστρῳ
 ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ
 χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ
 πάντα δοθείη·
 νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας
 ἐμβάλλετε θυμῶ." καὶ κατόπι
 θά' μαστε ἔμπρός τους ἀχαμνοὶ κι ἀνήξεροὶ
 ἀπὸ μάχη.
 Νά 'χα μαζί μου δύναμη, κι ἐγὼ θ'
 ἀντιστεκόμουν,
 τί ἀβάσταχτά 'ναι ἐτοῦτα πιά· μοῦ ἀφάνισαν
 τὸ σπίτι
 καὶ πῆγε· νιώστε την κι ἐσεῖς αὐτὴ τὴν
 ἀδικία τους,
 ντραπῆτε ἐκείνους τοὺς λαοὺς ποὺ γύρω
 γειτονεύουν,
 καὶ φοβηθῆτε τοὺς θεοὺς, μὴν ὀργιστοῦν καὶ
 ρίξουν
 μιὰ μέρα στὸ κεφάλι σας τὰ μαῦρα αὐτὰ τὰ
 ἔργα.
 Προσπέφτω σας, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Δία καὶ
 τῆς Θέμης,
 ποὺ τῶν ἀντρῶν τίς συντυχιές αὐτὴ
 σκορπάει ἢ φέρνει,
 πάψτε, καλοὶ μου, ἀφήστε με μὲς στὸν
 καημὸ νὰ λυώνω
 μοιάχος, ἂν ὁ δοξαστὸς πατέρας μου
 Ὀδυσσεύς
 στοὺς Ἀχαιοὺς δὲν ἔκαμε κακὸ ἀπὸ ὄχρητά
 του,
 ποὺ τώρα μ' ὄχρητα κι ἐσεῖς τὸ
 ξεπλερώνετε μου,
 σ' ἐτούτους θάρρος δίνοντας· πιὸ κέρδος γιὰ
 τὰ μένα
 ἐσεῖς νὰ καταλούσατε τὸ βίος καὶ τὰ καλά
 μου.
 Νά 'σαστε ἐσεῖς, τὸ δίκιο μου θὰ τό 'βρισκα
 μιὰ μέρα·
 τί μὲς στὴ χώρα θὰ 'βγαίνα, καὶ γκαρδιακὰ
 μιλώντας
 τὰ πλούτια μου θὰ γύρευα, ὡς ποὺ ὅλα νὰ
 δοθοῦνε.
 Μὰ τώρα πόνο ἀγιάτρευτο μοῦ βάζετε στὰ
 σπλάχνα."
 80 ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ
 σκῆπτρον βάλε γαίῃ
 δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἔλε Αὐτὰ τοὺς εἶπε μὲ χολή, κι εὐτὺς τὸ
 δεκανίκι
 χάμου πετάει δακρῦζοντας· κι ὅλους τοὺς

- λαὸν ἅπαντα.
 ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν,
 οὐδέ τις ἔτλη
 Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι
 χαλεποῖσιν·
 Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος
 προσέειπε·
- 85 "Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε,
 ποῖον ἔειπες
 ἡμέας αἰσχύνων· ἐθέλοις δέ κε
 μῶμον ἀνάψαι.
 σοὶ δ' οὐ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί
 εἰσιν,
 ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι πέρι κέρδεα
 οἶδεν.
 ἦδη γὰρ τρίτον ἔστιν ἔτος, τάχα δ'
 εἴσι τέταρτον,
- 90 ἔξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι
 Ἀχαιῶν.
 πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται
 ἀνδρὶ ἐκάστω
 ἀγγελίας προῖεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα
 μενοινᾷ.
 ἦ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ
 μερμήριξε·
 στησαμένη μέγαν ἰσθὸν ἐνὶ
 μεγάροισιν ὕφαινε,
- 95 λεπτόν καὶ περιμέτρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν
 μετέειπε·
 "κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε
 δῖος Ὀδυσσεύς,
 μίμνεντ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον,
 εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ'
 ὀληται,
 Λαέρτη ἦρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
- 100 μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος
 θανάτοιο,
 μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων
 νεμεσῆση.
 αἶ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ
- πῆρε ἢ λύπη.
 Σωποῦσαν, καὶ κανένας τοὺς νὰ βγάλη δὲν
 κοτοῦσε
 λόγο σκληρό, κι ἀπάντηση νὰ δώση· μόνο ὁ
 Ἀντίνος
 σηκώθηκε ἀπ' τοὺς Ἀχαιοὺς, κι αὐτὰ τοῦ
 ἀπολογήθη.
- "Μωρὲ λογά, ἀχαλίνωτε Τηλέμαχε, τί λές
 μας;
 μᾶς βρίζεις, κι ἀβανιάσματα νὰ μᾶς
 κολλήσης θέλεις·
 μὰ ξέρε το πῶς δὲ σοῦ φταῖν οἱ Ἀχαιοὶ οἱ
 μνηστῆρες,
 παρὰ ἢ μανούλα σου τὰ φταίει, πού χίλια
 ξέρει ὁ νοῦς της.
 Τρεῖς χρόνοι τώρα πέρασαν, καὶ τέταρτος
 κοντεύει,
 πού αὐτὴ γελάει τοὺς Ἀχαιοὺς. Ἐλπίδες
 δίνει σ' ὅλους,
 καὶ καθενὸν ξεχωριστὰ ταξίματα τοῦ
 στέλνει,
 αὐτὴ ὅμως ἄλλα μελετάει. Καὶ κοίταξε κι
 ἐτούτη
 τὴν πονηριὰ πού μπόρεσε νὰ σοφιστῆ καὶ νὰ
 'βρη.
 Στήνει θεόμακρο πανὶ στὸν πύργο της νὰ
 φάνη,
- ψιλόκλωστο κι ἀμέτρητο, καὶ λέει μας·
 "Παλληκάρια,
 μνηστῆρες μου, τώρα ὁ λαμπρὸς που
 ἀπέθανε Ὀδυσσεύς,
 μὴ βιάζεστε τὸ γάμο μου, γιὰ ν' ἀποσώσω
 πρῶτα
 τὸ πανικό, νὰ μὴ χαθοῦν τὰ νήματα τοῦ
 κάκου,
 πού τό 'χω γιὰ τὸ σάβανο τοῦ ἥρωα τοῦ
 Λαέρτη,
- σὰν ἔρθῃ ὁ κορμοτεντωτῆς ὁ χάρος καὶ τὸν
 πάρη,
 μπάς καὶ καμιὰ τῶν Ἀχαιῶν κερὰ μὲ
 ψεγαδιάση,
 ἂν κοίτεται ἀσαβάνωτος, πού 'ταν καὶ τόσο

κτεατίσσασ'.

"ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο
θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἡματιή μὲν ὑφαίνεσκεν
μέγαν ἰστόν,
105 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας
παραθεῖτο.
ὡς τριετες μὲν ἔληθε δόλω καὶ
ἔπειθεν Ἀχαιοῦς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ
ἐπήλυθον ὦραι,
καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἢ
σάφα ἤδη,
καὶ τὴν γ' ἀλλύουσιν ἐφεύρομεν
ἀγλαὸν ἰστόν.
110 ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ
ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται,
ἴν' εἰδῆς
αὐτὸς σῶ θυμῶ, εἰδῶσι δὲ πάντες
Ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἀνωχθὶ δέ
μιν γαμέεσθαι
τῷ ὅτῃ τε πατὴρ κέλεται καὶ
ἀνδάνει αὐτῇ.
115 εἰ δ' ἔτ' ἀνιῆσει γε πολὺν χρόνον
νείας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμόν, ὃ οἱ πέρι
δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ
φρένας ἐσθλὰς
κέρδεά θ', οἷ' οὐ πῶ τιν' ἀκούομεν
οὐδὲ παλαιῶν,
τάων αἰ πάρος ἦσαν εὐπλοκαμῖδες
Ἀχαιαί,
120 Τυρῶ τ' Ἀλκμήνη τε εὐστεφάνος τε
Μυκῆνη·
τάων οὐ τις ὁμοῖα νοήματα
Πηνελοπείη
ἤδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον
οὐκ ἐνόησε.
τόφρα γὰρ οὖν βίότον τε τεὸν καὶ

πλούσιος."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ οἱ λεβέντικες τὰ δέχτηκαν
ψυχές μας.
Λοιπόν, τὶς μέρες ἔφαινε τὸ θεόμακρο πανί
της,
τὴ νύχτα ὅμως τὸ ξέφαινε σὰν ἔφερναν τὰ
φῶτα.
Τρεῖς χρόνους μᾶς κρυφόπαιζε, καὶ ἔτσι μᾶς
ἔπειθε ὅλους·
μὰ οἱ ἐποχές σὰ φέρανε τὸν τέταρτο τὸ
χρόνο,
μιά της γυναίκα πῶξερε, μᾶς τὰ φανέρωσε
ὅλα,
καὶ πιάσαμε τὴν τὸ λαμπρὸ πανί της νὰ
ξεφαίνῃ.
Καὶ τότες πιά μὲ τὸ στανιὸ τὸ τέλειωσε ἀπ'
ἀνάγκη·
καὶ ἐσένα, νὰ τί ἀπάντησῃ σοῦ δίνουν οἱ
μνηστῆρες,
καὶ ἐσὺ νὰ ξέρῃς, καὶ οἱ Ἀχαιοὶ νὰ μάθουν ὅλοι
ἐτοῦτοι.
Ἐδιάβασ' τὴν τὴ μάνα σου, καὶ πὲς νὰ πάῃ
νὰ πάρῃ
ὅποιον καλέσῃ ὁ κύρης της καὶ ὅποιον αὐτὴ
θελήσῃ.
Μὰ ἂ μελετᾷ τοὺς Ἀχαιοὺς νὰ βασανίσῃ
ἀκόμα,
μὲ ὅσα φυλάει τῆς Ἀθηνᾶς χαρίσματα ἢ
ψυχὴ της,
μὲ τὴν πιδέξια τέχνη της, μὲ τὴ λαμπρὴ
ξυπνάδα,
τὶς μαριολιές, ποὺ σὰν καὶ αὐτὲς μήτ' οἱ
παλιὲς ἐκεῖνες
ὠριομαλλοῦσες Ἀχαιὲς δὲν ἄκουσα ἂν τὶς
εἶχαν,
ἢ Ἀλκμήνη, ἢ ὠριοστεφάνωτη Μυκῆνη, μήτε
ἢ Τύρω,
ποὺ μιά τους δὲν τῆς ἔμοιαζε στὸ νοῦ τῆς
Πηνελόπης,
αὐτὸ ὅμως δὲν τ' ἀπέικασε· πῶς θὰ σοῦ
τρῶνε οἱ ἄλλοι
τὸ βίός σου καὶ τὰ πλούτια σου ὅσο

- κτῆματ' ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχη νόον, ὄν
τινά οἱ νῦν
- 125 ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί. μέγα μὲν
κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος
βιότοιο.
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν
οὔτε πη ἄλλη,
πρὶν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ῥ
κ' ἐθέλησι."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἦῤδα·
- 130 "Ἄντινο', οὗ πως ἔστι δόμων
ἀέκουσαν ἀπῶσαι
ἢ μ' ἔτεχ', ἢ μ' ἔθρεψε· πατήρ δ'
ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δέ με
πόλλ' ἀποτίνειν
Ἴκαριῷ, αἶ κ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρας
πέμψω.
ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι,
ἄλλα δὲ δαίμων
- 135 δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγεράς ἀρήσεται
ἔρινυς
οἴκου ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἔξ
ἀνθρώπων
ἔσσεται ὡς οὐ τοῦτον ἐγὼ ποτε
μῦθον ἐνίψω.
ὕμετρος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται
αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ'
ἀλεγύνετε δαΐτας
- 140 ὑμὰ κτῆματ' ἔδοντες ἀμειβόμενοι
κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ
ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοτον
νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι
αἰὲν ἔοντας,
αἶ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα
- πεισμώνει ἐκείνη
στὴ γνώμη πού οἱ ἀθάνατοι τῆς βάλανε στοῦ
νοῦ της.
Μεγάλο ἀπόχτησε ὄνομα γὰρ λόγου της, μὰ
ἐσένα
ἀρίθμητα σὲ στέρησε καλά. Καὶ γνώριζέ το,
πῶς ἐμεῖς μήτε σ' ἐξοχή μήτε κὶ ἄλλοῦ δὲν
πᾶμε,
πρὶν αὐτὴ πάρη ἀπὸ τὰ μᾶς τὸν ἄντρα πού
διαλέξῃ."
- Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τοῦ
κρένει·
"Ἄντινο, ἀπὸ τον πύργου μου δε γίνεται νὰ
διώξω
ἐκείνη πού μὲ γέννησε καὶ μ' ἔθρεψε· ὁ
γονιὸς μου,
ζῆ ἀπέθανε, σὲ ξένη γῆς ἀπόμεινε· ἂν τῆ
στείλω
τῆ μάνα ἐγὼ, στὸν κύρη της θὰ τ'
ἀκριβοπλερώσω.
- Κι ἀπ' τὸν Ἴκαριο συφορὲς κὶ ἀπ' τὸ θεὸ θὰ
μοῦ ῥθουν,
σὰ φεύγει ἡ μάνα καὶ ξορκάει τίς μαῦρες
Ἐρινύες·
μὰ καὶ τοῦ κόσμου ἐπάνω μου τὴν
κατηγόρια θὰ ἔχω·
ὥστε ποτές μου τέτοιο ἐγὼ δὲν ξεστομίζω
λόγο.
Κι ἀτοί σας ἂν τὸ νιώθετε τὸ κριμ' αὐτό, νὰ
σύρτε,
ἄλλα τραπέζια νὰ ἔβρετε, δικό σας βιὸς νὰ
τρῶτε,
ὁ ἕνας σπῖτι τοῦ ἄλλοινοῦ. Μὰ ἂν πάλε ἐσεῖς
θαρρῆτε
πῶς εἶναι δίκιο κὶ εὐλογο νὰ καταλυοῦνται
πλοῦτια
ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπλέρωτα, σκορπᾶτε τα·
ἐγὼ τότες
καλῶ βοήθεια τοὺς θεοὺς, ἴσως κὶ ὁ Δίας

- γενέσθαι. φέρη
- 145 νήπινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν τὸ γδικιωμὸ πού ἀξίζει σας, κι ἔτσι κι ἐσεῖς
ὄλοισθε." κατόπι
πεδῶθε δίχως πλερωμὴ μιὰ καὶ καλὴ
χαθῆτε."
- "ὡς φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετῶ
εὐρύοπα Ζεὺς ἄντι
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε
πέτεσθαι. ἄντι
τῷ δ' ἕως μὲν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ
πνοῆς ἀνέμοιο Πέταγαν πρῶτα ἀνάλαφρα σὰ φύσημα τοῦ
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πλεωρὸ πλεωρὸ διαβαίνοντας μὲ τὰ φτερὰ
πτερύγεσσι· ἀπλωμένα·
- 150 ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορῆν με στῆς πολύβοης συντυχιᾶς σὰν ἔφτασαν
πολύφημον ἰκέσθη, τῆ μέση, στριφογυροῦν, καὶ μὲ βαρὺ φτερούγιασμα
ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθη πτερὰ πυκνά, κοιτώντας
πυκνά, πρὸς τὰ κεφάλια τοῦ λαοῦ ματιὲς θανάτου
ἔς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ῥίχτουν·
ὄσσαντο δ' ὄλεθρον· καὶ μὲ νυχιὲς σὰν ἔσκισαν τὰ μοῦτρα, τὰ
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς, λαιμά τους,
ἀμφί τε δειρὰς δεξὰ κινώντας πέρασαν τίς κατοικιὲς τῆς
δεξιῶ ἤξιαν διὰ τ' οἰκία καὶ πόλιν χώρας.
αὐτῶν.
- 155 θάμβησαν δ' ὄρνιθας, ἐπεὶ ἴδον Θαμάσαν ὄλοι βλέποντας τὰ ὄρνια σὰ
ὀφθαλμοῖσιν· φανῆκαν,
ὠρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅ περ κι ὁ νοῦς τους ἀνιστόραγε τὰ μέλλανε νὰ
τελέεσθαι ἔμελλον. γίνουν.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἦρωσ Ὁ γέρον τότε ἦρωας τοὺς μίλησε Ἀλιθέρης,
Ἀλιθέρης τοῦ Μάστορα, πὺ πρῶτος τους κρινότανε
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὀμηλικὴν ὀλονῶνε
ἐκέκαστο στῆ γνώριση τῆς μαντικῆς, στῆν ὀρμηνεῖα
ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα τῶν ὄρνιων·
μυθήσασθαι·
- 160 ὁ σφιν εὐ φρονέων ἀγορήσατο καὶ αὐτὸς λοιπὸν καλόγνωμα ξαγόρεψέ τους κι
μετέειπε· εἶπε·
"κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακῆσιοι, ὅτι "Ἀκοῦστε με, ὦ Θιακῆσοι ἐσεῖς, καὶ μάλιστα
κεν εἶπω οἱ μνηστῆρες,
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα τὸ τί ἔχω τῶρα νὰ σᾶς πῶ καὶ νὰ σᾶς
πιφασκόμενος τάδε εἶρω φανερώσω.
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ Βαρὺ κακὸ τοὺς ἔρχεται· δὲ δύνεται ὁ
γὰρ Ὀδυσσεὺς Δυσσεᾶς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, νὰ μείνη πιά πολὺν καιρὸ μακριὰ ἀπὸ τοὺς

- ἀλλά που ἤδη
 165 ἐγγύς ἐών τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα σιμὰ ἐδῶ κάπου θάνατο γιὰ τοὺς μνηστήρες
 φυτεύει σπέρνει
 πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν μὰ κι ἄλλοι μας ἐδῶ πολλοὶ θὰ πάθουμε
 κακὸν ἔσται, μαζί τους,
 οἱ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδείελον. ποὺ κατοικιά μας ἔχουμε τὸ ξάστερο τὸ
 ἀλλὰ πολὺ πρὶν Θιάκι·
 φραζώμεσθ', ὡς κεν καταπαύσομεν· τὸ πῶς θὰ τοὺς μποδίσουμε ἀπὸ τώρα ἄς
 οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ στοχαστοῦμε,
 παυέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ τόδε ἢ ἐτοῦτοι πρῶτοι ἄς πάψουνε· τί γιὰ καλὸ
 λώϊόν ἐστιν. τους εἶναι.
- 170 οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' Δὲν προφητεύω ἀνήξερος· κατέχω τὰ ποὺ
 ἐν εἰδώσ· κρένω·
 καὶ γὰρ κείνω φημί τελευτηθῆναι ἔτσι κι ἐκειοῦ ὅσα μάντεψα ἐγὼ τότες, ὅλα
 ἅπαντα, βγῆκαν
 ὡς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε Ἴλιον ὅταν οἱ Ἀργῖτες ὅλοι τους στοῦ Ἴλιου τῆ
 εἰσανέβαινον χώρα ὀρμοῦσαν,
 Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις κι ἀντάμα τους ὁ τρίξυπνος ξεκίναε
 Ὀδυσσεύς. Ὀδυσσέας.
 φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' Θὰ πάθη, τοῦ 'λεγα, πολλά, θὰ χάση τοὺς
 ἀπο πάντας ἐταίρους, συντρόφους,
- 175 ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῶ καὶ θὰ γυρίση ἀγνώριστος στὰ εἴκοσι τὰ
 ἐνιαυτῶ χρόνια
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν στὸν τόπο του· καὶ νά, ποὺ αὐτὰ τώρα τοῦ
 πάντα τελεῖται." βγαίνουν ὅλα."
 Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον Καὶ τοῦ Πολύβου ὁ Εὐρύμαχος ἀντίσκοψε
 ηῦδα· καὶ τοῦ 'πε·
 "ᾧ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο "Σπίτι σου σέρνε, γέρο ἐσὺ, καὶ βγάζε τῶν
 σοῖσι τέκεσσι παιδιῶ σου
 οἴκαδ' ἰών, μὴ πού τι κακὸν μαντεῖες, μπάς καὶ πάθουνε κανὲ κακὸ
 πάσχωσιν ὀπίσσω· κατόπι·
- 180 ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων προφήτης εἶμ' ἐγὼ σ' αὐτὰ πολὺ καλύτερός
 μαντεύεσθαι. σου.
 ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς Ὅρνια γυρίζουνε πολλὰ κάτω ἀπ' τὸ φῶς
 ἠελίοιο τοῦ ἥλιου,
 φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· μὰ δὲ μαντεύουν ὅλα· πάει, χάθη ὁ Δυσσέας
 αὐτὰρ Ὀδυσσεύς στὰ ξένα·
 ὤλετο τῆλ', ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι μακάρι ν' ἀφανίζουσαν κι ἐσὺ μαζί μ'
 σὺν ἐκείνω ἐκείνον,
 ὄφελος. οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων νὰ μὴ μᾶς ψέλνης τώρα ἐδῶ τίς τόσες
 ἀγόρευες, μαντικές σου,
- 185 οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον κεντώντας ἀδιαφόρετα τὸ χόλιασμα τοῦ

- ὦδ' ἀνιείης,
 σῶ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἶ κε
 πόρησιν.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ
 τετελεσμένον ἔσται·
 αἶ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε
 πολλά τε εἰδῶς
 παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς
 χαλεπαίνειν,
 190 αὐτῶ μὲν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον
 ἔσται,
 προῆξαι δ' ἔμπης οὐ τι δυνήσεται
 εἵνεκα τῶνδε·
 σοὶ δέ, γέρον, θωγὴν ἐπιθήσομεν, ἦν
 κ' ἐνὶ θυμῷ
 τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι
 ἔσσεται ἄλγος.
 Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν
 ὑποθήσομαι αὐτός·
 195 μητέρα ἦν ἐς πατρός ἀνωγέτω
 ἀπονέεσθαι·
 οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ
 ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
 πολλά μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ
 παιδὸς ἔπεσθαι.
 οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι οἴομαι νῆας
 Ἀχαιῶν
 μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὐ τινα
 δείδιμεν ἔμπης,
 200 οὐτ' οὐν Τηλέμαχον μάλα περ
 πολύμυθον ἐόντα,
 οὐτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἦν σύ,
 γεραῖέ,
 μυθῆαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ'
 ἔτι μᾶλλον.
 χρήματα δ' αὐτε κακῶς βεβρώσεται,
 οὐδέ ποτ' ἴσα
 ἔσσεται, ὄφρα κεν ἦ γε διατρίβῃσιν
 Ἀχαιοὺς
 205 ὄν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι
 ἤματα πάντα
 εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ
- γιοῦ του,
 μ' ἐλπίδα κι ἴσως σπίτι σου κάποιο σοῦ
 στείλη δῶρο.
 Σοῦ λέω ἐγὼ μιὰ καὶ καλή, κι αὐτὸ πού πῶ
 τελειέται·
 ἐσὺ πού ξέρεις τὰ παλιὰ καὶ τὰ πολλά, ἂν
 ἐτούτου
 τοῦ νέου ἀνάψῃς τὴν ὀργή μὲ πλανερά σου
 λόγια,
 πρῶτος αὐτὸς χειρότερα θὰ πάθῃ ἀπ'
 ἀφορμῆ σου,
 καὶ μήτε ἀπ' αὐτουνούς καλὸ δὲ θενὰ δῆ, κι
 ἐσένα
 μὲ πρόστιμο θὰ ψήσουμε βαρὺ, πού σὰν
 πλερώνῃς
 ἀπὸ τὸν πόνο, γέρο μου, θενὰ λυσσάξῃ ὁ
 νοῦς σου.
 Καὶ τώρα τὸν Τηλέμαχο μπρὸς σ' ὅλους
 συμβουλεύω
 νὰ πῆ τῆς κερὰ μάνας του νὰ σύρῃ στοῦ
 γονιοῦ της,
 κι αὐτοὶ θὰ τὴν παντρέψουνε κι ἀρίφνητα
 θὰ βγάλουν
 προικιά, σὰν πού ταιριάζουνε σὲ κόρη
 ἀγαπημένη,
 Τίς βαρετές μας προξενειές ἀλλιῶς δὲν
 παραιτοῦμε,
 τί στάλα δὲ φοβόμαστε κανέναν ἐδῶ πέρα,
 μὰ μήτε τὸν Τηλέμαχο μὲ τὰ πολλά τὰ
 λόγια·
 κι οὐδὲ ψηφοῦμε, γέροντα, τίς προφητεῖες
 πού βγάζεις,
 τίς ἀνωφέλευτες, πού πιὸ σιχαμερὸ σὲ
 κάνουν.
 Τὰ πλούτια του θὰ τρώγονται κι ἀγύριστα
 θὰ μνήσκουν,
 ὅσο αὐτὴ παίζει τοὺς Ἀχαιοὺς, τὸ γάμο
 ἀργοπορώντας·
 καὶ πάντα θὰ προσμένουμε καὶ θὰ
 λογομαχοῦμε
 γιὰ τίς περισσιες χάρες της, καὶ σ' ἄλλες δὲ

- μετ' ἄλλας
ἐρχόμεθ', ἄς ἐπιεικὲς ὀπιούμεν ἐστὶν ἀπ' ὅσες ταίρια γίνονται καλὰ τοῦ καθενῶ
ἐκάστω."
- τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἦδ' αὖ
"Εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι, ὅσοι
μνηστήρες ἀγαυοί,
210 ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι
οὐδ' ἀγορεύω·
ἦδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες
Ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ
εἴκοσ' ἑταίρους,
οἳ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι ἀπὸ 'ναν τόπο σ' ἄλλοινα ταξίδι νὰ μὲ
κέλευθον.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον Στὴν Πύλο τὴν ἀμμουδερὴν θὰ σύρω καὶ στή
ἠμαθόεντα
- 215 νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν
οἰχομένοιο,
ἦν τίς μοι εἶπησι βροτῶν ἢ ὅσσαν
ἀκούσω
ἐκ Διός, ἣ τε μάλιστα φέρει κλέος
ἀνθρώποισιν·
εἰ μὲν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον
ἀκούσω,
ἦ τ' ἄν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίην
ἐνιαυτόν·
- 220 εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ'
ἔόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς
πατρίδα γαῖαν
σῆμά τέ οἱ χεύω καὶ ἐπὶ κτέρεα
κτερεῖζω
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι
μητέρα δώσω."
γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, τοῖσι δ'
ἀνέστη
- 225 Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος
ἦεν ἑταῖρος,
καὶ οἳ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον καὶ φεύγοντας στὰ χέρια του τὸ σπιτικό του
ἅπαντα,
πείθεσθαί τε γέροντι καὶ ἔμπεδα ὄλοι ν' ἀκοῦν τὸ γέροντα, καὶ νὰ φυλάη τὰ
- θὰ πᾶμε,
Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τοῦ
κάνει·
"Εὐρύμαχε, κι οἳ ἄλλοι ἐσεῖς καμαρωτοὶ
μνηστήρες,
μῆτε μιλῶ γι' αὐτὰ ἐγὼ πιά, κι οὐδὲ
παρακαλῶ σας·
αὐτὰ τώρα κι οἳ ἀθάνατοι κι οἳ Ἀχαιοὶ τὰ
ξέρουν.
Παρὰ καράβι γλήγορο κι εἴκοσι δόστε μου
ἄντρες,
ἀπὸ 'ναν τόπο σ' ἄλλοινα ταξίδι νὰ μὲ
πάρουν.
Στὴν Πύλο τὴν ἀμμουδερὴν θὰ σύρω καὶ στή
Σπάρτη,
τοῦ πλανημένου μου γονιοῦ τὸ γυρισμὸ νὰ
μάθω·
ἢ κάποιος θὰ μοῦ πῆ θνητὸς, ἢ τὴ φωνὴ θ'
ἀκούσω
ποὺ στέλνει ὁ Δίας καὶ στὴ γῆς συχνὰ
σκορπάει τίς φῆμες,
Κι ἂ μάθω πὼς ὁ κύρης μου καὶ ζῆ καὶ θὰ
γυρίση,
ὡς ἓνα χρόνο, κι ἂς πονῶ, θένα 'παντέξω
ἀκόμα·
ἂν πάλε πὼς ἀπέθανε καὶ πὼς μοῦ χάθη
ἀκούσω,
γυρίζω πίσω στὰ γλυκὰ λημέρια τῆς
πατρίδας,
τοῦ στήνω μνήμα, νεκρικὰ πολλὰ τοῦ θέτω
δῶρα,
ὅσα τοῦ πρέπουν, κι ὕστερα παντρεύω καὶ
τὴ μάνα."
- Αὐτὰ σὰν εἶπε, κάθισε· κι εὐτὺς σηκώθη
ὀμπρὸς τους
ὁ Μέντωρας ποὺ σύντροφο ὁ λαμπρὸς
Δυσσέας τὸν εἶχε,
καὶ φεύγοντας στὰ χέρια του τὸ σπιτικό του
ἀφῆκε,
ὄλοι ν' ἀκοῦν τὸ γέροντα, καὶ νὰ φυλάη τὰ

- πάντα φυλάσσειν·
 ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ
 μετέειπεν·
 "κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅτι
 κεν εἶπω·
- 230 μὴ τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος
 ἔστω
 σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν
 αἴσιμα εἰδώς,
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη καὶ αἴσυλα
 ῥέζοι·
 ὡς οὐ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θεῖοιο
 λαῶν οἷσιν ἀνασσε, πατὴρ δ' ὡς
 ἤπιος ἦεν.
- 235 ἀλλ' ἦ τοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὐ
 τι μεγαίρω
 ἔρδειν ἔργα βίαια κακορραφίησι
 νόοιο·
 σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς
 κατέδουσι βιαίως
 οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ
 νέεσθαι.
 νῦν δ' ἄλλω δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον
 ἅπαντες
- 240 ἦσθ' ἀνεῶ, ἀτὰρ οὐ τι καθαπτόμενοι
 ἐπέεσσι
 παύρους μνηστῆρας καταπαύετε
 πολλοὶ ἐόντες."
 τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον
 ἠΰδα·
 "Μέντορ ἀταρτηρέ, φρένας ἠλεέ,
 ποῖον ἔειπες
 ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν.
 ἀργαλέον δὲ
- 245 ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι
 περὶ δαιτί.
 εἶ περ γὰρ κ' Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος
 αὐτὸς ἐπελθὼν
 δαινυμένους κατὰ δῶμα ἐὼν
 μνηστῆρας ἀγαυοὺς
 ἐξελάσαι μέγαροιο μενοινήσει' ἐνὶ
 θυμῷ,
- πάντα·
 ἐκεῖνος μὲ καλογνωμιὰ ξαγόρειψέ τους κι
 εἶπε·
 "Ἀκούστε με τὸ τί θὰ πῶ, Θιακήσοι. Πιὰ
 κανένας
 ἄς μὴ μᾶς ἔρθη βασιλιάς, καλόβουλος καὶ
 δίκιος
 καὶ πρόσχαρος, παρὰ σκληρὸς καὶ
 κακοπράχτης νά 'ναι,
 ἀφοῦ τὸ θεϊκὸ Ὀδυσσέα κανένας δὲ
 θυμᾶται,
 μὲς στὸ λαὸ πού σὰ γονιὸς μ' ἀγάπη τὸν
 κυβέρινα.
- Καὶ δὲ θαμάζομαι ἐτουνοὺς τοὺς ἄφοβους
 μνηστῆρες,
 πού ἔργατα παράνομα μὲ πονηριὲς
 σκαρώνουν·
 ἂν αὐτοὶ τῶν καὶ καταλοῦν τοῦ Ὀδυσσέα
 τὸ σπίτι,
 μὲ τὴ ζωὴ τους παίζουνε, καὶ λὲν πὼς χάθη
 ἐκεῖνος.
 Μὰ ἐσᾶς τοὺς ἄλλους, πού βουβοὶ
 καθόσαστε, καὶ λόγο
 δὲ βγάζετε ἐναντίο τους, νὰ τοὺς
 καταδαμάστε,
 ἐσεῖς οἱ πάμπολλοι, αὐτουνοὺς τοὺς
 μετρητοὺς μνηστῆρες."
 Κι ὁ Λειώκριτος τοῦ Εὐήνορα γυρίζει κι
 ἀπαντάει του·
 "Μέντορα ἐσὺ, κακόμυαλε καὶ κλούβιε, τί
 φωνάζεις;
 Τοὺς λὲς νὰ μᾶς δαμάσουνε, κι ὡς τόσο
 δύσκολό 'ναι
 οἱ λίγοι νὰ χτυπήσουνε πολλοὺς γιὰ
 φαγοπότι,
 Κι ἂν ὁ Θιακήσος Ὀδυσσέας φανερωθῆ
 ἀπατὸς του,
 κι ἀπὸ τὸν πύργο σοφιστῆ νὰ διώξη τοὺς
 μνηστῆρες,
 ἐκεῖ πού τρωγοπίνουνε τὰ παλληκάρια
 ἀντάμα,

- οὐ κέν οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ
χατέουσα,
250 ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα
πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ
μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ
ἔργα ἕκαστος,
τούτῳ δ' ὄτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ'
Ἀλιθέρης,
οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώοι εἰσιν
ἑταῖροι.
255 ἀλλ' οἴω, καὶ δηθὰ καθήμενος
ἀγγελιάων
πεύσεται εἶν Ἰθάκη, τελέει δ' ὁδὸν οὐ
ποτε ταύτην."
ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορῆν
αἰψηρῆν.
οἳ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἐὰ πρὸς
δῶμαθ' ἕκαστος,
μνηστῆρες δ' ἐς δῶματ' ἴσαν θεῖου
Ὀδυσῆος.
260 Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθε κιῶν ἐπὶ
θῖνα θαλάσσης,
χειρας νιψάμενος πολιῆς ἀλός
εὔχετ' Ἀθήνη·
"κλυθὶ μευ, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες
ἡμέτερον δῶ
καὶ μ' ἐν νηὶ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα
πόντον
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν
οἰχομένοιο
265 ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν
Ἀχαιοί,
μνηστῆρες δὲ μάλιστα κακῶς
ὑπερηγορέοντες."
ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, σχεδόθεν δέ οἱ
ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ
καὶ αὐδὴν,
καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
δὲ θά' χαιρε ἢ γυναῖκα του πού γύρισε ὁ
καλὸς της,
τὶ μαῦρο τέλος θά' βρῖσκει ἐκεῖ μέσα
πολεμώντας
ἕνας αὐτὸς μὲ τοὺς πολλοὺς· μὰ ἐσὺ σωστὰ
δὲν τὰ 'πες.
Ἐλατε τώρα ἐσεῖς, παιδιὰ, σκορπιέστε στὶς
δουλειές σας·
ὁ Ἀλιθέρης τούτονε κι ὁ Μέντορας ἄς
βάλουν
στὸ δρόμο του, σὰν πού 'ναι δὰ καὶ γονικοὶ
του φίλοι,
Μὰ ἐγὼ θαρρῶ πολὺν καιρὸ θὰ κάθεται στὸ
Θιάκι
ταξίδι."
Αὐτὰ σὰν εἶπε, σκόρπισε τὴ συντυχιὰ μὲ
βίαση.
Καὶ σύρανε στὸ σπίτι του ὁ καθένας, κι οἱ
μνηστῆρες
κατὰ τὸν πύργο κίνησαν τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά.
Τότες μακριὰ ὁ Τηλέμαχος στ' ἀκρόγιαλο
κατέβη,
τὰ χέρια θαλασσόνιψε, κι ἔκαμε δέηση κι
εἶπε·
"Ἄκου μ', ἐσὺ ὁ θεός, πού ἐχτὲς στὸν
πύργο ἦρθες καὶ μοῦ 'πες
νὰ πάρω πλοῖο καὶ στ' ἀχνὰ τὰ πέλαα ν'
ἀρμενίσω,
νὰ μάθω ἄ γύρισε ὁ γονιὸς πού λείπει
τόσους χρόνους,
κι ὅμως μپοδίζουν οἱ Ἀχαιοί, καὶ μάλιστα οἱ
μνηστῆρες,
πού 'ναι μεγάλη ἢ κάκια τους, περίσσια ἢ
περηφάνεια."
Αὐτὰ σὰν προσευκῆθηκε, νά, ἢ Ἀθηναῖα
προβάλλει,
μὲ τὴ φωνὴ καὶ τὸ κορμὶ τοῦ Μέντορα
ἀντικρῦ του,
καὶ συντυχαίνει του, καὶ λέει μὲ φτερωμένα
λόγια·

- 270 "Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσειαι "Τηλέμαχε, ἄναντρο ἢ χαζὸ δὲ θὰ σὲ λέν
οὐδ' ἀνοήμων, κατόπι,
εἰ δὴ τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται ἄν τοῦ γονιοῦ σου ἢ λεβεντιά μέσα σου
μένος ἠύ, μνήσκη, κι εἶσαι
οἶος κείνος ἔην τελέσαι ἔργον τε τέτοιος πού ἐκείνος ἦτανε καὶ σ' ἔργα καὶ σὲ
ἔπος τε· λόγια·
οὐ τοι ἔπειθ' ἀλίη ὁδὸς ἔσσειται οὐδ' καὶ τότες τὸ ταξίδι σου δὲν πάει χαμένο, θὰ
ἀτέλεστος. 'βγη.
εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσι γόνος καὶ Μ' ἄν ἐκείνου δὲν εἶσαι ἐσὺ γιὸς καὶ τῆς
Πηνελοπείης, Πηνελόπης,
- 275 οὐ σέ γ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν, ἃ αὐτὰ πού λαχταρᾶς θαρρῶ δὲ θὰ τὰ δῆς νὰ
μενοινᾶς. βγοῦνε.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ Λίγα στὸν κόσμον αὐτὸ παιδιὰ μὲ τοὺς
πέλονται, γονιούς τους μοιάζουν,
οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε χερότεροι εἶναι οἱ πιὸ πολλοί, καλύτεροί 'ναι
πατρὸς ἀρείους. λίγοι,
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσειαι Μὰ ἀφοῦ δὲ θὰ 'σαι ἐσὺ ἄναντρος μηδὲ
οὐδ' ἀνοήμων, χαζὸς κατόπι,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσεῆος κι ἀφοῦ ποτὲς δὲ σ' ἄφησε τοῦ Ὀδυσσεῆα ἢ
προλέλοιπεν, γνώση,
- 280 ἔλπωρή τοι ἔπειτα τελευτήσαι τάδε μελέτα το πῶς τὰ ἔργα αὐτὰ ἐσὺ θὰ τὰ
ἔργα. τελέσης,
τῶ νῦν μνηστήρων μὲν ἕα βουλήν τε κι ἀψήφα τους τοὺς ἄμυαλους αὐτοὺς καὶ τίς
νόον τε βουλές τους,
ἀφραδέων, ἐπεὶ οὐ τι νοήμονες οὐδὲ τί γνώση αὐτοὶ δὲν ἔχουνε καὶ δίκιο δὲ
δίκαιοι· γνωρίζουν·
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα δὲν ξέρουν πῶς ὁ θάνατος κι ἢ μαύρη τους ἢ
μέλαιναν, μοῖρα
ὅς δὴ σφι σχεδόν ἐστιν, ἐπ' ἤματι εἶναι κοντὰ, καὶ θὰ τοὺς φάη μονήμερα
πάντας ὀλέσθαι. ὀλονούς τους,
- 285 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσειται Καὶ τὸ ταξίδι πού ζητᾶς πολὺν πιά δὲ θ'
ἦν σὺ μενοινᾶς· ἀργήση·
τοῖος γάρ τοι ἐταῖρος ἐγὼ πατρῴός τέτοιος σου φίλος πατρικὸς ἐγὼ 'μαι, πού
εἶμι, καράβι
ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἄμ' θὰ σοῦ τοιμάσω γλήγορο, κι ἴδιος θὰ ρθῶ
ἔψομαι αὐτός. μαζί σου,
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν Πήγαινε, σμίξε τώρα ἐσὺ μὲ τοὺς μνηστήρες
μνηστήρσιν ὁμίλει, σπίτι,
ὄπλισσόν τ' ἤια καὶ ἄγγεσιν ἄρσον προμήθειες μάζωξε πολλές, καὶ σ' ἀγγεῖα
ἅπαντα, μέσα κλεῖσ' τες·
- 290 οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιστα, μὲς στὶς λαγῆνες τὸ κρασί, τ' ἀλεύρι, τὸ
μυελὸν ἀνδρῶν, μεδούλι

δέρμασιν ἐν πυκνιοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ
δήμον ἐταίρους
αἶψ' ἔθειλοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ
δὲ νῆες
πολλαὶ ἐν ἀμφιάλω Ἰθάκῃ, νέαι ἠδὲ
παλαιαί·
τάων μὲν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἢ τις
ἀρίστη,
295 ὦκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν
εὐρέι πόντῳ."

ὡς φάτ' Ἀθηναίη κούρη Διός· οὐδ'
ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ
ἔκλυεν αὐδήν.
βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα, φίλον
τετιμημένος ἦτορ,
εὔρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν
μεγάροισιν,

300 αἶγας ἀνιεμένους σιάλους θ'
εὔοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε
Τηλεμάχοιο,
ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ'
ἔκ τ' ὀνόμαζε·
"Τηλέμαχ' ὑπαγόρη, μένος ἄσχετε,
μὴ τί τοι ἄλλο
ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε
ἔπος τε,

305 ἀλλὰ μοι ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς
τὸ πάρος περ.
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα
τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θαῖσσον
ἴκηαι
ἐς Πύλον ἠγαθήην μετ' ἀγαυοῦ
πατρὸς ἀκουήν."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἦδα·

310 "Ἀντίνο', οὗ πως ἔστιν ὑπερφιάλοισι
μεθ' ὑμῖν

τοῦ κάθε ἀνθρώπου, σὲ πετσίᾳ
σφιχτοραμμένα βάλ' το·
κι ἐγὼ πηγαίνω στὸ λαὸ συντρόφους νὰ
μαζώξω
νὰ ῥθουν ἐθειλοντές· πολλὰ καράβια ἐδῶ
στὸ Θιάκι,
μὰ θές καινούρια θές παλιά· θὰ βρῶ καὶ θ'
ἀρματώσω
ἀπ' ὅλα τὸ πιὸ διαλεχτό· τὸ ρίχτουμε στὸ
κῦμα,
καὶ βγαίνουμε ἀρμενίζοντας στὰ διάπλατα
πελάγη."

Αὐτὰ σὰν τοῦ εἶπε ἡ Ἀθηναῖα, τοῦ Δία ἡ
κόρη, ἐκεῖνος
ἀσάλευτος δὲν ἔμεινε στὴ θεϊκὴ φωνή της,
μόνε στὸν πύργο κίνησε μὲ σπλάχνα
ταραγμένα,
καὶ βροῦκε τοὺς λεβέντηδες μνηστῆρες στὸ
παλάτι·

γδέρνανε γίδια στὴν αὐλὴ καὶ χοίρους
καψαλίζαν.
Ἦρθε ἴσια στὸν Τηλέμαχο γελώντας ὁ
Ἀντίνοος,
καὶ τοῦ ἔπιασε τὸ χέρι του, κι ὀνόμασέ τον κι
εἶπε·

"Μωρὲ Τηλέμαχε λογά, ἀχαλίνωτε, μὴ
βάζης
στὸ νοῦ σου τίποτις κακό, μήτ' ἔργο, μήτε
λόγο,

μόν' κάθισε νὰ φᾶς νὰ πιῆς σὰν πρῶτα. Κι
ὅλα ἐτοῦτα
θὰ σοῦ τὰ βροῦν οἱ Ἀχαιοί, καράβια,
λαμνοκόπους
καλούς, νὰ φτάσης γλήγορα στὴ βλογημένη
Πύλο,
καὶ νὰ γυρέψης ἄκουσμα τοῦ ξέλαμπρου
γονιοῦ σου."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·

"Ἀντίνο, δὲν μπορῶ μ' ἐσᾶς τοὺς
περηφανεμένους

- δαίνυσθαί τ' ἀκέοντα καὶ
εὐφραίνεσθαι ἔκηλον.
ἧ οὐχ ἄλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε
πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτῆματ' ἐμά, μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι
νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί καὶ ἄλλων
μῦθον ἀκούων
- 315 πυνθάνομαι, καὶ δὴ μοι ἀέξεται
ἔνδοθι θυμός,
πειρήσω, ὡς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας
ἰήλω,
ἠὲ Πύλονδ' ἐλθών, ἠὲ αὐτοῦ τῶδ' ἐνὶ
δήμῳ.
εἶμι μὲν, οὐδ' ἀλίη ὁδὸς ἔσσεται ἦν
ἀγορεύω,
ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ'
ἐρετάων
- 320 γίγνομαι· ὡς νῦν που ὕμμι ἐείσατο
κέρδιον εἶναι."
ἧ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χειρὰ σπάσατ'
Ἀντινόοιο
ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα
πένοντο.
οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον
ἐπέεσσιν.
ὦδε δέ τις εἶπεσκε νέων
ὑπερηγορέων·
- 325 "ἧ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν
μερμηρίζει.
ἧ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας
ἠμαθόεντος
ἧ ὅ γε καὶ Σπάρτηθεν, ἐπεὶ νῦν περ
ἴεται αἰνῶς·
ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πείριαν
ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα
φάρμακ' ἐνεῖκη,
- 330 ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι καὶ ἡμέας
πάντας ὀλέσση."
ἄλλος δ' αὐτ' εἶπεσκε νέων
ὑπερηγορέων·
- σὲ φαγοπότια νὰ γλεντῶ χαζὸς καὶ δίχως
ἔννοια.
Τάχα δὲ σώνει πού ὄλοι ἐσεῖς τ' ἀρίφνητα
καλὰ μου
σκορπίστε τα σὰν ἡμουνά μωρὸ παιδί; μὰ
τώρα
πού ἀντρώθηκα, κι ἀκούγοντας ἀπ'
ἄλλοινοὺς μαθαίνω,
κι ὅσο πηγαίνει μέσα μου ἡ ψυχὴ μου
δυναμώνει,
μοῖρα κακὴ θ' ἀγωνιστῶ κι ἐγὼ σ' ἐσᾶς νὰ
φέρω,
εἴτε στὴν Πύλο τραβηχτῶ, ἠὲ μείνω ἐδῶ στὸ
Θιάκι,
Θὰ πάω — κι ὄχι ἀνώφελο ταξίδι αὐτὸ —
περάτης,
ἀφοῦ δικὰ μου πλοῖα ἐγὼ, δικούς μου
λαμνοκόπους
δὲν ἔχω, καὶ τὸ κρίνατε κι ἐσεῖς ἐτοῦτο
κάλλιο."
Εἶπε, καὶ σιγοτραβῆξε τὸ χέρι ἀπὸ τ'
Ἀντίνοιο
τὴν ἀπαλάμη. Στρώνοντας οἱ ἄλλοι τὰ
τραπέζια
μὲ λόγια τὸν κεντούσανε καὶ τότε
περγελοῦσαν,
κι ἀπὸ τοὺς ξιππασμένους νιοὺς ἕνας αὐτὰ
λαλοῦσε·
"Καὶ βέβαια κάποιον φονικὸ ὁ Τηλέμαχος
σκαρῶνει,
Πηγαίνει ὡς τὴν ἀμμουδερὴ τὴν Πύλο κι ὡς
στὴ Σπάρτη,
βοηθοὺς νὰ φέρῃ· μέσα του πάθος μεγάλο
βράζει·
ἴσως κι ὡς στὴν παχειὰ τὴ γῆς τῆς Ἐφυρας
τραβῆξῃ,
κι ἀπὸ κεῖ πέρα βότανα θανατερὰ μᾶς φέρῃ,
καὶ στὸ κροντήρι ρίξῃ τα κι ὄλους ἐδῶ μᾶς
σβήσῃ."
Καὶ κάποιος ἄλλος πάλε ἐκεῖ τοὺς εἶπε
ξιππασμένος

- "τίς δ' οἶδ', εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης "Ποῖός ξερεὶ ἄ δὲ μᾶς βγῆ κι αὐτὸς μὲ
ἐπὶ νηὸς κουφωτὸ καράβι
τῆλε φίλων ἀπόληται ἀλώμενος ὧς καὶ σὰν τὸν Ὀδυσσεῆα χαθῆ μακριὰ ἀπὸ
περ' Ὀδυσσεύς; κάθε φίλο;
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν Ὁ κόπος θά 'τανε γιὰ μᾶς σὰν πιὸ πολὺς
πόνον ἄμμιν· ἀλήθεια,
- 335 κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, γιὰτι θὰ μοιραζόμεσταν τὸ ἔχει του, κι ἡ
οἰκία δ' αὐτε μᾶνα
τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅς τις τὸ σπίτι θά 'χε μὲ ὅποιονα τὴν ἔπαιρνε
ὀπυῖοι." γυναῖκα."
- ὧς φάν, ὁ δ' ὑπόροφον θάλαμον Καὶ στοῦ γονιοῦ ὁ Τηλέμαχος τὸ θάλαμο
κατεβήσετο πατρὸς κατέβη
εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς τὸν ἀψηλὸ καὶ διάπλατο, πῶχε σωροὺς
ἔκειτο χρυσάφι
ἐσθῆς τ' ἐν χηλοῖσιν ἄλις τ' ἐυῶδες καὶ χάλκωμα, καὶ σεντουκιῆς φορέματα καὶ
ἔλαιον· μῦρα,
- 340 ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ καὶ ποὺ γλυκόπιστο παλιὸ κρασὶ πολλὰ
ἠδυπότοιο πιθάρια
ἔστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς στεκόντουσαν ὀλόγεμα μὲ ἀγνὸ πιωτὸ καὶ
ἔχοντες, θεῖο,
ἐξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴ ποτ' στὸν τοῖχο ἀράδα κολλητὰ, ἴσως κι ἐρῆθῆ μιὰ
Ὀδυσσεὺς μέρα
οἴκαδε νοστήσειε καὶ ἄλγεα πολλὰ πάλε ὁ Δυσσεῆας στὸν τόπο του, τὰ πάθια
μογήσας. του σὰν πάψουν.
κληισταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς Σφιχτὰ δυὸ σανιδόφυλλα σφαλνούσανε τῆ
ἀραρυῖαι, θύρα,
- 345 δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ μέρα νύχτα βρίσκουνταν κελάρισσα
καὶ ἦμαρ γυναῖκα,
ἔσχ', ἡ πάντ' ἐφύλασσε νόου ποὺ καθετὶς νοιαζότανε μὲ νοικοκυροσύνη,
πολυῖδρεῖησιν, ἢ Εὐρύκλεια, τοῦ Ὀπα γέννημα, τοῦ γιοῦ
Εὐρύκλει', Ὀπος θυγάτηρ τοῦ Πεισηνόρη,
Πεισηνορίδαο. Τὴν ἔκραξε ὁ Τηλέμαχος ἐκεῖ, κι αὐτὰ τῆς
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη εἶπε·
θαλαμόνδε καλέσσας·
- "μαῖ', ἄγε δὴ μοι οἶνον ἐν "Ἐλα, ὦ γριά, κρασὶ γλυκὸ μὲς στὶς
ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον λαγῆνες χῦσε,
- 350 ἠδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος ὄν σὺ τὸ νόστιμο, ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἐσὺ φυλάεις
φυλάσσεις γιὰ κεῖνον
κεῖνον ὀιομένη τὸν κάμμορον, εἴ τὸν ἄμοιρο, τὸ θεόσπαρτο Ὀδυσσεῆα, ποὺ τὸ
ποθεν ἔλθοι ἐλπίζει
διογενῆς Ὀδυσσεὺς θάνατον καὶ μιὰ μέρα πῶς θὰ ξαναρθῆ, τὸ θάνατο ἂν
κῆρας ἀλύξας. ξεφύγη.

- δώδεκα δ' ἔμπλησον καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
 ἐν δέ μοι ἄλφιστα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·
- 355 εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
 αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι· τὰ δ' ἄθροα πάντα τετύχθω·
 ἐσπέριος γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὅπποτε κεν δὴ
 μήτηρ εἰς ὑπερῶν' ἀναβῆ κοίτου τε μέδηται.
 εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαθόεντα
- 360 νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου, ἦν που ἀκούσω."
 ὧς φάτο, κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
 καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἔπλετο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν
- 365 μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
 διογενῆς Ὀδυσσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
 οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
 ὧς κε δόλω φθίης, τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσσονται.
 ἀλλὰ μὲν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
- 370 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν οὐδ' ἀλάλησθαι."
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "θάρσει, μαῖ', ἐπεὶ οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἦδε γε βουλή.
 ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
- Δώδεκα γέμισε ἀπ' αὐτῆς καὶ καλοστούπωσέ τις,
 βάλε καὶ στὰ καλόραφτα δερμάτια μέσα ἀλεύρι,
 εἴκοσι μέτρα κάμε τα καρπὸ μυλαλεσμένο, καὶ ξέρε τα μονάχη σου. Κι ὅλα μαζί νὰ τὰ 'χης,
 τί θὰ 'ρθω ἀποσπερῆς ἐγὼ νὰ τὰ σηκώσω, ἡ μάνα
 σὰν ἀνεβῆ στ' ἀνώγι της τὴ νύχτα νὰ πλαγιάση.
 Στὴν Πύλο τὴν ἀμμουδερὴ θὰ σύρω, καὶ στὴ Σπάρτη,
 τοῦ ἀγαπημένου μου γονιοῦ τὸ γυρισμὸ ἴσως μάθω."
 Ἔτο' εἶπε, καὶ ξεφώνισε ἡ Εὐρύκλεια ἡ παραμάννα,
 καὶ κλαίγοντας του λάλησε μὲ φτερωμένα λόγια·
 "Πῶς μπῆκε τέτοιος λογισμὸς, παιδάκι μου, στὸ νοῦ σου;
 καὶ πῶς θὰ πᾶ νὰ πλανηθῆς μαθὲ στής γῆς τὴν ἄκρη
 ἐσὺ τ' ἀκριβοπαίδι μας; Ἐκεῖνος πάει πιά, χάθη,
 ὁ κύρης σου ὁ διογέννητος, στὰ μακρινὰ τὰ ξένα.
 Ἄμα ἐσὺ φύγης, ὅλοι αὐτοὶ θὰ σοφιστοῦνε τρόπο
 νὰ σὲ χαλάσουν ἄξαφνα, καὶ νὰ τὰ μοιραστοῦνε.
 Στὸ σπῆτι μέσα σύχαζε, τί δὲ σοῦ πρόπει ἐσένα
 στ' ἀτρύγητο τὸ πέλαγο νὰ δέρνεσαι γυρνώντας."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τῆς κάνει·
 "Θάρρος· δὲν εἶν' αὐτὰ, ᾧ γριά, χωρὶς θεοῦ συνέργεια,
 Ὅμως, ν' ἀμώσης πῶς ἐσὺ λόγο δὲ λὲς τῆς μάνας,

- πρίν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτη τε
δυωδεκάτη τε γένηται,
375 ἢ αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἢ πρὶ γυρέψῃ νὰ μὲ δῆ, καὶ μάθη πιά πῶς
ἀκοῦσαι, λείπω,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν γιὰ νὰ μὴν κλαίγῃ καὶ χαλνάῃ τὴν ὁμορφὴ
ιάπτῃ." τῆς ὄψῃ."
ὡς ἄρ' ἔφη, γρῆς δὲ θεῶν μέγαν Αὐτὰ εἶπε τῆς καὶ τοῦ ἴβαλε ἢ γριὰ
ὄρκον ἀπώμνυ. μέγαν ὄρκο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσέν τε τελεύτησέν Καὶ στοὺς θεοὺς σὰν ἄμωσε, καὶ πῆρε ὁ
τε τὸν ὄρκον, ὄρκος τέλος,
αὐτίκ' ἔπειτ' οἱ οἶνον ἐν ἔβγαλε κι ἔχυσε κρασί στις δώδεκα λαγῆνες,
ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
380 ἐν δὲ οἱ ἄλφιστα χεῦεν εὐροαφέεσσι καὶ στὰ καλόραφτα ἔβαλε δερμάτια μέσα
δοροῖσι. ἀλεύρι·
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν καὶ τότες ὁ Τηλέμαχος ξανάρθε στοὺς
μνηστῆρσιν ὁμίλει. μνηστῆρες.
ἐνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, Κατόπι ἢ γαλανόματη ἢ θεὰ σοφίστηκε
γλαυκῶπις Ἀθήνη. ἄλλο·
Τηλεμάχῳ ἐικυῖα κατὰ πτόλιν ὄχετο μ' ὄψῃ σὰν τοῦ Τηλέμαχου γυρνώντας μὲς
πάντη, στὴ χώρα,
καὶ ῥα ἐκάστῳ φωτὶ παρισταμένη τοὺς ἄγουρους ἀντάμωσε, καὶ μίλαε τοῦ
φάτο μῦθον, καθένα,
385 ἐσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν καλώντας τοὺς στ' ἀκρόγιαλο νὰ κατεβοῦν
ἀγέρεσθαι ἀνώγει. τὸ βράδυ,
ἢ δ' αὐτε Φρονόιο Νοήμονα κι ἀπὸ τοῦ Φρόνη τὸ παιδί ζητάει γοργὸ
φαίδιμον υἷον καράβι,
τὸν ξακουστὸ Νοήμονα, πού τό 'ταξέ του
ἀμέσως.
ἦτεε νῆα θοὴν· ὁ δὲ οἱ πρόφρων Κι ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε κι ἀπόσκιασαν οἱ
ὑπέδεκτο. δρόμοι,
τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' εἴρυσε, πάντα τὸ πλοῖο ρίχτει στὸ γιαλό, καὶ μέσα τ'
δ' ἐν αὐτῇ ἄρμενά του,
390 ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες εὐσσελμοὶ καθὼς τὰ καλοσκάρωτα καράβια τά 'χουν
φορέουσι. πάντα,
στήσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ' καὶ στὸ λιμάνι τ' ἄραξε· γύρω οἱ λεβέντες
ἐσθλοὶ ἐταῖροι νέοι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὠτρυνεν μαζώχτηκαν, κι ἢ Ἀθηνᾶ τοὺς ἔδινε ὅλους
ἕκαστον. θάρρος.
ἐνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, Καὶ πάλε ἢ γαλανόματη ἢ θεὰ σοφίστηκε
γλαυκῶπις Ἀθήνη. ἄλλα·
βῆ ἰέναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσεῖος κατὰ τὸν πύργο κίνησε τοῦ θεϊκοῦ Ὀδυσσεῖα,
θεῖοιο·

- 395 ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν
 ὕπνον ἔχευε,
 πλάζε δὲ πίνοντας, χειρῶν δ'
 ἔκβαλλε κύπελλα.
 οἱ δ' εὐδὲν ὠρνυντο κατὰ πτόλιν,
 οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
 ἦατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ
 βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
 αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη
 γλαυκῶπις Ἀθήνη
- 400 ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων ἐν
 ναιεταόντων,
 Μέντορι εἰδομένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ
 καὶ αὐδὴν·
 "Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τοι εὐκνήμιδες
 ἑταῖροι
 ἦατ' ἐπήρετμοι τὴν σὴν
 ποτιδέγμενοι ὄρμην·
 ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν
 ὁδοῖο."
- 405 ὡς ἄρα φωνήσασ' ἠγήσατο Παλλὰς
 Ἀθήνη
 καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἶχνια
 βαῖνε θεοῖο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον
 ἠδὲ θάλασσαν,
 εὐρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ κάρη
 κομόωντας ἑταίρους.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειψ' ἱερὴ ἴς
 Τηλεμάχοιο·
- 410 "δεῦτε, φίλοι, ἦια φερώμεθα πάντα
 γὰρ ἦδη
 ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ. μήτηρ δ' ἐμὴ οὐ τι
 πέπτυσται,
 οὐδ' ἄλλαι δμωαί, μία δ' οἴη μῦθον
 ἄκουσεν."
 ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἅμ'
 ἔποντο.
 οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες ἐυσσέλμω
 ἐπὶ νηὶ
- 415 κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσεύς
 φίλος υἱός.
- καὶ τοὺς μνηστήρες περεχάει μὲ ὕπνο
 γλυκὸ, καὶ ζάλῃ
 τοὺς φέρνει ἐκεῖ πού πίνουνε, καὶ ρίχτουν τὰ
 ποτήρια,
 καὶ νὰ πλαγιάσουν ξεκινοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ στὴ
 χώρα·
 δὲν ἄργησαν, τί βάραινε τὰ βλέφαρά τους ὁ
 ὕπνος.
 Καὶ τοῦ εἶπε τοῦ Τηλέμαχου ἡ θεὰ ἡ
 γαλανομάτα,
 καλώντας τον ἀπέξωθε τοῦ ὠριοχτισμένου
 πύργου,
 καὶ μοιάζοντας τοῦ Μέντορα, λαλιὰ συνάμα
 κι ὄψη·
 "Τηλέμαχε, οἱ χαλκόποδοι οἱ συντρόφοι
 σου ἐκεῖ κάτου
 προσμένουν ὅλοι στὸ κουπί, τὴν προσταγὴ
 νὰ δώσης·
 πᾶμε κι ἐμεῖς νὰ σμίξουμε, κι ἄς μὴν
 ἀργοποροῦμε."
- Αὐτὰ σὰν εἶπε ἡ Ἀθηναῖα, ξεκίνησε αὐτὴ
 πρώτη,
 γοργά, κι ἀκολουθοῦσε ὁ νιὸς στῆς θεῖσας
 τ' ἀχνάρια.
 Καὶ στὸ γιαλὸ σὰ φτάσανε, πού ἀπάντεχε τὸ
 πλοῖο,
 ἐκεῖ τοὺς μακρομάλληδες συντρόφους
 ἀνταμῶσαν,
 κι ὁ δυνατὸς Τηλέμαχος αὐτὰ τοὺς
 συντυχαίνει·
 "Πᾶμε, παιδιά, νὰ φέρουμε ἐδῶ κάτου τίς
 προμήθειες·
 ὅλες στὸν πύργο βρίσκονται· ἡ μάνα ὅμως
 δὲν ξέρει
 μήτ' ἄλλη δούλα, ἐξὸν ἡ μιὰ πού τ' ἄκουσε
 ἀπὸ μένα."
- Εἶπε, καὶ πρῶτος κίνησε, κι οἱ ἄλλοι
 ἀκολουθοῦσαν,
 Καὶ στὸ γιαλὸ τὰ φέρανε, καὶ μὲς στὸ πλοῖο
 τὰ θέσαν,
 σὰν πού εἶπε καὶ παράγγειλε τοῦ Ὀδυσσεῖα ὁ
 γιόκας.

ἄν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν',
ἦρχε δ' Ἀθήνη,
νηὶ δ' ἐνὶ πρυμνῇ κατ' ἄρ' ἔζετο·
ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
ἔζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι
ἔλυσαν,
ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι
καθίζον.

420 τοῖσιν δ' ἴκμενον οὔρον ἴει
γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἄκραῃ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ
οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας
ἐκέλευσεν
ὄπλων ἄπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος
ἄκουσαν.
ἰσθὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε
μεσόδμης

425 στήσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ
προτόνοισιν ἔδησαν,
ἔλκον δ' ἰστία λευκὰ ἐυστρέπτοισι
βοεῦσιν.
ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἰστίον,
ἀμφὶ δὲ κῦμα
στεῖρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς
ιούσης·
ἦ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσοισα
κέλευθον.

430 δησάμενοι δ' ἄρα ὄπλα θοὴν ἀνά
νῆα μέλαιναν
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας
οἴνοιο,
λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς
αἰειγενέτησιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς
γλαυκώπιδι κούρη.
παννυχίη μὲν ῥ' ἦ γε καὶ ἠῶ πεῖρε
κέλευθον.

Κι ἀνέβηκε ὁ Τηλέμαχος στὸ πλεούμενο·
κυβέρινα
ἢ Ἀθηναῖα καθούμενη στὴν πρύμνη του· σιμά
της
κι ἐκεῖνος κάθισε· ἔλυσαν τὰ παλαμάρια οἱ
ἄλλοι,
ὕστερ' ἀνέβηκαν κι αὐτοὶ καὶ στὰ ζυγὰ
καθίσαν,

Καὶ τότες πρῦμο στέλνει τους ἢ θεὰ ἢ
γαλανομάτα,
τὸ Ζέφυρο ποὺ ἀχολογᾷ στὰ μαῦρα πέλαα
πάνω.

Καὶ πρόσταξε ὁ Τηλέμαχος καλώντας τοὺς
συντρόφους
νὰ πιάσουν τ' ἄρμενα· ἄκουσαν αὐτοὶ τὴν
προσταγή του.

Κατάρτι ἔλατο ἔστησαν καὶ μπήξανέ το
μέσα

στὸ μεσοδόκι τὸ σκαφτό, τὸ δέσανε μὲ
ξάρτια,

καὶ μὲ καλόστριφτα λουριὰ τ' ἄσπρα παννιὰ
τραβῆξαν.

Φούσκωσε ὁ ἀγέρας τὸ πανὶ στὴ μέση, καὶ τὸ
κῦμα

πὰς στὸ κοράκι βρόνταγε καθὼς γοργὰ
σκιζόταν·

κι ἔκοβε δρόμο κι ἔτρεχε στὸ πέλαο τὸ
καράβι,

Καὶ τ' ἄρμενα σὰ δέσανε στὸ μελανὸ σκαφί
του,

κροντῆρια στήσαν, καὶ κρασι
καλογεμίζοντάς τα

γιὰ τοὺς ἀθάνατους θεοὺς καὶ τοὺς αἰώνιους
χῦναν,

μὰ γιὰ τὴ γαλανόματη κόρη τοῦ Δία πρῶτα.

Κι ὀλονυχτὶς καὶ τὴν αὐγὴ ἔπαιρνε δρόμο
ἐκεῖνο,

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία γ

Τὰ ἐν Πύλῳ.

Ἥελιος δ' ἀνόρουσε, λιπῶν
περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ἔς πολύχαλκον, ἴν'
ἀθανάτοισι φαεῖνοι
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον
ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον
πτολίεθρον,
5 Ἴξον· τοῖ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ
ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας, ἐνοσίχθονι
κυανοχαίτη.
ἐννέα δ' ἔδραι ἔσαν, πεντακόσιοι δ' ἐν
ἐκάστη
ἦατο καὶ προύχοντο ἐκάστοθι ἐννέα
ταύρους.
εὖθ' οἱ σπλάγχνα πάσαντο, θεῶ δ' ἐπὶ
μηρί' ἔκαιον,
10 οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο ἰδ' ἰστία νηὸς
εἴσης
στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὠρμισαν, ἐκ
δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε
δ' Ἀθήνη.
τὸν προτέρη προσέειπε θεά,
γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Τηλέμαχ', οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς,
οὐδ' ἠβαιόν·
15 τοῦνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλωσ,
ὄφρα πύθῃαι
πατρός, ὅπου κύθε γαῖα καὶ ὄν τινα
πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος
ἵπποδάμοιο·
εἶδομεν ἦν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι

τὴν ὄρια ὅταν ἀφήνοντας τὴ λίμνη
ἀνέβη ὁ ἥλιος
πρὸς τὸν ὀλόχαλκο οὐρανὸ σὲ ἀθάνατους
νὰ φέξῃ,
καὶ στοὺς ἀνθρώπους τοὺς θνητοὺς τῆς γῆς
τῆς θροφδοτόρας,
σὲ χώρα φτάναν ὁμορφη, στὴν Πύλο τοῦ
Νηλέα.
Κόσμος ἐκεῖ στ' ἀκρόγιαλα προσφέρνανε
θυσίεσ,
ταύρους ὀλόμαυρους στῆς γῆς τὸ σείστη
Ποσειδῶνα.
Καθόντανε παρέεσ ἐννιά, νομάτοι
πεντακόσιοι
στὴν καθεμιά, καὶ ταῦροι ἐννιά στὴν
καθεμιά σφαζόνταν.
Κι ὥσπου τὰ σπλάγχνα νὰ γευτοῦν καὶ τὰ
μεριά νὰ κάψουν
γιὰ τὸ θεό, αὐτοὶ μπαίνανε καὶ τὰ πανιά
μαζῶναν,
Καὶ στάθη τὸ καλόφτιαστο καράβι, κι ὄξω
βγῆκαν,
καὶ βγῆκε κι ὁ Τηλέμαχος τὴν Ἀθηνᾶ
ἀκλουθώντας.
Πρώτη τὸ λόγο ἀρχίνησε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα·
"Δὲν πρέπει ἐσὺ πιά ντροπαλός,
Τηλέμαχέ μου, νὰ 'σαι
γι' αὐτὸ τὰ πέλαα πέρασες, νὰ μάθῃς, τὸ
γονιό σου
ποιό χῶμα τότε σκέπασε, ποιά μοῖρα τότε
βρῆκε.
Σῦρε στ' ἀλογοδαμαστῆ τοῦ Νέστορα ἴσια
τώρα,
νὰ δοῦμε σὰν τί στοχασμοὺς μὲς στὴν

κέκευθε.
λίσεισθαι δέ μιν αὐτός, ὅπως
νημερτέα εἶπη·
20 ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ
πεπνυμένος ἐστί."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω; πῶς τ' ἄρ'
προσπτύξομαι αὐτόν;
οὐδέ τί πω μύθοισι πεπεῖρημαι
πυκνιοῖσιν·
αἰδῶς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον
ἐξερέεσθαι."
25 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
"Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτός ἐνὶ φρεσὶ
σῆσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ
γὰρ οἴω
οὐ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε
τραφέμεν τε."
ὡς ἄρα φωνήσασ' ἠγήσατο Παλλὰς
Ἀθήνη
30 καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια
βαῖνε θεοῖο.
ἶξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυριν τε
καὶ ἔδρας,
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἦστο σὺν υἰάσιν,
ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέα τ' ὠπτων ἄλλα
τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον
ἅπαντες,
35 χερσὶν τ' ἠσπάζοντο καὶ ἐδριάσθαι
ἄνωγον.
πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος
ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα καὶ ἴδρυσεν
παρὰ δαιτὶ
κῶεσιν ἐν μαλακοῖσιν ἐπὶ ψαμάθοις
ἀλίησιν
πάρο τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδει καὶ
πατέρι ᾧ·

καρδιά του κρύβει.
Καὶ παρακάλειε τον ἐσὺ μὲ ἀλήθεια νὰ
μιλήση,
ἀγκαλὰ ψέμα δὲ θὰ πῆ, γιατί ἔχει γνώση
ἐκεῖνος."
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τῆς
κάνει·
"Μέντορα, πῶς νὰ πάω μαθὲς καὶ νὰ τοῦ
προσμλήσω,
ποὺ ἀκόμα εἶμ' ἀσυνήθιστος στὰ σοβαρὰ
τὰ λόγια;
Νέος μεγάλο νὰ ρωτᾶ τὸ 'χει ντροπῆς
ἀλήθεια."
Κι ἡ γαλανόματη Ἀθηνᾶ τοῦ ἀπολογήθη
κι εἶπε·
"Τηλέμαχε, ἄλλα θὰ τὰ βρῆς μονάχος μὲ
τὸ νοῦ σου,
ἄλλα ὁ θεὸς θὰ σοῦ τὰ πῆ· τί ἡ μάνα σου δὲ
θὰ 'χη
γεννήσει κι ἀναθρέψει σε χωρὶς θεοῦ
συμπόνια."
Εἶπε, κι ὀμπρὸς ἡ Ἀθηνᾶ ξεκίνησε μὲ
βίαση,
καὶ πίσωθε στ' ἀχνάρια τῆς ἀκολουθοῦσε
ἐκεῖνος,
Καὶ φτάσανε στῶν Πυλιωτῶν τὰ
πανηγύρια μέσα,
ποὺ μὲ τοὺς γιούς του ἐκεῖ μαζί κι ὁ
Νέστωρας καθόταν,
κι ὀλόγυρα οἱ συντρόφοι του τοιμάζαν τὸ
γιορτάσι,
μέρος κρεάσια ψήνοντας, μέρος
σουβλίζοντάς τα,
Κι ἅμα τοὺς ξένους γνάντεψαν, ἀντάμα
ὅλοι κινοῦνε,
καὶ σφίγγοντας τὰ χέρια τους καλοῦν τους
νὰ καθίσουν.
Πρῶτος ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα ὁ Πεισίστρατος
ζυγώνει,
παίρνει τὸ χέρι τῶν δυονῶν, τοὺς φέρνει
στὸ τραπέζι
κι ἀπὰς σὲ μαλακὲς προβιὲς στὸν ἄμμο
τοὺς καθίζει,

- 40 δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
 χρυσεῖω δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
 Παλλάδ' Ἀθηναίην κούρην Διὸς αἰγιόχοιο·
 "εὐχέο νῦν, ὦ ξεῖνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι·
 τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
- 45 αὐτὰρ ἐπὴν σπείσης τε καὶ εὐξέαι, ἦ θέμις ἐστί,
 δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
 σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτον οἴομαι ἀθανάτοισιν
 εὐχέσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
 ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὀμηλικὴ δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
- 50 τοῦνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον."
 ὡς εἰπὼν ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἠδέος οἴνου·
 χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
 οὔνεκα οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
 αὐτίκα δ' εὐχέτο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·
- 55 "κλυθι, Ποσειδάον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρης
 ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
 Νέστορι μὲν πρότιστα καὶ υἰάσι κῦδος ὄπαζε,
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν
 σύμπασιν Πυλίοισιν ἀγακλειτῆς ἐκατόμβης.
- 60 δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα· Δίνε καὶ τοῦ Τηλέμαχου κὶ ἐμένανε κατόπι
- τοῦ Θρασυμήδη τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ γονιοῦ του δίπλα.
 Ἀπὸ τὰ σπλάχνα δίνει τους μερίδες, τοὺς γεμίζει
 χρυσὸ ποτήρι μὲ κρασί, καὶ χαιρετώντας κράζει
 στὴν κόρη τοῦ αἰγιδόσκεπου καὶ Δία, τὴν Παλλάδα·
 "Εὐκήσου τώρα, ὦ ξένε μου, στὸ μέγα Ποσειδώνα,
 ποὺ στὴ γιορτὴ του τύχατε δωπέρα νὰ βρεθῆτε.
 Κι ὄντας τοῦ χύσης κὶ εὐκηθῆς, καθὼς εἶναι συνήθεια,
 δὸς τὸ ποτήρι καὶ τοῦ νιοῦ, γλυκὸ κρασί νὰ χύση,
 τί τοὺς ἀθάνατους κὶ αὐτὸς θὰ προσκυνάη· οἱ ἀνθρώποι
 ἀνάγκη πάντα τῶν θεῶν τῶν Ὀλυμπήσων ἔχουν.
 Ὅμως αὐτὸς μικρότερος κὶ ὀμηλικός μου ὄντας,
 ἐσένα πρῶτα δίνω σου τ' ὀλόχρυσο ποτήρι."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ στὰ χέρια του τὸ κρασατάσι δίνει.
 Κὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὸ χάρηκε ποὺ ὁ γνωστικὸς λεβέντης
 ἐκείνης πρώτης τό 'δωσε τ' ὀλόχρυσο ποτήρι.
 Κὶ ἔκανε ἀμέσως προσευκὴ τοῦ μέγα Ποσειδώνα·
 "Ἄκου μας, κοσμοζώστη θεέ, μὴν ἀρνηθῆς μας τὰ ὅσα
 παρακαλοῦμε νὰ γενοῦν. Καὶ πρῶτα χάριζε τους
 καλοτυχιά τοῦ Νέστορα καὶ τῶν παιδιῶν του ἀντάμα·
 δίνε ὕστερα πολύχαρη στοὺς ἄλλους τοὺς Πυλιῶτες
 τὴν πλερωμὴ γιὰ τὴ λαμπρὴ ἑκατοβοδιά τους τούτη.

νέεσθαι,
οὔνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα θοῆ σὺν νηὶ
μελαίνῃ."
ὡς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο καὶ αὐτὴ πάντα
τελεύτα.

δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας
ἀμφικύπελλον·
ὡς δ' αὐτῶς ἠρᾶτο Ὀδυσσεύς φίλος
υἱός.

65 οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ
ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα
δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἰππότα
Νέστωρ·

"νῦν δὴ κάλλιον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ
ἐρέσθαι

70 ξείνους, οἱ τινὲς εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν
ἐδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ
κέλευθα;
ἢ τι κατὰ προῆξιν ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε
οἷά τε ληιστῆρες ὑπεῖρ ἄλα, τοί τ'
ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἀλλοδαποῖσι
πέροντες;"

75 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα
θαρσῆσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος
Ἀθήνη
θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς
ἀποικομένοιο ἔροιτο
ἦδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν
ἀνθρώποισιν ἔχησιν·

"ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος
Ἀχαιῶν,

80 εἶρεαι ὀππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι
καταλέξω.

καλὸ πατρίδας γυρισμό, σὰν τελεστοῦνε τὰ
ὄσα
ἐδῶ νὰ πράξουμε ἦρθαμε μὲ τὸ γοργὸ
καράβι."

Κι αὐτὰ ποὺ προσευκότανε μονάχη τὰ
τελοῦσε·

προσφέρει τοῦ Τηλέμαχου τὸ δίχερο
ποτήρι,

καὶ τοῦ Δυσσέα ὁ ἀκριβογιὸς προσεύκεται
κι ἐκεῖνος.

Καὶ σάνε ψῆσαν κι ἔσυραν τ' ἀπόξωθε
κοψίδια,

τὰ μοίρασαν κι ἀρχίσανε τ' ἀρχοντικὸ
τραπέζι.

Κι ἀπὸ φαγὶ κι ἀπὸ πιωτὸ σὰ χόρτασε ἡ
καρδιά τους,

ὁ Γερηνιώτης Νέστορας ὁ ἀλογογνώστης
εἶπε·

"Καὶ τώρα κάλλιο ἄς ρωτηθοῦν οἱ ξένοι
αὐτοὶ ποιοὶ νὰ 'ναι,

μίας καὶ φραθήκανε θροφή. Πῆτε μας,
ποιοὶ εἶστε, ὦ ξένοι;

ποποῦθε ταξιδέψατε τοὺς πελαγήσους
δρόμους;

τάχα δουλειὰ σᾶς ἔφερε, ἢ ἐδῶ κι ἐκεῖ
πλανιέστε

στις θάλασσες, σὰν πειρατὲς ποὺ
τριγυροῦν καὶ φέρνουν,

μὲ τῆς ζωῆς τους κίνδυνο, ζημιὰ σὲ ξένον
κόσμο;"

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος αὐτὰ τοῦ
ἀπολογήθη,

μὲ θάρρος ποὺ ἴδια τῆς ἠθεᾶ τοῦ τό 'βαλε
στὸ νοῦ του,

μαντάτα τοῦ χαμένου τοῦ γονιοῦ γιὰ νὰ
γυρέψη,

κι ὄνομα σύγκαιρα λαμπρὸ στὸν κόσμον γιὰ
νὰ βγάλη.

"Νέστορα, τοῦ Νηλέα ὦ γιέ, τῶν Ἀχαιῶν
καμάρι,

ποποῦθε ἐρχόμαστε ρωτᾶς, αὐτὸ θὰ σοῦ
ὀρμηγέψω.

ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηίου εἰλήλουθμεν· πρῆξις δ' ἦδ' ἰδίη, οὐ δῆμιος, ἦν ἀγορεύω. πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἦν που ἀκούσω, δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὃν ποτέ φασι 85 σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι. ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιξον, πευθόμεθ', ἦχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῶ ὀλέθρῳ, κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων. οὐ γὰρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὀππόθ' ὄλωλεν, 90 εἶθ' ὃ γ' ἐπ' ἠπίρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν, εἶτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης. τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἶ κ' ἐθέλησθα κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας 95 πλαζομένου· πέρι γὰρ μιν οἰζυρὸν τέκε μήτηρ. μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων, ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς. λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατῆρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς, ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε ἢ λόγον ἢ πράξῃ σου 'ταξε καὶ τέλεσε στήν Τροία, 100 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί, τῶν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτές ἐνίσπεες. τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἰππότα	Ἀπὸ τὸ Θιάκι ἐρχόμαστε, ποκάτω ἀπὸ τὸ Νεῖο, γιὰ ἀνάγκη ποὺ ὄχι τοῦ λαοῦ, παρὰ δική μας εἶναι. Νὰ μάθω ποῦ 'ναι ὁ κύρης μου, τὴ φήμη τοῦ ἀκλουθώντας, τοῦ καρτερόψυχου Ὀδυσσεά, ποὺ ἕναν καιρὸ μαζί σου λὲν πολεμώντας κούρσεψε τὴ χώρα τῆς Τρωάδας. Κάθε ἄλλος ποὺ πολέμησε τοὺς Τρωαδίτες τότες, τ' ἀκούσαμε τὸ τέλος του καὶ τὴν κακὴ του μοῖρα· ὡς τόσο ἐκείνου τὸ χαμὸ τὸν κρύβει ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου, καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ σωστὰ τὸ ποῦ ἀφανίστη, ἂν ἔπεσε μαθὲ στεριᾶς ἀπὸ ἐχτρικὸ κοντάρι, ἢ τ' ἄγρια ἂν τότε φάγανε νερὰ τῆς Ἀμφιτρίτης. Γι' αὐτὸ δὰ τώρα πέφτω σου στὰ γόνατα, νὰ μάθω σὰν ποιό 'τανε τὸ τέλος του κι ἢ κακοθανατιά του, μὰ ἢ τὰ 'δες μὲ τὰ μάτια σου, ἢ ἀπ' ἄλλον ἄκουσές τα 95 τὴ ἢ μάνα τότε γέννησε γιὰ βάσανα περισσῖα. Καὶ μὴ μοῦ τὰ μισομιλᾶς ἀπὸ συμπόνια ἢ σέβας, μόν' πές μου τα ἴσια, καταπῶς τὰ μάτια σου τὸν εἶδαν. Παρακαλῶ σε, ἂν ὁ λαμπρὸς γονιὸς μου ὁ Ὀδυσσεάς ἢ λόγον ἢ πράξῃ σου 'ταξε καὶ τέλεσε στήν Τροία, 100 ἐκεῖ ποὺ ἀρίθμητα δεινὰ στοὺς Ἀχαιοὺς πλακῶσαν, θυμήσου τα τὴν ὥρα αὐτὴ, καὶ πές μου τὴν ἀλήθεια." Κι ὁ Γερηνιώτης Νέστορας ὁ

- Νέστωρ·
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας οἰζύρος, ἦν ἐν
 ἐκείνῳ
 δῆμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἱες
 Ἀχαιῶν,
 105 ἡμέν' ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα
 πόντον
 πλαζόμενοι κατὰ ληϊδ', ὅπη ἄρξιεν
 Ἀχιλλεύς,
 ἦδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο
 ἄνακτος
 μαρνάμεθ'· ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν
 ὅσοι ἄριστοι.
 ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ'
 Ἀχιλλεύς,
 110 ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μῆστρω
 ἀτάλαντος,
 ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός, ἅμα κρατερός
 καὶ ἀμύμων,
 Ἀντίλοχος, πέρι μὲν θείειν ταχύς ἦδὲ
 μαχητής·
 ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά·
 τίς κεν ἐκεῖνα
 πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν
 ἀνθρώπων;
 115 οὐδ' εἰ πεντάετες γε καὶ ἑξάετες
 παραμίνων
 ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δίοι
 Ἀχαιοί·
 πρὶν κεν ἀνηθείς σὴν πατρίδα γαῖαν
 ἴκοιο.
 εἰνάετες γὰρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν
 ἀμφιέποντες
 παντοίοισι δόλοισι, μόγις δ' ἐτέλεσσε
 Κρονίων.
 120 ἔνθ' οὐ τίς ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι
 ἄντην
 ἦθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος
 Ὀδυσσεὺς
 παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός, εἰ
 ἐτεόν γε
 κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει
 εἰσορόωντα.
- ἀλογογνώστης τοῦ εἶπε·
 "Φίλε μου, ἀφοῦ μοῦ θύμισες τὰ πάθια ποῦ
 ἐκεῖ τότες
 τραβήξαμε τῶν Ἀχαιῶν τ' ἀκρότητα ἐμεῖς
 τέκνα,
 κι ὅσα στὰ πέλαγα τ' ἀχνὰ γυρνώντας μὲ
 καράβια,
 σὰ βγαίναμε στὰ λάφυρα τὸν Ἀχιλλέα
 ἀκλουθώντας,
 καὶ πάλε γύρω στὸ καστρὶ τοῦ Πριάμου τοῦ
 ρήγα
 σὰν πολεμούσαμε· ὅλοι ἐκεῖ οἱ καλύτεροί
 μας πῆγαν.
 Ἐκεῖ ὁ λεβέντης ὁ Αἴαντας, ἐκεῖ κι ὁ
 Ἀχιλλέας,
 κι ὁ Πάτροκλος, ποῦ μὲ θεοὺς μπόρειε νὰ
 βγῆ στὴ γνώση,
 ἐκεῖ κι ὁ γιός μου ὁ ἀκριβός, τὸ παλληκάρι
 τ' ἄξιο,
 ὁ Ἀντίλοχος, ὁ ξακουστός στὸ δρόμο καὶ
 στὴ μάχη.
 Κι ἄλλα πολλὰ παθήματα κοντὰ σ' αὐτὰ
 μᾶς βρῆκαν·
 μὰ ποιός θνητός, θὰ δύνονταν αὐτὰ νὰ τὰ
 ἱστορήσῃ;
 Καὶ πέντε κι ἕξι ἂν ἔμνησκες χρόνους ἐδῶ
 ρωτώντας,
 νὰ μάθῃς τὰ ὅσα πόφεραν οἱ Ἀχαιοὶ οἱ
 λεβέντες,
 βαριεστημένος κι ἄμαθος στὸν τόπο σου
 θὰ γύρνας.
 Χρόνους ἐννιαὶ τοὺς πλέχναμε χαμὸ μὲ
 μύριες τέχνες,
 καὶ μετὰ βίας τοῦ Κρόνου ὁ γιὸς τὸν ἔφερε
 σὲ τέλος.
 Μὲ τὸν τρανὸ Ὀδυσσεῖα κανεὶς στὴ γνώμη
 δὲ μοροῦσε
 νὰ παραβγῆ, ποῦ πάντα αὐτὸς ἔβγαιν' ἀπ'
 ὅλους πρῶτος
 σὲ πᾶσα τέχνῃ, ὁ κύρης σου, ἂν εἶσαι ἐσὺ
 στ' ἀλήθεια
 παιδί του ἐκείνου· ξαφνισμὸς μὲ παίρνει
 σὰν κοιτῶ σε.

- ἤ τοι γὰρ μῦθοί γε εἰκότες, οὐδέ κε φαίης
125 ἄνδρα νεώτερον ὧδε εἰκότα μυθήσασθαι.
ἔνθ' ἦ τοι ἦος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
οὔτε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε νόω καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα τί τοὺς Ἀργῖτες σύφερνε πασκίζαμε νὰ γένοιτο.
130 αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐσκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μῆδετο νόστον
Ἀργείοις, ἐπεὶ οὐ τι νοήμονες οὐδέ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῶ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον
135 μῆνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
ἦ τ' ἔριν Ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε.
τῶ δὲ καλεσσαμένω ἀγορῆν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς,
μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
οἱ ἦλθον οἴνω βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν,
140 μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
ἔνθ' ἦ τοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶπα θαλάσσης,
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐήνδανε· βούλετο γὰρ ῥα
λαὸν ἐρुκακέειν ῥέξαι θ' ἱεράς ἐκατόμβας,
145 ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον
- Μοιάζει ἢ μιλιὰ σας, μὰ τὸ ναί, καὶ θά 'λεγες πῶς νέος
μὲ τόση γνώση γέρικη δὲν μπόρειε νὰ μιλήση.
Ποτὲς οἱ δυὸ μας, ὁ λαμπρὸς Δυσσέας κι ἐγὼ, νὰ βγοῦμε
ἀσύφωνοι σὲ συντυχιά ἢ βουλή δὲν ἔτυχέ μας,
παρὰ μιὰ γνώμη δείχνοντας, μὲ στοχασιὰ καὶ σκέψη
βροῦμε.
Μὰ σὰν τὴ διαγομίσαμε τοῦ Πριάμου τὴ χώρα,
καὶ στὰ καράβια μπήκαμε, καὶ θεὸς τοὺς σκόρπιζε ὅλους
τοὺς Ἀχαιοὺς, κακὸ ἐρχομὸ μᾶς μελετοῦσε ὁ Δίας,
γιατὶ ὅλοι τους δὲν ἦτανε στοχαστικοὶ καὶ δίκιοι,
καὶ σὲ πολλοὺς τους ἔπεσε σὰ φοβερὴ κατάρα
ἢ ὀργὴ τῆς γαλανόματης τοῦ Δία θυγατέρας,
ποὺ σκόρπισε διχογνωμιὰ στοὺς δυὸ τοὺς γιοὺς τοῦ Ἀτρέα.
Σὲ σύναξη καλέσανε τὰ πλήθη αὐτοί, τοῦ κάκου,
καὶ ξώκαιρα, σὰν ἔγερνε κατὰ τὸ βράδυ ὁ ἥλιος,
κι ἦρθαν τῶν Ἀχαιῶν οἱ γιοὶ κρασι βαριοπιωμένοι,
κι ἐκεῖνοι τοὺς ξηγοῦσανε γιατί συνάξανέ τους.
Τοὺς ἔλεγε ὁ Μενέλαος τοὺς Ἀχαιοὺς νὰ σύρουν
στὸν τόπο τους, τίς διάπλατες τίς θάλασσες περνώντας·
ὡς τόσο ὁ Ἀγαμέμνονας μὴ στέργοντας, τοὺς κράτα,
γιὰ νὰ τελέση τῆς θεᾶς ἱερὲς θυσίες πρῶτα,
τὴ μάνητά της θέλοντας μ' αὐτὲς νὰ

ἐξακέσαιτο,
νήπιος, οὐδὲ τὸ ἤδη, ὃ οὐ πείσεσθαι
ἔμελλεν·
οὐ γὰρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος
αἰέν ἐόντων.
ὥς τῷ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένῳ
ἐπέεσσιν
ἔστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἑυκνήμιδες
Ἀχαιοὶ
150 ἠχῆ θεσπεσίη, δίχα δέ σφισιν ἦνδανε
βουλή.
νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν
ὀρμαίνοντες
ἀλλήλοισ· ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα
κακοῖο·
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἔλκομεν εἰς ἄλα
διαν
κτῆματά τ' ἐντιθέμεσθα βαθυζώνους
τε γυναῖκας.
155 ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο
μένοντες
αὖθι παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι,
ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν· αἱ δὲ
μάλ' ὦκα
ἔπλεον, ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακῆτεα
πόντον.
ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ
θεοισόν,
160 οἴκαδε ἰέμενοι· Ζεὺς δ' οὐ πω μῆδετο
νόστον,
σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὤρσε κακὴν ἔπι
δεύτερον αὖτις.
οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας
ἀμφιελίσσας
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα,
ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα
φέροντες·

165 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν, αἶ μοιὼς τόσο μ' ὅσα ἐγὼ ὄριζα, λίγα πολλὰ
ἔποντο,

μαλακώση.
Κλούβιος, καὶ δὲν τὸ γνῶριζε πῶς δὲν τῇ
μεταπέθει,
γιατὶ ἔτσι τῶν ἀθάνατων ἡ γνώμη δὲ
γυρίζει.
Κι οἱ δυὸ καθὼς στεκόντανε βαριά
λογομαχώντας,
σηκώθηκαν οἱ Ἀχαιοὶ μὲ χλαλοὴ μεγάλη,
καὶ χωριστήκανε σὲ δυὸ ταραφία ἀπὸ δυὸ
γνώμες.
Ἔνας τὸν ἄλλο ὀχτρεύοντας πλαγιάσαμε
τῇ νύχτα,
τὶ ὁ Δίας μᾶς μαγεύερε κακὸ καὶ μαῦρο
τέλος.
Μὰ τὴν αὐγὴ τραβήξαμε στὴ θάλασσα τὰ
πλοῖα,
καὶ μέσα κι οἱ βαθιόζωνες γυναῖκες μὲ τὰ
πλούτια.
Ὡς τόσο μείνανε οἱ μισοὶ κοντὰ στὸν
Ἀγαμέμνο,
τοῦ Ἀτρέα τὸ γιό, τὸ βασιλιά, κι οἱ ἄλλοι
στὰ καράβια.
Καὶ τὰ καράβια ἀρμένιζαν ὀλόπρυμα, τὶ
κάποιοι
τότες θεὸς μᾶς ἔστρωσε τὰ τρῖσβαθα
πελάγη.
Στὴν Τένεδο σὰν ἦρθαμε, γυρνώντας στὴν
πατρίδα,
σφαχτὰ προσφέραμε τῶν θεῶν μὰ ὁ
ἄσπλαχνος ὁ Δίας
δὲν ἔστρωσε νὰ φτάσουμε, μόνε κακὲς
διχόνοιες
πάλε μᾶς ἔσπερε. Πολλοὶ γυρῖσανε
ξοπίσω
μὲ τὰ καράβια τὰ γερτὰ, τὸ βασιλιά
ἀκλουθώντας
τὸν Ὀδυσσεά, τὸ γνωστικὸ καὶ τὸν
πολυτεχνίτη,
νὰ μὴ χαλάσουν τὴν καρδιά τοῦ ἀφέντη
τοῦ Ἀγαμέμνου·
καράβια,

φεῦγον, ἐπεὶ γίγνωσκον, ὀδὴ κακὰ
μήδετο δαίμων.
φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ'
ἑταίρους.
ὄψε δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς
Μενέλαος,
ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον
ὀρμαίνοντας,

170 ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα
παιπαλοέσσης,
νήσου ἔπι Ψυρίας, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ'
ἔχοντες,
ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα
Μίμαντα.
ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὁ
γ' ἡμῖν
δειξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς
Εὐβοίαν
175 τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπέκ κακότητα
φύγοιμεν.
ὦρτο δ' ἐπὶ λιγύς οὖρος ἀήμεναι· αἶ δὲ
μάλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ
Γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ
ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα
μετρῆσαντες.

180 τέτρατον ἤμαρ ἔην, ὅτ' ἐν Ἀργεῖ νῆας
εἶσας
Τυδεΐδew ἔταροι Διομήδεος ἵπποδάμοιο
ἴστασαν· αὐτὰρ ἐγὼ γε Πύλονδ' ἔχον,
οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὖρος, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν
ἀῆναι.
"ὥς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής, οὐδέ
τι οἶδα

ξεκίνησα νὰ φύγουμε, τὶ τὰ 'νωθα τὰ
πάθια
ποῦ ὁ θεὸς μᾶς κρυφοτοίμαζε στὸ λογισμό
του μέσα.
Ἔτσι κι ὁ πολεμόχαρος γιὸς τοῦ Τυδέα
κινούσε,
καὶ τοὺς συντρόφους του ἔπαιρνε. Καὶ λίγο
ἀργότερά μας
νά κι ὁ Μενέλαος ὁ ξανθὸς προφταίνει
πρὸς τὴ Λέσβο,
ἐκεῖ ποῦ μελετούσαμε τὸ μακρινὸ ταξίδι,
ἂν παραπάνω ἀπὸ τὴ Χιὸ τὴ βράχινη θὰ
βγοῦμε,
πρὸς τὴν Ψυριά, ἀπὸ τὰ ζερβὰ ἐτούτη
ἀφήνοντάς την,
ἢ κάτω, πρὸς τὸ Μίμαντα τὸν
ἀνεμοδαρμένο.
Καὶ τοῦ θεοῦ ζητήσαμε σημάδι, καὶ μᾶς
ἤρθε·
νὰ σκίσουμε τὸ πέλαγο, μᾶς ἔλεγε, ὡς τὴν
Εὐβοία,
γλήγορο ἂν θέμε γλυτωμὸ ἀπὸ βάσανα
μεγάλα.
Φύσηξε πρῦμος ἄνεμος, καὶ τρέξαν τὰ
καράβια
μὲς στὰ ψαράτα πέλαγα, κι ἀράξαμε τὴ
νύχτα
στὴ Γεραιστό· πολλῶν ἐκεῖ τοῦ Ποσειδῶνα
ταύρων
μεριὰ τοῦ κάψαμε ὕστερα ἀπὸ τόσου
πέλαου δρόμο.
Σὰν ἤρθε ἡ μέρα ἢ τέταρτη, οἱ συντρόφοι
τοῦ Διομήδη
τοῦ ἀλογοδαμαστή, τοῦ γιοῦ τοῦ ἠρωϊκοῦ
Τυδέα,
μὲς στ' Ἀργος φέρναν κι ἄραζαν τὰ ὠραῖα
τους καράβια·
ὡς τόσο γιὰ τὴν Πύλο ἐγὼ τραβοῦσα, κι
ὀλοένα
φυσούσε ὁ οὖριος ἄνεμος ποῦ ὁ θεὸς εἶχε
σταλμένο.
Ἔτσι ἤρθα, γιέ μου, ἀνήξερως, κι ἀκόμα δὲ
γνωρίζω

- 185 κείνων, οἳ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἳ τ' ἀπόλοντο.
 ὅσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
 πεύθομαι, ἢ θέμις ἐστί, δαήσεαι, κούδέ σε δεύσω.
 εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμῶρους,
 οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός,
- 190 εὖ δὲ Φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν.
 πάντας δ' Ἴδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
 οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὐ τιν' ἀπηύρα.
 Ἀτρεΐδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε, νόσφιν ἐόντες,
 ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο Λυγρὸν ὄλεθρον.
- 195 ἀλλ' ἦ τοι κείνος μὲν ἐπισμυγερωῶς ἀπέτισεν·
 ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
 ἀνδρός, ἐπεὶ καὶ κείνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
 Αἴγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
 καὶ σὺ φίλος, μάλα γάρ σ' ὀρώω καλόν τε μέγαν τε,
- 200 ἄλκιμος ἔσσο', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐν εἴπη."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 καὶ λίην κείνος μὲν ἐτίσατο, καὶ οἳ Ἀχαιοὶ
 οἴσουσι κλέος εὐρὸν καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι
- 205 αἶ γὰρ ἐμοὶ τοσσὴνδε θεοὶ δύναμιν περιθεῖεν,
 τίσασθαι μνηστήρας ὑπερβασίης
- ποιοὶ τότες γλύτωσαν, καὶ ποιοὶ χαθήκανε καὶ πῆγαν.
 Μὰ ὅσα μὲς στοὺς πύργους μου κάθουμ' ἐδῶ κι ἀκούγω,
 θὰ τὰ 'χης μὲ τὴν τάξη τους καὶ δὲ θὰ σοῦ τὰ κρύψω.
 Ἦρθανε, λέν, τοῦ κονταριοῦ οἱ τεχνῖτες Μυρμιδόνες,
 ποὺ ὁ γιὸς τοῦ μεγαλόψυχου Ἀχιλλέα τοὺς ὀδηγοῦσε,
 ἦρθε κι ὁ δοξαστὸς ὁ γιὸς τοῦ Ποία ὁ Φιλοκτήτης.
 Κι ὁ Ἴδομενέας κατέβασε στὴν Κρήτη τοὺς δικούς του,
 ὅσοι ἀπὸ μάχης γλύτωσαν καὶ κῦμα δὲν τοὺς πῆρε.
 Γιὰ τοῦ Ἀτρέα τὸ γιὸ κι ἐσεῖς θ' ἀκούσατε μακριάθε,
 πῶς ἦρθε, καὶ πῶς ὁ Αἴγιστος φριχτὸ τοῦ φύλαε τέλος.
 Ὅμως κι αὐτὸς τὸ πλέρωσε πολὺ πικρά, καὶ βλέπεις
 πόσο καλὸ 'ναὶ ἀπόγονο ν' ἀφήνη ὅποιος πεθαίνει
 σὰν κείνον ποὺ γδικιώθηκε τὸν Αἴγιστο τὸν πλάνο,
 ποὺ τὸ γονιό του χάλασε τὸν πολυδοξασμένο.
 Κι ἐσὺ, καλὲ μου, ποὺ ὁμορφο σὲ βλέπω καὶ μεγάλο,
 νὰ γίνης καὶ παλληκαράς, νὰ σὲ παινοῦν κατόπι."
- Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος αὐτὰ τοῦ ἀπολογήθη·
 "Νέστορα, τοῦ Νηλέα γιέ, τῶν Ἀχαιῶν καμάρι,
 καλὰ τότε γδικιώθηκε, κι οἳ Ἀχαιοὶ θ' ἀπλώσουν
 τὴ φήμη του ν' ἀκούγεται χρόνους πολλοὺς κατόπι.
 Μακάρι τόση δύναμη κι ἐμένα οἳ θεοὶ νὰ δίναν,
 νὰ γδικιωθῶ τίς ἀδικιῆς τῶν ἄσπλαχνων

- ἀλεγεινῆς,
 οἷ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα
 μηχανόωνται.
 ἀλλ' οὐ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ
 ὄλβον,
 πατρί τ' ἐμῶ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρῆ
 τετλάμεν ἔμπης."
 210 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵπποτα
 Νέστωρ·
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας
 καὶ ἔειπες,
 φασὶ μνηστήρας σῆς μητέρος εἶνεκα
 πολλοὺς
 ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ
 μηχανάσθαι·
 εἰπέ μοι, ἢ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἢ σέ γε
 λαοὶ
 215 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι
 θεοῦ ὀμφῆ.
 τίς δ' οἶδ' εἰ κέ ποτέ σφι βίας
 ἀποτίσεται ἐλθὼν,
 ἢ ὅ γε μῶνος ἐὼν ἢ καὶ σύμπαντες
 Ἀχαιοί;
 εἰ γάρ σ' ὡς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις
 Ἀθήνη,
 ὡς τότ' Ὀδυσσεὺς περικήδετο
 κυδαλίμοιο
 220 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε'
 Ἀχαιοί--
 οὐ γάρ πω ἴδον ὦδε θεοὺς ἀναφανδὰ
 φιλεῦντας,
 ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο
 Παλλὰς Ἀθήνη--
 εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν κήδοιτό τε
 θυμῶ,
 τῶ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο
 γάμοιο."
 225 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΐδα·
 "ὦ γέρον, οὐ πω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι
 οἴω·
 λήν γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει. οὐκ
 ἂν ἐμοί γε
- μνηστήρων,
 πού μὲ περίσσια ἀδιαντροπιὰ λογιῆς κακὰ
 μοῦ πλέχνουν.
 Μὰ τέτοιο ριζικὸ οἱ θεοὶ δὲ δῶκαν τοῦ
 γονιοῦ μου
 κι ἐμένανε, κι ἀπομονῆ νὰ κάμω πρόπει
 τώρα."
 Κι ὁ Γερηνιώτης Νέστωρας ὁ ἀλογατὰς
 τοῦ κάνει·
 "Φίλε μου, μιάς καὶ τέτοια ἐσὺ μοῦ θύμισες
 καὶ μοῦ 'πες,
 λένε πῶς περισσοὶ γαμπροὶ τῆ μάνα σου
 ζητώντας,
 μέσα στοὺς πύργους σου δουλειὲς καὶ
 βάσανα σκαρώνουν.
 Πές μου, ἢ θελες καὶ τὰ τραβᾶς, ἢ τάχα ὁ
 κόσμος ὅλος
 σ' ὀχτρεύεται, κάποιου θεοῦ κρυφὴ φωνὴ
 ἀκλουθώντας;
 Ποιὸς ξέρει ἐκειὸς ἂ δὲν ἐρθῆ καὶ δὲν τοὺς
 τὰ πλερώση,
 ἢ μοναχός του, ἢ καὶ μαζί μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς
 μιὰν ὥρα;
 Τὶ ἢ γαλανόματη Ἀθηνᾶ κι ἐσένα ἂν
 ἀγαποῦσε
 καθὼς πονοῦσε ἕναν καιρὸ τὸν ξακουστὸ
 Ὀδυσσεᾶ
 στὴν Τροία, ἐκεῖ πού ὅλους μας πολλὰ μᾶς
 τρώγαν πάθια,
 — δὲν εἶδα, ἀλήθεια, ἀθάνατο τόση νὰ
 δείχνη ἀγάπη
 ὅση ἔδειχνέ του φανερὰ ἢ Ἀθηνᾶ ἢ
 Παλλάδα, —
 ἔτσι κι ἐσένα, ἂν ἤθελε νὰ σὲ πονῆ στὸ νοῦ
 της,
 πολλοὶ τοὺς θὰ ξεχνούσανε τοῦ γάμου τῆ
 λαχτάρα."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη
 κι εἶπε.
 "Δὲν τὸ πιστεύω, γέροντα, νὰ τελεστῆ τὸ
 μοῦ 'πες·
 μεγάλος λόγος, πού τὸ νοῦ σαστίζει· δὲν τὸ
 'λπίζω

- ἐλπομένω τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὡς
ἐθέλοιεν."
- τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
- 230 "Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος
ὀδόντων.
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν
ἄνδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ' ἂν ἐγὼ γε καὶ ἄλγεα
πολλὰ μογήσας
οἴκαδ' εἴ ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ
ιδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς
Ἀγαμέμνων
- 235 ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλω καὶ ἦς
ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἢ τοι θάνατον μὲν ὁμοῖον οὐδὲ
θεοὶ περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν,
ὅπποτε κεν δῆ
μοῖρ' ὀλοῆ καθέλησι τανηλεγέος
θανάτοιο."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΐδα·
- 240 "Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα
κηδόμενοι περ·
κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλὰ
οἱ ἤδη
φράσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ
κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι
καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περὶ οἶδε δίκας ἠδὲ
φρόνιν ἄλλων·
- 245 τρεῖς γὰρ δὴ μὴν φασὶν ἀνάξασθαι γένε'
ἀνδρῶν·
ὡς τέ μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται
εἰσοράσθαι.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς
ἐνίσπες·
πῶς ἔθαν' Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων
Ἀγαμέμνων;
ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῶ
- τέτοιο 'να προῖμα νὰ γενῆ κι ἂν οἱ θεοὶ
θελήσουν."
- Κι ἢ γαλανόματη θεὰ γυρίζει καὶ τοῦ
κάνει·
- "Τί λόγια ἀπὸ τὰ χεῖλη σου, Τηλέμαχε,
ξεφύγαν;
Θεὸς ἂν θέλῃ, τὸ θνητὸ κι ἀπὸ μακριὰ
γλυτώνει.
Κάλλια 'χα νὰ τυραννιστῶ κι ἀρίθμητα νὰ
πάθω,
πατρίδα ὡς πού νὰ ξαναδῶ καὶ γυρισμὸ νὰ
νιώσω,
παρὰ ὅπως ὁ Ἀγαμέμνωνας νὰ βρῶ χαμὸ
στὸ σπίτι,
πού θῦμα πῆγε τοῦ Αἰγίστου καὶ τοῦ
ἄπιστου ταιριοῦ του.
Τὶ ἀπὸ παρόμοιο θάνατο μήτε οἱ θεοὶ τοῦ
Ὀλύμπου
ἀγαπημένο τους θνητὸ δὲ δύνουνται νὰ
σώσουν,
τοῦ χάρου τοῦ τεντόκορμου σὰν τὸν
πλακῶσ' ἢ μοῖρα."
- Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
τῆς κρένει·
- "Μέντορ', αὐτὰ ἄς τὰ πάψουμε, πολὺς κι
ἂν εἶναι ὁ πόνος·
δὲν ἔχει ἐκεῖνος γυρισμὸ· οἱ ἀθάνατοι πιά
τώρα
τὸ θάνατο του ὀρίσανε καὶ τὴν κακὴ του
μοῖρα.
Τώρα ἄλλο ἐγὼ τοῦ Νέστορα θὰ πῶ καὶ θὰ
ρωτήξω,
τί κρίνει καὶ κατέχει αὐτὸς ὅσο κανένας
ἄλλος·
τρεῖς λένε πῶς βασίλευσε γενεὲς αὐτὸς
ἀνθρώπων,
καὶ σὰν ἀθάνατος σφαντάει σὰν τοῦ κοιτῶ
τὴν ὄψη.
Νέστορα, τοῦ Νηλέα γιέ, πές μου ὅλη τὴν
ἀλήθεια·
πῶς πέθανε ὁ Ἀγαμέμνωνας ὁ μέγας γιὸς
τοῦ Ἀτρέα;
καὶ ποῦ ἦτανε ὁ Μενέλαος; σὰν τί τὸ μαῦρο

- μήσατ' ὄλεθρον
- 250 Αἴγισθος δολόμητις, ἐπεὶ κτάνε
πολλὸν ἀρειῶ;
ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαικοῦ, ἀλλὰ πη
ἄλλη
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ
θαρσῆσας κατέπεφνε;"
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἵπποτα
Νέστωρ·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ'
ἀγορεύσω.
- 255 ἦ τοι μὲν τάδε καὐτὸς οἶεαι, ὥς κεν
ἐτύχθη,
εἰ ζών γ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν
ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης Τροίηθεν ἰών, ξανθὸς
Μενέλαος·
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν
ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τὸν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ
κατέδαψαν
- 260 κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκάς ἄστεος, οὐδέ κέ
τίς μιν
κλαῦσεν Ἀχαιάδων· μάλα γὰρ μέγα
μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κείθι πολέας τελέοντες
ἀέθλους
ἦμεθ'· ὁ δ' εὐκῆλος μυχῶ Ἄργεος
ἵπποβότοιο
πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον
θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
- 265 ἦ δ' ἦ τοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον
ἀεικὲς
διὰ Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ'
ἀγαθῆσι
πὰρ δ' ἄρ' ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ, ᾧ
πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κίων ἔρυσασθαι
ἄκοιτιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε
- τέλος
ποῦ ὁ πονηρὸς ὁ Αἴγιστος σοφίστηκε καὶ
βρῆκε,
γιά νὰ ξεκάμη ἀντίμαχο πολὺ καλύτερὸ
του;
ἦ νὰ 'λειπε ὁ Μενέλαος, καὶ κάπου ἄλλοῦ
πλανιόταν,
κι ἐκεῖνος ξεθαρρεύτηκε καὶ σκότωσε τὸ
ρήγα;"
Κι ὁ Γερηνιώτης Νέστωρας ὁ ἀλογατὰς
τοῦ κρένει·
"Ὅλα σωστὰ κι ἀληθινὰ θὰ σοῦ τὰ πῶ,
παιδί μου.
Καὶ μόνος σου φαντάζεσαι τὸ πῶς αὐτὰ θὰ
βγαῖναν,
ἂ ζοῦσε ἀκόμα ὁ Αἴγιστος μὲς στὰ παλάτια
ἐκεῖνα,
τότες ποῦ γύρισε ὁ ξανθὸς Μενέλαος ἀπ'
τὴν Τροία·
ὡς μήτε γῆς δὲ θὰ 'ριχταν ἀπὰς στὸ
λείψανο του,
παρὰ θὰ τότε τρώγανε πετάμενα καὶ
σκύλοι,
ἐκείνην τὴν χώρα,
καὶ μήτε θὰ τὸν ἐκλαιγε ποτὲς Ἀχαιοπούλα
κατόπι τέτοιο κάμωμα· ποῦ ἐμεῖς ἐκεῖ μὲ
μύριους
ἀγῶνες τυραννιόμασταν, κι ἐτοῦτος
φωλιασμένος
μὲς στ' Ἄργος τ' ἀλογόθροφο προσπάθειε
μὲ τὰ λόγια
τὸ ταίρι τοῦ Ἀγαμέμνονα κρυφὰ νὰ
ξελογιάσει.
Ὡς τόσο ἀρνιόταν τ' ἄπρεπο τὸ κάμωμα ἢ
πανώρια
ἢ Κλυταιμνήστρα στὴν ἀρχή, τ' εἶχε καλὴ
τὴ γνώμη.
Σιμὰ της κι ὁ τραγουδιστὴς ἀγρύπνα, ποῦ ὁ
Ἀτρεΐδης
νὰ τὴ φυλᾷ παρὰγγειλε μισεύοντας στὴν
Τροία.
Μὰ τότες ποῦ οἱ ἀθάνατοι ψηφίσαν τὸ

- 270 δαμῆναι,
 δὴ τότε τὸν μὲν αἰοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον
 ἐρήμην
 κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κύρμα
 γενέσθαι,
 τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν
 ὄνδε δόμονδε.
 πολλὰ δὲ μηρί' ἔκθε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ
 βωμοῖς,
 πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνήψεν, ὑφάσματά μύρια στολίδια κρέμασε, καὶ τούλια καὶ
 τε χρυσόν τε,
 275 ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὐ ποτε
 ἔλπετο θυμῷ.
 ἥμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν
 ἰόντες,
 Ἀτρεΐδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες
 ἀλλήλοισιν·
 ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἰδὸν ἀφικόμεθ',
 ἄκρον Ἀθηνέων,
 ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος
 Ἀπόλλων
 280 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος
 κατέπεφνε,
 πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς
 ἔχοντα,
 Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φύλ'
 ἀνθρώπων
 νῆα κυβερνήσαι, ὅποτε σπέρχοιεν
 ἄελλαι.
 ὡς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός
 περ ὁδοῖο,
 χαμό της,
 τὸν παίρνει τὸν τραγουδιστὴ σὲ ρημονήσι
 ἐκεῖνος,
 κι ἀφήνοντάς τον νὰ γενῆ ξεφάντωμα τῶν
 ὄρνιων,
 τὴ φέρνει σπῆτι πρόθυμη καθὼς κι ὁ ἴδιος
 ἦταν.
 Ἀριθμητὰ ἔψησε μεριὰ πὰς στοὺς βωμοὺς
 τῶν θεῶνε,
 χρυσάφια,
 πού τέτοιο πρᾶμα ἀνόλπιστο καὶ μέγα
 ἔβγαλε πέρα.
 Ὡς τόσο ἀπὸ τὴν Τροία ἐμεῖς ἐρχάμενοι,
 τοῦ Ἀτρεῆα
 ὁ γιὸς κι ἐγώ, οἱ δυὸ βλάμηδες, περνούσαμε
 τὸ κῦμα·
 ὅμως στὸ Σούνι, τὸ ἱερὸ σὰ φτάσαμε
 ἀκρωτήρι
 τῶν Ἀθηνῶνε, ὀλόξαφνα ὁ Ἀπόλλωνας ὁ,
 Φοῖβος
 τὸ δόλιο τοῦ Μενέλαου χτυπάει
 καραβοκύρη,
 μὲ τίς λαμπρὲς του σαῖτιές, καὶ τὴ ζωὴ του
 παίρνει,
 ἐκεῖ πού κράταε τοῦ γοργοῦ τοῦ καραβιοῦ
 τὸ δοιάκι,
 τὸ Φρόντη τοῦ Ὀνήτορα, πού τοὺς
 ξεπέρναε ὅλους
 σὲ καραβιοῦ κυβέρνημα σὰ μάνιαζε
 ἀνεμούρα.
 Ἔτσι μποδίστη ὁ δρόμος του, πολλὴ κι ἂν
 εἶχε βιάση,
 σὲ φίλο θέλοντας νεκρὸ στερνὲς τιμὲς νὰ
 δώση,
 Μὰ ὅταν κι αὐτὸς στὰ μελανὰ τὰ πέλαγα
 ὄξω βγῆκε
 μὲ τὰ γοργὰ καραβία του, καὶ στὸ βουνὸ
 Μαλέα
 κατέβηκε ἀρμενίζοντας, τότες φριχτὸ
 ταξίδι
 ὁ Δίας ὁ βροντόφωνος τοῦ τοίμασε, μὲ
 ἀνέμους

290 κύματά τε τροφέοντο πελώρια, ἴσα
ὄρεσσιν.
ἔνθα διατμήξας τὰς μὲν Κρήτη
ἐπέλασσεν,
ἦχι Κύδωνες ἔναιον Ἰαρδάνου ἀμφὶ
ῥέεθρα.
ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπειά τε εἰς ἄλλα
πέτρα
ἔσχατιῇ Γόρτυνος ἐν ἠεροειδέι πόντῳ·
295 ἔνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν
ρίον ὠθει,
ἐς Φαιστόν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ'
ἀποέργει.
αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπουδῆ δ'
ἦλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ
σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας
κυανοπρωρείους
300 Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε
καὶ ὕδωρ.
ὥς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ
χρυσὸν ἀγείρων
ἦλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἄλλοθρούς
ἀνθρώπους·
τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο
οἴκοθι λυγρὰ.
ἐπτάετες δ' ἦνασσε πολυχρύσοιο
Μυκῆνης,
305 κτείνας Ἀτρεΐδην, δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ'
αὐτῷ.
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε διὸς
Ὀρέστης
ἄψ ἀπ' Ἀθηναίων, κατὰ δ' ἔκτανε
πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃ οἱ πατέρα
κλυτὸν ἔκτα.
ἦ τοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον

ποὺ σφυριχοὶ φυσούσανε, καὶ κύματα
σηκῶναν
μέσα στήν ἄγρια θάλασσα, πελώρια ἴσαμε
ὄρη.
Καὶ χώρισε τὰ πλοῖα σὲ δύο· μέρος στήν
Κρήτη πέσαν,
ποὺ κατοικοῦν οἱ Κύδωνες στοὺς ὄχτους
τοῦ Ἰαρδάνου.
Ἐκεῖ γκρεμνὸς πρὸς τὸ γιαλὸ γλιστροῦς
ἀψηλοστέκει
στῆς Γόρτυνας τὰ πέρατα, κι ὄμπρος στ'
ἀχνὰ πελάγη·
αὐτοῦ, πρὸς τὴ Φαιστὸ μεριά, φυσάει
Νοτιάς κι ἀμπώθει
μεγάλο κῦμα στὸ ζερβὸ τὸν κάβο· πέτρα
τότες
πίσω τὸ διώχνει μικρουλὴ τὸ κῦμα τὸ
μεγάλο.
Ἐκεῖ τὰ πλοῖα ξέπεσαν καὶ σπάσανε στὰ
βράχια
καὶ μετὰ βίας ἀπὸ χαμὸ γλυτώσανε οἱ
ἀνθρώποι·
τὰ πέντε ὅμως μαυρόπλωρα καράβια ποὺ
σωθῆκαν,
τὰ τράβηξε στήν Αἴγυπτο τῆς τρικυμιάς ἡ
φόρα.
Πολὺ ἐκεῖ βιὸς συνάζοντας καὶ μάλαμα ὁ
Μενέλαος,
μὲ τὰ καράβια γύριζε σὲ ἀλλόγλωσσους
ἀνθρώπους·
στ' Ἄργος ὡς τόσο ὁ Αἴγισθος φριχτοὺς
σκοποὺς τελώντας,
τὸν Ἀγαμέμνονα ἔσφαξε καὶ δάμασε τὴ
χώρα.
Χρόνους ἑφτά βασίλεψε μὲς στὴ χρυσὴ
Μυκῆνη,
μὰ στοὺς ὄχτῳ πλακῶνοντας ἀπ' τὴν
Ἀθήνα ὁ Ὀρέστης,
κόβει τὸν πονηρὸ φονιὰ τοῦ δοξαστοῦ
γονιοῦ του,
καὶ στοὺς Ἄργιτες ἔδωσε τὸ νεκρικὸ
τραπέζι,

- Αργείοισιν
 310 μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος
 Αἰγίσθιο·
 αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς
 Μενέλαος
 πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες
 ἄχθος ἄειραν.
 "καὶ σύ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο
 τῆλ' ἀλάλησο,
 κτήματά τε προλιπῶν ἄνδρας τ' ἐν
 σοῖσι δόμοισιν
 315 οὔτω ὑπερφιάλους, μὴ τοι κατὰ πάντα
 φάγωσιν
 κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηῦσίνην
 ὁδὸν ἔλθῃς.
 ἀλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ πού
 εἶναι ὅτ' ἦρθε ἀπὸ λαοῦς πού γυρισμὸ
 ἄνωγα
 ἐλθεῖν· κείνος γὰρ νέον ἄλλοθεν
 εἰλήλουθεν,
 ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό
 γε θυμῶ
 320 ἐλθέμεν, ὄν τινα πρῶτον
 ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
 ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ
 οὐδ' οἰωνοὶ
 αὐτότετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε
 δεινόν τε.
 ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηὶ τε σῆ καὶ σοῖς
 ἐτάροισιν·
 εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε
 καὶ ἵπποι,
 325 πὰρ δὲ τοι νῆες ἐμοί, οἳ τοι πομπῆες
 ἔσονται
 ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς
 Μενέλαος.
 λίσσεσθαι δέ μιν αὐτός, ἵνα νημερτὲς
 ἐνίσπη·
 ψευδὸς δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ
 πεπνυμένος ἐστίν."
 ὡς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυσσε καὶ ἐπὶ
 κνέφας ἦλθε.
 330 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεά, γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
- καὶ γὰρ τὸν ἄναντρο Αἰγίστο καὶ γὰρ τὴν
 ἔρημην μάνα.
 Τὴν ἴδια μέρα τοῦ ἔρχεται καὶ ὁ ἀνθρώπων
 Μενέλαος,
 μὲν πράγματα ὅσα δύνουνταν τὰ πλοῖα τοῦ
 νὰ σηκώσουν.
 Φίλε, καὶ ἐσὺ πολὺ μακριὰ στὰ ξένα μὴν
 πλανιέσαι,
 καὶ βιὸς μὲ τέτοιους ἄτιμους στὸ σπίτι μὴν
 ἀφήνης,
 μὴ σοῦ τὰ φᾶνε, καὶ σοῦ βγῆ τοῦ κάκου
 αὐτὸς ὁ δρόμος.
 Ὡς τόσο συμβουλεύω σε νὰ σύρης στοῦ
 Μενέλαου,
 δὲ βλέπεις,
 μιὰς καὶ ἀπ' ἀνέμους πλανηθῆς σ' ὅμοια
 μεγάλα καὶ ἄγρια
 πελάγη, πού μήτε πουλιὰ στὸ χρονοῦ· δὲ
 γυρνᾶνε.
 Τράβα μὲ τὸ καράβι σου καὶ μὲ τὴν
 συντροφιά σου,
 ἢ ἂν προτιμᾶς ἀπὸ στεριᾶς, νὰ, ἀλόγατα καὶ
 ἀμάξι·
 συνταξιδιῶτες ἔπαρε τοὺς γιούς μου, νὰ σὲ
 φέρουν
 στὴν ὥρια Λακεδαίμονα πού 'ναι ὁ ξανθὸς
 Μενέλαος.
 Καὶ ἀτός σου παρακάλεσε τὸν νὰ σοῦ πῆ τὴν
 ἀλήθεια,
 ἀγκαλὰ ψέμα δὲ θὰ πῆ, τί ἔχει περισσὴ
 γνώση."
 Εἶπε· μὲ τὸ βασίλειμα πέφτει σκοτάδι ὡς
 τόσο,
 καὶ τότες λέει τοῦ Νέστορα ἢ θεὰ ἢ
 γαλανομάτα·

"ὦ γέρον, ἦ τοι ταῦτα κατὰ μοῖραν
κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας,
κεράσθε δὲ οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις
ἀθανάτοισιν
σπείσαντες κοίτιο μεδώμεθα· τοῖο
γὰρ ὤρη.
335 ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ
ἔοικεν·
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ
νέεσθαι."
ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, οἱ δ' ἔκλυον
αὐδησάσης.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χειῖρας
ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο
ποτοῖο,
340 νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι
δεπάεσσι·
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον,
ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἐπιον θ', ὅσον
ἤθελε θυμός,
δὴ τότε Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος
θεοειδῆς
ἄμφω ἰέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
345 Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος
ἐπέεσσιν·
"Ζεὺς τό γ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι
θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα
κίοιτε
ὡς τέ τευ ἦ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος
ἠδὲ πενιχροῦ,
ᾧ οὐ τι χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ
οἴκῳ,
350 οὔτ' αὐτῶ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν
ἐνεύδειν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ
ῥήγεα καλά.
οὐ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος

"Σωστὰ μᾶς τά 'πες, γέροντα· ὅμως τίς
γλῶσσες κόψτε,
καὶ βάλτε στὸ κρασί νερό, κι ἀφοῦ στὸν
Ποσειδῶνα
καὶ στοὺς λοιποὺς ἀθάνατους στάξουμε
στάλες, τότες
ἄς πᾶμε καὶ γιὰ πλάγιασμα, τὶ ἢ ὥρα του
ζυγώνει.
Τὸ φῶς στὰ σκότη χάνεται, καὶ δὲν
πολυταιριάζει
νὰ τὸ παρατραβήξουμε σὲ θεϊκὸ τραπέζι."

Εἶπε τοῦ Δία ἡ κόρη αὐτὰ, κι οἱ ἄλλοι τὴν
ἀκοῦσαν,
Τότες νερὸ τοὺς ἔχυσαν οἱ κήρυκες στὰ
χέρια,
κι οἱ νέοι στεφανώσαντας μὲ τὸ κρασί
κροντήρια,
κάθε ποτήρι γέμισαν τὴν ἀπαρχὴ ἀφοῦ
στάξαν·
ρίζαν τίς γλῶσσες στὴ φωτιά, κι ἀφοῦ
σταθῆκαν ὄρθιοι,
κι ἔσταξαν στάλες κι ἤπιανε ὅσο ἤθελε ἡ
καρδιά τους,
ὁ θεόμορφος Τηλέμαχος κι ἡ Ἀθηνᾶ μαζί
του,
κατὰ τὸ πλοῖο τὸ κουφωτὸ κινήσανε, μὰ
πίσω

ὁ Νέστωρας τοὺς κράτησε τοὺς δύο, κι αὐτὰ
τοὺς εἶπε·

"Ὁ Δίας κι οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ νὰ
μὴν τὸ δώσουν
ἔσεῖς νὰ πᾶτε στὸ γοργὸ καράβι ἀπὸ τὰ
μένα,
σὰν ἀπὸ κάποιονε γυμνὸ κι ὀλόφτωχο στ'
ἀλήθεια,
ποὺ χράμια καὶ παπλώματα στὸ σπίτι του
δὲν ἔχει,
γιὰ νὰ κοιμᾶται μαλακὰ κι αὐτὸς κι οἱ
ξένοι ποὺ ἔρθουν,
Μὰ ἐδῶ κι ἀπὸ παπλώματα κι ἀπ' ὠρια
χράμια βρίσκει.
Ποτὲς ὁ γιὸς τοῦ ἄντρα ἐκείνου, τοῦ θεϊκοῦ

- φίλος υἱός
 νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἄνδ' ἠὰ πλαγιάσῃ ἀκοίταχτος σὲ καραβιοῦ
 ἐγὼ γε
 ζῶω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι
 λῖπωνται,
 355 ξείνους ξεινίζειν, ὅς τις κ' ἐμὰ δῶμαθ' ἴκηται."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
 "εὖ δὴ ταυτὰ γ' ἔφησθα, γέρον φίλε·
 σοὶ δὲ ἔοικεν
 Τηλέμαχον πειθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ
 κάλλιον οὕτως.
 ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοὶ ἄμ' ἔψεται,
 ὄφρα κεν εὐδῆ
 360 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα
 μέλαιναν
 εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἐτάρους εἶπω τε
 ἕκαστα.
 οἷος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος
 εὐχομαι εἶναι·
 οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες
 ἔπονται,
 πάντες ὀμηλική μεγαθύμου
 Τηλεμάχοιο.
 365 ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηὶ
 μελαίνῃ
 νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας
 μεγαθύμους
 εἶμ' ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὐ τι
 νέον γε
 οὐδ' ὀλίγον. σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν
 ἴκετο δῶμα,
 πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεί· δὸς δέ οἱ
 ἵππους,
 370 οἳ τοι ἐλαφρότατοι θεῖειν καὶ κάρτος
 ἄριστοι."
 ὥς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις
 Ἀθήνη
 φήνη εἰδομένη· θάμβος δ' ἔλε πάντας
 ἰδόντας.
 θαύμαζεν δ' ὁ γεραίός, ὅπως ἴδεν
 ὀφθαλμοῖς·
- Ὀδυσσεά,
 σανίδια,
 ὅσο ἐγὼ ζῶ, καὶ τέκνα μου στὸν πύργο μου
 ἀπομνήσκουν,
 τοὺς ξένους νὰ φιλεύουνε πού τύχη ἐδῶ νὰ
 ρθοῦνε.
 Κι ἢ γαλανόματη θεὰ τοῦ κρένει τότε
 ἐκείνου·
 "Φρόνιμα τὰ 'πες, γέρο, αὐτά, καὶ πρέπει
 νὰ σ' ἀκούση,
 καὶ νὰ 'ρθῆ στὰ παλάτια σου ὁ Τηλέμαχος
 τὴ νύχτα.
 Ἐγὼ στὸ μαῦρο πλοῖο τραβῶ νὰ κράξω
 τοὺς συντρόφους,
 καὶ τό 'να τ' ἄλλο νὰ τοὺς πῶ σὰ
 μεγαλύτερός τους.
 Ὅλοι ἀπ' ἀγάπη οἱ νέοι αὐτοὶ κι οἱ
 συνομήλικοί του
 τὸ μεγαλόψυχο ὡς ἐδῶ Τηλέμαχο
 ἀκλουθῆσαν.
 Ἐκεῖ λοιπὸν ἐγὼ, σιμὰ στὸ μαῦρο πλοῖο
 πλαγιάζω,
 καὶ τὴν αὐγὴ στοὺς Καύκωνες μισεύω, τοὺς
 λεβέντες,
 πού κάποιο χρέος μοῦ χρωστοῦν, κι ὄχι
 καινούργιο χρέος,
 μήτε μικρό, κι ἐτούτονε, στοὺς πύργους σου
 μιὰς κι ἤρθε,
 μ' ἀμάξι ὁ γιός σου ἄς πάρῃ τον, κι
 ἀλόγατα τοῦ δίνεις,
 τὰ πιὸ ἀλαφρὰ στὸ τρέξιμο, τὰ πιὸ γερὰ
 στὸ πόδι."
 Αὐτὰ σὰν εἶπε ἡ Ἀθηνᾶ ἢ
 γαλανοματοῦσα,
 ἔγινε αἰτὸς καὶ πέταξε· κι ὅσοι εἶδαν
 ξαφνιστῆκαν.
 Ἴδιος ὁ γέρος σάστισε τηρώντας τέτοιο
 θᾶμα,

- Τηλεμάχου δ' ἔλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ' καὶ πιάνει τοῦ Τηλέμαχου τὸ χέρι καὶ τοῦ
 ἔκ τ' ὀνόμαζεν· κρένει·
- 375 "ὦ φίλος, οὐ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι, ἔσθ' ἄνθρωπος
 εἰ δὴ τοι νέω ὦδε θεοὶ πομπῆες ἀφοῦ θεοὶ στή νιότη σου ὀδηγοὶ σὲ
 ἔπονται. ἀκολουθᾶνε.
 οὐ μὲν γάρ τις ὄδ' ἄλλος Ὀλύμπια Καὶ τοῦ Ὀλυμποῦ ἄλλος κάτοικος δὲν εἶναι
 δώματ' ἐχόντων, ἐτοῦτος, μόνε
 ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη ἢ κόρη ἢ τριτογέννητη κι ἢ δοξαστὴ τοῦ
 Τριτογένεια, Δία,
 ἢ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ποῦ ἀπ' τοὺς Ἀργῖτες ξέχωρα τὸν κύρη σου
 ἐτίμα. τιμοῦσε.
- 380 ἀλλὰ ἄνασσ' ἴληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος Ἡ χάρη σου, ὦ βασίλισσα, λαμπρὴ ἄς μᾶς
 ἐσθλόν, φέρνη δόξα,
 αὐτῶ καὶ παιδεσσι καὶ αἰδοίῃ κι ἐμένα, καὶ στὰ τέκνα μου, καὶ στὸ καλὸ
 παρακοίτι· μου ταίρι·
 σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν κι ἐγὼ μιὰ πλατομέτωπη δαμάλα θὰ σοῦ
 εὐρυμέτωπον σφάξω,
 ἀδμήτην, ἦν οὐ πω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν χρονιάρικη, ποῦ σὲ ζυγὸ δὲν μπῆκε
 ἀνήρ· ἀνθρώπου ἀκόμα.
 τὴν τοι ἐγὼ ῥέξω χρυσὸν κέρασιν καὶ θὰ τὴ σφάξω, ἀφοῦ καλὰ τὰ κέρατα
 περιχεύας." χρυσώσω."
- 385 ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὴν προσευκὴ συνάκουσε
 Παλλὰς Ἀθήνη. ἢ Παλλάδα.
 τοῖσιν δ' ἠγεμόνευε Γερήνιος ἰππότης Κι ὁ Γερηνιώτης Νέστορας ξεκίνησε ὡς στὰ
 Νέστωρ, ὦρια
 υἰάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἐὰ πρὸς δώματα παλάτια του, μὲ τοὺς γαμπροὺς κατόπι καὶ
 καλά. τοὺς γιούς του.
 ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἴκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο Καὶ φτάνοντας στὰ ξακουστὰ τοῦ βασιλέα
 ἄνακτος, παλάτια,
 ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε ἀράδα σ' ἔδρες καὶ θρονιὰ καθίσανε, κι ὁ
 θρόνους τε· γέρος
- 390 τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνά κρητῆρα κροντήρι σμίγει τοὺς κρασί γλυκόπιτο,
 κέρασεν ποῦ χρόνους
 οἴνου ἠδυπότοιο, τὸν ἐνδεκάτω τό 'χε ἔντεκα ἢ κελάρισα, καὶ τώρα τ'
 ἐνιαυτῶ ἀνοιγέ τους,
 ὦξεν ταμίη καὶ ἀπὸ κρηδεμνον ἔλυσε· Αὐτὸ τοὺς ἔσμιξε νὰ πιοῦν, καὶ στάλα
 τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο, ἔχυσε χάμου,
 πολλὰ δ' Ἀθήνη μ' εὐκὲς στοῦ αἰγιδόσκεπου τοῦ Δία τὴ
 εὐχετ' ἀποσπένδων, κούρη Διὸς θυγατέρα.
 αἰγιόχοιο.
- 395 αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ', ὅσον Καὶ στοὺς θεοὺς σὰν ἔσταξαν κι ἦπιαν
 ἦθελε θυμός, ὅσο ἀγαποῦσαν,

οί μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε
ἕκαστος,
τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἰππότης
Νέστωρ,
Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος
θεῖοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ
ἐριδούπῳ,
400 πὰρ δ' ἄρ' ἐμμελίην Πεισίστρατον,
ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ' ἠίθεος παίδων ἦν ἐν
μεγάρροισιν·
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦθε μυχῶ δόμου
ὑψηλοῖο,
τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε
καὶ εὐνήν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
405 ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνήφι Γερήνιος ἰππότης
Νέστωρ,
ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι
λίθοισιν,
οἷ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων
ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς
ἐπι μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἴζεσκεν, θεόφιν μῆστῳ
ἀτάλαντος·
410 ἄλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεις Ἄϊδόςδε
βεβήκει,
Νέστωρ αὖ τὸτ' ἐφίξε Γερήνιος, οὔρος
Ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες
ἠγερέθοντο
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε
Στρατίος τε
Περσεύς τ' Ἄρητος τε καὶ ἀντίθεος
Θρασυμήδης.
415 τοῖσι δ' ἔπειθ' ἔκτος Πεισίστρατος
ἦλυθεν ἦρως,
πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοεΐκελον
εἶσαν ἄγοντες.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἰππότης

κινήσανε γὰρ πλάγιασμα στὸ σπίτι τοῦ ὁ
καθένας,
μὰ τὸν Τηλέμαχο, τὸ γιὸ τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά,
ὁ ἀλογολάτης Νέστορας τὸν κοίμησε στοῦ
πύργου
τῆ σάλα τὴν πολύβοη, σὲ τορνευτὸ κλινάρι,
μὲ πλάγι τὸν Πεισίστρατο, τὸ λυγερὸ
λεβέντη,
ποὺ ὄντας ἀκόμα ἀνύπαντρος στοῦ κύρη
κατοικοῦσε.
Ἴδιος ὁ γέρος πλάγιασε στὰ ὀλόβαθα τοῦ
πύργου,
σὰν ἔσιαξέ του ἡ σύγκλινη στρωσίδια καὶ
κλινάρι.
Ἐφεξ' ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
κι ὁ ἀλογολάτης Νέστορας σηκώθη ἀπὸ
τὴν κλίνη,
κι ἦρθ' ὄξωθε καὶ κάθισε στὰ σκαλιστὰ
λιθάρια,
ποὺ ὀλόμπροστα στὶς ἀψηλές
βρισκόντουσαν τὶς θύρες,
ἄσπρα, γυαλιστερά. Ἐκεῖ καθόταν κι ὁ
Νηλέας
στὰ παλιὰ χρόνια, ποὺ ἦτανε στὴ γνώση
θεὸς μονάχος.
Ὅμως ἐκειόνε ὁ θάνατος τὸν ἔφερε στὸν
Ἄδη,
καὶ τώρα φύλακας ἐκεῖ τῶν Ἀχαιῶν
καθόταν
ὁ ρήγας Νέστορας· σιμὰ κι οἱ γιοῖ του
μαζευτῆκαν,
ἀπὸ τὴν κλίνη ὅτ' ἦρθανε· ὁ Ἐχέφρωνας, ὁ
Στράτης,
μὲ τὸν Περσεά ὁ Ἄρητος, κι ὁ ὁμοίθεος
Θρασυμήδης.
Ἀδέρφι ἔχτο ὁ ἦρως Πεισίστρατος τοὺς
ἦρθε,
κι ἀντάμα τὸ θεόμοιαστο Τηλέμαχο σὰ
βάλαν,
ὁ ἀλογολάτης Νέστορας ἀρχίζει, ὁ

- Νέστωρ·
 "καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα,
 κρηήνατ' ἐέλωρ,
 ὄφρ' ἦ τοι πρώτιστα θεῶν ἰλάσομι'
 Ἀθήνην,
 420 ἢ μοι ἐναργῆς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα
 θάλειαν.
 ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν, ἴτω,
 ὄφρα τάχιστα
 ἔλθησιν, ἐλάση δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος
 ἀνήρ·
 εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα
 μέλαιναν
 πάντα ἰὼν ἐτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ
 δὺ' οἴους·
 425 εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο
 κελέσθω
 ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν
 περιχεύη.
 οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες,
 εἶπατε δ' εἶσω
 δμῶησιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα
 πένεσθαι,
 ἔδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν
 οἰσέμεν ὕδωρ."
 430 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνου.
 ἦλθε μὲν ἄρ βοῦς
 ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς
 εἴσης
 Τηλεμάχου ἔταροι μεγαλήτορος, ἦλθε
 δὲ χαλκεὺς
 ὄπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήια, πείρατα
 τέχνης,
 ἄκμονά τε σφῦραν τ' εὐποίητόν τε
 πυράγρην,
 435 οἷσιν τε χρυσὸν εἰργάξετο· ἦλθε δ'
 Ἀθήνη
 ἰγῶν ἀντιώσα. γέρων δ' ἵππηλάτα
 Νέστωρ
 χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν
 περιχευεν
 ἀσκήσας, ἴν' ἀγαλμα θεὰ κεχάροίτο
 ἰδοῦσα.
- Γερηνιώτης·
 "Παιδιά μου, γλήγορα ἄς γενῆ ἢ
 ἀποθυμιά μου ἐτούτη,
 τὴν Ἀθηνᾶ ἀπὸ τοὺς θεοὺς νὰ ξιλεώσω
 πρώτη,
 ποὺ μοῦ 'ρθεν ὀλοφάνερη πὰς στὸ λαμπρὸ
 τραπέζι.
 Ἔνας νὰ τρέξη στὴ βοσκή νὰ βρῆ καλὴ
 δαμάλα,
 ποὺ ὁ ἀγελαδάρης ὡς ἐδῶ κεντώντας θὰ τὴ
 φέρη·
 στὸ πλοῖο τοῦ μεγαλόψυχου Τηλέμαχου ἄς
 πάη ἄλλος,
 νὰ φέρη τοὺς συντρόφους του, καὶ μόνη δυὸ
 ἄς ἀφήση·
 τρίτος ἐδῶ τὸ χρυσοχὸ Λαέρκη νὰ 'ρθη ἄς
 κρᾶξη,
 τοῦ δαμαλιοῦ τὰ κέρατα γιὰ νὰ
 μαλαματώση.
 Μείνεται οἱ ἄλλοι ἐσεῖς αὐτοῦ, καὶ στὰ
 παλάτια μέσα
 τραπέζια νὰ τοιμάσουνε στὶς παρακόρες
 πῆτε,
 νὰ φέρουν καὶ καθίσματα, ξύλα, νερὸ
 καθάριο."
 Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι τρέξανε· κι ἦρθε ἢ
 δαμάλα ἀπέξω,
 ἦρθαν τοῦ μεγαλόψυχου Τηλέμαχου οἱ
 συντρόφοι
 ἀπ' τὸ καράβι τὸ γερό, ἦρθε ὁ χαλκιάς
 κρατώντας
 στὰ χέρια του τὰ σύννεργα τῆς χρυσικῆς·
 ἀμόνι,
 σφυρί, καλόφτιαστη μασιά. Ν' ἀποδεχτῆ
 ζυγώνει
 τὴν προσφορὰ κι ἢ Ἀθηνᾶ· δίνει χρυσάφι ὁ
 γέρος·
 δουλεύει το καὶ χύνει το στὰ κέρατα ὁ
 τεχνίτης,
 γιὰ νὰ χαρῆ τηρώντας το ἢ Ἀθηνᾶ, καὶ
 σέρνουν
 ἀπὸ τὰ κέρατα τὸ ζῶ ὁ Ἐχέφρονας κι ὁ
 Στράτης.

βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ
διος Ἐχέφρων.

440 χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι
λέβητι
ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρη δ'
ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος
Θρασυμήδης
ὄξυν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο βοῦν
ἐπικόψων.

Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε· γέρων δ'
ἵππηλάτα Νέστωρ

445 χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο,
πολλὰ δ' Ἀθήνη
εὐχεται ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας
ἐν πυρὶ βάλλον.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὐξάντο καὶ οὐλοχύτας
προβάλοντο,

αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος
Θρασυμήδης

ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε
τένοντας

450 αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἶ δ'
ὀλόλυξαν

θυγατέρες τε νυοὶ τε καὶ αἰδοίη
παράκοιτις

Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβα
Κλυμένοιο θυγατρῶν.

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς
εὐρουδεῖης

ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος,
ὄρχαμος ἀνδρῶν.

455 τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἶμα ῥύη, λίπε δ'
ὄστέα θυμός,

αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν, ἄφαρ δ' ἐκ
μηρία τάμνον

πάντα κατὰ μοῖραν, κατὰ τε κνίσση
ἐκάλυψαν

δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ'
ὠμοθέτησαν.

καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ'
αἶθοπα οἶνον

460 λείβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον

Κι ἔφερεν ὁ Ἄρητος νερὸ σὲ πλουμιστὸ
λεγένι,

τριφτὸ κριθάρι πανερίᾳ κρατώντας στ'
ἄλλο χέρι·

πελέκι κράταε κοφτερὸ ὁ λεβέντης
Θρασυμήδης,

τὸ ζῶ νὰ κόψη. Σήκωνε ὁ Περσέας τὴ
γαβάθα,

κι ὁ γέρος μὲ τὸ νίψιμο καὶ τὸ τριφτὸ
κριθάρι

ἔκανε ἀρχὴ καὶ τὴ θεὰ θερμοπαρακαλοῦσε,
στὴ φλόγα ἀπάνω ρίχνοντας τοῦ κεφαλιοῦ
τις τρίχες.

Καὶ σάνε προσευκῆθησαν κριθάρι
πασπαλώντας,

τότες τοῦ Νέστορα μεμιάς ὁ γιὸς ὁ
ἀντρειωμένος

ὁ Θρασυμήδης ζύγωσε καὶ βάρεσε· τὰ
νεῦρα

κόβουντ' ἀμέσως τοῦ ζιχιλοῦ, καὶ παραλεῖ
ἡ δαμάλα·

κόρες καὶ νύφες σκούζουνε, σκούζει κι ἡ
Εὐρυδίκη,

τοῦ Κλύμενου ἡ πρωτότοκη, τοῦ Νέστορα
τὸ ταῖρι,

Κι οἱ ἄλλοι καθὼς κράταγαν τὸ ζῶ
ἀνασηκωμένο,

τοὺς τό 'σφαξε ὁ Πεισίστρατος, τὸ πρῶτο
παλληκάρι.

Κι ἀπὸ τὰ κόκκαλα ἡ ψυχὴ μὲ τὸ αἶμα σάν
τοῦ βγήκε,

μεμιάς τὸ κομματιάσανε καὶ τὰ μεριὰ
λιανίσαν,

ὄλα σωστά· τὰ τύλιξαν μὲ σκέπη, τὰ
διπλῶσαν,

ὠμὰ κομμάτια ἀπὸ παντοῦ τοὺς θέσανε, κι
ὁ γέρος

στις σκίζες τὰ 'καίε μὲ κρασὶ φλογάτο
ραίνοντάς τα·

κι οἱ νέοι τὰ πεντόσουβλα κρατοῦσανε

πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ
σπλάγχνα πάσαντο,
μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ'
ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτων δ' ἀκροπόρους ὀβελούς ἐν
χερσίν ἔχοντες.
τόφρα δὲ Τηλέμαχον λούσεν καλῆ
Πολυκάστη,
465 Νέστορος ὀπλοτάτη θυγάτηρ
Νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λούσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ'
ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ
χιτῶνα,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν
ὁμοῖος·
παρ δ' ὅ γε Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο,
ποιμένα λαῶν.
470 οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ
ἐρύσαντο,
δαίνυνθ' ἐζόμενοι ἐπὶ δ' ἀνέρες
ἔσθλοὶ ὄροντο
οἶνον οἰνοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις
δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Γερήνιος ἱππότα
Νέστωρ·
475 "παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ
καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἄρματ' ἄγοντες, ἵνα
πρήσσησιν ὁδοῖο."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν
κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἄρμασιν
ὠκέας ἵππους.
ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον
ἔθηκεν
480 ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφέες
βασιλῆες.
ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα
βήσετο δίφρον·

σιμά του.
Καὶ σὰν καῆκαν τὰ μεριά καὶ γεύτηκαν τὰ
σπλάχνα,
κόψαν καὶ τ' ἄλλα, στὸ σουβλί τὰ πέρασαν,
καὶ τότες
τὰ ψήσανε, τὰ μυτερὰ σουβλιά 'χοντας στὰ
χέρια.
Καὶ τοῦ Τηλέμαχου λουτρὸ τοῦ δίνει ἡ
Πολυκάστη,
κόρη στερνὴ τοῦ Νέστορα, τοῦ γόνου τοῦ
Νηλέα.
Καὶ σὰν τότε καλόλουσε, τὸν ἄλειψε μὲ
λάδι,
καὶ μ' ὄμορφο τὸν ἔντυσε χιτῶνα καὶ
χλαμύδα,
ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὸ λούσιμο μὲ τοὺς θεοὺς
παρόμοιους
καὶ πῆγε κάθισε σιμὰ στὸ Νέστορα τὸ
ρήγα.
Καὶ τ' ἀποπάνω κρέατα σὰν ψῆσαν καὶ τὰ
βγάλαν,
στὸ φαγοπότι κάθισαν, καὶ τίμια
παλληκάρια
σκωθῆκαν καὶ κερνούσανε μὲ τὰ χρυσὰ
ποτήρια.
Κι ἀπὸ φαγὶ κι ἀπὸ πιοτὸ σὰ φράθηκε ἡ
καρδιά τους,
αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Νέστορας τοὺς εἶπε ὁ
ἀλογολάτης.
"Παιδιά μου, τοῦ Τηλέμαχου φέρετε
μεμιάς καὶ ζέψτε
τὰ ὠριότριχα τ' ἀλόγατα, νὰ
καλοταξιδέψη."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὸν ἄκουσαν, κι εὐτὺς στ'
ἀμάξι ζέψαν
τ' ἀλόγατα τὰ γλήγορα. Κελάρισα τοὺς
βάζει
ψωμί, προσφάγι καὶ κρασί, σὰν πῶχουν οἱ
ρηγάδες.
Πᾶς στ' ὠριο ἀμάξι ἀνέβηκε ὁ Τηλέμαχος,
καὶ δίπλα

παρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, ἔς δίφρον τ' ἀνέβαινε καὶ ἠνία λάζετο χερσί, μάστιξεν δ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην 485 ἔς πεδῖον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον. οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες. δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί, ἔς Φηράς δ' ἴκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα, υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα. 490 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς παρ ξεῖνια θῆκεν. ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον· ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου· μάστιξεν δ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. 495 ἴξον δ' ἔς πεδῖον πυρηφόρον, ἔνθα δ' ἔπειτα ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι. δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.	ὁ ἀσίκης ὁ Πεισίστρατος τὰ χαλινάρια πῆρε καὶ τ' ἄλογα μαστίγωσε· πρόθυμ' αὐτὰ πετάξαν στοὺς κάμπους, πίσω ἀφήνοντας τὴν ἀψηλὴ τὴν Πύλο. Πᾶς στὰ λαϊμά τους ὁ ζυγὸς ὄλημερις κουνοῦσε, μὰ ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε, κι ἀπόσκιωναν οἱ δρόμοι, στὶς Φῆρες σταματήσανε, στοὺς πύργους τοῦ Διοκλέα, ποὺ ἦτανε γιὸς τοῦ Ὀρσίλοχου, καὶ ποὺ τ' Ἀλφειοῦ ἦταν ἄγγονι. Ἐκεῖ ξενύχτησαν, κι αὐτὸς φιλόξενα τοὺς δέχτη. Ἐφεξ' ἡ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη Ἀυγούλα, ζέψανε, κι ἀν,εβήκανε στ' ὠριόφαντο τ' ἀμάξι, κι ἀφήκανε τὰ ξώθυρα τοῦ βουητεροῦ τοῦ πύργου· δίνει βιτσιὰ στ' ἀλόγατα, κι αὐτὰ γοργοπετάξαν, κι ἴσια στοὺς κάμπους τοὺς σπαρτοὺς κατέβηκαν πετώντας, καὶ δρόμο κόψανε πολὺ μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ πῆραν. Κι ἔγειρ' ὁ ἥλιος τὸ βράδυ, κι ἀπόσκιασαν οἱ δρόμοι.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία δ

Τὰ ἐν Λακεδαίμονι.

οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα
κητώεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δῶματ' ἔλων Μενελάου
κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον
πολλοῖσιν ἔτησιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ
οἴκῳ.
5 τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥήξήνορος υἱεὶ
πέμπεν·
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ
κατένευσε
δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον
ἔξετέλειον.
τὴν ἄρ' ὅ γ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι
πέμπει νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτόν,
οἷσιν ἄνασσεν.
10 υἱεὶ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο
κούρη,
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς
Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἐλένη δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ'
ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγένετο παῖδ'
ἐρατεινήν,
Ἐρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης
Ἀφροδίτης.
15 ὥς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερφεῖς
μέγα δῶμα
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου
κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλλετο
θεῖος ἀοιδὸς
φορμίζων, δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ'

Κάτου στῆς Λακεδαίμονας τὰ
βραχοκάμπια φτάνουν,
καὶ στὰ παλάτια ξεκινοῦν τοῦ δοξαστοῦ
Μενέλαου.
Βρῆκαν τον κι ἔκανε χαρὰ μὲ περισσοῦς
δικούς του,
τὶ γιὸ καὶ κόρη πάντρευε στὸ σπιτικό του
μέσα.
Στοῦ ἀτρόμητου Ἀχιλλέα τὸ γιὸ τὴν κόρη
του προβόδα,
ποῦ ἀπὸ τὴν Τροία τὴν ἔταξε καὶ λόγο τοῦ
εἶχε δώσει,
καὶ τώρα τέλος φέρνανε οἱ ἀθάνατοι στὸ
γάμο.
Μὲ ἀλόγατα καὶ μ' ἄμαξες τὴν ἔστελνε
στὴ χώρα
τῶ Μυρμιδόνων τὴ λαμπρῇ, ποῦ βασιλιάς
τους ἦταν,
Καὶ γιὰ τὸ γιὸ του διάλεξε τοῦ Ἀλέχτορα
τὴν κόρη
στὴ Σπάρτη· ὁ χαδεμένος του λεβέντης
Μεγαπένθης
ἦταν αὐτὸς, κι ἡ μάνα του σκλαβούλα, τὶ ἢ
Ἐλένη
ἄλλο παιδὶ δὲ γέννησε κατόπι τῆς
Ἐρμιόνης
τῆς ὠρίας, ποῦ χρυσόλαμπε σὰν ἴδια ἢ
Ἀφροδίτη.
Ἔτσι μὲς στὸ πεντάψηλο ξεφάντωναν
παλάτι
ὄλ' οἱ γειτόνοι κι οἱ δικοὶ τοῦ δοξαστοῦ
Μενέλαου,
καὶ γλέντιζαν ὁ θεϊκὸς τραγουδιστῆς
κοντὰ τους
τραγουδαε λύρα παίζοντας, καὶ στὸ σκοπὸ

- αυτούς,
 μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνεον κατὰ
 μέσσους.
- 20 τῷ δ' αὐτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτῷ
 τε καὶ ἵππῳ,
 Τηλέμαχος θ' ἥρωσ καὶ Νέστορος
 ἀγλαὸς υἱός,
 στήσαν· ὁ δὲ προμολῶν ἴδετο κρείων
 Ἴτεωνεύς,
 ὀτρηνὸς θεράπων Μενελάου
 κυδαλίμοιο,
 βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα
 ποιμένι λαῶν,
- 25 ἀγχού δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 "Ξεῖνῳ δὴ τινε τώδε, διοτρεφὲς ᾧ
 Μενέλαε,
 ἄνδρῳ δῶ, γενεῆ δὲ Διὸς μέγαλοιο
 ἕκτον.
 ἀλλ' εἶπ', ἢ σφωῖν καταλύσομεν ὠκέας
 ἵππους,
 ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε
 φιλήσῃ."
- 30 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη Ξανθὸς
 Μενέλαος·
 "οὐ μὲν νῆπιος ἦσθα, Βοηθοῖδῃ
 Ἴτεωνεῦ,
 τὸ πρῖν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὡς νῆπια
 βάζεις.
 ἢ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήια πολλὰ φαγόντε
 ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἰκόμεθ', αἶ κέ
 ποθι Ζεὺς
- 35 ἐξοπίσω περ παύσῃ οἰζύος. ἀλλὰ λύ'
 ἵππους
 ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρῳ ἄγε
 θοινηθῆναι."
 ὡς φάθ', ὁ δὲ μεγάροιο διέσσυτο,
 κέκλετο δ' ἄλλους
 ὀτρηνοὺς θεράποντας ἅμα σπέσθαι ἐοῖ
 αὐτῷ.
 οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ
- του ἀπάνω
 δυὸ χορευτάδες πηδηχτὰ καταμεσίς
 σβουρίζαν.
- Στὰ πρόθυρα ὁ παλληκαρὰς Τηλέμαχος
 κι ὁ γιόκας
 τοῦ Νέστορα ὁ περιλαμπρος μὲ τ' ἄλογα
 σταθῆκαν.
 Προβγαίνει κι ἀγναντεύει τους ὁ ἄξιος
 Ἴτεωνέας,
 πιστὸς παραστεκάμενος τοῦ δοξαστοῦ
 Μενέλαου,
 καὶ στὸ παλάτι μῆνυμα τοῦ βασιλέα τοῦ
 φέρνει,
 σιμὰ του στέκοντας, μ' αὐτὰ τὰ
 φτερωμένα λόγια·
 "ὦ διοτρεφτε Μενέλαε, δυὸ ξένοι ἐδῶ
 φανῆκαν,
 ποὺ σὰν τοῦ Δία μοιάζει τους τὸ γένος τοῦ
 μεγάλου.
 Καὶ πὲς ἂν θὰ τοὺς λύσουμε τ' ἀλόγατα
 ἀπ' τ' ἀμάξι,
 ἢ σ' ἄλλους νὰ τοὺς στείλουμε φιλοξενιὰ
 νὰ βροῦνε."
- Καὶ τοῦ Ξανθοῦ Μενέλαου τοῦ
 βαριοφάνη, κι εἶπε·
 "Δὲν ἦσουν ἄλλοτες ἐσὺ κουτός, μωρ'
 Ἴτεωνέα,
 μὰ τῶρ' ἀλήθεια σὰ μωρὸ παιδὶ μοῦ
 συντυχαίνεις.
 Τάχα δὲ φάγαμε κι ἐμεῖς σὲ σπίτια
 ἀνθρώπων ἄλλων,
 πρῖν νὰ ῥθουμε, κι ἀπὸ δεινὰ μᾶς
 λευτερώσῃ ὁ Δίας;
 Μόν' ἔλα λῦσ' τ' ἀλόγατα τῶν ξένων κι
 ἔμπασέ τους,
 νὰ κάτσουν καὶ νὰ καλοφᾶν καὶ νὰ
 χορτάσουν πρῶτα."
- Εἶπε κι ἐκεῖνος χύθηκε καὶ φώναξε τοὺς
 ἄλλους
 πρόθυμους δούλους κι εἶπε τους κατόπι
 του νὰ τρέξουν.
 Καὶ τὰ δρωμένα τ' ἄλογα ξεζέψαν ἀπ' τ'

- 40 ἰδρώοντας,
 καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππειῃσι
 κάπησι,
 παρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κριὶ λευκὸν
 ἔμιξαν,
 ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια
 παμφανόωντα,
 αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ
 ἰδόντες
 θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος
 βασιλῆος·
 45 ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ
 σελήνης
 δῶμα καθ' ὑπερεφές Μενελάου
 κυδαλίμοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι
 ὀφθαλμοῖσιν,
 ἔς ῥ' ἄσαμίνθους βάντες ἐυξέστας
 λούσαντο.
 τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ
 χρίσαν ἐλαίῳ,
 50 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλλον ἠδὲ
 χιτῶνας,
 ἔς ῥα θρόνους ἔζοντο παρ' Ἀτρεΐδην
 Μενέλαον.
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε
 φέρουσα
 καλῆ χρυσεῖη ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε
 τράπεζαν.
 55 σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε
 φέρουσα,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεισα, χαριζομένη
 παρεόντων.
 δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν
 ἀείρας
 παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια
 κύπελλα.
 τῷ καὶ δεικνύμενος προσέφη Ξανθὸς
 Μενέλαος·
 60 "σίτου θ' ἄπτεσθον καὶ χαίρετον.
- ἀμάξι,
 καὶ στ' ἀλογήσα τὰ παχυνὰ τὰ δέσαν, καὶ
 τοὺς βάλαν
 νὰ φᾶνε ζειὰ ἀνακατευτὴ μὲ κάτασπρο
 κριθάρι.
 Στὰ ξώτοιχα τὸ ὀλόλαμπρο τ' ἀμάξι τότες
 γείραν,
 κι ἐκείνους μὲς στ' ἀρχοντικὸ τοὺς φέραν·
 κι αὐτοὶ ἰδόντας
 τοῦ διοτρεφτοῦ τοῦ βασιλιᾶ τοὺς πύργους,
 ἀποροῦσαν,
 τ' εἶχαν τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ τοῦ
 ἡλίου τὴ λαμπράδα
 τὰ σπίτια τ' ἀψηλόσκεπα τοῦ δοξαστοῦ
 Μενέλαου.
 Καὶ σὰν τὰ σεριανίσανε καὶ χάρηκε ἡ
 ψυχὴ τους,
 μπήκανε μὲς στὶς σκαλιστὲς τὶς γοῦρνες
 καὶ λουστῆκαν.
 Καὶ σὰν τοὺς λοῦσαν κοπελιὲς κι ἀλείψαν
 τους μὲ λάδι,
 καὶ τοὺς φορέσανε κρουστὲς χλαμύδες καὶ
 χιτῶνες,
 πὰς σὲ θρονιὰ τοὺς κάθισαν σιμὰ στὸ γιὸ
 τοῦ Ἀτρέα.
 Καὶ μπρῖκι γιὰ τὸ νίψιμο τοὺς φέρνει τότε
 ἡ βάγια,
 ὠριο, χρυσό, καὶ χύνει τους στὴν ἀργυρὴ
 λεγένη,
 κι ὕστερα στρώνει ἀντίκρου τους
 γυαλιστερὸ τραπεζί.
 Σεμνὴ κελάρισσα ἔφερε ψωμί καὶ
 παραθέτει,
 κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια τῆς τοὺς φίλεψε
 περισσία.
 Καὶ στὰ πινάκια ὁ μοιραστὴς τὰ κρέατα
 ἀραδιάζει,
 καὶ θέτει χρυσοπότηρα ὀμπροστά τους. Κι
 ὁ Μενέλαος
 τοὺς χαιρετάει τοὺς δυὸ μαζί, κι αὐτὰ τοὺς
 συντυχαίνει·
 "Ἀπλῶστε χέρι στὸ φαγί, χαρῆτε το·

αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ', οἳ
τινὲς ἔστων
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος
ἀπόλωλε τοκῆων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων
βασιλῆων
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὐ κε κακοὶ τοιούσδε
τέκοιεν."

65 ὡς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοὸς παρὰ
πίονα θῆκεν
ὅππ' ἐν χερσὶν ἐλών, τὰ ῥά οἱ γέρα
πάρθεσαν αὐτῶ.
οἳ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα
χεῖρας ἱάλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε
Νέστορος υἱόν,

70 ἄγχι σχῶν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ'
οἳ ἄλλοι·
"φράζεο, Νεστορίδη, τῶ ἐμῶ
κεχαρισμένε θυμῶ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν καδ δώματα
ἠχήμεντα
χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ'
ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν
αὐλή,

75 ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει
εἰσορόωντα."
τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς
Μενέλαος,
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"τέκνα φίλ', ἦ τοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν
τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ'
ἕασιν·

80 ἀνδρῶν δ' ἦ κέν τις μοι ἐρίσσειται, ἠὲ
καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθῶν καὶ

κατόπι
σάν καλοφᾶτε, σᾶς ρωτῶ ποιοὶ νά 'στε, κί
ἀποποῦθε.

Τὸ αἶμα σας τὸ γονικὸ δὲν εἶναι ἐσᾶς
χαμένο,
παρὰ θεόθρεφτων παιδιὰ θένα 'στε
βασιλιάδων,
τί ἀνθρῶποι δὲ γεννοῦν κοινοὶ
παλληκαράδες τέτοιους."

Εἶπε, κί ὀμπρός τους ἔθεσε ραχόψαχνα
βοδήσα,
ψητά, πού ἐκείνου τὰ 'χανε βαλμένα γιὰ
τιμὴ του.

Κί αὐτοὶ τὰ χέρια ἀπλώνανε στὰ
καλοφάγια ὀμπρός τους.
Κί ἀπὸ πιστὸ κί ἀπὸ φαῖ σὰ φράθηκε ἡ
καρδιά τους,
στοῦ Νέστορα ὁ Τηλέμαχος τὸ τέκνο
συντυχαίνει,

ὀλόσιμά του σκύβοντας, νὰ μὴν ἀκοῦν οἱ
ἄλλοι·

"Γιὰ κοίτα, γιὲ τοῦ Νέστορα, καὶ φίλε
τῆς καρδιᾶς μου,
χαλκὸς πού ἀστράφτει μὲς σ' αὐτὰ τὰ
βουητερὰ παλάτια,
τὸ μάλαμα καὶ τὸ ἠλεχτρο, τὸ φίλντισί, τ'
ἀσήμι.

Τέτοιες θένα 'ναι κί οἱ αὐλὲς τοῦ Δία τοῦ
Ὀλυμπήσου·

ἀρίφνητα καλὰ θωρῶ, καὶ θαυμασμὸς μὲ
πιάνει."

Καὶ τὸν ἀπείκασε ὁ ξανθὸς Μενέλαος
σὰ μιλοῦσε,
καὶ τοὺς φωνάζει καὶ λαλεῖ μὲ φτερωμένα
λόγια·

"Ποιὸς ἄνθρωπος, παιδάκια μου,
μετριέται μὲ τὸ Δία;
ἀθάνατοὶ 'ναι οἱ πύργοι του καὶ τὰ καλὰ
του ἐκείνου·

θνητὸς μονάχα σὰ καλὰ μ' ἐμένανε
μετριέται,
ἦ κί ὄχι· τί μὲ πάθια μου καὶ μὲ πολλὰ

πόλλ' ἐπαληθεῖς
ἤγαγόμην ἐν νηυσὶ καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει
ἦλθον,
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἴγυπτίους
ἐπαληθεῖς,
Αἰθιοπὰς θ' ἰκόμην καὶ Σιδονίους καὶ
Ἑρεμβούς
85 καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ
τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς
ἐνιαυτόν.
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευῆς οὔτε τι
ποιμὴν
τυροῦ καὶ κρειῶν οὐδὲ γλυκεροῖο
γάλακτος,
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα
θῆσθαι.
90 ἦος ἐγὼ περὶ κείνα πολὺν βίοτον
συναγείρων
ἠλώμην, τῆός μοι ἀδελφεὸν ἄλλος
ἔπεφνε
λάθρη, ἀνωιστί, δόλω οὐλομένης
ἀλόχοιο·
ὡς οὐ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν
ἀνάσσω.
καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἳ
τινες ὑμῖν
95 εἰσὶν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον, καὶ
ἀπώλεσα οἶκον
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ
καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν
δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἳ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ
τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ ἐκάς Ἄργεος
ἵπποβότοιο.
100 ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος
καὶ ἀχεύων
πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος
ἡμετέροισιν
ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι,

ταξίδια
μὲς στὰ καράβια τὰ 'φερα χρόνους ὀχτῶ
γυρνώντας·
Κύπρο, Φοινίκη διάβηκα, Αἴγυπτο,
Αἰθιοπία,
καὶ Σιδονιώτες κι Ἑρεμπούς, καὶ τῆς
Λιβύας τὴ χώρα,
ἐκεῖ πού πάντοτες τ' ἄρνια μὲ κέρατα
γεννιοῦνται,
καὶ τρεῖς φορὲς τὰ πρόβατα γεννοβολοῦν
τὸ χρόνο.
Μῆτε τοῦ νοικοκύρη ἐκεῖ καὶ μῆτε τοῦ
πιστοῦ του
δὲ λείπει κρεάσι καὶ τυρὶ καὶ τὸ γλυκὸ τὸ
γάλα·
τὶ τό 'χουν ὅσο θεὸς ἐκεῖ τὸ γάλα καὶ τ'
ἀρμέγουν.
Καὶ βιὸς πολὺ συνάζοντας ἐγὼ καθὼς
πλανιόμουν,
ἄλλος κρυφὰ κι ὀλόξαφνα τὸν ἀδερφό μου
τότες
μὲ τὴν ἀπάτη σκότωνε τῆς ἔρμης του
γυναίκας·
καὶ νά, γιατί δὲ χαίρουμαι τὰ πλούτια
αὐτὰ πού ὀρίζω.
Θὰ τὰ γρικήσατε κι ἐσεῖς αὐτὰ ἀπὸ τοὺς
γονιούς σας,
ὅποιοι κι ἂν εἶναι, τὶ ἔπαθα πολλά, μοῦ
χάθη σπίτι
καλότυχο καὶ μὲ καλὰ περίσσια
πλουτισμένο.
Μακάρι νὰ μοῦ μνήσκανε τὸ τρίτο μὲς
στοὺς πύργους,
κι οἳ ἄντρες νὰ γλυτώνανε πού μᾶς
χαθῆκαν τότες
στὴν Τρωάδα τὴν πλατύχωρη, μακριὰ ἀπὸ
τὴν πατρίδα.
Ὅλους ἐγὼ τοὺς κλαίω ἐκειοὺς καὶ
δέρνομαι, κλεισμένος
σὰν κάθουμαι πολλὲς φορὲς σ' αὐτὰ μου
τὰ παλάτια,
κι ὦρες στὸ κλάμα χαίρουμαι, ὦρες τὸ

- ἄλλοτε δ' αὖτε
 παύομαι· αἰψήρως δὲ κόρος κρουροῖο
 γόοιο.
 τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι,
 ἀχνύμενός περ,
 105 ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει
 καὶ ἐδωδήν
 μνωομένῳ, ἐπεὶ οὐ τις Ἀχαιῶν τόσσ'
 ἐμόγησεν,
 ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἦρατο. τῷ δ'
 ἄρ' ἐμελλεν
 αὐτῷ κήδε' ἔσσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν
 ἄλαστον
 κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ
 τι ἴδμεν,
 110 ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκεν. ὀδύρονταί νύ που
 αὐτὸν
 Λαέρτης θ' ὁ γέρον καὶ ἐχέφρων
 Πηνελόπεια
 Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ'
 ἐνὶ οἴκῳ."
 ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἴμερον
 ὤρσε γόοιο.
 δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε
 πατρὸς ἀκούσας,
 115 χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν
 ἀνασχῶν
 ἀμφοτέρησιν χερσί. νόησε δέ μιν
 Μενέλαος,
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ
 κατὰ θυμόν,
 ἦέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι
 ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε
 πειρήσαιο.
 120 ἦος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ
 κατὰ θυμόν,
 ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος
 ὑψορόφοιο
 ἦλυθεν Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐικυῖα.
 τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην
 εὐτυκτον ἔθηκεν,
 κόβω πάλε,
 τί γλήγορα χορταίνεται τὸ κρῦο τὸ
 μοιρολόγι.
 Μὰ τούτους ὅλους δὲ θρηνῶ, κὶ ἄς καίγεται
 ἢ καρδιά μου,
 ὅσο ἕναν, ποὺ ποθώντας τον ὄρεξη χάνω
 κὶ ὕπνο·
 γιατί Ἀχαιὸς δὲν τράβηξε τὰ ὅσα ὁ
 Ὀδυσσεύς.
 Μὰ ἢ μοῖρα τό 'θελε πολλὰ νὰ πάθη
 αὐτός, κὶ ἐμένα
 νὰ τρώη ὁ πόνος του ὁ σκληρός, ποὺ
 τόσους χρόνους λείπει,
 κὶ ἀνίσως ζῆ ἢ ἀπέθανε κανένας δὲ
 γνωρίζει.
 Καὶ θὰ τὸν κλαῖνε τῶρ' αὐτὸν ὁ γέρος ὁ
 Λαέρτης
 κὶ ἡ Πηνελόπη ἢ γνωστικιά, θὰ τότε κλαίη
 κὶ ὁ γιὸς τους,
 ποὺ ἀπὸ τὸ σπίτι φεύγοντας μωρὸ τὸν εἶχε
 ἀφήσει."
 Εἶπε, κὶ αὐτὸς λαχτάρηξε νὰ κλάψη τὸ
 γονιό του.
 Χάμου ἕνα δάκρυο του ἔχυσε γρικώντας τ'
 ὄνομά του,
 κὶ ὀμπρὸς στὰ μάτια σήκωσε τὴν
 πορφυρένια χλαίνα
 μὲ τὰ δυὸ χέρια. Τό 'νιωσε ὁ Μενέλαος, καὶ
 μονάχος
 τὸ βαθιογύριζε στὸ νοῦ καὶ στήν ψυχὴ του
 μέσα,
 νὰ τὸν ἀφήσῃ ὁ ἴδιος του νὰ πῆ γιὰ τὸ
 γονιό του,
 ἢ πρῶτος νὰ ρωτήξῃ αὐτὸς καὶ ξέταση νὰ
 κάνη;
 Κὶ ἐκεῖ ποὺ αὐτὰ μελέταγε στὸ νοῦ καὶ
 στήν ψυχὴ του,
 ἢ Ἑλένη ἀπὸ τ' ἀνώγια της τὰ
 μοσκομυρισμένα
 προβάλλει σὰν τὴν Ἀρτεμη τὴ
 χρυσοσαγιτοῦσα.
 Σιμά της στήνει ἢ Ἀδραστη θρονὶ

- Αλκίππη δὲ τάπητα φέρειν μαλακοῦ
 ἐρίοιο,
- 125 Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν
 οἱ ἔθηκεν
 Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι
 ἐνὶ Θήβης
 Αἴγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν
 κτήματα κεῖται·
 ὃς Μενελάω δῶκε δὺ' ἀργυρέας
 ἀσαμίνθους,
 δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο
 τάλαντα.
- 130 χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε
 κάλλιμα δῶρα·
 χρυσέην τ' ἠλακάτην τάλαρόν θ'
 ὑπόκυκλον ὄπασσεν
 ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα
 κεκράαντο.
 τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε
 φέρουσα
 νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ
 ἐπ' αὐτῶ
- 135 ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφῆς εἶρος
 ἔχουσα.
 ἔζετο δ' ἐν κλισιῶ, ὑπὸ δὲ θρηῆνυς
 ποσὶν ἦεν.
 αὐτίκα δ' ἦ γ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν
 ἕκαστα·
 "ἴδμεν δὴ, Μενέλαε διοτρεφές, οἳ τινες
 οἶδε
 ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν
 ἡμέτερον δῶ;
 140 ψεύσομαι ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με
 θυμός.
 οὐ γάρ πώ τινά φημι εἰκότα ᾧδε
 ιδέσθαι
 οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει
 εἰσορόωσαν,
 ὡς ὄδ' Ὀδυσσηὸς μεγάλητορος υἱὶ
- καλοφτιασμένο,
 ἢ Ἀλκίππη μάλλινο ἀπαλὸ φέρει χαλὶ κι
 ἀπλώνει,
 καὶ τὸ πανέρι τ' ἀργυρὸ φέρν' ἢ Φυλῶ, πού
 δῶρο
 ἢ Ἀλκάντρα τῆς τὸ χάρισε ἢ γυναῖκα τοῦ
 Πολύβου,
 πού ζοῦσε καὶ λημέριαζε στὴν Αἴγυπτο
 στὶς Θῆβες,
 καὶ πού εἶχε πλούτια ἀρίφνητα στοῦ
 σπιτικό του μέσα.
 Ἔδωσ' ἐκεῖνος δὺ ἀργυρὰ λουτρὰ τοῦ
 γιοῦ τοῦ Ἄτρεα,
 δὺ τρίποδα, καὶ μάλαμα τάλαντα δέκα
 χῶρια·
 δῶρα ἢ κερά του διαλεχτὰ χαρίζει τῆς
 Ἑλένης,
 χρυσὴ ἀληκάτη, κι ἀργυρὸ πανέρι πᾶς στὶς
 ρόδες,
 μὲ χρυσομένα ὀλόγυρα τοῦ πανεριοῦ τὰ
 χεῖλη.
 Αὐτὸ δὰ τῆς παράθεσε ἢ Φυλῶ ἢ
 παρακόρη,
 γεμάτο νῆμα δουλευτό, κι ἀπάνω ἢ
 ἀληκάτη
 μὲ τὸ βαθιόχρωμο μαλλί, θεμένη πέρα ὡς
 πέρα.
 Καθίζει ἀπάνω στοῦ θρονί, μ' ἀκουμποπόδι
 ὀμπρός της
 ἢ Ἑλένη, καὶ τὸν ἄντρα της καλορωτάει νὰ
 μάθη.
 "ὦ διόθρεφτε Μενέλαε, γνωρίζουμ'
 ἐμεῖς τάχα
 ἐτοῦτοι πού μᾶς ἤρθανε σὰν ποιοί
 παινιένται νὰ ἔναι ;
 Ἀλήθεια, ἢ ψέματα θὰ πῶ; δὲν τὸ βαστῶ
 πιά μέσα.
 Ποτές μου δὲν εἶδ' ἄνθρωπο, ἄντρα ἢ
 γυναῖκα, τόσο
 νὰ μοιάζῃ ἀνθρώπου, ὅσο αὐτὸς —
 θαμάζω βλέποντάς τον—
 ὁ γιὸς τοῦ μεγάλοκαρδου Ὀδυσσεᾶ μοιάζει

	ἔοικε, Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ ὄνεος Τηλέμαχος, ποῦ ἐκειὸς μικρὸ τὸν οἶκῳ	νά 'ναι, εἶχε ἀφήσει
145	κεῖνος ἀνὴρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες." τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· "οὔτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ εἴσκεις· κεῖνου γὰρ τοιοῖδε πόδες τοιαῖδε τε χεῖρες	γιὰ μένα τὴν ἀσύστατη σὰν τρέξατε στὴν Τροία στὸ νοῦ σας πόλεμο ἔχοντας ἀπόκοτο ὅλοι τότες." Κι ὁ ξανθουλὸς Μενέλαος γυρίζει καὶ τῆς κρένει· "Κι ἐγὼ, γυναικά, νιώθω τα καθὼς ἐσὺ τὰ κρίνεις· τέτοια τὰ πόδια τοῦ ἐκεινοῦ, τὰ χέρια κι οἱ ματιές του,
150	ὀφθαλμῶν τε βολαὶ κεφαλῆ τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται. καὶ νῦν ἦ τοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι μυθεόμην, ὅσα κεῖνος οἰζύσας ἐμόγησεν ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε, χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών."	τέτοιο καὶ τὸ κεφάλι τοῦ κι ἀπάνωθ' ἐκείνου ἡ κόμη. Καὶ καθὼς τώρα θύμιζα τὸν Ὀδυσσεά, δηλώντας τὰ ὅσα ἐκεῖνος ἔπαθε καὶ πόφερε γιὰ μένα, αὐτὸς πικρὸ κατέβαζε στὸ πρόσωπό του δάκρυο, κι ὀμπρὸς στὰ μάτια σήκωνε τὴν πορφυρένια χλαίνα."
155	τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΰδα· "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν, κεῖνου μὲν τοι ὄδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις· ἀλλὰ σάοφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ ᾧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν	Καὶ τότε ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα ὁ Πεισίστρατος τοῦ κάνει· "ὦ διόθρεφτε Μενέλαε κι ἀρχοντογιὲ τοῦ Ἄτρεα, ἐκείνου γιὸς εἶν' ἀπεδῶ στ' ἀλήθεια, καθὼς εἶπες· εἶναι ὅμως στοχαζούμενος καὶ δὲν κοτάει ὁ νοῦς του ὅ,τι πρωτόηρθε, ἀνέπρεπα νὰ κρένη λόγια ὀμπρὸς σου,
160	ἄντα σέθεν, τοῦ νῶι θεοῦ ὡς τερπόμεθ' αὐδῆ. αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἰππότα Νέστωρ τῷ ἅμα πομπὸν ἔπεσθαι· ἐέλδeto γὰρ σε ιδέσθαι, ὄφρα οἱ ἦ τι ἔπος ὑποθήσειαι ἠέ τι ἔργον. πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς	ἐδῶ ποῦ σὰ φωνὴ θεοῦ ἢ φωνὴ σου μᾶς γλυκαίνει. Μ' ἔστειλ' ἐμένα ὁ Νέστορας, ὁ ἀλογογνώστης ρήγας, νὰ τόνε συνοδέψω αὐτὸν, τί νὰ σὲ δῆ ποθοῦσε, ἴσως καὶ λόγο ἢ κάμωμα στὸ λογισμό τοῦ βάλῃς. Γονιοῦ ποῦ ξενικεύτηκε παιδὶ πολλὰ

- οἰχομένοιο
165 ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσητηῆρες
ἔωσιν,
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
εἶσ' οἳ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν
κακότητα."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς
Μενέλαος·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς
ἐμὸν δῶ
170 ἴκεθ', ὅς εἶνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν
ἀέθλους·
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν
ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶιν ὑπεῖρ ἄλα νόστον
ἔδωκε
νηυσὶ θεῆσι γενέσθαι Ὀλύμπιος
εὐρύοπα Ζεὺς.
καί κέ οἱ Ἀργεῖϊ νάσσα πόλιν καὶ
δώματ' ἔτευξα,
175 ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ
τέκεϊ ᾧ
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν
ἐξαλαπάξας,
αἷ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ
αὐτῷ.
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'·
οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διεκρίνεν φιλέοντέ τε τερπομένω
τε,
180 πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος
ἀμφεκάλυψεν.
ἀλλὰ τὰ μὲν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι
θεὸς αὐτός,
ὅς κείνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον
ἔθηκεν."
ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἴμερον
ᾤρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς
ἐκγεγαυῖα,
185 κλαῖε δὲ Τηλέμαχος τε καὶ Ἀτρεΐδης
- παθαίνει
στο σπῖτι του, ἀ δὲν τοῦ 'ρχεται βοήθεια
ἀπὸ τοὺς ἄλλους.
"Ἔτσι καὶ τοῦ Τηλέμαχου λείπει ὁ γονιὸς
του, κι ἄλλοι
στὰ βάσανά του γλυτωμὸ δὲν ἔρχονται
νὰ φέρουν."
Κι ὁ ξανθουλὸς Μενέλαος τοῦ
ἀπολογιέται τότες·
"Ἀλήθεια, γιὸς ἀγαπητοῦ μου 'ρθε στο
σπῖτι ἀνθρώπου,
ποῦ γιὰ τὰ μένα τράβηξε κόπους κι
ἀγῶνες μύριους·
κι εἶπα, θὰ τότε φίλευα ἀπὸ κάθε ἄλλον
Ἀργίτη
ξέχωρα, ἂν τότες ἔδινε ὁ Δίας ὁ
βροντορίχτης
νὰ ρθοῦμε ἀντάμα, στὰ γοργὰ
ἀρμενίζοντας καράβια.
Μὲς στ' Ἀργος θένα τοῦ 'φτιανα καὶ χώρα
καὶ παλάτι,
ἀπὸ τὸ Θιάκι φέρνοντας μ' αὐτὸν καὶ τὰ
καλά του,
τὸ γιό του κι ὅλο τὸ λαό, κι ἀρπώντας του
μιὰ χώρα
προσκυνᾶνε.
Ἐδῶ συχνὰ θὰ σμίγαμε, καὶ δὲ θὰ χωρίζε
ἄλλο
τὸ φιλευτὴ του ἐμένανε ἀπ' ἐκεῖον τὸ
φιλεμένο,
παρὰ τὸ μαῦρο σύννεφο τοῦ Χάρου σὰν
ἐρχόταν.
Γραφτὸ ὅμως ἦτανε ὁ θεὸς νὰ τὰ φρονέση
ἐτοῦτα,
καὶ μόνο ἐκείνου ν' ἀρνηθῆ τὸ γυρισμὸ τοῦ
δόλιου."
Εἶπε, καὶ σ' ὅλους ἔδωσε μοιρολογιοῦ
λαχτάρια.
Κλαίγ' ἡ Ἑλένη ἡ Ἀργίτισσα, τοῦ Δία ἡ
θυγατέρα,
κλαίει ὁ καλὸς Τηλέμαχος κι ὁ γιὸς τοῦ

Μενέλαος,
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρῦτῳ ἔχεν
ὄσσε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος
Ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' Ἡοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς
υἱός·
τοῦ ὃ γ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ'
ἀγόρευεν·

190 "Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε βροτῶν
πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ'
ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
οἴσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους
ἐρέοιμεν.
καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ
γὰρ ἐγώ γε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδότης,
ἀλλὰ καὶ ἠὼς
195 ἔσσεται ἠριγένεια· νεμεσῶμαί γε μὲν
οὐδὲν
κλαίειν ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ
πότμον ἐπίσπη.
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι
βροτοῖσιν,
κείρασθαι τε κόμην βαλέειν τ' ἀπὸ
δάκρυ παρειῶν.
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, οὗ τι
κάκιστος

200 Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ
ἐγώ γε
ἦντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ
γενέσθαι
Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ
μαχητήν."
τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς
Μενέλαος·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν
πεπνυμένος ἀνήρ

205 εἶποι καὶ ῥέξιε, καὶ ὅς προγενέστερος
εἶη·
τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα

Ἀτρεά Μενέλαος,
καὶ μήτε ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα στεγνὰ δὲν
εἶχε μάτια·
τὶ τὸν Ἀρχίλοχο κι αὐτὸς τὸν ἄσφαλο
θυμήθη,
ποῦ ὁ γόνος τῆς λαμπρῆς Ἡῶς τὸν εἶχε
σκοτωμένο·
αὐτὸν θυμώντας μίλησε μὲ λόγια
φτερωμένα·

"Τοῦ Ἀτρεά γιέ, πιὸ γνωστικὸ μὲς
στοὺς ἀνθρώπους ὄλους
ὁ γέρος σὲ εἶπε Νέστορας μιλώντας γιὰ τὰ
σένα
στὸ σπίτι, σὰ ρωτιούμασταν ὁ ἕνας μὲ τὸν
ἄλλον.
Καὶ τώρα, ἂ γίνεται, ἄκου με· γιὰτὶ στὸ
δεῖπνο ἀπάνω
δὲν τ' ἀγαπῶ τὰ κλάματα· μὰ θὰ ξανάρθη
ἡ Αὐγούλα.

Δὲ λέω πῶς ὅποιον παίρνει μας ὁ Χάρος νὰ
μὴν κλαῖμε.
Αὐτὸ δὰ μόνο δῶρο τους ἔχουν οἱ δόλιοι
ἀνθρῶποι,
ἢ κομὴ νὰ κουρεύεται, νὰ τρέχουνε τὰ
δάκρια.
Κι ἐμένα ἀπέθανε ἀδερφός, ποῦ στοὺς
Ἀργῆτες μέσα
δὲν ἦταν ὁ χειρότερος, καὶ ποῦ γνωστός
σου θὰ 'ναι·

δὲν τότε γνώρισα κι ἐγώ· λένε πῶς πρῶτος
ἦταν
ὁ Ἀντίλοχος στὸ τρέξιμο, κι ἀδάμαστος
στὴ μάχη."

Κι ὁ ξανθομάλλης τοῦ ἀπαντάει
Μενέλαος καὶ τοῦ κάνει·

"Φίλε, ποῦ φρόνιμα λαλεῖς, κι ὅσα
ἄνθρωπος μὲ γνώση
καὶ πιὸ μεγάλος θὰ 'λεγε καὶ θὰ 'κανε·
ἀπὸ τέτοιο

ὄντας γονιό, δὲ δύνεσαι παρὰ σοφὰ νὰ
κρένης.

Εὐκόλ' ἀκούγεται ἡ γενιὰ τοῦ ἄντρα ποῦ ὁ

βάξεις,
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε
Κρονίων
ὄλβον ἐπικλώση γαμέοντί τε
γεινομένῳ τε,
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερές ἤματα
πάντα

210 αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν
μεγάροισιν,
υἰέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι
ἀρίστους.
ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς
πρὶν ἐτύχθη,
δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ'
ἐφ' ὕδωρ
χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ
ἔσσονται

215 Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ διαειπέμεν
ἀλλήλοισιν."
ὡς ἔφατ', Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ
χειῖρας ἔχευεν,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου
κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα
χειῖρας ἴαλλον.
ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη Διὸς
ἐκγεγαυῖα·

220 αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον,
ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν
ἐπίληθον ἀπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι
μιγείη,
οὐ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ
παρειῶν,
οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ
τε,

225 οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ
φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόφεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν
ὀρῶτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα

γιὸς τοῦ Κρόνου
καλὸ τοῦ φέρνει ριζικὸ σὲ γάμο καὶ σὲ
γέννα.
Ἔτσι τοῦ Νέστορα ἔδωκε ὁ Δίας μιὰ γιὰ
πάντα,

κι ὁ ἴδιος νὰ 'χη γερατεῖα καλὰ στ'
ἀρχοντικό του,
καὶ γιουὺς νὰ κάμη φρόνιμους καὶ στ'
ἄρματα μεγάλους.
Μὰ ἄς πάψουμε τὰ κλάματα, ποὺ αὐτὰ
γενήκαν τότες·
στὸ δεῖπνο τώρα ἄς ἔρθουμε, νερὸ στὰ
χέρια ἄς χύσουν,
καὶ μὲ τὸ χάραμα αὐριο ξαναρχινοῦν τὰ
λόγια,
ποὺ κι ὁ Τηλέμαχος κι ἐγὼ θὰ ποῦμε
ἀνάμεσα μας."

Εἶπε, κι ὁ Ἀσφάλης τὸ νερὸ τοὺς ἔχυσε
στὰ χέρια,
ὁ σβέλτος κι ἄξιος παραγιὸς τοῦ δοξαστοῦ
Μενέλαου.
Κι ἀπλῶσαν χέρια στὰ ἑτοῖμα φαγιά πού
'χαν ὀμπρός τους.

Τότες αὐτὸ σοφίστηκε τοῦ Δία ἡ κόρη
Ἑλένη·
ἀπ' ὅπου πίνανε κρασί τοὺς ἔριξε βοτάνι,
συχαστικὸ κι ἀνέχολο, ποὺ κάθε πόνο
πνίγει.
Ὅποιος αὐτὸ τὸ καταπιῇ σμιγμένο στὸ
κροντήρι,
ὀλημερίς δὲ χύνεται στὸ μάγουλο του
δάκρυο,
μὰ κι ἄξαφνα ἂν ἡ μάνα του ἢ ὁ κύρης τοῦ
πεθάνη,

ἢ κι ὀμπροστὰ στὰ μάτια του μὲ τὸ
μαχαίρι ἂν κόβουν
ἀγαπημένο ἀδέρφι του, ἢ γιὸ μονάκριβό
του.
Τέτοια 'χε γιατροβότανα καλὰ τοῦ Δία ἢ

- μητιόεντα,
 ἐσθλά, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος
 παράκοιτις
 Αἴγυπτιή, τῇ πλεῖστα φέρει ζεῖδωρος
 ἄρουρα
 230 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα ἄλλα καλὰ σὸ σμίξιμο κι ἄλλα
 πολλὰ δὲ λυγρά·
 ἰητρός δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ
 πάντων
 ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι
 γενέθλης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε κέλευσέ τε
 οἰνοχοῆσαι,
 ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη
 προσέειπεν·
 235 "Ἄτρεϊδῆ Μενέλαε διοτρεφές ἠδὲ και
 οἶδε
 ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες· ἀτὰρ θεὸς
 ἄλλοτε ἄλλω
 Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται
 γὰρ ἅπαντα·
 ἦ τοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν
 μεγάροισι
 καὶ μύθοις τέρπεσθε· εἰκότα γὰρ
 καταλέξω.
 240 πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ'
 ὀνομήνω,
 ὅσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν
 ἄεθλοι·
 ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερός
 ἀνήρ
 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ'
 Ἀχαιοί.
 αὐτόν μιν πληγῆσιν ἀεικελίησι
 δαμάσσας,
 245 σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλῶν, οἰκῆ
 εἰκώς,
 ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδου πόλιν
 εὐρυάγυιαν·
 ἄλλω δ' αὐτόν φωτὶ κατακρύπτων
 ἦσκε,
 δέκτη, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν
 κόρη·
 τά 'χε δοσμένα ἢ σύγκοιτη τοῦ Θῶνα ἢ
 Πολυδάμνα,
 στήν Αἴγυπτο, πού ἀρίθμητα ἢ πλούσια ἢ
 γῆς τὰ βγάζει,
 ἄλλα καλὰ σὸ σμίξιμο κι ἄλλα
 φαρμακωμένα·
 ἰατρός καθένας εἶν' ἐκεῖ παράξιος μὲς
 στὸν κόσμο,
 τί ὅλοι τους τὸν Παιήονα γνωρίζουν
 πρόγονό τους.
 Καὶ μέσα αὐτὰ σὰν τὰ 'ριξε, κι εἶπε νὰ τοὺς
 κερᾶσουν,
 πάλε ἄρχισε τὸ μιλητό, κι αὐτὰ τοὺς
 συντυχαίνει·
 "ὦ διόθρεφτε Μενέλαε, κι ἐσεῖς ἐδῶ
 βλαστάρια
 λαμπρῶν ἀντρῶν, — γιατί ὁ θεὸς ὁ Δίας
 μᾶς χαρίζει
 ἄλλου καλὸ κι ἄλλου κακό, καὶ δύναται τὰ
 πάντα, —
 ἐδῶ τώρα πού κάθεστε και τρῶτε σὸ
 παλάτι,
 καὶ μὲ μιλιές γλεντίζετε, σὰν κάτι πού
 ταιριάζει
 θὰ πῶ σας. Εἶναι ἀδύνατο νὰ δηγηθῶ σας
 ὅλους
 τοῦ σιδερόκαρδου Ὀδυσσέα τοὺς
 πάμπολλους ἀγῶνες·
 ἓνα θὰ πῶ ὅμως πού ἔπραξε ὁ ἀτρόμητος
 ἐκεῖνος,
 στήν Τροία, πού τοὺς Ἀχαιοὺς μύρια τοὺς
 πέσαν πάθια·
 τότες πού χάραξε κακὰ σημάδια σὸ κορμί
 του,
 ντύθηκε ροῦχα φτωχικά, καὶ μοιάζοντας
 μὲ δοῦλο
 γυρνοῦσε στήν πλατύδρομη τοῦ ἐχτροῦ τῆ
 χώρα μέσα·
 ἔτσι ἀλλαγμένος, θὰ 'λεγες κάποιος
 ζητιάνος ἦταν,
 αὐτὸς πού ἀλλιῶς φαινότανε στ' ἀχαϊκὰ

- Ἀχαιῶν.
 τῷ ἵκελος κατέδου Τρώων πόλιν, οἱ δ'
 ἀβάκησαν
 250 πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον
 ἐόντα,
 καὶ μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνη
 ἀλέεινεν.
 ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον
 ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δὲ εἴματα ἔσσα καὶ ὤμοσα
 καρτερόν ὄρκον
 μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ'
 ἀναφῆναι,
 255 πρὶν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ'
 ἀφικέσθαι,
 καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν
 Ἀχαιῶν.
 πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκει
 χαλκῶ
 ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν
 ἦγαγε πολλήν.
 ἔνθ' ἄλλαι Τρωαὶ λίγ' ἐκώκουν· αὐτὰρ
 ἐμόν κῆρ
 260 χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο
 νέεσθαι
 ἄψ οἰκόνδ', ἄτην δὲ μετέστενον, ἦν
 Ἀφροδίτη
 δῶχ', ὅτε μ' ἦγαγε κείσε φίλης ἀπὸ
 πατρίδος αἴης,
 παιῖδά τ' ἐμήν νοσφισσαμένην
 θάλαμόν τε πόσιν τε
 οὐ τευ δευόμενον, οὐτ' ἄρ φρένας οὔτε
 τι εἶδος."
- καράβια.
 Τέτοιος στήν Τροία χόθηκε, κι ἐκεῖνοι
 τυφλωθῆκαν
 ὅλοι τους, καὶ μονάχη ἐγὼ τὸν ἐνίωσα
 ποιός ἦταν,
 καὶ τότε ρώτηξα, κι αὐτὸς μοῦ ξέφυγε μὲ
 τέχνη.
 Μὰ ὅταν ἐγὼ τὸν ἔλουσα, τὸν ἄλειψα μὲ
 λάδι,
 καὶ τοῦ ἔδωσα φορέματα, καὶ τοῦ ἔκανα
 ὄρκο μέγα
 ἀνάμεσά τους νὰ μὴν πῶ πῶς φάνηκε ὁ
 Ὀδυσσεάς,
 255 πρὶν αὐτὸς φτάση στὶς σκηνές καὶ στὰ
 γοργὰ καράβια,
 τότες τὰ σκέδια τῶν Ἀχαιῶν μοῦ τὰ
 φανέρωσε ὅλα.
 Κι ἀρίθμητους ἢ σπάθα του σὰν ἔκοψε
 Τρωαδίτες,
 πρὸς τοὺς Ἀργῖτες γύρισε πολλά ἔχοντας
 στὸ νοῦ του.
 Τότες οἱ ἄλλες Τρωῖσσοις πικρὰ
 μοιρολογοῦσαν,
 ὅμως ἐγὼ χαιρόμουν, γιὰτ' ἡ καρδιά μου
 πίσω
 στὸ σπῖτι μου μὲ τράβαγε, καὶ στέναζα
 ὀλοένα
 γιὰ τὴν τυφλάδα ποὺ ἔβαλε στὸ νοῦ μου ἡ
 Ἀφροδίτη,
 ἀπὸ τῆ γῆς μου τὴ γλυκειὰ σὰ μ' ἔφερε στὰ
 ξένα,
 καὶ χώρισα ἀπ' τὴν κόρη μου, τὴν κλίνη
 μου, τὸν ἄντρα,
 ποὺ ἄλλος στὸ νοῦ καὶ στὴ μορφιά κανεῖς
 δὲν τὸν περνοῦσε."
- 265 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς
 Μενέλαος·
 "ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ
 μοῖραν ἔειπες.
 ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον
 τε
 ἀνδρῶν ἠρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα
- Κι ὁ ξανθουλὸς Μενέλαος γυρίζει καὶ
 τῆς κάνει·
 "Ναί, ὅλα ἐτοῦτα ἀληθινὰ τὰ μίλησες,
 γυναίκα·
 πολλῶν ἐγὼ μελέτησα τὴ γνώση καὶ τὴ
 γνώμη,
 ἀντρῶν ἠρώων, καὶ πολλοὺς εἶδα τοῦ

- γαῖαν·
 ἀλλ' οὐ πω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον
 ὀφθαλμοῖσιν,
 270 οἶν Ὀδυσσεύης ταλασίφρονος ἔσκε
 φίλον κῆρ.
 οἶον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς
 ἀνήρ
 ἵππῳ ἐνὶ ξεστῶ, ἴν' ἐνήμεθα πάντες
 ἄριστοι
 Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα
 φέροντες.
 ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ Ἡρθεσ
 κι ἐσὺ τότες ἐκεῖ· θεὸς θὰ σ' εἶχε
 σ' ἔμελλε
 275 δαίμων, ὃς Τρώεσιν ἐβούλετο κῦδος
 ὀρέξαι·
 καὶ τοι Δηΐφοβος θεοεΐκελος ἔσπετ'
 ἰούση.
 τρεῖς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον
 ἀμφαφώσασα,
 ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες
 ἀρίστους,
 πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ'
 ἀλόχοισιν.
 280 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδεΐδης καὶ δῖος
 Ὀδυσσεὺς
 ἦμενοι ἐν μέσσοισιν ἀκούσαμεν ὡς
 ἐβόησας.
 νῶϊ μὲν ἀμφοτέρῳ μενεήναμεν
 ὀρμηθέντε
 ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἐνδοθεν αἰψ'
 ὑπακοῦσαι·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν
 ἰεμένῳ περ.
 285 ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἴες
 Ἀχαιῶν,
 Ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι
 ἐπέεσσιν
 ἦθελεν. ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μᾶστακα
 χερσὶ πίεζεν
 νωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας
 χερσοῦκλες, καὶ κρατώντας τὸν τοὺς
 Ἀχαιοὺς γλυτώνει,
 ὥσπου ἢ Παλλάδα ἢ Ἀθηνᾶ σὲ τραβήξει
 κόσμου τόπους,
 μὰ ἄνθρωπο τέτοιοι πούθεν ἄ τὰ μάτια
 μου δὲν εἶδαν,
 σὰν ποὺ ἦτανε ὁ τρανόψυχος κι ὁ ἀκριβὸς
 Δυσσέας.
 Κι ἄλλο ἓνα ἐκεῖνος ἔπραξε μὲ τόλμη κι
 ἀντρείουσύνη,
 τότες ποὺ φόνον φέρναμε καὶ χαλασμὸ
 στοὺς Τρῶες,
 μὲς στ' ἄλογο τὸ σκαλιστὸ κρυμμένοι ἐμεῖς
 οἱ πρῶτοι.
 ποὺ νὰ χαρίση γύρευε στοὺς Τρωαδίτες
 δόξα·
 σιμά σου κι ὁ θεόμοιαστος Δηΐφοβος. Καὶ
 κάνεις
 τρεῖς γύρους πασπατεύοντας τὸν κουφωτὸ
 κρυψώνα,
 καὶ κράζοντας τὰ ὀνόματα τῶν Ἀργιτῶνε
 μέσα,
 καθένα μὲ τὴν ξέχωρη λαλιὰ τῆς
 σύγκοιτῆς του.
 Ἐγὼ καὶ τοῦ Τυδέα ὁ γιὸς κι ὁ μέγας ὁ
 Ὀδυσσεὺς
 τ' ἀκούσαμε τὸ λάλημα στὴ μέση
 καθισμένοι.
 Ἐμᾶς τοὺς δυὸ μᾶς ἔπιασε λαχτάρα τότες,
 ἢ ὄξω
 νὰ βγοῦμε, ἢ ἀπομέσαθε ν' ἀποκριθοῦμε
 ἀμέσως·
 ὅσο ὅμως κι ἂν τὸ θέλαμε, μᾶς βάσταξ' ὁ
 Ὀδυσσεὺς.
 Κι ἔτσι ὅλα τ' Ἀχαιοῦλα σωπάσαν ἐκεῖ
 μέσα.
 Ἔνας μονάχα, ὁ Ἄντικλος ζητάει νὰ σ'
 ἀπαντήση,
 μὰ ὁ Δυσσέας τοῦ ἔσφιξε τὸ στόμα μὲ τίς
 δυὸ του
 ὥσπου ἢ Παλλάδα ἢ Ἀθηνᾶ σὲ τραβήξει

Παλλὰς Ἀθήνη."
 290 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἤδα·
 "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε
 λαῶν,
 ἄλλιον· οὐ γάρ οἱ τι τάδ' ἤρκεσε
 λυγρὸν ὄλεθρον,
 οὐδ' εἰ οἱ κραδίη γε σιδηρῆ ἔνδοθεν
 ἦεν.
 ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνήν τράπεθ' ἡμέας,
 ὄφρα καὶ ἦδη
 295 ὕπνω ὑπο γλυκερῶ ταρπώμεθα
 κοιμηθέντες."
 ὡς ἔφατ', Ἀργεΐη δ' Ἑλένη δμῶσι
 κέλευσεν
 δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα
 καλὰ
 πορφύρε' ἐμβαλέειν στορέσαι τ'
 ἐφύπερθε τάπητας,
 χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὐλας
 καθύπερθεν ἔσασθαι.
 300 αἶ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ
 χερσὶν ἔχουσαι,
 δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε
 κῆρυξ.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι
 κοιμήσαντο,
 Τηλέμαχος θ' ἦρωσ καὶ Νέστορος
 ἀγλαὸς υἱός·
 Ἄτρεΐδης δὲ καθεῦθε μυχῶ δόμου
 ὑψηλοῖο,
 305 πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα
 γυναικῶν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
 Ἥως,
 ὠρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνήφι βοὴν ἀγαθὸς
 Μενέλαος
 εἶματα ἐσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὄξυ
 θέτ' ὦμῳ,
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ
 πέδιλα,
 310 βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἑναλίγκιος

ἀποκεῖθε."

Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος γυρίζει καὶ τοῦ κάνει·

"Μενέλαε, τοῦ Ἄτρεά γιέ, καὶ διόθρεφτέ
 μου ἀφέντη,
 πὶο κριμας, πὶο μήτε κι αὐτὸ δὲν τοῦ
 ἴδιωξε τὴ μοῖρα,
 μήτε καὶ πὶο εἶχε μέσα του τὰ στήθια
 σιδερένια.

Ὅμως στὴν κλίνη φέρτε μας, τὶ ἦρθε ἡ
 στιγμὴ νὰ πᾶμε
 νὰ γείρουμε, καὶ τὸ γλυκὸ τὸν ὕπνο νὰ
 χαροῦμε."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὶς δοῦλες τῆς ἡ Ἑλένη
 εὐτὺς προστάζει
 στρωσίδια νὰ τοιμάσουνε, νὰ βάλλουνε τὰ
 χράμια
 τὰ κερμεζὰ καὶ τὰ ὄμορφα, κι ἀπάνω τους
 τὰ πεύκια,
 καὶ τὶς φλοκάτες τὶς κρουστὲς γιὰ ντύσιμο
 ἀποπάνω.

Κι οἱ δοῦλες βγήκανε μὲ φῶς στὰ χέρια,
 καὶ τοὺς στρῶσαν·
 καὶ πῆρε τότε ὁ κῆρυκας τοὺς ξένους σὸ
 χαγιάτι,
 κι ἐκεῖ ὁ Τηλέμαχος κι ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα
 πλαγιάσαν·
 στ' ἀπόβαθα τοῦ θαλάμου κοιμήθηκε ὁ
 Μενέλαος,
 καὶ πλάγι ἡ λυγερόκορμη καὶ λατρευτὴ
 τοῦ Ἑλένη.

Ἐφεξ' ἡ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
 Ἀυγούλα,
 κι ἀπάνω ὁ μεγαλόφωνος σηκώθηκε ὁ
 Μενέλαος·
 ντύνεται, σπάθα κοφτερὴ κρεμάζει ἀπὸ
 τὸν ὦμο,
 ὦρια ἀμποδένει σάνταλα στὰ πόδια τὰ
 λαμπρά του,

προβάλλει ἀπὸ τὸ θάλαμο μ' ἀθάνατο

- ἄντην,
 Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 τ' ὀνόμαζεν·
 "τίπτε δέ σε χρεῖῳ δεῦρ' ἤγαγε,
 Τηλέμαχ' ἦρωσ,
 ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα
 θαλάσσης;
 δῆμιον ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς
 ἐνίσπες."
 315 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἤδα·
 "Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε
 λαῶν,
 ἦλυθον, εἴ τινά μοι κληιδόνα πατρὸς
 ἐνίσποις.
 ἐσθίεται μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα
 ἔργα,
 δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἷ
 τέ μοι αἰεὶ
 320 μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας
 ἔλικας βουῶς,
 μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριον
 ἔχοντες.
 τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἰκάνομαι,
 αἶ κ' ἐθέλησθα
 κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ
 που ὄπωπας
 ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν ἢ ἄλλου μῦθον
 ἄκουσας
 325 πλαζομένου· περὶ γάρ μιν οἰζυρὸν τέκε
 μήτηρ.
 μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ'
 ἐλεαίρων,
 ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας
 ὄπωπῆς.
 λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμός,
 ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
 ἢ ἔπος ἤέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
 330 δῆμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ'
 Ἀχαιοί,
 τῶν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι νημερτὲς
- παρόμοιος,
 καὶ δίπλα στὸν Τηλέμαχο· καθίζει καὶ τοῦ
 κρένει·
 "Ποιά ἀνάγκη σ' ἔφερ' ὡς ἐδῶ,
 Τηλέμαχε λεβέντη,
 κι ἦρθες στὴ Λακεδαίμονα, τὶς θάλασσες
 περνώντας
 δική σου, ἢ τάχα τοῦ λαοῦ; Πές μου ὅλη
 τὴν ἀλήθεια."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
 τοῦ κάνει·
 "Γιὲ τοῦ Ἄτρεῆ Μενέλαε, καὶ διόθρεφτε
 μου ἀφέντη,
 ἦρθα νὰ μάθω ἂν ἔφερες μαντάτα τοῦ
 γονιοῦ μου·
 τί τρῶν τὸ σπίτι μου, καὶ πᾶν' τὰ πλούσια
 μου χωράφια·
 γεμάτα τὰ παλάτια μου ἀπ' ἐχτροὺς ποὺ
 νύχτα μέρα
 μου σφάζουν κι ὅλο σφάζουνε τὰ
 βοδοπρόβατά μου,
 ἐκεῖνοι οἱ παραδιάντροποι τῆς μάνας μου
 μνηστῆρες.
 Γι' αὐτὸ δὰ τώρα πέφτω σου στὰ γόνατα,
 νὰ μάθω
 σὰν ποιό 'τανε τὸ τέλος του κι ἡ
 κακοθανατιά του,
 μὰ τὰ εἶδες μὲ τὰ μάτια σου, ἢ ἀπ' ἄλλον
 ἄκουσές τα·
 τί ἡ μάνα τότε γέννησε μὲ βάσανα
 περίσσια.
 Καὶ μὴ μοῦ τὰ μισομιλᾷς ἀπὸ συμπόνια ἢ
 σέβας,
 μόν' πές μου τὰ ἴσια, καταπῶς τὰ μάτια
 σου τὸν εἶδαν.
 Παρακαλῶ σε, ἂν ὁ λαμπρὸς γονιός μου ὁ
 Ὀδυσσεύς
 ἢ λόγο ἢ πράξη σοῦ 'ταξε καὶ τέλεσε στὴν
 Τροία,
 ἐκεῖ ποὺ ἀρίθμητα δεινὰ τοὺς Ἀχαιοὺς
 πλακῶσαν,
 θυμήσου τα τὴν ὥρα αὐτὴ, καὶ πές μου τὴν

ένίσπες."

τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέθη ξανθὸς
Μενέλαος·

"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος
ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ
ἔόντες.

335 ὡς δ' ὀπὸτ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος
κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας
γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἐὴν εἰσήλυθεν
εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον
ἐφῆκεν,

340 ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον
ἐφήσει.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ
Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἴός ποτ' ἐυκτιμένη ἐνὶ
Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν
ἀναστάς,
καδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ
πάντες Ἀχαιοί,

345 τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὀμιλήσειεν
Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο
πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, οὐκ
ἂν ἐγὼ γε
ἄλλα παρῆξ εἵπομι παρακλιδόν, οὐδ'
ἀπατήσω,
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος
νημερτής,

350 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ'
ἐπικεύσω.
"Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα
νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τελέεσσας

ἀλήθεια."

Κι ὁ ξανθὸς Μενέλαος βαριά τοῦ
ἀπολογιέται·

"Ὡχοῦ, σὲ τί παλληκαρᾶ κλινάρι νὰ
πλαγιάσουν
τοὺς ἤρθεν ὄρεξη αὐτουνοὺς τοὺς
ἄναντρος, ἀλήθεια.

Καθὼς μὲς σ' ἄγριου λιονταριοῦ ρουμάνι ἢ
ἀλαφίνα
κοιμίζει βυζαστάρικα νιογέννητα
λαφούλια,
καὶ παίρνει τὶς βουνοπλαγιές καὶ τὰ
χλωρὰ λαγκάδια,
καὶ βόσκει, μὰ ἄξαφνα γυρνάει μὲς στὴ
μονιά του ἐκεῖνος,
καὶ φέρνει τέλος φοβερὸ σὲ μάνα καὶ
λαφούλια,

ἔτσι κι ὁ Ὀδυσσεύς φριχτὰ θὰ τοὺς
τελειώσῃ ἐκείνους.

Κι, ὦ Δία θεέ μου, κι Ἀθηνᾶ κι Ἀπόλλωνα,
ἂν ἐκεῖνος,
τοὺς πέσῃ σὰν ποὺ φάνηκε στὴν ὁμορφή
τῆ Λέσβο,
ποὺ πρόβαλε καὶ πάλεψε μὲ τὸ
Φιλομηλεΐδη,
καὶ μονομιάς τὸν ἔριξε, κι οἱ Ἀχαιοὶ
χαρῆκαν,

ἂν τέτοιος ὁ Ὀδυσσεύς ἐρθῆ καὶ πέσῃ
στοὺς μνηστῆρες,
γλήγορο θὰ 'ν' τὸ τέλος τους, κι ὁ γάμος
τους φαρμάκι.

Κι αὐτὰ ποὺ τώρα μὲ ρωτᾶς καὶ ποὺ
παρακαλεῖς με,
δὲ θὰ τὰ πῶ τριγυριστὰ καὶ δὲ θὰ σὲ
γελάσω,
παρὰ ὅσα μοῦ 'πε ὁ ἄλαθος τῆς θάλασσας
ὁ γέρος,
ἓνα πρὸς ἓνα θὰ 'χῆς τα, καὶ λόγο δὲ θὰ
κρύψω.

Στὴν Αἴγυπτο, σὰ γύρευα γιὰ ἐδῶ νὰ
ξεκινήσω,
μὲ κράτησαν οἱ ἀθάνατοι, τὶ δὲν τοὺς εἶχα

ἐκατόμβας.

οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνησθαι
ἐφετμέων.

νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ
πόντῳ

355 Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἐ
κικλήσκουσι,
τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερὴ
γλαφυρὴ νηῦς
ἦνυσεν, ἣ λιγύς οὖρος ἐπιπνεΐησιν
ὄπισθεν·
ἐν δὲ λιμὴν ἔυορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας
εἶσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι
μέλαν ὕδωρ.

360 ἔνθα μ' ἐείκοσιν ἡματ' ἔχον θεοί, οὐδέ
ποτ' οὖροι
πνεΐοντες φαίνονθ' ἀλιαέες, οἳ ῥά τε
νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα
θαλάσσης.
καὶ νῦ κεν ἦια πάντα κατέφθιτο καὶ
μένε' ἀνδρῶν,
εἰ μή τις με θεῶν ὀλοφύρατο καὶ μ'
ἐσάωσε,

365 Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἀλίοιο
γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν
ὄρινα.
ἦ μ' οἴω ἔρροντι συνήντετο νόσφιν
ἐταίρων·
αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι
ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ
γαστέρα λιμός.

370 ἣ δὲ μεν ἄγχι σταῖσα ἔπος φάτο
φώνησέν τε·
"νῆπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον ἠδὲ
χαλίφρων,
ἦε ἐκὼν μεθίεις καὶ τέρπεται ἄλγεια

κάνει

τὴν ταχτικὴν ἑκατοβοδιά, κι ἐκεῖνοι πάντα
θέλουν

τις προσταγὲς ποὺ ἀφήνουνε νὰ μὴν τις
ἀστοχοῦμε.

Εἶναι νησὶ στῆ θάλασσα τὴν
πολυκυματοῦσα,

κατὰμπροστα στὴν Αἴγυπτο, καὶ Φάρο τ'
ὀνομάζουν·

μακριὰ νὰ ποῦμε ὅσο μπορεῖ καράβι σὲ
μιὰ μέρα

νὰ φτάσῃ, ἂν πρῦμος ἄνεμος φυσᾷ καλὰ
ὡς τὸ τέλος·

κι ἔχει λιμάνι ἀπάνεμο, ποὺ κεῖθε τὰ
καράβια

ἀνοίγουνε στὰ πέλαγα, σκουῖρο νερὸ σὰν
πάρουν.

Εἴκοσι μέρες οἱ θεοὶ μ' εἶχαν ἐκεῖ
κλεισμένο,

κι ἄνεμοι ἀπὸ τὰ πέλαγα δὲ μοῦ φυσοῦσαν
πρῦμοι,

ποὺ τὰ καράβια σπρώχνουνε στοῦ
ὠκεανοῦ τὰ πλάτια.

Καὶ πιά δὲ θὰ μᾶς μνήσκανε μήτε θροφὲς
μήτ' ἄντρες,

ἂ δὲ μὲ σπλαχνιζότανε ἡ θεὰ ποὺ γλύτωσέ
με,

τοῦ γέρου τοῦ θαλασσινοῦ, τοῦ θεοῦ
Πρωτέα ἢ κόρη,

ἢ Εἰδοθέα, ποὺ ἄγγιξα περισσὶα τὴν
καρδιά της.

Μὲ βρῆκε καὶ σερνόμουνα μόνος μακριὰ
ἀπ' τοὺς ἄλλους,

ποὺ γύριζαν καὶ ψάρευαν μὲ τὰ γυρτὰ τ'
ἀγκίστρια,

τὶ ἢ πεῖνα τοὺς τὰ θέριζε σκληρὰ τὰ
σωθικά τους.

Αὐτὴ κοντὰ μου στάθηκε καὶ μίλησέ μου
κι εἶπε·

"Ἄραγες νὰ 'σαι ἀνόητος κι ἀσύστατος, ὦ
ξεῖνε,

ἦ πίτηδες ἀφήνεσαι, καὶ θεὸς νὰ

- πάσχω; τυραννιέσαι ;
 ὡς δὴ δῆθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι Καιρὸ κρατιέσαι στὸ νησί, τέλος νὰ βρῆς
 τέκμωρ δὲ σώνεις,
 εὐρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ καὶ τῷ συντρόφῳ σου ἢ καρδιὰ στοὺς
 ἑταίρων." πόνους μέσα λυώνει."
- 375 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος Αὐτὰ 'πε, κι ἐγὼ γύρισα καὶ τῆς
 προσέειπον ἀπολογιέμαι·
 ἔκ μὲν τοι ἐρέω, ἦ τις σύ πέρ ἐσσι "Ὅποια θεὰ κι ἂν εἶσαι ἐσὺ, τὸ πού ρωτᾶς
 θεάων, θᾶ μάθης·
 ὡς ἐγὼ οὐ τι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ δὲ μένω πίτηδες ἐδῶ, μόν' πρέπει νὰ 'χω
 νυ μέλλω κάνει
 ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἱ οὐρανὸν κάποια ἁμαρτία στοὺς θεοὺς πού ὀρίζουνε
 εὐρὺν ἔχουσιν. τὰ οὐράνια.
 ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἶπέ, θεοὶ δέ τε πάντα Ὡς τόσο πές μου, τι οἱ θεοὶ τὸ καθετίς
 ἴσασιν, γνωρίζουν,
- 380 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε ποιός μὲ μποδίζει ἀθάνατος καὶ μοῦ
 κελεύθου, 'κλεισε τὸ δρόμο,
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι καὶ πῶς τίς ψαροθάλασσες περνώντας θὰ
 ἰχθυόεντα.' γυρίσω;"
 "ὡς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ Αὐτὰ τῆς εἶπα, κι ἡ θεὰ μοῦ ἀπολογιέται
 θεάων ἀμέσως·
 'τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως "Θὰ σοῦ μιλήσω, ξένε, ἐγὼ σωστὰ γιὰ ὅλα
 ἀγορεύσω. ἐτοῦτα.
 πωλεῖται τις δεῦρο γέρον ἄλιος Γέρος ἀλάθευτος ἐδῶ θαλασσινὸς
 νημερτῆς συχνάζει,
- 385 ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε ὁ ἀθάνατος Αἰγυπτιανὸς Πρωτέας, πού τὰ
 θαλάσσης βάθια
 πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος γνωρίζει ὅλης τῆς θάλασσας, τοῦ
 ὑποδμῶς Ποσειδῶνα δούλος·
 τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι λέν πῶς αὐτὸς μὲ γέννησε, καὶ πῶς γονιὸ
 ἠδὲ τεκέσθαι. τὸν ἔχω.
 τόν γ' εἶ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος Καρτέρι ἐσὺ ἂ δυνόσουνα νὰ στήσης νὰ
 λελαβέσθαι, τὸν πιάσης,
 ὅς κέν τοι εἶπησιν ὁδὸν καὶ μέτρα τὸ δρόμο αὐτὸς θὰ σοῦ 'λεγε, τοῦ ταξιδιοῦ
 κελεύθου τὸ μᾶκρος,
- 390 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι καὶ πῶς τὰ πέλαα σκίζοντας στὸν τόπο
 ἰχθυόεντα. σου θὰ φτάσης.
 καὶ δέ κέ τοι εἶπησι, διοτρεφές, αἶ κ' Κι αὐτὸς ἀκόμα θὰ σοῦ πῆ, ὦ διοθρεφτε,
 ἐθέλησθα, ἂν θελήσης,
 ὅτι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν ὅ,τι καλὸ κι ὅ,τι κακὸ στὸ σπιτικό σου
 τε τέτυκται 'γίνη,
 οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν σὰν ἔλειπες σὲ μακρινὰ καὶ δύσκολα

- ἀργαλέην τε.
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 395 'αὐτὴ νῦν φράζεο σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
 μή πῶς με προΐδων ἢ ἐπροδαεὶς ἀλέηται·
 ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρῶν δαμῆναι.'
 "ὡς ἐφάμην, ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·
 'τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 400 ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκη,
 τῆμος ἄρ' ἐξ ἄλός εἴσι γέρον ἄλιος νημερτῆς
 πνοιῆ ὑπο Ζεφύροιο μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεὶς,
 ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·
 ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἄλοσύδνης
 405 ἀθρόαι εὐδουσιν, πολιῆς ἄλός ἐξαναδῦσαι,
 πικρὸν ἀποπνεῖουσαι ἄλός πολυβενθέος ὁδμήν.
 ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
 εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' εὐ κρίνασθαι ἑταίρους
 τρεῖς, οἳ τοι παρὰ νησὶν ἐυσσέλμοισιν ἄριστοι.
 410 πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια τοῖο γέροντος.
 φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
 αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,
 λέξεται ἐν μέσσησι νομεὺς ὡς πῶεσι μῆλων.
 τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ταξίδια."
 Ἔτο' εἶπε, κὶ ἀπαντώντας τῆς ἐγὼ τῆς κᾶνω τότες·
 "Λέγε μου τώρα ποῦ νὰ βρῶ καρτέρι γιὰ τὸ γέρο,
 νὰ μὴ μοῦ φύγη ἂν τίποτις ἀκούση ἢ ἀγναντέψη·
 τί δύσκολο 'ναὶ τὸ θεὸ θνητὸς νὰ καταφέρῃ."
 Αὐτὰ τῆς εἶπα, κὶ ἡ θεὰ μοῦ ἀπολογήθη ἀμέσως·
 "Θὰ σοῦ μιλήσω, ξένε, ἐγὼ μ' ἀλήθεια καὶ γιὰ δαῦτο.
 Ἀπάνω στὰ μεσοῦρανα καθὼς ἀνέβη ὁ ἥλιος,
 ἔρχετ' ἀπὸ τὸ πέλαγο ὁ ἀλάθευτος ὁ γέρος,
 ἅμα τοῦ μπάτη ξανοιχτῆ τὸ μαῦρο σαγανάκι,
 καὶ βγαίνει καὶ στὶς θολωτὲς σπηλιὲς γλυκοκοιμᾶται.
 Γύρω του οἱ φώκιες, θρέμματα τῆς ὥριας Ἀμφιτρίτης,
 πέφτουν κοπάδι βγαίνοντας ἀπὸ τὴν κυματοῦσα,
 καὶ τὴν πικρὴ τὴ μυρουδιά τοῦ βάθου τῆς σκορπᾶνε.
 Ἐκεῖ πρὸς τὰ χαράματα σὲ φέρνω ἐγὼ, κὶ ἀράδα
 θὰ σᾶς πλαγιάσω μὲ τοὺς τρεῖς ποὺ θὰ καλοδιαλέξης
 συντρόφους, τοὺς ἀξιώτερους ποὺ στὰ καρᾶβια σου ἔχεις.
 Κὶ ὅλες ἐγὼ τὶς μαριολιὲς θὰ σοῦ τῖς πῶ τοῦ γέρου·
 πρῶτα στὶς φώκιες ἔρχεται καὶ τὶς μετράει ἀράδα·
 κὶ ὅταν τὶς φώκιες καλοδῆ καὶ τὶς καλομετρήσῃ,
 σὰν πιστικὸς μὲ πρόβατα στὴ μέση τους πλαγιάζει.
 Μιὰς τότε δῆτε καὶ στρωθῆ, βάλτε καρδιά,

ἴδησθε,
415 καὶ τότε ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε
βίη τε,
αὐθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν
περ' ἀλύξαι.
πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσσοι
ἐπὶ γαῖαν
ἔρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ καὶ
θεσπιδᾶες πῦρ·
ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλον τε
πιέζειν.

420 ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται
ἐπέεσσι,
τοῖος ἐὼν οἶόν κε κατευνηθέντα
ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης λῦσαι τε
γέροντα,
ἦρως, εἴρεσθαι δέ, θεῶν ὅς τις σε
χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσει
ἰχθυόεντα.'

425 "ὡς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσετο
κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔστασαν ἐν
ψαμάθοισιν,
ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε
κίοντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ
θάλασσαν,
δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν
ἀμβροσίη νύξ·

430 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης
εὐρυπόροιο
ἦϊα πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ
ἑταίρους
τρεις ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα
παῖσαν ἐπ' ἰθύν.

435 "τόφρα δ' ἄρ' ἦ γ' ὑποδῦσα θαλάσσης

κι ὀρμώντας
κρατᾶτε τον, κι ἄς πολεμάη ἐκεῖνος νὰ
ξεφύγη.
Μὲ κάθε ζωντανὸ τῆς γῆς θὰ σοφιστῆ νὰ
μοιάση,
νερὸ θὰ γίνη καὶ φωτιὰ θεόφλογη
ὀμπροστά σας,
μὰ ἐσεῖς γερὰ κρατᾶτε τον, καὶ πιὸ βαριά
ζουλάτε.

"Ὅμως ὁ ἴδιος του ἄξαφνα σὰν κἀνή νὰ
ρωτήξη,
καὶ τότε δῆτε μὲ μορφὴ σὰν ποὺ ἦταν
πλαγιασμένος,
τραβᾶτε χέρι τότε ἐσεῖς, τὸ γέρο
λευτερωστε,
καὶ ρώταγέ τον, ἦρωα, ποιὸς θεὸς σὲ
βασανίζει,
καὶ πῶς τις ψαροθάλασσεσ περνώντας θὰ
γυρίσης."

Αὐτὰ 'πε, καὶ στὴ θάλασσα βουτάει τὴν
κυματοῦσα.
Κι ἐγὼ στὰ πλοῖα ξεκίνησα ποὺ στέκανε
στὸν ἄμμο,
καὶ διάβαινα μὲ τὴν καρδιά περίσσια
ταραγμένη
Καὶ στὸ γιαλὸ σὰ ζύγωσα, καὶ πῆγα στὸ
καράβι,
στρώνουμε δεῖπνο, κι ὕστερα πλακώνει ἡ
θεία ἢ νύχτα·

καὶ γέρονουμε, καὶ παίρνει μας ὁ ὕπνος στ'
ἀκρογιάλι.
Ἐφεξ' ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
καὶ τραβῆξα γιαλὸ γιαλὸ μπρὸς στὰ
πλατιὰ πελάγη,
παρακαλώντας τοὺς θεοὺς, μὲ τρεῖς μαζὶ
συντρόφους,
ποὺ ὅ,τι καταπιανόντουσαν τρανὴ τοὺς
εἶχα πίστη.

Κι ἀπ' τοῦ πελάου τὶς ἀγκαλιές

- εὐρέα κόλπον
 τέσσαρα φωκῶν ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·
 πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
 εὐνάς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἀλίησιν
 ἦστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῆς·
 440 ἔξειῆς δ' εὐνήσε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
 ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο·
 τεῖρε γὰρ αἰνῶς
 φωκῶν ἀλιοτρεφῆων ὀλοώτατος ὁδμή·
 τίς γὰρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτει κοιμηθείη;
 ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
 445 ἀμβροσίην ὑπὸ ῥίνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα
 ἦδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὁδμήν.
 παῖσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
 φῶκαι δ' ἐξ ἀλός ἦλθον ἀολλέες. αἰ μὲν ἔπειτα
 ἔξις εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
 450 ἔνδιος δ' ὁ γέρον ἦλθ' ἐξ ἀλός, εὖρε δὲ φώκας
 ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπήχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
 ἐν δ' ἡμέας πρῶτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
 ὠῖσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
 ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χειῖρας
 455 βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρον δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
 ἀλλ' ἦ τοι πρῶτιστα λέων γένετ'
- προβάλλοντας ἐκείνη,
 φέρνει φωκήσα τέσσερα τομάρια νιογδαρμένα
 στὸ νοῦ της μελετώντας πῶς τὸ γέρο νὰ γελάση.
 Κι ἀφοῦ στοὺς ἄμμους χάραξε πλαγιάσματα, καθόταν
 καὶ πρόσμενε· καὶ σμίξαμε κι ἐμεῖς· ἀράδα τότες
 μᾶς γέρνει, καὶ καθένα μας σκεπάζει μὲ τομάρι.
 Φριχτὸ καρτέρι θά 'τανε, τὶ βῶχα τοῦ θανάτου
 ἀπὸ τίς θαλασσόθρεφτες μᾶς τυραννοῦσε φώκιες.
 Καὶ ποιός κοιμᾶται μὲ θεριά σιμά του πελαγήσα ;
 Ὅμως μᾶς γλύτωσε ἴδια της μὲ σόφισμα δικό της·
 βάζει μοσκιά μυρόβολη σὲ καθενὸς ρουθούνι,
 καὶ τοῦ θαλασσινοῦ θεριοῦ τὴ μυρουδιά ἀφανίζει.
 Ὅλοπρῶς προσμέναμε μ' ἀπόφαση στὸ νοῦ μας.
 κι ἦρθαν οἱ φώκιες μαζωχτὲς ἀπὸ τὰ βάθια ἀράδα
 στὸ περιγιάλι πλάγιασαν, κι ἀπᾶς στὸ μεσημέρι
 κι ὁ γέρος ἦρθε ἀπ' τὰ βαθιά, καὶ βρίσκοντας τίς φώκιες
 τίς παχουλές, τίς μέτρησε μιὰ μιὰ καὶ τίς καλόειδε.
 Πρῶτους ἐμᾶς λογάριασε στὸ μέτρημα, κι ὁ νοῦς του
 δὲν ἔβαλε τὴν πονηριά, μόν' πλάγιασε κι ἐκεῖνος.
 Τότες μὲ βουὴ χουμίξαμε, καὶ ξάφνου ἀδράξαμέ τον·
 αὐτὸς τὴν τέχνη δὲν ξεχνάει, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γίνη
 λιοντάρι μὲ τὴ χήτη του, κατόπι ἀμέσως

- ἠυγένειος,
 αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πάρδαλις ἠδὲ
 μέγας σῦς·
 γίγνεται δ' ὑγρὸν ὕδωρ καὶ δένδρον
 ὑψιπέτηλον·
 ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι
 θυμῶ.
- 460 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνιάζ' ὁ γέρον ὀλοφῶια
 εἰδῶς,
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος
 προσέειπε·
 "τίς νύ τοι, Ἀτρεός υἱέ, θεῶν
 συμφράσσατο βουλάς,
 ὄφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος;
 τέο σε χρη;"
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
- 465 ὀϊσθα, γέρον, τί με ταῦτα
 παρατροπέων ἐρεῖνεις;
 ὡς δὴ δὴθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι
 τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι
 ἔνδοθεν ἦτορ.
 ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἶπέ, θεοὶ δέ τε πάντα
 ἴσασι,
 ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε
 κελεύθου,
- 470 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι
 ἰχθυόεντα·
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος
 προσέειπεν·
 ἄλλὰ μάλ' ὠφελλες Δί τ' ἄλλοισίν τε
 θεοῖσι
 ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα
 τάχιστα
 σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα
 πόντον.
- 475 οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν
 καὶ ἰκέσθαι
 οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα
 γαῖαν,
 πρὶν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτιοι, διπετέος
- φίδι
 κι ἀγριόχοιρος, καὶ πάρδαλη, τέλος νερὸ
 τρεχάτο,
 καὶ δέντρο ἀψηλοφύλλωτο. Κι ἐμεῖς τὴν
 ὥρα ἐκείνη
 γερὰ τότε κρατούσαμε μ' ἀπόφαση στοῦ
 νοῦ μας.
 Μὰ τέλος σὰν ἀπόκαμε ὁ παμπόνηρος ὁ
 γέρος,
 ἄρχισε τότες νὰ ρωτᾶη, κι αὐτὰ τὰ λόγια
 μοῦ 'πε·
 "Ὡ γιὲ τοῦ Ἀτρέα, ποιός θεὸς κατηχημένο
 σ' ἔχει,
 καὶ μὲ τὸ ζόρι ξαφνικὰ μ' ἀδράχνεις ; Τί
 γυρεύεις ;"
 Αὐτὰ μὲ ρώτηξε, κι ἐγὼ γυρίζω καὶ τοῦ
 κάνω·
 "Γνωρίζεις, γέρο· τί ρωτᾶς νὰ μὲ πλανέσης
 τάχα ;
 Τόσον καιρὸ μὲς στοῦ νησι κρατιέμαι αὐτό,
 καὶ κάποιο
 τέλος νὰ βρῶ δὲ δύνουμαι, μόνη ἡ καρδιά
 μου λυώνει.
 Μὰ πές μου ἐσύ, γιὰτ' οἱ θεοὶ τὸ καθετὶς
 γνωρίζουν,
 ποιός μὲ μποδίζει ἀθάνατος, καὶ μοῦ
 'κλεισε τὸ δρόμο ;
 καὶ πῶς τὰ ψαροπέλαγα περνώντας θὰ
 γυρίσω ;"
 Εἶπα, κι ἐκεῖνος γύρισε καὶ μοῦ ἀποκρίθη
 ἀμέσως·
 "Στὸ Δία καὶ στοὺς ἄλλους θεοὺς πρῶτα
 ἔπρεπε νὰ κάνης
 καλὲς θυσίαι, πρὶ νὰ μπῆς στοῦ πλοῖο, γιὰ
 νὰ γυρίσης
 τὰ μαῦρα πέλαα σκίζοντας, στὴν ποθητὴ
 πατρίδα.
 Τὶ δὲν τὸ θέλει ἡ μοῖρα σου νὰ δῆς δικοὺς
 καὶ φίλους,
 μήτε νὰ ρθῆς στοῦν τόπο σου καὶ στοῦ
 νοικοκυριό σου,
 πρὶν ξαναπέβης τοῦ Αἰγυπτίου τὸ

- ποταμοῖο,
αὐτίς ὕδωρ ἔλθῃς ῥέξεῖς θ' ἱεράς
ἐκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοῖ οὐρανὸν εὐρὺν
ἔχουσι·
- 480 καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἦν σὺ
μενοινᾶς.
"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη
φίλον ἦτορ,
οὐνεκά μ' αὐτίς ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα
πόντον
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν
ἀργαλήν τε.
ἀλλὰ καὶ ὡς μύθοισιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·
- 485 " ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς
σὺ κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον,
ἢ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον
Ἀχαιοί,
οὐς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν
ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ
νηὸς
- 490 ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον
τολύπευσεν'.
"ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος
προσέειπεν·
Ἄτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε
χρηῖ
ἴδμεναι, οὐδέ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ
σέ φημι
δὴν ἄκλαιτον ἔσεσθαι, ἐπὶν εὐ πάντα
πύθῃαι.
- 495 πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ
δὲ λίποντο·
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν
χαλκοχιτώνων
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ
παρήσθα.
εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερούκεται εὐρέι
- διόσταλτο ποτάμι,
καὶ κάμῃς ἑκατοβοδιῶν ἱερὸς ἐκεῖ θυσίης
γὰρ τοὺς ἀθάνατους θεοὺς ποὺ ὀρίζουνε τὰ
οὐράνια·
- καὶ τότες θὰ σοῦ δώσουνε τὸ δρόμο ποὺ
γυρεύεις."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ σὰν τ' ἄκουσα ραγίστηκε ἡ
καρδιά μου,
ποὺ μὲς στὸ πέλαγο τ' ἀχνὸ μὲ πρόσταζε
νὰ σύρω
πίσω στὸν Αἴγυπτο, μακρὸ καὶ δύσκολο
ταξίδι,
Ὡς τόσο πάλε τοῦ ἀνοιξα μίλια, καὶ τοῦ
ξανάειπα·
- "Αὐτὰ καθὼς τὰ πρόσταξες, ὦ γέρο, θὰ τὰ
κάμω,
Μὰ πές μου ἀληθινὰ κι αὐτό· γυρίσαν
τάχας ὅλοι
μὲ τὰ καράβια οἱ Ἀχαιοὶ ποὺ πίσω στὴν
Τρωάδα
ὁ ἥρωας Νέστορας κι ἐγὼ τοὺς εἶχαμε
ἀφησμένους,
ἦ τοῦ ῥθε κανενὸς κακὸ μὲς στὸ καράβι
τέλος,
ἦ καὶ σὲ χέρια φίλων του, ἀπ' τὸν πόλεμο
κατόπι ;"
- Αὐτὰ εἶπα, κι ἐκειὸς γύρισε καὶ μ'
ἀποκρίθη ἀμέσως·
"Τοῦ Ἄτρεᾶ ὦ γιέ, τί τὰ ρωτᾶς αὐτά; Σοῦ
λέω δὲν πρέπει
ὅσα στὸ νοῦ μου ἐγὼ κρατῶ νὰ ξέρῃς καὶ
νὰ μάθῃς,
τί δὲ θὰ μείνης ἄκλαιγος πολλὴ ὥρα, σὰν
τ' ἀκούσης.
- Πολλοὶ ἀπ' ἐκειοὺς τελειώσανε, μὰ καὶ
πολλοὶ ἀπομεῖναν·
ἀπ' ἀρχηγούς χαλκοάρματων Ἀχαιῶνε δυὸ
μονάχοι
χαθήκανε στὸ γυρισμό· στὸν πόλεμο κι
ἐσύ 'σουν.
Ἔνας ἀκόμα ζωντανὸς στὶς θάλασσες

- πόντω.
 "Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη
 δολιχηρέτμοισι.
- 500 Γυρῆσιν μιν πρῶτα Ποσειδάων
 ἐπέλασεν
 πέτρῃσιν μεγάλῃσι καὶ ἐξεσάωσε
 θαλάσσης·
 καὶ νῦ κεν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἐχθόμενός
 περ Ἀθήνη,
 εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ'
 ἀάσθη·
 φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα
 λαῖτμα θαλάσσης.
- 505 τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν
 αὐδήσαντος·
 αὐτίκ' ἔπειτα τρίαينαν ἐλών χερσὶ
 στιβαρῆσιν
 ἤλασε Γυραῖην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν
 αὐτήν·
 καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μείνει, τὸ δὲ τρύφος
 ἔμπεσε πόντῳ,
 τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ'
 ἀάσθη·
- 510 τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα
 κυμαίνοντα.
 ὡς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν
 ἄλμυρον ὕδωρ.
 "ὶ σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς
 ἦδ' ὑπάλυξεν
 ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι· σάωσε δὲ πότνια
 Ἥρη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων
 ὄρος αἰπὺ
- 515 ἵξεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα
 θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα
 στενάχοντα,
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε
 Θυέστης
 τὸ πρῖν, ἀτὰρ τότε ἔναιε Θυεστιάδης
 Αἴγισθος.
 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κειθὲν ἐφαίνετο νόστος
- κρατιέται.
 Τέλειωσ' ὁ Αἴαντας μαζί με τὰ
 μακρόκουπά του
 καράβια. Πρῶτα στὶς Γυρῆς τὸν πῆρε ὁ
 Ποσειδάωνας,
 πέτρες θεόρατες, κι ἐκεῖ τὸν ἔσωσ' ἀπ' τὸ
 κύμα·
 θὰ γλύτωνε, ὅσο ἡ Ἀθηνᾶ κι ἂν τοῦ
 κρατοῦσε πάθος,
 λόγο ἃ δὲν ἔβγαζε βαρὺ στὸ σκοτισμό του
 ἀπάνω,
 πὼς ξέφυγε τὰ κύματα στὸ πείσμα τῶν
 θεῶνε,
 Κι ὁ Ποσειδάωνας ἄκουσε τ' ἀγέρωχά του
 λόγια,
 κι ἀδράχνει τὸ τρικράνι του στὰ δυνατὰ
 του χέρια,
 χτυπάει τὸ βράχο τῆς Γυρῆς, καὶ τότε
 σκίζει· μέρος
 ἔμειν' ἐκεῖ, καὶ στὸ γιालὸ πετάχτηκε ἄλλο
 μέρος,
 πὺ ὁ Αἴαντας κρατιότανε μὲς στὴν πολλή
 του ζάλη,
 καὶ τότε ρίχτει στοὺς βυθοὺς τοῦ
 ἀπέραντου πελάγου.
 Ἔτσι ἀφανίστη ὁ Αἴαντας ἀρμύρα ἀφοῦ
 κατάπιε.
 Μὰ ὁ ἀδερφός σου γλύτωσε στὰ βαθουλά
 του πλοῖα,
 τί ἡ Ἥρα ἢ πολυδόξαση τοῦ στάθη
 σωτηριά του.
 Ὅμως σὰν κοντοζύγωνε τὸν ἀψηλὸ
 Μαλέα,
 μπόρα τὸν παίρνει ξαφνικὴ, καὶ τὸν
 πετάει πελάγου,
 καθὼς βαριαναστέναζε, πρὸς ξενικὸ
 ἀκρογιάλι,
 πὺ ὁ Θυέστης εἶχε μιὰ φορὰ τοὺς
 πύργους του καὶ ζοῦσε,
 καὶ τώρα ὁ γιός του ὁ Αἴγιστος τοὺς εἶχε
 κατοικιά του.
 Μὰ κι ἀποκεῖθε βολικὸς σὰ φάνη ὁ

- ἀπήμων,
 520 ἄψ δὲ θεοὶ οὔρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἴκοντο,
 ἦ τοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης
 καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα·
 πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
 δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
 τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὄν ῥα καθεῖσεν
 525 Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν
 χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὄ γ' εἰς ἐνιαυτόν,
 μή ἐ λάθοι παριῶν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
 βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
 αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
 γυρισμός τους,
 καὶ πρῦμο οἱ θεοὶ τοὺς φύσηξαν, καὶ στήν πατρίδα φτάσαν,
 χαίροντας τότες πάτησε τὸ πατρικὸ τὸ χῶμα,
 καὶ τό 'πιασε, καὶ μὲ πολλὰ θερμὰ τὸ φίλαε δάκρυα,
 πού πάλε τὴν ἀξιώθηκε τὴν ποθητὴ πατρίδα.
 Κι ἀπὸ τῆ βίγλα ὁ φύλακας ἀμέσως τὸν ξανοίγει,
 πού ὁ πονηρὸς ὁ Αἴγιστος τὸν εἶχε ἐκεῖ στημένο·
 τοῦ 'χε ταμένη πλερωμὴ δυὸ τάλαντα χρυσάφι·
 μέρα καὶ νύχτα φύλαγε νὰ μὴν κρυφοπεράση
 καὶ πέση καταπάνω τους μὲ τ' ἄρματα στὸ χέρι.
 Καὶ τρέχει φέρνει μήνυμα τοῦ βασιλιᾶ στὸν πύργο.
 Κι εὐτὺς σοφίστη ὁ Αἴγιστος θεοπόνηρο παιχνίδι·
 530 κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους
 εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
 αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν
 ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
 τὸν δ' οὐκ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
 535 δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνη.
 οὐδέ τις Ἀτρεΐδew ἐτάρων λίπεθ' οἱ οἱ ἔποντο,
 οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν'.
 "ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος,
 εἶκοσι παίρνει διαλεχτὰ τῆς χώρας παλληκάρια,
 τοὺς κρύβει, καὶ προστάζει ἄλλου τραπέζι νὰ τοιμάσουν.
 Πῆγε τὸν Ἀγαμέμνονα ὁ ἴδιος νὰ τὸν καλέση
 μὲ ἀλόγατα καὶ μ' ἄμαξες, κακὰ στὸ νοῦ γυρνώντας.
 Τὸν ἀνεβάζει ἀνήξερο στὸ δεῖπνο, καὶ κατόπι
 τὸν κόβει σὰν πού κόβουνε μὲς στὸ παχνὶ τὸ βόδι.
 Κανένας δὲν ἀπόμεινε τοῦ γιοῦ του Ἀτρέα βλάμης,
 καὶ μήτε τοῦ Αἴγιστου, παρὰ στοὺς πύργους σκοτωθῆκαν.
 Αὐτὰ μοῦ 'πε, κι ἐμένανε ραγίστηκε ἡ καρδιά μου·
 καὶ κάθισα στήν ἀμμουδιὰ καὶ τό 'ριξα στὸ

- οὐδέ νύ μοι κῆρ
540 ἤθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄρᾱν φάος ἡελίοιο. καὶ μήτε ζωὴ μήτε ἡλίου φῶς δὲν ἤθελε ἡ
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε ψυχὴ μου.
κορέσθην, Καὶ σὰ χαμοκυλίστηκα καὶ χόρτασα τὸ
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἄλιος κλάμα,
νημερτής· τότες μοῦ λέει ὁ ἀλάθευτος τῆς θάλασσας
"ἢ μηκέτι, Ἀτρέος υἱέ, πολὺν χρόνον ὁ γέρος.
ἀσκελὲς οὔτω "Μὴν παρακλαῖς ἀνέπαυα, γιὲ τοῦ Ἀτρέα,
κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· τὸ κλάμα
ἀλλὰ τάχιστα δὲ μᾶς φελᾱ, μόν' κοίταξε πῶς γλήγορα νὰ
φτάσης
- 545 πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν στὸν τόπο σου, κι ἢ ζωντανὸ θὰ τότε βρῆς
ἴκηαι, ἀκόμα,
ἢ νὰ τὸν κόψη πρόλαβε ὁ Ὀρέστης, κι ἐσὺ
Ἵρέστης τότες
κτεῖνεν ὑποφθάμενος, σὺ δὲ κεν τάφου προφταίνεις νὰ παραβρεθῆς στοὺ νεκρικὸ
ἀντιβολήσῃς.' τραπέζι."
"ὧς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ Αὐτὰ μοῦ 'πε, κι ἐμένανε συνέφερε ἡ
θυμὸς ἀγήνωρ καρδιά μου,
αὐτίς ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀχνυμένῳ περ κι ἡ ἀντρειωμένη μου ψυχὴ, μ' ὅλη τῇ
ἰάνθη, θλίψη πού 'χε,
- 550 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα Τότες μ' αὐτὰ τοῦ μίλησα τὰ φτερωμένα
προσηύδων· λόγια.
"ἢ τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον "Τούτους τοὺς ξέρω πιά· μὰ ἐσὺ τὸν τρίτο
ἄνδρ' ὀνόμαζε, λέγε μου ἄντρα,
ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερούκεται εὐρέι πού στὰ πλατιὰ τὰ πέλαγα ζώντας
πόντῳ κρατιέται ἀκόμα,
ἢ ἐθάνων· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἢ καὶ νεκρός, — μὰ θέλω ἐγὼ νὰ μάθω, κι
ἀκοῦσαι'. ἄς λυπᾶμαι."
- "ὧς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος Ἐτ' εἶπα, κι αὐτὸς γύρισε κι ἀπολογία μοῦ
προσέειπεν· κάνει·
- 555 ἰυῖός Λαέρτεω, Ἰθάκη ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων· "Εἶν' τοῦ Λαέρτη ὁ γιὸς αὐτός, πού
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερόν κατὰ κατοικεῖ στοὺ Θιάκι.
δάκρυ χέοντα, Τὸν εἶδα ἐγὼ σ' ἓνα νησι δάκρυα πολλὰ νὰ
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἢ μιν χύνη,
ἀνάγκη στῆς θέαινας τῆς Καλυψῶς, πού δίχως
ἰσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν θέληση του
ἰκέσθαι· κρατάει τον, καὶ δὲ δύνεται νὰ δῆ γλυκειὰ
οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ πατρίδα·
ἑταῖροι, τί μήτε πλοῖα μὲ τὰ κουπιὰ μήτε
συντροφους ἔχει,
- 560 οἱ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα πού νὰ τὸν πάρουν ἀπ' ἐκεῖ στῆς

- θαλάσσης.
 σοι δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ
 Μενέλαε,
 Ἄργει ἐν ἵπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον
 ἐπισπεῖν,
 ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδῖον καὶ
 πείρατα γαίης
 ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς
 Ῥαδάμανθς,
 565 τῆ περ ῥήϊστη βιοτῆ πέλει
 ἀνθρώποισιν·
 οὐ νιφετός, οὔτ' ἄρ χειμῶν πολὺς οὔτε
 ποτ' ὄμβρος,
 ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνεῖοντος
 ἀήτας
 Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν
 ἀνθρώπους·
 οὔνεκ' ἔχεις Ἑλένην καὶ σφιν γαμβρὸς
 Διὸς ἐσοί'.
- 570 "ὡς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο
 κυμαίνοντα.
 αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις
 ἐτάροισιν
 ἦια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε
 κίοντι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ
 θάλασσαν,
 δόρπον θ' ὄπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν
 ἀμβροσίη νύξ,
 575 δῆ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
 θαλάσσης.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
 Ἥως,
 νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς
 ἅλα διαν,
 ἐν δ' ἰστούς τιθέμεσθα καὶ ἰστία νηυσὶν
 εἴσης,
 ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι
 καθίζον·
 580 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον
 ἐρετμοῖς.
 ἄψ δ' εἰς Αἰγύπτιο διπετέος ποταμοῖο
- θάλασσας τὰ πλάτια.
 Κι ἐσὺ, Μενέλαε διόθρεφτε, τῆς μοίρας
 σου δὲν εἶναι
 στ' Ἄργος τ' ἀλογοβόσκητο νὰ λυώσης τῆ
 ζωῆ σου,
 παρὰ στὰ πέρατα τῆς γῆς, στὰ Ἥλύσια τὰ
 λημέρια,
 πού 'ναι ὁ ξανθὸς Ραδάμανθς, οἱ θεοὶ
 θένα σὲ στείλουν,
 ἐκεῖ πού οἱ μέρες τῶν θνητῶν ἀνάλαφρες
 διαβαίνουν·
 δὲν ἔχει οὔτε χειμῶνα ἐκεῖ, μήτε βροχὴ καὶ
 χιόνι,
 μόνε τ' ἀγέρι τὸ γλυκὸ τοῦ Ζέφυρου
 ἀνεβάζει
 παντοτινὰ ὁ Ὠκεανός, καὶ τοὺς θνητοὺς
 δροσίζει·
 τί ἔχεις τὴν Ἑλένη ἐσὺ, κι εἶσαι γαμπρὸς
 τοῦ Δία."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ στὴ θάλασσα βουτάει τὴν
 κυματοῦσα.
 Καὶ πέρα ἐγὼ στοὺς θεόμοιαστους
 συντρόφους καὶ στὰ πλοῖα
 ξεκίνησα μὲ τὴν καρδιά περίσσια
 ταραγμένη.
 Καὶ σάνε κατεβήκαμε στὸ πλοῖο καὶ στ'
 ἀκρογιάλι,
 τὸ δεῖπνο μας τοιμάσαμε, κι ἡ θεία σὰν
 ἦρθε ἡ νύχτα,
 νὰ κοιμηθοῦμε πέσαμε πᾶς τοῦ γιालοῦ
 τὴν ἄκρη.
 Σὰ φάνη ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
 Αὐγούλα,
 πρῶτα στὴ λαμπροθάλασσα τραβᾶμε τᾶ
 καράβια,
 καὶ τὰ κατάρτια στήνουμε μ' ἀπάνω τὰ
 πανιά τους.
 Μπήκαν κι ἐκεῖνοι, κάθισαν ἀράδα στὰ
 σανίδια,
 καὶ τὸν ἀστραφτερὸ γιालὸ μὲ τὰ κουπιά
 βαροῦσαν.
 Στὸν οὐρανόχυτο Αἴγυπτο μπήκαν τὰ

- στήσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας
 ἑκατόμβας.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον
 αἰὲν ἐόντων,
 χεῦ Ἄγαμέμνονι τύμβον, ἴν' ἄσβεστον
 κλέος εἴη.
- 585 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ
 μοι οὔρον
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὤκα φίλην ἐς πατρίδ'
 ἔπεμψαν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν
 ἐμοῖσιν,
 ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε δωδεκάτη τε
 γένηται
 καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι
 ἀγλαὰ δῶρα,
- 590 τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον εὐξοον· αὐτὰρ
 ἔπειτα
 δώσω καλὸν ἄλειςον, ἵνα σπένδησθα
 θεοῖσιν
 ἀθανάτοις ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα
 πάντα."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΐδα·
 "Ἄτρεΐδη, μὴ δὴ με πολὺν χρόνον
 ἐνθάδ' ἔρυκε.
- 595 καὶ γὰρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ'
 ἀνεχοίμην
 ἤμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἔλοι πόθος
 οὐδὲ τοκήων·
 αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν
 ἀκούων
 τέρπομαι. ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν
 ἑταῖροι
 ἐν Πύλῳ ἠγαθέη· σὺ δέ με χρόνον
 ἐνθάδ' ἔρύκεις.
- 600 δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον
 ἔστω·
 ἵππους δ' εἰς Ἴθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ
 σοὶ αὐτῷ
 ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο
 ἀνάσσεις
- πλοῖα κὶ ἀράξαν,
 καὶ τέλεσα ἑκατοβοδιῶν καλῆς ἐκεῖ θυσίης·
 καὶ τῶν θεῶν τῆ μάνητα σὰν ἔπαψα,
 μνημούρι
 τοῦ Ἀγαμέμνονα ἔστησα, νὰ ζήση τ' ὄνομά
 του.
 Καὶ σὰν τὰ τέλειωσα, ἔφυγα· μοῦ στείλαν
 πρῦμο ἀγέρα
 οἱ ἀθάνατοι, καὶ στῆ γλυκεῖα μὲ φέρανε
 πατρίδα.
 Ὡς τόσο, δέξου τώρα ἐσὺ στοὺς πύργους
 μου νὰ μείνης,
 ὥσπου μέρεις ἔντεκα ἢ καὶ δώδεκα νὰ
 γίνουν
 πρεπούμενα σὲ προβοδῶ ἐγὼ τότε, καὶ σοῦ
 δίνω
 δῶρα λαμπρά, τρία ἄλογα κὶ ἀμάξι
 σκαλισμένο,
 καὶ κρασοπότηρο ὁμορφο, νὰ στάζης τῶν
 θεῶνε,
 καὶ βλέποντας το ὀλοζωῆς ἐμένα νὰ
 θυμᾶσαι."
 Κὶ ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
 τοῦ κάνει·
 "Τοῦ Ἄτρεᾶ γιέ, νὰ μὲ κρατᾶς μὴ θές ἐδῶ
 σὲ μάκρος.
 Ἐγὼ καὶ χρόνο δέχουμαι νὰ κάθουμαι
 κοντά σου,
 χωρὶς νὰ λαχταρᾶ γονιοὺς καὶ σπιτικὸ ἢ
 ψυχὴ μου,
 γιὰτὶ μὲ γλύκα σ' ἀγρικῶ νὰ λές καὶ νὰ
 δηγέσαι.
 Μὰ θὰ 'χουν οἱ συντρόφοι μου στὴν Πύλο
 στενοχώρια,
 κὶ ἐσὺ πολὺν καιρὸ ζητᾶς ἐδῶ νὰ μὲ
 κρατησης.
 Δῶρο ὅ,τι δώσης μου, τιμὴ θὰ τό 'χω καὶ
 καμάρι·
 τ' ἀλόγατα ὅμως δὲν μπορῶ στὸ Θιάκι νὰ
 τὰ φέρω,
 μόνε θὰ σοῦ τ' ἀφήσω ἐδῶ, νὰ τὰ χαρῆς,
 πὺν ὀρίζεις

εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ
κύπειρον
πυροὶ τε ζειαὶ τε ἰδ' εὐρυφυῆς κρι
λευκόν.

605 ἐν δ' Ἰθάκη οὐτ' ἄρ' δρόμοι εὐρέες οὔτε
τι λειμών·
αἰγίβοτος, καὶ μάλλον ἐπήρατος
ἵπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ'
εὐλείμων,
αἴθ' ἀλί κεκλίεται· Ἰθάκη δέ τε καὶ
περὶ πασέων."
ὡς φάτο, μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς
Μενέλαος,

610 χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὀνόμαζεν·
"αἶματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ'
ἀγορεύεις·
τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μεταστήσω
δύναμαι γάρ.
δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια
κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν
ἐστιν·

615 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον·
ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' χεῖλεα
κεκράανται,
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρην δέ ἐ
Φαίδιμος ἦρωας,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἐὸς δόμος
ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω
τόδ' ὀπάσσαι."

620 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου
βασιλῆος.
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα
οἶνον·
σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι
ἔπεμπον.

μεγάλῃ ὀλόγυρα ἀπλωσιά, μὲ περισσὸ
τριφύλλι,
μὲ κύπερη, μὲ στάρι, ζειά, καὶ φουντωτὸ
κριθάρι.

Στὸ Θιάκι ἐμεῖς δὲν ἔχουμε δρόμους
πλατιούς, λιβάδια·
γιδότοπος, πιὸ νόστιμος ἀπ' ἀλογῆσες
χῶρες.
Μήτ' ἄλογα δὲ βρίσκονται, μήτε λιβάδια
ἀπάνω
στὰ θαλασσόζωστα νησιά, κι ἀπ' ὅλα δὰ
στὸ Θιάκι."

Αὐτὰ εἶπε· χαμογέλασε ὁ τρανόφωνος
Μενέλαος,

καὶ τότε λαφροχάδεψε κι ὀνόμασέ τον κι
εἶπε·

"Αἶμα καλό, παιδάκι μου, τὰ λόγια σου
μου δείχνουν·
σοῦ ἀλλάζω τ' ἄλογα, μπορῶ κι ἀλλιῶς νὰ
σὲ φιλέψω·
ἀπ' ὅσα δῶρα σπίτι μου φυλάω
θησαυρισμένα,
σοῦ δίνω τ' ὀμορφότερο, τὸ πιὸ βαριότιμό
μου.
Σοῦ δίνω ψιλοδούλευτο κροντήρι, ὄλο
ἀσήμι,
κι ἀπάνωθε τὰ χεῖλη του μὲ μάλαμα
σμιγμένα·
δουλειὰ τοῦ Ἡφαίστου· ὁ Φαίδιμος ὁ
ἦρωας τό 'χε δώσει,
ὁ ρήγας τῶν Σιδονιτῶν, τότες πού ἐδῶ
γυρνώντας
στ' ἀρχοντικά του κόνεψα· δικό σου νὰ 'ναι
θέλω."

Τέτοιες κουβέντες ἔκαναν ἐκεῖνοι
ἀνάμεσό τους·
κι οἱ καλεσμένοι μπαίνανε στοῦ βασιλιᾶ
τοὺς πύργους,
καὶ φέρναν, ἄλλοι πρόβατα, κι ἄλλοι
κρασιὶ γιὰ ἠρώους·
τὰ σιταρόψωμα ἔστελναν οἱ λυγερὲς
κυράδες,

ὡς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι
πένοντο.

μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος
μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν
ιέντες

ἐν τυκτῶ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν
ἔχοντες.

Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος
θεοειδής,
ἄρχοι μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ'
ἄριστοι.

630 τοῖς δ' υἱὸς Φρονίου Νοήμων ἐγγύθεν
ἔλθων

Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος
προσέειπεν·

"Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἦε
καὶ οὐκί,

ὀππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου
ἡμαθόεντος;

νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεῶ
γίγνεται αὐτῆς

635 Ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα
μοι ἵπποι

δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι
ταλαεργοὶ

ἀδμηῆτες· τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος
δαμασαίμην."

ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον·
οὐ γὰρ ἔφαντο

ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήιον, ἀλλὰ πού
αὐτοῦ

640 ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι ἢ ἐ
συβώτῃ.

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη
Εὐπείθεος υἱός·

"νημερτές μοι ἐνίσπε, πότε ὥχετο καὶ
τίνες αὐτῶ

κοῦροι ἔποντ'; Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ εἰοὶ
αὐτοῦ

θῆτές τε δμῶές τε; δύναϊτό κε καὶ τὸ
τελέσσαι.

καὶ μὲς τοὺς βασιλόπυργους τοιμάζαν τὸ
τραπέζι.

Καὶ στοῦ Ὀδυσσέα κατάμπροστα οἱ
μνηστῆρες τὰ παλάτια
δισκοβολώντας γλέντιζαν καὶ ρίχνοντας
κοντάρια

σὲ γῆς στρωτή, πού ἀδιάντροπα ἐκεῖ
πάντα μαζεύονταν.

Μὰ οἱ ἀρχηγοὶ κι οἱ πρῶτοι τους στήν
παλληκαροσύνη,

ὁ Ἀντίνοος κι ὁ θεόμοιαστος Εὐρύμαχος,
καθόνταν.

Σ' ἐτούτους ὁ Νοήμονας, ὁ γιὸς τοῦ
Φρόνιου ἦρθε,

καὶ στὸν Ἀντίνο μίλησε, καὶ ρώτηξέ τον κι
εἶπε·

"Ἀντίνο, τάχα ξέρουμε, γιὰ ὁ νοὺς μας
δὲν κατέχει,

τοὺς ἄμμοις ὁ Τηλέμαχος τῆς Πύλος πότε
ἀφήνει;

Μὲ τὸ καράβι μου ἔφυγε, καὶ τό 'χω
ἀνάγκη τώρα,

πέρα νὰ πάω, στήν Ἥλιδα, πού δώδεκα
φοράδες

μου θρέφουνε δουλευτικά μὰ ἀδάμαστα
μουλάρια,

πού ἤθελα ἐδῶ κανένα τους νὰ φέρω νὰ
δαμάσω."

Εἶπε, κι ἐκεῖνοι θάμασαν· τί στοῦ Νηλέα
τὴν Πύλο

δὲν ἔλεγαν πῶς μίσεψε, μόν' κάπου στήν
ξοχή του,

γιὰ μὲ τὰ πρόβατα ἔμνησκε, γιὰ στοῦ
χοιροβοσκοῦ του.

Κι ὁ Ἀντίνοος, τοῦ Εὐπείθη ὁ γιός, τοῦ
μίλησε καὶ τοῦ εἶπε·

"Πές μου σωστά, πότε ἔφυγε, καὶ ποιούς
μαζί του πῆρε;

τάχα Θιακήσους διαλεχτούς, γιὰ
πλερωτούς καὶ δούλους;

Γιατί κι αὐτὸ θὰ τό 'κανε. Πές μου ἀνοιχτὰ
κι ἐτοῦτο,

645 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον,
ὄφρ' ἐν εἰδῶ,
ἢ σε βίη ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα
μέλαιναν,
ἦε ἐκῶν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπύξατο
μύθῳ."
τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον
ἠΰδα·
"αὐτὸς ἐκῶν οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ
ἄλλος,

650 ὅππότε ἄνῆρ τοιοῦτος ἔχων
μελεδήματα θυμῷ
αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν
εἴη.
κοῦροι δ', οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι
μεθ' ἡμέας,
οἱ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ'
ἐνόησα
Μέντορα, ἦε θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα
ἐήκει.

655 ἀλλὰ τὸ θαυμάζω ἴδον ἐνθάδε
Μέντορα διὸν
χθιζὸν ὑπηροῖον, τότε δ' ἔμβη νηὶ
Πύλονδε."
ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα
πατρός,
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο
θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστήρας δ' ἄμυδις κάθισαν καὶ
παῦσαν ἀέθλων.

660 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος
υἱός,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες
ἀμφιμέλαινοι
πίμπλαντ', ὅσση δέ οἱ πυρὶ
λαμπετόωντι εἰκτην·
"ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως
ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ
τελέεσθαι.

665 ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται
αὐτῶς

νὰ ξέρω· τὸ καράβι σου, στο πῆρε μὲ τὸ
ζόρι,
ἢ τάχα σὲ καλόπιασε, καὶ τό 'δωσες
μονάχος ;"

Καὶ γύρισε ὁ Νοήμονας τοῦ Φρονίου ὁ
γιὸς καὶ τοῦ εἶπε·

"Τοῦ τό 'δωσα ἀπὸ λόγου μου· τί τάχα θά
'κανε ἄλλος,

ἂν τέτοιος ἄντρας, ἔχοντας ἔννοιες πολλές
στὸ νοῦ του,
παρακαλοῦσε ; Δύσκολο νὰ τοῦ ἀρνηθῆς
τῇ χάρη.

Πῆρε μαζί του τοῦ Θιακιοῦ τὰ πρῶτα
παλληκάρια,

κι εἶδα ἀρχηγὸ τὸ Μέντορα νὰ μπαίνει στὸ
καράβι,

ἴσως καὶ νὰ 'τανε θεὸς ποὺ τοῦ 'μοιαζε
περίσσια.

Μὰ αὐτὸ ἀπορῶ· ποὺ ἐχτὲς ταχὺ τὸ
Μέντορα ἐδῶ εἶδα,

κι ὡς τόσο μπῆκε τότε αὐτὸς στὸ πλοῖο νὰ
πάη στὴν Πύλο."

Ἄμα εἶπε τοῦτα, κίνησε στὸ σπῆτι τοῦ
γονιοῦ του·

μὰ οἱ δυὸ ἐκεῖνοι ποὺ ἄκουγαν ταράχτηκε
ἡ ψυχὴ τους,

καὶ τοὺς μνηστήρες κάθισαν, καὶ πάψαν
τοὺς ἀγῶνες.

Κι ὁ Ἀντίνοος, τοῦ Εὐπείθη ὁ γιός, τοὺς
μίλησε μὲ πίκρα,

τί λύσσα τὰ συνέπαιρνε τὰ μαῦρα σωθικά
του,

καὶ μοιάζανε τὰ μάτια του σὰ λαμπερὲς
δυὸ φλόγες·

"Γιὰ δὲς μεγάλο κάμωμα, ταξίδι νὰ
τολμήση,

ποὺ λέγαμε ὁ Τηλέμαχος πῶς δὲν τὰ
βγάζει πέρα.

Σὲ τόσων πείσμα ἓνα παιδὶ νὰ πάρη πλοῖο
νὰ φύγη,

- νῆα ἔρουσσάμενος, κρίνας τ' ἀνά δῆμον ἀφοῦ τοῦ τόπου διάλεξε τὰ πρῶτα
 ἀρίστους. παλληκάρια.
 ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· Ἀρχίζει κι ἀπ' τὰ πρῶτα του χειρότερα ποῦ
 ἀλλά οἱ αὐτῶ ὁ Δίας
 Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἤβης μέτρον νὰ τόνε σπάση πρὶν ἐρθῆ καὶ βάσανα μᾶς
 ἰκέσθαι. φέρη.
 ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' Μὰ πλοῖο δόστε μου γοργὸ καὶ εἰκοσαριά
 ἑταίρους, συντρόφους
 670 ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχῆσομαι ἠδὲ καρτέρι νὰ τοῦ στήσω ἐγὼ καὶ νὰ
 φυλάξω παραμονέψω
 ἐν πορθμῶ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε μὲς στὰ στενὰ ἐκεῖ τοῦ Θιακιοῦ καὶ τῶν
 παιπαλοέσσης, βροχιῶν τῆς Σάμης,
 ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα νὰ τὸ καῆ ποῦ ἀρμένισε γιὰ χάρη τοῦ
 πατρὸς." γονιοῦ του."
 "ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον Εἶπε, κι οἱ ἄλλοι στέργανε καὶ θαρρεσιὰ
 ἠδ' ἐκέλευον. τοῦ δίναν·
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς κατόπι σηκωθήκανε καὶ στὸ παλάτι
 Ὀδυσῆος. μπηαν.
 675 οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον Ὅμως πολὺ δὲν ἄργησε νὰ μάθη ἢ
 ἦεν ἄπυστος Πηνελόπη
 μύθων, οὐς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ ὅσα οἱ μνηστῆρες μυστικὰ στὸ νοῦ τους
 βυσσοδόμευον· μαγειρεῦαν,
 κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο τί ὁ κήρυκας ὁ Νέδοντας τῆς τά 'πε, ποῦ
 βουλὰς ἀκούσέ τα,
 αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὄντας παρόξω τῆς αὐλῆς, ποῦ ἐκεῖ τὰ
 ὕφαινον. κρυφοπλέχναν,
 βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα καὶ μπηκε νὰ τὰ μπιστευτῆ τῆς
 Πηνελοπέιη· Πηνελόπης μέσα.
 680 τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Καὶ στὸ κατώφλι ποῦ εἶδε τον ἢ Πηνελόπη,
 Πηνελόπεια· ἀρχίζει·
 "κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες "Τί σ' ἔστειλαν, ὦ κήρυκα, ἐδῶ οἱ
 ἀγαυοί; τρανοὶ μνηστῆρες;
 ἦ εἰπέμεναι δμωῆσιν Ὀδυσσῆος θείοιο τάχα τίς δοῦλες τοῦ θεϊκοῦ Ὀδυσσέα νὰ
 ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς προστάξης
 δαῖτα πένεσθαι; νὰ πάψουν τίς σπιτοδουλειὲς καὶ δεῖπνο
 μὴ μνηστεύσαντες μηδ' ἄλλοθ' νὰ τοὺς στρώσουν;
 ὁμιλήσαντες Νὰ μὴν τὸ σώσουν ἄλλα πιά νὰ δοῦνε
 γάμου γλέντια,
 685 ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε μόνε νὰ φᾶνε ἐδῶ ἄς ἔρθουν τὸ δεῖπνο τὸ
 δειπνήσειαν· στερνό τους.
 οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον Ποῦ ἐδῶ μαζεύεστε καὶ βιὸς μεγάλο
 κατακείρετε πολλόν, καταλεῖτε,

- κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
 ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
 οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
 690 οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαΐσιον οὔτε τι εἰπῶν ἐν δήμῳ, ἧ τ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλῆων· ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
 κεῖνος δ' οὐ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
 φαίνεται, οὐδέ τις ἐστι χάρις μετόπισθ' ἐνεργέων."
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
 "αἶ γὰρ δὴ, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἶη.
 ἀλλὰ πολὺ μείζον τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
 700 Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὄξει χαλκῶ
 οἴκαδε νισόμενον· ὃ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
 ἐς Πύλον ἠγαθήην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα διαν."
 ὡς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τῷ δέ οἱ ὄσσε
 705 δακρυόφι πλησθεν, θαλερῇ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
 ὄψε δὲ δὴ μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 "κῆρυξ, τίπτε δέ μοι πάϊς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεῶν
 τὰ πλούτια τοῦ Τηλέμαχου, καὶ τάχα ἀπ' τοὺς γονιούς σας,
 σὰν ἦσαστε μωρὰ παιδιὰ, δὲν τό 'χετε ἀκουσμένο
 τὸ τί τούς στάθηκε ἐκείνους ὁ θεῖος ὁ Ὀδυσσεάς,
 πού κανενός τους ἄδικο μῆτ' ἔκαμε μῆτε εἶπε,
 σὰν πού στὸν κόσμον συνηθοῦν οἱ θεῖκοι οἱ ρηγάδες,
 κι ἄλλο ἄξαφνα θνητὸ μισοῦν, ἄλλο θνητὸ ἀγαπᾶνε.
 Ἐκεῖνος σὲ ἄντρα ὑβριστικὰ δὲ φέρθηκε ποτές του,
 μὰ ἐσᾶς κι ὁ νοῦς σας φανερός καὶ τ' ἀπρεπά σας ἔργα,
 καὶ χάρη, ἃ σᾶς γενῆ καλό, κατόπι δὲν κρατᾶτε."
 Καὶ τότε ὁ πολυστόχαστος ὁ Μέδοντας τῆς εἶπε·
 "Νὰ 'ταν αὐτό, βασίλισσα, τὸ πιὸ βαρὺ κακό μας·
 μὰ ἐν' ἄλλο ἀκόμα πιὸ βαρὺ καὶ φοβερὸ οἱ μνηστῆρες
 τὴν ὥρα αὐτὴ σκαρώνουνε, πού ὁ Δίας νὰ τὸ χαλάση.
 Πασκίζουν τὸν Τηλέμαχο στὸ γυρισμὸ νὰ κόψουν,
 πού νὰ ζητήση μίσειψε μαντάτα τοῦ γονιοῦ του,
 στὴ θεία τῆ Λακεδαίμονα καὶ στὴν καλὴ τὴν Πύλο."
 Εἶπε, κι ἐκείνης κόπηκαν τὰ γόνατα, ἠ καρδιά της·
 ὥρα πολλὴ τῆ γλῶσσα της ἀμιλησιὰ κρατοῦσε,
 τὰ μάτια δάκρυα γέμισαν, καὶ πιάστηκε ἠ φωνή της.
 Τέλος αὐτὰ τοῦ μίλησε τὰ λόγια· "Κήρυκά μου,
 τί μοῦ 'φυγε τ' ἀγόρι μου ; Δὲν εἶχε αὐτὸς ἀνάγκη

- νηῶν ἠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἶθ' ἄλως ἵπποι
ἀνδράσι γίνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
- 710 ἦ ἵνα μηδ' ὄνομα αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;"
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων
πεπνυμένα εἰδώς·
"οὐκ οἶδ' ἢ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἐοῦ ἢ νόστον ἢ ὄν τινα πότμον ἐπέσπεν."
- 715 ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμα Ὀδυσῆος.
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δίφρω ἐφέζεσθαι πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἴζε πολυκμήτου θαλάμοιο
οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμῶαι μινύριζον
- 720 πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
τῆς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·
"κλῦτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
ἐκ πασέων, ὅσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἦ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
- 725 παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
νῦν αὖ παιδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὄρμηθέντος ἄκουσα.
- νὰ μπῆ στὰ πλοῖα τὰ γοργά, πού γιὰ τοὺς ἄντρες εἶναι
σὰν ἄλογα τῆς θάλασσας, νὰ τοὺς πελαγοφέρουν.
"Ἡ τάχατες μήτε ὄνομα στή γῆς νὰ μὴν τοῦ μείνη;"
Κι ὁ γνωστικός ὁ Μέδοντας ἀπολογήθη
κι εἶπε.
"Δὲν ξέρω ἂν θεὸς τὸν κίνησε, γιὰ τοῦ 'ρθε ἀπὸ βουλή του,
νὰ πάη στήν Πύλο, τοῦ γονιοῦ τὸ γυρισμὸ νὰ μάθῃ,
ἢ ἂν τελείωσε, ποιό στάθηκε τὸ τέλος του ν' ἀκούσῃ."
- Αὐτὰ σὰν εἶπε, γύρισε μὲς στοῦ Ὀδυσσέα τοὺς πύργους.
Κι ἐκείνη τὴν ψυχόδερνε καὶ τὴ βαροῦσε ὁ πόνος,
καὶ μήτε σ' ἓνα ἀπ' τὰ θρονιά δὲν μπόρειε νὰ καθίση,
παρὰ στοῦ καλοκάμωτου θαλάμου τὸ κατώφλι
κάθισε δάκρυα χύνοντας πικρά, κι οἱ παρακόρες,
γριές καὶ νιές τοῦ παλατιοῦ, μαζί της σιγοκλαῖγαν.
Κι ἐκείνη βαριοκλαίγοντας τοὺς εἶπε·
"Ἀγαπημένες,
ἀκούτε· πιότερα δεινὰ μοῦ 'δωσ' ἐμένα ὁ Δίας
ἀπ' ὅλες πού γεννήθηκαν καὶ ζήσανε μαζί μου.
Λαμπρὸ καὶ λιονταρόψυχο πρῶτα στερήθηκα ἄντρα,
μὲ μύρια μὲς στοὺς Δαναοὺς καμάρια στολισμένο,
πού στήν Ἑλλάδα ἢ δόξα του καὶ στ' Ἄργος ὅλο βγήκε.
Τῶρ' ἀπ' ἐδῶ μοῦ ἀρπάξανε οἱ ἀνέμοι καὶ τὸ γιό μου,
ἀνάκουστα, καὶ μίσειψε χωρὶς νὰ τόνε νιώσω.

- σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ
θέσθε ἐκάστη
- 730 ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι
σάφα θυμῶ,
ὅππότε' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα
μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν
ὀρμαίνοντα,
τῶ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός
περ ὁδοῖο,
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν
ἔλειπεν.
- 735 ἀλλὰ τις ὀτρηνῶς Δολίον καλέσειε
γέροντα,
δμῶ' ἐμόν, ὄν μοι δῶκε πατῆρ ἔτι δεῦρο
κιούση,
καὶ μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα
τάχιστα
Λαέρτη τάδε πάντα παρεζόμενος
καταλέξει,
εἰ δὴ πού τινα κείνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν
ύφήνας
- 740 ἔξελθῶν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
ὄν καὶ Ὀδυσσῆος φθῖσαι γόνον
ἀντιθέοιο."
- τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς
Εὐρύκλεια·
"νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε
νηλεί χαλκῶ
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ
ἐπικεύσω.
- 745 ἦδ' ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ ὅσσ'
ἐκέλευε,
σῖτον καὶ μέθυ ἠδύ· ἐμεῦ δ' ἔλετο
μέγαν ὄρκον
μὴ πρὶν σοὶ ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε
γενέσθαι
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος
ἀκοῦσαι,
ὥς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χροῶα καλὸν
ιάπτῃς.
- Ἀπόνετες, πού καμιανῆς δὲν πέρασε ἀπ'
τὸ νοῦ σας
νὰ μὲ ξυπνήσετε, ἂν καὶ καλὰ τὰ ξέρατε
ἔσεις ὅλα,
τότες πού μπῆκε στὸ βαθὺ καὶ μελανὸ
καράβι,
Ἄν ἐγὼ τ' ἄκουα πῶς αὐτὸς ταξίδι
μελετοῦσε,
θά 'μνησκε ἐδῶ, κι ἄς ἦτανε στὶς ξενιτειὲς
ὁ νοῦς του·
ἀλλιῶς, νεκρὴ θὰ μ' ἄφηνε σ' αὐτὰ τὰ
σπίτια μέσα.
Μὰ ἄς τρέξουν κι ἄς φωνάξουνε τὸ γέρο
τὸ Δολίο,
πού ὁ κύρης δουλο μου 'δωσε πριχοῦ νὰ
ρθῶ ἐδῶ πέρα,
καὶ μου φυλάει τὸ σῦδεντρο περβόλι·
αὐτὸς νὰ σύρη
καὶ νὰ καθίση νὰ τὰ πῆ ἕνα ἕνα τοῦ
Λαέρτη,
ἴσως κι ὁ νοῦς του στοχαστῆ, καὶ τότες βγῆ
στὸν κόσμο
καὶ σ' ὅλους παραπονεθῆ πού βάλθηκαν
κι ἐκεῖνου
καὶ τοῦ Ὀδυσσέα τοῦ ἰσόθεου τὸ γόνον ν'
ἀφανίσουν."
- Κι ἡ Εὐρύκλεια ἢ παραμάνα της
γυρνάει κι ἀπολογιέται·
"Καλὴ νυφούλα μου, ἔπαρε μαχαίρι νὰ μὲ
κόψῃς,
γιά μὲς στὰ σπίτια σου ἄσε με· δὲ θὰ σοῦ
κρύψω λόγο.
Τὰ γνῶριζα ὅλα, κι ὅ,τι αὐτὸς μου
πρόσταξε, ἔδωκά του,
καὶ στάρικα καὶ γλυκὸ κρασί· μὰ μέγα μου
'βαλε ὄρκο
δώδεκα μέρες πρὶ γενοῦν νὰ μὴν τὸ
ξεστομίσω,
ἢ πρὶν ἐσὺ ποθήσης τον καὶ μάθῃς το πῶς
λείπει,
γιά νὰ μὴν κλαῖς καὶ μᾶς χαλνᾶς τὴν ὥρια
σου τὴν ὄψη.

- 750 ἄλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα,
 εἰς ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι
 γυναιξίν
 εὔχε' Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
 ἢ γὰρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο
 σαώσαι.
 μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ
 γὰρ οἶω
- 755 πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν
 Ἀρκεισιάδαο
 ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς
 κεν ἔχησι
 δώματά θ' ὑπερεφεία καὶ ἀπόπροθι
 πίονας ἀγρούς."
 ὡς φάτο, τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ'
 ὅσσε γόοιο.
 ἢ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα
- 760 εἰς ὑπερῶ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι
 γυναιξίν,
 ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέω, ἠρᾶτο δ'
 Ἀθήνη·
 "κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος,
 Ἄτρυτώνη,
 εἴ ποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν
 Ὀδυσσεὺς
 ἦ βοὸς ἦ οἶος κατὰ πίονα μηρί' ἔκκε,
- 765 τῶν νῦν μοι μνήσαι, καί μοι φίλον υἷα
 σάωσον,
 μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς
 ὑπερηνορέοντας."
 ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν
 ἀρῆς.
 μνηστῆρες δ' ὀμάδησαν ἀνὰ μέγαρα
 σκιόεντα·
 ᾧδε δέ τις εἶπεσκε νέων
 ὑπερηνορέωντων·
- 770 "ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη
 βασιλεία
- Μὰ σὰ λουστῆς καὶ καθαρὰ σὰ ντύσης τὸ
 κορμί σου,
 καὶ μὲ τις βάγιες σου ἀνεβῆς στ' ἀνώγι,
 προσευκήσου
 στοῦ Δία τοῦ αἰγιδόσκεπου τὴν κόρη τὴν
 Παλλάδα,
 τί ἐκείνη κι ἀπὸ θάνατο μπορεῖ νὰ τότε
 σώση.
 Τοῦ δόλιου γέρου βάσανα καινούργια μὴν
 τοῦ δίνης·
 θαρρῶ πῶς δὲν τ' ὀχτρεύονται οἱ
 ἀθάνατοι τὸ γένος
 τοῦ γιοῦ τοῦ Ἀρκείσιου· πάντα δὰ κάποιος
 θὰ μείνη νὰ 'χη
 τὰ σπίτια τ' ἀψηλόχτιστα καὶ τὰ παχιά
 χωράφια."
 Εἶπε, κι ἐκείνη μέρωσε, τῆς στέγνωσαν
 τὰ μάτια,
 καὶ λούστηκε, καὶ φόρεσε καθάρια τὸ
 κορμί της,
 κι ἀντάμα μὲ τις βάγιες της ἀνέβηκε στ'
 ἀνώγι,
 καὶ στὸ πανέρι βάζοντας κριθάρι,
 προσευκιέται·
 "Ἄκου με, τοῦ αἰγιδόσκεπου τοῦ Δία
 τρανὴ κόρη·
 ἂν ὁ πολύβουλος ποτὲ Ὀδυσσεᾶς στ'
 ἀρχοντικά του
 ξυγγάτα σοῦ 'ψησε μεριά βοδιῶνε καὶ
 προβάτων,
 αὐτὰ τώρα θυμήσου τα, καὶ σῶσε τ' ἀκριβό
 μου,
 καὶ φύλαξέ τον ἀπ' ἐχτροὺς ἀπόκοτους καὶ
 μαύρους."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ ξεφώνισε· κι ἡ θεὰ τὴ
 συνακούγει.
 Μὰ οἱ ἄλλοι στὰ βαθιόσκιωτα παλάτια
 ἀχλολοοῦσαν,
 κι ἀπὸ τοὺς ξεπαρμένους νιοὺς ἕνας αὐτὰ
 λαλοῦσε·
 "Τὸ γάμο ἢ πολυγύρευτη βασίλισσα
 σκαρώνει,

ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν ὅ οἱ φόνος υἱὶ
τέτυκται."

"ὡς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς
ἐτέτυκτο.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ
μετέειπε·

"δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους
ἀλέασθε

775 πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἀπαγγείλησι
καὶ εἴσω.

ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες
τελέωμεν

μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν
ἤραρεν ἡμῖν."

ὡς εἰπὼν ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας
ἀρίστους,

βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα
θαλάσσης.

780 νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἀλὸς
βένθοσδε ἔρυσσαν,

ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ
μελαίνῃ,

ἠρτύναντο δ' ἔρετμὰ τροποῖς ἐν
δερματίνοισιν,

πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἰστία λευκὰ
πέτασσαν·

τεύχεα δέ σφ' ἠνεικαν ὑπέρθυμοι
θεράποντες.

785 ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν, ἐκ δ'
ἔβαν αὐτοί·

ἔνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ
ἔσπερον ἐλθεῖν.

ἢ δ' ὑπερωίῳ αὐθι περίφρων
Πηνελόπεια

κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ
ποτῆτος,

ὀρμαίνουσ' ἢ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς
ἀμύμων,

790 ἢ ὅ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι
δαμείη.

ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν
ὀμίλῳ

τῇ μοῖρα ὅμως τοῦ γιόκα τῆς δὲν τῇ
φαντάστῃ ἀκόμα."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ τί γίνονταν, κὶ αὐτοὶ δὲ
φантаζόνταν.

Ὁ Ἀντίνοος τότες μίλησε κὶ αὐτὰ στοὺς
ἄλλους εἶπε·

"Γιὰ ἀφῆστε τα, καλότυχοι, τὰ λόγια τὰ
μεγάλα,

μιὰ καὶ καλὴ, μὴ μέσαθε κανένας τὰ
προφτάξη.

Μόνε ἄς σκωθοῦμε σιγανά, κὶ ἄς βάλουμε
σὲ δρόμο

αὐτὸ πού βουλευτήκαμε στὸ λογισμό μας
μέσα."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ διαλέξανε μιὰ εἰκοσαριά
λεβέντες,

καὶ στ' ἀκρογιάλι κίνησαν, πρὸς τὸ γοργὸ
καράβι.

Ἀπ' ὅλα πρῶτα τράβηξαν τὸ πλοῖο κατὰ
τὰ βάθια,

καὶ τὸ κατάρτι στήσανε καὶ τὰ πανιά του
ἀπάνω,

καὶ τὰ κουπιά τους στοὺς σκαρμούς μὲ τὰ
λουριά τροπῶσαν,

ὅλα σωστά· τὰ ὀλόασπρα πανιά κατόπι
ἀνοιξαν,

καὶ τ' ἄρματα τοὺς φέρανε τὰ πρόθυμα
κοπέλια.

Ἀράζουνε πρὸς τὸ γιαλὸ τὸ πλοῖο, κὶ ὄξω
βγαίνουν

ἐκεῖ δειπνήσανε, νὰ ρθῆ προσμένοντας τὸ
βράδυ.

Ὡς τόσο κοίτεται ἢ καλὴ στ' ἀνώγι ἢ
Πηνελόπη

χωρὶς θροφή, χωρὶς πιστό, καὶ μόνῃ
συλλογιέται

ὁ γιὸς ὁ παινεμένος τῆς τὸ χάρο ἂν θὰ
ξεφύγη,

ἢ θὰ τοῦ φᾶν οἱ ἀπόκοτοι μνηστῆρες τῇ
ζωῇ του.

Κὶ ὅσο λιοντάρι σκιάζεται σὲ πλῆθος μέσα
ἀνθρώπων,

δείσας, ὅπποτε μιν δόλιον περὶ κύκλον
ἄγωσι,
τόσσα μιν ὀρμαίνουσαν ἐπήλυθε
νήδυμος ὕπνος·

εὔδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα
πάντα.

ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·

εἰδῶλον ποίησε, δέμας δ' ἤικτο γυναικί,
Ἴφθίμη, κούρη μεγαλήτορος Ἰκαρίου,
τὴν Εὐμηλος ὄπυιε Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ
ναίων.

πέμπε δέ μιν πρὸς δῶματ' Ὀδυσσῆος
θεΐοιο,

800 ἦρος Πηνελόπειαν ὀδυρομένην
γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο γοοῖό τε
δακρυόεντος.

ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος
ἱμάντα,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς
μῦθον ἔειπεν·

"εὔδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιμημένη
ἦτορ;

805 οὐ μὲν σ' οὐδὲ ἐῷσι θεοὶ ῥεῖα ζῶοντες
κλαίειν οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἔτι
νόστιμός ἐστι
σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς
ἀλιτήμενός ἐστι."

τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περιφρῶν
Πηνελόπεια,
ἦδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὄνειρείησι
πύλησιν·

810 "τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἤλυθες; οὐ τι
πάρος γε
παλέ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι
δῶματα ναίεις·
καί με κέλεαι παύσασθαι οἰζύος ἠδ'
ὀδυνάων

τριγύρω του σὰ μαζευτοῦν παγίδα νὰ τοῦ
στήσουν,
τόσο κι ἐκεῖνη σάστιζε ὥσπου τὴν πῆρε ὁ
ὑπνος·

καὶ πλαγιασμένη ἀπόμεινε καὶ λύθηκαν οἱ
ἄρμοί της.

Τότες αὐτὸ σοφίστηκε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα·

φάντασμα φτιάνει πὸν ἔμοιαζε ἡ μορφὴ
του μὲ γυναῖκα,

τοῦ Ἰκαρίου τοῦ τρανόψυχου τὴ θυγατέρα
Ἴφθίμη,

πὸν ὁ Εὐμηλος ἀπ' τὶς Φερὲς τὴν εἶχε
σύγκλινή του.

Καὶ στέλνει το στοῦ θεϊκοῦ Ὀδυσσέα τὸ
παλάτι,

τὴν Πηνελόπη πὸν ἔκλαιγε καὶ μοιρολόγα
νὰ ἔβρη,

καὶ νὰ τῆς πάψη τοὺς κλαμούς, τὰ δάκρυα
νὰ τῆς κόψη.

Δίπλα ἀπ' τοῦ σύρτη τὸ λουρὶ στὸ θάλαμό
της μπαίνει,

καὶ στέκετ' ἀποπάνω της κι αὐτὰ τῆς
συντυχαίνει.

"Κοιμᾶσαι, Πηνελόπη μου, μὲ τὴν
καρδιά θλιμμένη;

Δὲ θὲν ἐσὺ νὰ δέρνεσαι οἱ θεοὶ πὸν
καλοζοῦνε,

καὶ νὰ καρδιοπονᾶς· θὰ ρθῆ στὸ Θιάκι
πάλε ὁ γιός σου,

τὶ φταιξιμο δὲν ἔκαμε στοὺς θεοὺς ποτὲς
ἐκεῖνος."

Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη γυρνάει κι
ἀπολογιέται,

γλυκὰ λαφροκοιμάμενη στὶς θύρες τῶν
ὄνειρων·

"Τ' ἦρθες ἐδῶ, ἀδερφοῦλα μου; δὲ σ'
ἔβλεπα ἄλλοτές μου,

τὶ ἡ κατοικία σου εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπ'
ἐδῶ, σὰ ξένα·

μοῦ λὲς νὰ πάψω τοὺς καημοὺς καὶ τοὺς
πολλοὺς μου πόνους,

πολλέων, αἶ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα
καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα
θυμολέοντα,
815 παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν
Δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα
καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν αὖ παιῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπι
νηός,
νήπιος, οὔτε πόνων ἐν εἰδῶς οὔτ'
ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μάλλον ὀδύρομαι ἢ περ
ἐκείνου·
820 τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δεΐδια, μή τι
πάθησιν,
ἢ ὅ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἴν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ
πόντῳ·
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῶ
μηχανόωνται,
ιέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν
ικέσθαι."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη
εἰδῶλον ἀμαυρόν·
825 "θάρσει, μηδέ τι πάγῃ μετὰ φρεσὶ
δεΐδιθι λίην·
τοίη γὰρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἦν τε
καὶ ἄλλοι
ἄνδρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι,
δύναται γάρ,
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην
ἐλεαίρει·
ἢ νῦν με προσέηκε τεῖν τάδε
μυθήσασθαι."
830 τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·
"εἰ μὲν δὴ θεὸς ἐσσι θεοῖό τε ἔκλυες
αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κείνον οἰζυρόν
κατάλεξον,
ἢ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρα φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε καὶ εἶν Αἴδαο δόμοισι."

ποῦ μοῦ ταράζουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν
καρδιά μου καῖνε·
λαμπρὸ καὶ λιονταρόκαρδο νὰ χάσω, λέει,
πρῶτα ἄντρα
μὲ μύρια μὲς στοὺς Δαναοὺς καμάρια
στολισμένο,
ποῦ στὴν Ἑλλάδα ἢ δόξα του καὶ στ' Ἄργος
ὄλο βγήκε,
καὶ τώρα ὁ γιόκας μου νὰ βγῆ μὲ κουφωτὸ
καράβι,
ποῦ 'ναι ἄμαθος ὁ καψερὸς ἀπὸ ἔργατα
καὶ λόγια.
Γιὰ ἐτοῦτον κι ἐγὼ πιότερο θρηγῶ παρὰ
γιὰ κείνον,
γιὰ ἐτούτονε καρδιοχτυπῶ καὶ τρέμω νὰ
μὴν πάθῃ,
γιὰ μὲς στοὺς κόσμους ποῦ περνάει, γιὰ
στὰ πελάγη μέσα·
γιατὶ πολλοὶ ἀπὸ ἔχτρητα γυρεύουνε μὲ
τέχνες
πρὶ νὰ γυρίσῃ σπίτι του νὰ πάρουν τὴ ζωὴ
του".

Καὶ τὸ θαμπὸ τὸ φάντασμα τῆς
ἀπαντάει καὶ λέει·
"Θάρρος, μὴν ἔχῃς φόβο ἐσὺ στὰ σωθικά
σου μέσα·
εἶναι μαζί του φύλακας, ποῦ κι ἄλλοι
ἀποθυμοῦσαν
— γιὰτὶ ἔχει δύναμη πολλὴ — νὰ
παραστέκεταί τους·
εἶν' ἢ Παλλάδα ἢ Ἀθηνᾶ, ποῦ νιώθει τὸν
καημὸ σου,
κι ὡς ἐδῶ πέρα μ' ἔστειλε μ' αὐτὸ τὸ
μῆνυμα τῆς."

Κι ἡ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη γυρνάει κι
ἀπολογιέται.
"Ἄν εἶσαι θεὸς κι ἀπὸ θεοῦ τὰ ὅσα λὲς
κατέχῃς,
λέγε μου καὶ γιὰ ἐκείνονε τὸ βαριορίζικὸ
μου,
ἂν εἶναι ἀκόμα ζωντανός, τοῦ ἡλίου τὸ
φῶς ἂ βλέπη,

- 835 τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη
εἶδωλον ἀμαυρόν·
"οὐ μὲν τοι κείνόν γε διηνεκέως
ἀγορεύσω,
ζῶει ὃ γ' ἦ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια
ἄ ζῆ νὰ πῶ ἦ ἀπέθανε, γιατί τοῦ κάκου θά
βάζειν."
ὡς εἶπόν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα
λιάσθη
ἐς πνοιᾶς ἀνέμων. ἦ δ' ἐξ ὕπνου
ἀνόρουσε
- 840 κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
ὡς οἱ ἔναργές ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς τῆς ἦρθε
ἀμολγῶ.
μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον
ύγρὰ κέλευθα
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν
ὀρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
Κι εἶναι στῆς θάλασσας ἐκεῖ τῆ μέση
πετρονήσι,
ποὺ πέφτει ἀνάμεσα Θιακιοῦ καὶ τῆς
ξερῆς τῆς Σάμης,
ὄχι μεγάλο, ἦ Ἀστερή, μὲ βολικὰ λιμάνια,
καὶ δυὸ μπασιές, ποὺ οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ
στήσανε καρτέρι.
- 845 μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε
παιπαλοέσσης,
Ἄστερις, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι
ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μένον λοχόωντες
Ἀχαιοί.

ἦ ἀπέθανε, καὶ βρίσκεται μὲς στοῦ Ἄδη τὰ
λημέρια."

Καὶ τὸ θαμπὸ τὸ φάντασμα τῆς
ἀπαντάει καὶ λέει·

"Γιὰ ἐκείνονε δὲ γίνεται ν' ἀνοίξω λόγο
τώρα,

ἄ ζῆ νὰ πῶ ἦ ἀπέθανε, γιατί τοῦ κάκου θά
'ναι."

Εἶπε, καὶ χάθη φεύγοντας ἀνάμεσ' ἀπ'
τὸ σύρτη,

καὶ σκόρπισε στὸν ἄνεμο. Καὶ τοῦ Ἰκάριου
ἦ κόρη

ξυπνάει μ' ἀνάλαφρη καρδιά, ποὺ καθαρὰ
ὡς οἱ ἔναργές ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς τῆς ἦρθε

στὸν ὕπνο της τέτοιο ὄνειρο στ' ἀρχίνημα
τῆς νύχτας.

Στὸ πλοῖο ὡς τόσο ἀνέβηκαν, καὶ σῦραν
οἱ μνηστῆρες

στὰ πέλαα, τοῦ Τηλέμαχου τὸ τέλος
μελετώντας.

Κι εἶναι στῆς θάλασσας ἐκεῖ τῆ μέση
πετρονήσι,

ποὺ πέφτει ἀνάμεσα Θιακιοῦ καὶ τῆς
ξερῆς τῆς Σάμης,

ὄχι μεγάλο, ἦ Ἀστερή, μὲ βολικὰ λιμάνια,
καὶ δυὸ μπασιές, ποὺ οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ

στήσανε καρτέρι.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ε

Ὀδυσσέως σχεδία.

Ἦώς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο ᾠρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φῶς φέροι ἠδέσηκώθη, κί ἔφερε τὸ φῶς σὲ ἀθάνατους κί βροτοῖσιν· οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον. 5 τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης· "Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔόντες, μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἔστω σκηπτουῆχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς, 10 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι· ὡς οὐ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θεῖοιο λαῶν οἴσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἥπιος ἦεν. ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη	Ἀπ' τοῦ πανώριου Τιθωνοῦ τὴν ἀγκαλιὰ ἢ Ἀγούλα ἀνθρώπους. Καὶ συγκαθίζαν οἱ θεοί, καὶ μὲς σ' αὐτοὺς κί ὁ Δίας ὁ ἀψηλοβρόντης, ποὺ τρανὴ στὰ οὐράνια ἢ δύναμή του. Κί ἢ Ἀθηναῖα, θυμήθηκε τὰ πάθια τοῦ Ὀδυσσέα, πονώντας τον ποὺ ἢ Καλυψὼ τὸν κράταε, καὶ τοὺς εἶπε· "Πατέρα Δία, καὶ θεοὶ μακαριστοὶ κί αἰώνιοι, κανένας βασιλιάς γλυκός, καλόβουλος καὶ δίκιος πιὰ ἄς μὴ φανῆ, παρὰ σκληρὸς καὶ κακοπράχτης νά 'ναι, ἀφοῦ κανένας τὸ θεϊκὸ Ὀδυσσέα δὲ θυμᾶται μὲς στὸ λαὸ ποὺ σὰ γονιὸς μὲ ἀγάπη κυβερνοῦσε. Πᾶς σὲ νησὶ αὐτὸς κοίτεται καὶ δέρονεται ἀπὸ πόνους, στῆς θείαινας τῆς Καλυψῶς, ποὺ μὲ τὸ ζόρι ἐκεῖθε κράταει τον, καὶ δὲ δύνεται νά δῆ γλυκεῖα πατρίδα· τί μήτε πλοῖα μὲ τὰ κουπιὰ μήτε συντρόφους ἔχει, νά τότε ταξιδέψουνε στῆς θάλασσας τὰ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι· οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, οἱ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα	

θαλάσσης.
νῦν αὖ παιδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι
μεμῶασιν
οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ
πατρὸς ἀκουήν
20 ἔς Πύλον ἠγαθήην ἠδ' ἔς
Λακεδαίμονα διαν."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"τέκνον ἔμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν
ἔρκος ὀδόντων.
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας
νόον αὐτή,
ὡς ἦ τοι κείνους Ὀδυσσεὺς ἀποτίσεται
ἐλθών;
25 Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον
ἐπισταμένως, δύνασαι γάρ,
ὡς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν
ἵκηται,
μνηστῆρες δ' ἐν νηὶ παλιμπετεὺς
ἀπονέωνται."
ἦ ῥα καὶ Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον
ἠῦδα·
"Ἑρμεία, σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ
ἄγγελός ἐσσι,
30 νύμφη ἐνπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα
βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὡς
κε νέηται
οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν
ἀνθρώπων·
ἀλλ' ὁ γ' ἐπὶ σχεδῆς πολυδέσμου
πήματα πάσχων
ἥματί κ' εἰκοστῶ Σχερίην ἐρίβωλον
ἵκοιτο,
35 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθεοι
γεγάασιν,
οἳ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς
τιμήσουσιν,
πέμψουσιν δ' ἐν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις ἐσθῆτά τε
δόντες,

πλάτια.
Καὶ τώρα θέν τὸ γιόκα του στὸ γυρισμὸ νὰ
κόψουν,
ποὺ νὰ γυρέψη μίσειψε μαντάτα τοῦ γονιοῦ
του,
στὴ θεία τὴ Λακεδαίμονα καὶ στὴν καλὴ
τὴν Πύλο."
Κι ὁ Δίας γυρνάει καὶ κρένει τῆς, ὁ
συννεφομαζώχτης·
"Τί λόγο ἀπὸ τὰ χεῖλη σου ξεστόμισες,
παιδί μου ;
δὲν εἶσαι ἐσὺ ποὺ τό' βαλες στὸ νοῦ σου νὰ
'ρθη πίσω
ὁ Ὀδυσσεάς, καὶ γδικιωμὸ σ' ὅλους αὐτοὺς
νὰ φέρῃ;
Μὲ τρόπο τὸν Τηλέμαχο, σὰν ποὺ ἐσὺ
ξέρεις, στεῖλ' τον,
νὰ φτάσῃ στὴν πατρίδα του χωρὶς κακὸ νὰ
τοῦ 'ρθῇ,
καὶ νὰ γυρίσουν ἀδειανοὶ οἱ μνηστῆρες μὲ
τὸ πλοῖο."
Κι αὐτὰ σὰν εἶπε, γύρισε πρὸς τὸν Ἑρμῆ
τὸ γιό του,
καὶ λέει· "Ἑρμῆ, ποὺ σὲ ὅλα ἐσὺ
μαντάτορας μᾶς εἶσαι,
πὲς τῆς ὠριόμαλλῆς θεᾶς τὴν ἄσφαλτη
βουλή μας,
πὼς θέμε ὁ καρτερόψυχος Δυσσεάς στὰ
χώματά του,
χωρὶς ἀνθρώπου ἢ καὶ θεοῦ συνέργεια νὰ
γυρίσῃ·
σὲ σάλι αὐτὸς γερόδετο πολλὰ σὰν
κακοπάθη,
σὲ εἴκοσι μέρες τῆς Σκεριᾶς τὴν πλούσια
γῆς θὰ φτάσῃ,
ποὺ κατοικοῦνε οἱ Φαίακες οἱ
θεογεννημένοι·
αὐτοὶ μὲ πρόθυμη καρδιά σὰ θεὸ θὰ τὸν
τιμήσουν,
καὶ στὴ γλυκεῖα πατρίδα του μὲ πλοῖο θὰ
τόνε στείλουν,
χαλκὸ, χρυσάφι, φορεσὲς περισσῆς
δίνοντάς του,

πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης
ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,

40 εἶ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ
ληίδος αἶσαν.
ὥς γὰρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν
καὶ ἰκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα
γαῖαν."

ὥς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος
ἀργεῖφόντης.

αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο
καλὰ πέδιλα,

45 ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν
ἐφ' ὑγρῆν
ἠδ' ἐπ' ἀπίρονα γαῖαν ἅμα πνοιῆς
ἀνέμοιο.

εἶλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν
ὄμματα θέλγει,

ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας
ἐγείρει.

τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς
ἀργεῖφόντης.

50 Πιερίην δ' ἐπιβάς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε
πόντῳ·

σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα λάρω ὄρνιθι
ἑοικώς,

ὅς τε κατὰ δεινούς κόλπους ἀλὸς
ἀτρυγέτοιο

ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ
δεύεται ἄλμη·

τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν ὅμοιος μ' αὐτὸν τ' ἀρίθμητα τὰ κύματα
Ἑρμῆς.

55 ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ'
εὐοῦσαν,

ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἠπειρόνδε
ἦεν, ὄφρα μέγα σπέος ἴκετο, τῷ ἔνι

νύμφη
ναῖεν εὐπλόκαμος· τὴν δ' ἔνδοθι
τέτμεν εὐοῦσαν.

πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο,
τηλόσε δ' ὀδμή

ποὺ μήτε ἀπ' τὴν Τρωάδα αὐτὸς δὲ θά
'φερνε μαζί του,
ἂν πίσω ἐρχόταν ἄβλαβος μὲ δίκιο μερτικό
του.

Τὶ εἶναι γραφτὸ νὰ ξαναδῆ δικοὺς κι
ἀγαπημένους,
καὶ ν' ἀξιωθῆ τὸν τόπο του καὶ τ' ἀψηλά
του σπίτια."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Ἀργοφονιάς ἀκούει τὴν
προσταγὴ του.

Κι ἀμέσως σάνταλα ἔδεσε στὰ πόδια του
πανώρια,

45 ἀχάλαστα κι ὀλόχρυσά, ποὺ πεταχτὰ τὸν
πᾶνε

ἀπὸ στεριῆς καὶ θάλασσες σὰ φύσημα τοῦ
ἀνέμου.

Πῆρε τὸ μαγικὸ ραβδί, ποὺ ὅποιο θνητὸ
θελήση

τὰ μάτια ἀποκοιμίζει του ἢ τὸν ξυπνᾷ ἂν
κοιμᾶται·

καὶ πέταξε κρατώντας τὸ ὄ Ἀργοφονιάς
ἀπάνω

50 στὴν Πιερία, κι ἀπ' ἐκεῖ περνάει ἀπ' τοὺς
αἰθέρες,

καὶ πέφτοντας στὴ θάλασσα κολύμπαγε
σὰ γλᾶρος,

ποὺ μέσα στοὺς ἀχνοὺς βυθοὺς τοῦ
ἀτρυγέτου πελάγου

ψάρια ζητάει, καὶ τὰ φτερὰ συχνοβουτάει
στὴν ἄρμη·

ὅμοιος μ' αὐτὸν τ' ἀρίθμητα τὰ κύματα
περνοῦσε.

Καὶ στὸ νησί τ' ἀπόμακρο σὰν ἦρθε, ἀπ' τὴν
γαλάζια

προβάλλει θάλασσα στὴ γῆς, πρὸς τὴν
σπηλιὰ ποὺ ἡ νύφη

λημέριαζε ἢ ὠριόμαλλη, καὶ μέσα τήνε
βρίσκει.

- 60 κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον Ξύλα περίσσια στή γωνιά, κέδροι καὶ θυές
 ὀδώδει σκισμένες,
 δαιομένων· ἢ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὅπι πού μοσκοβόλαε τὸ νησι παντοῦ ἀπ' τῆ
 καλῆ μυρουδιά τους.
 ἴστον ἐποιομένη χρυσεῖη κερκίδ' Στὸν ἀργαλειό της ὀμπροστὰ
 ὕφαινεν. γλυκοτραγούδαε ἐκείνη,
 ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει καὶ τὸ πανί της ἔφαινε μὲ τὴ χρυσὴ σαγίτα,
 τηλεθώσα, Τριγύρω δάσια φουντωτὰ μὲ σκληθρες καὶ
 κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης μὲ λεῦκες,
- 65 ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι καὶ μυρωδάτα ἀνάμεσα στεκόνταν
 εὐνάζοντο, κυπαρίσσια.
 σκῶπές τ' ἰρηκές τε τανύγλωσσοί τε Λογῆς πυκνόφτερα πουλιὰ κουρνιαζανε
 κορῶναι στὰ δέντρα,
 εἰνάλια, τῆσιν τε θαλάσσια ἔργα γκιώνηδες, καὶ γεράκια, καὶ φωναχτερές
 μέμηλεν. κουροῦνες
 ἢ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους τῆς θάλασσας, πού χαίρουνται νὰ ζοῦνε
 γλαφυροῖο στὰ νερά της.
 ἡμερὶς ἠβώωσα, τεθήλει δὲ Καὶ γύρω στὶς βαθειές σπηλιές τῆς νύφης
 σταφυλῆσι. ἀπλωνόταν
 ἡμερο κλῆμα θαλερὸ σταφύλια
 φορτωμένο·
- 70 κρηναὶ δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι ἀράδα βρύσες τέσσερες ἄσπρο νεράκι
 λευκῶ, χύναν,
 πλησῖαι ἀλλήλων τετραμμένοι κοντὰ κοντὰ, μὰ καθεμιὰ κι ἄλλοῦ
 ἄλλυδις ἄλλη. κατακυλοῦσε.
 ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ Πλάγι λιβάδια μαλακὰ μὲ σέλινα καὶ
 σελίνου βιόλες,
 θήλεον. ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός πού ἀθάνατος κι ἂν ἤρχουνταν σὲ τέτοιες
 περ ἐπελθῶν πρασινάδες,
 θηήσαιτο ἰδῶν καὶ τερφθειή φρεσὶν μὲ θαμασμὸ θὰ κοίταζε καὶ θ' ἄνοιγε ἢ
 ἦσιν. καρδιά του.
- 75 ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Στάθηκ' ἐκεῖ καὶ θάμαζε ὁ Ἀργοφονιάς ὁ
 ἀργεῖφόντης. μέγας.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῶ θηήσατο Κι ἀφοῦ ὅλα τὰ καμάρωσε μὲ τὴν καρδιά
 θυμῶ, του, μπῆκε
 αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν. οὐδέ μες στὴν ἀπλόχωρη σπηλιά· τὸν κοίταξε
 μιν ἄντην ἀντικρὺ της
 ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψώ, διὰ θεάων· ἢ νύφη, καὶ δὲν ἄργησε νὰ τόνε δῆ ποιός
 οὐ γάρ τ' ἀγνώτες θεοὶ ἀλλήλοισι ἦταν·
 πέλονται τί ἀγνώριστοι δὲ μνήσκουνε οἱ θεοὶ
 ἀναμεταξύ τους,
- 80 ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι κι ἄς κατοικήη κανένας τους ἀλάργα ἀπὸ

δώματα ναίει.
 οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον
 ἔτετμεν,
 ἀλλ' ὅ γ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος,
 ἔνθα πάρος περ,
 δάκρυσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι
 θυμὸν ἐρέχθων.
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο
 δάκρυα λείβων.
 85 Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψῶ, δῖα
 θεάων,
 ἐν θρόνῳ ἰδρῦσασα φαιινῶ
 σιγαλόεντι·
 "τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόρραπι,
 εἰλήλουθας
 αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὐ τι
 θαμίζεις.
 αὐδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με
 θυμὸς ἄνωγεν,
 90 εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ
 τετελεσμένον ἔστιν.
 ἀλλ' ἔπειο προτέρω, ἵνα τοι παρ ξείνια
 θείω."
 ὥς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε
 τράπεζαν
 ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ
 νέκταρ ἐρυθρόν.
 αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος
 ἀργεῖφόντης.
 95 αὐτὰρ ἐπεὶ δειπνήσασα καὶ ἦραρε θυμὸν
 ἔδωδῆ,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσαν ἀμειβόμενος
 προσέειπεν·
 "εἰρωτᾶς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν· αὐτὰρ
 ἐγὼ τοι
 νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω·
 κέλευι γάρ.
 Ζεὺς ἐμέ γ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ
 ἐθέλοντα·
 100 τίς δ' ἂν ἐκὼν τοσσόνδε διαδράμοι
 ἀλμυρὸν ὕδωρ
 ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις,
 οἷ τε θεοῖσιν

τοὺς ἄλλους.
 Μέσα τὸ μεγαλόψυχο δὲ βρῆκεν Ὀδυσσεά,
 τὶ αὐτὸς καθόταν κι ἔκλαιγε στῆς
 θάλασσας τὴν ἄκρη,
 ψυχοπονώντας σὰν προτοῦ μὲ στεναγμοὺς
 καὶ θρήνους,
 καὶ βλέποντας τὴ θάλασσα μὲ μάτια
 δακρυσμένα.

Καὶ τὸν Ἑρμῆ τότε ρωτᾷ ἡ Καλυψῶ ἡ
 θεούλα,
 καθίζοντάς τον σὲ θρονὶ λαμπρὸ καὶ
 γυαλισμένο·
 "Τί ἦρθες ἐδῶ, χρυσόραβδε, καλὲ κι
 ἀγαπημένε
 Ἑρμῆ μου ; Δὲν τὸ συνηθᾶς νὰ μοῦ ὀρχεσαι
 δὰ τόσο.
 Λέγε τὸ τί ἔχεις στὴν καρδιά, κι ἐγὼ θὰ σοῦ
 τὸ κάμω,
 ἂν προᾶμα εἶναι πού γίνεται, κι ἂ μοῦ
 περνᾶ ἀπ' τὸ χέρι.
 Μὰ τώρα νὰ ὀρθης παραμπρὸς νὰ σὲ
 φιλέψω πρῶτα."
 Αὐτὰ τοῦ μίλησε ἡ θεά, καὶ τοῦ ὄστρωσε
 τραπέζι·
 θέτει ἀμβροσία καὶ σμίγει του κοκκινωπὸ
 νεχτάρι.
 Ἐτρωγε τότες κι ἔπινε ὁ Ἀργοφονίας ὁ
 μέγας,
 κι ἀφοῦ καλὰ ψυχόπιασε μὲ τὴ θροφή τοῦ
 δειπνοῦ,
 κουβέντα τότες ἀνοιξε, καὶ μίλησέ της κι
 εἶπε·
 "Ἐμένα τὸ θεὸ ρωτᾶς ἐσὺ ἡ θεὰ γιατί
 ἦρθα·
 ἀλάθευτα θὰ σοῦ τὸ πῶ καθὼς κι
 ἀποθυμεῖς το.
 Ὁ Δίας ἐδῶ μὲ πρόσταξε νὰ ρθῶ χωρὶς νὰ
 θέλω·
 καὶ ποιὸς θὰ πέρναε θέλοντας τέτοια
 ἀρμυρὰ πελάγη
 ἀπέραντα ; πού μήτε μιὰ χώρα θνητῶ δὲ
 βρῖσκεις

- οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιομένη
κατέπεφνεν.
- 125 ὥς δ' ὀπότ' Ἰασίῳ ἐυπλόκαμος
Δημήτηρ,
ῶ θυμῶ εἶξασα, μίγη φιλότητι καὶ
εὐνῆ
νειῶ ἐνὶ τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν
ἄπυστος
Ζεὺς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι
κεραυνῶ.
ὥς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε, θεοί, βροτὸν
ἄνδρα παρεῖναι.
- 130 τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος
βεβαῶτα
οἶον, ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῶ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι
πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν
ἔσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ
κῦμα πέλασσε.
- 135 τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον,
ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἦματα
πάντα.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐ πῶς ἔστι Διὸς νόον
αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν οὔθ'
ἀλιῶσαι,
ἔρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ
ἀνώγει,
- 140 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν
οὐ πη ἐγὼ γε·
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ
ἑταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα
θαλάσσης.
αὐτὰρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ'
ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἦν πατρίδα γαῖαν
ἵκηται."
- 145 τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος
μὲ τις ψιλὴς τῆς σαῖτιες τοῦ πῆρε τῆ ζωῆ
του.
Ἔτσι κι ἡ ὥρια ἡ Δήμητρα, σὰν ἔτρεξε ἡ
καρδιά της
στὸν Ἰάσιο, καὶ πῆρε τὴν αὐτὸς στὴν
ἀγκαλιά του
μὲς στὸ χωράφι τ' ὀργωτό, μόλις τ' ἀκούει
ὁ Δίας,
κι ἀστράφτει, καὶ θανατερό τοῦ ρίχτει
ἀστροπελέκι.
Μ' ἐμένα τώρα τὰ 'χετε ποὺ ζῆ θνητὸς μαζί
μου,
ποὺ ἀτῆ μου τότε γλύτωσα σὰν ἦρθε
καθισμένος
πὰς στὴν καρίνα μοναχός, τότες ποὺ ὁ
Δίας τὸ πλοῖο
μ' ἀστροπελέκι τοῦ 'σκισε στὰ μελανὰ
πελάγη.
Ὅλ' οἱ λαμπροὶ συντρόφοι του
ξολοθρευτῆκαν τότες,
κι αὐτὸν τὸν ἔρριξαν ἐδῶ τὰ κύματα κι οἱ
ἀνέμοι.
Μὲ ἀγάπη τότε φίλευα καὶ
γλυκομελετοῦσα
ἀθάνατο κι ἀγέραστο γιὰ πάντα νὰ τὸν
κάνω.
Μὰ ἀφοῦ θεὸς δὲν μπόρεσε τῆ γνώμη νὰ
ξεφύγη
τοῦ Δία τοῦ αἰγιδόσκεπου καὶ μάταιη νὰ τῆ
βγάλη,
ἄς σύρη, μιᾶς τὸ πρόσταξε καὶ τὸ γυρεύει
ἐκεῖνος,
στ' ἀτρύγητα τὰ πέλαγα. Δὲ θὰ σταλθῆ
ἀπὸ μένα,
τὶ μήτε πλοῖα μὲ τὰ κουπιά, μήτε
συντρόφους ἔχω,
ποὺ νὰ τὸν ταξιδέψουνε στῆς θάλασσας τὰ
πλάτια,
Ὅμως μὲ γνώμη πρόθυμη θὰ τὸν
καθοδηγέψω,
πῶς νὰ κατέβη ἀπείραγος στὴν πατρικὴ
του χώρα."
- Κι ὁ μηνυτῆς ὁ Ἀργοφονιάς γυρίζει καὶ

	ἀργεῖφόντης·	τῆς κρένει·
	"οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο	"Στείλ' τονε τώρα, σὰν ποὺ λές, καὶ
	μῆνιν,	πρόσεχε τοῦ Δία
	μή πῶς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος	τῆ μάνητα, κανὲ κακὸ νὰ μὴ σοῦ ἐρθῆ
	χαλεπήνη."	κατόπι."
	ὥς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς	Αὐτὰ της εἶπε, κι ἔφυγε ὁ Ἀργοφονιάς ὁ
	ἀργεῖφόντης·	μέγας·
	ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια	καὶ πρὸς τὸ μεγαλόκαρδο Ὀδυσσέα κινάει
	νύμφη	ἡ νύφη,
150	ἦι', ἐπεὶ δὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν	σὰν ἄκουσε τὶς προσταγὲς τοῦ Δία τοῦ
	ἀγγελιάων.	Ὀλυμπήσου.
	τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὔρε καθήμενον·	Τὸν εἶδε καὶ καθότανε μονάχος στ'
	οὐδέ ποτ' ὄσσε	ἀκρογιάλι·
	δακρυόφιν τέρσοντο, κατεῖβετο δὲ	δὲ στέγνωσαν τὰ μάτια του ποτὲς ἀπὸ τὰ
	γλυκὺς αἰῶν	δάκρυα,
	νόστον ὀδυρομένω, ἐπεὶ οὐκέτι ἦνδανε	μόν' ἔλυωναν οἱ μέρες του οἱ χρυσὲς ἀπὸ
	νύμφη.	τὸν πόνο
	ἀλλ' ἦ τοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ	τῆς ξενιτειᾶς, κι ἡ θέαινα δὲν τοῦ 'δινε πιά
	ἀνάγκη	γλύκα.
		Μόνε τὶς νύχτες στῆ σπηλιὰ μὲ τὸ στασιὸ
		κοιμόταν
155	ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ	δίχως λαχτάρα στὴν καρδιά, κι ἄς
	ἐθέλων ἐθελούση·	λαχταροῦσε ἐκείνη.
	ἦματα δ' ἄμ πέτρησι καὶ ἠιόνεσσι	Καὶ στ' ἀκροβράχια τοῦ γιαλοῦ καθόταν
	καθίζων	καθεμέρα,
	δάκρουσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι	ψυχοπονώντας ἄπαυα μὲ στεναγμοὺς καὶ
	θυμὸν ἐρέχθων	θρήνους,
	πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο	καὶ βλέποντας τὶς θάλασσες μὲ μάτια
	δάκρυα λείβων.	δακρυσμένα.
	ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσεφώνεε διὰ	Σιμά του στάθηκε ἡ θεὰ ἡ χαριτωμένη κι
	θεάων·	εἶπε·
160	"κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο,	"Καημένε, μὴ μοῦ κλαίγειςαι πιά ἐδῶ, καὶ
	μηδέ τοι αἰῶν	τῆ ζωὴ σου
	φθινέτω· ἦδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ'	τοῦ κάκου λιώνεις· πρόθυμα ἐγὼ τώρα θὰ
	ἀποπέμψω.	σὲ στείλω.
	ἀλλ' ἄγε δούρατα μακρὰ ταμῶν	Μόν' ἔλα, καὶ μακροξυλα μὲ τὸ πελέκι
	ἀρμόζεο χαλκῶ	κόψε,
	εὐρείαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ'	καὶ σάλι ἀπλόχωρο μ' αὐτὰ καλὰ σὰ
	αὐτῆς	συνεδέσης,
	ὑποῦ, ὥς σε φέρησιν ἐπ' ἠεροειδέα	κάσαρα σκάρωσε ἀψηλὰ ἀποπάνωθε, καὶ
	πόντον.	τότε
165	αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον	σέρνεις καὶ φεύγεις μέσα του πρὸς τ'
	ἐρυθρὸν	ἀχνερὰ πελάγη.

- ἐνθήσω μενοεικέ', ἅ κέν τοι λιμὸν
ἐρύκοι,
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι
οὔρον ὄπισθεν,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθῆς σὴν πατρίδα
γαῖαν ἴκηαι,
αἶ κε θεοὶ γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν
εὐρὺν ἔχουσιν,
- 170 οἱ μὲν φέρτεροὶ εἰσι νοῆσαι τε κρῆναι
τε."
ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἄλλο τι δὴ σὺ, θεά, τόδε μήδεαι, οὐδέ
τι πομπήν,
ἧ με κέλευαι σχεδὴν περάαν μέγα
λαῖτμα θαλάσσης,
- 175 δεινὸν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπι
νῆες εἶσαι
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι
Διὸς οὔρω.
οὐδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδὴς
ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον
ὀμόσσαι
μή τί μοι αὐτῶ πῆμα κακὸν
βουλευσέμεν ἄλλο."
- 180 ὣς φάτο, μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα
θεάων,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὀνόμαζεν·
"ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσί καὶ οὐκ
ἀποφώλια εἰδώς,
οἶον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης
ἀγορεῦσαι.
ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς
ὑπερθε
- 185 καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς
- Ψωμί, νερὸ καὶ κόκκινο κρασί ἐγὼ θὰ σοῦ
βάλω,
νὰ μὴν πεινᾶς καὶ φορεσῆς θὰ δώσω νὰ
φορέσης,
καὶ πρύμο ἀγέρα νὰ φυσάῃ κατόπι σου θὰ
στείλω,
ποῦ νὰ γυρίσης ἄβλαβος στὴν πατρικὴ σου
χώρα,
ἂν θέλημα εἶναι τῶν θεῶν ποῦ ὀρίζουνε τὰ
οὐράνια,
ποῦ 'ναι ἀπὸ μένα ἀξιώτεροι νὰ κρίνουν
καὶ νὰ πράξουν."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ πολύπαθος Δυσσέας
ἀνετριχιάζει,
καὶ φώναξέ την, κι εἶπε τῆς μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Ἄλλα στὸ νοῦ σου ἔχεις, θεά, κι ὄχι τὸ
μισεμό μου,
ποῦ λές μὲ σάλι νὰ διαβῶ τῆς θάλασσης
τὰ πλάτια
τὰ φοβερά, ποῦ οὔτε γοργὰ καράβια δὲν
περνᾶνε,
χαρούμενα ἀρμενίζοντας στὸ φύσημα τοῦ
Δία.
Μὰ ἐγὼ χωρὶς τῆ γνώμη σου δὲ θὰ 'μπαινα
στὸ σάλι,
ἂν ὄρκο δὲ δεχόσουνα μεγάλο νὰ μοῦ
κάνης,
πῶς ἄλλο ἐσὺ δὲ μελετᾶς κακὸ στὸ νοῦ
σου μέσα."
Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ μυριόχαρη θεὰ
χαμογελώντας
μὲ νάζι τόνε χάδεψε, κι ὀνόμασε τον κι
εἶπε·
"Μαριόλος εἶσαι μὰ τὸ ναί, καὶ κούφιο
νοῦ δὲν ἔχεις,
ποῦ τέτοιο συλλογίστηκες νὰ ξεστομίσης
λόγο.
Μαρτύροι ἡ γῆς κι ὁ οὐρανὸς ὁ ἀμέτρητος
ἀπάνω,
καὶ τὰ νερὰ ποῦ χύνονται στὸν Ἄδη ἀπὸ

τε μέγιστος
ὄρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι
θεοῖσι,
μή τί τοι αὐτῶ πῆμα κακὸν
βουλευσέμεν ἄλλο.
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι,
ἄσσο' ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρεῖῶ τόσον
ἴκοι·
190 καὶ γὰρ ἐμοί νόος ἐστὶν ἐναίσιμος,
οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ'
ἐλεήμων."
ὡς ἄρα φωνήσασ' ἠγήσατο διὰ θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια
βαῖνε θεοῖο.
ἴξον δὲ σπειὸς γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ
ἀνήρ,
195 καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου
ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας, νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν
ἔδωδῆν,
ἔσθιν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες
ἔδουσιν·
αὐτῇ δ' ἀντίον ἴξεν Ὀδυσσεύς θεῖοιο,
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῶαι καὶ
νέκταρ ἔθηκαν.
200 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἔτοιμα προκείμενα
χείρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ
ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε Καλυψώ, διὰ
θεάων·
"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν
205 αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε
καὶ ἔμπης.
εἴ γε μὲν εἰδείης σῆσι φρεσὶν ὅσσα τοι
αἴσα

τῇ Στύγα,
— τῶν θεῶν βαρὺς καὶ φοβερός αὐτὸς εἶν'
ὄρκος πάντα, —
πῶς ἄλλο ἐγὼ δὲ μελετῶ κακὸ στὸ νοῦ μου
μέσα.
Μόνε γιὰ σένα νοιάζομαι, καὶ σοῦ μιλάω
τὸ ἴδιο
ὅπως γιὰ μένα θά 'κανα σὰν τύχαινέ μου
ἀνάγκη·
γιατ' ἔχω καλοθελησιά, καὶ μὲς στὰ
σωθικά μου
εἶν' ἢ καρδιά μου μαλακιά, δὲν εἶναι
σιδερένια."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ ξεκίνησε ἡ μυριόχαρη ἡ
θεοῦλα
μὲ βιάση, καὶ στὰ ἀχνάρια της
ἀκολουθοῦσε ἐκεῖνος.
Καὶ φτάσανε στὸ θολωτὸ τὸ σπήλιο
ἀντάμα οἱ δύο τους·
κάθισ' ἐκεῖνος στὸ θρονὶ πού ὁ Ἑρμῆς
προτοῦ καθόταν,
κι ἡ νύφη τοῦ παράθεσε λογιῆς θροφές ἀπ'
ὄσες
νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουνε οἱ ἀνθρῶποι
συνηθᾶνε·
ἀτῆ της κάθισε ἀντικρὺ τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά,
κι οἱ παρακόρες φέρανε ἀμβροσία καὶ
νεχτάρι.
Καὶ τότες στὰ ἔτοιμα φαγιά τὰ χέρια τους
ἀπλῶσαν.
Κι ἀπὸ φαγὶ κι ἀπὸ πιοτὸ καλὰ σάνε
φρανθῆκαν,
ἢ Καλυψώ, ἢ μυριόχαρη θεά, νὰ λήη
ἀρχίζει·
"Γιὲ τοῦ Λαέρτη διόθρεφτε, πολύσοφε
Ὀδυσσεά,
λοιπὸν ἐσὺ στὸ σπῆτι σου καὶ στῆ γλυκεῖα
πατρίδα
νὰ σύρης τώρα λαχταρεῖς; Ἔτσι ἄς γενῆ,
καὶ χαίρου.
Ὅμως ὁ νοῦς σου ἂν τό 'βαζε τὸ πόσα
κακοπάθια

- κῆδε' ἀναπλήσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν
 ἰκέσθαι,
 ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε
 δῶμα φυλάσσοις
 ἀθάνατός τ' εἶης, ἰμειρόμενός περ
 ιδέσθαι
 210 σὴν ἄλοχον, τῆς τ' αἰὲν ἐέλδεται ἥματα
 πάντα.
 οὐ μὲν θην κείνης γε χερεῖων εὐχομαι
 εἶναι,
 οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἐπεὶ οὐ πως οὐδὲ
 ἔοικεν
 θνητὰς ἀθανάτησι δέμας καὶ εἶδος
 ἐρίζειν."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 215 "πότνα θεά, μὴ μοι τόδε χῶεο· οἶδα καὶ
 αὐτὸς
 πάντα μάλ', οὐνεκα σεῖο περιφρῶν
 Πηνελόπεια
 εἶδος ἀκιδνοτέρη μέγεθος τ' εἰσάντα
 ιδέσθαι·
 ἢ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος
 καὶ ἀγήρω·
 ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι
 ἥματα πάντα
 220 οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον
 ἥμαρ ιδέσθαι.
 εἰ δ' αὖ τις ραίησι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι
 πόντῳ,
 τλήσομαι ἐν στήθεσσι νύκτων
 ταλαπενθέα θυμόν·
 ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ πάθον καὶ
 πολλὰ μόγησα
 κύμασι καὶ πολέμῳ μετὰ καὶ τόδε
 τοῖσι γενέσθω."
 225 ὡς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυσσε καὶ ἐπὶ
 κνέφας ἦλθεν·
 ἐλθόντες δ' ἄρα τῷ γε μυχῶ σπείους
 γλαφυροῖο
 τερπέσθην φιλότητι, παρ' ἀλλήλοισι
 μένοντες.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
- σένα φυλάει ἢ μοῖρα σου, στὸν τόπο σου
 ὡς νὰ φτάσης,
 σ' αὐτὸ τὸ σπήλιο θά 'μνησκεις ἀθάνατος
 νὰ γίνης,
 κι ἄς εἶχες τὸ βαρὺ καημὸ τῆς ὥριας σου
 γυναίκα,
 πού μέρα νύχτα νὰ τῆ δῆς τό 'χεις πολλή
 λαχτάρα.
 Παινιέμαι δὰ πῶς ἀπ' αὐτὴ χειρότερη δὲν
 εἶμαι
 στὴν ὄψη μήτε στὸ κορμί, καὶ δὲν ταιριάζει
 κιόλας
 θνητὲς μ' ἀθάνατες ποτὲς στὰ κάλλη νὰ
 μετριοῦνται."
 Τότ' ὁ πολύβουλος Δυσσέας ἀπολογήθη
 κι εἶπε·
 "Χαριτωμένη μου θεά, μὴ μοῦ ὀργιστῆς
 γιὰ δαῦτο·
 νιώθω κι ἐγὼ πῶς ταπεινὴ στ' ἀνάστημα ἢ
 στὰ κάλλη
 ἢ Πηνελόπη ἢ γνωστικιὰ θὰ φαίνονταν
 ὄμπρός σου·
 αὐτὴ θνητὴ, καὶ πάντα ἐσὺ καὶ ἀπέθαντη
 καὶ νέα.
 Ὅμως περίσσια λαχταρῶ, καὶ τὸ ζητῶ
 ὀλοένα,
 νὰ πάω στὸν τόπο, νὰ χαρῶ τοῦ γυρισμοῦ
 τῆ μέρα.
 Κι ἂ μὲ χτυπήση ὀργὴ θεοῦ στὰ μελανὰ
 πελάγη,
 ἔχω καρδιὰ βασταχτερὴ, κι ἀπομονὴ θὰ
 κάνω·
 ἔπαθα πού ἔπαθα πολλὰ καὶ 'πόφερα
 ἄλλα τόσα
 στὶς μάχες καὶ στὶς θάλασσες· ἄς μοῦ γενῆ
 καὶ τοῦτο."
 Αὐτὰ εἶπε· κι ὁ ἥλιος βούτηξε, κι
 ἀπλώθηκε σκοτάδι·
 καὶ μπήκανε στ' ἀπόβαθα τοῦ θολωτοῦ
 τοῦ σπήλιου·
 κι ἐκεῖ πλαγιάσανε μαζὶ καὶ
 κρυφαγκαλιαστῆκαν.
 Σὰ φάνη ἢ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας

	Ἦώς,	κόρη Αὐγούλα,
	αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε	πῆρε ὁ Δυσσέας καὶ φόρεσε χιτῶνα καὶ
	ἔννυτ' Ὀδυσσεύς,	χλαμύδα,
230	αὐτὴ δ' ἀργύφειον φᾶρος μέγα ἔννυτο	κι ἔβαλε φόρεμα ἢ θεὰ περίλαμπρο,
	νύμφη,	μεγάλο,
	λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην	ψιλόφαντο καὶ λιμπιστό· κατόπι ὠριὸ
	βάλετ' ἰξυῖ	ζωνάρι
	καλὴν χρυσεῖην, κεφαλῇ δ' ἐφύπερθε	ὀλόχρυσο στή μέση της, καὶ σκέπη στὸ
	καλύπτειν.	κεφάλι·
	καὶ τότε Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μήδετο	καὶ τότες τοῦ τρανοῦ Ὀδυσσέα νοιαζόταν
	πομπήν·	τὸ ταξίδι.
	δῶκέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν	Πρῶτα πελέκι τοῦ ἔδωκε, καλὸ στίς
	παλάμησι,	ἀπαλάμες,
235	χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον·	τρανό, χαλκένιο, δίκοπο, πού μέσα του
	αὐτὰρ ἐν αὐτῷ	στειλιάρι
	στειλειὸν περικαλλές ἐλάινον, εὖ	ὠριό, ἐλατένιο τοῦ ἔχανε βασταγερὰ
	ἐναρηρός·	μπεγγμένο·
	δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐύξοον·	κατόπι τοῦ προμήθεψε σκεπάρνι
	ἦρχε δ' ὁδοῖο	ἀκονισμένο,
	νήσου ἐπ' ἔσχατιῆς, ὅθι δένδρεα	καὶ πρὸς τὴν ἄκρη πῆρε τον πού ἔχε ἀψηλὰ
	μακρὰ πεφύκει,	τὰ δέντρα,
	κλήθρη τ' αἰγειρός τ', ἐλάτη τ' ἦν	κλήθρες καὶ λεῦκες· κι ἔλατα πού
	οὐρανομήκης,	ἀγγίζανε τὰ οὐράνια,
240	αὔα πάλαι, περὶ κηλα, τὰ οἱ πλώοιεν	ἀπὸ καιρὸ κατάξερα, νὰ ἔναι ἀλαφρὰ στὸ
	ἐλαφρῶς.	κῦμα.
	αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ', ὅθι δένδρεα	Κι ἀφοῦ τὸν τόπο τοῦ ἔδειξε πού
	μακρὰ πεφύκει,	βρίσκουνταν τὰ δέντρα,
	ἢ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψώ, διὰ	γύρισε πίσω ἢ Καλυψώ ἢ μυριόχαρη στὸ
	θεάων,	σπήλιο,
	αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θεῶς δέ οἱ	καὶ ξύλα ἐκεῖνος ἔκοβε, καὶ πρόκοβε ἢ
	ἦνυτο ἔργον.	δουλειά του.
	εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ'	Ὡς εἴκοσι ἔρριξε δεντρά, τὰ πελεκάει μ'
	ἄρα χαλκῶ,	ἄξινα,
245	ξέσσε δ' ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμηνα	ροκανίζει τεχνικά, τὰ σιάζει με τὴ
	ἴθυνεν.	στάφνη·
	τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψώ, διὰ	καὶ μὲ τρυπάνια πού ἢ θεὰ ἀπὸ τὴ σπηλιὰ
	θεάων·	τοῦ φέρνει,
	τέτρηθεν δ' ἄρα πάντα καὶ ἤρμοσεν	τὰ τρυπανίζει, καὶ μαζί τ' ἀρμολογáει
	ἀλλήλοισιν,	ἀράδα,
	γόμεφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ	χτυπώντας μέσα τους γερούς ἀρμούς καὶ
	ἀρμονίησιν ἄρασσεν.	ξυλοκάρφια.
	ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνῶσεται	Κι ὅσο φαρδιά τὴν πατωσιὰ σὲ φορτηγὸ
	ἀνήρ	καράβι

- 250 φορτίδος εὐρείης, ἐν εἰδῶς
τεκτοσυνάων,
τόσσον ἔπ' εὐρείαν σχεδίην ποιήσατ'
Ὀδυσσεύς.
ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρῶν θαμέσι
σταμίνεσσι,
ποίει· ἀτὰρ μακροῖσιν ἐπηγκενίδεσσι
τελεύτα.
ἐν δ' ἴστον ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον
αὐτῶ·
- 255 πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ'
ἰθύνοι.
φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς
οἰσυῖνησι
κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ'
ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψώ, διὰ
θεάων,
ἰστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο
καὶ τά.
- 260 ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ'
ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ,
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήν γε κατείρυσεν
εἰς ἄλα διαν.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῶ τετέλεστο
ἅπαντα·
τῶ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου
διὰ Καλυψώ,
εἵματά τ' ἀμφίεσσα θυώδεα καὶ
λούσσασα.
- 265 ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος
οἴνοιο
τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν, ἐν
δὲ καὶ ἦα
κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα
πολλά·
οὔρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν
τε.
γηθόσυνος δ' οὔρω πέτασ' ἰστία δῖος
Ὀδυσσεύς.
- 270 αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως
ἦμενος, οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν καθισμένος,
ἔπιπτεν
- πιδέξιός κἀνει μαραγκός, τόσο φαρδὺ τὸ
σάλι
κι ὁ Ὀδυσσεύς τὸ σκάρωσε. Ὁρθόστησε
πουντέλια
ἀπάνω σὲ πυκνόβαλτα μαντάλια
ταιριασμένα·
καὶ τέλος τὰ συνέδεσε μὲ μακροῦλὰ
μαδέρια,
Κατάρτι μέσα στύλωσε, τὸ ἀρμάτωσε μὲ
ἀντένα,
καὶ τὸ τιμόνι ταίριαξε, νὰ κυβερνάη τὸ
σάλι,
ποὺ μὲ πλεμάτια ἀπὸ ἰτιῆς τό 'φραξε πέρα
ὡς πέρα,
νὰ μὴν περνοῦν τὰ κύματα· καὶ σώριασε
ἀπὸ μέσα
κλαριά πολλά. Καὶ τοῦ ἔφερε σκουτιὰ ἢ
θεὰ φασμένα
γιὰ τὰ πανιά, καὶ τὰ 'φτιαξε κι αὐτὰ ὁ
Δυσσεύς μὲ τέχνη.
Κατόπι σκότες ἔδεσε, καὶ ξάρτια καὶ
μαντάρια,
καὶ μὲ λοστούς στὴ θάλασσα κατέβασε τὸ
σάλι.
Ὅλα σὲ μέρες τέσσερις τὰ 'χε
ἀποτελειωμένα.
Τὴν πέμπτη μέρα ἀπ' τὸ νησι ἢ θεὰ τὸν
προβοδοῦσε·
τὸν ἔλουσε, τὸν ἔντυσε μὲ ροῦχα
μυρισμένα,
τοῦ 'βαλε ἀσκι μαῦρο κρασί, νερὸ σὲ ἀσκι
μεγάλο,
τοῦ γέμισε σακκὶ θροφὲς καὶ διαλεχτὰ
προσφάγια,
καὶ πρῦμο τοῦ 'στελε ἀπαλὸ κι ἀπείραγο,
ποὺ ὁ μέγας
Δυσσεύς ἀναγαλλιάζοντας ἀπλώνει τὰ
πανιά του.
- Μὲ τὸ τιμόνι τεχνικὰ κυβέρναε
καθισμένος,
κι ὁ ὕπνος δὲν κατέβαινε στὰ μάτια του

- Πληιάδας τ' ἔσορῶντι καὶ ὀψὲ δύνοντα ὅσο 'κοίτα
 Βοώτην τὴν Πούλια, τὸ Βοδοζευγὰ πού ἀργεῖ νὰ
 Ἄρκτον θ', ἦν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησιν βασιλέψη,
 καλέουσιν, καὶ τὴν Ἀρκουδα, -- κι Ἄμαξα τὴ λέν, -- πού
 ἢ τ' αὐτοῦ στρέφεται καὶ τ' Ὠρίωνα αὐτοῦ γυρίζει
 δοκεύει, καὶ τὸν Ὠρίωνα τηράει, καὶ μόνη αὐτὴ
 ποτέσ της
- 275 οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὅσα πέλαγα δὲ λούζεται ἐκεῖνη τοῦ 'πε ἢ
 Ὠκεανοῖο· νύφη,
 τὴν γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψώ, διὰ νὰ τὴ φυλάη ἀπ' τὴ ζερβὴ μεριά σὰν
 θεάων, ἀρμενίζη.
 ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ Ἀρμενίζε ἔτσι δεκαφτὰ μερόνυχτα ὁ
 χειρὸς ἔχοντα. Δυσσέας,
 ἐπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ὅσα δεκοχτῶ φανήκανε τὰ ὄρη τὰ
 ποντοπορεύων, ἰσκιωμένα,
 ὀκτωκαιδεκάτη δ' ἐφάνη ὄρεα
- 280 σκίοεντα τῷ Φαιάκων, πού κοντύτερα στὸ δρόμο του
 γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν βρισκόνταν,
 αὐτῶ· καὶ σὰν ἀσπίδα μὲς στ' ἀχνὰ φαντάζανε
 εἶσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέι πόντῳ. πελάγη.
 τὸν δ' ἐξ Αἰθιοπῶν ἀνιῶν κρείων Ὡς τόσο ἀπ' τοὺς Αἰθίοπες κινάει ὁ
 ἐνοσίχθων Κοσμοσείστης.
 τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· καὶ μακρινὰ ξανοίγει τον ἀπ' τῷ Σολύμων
 εἶσατο γὰρ οἱ τὰ ὄρη,
 πόντον ἐπιπλῶων. ὁ δ' ἐχώσατο καὶ στ' ἀνοιχτὰ κοιτώντας τον, θυμὸς
 κηρόθι μᾶλλον· πολὺς τὸν πιάνει·
- 285 κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο βαριοκουνάει τὴν κεφαλὴ καὶ λέει στὸ νοῦ
 θυμόν· του μέσα·
 "ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν "Γιὰ δὲς πού οἱ θεοὶ βουλευτήκαν ν'
 θεοὶ ἄλλως ἀποφασίσουν ἄλλα
 ἀμφ' Ὀδυσῆι ἐμεῖο μετ' Αἰθιοπέσιν γιὰ τὸ Δυσσέα, σὰν ἔλειπα στῆς Αἰθιοπίας
 ἐόντος, τὰ μέρη,
 καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθα οἱ καὶ νὰ τος ἄξαφνα τὴ γῆς ζυγώνει τῷ
 αἶσα Φαιάκων,
 ἐκφυγέειν μέγα πειραρ οἰζύος, ἢ μιν καὶ νᾶ ξεφύγη εἶναι γραφτὸ τὸ μαῦρο
 ἰκάνει. τέλος τῶρα
- 290 ἀλλ' ἔτι μὲν μίν φημι ἄδην ἐλάαν τῆς συφορᾶς πού τοῦ 'πεσε. Μὰ κι ἄλλα
 κακότητος." ἀκόμα πάθια
 ὡς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε θαρρῶ θὰ τοῦ κατέβουνε, γιὰ νὰ
 δὲ πόντον καλοχορτάση."
- Λέει, καὶ μαζώνει σύγνεφα καὶ
 θάλασσεσ ταράζει,

- χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ'
 ὀρόθυνεν ἀέλλας
 παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι
 κάλυψε
 γαῖαν ὀμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ'
 οὐρανόθεν νύξ.
- 295 σὺν δ' Εὐρὸς τε Νότος τ' ἔπεσον
 Ζέφυρός τε δυσαιῆς
 καὶ Βορέης αἰθρογενέτης, μέγα κῦμα
 κυλίνδων.
 καὶ τότε Ὀδυσσεύς λυτο γούνατα καὶ
 φίλον ἦτορ,
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν
 μεγάλητορα θυμόν·
 "ὦ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα
 γένηται;
- 300 δεῖδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα
 εἶπεν,
 ἢ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα
 γαῖαν ἰκέσθαι,
 ἄλγε' ἀναπλήσειν· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα
 τελεῖται.
 οἴοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν
 εὐρὺν
 Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον,
 ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
- 305 παντοίων ἀνέμων. νῦν μοι σὼς αἰπὺς
 ὄλεθρος.
 τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ
 τότε ὄλοντο
 Τροίην ἐν εὐρείῃ χάριν Ἀτρεΐδῃσι
 φέρροντες.
 ὥς δὴ ἐγὼ γ' ὄφελον θανέειν καὶ
 πότμον ἐπισπεῖν
 ἥματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα
 δοῦρα
- 310 Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι
 θανόντι.
 τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος
 ἦγον Ἀχαιοί·
 νῦν δὲ λευγαλέω θανάτῳ εἴμαρτο
- κρατώντας τὸ τρικράνι του, καὶ κάθε
 ἀνέμου φούρια
 σηκώνει· γῆς καὶ πέλαγα μὲ σύγνεφα
 σκεπάζει,
 καὶ νύχτα περιχύνεται ἀποπάνω ἀπ' τὰ
 οὐράνια.
 Πέφτει ὁ Σορόκος κι ὁ Νοτιάς κι ὁ δυνατὸς
 Πονέντης
 κι ὁ αἰθερογέννητος Βοριάς πὺν κύματα
 ἄγρια φέρνει,
 Κοπήκανε τὰ γόνατα κι ἡ ἀνάσα τοῦ
 Ὀδυσσεά,
 καὶ πικραμένος ἔλεγε μὲς στὴν τρανή
 ψυχὴ του·
 "Ἄλλοις μου, τὸ φτωχό· καὶ τί θὰ μοῦ
 συβοῦνε ἀκόμα ;
 Φοβᾶμαι πὼς ἀλάθευτα ἢ θεὰ μοῦ τὰ 'λεγε
 ὅλα,
 σὰ μοῦ 'πε πὼς στὰ πέλαγα, πρὶ φτάσω
 στὴν πατρίδα,
 βάσανα θὰ 'χω περισσά, καὶ νά, πὺν
 βγαίνουν ὅλα·
 ὁ Δίας μὲ τὰ σύγνεφα τὰ οὐράνια
 στεφανώνει,
 καὶ τάραξε τίς θάλασσες, κι οἱ ἀνέμοι
 ἀποπαντοῦθε
 φυσομανοῦνε· τώρα πιά σωστὴ ἢ
 καταστροφὴ μου.
 Μακαρισμένοι οἳ Δαναοί, καὶ τρεῖς
 μακαρισμένοι,
 πὺν τότες σκοτωθήκανε στὴν διάπλατη
 Τρωάδα,
 γιὰ χάρη τῶν Ἀτρεόπουλων. Μακάρι
 τέτοιο τέλος
 νὰ ἐρχότανέ μου τὸν καιρὸ πὺν χάλκινα
 κοντάρια
 οἳ Τρῶες μοῦ 'ριχταν κοντὰ στοῦ Ἀχιλλέα
 τὸ σῶμα,
 Θὰ μ' ἔθαφταν οἳ Ἀχαιοὶ καὶ δόξα θὰ μοῦ
 βγάζαν·
 μὰ τώρα θάνατο φριχτὸ νὰ πάθω εἶναι

	άλωναι."	γραμμένο."
	ὥς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα	Εἶπε, κι ἀπάνω του ξεσπάει θεόρατο ἕνα
	κατ' ἄκρης	κῦμα,
	δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην	μὲ τέτοια φόρα, πού γυρνάει τὸ σάλι καὶ
	ἔλελιξε.	τραντάζει.
315	τῆλε δ' ἀπὸ σχεδῆς αὐτὸς πέσε,	Πέφτει ὁ Δυσσέας ἄξαφνα κι αὐτὸς πέρ'
	πηδάλιον δὲ	ἀπ' τὸ σάλι,
	ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἰστὸν	καὶ τὸ τιμόνι ξεγλιστράει ἀπὸ τὰ δυὸ του
	ἔαξεν	χέρια·
	δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα	ἀπὸ τῆ μέση τσάκισε κι ἔπεσε τὸ κατάρτι,
	θύελλα,	κι ὁ σίφουνας ὁ φοβερός πού φύσα
	τηλοῦ δὲ σπειρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε	ἀποπαντοῦθε
	πόντω.	τοῦ 'ριξε ἀντένα καὶ πανὶ μακριὰ μὲς στὰ
	τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν	πελάγη.
	χρόνον, οὐδ' ἐδυνάσθη	
320	αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ	Πολληώρα τόνε κράταγε τὸ μέγα κῦμα
	κύματος ὀρμῆς·	κάτου,
	εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τὰ οἱ πόρε δια	τὶ τοῦ βαραίναν τὰ σκουτιά, τῆς Καλυψῶς
	Καλυψῶ.	τὰ δῶρα.
	ὄψὲ δὲ δῆ ῥ' ἀνέδνυ, στόματος δ'	Καὶ σὰν ἀνέβηκε, πικρὴ τὸ στόμα του
	ἐξέπτυσεν ἄλμην	ἔφτυνε ἄρμη,
	πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς	πού γύρω του περέχυνε τὴν κεφαλὴ σὰ
	κελάρυζεν.	βρούση.
	ἀλλ' οὐδ' ὥς σχεδῆς ἐπελήθετο,	Ὅμως τὸ σάλι δὲν ξεχνάει κι ἂν τόσο
	τειρόμενός περ,	τυραννιόταν,
325	ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν	μόνε ἀπ' τὸ κῦμα χούμιξε καὶ πιάστηκε
	ἐλλάβειτ' αὐτῆς,	ἀπὸ δαῦτο,
	ἐν μέσση δὲ καθίζε τέλος θανάτου	καὶ κάθισε στὴ μέση του, τὸ χάρο νὰ
	ἀλεείνων.	ξεφύγη.
	τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον	Κι αὐτὸ κυλιόταν ἀπ' ἐδῶ κι ἐκεῖ στὸ κῦμα
	ἔνθα καὶ ἔνθα.	ἀπάνω.
	ὥς δ' ὄτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέησιν	Πῶς τὸ χινὸπῶρο ὁ Βοριᾶς τ' ἀγκάθια μὲς
	ἀκάνθας	στοὺς κάμπους
	ἄμ πεδίον, πυκινὰ δὲ πρὸς ἀλλήλησιν	μαζώνει, κι ὅλα δένουνται σωρὸς τό 'να μὲ
	ἔχονται,	τ' ἄλλο,
330	ὥς τὴν ἄμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα	ὅμοια τὸ συνεπαίρνανε στὰ πέλαγα οἱ
	καὶ ἔνθα·	ἀνέμοι·
	ἄλλοτε μὲν τε Νότος Βορέη	πότε ὁ Νοτιᾶς τὸ πέταγε ὁ Βοριᾶς γιὰ νὰ τ'
	προβάλεσκε φέρεσθαι,	ἀρπάξη,
	ἄλλοτε δ' αὐτ' Εὐρὸς Ζεφύρω εἴξασκε	πότε ὁ Σορόκος τὸ πετάει παιχνίδι τοῦ
	διώκειν.	Πονέντη.
	τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ,	Κι ἡ κόρη ἢ λευκαστράγαλη τοῦ Κάδμου
	καλλίσφυρος Ἰνώ,	Ἰνὼ τὸν εἶδε,

Λευκοθέη, ἢ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς
αὐδήεσσα,
335 νῦν δ' ἄλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔξ
ἔμμορε τιμῆς.
ἢ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε'
ἔχοντα,
αἰθυίη δ' εἰκυῖα ποτῆ ἀνεδύσετο
λίμνης,
ἶξε δ' ἐπὶ σχεδῆς πολυδέσμου εἶπέ τε
μῦθον·
"κάμμορε, τίπτε τοι ὦδε Ποσειδάων
ἐνοσίχθων
340 ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ
πολλὰ φυτεύει;
οὐ μὲν δὴ σε καταφθίσει μάλα περ
μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὦδ' ἔρξαι, δοκέεις δέ μοι
οὐκ ἀπινύσσειν·
εἶματα ταῦτ' ἀποδὺς σχεδῆν ἀνέμοισι
φέρεσθαι
κάλλιπ', ἀτὰρ χεῖρεσσι νέων ἐπιμαίεο
νόστου
345 γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν
ἀλύξαι.
τῆ δέ, τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο
τανύσσαι
ἄμβροτον· οὐδέ τί τοι παθέειν δέος
οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χεῖρεσσιν ἐφάψεται
ἠπείροιο,
ἄψ ἀπολυσάμενος βαλέειν εἰς οἴνοπα
πόντον
350 πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ'
ἀπονόσφι τραπέσθαι."
ὥς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον
ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἄψ ἐς πόντον ἐδύσετο
κυμαίνοντα
αἰθυίη εἰκυῖα· μέλαν δέ ἐ κῦμα
κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς,
355 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν

ἢ Λευκοθέα, πού θνητῆς λαλιᾷ μιλοῦσε
πρῶτα,
μὰ τῶρα θεᾶς στὰ πέλαγα τιμῆς
ἀπολαβαίνει·
καὶ τὸ Δυσσέα σπλαχνίστηκε πού
τυρανοπλανιόταν,
καὶ μ' ὄφιας πεταχτῆς μορφῆ κινάει ἀπὸ
τὰ βάθια·
στὸ σάλι τὸ καλόδετο καθίζει καὶ τοῦ
κρένει·
"Τί τόσο μῖσος σοῦ κρατάει μεγάλο ὁ
Κοσμοσείστης,
κακόμοιρε, καὶ βάσανα περίσσια ὅλο σοῦ
σπέρνει ;
Μὰ ὅσο κι ἂ χολιάζῃ αὐτός, δὲ σ' ἀφανίζει
ἐσένα.
Μόν' ἔλα, κάμε ὅ,τι σοῦ πῶ, γιατί χαζὸς δὲ
δείχνεις·
βγάλ' τὰ σκουτιά σου, κι ἄφησε τὸ σάλι
στοὺς ἀνέμους,
καὶ μὲ τὰ χέρια πλέοντας, πολέμησε νὰ
φτάσῃς
στοὺς Φαίακες, πού 'ναι γραφτὸ νὰ βρῆς τὸ
γλυτωμό σου.
Ζῶσε τὰ στήθια σου μ' αὐτὸ τ' ἀθάνατο
μαγνάδι,
καὶ τότες φόβο ἀπὸ κακὸ κι ἀπὸ χαμὸ δὲν
ἔχεις.
Ὅμως ἀπάνω στὴ στεριά τὰ χέρια σου ἄμ'
ἀγγίξης,
ξεζώσου το καὶ πέτα το στὰ μελανὰ
πελάγη,
ἀλάργα ἀπὸ τῆ γῆς πολὺ, τὴν ὄψη ἀλλοῦ
γυρνώντας."
Αὐτὰ τοῦ μίλησε ἡ θεά, καὶ τοῦ 'δωσε
μαγνάδι,
καὶ πάλε ξαναβούτηξε στὰ κύματα σὰν
ὄφια,
καὶ τ' ἀφρισμένα τὰ νερὰ τῆ σκέπασαν
ἀμέσως.
Ὡς τόσο ὁ πολυβάσανος Δυσσέας
συλλογιάται,
καὶ λέει μὲ στεναγμὸ βαθὺ μὲς στὸν τρανὸ

μεγαλήτορα θυμόν·
"ὦ μοι ἐγὼ, μή τίς μοι ὑφαίνησιν δόλον
αὔτε
ἀθανάτων, ὃ τέ με σχεδίδης ἀποβῆναι
ἀνώγει.
ἀλλὰ μάλ' οὐ πω πείσομ', ἐπεὶ ἐκάς
ὀφθαλμοῖσιν
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο
φύξιμον εἶναι.
360 ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι
εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μὲν κεν δούρατ' ἐν
ἀρμονίησιν ἀρήρη,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι
ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι σχεδίδην διὰ κῦμα
τινάξει,
νήξομ', ἐπεὶ οὐ μὲν τι πάρα προνοῆσαι
τότες κολύμπι, κὶ ἄλλο πιά καλύτερο
δὲ ἄμεινον."
365 ἦος ὁ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν,
ὦρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων
ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, κατηρεφές,
ἤλασε δ' αὐτόν.
ὥς δ' ἄνεμος ζαῆς ἦϊων θημῶνα
τινάξει
καρφαλέων· τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ'
ἄλλυδις ἄλλη·
370 ὥς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'.
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀμφ' ἐνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὥς
ἵππον ἐλαύνων,
εἶματα δ' ἐξαπέδυνε, τὰ οἱ πόρε δια
Καλυψῶ.
αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο
τάνυσσεν,
αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἀλὶ κάππεσε, χεῖρε
πετάσσας,
375 νηχέμεναι μεμαῶς. ἴδε δὲ κρείων
ἐνοσίχθων,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο
θυμόν·

τὸ νοῦ του·
"Ἄλλοις, κὶ ἀνίσως πάλε θεὸς παγίδα
μοῦ σκαρώνει,
καὶ νὰ μὲ πείση πολεμάει τὸ σάλι μου ν'
ἀφήσω·
μὰ δὲ θὰ τὸν ἀκούσω ἐγὼ· τί μὲ τὰ μάτια
μου εἶδα
μακριὰ τῆ γῆς ποῦ μοῦ 'λεγε πῶς θὰ 'βρω
καταφύγιο.
Αὐτὸ θὰ κάμω, ποῦ θαρρῶ καλύτερό 'ναι
ἀπ' ὅλα.
Ὅσο τὰ ξύλα αὐτὰ μαζὶ δεμένα
συγκρατιοῦνται,
θὰ μείνω ἐδῶ καὶ θὰ βαστῶ μ' ἀπομονή
στὰ πάθια·
μὰ τ' ἄγρια ἂν πέσουν κύματα καὶ τὸ
σκαρὶ μοῦ σπάσουν,
βρῖσκω."
Αὐτὰ καθὼς ἀνάδευε στὸ νοῦ καὶ στήν
ψυχὴ του,
μεγάλο κῦμα σήκωσεν ὁ σειστής ὁ
Ποσειδάωνας,
φριχτὸ κὶ ἀψηλοθόλωτο, ποῦ ἀπάνω του
ξεσπάνει.
Καὶ καθὼς σίφουνας σωρὸ ξεράχερα
τινάζει
καὶ τὰ σκορπάει ἐδῶ κὶ ἐκεῖ, παρόμοια
σκορπιστῆκαν
καὶ τὰ δοκάρια τοῦ σκαριοῦ· καὶ τότες ὁ
Ὀδυσσεὺς
σὲ ξύλο καβαλλίκεψε σὰν ποῦ ἄλογο
ἀνεβαίνουν,
καὶ τὰ σκουτιὰ ξεγδύθηκε, τῆς Καλυψῶς
τὰ δῶρα.
Εὐτὺς γύρω στὰ στήθη του ζώνεται τὸ
μαγνάδι,
καὶ μπρουμυτώντας στὰ νερὰ τὰ χέρια του
τεντώνει
νὰ κολυμπήσει· κὶ ὁ τρανὸς τὸν εἶδε ὁ
Κοσμοσειστής,
καὶ σείνοντας τὴν κεφαλὴ στὸ νοῦ του
μέσα κρένει·

"οὐτῶ νῦν κακὰ πολλὰ παθῶν ἀλώω
 κατὰ πόντον,
 εἰς ὃ κεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι
 μιγήης.
 ἀλλ' οὐδ' ὡς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι
 κακότητος."
 380 ὡς ἄρα φωνήσας ἴμασεν καλλίτριχας
 ἵππους,
 ἴκετο δ' εἰς Αἰγᾶς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ'
 ἔασιν.
 αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ'
 ἐνόησεν.
 ἦ τοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε
 κελεύθους,
 παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι
 ἅπαντας·
 385 ὥρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, πρὸ δὲ
 κύματ' ἔαξεν,
 ἦος ὃ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
 διογενῆς Ὀδυσσεὺς θάνατον καὶ κῆρας
 ἀλύξας.
 ἔνθα δὴ νύκτας δύο τ' ἡμάτα κύματι
 πηγῶ
 πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη
 προτιόσσετ' ὄλεθρον.
 390 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμαρ εὐπλόκαμος
 τέλεσ' ἦώς,
 καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο
 ἠδὲ γαλήνη
 ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἶσιν
 γαῖαν
 ὄξυ μάλα προῖδῶν, μεγάλου ὑπὸ
 κύματος ἀρθείς.
 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπᾶσιος βίσιος παίδεσσι
 φανήη
 395 πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ'
 ἄλγεα πάσχων,
 δηρὸν τηκόμενος, στυγερός δέ οἱ ἔχραε
 καὶ πού σκληρὰ τὸν τυραννεῖ μὲ πόνους
 δαίμων,
 ἀσπᾶσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ
 κακότητος ἔλυσαν,
 ὡς Ὀδυσσεὶ ἀσπαστὸν εἰσατο γαῖα καὶ
 ἔτσι γλυκεῖα φαινότανε τῆς γῆς ἢ

"Τώρα πού τόσα τράβηξες, ἄμε στὰ
 πέλαα γύρνα,
 ὥσπου μ' ἀνθρώπους διόθρεφτους νὰ
 σμίξης. Μὰ δὲ θά 'χης
 θαρρῶ παράπονο πιά ἐσὺ πῶς συφορὲς δὲ
 σοῦ 'ρθαν."
 Καὶ τὰ λαμπρότριχ' ἄλογα μαστίγωσε,
 καὶ φτάνει
 ὡς τὶς Αἰγῆς, πού τ' ὄριο του βρισκότανε
 παλάτι.
 Καὶ τότες ἄλλο ἢ Ἀθηνᾶ, τοῦ Δία ἡ
 κόρη, βρῆκε.
 Φράζει ἄξαφνα καὶ σταματάει κάθε ἄλλου
 ἀνέμου δρόμο,
 καὶ τοὺς προστάζει νὰ σταθοῦν καὶ νὰ
 συχάσουν ὅλοι.
 Καὶ σήκωσε γοργὸ Βοριά νὰ σπάσῃ ὀμπρὸς
 τὸ κῦμα,
 ὥσπου νὰ ρθῆ στοὺς Φαίακες, πού τὸ
 κουπὶ ἀγαπᾶνε,
 ξεφεύγοντας τὸ θάνατο ὁ θεόμορφος
 Δυσσέας.
 Ἐκεῖ θαλασσοπάλευε δυὸ νύχτες καὶ
 δυὸ μέρες,
 καὶ ἀνέπαυα καταστροφή προμάντευε ἡ
 ψυχὴ του.
 Μὰ ἡ ὄρια Αὐγῆ σὰν ἔφερε τὸ φῶς τῆς
 τρίτης μέρας,
 ἔπεσε τότες ὁ Βοριάς καὶ ἀπλώθηκε γαλήνη·
 καὶ ρίχνοντας καλὴ ματιὰ βλέπει τὴ γῆς
 κοντά του,
 καθὼς τὸν ἀνασῆκωνε θεόρατο ἓνα κῦμα.
 Καὶ ὅπως στὰ τέκνα φαίνεται γλυκεῖα ἡ ζωὴ
 γονιοῦ τους,
 πού ἀρρώστια μακρινὴ τὸν τρώει πολὺν
 καιρὸ στὴν κλίνη,
 κακὴ μοῖρα,
 μὰ οἱ θεοὶ ἀπ' τὰ βάσανα τὸν ἀκριβὸ τους
 σώνουν,
 ὡς Ὀδυσσεὶ ἀσπαστὸν εἰσατο γαῖα καὶ
 ἔτσι γλυκεῖα φαινότανε τῆς γῆς ἢ

ὔλη,
νηχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου
ἐπιβῆναι.
400 ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε
γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι ὄσο νὰ φτάσῃ φωνητό, τότε ἄκουγε τὸ
θαλάσσης·
ρόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερόν
ἠπείροιο
δεινὸν ἐρευγόμενον, εἴλυτο δὲ πάνθ'
άλος ἄχνη·
οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ'
ἐπιωγαί.
405 ἀλλ' ἀκταὶ προβλήτες ἔσαν σπιλάδες
τε πάγοι τε·
καὶ τότε Ὀδυσσεύς λύτο γούνατα καὶ
φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν
μεγαλήτορα θυμόν·

"ὦ μοι, ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν
ιδέσθαι
Ζεὺς, καὶ δὴ τότε λαῖτμα διατμήξας
ἐπέρησα,
410 ἐκβασίς οὐ πη φαίνεθ' ἄλος πολιοῖο
θύραζε·
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ
δὲ κῦμα
βέβρουχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε
πέτρῃ,
ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὐ πως
ἔστι πόδεσσι
στήμεναι ἀμφοτέροισι καὶ ἐκφυγέειν
κακότητα·
415 μὴ πῶς μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι
ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἀρπάξαν· μελέῃ δέ μοι
ἔσσεται ὄρμη.
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἦν
που ἐφεύρω
ἠίονας τε παραπλήγας λιμένας τε
θαλάσσης,

πρασινάδα
στὸν Ὀδυσσεά· καὶ πάσκιζε ὀλοένα
κολυμπώντας
νὰ στήσῃ πόδι ἀπὰς στῆ γῆς. Καὶ πιὸ
κοντὰ σὰν ἦταν,
χτύπο
τῆς θάλασσας ποὺ δέρνουνταν στὰ βράχια
καταπάνω·
γιατὶ βογκοῦσε στὶς στεριές τὸ γιγαντένιο
κῦμα,
ξεσπάνοντας τρομαχτικὰ κι ἀφροῦς
παντοῦ σκορπώντας
τὶ μήτε ἀράγματα εἶχε ἐκεῖ, μήτε λιμιῶνες
εἶχε,
μόνε ἀκρωτήρια δοντωτά, καὶ βράχους καὶ
λιθάρια.
Καὶ τοῦ Ὀδυσσεά κόπηκαν τὰ γόνατα κι ἡ
ἀνάσα,
καὶ πικραμένος ἔλεγε μὲς στὸν ἀντρίκιο
νοῦ του·

"Ἄλλοις μου, τώρα ποὺ τὴ γῆς νὰ δῶ
βουλήθη ὁ Δίας
ἀνόλπιστα, καὶ ποὺ ἔφτασα νὰ σκίσω τόσα
βάθια,
νὰ μὴν τυχαῖνῃ πέρασμα ἀπ' τὴ θάλασσα
γιὰ νὰ 'βγῶ,
μόνε ὄλο βράχια κοφτερά, καὶ γύρω τους
τὸ κῦμα
βροντάει, καὶ πέτρα γλιστερὴ ἀποπάνωθε
ὀρθοστέκει·
βαθιὰ καὶ τὰ νερὰ κοντὰ, καὶ πάτημα δὲ
βρίσκω,
γιὰ νὰ σταθῶ κι ἀπὸ κακὴ νὰ ξεγλυτώσω
μοῖρα.
Κι ἂν κάνω νὰ 'βγῶ, φοβερὸ μπορεῖ νὰ μοῦ
'ῤθῃ κῦμα,
καὶ νὰ μὲ ρίξῃ σύγκορμο στὰ κοφτερὰ
λιθάρια,
καὶ πάει τοῦ κάκου ὁ ἀγώνας μου. Μὰ ἂν
πάλε κολυμπήσω
παρέκει τὸ γιαλὸ γιαλὸ, τάχα νὰ βρῶ
κρυμμένες

δεῖδω μή μ' ἔξαυτις ἀναρπάξασα
θύελλα

- 420 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρη βαρέα
στενάχοντα,
ἤέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύη μέγα
δαίμων
ἔξ ἀλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς
Ἀμφιτρίτη·
οἶδα γάρ, ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς
ἐννοσίγαιος."
ἦος ὁ ταυθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν,
425 τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρε
τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτὴν.
ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινοῦς δρυφθη, σὺν δ'
ὄστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος
λάβε πέτρης,
τῆς ἔχετο στενάχων, ἦος μέγα κῦμα
παρῆλθε.
430 καὶ τὸ μὲν ὡς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον
δέ μιν αὖτις
πληξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν
ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης
ἐξελκομένοιο
πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάιγγες
ἔχονται,
ὡς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ
χειρῶν
435 ῥινοὶ ἀπέδρουφθεν· τὸν δὲ μέγα κῦμα
κάλυψεν.
ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον
ᾤλετ' Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις
Ἀθήνη.
κύματος ἐξαναδύς, τὰ τ' ἐρεύγεται
ἦπειρόνδε,
νῆχε παρῆξ, ἐς γαῖαν ὀρώμενος, εἴ που στεριά κυλιούνταν

ἀπόμερες ἀκρογιαλιές καὶ θαλασσένιους
κόρφους,
ποιός ξέρει ἃ δὲ μ' ἀρπάξουνε καὶ πάλε
ἀνεμοζάλες,
καὶ στὰ ψαράτα πέλαγα μὲ σύρουν, κι ἄς
στενάζω.
Ἦ ἃ δὲ μοῦ στείλη φοβερὴ θεριὸ θεὸς
κανέννας,
ἀπ' ὅσα θρέφει στὰ βαθιὰ ἢ ξακουστὴ
Ἀμφιτρίτη·
τί ξέρω πῶς μ' ἀντιπαθάει τῆς γῆς ὁ μέγας
σειστής."
 Αὐτὰ καθὼς ἀνάδευε στὸ νοῦ καὶ στὴν
ψυχὴ του,
κῦμα τρανὸ τὸν πέταξε στὸ πετρωτὸ
ἀκρογιάλι,
καὶ θὰ γδερνόταν, κι ὅλα του τὰ κόκκαλα
θὰ σπάναν,
ἃ δὲν τοῦ φώτιζε τὸ νοῦ ἢ θεὰ ἢ
γαλανομάτα.
Μὲ τὰ δυὸ χέρια ἀδράχνοντας τὴν πέτρα,
ἐκεῖ κρατιόταν,
καὶ βόγκαε ὥσπου πέρασε τὸ φοβερὸ τὸ
κῦμα,
Ἔτσι τὸ ξέφυγε, μὰ αὐτὸ κυλώντας
ξαναπίσω,
τόνε χτυπάει, καὶ πιὸ μακριὰ στὰ πέλαα
τὸν τινάζει,
Πῶς μέσ' ἀπ' τὸ θαλάμι του χταπόδι σὰν
τραβιέται,
πολλὰ πετράδια στὰ βυζιὰ τῶν πλοκαμιῶν
κολνᾶνε,
ἔτσι ἔμειναν τὰ γδάσματα στὶς πέτρες
κολλημένα
ἀπὸ τ' ἀντρίκια χέρια του· καὶ τότε
σκέπασε ὄλο
τὸ μέγα κῦμα. Κι ἐκεῖδά, πρὶ νά 'ρθη τὸ
γραφτό του,
θ' ἀφανιζότανε μεμιάς ὁ δόλιος Ὀδυσσεύς,
ἃ δὲν τὸν καθοδήγευε ἢ θεὰ ἢ
γαλανομάτα.
Μέσ' ἀπὸ κῦμα ποῦ μὲ βουὴ πρὸς τὴν
στεριά κυλιούνταν

- ἐφεύροι
- 440 ἠϊόνας τε παραπλήγας λιμένας τε
θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα
καλλιρόοιο
ἶξε νέων, τῇ δὴ οἱ ἐείσατο χῶρος
ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν
ἀνέμοιο,
ἔγνω δὲ προρέοντα καὶ εὐξάτο ὄν
κατὰ θυμόν·
- 445 "κλυθι, ἄναξ, ὅτις ἐσσί· πολύλλιστον
δέ σ' ἰκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος
ἐνιπάς.
αἰδοῖος μὲν τ' ἐστὶ καὶ ἀθάνατοισι
θεοῖσιν
ἀνδρῶν ὅς τις ἴκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ
ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἰκάνω
πολλὰ μογήσας.
- 450 ἀλλ' ἐλέαιρε, ἄναξ· ἰκέτης δέ τοι
εὐχομαι εἶναι."
ὡς φάθ', ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἐὼν ῥόον,
ἔσχε δὲ κῦμα,
πρόσθε δὲ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ'
ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς. ὁ δ' ἄρ' ἄμφω
γούνατ' ἔκαμψε
χεῖράς τε στιβαράς. ἀλὶ γὰρ δέδμητο
φίλον κῆρ.
- 455 ᾧδεε δὲ χροά πάντα, θάλασσα δὲ
κήκιε πολλή
ἂν στόμα τε ῥῖνάς θ'· ὁ δ' ἄρ'
ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δὲ μιν
αἰνὸς ἴκανεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα
θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρηδεμνον ἀπὸ ἔο λῦσε
- προβάλλοντας, κολύμπαε μπρός, τῇ γῆς
κοιτώντας, ἴσως
καὶ βρῆ ἀκρογιάλι ἀπόμερο καὶ κόρφο
θαλασσένιο.
Μὰ σὲ ὠρίου στόμα ποταμοῦ σὰν ἦρθε
κολυμπώντας,
λαμπρὸς ἐκεῖ τοῦ φάνηκε κι ἀπάνεμος ὁ
τόπος,
μὲ δίχως πέτρες. Τό ' νίωσε τὸ ρέμα πού
κυλοῦσε,
κι ἀμέσως προσευκλήθηκε μὲς στὴν ψυχὴ
του κι εἶπε·
"Ἄκου με, βασιλιά καλὲ, καὶ
παρακαλεστὲ μου,
ὅποιος κι ἂν εἶσαι· σοῦ ἔρχομαι καὶ σοῦ
προσπέφτω ἐσένα
ἀπ' τὶς φοβέρες φεύγοντας τοῦ Ποσειδώνα
πέρα.
Ὡς κι οἱ ἀθάνατοι οἱ θεοὶ μὲ σεβασμὸ
τιμοῦνε
τὸν ἄντρα πού πλανήθηκε καὶ πού 'ρχεται
ὀμπροστά τους·
ἔτσι κι ἐγὼ στὸ γόνα σου προσπέφτω
ἀποσταμένος.
Σπλαχνίσου με, καὶ ἰκέτης σου παινιέμαι,
βασιλιά μου."
Κι αὐτὸς τὸ ρέμα κόβει εὐτὺς, καὶ
σταματᾷ τὸ κῦμα,
κι ἀπλώνει ὀμπρὸς του σιγαλιά, καὶ τότε
σώζει στὸ ἔβγα
τοῦ ποταμοῦ· καὶ λύγισε ὁ Δυσσέας τὰ
γόνατά του,
καὶ τ' ἀντρειωμένα χέρια του, κομμένος
ἀπ' τὸ κῦμα.
Εἶχε πρησμένο τὸ κορμί, κι ἀνάβρουζαν οἱ
ἄρμες
στὸ στόμα, στὰ ρουθούνια του· χωρὶς μιλιὰ
κι ἀνάσα
καὶ ναρκωμένος κοίτουσαν ἀπ' τὸν πολὺ
τὸν κόπο.
Μὰ πάλε σὰν ξανάσανε καὶ συμμαζώχτη ὁ
νοῦς του,
ξέλυσε ἀμέσως τῆς θεᾶς τὸ μαγικὸ

- θεοῖο.
460 και τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἀλιμυρήεντα
μεθῆκεν,
ἄψ δ' ἔφευγεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον,
αἶψα δ' ἄρ' Ἴνώ
δέξατο χερσὶ φίλησιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο
λιασθεῖς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζεΐδωρον
ἄρουραν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν
μεγαλήτορα θυμόν·
μαγνάδι,
και μέσα στ' ἄρμυρὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ τ'
ἀφήκε.
Κῦμα μεγάλο τό 'συρε στῆς θάλασσας τὸ
ρέμα,
κι ἡ θεὰ Ἴνώ τὸ δέχτηκε γοργὰ στὰ δυό της
χέρια·
τότες αὐτὸς ἀφήνει πιά τὸν ποταμό, και
πέφτει
πάνω στὰ βουῖρα, και ,φιλάει τῆ γῆς τὴν
καρποδότρα,
και μὲ βαρειὰ 'λεγε ψυχὴ μὲς στὸν
ἀντρίκιο νοῦ του·
- 465 "ὦ μοι ἐγὼ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα
γένηται;
εἰ μὲν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα
φυλάσσω,
μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ και θῆλυς
ἔέρση
ἐξ ὀλιγηπελῆς δαμάση κεκαφηότα
θυμόν·
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι
πρό.
470 εἰ δὲ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβάς και δάσκιον
ὔλην
θάμνοις ἐν πυκνιοῖσι καταδράθω, εἶ
με μεθείη
ῥῖγος και κάματος, γλυκερὸς δὲ μοι
ὑπνος ἐπέλθη,
δεῖδω, μὴ θήρεσσιν ἔλωρ και κύρμα
γένωμαι."
ὥς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον
εἶναι·
475 βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὔλην· τὴν δὲ σχεδὸν
ὔδατος εὔρεν
ἐν περιφαινομένῳ· δοιοὺς δ' ἄρ'
ὑπήλυθε θάμνους,
ἐξ ὀμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλῆς, ὁ
δ' ἐλαίης.
τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος
ὑγρὸν ἀέντων,
οὔτε ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν
ἔβαλλεν,
"Ἄλλοις μου, τί θὰ πάθω ἐδῶ, και ποῦ
θὰ καταντήσω ;
Τῆ νύχτα τὴν ἀνήσυχη στὸν ποταμὸ ἂν
περάσω,
ἢ κακὴ πάχνη κι ἢ ψιλὴ δροσιὰ μπορεῖ νὰ
σβήσουν
ὀλότελα τὸ πνέμα μου τ' ἀχνὸ και
θολωμένο,
τί ἀγέρι τὴν αὐγὴ ψυχρὸ φυσάει ἀπ' τὸ
ποτάμι.
Στῆ ράχη πάλε ἂν ἀνεβῶ, και στοῦ δασιοῦ
τοὺς ἴσκιους,
και μέσα στὰ πυκνὰ δεντριά ἂν πλαγιάσω,
νὰ ξεκάμω
τὸ σύγκρουο και τὴν κούραση, κι ὑπνος
γλυκὸς μὲ πάρη,
θεριά φοβᾶμαι μὴ μὲ βροῦν και θῦμα τους
μὲ κάμουν."
Και αὐτὸ νὰ κάνη φάνηκε στὸ νοῦ του
πιὸ συμφέρο·
σὲ δάσο γυροθώρητο ποὺ ἦῤρε σιμὰ στὸ
ρέμα,
μπῆκε και χώθηκε σὲ δυὸ χαμόδεντρ'
ἀποκάτω,
ποὺ ἀπὸ μιὰ ρίζα βγαίνανε· ἐλιά 'τανε κι
ἀγρίλι.
Μῆτ' οἱ ἀνέμοι οἱ σύνυγροι ἐκεῖ πέρα
ἀγριοφυσοῦσαν,
μήτε τοῦ ἡλίου οἱ φωτερὲς ἀχτίδες
κατεβαῖναν,

- 480 οὐτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὡς μήτε βροχή τὰ πέριναγε· τόσο πυκνὰ
 ἄρα πυκνοὶ πλεγμένα
 ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδῖς· οὓς ὑπ' τό 'να μὲ τ' ἄλλο βρίσκουνταν· ἐκεῖ ὁ
 Ὀδυσσεύς Δυσσέας τραβήχτη,
 δύσεντ'· ἄφαρ δ' εὐνήν ἐπαμήσατο καὶ μὲ τὰ χέρια στοίβαξε μεμιάς μεγάλη
 χερσὶ φίλησιν στρώση·
 εὐρείαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα γιὰτ' εἶχε φύλλα περισσὰ τριγύρω
 πολλή, σκορπισμένα,
 ὅσπον τ' ἦε δὴ τρεῖς ἄνδρας ποὺ σώνανε καὶ δυὸ καὶ τρεῖς νομάτους νὰ
 ἔρυσθαι σκεπάσουν,
- 485 ὦρη χειμερῖη, εἰ καὶ μάλα περ μὰ καὶ χειμῶνας νὰ 'τανε μὲ κρῦο σὰ
 χαλεπαῖνοι. φαρμάκι.
 τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Τὰ εἶδε ὁ ἄντρας ὁ πολύπαθος, καὶ χάρηκε
 Ὀδυσσεύς, ἢ ψυχὴ του,
 ἐν δ' ἄρα μέσση λέκτο, χύσιν δ' καὶ πλάγιασε στὴ μέση τους, κι ἔρριξε
 ἐπεχεύατο φύλλων. φύλλα πλήθος
 ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῆ ἐνέκρουψε ἀπάνω του. Σὰν ποὺ δαυλὸ στὴ μαύρη
 μελαίνη στάχτη κρύβεις,
 ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα μὲς σ' ἐξοχὴ παρὰμερη, ποὺ λείπουνε
 γείτονες ἄλλοι, γειτόνοι,
- 490 σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μὴ ποθεν καὶ σώζεις σπόρο τῆς φωτιᾶς, μὴν ἀπ'
 ἄλλοθεν αὔοι, ἀλλοῦθε ἀνάψης,
 ὡς Ὀδυσσεύς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἔτσι ὁ Δυσσέας σκεπάστηκε μὲ φύλλα· κι ἢ
 ἄρ' Ἀθήνη Παλλάδα
 ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν ὕπνο στὰ μάτια τοῦ 'σταξε γιὰ νὰ τὸν
 παύσειε τάχιστα ἀλαφρώση
 δυσπονέος καμάτοιο φίλα βλέφαρ' ἀπ' τὴ βαρειὰ τὴν κούραση, τὰ βλέφαρα
 ἀμφικαλύψας. του κλειώντας.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ζ

Ὀδυσσεὺς ἄφιξις εἰς Φαιάκας.

- ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦθε πολύτλας δῖος Ἔκεῖ ὁ πολυβασάνιστος, ὁ μέγας
Ὀδυσσεὺς Ὀδυσσεάς
ὑπνω καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ κοιμόταν ἀπὸ κούραση κι ἀγρύπνια
Ἀθήνη ἀφανισμένος.
βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε Κι ἡ Ἀθηναῖα ξεκίνησε στὴ χώρα τῶ
πόλιν τε, Φαιάκων,
οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ πὺν πρῶτα στὴν ἀπλόχωρη Ὑπέρεια
Ὑπερείη, κατοικοῦσαν,
5 ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν παράδιπλα στοὺς Κύκλωπες, ἀνθρώπους
ὑπερηνορεόντων, ἀλαζόνες,
οἱ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι πὺν ὄντας περίσσια δυνατοὶ πολλὰ κακὰ
ἦσαν. τοὺς φτιάναν.
ἐνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος Κι ὁ θεόμορφος Ναυσίθοος τοὺς πῆρε στὴ
θεοειδῆς, Σκερία,
εἶσεν δὲ Σχερίη, ἐκάς ἀνδρῶν κι ἀπὸ ἄντρες σιταρόθρεφτους μακριὰ
ἀλφηστῶν, συμμαζώξέ τους,
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ σὲ πόλη τοὺς τοιχόκλεισε, τοὺς ἔχτισ' ἐκεῖ
ἐδείματο οἴκους, σπίτια,
10 καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' τοὺς ἔστησε ναοὺς θεῶν, καὶ μοίρασε τὴ
ἀρούρας. γῆς τους.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεις Ἄϊδόσδε Καὶ σὰν τὸν πῆρε ὁ θάνατος στὸν Ἄδη, τότε
βεβήκει, ὁ Ἀλκίνοσ
Ἀλκίνοος δὲ τότε ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα βασίλεψε, πὺν ἡ γνώμη του θεοκατέβαστη
εἰδώσ. ἦταν.
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεά, γλαυκῶπις Σ' ἐκείνου ἦρθε τὰ μέγαρα ἡ θεὰ ἡ
Ἀθήνη, γαλανομάτα,
νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα. τὸ γυρισμὸ τοῦ ἀνθρώπου Ὀδυσσεά
μελετώντας.
15 βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ὧ Καὶ μπῆκε μὲς στὸ θάλαμο τὸ
ἐνὶ κούρη λαμπροδολεμένο,
κοιμάτ' ἀθανάτησι φυὴν καὶ εἶδος πὺν κόρη μὲ ὄψη κι ὁμορφιά θεόμοιαστη
ὁμοίη, κοιμόταν,
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος ἡ Ναυσικᾶ, τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἀλκίνοου ἡ
Ἀλκινόοιο, θυγατέρα.
παρ δὲ δὺ' ἀμφίπολοι, Χαρίτων ἄπο Σιμά 'τανε δυὸ κοπελιές

- κάλλος ἔχουσαι, χαριτοστολισμένες,
 σταθμοῖν ἐκάτερθε· θύραι δ' ἐπέκειντο στὰ πλάγια θύρας σφανταχτῆς μὲ τὰ
 φαειναί. κλεισμένα φύλλα.
- 20 ἢ δ' ἀνέμου ὡς πνοιῆ ἐπέσσυτο δέμνια Σὰν ἀγεράκι χύθηκε στὴν κλίνη τῆς
 κούρης, παρθένας,
 στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς καὶ στάθηκε ἀποπάνω της καὶ μίλησέ της
 μῦθον ἔειπεν, κι εἶπε,
 εἰδομένη κούρη ναυσικλειτοῖο τῆς θυγατέρας μοιάζοντας τοῦ
 Δύμαντος, θαλασσακουσμένου
 ἢ οἱ ὀμηλικὴ μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ τοῦ Δύμαντα, ποὺ ὀμηλικὴ τὴν εἶχε κι
 θυμῶ. ἀκριβῆ της.
 τῆ μιν ἐισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Μ' αὐτῆς τὴν ὄψη μίλησε ἢ θεὰ ἢ
 Ἀθήνη· γαλανομάτα·
- 25 "Ναυσικάα, τί νύ σ' ὤδε μεθήμονα "Ὀκνῆ μαθές, ὦ Ναυσικᾶ, σὲ γέννησε ἢ
 γείνατο μήτηρ; μανούλα,
 εἴματα μὲν τοι κεῖται ἀκηδέα καὶ κάθονται ἀσυγύριστα τὰ λαμπερὰ
 σιγαλόεντα, σου ροῦχα.
 σοὶ δὲ γάμος σχεδὸν ἐστίν, ἵνα χρῆ Μὰ ἀγγίζει ὁ γάμος, ποὺ ὁμορφα κι ἐσὺ νὰ
 καλὰ μὲν αὐτὴν βάλῃς πρόπει,
 ἔννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἳ κέ νὰ δώσης γιὰ νὰ βάλουνε κι ἐκεῖνοι ποὺ σὲ
 σ' ἄγωνται. πάρουν.
 ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους Αὐτὰ δὰ φέρνουν ὄνομα καλὸ στὸν κόσμο
 ἀναβαίνει μέσα,
 30 ἐσθλή, χαίρουσιν δὲ πατήρ καὶ πότνια ποὺ κι ὁ γονιὸς τὰ χαίρεται κι ἢ βλογημένη
 μήτηρ. ἢ μάνα.
 ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ Μόν' πᾶμε πιά νὰ πλύνουμε ἢ αὐγὴ καθὼς
 φαινομένηφι· χαράξει.
 καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἔψομαι, Θὰ ῥθω κι ἐγὼ νὰ δώσω σου βοήθεια, νὰ
 ὄφρα τάχιστα προφτάξης
 ἐντύνεται, ἐπεὶ οὐ τοι ἔτι δὴν παρθένος νὰ τοιμαστῆς, γιὰτὶ πολὺ δὲ μνήσκεις πιά
 ἔσσεαι· παρθένα,
 ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ παρ' ἀπὸ τῶρα οἳ διαλεχτοὶ τῆς χώρας τῶ
 δῆμον Φαιάκων
- 35 πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ γυρεύουνέ σε, ποὺ κι ἐσὺ μ' αὐτοὺς μαζὶ
 αὐτῆ. μετρίεσαι.
 ἀλλ' ἄγ' ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν Μόνε ἔλα, βάλ' τὸ δοξαστὸ γονιό σου τὴν
 ἠῶθι πρὸ αὐγούλα,
 ἡμίονους καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἢ κεν τὰ ζὰ νὰ παραγγείλῃ αὐτός, κι ἀμάξι ποὺ
 ἄγησι νὰ πάρῃ
 ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα τις ζῶνες, τὰ φορέματα καὶ τὰ λαμπρὰ τὰ
 σιγαλόεντα. χράμια.
 καὶ δὲ σοὶ ὦδ' αὐτῆ πολὺ κάλλιον ἢ ἐ Κάλλιο κι ἐσὺ μ' αὐτὰ νὰ πᾶς, παρὰ νὰ
 πόδεσσιν περπατήξης,

- 40 ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοῖ εἰσι τὴν πόλιν·
 ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
 ἔμμεναι. οὐτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὐτε ποτ' ὄμβρω
 δεύεται οὐτε χιῶν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἶθρη
 45 πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἶγλη·
 τῶ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἥματα πάντα.
 ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρη.
 αὐτίκα δ' Ἦως ἦλθεν εὐθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
 Ναυσικάαν εὐπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον,
 50 βῆ δ' ἰέναι διὰ δῶμαθ', ἵν' ἀγγεῖλει τοκεῦσιν,
 πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ· κιχῆσατο δ' ἔνδον ἔοντας·
 ἢ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἦστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
 ἠλάκατα στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα· τῶ δὲ θύραζε
 ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοῦς βασιλῆας
 55 ἐς βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
 ἢ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε·
 "πάππα φίλ', οὐκ ἂν δὴ μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
 ὑψηλὴν εὐκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἶματ' ἄγωμαι
 ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τὰ μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
 60 καὶ δὲ σοὶ αὐτῶ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν
- τὴν πόλιν· ἀπ' τῆς χώρας."
 Αὐτὰ σὰν εἶπε, μίσειψε ἡ θεὰ ἢ γαλανομάτα
 στὸν Ὀλυμπο, ποῦ τῶν θεῶν εἶναι καθέδρα στέρια,
 τί μήτε ἄνεμοι τῆ φυσσοῦν, μήτε βροχὴ τῆ δέρνει,
 καὶ μήτε χιόνι ἀγγίζει τὴν, παρὰ καθάριον ἀγέρι
 ἀπλώνεται ἀσυννέφιαστο, καὶ φῶς λευκὸ τῆ λούζει·
 κεῖ μέσα αἰῶνια χαίρουνται οἱ ἀθάνατοι. Ἐκεῖ πῆγε
 τῆς κόρης σάνε μίλησε ἡ θεὰ ἢ γαλανομάτα.
 Κι ἦρθε ἡ Αὐγὴ ἢ καλόθρονη καὶ σήκωσ' ἀπ' τὴν κλίνην
 τῆ λαμπροφόρα Ναυσικᾶ, ποῦ τ' ὄνειρον θυμόταν,
 καὶ θάμαζε. Καὶ κίνησε μὲς στὰ παλάτια ἀμέσως
 νὰ τὸ μηνύσῃ τοῦ ἀκριβοῦ γονιοῦ τῆς καὶ τῆς μάνας,
 Βρῆκε τὴ μάνα στὴ γωνιὰ σιμὰ στίς παρακόρες,
 κι ἔκλωθε νῆμα πορφυρὶ· τὸν κύρη εἶδε παρόξω,
 στοὺς βασιλέους σὰν πῆγαινε τοὺς δοξαστούς, ποῦ κάναν
 βουλή, καὶ τὸν καλοῦσανε οἱ Φαίακες οἱ λεβέντες.
 Καὶ στάθηκε στὸν ἀκριβὸ γονιὸ κοντὰ καὶ τοῦ 'πε·
 "Καλέ μου κύρη, ἐν' ἀψηλὸ δὲ θὰ μοῦ βρῆς ἀμάξι
 μ' ὄμορφες ρόδες, τὰ λαμπρὰ φορέματα νὰ πάρω,
 ποῦ λερωμένα κοίτουνται, στὸ ρέμα νὰ τὰ πλύνω;
 Ἐσένα τοῦ ἴδιου πρέπει σου, σὰν πρῶτος

έόντα.
βουλὰς βουλευεῖν καθαρὰ χοοῖ εἶματ' ἔχοντα.
πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δὺ' ὀπυῖοντες, τρεῖς δ' ἠίθειοι θαλέθοντες·
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἶματ' ἔχοντες
65 ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῆ φρενὶ πάντα μέμηλεν."
ὡς ἔφατ'· αἶδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλω. ὁ δὲ πάντα νόει καὶ ἀμείβετο μύθω·
"οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
70 ὑψηλὴν ἐκύκλον, ὑπερτερίη ἀραρυῖαν."
ὡς εἰπὼν δμῶεσσιν ἐκέκλετο, τοὶ δ' ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν εὐτροχον ἡμιονεῖην
ὥπλεον, ἡμιόνους θ' ὑπαγον ζευξάν θ' ὑπ' ἀπήνη·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρειν ἐσθῆτα φαεινὴν.
75 καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν εὐξεστώ ἐπ' ἀπήνη,
μήτηρ δ' ἐν κίστη ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἀσκῶ ἐν αἰγείῳ· κούρη δ' ἐπεβῆσεν ἀπήνης.
δῶκεν δὲ χρυσῆ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
80 ἦος χυτλώσαιο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἦ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἠνία σιγαλόεντα,

τῶν μεγάλων,
μὲς στὶς βουλὲς νὰ κάθεσαι μὲ ροῦχα ὀλοκαθάρια.
Ἔχεις καὶ πέντε καλογιούς μαζί σου στὸ παλάτι,
δυὸ παντρεμένους, κι ἄλλους τρεῖς, τῆς ὥρας παλληκάρια,
ποὺ πάντα θένε νιόπλυτα γιὰ τοὺς χοροὺς ποὺ πᾶνε·
ἐγὼ ὅλα αὐτὰ τὰ νοιάζομαι καὶ τὰ γυρνῶ στὸ νοῦ μου."
Εἶπε τοῦ κύρη· ντράπηκε νὰ ξεστομίση λόγο
γιὰ γλυκὸ γάμο· ὅμως αὐτὸς τὴ νιώθει καὶ τῆς κρένει·
"Καὶ τὰ μουλάρια μου ἔπαρε, κι ὅ,τι ἄλλο θές, παιδί μου,
καὶ σύρε· ἀμάξι οἱ παραγιοὶ θὰ σοῦ ἀρματώσουν τώρα,
μ' ὁμορφες ρόδες, ἀψηλό, καὶ μὲ κασόνι ἀπάνω."
Αὐτὰ σὰν εἶπε, πρόσταξε τοὺς παραγιοὺς, ποὺ ἀκοῦσαν,
κι ἀμάξι τοῦ ἀρματώσανε μὲ τὶς καλὲς τὶς ρόδες,
καὶ τὰ μουλάρια στὸ ζυγὸ τὰ βάλανε καὶ ζέψαν.
Φέρνει ἀπομέσα ἢ κορασιά τ' ἀστραφτερὰ τὰ ροῦχα,
κι ἀπὰς στὸ καλοτόρνευτο τ' ἀμάξι τὰ φορτώνει·
τῆς βάζει ἢ μάνα λιμπιστὸ φαγὶ μὲς σὲ κανίστρι,
λογῆς λιγούδια, καὶ κρασὶ μέσα σ' ἀσκὶ τραγῆσο,
Τότες ἢ κόρη ἀνέβηκε στ' ἀμάξι, κι ἢ μανούλα
ὡς καὶ ροῖ τῆς ἔδωσε χρυσό, γεμάτο λάδι,
μὲ τὶς κοπέλες τῆς μαζί ν' ἀλείψη τὸ κορμί τῆς,
Καὶ παίρνει τὸ μαστίγι αὐτὴ καὶ τὰ λουριὰ τὰ ὠραῖα,

μάστιξεν δ' ἑλάαν· καναχή δ' ἦν ἡμίονοιιν. αἰ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτήν, οὐκ οἶην, ἅμα τῆ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι. 85 αἰ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἴκοντο, ἔνθ' ἦ τοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ καλὸν ὑπεκπρόρεεν μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι, ἔνθ' αἶ γ' ἡμίονους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης. καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα 90 τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης εἶματα χερσὶν ἔλοντο καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ, στείβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι. αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα, ἐξεῖης πέτασαν παρὰ θιν' ἄλός, ἦχι μάλιστα 95 λάιγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα. αἰ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ δεῖπνον ἔπειθ' εἶλοντο παρ' ὄχθησιν ποταμοῖο, εἶματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῆ. αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτή, 100 σφαίρη ταὶ δ' ἄρ' ἔπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι· τῆσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς. οἴη δ' Ἄρτεμις εἴσι κατ' οὖρεα ἰοχέαιρα, ἦ κατὰ Τηϋγέτον περιμήκετον ἦ Ἐρύμανθον,	δίνει βιτσιὰ τῶν μουλαριῶν καὶ ξεκινοῦν μὲ κρότο, κι ὄλο τραβᾶνε φέρονοντας τὰ ροῦχα καὶ τὴν κόρη, ὄχι μονάχη· οἱ κοπελιές περπάταγαν κατόπι. Καὶ φτάσανε στοῦ ποταμοῦ τὸ ρέμα τὸ πανώριο, πολὺβρῆκαν ἀστείρευτα νερὰ γιὰ πλύση, πού ἀναβρούζαν λαμπρὰ, καὶ πού τὰ πιὸ λερὰ σκουτιὰ θὰ καθαρίζαν· καὶ τὰ μουλάρια ξέζεψαν καὶ ξέλυσαν ἐκεῖνες σιμὰ στὸ χόχλιο ποταμό, νὰ βόσκουν καὶ νὰ τρῶνε τὴν ἀγριάδα τὴ γλυκειά. Σηκῶσαν ἀπ' τ' ἀμάξι τὰ ροῦχα, καὶ βουτώντας τα μὲς στὰ νερὰ τὰ σκουῖρα, γοργὰ καὶ μὲ συνερισιὰ στοὺς λάκκους τὰ πατοῦσαν, Καὶ σὰν τὰ πλῦναν κι ἔβγαλαν κάθε λερὸ σημάδι, πῆγαν ἀράδα τ' ἀπλωσαν ἀπάνω στ' ἀκρογιάλι, κεῖ πού τις πέτρες λεύκαινε πὰς στὴ στεριά τὸ κῦμα, Καὶ σάνε λούστηκαν κι αὐτὲς κι ἀλείφτηκαν μὲ λάδι, καθίσανε καὶ γεύτηκαν στοῦ ποταμοῦ τοὺς ὄχτους, μὲς στὴ λιακάδα ἀφήνοντας τὰ ροῦχα νὰ στεγνώσουν. Καὶ σὰ χαρήκανε θροφή, κι αὐτὴ κι οἱ παρακόρες, βγάλαν τις μπόλιες κι ἔπαιξαν τὴ σφαῖρα ἀνάμεσό τους. Κι ἡ ἀσπροχέρα ἡ Ναυσικᾶ τοὺς γλυκοτραγουδοῦσε. Πῶς ἡ σαῖτεῦτρα ἡ Ἄρτεμη, στὶς ράχες ροβολώντας τοῦ θεόρατου Ταῦγέτου, ἦ στοῦ

τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείης
ἐλάφοισι·

105 τῆ δέ θ' ἅμα νύμφαι, κοῦραι Διὸς
αἰγιόχοιο,
ἀγρονόμοι παίζουσι, γέγηθε δέ τε
φρένα Λητώ·
πασάων δ' ὑπὲρ ἣ γε κάρη ἔχει ἠδὲ
μέτωπα,
ῥεῖά τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε
πᾶσαι·
ὥς ἦ γ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε
παρθένος ἀδμῆς.

110 ἄλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἰκόνδε
νέεσθαι
ζεύξασ' ἡμιόνους πτύξασά τε εἴματα
καλά,
ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη,
ὥς Ὀδυσσεὺς ἔγροϊτο, ἴδοι τ' ἐνώπιδα
κούρην,
ἦ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσαιο.

115 σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον
βασίλεια·
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείη δ'
ἔμβαλε δίνη·
αἰ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσαν· ὁ δ' ἔγρετο διὸς
Ὀδυσσεύς,
ἐζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν·
"ὦ μοι ἐγώ, τέων αὐτε βροτῶν ἐς γαῖαν
ἰκάνω;

120 ἦ ῥ' οἱ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ
δίκαιοι,
ἦε φιλόξενοι καὶ σφιν νόος ἐστὶ
θεουδής;
ὥς τέ με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς
αὐτή·
νυμφάων, αἰ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ
κάρηνα
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσσα
ποιήεντα.

Ἐρύμανθου τὰ ὄρη,
βρίσκει χαρὰ σ' ἀγριόχοιρους καὶ στὰ
γοργὰ τὰ λάφια,
κι οἱ νύφες τῶν δεντροτόπων, τοῦ Δία οἱ
θυγατέρες,
μαζί της παίζουν, κι ἡ Λητώ τηράει κι
ἀναγαλλιάζει,
ὥς τόσο ἐκείνη πιὸ ἀψηλὰ κρατάει τὴν ὄψη
ἀπ' ὅλες,
ποὺ γλήγορα ξανοίγεις τὴν, ἂν κι ὅλες
ὥριες εἶναι·
ἔτσι καὶ τώρα σφάνταζε ἡ παρθένα μὲς
στὶς ἄλλες.

Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ θέλοντας στὸ σπίτι
νὰ γυρίση,
ξανάζειψε, καὶ δίπλωσε τὰ λαμπερὰ
σκουτιά της,
ἄλλο στὸ νοῦ της ἔβαλε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα,
πῶς ὁ Ὀδυσσεύς νὰ σηκωθῆ, νὰ δῆ τὴν
ὥρια κόρη,
καὶ νὰ τὸν προβοδῶση αὐτὴ στὴ χώρα τῶ
Φαϊάκων.

Σφαῖρα σὲ μιά της κοπελιὰ πετάει ἡ
βασίλοπούλα,
μὰ ἀστόχησε, καὶ στὸ βαθὺ τὴν ἔρριξε
ποτάμι.

Φωνὴ τότε ὅλες σέρνουνε, ξυπνάει ὁ
Ὀδυσσεύς,
μισοσηκώνεται, κι αὐτὰ στὸ νοῦ του
διαλογιέται·

"Ἄλλοις μου, καὶ σὲ τί λογιῆς ἀνθρώπων
νὰ ἦρθα χώρα;

νὰ 'ναι ἄραγες ἀσύστατοι κι ἀδικοπράχτες
κι ἄγριοι,

ἦ νὰ 'χουνε φιλοξενιὰ καὶ θεοφοβιὰ στὸ
νοῦ τους;

Σὰν κοριτσιῶν ψιλὴ φωνὴ στ' αὐτιά μου νὰ
βουῖζη,

σὰ νύφες, ποὺ ἔχουν κατοικιὰ ψηλὰ στὰ
κορφοβούνια,

καὶ στὶς πηγὰς τῶν ποταμῶν καὶ στὰ
χλωρὰ λιβάδια.

- 125 ἢ νύ που ἀνθρώπων εἰμί σχεδὸν
 ἀυδήντων;
 ἄλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ
 ἴδωμαι."
 ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος
 Ὀδυσσεύς,
 ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ
 κί ἀπὸ τὸ δάσο τὸ πηχτὸ μὲ τῆ βαρειά του
 παχείη
 χέρα
 φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῖ μῆδεα
 κόβει πολύφυλλο κλωνὶ τῆ γύμνια του νὰ
 φωτός.
 κρύψη.
- 130 βῆ δ' ἴμεν ὡς τε λέων ὄρεσίτροφος ἀλκί
 Καὶ σὰ λιοντάρη χούμιξε βουνόθρεφτο, πού
 πεποιθώς,
 ξέρει
 ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ
 τῆ δύναμη του, πού βροχὴ κι ἀνέμους δὲ
 ὄσσε
 φοβᾶται,
 δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσι μετέρχεται ἢ
 μόνο μὲ μάτια φλογερὰ βόδια κι ἀρνιὰ
 οἴεσιν
 ζυγώνει,
 ἢ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δὲ
 ἢ τ' ἀγριολάφια κυνηγάει· γιὰ καὶ σὲ
 ἔ γαστήρ
 στέρια μάντρα
 μῆλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν
 ἢ πείνα του θὰ τό 'σπρωχνε τὰ πρόβατα ν'
 δόμον ἐλθεῖν·
 ἀρπάξει·
- 135 ὡς Ὀδυσσεύς κούρησιν εὐπλοκάμοισιν
 ἔτσι στὶς ὠριοπλέξουδες κοπέλες ὁ
 ἔμελλε
 Ὀδυσσεύς
 μίξεσθαι, γυμνὸς περ ἐὼν· χρειῶ γὰρ
 ἐρχόταν, ἂν κι ὀλόγυμνος, τὶ ἀνάγκη τὸν
 ἴκανε.
 τραβοῦσε.
 σμερδαλέος δ' αὐτῆσι φάνη
 Σκιάζονται αὐτὲς στὴν ὄψη του τῆ
 κεκακωμένος ἄλμη,
 θαλασσοδαρμένη,
 τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠίονας
 καὶ λαφιασμένες στοῦ γιαλοῦ σκορπιένται
 προῦχούσας·
 τίς ἀκροῦλες·
 οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῆ γὰρ
 μονάχα ἢ κόρη ἀπόμεινε τοῦ Ἀλκίνου, τὶ
 Ἀθήνη
 στὰ στήθια
- 140 θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος
 θάρσος τῆς ἔβαλ' ἢ θεά, καὶ πῆρε τῆς τὸ
 εἴλετο γυίων.
 φόβο.
 στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν
 Ἀγνάντια στάθη ἀσάλευτη· κι ἐκεῖνος
 Ὀδυσσεύς,
 διαλογιόταν,
 ἢ γούνων λίσσοιτο λαβῶν εὐώπιδα
 ν' ἀγγίξη τῆς τὰ γόνατα τῆς νέας καὶ νὰ
 κούρην,
 προσπέση,
 ἢ αὐτῶς ἐπέεσιν ἀποσταδὰ μελιχίοισι
 γιὰ ἀπὸ μακρόθε μὲ γλυκὰ νὰ τῆ ρωτήξη
 λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἶματα
 λόγια
 ποῦ πέφτει ἢ χώρα, καὶ σκουτιὰ συνάμα
 δοίη.
 νὰ γυρέψη.
- 145 ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον
 Καὶ συφερώτερο ἔκρινε νὰ τὴν
 εἶναι,
 παρακαλέση
 λίσσεσθαι ἐπέεσιν ἀποσταδὰ
 ἀπομακρόθε στέκοντας μὲ τὰ γλυκὰ τὰ

μειλιχίοισι,
μή οί γούνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα
κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο
μῦθον.
"γουνουμαί σε, ἄνασσα· θεός νύ τις, ἧ
βροτός ἐσσι;
150 εἰ μὲν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν
ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἐγὼ γε, Διὸς κούρη
μεγάλοιο,
εἶδος τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα
εἶσκω·
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ
ναιετάουσιν,
τρὶς μάκαρες μὲν σοί γε πατήρ καὶ
πότνια μήτηρ,
155 τρὶς μάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού
σφισι θυμὸς
αἰὲν ἐυφροσύνησιν ἰαίνεται εἵνεκα
σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν
εἰσοιχνεῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος
ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἰκόνδ'
ἀγάγηται.
160 οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν
ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει
εἰσορόωντα.
Δῆλῳ δὴ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ
βωμῶ
φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον
ἐνόησα·
ἦλθον γὰρ καὶ κείσε, πολὺς δέ μοι
ἔσπετο λαός,
165 τὴν ὁδὸν ἧ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε'
ἔσεσθαι.
ὡς δ' αὐτῶς καὶ κείνο ἰδὼν ἔτεθήπεα
θυμῶ
δὴν, ἐπεὶ οὐ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυτι τέτοιο ἀπὸ τῆ γῆς δεντρὶ ποτές δὲ
γαίης,

λόγια,
μὴν πειραχτῆ ἄν τῆς ἄγγιζε τὰ γόνατα ὁ
Δυσσέας,
Κι ἀμέσως στοχαζούμενα γλυκομιλώντας
κρένει·
"Προσπέφτω σου, ὦ βασίλισσα, θνητὴ
γιά ἀθάνατη εἶσαι·
ἄν εἶσαι ἀπ' τὶς ἀθάνατες πού κατοικοῦν
τὰ οὐράνια,
παρόμοια μὲ τὴν Ἄρτεμη, τοῦ μέγα Δία τὴν
κόρη,
στὴν ὄψη καὶ στ' ἀνάστημα καὶ στὴ μορφὴ
σὲ κρίνω·
ἄν εἶσαι πάλε ἀπλὴ θνητὴ, τοῦ κόσμου
κατοικήτρα,
καλότυχοι, κι ὁ κύρης σου κι ἡ βλογημένη
ἡ μάνα,
καλότυχα τ' ἀδέρφια σου, πού πάντα στὴν
ψυχὴ τους
περίσσιας γίνεσαι ἀφορμὴ χαρᾶς, καὶ
καμαρώνουν
τέτοιο βλαστάρη σὰ θωροῦν μὲς στοὺς
χοροὺς νὰ μπαίνει.
Μὰ ἀκόμα πιὸ καλότυχος ἀπ' ὅλους εἶν'
ἐκεῖνος,
πού βγῆ στὰ δῶρα νικητῆς, καὶ ταίρι του σὲ
πάρη.
Τὶ σὰν κι ἐσένα ἄλλο θνητὸ τὰ μάτια μου
δὲν εἶδαν,
ἄντρα ἢ γυναῖκα· θαυμασμὸς μὲ πιάνει σὰν
θωρῶ σε.
Τέτοια στὴ Δῆλο, στὸ βωμὸ τοῦ Ἀπόλλωνα
τὸ πλάγι,
νιοβλάσταρη εἶδα φοινικιά κάποτε νὰ
φουντώνη·
τὶ κι ἀποκεῖθε πέρασα μὲ λαὸ πολὺ μαζί
μου,
παίρνοντας δρόμο πού ἦτανε γραφτὸ νὰ
μὲ παθιάση.
Καὶ καθὼς τότες σάσισα τὴ φοινικιά σὰν
εἶδα,
βλάστησε ἄλλο,

- ὡς σέ, γύναι, ἀγαμαί τε τέθηπά τε,
 δεΐδια δ' αἰνῶς
 γούνων ἄψασθαι χαλεπὸν δέ με
 πένθος ἰκάνει.
- 170 χθιζὸς ἐεικοστῶ φύγον ἤματι οἴνοπα
 πόντον·
 τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμ' ἐφόρει κραιπναί
 τε θύελλαι
 νήσου ἀπ' Ὠγυγίης. νῦν δ' ἐνθάδε
 κάββαλε δαίμων,
 ὄφρ' ἔτι που καὶ τῆδε πάθω κακόν· οὐ
 γὰρ οἶω
 παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ
 τελέουσι πάροισιν.
- 175 ἀλλά, ἄνασσ', ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ
 πολλὰ μογήσας
 ἐς πρώτην ἰκόμην, τῶν δ' ἄλλων οὐ
 τινα οἶδα
 ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν
 ἔχουσιν.
 ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος
 ἀμφιβαλέσθαι,
 εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ'
 ἰοῦσα.
- 180 σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῆσι
 μενοινᾶς,
 ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην
 ὀπάσειαν
 ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ
 ἄρειον,
 ἢ ὄθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον
 ἔχητον
 ἀνήρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα
 δυσμενέεσσι,
- 185 χάρματα δ' εὐμενέτησι, μάλιστα δέ τ'
 ἔκλυον αὐτοί." Κι ἢ ἀσπροχέρα ἡ Ναυσικᾶ τοῦ
 ἀπολογήθη κι εἶπε·
 τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκῶλενος ἀντίον
 ἠῦδα· "Ἐένε, πὸν μῆτε ἀσύστατος μῆτε κακὸς δὲ
 δείχνεις, —
 "Ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῶ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ
 ἔοικας· στὸν κόσμον τὴν καλοτυχίᾳ μοιράζει τὴν ὀ
 Δίας
 Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος καὶ σὲ καλοὺς καὶ σὲ κακοὺς, τοῦ καθενοῦ
 ἀνθρώποισιν,
- ἔσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν,
- τώρα μ' ἐσένα, ὦ κορασιά, θαμάζω καὶ
 σαστίζω,
 κι ὅσο ἂν πονῶ, τὰ γόνατα φοβᾶμαι νὰ
 σοῦ ἀγγίξω.
 Εἴκοσι μέρες ὡς τὰ χτέσ στὰ μαῦρα ἤμουν
 πελάγη,
 πὸν ἀνέμοι καὶ ἄγρια κύματα μὲ σέρναν
 ὀλοένα
 ἀπ' τὸ νησί τῆς Ὠγυγίας· κι ἐδῶ μὲ ρίχνει ἡ
 μοῖρα
 νὰ πάθω κι ἄλλα· τὶ θαρρῶ δὲν ἔπαψαν
 ἀκόμα,
 μόνε οἱ θεοὶ κι ἄλλες πολλές φουρτοῦνες
 μοῦ τοιμάζουν.
 Σπλαχνίσου με, ὦ βασίλισσα, πὸν ἐσένα
 πρώτη βλέπω,
 κατόπι μύρια βάσανα, κι ἄλλο ἄνθρωπο
 κανένα
 ἀπ' ὅσους κατοικοῦν αὐτὸν τὸν τόπο δὲ
 γνωρίζω.
 Τὴ χώρα δεῖξε μου, καὶ δὸς κουρέλι νὰ
 φορέσω,
 ἂν ἔχης ρουχοτύλιγμα μαζί σου ἐδῶ
 φερμένο.
 Κι ἐσένα οἱ θεοὶ νὰ δώσουνε ὅ,τι ζητάει ἡ
 ψυχὴ σου,
 ἄντρα καὶ σπίτι καὶ καλὴ καρδιά
 ἀναμεταξύ σας,
 πὸν ἄλλο στὴ γῆς καλύτερο καὶ πιὸ
 λαμπρὸ δὲν εἶναι,
 παρὰ μιὰ γνώμη νὰ 'χουνε γυναῖκα κι
 ἄντρας πάντα
 στὸ σπίτι, νὰ λυποῦνται ὀχτροί, νὰ
 καμαρώνουν φίλοι,
 καὶ τὸ καλὸ τους τ' ὄνομα νὰ συχνακοῦνε
 ἐκεῖνοι."

- 190 *ἐκάστω·*
 καί που σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρῆ
 τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ
γαῖαν ἰκάνεις,
 οὔτ' οὖν ἐσθῆτος δευήσεται οὔτε τευ
 ἄλλου,
ῶν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπεῖριον
ἀντιάσαντα.
 ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὖνομα
 λαῶν.
 195 *Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν*
ἔχουσιν,
 εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος
 Ἀλκινόοιο,
 τοῦ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη
 τε."
ἦ ῥα καὶ ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι
κέλευσε·
 "στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε
 φῶτα ἰδοῦσαι;
 200 ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ'
 ἔμμεναι ἀνδρῶν;
 οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς οὐδὲ
 γένηται,
 ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἴκηται
 πού θά 'ρθῆ ἐδῶ τὸν πόλεμο στοῦς
 δημοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι
 ἀθανάτοισιν.
 οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ
 πόντῳ,
 205 ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν
 ἐπιμίσγεται ἄλλος.
 ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ'
 ἰκάνει,
 τὸν νῦν χρῆ κομέειν· πρὸς γὰρ Διὸς
 εἰσιν ἅπαντες
 ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε
 φίλη τε.
 ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρωσίν τε
 πόσιν τε,
 210 λούσατέ τ' ἐν ποταμῶ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας
 ἔστ' ἀνέμοιο."
 ὡς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλησι
- ὅπως θέλει·*
 κι ἐσένα αὐτὰ πού σου 'δωσε χρωστᾶς νᾶ
 τᾶ ποφέρνης.
 Ὡς τόσο μιὰ καὶ πάτησες σ' ἐτούτη μας τῆ
 χώρα,
 δὲ θὰ σου λείψῃ φορεσὰ μήτ' ἄλλο πού
 ταιριάζει
 σὲ παθιασμένον πού ἔρχεται μὲ
 θερμοπαρακάλα.
 Τὴν πόλη θὰ σου δείξω ἐγώ, καὶ ποιοὶ ἐδῶ
 ζοῦν θὰ μάθης.
 Αὐτὴ τὴν πολιτεία καὶ γῆς οἱ Φαίακες τὴν
 ἔχουν,
 κι ἐγὼ εἶμαι τοῦ τρανόψυχου τοῦ Ἀλκίνου
 θυγατέρα,
 πού ἀπ' αὐτόνε ἡ δύναμη κρεμιέται τῶ
 Φαίακων."
 Εἶπε, καὶ τὶς ὠριόμαλλες φωνάζει
 παρακώρες·
 "Σταθῆτε, ᾧ κοπελιές· γιατί σὲ ὄψῃ ἀντροῦ
 σκορπιέστε;
 ἦ τάχα φοβηθήκατε πὼς εἶναι ὀχτροὺς
 ἐτούτος;
 Δὲ ζῆ στὸν κόσμο ὁ ἀνθρωπος, κι οὔτε
 ποτὲς θὰ ὑπάρξῃ
 Φαίακες νὰ φέρῃ·
 γιατί ἐμᾶς οἱ ἀθάνατοι πολὺ μᾶς ἀγαπᾶνε,
 Ἀπόμακρα στοῦ πέλαγου τὴν ἄκρη
 κατοικᾶμε,
 καὶ μὲ τὰ μᾶς ἄλλοι θνητοὶ δὲ σμίγουν ἐδῶ
 πέρα.
 Ἄν ἦρθε αὐτὸς ὁ δύστηνος μὲς στὰ
 πλανέματά του,
 νὰ τὸν δεχτοῦμε πρέπει μας, γιατί ὁ Δίας
 μᾶς στέλνει
 φτωχοὺς καὶ ξένους· λιγοστό, μὰ ἀγαπητό
 'ναὶ δῶρο.
 Μόν' δόστε του, κοπέλες μου, φαῖ πιετό
 τοῦ ξένου,
 καὶ στὸ ποτάμι λούστε τον, σὲ ἀπάνεμο
 ἕναν τόπο."
 Εἶπε, καὶ στάθηκαν αὐτές, φώναξε ἡ μιὰ

κέλευσαν,
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' εἶσαν ἐπὶ σκέπας,
ὥς ἐκέλευσεν
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος
Ἀλκινόοιο·
παρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἶματ'
ἔθηκαν,
215 δῶκαν δὲ χρυσῆν ἐν Ληκύθῳ ὑγρὸν
ἔλαιον,
ἦνωγον δ' ἄρα μιν λουῖσθαι ποταμοῖο
ῥοῆσιν.
δὴ ῥα τότε ἄμφιπόλοισι μετηύδα διὸς
Ὀδυσσεύς·
"ἄμφιπόλοι, στήθ' οὐτῷ ἀπόπροθεν,
ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἄλμην ὤμοισιν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ'
ἐλαίῳ
220 χρίσομαι· ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν
ἀλοιφή.
ἄντην δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε λοέσσομαι·
αἰδέομαι γὰρ
γυμνοῦσθαι κούρησιν ἐυπλοκάμοισι
μετελθῶν."
ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον
δ' ἄρα κούρη.
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χροά νίζετο διὸς
Ὀδυσσεύς
225 ἄλμην, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν
ὤμους,
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἀλὸς χνόον
ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ'
ἄλειψεν,
ἀμφὶ δὲ εἶματα ἔσσαθ' ἅ οἱ πόρε
παρθένος ἀδμῆς,
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
230 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα, κὰδ
δὲ κάρητος
οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει
ὁμοίας.
ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται
ἀργύρῳ ἀνήρ

τὴν ἄλλη,
καὶ τὸ Δυσσέα σὲ γωνιά συμμαζεμένη
πῆραν,
σὰν ποὺ εἶπε τοῦ τρανόψυχου τοῦ Ἀλκίνου
ἢ θυγατέρα·
βάλαν σιμά του φορεσιά, χιτῶνα καὶ
χλαμύδα,
τοῦ δῶσαν λάδι σταλαχτὸ σὲ ροῖ
μαλαματένιο,
καὶ τὸν καλέσανε νὰ μπῆ καὶ νὰ λουστῆ
στὸ ρέμα.
Κι ὁ μέγας Ὀδυσσεύς ἐκεῖ στὶς παρακόρες
κρένει·
"Μακριὰ σταθῆτε, ὦ κοπελιές, μονάχος
μου νὰ πλύνω
τὴν ἄρμη ἀπὸ τοὺς ὤμους μου, καὶ ν'
ἀλειφτῶ μὲ λάδι,
220 ποὺ λάδωμα πολὺν καιρὸ δὲν εἶδε τὸ κορμί
μου.
Μπρὸς σας ἐγὼ δὲ λούζομαι, γιατί
ντροπῆς μου θά 'ναι
σιμὰ σὲ ὁμορφοπλέξουδες νὰ γυμνωθῶ
κοπέλες."
Κι αὐτὲς ἀποτραβήχτηκαν, καὶ τὸ εἶπαν
τῆς παρθένας.
Καὶ στὸ ποτάμι πλένονταν ὁ μέγας
Ὀδυσσεύς,
225 ξαρμίζοντας τὴ ράχη του καὶ τοὺς
πλατιοὺς τοὺς ὤμους,
κι ἀπ' τὸ κεφάλι τρίβοντας τῆς θάλασσας
τὴν ἄχνη.
Καὶ σάνε λούστηκε καλὰ κι ἀλείφτηκε μὲ
λάδι,
καὶ τὰ σκουτιὰ ποὺ τοῦ 'δωσε ἡ παρθένα
σάνε 'ντύθη,
τοῦ Δία ἢ γέννα, ἢ Ἀθηνᾶ τὸν ἔκαμε νὰ
δείχνη
230 σὰν πιὸ μέγανος καὶ παχύς, κι ἀπὸ τὴν
κεφαλή του
ὠρία κρεμιόντανε σγουρά, ποὺ μοιάζανε
ζουμπούλια,
Καὶ σὰν ποὺ χύνει μάλαμα στὸ ἀσήμι
ἄντρας τεχνίτης,

ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς
 Ἀθήνη
 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα
 τελείει,
 235 ὡς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε
 καὶ ὤμοις.
 ἔζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιῶν ἐπὶ θίνα
 θαλάσσης,
 κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων· θηεῖτο δὲ
 κούρη.
 δῆ ῥα τότε ἄμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι
 μετηύδα·
 "κλυτέ μευ, ἀμφίπολοι λευκώλενοι,
 ὄφρα τι εἶπω.
 240 οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὀλύμπου
 ἔχουσιν,
 Φαιήκεσσ' ὄδ' ἀνήρ ἐπιμίσγεται
 ἀντιθέοισι·
 πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος
 δέατ' εἶναι,
 νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν
 ἔχουσιν.
 αἷ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος
 εἶη
 245 ἐνθάδε ναιετάων, καὶ οἳ ἄδοι αὐτόθι
 μίμνειν.
 ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνω βρωσίν τε
 πόσιν τε."
 ὡς ἔφαθ', αἷ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν
 κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
 παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι ἔθεσαν βρωσίν τε
 πόσιν τε.
 ἦ τοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς
 250 ἀρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν
 ἄπαστος.
 αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ'
 ἐνόησεν·
 εἶματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ'
 ἀπήνης,
 ζευξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἄν
 δ' ἔβη αὐτή,
 ὡτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
 ποὺ ὁ Ἥφαιστος τὸν ἔμαθε κι ἢ Ἀθηνᾶ
 ἀπὸ τέχνη,
 καὶ δίνει χάρη στὰ ἔργα του, παρόμοια τοῦ
 περέχα
 τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴ μὲ περισσὴ μιὰ
 χάρη.
 Πῆγε ἔπειτα καὶ κάθισε στῆς θάλασσας
 τὴν ἄκρη,
 στράφτοντας χάρες κι ὁμορφιές· τὸν
 θάμασε ἢ παρθένα,
 καὶ πρὸς τίς ὠριοπλέξουδες κόρες γυρνάει
 καὶ κρένει·
 "Ἀκοῦστε με, ὦ ἀσπρόχερες κοπέλες, τί
 σᾶς κρένω·
 στοὺς Φαίακες τοὺς θεόμοιαστους δὲν
 ἦρθε αὐτὸς ὁ ἄντρας
 χωρὶς νὰ τὸ θελήσουνε οἱ ἀθάνατοι τοῦ
 Ὀλύμπου·
 σὰν τὸν πρωτόειδα φάνηκε φτωχὸς καὶ
 τιποτένιος,
 μὰ τώρα μοιάζει τῶν θεῶν ποὺ κατοικοῦν
 τὰ οὐράνια.
 Μακάρι τέτοιος νὰ 'βγαίνει κι ὁ ἄντρας ὁ
 δικός μου,
 καὶ νὰ 'στεργε στὸν τόπο αὐτὸ μ' ἐμᾶς νὰ
 λημεριάζη.
 Μὰ δῶστε του, κοπέλες μου, φαῖ πιετὸ τοῦ
 ξένου."
 Κι αὐτὲς ἀκοῦν τὰ λόγια τῆς καὶ κάνουν
 καθὼς εἶπε,
 κι ἀμέσως παραθέτουνε φαῖ πιετὸ σιμά
 του.
 Κι ἔτρωγε κι ἔπινε ἀρπαχτὰ ὁ πολὺπαθος
 Δυσσέας,
 τί εἶχε πολὺν καιρὸ θροφῆ στὸ στόμα του
 νὰ βάλῃ.
 Καὶ τότες ἄλλο ἢ Ναυσικᾶ ἢ ἀσπρόχερη
 σοφίστη·
 διπλώνει, βάζει μὲς στ' ὠριὸ τ' ἀμάξι τὰ
 σκουτιά τῆς,
 ζεύει τὰ δυνατόνυχια μουλάρια, κι
 ἀνεβαίνει,
 παρακινώντας τὸν τρανὸ Ὀδυσσεά μ' αὐτὰ

- 255 ὀνόμαζεν·
 "ὄρσοε δὴ νῦν, ξεῖνε, πόλινδ' ἴμεν ὄφρα
 σε πέμψω
 πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος,
 ἔνθα σέ φημι
 πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσοι
 ἄριστοι.
 ἀλλὰ μάλ' ᾧδ' ἔρδειν, δοκέεις δέ μοι
 οὐκ ἀπινύσσειν·
 ὄφρ' ἂν μὲν κ' ἀγρούς ἴομεν καὶ ἔργ'
 ἀνθρώπων,
 260 τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμίονους
 καὶ ἄμαξαν
 καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν
 ἡγεμονεύσω.
 αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήομεν, ἦν πέρι
 πύργος
 ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἐκάτερθε
 πόλης,
 λεπτή δ' εἰσίθμη· νῆες δ' ὁδὸν
 ἀμφιέλισσαι
 265 εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν
 ἐκάστω.
 ἔνθα δέ τέ σφ' ἀγορὴ καλὸν Ποσιδήιον
 ἀμφίς,
 ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ'
 ἀραρυῖα.
 ἔνθα δὲ νηῶν ὄπλα μελαινάων
 ἀλέγουσι,
 πείσματα καὶ σπεῖρα, καὶ ἀποξύνουσιν
 ἔρετμά.
 270 οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ
 φαρέτρη,
 ἀλλ' ἴστοι καὶ ἔρετμά νεῶν καὶ νῆες
 εἶσαι,
 ἦσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι
 θάλασσαν.
 τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μὴ τις
 ὀπίσσω
 μωμεύη· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ τὴν
 δῆμον·
 275 καὶ νῦν τις ᾧδ' εἶπησι κακώτερος
 ἀντιβολήσας·
- τὰ λόγια·
 "Σήκω, νὰ πᾶμε τώρα ἐμεῖς στὴ χώρα,
 νὰ σὲ φέρω
 στοῦ κύρη μου τοῦ φρόνιμου τ' ἀρχοντικό,
 τοὺς πρώτους
 ἀπὸ τοὺς Φαίακες ἐκεῖ νὰ δῆς καὶ νὰ
 γνωρίσης.
 Μὰ κάμε ὅ,τι σοῦ λέω ἐγώ· θαρρῶ πῶς
 κόφτει ὁ νοῦς σου·
 ὅσο χωράφια ἢ χτήματα περνοῦμε τῶν
 ἀνθρώπων,
 ἐσὺ νὰ γοργοπερπατᾶς πίσω ἀπὸ ζὰ κι
 ἀμάξι,
 μὲ τίς κοπέλες· τότε ἐγὼ τὸ δρόμο θὰ σᾶς
 δείχνω,
 στὴ χώρα ὡς νὰ ζυγώσουμε, πού ἔχει
 τειχιὰ πυργάτα
 τριγύρω της, καὶ δυὸ καλὰ λιμάνια ἀπὸ τὰ
 πλάγια,
 καὶ πού ἔχει τὴ μπασιὰ στενή, κι ἀπὸ τίς
 δυὸ προβάλλουν
 τὰ πλοῖα, πού καθένα τους ἔχει σκεπὴ δική
 του.
 Κεῖ πέρα, γύρω τοῦ λαμπροῦ τοῦ
 Ποσειδειοῦ, θὰ δοῦμε
 τὴν ἀγορὰ, μὲ γωνιακὲς βαθιὰ χωσμένες
 πέτρες
 στρωμένη· τ' ἄρμενα αὐτουδὰ τῶν
 καραβιῶνε φτιάνουν,
 τίς γούμενες καὶ τὰ πανιά, καὶ ξύνουν τὰ
 κουπιὰ τους·
 τί οἱ Φαίακες δὲν ἀγαποῦν σαγίτες καὶ
 δοξάρια,
 μόνε κατάρτια καὶ κουπιὰ καὶ πλοῖα
 καλοφτιασμένα,
 πού χαίρουνταί τα, τοὺς ἀφρούς τῆς
 θάλασσας περνώντας.
 Τρέμω τὴ γλῶσσα τους, κανεὶς ἂν τύχη καὶ
 μὲ κρίνη,
 τοὺς μὲς στὴ χώρα,
 κι ἓνας τους πρόστυχος μπορεῖ νὰ πῆ
 ἀγναντεύοντάς μας·

- ἴς δ' ὄδε Ναυσικάα ἔπεται καλός τε μέγας τε
 ξείνος; ποῦ δέ μιν εὔρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
 ἦ τινά που πλαγχθέντα κομίσατο ἦς ἀπὸ νηὸς
 ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὐ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
 280 ἦ τίς οἱ εὐξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν
 οὐρανόθεν καταβάς, ἔξει δέ μιν ἤματα πάντα.
 βέλτερον, εἰ καὐτῇ περ ἐποιομένη πόσιν εὔρεν
 ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
 Φαίηκας, τοῖ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί·
 285 ὡς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὄνειδεα ταῦτα γένοιτο.
 καὶ δ' ἄλλη νεμεσῶ, ἦ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
 ἦ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων,
 ἀνδράσι μίσγηται, πρὶν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
 ξεῖνε, σὺ δ' ὦκ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
 290 πομπῆς καὶ νόστοιο τύχης παρὰ πατρὸς ἐμοῖο.
 δήεις ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
 αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών·
 ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλώη,
 τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας.
 295 ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰς ὃ κεν ἡμεῖς
 ἄστυδε ἔλθωμεν καὶ ἰκώμεθα δώματα πατρὸς.
 αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπη ποτὶ δώματ'
- “Ποῖός εἶν' αὐτὸς ποῦ ἀκολουθάει τῇ Ναυσικᾷ ὁ ξένος,
 ὁ ὄριος κι ὁ τρανός; καὶ ποῦ τὸν βροῖκε; δίχως ἄλλο
 τὸν παίρνει· ἦ πρέπει νὰ 'πεσε μὲ πλοῖο, ἦ ξωμερίτης
 καὶ τότε δέχτηκε, τί αὐτὸς τῆς γειτονιαῖς δὲν εἶναι·
 ἴσως καὶ παρακάλεσε θεό, καὶ τῆς κατέβη ἀπ' τὰ οὐράνια, σύγκλινη γιὰ πάντα νὰ τὴν ἔχη.
 Κάλλιο ποῦ πῆγε κάπου ἄλλοῦ γαμπρὸς τῆς νὰ διαλέξη,
 γιὰτὶ ἀψηφάει τοὺς Φαίακες ἐδῶ τοὺς συντοπιῖτες,
 ποῦ μύριοι τήνε γύρεψαν κι ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους.”
 Αὐτὰ θὰ ποῦνε, καὶ ντροπῆς ἐγὼ θὰ τὰ 'χω ἀλήθεια.
 Μὰ κι ἄλλη τέτοια νὰ 'κανε, θὰ τὴν κατηγοροῦσα,
 ποῦ ἔρχεται δίχως φιλικὴ καὶ τῶ γονιῶν τῆς γνώμη,
 κι ἄντρες ζητάει πρὶ νὰ γενῆ φανερωμένος γάμος.
 Ἄκου με, ὦ ξένε, κι ἔρχου ἐσὺ, ἂν θές ἀπὸ τὸν κύρη
 στὸν τόπο σου προβόδημα, καὶ γλήγορο ταξίδι.
 Στὸ δρόμο θὰ 'βρης τὸ λαμπρὸ τῆς Ἀθηναῖς τὸ δάσο,
 λεῦκες μ' ἀνάβρουσμα νεροῦ, κι ὀλόγυρα λιβάδι·
 ἐκεῖ 'ναι τοῦ γονιοῦ μου ἡ γῆς καὶ τ' ἀνθοπεριβόλια·
 ἀπὸ τῆ χώρα ὡς ἐκεῖδὰ μορεῖς βουητὸ ν' ἀκούσης,
 Κάθισ' ἐκεῖ καὶ πρόσμενε νὰ φτάσουμε στὴ χώρα,
 καὶ μέσα νὰ κατέβουμε στὰ γονικά μου σπίτια.
 Καὶ πιά σὰν πῆς πῶς εἴμαστε φτασμένοι

- ἀφίχθαι,
 καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν ἠδ'
 ἐρέεσθαι
 δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος
 Ἀλκινόοιο.
- 300 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστί, καὶ ἂν πάϊς
 ἠγήσαιο
 νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι
 τέτυκται
 δώματα Φαιήκων, οἶος δόμος Ἀλκινόοιο
 ἦρωος. ἀλλ' ὅπότε ἂν σε δόμοι
 κεκύθωσι καὶ αὐλή,
 ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν αὐλή,
 προχώρα
 ἴκηαι
- 305 μητέρ' ἐμήν· ἠ δ' ἦσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν
 πυρὸς αὐγῇ,
 ἠλάκατα στρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα,
 θαῦμα ιδέσθαι,
 κίονι κεκλιμένη· δμῶαί δέ οἱ εἶατ'
 ὄπισθεν.
 ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος
 ποτικέκλιται αὐτῇ,
 τῷ ὅ γε οἰνοποτάζει ἐφήμενος
 ἀθάνατος ὤς.
- 310 τὸν παραμειψάμενος μητρὸς περὶ
 γούνασι χειρᾶς
 βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ
 ἴδῃαι
 χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα
 τηλόθεν ἐσσί.
 εἰ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ
 θυμῷ,
 ἐλπῶρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ιδέειν καὶ
 ἰκέσθαι
- 315 οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα
 γαῖαν."
 ὥς ἄρα φωνήσασ' ἴμασεν μάλιστα
 φαεινῇ
 ἡμιόνους· αἰ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο
 ῥέεθρα.
 αἰ δ' ἐὺ μὲν τρώχων, ἐὺ δὲ πλίσσοντο
 πόδεσσιν·
- ἐμεῖς στὰ σπίτια,
 τότες ξεκίνα κατακεῖ καὶ ῥῶτα τοὺς
 διαβάτες,
 ποῦ 'ναι τοῦ μεγαλόκαρδου τοῦ Ἀλκίνου
 τὰ παλάτια,
 Εὐκόλα βρίσκονται· παιδὶ μπορεῖ νὰ σοῦ
 τὰ δείξη·
 τί τ' ἄλλα δὲ χτιστήκανε τὰ σπίτια τῶν
 Φαιάκων,
 ἔσαν ποὺ χτιστήκαν τοῦ ἥρωα τοῦ Ἀλκίνου
 τὰ παλάτια.
 Καὶ σὰ βρεθῆς στὸ πρόσπιτο καὶ στήν
 μὲς στὰ παλάτια γλήγορα, τὴ μάνα ν'
 ἀντικρύσης
 ποὺ κάθετα πρὸς τὴ γωνιά, μὲς στῆς
 φωτιᾶς τὸ φέγγος,
 καὶ κλώθει πορφυρὶ μαλλί, ποὺ νὰ τὸ δῆς
 θαμάζεις,
 στὸ στῦλο ἀκουμπισμένη αὐτῇ, κι οἱ
 δοῦλες πίσωθὲ τῆς.
 Ἐκεῖ στημένος βρίσκεται καὶ τοῦ γονιοῦ
 μου ὁ θρόνος,
 ποὺ πίνοντας θὰ κάθετα μὲ ἀθάνατο
 παρόμοιος.
 Πέρασ' τον, καὶ στὰ γόνατα τῆς μάνας
 βάλε χέρια,
 ἂν θές νὰ σοῦ 'ρθῇ γλήγορα τοῦ γυρισμοῦ
 σου ἢ μέρα,
 καὶ νὰ σοῦ ἀνοίξη τὴν καρδιά, κι ἂς εἶναι ἡ
 γῆς σου ἀλάργα,
 Τὶ μιάς κι ἡ μάνα μέσα τῆς σὲ συμπονέση,
 ξέρε
 πῶς τοὺς δικούς σου θένα δῆς, καὶ
 γλήγορα θὰ φτάσης
 στὸ σπίτι τὸ καλόχτιστο καὶ στὴ γλυκειὰ
 πατρίδα."
- Εἶπε, καὶ χτύπησε τὰ ζὰ μὲ τὸ λαμπρὸ
 μαστίγι·
 κι αὐτὰ μεμιάς ἀφήσανε τοῦ ποταμοῦ τὸ
 ῥέμα,
 καὶ πῆραν δρόμο ταχτικά, καὶ τρέχανε μὲ
 τάξη.

ἡ δὲ μάλ' ἠνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἐποίατο πεζοὶ 320 ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσσεύς τε, νόφ δ' ἐπέβαλλεν ἰμάσθλην. δύσετό τ' ἠέλιος καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἴκοντο ἶρόν Ἀθηναίης, ἴν' ἄρ' ἔξετο δῖος Ὀδυσσεύς. αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρη μέγαλοιο· "κλυθί μεν, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη· 325 νῦν δὴ πέρ μεν ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὐ ποτ' ἄκουσας ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς ἐννοσίγαιος. δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν." ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη. αὐτῷ δ' οὐ πω φαίνεται ἔναντίη· αἶδετο γὰρ ῥα 330 πατροκασίγητον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαιεν ἀντιθέω Ὀδυσῆι πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι.	Κι αὐτὴ κυβέρνα ταχτικά, σαλεύοντας ἀγάλια τοῦ μαστιγιοῦ τῆς τὸ λουρὶ, γὰρ νὰ προφταίνουν πίσω οἱ δουῖλες κι ὁ Ὀδυσσεύς πεζοί· καὶ βασιλεύει ὁ ἥλιος, καὶ φτάνουνε στῆς Ἀθηνᾶς τὸ δοξασμένο δάσος. Ὁ θεϊκὸς Δυσσεύς ἐκεῖ κάθισε. Καὶ σὲ λίγο στὴν κόρη προσευκλήθηκε τοῦ τρισημέλου Δία· "Τοῦ Δία τοῦ αἰγιδόσκεπου ἀδάμαστη ἐσὺ κόρη, συνάκουσε με τώρα, ἐσὺ ποὺ ἄλλοτες ἀρνιόσουν ν' ἀκούσης με, σὰ δέρνομουν ἀπὸ τὸν Κοσμοσεῖστη· καὶ κάνε οἱ Φαίηκες σπλαχνιὰ κι ἀγάπη νὰ μοῦ δείξουν," Τὴν προσευκὴ συνάκουσε ἡ Ἀθηνᾶ ἢ Παλλάδα, μὰ δὲν τοῦ φανερώνουνταν ὀμπρὸς του, τὶ φοβόταν τὸ γονικό τῆς ἀδερφό· βαριά ἦταν χολωμένος μὲ τὸ θεϊκὸ Ὀδυσσεύς αὐτός, στὸν τόπο του ὡς νὰ φτάση.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία η

Ὀδυσσεὺς εἴσοδος πρὸς Ἀλκίνοον.

- ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς,
κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρειν μένος
ἠμιόνοιν.
ἢ δ' ὅτε δὴ οὐ πατρὸς ἀγακλυτὰ
δώμαθ' ἴκανε,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι, κασίγνητοι
δέ μιν ἀμφίς
5 ἴσταντ' ἀθανάτοισι ἐναλίγκιοι, οἳ ῥ' ὑπ'
ἀπήνης
ἠμιόνους ἔλυνον ἐσθῆτά τε ἔσφερον
εἴσω.
αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἐὼν ἦε· δαΐε δέ οἱ
πῦρ
γοῆς Ἀπειραΐη, θαλαμηπόλος
Εὐρυμέδουσα,
τὴν ποτ' Ἀπειρήθεν νέες ἤγαγον
ἀμφιέλισσαι·
10 Ἀλκινόω δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον,
οὐνεκα πᾶσιν
Φαιήκεσσι ἀνασσε, θεοῦ δ' ὡς δῆμος
ἄκουεν·
ἢ τρέφε Νηυσικάαν λευκώλενον ἐν
μεγάροισιν.
ἢ οἳ πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσω δόρπον
ἐκόσμει.
καὶ τότε Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἵμεν·
ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
15 πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ'
Ὀδυσῆι,
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων
ἀντιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις
εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν

Ἔτσι ὁ τρανός, πολύπαθος Δυσσέας
προσευκόταν,
καθὼς τὴν κόρη φέρνανε στὴ χώρα τὰ
μουλάρια.
Καὶ ὡς ἔφτασε στὰ ξακουστὰ παλάτια τοῦ
γονιοῦ της,
στὰ ξώθυρα σταμάτησε, κι οἱ θεόμοιαστοι
ἀδερφοί της,
5 ζῶα,
καὶ τὰ καθάρια φέρνανε φορέματα στὸν
πύργο.
Πέρασε τότε ἡ Νηυσικᾶ στὸ θάλαμο της
ἴσια,
ὅπου ἢ γριὰ Εὐρυμέδουσα καλὴ φωτιά
ἀναβέ της,
ἢ συγυρίστρα ποὺ ἄλλοτε ἀπ' τὴν Ἀπειρῆ
πλοῖα,
10 τὴ φέρνανε γοργόλαμνα καὶ δῶρο τήνε
δῶσαν
τοῦ Ἀλκίνοου, πρῶτος βασιλιᾶς σὰν ποὺ
ἦταν τῶ Φαίακων,
καὶ σὰ θεὸ τὸν ἄκουγαν· τὴν κόρη εἶχε
ἀναθρέψει,
αὐτὴ, καὶ τὴ φωτιά ἀναβε καὶ τοίμαζε τὸ
δεῖπνο.
Τότε ὁ Δυσσέας σηκώθηκε στὴ χώρα νὰ
κινήση,
κι ἢ Ἀθηνᾶ καλόθελα τοῦ σκόρπισε
κατάχνια,
μὴν τὸν ξανοίξη Φαίακας τρανόψυχος, κι
ἀρχίσῃ
15 λόγια νὰ βγάξῃ ἀγγιχτικά, καὶ νὰ ρωτᾷ
ποιὸς εἶναι.
Κι ὅ,τι ἔκανε στὴν πρόσχαρη τὴ χώρα νὰ

δύσεσθαι ἐραννήν,
ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη,
20 παρθενικῇ ἔικυῖα νεήνιδι, κάλπιν
ἔχουση.
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ, ὁ δ' ἀνείρετο
διὸς Ὀδυσσεύς·
"ὦ τέκος, οὐκ ἂν μοι δόμον ἀνέρος
ἠγήσαιο
Ἀλκινόου, ὅς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισι
ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος
ἐνθάδ' ἰκάνω
25 τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὐ τινα
οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν
ἔχουσιν."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμον, ὃν
με κελεύεις,
δείξω, ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος
ἐγγύθι ναίει.
30 ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον, ἐγὼ δ' ὁδὸν
ἠγεμονεύσω,
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο μηδ'
ἐρέεινε.
οὐ γὰρ ξείνους οἶδε μάλ' ἀνθρώπους
ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ'
ἄλλοθεν ἔλθῃ.
νηυσὶ θοῆσιν τοί γε πεποιθότες
ὠκεῖησι
35 λαῖτμα μέγ' ἐκπερώωσιν, ἐπεὶ σφισι
δῶκ' ἐνοσίχθων·
τῶν νέες ὠκεῖαι ὡς εἰ πτερόν ἠὲ
νόημα."
ὡς ἄρα φωνήσασ' ἠγήσατο Παλλὰς
Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια
βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ
ἐνόησαν

πατήση
τὸν ἀνταμώνει ἢ Ἀθηνᾶ, ἢ θεὰ ἢ
γαλανομάτα,
ἄθῳ κορίτσι μοιάζοντας πὺ στάμνα
κουβαλοῦσε.
Ὀμπρός του στάθη, κι ὁ τρανὸς τήνε ρωτᾶ
Ὀδυσσεύς·
"Παιδί μου, μπορεῖς νὰ με πᾶς στοῦ
Ἀλκίνου τὰ παλάτια,
τοῦ ἄντρα, πὺ εἶναι ὁ βασιλιᾶς ἐτούτων
τῶν ἀνθρώπων;
Τυραννισμένος ἔρχουμαι καὶ ξένος ἐδῶ
πέρα,
ἀπὸ λημέρια ἀπόμακρα, κι ἀπ' ὅσους
κατοικᾶνε
τῆ χώρα καὶ τῆ γῆς αὐτῆ κανένα δὲ
γνωρίζω."
Κι ἢ γαλανόματη ἢ θεὰ γυρίζει καὶ τοῦ
κρένει·
"Θὰ σοῦ τὰ δείξω, ξένε μου πατέρα, ἐγὼ
τὰ σπίτια
πὺ μου ζητᾶς, τ' εἶναι σιμὰ στοῦ ἄξιου τοῦ
γονιοῦ μου.
Ἔρχου σωπαίνοντας ἐσύ, κι ἐγὼ μπροστὰ
πηγαίνω·
κανέναν ἄλλον μὴν κοιτᾶς, καὶ μὴ ρωτᾶς
κανέναν,
γιατὶ τοὺς ξένους τοῦτοι ἐδῶ δὲν τοὺς
πολυχωνεύουν,
κι ἂν κάποιος ἀπ' ἀλλοῦθε ἐρθῇ, φιλίες
δὲν τοῦ ἀνοίγουν,
ἔχοντας θάρρος στὰ γοργὰ καράβια τους,
πὺ σκίζουν
τὰ πέλαα μὲ τῆ συνεργιὰ τοῦ θεοῦ τοῦ
κοσμοσεῖστη,
πὺ σὰν πουλιὰ γοργοπετοῦν ἢ σὰν τοῦ
νοῦ τῆ σκέψη."
Εἶπε, κι Ὀμπρός ἢ Ἀθηνᾶ ξεκίνησε μὲ
βίαση,
καὶ πίσωθε στ' ἀχνάρια τῆς ἀκολουθοῦσε
ἐκεῖνος.
Κι οἱ Φαίηκες δὲν τὸν ἐνωσαν οἱ
θαλασσακουσμένοι,

- 40 ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ
 γὰρ Αθήνη
 εἶα ἐυπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἣ ῥά οἱ
 ἀχλὺν
 θεσπεσίην κατέχευε φίλα φρονέουσ'
 ἐνὶ θυμῷ.
 θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεὺς λιμένας καὶ
 νῆας εἴσας
 αὐτῶν θ' ἠρώων ἀγοράς καὶ τείχεα
 μακρὰ
 45 ὑψηλά, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα
 ἰδέσθαι.
 ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ
 δώμαθ' ἴκοντο,
 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεά, γλαυκῶπις
 Αθήνη·
 "οὔτος δὴ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὄν
 με κελεύεις
 πεφραδέμεν· δήεις δὲ διοτρεφέας
 βασιλῆας
 50 δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε,
 μηδέ τι θυμῷ
 τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν
 ἀμείνων
 ἔργοισιν τελέθει, εἰ καὶ ποθεν
 ἄλλοθεν ἔλθοι.
 δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεται ἐν
 μεγάροισιν·
 Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ
 τοκῆων
 55 τῶν αὐτῶν οἱ περ τέκον Ἀλκίνοον
 βασιλῆα.
 Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων
 ἐνοσίχθων
 γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος
 ἀρίστη,
 ὀπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος
 Εὐρυμέδοντος,
 ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσι
 βασίλευεν.
 60 ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον,
 ὤλετο δ' αὐτός·
 τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο
- ὄμπρός τους καθὼς διάβαινε περνώντας
 ἀπ' τῆ χώρα,
 τί ἢ ὁμορφὴ καὶ φοβερὴ θεὰ Αθηνᾶ τὸν
 εἶχε
 ὀλόσκεπο ἀπὸ καταχνιά, ποθώντας τὸ
 καλὸ του.
 Καὶ τὸ λιμάνι θάμαζε μὲ τὰ καράβια
 ἐκεῖνος,
 τίς ἀγορὲς ποὺ κάθουνταν οἱ ἠρώοι, καὶ τὰ
 μεγάλα
 45 τὰ ξυλοσκέπαστα τειχιά, ποὺ θάμα ἦταν
 μονάχο.
 Καὶ στὰ παλάτια τὰ λαμπρὰ τοῦ βασιλιᾶ
 σὰ φτάσαν,
 τότες τοῦ κρένει ἡ Αθηνᾶ, ἡ θεὰ ἡ
 γαλανομάτα·
 "Νὰ τα τὰ σπίτια ποὺ ζητᾶς, ὦ ξένε μου
 πατέρα·
 θὰ βρῆς ἐκεῖ τοὺς διόθρεφτους ἀφέντες
 στὸ τραπέζι·
 ὡς τόσο κίνα μέσα ἐσὺ, κι ἄς μὴ σὲ πιάνη
 φόβος·
 ἄντρας μὲ θαρρετὴ καρδιά σὲ κάθε
 καμωμά του
 πιὸ ἄξιος πάντα θὰ φανῆ, κι ἄς ἔρχεται ἀπ'
 ἀλλοῦθε.
 Καὶ πρῶτα τῆ βασίλισσα θὰ βρῆς μὲς στὰ
 παλάτια·
 τῇ λέν Ἀρήτη, κι ἔρχεται κι ἐκείνη ἀπὸ
 τοὺς ἴδιους
 προγόνους ποὺ γεννήθηκε ὁ βασιλέας
 Ἀλκίνοσ.
 Πρῶτα ὁ Ναυσίθος ἦρθε, ὁ γιὸς τοῦ σείστη
 Ποσειδάων
 καὶ τῆς Περίβοιας, ποὺ ἦτανε περίσσια ἡ
 ὁμορφιά της.
 Κόρη τοῦ μεγαλόκαρδου Εὐρυμέδοντα
 στερνὴ 'ταν
 ἐκείνη, τῶν περήφανων Γιγάντων
 βασιλέα.
 Τοὺς ἔχασε τοὺς ἄμυαλους, καὶ χάθηκε κι
 ἐκεῖνος.
 Μὲ τὴν Περίβοια πλάγιασε τότες ὁ

παῖδα
 Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν
 ἄνασσε·
 Ναυσίθοος δ' ἔτεκεν Ῥηξήνορά τ'
 Ἀλκινόον τε.
 τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ'
 ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 65 νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα
 λιπόντα
 Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ'
 ἄκοιτιν,
 καί μιν ἔτισ', ὡς οὐ τις ἐπὶ χθονὶ τίεται
 ἄλλη,
 ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν
 οἶκον ἔχουσιν.
 ὡς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ
 ἔστιν
 70 ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ
 Ἀλκινόοιο
 καὶ λαῶν, οἳ μὴν ῥα θεὸν ὡς
 εἰσορόωντες
 δειδέχονται μύθοισιν, ὅτε στείχησ' ἀνὰ
 ἄστν.
 οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται
 ἐσθλοῦ·
 ἦσι τ' εὐφρονέησι καὶ ἀνδράσι νείκεα
 λύει.
 75 εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ
 θυμῷ,
 ἐλπώρῃ τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ
 ἰκέσθαι
 οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα
 γαῖαν."
 ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις
 Ἀθήνη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δὲ
 Σχερίην ἐρατεινήν,
 80 ἴκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν
 Ἀθήνην,
 δύνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτὰ·
 πολλὰ δέ οἱ κῆρ

κοσμοσείστης,
 καὶ τὸ Ναυσίθο γέννησε, τὸ ρήγα τῶν
 Φαίακων.
 Δυὸ γιούς ἐτοῦτος γέννησε, Ρηξήνορα καὶ
 Ἀλκίνο.
 Καὶ νιόπαντρος καὶ δίχως γιὸ ὁ Ρηξήνορας
 σὰν ἦταν,
 τὸν ἔκρουσε ὁ Ἀπόλλωνας ὁ
 ἀργυροδοξαράτος,
 καὶ μόνη σπῖτι του ἄφησε μιὰ κόρη, τὴν
 Ἀρήτη·
 αὐτὴν ὁ Ἀλκίνοος ἔκαμε κατόπι σύγκλην
 του,
 καὶ τὴν τιμοῦσε ὅσο καμιά στὸν κόσμον δὲν
 τιμιέται,
 ἀπ' ὅσες ζοῦν σὲ χέρια ἀντρὸς στὰ σπιτικά
 τους τώρα.
 Θερμὰ τήνε λατρεύουνε, καὶ τ' ἀκριβὰ
 παιδιὰ της,
 κι ἴδιος ὁ Ἀλκίνοος, κι ὁ λαός, πού σὰ θεὰ τὴ
 βλέπει
 καὶ γκαρδιακὰ τὴ δέχεται στὴ χώρα σὰ
 διαβαίνη.
 Καὶ μήτε λείπει στοχασιὰ ποτὲς ἀπὸ τὸ
 νοῦ της,
 μόν' τῶν ἀντρῶν πού συμπονεῖ τις
 διαφορὲς τελειώνει.
 Καὶ σένα ἂ συμπονέση αὐτὴ, πάλε θὰ δῆς
 μιὰ μέρα
 τοὺς φίλους σου καὶ τοὺς δικούς, καὶ θὰ
 ξανάρθης πάλε
 στὸ σπῖτι τ' ἀψηλόσκεπο τῆς γονικῆς σου
 χώρας."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ τραβᾷ ἡ θεὰ στ'
 ἀτρύγητα πελάγη,
 κι ἀπ' τὴ Σκερία τὴν ὁμορφή φτάνει στὸ
 Μαραθῶνα,
 κατόπι στὴν πλατύδρομη τὴ χώρα της
 Ἀθήνας,
 καὶ μπαίνει στὸ στεριόχτιστο ναὸ τοῦ
 Ἐρεχτέα.
 Ἦρθε στοῦ Ἀλκίνοου τ' ἀκουστὰ παλάτια κι
 ὁ Ὀδυσσεάς,

ῶρμαιν' ἴσταμένω, πρὶν χάλκεον
οὐδὸν ἰκέσθαι.
ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἢ ἐ
σελήνης
85 δῶμα καθ' ὑπερεφές μεγαλήτορος
Ἀλκινόοιο.
χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ'
ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἔς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς
κυάνοιο·
χρῦσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον
ἐντὸς ἔεργον·
σταθμοὶ δ' ἀργύρεοι ἐν χαλκῆῳ
ἔστασαν οὐδῶ,
90 ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσῆ
δὲ κορώνη.
χρῦσειοι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι
κύνες ἦσαν,
οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίησι
πραπίδεσσι
δῶμα φυλαστέμεναι μεγαλήτορος
Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρωσ ἤματα
πάντα.
95 ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ'
ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἔς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ' ἐνὶ ἀπ'
τὸ κατώφλι ὡς τὰ βαθιά, μὲ ντύματα
πέπλοι
λεπτοὶ ἐύνητοι βεβλήατο, ἔργα
γυναικῶν.
ἔνθα δὲ Φαιήκων ἠγήτορες ἐδριόωντο
πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ
ἔχεσκον.
100 χρῦσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐυδμήτων ἐπὶ
βωμῶν
ἔστασαν αἰθομένας δαΐδας μετὰ
χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα
δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δὲ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα
γυναῖκες
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα

κι ὁ νοῦς του σάστιζε πρὶν πάη στὰ
χαλκωτὰ κατώφλια·
τὶ σὰ φῶς ἠλίου ἢ φεγγαριοῦ στὰ μάτια
του φαινόταν
τοῦ Ἀλκίνου τοῦ τρανόκαρδου τὸ θεόρατο
παλάτι.
Χαλκένιοι τοῖχοι στέκονταν ἀπ' τὸ
κατώφλι ὡς μέσα
στὰ βαθία, καὶ ζωνόντανε μὲ λαζουρὶ
στεφάνι·
θύρες χρυσῆς σφαλνούσανε τὸ στεριωμένο
χτίριο,
μὲ παραστάτες ἀργυροῦς στὸ χαλκωτὸ
κατώφλι,
μὲ ἀνώφλι, ὀλάργυρο κι αὐτό, καὶ μὲ
χρυσὴ κρικελα.
Εἶχε καὶ δυὸ ἀργυρόχρυσους ἀπ' τὰ δυὸ
πλάγια σκύλους,
ποὺ ὁ Ἥφαιστος τοὺς ἔφτιαξε μὲ τὴ σοφὴ
του τέχνη,
τὸν πύργο νὰ φυλάγουνε τοῦ Ἀλκίνου τοῦ
μεγάλου,
ἀθάνατοι κι ἀγέραστοι γιὰ πάντα καὶ γιὰ
πάντα.
Θροنيὰ στὸν τοῖχο ἀραδιαστὰ κι ἀπὸ τὰ
δυὸ τὰ πλάγια,
ἔργα ψιλὰ καλόγνεστα τῶν γυναικῶν,
βαλμένα.
Σ' ἐκεῖνα ἀπάνω οἱ προεστοὶ καθόνταν τῶ
Φαιάκων,
καὶ τρώγανε καὶ πίνανε, τὶ εἶχαν πολλὰ
ὀμπροστὰ τους.
Σὲ στυλοβάτες δουλευτοὺς χρυσὰ
ἀγοράκια στέκαν,
καὶ κράταγαν στὰ χέρια τους λαμπάδες
ἀναμμένες,
ποὺ φέγγανε τῶ σῦδειπνων τὴ νύχτα στὰ
παλάτια.
Πενήντα μὲς στοὺς πύργους του γυναικῆς
εἶχε ἐργάτρες·
ἄλλες τους στὸ χερόμυλο ξανθὸ σιτάρι

- καρπόν,
105 αἰ δ' ἴστούς ὑφώσι καὶ ἠλάκατα
στρωφῶσιν
ἤμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς
αἰγείροιο·
καιρουσσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται
ὑγρὸν ἔλαιον.
ὅσπον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες
ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὥς δὲ
γυναῖκες
110 ἰστῶν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σφισι
δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ
φρένας ἐσθλάς.
ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος
ἄγχι θυράων
τετράγυος· περὶ δ' ἔρκος ἐλήλαται
ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι
τηλεθῶντα,
115 ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι
ἀγλαόκαρποι
συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι
τηλεθῶσαι.
τάων οὐ ποτε καρπὸς ἀπόλλυται οὐδ'
ἀπολείπει
χειμάτος οὐδὲ θέρεως, ἐπετήσιος· ἀλλὰ τὶ ἄλλα τ' ἀγέρι τὸ γλυκὸ γεννάει καὶ ἄλλα
μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρὴ πνεῖουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα
δὲ πέσσει.
120 ὄγχνη ἐπ' ὄγχνη γηράσκει, μῆλον δ'
ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ'
ἐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δὲ οἱ πολύκαρπος ἀλωῇ
ἐρρίζωται,
τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῶ ἐνὶ
χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε
τρογύωσιν,
125 ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ'
ὄμφακές εἰσιν
- ἀλέθουν,
ἄλλες τους φαίνουνε πανὶ καὶ κλώθουν
καθισμένες,
σὰ φύλλα λεύκας ἀψηλῆς σαλεύοντας· καὶ
τόσο
κρουστόφαντα εἶναι τὰ λινὰ πού τρέχει
ὄγρὸ τὸ λάδι.
Τὶ ὅσο περνοῦν οἱ Φαίακες στὸν κόσμον
ὅλους τοὺς ἄλλους
σὲ καραβιοῦ κυβέρισμα, τόσο πιδέξες
εἶναι
στὸ φάδι κι οἱ γυναῖκες τους, πού ἡ Ἀθηνᾶ
νὰ φτιάχνουν
ὥρια δουλειὰ τίς ἔμαθε, καὶ νοῦ λαμπρὸ
ἔδωσέ τους.
Παρόξω ἀπ' τὴν αὐλὴν, σιμὰ στὴ θύρα, ἔχει
περβόλι,
τεσσάρω ζευγαριῶν παντοῦ
καλοφραγμένο γύρω,
πού δέντρα πλήθος φαίνονται ἀψηλὰ καὶ
φουντωμένα·
ἐκεῖ ἀπιδιές, ροδιές, μηλιές μὲ τὰ λαμπρὰ
τὰ μῆλα,
συκιές γλυκόκαρπες κι ἐλιές γερὲς καὶ
φουντωμένες.
Δὲ λείπει ὀλοχρονὶς καρπός, χειμῶνα
καλοκαίρι·
Μεστῶνει ἀπιδί, κι ἄλλο ἀνθεῖ, καὶ μῆλο
πᾶς στὸ μῆλο,
πᾶς στὸ σταφύλι ἄλλο τσαμπί, καὶ σῦκο
πᾶς στὸ σῦκο,
Βρίσκεται φυτεμένο ἐκεῖ καὶ πλούσιο
ἀμπελοκήπι,
μὲ ἀλώνι μέσα λιακωτὸ σὲ γῆς
καλοστρωμένη,
πού ἀπὸ τὸν ἥλιο δέρονται· σταφύλια
ἄλλοῦ τρογιοῦνται,
ἄλλοῦ πατιοῦνται· παραμπρὸς κρεμιένται
οἱ ἀγουρίδες

ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ'
ὑποπερκαζουσιν.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ
νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν
γανόωσαι
ἐν δὲ δῦω κρηναὶ ἢ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον
ἅπαντα
130 σκίδονται, ἢ δ' ἐτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς
οὐδὸν ἴησι
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο
πολιταί.
τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν
ἀγλαὰ δῶρα.
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῶ θηήσατο
θυμῶ,
135 καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο
δώματος εἴσω.
εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ
μέδοντας
σπένδοντας δεπάεσσιν εὐσκόπῳ
ἀργεῖφόντη,
ῶ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο
κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς
140 πολλὴν ἠέρ' ἔων, ἣν οἱ περίχευεν
Ἀθήνη,
ὄφρ' ἴκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον
βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι
χειρὰς Ὀδυσσεύς,
καὶ τότε δὴ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο
θέσφατος ἀήρ.
οἱ δ' ἄνεω ἐγένοντο, δόμον κάτα φῶτα
ιδόντες·
145 θαύμαζον δ' ὀρόωντες. ὁ δὲ λιτάνευεν
Ὀδυσσεύς·
"Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος
ἀντιθέοιο,
σὸν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἰκάνω

στὸ ξάνθισμά τους· παρακεῖ νὰ βάφουν
ἀρχινᾶνε.
Ἔχει κι ὠριόπλουμες βραγιές στοῦ
περβολιοῦ τὶς ἄκρες,
κάθε λογιῆς, πού ὀλοχρονὶς σφαντάζουνε
στὸ μάτι·
καὶ βρούσες δυό· σκορπιέται ἢ μιὰ μὲς σ'
ὄλο τὸ περβόλι,
κι ἢ ἄλλη κάτω ἀπ' τῆς αὐλῆς διαβαίνει τὸ
κατώφλι,
πρὸς τὸ παλάτι, κι ἔπαιρναν κειῖθε νερό οἱ
πολιτες.
Τέτοια οἱ θεοὶ χαρίζανε λαμπρὰ τοῦ
Ἀλκίνου δῶρα,
Στάθηκ' ἐκεῖ ὁ πολὺπαθος, ὁ μέγας
Ὀδυσσεύς
κοιτώντας. Καὶ σὰ θάμασε τὸ καθετὶς στὸ
νοῦ του,
ἀπ' τὸ κατώφλι πέρασε καὶ μπῆκε στὸ
παλάτι.
Καὶ βρῆκε αὐτοῦ τοὺς προεστοὺς κι
ἀρχόντους τῶν Φαιάκων,
πού μὲ ποτήρια στάζανε τοῦ Ἑρμῆ τοῦ
ἀγρυπνομάτη,
τὶ ἐκείνου χῦναν τὶς στερνὲς σταλιὲς
πριχοῦ πλαγιάσουν.
Περνάει ὀμπρὸς τοὺς ὁ τρανός, πολὺπαθος
Δυσσεύς,
σὲ ἀνιὰ πού τοῦ περέχυνε ἢ θεὰ Ἀθηνᾶ
κρυμμένος,
ὥσπου ἦρθε στὴν Ἀρήτη ὀμπρὸς καὶ στὸν
ἀφέντη Ἀλκίνο.
Ἀγγίζει τῆς βασίλισσας τὰ γόνατα ὁ
Δυσσεύς,
κι ἢ καταχνιὰ ἢ θεόσταλη σκορπιέται
πίσωθὲ του.
Ἄνθρωπο βλέπουν τότε αὐτοί, καὶ σὰ
βουβοὶ ἀπομνήσκουν,
μὲ θαυμασμὸ κοιτώντας τον· κι αὐτὸς
παρακαλεῖ τους·
"Ἀρήτη, τοῦ Ῥηξήνορα τοῦ ἰσόθεου
θυγατέρα,
στὸν ἄντρα σου ὁ πολὺπαθος προσπέφτω

πολλά μογήσας
τούσδε τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ
ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν
ἕκαστος
150 κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι γέρας θ' ὅ τι
δῆμος ἔδωκεν·
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ'
ικέσθαι
θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο
πήματα πάσχω."
ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν
κονίῃσιν
πὰρ πυρὶ· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν
ἐγένοντο σιωπῇ.
155 ὁψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρον ἦρωσ
Ἐχένης,
ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦταν ὁ πρῶτος,
ἦεν
καὶ μῦθοισι κέκαστο, παλαιὰ τε πολλὰ περασμένα·
τε εἰδώσ·
ὅ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ
μετέειπεν·
"Ἀλκίνο', οὐ μὲν τοι τόδε κάλλιον,
οὐδὲ ἔοικε,
160 ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἦσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν
κονίῃσιν,
οἶδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι
ἰσχανόωνται.
ἄλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου
ἀργυροήλου
εἴσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι
κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ
τερπικεραύνῳ
165 σπεῖσομεν, ὅς θ' ἰκέτησιν ἅμ'
αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
δόρπον δὲ ξεῖνῳ ταμίῃ δότῳ ἔνδον
ἑόντων."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος
Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἐλών Ὀδυσῆα δαΐφρονα
ποικιλομήτην

καὶ σ' ἐσένα,
κι αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς σύνδειπνους, πού οἱ
θεοὶ νὰ τοὺς χαρίζουν
χρυσὴ ζωὴ, καὶ στὰ παιδιά ν' ἀφήσουνε τὰ
πλούτια
τῶν πύργων τους, κι ὅ,τι τιμὲς τοὺς ἔχει
δώσει ὁ κόσμος.
Στείλτε καὶ μένα γλήγορα νὰ φτάσω στὴν
πατρίδα,
πού τόσοις χρόνοις δέρονται μακριὰ
ἀπὸ τοὺς δικούς μου."
Εἶπε, καὶ χάμου κάθισε, πὰς στῆς
γωνιάς τῆ στάχτη
πρὸς τὴ φωτιά· καὶ σύχαζαν οἱ ἄλλοι
σωπασμένοι.
Τέλος ἀργὰ τοὺς μίλησε ὁ Ἐχένης ὁ γέρον
ἦρωσ, πού στοὺς Φαίακες στὰ χρόνια
ἄξιος στὰ λόγια, καὶ ἤξερε πολλὰ καὶ
αὐτὸς μὲ νοῦ καλόγνωμο ξαγόρεψέ τους κι
εἶπε·
"Ἀλκίνο, δὲν τὸ κρίνω αὐτὸ καλό, καὶ
δὲν ταιριάζει
πὰς στῆς γωνιάς νὰ κάθεται τῆ στάχτη
χάμου ὁ ξένος.
Ἐσένα αὐτοὶ προσμένουνε ν' ἀκούσουν,
καὶ βασιένται.
Μόν' πὰρ' τον, σὲ ἀργυρόδετη καθέδρα
κάθισέ τον,
καὶ πρόσταξε τοὺς κήρυκες κρασί ν'
ἀνεκατέψουν,
σταλιὲς καὶ τοῦ βροντόχαρου νὰ στάξουμε
τοῦ Δία,
πού ὅποιον σεμνὰ παρακαλεῖ, τὸν
προβοδάει ἐκεῖνος.
Ἄς δώση κι ἡ κελάρισσα δεῖπνο τοῦ ξένου
ὅ,τι ἔχει."
Τ' ἀκούγει αὐτὰ καὶ παίρνει εὐτύς ἀπὸ
τὸ χέρι ὁ Ἀλκίνοσ
τὸ βαθιοστόχαστο Ὀδυσσεά τὸν
πολυσοφισμένο,

ᾠρσεν ἀπ' ἔσχαρόφιν καὶ ἐπὶ θρόνου
εἶσε φαινοῦ,
170 υἷον ἀναστήσας ἀγαπήνορα
Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἴξε, μάλιστα δέ μιν
φιλέεσκεν.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόω
ἐπέχευε φέρουσα
καλῆ χρυσεῖη ὑπὲρ ἀργυρέοιο
λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε
τράπεζαν.
175 σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε
φέρουσα,
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη
παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος
Ἀλκινόοιο·
"Ποντόνοε, κρητῆρα κερασάμενος
μέθυ νεῖμον
180 πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ
τερπικεραύνῳ
σπεῖσομεν, ὅς θ' ἰκέτησιν ἄμ'
αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ."
ὥς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα
οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος
δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον
ἤθελε θυμός,
185 τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ
μετέειπε·
"κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ
μέδοντες
ὄφρ' εἶπω τά με θυμός ἐνὶ στήθεσσι
κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ'
ἰόντες·
ἡῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας
καλέσαντες
190 ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν ἠδὲ

κι ἀπ' τῆ γωνιά πὰς σὲ θρονὶ λαμπρὸ τόνε
καθίζει,
ἀφοῦ τὸ γιό του σήκωσε, τὸν ἀκριβὸ
Λαοδάμα,
ποὺ ὄντας του μυριαγάπητος καθότανε
σιμά του.
Καὶ μπρῖκι γιὰ τὸ νίψιμο τοῦ φέρνει τότε ἡ
βάγια,
ᾠριο, χρυσό, καὶ χύνει του στήν ἀργυρῆ
λεγένη,
καὶ τότες στρώνει ἀντίκρου του γυαλιστεροῦ
τραπέζι.
Σεμνὴ κελάρισα ἔφερε ψωμί καὶ
παραθέτει,
κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια της τοῦ φίλεψε
περίσσια.
Κι ὁ θεῖος, ὁ πολὺπαθος τρωγόπινε
Ὀδυσσεάς.
Τότες τοῦ κήρυκα μιλάει καὶ λέει ὁ
ἀντρεῖος Ἀλκίνος·
"Ἐλα, Ποντόνε, τὸ κρασὶ μὲς στὸ
κροντήρι σμίξε,
καὶ σ' ὄλους μοίρασέ το ἐδῶ, νὰ στάξουμε
τοῦ Δία,
ποὺ ὅποιον σεμνὰ παρακαλεῖ τὸν
προβοδάει ἐκεῖνος."
Εἶπε καὶ τὸ γλυκὸ κρασὶ καλόσμιξε ὁ
Ποντόνος,
καὶ γύρω μοίρασε ἀπαρχὴ μὲ τὰ ποτήρια
σὲ ὄλους.
Καὶ σάνε στάξαν κι ἤπιανε ὅσο ἤθελε ἡ
καρδιά τους,
ὁ Ἀλκίνος τότε ὁ βασιλιάς ξαγόρεψέ τους
κι εἶπε·
"Ἀκοῦτε με, τῶ Φαιάκωνε ᾧ προεστοὶ κι
ἀρχόντοι,
τὰ ὅσα μέσα μου ἀγρικῶ νὰ σᾶς τὰ
φανερώσω,
Τώρα ποὺ φάγατε ἤπιατε, σύρτε νὰ
κοιμηθῆτε,
καὶ τὸ ταχὺ περσότερους γερόντους
προσκαλοῦμε,
τὸν ξένο νὰ φιλέψουμε, καὶ στοὺς θεοὺς

	θεοῖσιν	θυσίεις
	ῥέξομεν ἱερά καλά, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ	καλὰς ἀφοῦ προσφέρουμε, τὸν πηγαϊμὸ νὰ
	πομπῆς	δοῦμε
	μνησόμεθ', ὡς χ' ὁ ξεινὸς ἀνευθε	τοῦ ξένου· νὰ τὸν στείλουμε μὲ συνοδεία
	πόνου καὶ ἀνίης	δική μας,
	πομπῆ ὑφ' ἡμετέρη ἦν πατρίδα γαῖαν	ἀκόπιαστα κι ἀνέπωνα στὸν τόπο του νὰ
	ἴκηται	φτάση,
	χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα	καὶ νὰ 'βρη γλήγορη χαρὰ ὅσο μακριὰ κι
	τηλόθεν ἐστί,	ἂν εἶναι·
195	μηδέ τι μεσσηγὺς γε κακὸν καὶ πῆμα	μηδὲ νὰ πάθη βλάψιμο ἢ κακὸ μὲς στὸ
	πάθησι,	ταξίδι,
	πρὶν γε τὸν ἦς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα	μπριχοῦ νὰ μπῆ στὴ χώρα του· ποὺ ἐκεῖ
	δ' ἔπειτα	κατόπι θά 'χη
	πείσεται, ἄσσα οἱ αἴσα κατὰ κλῶθές τε	ἄσσα στὸν κόσμον ἢ Μοῖρα του κι οἱ σοβαρὲς
	βαρεῖαι	οἱ Κλῶστρες
	γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε	μὲ τὴν κλωστή τοῦ γνέσανε σὰν τότε
	μήτηρ.	'γέννα ἢ μάνα.
	εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ	'Ὅμως ἂν εἶναι ἀθάνατος ποὺ ἦρθε ἀπ' τὰ
	εἰλήλουθεν,	οὐράνια,
200	ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ	τότες κάτι ἄλλο μελετοῦν οἱ θεοὶ νὰ μᾶς
	περιμηχανώνονται.	σκαρώσουν.
	αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται	Τὶ ὡς τὰ τώρα ἀσκέπαστοι φανερωθῆκαν
	ἐναργεῖς	πάντα
	ἡμῖν, εὗτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς	σ' ἐμᾶς, λαμπρὲς σὰ σφάζουμε
	ἐκατόμβας,	ἐκατοβοδιὲς σ' ἐκείνους,
	δαίνυνται τε παρ' ἄμμι καθήμενοι	μαζὶ μας τρωγοπίνοντας, κοντὰ μας
	ἔνθα περ ἡμεῖς.	καθισμένοι.
	εἰ δ' ἄρα τις καὶ μῶνος ἰὼν ξύμβληται	Κι ἂν κάποιος πᾶς στὸ δρόμο του ποτὲς
	ὀδίτης,	τοὺς ἀνταμώση,
205	οὐ τι κατακρύπτουσιν, ἐπεὶ σφισιν	δὲν κρύβονται γιατί μ' αὐτοὺς γενιὰ
	ἐγγύθεν εἰμέν,	'μαστε, σὰν πού 'ναι
	ὡς περ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φύλα	καὶ οἱ Κύκλωπες καὶ τ' ἄγρια τὰ γένη τῶ
	Γιγάντων."	Γιγάντων."
	τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη	Καὶ γύρισε ὁ τετράξυπνος Δυσσέας κι
	πολύμητις Ὀδυσσεύς·	ἀπολογήθη·
	"Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν·	"Ὁ νοῦς σου ἄλλα ἄς νοιάζεται, ὦ Ἀλκίνο·
	οὐ γὰρ ἐγὼ γε	δὲν τοὺς μοιάζω
	ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν	καθόλου τοὺς ἀθάνατους ποὺ κατοικοῦν
	ἔχουσιν,	τὰ οὐράνια,
210	οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι	μήτε κορμὶ μήτε μορφή· θνητὸς μονάχος
	βροτοῖσιν.	εἶμαι.
	οὓς τινὰς ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας	Κι ὅσους ἐσεῖς γνωρίζετε βαριὰ
	οἰζὺν	δυστυχισμένους,

ἀνθρώπων, τοῖσιν κεν ἐν ἄλγεσιν
ἰωσαίμην.
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ μᾶλλον ἐγὼ κακὰ
μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι
μόγησα.
215 ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε
κηδόμενον περ·
οὐ γάρ τι στυγερεῖ ἐπὶ γαστέρι
κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἢ τ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι
ἀνάγκη
καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνὶ φρεσὶ
πένθος ἔχοντα,
ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἢ
δὲ μάλ' αἰεὶ
220 ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ
με πάντων
ληθάνει ὅσσο' ἔπαθον, καὶ
ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.
ὕμεῖς δ' ὄτρύνεσθαι ἅμ' ἠοῖ
φαινομένηφιν,
ὡς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς
ἐπιβήσετε πάτρης
καὶ περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ
λίποι αἰῶν
225 κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑψερεφές
μέγα δῶμα."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον
ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ
μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον θ' ὅσον
ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε
ἕκαστος,
230 αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο διὸς
Ὀδυσσεύς,
πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος
θεοειδῆς
ἦσθη· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον
ἔντεα δαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο

μ' αὐτοὺς ἐγὼ στίς συφορές νὰ παραβγῶ
μποροῦσα.
Κι εἶχα 'γὼ κι ἄλλα μου δεινὰ νὰ σᾶς
στορήσω ἀκόμα,
ὅσα ἀπὸ θέλημα θεῶν σωρὸς μου
μαζωχτῆκαν·
μὰ ἀφήστε με, ὅσο κι ἂν πονῶ, θροφή νὰ
πιάσω τῶρα·
πιὸ ἀδιάντροπο ἀπὸ τὴν κοιλιά τὴ μαύρη
ἄλλο δὲν ἔχει,
ποὺ τὴ δική της ὄρεξη νὰ βλέπης σ'
ἀναγκάζει,
κι ἂς ἔχης μύρια βάσανα καὶ λύπες στὴν
ψυχὴ σου.
Λύπες κι ἐγὼ ἔχω στὴν ψυχὴ, κι ὡς τόσο
αὐτὴ ὀλοένα,
φαῖ γυρεύει καὶ πιωτό ὅσα ἔπαθα, τὰ
σβήνει
ἀπὸ τὸ νοῦ μου ὀλότελα, καὶ νὰ γεμίση
θέλει.
Ὡς τόσο τοιμαστήτε ἐσεῖς στὸ χάραμα τῆς
μέρας
νὰ φέρτε ἐμένα τὸ φτωχὸ στὸ χῶμα τῶ
γονιῶ μου,
κατόπι τόσα ποὺ ἔπαθα· νὰ δῶ, κι ἂς
ἀπεθάνω,
τὰ χτήματα, τοὺς δούλους μου καὶ τ'
ἀψηλὸ παλάτι."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι δέχτηκαν κι ἀνάμεσο
τοὺς εἶπαν
ὁ ξένος νὰ προβοδωθῆ, γιατί σωστὰ
λαλοῦσε.
Καὶ σάνε στάξαν, κι ἤπιανε ὅσο ἤθελε ἡ
καρδιά τους,
σῦραν οἱ ἄλλοι σπῖτι του καθένας, νὰ
πλαγιάσουν·
μὰ στὸ παλάτι ἀπόμεινε ὁ θεῖος ὁ
Ὀδυσσεύς,
καὶ πλάγια του καθίσανε ἡ Ἀρήτη κι ὁ
Ἀλκίνοος
ὁ θεόμοιαστος· καὶ σήκωσαν οἱ δούλες τὰ
τραπέζια.
Καὶ τότες πρώτη τοῦ μιλάει ἡ Ἀρήτη ἢ

μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἶματ'
ἰδοῦσα
235 καλά, τὰ ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν
ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν
εἰρήσομαι αὐτή·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε
εἶματ' ἔδωκεν;
οὐ δὴ φῆς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος
ἐνθάδ' ἰκέσθαι;"
240 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ἄργαλέον, βασιλεία, διηνεκέως
ἀγορεῦσαι
κῆδε', ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ
Οὐρανίωνες·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ
μεταλλάξ.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἄλι
κεῖται·
245 ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ,
δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐνπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις
αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν
ἀνθρώπων.
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον
ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεὶ μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι
κεραυνῶ
250 Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι
πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν
ἔσθλοὶ ἐταῖροι,
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἐλών νεὸς
ἀμφιελίσσης
ἐννήμαρ φερόμην· δεκάτη δέ με νυκτὶ
μελαίνῃ
νῆσον ἔς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα καὶ τὸ νησὶ οἱ ἀθάνατοι τῆς Ὠγυγίας μὲ
Καλυψὼ

ἀσπροχέρα,
τηρώντας τὰ ὤρια του σκουτιά, χιτῶνα καὶ
χλαμύδα,
ποὺ ἀτὴ τῆς τὰ ' φτιασε μαζί μὲ τίς
σπιτογυναῖκες·
καὶ λάλησέ του κι εἶπε του μὲ φτερωμένα
λόγια·
"Αὐτὸ ἐγὼ θέλω, ξένε μου, νὰ σὲ
ρωτήξω πρῶτα·
ποιός εἶσαι, κι ἀπὸ ποῦ, καὶ ποιός σου 'δωσ'
αὐτὰ τὰ ροῦχα;
Δὲν εἶπες πῶς οἱ θάλασσοι ἐδῶ ριγμένο σ'
ἔχουν;"
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος γυρίζει καὶ
τῆς κρένει·
"Εἶναι βαρὺ, ὦ βασίλισσα, νὰ διηγηθῶ ἓνα
ἓνα
τὰ πάθια μου, τ' οἱ θεοὶ πολλὰ μοῦ δῶκαν
οἱ ἐπουράνιοι
αὐτὰ μονάχα θὰ σοῦ πῶ, ποὺ ρώτηξες νὰ
μάθης.
Εἶναι μακριὰ στὰ πέλαγα κάποιο νησί,
Ὠγυγία,
ποὺ ἢ μαριόλα ἢ Καλυψὼ, τοῦ Ἄτλαντα ἢ
θυγατέρα,
πανῶρια, μὰ καὶ φοβερὴ θεὰ τό 'χει
λημέρι·
μήτε θεοὶ μήτε θνητοὶ μ' αὐτῇ δὲ
συντροφιάζουν.
Μὰ ἐμένα μ' ἔφερε ὁ θεὸς τὸ δύστυχο σιμά
τῆς,
τότες ποὺ ὁ Δίας τὸ γοργὸ καράβι μοῦ 'χε
σπάσει
μ' ἀστροπελέκι ἀστραφτερὸ στὰ μαῦρα
πέλαα μέσα.
Ὅλοι μου τότες οἱ καλοὶ χαθήκανε
συντρόφοι·
κι ἐγὼ τοῦ πλοίου ἀγκαλιαστὰ κρατώντας
τὴν καρδίνα,
μέρες ἐννιά κυλιόμουν· δεκάτη μαύρη
νύχτα,
καὶ τὸ νησὶ οἱ ἀθάνατοι τῆς Ὠγυγίας μὲ
ρίζαν,

- 255 ναίει εὐπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἢ με
λαβοῦσα
ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν ἠδὲ
ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα
πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ
στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἐνθα μὲν ἐπτάετες μένον ἔμπεδον,
εἶματα δ' αἰεὶ
- 260 δάκρουσι δεύεσκον, τὰ μοι ἄμβροτα
δῶκε Καλυψῶ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδόατόν μοι ἐπιπλόμενον
ἔτος ἦλθεν,
καὶ τότε δὴ μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα
νέεσθαι
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἣ καὶ νόος
ἐτράπετ' αὐτῆς.
πέμπε δ' ἐπὶ σχεδῆς πολυδέσμου,
πολλὰ δ' ἔδωκε,
- 265 σῖτον καὶ μέθυ ἠδύ, καὶ ἄμβροτα
εἶματα ἔσσειν,
οὔρον δὲ προσέηκεν ἀπήμονά τε λιαρὸν
τε.
ἐπτά δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἥματα
ποντοπορευών,
ὀκτωκαιδεκάτη δ' ἐφάνη ὄρεα
σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης, γήθησε δέ μοι φίλον
ἦτορ
- 270 δυσμῶρ' ἣ γὰρ ἔμελλον ἔτι
ξυνέσεσθαι οἰζυῖ
πολλῇ, τὴν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων
ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε
κέλευθον,
ᾧρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδέ
τι κῦμα
εἶα ἐπὶ σχεδῆς ἀδινὰ στενάχοντα
φέρεσθαι.
- 275 τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'·
αὐτὰρ ἐγὼ γε
νηχόμενος τότε λαῖτμα διέτμαγον,
- τῆς Καλυψῶς τῆς φοβερῆς κι ὠριόμαλλης
λημέρι.
Μὲ πῆρε αὐτή, μὲ φίλευε καὶ μ' ἔθρεφε μὲ
πόνο,
καὶ νὰ μὲ κάνη ἀθάνατο κι ἀγέραστο
μελέτα·
ὡς τόσο ἐμένα στῆς καρδιάς δὲ μ' ἔπειθε
τὰ βάθια.
θρόνους ἐφτά κρατιόμουνα, καὶ τὰ
σκουτιὰ πού ἐκείνη
μοῦ χάριζε τ' ἀχάλαστα, τὰ πότιζα μὲ
δάκρυα·
μὰ σὰ γυρίσαν κι ἤρθανε τὰ ὀχτῶ τὰ
χρόνια, τότες
μὲ παρακίναε κι ἔλεγε στὴ γῆς μου νὰ
μισέψω·
γιά ὁ Δίας τῆς τὸ πρόσταξε, γιά γνώμη
ἦταν δική της.
Μὲ βάζει σὲ καλόδετο σάλι, πολλές μοῦ
δίνει
θροφές, ψωμί, γλυκὸ κρασί, λαμπρὰ
σκουτιὰ μὲ ντύνει,
καὶ ἀγέρι πρύμο καὶ ἀπαλὸ κατόπι μοῦ
φυσάει.
Μέρες στὰ πέλαα δεκαφτὰ ἀρμενίζοντας
πλανιόμουν,
στις δεκοχτῶ φανήκανε ὀμπροστά μου τὰ
ἰσκιωμένα
βουνὰ τῆς γῆς σας· πήδηξε ἀπὸ χαρὰ ἡ
καρδιά μου,
τοῦ δύστυχου· τί συφορὲς εἶχα νὰ πάθω κι
ἄλλες
πολλές, πού μοῦ τις τοίμαζε ὁ θεὸς ὁ
κοσμοσείστης.
Αὐτὸς ἀνέμους σήκωσε καὶ μοῦ 'κλείσε τὸ
δρόμο,
κι ἀγρίεψε τις θάλασσες, πού νὰ βαστῶ τὸ
σάλι
δὲ μ' ἄφηναν, μόνε συχνὰ ἀνεστέναζα στὸ
κῦμα.
Σκορπάει τὸ σάλι ἡ τρικυμιά, κι ἐγὼ μὲ τὸ
κολύμπι
τότ' ἔσκιζα τὰ τρισβαθα νερά, ὥσπου ἐδῶ

ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε
καὶ ὕδωρ.
ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ'
ἐπὶ χέρσου,
πέτρῃς πρὸς μεγάλησι βαλὸν καὶ
ἀτερπεί χώρῳ·
280 ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν,
ἦος ἐπῆλθον
ἔς ποταμόν, τῇ δὴ μοι ἐείσατο χῶρος
ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν
ἀνέμοιο.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ'
ἀμβροσίῃ νύξ
ἦλυθ'. ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διπετέος
ποταμοῖο
285 ἐκβάς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ
δὲ φύλλα
ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ'
ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον
τετιημένος ἦτορ
εὐδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον
ἦμαρ.
δείλετό τ' ἠέλιος καί με γλυκὺς ὕπνος
ἀνῆκεν.
290 ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα
θυγατρὸς
παιζούσας, ἐν δ' αὐτῇ ἔην εἰκυῖα
θεῆσι·
τὴν ἰκέτευσ'· ἢ δ' οὐ τι νοήματος
ἦμβροτεν ἐσθλοῦ,
ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον
ἀντιάσαντα
ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι
ἀφραδέουσιν.
295 ἢ μοι σῖτον ἔδωκεν ἄλις ἠδ' αἰθοπα
οἶνον
καὶ λούσ' ἐν ποταμῶ καί μοι τάδε
εἶματ' ἔδωκε.
ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην
κατέλεξα."

στὴ γῆς σας
μὲ σπρώξανε καὶ μ' ἔφεραν οἱ θαλασσιῆς
κι οἱ ἀνέμοι.
Ἄν τότες ἔκανα στεριά, θὰ μ' ἔδερνε τὸ
κῦμα
σὲ πέτρες σπώντας μὲ χοντροῦς καὶ σ'
ἄχαρα λημέρια·
μὰ πίσω ἀποτραβήχτηκα, καὶ
κολυμπώντας ἦρθα
στὸν ποταμό, πὺν πὺν ἡμέρος μου φάνη
ἐκεῖ ὁ τόπος,
γυμνὸς ἀπὸ χοντροπέτρες, κρυμμένος ἀπὸ
ἀνέμους.
Ἔπεσα ἐκεῖ, συνέφερα, καὶ φάνη ἡ θεία ἢ
νύχτα·
καὶ πέρ' ἀπ' τὸ οὐρανόθρεφτο ποτάμι
ξεκινώντας,
μὲς στὰ χαμόδεντρα ἔχειρα, μὲ
σωριασμένα φύλλα
ἀπάνω μου, καὶ μου 'χυσε ὁ θεὸς
ἀτέλειωτο ὕπνο.
Ἐκεῖ, στὰ φύλλα ἀνάμεσα, μὲ στήθια
ταραγμένα,
ὄλονυχτις κοιμόμουνα ὡς αὐγὴ καὶ
μεσημέρι.
Μ' ἀφήνει ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς στὸ γέμμα τοῦ
ἠλίου ἀπάνω,
καὶ νιώθω τίς συντροφισσες τῆς κόρης σου,
πὺν παῖζαν
στὸν ἄμμο· ἐκείνη σὰ θεὰ σφαντοῦσε
ἀνάμεσά τους.
Τῆς πρόσπεσα, κι αὐτὴ ἔδειξε περίσσια
φρονιμάδα,
ὄση δὲν ὀλπίζα ποτές ἀπὸ μικρῆ νὰ τύχω·
τί οἱ νέοι πάντα ἀστοχασιῆς νὰ κάνουν
συνηθᾶνε.
Μοῦ 'δωσε γέμα καὶ λαμπρὸ κρασί, καὶ στὸ
ποτάμι
σὰ λούστηκα, μὲ τὰ σκουτιὰ μὲ φόρεσε
πὺν βλέπεις.
Σοῦ τά 'πα ὅλα ἀληθινά, ὅσο ἂν πονῆ ἢ
ψυχὴ μου."

τὸν δ' αὐτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·
"Ξεῖν', ἦ τοι μὲν τοῦτο γ' ἐναΐσιμον
οὐκ ἐνόησε
300 παῖς ἐμή, οὐνεκά σ' οὐ τι μετ'
ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρώτην
ικέτευσας."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ἦρως, μή τοι τοῦνεκ' ἀμύμονα νείκεε
κούρην·
ἦ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε σὺν
ἀμφιπόλοισιν ἔπεσθαι,
305 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον δείσας
αἰσχυνόμενός τε,
μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο
ιδόντι·
δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ'
ἀνθρώπων."
τὸν δ' αὐτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·
"Ξεῖν', οὐ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι
φίλον κῆρ
310 μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ'
αἴσιμα πάντα.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ
Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἴός ἐσσι, τά τε φρονέων ἄ τ'
ἐγὼ περ,
παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν καὶ ἐμὸς
γαμβρὸς καλέεσθαι
αὐθι μένων· οἶκον δέ κ' ἐγὼ καὶ
κτήματα δοίην,
315 εἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ'
οὐ τις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ
γένοιτο.
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι,
ὄφρ' εὐ εἰδῆς,
αὐριον ἔς· τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος
ὑπνω
λέξαι, οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν

Κι ὁ Ἀλκίνος τότες γύρισε καὶ λάλησέ
του κι εἶπε·
"Δὲν τὸ στοχάστη ἡ κόρη μου σωστά, ὦ
ξένε, ἐτοῦτο,
ποῦ ἴσια σ' ἐμᾶς δὲ σ' ἔφερε μαζί με τίς
γυναῖκες,
ἂν κι ἐσὺ πρῶτα πρόσπεσες καὶ τὴν
παρακαλοῦσες."
Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος γυρίζει καὶ
τοῦ κρένει·
"Μὴν τὴ μαλώσης, ὦ ἦρῳα, τὴν ἄφταιγὴ
σου κόρη·
μοῦ 'λεγε αὐτὴ κατόπι της νὰ ρθῶ μὲ τίς
γυναῖκες,
μὰ ἐγὼ ἀπὸ φόβο καὶ ντροπὴ δὲν ἤθελα νὰ
σμίξω,
νὰ μὴ μᾶς δῆς, κι ἀπὸ θυμὸ ἄξαφνα ὁ νοῦς
σου ἀνάψη·
γιατὶ εὐκόλα ὀργιζόμαστε στὴ γῆς ἐμεῖς οἱ
ἀνθρώποι."
Κι ὁ Ἀλκίνος πάλε γύρισε καὶ λάλησέ του
κι εἶπε·
"Ἐμένα, ὦ ξένε, ἀνώφελα ἡ ψυχὴ μου δὲ
χολώνει
στὰ στήθια μου· κάλλιο ὅλα μας μὲ μέτρο
νὰ 'ναι πάντα.
Μακάρι ὁ Δίας κι ἡ Ἀθηνᾶ κι ὁ Ἀπόλλωνας
νὰ δώσουν
σὰν τέτοιος πού 'σαι στὴ μορφὴ, κι
ὀμόγνωμος μ' ἐμένα,
νὰ πάρης καὶ τὴν κόρη μου καὶ νὰ λεχτῆς
γαμπρός μου
κι ἐδῶ νὰ ζῆς· θὰ σοῦ 'δινὰ καὶ χρήματα
καὶ σπίτι,
ἂν ἔμνησκες αὐτόθελα· μὰ ἂν ὄχι, δὲ σὲ
βιάζει
κανένας ἀπ' τοὺς Φαίακες· νὰ μὴν τὸ δώση
ὁ Δίας.
Ἐέρε πῶς αὐριό συνοδειὰ θὰ βάλω νὰ σὲ
πάρουν·
θὰ κοίτεσαι πηγαίνοντας καὶ θὰ
γλυκοκοιμᾶσαι,
κι αὐτοὶ τ' ἀτάραγα νερὰ θὰ σκίζουν ὡς νὰ

- 320 ἴκηαι φτάσης
 πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἶ πού τοι στή γῆς σου καὶ στὰ σπίτια σου, κι ὅπου
 φίλον ἐστίν, ἀγαπᾶς, μὰ ἄς εἶναι
 εἶ περ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' ἀκόμα πιὸ μακρύτερα τὸ μέρος κι ἀπ' τὴν
 Εὐβοίης, Εὐβοία,
 τὴν περ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἱ μιν ποὺ λέν στὴν ἄκρη βρίσκεται τοῦ κόσμου
 ἴδοντο ὅσοι τὴν εἶδαν
 λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν ἀπ' τοὺς δικούς μας, τὸν ξανθὸ
 Ῥαδάμανθυν Ραδάμανθη σὰν πῆραν,
 ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν Γαιήιον υἱόν. νὰ πάη νὰ δῆ τὸν Τιτυὸ ποὺ γιὸς εἶναι τῆς
 Γαίας.
- 325 καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον καὶ ἄτερ Ἐκεῖ τότε ἦρθαν ὅλοι τους, καὶ δίχως κόπο
 καμάτοιο τέλεσαν φτάσαν
 ἦματι τῶ αὐτῶ καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ' ἠμερῆς, καὶ γύρισαν πίσω στὴ γῆς τους
 ὀπίσσω. πάλε.
 εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσων Καὶ θένα δῆς τί πλοῖα λαμπρὰ καὶ τί
 ἄρισται Λεβέντες ἔχω,
 νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἄλα ποὺ ἀνατινάζουν τοὺς ἀφροὺς μὲ τοῦ
 πηδῶ." κουπιοῦ τὴν πλάτη."
 ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας διὸς Σ' αὐτὰ τὰ λόγια χάρηκε ὁ πολὺπαθος
 Ὀδυσσεύς, Δυσσέας,
 330 εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ' καὶ τότε προσευκλήθηκε κι εἶπε· "Πατέρα
 ἔκ τ' ὀνόμαζεν· Δία,
 "Ζεῦ πάτερ, αἶθ' ὅσα εἶπε μακάρι καθετὶς νὰ βγῆ ποὺ λάλησε ὁ
 τελευτήσειεν ἅπαντα Ἀλκίνοος·
 Ἀλκίνοος· τοῦ μὲν κεν ἐπὶ ζεῖδωρον ἔτσι, στὴν τροφοδότρα γῆς ἀσβηστη δόξα
 ἄρουραν νὰ 'χη,
 ἀσβεστον κλέος εἶη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' κι ἐγὼ νὰ τύχω γυρισμὸ στὴν πατρικὴ μου
 ἰκοίμην." χώρα."
 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους Τέτοια μιλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
 ἀγόρευον· ἀνάμεσό τους·
 335 κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος καὶ πρόσταξε τὶς δοῦλες τῆς ἢ Ἀρήτη ἢ
 ἀμφιπόλοισιν ἀσπροχέρα
 δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα στρωσίδια νὰ τοιμάσουνε, νὰ βάλουνε τὰ
 καλὰ χράμια
 πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' τὰ κερμεζὰ καὶ τὰ ὄμορφα, κι ἀπάνω τους
 ἐφύπερθε τάπητας τὰ πεύκια,
 χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καὶ τὶς φλοκάτες τὶς κρουστὲς γιὰ ντύσιμο
 καθύπερθεν ἔσασθαι. ἀποπάνω.
 αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρουιο δάος μετὰ Κι οἱ δοῦλες βγήκανε μὲ φῶς στὰ χέρια νὰ
 χερσὶν ἔχουσαι τοῦ στρώσουν·
 340 αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος καὶ τὸ κλινάρι τὸ στεριὸ σὰν ἔστρωσαν καὶ
 ἐγκονέουσαι, φτιάξαν,

ἄτρυνον δ' Ὀδυσῆα παριστάμεναι
ἐπέεσσιν·

"ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι
εὐνή."

ὡς φάν, τῷ δ' ἀσπαστὸν εἰείσατο
κοιμηθῆναι.

ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦθε πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεὺς

345 τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ
ἐριδούπῳ·

Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῶ δόμου
ὑψηλοῖο,

πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε
καὶ εὐνήν.

πήγανε στάθηκον κοντὰ στὸν Ὀδυσσεῆα
καὶ τοῦ εἶπαν·

"Σήκου, νὰ πᾶς νὰ κοιμηθῆς, ὦ ξένε, εἶναι
στρωμένα."

Εἶπαν, κι ἐκείνου ποθητὸ τοῦ φάνη τὸ
κλινάρι.

Τότε ὁ πολυβασάνιστος, ὁ θεῖος
Ὀδυσσεῆας

κοιμήθηκε στὸ τορνευτὸ τῆς αἴθουσας
κρεβάτι·

στοῦ παλατιοῦ τ' ἀπόβαθα πλαγιάζει κι ὁ
Ἀλκίνος,

καὶ δίπλα του ἡ βασίλισσα τοῦ σιάζει τὰ
στρωσίδια.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία Θ

Ὀδυσσεύς σύστασις πρὸς Φαιάκας.

- ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ὦρνυτ' ἄρ' ἔξ εὐνῆς ἱερὸν μένος
Ἀλκινόιο,
ἂν δ' ἄρα διογενῆς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.
τοῖσιν δ' ἠγεμόνευ' ἱερὸν μένος
Ἀλκινόιο
- 5 Φαιήκων ἀγορήνδ', ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον. ἣ δ' ἀνὰ ἄστῳ μετήχετο Παλλὰς Ἀθήνη
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόιο, νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι
μητιόωσα,
- 10 καὶ ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
"δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰς ἀγορὴν ἵεναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόιο δαΐφρονος ἴκετο δῶμα
πόντον ἐπιπλαγχθεῖς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος."
- 15 ὥς εἰποῦσ' ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἔδραι
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἐθήησαντο ἰδόντες
υἴον Λαέρταο δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ'
- Ἐφεξ' ἣ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Ἀυγούλα,
κι ὁ Ἀλκίνος ὁ τρανόψυχος σηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνο·
σηκώθη κι ὁ διογέννητος, ὁ κουρσευτῆς
Δυσσέας·
κι ὁ Ἀλκίνος ὁ τρανόψυχος τὸν πῆρε στῶ
Φαιάκων
τὴν ἀγορά, πού βρίσκονταν παράδιπλα τῶν πλοίων.
Ἦρθαν καὶ κάθισαν ἐκεῖ στὰ σκαλιστὰ λιθάρια
ἀντάμα οἱ δύο· κι ἡ Ἀθηνᾶ τριγύριζε στὴ χώρα,
μοιασμένη μὲ τὸν κήρυκα τοῦ γνωστικοῦ τοῦ Ἀλκίνου,
κι ἀπὸ ἄντρα σὲ ἄντρα πήγαινε, καὶ καθενοῦ λαλοῦσε,
τοῦ Ὀδυσσεῆα τὸ γυρισμὸ στὸ νοῦ της μελετώντας·
"Ὀμπρός, ἀμέτε, ὦ ἀρχηγοὶ καὶ προεστοὶ τῶ Φαιάκων,
στὴν ἀγορά, ν' ἀκούσετε τὸν ξένο πού ὅτι ἦρθε
στὸν πύργο του περίξυπνου τοῦ Ἀλκίνου, ἀπὸ πελάγη
ριγμένος· σὰν ἀθάνατος τ' ἀνάστημά του μοιάζει.
Ἀυτὰ εἶπε, καθενὸς καρδιά καὶ νοῦ παρακινώντας.
Κι εὐτὺς γεμίζει ἡ ἀγορὰ καὶ τὰ θρονιά ἀπὸ κόσμο·
καὶ θάμαζαν πολλοὶ τὸ γιὸ τηρώντας τοῦ Λαέρτη,
τὸν Ὀδυσσεῆα τὸ γνωστικό, πού ἡ Ἀθηνᾶ μὲ

	Αθήνη	χάρη
	θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε	θεόσταλτη περέχα του τὴν κεφαλῆ, τοὺς
	καὶ ὤμοις	ὤμους,
20	καὶ μιν μακρότερον καὶ πάσσονα	καὶ μέγας κι ἀψηλόκορμος τὸν ἔκανε νὰ
	θῆκεν ιδέσθαι,	δείχνη,
	ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι	ὥστε σ' ὅλους τοὺς Φαίακες νὰ γίνη
	γένοιτο	ἀγαπημένος,
	δεινός τ' αἰδοῖός τε καὶ ἐκτελέσειεν	καὶ φοβερός καὶ σεβαστός, καὶ στοὺς
	ἀέθλους	πολλοὺς ἀγῶνες
	πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ'	ἄξιος νὰ βγῆ, πὺ οἱ Φαίακες τοῦ στήσανε
	Ὀδυσῆος.	κατόπι.
	αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὀμηγερέες τ'	Καὶ σὰ μαζώχτηκαν ἐκεῖ καὶ κάθισαν
	ἐγένοντο,	ἀντάμα,
25	τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ	ὁ Ἀλκίνος τότε ὁ γνωστικός ξαγόρεψέ τους
	μετέειπε·	κι εἶπε·
	"κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ	“Ἀκοῦστε με, ἐσεῖς ἀρχηγοὶ καὶ πρῶτοι
	μέδοντες,	τῶ Φαιάκων,
	ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι	τὰ ὅσα μέσα μου ἀγρικῶ νὰ σᾶς τὰ
	κελεύει.	φανερώσω.
	ξείνος ὄδ', οὐκ οἶδ' ὅς τις, ἀλώμενος	Μοῦ ἦρθε ὁ ἀγνώριστος αὐτὸς καὶ
	ἵκετ' ἐμὸν δῶ,	πλανεμένος ξένος,
	ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἔσπερίων ἀνθρώπων·	ἂν ἀπὸ δύση φάνηκε γιὰ ἀνατολὴ δὲν ξέρω,
30	πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται	καὶ μᾶς ζητάει προβόδωση πὺ βέβαιο νὰ
	ἔμπεδον εἶναι.	'χη τέλος.
	ἡμεῖς δ', ὡς τὸ πάρος περ,	Κι ἐμεῖς ἄς τότε στείλουμε σὰν τόσοι
	ἐποτρυνώμεθα πομπήν.	ἄλλους πρὶν του,
	οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ	γιατὶ κανένας πὺ ἔρχεται στοὺς πύργους
	δῶμαθ' ἵκηται,	μου δὲ μνήσκει
	ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα	πολὺν καιρὸ ἀπροβόδωτος καὶ
	πομπῆς.	παραπονεμένος.
	ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς	Μόν' πᾶμε, καὶ στὴ θάλασσα ἄς
	ἄλα δῖαν	τραβήξουμε καράβι
35	πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ	καλὸ καὶ πρωτοτάξιδο, κι ἄς διαλεχτοῦν
	πεντήκοντα	λεβέντες
	κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος	ἀπ' τὸ λαὸ πενηνταδυό, πὺ νὰ 'ναι οἱ
	εἰσὶν ἄριστοι.	πρῶτοι ἀπ' ὅλους.
	δησάμενοι δ' ἐὺ πάντες ἐπὶ κληῖσιν	Σὰν καλοδέστε τὰ κουπιὰ στοὺς πάγκους
	ἔρετμὰ	ξαναβγῆτε,
	ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε	κι ἐλᾶτε στὰ παλάτια μου νὰ βρῆτε
	δαῖτα	φαγοπότι,
	ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' ἐὺ πᾶσι	πὺ ἐγὼ θὰ τό 'χω γιὰ ὅλους σας μὲ βιάση
	παρέξω.	ἔτοιμασμένο.
40	κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι·	Αὐτὰ στοὺς νέους λεβέντηδες προστάζω· οἱ

αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτουχοὶ βασιλῆες ἐμὰ πρὸς
δῶματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι
φιλέωμεν,
μηδέ τις ἀρνεῖσθω. καλέσασθε δὲ
θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῶ γάρ ῥα θεὸς πέρι
δῶκεν ἀοιδῆν
45 τέρπειν, ὄππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν
ἀεΐδειν."
ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἄμ'
ἔποντο
σκηπτουχοὶ κῆρυξ δὲ μετήχετο θεῖον
ἀοιδόν.
κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ
πεντήκοντα
βήτην, ὡς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἀλὸς
ἀτρυγέτοιο.
50 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ
θάλασσαν,
νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἀλὸς βένθοσδε
ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἰστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ
μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ' ἔρετμὰ τροποῖς ἐν
δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἰστία
λευκὰ πέτασσαν.
55 ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὤρμισαν·
αὐτὰρ ἔπειτα
βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἔς
μέγα δῶμα.
πλήντο δ' ἄρ' αἴθουσαι τε καὶ ἔρκεα
καὶ δόμοι ἀνδρῶν
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν, νέοι
ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ'
ἰέρευσεν,
60 ὀκτῶ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ'
εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον ἀμφί θ' ἔπον, τετύκοντό τε
δαῖτ' ἐρατεινῆν.

ἄλλοι πάλε,
οἱ βασιλῆοι, στὰ ὄμορφα παλάτια μου νὰ
ἐρθῆτε,
τὸν ξένο νὰ φιλέψουμε· μὴν πῆ κανέννας
ἔχι·
καὶ τὸ λαμπρὸ τραγουδιστὴ Δημόδοκο
καλέστε,
ποῦ τοῦ 'χει δὰ χαρίσει ὁ θεὸς τοῦ
τραγουδιοῦ τὸ δῶρο,
νὰ μᾶς γλεντάη μ' ὅσα γλυκὰ τραγούδια
βγάζει ὁ νοῦς του."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ σηκώθηκε, κι οἱ βασιλῆοι
κατόπι·
καὶ πῆγε τὸν τραγουδιστὴ τὸ θεῖο ὁ
κράχτης νὰ 'βρη,
καὶ παλληκάρια διάλεξαν πενηνταδυό, ποῦ
πῆγαν,
σὰν ποῦ εἶπε, στῆς ἀτρυγῆτης τῆς
θάλασσης τὴν ἄκρη.
Καὶ στὸ γιαλὸ σὰν κίνησαν, πρὸς τὸ γοργὸ
καράβι,
τὸ τράβηξαν καὶ τὸ 'ριξαν στῆς θάλασσης
τὰ βάθια,
καὶ τὸ κατάρτι στήσανε μὲ τὰ πανιά του
ἀπάνω,
καὶ τὰ κουπιά τους στοὺς σκαρμούς μὲ τὰ
λουριά τροπῶσαν,
ὅλα σωστά· τὰ ὀλόασπρα πανιά κατόπι
ἀνοιξαν,
κι ἀράξαν τὸ πλεούμενο πρὸς τὸ γιαλὸ· καὶ
τότες
κινήσανε στ' ἀρχοντικὸ τοῦ γνωστικοῦ τοῦ
Ἀλκίνου.
Γέμισαν ὅλες οἱ αἴθουσες, οἱ αὐλὲς καὶ τὰ
χαγιάτια
ἀπὸ ἄντρες ποῦ μαζώχτηκαν, γέροι καὶ νιοὶ
περίσσοι.
Δώδεκ' ἀρνιά τοὺς ἔσφαξε ὁ Ἀλκίνοος, ὄχτῶ
χοίρους
ἀσπρόδοντους καὶ βόδια δυὸ λοξόποδα τοὺς
κόβει,
ποῦ τὰ 'γδαρὰν καὶ τὰ 'σφαξάν καὶ
στρώσανε τραπέζια.

- κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον Φέρνει κι ὁ κράχτης τὸν καλὸ
 ἀοιδόν, τραγουδιστὴ μαζί του,
 τὸν πέρι μουσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ποῦ ἡ Μοῦσα τὸν ἀγάπησε, καὶ τοῦ 'δωσε
 ἀγαθόν τε κακόν τε· σμιγμένο
 ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἠδειᾶνκαλὸ μαζί μὲ τὸ κακό. Τὸ φῶς του αὐτὴ τοῦ
 ἀοιδῆν. πῆρε,
 65 τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον μὰ τοῦ 'φερε γλυκειὰ φωνή. Θρονὶ
 ἀργυρόηλον ἀργυροδεμένο
 μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα στοὺς καλεστοὺς ἀνάμεσα τοῦ στήνει ὁ
 μακρὸν ἐρείσας· κράχτης, δίπλα
 καδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν στύλου ἀψηλοῦ, καὶ σὲ καρφὶ τῆ λύρα του
 φόρμιγγα λίγειαν κρεμώντας
 αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ ἐπέφραδε ποπάνωθὲ του, τοῦ 'δειξε πρὸς ποῦ ν'
 χερσὶν ἐλέσθαι ἀπλοχερίση.
 κῆρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε Καὶ τοῦ 'βαλε τραπέζι ὀμπρὸς μ' ἀπάνω του
 τράπεζαν, πανέρι,
 70 παρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς καὶ τάσι μὲ καλὸ κρασί, νὰ πιῇ σὰν τοῦ
 ἀνώγοι. δοκῆση.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα Τὰ χέρια τότε ὅλοι ἀπλωναν στὰ
 χεῖρας ἰαλλον. καλοφάγια ὀμπρὸς τους.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον Κι ἀπὸ πιστὸ κι ἀπὸ φαῖ σὰ φράνθηκε ἡ
 ἔντο, καρδιά τους,
 μουσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι τὸν ψάλτη ἡ Μοῦσα κίνησε νὰ ψάλῃ
 κλέα ἀνδρῶν, ἀντρῶνε δόξες,
 οἴμης τῆς τὸτ' ἄρα κλέος οὐρανὸν ἀπὸ τραγούδι ποῦ ἔφτανε ἡ φήμη του στὰ
 εὐρὺν ἴκανε, οὐράνια,
 75 νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλεΐδew τοῦ Ὀδυσσέα τὸ μάλωμα καὶ τοῦ Ἀχιλλέα,
 Ἀχιλῆος, σὰν πιάσαν
 ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ μεγάλο λογομαχητὸ πὰς σὲ ἱερὴ θυσία
 θαλείη καὶ μέσα του ὁ Ἀγαμέμνονας χαιρότανε ὁ
 ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν, ἄναξ δ' ἀνδρῶν μέγας
 Ἀγαμέμνων πού λογοφέρνανε μαζί τῶν Ἀχαιῶν οἱ
 χαῖρε νόω, ὅ τ' ἄριστοι Ἀχαιῶν πρῶτοι.
 δηριόωντο. Τὶ τέτοια τοῦ προφήτεψε ὁ Ἀπόλλωνας ὁ
 ὡς γὰρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Φοῖβος,
 Ἀπόλλων
 80 Πυθοῖ ἐν ἠγαθέη, ὅθ' ὑπέρβη λάινον τὸ πέτρινο σὰν πέρασε κατῶφλι τῆς
 οὐδὸν Πυθῶνας,
 χρησόμενος· τότε γὰρ ῥα κυλίνδετο νὰ μάθῃ τὰ μελλούμενα· κι ἀρχίσανε οἱ
 πῆματος ἀρχὴ φουρτοῦνες
 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι Διὸς μεγάλου Τρωαδιτῶν καὶ Δαναῶν, κατὰ τοῦ Δία τὸ
 διὰ βουλάς. θέλει.
 ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἀεῖδε περικλυτός· Αὐτὰ τραγούδαε ὁ Ἰακουστός ὁ ψάλτης·

- αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλών χερσὶ
 στιβαρῆσι
 85 κάκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ
 πρόσωπα·
 αἶδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι
 δάκρυα λείβων.
 ἦ τοι ὅτε λήξειεν αἰείδων θεῖος ἀοιδός,
 δάκρυ ὁμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο
 φᾶρος ἔλεσκε
 καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλών
 σπείσασκε θεοῖσιν·
- 90 αὐτὰρ ὅτ' ἄψ ἄρχοιτο καὶ ὀτρύνειαν
 αἰίδειν
 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ'
 ἐπέεσσιν,
 ἄψ Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος
 γοάασκεν.
 ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε
 δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοος δὲ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ'
 ἐνόησεν
 95 ἦμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ
 στενάχοντος ἄκουσεν.
 αἴψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι
 μετηύδα·
 "κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ
 μέδοντες.
 ἦδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν
 εἴσης
 φόρμιγγός θ', ἦ δαιτὶ συνήροός ἐστι
 θαλεῖη·
 100 νῦν δ' ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων
 πειρηθῶμεν
 πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπη οἴσι
 φίλοισιν
 οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον
 περιγιγνόμεθ' ἄλλων
 πύξ τε παλαιμοσύνη τε καὶ ἄλμασιν
 ἠδὲ πόδεσσιν."
 ὥς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο, τοὶ δ' ἅμ'
 ἔποντο.
- κι ὁ Ὀδυσσεύας
 τὸ πορφυρένιο φόρεμα μὲ τὰ δυὸ χέρια
 σέρνει
 στὴν κεφαλῆ, καὶ τ' ὄριο του τὸ πρόσωπο
 σκεπάζει·
 τὶ ντράπηκε τὰ δάκρυα οἱ Φαίακες νὰ τοῦ
 βλέπουν.
 Κι ὅταν ὁ ψάλτης ὁ θεϊκὸς σταμάταγε, ὁ
 Δυσσεύας
 τὰ δάκρυα του σφουγγίζοντας ξεσκεπάζε
 τὴν ὄψη,
 κι ἀπὸ διπλόχερο ἔσταζε καυκὶ στοὺς
 Ὀλυμπήσους.
 Μὰ πάλε σὰν ξανάρχιζε, καὶ τὸν
 παρακινούσαν
 οἱ ἀρχόντοι, πὺ ἀγαπούσανε τοῦ
 τραγουδιοῦ τὴ γλύκα,
 στὴν κεφαλῆ σκεπάζοντας ξαναθρηνοῦσε
 ἐκεῖνος.
 Σ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἄφαντα τὰ δάκρυα
 του κυλοῦσαν,
 καὶ μόνε ὁ Ἀλκίνοος τὰ 'νίωσε καὶ τὰ εἶδε,
 πὺ σιμὰ του
 καθόταν, καὶ τὸν ἄκουγε νὰ
 βαριαναστενάζη.
 Κι εὐτὺς στοὺς Φαίακες γυρνάει τοὺς
 ναυτικούς καὶ κρένει·
 "Ἀκοῦτε, τῶ Φαίακωνε ὦ προεστοὶ κι
 ἀρχόντοι·
 τώρα πὺ ἐδῶ χαρήκαμε τὸ μοιραστὸ
 τραπέζι,
 καὶ τὴ γλυκειὰ συντρόφισσα τῶν
 τραπεζιῶν, τὴ λύρα,
 ἄς βγοῦμε γιὰ νὰ παίξουμε, καὶ σ' ὅλους,
 τοὺς ἀγῶνες,
 πὺ νὰ δηγέται ὁ ξένος μας στοὺς φίλους
 καὶ δικούς του,
 σὰν πάη στὴ γῆς του, πόσο ἐμεῖς τοὺς
 ἄλλους ξεπερνοῦμε
 στὸ πόλεμο καὶ στὴ γροθιά, στὸ πήδημα,
 στὰ πόδια."
 Αὐτὰ σὰν εἶπε, κίνησε, κι οἱ ἄλλοι
 ἀκολουθοῦσαν.

- 105 κάδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν
 φόρμιγγα λίγειαν,
 Δημοδόκου δ' ἔλε χεῖρα καὶ ἔξαγεν ἐκ
 μεγάροιο
 κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἣν περ
 οἱ ἄλλοι
 Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια
 θαυμανέοντες.
 βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἔσπετο
 πουλὺς ὄμιλος,
- 110 μυριοί· ἂν δ' ἴσταντο νέοι πολλοὶ τε
 καὶ ἔσθλοί.
 ὦρτο μὲν Ἀκρόνεός τε καὶ Ὠκύαλος
 καὶ Ἐλατρεύς,
 Ναυτεύς τε Πρυμνεύς τε καὶ Ἀγχίαλος
 καὶ Ἐρετμέυς,
 Ποντεύς τε Πρωρεύς τε, Θόων
 Ἀναβησίνεός τε
 Ἀμφιάλος θ', υἱὸς Πολυνήου
 Τεκτονίδαο·
- 115 ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος, βροτολοιγῶ ἴσος
 Ἄρηϊ,
 Ναυβολίδης, ὃς ἄριστος ἔην εἰδός τε
 δέμας τε
 πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα
 Λαοδάμαντα.
 ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος
 Ἀλκινόοιο,
 Λαοδάμας θ' Ἄλιός τε καὶ ἀντίθεος
 Κλυτόνης.
- 120 οἱ δ' ἦ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο
 πόδεσσι.
 τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ
 δ' ἅμα πάντες
 καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες
 πεδίοιο·
 τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην
 Κλυτόνης ἀμύμων·
 ὅσσον τ' ἐν νειῶ οὖρον πέλει
 ἡμιόνουιν,
- 125 τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἴκεθ', οἱ
 δ' ἐλίποντο.
 οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς
- Κι ὁ κράχτης ξανακρέμασε τὴ βροντερὴ τὴ
 λύρα,
 καὶ τὸ Δημόδοκο ἔβγαλε, κρατώντας του τὸ
 χέρι,
 ὄξω ποὺ οἱ ἄλλοι διάβαιναν, οἱ πρῶτοι τῷ
 Φαιάκων,
 νὰ δοῦνε τ' ἀγωνίσματα καὶ νὰ τὰ
 σεριανίσουν.
 Καὶ πήγανε στὴ ἀγορὰ μὲ πλῆθος λαὸ
 κατόπι·
 ἐκεῖ πολλοὶ σηκώθηκαν καὶ διαλεχτοὶ
 λεβέντες·
 πετάχτηκαν Ἀκρόνεος, Ὠκύαλος,
 Ἐλατρέας·
 Ναυτέας, Πρυμέας ὕστερα κι Ἀχίαλος κι
 Ἐρετμέας,
 Ποντέας κι Ἀναβησίνεος, Θόωνας καὶ
 Πλωρέας
 κι ὁ Ἀμφιάλος τοῦ Πολύνεου τοῦ Τεχτονίδα
 ὁ γόνος·
 σηκώθηκε κι ὁ Εὐρύαλος σὰν ἀντροφόνος
 Ἄρης,
 κι ὁ Ναυβολίδης στὸ κορμὶ καὶ στὴ μορφιά
 περνώντας
 ὅλους τοὺς Φαίακες, ἐξὸν τὸν ὦριο
 Λαοδάμα.
 Σηκώθηκαν κι οἱ τρεῖς οἱ γιοὶ τοῦ
 παινεμένου Ἀλκίνου,
 ὁ ἰσόθεος Κλυτόνεος, ὁ Ἄλιος κι ὁ
 Λαοδάμας.
 Καὶ πρῶτα βουλευθήκανε στὸ τρέξιμο νὰ
 βγοῦνε.
 Ἀπὸ τὴ στήλη χούμηξαν ὅλοι μαζὶ μὲ
 φούρια,
 καὶ σκόνη σήκωναν καθὼς πετούσανε στὸ
 σιάδι.
 Κι ὁ ἄξιος ὁ Κλυτόνεος στὸ τρέξιμο ἦρθε
 πρῶτος·
 κι ὅσο μουλάρια ὀργώνουνε σ' ἄσπαρτους
 τόπους μάκρος,
 τόσο στὸ πλῆθος ζύγωσε, κι ἐκείνους πίσω
 ἀφήκε.
 Κατόπι παραβγήκανε καὶ στὴ βαρειά

πειρήσαντο·
τῆ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο
πάντας ἀρίστους.
ἄλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων
προφερέστατος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος
ἦεν Ἐλατρεύς,
130 πύξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς
Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν
φρέν' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς
Ἀλκινόοιο·
"δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἶ
τιν' ἄεθλον
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴν γε μὲν οὐ
κακὸς ἐστι,
135 μηρούς τε κνήμας τε καὶ ἄμφω χειρᾶς
ὑπερθεν
αὐχένα τε στιβαρὸν μέγα τε σθένος·
οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται
πολέεσιν·
οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι κακώτερον
ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρα γε συγχεῦναι, εἰ καὶ μάλα
καρτερός εἴη."
140 τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·
"Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ
μοῖραν εἶπες.
αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν καὶ
πέφραδε μῦθον."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς
Ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν καὶ Ὀδυσσῆα
προσέειπε·
145 "δεῦρ' ἄγε καὶ σύ, ξεῖνε πάτερ,
πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν
ἀέθλους·
οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα
κ' ἔησιν,

παλαίστρα,
καὶ πρῶτος φάνη ὁ Εὐρύαλος ἀπ' ὅλους
τοὺς λεβέντες.
Στὸ πήδημα ὁ Ἀμφίαλος ξεπέρασε τοὺς
ἄλλους,
στὴν πέτρα ἀπ' ὅλους κρίθηκε παράξιος ὁ
Ἐλατρέας,
κι ὁ Λαοδάμας, ὁ καλὸς τοῦ Ἀλκίνου ὁ γιός,
στὸ γρόθο·
καὶ σάνε καλογλέντησαν μὲ τοὺς ἀγῶνες
ὅλοι,
τοῦ Ἀλκίνου ὁ γιὸς τὰ λόγια αὐτὰ τοὺς εἶπε,
ὁ Λαοδάμας·
"Ἀδέρφια, ἄς τὸν ρωτήξουμε τὸν ξένο
ἐδῶ ἂν κατέχη
κανένα ἀγῶνα, τί κακὸ κορμὶ θαρρῶ δὲν
ἔχει·
τὰ χέρια, οἱ ἄντζες, τὰ μεριά, κι ὁ σβέροκος ὁ
γερός του
δείχνουν περίσσια δύναμη· μηδὲ του λείπει
ἢ νιότη,
μόνε πού πάθια ἀρίθμητα τὸν ἔχουν
τσακισμένο.
Τὶ σὰν τὴν πικροθάλασσα κακὸ δὲν ἔχει κι
ἄλλο
νὰ καταλῆ τὸν ἄνθρωπο, κι ἄς εἶναι
σιδερένιος."
Καὶ τότε ὁ Εὐρύαλος γυρνᾷ κι αὐτὰ τοῦ
ἀπολογιέται·
"Λαοδάμα, αὐτὸ πολὺ σωστὰ μᾶς τό 'πες.
Ἄμε τώρα,
κι ὁ ἴδιος σου μιλώντας του σὲ ἀγῶνα
κάλεσέ τον."
Αὐτὸ σὰν ἄκουσε ὁ καλὸς ὁ γιόκας τοῦ
Ἀλκίνου,
στῆ μέση πῆγε στάθηκε, καὶμίλαε τοῦ
Δυσσέα·
"Ἐλα, πατέρα ξενικέ, νὰ βγῆς κι ἐσὺ σὲ
ἀγῶνα,
ἂν ξέρης, καὶ μοῦ φαίνεσαι πῶς ξέρεις ἀπὸ
ἀγῶνες·
τί δόξα μεγαλύτερη στὴ ζωὴ δὲν ἔχει ὁ
ἄντρας,

- ἢ ὅ τι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἔῃσιν. ἀπ' ὅση τὰ ἔργα τῶ χειρῶν καὶ τῶν ποδιῶν ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ. τοῦ φέρουν.
- Ἔλα, ἀγωνίσου, σκόρπισε τὶς ἔννοιες ἀπ' τοῦ σου,
- 150 σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, τὶ δὲ θ' ἀργήσῃ ἐσένα πιά πολὺ τὸ γυρισμά σου·
ἀλλὰ τοι ἤδη νηῦς τε κατεΐρυσται καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν καὶ τὸ καράβι σου ἕτοιμο, καὶ οἱ διαλεχτοὶ ἑταῖροι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
κήδεά μοι καὶ μάλλον ἐνὶ φρεσὶν ἢ περὶ ἄεθλοι,
155 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα,
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
ἦμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε παρακαλώντας γυρισμὸ πατρίδας νὰ μοῦ δῶσουν."
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο νείκεσέ τ' ἄντην·
"οὐ γὰρ σ' οὐδέ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ εἴσκω
160 ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται,
ἀλλὰ τῶ, ὅς θ' ἅμα νηὶ πολυκλήιδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτῶν οἷ τε πρηκτῆρες ἕασιν, καὶ ὀρίζει ναῦτες ποὺ καλοὶ περνοῦν
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν πραγματευτάδες,
ὀδαίων
κερδέων θ' ἀρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι στήν πρᾶμάτεια,
ἔοικας."
κέρδη ζητώντας ἀρπαχτά· ὄχι, ἀθλητῆς δὲ μοιάζεις."
- 165 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλω ἀνδρὶ ἔοικας.
οὔτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν οὔτ' ἄρ φρένας οὔτ' ἀγορητύν.
ἄλλος μὲν γὰρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος Μόνε ἄλλος ἄντρας στή μορφιά ἀδίκηθηκε,
- Τότε γυρνᾷ ὁ πολύβουλος Δυσσέας καὶ ἀπολογιέται·
"Τί μὲ πειράζετε μ' αὐτὰ ποὺ λέτε, ὦ Λαοδάμα;
Ἐννοιες περισσῆς ἔχω ἐγὼ στὸ νοῦ μου, καὶ ὄχι ἀγῶνες,
ποὺ πάμπολλα εἶδα καὶ ἔπαθα, καὶ ἐδῶ στή σύναξή σας
ποὺ ἔφτασα τώρα κάθουμαι, τὸ βασιλιά σας καὶ ὄλους
Καὶ τότες τὸν ἀντίσκοψε ὁ Εὐρύαλος καὶ τοῦ εἶπε·
"Πολύξερος ἀλήθεια ἐσὺ δὲ μοῦ σφαντᾶς, ὦ ξένε,
στὰ τόσα τ' ἀγωνίσματα ποὺ συνηθίζει ὁ κόσμος.
Μόνε σὰν κάποιος φαίνεσαι ποὺ μὲ καράβι βγαίνει,
καὶ ὀρίζει ναῦτες ποὺ καλοὶ περνοῦν
καὶ ὁ νοῦς του πάντα στὸ φορτιό, τὸ μάτι
καὶ ὁ νοῦς του πάντα στὸ φορτιό, τὸ μάτι
στήν πρᾶμάτεια,
κέρδη ζητώντας ἀρπαχτά· ὄχι, ἀθλητῆς δὲ μοιάζεις."
Τότες λοξὰ κοιτώντας τὸν τοῦ κάνει ὁ Ὀδυσσεύς·
"Ἀσκημα τὰ 'πες, φίλε, αὐτὰ, καὶ φαφλατὰς μοῦ μοιάζεις.
Σ' ὄλους τοὺς ἄντρας οἱ θεοὶ κάθε καλὸ δὲ δίνουν,
οὔτε ὄψη καὶ οὔτε καύκαλα, καὶ οὔτε μιλιὰ καὶ γλῶσσα.
Μόνε ἄλλος ἄντρας στή μορφιά ἀδίκηθηκε,

πέλει ἀνήρ,
170 ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δὲ
τ' ἔς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ'
ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίη, μετὰ δὲ πρέπει
ἀγρομένοισιν,
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὡς
εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος
ἀθανάτοισιν,
175 ἀλλ' οὐ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται
ἐπέεσσιν,
ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπές, οὐδέ
κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός
ἔσσι.
ᾠρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι
φίλοισιν
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον. ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς
ἀέθλων,
180 ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν
οἴω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἦβη τε πεποίθεα χερσὶ
τ' ἐμῆσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι
πολλὰ γὰρ ἔτλην
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε
κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὥς, κακὰ πολλὰ παθὼν,
πειρήσομ' ἀέθλων·
185 θυμοδακῆς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δὲ
με εἰπῶν."
ἦ ῥα καὶ αὐτῶ φάρει ἀναΐξας λάβε
δίσκον
μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρότερον
οὐκ ὀλίγον περ
ἢ οἴω Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
τόν ῥα περιστρέψας ἦκε στιβαρῆς ἀπὸ
χειρός,
190 βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν
ποτὶ γαίη

κι ὡς τόσο
ὁ θεὸς μὲ λόγια τῆ μορφῆ στολίζει τέτοιου
ἀνθρώπου,
καὶ τὸν θωροῦν καὶ χαίρουνται πού
εὐκολοσυντυχαίνει
γλυκὰ καὶ συσταζούμενα, καὶ λάμπει μὲς
στοὺς ἄλλους,
καὶ τὸν τηρᾶνε σὰ θεὸ ἀπ' τῆ χώρα σὰ
διαβαίνη.
Κι ἄλλονοῦ πάλε τὸ κορμὶ μὲ ἀθάνατου λὲς
μοιάζει,
ὅμως τὰ λόγια του αὐτουνοῦ δὲν τὰ
στολίζει ἡ χάρη.
Ἔτσι κι ἐσὺ λαμπρὸ κορμὶ μᾶς δείχνεις, πού
δὲν μπόρειε
θεὸς νὰ πλάσῃ ἀνώτερο, κι ὅμως ὁ νοῦς σου
κλούβιος.
Μοῦ τάρραξες τὰ μέσα μου μὲ τ' ἄπρεπά σου
λόγια,
τὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀνήξερος ἀπὸ καλοὺς
ἀγῶνες,
σὰν πού μᾶς εἶπες τώρα δά, μόν' ἤμουν ἀπ'
τοὺς πρώτους,
στῆ νιότη καὶ στὰ χέρια μου σὰν εἶχα
μπιστοσύνη.
Τώρα ὅμως πόνοι μὲ κρατοῦν σκληροί, γιατί
ἔχω πάθει
μύρια δεινὰ στὶς θάλασσες καὶ στοὺς
φριχτοὺς πολέμους.
Μὰ πάλε, ὅσα κι ἂν ἔπαθα, θὰ μῶ μὲς
στον ἀγῶνα,
τὶ ὁ λόγος σου ὁ πειραχτικὸς μοῦ κέντησε
τὰ σπλάχνα."
Εἶπε, χωρὶς νὰ γυμνωθῆ πετιέται, ἀρπάει
λιθάρι
τρανό, χοντρό, βαρύτερο πολὺ ἀπὸ τὰ
λιθάρια
πού ρίχτανε σὰν παίζανε οἱ Φαίακες
συνατοί τους.
Τὸ στρίβει, καὶ τὸ σφεντονάει μὲ τῆ βαρειά
του χέρα.
Βοῦῖξ' αὐτό, κι οἱ Φαίακες στῆ γῆς ἀπ' τὴν
ὀρμή του

Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι
 ἄνδρες,
 λαὸς ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο
 σήματα πάντων
 ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ
 τέρματ' Ἀθήνη
 ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ'
 ὀνόμαζεν·
 195 "καὶ κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ
 σῆμα
 ἀμφαφῶν, ἐπεὶ οὐ τι μεμιγμένον
 ἐστὶν ὀμίλῳ,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει
 τόνδε γ' ἄεθλον·
 οὐ τις Φαιήκων τόδε γ' ἴξεται, οὐδ'
 ὑπερήσει."
 "ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς,
 200 χαίρων, οὐνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσο
 ἐν ἀγῶνι.
 καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε
 Φαιήκεσσιν·
 "τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι. τάχα δ'
 ὕστερον ἄλλον
 ἦσειν ἢ τοσοῦτον οἴομαι ἢ ἔτι
 μᾶσσον.
 τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμὸς τε
 κελεύει,
 205 δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεὶ μ'
 ἐχολώσατε λίην,
 ἢ πῦξ ἢ ἐπάλῃ ἢ καὶ ποσίν, οὐ τι
 μεγαίρω,
 πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ
 Λαοδάμαντος.
 ξεῖνος γάρ μοι ὄδ' ἐστὶ· τίς ἂν φιλέοντι
 μάχοιτο;
 ἄφρων δὴ κείνός γε καὶ οὐτιδανὸς
 πέλει ἀνήρ,
 210 ὅς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται
 ἀέθλων
 δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῶ· ἔο δ' αὐτοῦ πάντα
 κολούει.
 τῶν δ' ἄλλων οὐ πέρ τιν' ἀναίνομαι

σκύψανε, οἱ μακρόλαμνοι καὶ
 θαλασσακουσμένοι·
 Πέταξ', ἢ πέτρα ἀπάνωθε ἀπ' τῶν ἄλλων
 τὰ σημάδια,
 γοργογυρνώντας· ἢ Ἀθηνᾶ σημάδεψε τὴν
 ἄκρη,
 195 μὲ ἄντρα στὴν ὄψη μοιάζοντας, καὶ φώναξέ
 τον κι εἶπε·
 "Τέτοιο σημάδι καὶ τυφλὸς ψάχνοντας
 θά 'βρῃ, ὦ ξένε·
 μὲ τ' ἄλλα αὐτὸ δὲ σμίχτηκε, μόν' εἶναι
 πρῶτο πρῶτο,
 καὶ μὴ φοβᾶσαι· Φαίακας κανένας δὲν τὸ
 φτάνει."
 "Ἔτο' εἶπε· καὶ ὁ πολύπαθος τὸ χάρηκε
 Ὀδυσσεάς,
 200 πού βρῆκε μὲς στὴ σύναξη καλόβουλο ἕνα
 φίλο,
 καὶ μ' ἀλαφρότερη καρδιά τότε εἶπε τῷ
 Φαίακων·
 "Φτάστε με τώρα αὐτοῦ, παιδιά, κι
 ὕστερα ρίχτω κι ἄλλο
 σὲ τόσο μάκρος ἀπ' ἐδῶ, ἢ καὶ ,παρέκει
 ἀκόμα.
 205 Κι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅποια βαστάει τώρα
 ἢ καρδιά του,
 ἄς βγῆ μαζί μου, τί ἢ χολὴ μοῦ ἀνέβηκε στ'
 ἀλήθεια,
 σὲ γρόθο, ἢ καὶ στὸ πάλαιμα, στὸ τρέξιμο,
 ὅ,τι θέλει·
 ὅλοι ἄς ἐρθοῦν οἱ Φαίακες μὰ ὄχι ὁ
 Λαοδάμας,
 210 τί αὐτὸς μὲ φιλοξένησε· μὲ φίλο ποιὸς τὰ
 βαζει;
 Κλούβιος ἀλήθεια ὁ ἄνθρωπος καὶ
 τιποτένιος εἶναι
 πού μ' ἕναν πού τὸν φίλεψε παλέματα
 γυρεύει
 σὲ ξένον τόπο, καὶ ζαβὰ τοῦ βγαίνουν ὅλα
 ἐτούτου.
 Τοὺς ἄλλους δὲν ἀρνοιῶμαι τοὺς μηδ'

- οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι
ἄντην.
πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι, μετ'
ἀνδράσιν ὅσοι ἄεθλοι·
- 215 εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐύξοον
ἀμφαφάσθαι·
πρῶτος κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀιστεύσας ἐν
ὀμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα
πολλοὶ ἐταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν καὶ τοξαζοῖατο
φωτῶν.
οἶος δὴ με Φιλοκτῆτης ἀπεκαίνυτο
τόξῳ
- 220 δῆμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ'
Ἀχαιοί.
τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺν
προφερέστερον εἶναι,
ὅσοι νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον
ἔδοντες.
ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ
ἐθελήσω,
οὐθ' Ἡρακλῆι οὐτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆι,
- 225 οἷ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ
τόξων.
τῷ ῥα καὶ αἰψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυτος,
οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ
Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὐνεκά μιν προκαλίζετο
τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις
ὀιστῶ.
- 230 οἴοισιν δεῖδοικα ποσὶν μὴ τίς με
παρέλθη
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως
ἔδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ οὐ κομιδῆ
κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηρετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα
λέλυνται."
- ἀψηφῶ κανέναν,
μόν' νὰ τοὺς μάθω λαχταρῶ καὶ νὰ τοὺς
δοκιμάσω.
Μὲ ἀνθρώπους ποὺ ἀγωνίζονται κακὸς
ἐγὼ δὲν εἶμαι.
Ξέρω νὰ πιάνω τεχνικὰ καλόφτιαστο
δοξάρι,
καὶ πρῶτος ρίχνοντας χτυπῶ μέσα σ'
ὄχτρῶν ἀσκέρι
ὅποιον ματιάσω, δίπλα μου κι ἄς
στέκονται ὅσοι θένε
συντρόφοι, καταπάνω τους σαῖτες νὰ
τραβᾶνε.
Ὁ Φιλοκτῆτης μοναχὰ μὲ πέρναε στὸ
δοξάρι,
σὰν παραβγαίναμ' οἱ Ἀχαιοὶ στὴ χώρα τῆς
Τρωάδας.
Κι ἀπὸ τοὺς ἄλλους λέω ἐγὼ ἀνώτερος πῶς
εἶμαι,
ὅσοι στὸν κόσμον ζοῦν θνητοὶ σιταροφάγοι
τώρα.
Ὅμως δὲν ἤθελα νὰ βγῶ μὲ τοὺς παλιούς
ἐκείνους,
τὸν Ἡρακλῆ ἢ τὸν Εὐρυτο, τῆς Οἰχαλίας τὸ
ρήγα,
ποὺ δύνονταν καὶ μὲ θεοὺς νὰ βγοῦνε στὸ
δοξάρι.
Γι' αὐτὸ νωρὶς ἀπέθανε κι ὁ Εὐρυτος ὁ
μέγας,
καὶ γερατειὰ δὲν ἔφτασε· ὁ Απόλλωνας τοῦ
ὀργίστη,
καὶ τότε σκότωσε, ποὺ αὐτὸς στὴ σαῖτα τὸν
καλοῦσε.
Καὶ ρίχνω τὸ κοντάρι ἐγὼ ὅσο ἄλλος μὴδὲ
σαῖτα.
Μόνε στὰ πόδια Φαίακας θὰ μὲ ξεπέρναγε
ἴσως,
τὶ μ' ἔχουν ἄσκημα πολὺ τὰ πέλαα
δαμασμένο·
περνώντας δίχως νοιάσιμο χαυνώθηκα στὰ
πλοῖα."

- ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν
ἐγένοντο σιωπῇ.
- 235 Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος
προσέειπεν·
"ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν
ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἣ
τοὶ ὀπηδεῖ,
χώμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι
παραστάς
νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὐ
τις ὄνοιτο,
- 240 ὅς τις ἐπίσταιτο ἦσι φρεσὶν ἄρτια
βάζειν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα
καὶ ἄλλω
εἵπης ἠρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν
μεγάρουσι
δαινύη παρὰ σῆ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι
τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἶα καὶ
ἡμῖν
- 245 Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἔτι
πατρῶν.
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ
παλαισταί,
ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ
νηυσὶν ἄριστοι,
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίθαρις τε
χοροὶ τε
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ λοετρά τε θερμὰ
καὶ εὐναί.
- 250 ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσοι
ἄριστοι,
παίσατε, ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπη οἷσι
φίλοισιν
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον
περιγιγνόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστῷ καὶ
ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κίων φόρμιγγα
λίγειαν
- 255 οἰσέτω, ἣ πού κεῖται ἐν ἡμετέροισι
- Μιλοῦσε αὐτά, καὶ σύχαζαν οἳ ἄλλοι
σωπασμένοι.
Μονάχα ὁ Ἀλκίνοος γύρισε καὶ λάλησέ του
κι εἶπε·
"Ἐμᾶς αὐτὰ δὲ μᾶς λυποῦν πού
συντυχαίνεις, ξένε·
μόνε νὰ δείξης σὲ ὄλους μας ζητᾶς τὴν
λεβεντιά σου,
ἀπὸ θυμό, πού αὐτὸς ἐδῶ σὲ πρόσβαλε
ὀμπροστά μας,
πού ἄλλοτες νὰ μὴν μπορῇ θνητὸς νὰ
ψεγαδιάσῃ
τὴ λεβεντιά σου, ἂν ἔχη νοῦ σωστα νὰ
συλλογιέται.
Ἄκου με τώρα τί θὰ πῶ, γιὰ νὰ τὰ λὲς καὶ σ'
ἄλλους
ἠρώους στὰ παλάτια σου σὰν εἶστε σὲ
τραπέζι
μὲ σύγκοιτη καὶ μὲ παιδιὰ τριγύρω, καὶ
θυμᾶσαι
τὴ λεβεντιά μας, κι ὅσα ἐμᾶς ἔχει ὀρισμένα
ὁ Δίας
ἔργα νὰ κάνουμε ἀπ' ἀρχῆς, ἀπ' τὰ
προγονικά μας.
Ἐμεῖς καλοὶ ἂ δὲν εἴμαστε στὸ γρόθο ἢ στὴν
παλαιστρά,
στὸ τρέξιμο ὅμως πεταχτοί, καὶ στὰ
καράβια πρῶτοι·
καὶ μᾶς ἀρέσουνε χοροί, κιθάρες,
φαγοπότια,
ἀπανωτὲς ρουχαλλεξιές, ζεστὰ λουτρά,
κλινάρια.
Καὶ τώρα ἐλᾶτε, οἳ Φαίακες οἳ πιὸ ἄξιοι
χορευτάδες,
χορέψτε, ὁ ξένος γιὰ νὰ λὲη στοὺς φίλους
καὶ δικούς του,
πίσω σὰν πάη, ὡς πόσο ἐμεῖς τοὺς ἄλλους
ξεπερνᾶμε
στ' ἀρμένισμα καὶ στὸ χορό, στὰ πόδια, στὸ
τραγούδι.
Κι ἀμέσως τὴ γλυκόχορδη τὴ λύρα ἄς τρέξῃ
κάποιος
νὰ φέρῃ τοῦ Δημόδοκου, 'πομέσα ἀπ' τὸ

δόμοισιν."

ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοεΐκελος, ὦρτο
δὲ κῆρυξ

οἴσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ
βασιλῆος.

αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες
ἀνέστησαν

δήμιοι, οἱ κατ' ἀγῶνας ἐὺ πρήσσεσκον
ἕκαστα,

260 λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὐρυναν
ἀγῶνα.

κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων
φόρμιγγα λίγειαν

Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον·
ἀμφὶ δὲ κοῦροι

πρωθῆβαι ἴσταντο, δαήμονες
ὀρχηθμοῖο,

πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν.
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

265 μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε
δὲ θυμῶ.

αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν
ἀεΐδειν

ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος εὐστεφάνου τ'
Ἀφροδίτης,

ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἥφαιστοιο
δόμοισι

λάθρη, πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ'
ἦσχυνε καὶ εὐνήν

270 Ἥφαιστοιο ἀνακτος. ἄφαρ δὲ οἱ
ἄγγελος ἦλθεν

Ἥλιος, ὁ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους
φιλότητι.

Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον
ἄκουσε,

βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα κακὰ φρεσὶ
βυσσοδομεύων,

ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα,
κόπτε δὲ δεσμοὺς

275 ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον
αὐθι μένοιεν.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον
κεχολωμένος Ἄρει,

παλάτι."

Ἔτσι μιλάει ὁ θεόμοιαστος ὁ Ἀλκίνος,
καὶ πετιέται

ὁ κήρυκας τῆ βαθουλή τῆ λύρα ἐκεῖ νὰ
φέρη.

Κατόπι ἐννιὰ σηκώθηκαν κριτάδες
διαλεγμένοι

ἀπ' τὸ λαὸ νὰ κυβερνοῦν μὲ τάξη τοὺς
ἀγῶνες·

τὸ χοροστάσι ἰσιώσανε, κι ἀνοίξανε τὸ
γῦρο,

Φέρνει τοῦ ψάλτη ὁ κήρυκας τῆ βροντερῆ τῆ
λύρα,

καὶ πῆγε αὐτὸς καταμεσίς, κι ὀλόγυρά του
νέοι

στεκόντανε ἰδρομούστακοι, τεχνῖτες
χορευτάδες,

κι ἀρχίσαν θεϊκὸ χορὸ· καὶ κοίταγε ὁ
Ὀδυσσεὺς

τὰ πόδια τ' ἀστραφτόγοργα, καὶ θάμαζε ἡ
ψυχὴ του.

Καὶ μὲ τῆ λύρα του ἄρχισε γλυκὰ
τραγούδια ἐκεῖνος,

τῆς Ἀφροδίτης τῆς λαμπρῆς καὶ τοῦ Ἄρη τὶς
ἀγάπες,

κρυφὰ σὰν πρωτοσμίξανε στοῦ Ἥφαιστου
τὰ παλάτια,

καὶ δῶρα ὁ Ἄρης δίνοντας ἀτίμασε τὸ
στρῶμα

τοῦ Ἥφαιστου· καὶ μηνύτορας ὁ Ἥλιος τοῦ
ἦρθε τότες,

τὶ αὐτὸς τοὺς δύο τοὺς μάτιασε ποὺ
ἀγκαλιαστὰ φιλιόνται,

Κι ὁ Ἥφαιστος σὰν τ' ἄκουσε βαριά τοῦ
κακοφάνη·

πηγαίνει στ' ἀργαστήρι του μὲ πονηριὰ στο
νοῦ του,

μεγάλο ἀμόνι στύλωσε, καὶ βάρεσε καὶ
κόβει

δεσμὰ ἄσπαστα κι ἀξέλυτα, γιὰ νὰ
πιαστοῦνε μέσα.

Καὶ τὰ δεσμὰ σὰν ἔφτιαξε ὀργισμένος μὲ
τὸν Ἄρη,

βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα
δέμνι' ἔκειτο,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χέε δέσματα
κύκλω ἀπάντη·
πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν
ἔξεκέχυντο,
280 ἦύτ' ἀράχνια λεπτά, τὰ γ' οὐ κέ τις
οὐδὲ ἴδοιτο,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ
δολόεντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ
δέμνια χεῦεν,
εἶσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον, ἐυκτίμενον
πτολίεθρον,
ἧ οἱ γαῖάων πολὺ φιλάτη ἐστὶν
ἀπασέων.
285 οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος
Ἄρης,
ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι
κίοντα·
βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ
Ἥφαιστοιο
ἰσχανόνων φιλότητος ἐυστεφάνου
Κυθερείης.
ἠ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος
Κρονίωνος
290 ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔξεθ'· ὁ δ' εἶσω
δώματος ἦει,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὀνόμαζε·
"δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπέιομεν
εὐνηθέντες·
οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος,
ἀλλὰ που ἦδη
οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας
ἀγριοφώνους."
295 ὡς φάτο, τῆ δ' ἀσπαστὸν εἰείσατο
κοιμηθῆναι.
τῶ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον·
ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος
Ἥφαιστοιο,
οὐδέ τι κινήσαι μελέων ἦν οὐδ'

πῆγε ἴσια ἐκεῖ πού βρῖσκονταν τοῦ γάμου
του τὸ στρῶμα,
καὶ τὰ ῥιξε ὀλοτρόγυρα στοῦ κρεβατιοῦ τὰ
πόδια·
ἔρριξε κι ἄλλα ἀπ' τῆ σκεπὴ ἀποπάνωθε
περίσσια,
ψιλὰ σὰν ἀραχνόκλωστες, πού ὡς καὶ θεὸς
δὲν μπόρειε
νὰ τὰ ξανοίξη, τεχνικὰ φτιασμένα σὰν πού
τὰ ἔχε.
Καὶ σὰν τὰ καλοτύλιξε τριγύρω στο
κλινάρι,
στῆς Λῆμνος ἔκανε πῶς πάει τὴν ὁμορφή
τῆ χώρα,
πού αὐτὴν ἀπ' ὅλες πιότερο τὶς χῶρες
ἀγαποῦσε.
Κι ὁ Ἄρης δὲν κοίταγε ἄδικα ὁ
χρυσοχαλινάρης,
μόνε εἶδε τὸν πολύτεχνο τὸν Ἥφαιστο νὰ
φεύγη·
καὶ στο παλάτι κίνησε τοῦ δοξασμένου
Ἥφαιστου,
τῆς Ἀφροδίτης τῆς λαμπρῆς τὴν ἀγκαλιὰ
ποθώντας.
Κι ἐκείνη, ὅτ' ἦρθε ἀπ' τοῦ τρανοῦ γονιοῦ
τῆς τὰ παλάτια,
καθότανε· καὶ μπῆκε αὐτός, χερόπιασέ την,
κι εἶπε·
"Ἐλα, ἀκριβή, νὰ πέσουμε νὰ
γλυκοκοιμηθοῦμε,
τὶ ὁ Ἥφαιστος δὲν εἶν' ἐδῶ, παρὰ
φτασμένος θά 'ναι
στὴ Λῆμνο, πού οἱ ἀγριοφῶνοι οἱ Σινταῖοι
λημεριάζουν."
Εἶπε, κι ἐκείνης ἀρεστὸ τῆς φάνη νὰ
πλαγιάσουν.
Κι ἅμα ἔπεσαν, τοὺς κράταγαν ἀπὸ παντοῦ
στο στρῶμα
τὰ ψιλοκάμωτα δεσμὰ τοῦ ἐφτάξυπνου τοῦ
Ἥφαιστου,
καὶ μήτε νὰ σαλέψουνε, καὶ μήτε νὰ

ἀναεῖραι.

καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὅ τ' οὐκέτι
φυκτὰ πέλοντο.

300 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς
ἀμφιγυήεις,
αὐτίς ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν
ικέσθαι·

Ἥλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν εἶπέ τε
μῦθον.

βῆ δ' ἵμεναι πρὸς δῶμα φίλον
τετιημένος ἦτορ·

ἔσθη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν
ἄγριος ἦρει·

305 σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι
θεοῖσιν·

"Ζεῦ πάτερ ἦδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ
αἰὲν ἔόντες,

δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ
ἐπιεικτὰ ἴδησθε,

ὡς ἐμὲ χωλὸν ἔοντα Διὸς θυγάτηρ
Ἀφροδίτη

αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' αἰδήλον Ἄρηα,

310 οὔνεχ' ὁ μὲν καλὸς τε καὶ ἀρτίπος,
αὐτὰρ ἐγὼ γε

ἠπεδανὸς γενόμην. ἀτὰρ οὐ τί μοι
αἴτιος ἄλλος,

ἀλλὰ τοκῆε δύω, τῷ μὴ γείνασθαι
ὄφελλον.

ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τῷ γε καθεύδεται ἐν
φιλότῃτι

εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες, ἐγὼ δ' ὀρόων
ἀκάχημαι.

315 οὐ μὲν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε
κειέμεν οὕτως

καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' οὐκ
ἐθελήσετον ἄμφω

εὐδειν· ἀλλὰ σφωε δόλος καὶ δεσμός
ἐρύξει,

εἰς ὃ κέ μοι μάλα πάντα πατήρ
ἀποδῶσιν ἔεδνα,

σηκώσουν

μέρος κορμιού δὲ δύνονταν. Καὶ τό 'νιωσαν
πιά τότες

πῶς τρόπο νὰ ξεφύγουνε τὸ δέσιμο δὲν
εἶχε.

Κι ἦρθε σιμά τους ἄξαφνα ὁ θεὸς ὁ
κουτσοπόδης,

ποῦ πίσω ξαναγύρισε, στὴ Λῆμνο πρὶ νὰ
φτάση,

τὶ ὁ Ἥλιος παραφύλαγε, καὶ μήνυμα τοῦ
πῆγε.

Κινάει πρὸς τὸ παλάτι του μὲ τὴν καρδιά
θλιμμένη.

Στὰ πρόθυρα σὰ στάθηκε, βαρὺς καημὸς
τὸν πῆρε,

καὶ σέρνει φοβερὴ φωνή, καὶ στοὺς θεοὺς
χουγιάζει·

"Πατέρα Δία, καὶ θεοὶ μακαριστοὶ κι
αἰώνιοι,

νὰ δῆτε ἐλάτε, πράματα γιὰ γέλια, ν'
ἀπορῆστε,

τοῦ Δία πῶς μὲ ντρόπιασε ἡ κόρη ἡ
Ἀφροδίτη,

ἐμένα τὸν κουτσό, καὶ πάει μὲ τὸ φονιά τὸν
Ἄρη,

τ' εἶν' ὄριος καὶ γερόποδος αὐτός, κι ἐγὼ
σακάτης

ἀπὸ γεννήσιο μου· καὶ ποιὸς τὸ φταίει παρὰ
οἱ γονιοί μου,

ποῦ κάλλιο νὰ μὴ μ' ἔσπερναν. Ἀμέτε τώρα,
δῆτε,

ἀπάνω στὸ κρεβάτι μου πῶς κοίτουνται κι
οἱ δύο τους·

λυσσάζω ἐγὼ τηρώντας τους. Δὲν τὸ
πιστεύω ὡς τόσο

νὰ τὸ γυρέψουν ἄλλοτες παρόμοιο γλέντι
ἐκεῖνοι,

κι ἂς ἀγαπιοῦνται τρυφερά, μήτε γιὰ λίγην
ῶρα·

μὰ τώρα ἀπ' τὰ κρυφὰ δεσμά, τοῦ κάκου
δὲν τοὺς βγάζω

πρὶν πάρω ἀπ' τὸν πατέρα της ὅλα τὰ δῶρα
πίσω

ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα
κούρης,
320 οὐνεκά οἱ καλή θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ
ἐχέθυμος."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ
χαλκοβατῆς δῶ·
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ'
ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἐκάεργος
Ἀπόλλων.
θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι
ἐκάστη.
325 ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοί, δωτῆρες
ἑάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλωσ
μακάρεσσι θεοῖσι
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος
Ἥφαιστοιο.
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον
ἄλλον·
"οὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι
βραδὺς ὠκύν,
330 ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς
εἶλεν Ἄρηα
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἱ
Ὀλυμπον ἔχουσιν,
χωλὸς ἐὼν τέχνησι· τὸ καὶ μοιχάγρι'
ὀφέλλει."
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον·
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς
Ἀπόλλων·
335 "Ἑρμεία, Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ
ἑάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσιν ἐτέτοια δίχτυα δυνατὰ δὲ θά' στεργες νὰ
πιεσθεῖς
εὐδαιν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῆ
Ἀφροδίτῃ;"
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος
ἀργεῖφόντης·
"αἶ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
340 δεσμοὶ μὲν τρεῖς τόσσοι ἀπείρονες

ποὺ γιὰ μιὰ τέτοια ἀδιάντροπη τοῦ εἶχα
παραδομένα·

ἂν ὁμορφη εἶναι ἢ κόρη του, ὅμως μυαλὸ
τῆς λείπει."

Εἶπε, καὶ στὸ χαλκόπτυρο οἱ θεοὶ
μαζεύονται ὅλοι·

ἦρθ' ὁ καλόβουλος Ἑρμῆς, ὁ σειστής
Ποσειδάωνας,

μαζί τους κι ὁ δοξαριστὴς ὁ Ἀπόλλωνας ὁ
ρήγας.

Ὅμως οἱ θεὲς ντραπήκανε, καὶ μείνανε στὰ
σπίτια.

Στὰ ξώθυρα σταθήκανε οἱ θεοὶ οἱ
μεγαλοδότες,

κι ἄσβηστα γέλια ἀρχίσανε οἱ ἀθάνατοι
τηρώντας

τὴν τέχνη ποὺ σοφίστη ὁ νοῦς τοῦ
ἐφτάξυπνου τοῦ Ἥφαιστου.

Κι ἕνας τους τότες γύρισε καὶ λέει τοῦ
πλαγινοῦ του·

"Δὲν ἔχει ὁ δόλος προκοπή, κι ὁ σιγανὸς
προφταίνει

τὸ γλήγορο· δὲς τὸν ἀργὸ τὸν Ἥφαιστο πῶς
πιάνει

τὸν Ἄρη, ποὺ πιὸ σερπετὸς ἐδῶ δὲ βρίσκεται
ἄλλος,

μὲ τέχνες καὶ μὲ μαριολιές, καὶ τώρα θὰ
πλερώνη."

Τέτοια λαλοῦσαν κι ἔκρεναν οἱ θεοὶ
ἀναμεταξύ τους·

καὶ λέει τοῦ Ἑρμῆ ὁ Ἀπόλλωνας, τοῦ Δία ὁ
γιός, ὁ ρήγας.

"ὦ γιὲ τοῦ Δία, μηνυτὴ καὶ πλουτοδότῃ
Ἑρμῆ μου,

ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσιν ἐτέτοια δίχτυα δυνατὰ δὲ θά' στεργες νὰ
πέσης,

ἂν εἶχες τὴν ὠριόχρυση Ἀφροδίτῃ στὸ
πλευρὸ σου;"

Κι ὁ μηνυτὴς ὁ Ἀργοφονιάς, ἀπολογήθη
κι εἶπε·

"Δοξαριστὴ μου Ἀπόλλωνα, μακάρι νὰ
γινόταν.

Τρεῖς φορὲς τόσα ἄς μοῦ ῥιχταν δεσμὰ

ἀμφὶς ἔχοιεν,
 ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ πᾶσαι τε
 θέαιναι,
 αὐτὰρ ἐγὼν εὐδοίμι παρὰ χρυσῆ
 Ἀφροδίτῃ."
 ὡς ἔφατ', ἐν δὲ γέλωσ ᾧρτ' ἀθανάτοισι
 θεοῖσιν.
 οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλωσ ἔχε, λίσσετο
 δ' αἰεὶ
 345 Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν
 Ἄρηα.
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 "Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι,
 ὡς σὺ κελεύεις,
 τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι
 θεοῖσιν."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς
 ἀμφιγυήεις·
 350 "μὴ με, Ποσειδάων γαιήοχε, ταῦτα
 κέλευε·
 δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι
 ἐγγυάασθαι.
 πῶς ἂν ἐγὼ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι
 θεοῖσιν,
 εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν
 ἀλύξας;"
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων
 ἐνοσίχθων·
 355 "Ἥφαιστ', εἴ περ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος
 ὑπαλύξας
 οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε
 τίσω."
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς
 ἀμφιγυήεις·
 "οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος
 ἀρνήσασθαι."
 ὡς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος
 Ἥφαιστοιο.
 360 τῷ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ
 περ ἐόντος,
 αὐτίκ' ἀναΐξαντε ὁ μὲν Θρηήκηνδε
 βεβήκει,

γύρω τριγύρω,
 κι ἄς με κοιτάζατε οἱ θεοὶ κι οἱ θεές μαζί
 σας ὅλες,
 σώνει με τὴν πανώρια ἐγὼ νὰ πλάγιαζα
 Ἀφροδίτῃ."
 Εἶπε, κι οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ξεσπάσανε στὰ
 γέλια.
 Μὰ παρακάλειε ἀγέλαστος ὁ Ποσειδάωνας
 πάντα
 τὸν τεχνοξάκουστο Ἥφαιστο τὸν Ἄρη νὰ
 ξελύση,
 καὶ τοῦ λαλοῦσε κι ἔλεγε με φτερωμένα
 λόγια·
 "Λῦσε τον, καὶ σοῦ τάζω ἐγώ, πὼς σὰν
 πού ἐσὺ γυρεύεις,
 αὐτὸς μπρὸς στοὺς ἀθάνατους τὸ δίκιο θὰ
 πλερώση."
 Κι ὁ ζαβοπόδης ὁ Ἥφαιστος τοῦ
 ἀπάντησε καὶ τοῦ εἶπε·
 "Αὐτὸ μὴν τὸ γυρεύης μου, γαιοκράτη
 Ποσειδάωνα·
 κακὴ 'ναι ἢ τέτοια ἐγγύηση γιὰ τὸν κακὸ νὰ
 γίνη.
 Πὼς στοὺς ἀθάνατους ὀμπρὸς θὰ σὲ κρατῶ
 δεμένο,
 ἂν ὁ Ἄρης φύγη σὰ λυθῆ, χωρὶς νὰ με
 πλερώση;"
 Καὶ τότε ἔτσι τοῦ μίλησε ὁ σείστης
 Ποσειδάωνας·
 "Κι ἂν τύχη ὁ Ἄρης, Ἥφαιστε, καὶ φύγη κι
 ἀστοχήση
 τὸ χρέος, ξέρε πὼς ἐγὼ θένα 'μαι ὁ
 πλερωτὴς σου."
 Κι ὁ ζαβοπόδης ὁ Ἥφαιστος ἀπολογήθη
 κι εἶπε·
 "Στὸ λόγο σου δὲ γίνεται νὰ πῶ ὄχι, μηδὲ
 πρέπει."
 Εἶπε, καὶ τὰ δεσμὰ ὁ τρανὸς ὁ Ἥφαιστος
 ξελύνει.
 Κι αὐτοὶ σὰ λευτερώθηκαν ἀπ' τῷ δεσμῶν
 τὸ βάρος,
 πετάξανε, καὶ κίνησε κατὰ τὴ Θράκη ὁ
 Ἄρης,

- ή δ' ἄρα Κύπρον ἴκανε φιλομμειδῆς
 Αφροδίτη,
 ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε
 θυῆεις.
 ἔνθα δέ μιν Χάριτες λούσαν καὶ
 χρῖσαν ἐλαίῳ
 365 ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν
 ἐόντας,
 ἀμφὶ δὲ εἶματα ἔσσαν ἐπήρατα, θαῦμα
 καὶ μὲ σκουτιὰ τὴν ἔντυσαν, πού θάμαζες
 ιδέσθαι.
 ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός·
 αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἧσιν ἀκούων ἠδὲ
 καὶ ἄλλοι
 Φαίηκες δολιχῆρετμοι, ναυσίκλυτοι
 ἄνδρες.
 370 Ἀλκίνοος δ' Ἄλιον καὶ Λαοδάμαντα
 κέλευσεν
 μουνᾶξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν οὐ
 τις ἔριζεν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαιῖραν καλὴν μετὰ
 χερσὶν ἔλοντο,
 πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε
 δαΐφρων,
 τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα
 σκιδόντα
 375 ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὃ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ'
 ἀερθεὶς
 ῥηιδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὐδας
 κίεσθαι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαιρὴν ἄν' ἰθὺν
 πειρήσαντο,
 ὠρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ
 πουλυβοτείρῃ
 ταρφέ' ἀμειβομένῳ· κοῦροι δ'
 ἐπελήκεον ἄλλοι
 380 ἔστεῶτες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ
 κόμπος ὀρώρει.
 δὴ τότε ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος
 Ὀδυσσεύς·
 "Ἀλκίνοε κρεῖιον, πάντων ἀριδείκετε
 λαῶν,
 ἡμὲν ἀπέιλησας βητάρμονας εἶναι
 κὶ ἢ φιλογέλαστη θεὰ στῆς Κύπρος πῆε τὴν
 Πάφω,
 ποὺ ἔχει ναὸ τῆς καὶ βωμὸ
 μοσκολιβανισμένο.
 Οἱ Χάρες τήνε λούσανε, μὲ λάδι τὴν
 ἀλείψαν
 ἀθάνατο, πού γιὰ θεῶν κορμιὰ μονάχα τό
 'χουν,
 πού θάμαζες
 νὰ βλέπης.
 Αὐτὰ ὁ καλὸς τραγουδιστῆς τραγούδαε·
 κὶ ὁ Δυσσέας
 φραινότανε ἀγρικώντας τα· φραινόντουσαν
 κὶ οἱ ἄλλοι
 οἱ Φαίακες οἱ μακρόλαμνοι κὶ οἱ
 θαλασσακουσμένοι.
 Κὶ ὁ Ἀλκίνοος σήκωσε τοὺς δυό, Ἄλιο καὶ
 Λαοδάμα,
 χορὸ νὰ στήσουν μόνοι τους, τί δὲν τοὺς
 ἔφτανε ἄλλος.
 Κὶ ἐκεῖνοι, σφαιῖρα παίρνοντας στὰ χέρια
 πορφυρένια
 καὶ λαμπερῆ, πού ὁ Πόλυβος τὴν ἔφτιαξε ὁ
 τεχνίτης,
 ὁ ἕνας τὴν ἔρριχτε ἀψηλὰ πρὸς τὰ ἰσκιερὰ
 τὰ νέφια,
 γέροντας πίσω· ἀπὸ τῆ γῆς πετιόταν τότε
 ὁ ἄλλος,
 κὶ ἀνάερα τὴν ἄρπαζε τὸ χῶμα πρὶν ἀγγίξει.
 Κὶ ἀφοῦ πηδώντας ἔπαιξαν ἐκεῖνοι μὲ τὴ
 σφαιρὰ
 χορὸ τότες ἀρχίσανε στὴ γῆ τὴν
 πολυθρόφα,
 συχνὰ ξαλλάζοντας· πολλὰ τὰ χέρια
 κουρταλώνοντας,
 ἀγόρια ἐκεῖ παράστεκαν, κὶ ἦταν ὁ ἀχὸς
 μεγάλος.
 Τότε ὁ Ὀδυσσεύς γύρισε καὶ λάλησε τοῦ
 Ἀλκίνοου·
 "Ἀλκίνο, πρῶτε βασιλιὰ καὶ τῶ λαῶν
 καμάρι,
 καὶ τὸ καυκίόσουν πῶς αὐτοὶ λαμπροὶ 'ναι

ἀρίστους,
ἦδ' ἄρ' ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει
εἰσορόωντα."

ὡς φάτο, γήθησεν δ' ἱερόν μένος
Ἀλκινόοιο,
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι
μετηύδα·
"κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἦδὲ
μέδοντες.

ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος
εἶναι.

ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον, ὡς
ἐπεικέες.

390 δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες
βασιλῆες
ἀρχοὶ κραινοῦσι, τρισκαιδέκατος δ'
ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος εὐπλυνὲς ἦδὲ
χιτῶνα
καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε
τιμήεντος.

αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ'
ἐνὶ χερσίν

395 ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἦ χαίρων ἐνὶ
θυμῷ.

Εὐρύαλος δέ ἐ αὐτὸν ἀρεσσάσθω
ἐπέεσσι

καὶ δῶρω, ἐπεὶ οὐ τι ἔπος κατὰ μοῖραν
ἔειπεν."

ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον
ἦδ' ἐκέλευον,

δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν
κήρυκα ἕκαστος.

400 τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·

"Ἀλκίνοε κρεῖιον, πάντων ἀριδείκετε
λαῶν,

τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς
σὺ κελεύεις.

δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι
κώπη

ἀργυρῆ, κολεὸν δὲ νεοπρίστου
ἐλέφαντος

χορευτάδες,
κι ἀληθινὰ τὸ δείξανε· τοὺς βλέπω καὶ
σαστίζω."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὰ χάρηκε ὁ ἥρωας ὁ
Ἀλκίνος,
καὶ στοὺς καλοὺς θαλασσινοὺς τοὺς
Φαίακες τότε κρένει·

"Ἀκοῦστε με ὅλοι, ᾧ προεστοὶ κι
ἀρχόντοι τῷ Φαίακων,
ἀλήθεια γνώση περισσὴ μᾶς δείχνει αὐτὸς
ὁ ξένος,

καὶ δῶρα ἄς τὸν φιλέψουμε πού πρόεπυνε
σὲ ξένους.

Δώδεκα ἐδῶ τῆ χώρα μας ὀρίζουν
βασιλιάδες,

κι ἐγὼ ἄλλος ἕνας, δεκατρεῖς· καθένας ἄς
τοῦ φέρη

καθάρια καὶ καλόπλυτη χλαμύδα μὲ
χιτῶνα,

κι ἀπὸ 'να τάλαντο σωστὸ βαριότιμο
χρυσάφι·

κι ὅλ' ἄς τὰ βάλουμε μαζὶ γιὰ νὰ τὰ πάρη ὁ
ξένος

στὰ χέρια του, καὶ μὲ χαρὰ στὸ δεῖπνο νὰ
καθίση.

Ἄς ἔρθη κι ὁ Εὐρύαλος μὲ λόγια καὶ μὲ
δῶρο

νὰ τὸν γλυκάνη, τὶ ἄπρεπα τοῦ 'χε μιλήσει
πρῶτα."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι πρόθυμα συφώνησαν,
καὶ στεῖλαν

καθένας ἕναν κήρυκα τὰ δῶρα νὰ τοὺς
φέρη.

Κι ὁ Εὐρύαλος σηκώθηκε καὶ λάλησέ του κι
εἶπε·

"Ἀλκίνο, πρῶτε βασιλιά, καὶ τῶν λαῶν
καμάρη,

τὸν ξένο θὰ φιλιώσω ἐγὼ καθὼς μοῦ
παραγγέλνεις.

Αὐτὸ τ' ὀλόχαλκο σπαθὶ μὲ τ' ἀσημένιο
χέρι,

πού ἔχει καὶ νιοπριόνιστο φηκάρη
φιλντισένιο,

- 405 ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον
ἔσται."
ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος
ἀργυρόηλον
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· ἔπος δ' εἶ πέρ τι
βέβακται
δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροισιν ἀναρπάξασαι
ἄελλαι.
- 410 σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ
πατρίδ' ἰκέσθαι
δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πῆματα
πάσχεις."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι
ὄλβια δοῖεν.
μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε
γένοιτο
- 415 τούτου, ὃ δὴ μοι δῶκας ἀρεσσάμενος
ἐπέεσσιν."
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος
ἀργυρόηλον.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῶ κλυτὰ δῶρα
παρῆεν.
καὶ τὰ γ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες
ἀγανοί·
δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος
Ἀλκινόοιο
- 420 μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα
δῶρα.
τοῖσιν δ' ἠγεμόνευ' ἱερὸν μένος
Ἀλκινόοιο,
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐν ὑψηλοῖσι
θρόνοισι.
δὴ ῥα τότε Ἀρήτην προσέφη μένος
Ἀλκινόοιο·
"δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ', ἦ
τις ἀρίστη·
- 425 ἐν δ' αὐτῇ θῆς φᾶρος εὐπλυνὲς ἠδὲ
χιτῶνα.
ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε,
θὰ τοῦ τὸ δῶσω, δῶρο του νὰ τό 'χη
τιμημένο."
Εἶπε, καὶ τ' ἀργυρόδετο σπαθὶ τοῦ
παραδίνει,
καὶ λάλησέ του κι εἶπε του μὲ φτερωμένα
λόγια·
"Γεῖά σου, πατέρα ξενικέ, βαρὺ κι ἄ σοῦ
'πα λόγo,
οἱ ἀνέμοι νὰ τὸν πάρουνε, κι οἱ ἀθάνατοι νὰ
δώσουν
νὰ ξαναδῆς τὴ σύγκοιτη, στὸν τόπο σου νὰ
φτάσης,
ποὺ τώρα βασανίζεσαι μακριὰ ἀπὸ τοὺς
δικούς σου."
Κι ὁ Ὀδυσσεύς ὁ γνωστικὸς γυρίζει καὶ
τοῦ κρένει·
"Γεῖά σου, παιδάκι μου, κι ἐσύ, κι οἱ θεοὶ νὰ
σοῦ χαρίζουν
κάθε καλὸ· καὶ τὸ σπαθὶ ποτὲς νὰ μὴν
ποθήσης
ἐτοῦτο ποὺ μοῦ χάρισε, μιλώντας μου μὲ
γλύκα."
Εἶπε, καὶ τ' ἀργυρόκομπο σπαθὶ κρεμάει
στὸν ὤμο,
Ὡς τόσο ὁ ἠλιος ἔγειρε, κι ἦρθαν τὰ ὠραῖα
δῶρα,
ποὺ τὰ 'φερναν οἱ κήρυκες στοῦ Ἀλκίνου τὸ
παλάτι.
Οἱ γιοὶ τὰ παραλάβανε τοῦ δοξασμένου
Ἀλκίνου,
καὶ στὸ πλευρὸ τῆς σεβαστῆς μητέρας τ'
ἀπιθῶσαν.
Τότες πρὸς τ' ἀψηλὰ θρονιά ὁ ἥρωας ὁ
Ἀλκίνος
κίνησε πρῶτος, κι ἦρθανε κι οἱ ἄλλοι καὶ
καθίσαν.
Κι ὁ Ἀλκίνος τότε ὁ ἥρωας λάλησε τῆς
Ἀρήτης·
"Φέρε τὸ πιὸ ξεχωριστὸ σεντούκι μας
γυναῖκα,
καὶ βάλε μέσα νιόπλυτη χλαμύδα καὶ
χιτῶνα.
Κατόπι βάλε χάλκωμα μὲ τὸ νερὸ νὰ

θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε ἰδών τ' ἐν
κείμενα πάντα
δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ'
ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον
ἀκούων.
430 καὶ οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλειςον ἐμὸν
περικαλλές ὀπάσσω,
χρύσειον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος
ἦματα πάντα
σπένδη ἐνὶ μεγάρῳ Δί τ' ἄλλοισίν τε
θεοῖσιν."
ὡς ἔφατ', Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῶησιν
ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν ὅτι
τάχιστα.
435 αἰ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴστασαν ἐν
πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα
δαῖον ἐλουῖσαι.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε,
θέρμετο δ' ὕδωρ·
τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα
χηλὸν
ἐξέφευγεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ
κάλλιμα δῶρα,
440 ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες
ἔδωκαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν καλόν τε
χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ
δεσμὸν ἦλθεν,
μή τις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὅππότε
ἂν αὖτε
445 εὐδήσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηὶ
μελαίνῃ."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε πολὺτλας
διὸς Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ
δεσμὸν ἦλεν

βράση,
γιὰ νὰ λουστῆ, καὶ σὰν τὰ δῆ μὲ τάξῃ ὅλα
τὰ δῶρα,
ποὺ οἱ Φαίακες οἱ διαλεχτοὶ τοῦ φέραν ἐδῶ
πέρα,
νὰ κάμη κέφι τρώγοντας, κι ἀκούγοντας
τραγούδι.
Κι ἐγὼ θὰ τοῦ χαρίσω αὐτὸ τ' ὄριο χρυσὸ
ποτήρι,
νὰ μὲ θυμᾶται ὀλοζωῆς στ' ἀρχοντικό του
μέσα,
στοὺ Δία καὶ στοὺς ἄλλοινοὺς ἀθάνατους σὰ
στάζῃ."
Εἶπε, καὶ στίς κοπέλες τῆς παράγειλε ἡ
Ἀρήτη,
μέσα τριπόδι ὀλόταχα πὰς στή φωτιά νὰ
στήσουν.
Κι αὐτὲς τὸ χάλκωμα ἔστησαν τὸ λουτρικό
στή φλόγα,
καὶ μέσα χύσανε νερὸ, καὶ κάτου καῖγαν
ξύλα.
Ζώνουν οἱ φλόγες τὴν κοιλιά, καὶ βράζει τὸ
λεβέτι.
Κι ἡ Ἀρήτη λαμπροκάμωτο σεντούκι γιὰ
τὸν ξένο
φέρνει ἀπομέσα κι ἔστρωσε τὰ ὠριόπλουμα
τὰ δῶρα,
φορέματα καὶ μάλαμα, ποὺ οἱ Φαίακες τοῦ
δῶκαν·
ἔβαλε καὶ χλαμύδα αὐτῆ καὶ διαλεχτὸ
χιτῶνα,
καὶ τότες λόγια φτερωτὰ τοῦ λάλησε καὶ
τοῦ εἶπε·
"Ἄτός σου δὲς τὸ σκέπασμα, δέσε γερὰ
τὸν κόμπο,
νὰ μὴ σοῦ τὰ πειράξῃ αὐτὰ κανένας στὸ
ταξίδι,
στοὺ πλοῖο τὸ μαυρόπλευρο ποὺ θὰ
γλυκοκοιμᾶσαι."
Κι αὐτὰ σὰν ἄκουσε ὁ τρανός,
πολύπαθος Δυσσέας,
ταιριαζόντας τὸ σκέπασμα γερόδεσε τὸν
κόμπο,

ποικίλον, ὄν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ
 πότνια Κίρκη·
 αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι
 ἀνώγει
 450 ἔς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ
 ἀσπασίως ἶδε θυμῶ
 θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὐ τι κομιζόμενός
 γε θάμιζεν,
 ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς
 ἠυκόμοιο.
 τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῶ ὧς ἔμπεδος
 ἦεν.
 τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λούσαν καὶ
 χρῖσαν ἐλαίῳ,
 455 ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλήν βάλον ἠδὲ
 χιτῶνα,
 ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα
 οἰνοποτῆρας
 ἦε· Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος
 ἔχουσα
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα
 ποιητοῖο,
 θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν
 ὄρῳσα,
 460 καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 "χαῖρε, ξεῖν', ἵνα καὶ ποτ' ἐὼν ἐν
 πατρίδι γαίῃ
 μνήσῃ ἐμεῦ, ὅτι μοι πρώτη ζῶαργι
 ὀφέλλεις."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 "Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος
 Ἀλκινόοιο,
 465 οὐτῶ νῦν Ζεὺς θεῖη, ἐρίγδουπος πόσις
 Ἥρης,
 οἴκαδ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον
 ἦμαρ ἰδέσθαι·
 τῶ κέν τοι καὶ κείθι θεῶ ὧς
 εὐχετοῆμην
 αἰεὶ ἦματα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβίωσας,
 κούρη."
 ἦ ῥα καὶ ἐς θρόνον ἴζε παρ' Ἀλκίνοον
 μὲ τέχνη, ὅπως τὸν ἔμαθε ἢ δοξασμένη ἢ
 Κίρκη.
 Τότες σεμνὴ κελάρισσα τὸν κάλεσε νὰ σύρη
 πρὸς τὸ λουτρό, κὶ αὐτὸς ζεστό νερὸ σὰν
 εἶδε μέσα,
 τὸ χάρηκε, τὶ νοιάσιμο δὲν εἶχε τὸ κορμί του
 ἀπ' τὸν καιρὸ πού τῆς λαμπρῆς θεᾶς τὸ
 σπήλιο ἀφῆκε,
 πού 'χε κάθε λογῆς καλά, καὶ σὰ θεὸς
 περνοῦσε.
 Κὶ οἱ κόρες σὰν τὸν ἔλουσαν καὶ λάδι τὸν
 ἀλείψαν,
 τοῦ φόρεσαν ὠριόπλουμη χλαμύδα καὶ
 χιτῶνα·
 καὶ βγαίνοντας ἀπ' τὸ λουτρό ξεκίναε
 στοὺς λεβέντες
 πού πίνανε. Κὶ ἡ Ναυσικᾶ μὲ κάλλη
 θεοσταλμένα,
 κοντὰ στῆς καλοκάμωτης σκεπῆς τὸ στῦλο
 στάθη,
 καὶ θάμαζε κατάματα τὸν Ὀδυσσεᾶ
 τηρώντας,
 καὶ μὲ δυὸ λόγια φτερωτὰ τοῦ ἀλάλησε καὶ
 τοῦ εἶπε·
 "Τεῖά σου, χαρὰ σου, ξένε μου, καὶ σὰ
 βρεθῆς στῆ γῆς σου
 νὰ μὲ θυμᾶσαι, πού τῆ ζωῆ χρωστᾶς σ'
 ἐμένα πρώτη."
 Καὶ γύρισε ὁ τετράξυπνος Δυσσεᾶς καὶ
 τῆς εἶπε·
 "ὦ Ναυσικᾶ, τοῦ ἀντρόψυχου τοῦ Ἀλκίνου
 θυγατέρα,
 νὰ δώσῃ ὁ Δίας ὁ βροντηχτής, ὁ σύγκλιος
 τῆς Ἥρας,
 στῆ γῆς μου νὰ ῥθῶ, νὰ χαρῶ τοῦ γυρισμοῦ
 τῆ μέρα,
 καὶ τότε ὀλοχρονὶς ἐγὼ σὰ θεὰ θὰ σὲ
 δοξάζω,
 πού ἀλήθεια ἐσὺ, παρθένα μου, τῆ ζωῆ μου
 'χεις σωσμένη."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ θρονιαστικῆκε σιμὰ στὸ

- βασιλῆα·
 470 οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον κερώνοντό τε οἶνον.
 κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον
 ἀοιδόν,
 Δημόδοκον λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ'
 ἄρ' αὐτὸν
 μέσσω δαιτυμόνων, πρὸς κίονα
 μακρὸν ἐρείσας.
 δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις
 Ὀδυσσεύς,
 475 νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον
 ἐλέλειπτο,
 ἀργιόδοντος ὕος, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς
 ἀλοιφή·
 "κῆρυξ, τῆ δὴ, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα
 φάγησιν,
 Δημοδόκω· καὶ μιν προσπτύξομαι
 ἀχνύμενός περ·
 πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν
 ἀοιδοὶ
 480 τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὐνεκ'
 ἄρα σφέας
 οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φύλον
 ἀοιδῶν."
 ὣς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν
 ἔθηκεν
 ἦρω Δημοδόκω· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ
 θυμῷ.
 οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα
 χειρᾶς ἱάλλον.
 485 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
 ἔντο,
 δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Δημόδοκ', ἔξοχα δὴ σε βροτῶν
 αἰνίζομ' ἀπάντων.
 ἦ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς πάϊς, ἦ σέ
 γ' Ἀπόλλων·
 λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον
 ἀεΐδεις,
 ρήγα Ἀλκίνο.
 Καὶ τὸ φαῖ ἐκεῖ μοίραζαν, καὶ τὸ κρασί τους
 σμίγαν.
 Ἔφερε τότε ὁ κήρυκας καὶ τὸν τραγουδιστὴ
 τους,
 τὸ λατρευτὸ Δημόδοκο, τὸν πολυτιμημένο,
 καταμεσίς τὸν κάθισε τῶν ἄλλων, καὶ σὲ
 στῦλο
 ἀκούμπησέ τον ἀψηλό. Κι ὁ θεόξυπνος
 Δυσσέας
 στὸν κήρυκα γυρίζοντας τοῦ μίλησε καὶ τοῦ
 'πε,
 ἀφοῦ ἀπὸ ράχη ἀσπρόδοντου ἀγριόχοιρου
 κομματί
 γεμάτο πάχος τοῦ 'κοψε, κι ἔμνησκε κι ἄλλο
 ἀκόμα·
 "Νὰ, κράχτη, τοῦ Δημόδοκου νὰ δώσης
 γιὰ προσφάγι,
 ποὺ γκαρδιακὰ τὸν χαιρετῶ, κι ἄς εἶμαι καὶ
 θλιμμένος.
 Σ' ὄλον τὸν κόσμον τοὺς τιμοῦν τοὺς ψάλτες
 οἱ ἀνθρώποι,
 480 τί ἡ θεία ἡ Μοῦσα τὰ γλυκὰ τοὺς δίδαξε
 τραγούδια,
 ἀγάπη πάντα δείχνοντας ξεχωριστὴ σ'
 ἐτούτους."
 Εἶπε, καὶ στοῦ Δημόδοκου τὰ χέρια τὸ
 ἀπιθώνει
 ὁ κράχτης, καὶ τὸ δέχτηκε χαρούμενος
 ἐκεῖνος.
 Τὰ χέρια τότε ὄλοι ἄπλωναν στὰ
 καλοφάγια ὀμπρὸς τους.
 Κι ἀπὸ πιστὸ κι ἀπὸ φαῖ σὰ φράνθηκε ἡ
 καρδιά τους,
 τότε εἶπε τοῦ Δημόδοκου ὁ πολύξυπνος
 Δυσσέας·
 "Ἐσένα ἀπ' ὄλους τοὺς θνητούς,
 Δημόδοκε, δοξάζω.
 Γιὰ ἡ κόρη τοῦ Δία σ' ἔμαθε ἡ Μοῦσα, γιὰ κι
 ὁ Φοῖβος,
 καὶ τὰ δεινὰ τῶν Ἀχαιῶν μὲ τόση τέχνη
 ψέλνεις,

490 ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ'
ἐμόγησαν Ἀχαιοί,
ὥς τέ που ἦ αὐτὸς παρεῶν ἢ ἄλλου
ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵππου
κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν
Ἀθήνῃ,
ὄν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε
δῖος Ὀδυσσεύς
495 ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἱ ῥ' Ἴλιον
ἐξαλάπαξαν.
αἶ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν
καταλέξης,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι
ἀνθρώποισιν,
ὥς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε
θέσπιν ἀοιδήν."
ὥς φάθ', ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο,
φαῖνε δ' ἀοιδήν,
500 ἔνθεν ἑλὼν ὥς οἱ μὲν εὐσσέλμων ἐπὶ
νηῶν
βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι
βαλόντες,
Ἀργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ'
Ὀδυσῆα
ἦατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι
ἵππων·
αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν
ἐρύσαντο.
505 ὥς ὁ μὲν ἐστήκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ'
ἀγόρευον
ἦμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν
ἦνδανε βουλή,
ἦ ἐ διαπλήξαι κοῖλον δόρου νηλεί
χαλκῶ,
ἦ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας
ἐπ' ἄκρης,
ἦ ἑάαν μέγ' ἀγαλμα θεῶν θελκτήριον
εἶναι,
510 τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι
ἔμελλεν·
αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις

τὰ ὅσα πράξαν κι ἔπαθαν καὶ τράβηξαν
ἐκεῖνοι·
κἂν ὁ ἴδιος ἐκεῖ βρέθηκες, κἂν τ' ἄκουσες
ἀπ' ἄλλους.
Τώρα ἔλα, σὲ ἄλλο πέρασε, καὶ τ' ἄλογο
δηγήσου
τὸ ξύλινο ποῦ ὁ Ἐπειὸς κι ἡ Ἀθηνᾶ
σκαρῶσαν,
καὶ ποῦ μὲ δόλο τό 'φερε στὸ κάστρο ὁ
Ὀδυσσεάς,
ἄντρες γεμάτο, καὶ μ' αὐτὸ κουρσέψαν τὴν
Τρωάδα.
Ἄ μᾶς τὰ δηγηθῆς κι αὐτὰ σωστὰ μὲ τὴ
σειρά τους,
σ' ὄλο τὸν κόσμο τότε ἐγὼ γιὰ πάντα θὰ τὸ
κρένω,
πῶς ὁ θεὸς σοῦ χάρισε τοῦ τραγουδιοῦ τὸ
μάγιο."
Εἶπε, κι αὐτὸς μὲ τὸ θεὸ ἀρχινώντας,
τραγουδοῦσε
τὴν ἱστορία πιάνοντας ἐκεῖ ποῦ τὶς σκηνές
τους
κάψαν, καὶ μπῆκαν, φύγανε οἱ Ἀργεῖτες μὲ
τὰ πλοῖα,
μ' ἄλλοι τους μείνανε μαζί μὲ τὸν τρανὸ
Ὀδυσσεά,
στὴ χώρα τῶν Τρωαδιτῶν μὲς στ' ἄλογο
κρυμμένοι,
τὶ οἱ Τρωαδίτες ἴδιοι τους τὸ τράβηξαν στὸ
κάστρο.
Τ' ἄλογο στέκονταν ἐκεῖ, κι αὐτοὶ πολλὰ
λαλοῦσαν
τριγύρω του· κι ἦτανε τρεῖς οἱ γνῶμες
μεταξὺ τους·
τὸ κούφιο ξύλο ἦ μὲ γερὸ νὰ σκίσουνε
πελέκι,
ἦ νὰ τὸ σύρουν κάτακρα νὰ πέση ἀπὰς στὰ
βράχια,
ἦ νὰ τ' ἀφήσουνε ἱερὸ γιὰ τοὺς θεοὺς
μνημεῖο·
κι αὐτὸ στὸ τέλος ἔγινε· γιὰτ' ἦτανε τῆς
μοίρας,
ἢ χώρα νὰ ξολοθρευτῇ, σὰν παραλάβη

ἀμφικαλύψη
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' ἦατο
πάντες ἄριστοι
Ἀργείων Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα
φέροντες.
ἦειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες
Ἀχαιῶν
515 ἵππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον
ἐκπρολιπόντες.
ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν
αἰπήν,
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα
Δηφόβοιο
βήμεναι, ἦύτ' Ἄρηα σὺν ἀντιθέω
Μενελάω.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο
τολμήσαντα
520 νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάλθυμον
Ἀθήνην.
ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός·
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ
βλεφάροισι παρειάς.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν
ἀμφιπεσοῦσα,
ὅς τε εἴη πρόσθεν πόλιος λαῶν τε
πέσησιν,
525 ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς
ἦμαρ·
ἢ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντα
ἰδοῦσα
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἳ δέ
τ' ὄπισθε
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ
καὶ ὤμους
εἴρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ' ἐχέμεν
καὶ οἰζύν·
530 τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι
παρειαί·
ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι
δάκρυον εἶβεν.
ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε
δάκρυα λείβων,

μέσα
μεγάλο ξύλινο ἄλογο ποῦ ὅλους τοὺς
πρώτους κλειοῦσε
Ἀργῖτες, πῶφερναν κακὸ καὶ φόνον τοὺς
Τρωαδίτες.
Κι ἔψελνε πῶς τῆ ρήμαξαν οἱ Ἀχαιοὶ τῆ
χώρα,
ἀπὸ τὰ μέσα τὰ βαθιὰ χουμίζοντας τοῦ
ἀλόγου.
Κι ἔψελνε πῶς διαγούμιζαν ἄλλος ἄλλοῦ τῆ
χώρα,
πῶς ὁ Ὀδυσσεὺς ξεκίνησε στὸν πύργο τοῦ
Δηφόβου
μαζὶ μὲ τὸν ἰσόθεο Μενέλαο σὰν Ἄρης,
κι ἐκεῖ, λέει, ἔπιασε βαρεῖα καὶ λυσσασμένη
ἀμάχη,
κι ἡ μεγαλόκαρδη Ἀθηναῖα τοῦ χάρισε τῆ
νίκη.
Αὐτὰ τραγούδαε ὁ Ἰακκουστός ὁ ψάλτης·
κι ὁ Ὀδυσσεὺς
ἔλυωνε, καὶ τὰ δάκρυα στὰ μάγουλά του
τρέχαν.
Κι ὅπως γυναίκα κλαίγοντας ἀπάνω ἀπ'
τὸν καλὸ της,
ποῦ ὀμπρὸς σὲ χώρα καὶ στρατὸ λαβῶθηκε
καὶ πέφτει,
νὰ σώση πόλη καὶ στρατὸ ἀπὸ τῆ μαύρη
μέρα,
θωρώντας τον νὰ σπαρταράη στὸ
ψυχομαχητό του,
τὸν ἀγκαλιάζει, καὶ πικρὰ μοιρολογάει, κι
οἱ ἄλλοι
τῆ ράχη καὶ τοὺς ὤμους της χτυπώντας μὲ
κοντάρια,
τῆ σέρνουν ὅπου βάσανα σκλαβιάς τὴν
περιμένουν,
κι αὐτῆς πικρὸς ψυχόπονος τὴν ὄψη της
μαραίνει·
ἔτσι πικρὰ κατέβαιναν τὰ δάκρυα τοῦ
Ὀδυσσεῦ.
Στοὺς ἄλλους κι ἂ δὲ φαίνονταν, μὰ τὰ
'νιωθε ὁ Ἀλκίνος,

- Αλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ'
 ἐνόησεν,
 ἦμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ
 στενάχοντος ἄκουσεν.
- 535 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι
 μετηύδα·
 "κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ
 μέδοντες,
 Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα
 λίγειαν·
 οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος
 τάδ' αἰεῖδει.
 ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε θεῖος
 ἀοιδός,
 540 ἐκ τοῦ δ' οὐ πω παύσατ' οἰζυροῖο
 γόοιο
 ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας
 ἀμφιβέβηκεν.
 ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν σχεθέτω, ἴν' ὁμῶς
 τερπώμεθα πάντες,
 ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ
 κάλλιον οὕτως·
 εἵνεκα γὰρ ξεῖνοιο τάδ' αἰδοῖοιο
 τέτυκται,
 545 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ οἱ δίδομεν
 φιλέοντες.
 ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἰκέτης τε
 τέτυκται
 ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ
 πραπίδεσσι.
 τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι
 κερδαλέοισιν
 ὅττι κέ σ' εἰρωμαί· φάσθαι δέ σε
 κάλλιον ἐστιν.
 550 εἶπ' ὄνομα ὅτι σε κείθι κάλεον μήτηρ
 τε πατὴρ τε
 ἄλλοι θ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ
 περιναιετάουσιν.
 οὐ μὲν γὰρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ'
 ἀνθρώπων,
 οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ
 πρῶτα γένηται,
 ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι, πές μας,
- πού ἦταν σιμά του, κι ἄκουγε τὸ
 βαριοστέναγμα του.
 Καὶ στοὺς καλοὺς θαλασσινοὺς τοὺς
 Φαίακες τότε εἶπε·
 "Ἀκοῦστε με ὅλοι, ὦ προεστοὶ κι
 ἀρχόντοι τῷ Φαιάκων
 ἄς πάψη πιὰ ὁ Δημόδοκος τὴ βροντερὴ τὴ
 λύρα,
 τί αὐτὰ πού μᾶς τραγούδησε δὲν τὰ
 χαρῆκαν ὅλοι.
 Ἀφότου ἐδῶ καθίσαμε κι ἄρχισ' ὁ θεῖος ὁ
 ψάλτης,
 δὲν παύει μὲ παράπονο πικρὸ νὰ κλαίγῃ ὁ
 ξένος·
 πόνος μεγάλος τὴν ψυχὴ τοῦ θλίβει δίχως
 ἄλλο.
 Λοιπὸν νὰ πάψη ὁ ψάλτης μας γιὰ νὰ
 χαιρώμαστε ὅλοι,
 κι ἐμεῖς πού τὸν φιλεύουμε, κι ὁ ξένος, εἶναι
 κάλλιο·
 τί ὅλα γιὰ χάρη γένηκαν τοῦ σεβαστοῦ μας
 ξένου,
 πού δῶρα τοῦ χαρίσαμε, καὶ πού τὸν
 προσοδοῦμε.
 Εἶναι σὰν ἴδιος ἀδερφός ὁ ξένος πού
 προσπέφτει
 στὸν ἄντρα πού σταλαματιὰ τοῦ μνήσκει
 νοῦς ἀκόμα,
 Ὅμως κι ἐσὺ μὴμ πολεμᾶς μὲ τέχνες νὰ
 μᾶς κρύβῃς
 ὅσα ρωτήξω· φανερὰ καλύτερ' ἄς τὰ λέμε.
 Πές τ' ὄνομα πού σ' ἔκραζαν ἐκεῖ κάτω οἱ
 γονιοί σου,
 κι οἱ ἄλλοι μὲς στὸν τόπο σας, κι ἡ γειτονιὰ
 τριγύρω.
 Τὶ δίχως ὄνομα μαθὲς κανένας δὲν ὑπάρχει·
 μιὰ καὶ στὸν κόσμον γεννηθοῦν, κακοί,
 καλοί, τοὺς βγάζουν
 καὶ τ' ὄνομά τους οἱ γονιοί. Καὶ τὴν πατρίδα

τοκῆες.

555 εἶπε δέ μοι γαῖάν τε· τεῖν δῆμόν τε
πόλιν τε,
ὄφρα σε τῆ πέμπωσι τιτυσκόμεναι
φρεσὶ νῆες·
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι' ἔστι, τά τ' ἄλλαι νῆες
ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας
ἀνδρῶν,

560 καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας
ἀγροὺς
ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἀλὸς
ἐκπερώωσιν
ἠέρι καὶ νεφέλη κεκαλυμμένα· οὐδέ
ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὔτ'
ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγῶν
εἰπόντος ἄκουσα

565 Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων'
ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν
ἀπάντων.
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν ἐνεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέι
πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει
ἀμφικαλύψειν.

570 ὥς ἀγόρευ' ὁ γέρον· τὰ δέ κεν θεὸς ἦ
τελέσειεν
ἢ κ' ἀτέλεστ' εἶη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο
θυμῷ·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον,
ὄππῃ ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἄς τινας
ἴκεο χώρας
ἀνθρώπων, αὐτούς τε πόλιας τ' ἐν
ναιετοώσας,

575 ἡμὲν ὅσοι χαλεποὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ
δίκαιοι,

τὴ χώρα σου, τὸ δῆμο σου, νὰ νιώσουν τὰ
καράβια,
νὰ βάλουν πλώρη κατακεῖ, ταξίδι σὰ σὲ
πάρουν.

Γιατὶ δὲν ταξιδεύουνε οἱ Φαίακες μὲ
ποδότες,
μηδ' ἔχουν τὰ καράβια τους τιμόνια, καθὼς
τ' ἄλλα,
παρὰ μονάχα τους τὸ νοῦ μαντεύουνε τοῦ
ἀνθρώπου,

κι ὅλων τὶς χῶρες ξέρουνε καὶ τὰ παχιά
χωράφια·

κι ὀλόταχα περνοῦν καὶ πᾶν στῆς
θάλασσας τὰ πλάτια,

σὲ ἀντάρα καὶ σὲ σύννεφα κρυμμένα· καὶ
δὲν ἔχουν

κανένα φόβο ἢ νὰ χαθοῦν ἢ νὰ βλαφτοῦν
ποτές τους.

Αὐτὸ ἐγὼ κάποτε ἄκουσα καὶ ξέρω ἀπ' τὸ
γονιό μου

Ναυσίθο. πῶς περίσσια ἐμᾶς ζουλεύει ὁ
Ποσειδάωνας,
ποὺ ὅλους ἐμεῖς ἀπείραχτοι στὴ γῆ τους
προβοδάμε.

Κι εἶπε πῶς κάποιο Φαιακινὸ καλόφτιαστο
καράβι,
ποὺ θὰ ῥοθῆ ἀπὸ προβόδημα στὰ θαμπερὰ
πελάγη,
θὰ σπάσῃ, καὶ στὴ χώρα μας βουνὸ θὰ ρίξῃ
γύρω.

Αὐτὰ 'πε ὁ γέρονς κι ὁ θεὸς ἦ θὰ μᾶς τὰ
τελέσῃ,

ἢ ἀτέλεστα θὰ μείνουνε, καθὼς αὐτὸς
βουλιέται.

Μὰ πές μου τώρα ξάστερα, καὶ ξήγησέ μου
κι ἄλλο,

τοὺς τόπους ποὺ πλανήθηκες, τὶς ξενιτειες
ποὺ πῆγες,

τὶς χῶρες τὶς καλόχτιστες, καὶ ποιοὶ 'ναι οἱ
κάτοικοί τους,

καὶ ποιοὶ τους ἦταν δύσκολοι κι ἄγριοι κι
ἀδικοπράχτες,

οἳ τε φιλόξενοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής. εἰπέ δ' ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῶ Ἀργείων Δαναῶν ἠδ' Ἴλιου οἶτον ἀκούων. τὸν δὲ θεοὶ μὲν τευῖξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον 580 ἀνθρώποις, ἵνα ἦσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή. ἦ τίς τοι καὶ πηρὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρὸ ἐσθλὸς ἑὼν, γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἳ τε συγγενῆς σου, μάλιστα κῆδιστοι τελέθουσι μεθ' αἶμά τε καὶ γένος αὐτῶν; ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνήρ κεχαρισμένα εἰδώς, 585 ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μὲν τι κασιγνήτιο χερῶν γίγνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἑὼν πεπνυμένα εἰδῆ."	καὶ ποιοὶ ἦτανε φιλόξενοι, μὲ θεοφοβία στὸ νοῦ τους. Πές καὶ γιατί θρηνολογᾶς καὶ κλαῖς μὲς στὴν ψυχὴ σου, τῶν Ἀργιτῶν σὰν ἀκοῦς τὰ πάθια καὶ τοῦ Ἰλίου. Αὐτὰ οἱ θεοὶ τὰ κάμανε, καὶ κλῶσαν τῶν ἀνθρώπων ζολοθρεμό, νὰ τὰ 'χουνε οἱ κατοπινοὶ τραγούδι. Ἡ τάχα στοῦ Ἰλίου νὰ 'πεσε τὰ τεῖχη γαμπρὸς ἢ πεθερός; — ποὺ αὐτοὶ πιὸ κοντινοὶ περνοῦνε ἀπ' τὸ δικό μας ὕστερα τὸ αἶμα καὶ τὴ φύτρα· ἢ κάποιος βλάμης γκαρδιακὸς καὶ μὲ περίσσια γνώση; γιατὶ πιὸ λίγο ἀπ' ἀδερφὸς αὐτὸς θαρρῶ δὲν εἶναι."

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ι

Ἀλκίνου ἀπόλογοι. Κυκλώπεια.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"Ἀλκίνοε κρείον, πάντων ἀριδείκετε
λαῶν,

ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἔστιν
ἄοιδου

τοιοῦδ' οἷος ὄδ' ἔστί, θεοῖς ἐναλίγκιος
αὐδήν.

5 οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι τέλος
χαριέστερον εἶναι

ἦ ὅτ' ἐυφροσύνη μὲν ἔχη κάτα δῆμον
ἅπαντα,

δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ'
ἀκουάζωνται ἄοιδου

ἦμενοι ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι
τράπεζαι

σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος
ἀφύσσων

10 οἰνοχόος φορέησι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν
εἶδεται εἶναι.

σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο
στονόεντα

εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μάλλον ὀδυρόμενος
στεναχίζω·

τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον
καταλέξω;

15 κήδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ
Οὐρανίωνες.

νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα
καὶ ὑμεῖς

εἶδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγῶν ὑπο
νηλεῆς ἦμαρ

Τότε γυρίζει ὁ τριξυπνος Δυσσέας καὶ τοῦ
κρένει·

"Ἀλκίνο, πρῶτε βασιλιά, καὶ τῶ λαῶν
καμάρι,

καλό 'ναι ἀλήθεια τέτοιονε τραγουδιστῆ ν'
ἀκουέμε,

σὰν πού 'ν' ἐτοῦτος, πού θεοῦ λὲς κι ἡ
φωνή του μοιάζει.

Τι πιὸ χαριτωμένη ἐγὼ ζωὴ δὲν ξέρω κι
ἄλλη,

παρ' ὅταν ὅλος ὁ λαὸς τριγύρω
ἀναγαλλιάζη,

καὶ στὰ παλάτια οἱ σῦδειπνοι ἀράδα
καθισμένοι

ἀκοῦνε τὸν τραγουδιστῆ, μὲ τὰ τραπέζια
ὀμπρός τους

γεμάτα κρέας καὶ ψωμί, κι ὁ κεραστής σὰν
παίρνη

ἀπ' τὸ κροντήρι τὸ κρασί καὶ χύνη στὰ
ποτήρια.

Στὸν κόσμον τ' ὁμορφότερο λογιάζω αὐτὸ
πὼς εἶναι.

Ὅμως τὰ βαριστέναχτα δεινά μου νὰ
ρωτήξης

σοῦ 'ρθε λαχτάρα, πιὸ βαριά γιὰ νὰ
στενάζω ἀκόμα.

Τί πρῶτο νὰ σοῦ δηγηθῶ, καὶ τί στερνό,
πού μύρια

κακὰ μοῦ δώκανε οἱ θεοὶ πού κατοικοῦν τὰ
οὐράνια.

Καὶ πρῶτα τ' ὄνομά μου ἄς πῶ, κι ἐσεῖς νὰ
τὸ γνωρίστε,

κι ἐγὼ κατόπι, τὸ σκληρὸ τὸ χάρο σὰν
ξεφύγω,

- ὑμῖν ξεῖνος ἔω καὶ ἀπόπροθι δώματα
 ναίων.
 εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι
 δόλοισιν
 20 ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μευ κλέος
 οὐρανὸν ἵκει.
 ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ'
 ὄρος αὐτῇ
 Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές·
 ἀμφὶ δὲ νῆσοι
 πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν
 ἀλλήλησι,
 Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὕληεσσα
 Ζάκυνθος.
 25 αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἀλὶ
 κεῖται
 πρὸς ζόφον, αἰ δέ τ' ἀνευθε πρὸς ἠῶ τ'
 ἠέλιόν τε,
 τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ
 τοι ἐγὼ γε
 ἦς γαίης δύναιμι γλυκερώτερον ἄλλο
 ιδέσθαι.
 ἦ μὲν μ' αὐτόθ' ἔρourke Καλυψώ, διὰ
 θεάων,
 30 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη
 πόσιν εἶναι·
 ὡς δ' αὐτῶς Κίρκη κατερῆτυεν ἐν
 μεγάροισιν
 Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν
 εἶναι·
 ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι
 ἔπειθον.
 ὡς οὐδὲν γλύκιον ἦς πατρίδος οὐδὲ
 τοκῆων
 35 γίγνεται, εἴ περ καὶ τις ἀπόπροθι πίονα
 οἶκον
 γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε
 τοκῆων.
 εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν
 πολυκηδέ' ἐνίσπω,
 ὃν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν
 ἰόντι.
- νὰ μείνω πάντα φίλος σας, κι ἄς κατοικῶ
 μακριὰ σας.
 Εἴμ' ὁ Δυσσέας, τοῦ Λαέρτη ὁ γιός, πού
 ξέρουν ὅλοι οἱ ἀνθρώποι
 τοὺς δόλους μου, κι ἡ δόξα μου στὸν
 οὐρανὸ ἀνεβαίνει.
 Καὶ κατοικῶ στὸ λιόλουστο τὸ Θιάκι, πού
 ἔχει ἀπάνω
 τὸ Νήριτο, τρανὸ βουνὸ πού σειεῖ ἀψηλὰ
 τὰ φύλλα,
 κι ὀλόγυρα πολλὰ νησιά τό 'να κοντὰ 'ναι
 στ' ἄλλο,
 ἢ Σάμη καὶ τὸ Δουλιχιό, κι ἡ Ζάκυνθο ἢ
 δεντροῦτη.
 Ἐτούτη χάμου ἀπλώνεται στὰ πέλαγα τῆς
 Δύσης,
 τ' ἄλλα νησιά 'ναι ξέχωρα, στ' ἀνάβλεμμα
 τοῦ ἥλιου.
 Πέτρες γεμάτο, μὰ καλὸ λεβέντες γιὰ νὰ
 βγάζη.
 Ἄλλο ἀπ' τῆ γῆς μου πιὸ γλυκὸ δὲν ξέρω
 ἐγὼ στὸν κόσμο.
 Μὲ κράτησε κι ἡ Καλυψώ, ἢ θεὰ ἢ
 χαριτωμένη,
 μὲς στὴ σπηλιά της, κι ἄντρας της νὰ γίνω
 λαχταροῦσε·
 μὲ κράταε στὰ παλάτια της ἢ Κίρκη, ἢ θεὰ
 τῆς Αἴας,
 ἢ δολοπλέχτρα, κι ἄντρας της νὰ γίνω
 λαχταροῦσε·
 ὅμως ποτὲς δὲ γύρισαν αὐτὲς τὸ νοῦ μου
 ἐμένα.
 Ἀπὸ πατρίδα καὶ γονιοὺς γλυκότερο δὲν
 ἔχει
 τίποτ' ὁ ἀνθρώπος, κι ἄς ζῆ σὲ
 πλουτισμένο σπίτι
 γῆς ξενικιάς κι ἀπόμερης, μακριὰ ἀπὸ
 τοὺς γονιοὺς του.
 Μὰ τώρα τὸ πολὺπαθο ταξίδι ἄς ἱστορήσω,
 πού ὁ μέγας Δίας μοῦ ὄρισε σὰ μίσευα ἀπ'
 τὴν Τροία.

- "Ιλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
 40 Ἴσμαρω. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·
 ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
 δασσάμεθ', ὡς μὴ τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
 ἔνθ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ διερωῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
 ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
 45 ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
 ἔσφαζον παρὰ θίνα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βουῖς·
 τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
 οἱ σφιν γείτονες ἦσαν, ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
 ἠπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
 50 ἀνδράσι μάρνασθαι καὶ ὄθι χρῆ πεζὸν ἐόντα.
 ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὦρη,
 ἠέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἴσα παρέστη
 ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἴν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
 στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θεῆσι,
 55 βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείησιν.
 ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
 τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλεονάσπερ ἐόντας.
 ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
 καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιοὺς.
- Ἀπὸ τὸ Ἴλιο ὁ ἄνεμος στοὺς Κίκονες μὲ πῆρε,
 στὴν Ἴσμαρο· ἐκεῖ χάλασα καὶ πολιτεία κὶ ἀνθρώπους·
 κὶ ὅσες γυναῖκες πήραμε καὶ πλούτια ἀπὸ τῆ χώρα,
 σωστὰ τὰ μοιρασθήκαμε, τὸ δίκιο νὰ 'χουν ὅλοι.
 Τότες παρακινούσα ἐγὼ νὰ φύγουμε μὲ βιάση,
 μὰ αὐτοί, μεγάλη ἢ τρέλλα τους, δὲ θέλανε ν' ἀκούσουν,
 μόν' πῖναν ἄσμιχτο κρασί, καὶ σφάζανε περίσσια
 ἀρνιά, καὶ λοξοπόδαρα στὸ περιγιάλι βόδια.
 Πῆγαν ὡς τόσο οἱ Κίκονες καὶ Κίκονες φωνάξαν,
 πού ἀπὸ στεριάς γειτόνευαν καὶ πού ἦταν πιότεροί τους,
 καὶ πιὸ παλληκαράδες τους, καλοὶ νὰ πολεμοῦνε
 ἀπάνω ἀπ' ἄρματα, ἢ πεζοί, σὰν τό 'φερνε ἢ ἀνάγκη.
 Σὰν τ' ἄνθια ἦρθαν τῆς ἀνοιξῆς αὐτοί, καὶ σὰν τὰ φύλλα,
 στὸ χάραμα. Μοῖρα κακὴ τότε 'ἔπεσ' ἀπ' τὸ Δία
 σ' ἐμᾶς τοὺς δύστηχους, πολλὰ γιὰ νὰ μᾶς φέρη πάθια.
 Στῆσαν τὸν πόλεμο ὀμπροστὰ στὰ γλήγορα καράβια,
 καὶ πέφταν κὶ ἀπ' τὶς δυὸ μεριὲς τὰ χαλκωτὰ κοντάρια.
 Πρωῖ ὅσο ἦταν, κὶ ἔπαιρνε τὸ δρόμο τῆς ἡμέρα,
 βασιτιόμασταν ἀγνάντια τους, κὶ ἄς ἦταν πιότεροί μας,
 Μὰ στῶ βοδιῶν τὸ λύσιμο σὰν ἦρθε ὁ Ἥλιος, τότες
 οἱ Κίκονες τοὺς Ἀχαιοὺς πιά τσάκισαν καὶ σπρωῶξαν.

60 ἔξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες
ἑταῖροι
ᾤοντο· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν
τε μόρον τε.
"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν
ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους
ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον
ἀμφιέλισσαι,
65 πρὶν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρις
ἕκαστον ἀὔσαι,
οἱ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπο
δηωθέντες.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην
νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι
κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ'
οὐρανόθεν νύξ.
70 αἰ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι,
ἰστία δὲ σφιν
τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἰς
ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες
ὄλεθρον,
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν
ἠπειρόνδε.
ἔνθα δὴ νύκτας δύο τ' ἡμέατα συνεχῆς
αἰεὶ
75 κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι
θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶρ εὐπλόκαμος
τέλεσ' Ἦώς,
ἰστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἰστία λεύκ'
ἐρύσαντες
ἡμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνήται τ'
ἴθυνον.
καὶ νῦ κεν ἀσκηθῆς ἰκόμην ἐς πατρίδα
γαῖαν·

Ἐξ ἀπὸ κάθε πλευρὸν χαλκόποδοι
συντρόφοι
σκοτώθηκαν. Οἱ ἄλλοι ἐμεῖς γλυτώσαμε
ἀπ' τὸ χάρο.

Καὶ σηκωθήκαμε ἀπ' ἐκεῖ βαριόκαρδοι,
μὰ πάλε
καλὰ ποὺ δὲ χαθήκαμε σὰν τ' ἄλλα μας τ'
ἀδέρφια.
Καὶ δὲν κινήσαν τὰ γερτὰ καράβια μας,
ὥσπου
φωνάξαμε ἀπὸ τρεῖς φορές καθένα ἀπ'
τοὺς δικούς μας,
τοὺς δύστυχοις, ποὺ πέσανε ἀπ' τοὺς
Κίκονες κομμένοι.
Κι ἔστειλ' ἀπάνω μας Βοριά ὁ Δίας ὁ
συννεφάρης,
κι ἄγρια φουρτούνα· σκέπασε τὴ γῆς καὶ
τὰ πελάγη
μὲ νέφια, καὶ κατέβηκε σκοτάδι ἀπ' τὰ
οὐράνια.
Καὶ τὰ καράβια καταμπρὸς χουμίζαν, καὶ
τοῦ ἀνέμου
ἢ μάνητα ἤρθε κι ἔσκισε κομμάτια τὰ
πανιά μας.
Καὶ κάτου ἐμεῖς τὰ ρίξαμε, χαμὸς νὰ μὴ
μᾶς ἔρθη,
καὶ στὴ στεριά μὲ τὰ κουπιά γοργὰ
τραβήξαμε ὄξω.
Ἐκεῖ παραμονεύσαμε δυὸ νύχτες καὶ δυὸ
μέρες,
καὶ τὴν καρδιά μᾶς ἔτρωγε τὸ βάσανο κι ὁ
κόπος.
Τὴν τρίτη σὰ μᾶς ἔφερε τὴ μέρα ἡ
Χρυσουγούλα,
κατάρτια στήνουμε, λευκὰ πανιά τραβᾶμε
ἀπάνω,
καθόμαστε, κι ὁ ἄνεμος μαζὶ μὲ τοὺς
ποδοτές
βάλαν τὰ πλοῖα στὸ δρόμο τους. Καὶ τότες
θ' ἀξιωνόμουν
στὸν τόπο μου ἄβλαβος νὰ ρθῶ, μὰ τὸ
Μαλέα γυρνώντας

- 80 ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα κῦμα καὶ ρέμα καὶ Βοριᾶς μᾶς βγάζουε
Μάλειαν ἀπ' τὸ δρόμο,
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ καὶ πέρ' ἀπὸ τὰ Κύθηρα στὰ πέλαα μᾶς
Κυθήρων. πετᾶνε.
"ἔνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς Μέρες ἐννιά μᾶς ἔδεραν οἱ φοβεροὶ οἱ
ἀνέμοισιν ἀνέμοι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα· ἀτὰρ δεκάτη μὲς στὰ ψαράτα πέλαγα· στίς δέκα στὰ
ἐπέβημεν λημέρια
γαίης Λωτοφάγων, οἳ τ' ἄνθινον εἶδαρ τῶ Λωτοφάγων ἤρθαμε, πού θρέφονται
ἔδουσιν. μὲ τ' ἄνθια.
- 85 ἔνθα δ' ἐπ' ἠπειροῦ βῆμεν καὶ Βγῆκαμε τότες, καὶ νερὸ σὰν πήραμε ἀπὸ
ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ, βρύση,
αἰψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ κοντὰ στὰ γοργοκάραβα στρῶσαν φαγί οἱ
νηυσὶν ἑταῖροι. συντρόφοι[^]
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ Σὰ φάγαμε, σὰν ἠπιαμε, καὶ φράνθηκε ἡ
ποτῆτος, καρδιά μας,
δὴ τοτ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν συντρόφους τότες ἔστειλα νὰ πᾶνε καὶ νὰ
πεύθεσθαι ἰόντας, μάθουν
οἳ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ποιοὶ ζούσανε σ' αὐτὴ τῆ γῆς σιταροφάγοι
ἔδοντες ἀνθρῶποι,
- 90 ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἄμ' καὶ διάλεξα νομάτους δυὸ μὲ κήρυκα μαζί
ὀπάσσας. τους.
οἳ δ' αἰψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Πήγανε τότες, ζύγωσαν τοὺς Λωτοφάγους
Λωτοφάγοισιν· ἄντρες,
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδονθ' καὶ στοὺς συντρόφους μας αὐτοὶ κακὸ δὲ
ἑτάροισιν ὄλεθρον μελετοῦσαν
ἡμετέροις, ἀλλὰ σφι δόσαν Λωτοῖο κανένα, μόν' τοὺς ἔδωκαν λωτὸ ν'
πάσασθαι. ἀπογευτοῦνε.
τῶν δ' ὅς τις Λωτοῖο φάγοι μελιηδέα Κι ὅποιος στὸ στόμα του ἔβαζε λωτοῦ
καρπὸν, καρπὸ μελάτο,
- 95 οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἠθέλεν οὐδὲ δὲν ἠθελε πιά μήνυμα νὰ στείλῃ ἢ νὰ
νέεσθαι, γυρίση,
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι παρὰ νὰ μείνουν θέλανε στῆ γῆς τῶ
Λωτοφάγοισι Λωτοφάγων,
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λωτὸ νὰ τρῶνε, γυρισμὸ πατρίδας
λαθέσθαι. λησμονώντας.
τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον Κλαίγανε σὰν τοὺς ἔφερα μὲ τὸ στασιό
κλαίοντας ἀνάγκη, στὰ πλοῖα,
νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῆσιν ὑπὸ ζυγὰ καὶ στὰ ζυγὰ ἀποκάτωθε τοὺς ἔσουρα
δῆσα ἐρύσσας. δεμένους.
- 100 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας Τοὺς ἄλλους τότες φώναξα συντρόφους ν'
ἑταίρους ἀνεβοῦνε

σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν
ὠκειάων,
μή πώς τις λωτοῖο φαγῶν νόστοιο
λάθηται.
οἱ δ' αἰψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον,
ἔξῃς δ' ἔζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον
ἔρετμοῖς.

- 105 "ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν
ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἔς γαῖαν ὑπερφιάλων
ἀθεμιστῶν
ικόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες
ἀθανάτοισιν
οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ'
ἀρόωσιν,
ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα
πάντα φύονται,
110 πυροὶ καὶ κριθαὶ ἠδ' ἄμπελοι, αἳ τε
φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς
ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουλευφόροι οὔτε
θέμιστες,
ἀλλ' οἳ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι
κάρηνα
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ
ἕκαστος
115 παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων
ἀλέγουσιν.
"νήσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος
τετάνυσται,
γαίης Κυκλώπων οὔτε σχεδὸν οὔτ'
ἀποτηλοῦ,
ύλήεσσ'· ἐν δ' αἴγες ἀπειρέσιαι
γεγάασιν
ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων
ἀπερύκει,
120 οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἳ τε
καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν κορυφὰς ὀρέων
ἐφέποντες.

μεμιάς στὰ γοργοκάραβα, μὴν τύχη καὶ
κανένας
γευτῆ λωτὸ καὶ γυρισμὸ πατρίδας
λησμονήση.
Κι αὐτοὶ ἔμπαιναν κι ἀραδιαστὰ καθίζανε
στοὺς πάγκους,
καὶ τὰ νερὰ τ' ἀφρόασπρα μὲ τὰ κουπιὰ
βαροῦσαν.

Βαριόκαρδοι τραβᾶμε ἐμπρός, κι
ἐρχόμαστε στὰ μέρη
ποὺ οἱ δύστροποι κι οἱ ἄνομοι Κύκλωπες
κατοικοῦνε·
αὐτοὶ ποὺ στοὺς ἀθάνοτους θεοὺς τ'
ἀφήνουν ὅλα,
καὶ δὲ φυτεύουν, μήτε γῆς ὀργώνουνε
ἀπατοῖ τους,
μόν' καθετὶς ἀνέσπαρτο κι ἀνόργωτο
φυτρώνει,
στάρια, κριθάρια, κλήματα ποὺ δίνουν τὸ
κρασί τους
τὸ σταφυλάτο, κι ἡ βροχὴ τοῦ Δία τὰ
μεγαλώνει.
Βουλὲς δὲν ἔχουν, σύναξες καὶ νόμους δὲ
γνωρίζουν,
μόνε στῶν ἀψηλῶν βουνῶν τὶς ἄκρες
λημεριάζουν,
μέσα σὲ σπήλια ὀλόβαθα, καὶ ξέχωρα
καθένας
κρίνει γυναίκα καὶ παιδιὰ, καὶ δὲν ψηφάει
τοὺς ἄλλους.
Ἀγριονήσι ἀπλώνεται παρόξω ἀπ' τὸ
λιμάνι,
μήτε κοντὰ μήτε μακριὰ ἀπ' τὴ χώρα τῶν
Κυκλώπων,
δεντρότοπος, κι ἀγριόγιδα βρίσκουντ' ἐκεῖ
περίσσια,
τὶ ἀνθρώπινη πατημασιὰ τὴ ζωὴ δὲν τοὺς
ταράζει,
μήτ' ἐκεῖ μπαίνουν κυνηγοὶ ποὺ σὲ
ρουμάνια μέσα
μὲ κόπους καὶ μὲ βάσανα σκαλώνουν
κορφοβούνια.

- οὐτ' ἄρα ποιμνησιν καταΐσχεται οὐτ'
 ἀρότοισιν,
 ἀλλ' ἢ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος
 ἦματα πάντα
 ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας
 αἴγας.
- 125 οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα
 μιλοπάροιοι,
 οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἳ κε
 κάμοιεν
 νῆας ἔυσσέλμους, αἳ κεν τελείοιεν
 ἕκαστα
 ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι, οἳά τε
 πολλὰ
 ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περῶσι
 θάλασσαν·
- 130 οἳ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐυκτιμένην
 ἐκάμοντο.
 οὐ μὲν γὰρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν
 ὤρια πάντα·
 ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἀλὸς πολιοῖο παρ'
 ὄχθας
 ὑδρηλοὶ μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοὶ
 ἄμπελοι εἶεν.
 ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήιον
 αἰεὶ
- 135 εἰς ὥρας ἀμῶεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ'
 οὐδας.
 ἐν δὲ λιμὴν ἔυορμος, ἴν' οὐ χρεῶ
 πείσματός ἐστιν,
 οὐτ' εὐνάς βαλέειν οὔτε πρυμνήσι'
 ἀνάψαι,
 ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον εἰς ὃ
 κε ναυτέων
 θυμὸς ἐποτρύνη καὶ ἐπιπνεύσωσιν
 ἀῆται.
- 140 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν
 ὕδωρ,
 κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι
 πεφύασιν.
 ἔνθα κατεπλέομεν, καὶ τις θεὸς
 ἠγεμόνευεν
- Μῆτε σκεπάζουνε τὴ γῆς κοπάδια ἐκεῖ κι
 ἀλέτρια,
 μόνε ἄσπαρτη κι ἀνόργωτη κι ἀπὸ
 κατοίκους χήρα
 γιὰ πάντα εἶναι, καὶ χαίρουνται τὰ γίδια
 τὴ βοσκή της.
 Τὶ πλοῖα κοκκινόπλωρα οἳ Κύκλωπες δὲν
 ἔχουν,
 καὶ μαραγκοὺς νὰ φτιάουνε καλόστρωτα
 καράβια,
 καλὰ γιὰ ν' ἀρμενίζουνε καὶ νὰ ὀρχοῦνται
 σὲ χῶρες,
 καὶ πού μ' αὐτὰ γυρίζοντας γνωρίζονται
 οἳ ἀνθρώποι·
- ἂν τὰ ἔχανε, καλόχτιστο καὶ τὸ νησί τους
 θά ἔταν.
 Καλὸ νησί, πού θά φερνε στὴν ὥρα τους
 ἀπ' ὅλα·
 δίπλα τοῦ ἀφρόασπρου γιαλοῦ λιβάδια
 ἔχει δροσάτα
 καὶ μαλακὰ, πού ἀθάνατα θὰ γίνουνταν
 ἀμπέλια·
 ἴσιος κι ὁ τόπος γιὰ ὄργωμα· τὸ στάρι στὸν
 καιρὸ του
 βαθὺ θὰ τὸ θερίζανε, τ' εἶναι παχὺ τὸ
 χῶμα.
 Καὶ στὸ λιμῶνα τὸν καλὸ μῆτε παράγγι
 θέλει,
 μῆτε νὰ ρίχτης ἄγκουρες, κι οὔτε νὰ δένης
 πρύμη·
 μόνε τραβοῦν τὰ πλοῖα στὴ γῆς οἳ ναῦτες,
 κι ἀπαντέχουν
 τὴν ὄρεξη τοῦ ταξιδιοῦ, καὶ πρύμος νὰ
 φυσήξῃ.
- Καὶ τρέχει κρούσταλλο νερὸ στοῦ λιμανιοῦ
 τὴν ἄκρη,
 ἀπὸ πηγὴ βαθειᾶς σπηλιᾶς, μ' ὀλοτριγύρω
 λεῦκες.
 Ἐκεῖ νὰ πιάσουμε ἤρθαμε, καὶ θεὸς μᾶς
 ὀδηγοῦσε,

νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προουφαίνετ' ἰδέσθαι
 ἀῆρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ ἦν, οὐδὲ
 σελήνη
 145 οὐρανόθεν προύφαινε, κατείχετο δὲ
 νεφέεσσιν.
 ἔνθ' οὐ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν
 ὀφθαλμοῖσιν,
 οὔτ' οὐν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα
 προτὶ χέρσον
 εἰσίδομεν, πρὶν νῆας εὐσσέλμους
 ἐπικέλσαι.
 κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἰστία
 πάντα,
 150 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
 θαλάσσης·
 ἔνθα δ' ἀποβρίζαντες ἐμείναμεν Ἡῶ
 δῖαν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
 Ἥως,
 νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ'
 αὐτήν.
 ὤρσαν δὲ νύμφαι, κοῦραι Διὸς
 αἰγιόχοιο,
 155 αἴγας ὀρεσκήους, ἵνα δειπνήσειαν
 ἑταῖροι.
 αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας
 δολιχαύλους
 εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα
 κοσμηθέντες
 βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς
 μενοεικέα θήρην.
 νῆες μὲν μοι ἔποντο δώδεκα, ἐς δὲ
 ἐκάστην
 160 ἐννέα λάγχανον αἴγες· ἐμοὶ δὲ δέκ'
 ἔξελον οἴῳ.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον
 καταδύντα
 ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ
 μέθυ ἠδύ·
 οὐ γὰρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος
 ἐρυθρός,
 μέσα σὲ νύχτα σκοτεινὴ, ποὺ τίποτις δὲ
 θῶρειες·
 τὶ καταχνιὰ μᾶς σκέπαζε, καὶ μήτε τὸ
 φεγγάρι
 τὰ νέφια δὲν τὸ ἀφήνανε στὸν οὐρανὸ νὰ
 φέγγη.
 Κανένας τότες τὸ νησὶ δὲν μπόρειε νὰ
 ξανοίξη,
 καὶ τὰ μακριὰ τὰ κύματα ποὺ πρὸς τὴ γῆς
 κυλιόνταν
 δὲν τὰ ἴδαμε, ὥσπου τὰ καλὰ καράβια
 σέρναμ' ὄξω.
 Μαζώξαμε ὅλα τὰ πανιὰ σὰ σύρθηκαν τὰ
 πλοῖα,
 καὶ στ' ἀκρογιάλι βγήκαμε, κι ἐκεῖ μᾶς
 πῆρε ὁ ὕπνος
 προσμένοντας τὴν ὠρία αὐγὴ νὰ ρθῆ καὶ
 νὰ μᾶς φέξη.
 Ἔφεξ' ἡ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
 Αὐγούλα,
 καὶ τὸ νησὶ θαυμάζοντας γυρνούσαμε νὰ
 δοῦμε.
 Οἱ νύφες τότες στὰ βουνά, τοῦ Δία οἱ
 θυγατέρες,
 τὰ γίδια ξεκινήσανε, νὰ βροῦν φαγὶ οἱ
 συντρόφοι.
 Γερτὰ δοξάρια καὶ μακριὰ κοντάρια ἀπ' τὰ
 καράβια
 ἀμέσως φέρνουμε, καὶ τρεῖς γενήκαμε
 παρέες·
 χτυπᾶμε, καὶ μᾶς ἔδωσε ὁ θεὸς λαμπρὸ
 κυνήγι.
 Μ' ἀκολουθοῦσαν δώδεκα καράβια· στὸ
 καθένα
 ὡς ἐννιὰ γίδια πέσανε· σ' ἐμένα ἀφήκαν
 δέκα.
 Ὅλη τὴ μέρα, ὡς τοῦ ἡλιοῦ τὸ γέρμα,
 καθισμένοι
 μὲ κρέας ξεφαντώναμε καὶ μὲ κρασὶ
 φλογάτο,
 τὶ ἀκόμα βάσταε τὸ κρασὶ τὸ μαῦρο στὰ
 καράβια,

ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν
ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
165 ἠφύσαμεν Κικόνων. ἱερὸν πτολίεθρον
ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσομεν
ἐγγὺς ἐόντων,
καπνὸν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν οἴων τε
καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας
ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης.
170 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος μετὰ
πᾶσιν ἔειπον·
"ἄλλοι μὲν νῦν μίμνεντ', ἐμοὶ ἐρήρες
ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς
ἑτάροισιν
ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἳ
τινὲς εἰσιν,
175 ἢ ῥ' οἳ γ' ὑβρισταὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ
δίκαιοι,
ἦε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ
θεουδής."
"ὧς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ'
ἑταίρους
αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια
λῦσαι.
οἳ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον,
180 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον
ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ'
ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι
θαλάσσης,
ὑψηλόν, δάφνησι κατηρεφές. ἔνθα δὲ
πολλὰ
μῆλ', οἷός τε καὶ αἰγες, ἰαύεσκον· περὶ
δ' αὐλή

ποὺ μάζωξε ὁ καθένας μας πολὺ μὲς στὶς
λαγῆνες,
σὰν πήραμε τὴν ἱερὴ τὴ χώρα τῶν
Κικόνων.
Καὶ βλέπαμε ἀντικρὺ καπνὸ στὰ μέρη τῶν
Κυκλώπων,
κι ἀκούγαμε μαζὶ μ' αὐτοὺς τὰ
γιδοπρόβατά τους.
Κι ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε καὶ πλάκωσε
σκοτάδι,
νὰ κοιμηθοῦμε γείραμε στῆς θάλασσας
τὴν ἄκρη.
Ἐφεξ' ἡ ροδοδάκτυλη τῆς νύχτας κόρη
Ἀυγούλα,
καὶ συντυχιὰ τοὺς φώναξα, καὶ σ'
ὄλουνοὺς τοὺς εἶπα·
"Οἳ ἄλλοι ἐσεῖς νὰ μείνετε, συντρόφοι
ἀγαπημένοι·
ἐγὼ μὲ τὸ καράβι μου καὶ τοὺς δικούς μου
σέρνω,
νὰ πάω νὰ μάθω τί λογιῆς ἀνθρώποι
ἐκεῖθε ζοῦνε,
νὰ 'ναι ἄραγες ἀδιάντροποι κι ἄγριοι κι
ἀδικοπράχτες,
ἢ τάχα εἶναι φιλόξενοι, μὲ θεοφοβιὰ στὸ
νοῦ τους."
Καὶ στὸ καράβι ἀνέβηκα, καὶ στοὺς
συντρόφους μου εἶπα
νὰ λύσουνε τὶς γούμενες καὶ στὸ καράβι
νὰ 'μπουν.
Κι αὐτοὶ ἔμπαιναν κι ἀραδιαστὰ καθίζανε
στοὺς πάγκους,
καὶ τὰ νερὰ τ' ἀφρόασπρα μὲ τὰ κουπιά
βαροῦσαν.
Στὸν τόπο σάνε φτάσαμε ποὺ ἀλάργα δὲ
βρισκόταν,
βλέπουμε δίπλα στὸ γιαλὸ σπηλιὰ κατὰ
τὴν ἄκρη,
δαφνόστεγη, ἀψηλὴ, ποὺ ἀρνιὰ
ξενύχτιζαν καὶ γίδια,
κι αὐλὴ μὲ βαθορίζωτα λιθάρια τοιχωμένη

- 185 ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι καὶ μ' ἀψηλόφουντα ἰδρυνὰ καὶ πεῦκα
μακρῆσιν τε πίτυσιν ἰδὲ δρυσὶν ὀλοτριγύρω.
ὑψικόμοισιν. Ἄντρας ἐκεῖ θεόρατος λημέριαζε μονάχος,
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥα τὰ πού τὰ κοπάδια του ἔβροσκε σὲ ἀπόμακρα,
μῆλα καὶ μ' ἄλλους
οἷος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ δὲν ἔσμιγε, παρὰ ἔπλεχνε ἀδικιᾶς στή
μετ' ἄλλους μοναξιά του.
πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν
ἀθεμίστια ἤδη.
- 190 καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ Τέρας θεόρατο ἦτανε, καὶ μὲ ἄντρα
ἐῆκει ψωμοφάγο
ἀνδρὶ γε σιτοφάγω, ἀλλὰ ῥίω ὑλήεντι δὲν ἔμοιαζε, παρὰ ἔμοιαζε δεντράτο
ὑψηλῶν ὀρέων, ὃ τε φαίνεται οἷον ἀπ' κορφοβούνι,
ἄλλων. πού μέσα στ' ἀψηλὰ βουνὰ μονάχο
ξεχωρίζει.
"δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας Τότες στοὺς ἄλλους μου ἀκριβοὺς
ἐταίρους συντρόφους παραγγέλλω
αὐτοῦ παρ νηί τε μένειν καὶ νῆα ἐκεῖ νὰ καρτερήσουνε, τὸ πλοῖο γιὰ νὰ
ἔρυσθαι, φυλάγουν,
195 αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκ' καὶ δώδεκα διαλέγοντας συντρόφους, ἕναν
ἀρίστους κι ἕναν,
βῆν· ἀτὰρ αἶγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος ξεκίνησα μὲ ἀσκή τραγιοῦ, καλὸ κρασί
οἴνοιο γεμάτο.
ἠδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος Μοῦ τό 'χε δώσει ὁ Μάρωνας, τοῦ Εὐανθέα
υἱός, ὁ γόνος,
ἱεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα, τῆς Ἴσμαρος
ἀμφιβεβήκει, προστάτη,
οὐνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ πού αὐτόν, γυναῖκα καὶ παιδὶ διαφέντεψα
γυναικὶ ἀπὸ σέβας,
- 200 ἀζόμενοι· ᾧκει γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι τ' εἶχε τοῦ Φοίβου Ἀπόλλωνα τὸ
Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δὲ μοι πόρην φουντωμένο δάσο
ἀγλαὰ δῶρα· λημέρι του· καὶ μοῦ 'φερε μεγάλα δῶρα
χρυσοῦ μὲν μοι ἔδωκ' ἐνεργέος ἑπτὰ τότες.
τάλαντα, Μοῦ χάρισ' ἑπτὰ τάλαντα χρυσάφι
δῶκε δὲ μοι κρητῆρα πανάργυρον, δουλεμένο,
αὐτὰρ ἔπειτα κροντήρι, ἀσήμι μοναχό, καὶ δώδεκα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δώδεκα παῶσιν λαγῆνες
ἀφύσσας μοῦ γέμισε ἄσμιχτο κρασί, γλυκὸ πιοτὸ
καὶ θεῖο,
- 205 ἠδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις πού δούλος δὲν τὸ γινώριζε στὸ σπίτι ἢ
αὐτόν παρακόρη,
ἠεῖδη δμῶων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ, μόνε ἢ γυναῖκα του κι αὐτὸς, καὶ μιὰ

- ἀλλ' αὐτὸς ἄλοχός τε φίλη ταμίη τε μί' κελάρισσά του.
 οἴη. Καὶ γὰρ νὰ πιοῦνε τὸ γλυκὸ μαῦρο κρασί,
 τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἕνα μόνο
 ἐρυθρόν, ποτήρι σὲ εἴκοσι ἔφτανε μέτρα νερὸ νὰ
 ἐν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι χύση,
 μέτρα
 210 χεῦ', ὁδμή δ' ἠδεῖα ἀπὸ κρητῆρος κι ἀπ' τὸ κροντήρι ἀνέβαινε τὸ
 ὁδώδει μοσκοβολητό του,
 θεσπεσίη· τὸτ' ἂν οὐ τοι ἀποσχέσθαι θάμα μονάχο· καὶ κανεῖς νὰ τ' ἀρνηθῆ δὲν
 φίλον ἦεν. μπόρειε.
 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν Γέμισ' ἀσκή τρανὸ μ' αὐτὸ, πῆρα μαζί καὶ
 δὲ καὶ ἦα σάκκο
 κωρύκω· ἀντίκα γάρ μοι οἴσατο θυμὸς προμήθειες, τὶ ἀπαρχῆς ἐγὼ τὸ μάντεψα
 ἀγήνωρ στὸ νοῦ μου
 ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην πῶς ἄντρα δύναμη πολλὴ ζωσμένο θ'
 ἐπιειμένον ἀλκήν, ἀνταμώσω,
 215 ἄγριον, οὔτε δίκας ἐν εἰδότα οὔτε ἄγριο, πὸν μήτε τὸ σωστὸ μήτε τὸ δίκιο
 θέμιστας. νιώθει.
 "καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', Γλήγορα πᾶμε στῆ σπηλιά, μὰ ἐκεῖ δὲ
 οὐδέ μιν ἔνδον βρήκαμέ τον,
 εὔρομεν, ἀλλ' ἐνόμεινε νομὸν κάτα παρὰ ἔβοσκε ἔξω στὶς βοσκὲς τὰ πλούσια
 πίονα μῆλα. τοῦ κοπάδια.
 ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα Σὰν μπήκαμε, κοιτάζαμε τὸ τί 'χε μὲς στὸ
 ἕκαστα. σπήλιο·
 ταρσοὶ μὲν τυρῶν βροῖθον, στείνοντο δὲ τὰ τυροβόλια ὀλόγεμα, καὶ μὲς στὶς
 σηκοὶ μάντρες στοίβα
 220 ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· διακεκριμέναι δὲ τ' ἀρνιά καὶ γίδια, ξέχωρα κλεισμένο τὸ
 ἕκασται κάθε εἶδος,
 ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ χῶρια τὰ πρωτογέννητα, τὰ μεσιανὰ, τὰ
 μέτασσα, τρίτα·
 χωρὶς δ' αὖθ' ἔρσαι. ναῖον δ' ὄρω καὶ ἀγγεῖα πὸν τὰ πλημμύριζε τυρόγαλο·
 ἀγγεα πάντα, καρδάρια
 γαυλοὶ τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς καὶ σκάφες, ὅλα διαλεχτά, πὸν ἄρμεγε
 ἐνάμελγεν. γάλα μέσα.
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρότισθ' ἔταροι λίσσοντ' Τότε οἱ συντρόφοι μου 'κρεναν καὶ μὲ
 ἐπέεσσιν παρακαλοῦσαν,
 225 τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ τυριὰ καὶ γιδοπρόβατα νὰ πάρουμε ἀπ' τίς
 ἔπειτα μάντρες,
 καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοῆν ἐρίφους τε καὶ στὸ γοργὸ καράβι μας γυρίζοντας μὲ
 καὶ ἄρνας βιάση,
 σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἄλμυρόν πας στ' ἄρμυρὰ τὰ κύματα νὰ βγοῦμε· κι
 ὕδωρ ἐγὼ τότες

- ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦ τ' ἂν πολὺ
 κέρδιον ἦεν,
 ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξεινία
 δοίη.
- 230 οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἐτάροισι φανείς
 ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
 ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ
 καὶ αὐτοὶ
 τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τε
 μιν ἔνδον
 ἦμενοι, ἦος ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ'
 ὄβριμον ἄχθος
 ὕλης ἀζαλής, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἶη,
- 235 ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὄρυμαγδὸν
 ἔθηκεν·
 ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς
 μυχὸν ἄντρου.
 αὐτὰρ ὁ γ' εἰς εὐρὸν σπέος ἤλασε πίονα
 μῆλα
 πάντα μάλ' ὅσσ' ἠμελγε, τὰ δ' ἄρσενα
 λειπε θύρηφιν,
 ἀρνειοὺς τε τράγους τε, βαθείης
 ἔκτοθεν αὐλῆς.
- 240 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν
 ὑψὸς' αἰείρας,
 ὄβριμον· οὐκ ἂν τὸν γε δύω καὶ εἴκοσ'
 ἄμαξαι
 ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὐδεος
 ὀχλίσειαν·
 τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε
 θύρησιν.
 ἐζόμενος δ' ἠμελγεν οἷς καὶ μηκάδας
 αἶγας,
- 245 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον
 ἦκεν ἐκάστη.
 αὐτίκα δ' ἦμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο
 γάλακτος
 πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος
 κατέθηκεν,
 ἦμισυ δ' αὐτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν,
 ὄφρα οἱ εἶη
 πίνειν αἰνυμένῳ καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἶη.
- δὲν ἄκουγα, ἂν καὶ θά'τανε πολὺ
 καλύτερό μας,
 μόνε ἤθελα κι αὐτόν νὰ δῶ, καὶ δῶρα του
 νὰ λάβω.
 Μὰ αὐτὸς δὲν ἦταν νὰ φανῆ πρόσχαρος
 στοὺς συντρόφους.
 Καὶ σὰν ἀνάψαμε φωτιά καὶ κάναμε
 θυσία,
 πῆραμε φάγαμε τυρί, καὶ μέσα καθισμένοι
 προσμέναμε ὥσπου ἀπ' τῆ βοσκῆ
 ξανάρθε· κουβαλοῦσε
 ξύλα φορτιὸ τρομαχτικό, νὰ τὰ 'χη γιὰ τὸ
 δεῖπνο.
 Σὰν τὰ 'ριξε μὲς στὴ σπηλιά, βαρὺ
 σηκῶσαν βρόντο,
 κι ἐμεῖς στὰ μέσα τῆς σπηλιᾶς φύγαμε
 φοβισμένοι.
 Μὲς στὴν ἀπλόχωρη σπηλιά τὰ πρόβατα
 μαζώνει,
 ὅσ' αὐτὸς ἄρμεγε· ὄξωθε τ' ἀρσενικά του
 ἀφῆκε,
 τράγους, κριάρια, στριμωχτὰ στοῦ
 αὐλόγυρου τὰ βάθια.
 Σῆκωσε τότες κι ἔβαλε θυρόπετρα μεγάλη,
 τόσο βαρειά, πὺν εικοσιδύο δὲ θά'σωναν
 ἀμάξια
 τετράτροχα καὶ δυνατὰ ἀπὸ χάμου νὰ τῆ
 σύρουν.
 Τέτοιο λιθάρι θεόρατο σὰν ἔβαλε στὴ
 θύρα,
 κάθισε, γίδες ἄρμεξε μαζὶ καὶ προβατίνες,
 μὲ τάξη, καὶ τῆς καθεμιᾶς σιμὰ ἔβαλε τ'
 ἀρνὶ της.
 Ἀπ' τ' ἄσπρο γάλα τὸ μισὸ κατόπι
 ξεχωρίζει,
 τὸ πῆζει, καὶ μὲς στὰ πλεχτὰ καλάθια τὸ
 μαζώνει.
 Τ' ἄλλο μισὸ τὸ φύλαξε μέσα στ' ἀγγειά,
 νὰ τὸ 'χη
 γιὰ δεῖπνο του σὰν ἤθελε, νὰ παίρῃ καὶ

- 250 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΟΥΛΙΕΣ ΤΟΥ ΒΙΑΣΤΙΚΑ ΣΑΝ
 ἄ ἔργα, ΤΕΛΕΙΩΣΕ, ΤΗ ΣΤΙΑ ΤΟΥ
 καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἶσιδεν, εἶρετο ἄναψε, καί, ὡς μᾶς ξάνοιξε, φωνάζει· “ὦ
 δ’ ἡμέας· ξένοι, ποιοὶ εἶστε;
 " ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ’ καὶ ποῦθε ταξιδέψατε τοὺς πελαγήσους
 ὑγρὰ κέλευθα; δρόμους;
 ἦ τι κατὰ προῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε, Τάχα δουλειὰ σᾶς ἔφερε, ἦ ἐδῶ κι ἐκεῖ
 οἶά τε ληιστῆρες, ὑπεῖρ ἄλα, τοί τ’ πλανιέστε
 ἀλόωνται στίς θάλασσες, σὰν πειρατὲς ποῦ
 τριγυροῦν καὶ φέρουν
- 255 ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἀλλοδαποῖσι μὲ τῆς ζωῆς τους κίντυνο ζημιὰ σὲ ξένον
 φέροντες;” κόσμο;”
 "ὡς ἔφαθ’, ἡμῖν δ’ αὐτε κατεκλάσθη Εἶπε, κι ἐμᾶς μᾶς ἔκοψε μεμιάς τὰ
 φίλον ἦτορ, ἦπατά μας
 δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε τὸ μουγκρητό του τὸ βαρὺ κι ἡ ὄψη ἡ
 πέλωρον. γιγαντένια.
 ἀλλὰ καὶ ὡς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος Ὅμως τοῦ ἀπολογήθηκα κι αὐτὰ τὰ λόγια
 προσέειπον· τοῦ εἶπα·
 " ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες “Ἀπὸ τὴν Τροία ἐρχόμαστε, Ἀχαιοὶ ποῦ
 Ἀχαιοὶ μύριοι ἀνέμοι
- 260 παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα μᾶς πέταξαν στῆς θάλασσας τὰ τριόσβαθα
 θαλάσσης, τὰ πλάτια.
 οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα Πατρίδα θέλαμε, κι ἄλλοῦ μᾶς φέραν
 κέλευθα ἄλλοι δρόμοι·
 ἦλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε τέτοιο τοῦ Δία στάθηκε τὸ θέλημα κι ἡ
 μητίσασθαι. γνώμη.
 λαοὶ δ’ Ἀτρεΐδew Ἀγαμέμνονος Καὶ λέμε ἀπ’ τοῦ Ἀγαμέμνονα τοῦ γιοῦ
 εὐχόμεθ’ εἶναι, τοῦ Ἀτρέα τ’ ἀσκέρι
 τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον πῶς εἶμαστε, ποῦ ἀκούστηκε στὰ πέρατα
 κλέος ἐστί· τοῦ κόσμου
- 265 τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ μεγάλη χώρα παίρνοντας, πλῆθος λαὸ
 ἀπώλεσε λαοὺς χαλνώντας.
 πολλούς. ἡμεῖς δ’ αὐτε κιχανόμενοι τὰ Κι ἐμεῖς ποῦ ἐδῶ βρεθήκαμε,
 σὰ γοῦνα προσπέφτουμέ σου τώρα,
 ἰκόμεθ’, εἴ τι πόροις ξεινήιον ἦε καὶ φιλοξενιὰ ἦ καὶ χάρισμα κανένα νὰ μᾶς
 ἄλλως δώσης,
 δοίης δωτίνην, ἦ τε ξείνων θέμις ἐστίν. σὰν ποῦ σὲ ξένους συνηθοῦν. Σεβάσου, ὦ
 ἀλλ’ αἰδεῖο, φέριστε, θεοὺς· ἰκέται δέ δυνατέ μου,
 τοί εἶμεν, καὶ τοὺς θεοὺς· ἰκέτες σου στεκόμαστε
 ὀμπροστά σου,
- 270 Ζεὺς δ’ ἐπιτιμήτωρ ἰκετάων τε ξείνων Ξένους κι ἰκέτες ἀγαπάει ὁ Δίας νὰ

τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἄμ' αἰδοίοισιν
ὀπηδεῖ.
ὥς ἐφάμην, ὃ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο
νηλεί θυμῶ·
"νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἧ τηλόθεν
εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ
ἀλέασθαι·
275 οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου
ἀλέγουσιν
οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἧ πολὺ
φέρτεροί εἰμεν·
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος
πεφιδοίμην
οὔτε σεῦ οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμὸς με
κελεύει.
ἀλλὰ μοι εἴφ' ὅπη ἔσχες ἰὼν εὐεργέα
νῆα,
280 ἧ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἧ καὶ σχεδόν, ὄφρα
δαεῖω.
"ὥς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθην
εἰδότα πολλά,
ἀλλὰ μιν ἄφορον προσέφην δολίοις
ἐπέεσσι·
" νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων
ἐνοσίχθων
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι
γαίης,
285 ἄκρη προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ
πόντου ἔνεικεν·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον
αἰπὺν ὄλεθρον.
"ὥς ἐφάμην, ὃ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο
νηλεί θυμῶ,
ἀλλ' ὅ γ' ἀναΐξας ἐτάροις ἐπὶ χειρᾶς
ἴαλλε,
σὺν δὲ δῦω μάρψας ὥς τε σκύλακας
ποτὶ γαίῃ
290 κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε,
δεῦε δὲ γαῖαν.
τοὺς δὲ διὰ μελεῖστί ταμῶν ὠπλίσσατο

διαφεντεύη
ὁ θεὸς τῶν ξένων τῶν ἱερῶν, ποὺ πάει
μαζί τους πάντα."

"Ἔτσ' εἶπα, κι αὐτὸς ἄξαφνα μὲ κάκια
μου ἀντισκόβει·
"Γιὰ κλούβιος εἶσαι, ὦ ξένε μου, γιὰ μοῦ
'ρθες ἀπὸ πέρα,
καὶ νὰ ψηφῶ μοῦ λὲς θεοὺς καὶ νὰ τοὺς
ἔχω φόβο·

τὸ Δία τὸν αἰγιδόσκεπο οἱ Κύκλωπες δὲν
ψηφοῦνε,
μήτε τοὺς ἄλλους τοὺς θεοὺς, τ' εἶμαστ'
ἀνώτεροί τους.

Δὲ θὰ μὲ κάνη ἢ ὄχρητα τοῦ Δία νὰ σᾶς
ἀφήσω,
ἢ ἐσένα ἢ τοὺς συντρόφους σου, σὰ δὲν τὸ
θέλω ἀτός μου.

Λέγε μου ὡς τόσο, ποῦ ἄραξες τ'
ὠριόφτιαστο καράβι;

σὲ κάποιαν ἄκρη, ἢ πιὸ κοντά; τί αὐτὸ νὰ
ξέρω θέλω."

Αὐτὰ εἶπε δοκιμάζοντας, μὰ δὲ μὲ
γέλαε ἐκεῖνος
ἐμένα τὸν πολύξερο, καὶ τοῦ ἀπαντῶ μὲ
δόλο·

"Ὁ τρανταχτῆς μοῦ τσάκισε τὸ πλοῖο, ὁ
Ποσειδάωνας,
πετώντας το κατάβραχα σὲ κάβο ἐδῶ τῆς
γῆς σας·

οἱ ἀνέμοι ἀπὸ τὰ πέλαγα τὸ σπρώξανε, μὰ
ἐτοῦτοι
μαζί μ' ἐμένα ξέφυγαν τὸ φοβερὸ τὸ
τέλος."

Εἶπα, μὰ ἀπὸ τὴν κάκια του μιλιὰ δὲ
βγάζει ἐκεῖνος·
μόν' χούμηξε, κι ἀπλώνοντας τὰ χέρια
στοὺς συντρόφους,
ἄρπαξε δυό, καὶ σὰ σκυλιὰ κάτου στὴ γῆς
τοὺς ρίχτει.

Κυλιούνταν χάμου τὰ μυαλά, καὶ
μούσκευαν τὸ χῶμα.

Τοὺς πῆρε, τοὺς κομμάτιασε, τοὺς τοίμασε

δόρπον·
ἦσθε δ' ὥς τε λέων ὄρεσίτροφος, οὐδ'
ἀπέλειπεν,
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα
μυελόεντα.
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ
χεῖρας,
295 σχέτλια ἔργ' ὀρώωντες, ἀμηχανίη δ'
ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην
ἐμπλήσατο νηδὺν
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον
γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος
διὰ μήλων.
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ
μεγαλήτορα θυμόν
300 ἄσσον ἰών, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος
παρὰ μηροῦ,
οὐτάμεναι πρὸς στήθος, ὅθι φρένες
ἦπαρ ἔχουσι,
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με
θυμὸς ἔρुकεν.
αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ'
αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων
ύψηλάων
305 χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν
προσέθηκεν.
ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν
Ἡῶ διαν.
"ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἡώς,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἠμελγε κλυτὰ
μῆλα,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον
ἦκεν ἐκάστη.
310 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ
ἅ ἔργα,
σὺν δ' ὅ γε δὴ αὐτε δύω μάρψας
ὠπλίσατο δεῖπνον.
δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα

γὰρ δεῖπνο,
καὶ σὰ λιοντάρι τοῦ βουνοῦ τοὺς τρώει
χωρὶς ν' ἀφήση
σπλάχνο, ψαχνό, γιὰ κόκκαλο γεμάτο ἀπὸ
μεδούλι.
Κι ἐμεῖς στὸ Δία κλαίγοντας σηκώναμε τὰ
χέρια,
τέτοια καμώματα φριχτὰ θωρώντας
σαστισμένοι.
Κι ὁ Κύκλωπας τὴ διάπλατη σὰ γέμισε
κοιλιά του,
κρέατ' ἀνθρώπου τρώγοντας καὶ γάλα
ἀγνὸ ρουφώντας,
μὲς στὴ σπηλιὰ ξαπλώθηκε σιμὰ στὰ
πρόβατά του.
Τότες ἐγὼ στοχάστηκα μὲς στὴν τρανὴ
ψυχὴ μου,
νὰ πάω κοντά, τὸ κοφτερὸ σπαθί μου νὰ
τραβήξω,
καὶ νὰ τὸ μπήξω ὀλοῖσα στὰ στήθια, ἐκεῖ
ποὺ ὁ φράχτης
βαστάζει τὸ συκῶτι, ἀφοῦ τὸν ψάξω μὲ τὰ
χέρια.
Μοῦ ἔρθε ὅμως ἄλλος στοχασμός, κι εἶπα
ὄχι· τί μαζί του
κι ἐμεῖς θένα χανόμεσταν, τὸ βράχο μὴ
μπορώντας
τὸ θεόρατο νὰ σπρώξουμε, ποὺ ἔβαλε
αὐτὸς στὴ θύρα.
Καὶ στεναχτὰ προσμέναμε τὴ θεία αὐγὴ
νὰ φέξῃ.
Σὰ φάνη ἢ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας
κόρη Αὐγούλα,
φωτιὰ ἀναψε καὶ τὶς παχειὲς ἄρμεγε
προβατίνες,
μὲ τάξῃ, καὶ τῆς καθεμιᾶς σιμὰ ἔβαζε τ'
ἀρνὶ τῆς.
Καὶ τὶς δουλειὲς τοῦ σπήλιου τοῦ σὰν
τέλειωσε μὲ βιάση
ἀρπάζει πάλε δυὸ μαζί, καὶ γέμα του τοὺς
κάνει.
Ἀπὸ τὴ θύρα τὸν τρανὸ τότες σηκώνει

- μῆλα,
 ῥηιδίως ἀφελῶν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ
 ἔπειτα
 ἄψ' ἐπέθηχ', ὡς εἶ τε φαρέτρῃ πῶμ'
 ἐπιθείη.
- 315 πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα
 μῆλα
 Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ
 βυσσοδομεύων,
 εἶ πως τισαίμην, δοίῃ δέ μοι εὖχος
 Ἀθήνη.
 "ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο
 βουλή.
 Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον
 παρὰ σηκῶ,
- 320 χλωρὸν ἐλαῖνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν,
 ὄφρα φοροίῃ
 αὐανθέν. τὸ μὲν ἄμμες εἰσκομεν
 εἰσορόωντες
 ὅσπον θ' ἴστον νηὸς ἐεικοσόροιο
 μελαίνης,
 φορτίδος εὐρείης, ἣ τ' ἐκπεράα μέγα
 λαῖτμα·
 τόσπον ἔην μῆκος, τόσπον πάχος
 εἰσοράασθαι.
- 325 τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα
 παραστὰς
 καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξῦναι δ'
 ἐκέλευσα·
 οἱ δ' ὀμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα
 παραστὰς
 ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβῶν ἐπυράκτεον ἐν
 πυρὶ κηλέω.
 καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας
 ὑπὸ κόπρω,
- 330 ἣ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ'
 ἦλιθα πολλή·
 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρω πεπαλάσθαι
 ἄνωγον,
 ὅς τις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν
 ἀείρας
 τριῖψαι ἐν ὀφθαλμῶ, ὅτε τὸν γλυκὺς
- βράχο,
 κὶ ὄξω ἀπ' τὸ σπήλιο τὰ παχιά σὰν πῆρε
 πρόβατά του,
 τὸν ξαναθέτει, σκέπασμα σὰ νά 'ταν
 σαίτοθήκης.
- Σφυρίζοντας ὁ Κύκλωπας ἀνέβαζε στὰ
 ὄρη
 τὰ πρόβατα· κὶ ἐγὼ στὸ νοῦ σκέδιο ὀχτρικὸ
 ζητοῦσα
 νὰ γδικιωθῶ, κὶ ἡ Ἀθηνᾶ νὰ μοῦ χαρίσῃ
 δόξα.
- Καὶ νά, ποιά γνώμη φάνηκε καλύτερη στὸ
 νοῦ μου.
 Μεγάλο χλωροκούτσουρο χάμου ἦτανε
 στὴ μάντρα,
 ἐλιά, πού ἐκεῖνος τό 'κοψε, σὰν ξεραθῆ νὰ
 τό 'χη
 ραβδί του· καὶ μᾶς φάνηκε, τηρώντας το,
 μεγάλο
 ὅσο κατάρτι καραβιοῦ τῶν εἴκοσι
 κουπιῶνε,
 ἀπ' τὰ πλατιά τὰ φορηγὰ πού στὰ
 πελάγη τρέχουν.
- Τόσο τρανὸ φαινότανε στὸ μάκρος καὶ στὸ
 πάχος.
- Παίρνω καὶ κόβω ὡς μιὰν ὄργυιὰ κομμάτι
 ἀπὸ τὸ ξύλο,
 καὶ νὰ τὸ πελεκήσουνε προστάζω τοὺς
 συντρόφους·
 κὶ αὐτοὶ τὸ σιάξαν τότε' ἐγὼ στὴν ἄκρη τὸ
 μυτώνω,
 καὶ σὰν τὸ καλοπύρωσα μὲ τῆς φωτιᾶς τὴ
 φλόγα,
 τὸ ἀπίθωσα καὶ τό 'κρυψα στὴν κοπριά
 ἀποκάτου,
 πού κοίτονταν ἀμέτρητη στοίβα παντοῦ
 στὸ σπήλιο.
- Καὶ λέω στοὺς συντρόφους μου νὰ ρίξουν
 κλῆρο, ποιοὶ τους
 μαζί μου θὰ κοτήσουνε νὰ πάρουν νὰ τοῦ
 μπήξουν
 μέσα στὸ μάτι τὸ λοστό, καθὼς τὸν πάρη ὁ

ὑπνος ἰκάνοι.

οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον
αὐτὸς ἐλέσθαι,

335 τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ
τοῖσιν ἐλέγμην.

ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα
νομεύων.

αὐτίκα δ' εἰς εὐρὸν σπέος ἤλασε πίονα
μῆλα

πάντα μάλ', οὐδέ τι λείπε βαθείης

ἔκτοθεν αὐλῆς,

ἢ τι οἰσάμενος, ἦ καὶ θεὸς ὧς

ἐκέλευσεν.

340 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν
ὑψόσ' ἀείρας,

ἐζόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας
αἶγας,

πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον
ἦκεν ἐκάστη.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεύσει πονησάμενος τὰ
ἅ ἔργα,

σὺν δ' ὅ γε δὴ αὐτε δύω μάρψας

ὠπλίσσατο δόρπον.

345 καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων
ἄγχι παραστάς,

κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος
οἴνοιο·

"Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες
ἀνδρόμεα κρέα,

ὄφρ' εἰδῆς οἶόν τι ποτὸν τότε νηῦς
ἐκεκεύθει

ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λειβὴν φέρον, εἴ μ'
ἐλεήσας

350 οἴκαδε πέμπειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ'
ἀνεκτῶς.

σχέτλιε, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον
ἄλλος ἴκοιτο

ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ
μοῖραν ἔρεξας;"

"ὧς ἐφάμην, ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν·
ἦσατο δ' αἰνῶς

ἠδὺ ποτὸν πίνων καὶ μ' ἦτεε δεύτερον

ὑπνος.

Βγῆκαν ἐκεῖνοι ποὺ κι ἐγὼ ποθοῦσα νὰ
διαλέξω·

τέσσερεις βγήκανε, κι ἐγὼ πέμπτος μαζί
τους ἤμουν.

Σὰ βράδιασε, ἦρθε φέρνοντας τ'

ὠριόμαλλο κοπάδι,

κι ἔβαλε μέσα τὰ παχιά τὰ πρόβατα στὸ
σπήλιο,

ὄλα, χωρὶς κανένα τους στὴν ὄξω αὐλὴ ν'

ἀφήση.

Ἦ κάτι ἀτός του νὰ 'νιωσε, ἦ θεὸς τότε

φωτοῦσε.

Σήκωσε τότες κι ἔβαλε τὴν πέτρα τὴ
μεγάλη,

καὶ γίδες κάθισε ἄρμεξε μαζί καὶ
προβατίνες,

μὲ τάξη, καὶ τῆς καθεμιᾶς σιμὰ ἔβαλε τ'
ἀρνὶ της.

Καὶ τίς δουλειὲς τοῦ σπήλιου του σὰν
τέλειωσε μὲ βιάση,

ἀρπάζει πάλε δυὸ μαζί καὶ δεῖπνο του τοὺς
κάνει.

Τότες ἐγὼ τὸν Κύκλωπα σιμώνω καὶ τοῦ
κρένω,

μ' ἓνα καρδάρι ὀλόγεμο μαῦρο κρασὶ στὰ
χέρια·

"Νά, πάρε, πιές, ὦ Κύκλωπα, ποὺ τρῶς
ἀνθρώπου κρέας,

νὰ δῆς πιστὸ ποὺ φύλαγα κρυμμένο στὸ
καράβι

σοῦ τό 'φερα γιὰ στάξιμο, ἴσως καὶ δείξης
σπλάχνια,

καὶ πίσω στείλης με, μὰ ἐσὺ λυσσᾶς καὶ δὲ
χορταίνεις.

Καὶ ποιός ἀπ' τοὺς πολλοὺς θνητοὺς,
σκληρὲ, θὰ ξαναρχόταν

ἐδῶ, κατόπι ἀπ' τ' ἄνομα καμώματά σου
ἐδαῦτα;"

Εἶπα, κι ἐκεῖνος μὲ ὄρεξη τὸ παίρνει καὶ
τὸ πίνει,

καὶ τόσο τὸ γλυκάθηκε, ποὺ δεύτερο

αὐτίς·
 355 "ἴδος μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεδὸν
 οὖνομα εἶπε
 αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ
 χαίρης·
 καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος
 ἄρουρα
 οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς
 ὄμβρος ἀέξει·
 ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός
 ἐστὶν ἀπορώξ.'

360 "ὡς φάτ', ἀτάρ οἱ αὐτίς ἐγὼ πόρον
 αἶθοπα οἶνον.
 τρις μὲν ἔδωκα φέρων, τρις δ' ἔκπιεν
 ἀφραδίησιν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας
 ἤλυθεν οἶνος,
 καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων
 μελιχίοισι·
 "Κύκλωψ, εἰρωτᾶς μ' ὄνομα κλυτόν,
 αὐτὰρ ἐγὼ τοι

365 ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ
 ὑπέστης.
 Οὐτίς ἐμοί γ' ὄνομα· Οὐτὶν δέ με
 κικλήσκουσι
 μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες
 ἑταῖροι.'
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο
 νηλεῖ θυμῷ·
 "Οὐτὶν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς
 ἑτάροισιν,

370 τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι
 ξεινήιον ἔσται.
 "ἦ καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος,
 αὐτὰρ ἔπειτα
 κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν ἀνχένα, καδ
 τὸ σβέρκο πλάγι γέροντας καθὼς
 δέ μιν ὕπνος
 ἦρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ'
 ἐξέσσυτο οἶνος
 ψωμοὶ τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο
 οἰνοβαρείων.

375 καὶ τότε' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ

γυρεύει·
 "Φέρε μου κι ἄλλο πρόθυμα, πές μου
 καὶ τ' ὄνομά σου,
 νὰ σὲ φιλέψω δῶρο ἐγώ, πού νὰ τὸ
 καμαρώνης.
 Δίνει κι ἐδῶ στοὺς Κύκλωπες ἡ πλούσια
 γῆς σταφύλια
 ζουμί γεμάτα, πού ἡ Βροχή τοῦ Δία τὰ
 ὠριμάζει·
 μὰ εἶναι τῆς ἀμβροσίας αὐτὸ καὶ τοῦ
 νεχτάρου στάμα."

Εἶπε, κι ἐγὼ ἀπ' τὸ φλογερὸ κρασί
 ξανάδωσά του·
 τρεῖς τόνε κέρασα φορές, καὶ τρεῖς τό 'πιε ὁ
 χαμένος.
 Καὶ τὸ κρασί στοῦ Κύκλωπα τὰ φρένα
 σάνε μπῆκε,
 τότες μὲ λόγια μαλακὰ τοῦ μίλησα καὶ τοῦ
 'πα·
 "Κύκλωπα, τ' ὄνομά μου θές ; Ἐγὼ σ' τὸ
 φανερώνω·
 κι ἐσὺ τὸ δῶρο πού ἔταξες νὰ μὲ φιλέψης
 τώρα.
 Κανένas ὄνομα ἔχω ἐγώ· Κανένα μὲ
 φωνάζουν
 κι ἡ μάνα μου κι ὁ κύρης μου, κι οἱ ἄλλοι
 μου οἱ συντρόφοι."

Ἔτο' εἶπα, κι αὐτὸς ἄξαφνα μὲ κάκια
 ἀπολογιέται·
 "Καὶ τὸν Κανέναν ὕστερα ἀπ' τοὺς ἄλλους
 τοὺς συντρόφους
 θὰ φάω ἐγώ· μὰ πρῶτα αὐτοὺς· τὸ δῶρο
 σου αὐτὸ θὰ 'ναι."

Εἶπε, καὶ στρώθη ἀνάσκελα πεσμένος,
 τὸ χοντρό του
 τὸ σβέρκο πλάγι γέροντας καθὼς
 κοιτόνταν, κι ὕπνος
 τὸν πῆρε ἀκαταπόνετος, κι ἀπ' τὸ λαιμὸ
 του βγαῖναν
 κρασιὰ κι ἀνθρώπινες μπουκιές, πού
 ξέρναε μεθυσμένος.
 Ἔχωσα τότες τὸ δαυλὸ στὴν ἀναμμένη

ἤλασα πολλῆς, ἦρος θερμαίνουτο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἑταίρους θάρσυνον, μή τίς μοι ὑποδείσας ἀναδύη. ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάινος ἐν πυρὶ μέλλεν ἄψεσθαι, χλωρός περ ἑών, διεφαίνεται δ' αἰνῶς, 380 καὶ τότε ἔγων ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι ἴσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων. οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλάινον, ὄξυν ἐπ' ἄκρω, ὀφθαλμῶ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἐρεισθεῖς δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῶ δόρου νήιον ἀνήρ 385 τρυπάνω, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ. ὡς τοῦ ἐν ὀφθαλμῶ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περιόρρεε θερμὸν ἐόντα. πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν αὐτμῆ 390 γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ρίζαι. ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρον εἰν ὕδατι ψυχρῶ βάπτη μέγала ἰάχοντα φαρμάσσω· τὸ γὰρ αὐτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν ὡς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέω περὶ μοχλῶ. 395 σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξεν, περὶ δ'	στάχτη νὰ πυρωθῆ, καὶ γκάρδιωνα μὲ λόγια τοὺς συντρόφους, μὴν τύχη καὶ κανέννας τοὺς δειλιάση καὶ δὲν ἔρθη. Ὅτι ἄρχιζε τὸ λιόξυλο νὰ καίη, χλωρὸ κι ἂν ἦταν, καὶ σπιθοβόλαε κόκκινο, ἀπ' τὴ φωτιά τὸ σέρονω. Ὅλόγυρα στεκόντανε οἱ συντρόφοι μου, καὶ θάρσος μεγάλο κάποιος στὴν ψυχὴ θεὸς μᾶς εἶχε βάλει. Πῆραν αὐτοὶ τὸ σουβλερὸ τὸ λιόξυλο στὰ χέρια, τὸ μπήξανε στὸ μάτι του, κι ἐγὼ ἀπὸ πάνω τότες τὸ στριφογύριζα καθὼς ὁ ξυλουργὸς τρυπάνι στριφογυρνάει σὲ καραβιοῦ δοκάρη, κι ἀποκάτου τραβᾶν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τίς δυὸ τίς ἄκρες τὸ δεμένο λουρὶ· καὶ τὸ κουνοῦν γοργά, καὶ δὸς του αὐτὸ γυρίζει· παρόμοια τὸ δαυλὸ κι ἐμεῖς τὸν πυρωμένο μέσα στὸ μάτι του γυρνοῦσαμε, κι ἔτρεχε γύρω τὸ αἶμα. Τὸ μάτι καίγουνταν, κι ὁ ἀχνὸς ματόφυλλα καὶ φρύδια καψάλιζε, κι οἱ ρίζες τοὺς ἀπὸ τὴν πύρα τριζαν. Πῶς ὅταν τὸ σκεπάρνι του γιὰ τὸ τρανὸ πελέκι χώνει στὸ κρῦο νερὸ χαλκιάς, χοχλοβουῖζει ἐκεῖνο, σκληραίνοντας καὶ δύναμη στὸ σίδερο γεννώντας, ἔτσι τὸ μάτι τσίριζε στὸ λιόξυλο τριγύρω. Μούγκριζ' ἐκεῖνος φοβερά, κι ἀχολογοῦσε

ἴαχε πέτρῃ,
 ἡμεῖς δὲ δεῖσαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ
 ὁ μοχλὸν
 ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι
 πολλῶ.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἔο χερσὶν
 ἀλύων,
 αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἷ ῥά
 μιν ἀμφίς
 400 ᾧκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας
 ἠνεμοέσσας.
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν
 ἄλλος,
 ἰστάμενοι δ' εἶροντο περὶ σπέος ὅτι ἐ
 κήδοι·
 "τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ᾧδ'
 ἐβόησας
 νύκτα δι' ἀμβροσίην καὶ ἀύπνους ἄμμε
 τίθησθα;
 405 ἦ μή τίς σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος
 ἐλαύνει;
 ἦ μή τίς σ' αὐτὸν κτείνει δόλω ἢ ἐ
 βίηφιν;"
 "τοὺς δ' αὐτ' ἐξ ἄντρου προσέφη
 κρατερός Πολύφημος·
 ᾧ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλω οὐδὲ
 βίηφιν."
 "οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ'
 ἀγόρευον·
 410 εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται οἷον ἐόντα,
 νοῦσον γ' οὐ πως ἔστι Διὸς μεγάλου
 ἀλέασθαι,
 ἀλλὰ σύ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι
 ἄνακτι."
 "ὡς ἄρ' ἔφην ἀπιόντες, ἐμὸν δ'
 ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
 ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις
 ἀμύμων.
 415 Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων
 ὀδύνησι
 χερσὶ ψηλαφῶν ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε

ὁ βράχος,
 καὶ φεύγαμ' ἐμεῖς τρέμοντας σὰν ἔσυρε
 ἀπ' τὸ μάτι
 τὸ λιόξυλο μὲ τὰ αἵματα βαμμένο πέρα ὡς
 πέρα.
 Τὸ πέταξε ἀπ' τὰ χέρια του τρελλὸς ἀπὸ
 τὸν πόνο,
 καὶ χούγιαξε φωνάζοντες τοὺς Κύκλωπες
 νὰ ρθοῦνε
 ἀπ' τίς σπηλιές πού φώλιαζαν πὰς στ'
 ἄγρια κορφοβούνια.
 Κι ἐκεῖνοι ἀκοῦσαν τὸν ἀχό, καὶ δῶθε
 κεῖθε ἐρχόνταν,
 κι ἔξω ἀπ' τὸ σπήλιο στέκοντας ρωτοῦσαν
 τί παθαίνει·
 "Τί κακὸ σοῦ ῥθε κι ἔτσι δά, Πολύφημε,
 φωνάζεις,
 μέσα σὲ νύχτα ἀθάνατη, καὶ μᾶς χαλνᾶς
 τὸν ὕπνο ;
 Ἦ παίρνει σου τὰ πρόβατα κάποιος
 θνητὸς μὲ ζόρι,
 ἢ σὲ σκοτώνει αὐτὸς μαθὲς μὲ δύναμη ἢ μὲ
 δόλο ;"
 Κι ὁ δυνατὸς Πολύφημος μέσαθε
 κράζει· "ᾧ φίλοι,
 μὲ δόλο, ὄχι μὲ δύναμη· Κανένας ὁ φονιάς
 μου."
 Κι αὐτοὶ τοῦ ἀπολογήθηκαν μὲ λόγια
 φτερωμένα·
 "Κανένας σὰ δὲ σ' ἄγγιξε καὶ μόνος σου
 σὰν εἶσαι,
 κακὸ πού ὁ Δίας ὁ τρανὸς σοῦ στέλνει, δὲν
 ξεφεύγεις.
 Μόν' κάλεσε τὸν κύρη σου, τὸ ρήγα
 Ποσειδῶνα."
 Εἶπανε, κι ἔφυγαν κι ἐγὼ στὰ μέσα μου
 χαιρόμουν,
 πού τ' ὄνομα τοὺς γέλασε, κι ἡ περισσὴ
 μου γνώση.
 Κι ὁ Κύκλωπας στενάζοντας ἀπ' τὸ βαρὺ
 τὸν πόνο,
 ψάχνει καὶ πάει ὡς τὴν μπασιὰ καὶ τὸ

- θυράων,
 αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε
 πετάσσας,
 εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα
 θύραζε·
 οὕτω γὰρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ
 νήπιον εἶναι.
- 420 αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ' ἄριστα
 γένοιτο,
 εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἤδ'
 ἐμοὶ αὐτῶ
 εὐροίμην· πάντα δὲ δόλους καὶ μῆτιν
 ὕφαινον
 ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν
 ἐγγύθεν ἦεν.
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο
 βουλή.
- 425 ἄρσενες οἷες ἦσαν ἐντροφέες,
 δασύμαλλοι,
 καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφῆς εἶρος
 ἔχοντες·
 τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐυστροφέεσσι
 λύγοισιν,
 τῆς ἐπι Κύκλωψ εὔδε πέλωρ, ἀθεμίστια
 εἰδῶς,
 σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ
 ἄνδρα φέρεσκε,
- 430 τῷ δ' ἑτέρῳ ἐκάτερθεν ἴτην σώοντες
 ἑταίρους.
 τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' οἷες φέρον·
 αὐτὰρ ἐγὼ γε--
 ἀρνειὸς γὰρ ἔην μῆλων ὄχ' ἄριστος
 ἀπάντων,
 τοῦ κατὰ νῶτα λαβῶν, λασίην ὑπὸ
 γαστέρ' ἔλυσθεις
 κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἁώτου
 θεσπεσίοιο
- 435 νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι
 θυμῷ.
 ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν
 Ἦῶ διαν.
 "ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
- λιθάρι σέρνει·
 καὶ κάθισε στῆ θύρα ὀμπρός, ἀπλώνοντας
 τὰ χέρια,
 κάποιον νὰ πιάσῃ ἂν ἔβγαινε στ' ἀρνιά
 κρυμμένος μέσα.
 Τόσο ἄμυαλος πῶς ἤμουνα τὸ θάρρεψε
 στὸ νοῦ του.
 Ὡς τόσο ἐγὼ τρόπο σωστὸ ζητοῦσα γιὰ νὰ
 φέρω
 κακοῦ θανάτου γλυτωμὸ σὲ μένα καὶ
 στοὺς ἄλλους,
 καὶ δόλους ἔπλεχνα πολλοὺς γιὰ χάρη τῆς
 ζωῆς μας,
 γιὰτὶ μεγάλη συφορὰ μᾶς τριγυρνοῦσε
 τότες.
 Καὶ νά, ποιά γνώμη φάνηκε ἡ καλύτερη
 στὸ νοῦ μου.
 Εἶχε κριάρια ἐκεῖ παχιά, πυκνόμαλλα,
 μεγάλα,
 ὠραῖα, καὶ πού μαύριζε ἡ προβιά τους σὰ
 γιοφύλλι·
 αὐτὰ σιγὰ μὲ λυγαριῆς καλοστριμμένες
 δένω,
 πού ὁ Κύκλωπας γιὰ στρῶμα του τίς εἶχε ὁ
 θεομπαίχτης,
 ὄλ' ἀπὸ τρία· τὸ μεσιανὸ μ' ἔν' ἄντρα
 φορτωμένο,
 καὶ τ' ἄλλα ἀπὸ τίς δυὸ μεριῆς νὰ τότες
 διαφεντεύουν·
 ἔτσι τὰ κάθε τρία ἀρνιά κι ἓνα ἄντρα
 κουβαλοῦσαν.
 Πιάνω κι ἐγὼ τὸ πιὸ λαμπρὸ κριάρι ἀπὸ τῆ
 ράχη,
 καὶ στὴν κοιλιά του χαμηλὰ τὴ μαλλιαρὴ
 κρεμιέμαι,
 ἀπ' τ' ὠριο του μαλλὶ σφιχτὰ καὶ δυνατὰ
 πιασμένος.
 Ἐκεῖ βαριαστενάζαμε προσμένοντας νὰ
 φέξῃ.
- Κι ἡ ῥοδοδάχτυλη ἡ Αὐγὴ σὰ φάνηκε

- Ἦώς,
 καὶ τότε ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο
 ἄρσενα μῆλα,
 θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ
 σηκούς·
 440 οὐθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἀναξ δ'
 ὀδύνησι κακῆσι
 τειρόμενος πάντων οἴων ἐπεμαίετο
 νῶτα
 ὀρθῶν ἐσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ
 ἐνόησεν,
 ὡς οἱ ὑπ' εἰροπόκων οἴων στέρνοισι
 δέδεντο.
 ὕστατος ἀρνεῖός μῆλων ἔστειχε θύραζε
 445 λάχνω στεινόμενος καὶ ἐμοὶ πυκινὰ
 φρονέοντι.
 τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη
 κρατερός Πολύφημος·
 " κριε πέπον, τί μοι ὦδε διὰ σπέος
 ἔσσυο μῆλων
 ὕστατος; οὐ τι πάρος γε λελειμμένος
 ἔρχεαι οἴων,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμειαι τέρεν'
 ἄνθεα ποίης
 450 μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν
 ἀφικάνεις,
 πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίειαι
 ἀπονέεσθαι
 ἐσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ'
 ἄνακτος
 ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνήρ κακὸς
 ἐξαλάωσε
 σὺν λυγροῖς ἐτάροισι δαμασσάμενος
 φρένας οἴνω,
 455 Οὐτίς, ὄν οὐ πῶ φημι πεφυγμένον
 εἶναι ὄλεθρον.
 εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε
 γένοιο
 εἰπεῖν ὅππη κείνος ἐμὸν μένος
 ἠλασκάζει·
 τῶ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος
 ἀπ' τὰ σκότη,
 πρὸς τῇ βοσκῇ χουμίξανε τ' ἀρσενικὰ
 κοπάδι,
 κι ἀνάρμεγα βογγούσανε τὰ θηλυκὰ στίς
 μάντρες,
 τί σκάζαν τὰ μαστάρια τους· κι αὐτὸς
 τυραννισμένος
 ἀπὸ τοὺς πόνους, ἔψαχνε τίς ράχες τῶν
 προβάτων
 ὀρθὰ καθὼς στεκόντανε· μὴ νιώθοντας ὁ
 κλούβιος
 πῶς ὅλοι στὰ μαλλάτα τους τὰ στήθια
 ἦταν δεμένοι.
 Προβάλλει ἀπ' ὄλα πιὸ στερνὸ στὴ θύρα
 τὸ κριάρι,
 μ' ἐμένα τὸν παμπόνηρο καὶ τὸ μαλλί
 φορτιό του.
 Καὶ ψάχνοντάς το ὁ δυνατὸς Πολύφημος
 τοῦ κρένει·
 "Κριάρι μου καλό, γιατί στερνὸ ἀπ' τὸ
 σπήλιο βγαίνεις,
 ἐσὺ ποὺ δὲν ἀπόμνησκες ποτές ἀπ' τ' ἄλλα
 πίσω,
 μόν' πρῶτο τοὺς χλωροὺς ἀνθοὺς τοῦ
 γρασιδιοῦ νὰ κόψης
 450 πηλάλας, καὶ στίς ρεματιῆς ροβόλας
 πάντα πρῶτο,
 καὶ νὰ ῥθης πρῶτο τὸ βραδὺ βιαζόσουνα
 στὴ μάντρα;
 καὶ τώρα μοῦ ῥχεσαι στερνὸ· γιὰ τάχα τοῦ
 κυροῦ σου
 κι ἐσὺ τὸ μάτι λαχταρεῖς, ποὺ μὲ κακοὺς
 συντροφους
 μοῦ τό 'βγαλε, σὰ ζάλισε μὲ τὸ κρασί τὸ
 νοῦ μου,
 καταραμένος ἄνθρωπος, ἐκεῖνος ὁ
 Κανένας,
 ποὺ ἐγὼ θαρρῶ ἀπὸ θάνατο κακὸ δὲ θὰ
 γλυτώση.
 Ἄν εἶχες γνώμη ὅπως ἐγὼ καὶ μιλησιὰ σοῦ
 ῥχόταν,
 γιὰ νὰ μοῦ πῆς ποὺ κρύβεται καὶ δὲν τὸν

ἄλλυδις ἄλλη
θεινομένου ραίοιτο πρὸς οὐδεῖ, καὶ δέ
κ' ἔμὸν κῆρ

- 460 λωφήσειε κακῶν, τὰ μοι οὐτιδανὸς
πόρην Οὐτίς.
"ὥς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε
θύραζε.
ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ
αὐλῆς
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμεν, ὑπέλυσα
δ' ἑταίρους.
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα,
πίονα δημῶ,
465 πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν,
ὄφρ' ἐπὶ νῆα
ἰκόμεθ'. ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἐτάροισι
φάνημεν,
οἱ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ
στενάχοντο γοῶντες.
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἶων, ἀνὰ δ' ὄφρῦσι
νεῦον ἐκάστῳ,
κλαίειν, ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς
καλλίτριχα μῆλα
470 πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας ἐπιπλεῖν
ἀλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον,
ἔξῃς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον
ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε
γέγωνε βοήσας,
καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων
κερτομίοισι
475 "Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος
ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆι γλαφυρῶ κρατερῆφι
βίηφι.
καὶ λίην σέ γ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ
ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἄζεο σῶ ἐνὶ

φτάνει ἡ ὀργή μου,
ἐδῶ κι ἐκεῖ θὰ σκόρπαγαν σκασμένα τὰ
μουαλά του
στὸ σπήλιο χάμου, καὶ μικρὴ θὰ 'χε ἡ ψυχὴ
μου ἀνάσα
ἀπ' τὰ δεινὰ πού ὁ ἄτιμος Κανένας μου
ἔχει φέρει."

Αὐτὰ σὰν εἶπε, τό 'σπρωξε καταόξω τὸ
κριάρι.
Κι ἀπ' τῆ σπηλιά ἅμα βγήκαμε κι ἀπ' τῆς
αὐλῆς τὸ γῦρο,
ξελύθηκα, καὶ ξέλυσα κατόπι καὶ τοὺς
ἄλλους,
κι ἀπ' τὰ λιγνόποδα τ' ἀρνιά, πού ξύγγι
ἦταν γεμάτα,
πολλὰ στὸ δρόμο ἀρπάζοντας γυρνοῦμε
στὸ καράβι.
Χαρήκαν σὰ μᾶς εἶδανε τοῦ καραβιοῦ οἱ
συντρόφοι,
ἐμᾶς πού ξεγλυτώσαμε· τοὺς ἄλλους τοῦς
θρηνοῦσαν.
Κι εὐτὺς ἐγὼ τοὺς ἔγνεψα ν' ἀφήσουνε τίς
κλάψες,
καὶ πρόσταξα τὰ ὠριόμαλλα τ' ἀρνιά
μεμιάς νὰ ρίξουν
στὸ πλοῖο, καὶ πρὸς τ' ἀρμυρὰ τὰ πέλαα νὰ
τραβήξουν.
Καὶ μέσα εὐτὺς μπῆκαν αὐτοί, καθίσανε
στοὺς πάγκους,
καὶ τὸν ἀστραφτερὸ γιαλὸ μὲ τὰ κουπιά
βαροῦσαν.
Σὰν ἤμασταν ὅσο μακριὰ μπόρειε ἡ φωνὴ
νὰ φτάση,
τότε ἐγὼ τοῦ Κύκλωπα πειραχτικὰ
φωνάζω·
"Δὲ σοῦ 'ταν, Κύκλωπα, γραφτό, δειλοῦ
θνητοῦ συντρόφους
νὰ φᾶς μὲς στὴ βαθειὰ σπηλιά μὲ τόση
ἀγριωσύνη.
Μόνε γραφτό 'ταν τὰ ἔργα σου τὰ μαῦρα
νὰ σὲ βροῦνε,
πού δὲ φοβήθηκες, σκληρὴ, στὴ στέγη σου

- οἴκῳ
 ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ
 ἄλλοι·
- 480 "ὡς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο
 κηρόθι μᾶλλον,
 ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος
 μεγάλοιο,
 καὶ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς
 κυανοσπρήριοιο.
 ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης
 ὑπὸ πέτρης·
- 485 τὴν δ' αἰψ' ἤπειρόνδε παλιρρόθιον
 φέρε κῦμα,
 πλημυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ
 χέρσον ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβὼν περιμήκεα
 κοντὸν
 ὣσα παρέξ, ἐτάροισι δ' ἐποτρύνας
 ἐκέλευσα
 ἐμβαλέειν κώπης, ἴν' ὑπέκ κακότητα
 φύγοιμεν,
- 490 κρατὶ κατανεύων· οἳ δὲ προπεσόντες
 ἔρεσσον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον ἄλα
 πρήσσαντες ἀπῆμεν,
 καὶ τότε δὴ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ
 δ' ἑταῖροι
 μιλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν
 ἄλλος·
 "σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν
 ἄγριον ἄνδρα;
- 495 ὅς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος
 ἤγαγε νῆα
 αὐτίς ἐς ἠπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ'
 ὀλέσθαι.
 εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος
 ἄκουσε,
 σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆια
 δοῦρα
 μαρμάρῳ ὀκρίονεντι βαλὼν· τόσσον γὰρ
 μὲ κάποια του χοντρόπετρα· τόσο μακριὰ
- τοὺς ξένους
 νὰ φᾶς, κι ὁ Δίας κι οἱ θεοὶ σοῦ τὰ
 πλερῶσαν τώρα."
- Εἶπα, κι ἐκείνου χόλιασε περσότερο ἡ
 ψυχὴ του,
 καὶ ξεκολνώντας τὴν κορυφὴν τρανοῦ
 βουνοῦ, τὴν παίρνει
 κι ὀμπρὸς στὸ μελανόπλωρο καράβι τὴν
 τινάζει·
 [καὶ κόντεψε τοῦ τιμονιοῦ τὴν ἄκρη νὰ
 βαρέσει].
 Κι ἡ θάλασσα τρικύμισε σὰν ἦρθε κάτω ἡ
 πέτρα·
 κι εὐτὺς τὸ κῦμα τράβηξε στὰ πίσω τὸ
 καράβι,
 φουσκονεριὰ ἀπ' τὸ πέλαγο, κι ὡς τὴ
 στεριὰ τὸ φέρνει,
 Μὰ ἐγὼ κοντὰρι ἀρπάζοντας μακρὸν τό
 'σπρωξα ἀλάργα,
 καὶ στοὺς συντρόφους ἔγνεψα μὲ τὸ
 κεφάλι ἀμέσως,
 προστάζοντας νὰ πιάσουνε κουπὶ γιὰ νὰ
 σωθοῦμε,
 ἀπ' τὸ χαμό· καὶ στὸ κουπὶ μεμιάς αὐτοὶ
 ριχτῆκαν.
 Στὴ θάλασσα ὅμως διάστημα σὰ βγήκαμε
 ἄλλο τόσο,
 ἐγὼ ἄλλη μιὰ τοῦ φώναξα τοῦ Κύκλωπα,
 ἂν κι οἱ ἄλλοι
 μὲ λόγια παρακαλεστὰ μὲ μπόδιζαν καὶ
 κρέναν·
 "Τέτοιον ἀγριάνθρωπο τί θές, καημένε,
 κι ἐρεθίζεις ;
 ποὺ μιὰ του μοναχὴ πετριὰ μᾶς γύρισε τὸ
 πλοῖο
 κατὰ στεριᾶς καὶ λέγαμε πὼς ἦρθε πιά ὁ
 χαμός μας.
 Κι ἀνίσως τότες ἀκουγε λαλιὰ γιὰ φωνητό
 μας,
 κομμάτια θὰ μᾶς ἔκανε κεφάλια καὶ
 καράβι,

- ἴησιν·
500 "ὡς φάσαν, ἀλλ' οὐ πείθον ἐμὸν
μεγαλήτορα θυμόν,
ἀλλά μιν ἄψορον προσέφην κεκοτηότι
θυμῶ·
"Κύκλωψ, αἶ κέν τίς σε καταθνητῶν
ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον
ἐξαλαῶσαι,
- 505 υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκη ἔνι οἰκί' ἔχοντα·
"ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμῶξας ἠμείβετο
μύθῳ·
'ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα
θέσφαθ' ἰκάνει.
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠὺς τε
μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη
ἐκέκαστο
- 510 καὶ μαντευόμενος κατεγῆρα
Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι
ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι
ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν
ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην
ἐπιειμένον ἀλκήν·
- 515 νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς
καὶ ἄκιυς
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ'
ἐδαμάσσατο οἴνω.
ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι παρ
ξείνια θείω
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν
ἐννοσίγαιον·
τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς
εὔχεται εἶναι.
- 520 αὐτὸς δ', αἶ κ' ἐθέλησ', ἰήσεται, οὐδέ
τίς ρίχτει."
Εἶπαν, μὰ ἐγὼ ὁ τρανόψυχος δὲν ἤθελα
ν' ἀκούσω,
μόν' ἄλλη μιὰ τοῦ φώναξα μὲ χολιασμένα
σπλάχνα·
"Κύκλωπα, ἂν ἄνθρωπος θνητός
κανένας σὲ ρωτήξῃ
πῶς ἔτυχε τὸ μάτι σου κακοτυφλιά νὰ
πάθῃ,
τό 'χει τυφλώσει νὰ τοὺς πῆς ὁ κουρσευτῆς
Δυσσέας,
τοῦ Λαέρτη ὁ γιός, ποῦ βρίσκεται στὸ
Θιάκι ἢ κατοικιά του."
Αὐτὰ εἶπα, καὶ μουγκρίζοντας
ἀπολογήθη ἐκεῖνος·
"Ἄλλοις, γιὰ δὲς πῶς τὰ παλιὰ μαντέματα
μοῦ βγῆκαν,
Ἦταν ἐδῶ προφήτης μας παράξιος καὶ
μεγάλος,
ὁ Τήλεμος τοῦ Εὐρύμου ὁ γιός, στὴ
μαντοσύνη πρῶτος,
ποῦ γέρασε μαντεύοντας στὴ χώρα τῶν
Κυκλώπων
αὐτὰ ὅλα ἐκειὸς μοῦ τὰ 'λεγε πῶς θὰ
γενοῦν μιὰ μέρα,
καὶ πῶς θὰ χάσω ἐγὼ τὸ φῶς ἀπ' τοῦ
Ὀδυσσέα τὰ χέρια.
Μὰ πάντα ἐγὼ φαντάζομαι κάποιον
τρανὸ λεβέντη,
πῶς θὰ 'ρθῆ ἐδῶ μὲ δύναμη μεγάλη
ἀρματωμένος.
Κι ἄξαφνα τώρα ἕνας μικρὸς καὶ
τιποτένιος νάνος,
δαμάζοντάς με μὲ κρασὶ τὸ μάτι μου
στραβώνει.
Μὰ ἔλα, Ὀδυσσέα, γύρνα ἐδῶ, νὰ σὲ
ξενοφιλέψω,
καὶ νὰ σοῦ κάμω προβοδὸ τὸ θεὸ τὸν
κοσμοσεῖστη·
γιατ' εἶμαι ἐκεῖνου ἐγὼ παιδί, καὶ κύρης
μου παινιέται.
Καὶ θὰ μὲ γιάνῃ ἂν θέλῃ, αὐτός, κι ὄχι

τις ἄλλος
οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν
ἀνθρώπων·

"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·

αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε
δυναίμην
εὔνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος
εἴσω,

525 ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἴησεται οὐδ'
ἐνοσίχθων·

"ὡς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι
ἄνακτι

εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν
ἀστερόεντα·

'κλυθι, Ποσειδάων γαιήοχε
κυανοχαῖτα,

εἰ ἔτεόν γε σός εἰμι, πατήρ δ' ἐμὸς
εὔχεται εἶναι,

530 δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ'
ικέσθαι

υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκη ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ
ικέσθαι

οἶκον ἐνκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα
γαῖαν,
ὄψ' ἐκακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας
ἑταίρους,

535 νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὐροὶ δ' ἐν πῆματα
οἴκῳ·

"ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε
κυανοχαίτης.

αὐτὰρ ὁ γ' ἐξαὔτις πολὺ μείζονα λᾶαν
ἀείρας

ἦκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ Ἴν'
ἀπέλεθρον,

κάδ' δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς
κυανοπρήροιο

540 τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἰήιον ἄκρον
ικέσθαι.

ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης

ἄλλος μὲς στὸν κόσμον,
μήτε θεὸς μακαριστός, μήτε θνητὸς
κανένας."

Εἶπε, κι ἐγὼ ἀποκρίθηκα· "Μακάρι νὰ
δυνόμουν

νὰ σὲ στερήσω ἀπὸ ψυχὴ κι ἀπὸ ζωὴ, καὶ
μέσα

στὰ μαῦρα λημεριάσματα νὰ σὲ γκρεμίσω
τοῦ Ἄδη,

νὰ μὴν μπορῆ τὸ μάτι σου ν' ἀνοίξη μήτε ὁ
Σείστης."

Εἶπα, κι αὐτὸς δεήθηκε στὸ μέγα
Ποσειδῶνα,

ἀπλώνοντας τὰ χέρια του στὰ ὀλόαστρα
τὰ οὐράνια·

"ὦ Ποσειδῶνα, βασταχτὴ τῆς γῆς, καὶ
μαυροχήτη,

συνάκουσέ με, ἂν σοῦ εἶμαι γιός, καὶ
κύρης μου ἂν παινιέσαι·

κάμε ὁ Δυσσέας ὁ κουρσευτῆς νὰ μὴ
γυρίση πίσω,

[τοῦ Λαέρτη ὁ γιός, ποὺ βρίσκεται στὸ
Θιάκι ἢ κατοικιὰ του],

Κι ἂν εἶν' τῆς μοίρας του γραφτὸ νὰ δῆ
τοὺς ποθητούς του,

τὸ σπίτι τὸ καλόχτιστο καὶ τὴν πατρίδα
ἐκεῖνος,

ἄς κακοφτάση ἀργὰ, χωρὶς κανένα
σύντροφό του,

μὲ ξένο πλοῖο, καὶ συφορὲς νὰ βρῆ στὸ
σπιτικό του,"

Εἶπε, καὶ τὸν συνάκουσε ὁ θεὸς ὁ
μαυροχήτης.

Καὶ τότες πιὸ θεόρατη ξανασηκῶνει
πέτρα,

στριφογυρνᾷ τὴν, καὶ μὲ ὀρμὴ τὴ ρίχτει
γιγαντένια,

καὶ πίσω ἀπ' τὸ μαυρόπλωρο καράβι τὴν
τινάζει,

καὶ κόντεψε τοῦ τιμονιοῦ τὴν ἄκρη νὰ
βαρέση.

Κι ἡ θάλασσα τρικύμισε σὰν ἤρθε κάτω ἢ

ὑπὸ πέτρης·
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ
χέρσον ἰκέσθαι.

"ἄλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ',
ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐύσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ'
ἑταῖροι

545 ἦατ' ὄδυσσος, ἡμέας ποτιδέγμενοι
αἰεὶ,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλευσεν ἐν
ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης.
μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς
ἕλόντες
δασσάμεθ', ὡς μὴ τίς μοι ἀτεμβόμενος
κίοι ἴσης.

550 ἄρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴω ἐυκνήμιδες ἑταῖροι
μῆλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα· τὸν δ'
ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφεί Κρονίδη, ὃς πᾶσιν
ἀνάσσει,
ῥέξας μῆρ' ἕκαστον· ὃ δ' οὐκ ἐμπάζετο
ἰρῶν,
ἄλλ' ὅ γε μερμήριξεν ὅπως ἀπολοίατο
πᾶσαι

555 νῆες ἐύσσελμοι καὶ ἐμοὶ ἐρήρες
ἑταῖροι.
"ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον
καταδύντα
ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ
μέθυ ἠδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας
ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης.

560 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
δὴ τότε ἔγων ἑτάροισιν ἐποτρύννας
ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια

πέτρα,
[κι ἦρθε τὸ κῦμα κι ἔσπρωξε πέρ' ἀπ' τὴ
γῆς τὸ πλοῖο].

Καὶ στὸ νησὶ σὰ φτάσαμε πού τ' ἄλλα
μας καράβια
τὰ καλοσκάρωτα ἔμνησκαν, καὶ πού οἱ
συντρόφοι γύρω

καθόντανε καὶ κλαίγουνταν
προσμένοντας μας πάντα,
ἴσια στὸν ἄμμο σύραμε καὶ ἀράξαμε τὸ
πλοῖο,
καὶ τότες βγήκαμε κι ἐμεῖς ἀπάνω στ'
ἀκρογιαλὶ.

Καὶ φέρνοντας τὰ πρόβατα τοῦ Κύκλωπα
ἀπ' τὸ πλοῖο,
τὰ μοιραστήκαμε, μὴ βγῆ κανεὶς
ἀδικημένος.

Μὰ στῶν ἀρνιῶν τὸ μοίρασμα μοῦ δώσανε
οἱ λεβέντες,
καὶ τὸ κριάρι ξέχωρα· καὶ τό 'σφαξα στὸν
ἄμμο,
τοῦ Δία τοῦ μαυρονέφελου, πού εἶν' ὅλων
βασιλέας,
καὶ τὰ μεριά τοῦ πρόσφερα· μὰ ἐκεῖνος
ἀψηφοῦσε
θυσίεσ, καὶ λογάριαζε τὰ πλοῖα μας ν'
ἀφανίσῃ

τὰ καλοσκάρωτα, μαζὶ μὲ τοὺς καλοὺς
συντρόφους.

Ἐκεῖ λοιπὸν καθόμασταν ὅλημερα ὡς
τὸ γέρμα,
μὲ κρέατα καὶ μὲ κρασὶ γλυκὸ
φαγοποτώντας.

Κι ὁ ἥλιος σάνε βύθισε, κι ἀπλώθηκε
σκοτάδι,
νὰ κοιμηθοῦμε πέσαμε στὸ περιγιάλι
ἀπάνω.

Ἐφεξ' ἡ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
καὶ τότες τοὺς συντρόφους μου προστάζω
στὰ καράβια,

νὰ μποῦν καὶ τᾶ πρυμόσκοινα νὰ λύσουν.

Λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον,
ἔξῃς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον
ἐρετμοῖς.

565 "ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν
ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους
ὀλέσαντες ἐταίρους.

Κι αὐτοὶ μπῆκαν
κι ἀπὰς στούς πάγκους πήγανε καὶ
κάθισαν ἀράδα,
καὶ τὸν ἀστραφτερὸ γιὰλὸ μὲ τὰ κουπιὰ
βαροῦσαν.

Καὶ πλέγαμε βαριόψυχοι, ποὺ ἂν κι
ἤμασταν σωσμένοι,
τόσους συντρόφους χάσαμε καλοὺς κι
ἀγαπημένους.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία κ

Τὰ περὶ Αἰόλου καὶ Λαιστρυγόνων καὶ Κίρκης.

- "Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' Στῆς Αἰολίας τὸ νησὶ τότε ἤρθαμε, ποῦ
ἔναιεν ζοῦσε
Αἰόλος Ἴπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι τοῦ Ἴππότη ὁ γιὸς ὁ Αἰόλος, τῶν θεῶν
θεοῖσιν, ἀγαπημένος·
πλωτῆ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι νησὶ πλεούμενο· χαλκὸς τειχὶ τὸ
τειχὸς περιζώνει,
χάλκεον ἄρρηκτον, λισσὴ δ' γερὸ σὲ ὀρθὰ καὶ γλιστερὰ θεμελιωμένο
ἀναδέδρομε πέτρη. βράχια.
5 τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις Καὶ δώδεκα εἶχε αὐτὸς παιδιὰ μὲς στ' ὄριον
γεγάασιν, του παλάτι,
ἕξ μὲν θυγατέρες, ἕξ δ' υἱέες ἠβώνοντες· ἕξη κοπέλλες, κὶ ἕξη γιούς, τῆς ὥρας
ἔνθ' ὁ γε θυγατέρας πόρεν υἰάσιν εἶναι παλληκάρια.
ἀκοίτις. Στὶς ἕξη θυγατέρες του δίνει γαμπρούς
οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλω καὶ μητέρῳ τοὺς γιούς του,
κεδνῆ πού ζοῦνε μὲ τὸν κύρη τους καὶ μὲ τὴν
δαίνυνται, παρὰ δέ σφιν ὄνειάτα μυρία ἄξια μάνα,
κεῖται, καὶ μύρια χαίρουνται μαζί πιστὰ καὶ
καλοφάγια.
10 κνισῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται Ὀλήμερα γεμάτο ἀχὸ καὶ τσίκνα τὸ
αὐλῆ παλάτι,
ἤματα· νύκτας δ' αὐτε παρ' αἰδοίης κὶ ὀλονυχτὶς πλαγιάζουνε μὲ τὰ καλά τους
ἀλόχοισιν ταίρια,
εὔδουσ' ἐν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖσι πάνω σὲ μαλακὰ χαλιὰ καὶ σκαλιστὰ
λέχεσσι. κρεβάτια.
καὶ μὲν τῶν ἰκόμεσθα πόλιν καὶ Σ' αὐτῶν τῆ χώρα φτάσαμε καὶ τὰ λαμπρὰ
δῶματα καλά. παλάτια.
μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινε Μῆνα μὲ ξενοφίλευαν καὶ καθετὶς
ἕκαστα, ρωτοῦσαν,
15 Ἴλιον Ἀργείων τε νέας καὶ νόστον γιὰ τὸ Ἴλιο, γιὰ τοὺς Ἀχαιοὺς, τὰ πλοῖα, τὸ
Ἀχαιῶν· γυρισμὸ τους·
καὶ μὲν ἐγὼ τῶ πάντα κατὰ μοῖραν κὶ ἐγὼ τοῦ τὰ δηγόμενα μὲ τὴ σειρὰ
κατέλεξα. καθένα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον ἠδ' Μὰ σὰν τοῦ ζήτησα κὶ ἐγὼ νὰ μὲ
ἐκέλευον ξεπροβοδῶση,
πεμπέμεν, οὐδέ τι κείνος ἀνήνατο, ὄχι δὲν εἶπε, μόν' καλὴ προβόδωση μοῦ

τεῦχε δὲ πομπήν.
δῶκε δέ μ' ἐκδείρας ἀσκὸν βοῶς
ἐννεώροιο,
20 ἔνθα δὲ βυκτᾶων ἀνέμων κατέδησε
κέλευθα·
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε
Κρονίων,
ἡμὲν παυέμεναι ἢ δ' ὀρνύμεν, ὄν κ'
ἐθέλησι.
νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι
φαιινῇ
ἄργυρῆ, ἵνα μὴ τι παραπνεύση ὀλίγον
περ·
25 αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν
ἀῆναι,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς· οὐδ'
ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ'
ἀφραδίησιν.
"ἐννήμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε
καὶ ἡμαρ,
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς
ἄρουρα,
30 καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν
ἐγγὺς ἐόντες·
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε
κεκμηῶτα,
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τω
ἄλλω
δῶχ' ἐτάρων, ἵνα θᾶσσον ἰκοίμεθα
πατρίδα γαῖαν·
οἱ δ' ἔταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
35 καὶ μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον
οἴκαδ' ἄγεσθαι
δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος
Ἴπποτάδαο.
ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον
ἄλλον·
"ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός
ἐστιν
ἀνθρώποις, ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν
ἴκηται.

κάνει.
Ἐγδαρε βόδι ἐννιαῖχρονον, καὶ μοῦ 'δωσε τ'
ἀσκή του
μὲ κάθε ἀνέμου βουητεροῦ φυσήματα
γεμάτο·
τί ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου φύλακα τὸν εἶχε τῶν
ἀνέμων,
νὰ παύῃ ἢ νὰ σηκῶνῃ αὐτὸς ὅποιον ἀγέρα
θέλει.
Καὶ μ' ἀσημένιο τό 'δεσε μὲς στὸ καράβι
νῆμα,
πὺ μῆτε λίγο φύσημα ἀπεκεῖ νὰ μὴν
ξεφεύγῃ·
καὶ μοῦ ἔβγαλε τὸ Ζέφυρο γιὰ νὰ
καταβοδώσῃ
κι ἐμᾶς καὶ τᾶ καράβια μας· μὰ ὁ δρόμος
νὰ τελειώσῃ
δὲν ἔμελλε· τί ἀπ' ἀγνωσιὰ χαθήκαμε δική
μας·
Μέρες ἐννιαῖ ἀρμενίζαμε μερονηχτίς·
στὶς δέκα
ἀρχίζει πιά καὶ φαίνονται ἡ γῆς ἡ
πατρικὴ μου,
καὶ τὶς φωτιὲς ξανοίγαμε πὺ καῖγαν
ἀντικρὺ μας.
Τότες ἐγὼ γλυκόπεσα στὸν ὕπνο
ἀποσταμένος,
πὺ κανενὸς δὲν ἄφηνα τοῦ καραβιοῦ τῇ
σκότα,
μόνε ἴδιος μου τὴν κράταγα, πὺ γλήγορα
νὰ ῥθοῦμε·
κι ὅλοι οἱ συντρόφοι μου ἀρχινοῦν κι
ἀναμεσὰ τους κρένουν,
πὺς τάχα μάλαμα ἔφερνα κι ἀσημικὸ μαζί
μου,
τοῦ Αἰόλου τοῦ τρανόκαρδου τοῦ γιοῦ τοῦ
Ἴππότη δῶρο.
Καὶ γύρισε καὶ μίλησε τοῦ πλαγινοῦ του
κάποιος.
"Γιὰ δῆτε πὺς τὸν ἀγαποῦν παντοῦ καὶ
τὸν τιμοῦνε,
σ' ὅποιους ἀνθρώπους ἔρχεται καὶ σ' ὅποια
χώρα βγαίνει.

- 40 πολλά μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
καλὰ
Ληίδος, ἡμεῖς δ' αὐτε ὁμήν ὁδὸν
ἐκτελέσαντες
οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χειρᾶς
ἔχοντες·
καὶ νῦν οἱ τάδ' ἔδωκε χαριζόμενος
φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδόμεθα ὅτι
τάδ' ἐστίν,
- 45 ὅσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῶ
ἔνεστιν.
"ὡς ἔφασαν, βουλή δὲ κακὴ νίκησεν
ἑταίρων·
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες
ὄρουσαν.
τοὺς δ' αἰψ' ἀρπάξασα φέρειν πόντονδε
θύελλα
κλαίοντας, γαίης ἄπο πατρίδος. αὐτὰρ
ἐγὼ γε
- 50 ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα
μερμήριξα,
ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ
πόντῳ,
ἢ ἀκέων τλαίην καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ'
ἐνὶ νηὶ
κείμην. αἶ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο
θυέλλῃ
- 55 αὐτίς ἐπ' Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ'
ἑταῖροι.
"ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ
ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ,
αἰψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ
νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ
ποτῆτος,
δὴ τότε ἔγὼ κήρυκά τ' ὀπασσάμενος
καὶ ἑταῖρον
- 60 βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ'
ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ καὶ οἴσι
- Ἀπ' τὴν Τρωάδα θησαυροὺς πολλοὺς κι
ῶραιους φέρνει,
κι ἐμεῖς, ποὺ τὸ ἴδιο κάναμε ταξίδι ὅπως
ἐκεῖνος,
γυρίζουμε στὸν τόπο μας μὲ τ' ἀδειανὰ τὰ
χέρια.
Καὶ τώρα δὲς τί ὁ Αἴολος τοῦ χάρισε γιὰ
ἀγάπη·
ἄς πᾶμε κι ἄς κοιτάξουμε τί νὰ 'ναι τάχα
ἐτοῦτα,
πόσο χρυσάφι μὲς στ' ἀσκή καὶ πόσο ἀσήμι
φέρνει."
- Εἶπαν, καὶ νίκησε ἡ κακὴ βουλή μὲς
στοὺς συντρόφους.
Λῦσαν τ' ἀσκή, καὶ ξέσπασαν παντῆς
λογῆς ἀνέμοι,
καὶ στρόβιλος τοὺς τράβηξε μακριὰ ἀπὸ
τὴν πατρίδα
στὰ πέλαγα, καὶ κλαίγανε· κι ἐγὼ ξυπνῶ
καὶ βλέπω,
καὶ μοναχός μου ἀνάδευα μέσα στὸν ἄξι
νοῦ μου,
γιὰ ἀπὸ τὸ πλοῖο νὰ ριχτῶ καὶ νὰ χαθῶ
στὸ κῦμα,
γιὰ νὰ ὑποφέρω ἀμίλητα καὶ ζωντανός νὰ
μείνω.
Κι εἶπα νὰ μείνω ζωντανός, καὶ στὸ καράβι
μέσα
κοιτόμουν ὀλοσκέπαστος· καὶ στὸ νησί τοῦ
Αἰόλου
- οἱ ἀνέμοι μᾶς ξανάσπρωξαν, κι οἱ ἄλλοι
ἀναστενάζαν.
Βγήκαμε τότες, πήραμε νερό, κι ἡ
συντροφιά μου
καθίσαν κι ἔφαγαν κοντὰ στὰ γλήγορα
καράβια.
Κι ἀπὸ φαγὶ κι ἀπὸ πιετὸ σὰ χόρτασε ἡ
καρδιά μας,
πήρα μαζί μου κήρυκα, κι ἀπ' τοὺς
συντρόφους ἕναν,
κι ὡς τοῦ Αἰόλου πήγαμε τὰ ξακουστὰ
παλάτια·
τὸν ἠῦρα καὶ τρωγόπινε μὲ σύγκοιτη καὶ

τέκεσσιν.

ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν
ἐπ' οὐδοῦ
ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνά θυμὸν ἐθάμβεον ἔκ
τ' ἐρέοντο·

"ὡς ἦλθες, Ὀδυσσεῦ; τίς τοι κακὸς
ἔχραε δαίμων;

65 ἦ μὲν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ'
ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἴ πού τοι
φίλον ἐστίν·

"ὡς φάσαν, αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον
ἀχνύμενος κῆρ·

"ἄσάν μ' ἔταροί τε κακοὶ πρὸς τοῖσί τε
ὑπνος

σχέτλιος. ἀλλ' ἀκέσασθε, φίλοι·
δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν·

70 "ὡς ἐφάμην μαλακοῖσι καθαπτόμενος
ἐπέεσσιν,
οἱ δ' ἄνεω ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἠμείβετο
μύθῳ·

"ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε
ζώντων·

οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ'
ἀποπέμπειν
ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται
μακάρεσσιν·

75 ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος
τόδ' ἰκάνεις·

"ὡς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα
στενάχοντα.

ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι
ἦτορ.

τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης
ἀλεγεινῆς
ἡμετέρη ματίη, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο
πομπή.

80 ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε
καὶ ἡμαρ,

ἐβδομάτη δ' ἰκόμεσθα Λάμου αἰπὺν
πτολίεθρον,

Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι
ποιμένα ποιμὴν

τέκνα.

Ἄμα ἦρθαμε, καθίσαμε κοντὰ στοῦς
παραστάτες,
πὰς στὸ κατώφλι· ἀπόρησαν αὐτοὶ καὶ μὲ
ρωτοῦσαν·

"ὡς ἦρθες ; τί κακοτυχιά σέ βρῆκε, ὦ
Ὀδυσσεά ;

Πρόθυμα ἐμεῖς σέ στείλαμε στῆς γῆς σου
τὰ λημέρια,
καὶ στὰ παλάτια, κι ὅπου ἀλλοῦ
λαχτάραγε ἡ καρδιά σου."

Εἶπαν κι ἐγὼ ἀποκρίθηκα μὲ τὴν ψυχὴ
θλιμμένη·

"Κακοὶ συντρόφοι μ' ἔβλαψαν, κι ὑπνος
σκληρὸς ἀντάμα·

μὰ ἐσεῖς πού δύναμη ἔχετε, γλυτῶστε μας,
ὦ φίλοι."

Μὲ τέτοια λόγια μαλακὰ τοὺς μίλησα,
μὰ ἐκεῖνοι
ἄλλαοι μείνανε ὅλοι τους, κι ἀπάντησε ὁ
πατέρας·

"Γκρεμίσου, κακορίζικε, μεμιάς ἀπ' τὸ
νησί μου·

καλὸ δὲν τό 'χω νὰ δεχτῶ καὶ νὰ
ξεπροβοδώσω

ἄνθρωπο πού οἱ μακαριστοὶ θεοὶ τὸν
κατατρέχουν.

Γκρεμίσου, τὶ θεῶν ὀργή σ' ἔχει ὡς ἐδῶ
σταλμένο,"

Εἶπε, καὶ μ' ἔδιωξε ἀπ' ἐκεῖ κι ἐγὼ
βαριοθλιβόμουν.

Καὶ βγήκαμε ἀρμενίζοντας μὲ τὴν καρδιά
καημένη.

Καὶ μὲ σκιαγμένο οἱ ἄντρες νοῦ βαριά
λαμνοκοποῦσαν,
τοῦ κάκου, τὶ δὲ φαίνονταν τοῦ γυρισμοῦ ἢ
ἐλπίδα.

Ἐξ ἕξι μέρους ἀρμενίζαμε νύχτα καὶ μέρα τὸ
ἴδιο,

στὶς ἑπτὰ μέρες φτάνουμε στῆς Λάμος τ'
ὠριο κάστρο,

στὴν ἀψηλὴ Τηλέπυλο, τῶ Λαιστρυγόνων
χώρα,

ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων
 ὑπακούει.
 ἔνθα κ' ἄυπνος ἀνήρ δοιοὺς ἐξήρατο
 μισθοὺς,
 85 τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυφα
 μῆλα νομεύων·
 ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἡματός εἰσι
 κέλευθοι.
 ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἦλθομεν, ὄν
 πέρι πέτρῃ
 ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς
 ἀμφοτέρωθεν,
 ἀκταὶ δὲ προβλήτες ἐναντία
 ἀλλήλησιν
 90 ἐν στόματι προύχουσιν, ἀραιὴ δ'
 εἴσοδος ἐστίν,
 ἔνθ' οἷ γ' εἴσω πάντες ἔχον νέας
 ἀμφιελίσσας.
 αἰ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο
 δέδεντο
 πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά
 γ' ἐν αὐτῷ,
 οὔτε μέγ' οὔτ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ
 γαλήνῃ·
 95 αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα
 μέλαιναν,
 αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρῃς ἐκ πείσματα
 κατὰ τὴν ἄκρῃ, καὶ ἔδεσα στοὺς βράχους τὰ
 δήσας·
 ἔστην δὲ σκοπιῆν ἐς παιπαλόεσσαν
 ἀνελθὼν.
 ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν
 φαίνετο ἔργα,
 καπνὸν δ' οἶον ὀρῶμεν ἀπὸ χθονὸς
 αἰσσοῦντα.
 100 δὴ τότε ἐγὼν ἐτάρους προΐειν
 πεύθεσθαι ἰόντας,
 οἳ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον
 ἔδοντες,
 ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἄμ'
 ὀπάσσας.
 οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ἧ περ
 ἄμαξαι
 ἄστυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον
 πού βοσκὸς μπαίνει καὶ βοσκὸ πού βγαίνει
 συντυχαίνει.
 Ἄγρυπνος ἄνθρωπος μιστοὺς δυὸ ἐκεῖ
 μποροῦσε νά 'χη,
 τὸν ἕναν βόδια βόσκοντας, καὶ ἀρνιὰ λευκὰ
 τὸν ἄλλον
 τί οἱ δρόμοι βρίσκονται κοντὰ τῆς νύχτας
 καὶ τῆς μέρας.
 Στ' ὄριο λιμάνι μπήκαμε πού βράχοι τὸ
 τειχίζου
 τετράψηλοι καὶ ἀπὸ τῆ μιὰ πλευρὰ καὶ ἀπὸ
 τὴν ἄλλη,
 καὶ ἄκρες προβάλλουν πεταχτὲς ἀντίκρου ἢ
 μιὰ τῆς ἄλλης
 στὴ θάλασσα, καὶ εἶναι στενὸ τοῦ λιμανιοῦ
 τὸ ἔμπα·
 κεῖ μέσα φέρανε ὅλοι τους τὰ δίπλωρα
 καράβια.
 Κοντὰ κοντὰ τὰ δέσανε μὲς στὸ βαθιὸ
 λιμιώνα,
 τί κῦμα ἐκεῖ δὲ φούσκωνε μικρὸ μήτε
 μεγάλο,
 παρὰ γαλήνῃ ἀπλώνονταν ὀλόλευκη
 παντοῦθε.
 Ἐγὼ μονάχος ἄραξα τὸ μαῦρο πλοῖο μου
 ἔξω
 κατὰ τὴν ἄκρῃ, καὶ ἔδεσα στοὺς βράχους τὰ
 παράγγια,
 καὶ ἀνέβηκα καὶ στάθηκα στ' ἀψήλου ν'
 ἀγναντέψω·
 μὰ μήτε ἀντρῶνε φαίνονταν μήτε βοδιῶν
 σημάδια,
 μόνε καπνὸ ἀγναντεύαμε καὶ ἀνέβαινε ἀπὸ
 χάμου.
 Τότες συντρόφους ἔστειλα νὰ πᾶνε καὶ νὰ
 μάθουν
 τί λογιῆς ζοῦν σ' αὐτὴ τῆ γῆς σιταροφάγοι
 ἀνθρῶποι·
 διάλεξα δυὸ, καὶ κήρυκα τοὺς ἔδωσα γιὰ
 τρίτο.
 Καὶ αὐτοὶ τὸ δρόμο πήρανε τὸν ἴσιο, πού τ'
 ἀμάξια
 στὴ χώρα ἀπ' τ' ἀψηλὰ βουνὰ τὰ ξύλα

- ὕλην,
 105 κούρη δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος
 ὑδρευούση,
 θυγατέρ' ἰφθίμη Λαιστρυγόνος
 Ἀντιφάταο.
 ἢ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσετο
 καλλιρέεθρον
 Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ
 φέρεσκον·
 οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον ἕκ τ'
 ἐρέοντο
 110 ὅς τις τῶνδ' εἶη βασιλεὺς καὶ οἴσιν
 ἀνάσσοι·
 ἢ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν
 ὑπερεφές δῶ.
 οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν
 δὲ γυναῖκα
 εὖρον, ὅσῃν τ' ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ'
 ἔστυγον αὐτήν.
 ἢ δ' αἰψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν
 Ἀντιφατῆα,
 115 ὄν πόσιν, ὅς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν
 ὄλεθρον.
 αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἐτάρων ὠπλίσσατο
 δεῖπνον·
 τῶ δὲ δύ' αἶξαντε φυγῆ ἐπὶ νῆας
 ἰκέσθην.
 αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοῆν διὰ ἄστεος· οἱ δ'
 αἰόντες
 φοίτων ἰφθιμοὶ Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν
 ἄλλος,
 120 μυριοὶ, οὐκ ἄνδρεσσιν ἑοικότες, ἀλλὰ
 Γίγασιν.
 οἳ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι
 χερμαδίοισιν
 βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ
 νῆας ὀρώρει
 ἀνδρῶν τ' ὀλλυμένων νηῶν θ' ἅμα
 ἀγνυμενάων·
 ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα
 φέροντο.
 125 ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος
 πολυβενθέος ἐντός,

κατεβάζαν.
 Κόρη ἀνταμώνουν πού ἔπαιρνε νερό ἀπ' τὴ
 χώρα ἀπόξω,
 τοῦ Λαιστρυγόνα βασιλιᾶ τὴ ζουλεμένη
 κόρη.
 Στὴν Ἀρτακία κατέβαινε, τὴν
 κρουσταλλένια βρούση,
 πού φέρνανε ἀπ' ἐκεῖ νερό στὴ χώρα·
 αὐτοῦ σταθῆκαν,
 τῆς μίλησαν, καὶ ρώτηξαν ποιὸς νὰ 'τανε
 τοῦ τόπου
 ὁ βασιλιάς, καὶ τάχα ποιούς ὄριζε αὐτὸς
 ἀνθρώπους.
 Κι ἐκείνη εὐτὺς τοὺς ἔδειξε τὰ σπίτια τοῦ
 γονιοῦ της.
 Καὶ βρῆκαν τὴ γυναῖκα του μὲς στὰ τρανὰ
 παλάτια,
 σὰν κορφοβούνη θεόρατη, κι ἡ ὄψη της
 τρομάρα.
 Φωνάζει αὐτὴ ἀπ' τὴν ἀγορὰ μεμιάς τὸν
 Ἀντιφάτη,
 τὸν ἄντρα της, κι αὐτὸς φριχτὸ ξολοθρεμὸ
 ποθώντας,
 ἀρπάζει κάνει δεῖπνο του τὸν ἕν' ἀπ' τοὺς
 συντρόφους.
 Οἱ ἄλλοι οἱ δυὸ πετάχτηκαν καὶ δρόμο στὰ
 καράβια.
 Τότες ἐκεῖνος χούγιαξε στὴ χώρα, κι οἱ
 ἀντρειωμένοι
 οἱ Λαιστρυγόνες χούμιξαν ὀλοῦθε σὰν
 ἀκοῦσαν,
 ἀρίθμητοι, καὶ μοιάζανε Γίγαντες, κι ὄχι
 ἀνθρώποι.
 Πέτρες, ἑνὸς ἀντρὸς φορτιὸ τὴν καθεμιᾶ,
 τινάζαν
 ἀπὸ τὰ βράχια, κι ἔφερναν ἀχὸ στὰ πλοῖα
 μεγάλο,
 τί οἱ ναῦτες ξολοθρεύονταν καὶ τὰ
 καράβια σπάζαν.
 Σὰν ψάρια τοὺς καμάκιζαν κι ἄθλιο φαγὶ
 τοὺς κάναν.
 Κι ὅσο ἀφανίζονταν αὐτοὶ μὲς στὸ βαθιὸ
 λιμῶνα,

- τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος
παρὰ μηροῦ
τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς
κυανοπρήριοιο.
αἶψα δ' ἐμοῖς ἐτάροισιν ἐποτρύννας
ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης, ἴν' ὑπέκ κακότητα
φύγοιμεν·
- 130 οἱ δ' ἄλλα πάντες ἀνέροισιν, δεισαντες
ὄλεθρον.
ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας
φύγε πέτρας
νηὺς ἐμή· αὐτὰρ αἰ ἄλλαι ἀολλέες
αὐτόθ' ὄλοντο.
"ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν
ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους
ὀλέσαντες ἐταίρους.
- 135 Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ'
ἔναιε
Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς
αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου
Ἥελίοιο
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε
παῖδα.
- 140 ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηὶ κατηγαγόμεσθα
σιωπῆ
ναύλοχον ἐς λιμένα, καὶ τις θεὸς
ἠγεμόνευεν.
ἔνθα τότε ἔκβάντες δύο τ' ἤματα καὶ
δύο νύκτας
κείμεθ' ὁμοῦ καμάτω τε καὶ ἄλγεσι
θυμὸν ἔδοντες.
ἄλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἤμαρ εὐπλόκαμος
τέλεσ' Ἥως,
- 145 καὶ τότε ἔγὼν ἐμὸν ἔγχος ἐλών καὶ
φάσγανον ὄξυ
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήιον ἐς
περιωπήν,
εἶ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπήν τε
- ἐγὼ τὸ κοφτερὸ σπαθὶ τραβῶ ἀπὸ τὸ
πλευρὸ μου,
καὶ κόβω τὰ πρυμόσκοινα τοῦ μαύρου
καραβιοῦ μου.
Νὰ πέσουν τότες στὸ κουπὶ προστάζω τοὺς
συντρόφους,
τὸ χάρο νὰ ξεφύγουμε· κι αὐτοὶ καθίζουν
ὄλοι,
κι ἀναταράζουν τὰ νερὰ μὲ φόβο καὶ
τρομάρα.
Φεύγει ἀπ' τοὺς βράχους μιὰ χαρὰ τοὺς
κρεμαστούς, καὶ βγαίνει
στὴ θάλασσα τὸ πλοῖο μου· τ' ἄλλα
χαθῆκαν ὄλα.
Καὶ πλέγαμε βαριόψυχοι, πὺν ἂν κι
ἤμαστε σωσμένοι
τόσους συντρόφους χάσαμε καλοὺς κι
ἀγαπημένους.
Στὴν Αἶα τότες ἤρθαμε, νησὶ πὺν
κατοικοῦσε
ἢ Κίρκη, ἢ ὠριόμαλλη θεά, κι ἢ
ἀνθρωπολαλοῦσα,
τοῦ Αἰήτη τοῦ κακόβουλου ἢ φοβερῆ
αὐταδέρφη.
Γονιοὶ τους καὶ τῶν δυονῶν ὁ φωτιστὴς ὁ
Ἥλιος
κι ἢ Πέρση, πὺν τοῦ Ὠκεανοῦ παινιόταν
θυγατέρα.
Ἐκεῖ τὸ ἀράξαμε σιγὰ στὴν ἄκρη τὸ
καράβι,
μὲς σὲ λιμάνι ἀπάνεμο, καὶ θεὸς μᾶς
ὀδηγοῦσε.
Βγήκαμε τότες μείναμε δυὸ μέρες καὶ δυὸ
νύχτες,
τὶ ὁ ἀποσταμὸς τὴν ἔτρωγε κι ὁ πόνος τὴν
καρδιά μας.
Τὴν τρίτη σὰ μᾶς ἔφερε τὴ μέρα ἢ
χρυσουγούλα,
πήρα τὸ κοφτερὸ σπαθὶ καὶ τὸ κοντάρι
τότες,
κι ἀπ' τὸ καράβι κίνησα κι ἀνέβηκα τ'
ἀψήλου,
ἴσως κι ἀνθρώπων ἔργα ἰδῶ κι ἀκούσω τὴ

- πυθοίμην.
 ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν
 ἀνελθῶν,
 καί μοι εἰσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς
 εὐρυοδείης,
 150 Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ
 καὶ ὕλην.
 μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ
 κατὰ θυμὸν
 ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα
 καπνόν.
 ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον
 εἶναι,
 πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα
 θαλάσσης
 155 δεῖπνον ἐταίροισιν δόμεναι προέμεν τε
 πυθέσθαι.
 ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιῶν νεὸς
 ἀμφιελίσσης,
 καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μῶνον
 ἐόντα,
 ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς
 ὁδὸν αὐτὴν
 ἦκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήμεν ἐκ
 νομοῦ ὕλης
 160 πióμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος
 ἠελίοιο.
 τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν
 μέσα νῶτα
 πληῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον
 ἐξεπέρησε,
 κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ'
 ἔπτατο θυμός.
 τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἐξ
 ὠτειλῆς
 165 εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ
 γαίῃ
 εἶασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπας τε
 λύγους τε,
 πεῖσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, εὐστρεφὲς
 ἀμφοτέρωθεν
 πλεξάμενος συνέδησα πόδας δεινοῖο
 πελώρου,
 λαλιά τους.
 Σὲ βράχου στάθηκα κορφή, κι ἀγνάντια
 μου τηρώντας,
 ἀπ' τὴν ἀπλόχωρη τὴ γῆς καπνὸ θωρῶ καὶ
 βγαίνει,
 μέσ' ἀπ' τὰ δάση τὰ πυκνὰ, στῆς Κίρκης τὰ
 παλάτια.
 Καὶ τότες συλλογιόμουνα κι ἀνάδευα στὸ
 νοῦ μου,
 ἐκεῖ πού μαῦρο εἶδα καπνὸ νὰ πάγω καὶ
 νὰ μάθω.
 Κι αὐτὸ μοῦ φάνη πιὸ σωστό· νὰ σύρω
 πρῶτα κάτου
 στὸ γοργὸ πλοῖο καὶ φαγὶ νὰ δώσω τῶ
 συντροφῶν,
 κι ἀπὲ νὰ στείλω μέρος τους νὰ πᾶνε καὶ
 νὰ μάθουν.
 Ὅτι ἔφτανα πρὸς τὸ γυρτὸ καράβι, λὲς καὶ
 κάποιος
 θεὸς νὰ μὲ σπλαχνίστηκε τὸν ἔρμο, κι ἓνα
 λάφι
 μοῦ στέλνει ἀψηλοκέρατο, παχύ, στὸ
 δρόμο ἀπάνω,
 πὸν ἀπὸ τοῦ δάσου τὴ βοσκή κατέβαινε
 στὸ ρέμα
 νὰ ξεδιψάση, πὸν τοῦ ἡλιοῦ ἢ πυράδα τὸ
 'χε ἀνάψει.
 Κεῖ πὸν ἔβγαινε, τὸ βάρεσα στὸ
 ραχοκόκκαλο του,
 κι ἀπὸ τὴν ἄλλη πέρασε τὸ χάλκινο
 κοντάρι.
 Πέφτει βογγώντας καταγῆς, καὶ πέταξε ἠ
 πνοή του.
 Τὸ πάτησα, κι ἀπ' τὴν πληγὴ τραβώντας τὸ
 κοντάρι,
 τὸ στρώνω χάμου, καὶ σκοινὶ μὲ λυγαριὲς
 καὶ βοῦρλα
 ὡς μιὰν ὄργυιὰ σὰν ἔστριψα, μὲ τέχνη ἀπ'
 ἄκρη ὡς ἄκρη,
 καλόδεσα τοῦ θεότρανου τοῦ ζῶου μαζὶ τὰ
 πόδια,
 καὶ στὸ καράβι τὸ 'φερα ἀπ' το σβέροκο
 φορτωμένος

βῆν δὲ καταλοφάδεια φέρων ἐπὶ νῆα
μέλαιναν
170 ἔγχει ἔρειδόμενος, ἐπεὶ οὐ πως ἦεν ἐπ'
ᾧμου
χειρὶ φέρειν ἑτέρη· μάλα γὰρ μέγα
θηρίον ἦεν.
κάδ' δ' ἔβαλον προπάροιθε νεός,
ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα
ἕκαστον·
"ὦ φίλοι, οὐ γὰρ πω καταδυσόμεθ'
ἀχνύμενοί περ
175 εἰς Αἶδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ
ἐπέλθῃ·
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηὶ θεῶν βρωσίς τε
πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα
λιμῶ."
"ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι
πίθοντο,
ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἀλὸς
ἀτρυγέτοιο
180 θῆσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα
θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι
ὀφθαλμοῖσιν,
χειρὰς νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα
δαῖτα.
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον
καταδύντα
ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ
μέθυ ἠδύ·
185 ἦμος δ' ἠέλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας
ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
καὶ τότε ἔγων ἀγορῆν θέμενος μετὰ
πᾶσιν ἔειπον·
"κέκλυτέ μεν μύθων, κακὰ περ
πάσχοντες ἑταῖροι·
190 ὦ φίλοι, οὐ γὰρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος

μὲ τὸ κοντάρι ἀκούμπισμα, τὶ ἀλλιῶς δὲ θὰ
δυνόμουν
μὲ τὸ ἓνα χέρι νὰ βαστῶ τέτοιο θεριὸ στὸν
ᾧμο.
Μπρὸς στὸ καράβι τὸ 'ριξα, καὶ σήκωσα
τοὺς φίλους,
καθένα τους σιμώνοντας καὶ
καλοπιάνοντας τους·

"Ἄν καὶ θλιβόμαστε, παιδιά, δὲν
κατεβαίνουμε ὅμως
στοῦ Ἄδη ἀκόμα τοὺς βυθοὺς πρὶν ἔρθῃ ἡ
μαύρη ἡ ὥρα.
Ἐλᾶτε, κι ὅσο βρίσκεται στὸ πλοῖο μας
φαγοπότι,
ἄς θυμηθοῦμε τὸ φαῖ, κι ἄς μὴ μᾶς δέρνη ἡ
πεινα."

Εἶπα, κι αὐτοὶ μ' ἀκούσανε, ξεσκεπασαν
τὰ μάτια,
κι ἀπάνου στὴν ἀκρογιαλιὰ θαμάζανε τὸ
λάφι,
κεῖνο τὸ θεότρανο θεριό. Σὰν τό εἶδαν καὶ
χαρῆκαν,
χεροنيφτῆκαν κι ἔστρωσαν ἀρχοντικὸ
τραπέζι.
Καὶ τότε ἐκεῖ καθόμασταν ὅλημερα ὡς τὸ
γέγραμα,
μ' ἄσωστο κρέας, μὲ γλυκὸ κρασί
φαγοποτώντας·
μὰ ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε κι ἀπλώθηκε
σκοτάδι,
τότες κι ἐμεῖς πλαγιάσαμε στὸ περιγιάλι
ἀπάνω.

Ἐφεξ' ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
κι ὅλους σὲ σύναξη ἔφερα, καὶ μίλησά τους
κι εἶπα·

"Ὅσος κι ἂν εἶναι ὁ πόνος σας, συντρόφοι,
ἀκούσετέ με.

Ποῦ 'ναι ἡ αὐγὴ δὲν ξέρουμε, καὶ ποῦ 'ναι

οὐδ' ὄπη ἠώς, οὐδ' ὄπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὄπη ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θαῖσσον εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι εἶναι. εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθῶν ¹⁹⁵ νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἔστεφάνωται· αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσση ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην· "ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο ²⁰⁰ Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος, ἀνδροφάγοιο. κλαῖον δὲ λιγέως θαλερόν κατὰ δάκρυ χέοντες· ἀλλ' οὐ γὰρ τις προῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν. "αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντα εὐκνήμιδας ἑταίρους ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα· ²⁰⁵ τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής. κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα· ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρύλοχοιο. βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὀπισθεν. ²¹⁰ εὐρον δ' ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα Κίρκης ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτω ἐνὶ χώρῳ·	τὸ σκοτάδι, καὶ ποῦ βουτάει κάτω ἀπ' τῆ γῆς ὁ φωτιστὴς ὁ Ἥλιος, καὶ πάλε ποῦ σηκώνεται· μὰ ἐλᾶτε κι ἄς σκεφτοῦμε ἂν κάποιος τρόπος βρῖσκεται· δὲ βλέπω ἐγὼ κανέναν. Ἀνέβηκα στὸ ξάγναντο ποῦ εἶναι ὄλο βράχια καὶ εἶδα, νησὶ ποῦ ἀτέλειωτα κρατοῦν πέλαα στεφανωμένο· νησὶ στρωμένο χαμηλά, μὰ ξάνοιγα στὴ μέση καπνὸ ποῦ μέσ' ἀπ' τὰ πυκνὰ τὰ δάσια ξεκινουσε." Εἶπα, κι αὐτοὺς τοὺς κόπηκε ἡ καρδιά, τι ἀνιστοροῦσαν τὰ ὅσα ὁ Λαιστρυγόνας πρὶν τοὺς ἔκαμε Ἀντιφάτης, κι ὁ ἀντροφάγος Κύκλωπας μὲ τὴ σκληρὴ τὴ γνώμη, καὶ δάκρυα ἀρχίσανε πικρὰ νὰ χύνουν καὶ νὰ κλαῖνε. Μὰ τί ὄφελος τοὺς ἔφερνε τὸ τόσο μοιρολόγι ; Τότ' ἐγὼ χώρισα σὲ δυὸ παρέες τοὺς συντρόφους, καὶ δυὸ τοὺς ἔβαλ' ἀρχηγούς· ἐγὼ στὴ μιὰ παρέα, καὶ τὸ θεόμοιαστο ὄρισα Εὐρύλοχο στὴν ἄλλη. Μέσα σὲ κράνος χάλκινο τινάξαμε τοὺς κλήρους, κι ὁ κλῆρος τοῦ τρανόψυχου τοῦ Εὐρύλοχου πετιέται. Κίνησε αὐτὸς μὲ εἰκοσιδυὸ συντρόφους, ποῦ ὅλοι κλαῖγαν, κι ἐμεῖς ποῦ πίσω μείναμε θρηνούσαμε τὸ ἴδιο. Καὶ βροῆκαν σὲ ἀνοιχτοτοπιὰ, στῆς λαγκαδιᾶς τὴ μέση, χτισμένα μὲ τὸ μάρμαρο τῆς Κίρκης τὰ παλάτια.

- ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἢ δὲ
 λέοντες,
 τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ
 φάρμακ' ἔδωκεν.
 οὐδ' οἳ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν,
 ἀλλ' ἄρα τοί γε
 215 οὐρῆσιν μακρῆσι περισσάινοντες
 ἀνέσταν.
 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἀνακτα κύνες
 δαίτηθεν ἰόντα
 σαίνωσ', αἰεὶ γάρ τε φέρει μελίγματα
 θυμοῦ,
 ὡς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερόνυχες ἢ δὲ
 λέοντες
 σαῖνον· τοὶ δ' ἔδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ
 πέλωρα.
- 220 ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς
 καλλιπλοκάμοιο,
 Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὅπι
 καλῆ,
 ἰστὸν ἐποικομένης μέγαν ἄμβροτον,
 οἷα θεᾶων
 λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα
 πέλονται.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος
 ἀνδρῶν,
 225 ὅς μοι κήδιστος ἐτάρων ἦν κεδνότατός
 τε·
 "ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποικομένη
 μέγαν ἰστὸν
 καλὸν ἀοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν
 ἀμφιμέμυκεν,
 ἢ θεὸς ἢ ἐ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα
 θᾶσσον."
 "ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δὲ φθέγγοντο
 καλεῦντες.
- 230 ἢ δ' αἰψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε
 φαιινὰς
 καὶ κάλει· οἳ δ' ἅμα πάντες αἰδρεῖσιν
 ἔποντο·
 Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, οἰσάμενος
 δόλον εἶναι.
- Βουνήσους λύκους βλέπανε τριγύρω καὶ
 λιοντάρια,
 πού τ' ἔχε ἢ Κίρκη μὲ κακὰ βοτάνια
 μαγεμένα·
 μὰ ἀπάνω τοὺς δὲ χούμιζαν, μόν' τὶς
 μακριὲς οὐρές τοὺς
 κουνώντας χοροπήδαγαν καὶ τοὺς
 καλοδεχόνταν.
 Πῶς τὰ σκυλιά, ὅταν ἔρχεται ἀπὸ τραπέζι
 ὁ ἀφέντης,
 τὸν καλοδέχονται, γλυκὰ λιγούδια
 καρτερώντας,
 ἔτσι τὰ δυνατόνυχχα λιοντάρια αὐτὰ κι οἱ
 λύκοι
 χαιρόνταν σειώντας τὴν οὐρά· μὰ ἐκεῖνοι
 φοβηθῆκαν, τέτοια θεριά παράξενα καὶ
 τρομερὰ θρώντας.
 Στῆς ὠριοπλέξουδης θεᾶς τὰ ξώθυρα
 καθίζουν,
 κι ἀκοῦν τὴν Κίρκη μέσαθε πού
 γλυκοτραγουδοῦσε,
 μεγάλο φαίνοντας πανὶ κι ἀχάλαστο, σὰν
 πού 'ναι
 τῶν θεῶν τὰ ἔργα τὰ ψιλὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
 καὶ τὰ ὄρια,
 Τότ' ὁ Πολίτης ὁ ἀρχηγός, πού ἀπ' ὅλους
 τοὺς συντρόφους
 225 μού 'τανε φίλος πιὸ πιστός, γυρίζει καὶ
 τοὺς κρένει·
 "Παιδιά, πανὶ ἐκεῖ φαίνοντας κάποια θεὰ
 ἢ γυναῖκα
 μὲ γλύκα τραγουδάει πολλή, κι ἀχολογáει
 ὁ πύργος.
 Ἄς τῆς φωνάξουμε." Κι αὐτοὶ τῆς φώναξαν
 ν' ἀκούση.
- Τρέχει στὴ θύρα τὴ λαμπρὴ κι ἀνοίγει τότε
 ἢ Κίρκη,
 καὶ τοὺς κάλει· καὶ μπήκανε χωρὶς νὰ
 στοχαστοῦνε·
 ὅμως δὲν μπῆκε ὁ Εὐρύλοχος, φοβώντας
 κάποιο δόλο.

εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε Τοὺς πῆρε καὶ τοὺς κάθισε σὲ θρόνους καὶ
 θρόνους τε, καθέδρες·
 ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι τυρὶ κι ἀλεύρια καὶ ξανθὸ μέλι τοὺς
 χλωρόν ἀναδεύει
 235 οἶνω Πραμνεῖω ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ μὲ κρασὶ Πράμνειο, κι ἔσμιξε κακόχυμα
 σίτω βοτάνια,
 φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοῖατο ποὺ πίνοντας τὴν πατρικὴ τὴ γῆς τοὺς νὰ
 πατρίδος αἴης. ξεχάσουν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' Καὶ σὰν τοὺς κέρασε, κι αὐτοὶ σὰν ἦπιαν,
 ἔπειτα τότε' ἐκείνη
 ῥάβδω πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν χτυπώντας τοὺς μὲ τὸ ραβδί τοὺς κλεῖ στὶς
 ἐέργνυ. χοιρομάντρες·
 οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε κι ἄξαφνα χοίρου κάνουνε φωνή, κορμί,
 τρίχας τε κεφάλι
 240 καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς καὶ τρίχες, καὶ μονάχα ὁ νοῦς τοὺς ἔμενε
 τὸ πάρος περ. σὰν πρῶτα.
 ὡς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο, τοῖσι δὲ Ἐκεῖ κλεισμένοι κλαίγανε, καὶ γιὰ νὰ
 Κίρκη φᾶνε ἢ Κίρκη
 πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τε βάλεν τοὺς ἔρριχνε προινόκαρπους, ἀκράνια,
 καρπὸν τε κρανεῖς βαλανίδια,
 ἔδμεναι, οἶα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ποὺ οἱ χοῖροι οἱ χαμοκύλητοι νὰ τρῶνε
 ἔδουσιν. συνηθᾶνε.
 "Εὐρύλοχος δ' αἰψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα Τότες ὁ Εὐρύλοχος γυρνάει στὸ μελανὸ
 μέλαιναν καράβι,
 245 ἀγγελίην ἐτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα νὰ πῆ τὴν ἔρμη συφορὰ ποὺ βρῆκε τοὺς
 πότμον. συντρόφους.
 οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος ἰέμενός Μὰ ὁ πόνος τὸν συνέπνιγε, καὶ λόγο δὲ
 περ, δυνόταν
 κῆρ ἄχεϊ μεγάλω βεβολημένος· ἐν δέ οἱ νὰ βγάλη, παρὰ γέμιζαν τὰ μάτια του ἀπὸ
 ὄσσε δάκρυα,
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠῖετο κι ὁ νοῦς του ἄλλο δὲν ἤξερε παρὰ τὸ
 θυμός. μοιρολόγι.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' Μὰ ἐμεῖς τότε ρωτούσαμε ὀλοένα
 ἐξερέοντες, σαστισμένοι,
 250 καὶ τότε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατέλεξεν καὶ τότες τὸν ξολοθρεμὸ μᾶς ξήγησε τῶν
 ὄλεθρον· ἄλλων
 "ἦιομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ, "Σὰν ποὺ εἶπες, ὦ Ὀδυσσεᾶ λαμπρέ,
 φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ· κινήσαμε στὰ δάσια,
 εὖρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καὶ βρήκαμε ἀνοιχτοτοπιά, στῆς
 καλὰ λαγκαδιᾶς τὴ μέση,
 ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτω ἐνὶ ποὺ ἦτανε μαρμαρόχτιστο κι ἀστραφτερὸ
 χώρῳ. παλάτι.
 ἐνθα δέ τις μέγαν ἰσθὸν ἐποιοχόμενη Ἔφαινε κάποια ἐκεῖ πανὶ καὶ

λίγ' ἄειδεν,
255 ἢ θεὸς ἢ ἐ γυνή· τοὶ δὲ φθέγγοντο
καλεῦντες.

ἢ δ' αἰψ' ἔξελθοῦσα θύρας ὤϊξε
φαιινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδρεῖσιν
ἔποντο·

αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, οἰσάμενος δόλον ὄμως ἐγὼ βαστάχτηκα φοβώντας κάποιον
εἶναι.

οἱ δ' ἅμ' αἰστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις
αὐτῶν

260 ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος
ἔσκοπίαζον·

"ὦς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος
ἀργυρόηλον
ὤμοιιν βαλόμην, μέγα χάλκεον, ἀμφὶ
δὲ τόξα·

τὸν δ' ἄψ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν
ἠγήσασθαι.

αὐτὰρ ὃ γ' ἀμφοτέρησι λαβῶν
ἐλλίσσετο γούνων

265 καὶ μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·

"μὴ μ' ἄγε κείσ' ἀέκοντα, διοτρεφές,
ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.

οἶδα γάρ, ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσει οὔτε
τιν' ἄλλον

ἄξιεις σῶν ἐτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι
θαῖσσον

φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν
κακὸν ἤμαρ·

270 "ὦς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·

Εὐρύλοχ', ἦ τοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῶδ'
ἐνὶ χώρῳ

ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ
μελαίνῃ·

αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ'
ἀνάγκη·

"ὦς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ
θαλάσσης.

275 ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνά
βήσσας

γλυκοτραγουδοῦσε,

θεὰ ἢ γυναικα· τότε αὐτοὶ φωνάξανε ν'
ἀκούση.

Τρέχει στὴ θύρα τὴ λαμπρὴ κι ἀνοίγει τους
ἐκείνη

καὶ τοὺς καλεῖ· καὶ μπήκανε χωρὶς νὰ
στοχαστοῦνε·

ὄμως ἐγὼ βαστάχτηκα φοβώντας κάποιον
δόλο.

"Ὅλοι τους χάθηκαν, καὶ πιά μὴτ' ἓνας τους
δὲ φάνη,

ἂν κι ἐγὼ καθόμουν ἐκεῖ πολλὴ ὥρα
καρτερώντας."

Αὐτὰ εἶπε, κι ἐγὼ κρέμασα τρανὸ σπαθὶ
στοὺς ὤμους

χαλκένιο, ἀσημοκάρφωτο, καὶ πῆρα τὸ
δοξάρι,

καὶ πάλι νὰ ῥθῆ πρόσταξα, τὸ δρόμο νὰ
μοῦ δείξη.

Μὰ αὐτὸς τὸ γόνα μου ἔπιασε καὶ μὲ
παρακαλοῦσε,

κι ἔτσι λαλοῦσε κλαίγοντας μὲ λόγια
φτερωμένα·

"Ἄσε μ' ἐμένα, ὦ διόθρεφτε· μὲ τὸ
στανιὸ ἐκεῖ πέρα

μὴ μὲ τραβᾶς· σοῦ λέω ἐγὼ πῶς μὴτ' ἐσὺ δὲ
θά ῥθῆς,

μῆτε θὰ φέρῃς ἄλλον· κι ἄς φύγουμ' ἀπ'
ἐδῶθε

μ' ἐτούτους, ὅσο 'ναι καιρὸς ἀκόμα νὰ
σωθοῦμε."

"Ἐτσ' εἶπε, κι ἐγὼ γύρισα κι ἀπολογία
τοῦ κάνω·

"Κάθισ' ἐσὺ, ὦ Εὐρύλοχε, σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν
τόπο,

στὸ κούφιο μαυροκάραβο κοντὰ νὰ τρῶς
νὰ πίνῃς·

ἐγὼ θὰ πάω, ἀβάσταχτη δύναμη ἐκεῖ μὲ
σπρώχνει."

Εἶπα, κι ἀπ' τὸ καράβι εὐτύς κι ἀπ' τὸ
γιαλὸ ἀνεβαίνω.

Κι ὅτι ἔμπαινα μὲς στὸ ἱερὸ λαγκάδι, καὶ
νὰ φτάσω

- Κίρκης ἴξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα στούς τρανοὺς πύργους κόντευα τῆς
δῶμα, μάγισσας τῆς Κίρκης,
ἐνθα μοι Ἑρμείας χρυσόροαπις πηγαίνοντας μ' ἀντάμωσε ὁ Ἑρμῆς ὁ
ἀντεβόλησεν χρυσοράβδης,
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ μοιάζοντας νέο πού ἀρχίζανε τὰ γένεια
ἐοικώς, του νὰ δρώνουν,
πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριστάτη πού τότες δὰ καὶ φαίνεται χαριτωμένη ἢ
ἦβη· νιότη.
- 280 ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ Κι ἐκεῖνος μὲ χερόπιασε, καὶ φώναξέ με κι
τ' ὀνόμαζε· εἶπε·
"Ἦ πῆ δὴ αὐτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας "Τί πάλε μέσα στὰ βουνὰ μόνος γυρνᾶς,
ἔρχεαι οἶος, καημένε,
χώρου αἰδρις ἐών; ἔταροι δέ τοι οἶδ' ἐνὶ τοῦ τόπου ἀνήξερος; Ἐκεῖ, μὲς στούς
Κίρκης βαθιοὺς κρυψῶνες,
ἔρχεται ὡς τε σύες πυκινοὺς τῆς Κίρκης, οἱ συντρόφοι σου σὰ χοῖροι
κευθμῶνας ἔχοντες. εἶναι κλεισμένοι.
- ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σέ "Ἡ μήπως ἔρχεσαι νὰ μπῆς καὶ νὰ τοὺς
φημι λευτερώσης;
- 285 αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ', ἐνθα Μὰ δὲ θὰ ξαναβγῆς, θαρρῶ, παρὰ κι ἐσὺ
περ ἄλλοι. θὰ μείνης.
ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ Ἐγὼ ὅμως θέλω ἀπὸ κακὸ νὰ σὲ γλυτώσω
σαώσω. τέτιο.
τῆ, τότε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς Νά· ἔμπα μ' ἐτοῦτο τὸ καλὸ βοτάνι στὰ
δῶματα Κίρκης παλάτια
ἔρχευ, ὃ κέν τοι κρατὸς ἀλάληκισιν τῆς Κίρκης, κι ἀπὸ τὴν κακὴ θὰ σὲ φυλάη
κακὸν ἦμαρ. τὴν ὥρα.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφῶια δήνεα Ὅλες τὶς μαῦρες τέχνες τῆς θὰ σοῦ τὶς πῶ
Κίρκης. ἐγὼ τῶρα.
- 290 τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα Χυλὸ θὰ φτιάξη, καὶ κακὸ βοτάνι θὰ τοῦ
σίτῳ. σμίξη,
ἀλλ' οὐδ' ὡς θέλξαι σε δυνησεται· οὐ μὰ τὸ καλὸ βοτάνι πού σοῦ δίνω, δὲ θ'
γὰρ ἐάσει ἀφήση
φάρμακον ἐσθλόν, ὃ τοι δώσω, ἐρέω δὲ νὰ πιάσουνε τὰ μάγια τῆς· τῶρ' ἄς σοῦ πῶ
ἕκαστα. καὶ τ' ἄλλα.
ὀππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάση περιμῆκεῖ Ἄμα ἔρθῃ ἡ Κίρκη μὲ μακρὸν ραβδὶ νὰ σὲ
ράβδῳ, βαρέση,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος ἀπ' τὸ πλευρό σου τράβα ἐσὺ τὸ κοφτερὸ
παρὰ μηροῦ σπαθί σου,
295 Κίρκη ἐπαῖξαι, ὡς τε κτάμεναι καὶ ρίζου τῆς σὰ νὰ ζητᾶς μ' αὐτὸ νὰ τὴ
μενεαίνων. σπαράξης,
ἢ δὲ σ' ὑποδείσασα κελήσεται Θὰ φοβηθῇ, καὶ θὰ σοῦ πῆ μαζί τῆς νὰ
εὐνηθῆναι· πλαγιάσης.
ἐνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι Τότες ἐσὺ μὴν ἀρνηθῆς μὲ τὴ θεὰ νὰ

θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύση θ' ἐτάρους αὐτόν τε
κομίση·
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν
ὄρκον ὁμόσσαι,
300 μὴ τί τοι αὐτῶ πῆμα κακὸν
βουλευσέμεν ἄλλο,
μὴ σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ
ἀνήγορα θήη·
"ὥς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον
ἀργεῖφόντης
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ
ἔδειξε.
ρίζη μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ
εἴκελον ἄνθος·
305 μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δέ
τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα
δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν
Ἵολυμπον
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα
Κίρκης
ἦια, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε
κίοντι.
310 ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς
καλλιπλοκάμοιο·
ἔνθα στάς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν
αὐδῆς.
ἢ δ' αἰψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε
φαεινὰς
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην
ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου
ἀργυροήλου
315 καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρηῆνυς ποσὶν
ἦεν·
τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέω δέπαι, ὄφρα καὶ μοῦ
ἔδωκε χυλὸν νὰ πιῶ μὲς σὲ χρυσοῦ
πίοιμι,
ἐν δέ τε φάρμακον ἦκε, κακὰ
φρονέουσ' ἐνὶ θυμῶ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ'
ἔθελξε,

σμίξης,
κι ἔτσι νὰ σὲ καλονοιαστῆ, νὰ λύση καὶ
τοὺς ἄλλους.
Μὰ πρῶτα ἄς κάμη τῶν θεῶν τὸν ὄρκο τὸ
μεγάλο,
πὼς δὲ θὰ βάλῃ ἄλλο κακὸ στὸ νοῦ της, νὰ
μὴν τύχη
κι ἅμα σὲ δὴ γυμνό, ἀντρειά καὶ δύναμη
σοῦ πάρη."
Εἶπε, καὶ τράβηξε ἀπ' τῆ γῆς ὁ
Ἄργοφονιάς βοτάνι
καὶ δίνοντάς το μοῦ ἔδειξε τὸ κάθε φυσικό
του.
Ἡ ρίζα του κατάμαυρη, τὸ λούλουδο σὰ
γάλα,
305 μῶλυ τὸ λέν οἱ ἀθάνατοι, καὶ δὲν τὸ
ξερριζώνει
ἄνθρωπος εὐκόλα· οἱ θεοὶ μποροῦν ὅμως
τὰ πάντα.
Τότες ἀνέβηκε ὁ Ἑρμῆς ἀπὸ τὸ
δεντρονήσι
στὸν ἀψηλόκορμο Ἵολυμπο, κι ἐγὼ κατὰ
τὸν πύργο
τῆς Κίρκης μὲ βαρεῖα καρδιά ξεκίνησα.
Σὰν ἦρθα,
καὶ στάθηκα στὰ πρόθυρα τῆς θεᾶς τῆς
σγουρομάλλας,
τῆς φώναξα, καὶ μ' ἄκουσε, καὶ τίς
φωτόλαμπρές της
θύρες ἀνοίγοντας αὐτὴ μὲ προσκαλοῦσε
νὰ ἔμπω·
καὶ πῆγα ἐγὼ κατόπι της μὲ ταραγμένα
στήθια.
Σὲ ἀργυροκάρφωτο θρονὶ μὲ κάθισε ἅμα
μπῆκα,
315 ὠραῖο καὶ περὶτεχνο, μ' ἄκουμποπόδι
ὀμπρός μου,
ποτήρι,
ρίχνοντας μέσα βότανα, καὶ μαῦρα
μελετώντας.
Σὰν πῆρα κι ἦπια, καὶ τῆς θεᾶς τὰ μάγια
δὲν μὲ πιάσαν,

- ῥάβδω πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζεν·
 320 ἔρχεο νῦν συμφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο
 ἑταίρων.
 "ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὄξυ ἐρυσσάμενος
 παρὰ μηροῦ
 Κίρκη ἐπήϊξα ὡς τε κτάμεναι
 μενεαίνων.
 ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε
 γούνων,
 καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 325 "τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις
 ἦδὲ τοκῆς;
 θαῦμά μ' ἔχει ὡς οὔ τι πίων τάδε
 φάρμακ' ἐθέλχθης·
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνήρ τάδε
 φάρμακ' ἀνέτλη,
 ὅς κε πῖη καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος
 ὀδόντων.
 σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσι ἀκήλητος νόος
 ἐστίν.
 330 ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν
 τέ μοι αἰεὶ
 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις
 ἀργεῖφόντης,
 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῆ σὺν νηὶ μελαίνῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θεοῦ, νῶϊ δ'
 ἔπειτα
 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα
 μιγύντε
 335 εὐνῆ καὶ φιλότῃ πεποιίθομεν
 ἀλλήλοισιν.
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
 ὦ Κίρκη, πῶς γὰρ με κέλευαι σοὶ ἦπιον
 εἶναι,
 ἦ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν
 ἑταίρους,
 αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα
 δολοφρονέουσα κελεύεις
 340 ἐς θάλαμόν τ' ἵεναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι
 ἐπὶ θάλαμόν σου, τάχα ἐκεῖ μαζί σου νὰ
 με βάρεσε με τὸ ραβδί, καὶ φώναξε με κι
 εἶπε·
 "Στὴ χοιρομάντρα ἔλα κι ἐσύ, νὰ σμίξης με
 τοὺς ἄλλους."
 Εἶπε, κι ἐγὼ τὸ κοφτερὸ τραβῶ σπαθὶ ἀπ'
 τῆ μέση,
 καὶ χύνομαι, σὰ νὰ 'θελα μ' αὐτὸ νὰ τῆ
 σπαράξω.
 Ἔσκουξε αὐτῆ, καὶ σκύβοντας τὰ γόνατά
 μου πιάνει
 καὶ κλαίγονταν καὶ μοῦ 'κρενε με λόγια
 φτερωμένα·
 "Ποιὸς εἶσ' ἐσύ, κι ὁ τόπος σου, καὶ ποιά
 τὰ γονικά σου;
 Παράξενο, βοτάνια μου νὰ πιῆς, καὶ νὰ
 μὴν πιάσουν.
 Ἄλλος θνητὸς δὲ βάσταξε κανένας ὡς τὰ
 τώρα,
 μιὰς κι ἦπие, κι ἀπ' τὰ χεῖλη του περάσαν
 τὰ πιστά μου.
 Μὰ ἐσένα ὁ νοῦς σου ἀμάγευτος στὰ
 σωθικά σου μνήσκει.
 Ἀλήθεια ὁ πολυσόφιστος ἐσὺ Ὀδυσσεύς
 θά 'σαι,
 πὺν ὁ χρυσοράβδης πάντα Ἐρμῆς μοῦ τό
 'λεγε πῶς θά 'ρθῆ,
 ἀπὸ τὴν Τροία γυρίζοντας με τὸ γοργὸ
 καράβι.
 Μὲς στὸ φηκάρι τὸ σπαθὶ ξανάβαλέ μου,
 κι ἔλα
 νὰ πᾶμε στὸ κρεβάτι μου μαζί ν'
 ἀγκαλιαστοῦμε,
 καὶ στῆς ἀγάπης τὰ φιλιὰ νὰ βροῦμε
 μπιστοσύνη."
 Αὐτὰ σὰ μίλησε ἡ θεά, γυρίζω καὶ τῆς
 κρένω·
 "ὦ Κίρκη, πῶς ζητᾶς ἐγὼ νὰ σοῦ φερθῶ με
 γλύκα,
 πὺν χοίρους στὰ παλάτια σου τοὺς φίλους
 μου ἔχεις κάμει,
 κι ἐμένα ἐδῶ κρατώντας με πονηρευτὰ
 καλεῖς με

εὐνής,
 ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ
 ἀνήνορα θήης.
 οὐδ' ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλοιμι τεῆς
 ἐπιβήμεναι εὐνής,
 εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον
 ὁμόσσαι
 μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν
 βουλευσέμεν ἄλλο.'
 345 "ὡς ἐφάμην, ἢ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν, ὡς
 ἐκέλευον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσέν τε τελευτήσεν τε
 τὸν ὄρκον,
 καὶ τότε γὰρ Κίρκης ἐπέβην
 περικαλλέος εὐνής.
 "ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ
 μεγάροισι πένοντο
 τέσσαρες, αἶ οἱ δῶμα κάτα δρηστειραι
 ἔασι·
 350 γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων
 ἀπό τ' ἀλσέων
 ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἳ τ' εἰς ἄλαδε
 προρέουσι.
 τάνων ἢ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα
 καλὰ
 πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένευθε δὲ λίθ'
 ὑπέβαλλεν·
 ἢ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε
 τραπέζας
 355 ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια
 κάνεια·
 ἢ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον
 ἐκίρνα
 ἢ δὴν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια
 κύπελλα·
 ἢ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ
 ἀνέκαιε
 πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ ἰαίνετο δ'
 ὕδωρ.
 360 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσειεν ὕδωρ ἐνὶ ἥνοπι
 χαλκῷ,
 ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα λό' ἐκ τρίποδος
 μέγαλοιο,
 πλαγιάσω,
 κί ἔτσι, σὰ γυμνωθῶ, ἀντρεῖα καὶ δύναμη
 μου πάρης;
 Μὰ ἐγὼ πᾶς στὸ κρεβάτι σου δὲ δέχομαι
 ν' ἀνέβω,
 ἂ δὲν θελήσης, ὦ θεά, βαρὺ νὰ κάμης
 ὄρκο,
 πῶς ἄλλο ἀγνάντια μου κακὸ στὸ νοῦ σου
 δὲ θὰ βάλῃς."

Εἶπα, κί αὐτὴ μου ὀρκίστηκε καθὼς ἐγὼ
 ζητοῦσα.
 Κί ἄμα τὸν ὄρκον ἄμωσε καὶ πῆρε ὁ ὄρκος
 τέλος,
 τότες ἀπάνω στ' ὄριο τῆς ἀνέβηκα
 κρεβάτι,
 Ὡς τόσο συγυρίζανε μὲς στὰ παλάτια οἱ
 βάγιες.
 Τέσσερες ἦταν, κί εἶχανε τῶν παλατιῶν
 τὴν ἔννοια·
 ἀπὸ βρυσούλες καὶ δεντρὰ τὴ φύτρα τους
 κρατοῦσαν,
 κί ἀπ' τὰ ποτάμια τὰ ἱερὰ ποὺ στοὺς
 γιαλοὺς κυλιοῦνται.
 Μιὰ σκέπαζε ὅλα τὰ θρονιά μὲ
 πορφυρένιες σκέπες,
 πανώριες, μὲ ἀποκάτουθε λινόφαντα
 ἀπλωμένα·
 τραπέζια ἢ ἄλλη ἀσημωτὰ μπρὸς στὰ
 θρονιά τραβοῦσε,
 κί ἀπάνω τους ἀράδιαζε χρυσόπλεχτα
 πανέρια·
 ἢ τρίτη μέσα στ' ἀργυρὸ ἀνακάτωνε
 κροντήρι
 γλυκὸ κρασί, καὶ μοίραζε μαλαματένια
 τάσια·
 καὶ φέρνει ἢ τέταρτη νερὸ, καὶ τίς φωτιὲς
 ἀνάβει
 κάτου ἀπὸ τρίποδα τρανό, καὶ τὸ νερὸ
 ζεσταίνει.
 Καὶ τὸ νερὸ σὰν ἔβρασε στ' ἀστραφτερὸ
 λεβέτι,
 τὸ πῆρε, σὺχλιο τό 'καμε, καλόδεχτο νὰ
 γίνη,

- θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ καὶ βάζοντάς με σὲ λουτρό, περνάει
 ὤμων, κεφάλι κι ὠμούς,
 ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον καὶ τῆ βαρειὰ τὴν κούραση σηκώνει ἀπ' τὸ
 εἶλετο γυίων. κορμί μου.
 αὐτὰρ ἐπεὶ λουσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' Σὰ μ' ἔλουσε καὶ μ' ἄλειψε μὲ τὸ παχὺ τὸ
 ἐλαίω, λάδι,
 365 ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ καὶ μ' ὄρια χλαίνα μ' ἔντυσε καὶ μὲ χιτῶνα
 χιτῶνα, ἢ κόρη,
 εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου μὲ πῆρε καὶ μὲ κάθισε σ' ἀργυροκάρφωτη
 ἀργυροῆλου ἔδρα,
 καλοῦ δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρηῆνυς ποσὶν περιτέχνη καὶ πλουμιστή, μ' ἀκουμποπόδι
 ἦεν· ὄμπρός μου·
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόω ἐπέχευε [καὶ μπρῖκι γιὰ τὸ νίψιμο μου φέρνει τότε ἡ
 φέρουσα βάρια,
 καλῆ χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος, ὄριο, χρυσὸ καὶ χύνει μου στὴν ἀργυρῆ
 λεγένη
 370 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε γιὰ νὰ πλυθῶ, καὶ στρώνει μου τὸ
 τράπεζαν. γυαλιστὸ τραπέζι.
 σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε Σεμνὴ κελάρισσα ἔφερε ψωμί καὶ
 φέρουσα, παραθέτει,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθειῖσα, χαριζομένη κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια τῆς μου πρόσφερε
 παρεόντων. περισσῖα,]
 ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῶ δ' οὐχ καὶ νὰ γευτῶ μὲ κάλεσε· μὰ ἐγὼ δὲν
 ἦνδανε θυμῶ, μπόρουν ἦταν
 ἀλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὁ νοῦς μου ἀλλοῦ, καὶ πρόβλεπε πολλὰ
 ὄσσετο θυμός. δεινὰ ἢ ψυχὴ μου.
 375 "Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἤμενον οὐδ' Τηρώντας με νὰ κάθουμαι, καὶ χέρι νὰ
 ἐπὶ σίτῳ μὴ βάζω
 χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερόν δέ με στὸ φαῖ, παρὰ νὰ φαίνουμαι σὲ θλίψη
 πένθος ἔχοντα, βυθισμένος,
 ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα σιμώνει ἢ Κίρκη, καὶ μιλάει μὲ φτερωμένα
 προσηύδα· λόγια·
 " τίφθ' οὕτως, Ὀδυσεῦ, κατ' ἄρ' ἔζειαι "Τί κάθεσαι μαθὲς βουβός, καὶ τρῶς τὰ
 ἴσος ἀναύδῳ, σωθικά σου,
 θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἄπτεαι καὶ δὲν ἀγγίζεις μήτε φαῖ, μήτε πιοτὸ,
 οὐδὲ ποτῆτος; Ὀδυσσέα ;
 380 ἢ τινὰ που δόλον ἄλλον οἶεαι· οὐδέ τί ἢ δόλους ὑποψιάζεσαι καινούργιους ; Μὰ
 σε χορὴ κατόπι
 δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα ἀπ' τὸ βαρὺ τὸν ὄρκο μου, δὲν ἔχεις νὰ
 καρτερόν ὄρκο· φοβᾶσαι."·
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος Ἔτσ' εἶπε· καὶ γυρίζω ἐγὼ καὶ τῆς
 προσέειπον· ἀπολογιέμαι·
 ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνήρ, ὅς "Ποιὸς ἀντρας, Κίρκη, γνωστικὸς θά 'χε

ἐναίσιμος εἶη,
πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ
ποτῆτος,
385 πρὶν λύσασθ' ἐτάρους καὶ ἐν
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε
κελεύεις,
λῦσον, ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας
ἐταίρους.
"ὥς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διέκ μεγάροιο
βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ'
ἀνέωξε συφειοῦ,
390 ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν εἰκότας
ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι'
αὐτῶν
ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάστω
φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἄς
πρὶν ἔφυσε
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε
πότνια Κίρκη·
395 ἄνδρες δ' ἄψ ἐγένοντο νεώτεροι ἢ
πάρως ἦσαν,
καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες
εἰσοράασθαι.
ἔγνωσαν δέ μ' ἐκεῖνοι ἔφυν τ' ἐν χερσὶν
ἕκαστος.
πᾶσιν δ' ἴμερόεις ὑπέδου γόος, ἀμφὶ δὲ
δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε
καὶ αὐτή.
400 "ἡ δέ μευ ἄγχι σταῖσα προσηύδα διὰ
θεάων·
ἴδιογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοῆν καὶ θῖνα
θαλάσσης.
νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσετε
ἠπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσετε
ὄπλα τε πάντα·

καρδιὰ νὰ παίρνη
φαῖ ἢ πιωτὸ πρὶν τοὺς καλοὺς συντρόφους
του γλυτώση,
καὶ γλυτωμένους πρὶν τοὺς δὴ μὲ τὰ δικά
του μάτια ;
Μὰ ὀλόψυχα ἐσὺ ἂν ποθῆς νὰ πιῶ ἐδῶ καὶ
νὰ φάγω,
λῦσ' τους, νὰ δοῦν τὰ μάτια μου τ'
ἀγαπητά μου ἀδέρφια."
Εἶπε, κι ἀπ' τὰ παλάτια τῆς ἠθεᾶ
περνάει καὶ βγαίνει,
ραβδί κρατώντας, κι ἔρχεται, τὴ
χοιρομάντρα ἀνοίγει.
Τοὺς ἔβγαλε, καὶ μοιάζανε θρεφτάρια
ἐννιά χρονῶνε.
Ἀγνάντια τῆς σταθήκανε, κι ἀπὸ σιμὰ
περνώντας
ἡ Κίρκη, μ' ἄλλο βότανο τοὺς ἄλειψε ἕναν
ἕναν.
Ἀπ' τὰ κορμιά τους χύθηκαν ὅλες οἱ τρίχες
τότες,
πού 'χαν φυτρώσει μὲ τῆς θεᾶς τὸ βλαβερὸ
βοτάνι,
κι ἄνθρωποι ξαναγένηκαν καλύτεροι ἀπ'
τὰ πρῶτα,
στὴ νιότη καὶ στ' ἀνάστημα, στὴν ὁμορφιά,
στὴ χάρη,
Καὶ μὲ εἶδαν καὶ μὲ γνώρισαν, καὶ μοῦ
'πιασαν τὸ χέρι,
καὶ κλαῖγαν μὲ καρδιόπονο, καὶ μέσα στὰ
παλάτια
ἀχολογοῦσε ἡ κλάψα τους, πού ὡς κι ἠθεᾶ
λυπήθη.
Σιμὰ μου τότες στάθηκε ἡ λαμπρὴ θεὰ καὶ
μοῦ 'πε·
"Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
Ὀδυσσεᾶ,
ξεκίνα τώρα στὸ γιαλὸ καὶ στὸ γοργὸ
καράβι,
Τραβῆξτε πρῶτα στὴ στεριά τὸ πλοῖο· ἐκεῖ
μαζῶξτε
μὲς στὶς σπηλιές τὰ πράματα καὶ τ' ἄρμενα
σας ὅλα,

405 αὐτὸς δ' ἄψ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρίηρας
ἑταίρους.
"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο
θυμὸς ἀγήνωρ,
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα
θαλάσσης.
εὖρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ θοῇ ἐρίηρας
ἑταίρους
οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ
δάκρυ χέοντας.

410 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βουῶς
ἀγελαίας,
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης
κορέσωνται,
παῖσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντία· οὐδ'
ἔτι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι
ἀμφιθέουσι·
μητέρα· ὡς ἔμ' ἐκεῖνοι ἐπεὶ ἴδον
ὀφθαλμοῖσι,

415 δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα
σφίσι θυμὸς
ὡς ἔμεν, ὡς εἰ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ
πόλιν αὐτὴν
τροχεῖς Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ'
ἐγένοντο.
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα
προσηύδων·

"σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὡς
ἐχάρημεν,
420 ὡς εἰ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα
γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἐτάρων
κατάλεξον ὄλεθρον."

"ὡς ἔφην, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην
μαλακοῖς ἐπέεσσι·
ἔνθα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσομεν
ἠπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν
ὄπλα τε πάντα·

425 αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες
ἔπεσθαι,
ὄφρα ἴδηθ' ἐτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι

κι ὕστερα γύρνα φέρνοντας μαζί σου τοὺς
συντρόφους,"

Αὐτὰ εἶπε· κι ἡ ἀντρίκια μου ψυχὴ δὲν
ἔλεγε ὄχι·
καὶ πῆγα κατὰ τὸ γοργὸ καράβι στ'
ἀκρογιάλι,
καὶ βρῆκα ἐκεῖ τοὺς ἀκριβοὺς συντρόφους
στὸ καράβι,
νὰ δέρνονται καὶ νὰ θρηνοῦν ἀχνοὶ καὶ
δακρυσμένοι.

Κι ὡς τὰ μοσκάκια στὸ μαντρὶ τὴν ὥρα ποὺ
γυρίζουν
ἀπ' τὸ γρασίδι στὴν αὐλὴ χορτάτες οἱ
ἀγελάδες,
ὅλα μαζί χοροπηδοῦν μπροστά τους, ποὺ
κι ἡ στάνη
δὲν τὰ χωρεῖ, κι ἀνέπαυα γύρω στὶς μάνες
τρέχουν
μουγκρίζοντας, ἔτσι κι αὐτοὶ σὰ μ' εἶδανε
κοντὰ τους,
χουμίζανε δακρῦζοντας· καὶ φάνηκε στὸ
νοῦ τους,
σὰ νὰ ἔρθανε στὸν τόπο τους, στὸ πετρωτὸ
τὸ Θιάκι,
ἐκεῖ ποὺ γεννηθήκανε κι ἐκεῖ ποὺ
ἀνατραφῆκαν.

Θρηνώντας τότες μοῦ ἔπανε μὲ φτερωμένα
λόγια·

"Ὁ γυρισμὸς σου, ὦ διόθρεφτε, τόση
χαρὰ μᾶς δίνει,

ὄση τὸ Θιάκι ἂ βλέπαμε, τὸ ποθητὸ νησί
μας.

Καὶ τώρα πές μας τὸ χαμὸ τῶν ἄλλω μας
συντρόφων."

Καὶ τοὺς ἀπολογήθηκα μὲ μαλακὰ ἐγὼ
λόγια·

"Πρῶτα τὸ πλοῖο ἄς σύρουμε στὴ γῆς, κι
ἄς κουβαλᾶμε

μὲς στὶς σπηλιές τὰ πράματα καὶ τ' ἄρμενά
μας ὅλα·

κι ἐσεῖς μαζί μου νὰ ἔρθετε κατόπι
τοιμαστήτε,

στῆς θεᾶς τῆς Κίρκης τὰ ἱερὰ παλάτια, γιὰ

- Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ
ἔχουσιν·
"ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὤκα ἐμοῖς ἐπέεσσι
πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας
ἑταίρους·
430 καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἄ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἰμείρετε
τούτων;
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἢ κεν
ἅπαντας
ἢ σὺς ἢ ἐ λύκους ποιήσεται ἢ ἐ λέοντας,
οἷ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ
ἀνάγκη,
435 ὡς περ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον
ἴκοντο
ἡμέτεροι ἔταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἶπετ'
Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίησιν
ὄλοντο·
"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γε μετὰ φρεσὶ
μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος
παρὰ μηροῦ,
440 τῷ οἱ ἀποπλήξας κεφαλὴν οὐδάσδε
πελάσσαι,
καὶ πηῶ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλὰ
μ' ἑταῖροι
μειλιχίους ἐπέεσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν
ἄλλος·
"διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ
κελεύεις,
αὐτοῦ παρ νηὶ τε μένειν καὶ νῆα
ἔρυσθαι·
445 ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα
Κίρκης·
"ὡς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ
θαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλη παρὰ νηὶ
λέλειπτο,
- νὰ δῆτε
τοὺς φίλους ποὺ φαγοποτοῦν, τὶ ἔχουν
ἐκείνοι ἀπ' ὅλα."
Εἶπα, κι ἐκεῖνοι ἀκούσανε τὰ λόγια μου.
Ἔνας ὅμως,
ὁ Εὐρύλοχος, μοῦ μπόδιζε τοὺς ἄλλους
τοὺς συντρόφους,
καὶ φώναζε τους, κι ἔλεγε μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Ποῦ πᾶτε, ὦ κακορίζικοι, τί συφορὲς
ζητᾶτε,
καὶ θέτε νὰ μαζεύεστε στῆς Κίρκης τὰ
παλάτια,
ποὺ χοίρους θὰ μᾶς κάμη αὐτὴ καὶ λύκους
καὶ λιοντάρια,
νὰ τῆς φυλάμε τὸ λαμπρὸ παλάτι μὲ τὸ
ζόρι,
σὰν ποὺ ἔκαμε καὶ ὁ Κύκλωπας στὴ
μάντρα του ὅταν μπῆκαν
μέσα οἱ σύντροφοί μας κι αὐτὸς ὁ
ἀπόκοτος Δυσσέας,
ποὺ ἀπὸ τὴν τρέλλα του κι αὐτοὶ χαθήκανε
καὶ πᾶνε."
Εἶπε, κι ἐμένα μέσα μου μοῦ ῥθε ἔτσι νὰ
τραβήξω
ἀπ' τὸ παχὺ μου τὸ μερὶ τὴν κοφτερὴ τῆ
σπάθα,
μιά νὰ τοῦ δώσω, καὶ στὴ γῆς νὰ πέση ἢ
κεφαλὴ του,
κι ἂς ἦτανε καὶ συγγενὴς στενός μου· μὰ οἱ
συντρόφοι
μὲ κράταγαν ἀπὸ παντοῦ μιλώντας μου μὲ
γλύκα·
"Ἄς τὸν ἀφήσουμε πιά αὐτόν,
θεογέννητε, ἂν ὀρίζης,
νὰ μείνη στὸ κατάγιαλο καὶ νὰ φυλάη τὸ
πλοῖο·
κι ἐμᾶς στῆς Κίρκης τὰ ἱερὰ παλάτια
ὀδήγησέ μας."
Κι ἀπ' τὸ καράβι ἀνέβηκαν, κι ἀπ' τοῦ
γιαλοῦ τὴν ἄκρη,
καὶ πίσω μῆτ' ὁ Εὐρύλοχος δὲν ἔμεινε, μόν'
πῆγε

ἀλλ' ἔπετ'· ἔδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον κι αὐτός, γιατί φοβήθηκε τὰ τρομερά μου
 ἐνιπήν. λόγια.
 "τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἐτάρους ἐν Τοὺς ἄλλους πάλε φίλους μας μὲς στὰ
 δώμασι Κίρκη παλάτια ἢ Κίρκη
 450 ἐνδυκέως λουῖσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' τοὺς ἔλουσε, τοὺς ἄλειψε μὲ τὸ παχὺ τὸ
 ἐλαίῳ, λάδι,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλεν ἠδὲ τοὺς φόρεσε ὅλους μὲ κρουστὲς χλαμύδες
 χιτῶνας· καὶ χιτῶνες·
 δαινυμένους δ' ἐὺ πάντας ἐφεύρομεν καὶ μέσα ἐκεῖ τοὺς βρήκαμε πού τρώγανε
 ἐν μεγάροισιν. καὶ πίναν.
 οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τ' Καὶ βλέποντας καθένας τους καὶ
 ἐσάντα, νιώθοντας τὸν ἄλλον,
 κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο στενάζανε καὶ κλαίγανε, πού ἀχολογοῦσε
 δῶμα. ὁ πύργος.
 455 ἢ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα διὰ Στάθηκε ὀμπρὸς μου ἢ τρίχαρη θεὰ καὶ
 θεάων· μοῦ 'πε τότες·
 "μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα "Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
 καὶ αὐτὴ Ὀδυσσεά,
 ἡμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα μὴν κλαίτε καὶ μὴ δέρνεστε· κι ἐγὼ τὸ ξέρω
 ἰχθυόεντι, πόσα
 ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ μέσα στὶς ἄγριες θάλασσες παθήματα σας
 χέρσου. ἦρθαν,
 ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε καὶ πόσα βάσανα στὴ γῆς ἀπὸ ἀδίκους
 οἶνον, ἀνθρώπους.
 460 εἰς ὃ κεν αὐτίς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι Ἐλᾶτε τώρα στὸ φαῖ καὶ στὸ κρασί
 λάβητε, καθίστε,
 οἶον ὅτε πρῶτιστον ἐλείπετε πατρίδα ὥσπου νὰ ψυχοπιιάσουνε τὰ σπλάχνα σας,
 γαῖαν καὶ νὰ 'στε
 τρηχεῖς Ἰθάκης. νῦν δ' ἀσκελέες καὶ σὰν τότες πού τ' ἀφήσατε τὸ πετρωτό σας
 ἄθυμοι, Θιάκι,
 αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ κι ὄχι σὰν τώρα μισεροὶ καὶ
 ποθ' ὕμιν παραπονεμένοι,
 θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πού ὄλο θυμᾶστε τ' ἄπειρα φριχτὰ
 πολλὰ πέποσθε.' πλανέματά σας,
 465 "ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὐτ' ἐπεπείθετο κι ὁ νοῦς σας ἀπὸ τὰ πολλὰ δεινὰ χαρὰ δὲν
 θυμὸς ἀγήνωρ. ξέρει."
 ἐνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ λεβέντικη, τὴν ἄκουσε ἢ
 ἐνιαυτὸν ψυχὴ μας.
 ἡμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ Καὶ μείναμε γλεντίζοντας ὀλάκερο ἕνα
 μέθυ ἠδύ· χρόνο
 ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' μὲ τὰ περίσσια κρέατα καὶ τὸ γλυκὸ κρασί
 ἔτραπον ὦραι της.
 μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα Μὰ ὁ χρόνος σάνε γύρισε μὲ τῶ μηνῶν τὸ

μακρὰ τελέσθη,
 470 καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρήρηες κι οἱ μέρες μεγαλώνανε, τότε οἱ καλοὶ
 ἑταῖροι· συντρόφοι
 "δαίμονι', ἤδη νῦν μιμνήσκειο πατρίδος μὲ πήρανε παράμερα καὶ μίλησαν καὶ μοῦ
 αἴης, 'παν·
 εἶ τοι θέσφατόν ἐστι σωθῆναι καὶ "Καιρὸς πιά τὴν πατρίδα μας νὰ
 ἰκέσθαι θυμηθῆς, καημένε,
 οἶκον ἐς ὑπόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γραφτό σου ἂν εἶναι νὰ σωθῆς καὶ ν'
 γαῖαν.' ἀξιωθῆς νᾶ φτάσης
 "ὡς ἔφαν, αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο στὸ σπίτι σου τ' ὠριόχτιστο, στὴν πατρικὴ
 θυμὸς ἀγήνωρ. σου χώρα."
 475 ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον Αὐτὰ εἶπαν, καὶ ἡ λεβέντικη τοῦς
 καταδύντα ἄκουσε ψυχὴ μου,
 ἦμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ [Καὶ τότε ἐκεῖ καθόμασταν ὁλήμερα ὡς τὸ
 μέθυ ἠδύ· γέρμα,
 ἦμος δ' ἠέλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας μ' ἄσωστο κρέας, μὲ γλυκὸ κρασί
 ἦλθεν, φαγοποτώντας·
 οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα μὰ ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε κι ἀπλώθηκε
 σκιάοντα, σκοτάδι,
 αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος οἱ ἄλλοι στὰ βαθιοῖσκιωτα πλαγιάσανε
 εὐνῆς παλάτια.]
 480 γούνων ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ Κι ἐγὼ στῆς Κίρκης τὸ λαμπρὸ
 ἔκλυεν αὐδῆς· ἀνεβαίνοντας κρεβάτι,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα τὰ γόνατά της ἔπιασα καὶ τὴν
 προσηύδων· παρακαλοῦσα,
 κι ἄκουγε αὐτὴ τὰ φτερωτὰ πού τῆς
 λαλοῦσα λόγια·
 "ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἦν
 περ ὑπέστης, "ὦ Κίρκη, αὐτὸ πού μοῦ 'ταξες καιρὸς
 οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι νὰ τὸ τελέσης·
 ἔσσεται ἤδη, στεῖλε με πιά στὸν τόπο μου· τὸ λαχταρεῖ ἡ
 ψυχὴ μου,
 ἠδ' ἄλλων ἐτάρων, οἱ μευ φθινύθουσι τὸ λαχταροῦν κι οἱ φίλοι μου, πού τὴν
 φίλον κῆρ καρδιά μου τρῶνε,
 485 ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε πού σύ γε κι ὀλόγυρα μου δέρνονται κάθε ὥρα πού
 νόσφι γένηαι.' ἐσὺ λείπεις."
 "ὡς ἐφάμην, ἠ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ Αὐτὰ εἶπα, κι ἡ πανέμορφη θεὰ μοῦ
 θεάων· ἀπολογιέται·
 'διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' "Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
 Ὀδυσσεῦ, Ὀδυσσέα,
 μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῶ ἐνὶ μίμνυτε δὲ θέλω πιά νὰ μένετε μὲ τὸ στασιὸ κοντὰ
 οἴκῳ. μου.
 ἀλλ' ἄλλην χρῆ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι Ὅμως κι ἐν' ἄλλο πρῶτα ἐσεῖς θὰ κάμετε
 καὶ ἰκέσθαι ταξίδι·

- 490 εἰς Αἶδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς
 Περσεφονείης,
 ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
 μάντηος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί
 εἰσι·
 τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε
 Περσεφόνεια,
 οἷφ πεπνῦσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ αἰσσοῦσιν.·
- 495 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη
 φίλον ἦτορ·
 κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ
 νύ μοι κῆρ
 ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄραν φάος ἡελίοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενος τ'
 ἐκορέσθην,
 καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
- 500 "ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν
 ἡγεμονεύσει;
 εἰς Αἶδος δ' οὐ πῶ τις ἀφίκετο νηὶ
 μελαίνῃ·
 "ὡς ἐφάμην, ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα
 θεάων·
 ἴδιογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν'
 Ὀδυσσεῦ,
 μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηὶ
 μελέσθω,
- 505 ἰστὸν δὲ στήσας, ἀνά θ' ἰστία λευκὰ
 πετάσσας
 ἦσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο
 φέρησιν.
 ἀλλ' ὅπότε' ἂν δὴ νηὶ δι' Ὀκεανοῖο
 περήσης,
 ἔνθ' ἀκτὴ τε λάχεια καὶ ἄλσεα
 Περσεφονείης,
 μακροὶ τ' αἰγίροι καὶ ἰτέαι
 ὠλεσίκαρποι,
- 510 νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὀκεανῶ
 βαθυδίνῃ,
 αὐτὸς δ' εἰς Αἶδεω ἰέναι δόμον
- στῆς Περσεφόνης τῆς σκληρῆς καὶ στοῦ
 Ἄδη τὰ λημέρια
 θὰ πᾶτε, τὰ μελλούμενα ν' ἀκοῦστε ἀπ' τὸ
 Θηβαῖο
 τὸν Τειρεσία, τὸν τυφλὸ μάντη ποῦ ὁ νοῦς
 του ἀκόμα
 κρατιέται, τί κι ἂν πέθανε, τὴ γνώση ἢ
 Περσεφόνη
 τοῦ φύλαξε, καὶ δὲ γυρνάει σὰν ἴσκιος μὲ
 τοὺς ἄλλους."
- Αὐτὰ σὰν εἶπε, ἐμένανε ραγίστηκε ἢ
 καρδιά μου·
 καὶ στὸ κλινάρι κάθισα καὶ τό 'ριξα στὸ
 κλάμα,
 καὶ μήτε ζωὴ μήτε ἥλιου φῶς δὲν ἠθελε ἢ
 ψυχὴ μου,
 Μὰ σὰ χαμοκυλίστηκα καὶ χόρτασα τὸ
 κλάμα,
 πάλε τῆς ξαναμίλησα καὶ ρώτηξά την κι
 εἶπα·
- "Καὶ ποιὸς τὸ δρόμο αὐτὸ θὰ ρθῆ καὶ θὰ
 μᾶς δείξη, ὦ Κίρκη ;
 Δὲν πῆγε μὲ πλεούμενο κανεὶς στὸν Ἄδη
 ἀκόμα."
- Αὐτὰ εἶπα, κι ἢ πανέμορφη θεὰ μοῦ
 ἀπολογιέται·
 "Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
 Ὀδυσσεά,
 γιὰ ὀδηγητὴ μὴ νοιάζεσαι τοῦ μαύρου
 καραβιοῦ σου·
 στήσ' τὸ κατάρτι, τέντωσε τ' ἄσπρα πανιά,
 καὶ κάθου·
 θὰ σοῦ φυσῆξη μιὰ ὁ Βοριᾶς, κι ἐκεῖ τὸ
 πλοῖο θὰ φέρη,
 Μὰ τὸ βαθὺ καθὼς διαβῆς Ὀκεανὸ καὶ
 φτάσης
 στὸν ἄγριον ὄχτο καὶ στ' ἀχνὰ τῆς
 Περσεφόνης δάσια,
 μὲ τίς ἰτιές τίς ἀκαρπες καὶ τίς ψηλές τίς
 λεῦκες,
 ἄραξ' ἐκεῖ τὸ πλοῖο σου στοῦ Ὀκεανοῦ τὴν
 ἄκρη,
 καὶ στοῦ Ἄδη κίνησε νὰ πᾶς τ'

- εὐρώεντα.
 ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων
 τε ῥέουσιν
 Κώκυτός θ', ὅς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν
 ἀπορρώξ,
 πέτρῃ τε ξύνεσις τε δύω ποταμῶν
 ἐριδούπων·
 515 ἔνθα δ' ἔπειθ', ἦρωσ, χριμφθεὶς πέλας,
 ὡς σε κελεύω,
 βόθρον ὀρύξαι, ὅσον τε πυγούσιον
 ἔνθα καὶ ἔνθα,
 ἀμφ' αὐτῶ δὲ χοῆν χειῖσθαι πᾶσιν
 νεκύεσσιν,
 πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἠδέϊ
 οἴνω,
 τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιστα
 λευκὰ παλύνειν.
 520 πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ
 κάρηνα,
 ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στείραν βοῦν, ἢ τις
 ἀρίστη,
 ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ'
 ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
 Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν
 οἴῳ
 παμμέλαν', ὅς μήλοισι μεταπρέπει
 ὑμετέροισιν.
 525 αὐτὰρ ἐπὶν εὐχῆσι λίσση κλυτὰ ἔθνεα
 νεκρῶν,
 ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέξειν θῆλύν τε
 μέλαιναν
 εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι
 τραπέσθαι
 ἰέμενος ποταμοῖο ῥοάων· ἔνθα δὲ
 πολλαὶ
 ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων
 κατατεθνηῶτων.
 530 δὴ τότε ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ
 ἀνῶξαι
 μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα
 νηλεί χαλκῶ,
 ἀραχνιασμένο σπίτι,
 Ἐκεῖ ὁ Πυριφλεγέθοντας στοῦ Ἀχέροντα
 τὸ ρέμα
 κυλιέται μὲ τὸν Κωκυτὸ πού πέφτει ἀπὸ τῆ
 Στύγα,
 κι ὁ βράχος πού βαρύβροντα τὰ δυὸ
 ποτάμια σμίγουν.
 Σὰ φτάσης, ὦ ἦρωα, κοντὰ στὸν τόπο πού
 ἱστορῶ σου,
 σκάψε ὡς μιὰ πήχη λάκκο ἐκεῖ τοῦ μάκρου
 καὶ τοῦ πλάτου
 καὶ χῦσε ὀλόγυρα σταλιές στοὺς
 πεθαμένους ὅλους,
 πρῶτα μελόνερο, ὕστερα γλυκὸ κρασί, καὶ
 τρίτο
 πάλε νερό· καὶ μὲ λευκὸ πασπάλιζέ τα
 ἀλεύρι·
 καὶ λέγοντας πολλές εὐκὲς στ' ἀδύναμα
 κεφάλια
 τῶν πεθαμένων, τάξε τους πῶς ἅμα ἐρθῆς
 στὸ Θιάκι
 στείρα δαμάλα διαλεχτὴ στὸν πύργο σου
 θὰ σφάξης,
 καὶ πῶς θ' ἀνάψης τοὺς πυρὰ γεμάτη
 ὠραῖα δῶρα,
 καὶ χώρια ἀρνὶ κατάμαυρο τοῦ Τειρεσία θὰ
 κόψης,
 τοῦ κοπαδιοῦ τὸ πιὸ καλὸ. Καὶ σὰν
 παρακαλέσης
 μὲ προσευχὲς τὰ δοξαστὰ τῶν πεθαμένων
 πλήθια,
 σφαχτὸ κριάρι πρόσφερε καὶ μαύρη
 προβατίνα
 γυρνώντας τα πρὸς τὸ Ἔρεβος· μὰ γύρνα
 ἐσὺ ἀποκείθε,
 κι ἀντίκρυζε τοῦ ποταμοῦ τοὺς ὄχτους·
 τότες θὰ ῥθουν
 αὐτοῦ σιμά σου πάμπολλες ψυχὲς τῶν
 πεθαμένων,
 Βάλε καὶ τοὺς συντρόφους σου νὰ γδάρουν
 καὶ νὰ κάψουν
 τ' ἀρνία πού τὰ 'χει ἀλύπητο μαχαίρι ἐκεῖ
 ριγμένα,

δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ
 θεοῖσιν,
 ἰφθίμω τ' Αἴδη καὶ ἐπαινῆ
 Περσεφονείῃ·
 αὐτὸς δὲ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ
 μηροῦ
 535 ἦσθαι, μηδὲ ἔαν νεκῶν ἀμενηνὰ
 κάρηνα
 αἵματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο
 πυθέσθαι.
 ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται,
 ὄρχαμε λαῶν,
 ὅς κέν τοι εἶπησιν ὁδὸν καὶ μέτρα
 κελεύθου
 νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι
 ἰχθυόεντα.'

540 "ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος
 ἦλυθεν Ἥως.
 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε
 εἴματα ἔσσειεν·
 αὐτὴ δ' ἀργύφειον φᾶρος μέγα ἔννυτο
 νύμφη,
 λεπτόν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην
 βάλετ' ἰξυῖ
 καλὴν χρυσεῖην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε
 καλύπτρη.

545 αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὄτρυνον
 ἑταίρους
 μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα
 ἕκαστον·
 "ἢ μηκέτι νῦν εὐδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν
 ὕπνον,
 ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε
 πότνια Κίρκη.'

"ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπέιθετο
 θυμὸς ἀγήνωρ.

550 οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας
 ἦγον ἑταίρους.
 Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὔτε τι
 λῆην
 ἄλκιμος ἐν πολέμῳ οὔτε φρεσὶν ἦσιν
 ἀρηρῶς·
 ὅς μοι ἀνευθ' ἐτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι

καὶ προσευκὲς νὰ κάμουνε στοὺς δυὸ
 θεοὺς, στὸν Ἄδη
 τὸ φοβερό, καὶ στὴ σκληρὴ συνάμα
 Περσεφόνη·
 κι ἐσύ, ἀπ' τὴ μέση σέρνοντας τὸ κοφτερὸ
 σπαθὶ σου,
 κάθου, καὶ διῶχνε τῶ νεκρῶν τ' ἀδύναμα
 κεφάλια
 μακριὰ ἀπ' τὸ αἶμα, ὡς ν' ἀκουστῆ τοῦ
 Τειρεσία ὁ λόγος,
 Κι εὐτύς ὁ μάντης θὰ φανῆ καὶ θὰ σοῦ πῆ,
 ὦ ἀφέντη,
 τοῦ δρόμου τὰ μετρήματα, καὶ ποῦθε θὰ
 περάσης
 τὰ πέλαα τὰ πολύψαρα στὴ γῆς σου νὰ
 γυρίσης,"

Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ χρυσόθρονη σὰν
 πρόβαλε ἡ Αὐγούλα,
 μὲ πῆρε καὶ μὲ φόρεσε χιτῶνα καὶ
 χλαμύδα·
 κι ἴδια της φόρεμα ἔβαλε περίλαμπρο,
 μεγάλο,
 ψιλόφαντο καὶ λιμπιστό· κατόπι ὠριὸ
 ζουνάρι
 ὀλόχρυσο στὴ μέση της, καὶ σκέπη στὸ
 κεφάλι,
 Τότες στοὺς πύργους μπῆκα ἐγώ, κι ἕνα
 ἕνα τοὺς συντρόφους
 παρακινουῖσα ἀπὸ κοντὰ μὲ λόγια
 μελωμένα.

"Μὴν πιά βαθιὰ ἀνεσαίνετε μὲς στὸ
 γλυκὸ τὸν ὕπνο,
 μόν' πᾶμε· ἡ Κίρκη ἢ δέσποινα μοῦ
 ὀρμήνεψε τὸ δρόμο."

Τοὺς εἶπα, κι ἡ λεβέντικη μὲ ὑπάκουσε
 ψυχὴ τους,
 Μὰ κι ἀποκεῖθε ἀπειράχτους δὲν πῆρα
 τοὺς συντρόφους·
 κάποιος, ὁ Ἐλπήνωρας, μικρός, κι ὄχι
 ἄντρας στοὺς πολέμους,
 μῆτε καὶ στὰ μυαλὰ γερός, παράμερα ἀπ'
 τοὺς ἄλλους
 εἶχε πλαγιάσει στὴ σκεπὴ τῶν παλατιῶν

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία λ

Νέκυια.

"αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ Καὶ στὸ γυαλὸ σὰν ἤρθαμε καὶ στὸ γοργὸ
θάλασσαν, καράβι,
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς πρῶτα ἀπ' τῆ γῆς τὰ σύραμε στήν ὠρία
ἄλα δῖαν, κυματοῦσα,
ἐν δ' ἰστὸν τιθέμεσθα καὶ ἰστία νηὶ καὶ τὸ κατάρτι στήσαμε καὶ τὰ πανιά του
μελαίνῃ, ἀπάνω,
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἄν καὶ πήραμε καὶ βάλαμε τὰ πρόβατα· καὶ
δὲ καὶ αὐτοὶ μέσα
5 βαίνομεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ κι ἐμεῖς θλιμμένοι μπήκαμε πικρὰ
δάκρυ χέοντες. χύνοντας δάκρυα.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς Καὶ πίσω ἀπ' τὸ μαυρόπλωρο καράβι
κυανοπρόροιο στέλνει ἢ Κίρκη
ἴκμενον οὔρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἢ φοβερὴ κι ἢ ὠριόμαλλη κι ἢ
ἑταιῖρον, ἀνθρωπολαλοῦσα,
Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς πρύμο καλὸ καὶ φιλικὸ ποῦ τὰ πανιά
αὐδήεσσα. φουσκῶναν.
ἡμεῖς δ' ὄπλα ἕκαστα πονησάμενοι Καὶ τ' ἄρμενα σὰ σιάξαμε, καθίσαμε, κι
κατὰ νῆα ὀδήγα
10 ἡμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ὁ ἀγέρας τὸ καράβι μας μαζί μὲ τὸν
ἴθυνε. ποδότη.
τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἰστία Μὲ τεντωμένα τὰ πανιά ἀρμενίζαμε
ποντοπορούσης· ὀλημέρα,
δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι μὰ ὁ ἠλιος σὰ βασίλεψε κι ἀπόσκιωναν οἱ
ἀγυιαί. δρόμοι,
"ἢ δ' ἐς πείραθ' ἴκανε βαθυρρόου στοῦ τρίσβαθου βρεθήκαμε τοῦ Ὠκεανοῦ
Ὠκεανοῖο. τὶς ἄκρες,
ἐνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δημὸς τε ἐκεῖ ποῦ τῶν Κιμμεριωτῶν εἶν' ὁ λαὸς κι ἢ
πόλις τε, χώρα,
15 ἠέρι καὶ νεφέλη κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποῦ καταχνιά καὶ σύγνεφα γιὰ πάντα τοὺς
ποτ' αὐτοῦς σκεπάζουν,
ἠέλιος φαέθων καταδέρκεται καὶ τοῦ ἠλίου τοῦ χρυσόλαμπρου δὲν τοὺς
ἀκτίεσσιν, θωροῦν οἱ ἀχτίδες,
οὔθ' ὅπὸτ' ἄν στείχησι πρὸς οὐρανὸν μήτε πρὸς τ' ἀστερόσπαρτα σὰν ἀνεβαίνῃ
ἀστερόεντα, οὐράνια,
οὔθ' ὅτ' ἄν ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' μήτ' ἀπ' τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ στή γῆς σὰν

	οὐρανόθεν προτράπηται, ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοή τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.	κατεβαίνη, μόνε τοὺς ἄμοιρους φριχτὴ πλακῶνει πάντα νύχτα.
20	νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα εἰλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὐτε παρὰ ῥόον Ἰκεανοῖο ἦομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη. "ἔνθ' ἱερήια μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχος τε ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ	Ἦρθαμε αὐτοῦ κι ἀράξαμε, καὶ βγάλαμε τ' ἀρνιά μας, καὶ τότες ἀκλουθήσαμε τοῦ Ἰκεανοῦ τὸ ρέμα, ὥσπου στὸ μέρος φτάσαμε ποὺ ἡ Κίρκη εἶχε ὀρμηνέψει. Ἐκεῖ σφαχτὰ ὁ Εὐρύλοχος κι ὁ Περιμήδης φέραν, κι ἐγὼ ἔσυρα τὸ κοφτερὸ σπαθὶ ἀπὸ τὸ πλευρό μου,
25	βόθρον ὄρουξ' ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἀμφ' αὐτῶ δὲ χοῖν χεόμην πᾶσιν νεκύεσσι, πρῶτα μελικροῖτω, μετέπειτα δὲ ἠδέι οἴνω, τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιστα λευκὰ πάλυνον. πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,	κι ἔσκαψα λάκκο ὡς πήχη μιά, τοῦ μᾶκρου καὶ τοῦ πλάτου· καὶ χύνω ὀλόγυρα σταλιές στοὺς πεθαμένους ὄλους, πρῶτα μελόνερο, ὕστερα γλυκὸ κρασί, καὶ τρίτο πάλε νερό· καὶ μὲ λευκὸ τὰ πασπαλίζω ἀλεύρι· καὶ λέγοντας πολλές εὐκὲς στ' ἀδύναμα κεφάλια
30	ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην στεῖραν βοῦν, ἣ τις ἀρίστη, ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν, Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν οἴω παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.	τῶν πεθαμένων, ἔταξα πῶς ἅμα ἐρθῶ στὸ Θιάκι στεῖρα δαμάλα διαλεχτὴ στὸν πύργο μου θὰ σφάξω, καὶ πῶς θ' ἀνάψω τους πυρὰ γεμάτη ῥοαῖα δῶρα, καὶ χώρια ἀρνὶ κατάμαυρο τοῦ Τειρεσία θὰ κόψω, τοῦ κοπαδιοῦ τὸ πιὸ καλό. Καὶ τῶν νεκρῶν τὰ πλήθια
	τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχολῆσι λιτῆσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,	μὲ τάματα καὶ προσευκὲς θερμοπαρακαλώντας,
35	ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβῶν ἀπεδειροτόμησα ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἶμα κελαινεφές· αἰ δ' ἀγέροντο ψυχαὶ ὑπέξ Ἐρέβους νεκύων κατατεθνηῶτων. νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε πολὺτλητοί τε γέροντες	πῆρα τ' ἀρνιά καὶ τὰ 'σφαξα στὸ λάκκο· καὶ τὸ αἶμα ἔτρεχε ὀλόμαυρο. Ἄρχισαν τῶν πεθαμένων τότες καὶ μαζευόνταν οἱ ψυχὲς ἀπ' τὸ Ἐρεβος τὸ μαῦρο, νύφες ἀντάμα κι ἄγουροι, τυραννισμένοι γέροι,

παρθενικάι τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμόνπαρθένες κόρες τρυφερές, νεοθλιμμένες
 ἔχουσαι, ὅλες,
 40 πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν κι ἄντρες πολλοὶ ἀπὸ χάλκινα κοντάρια
 ἐγχείησιν, λαβωμένοι,
 ἄνδρες ἀρηίφατοι βεβροτωμένα τεύχε' νεκροὶ ποὺ εἶχανε τ' ἄρματα μὲ τὸ αἷμα
 ἔχοντες· τους βαμμένα
 οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων κι ἐδῶθε ἐκεῖθε ἀρίθμητοι γύρω στὸ λάκκο
 ἄλλοθεν ἄλλος ἐρχόνταν,
 θεσπεσίη ἰαχῆ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος μὲ ἀχὸ πολὺ, καὶ μ' ἔπιανε χλωμὸς ἐμένα
 ἦρει. φόβος.
 δὴ τότε ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας Τότε εἶπα στοὺς συντρόφους μου νὰ
 ἐκέλευσα γδάρουν καὶ νὰ κάψουν
 45 μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλείτ' ἀρνιὰ ποὺ τὰ 'χε ἀλύπητο μαχαίρι ἐκεῖ
 χαλκῶ, ριγμένα,
 δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ καὶ προσευκὲς νὰ κάμουνε στοὺς δυὸ
 θεοῖσιν, θεοὺς, στὸν Ἄδη
 ἰφθίμω τ' Αἴδη καὶ ἐπαινῆ τὸ φοβερό, καὶ στὴ σκληρὴ συνάμα
 Περσεφονείη· Περσεφόνη·
 αὐτὸς δὲ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ κι ἐγώ, ἀπ' τὴ μέση σέρνοντας τὸ κοφτερὸ
 μηροῦ σπαθί μου,
 ἦμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ τῶν πεθαμένων ἔδιωχνα τ' ἀδύναμα
 κάρηνα κεφάλια,
 50 αἵματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο μακριὰ ἀπ' τὸ αἷμα, ὡς ν' ἀκουστῆ τοῦ
 πυθέσθαι. Τειρεσία ὁ λόγος.
 "πρῶτη δὲ ψυχὴ Ἑλπήνορος ἦλθεν Πρῶτη τοῦ Ἑλπήνορα ἢ ψυχὴ μᾶς ἦρθε,
 ἑταίρου· τοῦ συντρόφου,
 οὐ γὰρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς τί ἀκόμα μὲς στὴ μαύρη γῆς δὲν ἦτανε
 εὐρουδείης· θαμμένος,
 σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρω ποὺ ἐμεῖς τὸ σῶμα ἀφήκαμε στῆς Κίρκης
 κατελείπομεν ἡμεῖς τὰ παλάτια,
 ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄκλαυτο κι ἄθαφτο, γιατί μᾶς ἔβιαζε
 ἄλλος ἔπειγε. ἄλλος μόχτος.
 55 τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσσα ἰδὼν ἐλέησά τε Τὸν εἶδα, καὶ δακρῦσανε τὰ μάτια μου ἀπ'
 θυμῶ, τὸν πόνο
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα καὶ φώναξά τον, κι εἶπα του μὲ φτερωμένα
 προσηύδων· λόγια·
 "Ἑλπήνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον "Ἑλπήνορα, πῶς ἔφτασες μὲς στὰ βαθιὰ
 ἠερόεντα; σκοτάδια
 ἔφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηὶ πεζός, κι ἐμένα πρόκαμες, ποὺ μὲ καράβι
 μελαίνη. ἐρχόμουν;"
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' οἰμώξας ἡμείβετο Εἶπα, καὶ βαριοστέναξε κι ἀπολογήθη
 μύθω· ἐκεῖνος·
 60 ἴδιογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' "Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε

Ὀδυσσεῦ,
ἄσέ με δαίμονος αἴσα κακῆ καὶ
ἀθέσφατος οἶνος.

Κίρκης δ' ἐν μεγάρω καταλέγμενος οὐκ ἀστόχησα, σὰν πλάγιασα στῆς Κίρκης τὰ
ἐνόησα
ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα
μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ
μοι αὐχὴν
65 ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἀϊδόςδε
κατῆλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ
παρεόντων,
πρὸς τ' ἀλόχου καὶ πατρός, ὃ σ' ἔτρεφε
τυτθὸν ἔοντα,
Τηλεμάχου θ', ὄν μοῦνον ἐνὶ
μεγάροισιν ἔλειπες·

οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε κιῶν δόμου ἐξ
Αἶδαο

70 νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα·
ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι
μνήσασθαι ἐμεῖο.
μὴ μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν
καταλείπειν
νοσφισθεῖς, μὴ τοί τι θεῶν μῆνιμα
γένωμαι,
ἀλλὰ με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν, ἄσσα
μοι ἔστιν,

75 σῆμά τέ μοι χεῦται πολιῆς ἐπὶ θινὶ
θαλάσσης,
ἄνδρὸς δυστήνοιο καὶ ἐσσομένοισι
πυθέσθαι.
ταῦτά τέ μοι τελέσαι πῆξαι τ' ἐπὶ
τύμβῳ ἔρετμόν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον ἐὼν μετ' ἐμοῖς
ἐτάροισιν·

"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·

80 ἔταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε
καὶ ἔρξω·

Ὀδυσσεά,
θεοῦ κατάρα, καὶ πιωτὸ περίσσιο μ'
ἀφανίσαν·

παλάτια,
κι ἀντὶς ξανὰ ἀπ' τὴν ἀψηλὴ νὰ κατεβῶ τὴ
σκάλα,
ἐγὼ μπροστά μου ὀλόϊσα τράβηξα κι ἀπ'
τὴ στέγη
κάτου ἔπεσα, κι ὁ σβέροκος μου ἔσπασε ἀπ'
τὰ σφοντύλια,
κι ἀμέσως στοῦ Ἄδη τοὺς βυθοὺς κατέβηκε
ἡ ψυχὴ μου.

Μὰ τώρα, στ' ὄνομα ἐκείνων ποὺ ἀκόμα
ἐδῶ δὲν ἦρθαν,
τῆς σύγκοιτης, καὶ τοῦ γονιοῦ ποὺ σ'
ἔθρεφε μικρούλη,
καὶ τοῦ Τηλέμαχου, ποὺ ἐκεῖ μονάχο τὸν
ἀφῆκες, —

γιατὶ ξέρω, γυρίζοντας ἀπ' τοῦ Ἄδη τὰ
λημέρια,

στῆς Αἴας πάλε τὸ νησι θ' ἀράξης τὸ
καράβι, —
παρακαλῶ σε, ὦ βασιλιά, θυμήσου με σὰ
φτάσης,
μὴ φύγης κι ἄκλαυτο, ἄθαφτο μ' ἀφήσης
ἐκεῖ πέρα,
καὶ γίνω αἰτία νὰ ὀργιστῆ κανένας θεὸς
μαζί σου.

Μόν' πάρε με καὶ κάψε με μαζί με τ'
ἄρματά μου,

καὶ βάλε στὸν ἀφρόλευκο γιαλὸ κοντὰ
μνημοῦρι,
νὰ μὲ πονοῦν τὸν ἄμοιρο κατόπι ὅσοι τὸ
βλέπουν

κάμε μου αὐτά, καὶ τὸ κουπί στὸ μνήμα
ἀπάνω στήσε
τὸ ἴδιο ποὺ ζώντας ἔλαμνα μαζί με τοὺς
συντρόφους·"

Εἶπε, κι ἐγὼ τοῦ μίλησα κι ἀπολογήθηκά
του·

"Ὅλα, ὅσα μοῦ 'πες, ἄμοιρε, σωστὰ θὰ σοῦ
τὰ κάμω·"

"νῶι μὲν ὡς ἐπέεσιν ἀμειβομένω
στυγεροῖσιν
ἦμεθ', ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι
φάσγανον ἴσχων,
εἶδωλον δ' ἐτέρωθεν ἐταίρου πόλλ'
ἀγόρευεν·
"ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς
κατατεθνηυῖας,
85 Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος
Ἀντίκλεια,
τὴν ζῶην κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον
ἰορὴν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσσα ἰδὼν ἐλέησά τε
θυμῶ·
ἀλλ' οὐδ' ὡς εἶων προτέρην, πυκινόν
περ' ἀχεύων,
αἵματος ἄσσον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο
πυθέσθαι.
90 "ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο
χρύσειον σκηπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω
καὶ προσέειπεν·
ἴδιογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ,
τίπτ' αὐτ', ὦ δύστηνε, λιπῶν φάος
ἠελίοιο
ἦλυθες, ὄφρα ἴδη νέκυας καὶ ἀτερπέα
χῶρον;
95 ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ
φάσγανον ὀξύ,
αἵματος ὄφρα πῖω καὶ τοι νημερτέα
εἶπω.
"ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος ξίφος
ἀργυρόηλον
κουλεῶν ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πῖεν αἶμα τ'
ἀργυροκάρφωτο σπαθί· κι αἶμα σὰν ἦπιε
κελαινόν,
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα
μάντις ἀμύμων·
100 "νόστον δίζηται μελιδέα, φαίδιμ'
Ὀδυσσεῦ·
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός· οὐ γὰρ
οἶω
λῆσειν ἐννοσίγαιον, ὃ τοι κότον ἔνθετο

Τέτοιες κουβέντες θλιβερὲς κάναμε ὁ ἕνας
τοῦ ἄλλου,
ἐγὼ ἀπ' τῆ μιᾷ τῆ σπάθα μου κρατώντας
στὸ αἶμ' ἀπάνω,
τὸ φάντασμα τοῦ Ἑλπήνορα λαλώντας ἀπ'
τὴν ἄλλη.
Κι ἦρθε σιμὰ τότε ἡ ψυχὴ τῆς πεθαμένης
μάντας,
τοῦ ἀντρόψυχου τοῦ Αὐτόλυκου ἢ
θυγατέρα Ἀντίκλεια,
ποὺ τὴν ἀφήκα ζωντανὴ σὰ μίσευα στὴν
Τροία.
Τὴν εἶδα ἐγὼ καὶ δάκρυσσα, καὶ πόνεσε ἡ
καρδιά μου·
ὡς τόσο δὲν τὴν ἄφηνα τὸ αἶμα νὰ ζυγώση,
ὅσο πολὺ κι ἂν θλίβομουν, πρὶ μου μιλῆση
ὁ μάντης.
Καὶ τοῦ Θηβαίου ἦρθε σιμὰ ἡ ψυχὴ τοῦ
Τειρεσία,
καὶ κράταε τὸ χρυσὸ ραβδί· μὲ γνώρισε, καὶ
μου 'πε·
"Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
Ὀδυσσέα,
τί ἀφήκες, ὦ κακόμοιρε, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου
κι ἦρθες
νὰ δῆς νεκροὺς κι αὐτὸν ἐδῶ, τὸν ἄχαρο
τὸν κόσμο ;
Φεύγα ἀπ' τὸ λάκκο, μέριασε τὸ κοφτερὸ
σπαθί σου,
αἶμα νὰ πῖω, καὶ νὰ σοῦ πῶ κατόπι τὴν
ἀλήθεια."
Εἶπε, κι ἐγὼ τραβήχτηκα, καὶ στὸ φηκάρι
χώνω
μαῦρο,
ὁ μέγας μάντης λάλησε κι αὐτὰ τὰ λόγια
μου 'πε·
"Γλυκεῖα πατρίδα μελετᾶς, θεόλαμπρε
Ὀδυσσέα·
ὅμως σὲ μάχεται ὁ θεός· θαρρῶ πῶς δὲν
ξεφεύγεις
τὸν Κοσμοσειστή, ποὺ θυμὸ γιὰ σένα μέσα

- θυμῶ
 χώμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας. καὶ βράζει ἀπὸ τῆ μάνητα, πού τύφλωσες
 ἄλλ' ἔτι μὲν κε καὶ ὡς κακά περ
 πάσχοντες ἴκοισθε,
- 105 αἶ κ' ἐθέλης σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ
 ἑταίρων,
 ὁπότε κε πρῶτον πελάσης ἐνεργέα
 νῆα
 Θρινακίη νήσω, προφυγῶν ἰοειδέα
 πόντον,
 βοσκομένας δ' εὖρητε βόας καὶ ἴφια
 μῆλα
 Ἥελιου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ'
 ἐπακούει.
- 110 τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάας νόστου τε
 μέδῃαι,
 καὶ κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ
 πάσχοντες ἴκοισθε·
 εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ'
 ὄλεθρον,
 νηὶ τε καὶ ἑτάροισ. αὐτὸς δ' εἴ πέρ κεν
 ἀλύξης,
 ὄψε κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας
 ἑταίρους,
- 115 νηὸς ἐπ' ἀλλοτρῆς· δήεις δ' ἐν πῆματα
 οἴκῳ,
 ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίοτον
 κατέδουσι
 μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα
 διδόντες.
 ἄλλ' ἢ τοι κείνων γε βίας ἀποτίσαι
 ἐλθῶν·
 αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι
 τεοῖσι
- 120 κτεινῆς ἠὲ δόλω ἢ ἀμφαδὸν ὀξεί
 χαλκῶ,
 ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα λαβὼν ἐυῆρες
 ἐρετμόν,
 εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκηαι οἱ οὐκ ἴσασι
 θάλασσαν
 ἀνέρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον
 εἶδαρ ἔδουσιν·
- του ἔχει,
 καὶ βράζει ἀπὸ τῆ μάνητα, πού τύφλωσες
 τὸ γιό του.
 Μὰ πάλε ὅσα κι ἂν πάθετε, θὰ φτάσετε ἂν
 θελήσης,
 νὰ βασταχτῆς, κι ἐσὺ κι αὐτοὶ οἱ συντρόφοι
 σου, ἅμα πᾶτε
 στῆς Θρινακίας τὸ νησι μὲ τὸ καλόφτιαστό
 σου
 καράβι, πίσω ἀφήνοντας τὰ μενεξιὰ
 πελάγη·
 θὰ βρῆτε ἐκεῖ νὰ βόσκουνε τὰ πρόβατα καὶ
 βόδια
 τοῦ Ἥλιου, πού ἀποπάνωθε βλέπει κι
 ἀκούει τὰ πάντα.
 Αὐτὰ ἂν ἀφήσης ἄβλαβα, κι ἂν θές τὸ
 γυρισμό σου,
 ὅσο πολλὰ κι ἂν πάθετε πάλε στὸ Θιάκι
 πᾶτε·
 μὰ ἂν τὰ πειράξης, πρόσμενε ξολοθρεμὸ
 στὸ πλοῖο
 καὶ στοὺς συντρόφους κι ἴδιος σου ἂ
 σωθῆς, θὰ κακοφτάσης
 ἀργά, μὲ δίχως σύντροφο, καὶ μὲ καράβι
 ξένο.
 Καὶ θὰ βρῆς μὲς στὸ σπίτι σου μεγάλη
 κακοπάθια·
 ἄντρες ἀπόκοτους θὰ βρῆς νὰ καταλοῦν τὸ
 βίός σου,
 μὲ δῶρα τ' ὠριο ταίρι σου νὰ πάρουν
 πολεμώντας.
 Ὅμως γι' αὐτὰ θὰ γδικιωθῆς, σοῦ λέω ἐγώ,
 σὰ φτάσης·
 κι ἀφοῦ μὲς στὰ παλάτια σου χαλάσης
 τοὺς μνηστῆρες,
 μὲ ἀπάτη ἢ κι ὀλοφάνερα μὲ κοφτερὸ
 λεπίδι,
 θὰ σύρης τότε παίρνοντας τὸ δυνατὸ κουπί
 σου,
 νὰ πᾶς στὴ χώρα τῶν ἀντρῶν πού
 θάλασσα δὲν ξέρουν,
 καὶ πού φαῖ δὲν συνηθοῦν νὰ τρῶνε
 ἀλατισμένο,

- οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας
φοινικοπαρήους
125 οὐδ' ἐυήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ
πέλονται.
σημα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ
σε λήσει·
όπποτε κεν δὴ τοι συμβλήμενος ἄλλος
όδίτης
φήη ἀθηρηλοιγόν ἔχειν ἀνά φαιδίμω
ῶμω,
καὶ τότε δὴ γαίη πήξας ἐυήρες ἐρετμόν,
καὶ μήτε κοκκινόπλωρα καράβια αὐτοὶ
γνωρίζουν,
μήτε τὰ δυνατὰ κουπιά, πού 'ναι φτερὰ
τῶν πλοίων.
Νά, καὶ σημάδι ξάστερο, πού δὲ θὰ σοῦ
ξεφύγη·
σὰν ἀνταμώσης ἄλλονε στὸ δρόμο
ταξιδιώτη,
καὶ λέει δικράνι πῶς βαστᾶς στὸν ὄριο σου
τὸν ὦμο,
τότες τὸ δυνατὸ κουπὶ μπῆξε στὴ γῆς, καὶ
κάμε
130 ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν ταυρὸν τε συῶν τ' ἐπιβήτορα
κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν ἔρδειν θ' ἱερᾶς
ἐκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν
ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ
άλος αὐτῶ
καλόδεχτες θυσίης ἐκεῖ στὸ ρήγα
Ποσειδῶνα,
κριάρι, ταῦρο σφάζοντας, κι ἀγριόχοιρο
βαρβάτο·
καὶ γύρνα στὴν πατρίδα σου ἑκατοβοδιές
νὰ κάμης
ἱερὲς γιὰ τοὺς ἀθάνατους πού ὀρίζουνε τὰ
οὐράνια,
μὲ τὴ σειρὰ τοῦ καθενοῦ· κι ὁ θάνατος θὰ
σοῦ 'ρθῆ
135 ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ
σε πέφνη
γῆραι ὑπο λιπαρῶ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ
λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα
εἴρω.
"ὦς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·
"Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν
θεοὶ αὐτοί.
140 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπέ καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον·
μητρὸς τήνδ' ὀρώω ψυχὴν
κατατεθνηυῖης·
ἢ δ' ἀκέουσ' ἦσται σχεδὸν αἵματος,
οὐδ' ἔον υἱὸν
ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν οὐδὲ
προτιμυθήσασθαι.
εἶπέ, ἄναξ, πῶς κέν με ἀναγνοίη τὸν
ἔόντα;"
145 "ὦς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος
εἶπα, κι ὁ μάντης γύρισε κι ἀπολογήθη

- προσέειπεν·
 "ῥήϊδιόν τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ
 θήσω.
 ὄν τινα μὲν κεν ἑᾶς νεκύων
 κατατεθνηῶτων
 αἵματος ἄσπον ἴμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς
 ἐνίψει·
 ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέης, ὁ δέ τοι πάλιν εἴσιν
 ὀπίσσω."
- 150 "ὡς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος
 εἴσω
 Τειρεσίαο ἀνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ'
 ἔλεξεν·
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ'
 ἐπὶ μήτηρ
 ἦλυθε καὶ πῖεν αἶμα κελαινεφές·
 αὐτίκα δ' ἔγνω,
 καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
- 155 "'τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον
 ἠερόεντα
 ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν
 ὀραῖσθαι.
 μέσσω γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ
 ῥέεθρα,
 Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὐ πῶς ἔστι
 περῆσαι
 πεζὸν ἐόντ', ἦν μή τις ἔχη εὐεργέα νῆα.
- 160 ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ'
 ἰκάνεις
 νηὶ τε καὶ ἐτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ
 πῶ ἦλθες
 εἰς Ἰθάκην, οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι
 γυναῖκα;"
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
 ἴμητερ ἐμή, χρεῖώ με κατήγαγεν εἰς
 Αἶδαο
- 165 ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο·
 οὐ γὰρ πῶ σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος,
 οὐδέ πῶ ἀμῆς
 γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι
- ἀμέσως·
 "Εὐκόλο πρᾶμα θὰ σοῦ πῶ, καὶ κράτα το
 στὸ νοῦ σου·
 ὅποιον ἀπ' τοὺς νεκροὺς νὰ ρθῆ σιμὰ στὸ
 αἶμα ἀφήσης,
 αὐτὸς ἀλήθειες θὰ σοῦ πῆ· μὰ ὅποιονε ἐσὺ
 διώχνεις,
 αὐτὸς τραβιέται μακριὰ καὶ ξαναφεύγει
 πίσω."
- Σὰν εἶπε αὐτά, κι ὁρμήνεψε τὴ μοῖρα ὁ
 Τειρεσίας,
 στὸν Ἄδη ξαναγύρισε· ὡς τόσο ἐγὼ
 στεκόμουν
 ὡσότου ἡ μάνα ζύγωσε καὶ μαῦρο ρούφηξε
 αἶμα·
 καὶ τότε εὐτὺς μὲ γνώρισε καὶ μοῦ 'κρενε
 θρηνώντας·
- "Πῶς ἦρθες, γιέ μου, ζωντανὸς στὰ μαῦρα
 αὐτὰ σκοτάδια;
 Δύσκολο γιὰ τοὺς ζωντανοὺς νὰ δοῦνε
 αὐτὰ ἐδῶ κάτω.
 [Τρανοὶ στὴ μέση ποταμοὶ καὶ φοβερὰ
 ποτάμια·
 καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ὁ Ὠκεανός, πὺν νὰ διαβῆ
 κανένας
 πεζὸς δὲ δύνεται, χωρὶς καλόφτιαστο
 καράβι.]
 Τάχ' ἀπ' τὴν Τροία ξέπεσες ἐδῶ μὲ τοὺς
 συντρόφους,
 πολὺ σάνε πλανήθηκες μακριὰ ἀπὸ τὴν
 πατρίδα,
 κι ἀκόμα στὰ παλάτια σου τὸ ταῖρι σου δὲν
 εἶδες ;"
 Αὐτὰ εἶπε, κι ἐγὼ μίλησα κι ἀπολογήθηκά
 της.
 "Μάνα μου, ἀνάγκη μ' ἔφερε στὸν Ἄδη νὰ
 ρωτήξω
 τὴ μοῖρα μου ἀπ' τὸ θεϊκὸ Θηβαῖο, τὸν
 Τειρεσία·
 τί ἀκόμα ἐγὼ δὲν ἄγγιξα τῶν Ἀχαιῶν τὴ
 χώρα,

- οιζύν,
 ἐξ οὗ τὰ πρότισθ' ἐπόμεν Ἀγαμέμνονι
 δίω
 Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρῶεσσι
 μαχοίμην.
- 170 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
 κατάλεξον·
 τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος
 θανάτιο;
 ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη
 κατέπεφνεν;
 εἶπε δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὄν
 κατέλειπον,
- 175 ἦ ἔτι παρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις
 ἦδη
 ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ
 νέεσθαι.
 εἶπε δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε
 νόον τε,
 ἦέ μένει παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα
 φυλάσσει
 ἦ ἦδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅς τις
 ἄριστος·
 "ὦς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο
 πότνια μήτηρ·
 ἔκαι λίην κείνη γε μένει τετληῶτι θυμῷ
 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· οἰζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ
 χεοῦση.
 σὸν δ' οὐ πῶ τις ἔχει καλὸν γέρας,
 ἀλλὰ ἔκμηλος
- μηδὲ στῆ γῆς μου πάτησα, παρὰ ὄλο
 ἐρμπολانيέμαι, .
 ἀφόντας μὲ τὸ θεϊκὸ Ἀγαμέμνονα εἶχα
 φύγει
 γιὰ τὸ Ἴλιο τ' ἀλογάρικο, τοὺς Τρῶες νὰ
 πολεμήσω.
 Ὡς τόσο, πές μου ξάστερα καὶ ξήγησέ μου
 ἐτοῦτο·
 πῶς σοῦ ῥοθε ὁ κορμοτεντωτῆς ὁ Χάρος καὶ
 σὲ πῆρε ;
 νὰ 'ταν ἀρρώστια μακρινή, γιὰ ἠ Ἄρτεμη ἠ
 τοξεύτρα
 μὲ τίς ψιλὲς σαγίτες της ἦρθε νὰ σὲ
 σκοτώση ;
 Πές μου καὶ γιὰ τὸν κύρη μου, καὶ γιὰ τὸ
 γιὸ πὸν ἀφῆκα,
 ἂν τὰ πρωτάτα μοῦ κρατοῦν ἀκόμα αὐτοί,
 γιὰ κάποιος
 ἄλλος τὰ πῆρε, καὶ θαρροῦν πῶς πιά δὲ θὰ
 γυρίσω.
 Πές μου καὶ τῆς γυναίκα μου ποιά 'ναὶ ἠ
 βουλή κι ἠ γνώμη·
 κάθεταί πάντα μὲ τὸ γιὸ καὶ κυβερνάει τὸ
 σπίτι,
 ἦ τάχα τὴν παντρεύτηκε Ἀχαιὸς ἀπ' τοὺς
 προυχόντους ;"
 Καὶ τότε ἠ κερὰ μάνα μου μοῦ ἀπολογήθη
 κι εἶπε·
 "Μ' ἀπομονὴ περίσσια αὐτὴ στοὺς
 πύργους μέσα κλειέται,
 καὶ μαῦρες μέρες καὶ νυχτιὲς περνάει καὶ
 χύνει δάκρυα.
 Καὶ μήτε τὰ πρωτάτα σου κανεὶς δὲν πῆρε
 ἀκόμα,
 παρὰ ἦσυχά ὁ Τηλέμαχος φυλάει τ'
 ἀρχοντικά σου,
 καὶ πάντα τότε προσκαλοῦν σὰ μοιραστὰ
 τραπέζια,
 σὰν πὸν ταιριάζει σὲ κριτῆ· κι ὁ γέρος σου
 ὁ πατέρας
 μένει καὶ ζῆ στὴν ἐξοχή, καὶ δὲν πατάει
 ποτέσ του
 ἀγρῶ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται. οὐδέ οἱ στὴ χώρα, μήτε χαίρεται κλινάρια μὲ
- 185 Τηλέμαχος τεμένεια νέμεται καὶ δαῖτας
 εἷσας
 δαίνυται, ἅς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ'
 ἀλεγύνειν·
 πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς
 αὐτόθι μίμνει
 ἀγρῶ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται. οὐδέ οἱ στὴ χώρα, μήτε χαίρεται κλινάρια μὲ

εὐναί
δέμνια καὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα
σιγαλόεντα,
190 ἄλλ' ὃ γε χειῖμα μὲν εὐδὲι ὄθι δμῶες ἐνὶ
οἴκῳ,
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δὲ χροῖ
εἴματα εἴται·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔθῃσι θέρος τεθαλυῖα τ'
ὀπώρη,
πάντη οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς
οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ
βεβλήαται εὐναί.
195 ἔνθ' ὃ γε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ
πένθος ἀέξει
σὸν νόστον ποθέων, χαλεπὸν δ' ἐπὶ
γῆρας ἰκάνει.
οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην καὶ πότμον
ἐπέσπον·
οὗτ' ἐμέ γ' ἐν μεγάροισιν εὐσκοπος
ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποικομένη
κατέπεφνεν,
200 οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἢ τε
μάλιστα
τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο
θυμόν·
ἀλλὰ με σὸς τε πόθος σά τε μήδεα,
φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
σὴ τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμόν
ἀπηύρα·
"ὦς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γ' ἔθελον φρεσὶ
μερμηρίξας
205 μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν
κατατεθνηυῖης.
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἐλέειν τέ με
θυμὸς ἀνώγει,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἵκελον ἦ καὶ
ὄνειρῳ
ἔπατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὄξυ γενέσκετο
κηρόθι μᾶλλον,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδων·

στρωσίδια,
καὶ μὲ λαμπρὰ παπλώματα, μόν' πέφτει τὸ
χειμῶνα
στὸ σπίτι μὲ τοὺς δούλους του πᾶς στῆς
γωνιᾶς τῆ στάχτη,
κι ἔχει μὲ ροῦχα ταπεινὰ ντυμένο τὸ κορμί
του·
τὸ θέρος καὶ τὸ καρπερὸ χινόπωρο σὰν
ἔρθη,
πηγαίνει τὸν ἀνήφορο στ' ἀμπελοχώραφὸ
του,
κι ἔχει παντοῦ κρεβάτι του τὰ σκόρπια
φύλλα χάμου.
Κοίτετ' ἐκεῖ καὶ χολοσκάει κι ὁ πόνος του
πληθαίνει
ποθώντας σε, καὶ γερατεῖα κακὰ τὸν
βασανίζουν.
Ἔτσι ἀφανίστηκα κι ἐγὼ, κι ἦρθε μὲ πῆρε ὁ
Χάρος·
μήτε ἢ τοξεύτρα ἢ Ἄρτεμη πῶχει ἄσφαλο
τὸ μάτι,
μὲ τίς ψιλὲς σαγίτες της δὲν ἦρθε νὰ μὲ
κρούση,
καὶ μήτε ἀρρώστια φοβερὴ καμιά δὲ μοῦ
εἶχε πέσει,
νὰ μοῦ μαράνη τὸ κορμί καὶ πάρη τὴν
ψυχὴ μου·
μόν' ὁ καημὸς σου κι ἡ ἔννοια σου, μὰ κι ἡ
καλὴ σου ἢ γνώμη
μοῦ σβῆσαν τὴ γλυκειὰ ζωὴ, πανάκριβε
Ὀδυσσεά."·
Αὐτὰ εἶπε, κι ἐγὼ τό 'θελα κι ἀνάδευα στὸ
νοῦ μου
νὰ τὴν ἀδράξω τὴν ψυχὴ τῆς πεθαμένης
μᾶνας.
Τρεῖς φορὲς χύθηκα μὲ ὄρμη ν' ἀδράξω τὴν
ποθώντας,
καὶ τρεῖς φορὲς μὲ ξέφυγε σὰν ὄνειρο, σὰν
ἴσκιος·
καὶ μὲς στὰ σπλάχνα μου ἔκανε πιὸ
κοφτερὸ τὸν πόνο,
Φώναξα τότες κι εἶπα της μὲ φτερωμένα
λόγια·

- 210 " ἡ μήτηρ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλέειν
μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Αἶδαο φίλας περὶ χεῖρε
βαλόντε
ἀμφοτέρω κρουροῖο τεταρπώμεσθα
γόοιο;
ἦ τί μοι εἰδωλον τόδ' ἀγαυή
Περσεφόνη
ὠτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος
στεναχίζω;"
- 215 "ὥς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο
πότνια μήτηρ·
'ὦ μοι, τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων
κάμμορε φωτῶν,
οὐ τί σε Περσεφόνη Διὸς θυγάτηρ
ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε τίς κε
θάνησιν·
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἴνες
ἔχουσιν,
- 220 ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερόν μένος
αἰθομένοιο
δαμνᾶ, ἐπεὶ κε πρῶτα λίπη λεύκ' ὀστέα
θυμός,
ψυχὴ δ' ἠὺτ' ὄνειρος ἀποπταμένη
πεπότῃται.
ἀλλὰ φώσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα
δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἵπησθα
γυναικί·
- 225 "νῶϊ μὲν ὥς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ', αἰ δὲ
γυναῖκες
ἤλυθον, ὠτρυνεν γὰρ ἀγαυή
Περσεφόνη,
ὄσσαι ἀριστῶν ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ
θύγατρες.
αἰ δ' ἀμφ' αἶμα κελαινὸν ἀολλέες
ἠγερέθοντο,
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ἐρέοιμι
ἐκάστην.
- 230 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο
βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος
- “Μάνα, γιατί δὲ στέκεσαι πού θέλω νὰ σ'
ἀδράξω,
νὰ κρατηθοῦμε ἀγκαλιαστὰ μέσα στὸν
Ἄδη οἱ δύο μας
νὰ βροῦμε κὰν παρηγοριὰ στὸ κρῦο τὸ
μοιρολόγι ;
Γιὰ τάχα νὰ 'σαι φάντασμα πού ἡ θεία ἡ
Περσεφόνη,
μοῦ ' στείλε, ἀκόμα πιὸ πικρὰ γιὰ νὰ
βαριοστενάζω ;”
- Εἶπα, κι ἡ μάνα μου ἡ καλὴ μοῦ
ἀπολογήθη ἀμέσως
“Ἄλλοις, παιδί μου, πού ἄτυχος τόσο δὲ
βρέθηκε ἄλλος·
ὄχι, τοῦ Δία δὲ σὲ γελάει ἡ κόρη ἡ
Περσεφόνη,
μόν' εἶναι τέτοια τοῦ θνητοῦ σὰν ἀποθάνη
ἡ μοῖρα·
τί οἱ σάρκες καὶ τὰ κόκκαλα νευρόδετα δὲ
μένουν,
μόν' τ' ἀφανίζει τῆς φωτιᾶς ἡ λυσσασμένη
φλόγα,
ἅμα ἀπὸ τ' ἄσπρα κόκκαλα ἡ πνοή μας
φύγη πρῶτα
κι ἀνοιξη τὰ φτερὰ καὶ πάη σὰν ὄνειρο ἡ
ψυχὴ μας,
Μὰ τρέξε πάλε πρὸς τὸ φῶς, καὶ μάθε τα
ὅλα τοῦτα
νὰ τὰ δηγέσαι ἀργότερα κι ἐσὺ τῆς
σύγκοιτῆς σου.”
- Ἐμεῖς ἔτσι μιλούσαμε καὶ νὰ, ἦρθαν οἱ
γυναῖκες
πού ἡ Περσεφόνη ἡ θεϊκιά τις εἶχε ἐκεῖ
σταλμένες,
ὅλες μεγάλων σύγκοιτες λεβέντηδων καὶ
κόρες.
Γύρω καθὼς μαζεύουνταν αὐτὲς στὸ
μαῦρο τὸ αἶμα,
πῶς νὰ ρωτήξω καθεμιὰ στὸ νοῦ μου
ἀναγυρνοῦσα.
Κι αὐτὸς ὁ τρόπος πιὸ σωστὸς στὸ λογισμό
μου φάνη·
τραβώντας τὸ μακρὸ σπαθὶ ἀπ' τὸ χοντρὸ

- παρὰ μηροῦ
οὐκ εἶων πίνειν ἅμα πάσας αἶμα
κελαινόν.
αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήσαν, ἠδὲ
ἐκάστη
ὄν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον
ἀπάσας.
- 235 "ἔνθ' ἦ τοι πρώτην Τυρῶ ἴδον
εὐπατέρειαν,
ἦ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος
εἶναι,
φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
ἦ ποταμοῦ ἠράσσαι· Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαίαν
ἴησι,
- 240 καὶ ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ
ῥέεθρα.
τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος
ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῆς ποταμοῦ παρελέξατο
δινήεντος·
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη,
οὔρει ἴσον,
κυρτωθέν, κρύψεν δὲ θεὸν θνητὴν τε
γυναῖκα.
- 245 λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ'
ὑπνον ἔχευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια
ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῶ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
ὀνόμαζε·
"χαῖρε, γύναι, φιλότητι· περιπλομένου
δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ
ἀποφώλιοι εὐναὶ
- 250 ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν
ἀτιταλλέμεναί τε.
νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο μηδ'
ὀνομήνης·
αὐτὰρ ἐγὼ τοί εἰμι Ποσειδάων
ἐνοσίχθων·
"ὡς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσετο
- μερί μου,
ὄλες μαζί δὲν ἄφηνα τὸ αἶμα νὰ πιοῦν τὸ
μαῦρο.
Κι αὐτὲς ἀράδα ἐρχόντουσαν, καὶ καθεμιὰ
μοῦ ξήγα
τὸ γένος καὶ τὰ φύτρα της καθὼς τὴν
ἐρωτοῦσα.
Καὶ πρώτη ἐκεῖ 'δα τὴν Τυρῶ τὴν
καλογεννημένη,
ποὺ ἔλεγε γόνος τοῦ λαμπροῦ πὼς ἦταν
Σαλμωνέα,
καὶ πὼς τὴν εἶχε ταίρι του τοῦ Αἰόλου ὁ
γιὸς Κρηθέας.
Τὸν Ἐνιπέα ἀγάπησε τὸν ποταμὸ τὸ θεῖο,
ποὺ ἦταν ἀπ' ὅλους πιὸ ὁμορφος τοὺς
ποταμοὺς τοῦ κόσμου,
καὶ στοὺς πανώριους ὄχτους του συνήθαε
νὰ πλανιέται,
Μ' ἐκεῖνον μοιάζοντας τῆς γῆς ὁ σαλευτῆς
καὶ ζώστης,
σιμὰ της στοῦ ἀφροκύλιστου τοῦ ποταμοῦ
τὸ στόμα
πλάγιασε· κῦμα σκοτεινὸ τοὺς ἔζωσε σὰν
ὄρος
γερτό, νὰ κρύψη τὸ θεὸ καὶ τὴ θνητὴ
γυναῖκα.
Ἐκεῖ ὁ θεὸς τῆς ἔλυσε τῆς παρθενιάς τὴ
ζώνη,
τὴν κοίμισε, καὶ τοῦ ἔρωτα σὰν τέλεσε τὸ
ἔργο,
τὸ χερί της γλυκόσφιξε, καὶ φώναξέ την κι
εἶπε·
"Χαίρου ποὺ ἐγὼ σ' ἀγκάλιασα· κι ἅμα
γυρίση ὁ χρόνος,
θά 'χης πανόμορφα παιδιὰ, τὶ τῶν θεῶν ἡ
ἀγάπη
δὲν πάει τοῦ κάκου· νοιάζου τα καὶ
μοσκανάθρεφέ τα,
Πήγαινε τώρα σύχαζε, καὶ μὴν τὸ
ξεστομίσης·
μὰ ὁ Ποσειδάωνας, ξέρε το, ἐγὼ 'μαι ὁ
κοσμοσείστης."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ στὴν θάλασσα βουτάει τὴν

κυμαίνοντα.
ή δ' ὑποκυσαμένη Πελίην τέκε και
Νηληϊα,
255 τῷ κρατερῷ θεράποντε Διὸς μέγαλοιο
γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίας μὲν ἐν εὐρυχόρῳ
Ἰωλκῶ
ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ
ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἑτέροισι Κρηθῆι τέκεν βασιλεία
γυναικῶν,
Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ' Ἀμυθάονά θ'
ἵππιοχάρμη.
260 "τὴν δὲ μετ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο
θύγατρα,
ἦ δὴ καὶ Διὸς εὐχετ' ἐν ἀγκοίνησιν
ιαῦσαι,
καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίονά τε
Ζῆθόν τε,
οἱ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν
ἐπταπύλοιο,
πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν
γ' ἐδύναντο
265 ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερῷ
περ ἑόντε.
"τὴν δὲ μετ' Ἀλκμήνην ἴδον,
Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἦ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα
θυμολέοντα
γείνατ' ἐν ἀγκοίνησι Διὸς μέγαλοιο
μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρα, Κρείοντος ὑπερθύμοιο
θύγατρα,
270 τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν
ἀτειρήσ.
"μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν
Ἐπικάστην,
ἦ μέγα ἔργον ἔρεξεν αἰδρεΐησι νόοιο
γημαμένη ᾧ υἱ· ὁ δ' ὄν πατέρ'
ἔξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν
ἀνθρώποισιν.

κυματοῦσα.
Κι ἐκείνη γέννησε τοὺς δύο, Πελία και
Νηλέα,
ποὺ ἥρωες βγήκανε πιστοὶ τοῦ Δία τοῦ
μεγάλου·
στὴν Ἰωλκὸ βασίλεψεν ὁ θεόπλουτος
Πελίας,
στὴν Πύλο τὴν ἀμμουδερὴ ὁ ἥρωας ὁ
Νηλέας,
Κι ἀκόμα ἠ ρήγισσα Τυρῶ γέννησε του
Κρηθέα,
τὸν Αἴσονα, τὸν ἀμαξὰ Ἀμυθάονα, τὸ
Φέρη.
Εἶδα κατόπι τοῦ Ἀσωποῦ τὴν κόρη, τὴν
Ἀντιόπη·
κι αὐτὴ στοῦ Διὸς τὴν ἀγκαλιὰ καυκιόταν
πῶς κοιμήθη,
καὶ δύο παιδιὰ γεννήθηκαν, ὁ Ἀμφίονας κι
ὁ Ζῆθος·
τὴ Θήβα τὴν ἐφτάπορτη πρωτόχτισαν
ἐκεῖνοι,
καὶ τὴν πυργῶσαν, τὶ ἄπυργοι δὲ δύνονταν
νὰ ζήσουν
στὴ Θήβα τὴν ἀπλόχωρη, κι ἄς ἦταν
ἀντρειωμένοι.
Εἶδα καὶ τοῦ Ἀμφιτρύωνα τὸ ταίρι, τὴν
Ἀλκμήνη,
ποὺ ὁ Δίας τὴν ἀγκάλιασε, καὶ γέννησε
μαζί του
τὸ λιονταρόψυχο Ἡρακλῆ, τῆς λεβεντιάς
τὸν πύργο·
καὶ τὴ Μεγάρα, τοῦ τρανοῦ τοῦ Κρέοντα
θυγατέρα,
ποὺ τοῦ Ἀμφιτρύωνα τοῦ γιοῦ του
ἀδάμαστος ἦταν ταίρι.
Τὴ μάνα εἶδα τοῦ Οἰδίποδα, τὴν ὁμορφη
Ἐπικάστη,
ποὺ ἀνήξερη ἔκαμε φριχτὴ παρανομιά, καὶ
δέχτη
τὸ γιό της ἄντρα, ποὺ ἔσφαξε τὸν κύρη και
τὴν πῆρε,
κι οἱ ἀθάνατοι φανέρωσαν τὴν ἀνομιά
στὸν κόσμο.

- 275 ἄλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα ἄσχετων
 πᾶσχετων
 Καδμείων ἦνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ
 βουλᾶς·
 ἢ δ' ἔβη εἰς Αἶδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
 ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο
 μελάθρου,
 ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ'
 ὀπίσσω
- 280 πολλὰ μάλ', ὅσα τε μητρὸς Ἐρινύες
 ἐκτελεύουσιν.
 "καὶ Χλωρίν εἶδον περικαλλέα, τήν
 ποτε Νηλεὺς
 γῆμεν ἔδον διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία
 ἔδνα,
 ὀπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
 ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυεῖω ἴφι
 ἄνασσεν·
- 285 ἢ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δὲ οἱ ἀγλαὰ
 βασίλευε, καὶ γέννησε λαμπρὰ παιδιὰ, τὸ
 τέκνα,
 Νέστορά τε χρόνιον τε Περικλύμενόν τ'
 ἀγέρωχον.
 τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρῶ τέκε, θαῦμα
 βροτοῖσι,
 τήν πάντες μνῶοντο περικτίται· οὐδ'
 ἄρα Νηλεὺς
 τῷ ἐδίδου ὅς μὴ ἔλικας βόας
 εὐρυμετώπους
- 290 ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληεῖης
 ἀργαλέας· τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις
 ἀμύμων
 ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα
 πέδησε,
 δεσμοὶ τ' ἀργαλέοι καὶ βουκόλοι
 ἀγροῖῳται.
 ἄλλ' ὅτε δὴ μῆνες τε καὶ ἡμέραι
 ἐξετελεῦντο
- 295 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ
 ἐπήλυθον ὦραι,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληεῖη,
- Αὐτὸς στὴ Θήβα τὴ γλυκεῖα βασανισμένος
 ῥήγας
 τῶν Καδμιτῶν κυβέρνησε ἀπὸ θεῶν
 κατάρα·
 μὰ ἐκείνη στοῦ Ἄδη τοῦ ἄσπλαχνου
 κατέβηκε τὰ βάθια·
 τί στον καημό της μὲ θηλειὰ κρεμάστηκε
 ἀπ' τὴ στέγη
 τὴν ἀψηλὴ, κι ἀμέτροτητα τοῦ ἀφῆκε πίσω
 πάθια,
 πάρα πολλά, ὅσα φέρνουνε τῆς μάνας οἱ
 κατάρες.
 Τη Χλωρὴ εἶδα τὴν ὄμορφη ποὺ ἕναν καιρὸ
 ὁ Νηλέας
 τὴν πῆρε γιὰ τὰ κάλλη της μ' ἀρίφνητά του
 δῶρα,
 κόρη στερνὴ τοῦ Ἀμφίονα, τοῦ γιοῦ τοῦ
 Ἰάσου, ποὺ ἦταν
 τοῦ Ὀρχομενοῦ τῶν Μινυῶν ῥήγας· κι
 αὐτὴ στὴν Πύλο
 Χρόμιο,
 τὸν ἄξιο Περικλύμενο, τὸ Νέστορα, καὶ
 κόρη
 τὴν λεβεντόκαρδη Πηρῶ, τοῦ κόσμου τὸ
 καμάρι,
 ποὺ νύφη τὴ ζητούσανε παντοῦθε, μὰ ὁ
 Νηλέας
 μόνε ἐκεινοῦ τὴν ἔδινε ποὺ θά 'φερνε στὴν
 Πύλο
 τοῦ Ἰφίκλου τὰ λοξόποδα καὶ κουτελάτα
 βόδια
 ἀπ' τὴ Φυλάκη, τ' ἀγρωπά· καὶ θεῖος
 μάντης τότες
 νὰ τοῦ τὰ φέρη βάλθηκε, μὰ ὀργὴ θεοῦ τοῦ
 πέφτει,
 καὶ μὲ δεσμὰ τὸν ἔζωσαν βοδοβοσκοὶ
 στοὺς κάμπους.
 Μὰ οἱ μῆνες σάνε διάβηκαν κι οἱ μέρες σάν
 τελειῶσαν,
 κι ἔκλεινε ὁ χρόνος, κι ἔσωναν τὸν κύκλο
 τοὺς οἱ ὦρες,
 τότε ὁ ἀντρεῖος ὁ Ἰφίκλος ξεδέσμεψε τὸ

θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ'
ἔτελείετο βουλή.

"καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου
παράκοιτιν,
ἣ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε
γείνατο παῖδε,

300 Κάστορά θ' ἰππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθόν τὸν ἀλογάρη, κὶ ἄλλονε τὸ μέγα
Πολυδεύκεα,
τοὺς ἀμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος
αἶα·
οἱ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς
ἔχοντες
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἕτερήμεροι, ἄλλοτε
δ' αὖτε
τεθναῖσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἴσα
θεοῖσι.

305 "τὴν δὲ μετ' Ἴφιμέδειαν, Ἀλωῆος
παράκοιτιν
εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι
μιγῆναι,
καὶ ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίῳ δ'
ἐγενέσθην,
Ὡτόν τ' ἀντίθεον τηλεκλειτόν τ'
Ἐφιάλτην,
οὺς δὴ μηκίστους θρέψε ζεῖδωρος
ἄρουρα

310 καὶ πολὺ καλλίστους μετὰ γε κλυτὸν
Ὡρίωνα·
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχες
ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην
ἐννεόργυιοι.
οἱ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν
Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάικος πολέμοιο.

315 Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν,
αὐτὰρ ἐπ' Ὅσση
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἴν' οὐρανὸς
ἀμβατὸς εἶη.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσαν, εἰ ἦβης μέτρον ν'
ἀνέβουνε τὸν οὐρανόν. Κὶ ἄ ζούσανε νὰ
ἴκοντο·

μάντη,
τὴ μοῖρα σὰν προφήτεψε, κατὰ τοῦ Δία τὸ
θέλει.

Τὴ Λήδα ἀγναντεψα ὕστερα, τὸ ταίρι τοῦ
Τυνδάρου,
ποὺ γέννησε δυὸ ἀντρόψυχα παιδιὰ, τὸν
Κάστορα ἕναν

Πολυδεύκη,
τὸ γροθομάχο· ζωντανοὺς ἢ γῆς ἢ
ψυχοδότρα
τοὺς ἔχει, καὶ τοὺς τίμησε στὸν κάτω
κόσμο ὁ Δίας·

μιὰ μέρα ζωντανεύουνε, καὶ μιὰ 'ναι
πεθαμένοι,
καθένας μὲ τὴ μέρα του, καὶ σὰν θεοὶ
τιμιοῦνται.

Καὶ εἶδα τὴν Ἴφιμέδεια, γυναῖκα τοῦ
Ἀλωέα,
ποὺ ἔλεγε πῶς μὲ τὸ θεὸ κοιμήθη
Ποσειδάωνα,
καὶ δυὸ τοῦ γέννησε παιδιὰ, μὰ ζωὴ πολλὴ
δὲν εἶχαν·

τὸν Ὡτο τὸν ἰσόθεο, καὶ τὸ λαμπρὸ
Ἐφιάλτη,
ποὺ ἀπ' ὄσους ἢ γῆς ἔθρεψε πιὸ
ἀψηλόκορμοί 'ταν,

καὶ ποὺ μονάχα ὁ Ὡρίωνας στὰ κάλλη
τοὺς περνοῦσε·
ἐννιαῖα χρονῶν ἦταν παιδιὰ, κὶ ἐννιαῖα εἶχαν
πήχες πλάτος,
κὶ ἀνέβαινε τὸ μπόγι τους ὀργυιῆς ἐννιαῖα
τοῦ ὕψου·
καὶ τοὺς ἀθανάτους αὐτοὶ φοβέριξαν πῶς
θά 'ρθουν

νὰ φέρουνε στὸν Ὀλυμπο πολέμου ἀχὸ κὶ
ἀντάρα.

Τὴν Ὅσσα πὰς στὸν Ὀλυμπο πασκίζανε
νὰ στήσουν,
τὸ Πήλιο μὲ τ' ἀν^μιστὰ κλωνιὰ στήν
Ὅσσα ἀπάνω,
καὶ ἄ ζούσανε νὰ
φτάσουν

- ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱός, ὃν ἠύκομος τέκε στα χρόνια τῆς παλληκαριᾶς, θὰ κάναν τὸ
 Λητώ, σκοπό τους·
 ἀμφοτέρω, πρὶν σφωιν ὑπὸ μὰ ὁ γιὸς τοῦ Δία καὶ τῆς Λητῶς τῆς
 κροτάφοισιν ἰούλους ὁμορφομαλλούσας
 320 ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς ἔυανθεί τούς χάλασε πρὶ βγάλουνε σγουρὰ στα
 λάχνη. μάγουλά τους,
 καὶ πρὶν τὸ χνουδί τ' ἀνθερὸ τούς σκιάση
 τὸ πηγούνι.
- "Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον καλήν τ' Τῆ Φαίδρα εἶδα, τὴν Πρόκριδα, τὴν ὁμορφη
 Ἀριάδνην, Ἀριάδνη,
 κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἦν ποτε κόρη τοῦ Μίνωα τοῦ φριχτοῦ, πὸν ἕναν
 Θησεὺς καιρὸ ὁ Θησεῆας
 ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηναίων ἱεράων ἀπὸ τὴν Κρήτη στὴν ἱερὴ τὴν πῆρε Ἀθήνα,
 ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δέ μιν δίχως
 Ἄρτεμις ἕκτα νὰ τῆ χαρῆ· τί ἡ Ἄρτεμη τῆ σκότωσε στῆς
 Δίας
- 325 Δίῃ ἐν ἀμφιρῦτῃ Διονύσου τ' ἀκρόγιαλα, τῆ μαρτυριὰ τοῦ Διόνυσου
 μαρτυρήσιν. ἀγκικώντας.
- "Μαῖραν τε Κλυμένην τε ἴδον στυγερὴν Τῆ Μαίρα, τὴν Κλυμένη ἐκεῖ, καὶ τῆ φριχτῆ
 τ' Ἐριφύλην, Ἐριφύλη,
 ἢ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο πὸν πρόδωσε τὸν ἄντρα της γι' ἀτίμητο
 τιμήεντα. χρυσάφι,
 πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' εἶδα κατόπι στὴ σειρὰ. Μὰ ποιά νὰ
 ὀνομήνω, ὀνοματίσω
 ὅσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ ἀπ' ὅσες εἶδα σύγκοιτες καὶ κόρες τῶν
 θύγατρας· ἡρώων·
- 330 πρὶν γὰρ κεν καὶ νύξ φθῖτ' ἄμβροτος. ἢ νύχτα ὅλη δὲ θά 'σωνε· κι εἶναι ὥρα νὰ
 ἀλλὰ καὶ ὥρη πλαγιάσω,
 εὔδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἢ μὲ τούς φίλους στὸ γοργὸ καράβι, ἢ ἐδῶ
 ἐταίρους πέρα·
 ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε κι οἱ θεοὶ κι ἐσεῖς πιά νοιάζεστε γιὰ τὸ
 μελήσει." προβόδωμά μου."
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν Ἀυτὰ εἶπε, κι ὅλοι σύχαζαν καὶ σώπαιναν
 ἐγένοντο σιωπῆ, τριγύρω,
 κηληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα δεμένοι ἀπὸ τὸ μάγιο του μὲς στο ἰσκερὸ
 σκιάοντα. παλάτι.
- 335 τοῖσιν δ' Ἀρήτη Λευκώλενος ἤρχετο Τότες τὸ λόγο ἀρχίνησε ἡ Ἀρήτη ἢ
 μύθων. Λευκοχέρα·
 "Φαίηκες, πῶς ὑμῖν ἀνὴρ ὄδε φαίνεται "Φαίακες, πῶς σᾶς φαίνεται τοῦ
 εἶναι ἀνθρώπου, ἀλήθεια, ἐτούτου
 εἶδος τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἢ χάρη κι ἢ κορμοστασιά, κι ὁ ἴσιος νοῦς
 εἴσας; του μέσα ;
 ξεῖνος δ' αὐτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' Δικός μου ὁ ξένος, μὰ κι ἐσᾶς τούτῃ ἢ τιμῇ

ἔμμορε τιμῆς·
 τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ
 τὰ δῶρα
 340 οὕτω χρηρίζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ
 ὑμῖν
 κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι
 κέονται."
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἦρωσ
 Ἐχένης,
 ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος
 ἦεν·
 "ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἡμῖν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ'
 ἀπὸ δόξης
 345 μυθεῖται βασιλεία περιφρων· ἀλλὰ
 πίθεσθε.
 Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε
 ἔπος τε."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο
 φώνησέν τε·
 "τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἶ κεν
 ἐγὼ γε
 ζῶς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν
 ἀνάσσω·
 350 ξεῖνος δὲ τλήτω μάλα περ νόστοιο
 χατίζων
 ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὖριον, εἰς ὃ κε
 πᾶσαν
 δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἀνδρεσσι
 μελήσει
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος
 ἔστ' ἐνὶ δήμῳ."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 355 "Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε
 λαῶν,
 εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι
 μίμνειν,
 πομπὴν δ' ὀτρύνετε καὶ ἀγλαὰ δῶρα
 διδοῖτε,
 καὶ κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ
 κέρδιον εἴη,
 πλειοτέρη σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ'
 ἰκέσθαι·

στολίζει.
 Νὰ φύγη μὴν τὸν βιάζεστε, καὶ μὴν τοῦ
 λυπηθῆτε
 τὰ δῶρα ποὺ ἔχει ἀνάγκη αὐτὸς μεγάλη·
 γιατί κι ἄλλα
 βρῖσκονται στὰ παλάτια σας, χάρη στοὺς
 θεοὺς, περίσσια."
 Σὲ τοῦτα ὁ γέρος ἦρωας ὁ Ἐχένης εἶπε
 τότες,
 αὐτὸς ποὺ μὲς στοὺς Φαίακες στὰ χρόνια
 ἦταν ὁ πρῶτος·
 "ὦ φίλοι μου, ὅσα ἢ φρόνιμη βασίλισσα
 μᾶς εἶπε
 ἀκοῦτε τα· στή γνώμη μας ἐνάντια αὐτὰ
 δὲν εἶναι.
 Ἀπ' τὸν Ἀλκίνο κρέμεται πράξη καὶ λόγος
 τῶρα."
 Κι ὁ Ἀλκίνοσ τότε ὁ βασιλιάς τοῦ
 ἀπάντησε καὶ τοῦ εἶπε·
 "Θὰ γίνῃ ὁ λόγος σου ὅσο ζῶ ἐγὼ καὶ
 βασιλεύω
 στή χώρα τῶν Φαίακωνε ποὺ τὰ κουπιὰ
 ἀγαπᾶνε.
 Μὰ ἂς κἀνὴ ὁ ξένος πομονή, ὅσο ἂν ποθῆ
 πατρίδα,
 ὡς αὖριο, ποὺ τὰ δῶρα του θὰ τά 'χω
 συναγμένα,
 κι ὅσο γιὰ τὸ προβόδωμα, θὰ τὸ
 νοιαστοῦνε οἱ ἄντρες
 ὅλοι, κι ἐγὼ μαζί ποὺ ἐδῶ τὸν τόπο
 ἐξουσιάζω."
 Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος τοῦ
 ἀπολογήθη κι εἶπε·
 "Ἀλκίνο, ἀφέντη δοξαστέ, καὶ τῷ λαῶν
 καμᾶρι,
 καὶ χρόνο ἀνίσως γύρευες ἐδῶ νὰ μείνω
 ἀκόμα,
 καὶ πλούσια δῶρα ἂν δίνοντας μὲ
 στέλνατε κατόπι
 ἄλλο κι ἐγὼ δὲ θὰ 'θελα, τί γιὰ καλό μου
 θὰ 'ταν
 νὰ φτάσω στήν πατρίδα μου μὲ πιὸ γεμάτα
 χέρια·

- 360 καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος
 ἀνδράσιν εἶην
 πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο
 νοστήσαντα."
 τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο
 φώνησέν τε·
 "ὦ Ὀδυσσεῦ, τὸ μὲν οὐ τί σ' εἴσκομεν
 εἰσορόωντες,
 ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπὶ κλοπον, οἷά τε
 πολλοὺς
 365 βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας
 ἀνθρώπους,
 ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ
 ἴδοιτο·
 σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφή ἐπέων, ἔνι δὲ
 φρένες ἐσθλαί.
 μῦθον δ' ὡς ὅτ' αἰοιδὸς ἐπισταμένως
 κατέλεξας,
 πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα
 λυγρά.
 370 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως
 κατάλεξον,
 εἴ τινας ἀντιθέων ἐτάρων ἴδες, οἳ τοι
 ἄμ' αὐτῶ
 Ἴλιον εἰς ἄμ' ἔποντο καὶ αὐτοῦ πότμον
 ἐπέσπον.
 νύξ δ' ἦδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος·
 οὐδέ πω ὥρη
 εὔδειν ἐν μεγάρῳ, σὺ δέ μοι λέγε
 θέσκελα ἔργα.
 375 καὶ κεν ἐς ἠῶ διὰν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι
 σὺ
 τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα
 μυθήσασθαι."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε
 λαῶν,
 ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ
 ὕπνου·
 380 εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν
 ἐγὼ γε
 τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ'
 πῖο σεβαστὸς κὶ ἀγαπητὸς ἀλήθεια θὰ
 γινόμεον
 σ' ἐκείνους πού θὰ μ' ἔβλεπαν στὸ Θιάκι
 νὰ γυρίζω."
 Κὶ ὁ Ἀλκίνοος πάλι γύρισε καὶ μίλησέ του κὶ
 εἶπε·
 "Στὰ μάτια μας δὲ φαίνεσαι πλάνος ἐσύ,
 Ὀδυσσεά,
 καὶ δολοπλόκος σὰν πολλοὺς πού ἡ γῆς ἠ
 μαύρη θρέφει,
 σκόρπιους παντοῦ, πού ψέματα πλάθουν,
 καὶ δὲν τὰ νιώθεις.
 Ἐσένα ὁ λόγος σου ὁμορφος καὶ ξάστερος
 ὁ νοῦς σου,
 καὶ σὰν τραγουδιστὴς ἐσὺ δηγήθηκες μὲ
 τέχνη
 τῶν Ἀργιτῶν τὰ βάσανα μαζί μὲ τὰ δικά
 σου.
 Μὰ πές μου τώρα ἀληθινὰ καὶ ξήγησέ μου
 ἐτοῦτο·
 ἀπ' τοὺς ἰσόθεους φίλους σου ποιούς εἶδες
 πού ἦρθαν τότες
 μαζί σου στὸ Ἴλιο κὶ ὕστερα τοὺς πῆρε ὁ
 μαῦρος Χάρος ;
 Ἡ νύχτα τώρα ἀτέλειωτη, δὲν ἦρθε ἡ ὥρα
 τοῦ ὕπνου
 ἀκόμα, μόν' δηγήσου μας τὰ θαυμαστά σου
 τὰ ἔργα.
 Ὡς τὰ γλυκοχαράματα θὰ στέκομουν ν'
 ἀκούσω,
 ἂν ἔστεργες τὰ πάθια σου νὰ πῆς μὲς στὸ
 παλάτι."
 Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος τοῦ
 ἀπολογήθη κὶ εἶπε·
 "Ἀλκίνο, βασιλιὰ τρανὲ καὶ τῶ λαῶν
 καμάρι,
 στήν ὥρα της κὶ ἡ συντυχία, στήν ὥρα του
 κὶ ὁ ὕπνος·
 μὰ κὶ ἄλλα ἂν ἔχης ὄρεξη ν' ἀκούσης, δὲ
 σοῦ ἀρνοιῶμαι
 νὰ δηγηθῶ τὰ πῖο φριχτὰ παθήματα τῶν

- ἄλλ' ἀγορεύειν,
 κήδε' ἐμῶν ἐτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο,
 οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν αὐτήν,
 ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι
 γυναικός.
 385 "αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ'
 ἄλλυδις ἄλλη
 ἀγνή Περσεφόνεια γυναικῶν
 θηλυτεράων,
 ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Ἀγαμέμνονος
 Ἀτρεΐδαο
 ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ',
 ὅσσοι ἄμ' αὐτῶ
 οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον
 ἐπέσπον.
 390 ἔγνω δ' αἶψ' ἔμ' ἐκεῖνος, ἐπεὶ πῖεν αἶμα
 κελαιόν·
 κλαῖε δ' ὅ γε λιγέως, θαλερόν κατὰ
 δάκρυον εἴβων,
 πιτνάς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι
 μενεαίνων·
 ἄλλ' οὐ γὰρ οἳ ἔτ' ἦν ἴς ἔμπεδος οὐδέ τι
 κῆρυξ,
 οἷη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι
 μέλεσσι.
 395 "τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσσα ἰδὼν ἐλέησά τε
 θυμῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδων·
 Ἄτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν
 Ἀγάμεμνον,
 τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε τανηλεγέος
 θανάτοιο;
 ἦε σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων
 ἐδάμασεν
 400 ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον
 αὐτμήν;
 ἦέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ
 χέρσου
 βούς περιταμνόμενον ἠδ' οἴων πῶεα
 καλά,
 φίλων
 πὸν ἀργότερα χαθήκανε ξεφύγανε τὸ
 Χάρο
 στοὺς ἄγριους τῶν Τρωαδιτῶν πολέμους,
 μὰ κατόπι
 στὸ γυρισμὸ τοὺς ἔσβησε ἡ βουλή κακῆς
 γυναικάς.
 Ἐδῶ κι ἐκεῖ ἅμα σκόρπισε ἡ σεβάσμια
 Περσεφόνη
 τῶ γυναικῶνε τίς ψυχές, μοῦ ζύγωσεν
 ἀγνάντια
 καὶ στάθη τοῦ Ἀγαμέμνονα ἡ ψυχὴ, τοῦ
 γιοῦ τοῦ Ἀτρέα,
 βαριοθλιμμένη· γύρω του κι οἳ ἄλλοι ὅσοι
 μαζί του
 βρήκανε τέλος θλιβερό στοῦ Αἰγίστου τὸ
 παλάτι.
 Κι αὐτὸς μεμιάς μὲ γνώρισε τὸ μαῦρο αἶμα
 σὰν ἦπτε,
 κι ἔχυνε βρῦση δάκρυα, κι ἀψὰ
 μοιρολογοῦσε,
 τὰ δύο του χέρια ἀπλώνοντας, μὲ πόθο νὰ
 μὲ φτάσῃ·
 μὰ νεῦρο πιά καὶ μπόρεση καμιά δὲν εἶχε
 τώρα,
 σὰν πὸν εἶχε ἐκεῖνος μιὰ φορὰ στὰ λυγερά
 του μέλη.
 Τὸν εἶδα ἐγὼ, καὶ δάκρυσσα, καὶ πόνεσε ἡ
 καρδιά μου,
 καὶ φώναξά του, κι εἶπα του μὲ φτερωμένα
 λόγια·
 "Τοῦ Ἀτρέα γιὰ Ἀγαμέμνονα, καὶ
 δοξασμένε ρήγα,
 ποιά μοῖρα τοῦ τεντόκορμου σὲ βάρεσε
 θανάτου ;
 Τάχα στὰ πλοῖα σὲ ρήμαξε ὁ θεὸς ὁ
 Ποσειδάωνας,
 κακὴ φουρτούνα στέλνοντας μ' ἀνάποδους
 ἀνέμους ;
 ἦ στὴ στεριά σὲ χάλασαν ὄχτροι σάνε
 ζητοῦσες
 βόδια νὰ σύρης καὶ καλὸ μαλλὶ νὰ κόψης
 πρόβειο,

- ἤε περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ
 γυναικῶν;
 "ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος
 προσέειπε·
 405 ἴδιογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
 Ὀδυσσεῦ,
 οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων
 ἐδάμασσεν
 ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον
 αὐτμήν,
 οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ'
 ἐπὶ χέρσου,
 ἀλλὰ μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε
 μόρον τε
 410 ἔκτα σὺν οὐλομένη ἀλόχῳ, οἰκόνδε
 καλέσσας,
 δειπνίσσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βουῶν
 ἐπὶ φάτνῃ.
 ὡς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ περὶ δ'
 ἄλλοι ἑταῖροι
 νωλεμέως κτείνοντο σύες ὡς
 ἀργιόδοντες,
 οἷ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα
 δυναμένοιο
 415 ἦ γάμῳ ἦ ἐράνῳ ἦ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
 ἦδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν
 ἀντεβόλησας,
 μουνάξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ
 ὑσμίνῃ·
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο
 θυμῷ,
 ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε
 πληθούσας
 420 κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ' ἅπαν
 αἶματι θῦεν.
 οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὅπα Πριάμοιο
 θυγατρὸς,
 Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε
 Κλυταιμνήστρῃ δολόμητις
 ἀμφ' ἐμοί, αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χειρᾶς
 ἀείρων
 βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ· ἦ
 ἦ χῶρα σὰν πολέμαγες νὰ πάρης μὲ τίς
 σκλάβες ;"
 Εἶπα· κι ἀμέσως γύρισε κι ἀπολογήθη
 ἐκεῖνος·
 "Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
 Ὀδυσσέα,
 μήτε στὰ πλοῖα μὲ ρήμαξε ὁ θεὸς ὁ
 Ποσειδάωνας,
 κακὴ φουρτούνα στέλνοντας μ' ἀνάποδους
 ἀνέμους,
 μήτε στὴ γῆς μὲ χάλασαν ὄχτροί, παρὰ τὴ
 μοῖρα
 τοῦ Χάρου μου 'φερε ὁ Αἴγιστος μὲ τὴν
 καταραμένη
 γυναῖκα μου, καὶ μ' ἔκαψε· μὲ κάλεσε σὲ
 δεῖπνο,
 καὶ μ' ἔσφαξε ὅπως σφάζουνε μὲς στὸ
 παχνὶ τὸ βόδι.
 Σὲ τέτοιο τέλος μ' ἔφερε φριχτό, κι
 ὀλόγυρά μου
 σφαζόνταν κι οἱ συντρόφοι μου σὰν
 κάπροι ἀσπροδοντάτοι,
 σὲ ἀνθρώπου πλούσιου καὶ τρανοῦ, ποὺ
 σφάζονται γιὰ γάμο,
 ἦ γιὰ φαγὶ συντροφικὸ, ἦ ἀρχοντικὸ
 τραπέζι.
 Εἶδες στὸν κόσμον ἀρίθμητοι νεκροὶ νὰ
 πέφτουν ἄντρες
 μονομαχώντας ἢ σμιχτὰ στῆς μάχης τὴν
 ἀντάρα·
 μὰ θὰ θλιβόσουν πιὸ πικρὰ νὰ τὰ 'βλεπες
 ἐκεῖνα,
 στὸν πύργον σὰν κοιτόμασταν τριγύρω στὸ
 κροντήρι,
 καὶ στὰ τραπέζια τὰ λαμπρὰ, μὲ λίμνη τὸ
 αἶμα χάμου,
 Καὶ τῆς Κασσάντρας τὴ φωνή, τῆς κόρης
 τοῦ Πριάμου,
 φριχτὴ ἄκουσα· τὴ σκότωνε ἢ πλανεύτρα ἢ
 Κλυταιμνήστρα
 κοντὰ μου· κι ἐγὼ σήκωσα τὰ χέρια,
 ξεψυχώντας
 μὲ τὸ σπαθὶ στὰ σπλάχνα μου, κι ἔπεσα

- δὲ κυνῶπις
 425 νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς
 Αἶδαο
 χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἔλέειν σὺν τε
 στόμ' ἐρεῖσαι.
 ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο
 γυναικός,
 ἢ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα
 βάλῃται·
 οἶον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον
 ἀεικές,
 430 κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦ τοι
 ἔφην γε
 ἀσπάσιος παιδεσσιν ἰδὲ δμῶεσσιν
 ἐμοῖσιν
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἢ δ' ἔξοχα λυγρὰ
 ἰδυῖα
 οἶ τε κατ' αἴσχος ἔχευε καὶ
 ἐσσομένησιν ὀπίσσω
 θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἦ κ' εὐεργὸς
 ἔησιν.'
- 435 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
 ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρεός
 εὐρύοπα Ζεὺς
 ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ
 βουλάς
 ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ'
 εἵνεκα πολλοί,
 σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε
 τηλόθ' ἔοντι.'
- 440 "ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος
 προσέειπε·
 ἴτῳ νῦν μὴ ποτε καὶ σὺ γυναικί περ
 ἤπιος εἶναι·
 μή οἱ μῦθον ἅπαντα πιφασκέμεν, ὄν
 κ' εὐ εἰδῆς,
 ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ
 κεκρυμμένον εἶναι.
 ἀλλ' οὐ σοί γ', Ὀδυσσεῦ, φόνος ἔσσεται
 ἔκ γε γυναικός·
- 445 λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα
 οἶδε
- πάλε χάμου.
 Καὶ μ' ἄφησε ἡ ξαδιάντροπη στὸν Ἄδη νὰ
 πάω, δίχως
 νὰ πιάσῃ κὰν τὰ μάτια μου, τὸ στόμα μου
 νὰ κλείσῃ.
 Ἄλλο φριχτότερο καὶ πιὸ σιχαμερὸ δὲν
 εἶναι
 ἀπὸ γυναῖκα ποὺ ἔργατα κακὰ στὸ νοῦ της
 βάζει·
 τέτοια κι αὐτὴ σοφίστηκε, καὶ γένηκε τοῦ
 ἀντρός της
 φόνισσα καὶ θαρροῦσα ἐγὼ ποὺ μιὰς ἐκεῖ
 γυρίσω,
 θὰ μὲ δεχτοῦν χαρούμενα καὶ τὰ παιδιά κι
 οἱ δοῦλοι·
 μὰ αὐτὴ ἢ σοφὴ στὶς πονηριές,
 ντροπιάστηκε κι ἀτὴ της
 κι ὅλες τὶς ἄλλες ντρόπιασε γυναιῖκες, ὡς
 ἀκόμα
 κι ὅσες καλόγνωμες στὴ γῆς κατόπι θὰ
 φανοῦνε."
- Καὶ τότες ἐγὼ γύρισα καὶ τοῦ εἶπα·
 "Ἄλλοις, καὶ πόσο
 σκληρὰ ὁ Δίας ὁ βροντηχτῆς κατάτρεξε
 ἀπαρχῆθες
 τοῦ Ἀτρεά τὸ γόνον, κι ἀφορμὴ τὸ θέλημα
 γυναίκα·
 γιὰ τὴν Ἑλένη μύριοι μας χαθήκαμε, κι
 ἐσένα
 παγίδες, ποὺ ἔλειπες μακριά, σοῦ ἔστηνε ἡ
 Κλυταιμνήστρα."
- Εἶπα, κι ἐκεῖνος γύρισε κι εὐτύς μου
 ἀπολογήθη·
 "Λοιπὸν, ποτές σου μαλακὸς μὴν εἶσαι στὴ
 γυναῖκα·
 κι ὅλα ποὺ ξέρεις μὴν τῆς λές, παρὰ
 μονάχα μέρος,
 καὶ τ' ἄλλα κράτα της κρυφά. Μὰ ὡς τόσο
 ἐσύ, Ὀδυσσεά,
 ἀπ' τὴ γυναῖκα σου κακὸ νὰ πάθῃς μὴ
 φοβᾶσαι·
 γιὰτ' εἶναι ἐκείνη γνωστικιά, κι ἔχει
 μεγάλες χάρες,

- κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια. ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη, τοῦ Ἰκάρου ἢ ἢ μὲν μιν νύμφη γε νέην κατελείπομεν θυγατέρα.
 ἡμεῖς Νιόνυφη, ἀλήθεια, τότε ἐμεῖς τὴν εἶχαμε
 ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ ἀφησμένη,
 μαζῶ πού βγήκαμε στὸν πόλεμο, κι εἶχε μωρὸ
 νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἴζει στὴ ρώγα.
 ἀριθμῶ, Τώρα κι αὐτὸς θὰ κάθεται μαζί μὲ τοὺς
 450 ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος καλότυχος, πού σὰν ἐρθῆ θὰ τότε δῆ ὁ
 ὄψεται ἐλθῶν, γονιὸς του,
 καὶ κείνος πατέρα προσπτύξεται, ἢ κι αὐτὸς θὰ σφίξει τὸ γονιὸ θερμὰ στὴν
 θέμις ἐστίν. ἀγκαλιά του.
 ἢ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἱὸς ἐνιπλησθῆναι Ἐμένα ὡς καὶ τὸ γιόκα μου δὲν ἄφησε ἢ
 ἄκοιτις δική μου
 ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε νὰ τὸν χαροῦν τὰ μάτια μου, μόν' ἔσβησέ
 καὶ αὐτόν. με πρῶτα.
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ Ἄλλο ἐγὼ τώρα θὰ σοῦ πῶ, καὶ κράτα το
 βάλλεο σῆσιν· στὸ νοῦ σου·
 455 κρύβδην, μηδ' ἀναφανδά, φίλην ἐς κρυφά, κι ὄχι ὀλοφάνερα στὴ φίλη σου
 πατρίδα γαῖαν πατρίδα
 νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ ν' ἀράξης, γιατί χάθηκε πιά ἢ πίστη ἀπ' τὶς
 γυναιξίν. γυναικες.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως Μὰ τώρα πές μου ξάστερα καὶ ξήγα μου κι
 κατάλεξον, ἐτοῦτο·
 εἴ που ἔτι ζώντος ἀκούετε παιδὸς ἂν τάχα ἀκούτε ζωντανὸς πὼς εἶναι ἀκόμη
 ἐμοῖο, ὁ γιός μου,
 ἢ που ἐν Ὀρχομενῶ ἢ ἐν Πύλῳ ἢ στὸν Ὀρχομενό, ἢ μπορεῖ στὴν
 ἡμαθόντι, ἀμμουδάτη Πύλο,
 460 ἢ που παρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ· ἢ καὶ στὴ Σπάρτῃ τὴν πλατειά, κοντὰ στοῦ
 οὐ γὰρ πῶ τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Μενελάου,
 Ὀρέστης.' τι ἀκόμα δὲν τὸν εἶδε ἢ γῆς νεκρὸ τὸν ὄριο
 Ὀρέστη."·
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος Αὐτὰ εἶπε· κι ἐγὼ γύρισα κι ἀπολογήθηκά
 προσέειπον· του·
 Ἄτρεΐδη, τί με ταῦτα διεύρεαι; οὐδέ τι "Τοῦ Ἀτρεά γιέ, τί μὲ ρωτᾷς ; δὲν ξέρω ἂ ζῆ
 οἶδα, ὁ Ὀρέστης,
 ζῶει ὃ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμῶλια ἢ ἂν πέθανε, κι εἶναι κακὸ τ' ἀνώφελα νὰ
 βάζειν." λέμε."
 465 "νῶι μὲν ὡς ἐπέεσσιν ἀμειβομένῳ Μὲ τέτοια λόγια θλιβερὰ μιλούσαμ' ὁ ἕνας
 στυγεροῖσιν του ἄλλου,
 ἔσταμεν ἀχνύμενοι θαλερὸν κατὰ βαριόκαρδοι, καὶ χύναμε τὰ δάκρυα
 δάκρυ χέοντες· ποτάμι.
 ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος Καὶ τότε πρόβαλε ἢ ψυχῇ τοῦ Ἀχιλλέα

καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος
Ἀντιλόχοιο
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἰδός τε
δέμας τε

470 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα
Πηλεΐωνα.
ἔγνω δὲ ψυχὴ με ποδώκεος Αἰακίδαο
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·

" Ὀδυσσέε, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ,
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ
μήσεαι ἔργον;

475 πῶς ἔτλης Αἰδίοσδε κατελθέμεν, ἔνθα
τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἰδῶλα
καμόντων;"

"ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·

ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ'
Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα
βουλήν

480 εἶποι, ὅπως Ἰθάκην εἰς παιπαλόεσσαν
ἰκοίμην·

οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιῖδος,
οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σείῃ
δ', Ἀχιλλεῦ,
οὐ τις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος
οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.

πρὶν μὲν γάρ σε ζῶν ἐτίομεν ἴσα
θεοῖσιν

485 Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις
νεκύεσσιν
ἐνθάδ' ἑὼν τῷ μὴ τι θανῶν ἀκαχίζευ,
Ἀχιλλεῦ·

"ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος Κι αὐτὸς μου ἀπολογήθηκε· "Περίλαμπρε

μπροστά μου,
κι ὁ Πάτροκλος κι ὁ δοξαστὸς Ἀρχίλοχος
μαζί του,
κι ὁ Αἴαντας, ποὺ στὸ κορμὶ ἦταν πρῶτος
καὶ στὴν ὄψη

ἀπὸ τοὺς ἄλλους Δαναούς, ἐξὸν τὸν
Ἀχιλλέα.

Καὶ τοῦ γοργόποδου ἢ ψυχὴ γιοῦ τοῦ
Πηλέα ποὺ μ' εἶδε,
μὲ γνώρισε, καὶ κλαίγοντας αὐτὰ τὰ λόγια
μοῦ εἶπε·

"Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
Ὀδυσσέα,
τί κάμωμα πιὸ φοβερὸ θὰ σοφιστῆς ἀκόμα
;

Πῶς κότησες νὰ κατεβῆς στὸν Ἄδη ποὺ
φωλιάζουν
κούφιοι νεκροὶ φαντάσματα θνητῶν
ἀποσταμένων ;"

Αὐτὰ εἶπε, κι ἐγὼ γύρισα κι ἀπολογήθηκά
του·

"ὦ πρῶτε μὲς στοὺς Ἀχαιοὺς, γιὰ τοῦ
Πηλέα, Ἀχιλλέα,
τὸν Τειρεσία ἦρθα νὰ βρῶ, τὴ γνώμη του ν'
ἀκούσω,

πῶς πίσω στὸ πετρώσπαρτο τὸ Θιάκι θὰ
γυρίσω·

τί ἀκόμα γῆς Ἀχαιϊκῆ δὲ σίμωσα, καὶ μήτε
χῶμα πατρίδας πάτησα, μόνε ὄλο
τυραννιέμαι,

Μὰ σὰν κι ἐσὲ μακαριστός, ὦ Ἀχιλλέα, δὲ
βγῆκε
στὰ περασμένα ἄλλος κανεῖς, μήτε θὰ βγῆ
κατόπι·

γιατὶ σὰ θεὸ καὶ ζωντανὸ οἱ Ἀργεῖτες σὲ
τιμοῦσαν,

καὶ τώρα μέγας καὶ τρανὸς στοὺς
πεθαμένους εἶσαι·

γιὰ δαῦτο πῶς ἀπέθανες μὴ θλίβεσαι,
Ἀχιλλέα."

- προσέειπε·
 ἴμῃ δὴ μοι θάνατόν γε παραύδα,
 φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
 βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἔων
 θητευέμεν ἄλλω,
 490 ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρω, ᾧ μὴ βίσιος πολὺς
 εἶη,
 ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν
 ἀνάσσειν.
 ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαθοῦ μῦθον
 ἐνίσπες,
 ἢ ἔπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε
 καὶ οὐκί.
 εἶπε δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος, εἴ τι
 πέπυσσαι,
 495 ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ
 Μυρμιδόνεσσιν,
 ἢ μιν ἀτιμάζουσιν ἂν Ἑλλάδα τε Φθίην
 τε, καταφρόνια γίνηκε τῆς Φτίας καὶ τῆς
 οὔνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χειρᾶς τε
 πόδας τε.
 οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς
 ἠελίοιο,
 τοῖος ἔων, οἴός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
 500 πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων
 Ἀργείοισιν·
 εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς
 πατέρος δῶ·
 τῶ κέ τεω στύξαιμι μένος καὶ χειρᾶς
 ἀάπτους,
 οἳ κείνον βιόωνται ἐέργουσίν τ' ἀπὸ
 τιμῆς·
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
 προσέειπον·
 505 ἦ τοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὐ τι
 πέπυσμαι,
 αὐτὰρ τοι παιδὸς γε Νεοπτόλεμοιο
 φίλοιο
 πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με
 κελεύεις·
 αὐτὸς γὰρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς
 εἴσης
- Ὀδυσσεά,
 τὸ θάνατο μὴ μοῦ ζητᾶς μὲ λόγια νὰ
 γλυκάνης.
 Κάλλιο στή γῆς νὰ βρίσκομουν, κι ἄς
 δούλευα σὲ ἀνθρώπου
 μικροῦ, μὲ δίχως βιὸς πολὺ, παρὰ στὸν Ἄδη
 νὰ εἶμαι,
 καὶ βασιλέας νὰ λέγομαι τῶν πεθαμένων
 ὄλων.
 Ὡς τόσο γιὰ τὸν ἄξιο μου τὸ γιὸ δυὸ λόγια
 πές μου,
 ἢ βγήκε αὐτὸς στὸν πόλεμο πρῶτος γιὰ νὰ
 ἔναι, ἢ ὄχι.
 Καὶ δῶσ' μου τοῦ ἀψεγάδιαστου Πηλέα
 μαντάτα, ἂν ἔχης·
 ἀκόμα τάχα τὸν τιμάει ὁ λαὸς τῶ
 Μυρμιδόνων,
 Ἑλλάδας,
 τώρα πού χεροπόδαρα τὰ γερατεῖα τὸν
 πιάσαν.
 Τὶ πιά δὲν τοῦ εἶμαι ἐγὼ βοηθὸς μέσα στὸ
 φῶς τοῦ ἡλίου,
 τέτοιος σὰν πού ἤμουν μιὰ φορὰ στή
 διάπλατη Τρωάδα,
 πού ἔκοβα πλῆθος λεβεντιὰ βοηθώντας
 τοὺς Ἀργῆτες.
 Τέτοιος γιὰ λίγο ἂν πήγαινα στοῦ κύρη τὸ
 παλάτι,
 τρομάρα θὰ τοὺς ἔδιναν τὰ ἡρωϊκά μου
 χέρια,
 τοὺς ὄσους τὸν ὀχτρεύονται καὶ τὶς τιμές
 του ἀρπᾶνε."
 Αὐτὰ εἶπε, κι ἐγὼ γύρισα κι ἀπολογήθηκά
 του·
 "Μαντάτα τοῦ ἀψεγάδιαστου Πηλέα δὲν
 κατέχω·
 ὅμως γιὰ τὸ Νεοπτόλεμο, τὸ γιὸ τὸν
 ἀκριβὸ σου,
 ὄλη, καθὼς μοῦ γύρεψες, θὰ μάθης τὴν
 ἀλήθεια.
 Ἴδιος μου ἐγὼ μὲ τὸ γεροτὸ τὸν ἔφερα
 καράβι,

- ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἑυκνήμιδας
Ἀχαιοὺς.
- 510 ἦ τοι ὄτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην
φραζοίμεθα βουλὰς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε καὶ οὐχ ἡμάρτανε
μύθων·
Νέστωρ ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν
οἴω.
αὐτὰρ ὄτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρναίμεθα
χαλκῶ,
οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν οὐδ'
ἐν ὀμίλῳ,
- 515 ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε τὸ ὄν μένος
οὐδενὶ εἰκῶν,
πολλοὺς δ' ἀνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ
δηιοτῆτι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ'
ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων
Ἀργείοισιν,
ἀλλ' οἶον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο
χαλκῶ,
- 520 ἦρῳ' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν
ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο γυναιῶν εἵνεκα
δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ
Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὄτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὄν
κάμ' Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντα
τέταλτο,
- 525 ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ'
ἐπιθεῖναι,
ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ
μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργυνντο τρέμον θ' ὑπὸ
γυῖα ἐκάστου·
κεῖνον δ' οὐ ποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον
ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χροῖα κάλλιμον οὔτε
παρειῶν
- 530 δάκρυ ὁμορξάμενον· ὁ δέ γε μάλα
ἀπὸ τῆ Σκύρο στοὺς Ἀχαιοὺς τοὺς
καλοποδεμένους.
Καὶ σύναξη σὰν εἶχαμε στῆς Τροίας τῆ
χώρα ἀντίκρου,
πάντα μιλοῦσε πρῶτα αὐτός, κὶ
ἀστόχαστα δὲ λάλει·
μόνε ὁ ἰσόθεος Νέστορας κὶ ἐγὼ
περνούσαμε τον.
Καὶ πόλεμο σὰ βγαίναμε στὸν κάμπο τῆς
Τρωάδας,
μὲ τὸ σωρὸ δὲν ἔμνησκε καὶ μὲ τ' ἀσκέρι
ἐκεῖνος,
μόν' ἔτρεχε, καὶ στὴν ἀντρεία δὲν ἄφηνε
ἄλλον πρῶτο·
πολλοὺς λεβέντες χάλναγε στὴ φοβερῇ τῇ
μάχῃ.
Δὲ θὰ μπορούσα νὰ τοὺς πῶ καὶ νὰ τοὺς
νοματίσω,
τοὺς ὅσους αὐτὸς χάλασε βοηθώντας τοὺς
Ἀργῖτες,
θὰ πῶ ὅμως τὸν Εὐρύπυλο, τὸ γόνου τοῦ
Τηλέφου,
μὲ τοὺς Κητειῶτες φίλους τοῦ πού γύρω
τοῦ σφαζόνταν,
κὶ αἰτία τὰ δῶρα στάθηκαν πού μιὰ
γυναίκα πῆρε.
Δεύτερο ἀπὸ τὸ Μέμνονα τόσο ὁμορφο δὲν
εἶδα.
Καὶ στ' ἄλογο σὰν μπήκαμε τῶν Ἀργιτῶν
οἱ πρῶτοι,
πού τὸ μαστόρεψε ὁ Ἐπειός, κὶ ἐγὼ
μονάχος εἶχα
τὴν ἐξουσία ν' ἀνοιγοκλειῶ τὸ στέριου τοῦ
κρυψώνα,
τότες οἱ ἄλλοι τῶν Δαναῶν ἀρχόντοι καὶ
ρηγάδες
σφουγγίζανε τὰ δάκρυα καὶ τρέμαν ἀπὸ
φόβο,
μὰ ἐκεῖνου τ' ὄριο πρόσωπο ποτὲς χλωμὸ
δὲν τό εἶδα,
καὶ μήτε ἀπὸ τὰ μάγουλα σφούγγισ'
ἐκεῖνος δάκρυα·
μόνε ἀπὸ μέσα νὰ ριχτῆ θερμὰ

πόλλ' ἰκέτευεν	παρακαλοῦσε,
ἰππόθεν ἐξέμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο	τῆ σπάθα του ὄλο πιάνοντας καὶ τὸ βαρὺ
κώπην	κοντάρι,
καὶ δόρου χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρῶεσσι	καὶ μελετώντας φοβερὸ κακὸ στοὺς
μενοίνα.	Τρῳαδίτες.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν	Μὰ σάνε διαγουμίσαμε τὴ χώρα τοῦ
διεπέρσαμεν αἰπήν,	Πριάμου,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς	μπῆκε μὲ τὸ μερίδιο του στὸ πλοῖο καὶ μ'
ἔβαινε	ῶρια δῶρα,
535 ἀσκηθῆς, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξεί	ἀλάβωτος, τὶ χάλκινο κοντάρι δὲν τὸν
χαλκῶ	πῆρε,
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε	ἀπομακρόθε ἢ καὶ κοντά, σὰν πού συχνὰ
πολλὰ	τυχαίνει
γίνεται ἐν πολέμῳ· ἐπιμῖξ δέ τε	στον πόλεμο πού ἀνάκατα λυσομανάει ὁ
μαίνεται Ἄρης.	Ἄρης."
"ὡς ἐφάμην, ψυχὴ δὲ ποδώκεος	Εἶπα, καὶ τοῦ γοργόποδο ἢ ψυχὴ τοῦ
Αἰακίδαο	Ἀχιλλέα
φοίτα μακρὰ βιβᾶσα κατ' ἀσφοδελὸν	στον κάμπο μὲ τ' ἀσφόδελα κίνησε
λειμῶνα,	δρασκελώντας,
540 γηθοσύνη ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον	ὄλη χαρὰ, πού ἀγκίκησε τὶς δόξεις τοῦ
εἶναι.	παιδιοῦ του.
"αἰ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων	Μὰ οἱ ἄλλες ἐκεῖ στέκανε οἱ ψυχὲς τῶν
κατατεθνηῶτων	πεθαμένων,
ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἶροντο δὲ κήδε'	θλιμμένες, καὶ τὸν πόνο τῆς ἢ καθεμιὰ
ἐκάστη.	ρωτοῦσε.
οἷη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο	Μονε ἢ ψυχὴ τοῦ Αἴαντα, τοῦ γιοῦ τοῦ
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα	Τελαμώνα,
νίκης,	στεκότανε παρὰμερα, μ' ἐμένα
545 τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ	χολιασμένη,
νηυσὶ	πού νίκησα στὰ πλοῖα κοντὰ στὴν κρίση
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ	πού εἶχε στήσει
πότνια μήτηρ.	γιά τοῦ Ἀχιλλέα τ' ἄρματα ἢ σεβαστὴ του
παῖδες δὲ Τρῶων δίκασαν καὶ Παλλὰς	ἢ μάνα,
Ἀθήνη.	[κι οἱ Τρῳαδίτες κρίνανε μαζί μὲ τὴν
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ'	Παλλάδα].
ἀέθλω·	Μακάρι νὰ μὴν κέρδιζα, τότες, τέτοιο
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἔνεκ' αὐτῶν γαῖα	βραβεῖο,
κατέσχευεν,	τὶ ἐκεῖνα τ' ἄρματα ἔχωσαν στὴ γῆς τέτοιο
550 Αἴανθ', ὅς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα	λεβέντη,
τέτυκτο	τὸν Αἴαντα, πού σ' ὀμορφιά καὶ σ' ἔργα
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα	ξεπερνοῦσε
Πηλεΐωνα.	τοὺς ἄλλους Δαναοὺς, ἐξὸν τὸ δοξαστὸ
	Ἀχιλλέα.

τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων
μειλιχίοισιν·
" Αἴαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ
ἄρ' ἔμελλες
οὐδὲ θανῶν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου
εἵνεκα τευχέων
555 οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν
Ἀργεῖοισι,
τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ'
Ἀχαιοὶ
ἴσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ
τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν
αἰχμητῶν

560 ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῖν δ' ἐπὶ μοῖραν
ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἴν' ἔπος καὶ
μῦθον ἀκούσης
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ
ἀγήνορα θυμόν·

"ὡς ἐφάμην, ὁ δὲ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ
δὲ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἴερεβος νεκύων
κατατεθνηῶτων.

565 ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἦ
κεν ἐγὼ τόν·
ἀλλὰ μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
φίλοισι
τῶν ἄλλων ψυχὰς ιδέειν
κατατεθνηῶτων.

"ἔνθ' ἦ τοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν
υἷόν,
χρύσειον σκῆπτρον ἔχοντα,
θεμιστεύοντα νέκυσιν,

570 ἦμενον, οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἶροντο
ἄνακτα,
ἦμενοι ἑσταότες τε κατ' εὐρυπυλῆς
Ἄϊδος δῶ.

"τὸν δὲ μετ' Ὠρίωνα πελώριον

Σ' ἐκεῖνον τότες δυὸ γλυκὰ γύρισα κι εἶπα
λόγια·

"Αἴαντα, τοῦ μεγάλου γιᾶ τοῦ Τελαμῶνα,
ἀλήθεια,
μήτε νεκρὸς δὲ μοῦ ἔμελλες τὸ χόλιασμα ν'
ἀφήσης
555 γιὰ τ' ἄρματα ποὺ κέρδισα, τ'
ἀναθεματισμένα ;

Γιὰ τὸ κακὸ τῶν Ἀργιτῶν οἱ θεοὶ τὰ κάμαν
ὄλα,
καὶ τέτοιον πύργο χάσαμε· κι ὅλοι
θρηνοῦμε τώρα
οἱ Δαναοὶ κι ἐσένανε μὲ τοῦ Πηλέα τὸ
γόννο·

μὰ ἄλλος δὲν εἶναι ἀφορμὴ παρὰ ὁ Δίας
μονάχος,

ποὺ φοβερὰ τῶ Δαναῶν τ' ἄρματωμένα
ἀσκέρια
ὀχτρεύτηκε, καὶ σοῦ ὄρισε τὴ μοῖρα τοῦ
θανάτου.

Μὰ ἔλα, ἀφέντη, κι ἄκουσε τὰ λόγια ποὺ
σοῦ κρένω,
καὶ δάμασε τὴ μάνητα τῆς ἠρωϊκιᾶς ψυχῆς
σου."

Εἶπα, κι αὐτὸς ἀπάντηση δὲ μοῦ 'δωκε,
μόν' πῆγε
Ἴερεβος μὲ τὶς ψυχὲς τῶν ἄλλων
πεθαμένων.

Καὶ πάλε ἴσως θὰ μίλειε μου, κι ἄς ἦταν
χολωμένος,
ἦ ἐγὼ θὰ τοῦ μιλοῦσα, μὰ ἡ καρδιά μου
μὲς στὰ στήθια
νὰ δῆ ποθοῦσε τὶς ψυχὲς κι ἄλλων νεκρῶν
ἀκόμα.

Κι εἶδα τὸ Μίνωα, τὸ λαμπρὸ τοῦ Δία τὸ
γιό, ποὺ κράτα
χρυσὸ ραβδί, καὶ κάθονταν κριτῆς τῶν
πεθαμένων·

ἄλλοι ὄρθιοι κι ἄλλοι καθιστοὶ μπροστὰ
στο βασιλέα
μὲς στοῦ Ἄδη τοῦ πλατύθυρου κρινόνταν
τὰ παλάτια.

Κατόπι τὸν Ὠρίωνα ξάνοιξα τὸ γιγάντιο,

- εισενόησα
 θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν
 λειμῶνα,
 τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν
 ὄρεσσι
- 575 χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον,
 αἰὲν ἀαγές.
 "καὶ Τιτυὸν εἶδον, Γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
 κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα
 κεῖτο πέλεθρα,
 γῦπε δέ μιν ἐκάτερθε παρημένῳ ἦπαρ
 ἔκειρον,
 δέρτρον ἔσω δύνοντες, ὁ δ' οὐκ
 ἀπαμύνετο χερσί·
- 580 Λητῶ γὰρ ἔλκησε, Διὸς κυδρὴν
 παράκοιτιν,
 Πυθῶδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου
 Πανοπῆος.
 "καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον κρατέρ'
 ἄλγε' ἔχοντα
 ἐστεῶτ' ἐν λίμνῃ· ἡ δὲ προσέπλαζε
 γενεῖῳ·
 στεῦτο δὲ διψᾶων, πιεῖν δ' οὐκ εἶχεν
 ἐλέσθαι·
- 585 ὄσσάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρον πιεῖν
 μενεαίνων,
 τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκειτ' ἀναβροχέν,
 ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
 γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε
 δὲ δαίμων.
 δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατὰ κρηθὲν χέει
 καρπόν,
 ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι
 ἀγλαόκαρποι
- 590 συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι
 τηλεθόωσαι·
 τῶν ὀπὸτ' ἰθύσει' ὁ γέρον ἐπὶ χερσὶ
 μάσασθαι,
 τὰς δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα
 σκιδόντα.
 "καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον κρατέρ'
 ἄλγε' ἔχοντα
- στὸν κάμπο τῶν ἀσφόδελων τ' ἀγρίμια νὰ
 σωριάζη
 ποὺ ἀπάνω στὰ ἔρημα βουνὰ τὰ 'χε
 σκοτώσει ὁ ἴδιος,
 ράβδα στὰ χέρια ὀλόχαλκη κι ἀνέσπαστη
 κρατώντας.
 Καὶ τὸν Τιτυὸ εἶδα, τῆς Γῆς τῆς δοξασμένης
 θρέμμα,
 ποὺ ἀπὰς στὸ χῶμα κοίτουσαν καὶ
 σκέπαζε ἐννιὰ πλέθρα·
 δυὸ ἀγιοῦπες ἀπ' τὰ δυὸ πλευρὰ τοῦ
 τρῶγαν τὸ συκῶτι,
 μέσ' ἀπ' τὴ σκέπη μπαίνοντας· δὲν μπόρειε
 νὰ τοὺς διώξη,
 τί εἶχε πειράξει τὴ Λητῶ, τὴν ἀκριβὴ τοῦ
 Δία,
 τὸν Πανοπέα σὰ διάβηκε νὰ πάη πρὸς τὴν
 Πυθῶνα.
 Κι ἀκόμα εἶδα τὸν Τάνταλο, βαριὰ
 τυραννισμένο·
 ὡς τὸ πηγούνι στέκονταν μὲς στὰ νερὰ τῆς
 λίμνης,
 διψοῦσε, καὶ μήτε σταλιὰ νὰ πάρη δὲ
 δυνόταν·
 μόνε, ἅμα ὁ γέρος ἔσκυβε νὰ πιῇ νὰ
 ξεδιψάση,
 κάτου ρουφιόταν τὸ νερὸ κι ἔφευγε, καὶ
 στὰ πόδια
 γύρω φαινόταν μαύρη γῆς, ξερόκαυτη ἀπ'
 τὴ μοῖρα.
 Καὶ δέντρα ἀψηλοφύλλωτα κρεμοῦσαν τὸν
 καρπὸ τους,
 ροιδιές, ἀφράτες ἀπιδιές, μηλιές
 καλοκαρποῦσες,
 συκιές μελόγλυκες, κι ἐλιές φουντόκλωνες
 κι ἀνθάτες·
 κι ἄμ' ἄπλωνε τὰ χέρια του καρπὸ νὰ κόψη
 ὁ γέρος,
 οἱ ἀνέμοι παίρναν τὰ δεντρὰ στῶ
 συννεφιῶν τοὺς ἴσκιους.
 Κι ἀκόμα εἶδα τὸ Σίσυφο φριχτὰ
 βασανισμένο·

λᾶαν βαστάζοντα πελώριον
 ἀμφοτέρησιν.
 595 ἦ τοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε
 ποσίν τε
 λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε τὴν πέτρα ἀπάνω στὸ βουνό· κι ὅτι ἔκανε
 μέλλοι νὰ φτάση,
 ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότε καὶ νὰ περάσῃ ἀπ' τὴν κορφή, τὸν ἔπαιρνε
 ἀποστρέψασκε κραταιίς· τὸ βάρος
 αὐτίς ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας καὶ πρὸς τὸν κάμπο ἀνήλεη κατρακυλοῦσε
 ἀναιδής. ἢ πέτρα.
 αὐτὰρ ὁ γ' ἄψ ὤσασκε τιταινόμενος, Κι αὐτὸς πάλι ἔσπρωχνε βαριά, καὶ τὸ
 κατὰ δ' ἰδρῶς κορμί του ὁ ἴδρος
 600 ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς
 ὀρώρει. περέχυνε, καὶ σκέπαζε τὴν κεφαλὴ του ἢ
 "τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην Κι εἶδα τὸ δυνατὸ Ἡρακλῆ, καὶ μόνο
 Ἡρακληεῖην, φάντασμα ἦταν,
 εἶδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι τί ἀτός του ζῆ καὶ χαίρεται μὲ τοὺς θεοὺς
 θεοῖσι τοῦ Ὀλύμπου,
 τέρεται ἐν θαλίσς καὶ ἔχει καὶ τὸν κερνᾶ ἢ ὠριόφτερνη στὰ
 καλλίσφυρον Ἡβην, φαγοπότια του Ἡβη,
 παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἡρης τοῦ Δία ἢ κόρη τοῦ τρανοῦ καὶ τῆς
 χρυσοπεδίλου. πανώριας Ἡρας.
 605 ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν οἰωνῶν Ὀλ' οἱ νεκροὶ τριγύρω του χουγιάζανε σὰν
 ὤς, ὄρνια,
 πάντοσ' ἀτυζομένων· ὁ δ' ἔρεμνῆ νυκτὶ πὸν τρομασμένα φεύγανε· κι αὐτὸς σὰ
 εἰκῶς, νύχτα μαύρη
 γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρηφίν με τὸ δοξάρι του γυμνό, στὴν κόρδα τῆ
 οἰστόν, σαγίτα,
 δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἀγριοκοιτοῦσε κι ἔτοιμος φαινότανε νὰ
 εἰκῶς. ρίξῃ.
 σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσι Λουρὶ χρυσὸ καὶ τρομερὸ γύρω στὰ στήθια
 ἀορτῆρ του εἶχε,
 610 χρύσεος ἦν τελαμών, ἵνα θέσκελα ἔργα κι ἀπάνω του ἔργα θάματα φαντάζαν
 τέτυκτο, δουλεμένα,
 ἄρκτοι τ' ἀγρότεροί τε σύες χαροποί τε ἀρκοῦδες, ἀγριογούρουνα, φλογόματα
 λέοντες, λιοντάρια,
 ὑσμῖναί τε μάχαι τε φόννοι τ' πολέμοι, μάχες, φονικά, καὶ χαλασμοὺς
 ἀνδροκτασίαι τε. ἀνθρώπων.
 μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι Ὅποιος ἐκεῖνο τὸ λουρὶ μαστόρεψε, ἄς μὴ
 τεχνήσαιτο, θέλῃ
 ὃς κείνον τελαμῶνα ἐῆ ἐγκάτθετο λουρὶ ἄλλο μὲ τὴν τέχνη του παρόμοιο νὰ
 τέχνη. δουλέψῃ.
 615 ἔγνω δ' αὐτ' ἔμ' ἐκεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν Μόλις μ' ἀγνάντεψε κι εὐτὺς μὲ γνώρισε

- ὀφθαλμοῖσιν,
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ,
ᾧ δεῖλ', ἧ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον
ἠγηλάζεις,
ὃν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς
ἠελίοιο.
- 620 Ζηγὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίουος, αὐτὰρ
οἰζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ
χείροσι φωτὶ
δεδμήμην, ὃ δέ μοι χαλεποὺς
ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'
οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
φράζετο τοῦδέ γέ μοι κρατερώτερον
εἶναι ἄεθλον·
- 625 τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἠγαγον ἐξ
Αἴδαο·
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
"ὦς εἰπῶν ὃ μὲν αὐτίς ἔβη δόμον Ἄϊδος
εἴσω,
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ
τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἠρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν
ὄλοντο.
- 630 καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας,
οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα
τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία
νεκρῶν
ἠχῆ θεσπεσίη· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἤρει,
μή μοι Γοργεῖν κεφαλὴν δεινοῖο
πελώρου
- 635 ἐξ Αἴδεω πέμψειεν ἀγαυὴ
Περσεφόνηια.
"αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κίων ἐκέλευον
ἑταίρους
- ποιοὺς ἤμουν,
καὶ κλαίγοντας μοῦ μίλησε μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
Ὀδυσσέα,
κακὴ κι ἐσένα, ὦ δύστυχε, σὲ κατατρέχει
μοῖρα,
αὐτὴ πού τράβηξα κι ἐγὼ κάτω ἀπ' τὸ φῶς
τοῦ ἥλιου.
Τοῦ Δία κι ἂν ἤμouνα παιδί, μὰ ἀρίθμητα
εἶχα πάθια,
γιατ' ἤμουν δούλος σὲ ἄνθρωπο πολὺ
κατώτερό μου,
καὶ ἀγῶνες μοῦ 'βαζε βαριούς, καὶ μ'
ἔστειλε νὰ φέρω
τὸ σκύλο κάποτε ἀποδῶ, θαρρώντας πῶς
δὲν μπόρειε
ἄλλο βαρύτερο ἀπ' αὐτὸν ἀγῶνα νὰ μοῦ
βάλῃ.
Τὸν πῆρα καὶ τοῦ ἀνέβασα τὸ σκύλο ἀπὸ
τὸν Ἄδη·
μὰ μὲ βοήθησε ὁ Ἑρμῆς κι ἡ Ἀθηναῖ ἡ
Παλλάδα."
Αὐτὰ σὰν εἶπε, τράβηξε μὲς στοῦ Ἄδη τὸ
λημέρι,
κι ἐγὼ στὸν τόπο μου ἔμεινα νὰ δῶ μὴν
ἔρθῃ κι ἄλλος
ἀπ' τοὺς ἠρώους πού ἀπέθαναν σὲ
χρόνους περασμένους.
Καὶ τοὺς παλιούς θ' ἀντάμωνα τοὺς ἄντρες
πού ποθοῦσα,
[τῶν θεῶν τὰ δοξαστὰ παιδιὰ, Θησέα καὶ
Πειρίθο],
μὰ πλῆθος ἄπειρο οἳ νεκροὶ συνάζονταν,
καὶ βγάζαν
ἄγριον ἀχό· κι ἐμένα εὐτὺς χλωμὸς μὲ
πῆρε φόβος,
μὴν ἀπ' τὸν Ἄδη ἡ θεϊκιά μοῦ στείλῃ ἡ
Περσεφόνη
τῆς τερατόμορφης Γοργῶς τὸ φοβερὸ
κεφάλι.
Στὸ πλοῖο τότες κίνησα, καὶ τῶ συντρόφων
εἶπα

αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια ν' ἀνέβουν, τὰ πρυμόσκοινα νὰ λύσουν κι
λῦσαι.

οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον.

τὴν δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε
κῦμα ῥόοιο,

640 πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ
κάλλιμος οὖρος.

αὐτοὶ μέσα

μπῆκαν, στοὺς πάγκους κάθισαν, καὶ τὸ
καράβι πῆρε

τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ὠκεανοῦ τὸ ρέμα κάτω,
πρῶτα

μὲ τὰ κουπιά μας, κι ὕστερα πάλε μὲ
πρύμο ἀγέρι,

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία μ

Σειρήνες. Σκύλλα. Χάρυβδις. Βόες Ἡλίου.

- "αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον
Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἴκετο κῦμα θαλάσσης
εὐρυπόροιο
νησόν τ' Αἰαίνην, ὅθι τ' Ἡοῦς ἠριγενείης ἦρθε στής Αἴας τὸ νησί, πὺν κατοικεῖ ἡ
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσι καὶ ἀντολαὶ
Ἡελίοιο,
- 5 νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν
ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης·
ἔνθα δ' ἀποβρίζαντες ἐμείναμεν Ἡῶ
διαν.
"ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἡώς,
δὴ τότε ἔγῶν ἐτάρους προΐειν ἐς
δῶματα Κίρκης
- 10 οἰσέμεναι νεκρόν, Ἐλπήνορα
τεθνηῶτα.
φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ'
ἀκροτάτῃ πρόεχ' ἀκτῇ,
θάπτομεν ἀχνύμενοι θαλερόν κατὰ
δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα
νεκροῦ,
τύμβον χεύαντες καὶ ἐπὶ στήλην
ἐρύσαντες
- 15 πῆξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ ἐυῆρες
ἐρετμόν.
"ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· οὐδ'
ἄρα Κίρκην
ἔξ Αἴδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ
μάλ' ὤκα
ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι
- Τοῦ Ὠκεανοῦ τὰ ρέματα τὸ πλοῖο σὰν
ἀφῆκε,
καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ διάπλου
πελάγου
Αὐγούλα,
καὶ σὲ γλυκοὺς χορότοπους χρυσανατέλνει
ὁ Ἥλιος,
ἐκεῖ στὸν ἄμμο φτάσαμε καὶ ἀράξαμε τὸ
πλοῖο,
καὶ πῆγαμε πλαγιάσαμε στὸ περιγιάλι
ἀπάνω,
προσμένοντας τὴ λαμπερὴ νὰ γλυκοφέξῃ
Αὐγούλα.
Κι ἔφεξ' ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
καὶ στέλνω τοὺς συντρόφους μου στής
Κίρκης τὰ παλάτια,
τὸ λείψανο τοῦ Ἐλπήνορα νὰ πάρουν καὶ
νὰ φέρουν.
Πῆγαμε, κόψαμε κλαριά, στήν ἄκρη στὸ
περιγιάλι,
τὸν θάψαμε βαριόκαρδοι καὶ δάκρυα
χύνοντάς του.
Καὶ σὰν καλοκαήκανε ὁ νεκρὸς καὶ τ'
ἄρματα του,
μνημόρι τοῦ σηκώσαμε καὶ στήσαμε τοῦ
στήλη,
καὶ τὸ ἴσιο μπῆξαμε κουπὶ πὰς στήν κορφὴ
τοῦ τάφου,
Κι ἐκεῖ πὺν αὐτὰ νοιαζόμεσταν, δὲν
ξέφυγε τῆς Κίρκης
πὼς ἀπ' τὸν Ἄδη φτάσαμε, παρὰ ἦρθε
στολισμένη
κοντὰ μας· ἦρθανε μαζί κι οἱ βάγιες τῆς

- φέρων αὐτῇ
σίτον καὶ κρέα πολλὰ καὶ αἶθοπα οἶνον
ἐρυθρόν.
- 20 ἢ δ' ἐν μέσσω σταῖσα μετηύδα διὰ
θεάων·
"σχέτλιοι, οἱ ζῶντες ὑπήλθετε δῶμ'
Αἶδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ
θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἄλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε
οἶνον
αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ
φαινομένηφι
- 25 πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ
ἕκαστα
σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίη
ἀλεγεινῇ
ἢ ἀλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα
παθόντες·
"ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο
θυμὸς ἀγήνωρ.
ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον
καταδύντα
- 30 ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ
μέθυ ἠδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας
ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια
νηός,
ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα φίλων
ἀπονόσφιν ἐταίρων
εἶσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν
ἕκαστα·
- 35 αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν
κατέλεξα.
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσι προσηύδα
πότνια Κίρκη·
"ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται,
σὺ δ' ἄκουσον,
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς
αὐτός.
Σειριῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεται, αἶ ῥά τε
πάντας
- καὶ φέρναν
ψωμί καὶ κρέατα πολλὰ μὲ τὸ κρασί τὸ
μαῦρο.
Στάθηκε τότε ἢ ὀλόλαμπρη θεὰ
ὀμπροστά μας κι εἶπε·
"Ἀθεόφοβοι, ποὺ ζωντανοὶ πήγατ' ἐσεῖς
στὸν Ἄδη,
ποὺ δυὸ θανάτους θά 'χετε, οἱ ἄλλοι
ξέρουν ἕναν
ἐλάτε τώρα ἐσεῖς ἐδῶ νὰ φάτε καὶ νὰ πιῆτε
ὀλήμερα· κι ἢ χρυσαυγὴ καθὼς
γλυκοχαράξη,
κινᾶτε. Ἐγὼ τὸ δρόμο σας θὰ δείξω, καὶ τὰ
πάντα
θὰ σᾶς μαντέψω, μὴν κακὴ σᾶς πέση
ἄξαφνα ὦρα,
καὶ μύρια πάθετε δεινὰ στεριᾶς ἢ καὶ
πελάγου."
- Αὐτὰ εἶπε, καὶ κατάπεισε τὸ νοῦ μας
τὸν ἀντρίκιο.
Ὀλήμερα καθόμασταν ἐκεῖ ὡς τὸ γέρομα
τοῦ ἡλίου,
μὲ τὰ περισσῖα κρέατα, καὶ μὲ κρασί
φλογάτο.
Κι ὁ ἡλιος σὰ βασίλειψε κι ἀπλώθηκε
σκοτάδι,
οἱ ἄλλοι στὰ πρυμόσκοινα σιμὰ
καλοπλαγιάσαν,
μὰ ἐμένα ἀπὸ τὸ χέρι αὐτῆ παράμερα μὲ
πῆρε,
μὲ κάθισε, καὶ πλάγιασε κοντά μου καὶ
ρωτοῦσε·
κι ἕνα πρὸς ἕνα τότε ἐγὼ τῆς στόρησα τὰ
πάντα.
Καὶ μίλησέ μου ἢ σεβαστὴ θεά, κι αὐτὰ
μοῦ κρένει·
"Αὐτὰ ὅπως τὰ 'πες ἔγιναν· τώρα κι ἐσὺ
ν' ἀκούσης
ὅσα σοῦ πῶ· ἀγκαλὰ ὁ θεὸς θὰ σ' τὰ
θυμίση ὁ ἴδιος.
Καὶ πρῶτα ταξιδεύοντας θὰ φτάσης στὶς
Σειριῆνες,

- 40 ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφεας πού ὄλους μαγεύουν τοὺς θνητοὺς πού
εἰσαφίκηται. λάχουνε κοντά τους·
ὅς τις ἀιδρεΐη πελάση καὶ φθόγγον ὅποιος σιμώση ἀπ' ἀγνωσιὰ κι ἀκούση τῆ
ἀκούση φωνή τους,
Σειρήνων, τῶ δ' οὐ τι γυνή καὶ νήπια ἀπὸ γυναίκα καὶ παιδιὰ χαρὰ νὰ μὴν
τέκνα προσμένη
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται οὐδὲ μήτε πατρίδα πῶς θὰ δῆ, τὶ μὲ γλυκὰ
γάνυνται, τραγούδια
ἀλλὰ τε Σειρήνες λιγυρῆ θέλγουσιν αὐτὲς τότε μαγεύουνε μὲς ἀπ' τῆ λιβαδιά
ἀοιδῆ τους.
- 45 ἦμεναι ἐν λειμῶνι, πολὺς δ' ἀμφ' Σωρὸς ἐκεῖ τ' ἀνθρωπινὰ τὰ κόκκαλα
ὄστεόφιν θίς σαπίζουν
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ γυμνὰ, πού εἶναι τὸ δέρμα τους χυμένο
μινύθουσι. ὀλοτριγύρω.
ἀλλὰ παρεξελάαν, ἐπὶ δ' οὐατ' ἀλειψαι Προσπέρνα τις, καὶ στούπωνε καλὰ τ'
ἐταίρων αὐτιὰ τῶν ἄλλων
κηρὸν δεψήσας μελιθεῖα, μή τις μὲ μελοζύμωτο κερὶ νὰ μὴν μποροῦν ν'
ἀκούση ἀκούσουν.
- 50 τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἶ κ' Κι ἂν ποθυμήσης ἴδιος σου ν' ἀκούσης, ἄς
ἐθέλησθα, σὲ δέσουν
δησάντων σ' ἐν νηὶ θοῆ χειρὰς τε ὀλόρθο χεροπόδαρα στοῦ καταρτιοῦ τῆ
πόδας τε ρίζα,
ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδη, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' κι ἄς καλοσφίξουν τῶ σκοιניῶν τὶς ἄκρες
ἀνήφθω, στὸ κατάρτι,
ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούσης καὶ τότε χαίροντας θ' ἀκοῦς μακρόθε τις
Σειρήνου. Σειρήνες.
εἰ δέ κε λίσσηαι ἐτάρους λῦσαι τε Μὰ ἀνίσως καὶ παρακαλῆς τοὺς ἄλλους νὰ
κελεύης, σὲ λύσουν,
οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότε ἐν δεσμοῖσι ἐκεῖνοι ἀκόμα πιὸ σφιχτὰ νὰ δένουν τὰ
διδέντων. σκοι니아 σου.
- 55 αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τὰς γε παρεξ ἐλάσωσιν Καὶ τὸ καρᾶβι σου ἀπ' ἐκεῖ σὰ σώση νὰ
ἐταῖροι, περάση,
ἔνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως δὲ σοῦ ὀρμηνεύω πιά ἀπὸ ποῦ τὸ δρόμο
ἀγορεύσω, σου νὰ πάρης
ὀπποτέρη δὴ τοι ὁδὸς ἔσσειται, ἀλλὰ καὶ ἀτὸς σου κρῖνε· ἐγὼ τοὺς δυὸ θὰ σοῦ
αὐτὸς ἐξηγήσω δρόμους.
θυμῶ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι Ἀπὸ τῆ μιὰ εἶναι κρεμαστὲς οἱ πέτρες πού
ἀμφοτέρωθεν. ὀλοένα
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ
δ' αὐτὰς
- 60 κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος μὲ κύματα ἢ γλαυκόματη τὶς δέρνει ἢ
Ἀμφιτρίτης· Ἀμφιτρίτη·
Πλαγκτὰς δὴ τοι τὰς γε θεοὶ μάκαρες αὐτὲς Πλανούμενες τὶς λὲν οἱ θεοὶ οἱ

- καλέουσι.
 τῆ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
 τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
 ἀλλὰ τε καὶ τῶν αἰὲν ἀφαιρεῖται λῖς πέτρη·
 65 ἀλλ' ἄλλην ἐνήσι πατὴρ ἑναρίθμιον εἶναι.
 τῆ δ' οὐ πῶ τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥ τις ἴκηται,
 ἀλλὰ θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
 κύμαθ' ἄλός φορέουσι πυρός τ' ὄλοιοῖο θύελλαι.
 οἷη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς,
 70 Ἀργῶ πᾶσι μέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα.
 καὶ νύ κε τὴν ἔνθ' ὤκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
 ἀλλ' Ἕρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
 "οἱ δὲ δύω σκόπελοι ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει
 ὀξεῖη κορυφῆ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
 75 κυανέη· τὸ μὲν οὐ ποτ' ἔρωεῖ, οὐδέ ποτ' αἶθρη
 κείνου ἔχει κορυφὴν οὐτ' ἐν θέρει οὐτ' ἐν ὀπώρῃ.
 οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ οὐδ' ἐπιβαίη,
 οὐδ' εἴ οἱ χεῖρες τε εἴκοσι καὶ πόδες εἶεν·
 πέτρη γὰρ λῖς ἐστι, περιξεστῆ ἐικυῖα.
 80 μέσσω δ' ἐν σκοπέλω ἔστι σπέος ἠεροειδές,
 πρὸς ζόφον εἰς Ἕρεβος τετραμμένον, ἥ περ ἂν ὑμεῖς
 μακαρισμένοι.
 Κι οὐδὲ πουλί τις προσπερνάει, καὶ μήτε οἱ περιστέρους
 τὴν ἀμβροσία πού φέρουνε στὸ Δία τὸν πατέρα,
 μόνε κι αὐτὲς κάθε φορὰ τις παίρνει ἢ γλιστροπέτρα·
 μὰ στέλνει κι ἄλλην ὁ θεός, λειψές νὰ μὴν τις ἔχη.
 Θνητοῦ καράβι ἐκείθενε δὲν ἔφυγε, κι ἂν ἦρθε,
 μόνε καραβοσάνιδα καὶ ἀνθρώπινά κουφάρια
 κυλιοῦνται ἀπὸ τὰ κύματα κι ἀπ' τῆς φωτιᾶς τῆ λύσσα.
 Ἐνα μονάχο διάβηκε τῆς θάλασσας καράβι,
 ἢ κοσμολάλητη ἢ Ἀργῶ, γυρνώντας ἀπ' τοῦ Αἰήτη-
 κι αὐτὴ σὲ βράχους θά 'σπανε τρανοῦς, χωρὶς τὸ χέρι
 τῆς Ἑρας, πού λυπήθηκε τὸν Ἰάσονα ἀπ' ἀγάπη.
 Ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ βράχοι οἱ δυὸ, πού ὁ ἕνας ἀνεβαίνει
 στοὺς οὐρανοὺς, κι ἢ σουβλερὴ κορφὴ του τοὺς ἀγγίζει
 75 μαύρη τὸν ζώνει συννεφιά, πού πάντα 'ναι ἀπλωμένη,
 μηδὲ λαμπρύνει ἢ ξαστεριά ποτὲς τὸ μέτωπό του,
 μὰ ἄς εἶναι θερισμοῦ καιρός, ἄς εἶναι χινοπῶρι.
 Ν' ἀνέβῃ ἐκεῖ ἢ νὰ κατεβῆ θνητὸς δὲ θὰ μποροῦσε
 ποτὲς κανένας, κι εἴκοσι χέρια καὶ πόδια ἂν εἶχε·
 γιὰτ' εἶναι ὁ βράχος γλιστερός, σὰν πέτρα λιστρομένη
 Καὶ σπήλιο ἀνοίγει σκοτεινὸ μὲς στὴν καρδιά τοῦ βράχου,
 στὴ Δύση, καὶ πρὸς στὸ Ἕρεβος· καὶ κατακεῖ τὴν πλώρη

νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήσιος ἀνήρ
τόξω οἴστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
85 ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλῃ ναίει δεινὸν λελακυῖα.
τῆς ἧ τοι φωνή μὲν ὄση σκύλακος νεογιλῆς
γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδέ κέ τις μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
τῆς ἧ τοι πόδες εἰσὶ δώδεκα πάντες ἄωροι,
90 ἕξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστη
σμερδαλέῃ κεφαλῇ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν,
ἕξω δ' ἕξισχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου,
95 αὐτοῦ δ' ἰχθυάα, σκόπελον περιμαιμῶσα,
δελφίνας τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἔλησι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῆ δ' οὐ πῶ ποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
παρφυγέειν σὺν νηί· φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῳ
100 φῶτ' ἕξαρχάξασα νεὸς κυανοπρόροιο.

"" τὸν δ' ἕτερον σκόπελον
χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ.
πλησίον ἀλλήλων· καὶ κεν διοῖστεύσειας.
τῶ δ' ἐν ἐρινεὸς ἔστι μέγας, φύλλοισι

τοῦ καραβιοῦ θὰ στρέψετε, περίλαμπρε Ὀδυσσεά,
Μηδὲ πιδέξιος τοξευτῆς μέσ' ἀπὸ τὸ καράβι
ρίχνοντας τὴ σαγίτα του δὲ θὰ 'φτανε στὸ σπήλιο.
Κεῖ μέσα ἢ Σκύλλα κατοικεῖ καὶ φοβερὰ γαυγίζει·
ἔχει φωνούλα σκυλακιοῦ νιογέννητου, κι ὡς τόσο
εἶναι κακότροπο θεριό, κι οὔτε θνητὸς κανένας,
κι οὔτε θεὸς θὰ χαίρονταν θωρώντας τὸ ἀντικρὺ του.
Ἔχει καὶ πόδια δώδεκα, πὺν ξέκρεμα εἶναι ὅλα,
κι ἕξι θεόμακρους λαιμούς, καὶ στὸν καθένα ἀπάνω
κεφάλι στέκει τρομερὸ μὲ τρεῖς ἀράδες δόντια,
πυκνὰ καὶ σφιχτοκάρφωτα καὶ θάνατο γεμάτα.
Μὲς στὸ βαθὺ τὸ σπήλιο της ὡς τὰ μισὰ χωμένη,
ἀπὸ τὸ μαῦρο βάραθρο τ' ἄγρια κεφάλια βγάζει,
κι ἐκεῖ ψαρεύει, ψάχνοντας ὀλόγυρα στὸ βράχο,
δελφίνια καὶ σκυλόψαρα κι ἄλλα θαλασσαγρίμια,
πὺν μύρια ἢ κυματοβροντη τὰ βόσκει ἢ Ἀμφιτρίτη.
Ναύτης δὲν τὸ παινέθηκε πῶς ξέφυγε μὲ πλοῖο
ἀπὸ κεῖ πέρα ἀπειράγος· μὲ κάθε της κεφάλι
ἀρπάει ἀπ' τὸ μαυρόπλωρο καράβι κι ἕναν ἄντρα.

Τὸν ἄλλο χαμηλότερο, Ὀδυσσεά, θὰ δῆς τὸ βράχο·
κοντὰ 'ναὶ οἱ δύο τους, θὰ 'φτανε ἢ σαγίτα σου νὰ ρίξεις.
Μεγάλος εἶναι ὄρνιθς ἐκεῖ, μυριόφυλλος,

τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ
μέλαν ὕδωρ.
105 τρις μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἡματι, τρις
δ' ἀναρροιβδεῖ
δεινόν· μὴ σὺ γε κείθι τύχοις, ὅτε
ροιβδήσειεν·
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπέκ κακοῦ οὐδ'
ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλω
πεπλημένος ὄκα
νῆα παρὲς ἐλάαν, ἐπεὶ ἦ πολὺν
φέρτερόν ἐστιν
110 ἕξ ἐτάρους ἐν νηὶ ποθήμεναι ἢ ἅμα
πάντας.
"ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος
προσέειπον·
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο, θεά, νημερτὲς
ἐνίσπες,
εἰ πῶς τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι
Χάρυβδι,ν,
τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ'
ἐταίρους.
115 "ὣς ἐφάμην, ἠ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα
θεάων·
ἴσχετλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμῖα ἔργα
μέμηλε
καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξειαι
ἀθανάτοισιν;
ἠ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον
κακόν ἐστι,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον οὐδὲ
μαχητόν·
120 οὐδέ τις ἔστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον
ἀπ' αὐτῆς.
ἦν γὰρ δηθύνησθα κορυσσόμενος παρὰ
πέτρῃ,
δεῖδω, μὴ σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα
κίχησι
τόσσησιν κεφαλῆσι, τόσους δ' ἐκ
φῶτας ἔληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν
δὲ Κράταιν,

καὶ κάτου
ἢ θεία ἢ Χάρυβδη ρουφάει τὸ μελανὸ τὸ
κῦμα.
Τὴ μέρα τρεῖς φορές ξερνάει, καὶ τρεῖς
φορές ρουφάει·
νὰ μὴ σοῦ τύχη καὶ βρεθῆς τὴν ὥρα ποῦ
ρουφήξῃ,
τὶ δὲ θὰ σὲ ξεγλύτῳνε μὴδὲ τοῦ κόσμου ὁ
σειστής.
Μόν' ζύγωνε τὸ πλοῖο εὐτὺς πρὸς τὴ
Σπηλιὰ τῆς Σκύλλας,
καὶ πέρναε, τὶ καλύτερο νὰ κλαῖς ἕξι
συντρόφους
τοῦ καρραβιοῦ παρὰ ὅλοι τους μαζί ν'
ἀφανιστοῦνε."
Εἶπε, κι ἐγὼ ἀποκρίθηκα· "Πιές μου, ὦ
θεά, ἐσὺ τώρα,
τὴ φοβερὴ τὴ Χάρυβδη σὰν πῶς νὰ τὴν
ξεφύγω,
μὰ καὶ τῆς Σκύλλας τῆς φριχτῆς ν'
ἀντισταθῶ, ἂν χουμίξῃ;"
Εἶπα, κι ἡ σεβαστὴ θεὰ μοῦ ἀπολογιέται
ἀμέσως·
"Πάλε, καημένε, βάσανα γυρεύεις καὶ
πολέμους·
μὰ μήτε τοὺς ἀθάνατους θεοὺς πιά δὲ
φοβᾶσαι ;
Αὐτὴ 'ναὶ ἀθάνατο κακό, θνητὴ δὲν εἶναι ἡ
Σκύλλα·
ἄγρια, φριχτὴ κι ἀμάχητη, Διαφέντεψη δὲν
ἔχει
αὐτὴ καμιά, καὶ κάλλιο ἐσὺ νὰ φεύγῃς ἀπ'
ὀμπρός της.
Τὶ ἀνίσως γιά ν' ἀρματωθῆς κοντοσταθῆς
στὰ βράχια,
φοβοῦμαι μὴν προφτάξῃ αὐτὴ, καὶ μ' ἕνα
χούμισμά της
ὅσα εἶναι τὰ κεφάλια της, τόσους σοῦ
ἀρπάξῃ ἀνθρώπους.
Μόνε γοργὰ νὰ λάμνετε, καὶ τὴν Κραταῖη
φωνάξτε,

125 μητέρα τῆς Σκύλλης, ἢ μιν τέκε πῆμα
βροτοῖσιν·
ἢ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον
ὀρμηθῆναι.

"Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξειαι· ἔνθα
δὲ πολλὰ
βόσκοντ' Ἡελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πῶεα
καλά,

130 πεντήκοντα δ' ἕκαστα. γόνος δ' οὐ
γίγνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι. θεαὶ δ'
ἐπιποιμένες εἰσίν,
νύμφαι ἐνπλόκαμοι, Φαέθουσά τε
Λαμπετίη τε,
ἃς τέκεν Ἡελίῳ Ὑπερίονι διὰ Νεαίρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε
πότνια μήτηρ

135 Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπώκισε τηλόθι
ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώια καὶ
ἔλικας βοῦς.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάας νόστου τε
μέδῃαι,
ἢ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακὰ περ
πάσχοντες ἴκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ'
ὄλεθρον,

140 νῆί τε καὶ ἐτάροις· αὐτὸς δ' εἴ πέρ κεν
ἀλύξης,
ὄψε κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας
ἐταίρους·

"ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος
ἦλυθεν Ἥως.
ἢ μὲν ἔπειτ' ἀνά νῆσον ἀπέστιχε διὰ
θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιῶν ὤτρυνον
ἐταίρους

145 αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια
λῦσαι·
οἱ δ' αἰψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι

τῆ μάνα ποὺ τῆ γέννησε γιὰ τὸ κακὸ τοῦ
κόσμου,
καὶ θὰ τὴν ἐμποδίση αὐτὴ νὰ μὴν
ξαναχουμίξη.

Κατόπι στὸ καλὸ νησι τῆς Θρινακίας θὰ
φτάσης.

Βόδια ἐκεῖ βόσκουνε πολλὰ κι ἄρνια παχιά
τοῦ Ἥλιου,
ἑφτὰ κοπὲς βοδιῶν, ἑφτὰ καλῶν ἄρنيῶν
κοπάδια,

πενήντα καθεμιὰ κοπή, κι αὐτὰ μήτε
γεννοῦνε,

καὶ μήτε λιγοστεύουνε· καὶ θεὲς τὰ
κυβερνᾶνε,

δυὸ νύφες ὠριοπλέξουδες, Φαέθουσα,
Λαμπετία,

τοῦ Ἥλιου τοῦ Ὑπερίονα καὶ τῆς Νεαίρας
κόρες.

Ἡ μάνα ποὺ τὶς γέννησε καὶ
γλυκοανάθρεψέ τις,

πὰς στὸ νησι τὶς ἔβαλε τῆς Θρινακίας νὰ
ζοῦνε,

τὰ γονικά τους πρόβατα καὶ βόδια νὰ
φυλάγουν.

[Αὐτὰ ἂν τ' ἀφήσης ἄβλαβα, καὶ θεὲς τὸ
γυρισμό σου,

ὅσο πολλὰ κι ἂν πάθετε, πάλε στὸ Θιάκι
πᾶτε·

μὰ ἂν τὰ πειράξης, πρόσμενε ξολοθρεμὸ
στὸ πλοῖο

καὶ στοὺς συντρόφους· ἴδιος σου μπορεῖς
νὰ ξεγλυτώσης,

μὰ ἀργὰ θὰ φτάσης κι ἄσκημα, κι ἀπὸ
συντρόφους ἔρμος]."

Αὐτὰ εἶπε· κι εὐτὺς πρόβαλε ἢ
χρυσόθρονη ἢ Αὐγούλα,

καὶ στοῦ νησιοῦ τῆς ἠθεᾶ τραβήχτηκε τὰ
μέσα.

Καὶ στὸ καράβι πῆγα ἐγώ, καὶ τῶ
συντρόφων εἶπα

νὰ λύσουν τὰ πρυμνόσκοινα, κι ἀπάνω ν'
ἀνεβοῦνε.

Κι αὐτοὶ στὸ πλοῖο ἀνέβηκαν, καὶ κάθισαν

καθίζον.
έξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλα τύπτον
ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς
κυανοπρώροιο
ἵκμενον οὖρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν
ἑταῖρον,
150 Κίρκη ἐνπλόκαμος, δεινὴ θεὸς
αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὄπλα ἕκαστα πονησάμενοι
κατὰ νῆα
ἤμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ'
ἴθυνε.
"δὴ τότε ἔγὼν ἐτάροισι μετηύδων
ἀχνύμενος κῆρ·
ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι οὐδὲ
δύ' οἴους
155 θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, διὰ
θεάων·
ἄλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἢ κε
θάνωμεν
ἢ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα
φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει
θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι καὶ λειμῶν'
ἀνθεμόεντα.
160 οἶον ἔμ' ἠνώγει ὅπ' ἀκουέμεν· ἀλλὰ με
δεσμῶ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον
αὐτόθι μίμνω,
ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ'
ἀνήφθω.
εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας λῦσαί τε
κελεύω,
ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότε ἐν δεσμοῖσι
πιέζειν·'
165 "ἦ τοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἐτάροισι
πίφασκον·
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς
ἐνεργῆς
νῆσον Σειρήνουιν· ἔπειγε γὰρ οὖρος
ἀπήμων.

στοὺς πάγκους,
καὶ τὸν ἀστραφτερὸ γυαλὸ μὲ τὰ κουπιά
βαροῦσαν.
Καὶ πίσω ἀπ' το μαυρόπλωρο καράβι
στέλνει ἡ Κίρκη
ἢ φοβερὴ κι ἢ ὠριόμαλλη κι ἢ
ἀνθρωπολαλοῦσα,
πρῦμο καλὸ καὶ φιλικὸ ποὺ τὰ πανιὰ
φουσκῶναν.
Καὶ τ' ἄρμενα σὰ σιάξαμε, καθίσαμε, κι
ὁδῆγα
ὁ ἀγέρας τὸ καράβι μας μαζὶ μὲ τὸν
ποδότη.
Τότε εἶπα μὲ βαρεῖα καρδιά στοὺς φίλους
μου συντροφους·
"Καλὸ δὲν εἶναι, φίλοι μου, νὰ ξέρη
ἕνας μονάχα
ἢ δυὸ, τὰ λόγια τὰ ἱερὰ ποὺ μοῦ 'πε ἡ θεία
Κίρκη·
μόνε τὰ κρένω καὶ σ' ἐσᾶς, νὰ ξέρουμε ἂν
θὰ βροῦμε
ζωή, ἢ ἂν θὰ ξεφύγοιμε τὴ μοῖρα τοῦ
θανάτου.
Πρῶτα, νὰ φεύγω ἀπ' τὴ φωνὴ τῶ φοβερῶ
Σειρήνων
κι ἀπὸ τ' ἀνθολιβιάδια τους, παράγγειλε
μου ἡ Κίρκη.
Κι ἐγὼ μονάχος, εἶπε μου, ν' ἀκούσω τὴ
φωνὴ τους·
στοῦ καταρτιοῦ τὴ ρίζα ἐσεῖς δέστε με
τώρα ὀλόρθο,
καὶ καλοσφίξτε τῶ σκοινιῶν τὶς ἄκρες στὸ
κατάρτι,
γερὰ κρατώντας με, κι ἐγὼ σὰ λέω νὰ μὲ
ξελύστε,
ἐσεῖς ἀκόμα πιὸ σφιχτὰ νὰ δένετε τοὺς
κόμπους."
Ἐκεῖ ποὺ αὐτὰ τοὺς ἔλεγα καὶ τοὺς
καλοξηγοῦσα,
στῶ δυὸ Σειρήνων τὸ νησι τ' ὄριο καράβι
φτάνει,
ποὺ ὁ πρῦμος τὸ γοργόσπρωχνε. Κι
ἀμέσως καταπέφτει

- αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ τ' ἀγέρι, κι ἔρχεται λαμπρὴ στὴ θάλασσα
γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα
δαίμων.
- 170 ἀνστάντες δ' ἔταροι νεὸς ἰστία
μηρύσαντο
καὶ τὰ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ θέσαν, οἱ δ'
ἐπ' ἔρετμὰ
ἐζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῆς
ἐλάτησιν.
αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξεῖ
χαλκῶ
τυτθὰ διατμήξας χερσὶ στιβαρῆσι
πίεζον·
- 175 αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο
μεγάλῃ ἴς
Ἥελίου τ' αὐγῇ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος·
ἐξεΐης δ' ἐτάροισιν ἐπ' οὐατα πᾶσιν
ἄλειψα.
οἱ δ' ἐν νηὶ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χειρᾶς τε
πόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ'
ἀνήπτον·
- 180 αὐτοὶ δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἄλα τύπτον
ἔρετμοῖς.
ἄλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε
γέγωνε βοήσας,
ρίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθην
ὠκύαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον
ἀοιδῆν·
"δεῦρ' ἄγ' ἰών, πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα
κῦδος Ἀχαιῶν,
- 185 νῆα κατάστησον, ἵνα νωιτέρην ὄπ
ἀκούσης.
οὐ γάρ πώ τις τῆδε παρήλασε νηὶ
μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ
στομάτων ὄπ' ἀκούσαι,
ἄλλ' ὅ γε τερψάμενος νεῖται καὶ
πλείονα εἰδώς.
ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ
εὐρεΐη
- Τότες αὐτοὶ σηκώθησαν καὶ τὰ πανιὰ
διπλώσαν,
μὲς στὸ καράβι τὰ ἔθεσαν, κι ἀράδα
καθισμένοι,
μὲ τὰ καλόξυστα κουπιὰ τὶς θάλασσεσ
ἀσπρίζαν·
Λιανίζω ἐγὼ τροχὸ κερὶ μὲ κοφτερὸ
μαχαίρι,
καὶ μὲ τ' ἀντρειωμένα μου τὸ καλοσφίγγω
χέρια.
Καὶ τὸ κερὶ τὸ ζέσταινε ἡ μεγάλη δύναμη
μου,
κι ὁ Ἥλιος ὁ Ὑπερίονας μὲ τὶς θερμές του
ἀχτίδες·
ἀράδα τότεσ ἔφραξα τ' αὐτιά τους
ὀλωνῶνε,
κι ἐκεῖνοι χεροπόδαρα μὲ δέσανε στὸ πλοῖο
ὀλόρθο, καὶ καλόσφιξαν τὶς ἄκρες στὸ
κατάρτι·
καὶ τὸν ἀστραφτερὸ γιαλὸ μὲ τὰ κουπιὰ
βαροῦσαν.
Σὰν ἤρθαμε τόσο κοντὰ πού ἀκούγεται ἂν
φωνάξης,
γοργὰ τραβώντας, τό ἔνωσαν αὐτὲσ τοῦ
καραβιοῦ μας
τὸ διάβα, καὶ μᾶς σύρανε ψιλόφωνο
τραγοῦδι·
"Ἐλα, καμάρι τῶν Ἀχαιῶν, πολύμνητε
Ὀδυσσεά,
τὸ πλοῖο σου κράτα, τὴ γλυκειὰ φωνή μας
γιὰ ν' ἀκούσης,
Δὲν πέρασε ἀπ' ἐδῶ κανεῖς μὲ μελανὸ
καράβι,
χωρὶς ν' ἀκούση ἀπὸ κοντὰ τὸ
γλυκολάλημά μας,
παρὰ μισεύει χαίροντας πού ἔμαθε κι
ἄλλα ἀκόμα,
τὶ ξέρουμε ὅσα τράβηξαν μὲς στὴν
πλατεῖὰ Τρωάδα

- 190 Ἀργεῖοι Τρωῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν, καὶ Τρωαδίτες κὶ Ἀχαιοί, καθὼς οἱ θεοὶ τὰ
ἴδμεν δ', ὅσα γένηται ἐπὶ χθονὶ ὄρισαν,
πουλυβοτείρη. καὶ ξέρομε ὅσα γίνονται στῆ γῆς τὴν
πολυθρόφα."
- "ὥς φάσαν ἰεῖσαι ὅπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἄλλο
ἔμῳ κῆρ
ἦθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον
ἑταίρους
ὄφρῦσι νευστάζων· οἳ δὲ προπεσόντες
ἔρυσσον.
195 αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης
Εὐρύλοχος τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον μᾶλλον τε
πίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν, οὐδ'
ἔτ' ἔπειτα
φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ'
ἀοιδῆς,
αἴψ' ἀπὸ κηρὸν ἔλοντο ἐμοὶ ἐρήρες
ἑταῖροι,
200 ὄν σφιν ἐπ' ὤσιν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ
δεσμῶν ἀνέλυσαν.
"ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν,
αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον καὶ δοῦπον
ἄκουσα.
τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ'
ἔρετμά,
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον·
ἔσχετο δ' αὐτοῦ
205 νηῦς, ἐπεὶ οὐκέτ' ἔρετμά προήκεα
χερσὶν ἐπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ἄτρυνον
ἑταίρους
μειλιχίους ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα
ἕκαστον·
" ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν
ἀδαήμονές εἰμεν·
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπει κακόν, ἢ ὅτε
Κύκλωψ
210 εἴλει ἐνὶ σπηῖ γλαφυρῶ κρατερῆφι
βίηφιν·
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῆ ἀρετῆ, βουλῆ τε
καὶ Τρωαδίτες κὶ Ἀχαιοί, καθὼς οἱ θεοὶ τὰ
ὄρισαν,
καὶ ξέρομε ὅσα γίνονται στῆ γῆς τὴν
πολυθρόφα."
Αὐτὰ μᾶς γλυκολάλησαν κὶ ἐγὼ ὄλο
λαχταροῦσα
ν' ἀκούσω, καὶ τοὺς ἔγνεφα τοὺς ἄλλους
νὰ μὲ λύσουν·
μὰ ἐκεῖνοι πέσαν στὸ κουπὶ κὶ ὀμπρὸς
γοργοτραβοῦσαν.
Κὶ ὁ Εὐρύλοχος σηκώθηκε μαζί κὶ ὁ
Περιμήδης
καὶ μὲ δεσμὰ περισσότερα μὲ δέναν καὶ μὲ
σφίγγαν.
Καὶ σὰν τὶς προσπεράσαμε, καὶ πιά μῆτ' ἠ
λαλιά τους
καὶ μῆτε τὰ τραγούδια τους κοντὰ μας δὲν
ἐρχόνταν,
ἔβγαλαν τότες τὸ κερὶ οἱ ἀγαπημένοι
φίλοι,
ποὺ ἐγὼ στ' αὐτιά τοὺς ἄλειψα, κὶ ἀπ' τὰ
δεσμὰ μὲ λῦσαν. 200
Μὰ ὅταν ἐκεῖνο τὸ νησί τ' ἀφήκαμε πιά
πίσω,
βλέπω ἕνα κῦμα καὶ καπνὸ, κὶ ἀχὸ μεγάλο
ἀκούγω.
Τρομάξαν ὅλοι, τὰ κουπιά τοὺς φύγαν ἀπ'
τὰ χέρια,
καὶ στὰ νερὰ βροντήξαν· καὶ στάθη τὸ
καράβι,
ποὺ δὲν κρατοῦσαν πιά κουπιά μακριὰ γιὰ
νὰ τὸ σπρώξουν.
Κὶ ἐγὼ στὸ πλοῖο γύριζα, καὶ κάθε
σύντροφό μου
ζυγώνοντας, μὲ μαλακὰ τοὺς
προσμιλοῦσα λόγια·
"Ἀδέρφια, ἐμεῖς ἀμάθητοι δὲν εἴμαστε
ἀπὸ πάθια·
πάθημα αὐτὸ χειρότερο δὲν εἶναι δὰ ἀπ'
ἐκεῖνα
ποὺ ἡ δύναμη τοῦ Κύκλωπα μᾶς ἔδωκε στὸ
σπήλιο·
ὅμως καὶ τότε ἡ γνώση μου κὶ ὁ νοῦς κὶ ἡ

νόω τε,
ἐκφύγομεν, καί που τῶνδε μνήσεσθαι
οἴω.
νῦν δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω,
πειθώμεθα πάντες.
ὑμεῖς μὲν κόπησιν ἀλὸς ῥηγγίνα
βαθειᾶν
215 τύπτετε κληίδεσσιν ἐφήμενοι, αἶ κέ
ποθι Ζεὺς
δώη τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ
ἀλύξαι·
σοὶ δέ, κυβερνήθ', ὦδ' ἐπιτέλλομαι·
ἄλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἴηια
νωμᾶς.
τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς
ἔεργε
220 νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μὴ σε
λάθησι
κεῖσ' ἔξορμήσασα καὶ ἐς κακὸν ἄμμε
βάλησθα.
"ὥς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι
πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην,
ἄπρηκτον ἀνίην,
μὴ πῶς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν
ἑταῖροι
225 εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας
αὐτούς.
καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης
ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ οὐ τί μ' ἀνώγει
θωρήσσεσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα καὶ
δύο δοῦρε
μάκρ' ἐν χερσὶν ἐλὼν εἰς ἴκρια νηὸς
ἔβαινον
230 πρῶρης· ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα
φανείσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ'
ἑτάροισιν.
οὐδέ πη ἀθρῆσαι δυνάμην, ἔκαμον δέ
μοι ὅσσε

ἀντρείουσῦνη
μᾶς γλύτωσαν, καὶ πάντα αὐτὰ θὰ τὰ
θυμᾶστε ἐλπίζω.
Ἐλᾶτε τώρα, κι ὅ,τι πῶ νὰ τὸ
καλοδεχτοῦμε.
Ἔσεῖς αὐτοῦ μὲ τὰ, κουπιὰ στοὺς πάγκους
καθισμένοι,
βαρᾶτε τ' ἄγρια κύματα, κι ἴσως τὸ δώση ὁ
Δίας
καὶ πάλι τοῦ ξολοθρεμοῦ ξεφύγουμε τὴ
μοῖρα.
Κι ἐσὺ, ποδότη, βάλε τὸ στοὶ νοῦ σου ὅ,τι
προστάζω,
γιατὶ τὸ δοιάκι ἐσὺ κρατᾶς καὶ κυβερνᾶς τὸ
πλοῖο.
Ὅξω ἀπὸ κείνον τὸν καπνὸ κι ἀπὸ τὸ κῦμα
βάστα,
καὶ πρὸς τὸ βράχο ζύγωνε, τὸ πλοῖο νὰ μὴ
σοῦ φύγη,
καὶ πάρη δρόμο κατακεῖ, καὶ στοὶ χαμὸ μᾶς
ρίξης."

Αὐτὰ τοὺς εἶπα, κι ἄκουσαν τὰ λόγια
μου ὅλοι τότες.
Μὰ γιὰ τῆς Σκύλλας τὸ κακὸ τ'
ἀγιάτρευτο, οὔτε λόγο
δὲν εἶπα, μήπως φοβηθοῦν κι ἀφήσουν τὰ
κουπιὰ τους,
καὶ στὰ βαθιὰ τοῦ καραβιοῦ κατέβουν καὶ
κρυφτοῦνε.
Καὶ τότες δὲν τὴν ψήφησα τῆς Κίρκης τὴν
ὀρμήνεια,
ποῦ μοῦ ἔλεγε νὰ μὴ φανῶ μὲ τὴν
ἀρματωσιά μου,
παρὰ στοῦ πλοίου ἀνέβηκα τὴν πλώρη
ἀρματωμένος,
κρατώντας δυὸ στὰ χέρια μου θεόμακρα
κοντάρια·
τὶ κατακεῖ περίμενα πῶς θὰ πρωτόβγη ἡ
Σκύλλα,
τοῦ βράχου τὸ φριχτὸ θεριὸ, ποῦ μοῦ
ἔφαγε τοὺς φίλους.
Μὰ δὲν μποροῦσα νὰ τὴ δῶ· τὰ μάτια μου
ἀποκάναν

πάντη παπταίνοντι πρὸς ἡεροειδέα πέτρην. "ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες· 235 ἔνθεν μὲν Σκύλλα, ἐτέρωθι δὲ διὰ Χάρυβδις δεινὸν ἀνεροίβδησε θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ. ἦ τοι ὄτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῶ πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν· 240 ἀλλ' ὄτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἄλμυρὸν ὕδωρ, πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ ἀνάκατη ἀπομέσαθε φαινόταν, καὶ δὲ πέτρῃ δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε ψάμμω κυανέῃ· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ἦρει. ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν δείσαντες ὄλεθρον· 245 τόφρα δὲ μοι Σκύλλῃ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς μού ἀρπάζει ἢ Σκύλλα ἀπ' τὸ βαθὺ καράβι ἐταίρους ἔξ ἔλεθ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν. σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἄμα καὶ μεθ' ἐταίρους ἦδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες 250 ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ. ὡς δ' ὄτ' ἐπὶ προβόλῳ ἀλιεὺς περιμηκεῖ ῥάβδῳ ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο, ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε	κοιτώντας καὶ ξετάζοντας τοῦ βράχου τὰ σκοτάδια. Καὶ τὸ στενὸ περνούσαμε μὲ βόγγο καὶ λαχτάρα· ἐδῶθε ἢ Σκύλλα, κι ἀντικρὺ τῆς Χάρυβδης τὸ τέρας ξαναρουφοῦσε τ' ἀρμυρὰ νερὰ τῆς κυματούσας. Καὶ σὰν τὰ ξέρναε, σὰ βρασμὸς μὲς στὸ πυρὸ καζάνι γουργούριζε ὅλη ἀνάκατη, κι ἡ ἄχνη ξεπετιόταν ψηλά, ὡς ἀπάνω στὶς κορφές τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου βράχου. Καὶ πάλε τ' ἀρμυρὰ νερὰ σὰν τὰ ξαναρουφοῦσε, βροντοῦσε ὁ βράχος γύρω φοβερά, καὶ κάτου ἢ γῆς φαινόταν μαύρη ἀπ' τὸν ἄμμο, κι ἔτρεμαν αὐτοὶ, χλωμοὶ ἀπ' τὸ φόβο. Κι ἐκεῖ καθὼς κοιτάζαμε, καταστροφὴ φοβώντας, 245 Σκύλλῃ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς μού ἀρπάζει ἢ Σκύλλα ἀπ' τὸ βαθὺ καράβι ἐξὶ νομάτους, στὰ χέρια καὶ στὴ δύναμη τὰ πρῶτα παλληκάρια. Κι ἐγὼ γυρίζοντας νὰ δῶ τοὺς ἄλλους στὸ καράβι, τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τοὺς ἀπάνωθε ἀγναντεύω, ποὺ σηκωμένοι ἀνάερα χουγιάζανε μὲ πόννο, καὶ μὲ φωνάζανε στερνὴ φορὰ μὲ τ' ὄνομά μου. Κι ὅπως ψαράς μ' ἓνα μακρὸ ραβδί ἀπ' τὸν κάβο ρίχνει στὰ μικρὰ ψάρια δόλωμα, καὶ κέρατο τινάζει καλοῦ βοδιοῦ στὴ θάλασσα, κι ἄμα πιαστῆ τὸ ψάρι στὴ γῆς ἀπάνω τὸ πετάει κι ἐκεῖνο

θύραζε,
255 ὥς οἱ γ' ἀσπαίροντες ἀείροντο προτι
πέτρας·
αὐτοῦ δ' εἶνι θύρησι κατήσθιε
κεκληγῶτας
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δημοτῆτι·
οἴκτιστον δὴ κείνο ἐμοῖς ἴδον
ὀφθαλμοῖσι
πάντων, ὅσ' ἐμόγησα πόρους ἀλὸς
ἐξερεείνων.

260 "αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν δεινὴν τε
Χάρυβδιν
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς
ἀμύμονα νῆσον
ἰκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες
εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἥελιοιο.
δὴ τότε' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηὶ
μελαίνῃ

265 μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν
αὐλιζομενάων
οἰῶν τε βληχῆν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε
θυμῷ
μάντηος ἀλαοῦ, Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πόλλ'
ἐπέτελλε
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου
Ἥελιοιο.

270 δὴ τότε' ἐγὼν ἐτάροισι μετηύδων
ἀχνύμενος κῆρ·
"κέκλυτέ μεν μύθων κακὰ περ
πάσχοντες ἐταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πόλλ'
ἐπέτελλε
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου
Ἥελιοιο·

275 ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι
ἄμμιν ἔφασκεν.

σπαρταρίζει,
κι αὐτοὶ ἔτσι σπαρταρίζοντας στὸ βράχο
κουβαλιόνταν,
καὶ τὸ θεριὸ τοὺς ἔτρωγε, καὶ ξεφωνίζαν
ὅλοι,
σ' ἐμὲ τὰ χέρια ἀπλώνοντας στοῦ χάρου
τὸν ἀγῶνα.
Ἄλλο πιὸ θλιβερὸ ἀπ' αὐτὸ τὰ μάτια μου
δὲν εἶδαν,
ἀπ' ὅλα πού δοκίμασα τὶς θάλασσες
περνώντας.

Κι ἀπ' τὴ φοριχτὴ τὴ Χάρυβδη, τὴ
Σκύλλα, καὶ τοὺς βράχους
σὰ φύγαμε, στὸ ὀλόχαρο νησί 'ρθαμε τοῦ
Ἥλιου,
πού οἱ ὠριες πλατυμέτωπες βοσκοῦσαν
ἀγελάδες,
καὶ πρόβατα μαζὶ παχιά πού ὀρίζει ὁ θεὸς
περίσσια.

Ὦντας ἀκόμα στ' ἀνοιχτὰ γρικοῦσα ἀπ' τὸ
καράβι
τὰ βόδια πού μουγκρίζανε κεῖ πού ἦταν
μαντρισμένα,
καὶ τῶν προβάτων τὶς φωνές. Κι ἦρθε στὸ
νοῦ μου ὁ λόγος
τοῦ Τειρεσία, τοῦ τυφλοῦ προφήτη ἀπὸ τὴ
Θήβα,
μὰ καὶ τῆς Κίρκης, πού πολὺ μοῦ
σύσταιναν κι οἱ δύο τους
μακριὰ νὰ φεύγω ἀπ' τὸ νησί τοῦ Ἥλιου
τοῦ φωτοδότη.

Καὶ τότες μὲ βαρεῖα καρδιὰ γυρνῶ καὶ
λέω στοὺς φίλους· 270
"Ἀκοῦστε αὐτὸ πού θὰ σᾶς πῶ, πολὺπαθοὶ
συντρόφοι.
Νὰ δῆτε τὶ μοῦ μάντεψαν ὁ Τειρεσίας στὸν
Ἄδη
κι ἡ θεὰ τῆς Αἴας, πού σοβαρὰ μοῦ
σύστησαν κι οἱ δύο τους
μακριὰ νὰ φεύγω ἀπ' τὸ νησί τοῦ
φωτοδότη τοῦ Ἥλιου,
τὶ φοβερὴ, λέει, συφορὰ μᾶς περιμένει
ἐκεῖθε·

ἀλλὰ παρῆς τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μάλιναν.
 "ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερωῶ μ' ἠμείβετο μύθῳ·
 "σχέτλιός εἰς, Ὀδυσσεῦ· περί τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
 280 κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
 ὅς ῥ' ἐτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ πρέπει νὰ σοῦ 'ναι τὸ σκαρί, πού ὁ κόπος κι ὑπνω
 οὐκ ἔαας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὐτε
 νήσω ἐν ἀμφιρῦτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον,
 ἀλλ' αὐτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἀνωγας
 285 νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέι πόντῳ.
 ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
 γίνονται· πῆ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
 ἦν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα, καὶ πῶς μπορῆς τῆ συφορὰ τοῦ χάρου νὰ
 ἦ Νότου ἢ Ζεφύροιο δυσσαέος, οἷ τε ξεφύγῃς,
 μάλιστα ἂν ἄξαφνα κακὴ Νοτιὰ γιὰ δύστροπος Πονέντης
 290 νῆα διαρραίουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων. σηκώση ἀνεμοστρόβιλο καὶ
 θαλασσοφουρτούνα,
 πού δίχως νὰ ψηφάῃ θεοὺς τσακίζει τὰ καράβια ;
 ἀλλ' ἦ τοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ
 δόρπον θ' ὀπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μένοντες,
 ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρεῖ πόντῳ.
 "ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
 295 καὶ τότε δὴ γίγνωσκον ὃ δὴ κακὰ μῆδετο δαίμων,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
 μόνε τραβᾶτε στ' ἀνοιχτὰ τὸ μελανὸ καράβι."
 Αὐτὰ εἶπα· καὶ ραγίστηκε ἡ καρδιά τους σὰν τ' ἀκοῦσαν.
 Τότες μὲ λόγια ὁ Εὐρύλοχος πικρὰ μοῦ ἀπολογιέται·
 "Εἶσαι, Ὀδυσσεά, σκληρόκαρδος· μὲ δύναμη περισσία,
 ἀκούραστο, ἔχεις τὸ κορμί· κι ἀλήθεια σιδερένιο
 ὅς ῥ' ἐτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ πρέπει νὰ σοῦ 'ναι τὸ σκαρί, πού ὁ κόπος κι ἡ ἀγρύπνια
 δαμάζει τοὺς συντρόφους σου, κι ἐσὺ δὲν τοὺς ἀφήνεις
 στὸ θαλασσόλουστο νησί νὰ βγοῦν καὶ νὰ τοιμάσουν
 δεῖπνο, νὰ φᾶνε νὰ χαροῦν, παρὰ τῆ μαύρῃ νύχτῃ
 μᾶς θές νὰ παραδέρνομε πάνω στ' ἀχνὰ πελάγη,
 πέρ' ἀπ' ἐκεῖνο τὸ νησί. Κι ἀπὸ τίς νύχτες βγαίνουν
 πάντα οἱ ἀνέμοι οἱ φοβεροί, τῶν καραβιῶν ὁ τρόμος·
 καὶ πῶς μπορῆς τῆ συφορὰ τοῦ χάρου νὰ ξεφύγῃς,
 ἂν ἄξαφνα κακὴ Νοτιὰ γιὰ δύστροπος Πονέντης
 σηκώση ἀνεμοστρόβιλο καὶ θαλασσοφουρτούνα,
 πού δίχως νὰ ψηφάῃ θεοὺς τσακίζει τὰ καράβια ;
 Μὰ ἄς κάνουμε τὸ θέλημα τῆς μαύρης νύχτας τώρα,
 δεῖπνο ἄς τοιμάσουμε κοντὰ στὸ βαθουλὸ καράβι,
 καὶ τὴν αὐγὴ τὸ βγάζουμε στὰ διάπλατα πελάγη."
 Αὐτὰ μοῦ λέει ὁ Εὐρύλοχος, κι οἱ ἄλλοι συμφωνᾶνε,
 Τό 'νιωσα τότες πῶς θεὸς γυρεύει τὸ κακό μου,
 καὶ μίλησά του κι εἶπα του μὲ λόγια

προσηύδων·
"Εὐρύλοχ', ἢ μάλα δὴ με βιάζετε
μοῦνον ἔοντα.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε
καρτερόν ὄρκον·
εἴ κέ τιν' ἤε βοῶν ἀγέλην ἢ πῶν μέγ'
οἰῶν
300 εὖρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι
κακῆσιν
ἢ βοῦν ἢέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ
ἔκηλοι
ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε
Κίρκη·'
"ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον, ὡς
ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελευτήσαν τε
τὸν ὄρκον,
305 στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῶ ἐνεργέα
νῆα
ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο, καὶ
ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως
τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
μνησάμενοι δὴ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον
ἑταίρους,
310 οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηός
ἐλοῦσα·
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ἡμέρος
ὑπνος.
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ'
ἄστρα βεβήκει,
ᾧρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα
Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι
κάλυψε
315 γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ'
οὐρανόθεν νύξ.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
νῆα μὲν ὠρμίσαμεν κοῖλον σπέος
εἰσερύσαντες.

φτερωμένα·
"Εὐρύλοχε, εἶμαι μόνος μου, κι ἐσεῖς μὲ
βιάζετε ὄλοι·
μὰ ἐλάτε, κι ὄρκο ἀμώσετε τώρα ὄλοι ἐσεῖς
μεγάλο,
πὼς ἂν κοπάδια τύχουμε βοδιῶνε καὶ
προβάτων,
δὲ θὰ σᾶς ἔρθῃ ἀστοχασιὰ νὰ κόψτε ἀρνιὰ
καὶ βόδια,
παρὰ ἤσυχοι θὰ χαίρεστε τῆς Κίρκης τίς
προμήθειες."
Εἶπα, καὶ μοῦ τ' ὀρκίστηκαν ἐκεῖνο πού
ζητοῦσα.
Καὶ στοὺς θεοὺς σὰν ἄμωσαν, καὶ πῆρε ὁ
ὄρκος τέλος,
τ' ὠριο καράβι ἀράξαμε μὲς στὸ βαθιὸ
λιμιώνα,
πού εἶχε κοντὰ γλυκὸ νερό, καὶ βγῆκαν οἱ
συντροφὸι
ἔξω στὴ γῆς, καὶ τοίμασαν τὸ δεῖπνο τους
πιδέξια.
Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιοτὸ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τους,
θυμῆθηκαν καὶ κλάψανε τοὺς δύσμοιρους
συντροφὸους,
πού ἀρπαξ' ἢ Σκύλλα κι ἔφαγε· κι ἐκεῖ πού
ἀκόμα κλαῖγαν, 310
ἡμέρος ὑπνος ἔρχεται καὶ τοὺς
ἀποκοιμίζει.
Στὴν τρίτη βίγλα τῆς νυχτός, τότες πού
τ' ἄστρα γέρουν,
ἀνεμοζάλη σήκωσε ὁ Δίας ὁ συννεφάρης,
κι ἄγρια φουρτούνα ξέσπασε, πού τύλιγε
μὲ νέφια
στεριῆς μαζί καὶ πέλαγα, καὶ μαύριζε ὁ
αἰθέρας.
Σὰ φάνη ἡ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας
κόρη Αὐγούλα,
στὸ βαθὺ σπήλιο σύραμε τὸ μελανὸ
καράβι·

- ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ καὶ χοροστάσια εἶχαν ἐκεῖ κι ἔδρες
 θόωκοι· λαμπρὲς οἱ Νύφες.
 καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος μετὰ Κι ἐγὼ τότες τοὺς σύναξα, καὶ μίλησα τους
 μῦθον ἔειπον· κι εἶπα·
 320 "ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ θεῆ βρωσίς τε "Νά καὶ φαγί, νά καὶ πιωτὸ μὲς στὸ
 πόσις τε καράβι, ὦ φίλοι·
 ἔστιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι ὥστε ἀπ' τὰ βόδια ἄς λείψουμε, κακὸ νὰ μὴ
 πάθωμεν· μᾶς ἔρθη·
 δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἶδε βόες καὶ ἴφια γιατί εἶναι φοβεροῦ θεοῦ τ' ἀρνιὰ κι οἱ
 μῆλα, ἀγελάδες,
 Ἥελιου, ὃς πάντ' ἐφορᾶ καὶ πάντ' τοῦ Ἥλιου, πού ἀποπάνωθε τηράει κι
 ἐπακούει.' ἀκούει τὰ πάντα."
 "ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο Αὐτὰ εἶπα, κι ἡ λεβέντικη τὰ δέχτηκε
 θυμὸς ἀγήνωρ. ψυχὴ τους.
 325 μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἅη Νότος, Ὡς τόσο ἀνέπαυος Νοτιάς φυσοῦσε ὄλο τὸ
 οὐδέ τις ἄλλος μῆνα,
 γίγνεται ἔπειτ' ἀνέμων εἰ μὴ Εὐρὸς τε κι ἀπὸ Σιρόκο καὶ Νοτιὰ καιρὸς δὲ φύσαγε
 Νότος τε. ἄλλος.
 "οἱ δ' ἦος μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον Κι ὅσο τὸ στάρι βρίσκονταν καὶ τὸ κρασί τὸ
 ἐρυθρόν, μαῦρο,
 τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι τὰ βόδια δὲν τ' ἀγγίζανε, φοβώντας τὴ ζωὴ
 βιότιο. τους.
 ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἦια πάντα, Μὰ σὰν ἀρχίσαν οἱ θροφὲς νὰ λείπουνε
 330 καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες κυνήγι νὰ ζητήσουνε γυρίζαν ἀπ' ἀνάγκη,
 ἀνάγκη, πιάνοντας ψάρια καὶ πουλιά, κι ὅ,τι
 ἰχθῦς ὄρνιθὰς τε, φίλας ὅ τι χειῖρας ἔβρισκαν ὀμπρὸς τους,
 ἴκοιτο, τί ἡ πείνα τοὺς τὰ θέριζε τὰ σωθικά. Ἐγὼ
 γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ τότες
 γαστέρα λιμός· μὲς στὸ νησὶ τραβήχτηκα παρὰ κληση νὰ
 δὴ τότε ἔγων ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, κάμω,
 ὄφρα θεοῖσιν ἴσως καὶ μοῦ 'δειχνε ὁ θεὸς τοῦ γυρισμοῦ
 εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε τὸ δρόμο.
 νέεσθαι.
 335 ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα Σέρονω στὰ μέσα τοῦ νησιοῦ, μακριὰ ἀπὸ
 ἑταίρους, τοὺς συντρόφους,
 χειῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν σὲ τόπο νίβω ἀπάνεμο τὰ χέρια, καὶ
 ἀνέμοιο, κατόπι
 ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἱ Ὀλυμπον πρὸς ὄλους τοὺς ἀθάνατους προσεύκουμαι
 ἔχουσιν· τοῦ Ὀλύμπου·
 οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ κι ἐκεῖνοι στὰ ματόφυλλα γλυκὰ μοῦ
 βλεφάροισιν ἔχευαν. χῦσαν ὕπνο.
 Εὐρύλοχος δ' ἐτάροισι κακῆς ἐξήρχετο Τότε ὁ Εὐρύλοχος κακῆ προτάρχισε

βουλῆς·
340 "κέκλυτέ μεν μύθων κακά περ
πάσχοντες ἑταῖροι.
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι
βροτοῖσι,
λιμῶ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον
ἐπισπεῖν.
ἀλλ' ἄγετ', Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες
ἀρίστας
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρύνει
ἔχουσιν.
345 εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα,
πατρίδα γαῖαν,
αἰψά κεν Ἡελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα
πολλὰ καὶ ἔσθλά.
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν
ὀρθοκραιράων
νῆ' ἐθέλη ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἔσπωνται θεοὶ
ἄλλοι,
350 βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανῶν ἀπὸ
θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δητὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ
ἐρήμη·
"ὥς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ἦνεον
ἄλλοι ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες
ἀρίστας
ἐγγύθεν, οὐ γὰρ τῆλε νεὸς
κυανοπρόροιο
355 βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες
εὐρυμέτωποι·
τὰς δὲ περίστησάν τε καὶ εὐχετόωντο
θεοῖσιν,
φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς
ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κριὶ λευκὸν εὐσσέλμου ἐπὶ
νηός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο καὶ ἔσφαξαν καὶ
ἔδειραν,

κουβέντα·
"Ἀκοῦστε, ὦ φίλοι, τί θὰ πῶ, πολὺ κι ἂν
τυραννιέστε
πικρὸς ὁ κάθε θάνατος τῶν ἄμοιρων
ἀνθρώπων,
μὰ ἀπ' ὅλους εἶναι πιὸ φριχτὸς τῆς πείνας
νὰ πεθάνης.
Τοῦ Ἥλιου τίς καλύτερες ἄς πάρουμε
ἀγελάδες,
κι ἂς σφάξουμε ἑκατοβοδιῆς στοὺς θεοὺς
νὰ μᾶς βοηθήσουν.
Κι ἂν φτάσουμε στὴν ποθητὴ πατρίδα μας,
τὸ Θιάκι,
τοῦ Ἥλιου τοῦ Ὑπερίονα νὰ ὀ χτίσουμε
ῶριο,
καὶ δῶρα μέσα διαλεχτὰ θὰ βάλουμε
περίσσια.
Κι ἂν πάλε τὰ ὀρθοκέρατα σὰ χάση βόδια
ὁ Ἥλιος
χολιάση, καὶ νὰ σπάση μας θελήση τὸ
καράβι,
κι οἱ ἄλλοι θεοὶ τὸ στέργουνε, κάλλιο στὸ
κῦμα ἀπάνω
μιὰ καὶ καλὴ νὰ καταπιῶ νερὸ νὰ
ξεψυχῆσω,
παρὰ νὰ λυώνω σιγανὰ σ' αὐτὸ τὸ
ρημονήσι."
Αὐτὰ τοὺς εἶπε ὁ Εὐρύλοχος, κι ἐκεῖνοι
συμφωνοῦσαν.
Καὶ τοῦ Ἥλιου τίς καλύτερες μαζῶξαν
ἀγελάδες
ἐκεῖ σιμά, — δὲ βόσκανε μακριὰ ἀπ' τὸ
μαῦρο πλοῖο
οἱ ἀγελάδες οἱ ὀμορφες, λοξῆς καὶ
κουτελάτες, —
κι ὀλόγυρά τους ἔλεγαν εὐκῆς τῶν
ἀθανάτων,
ἀπὸ 'να ἰδρὺ ἀψηλόκλωνο χλωρὰ
μαδώντας φύλλα,
τὶ ἀσπρουδερὸ δὲν εἶχανε κριθάρι στὸ
καράβι.
Καὶ σὰν προσευκηθήκανε, καὶ σφάξανε
καὶ γδάραν,

360 μηρούς τ' ἐξέταμον κατά τε κνίσση
ἐκάλυψαν
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ'
ὠμοθέτησαν.
οὐδ' εἶχον μέθυ λειψαί ἐπ' αἰθομένοις
ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων
ἔγκατα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη και
σπλάγχνα πάσαντο,
365 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα και ἀμφ'
ὀβελοῖσιν ἔπειραν.
και τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο
νήδυμος ὕπνος,
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν και θίνα
θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιῶν νεὸς
ἀμφιελίσσης,
και τότε με κνίσσης ἀμφήλυθεν ἠδὺς
αὐτμή.
370 οἰμῶξας δὲ θεοῖσι μέγ' ἀθανάτοισι
γεγώνευν·
"Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ
αἰὲν ἐόντες,
ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλεί
ὕπνω.
οἱ δ' ἔταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο
μένοντες."
"ὠκέα δ' Ἡελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος
ἦλθε
375 Λαμπετὴ τανύπεπλος, ὃ οἱ βόας
ἔκταμεν ἡμεῖς.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα
χωόμενος κῆρ·
"Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ
αἰὲν ἐόντες,
τίσαι δὴ ἐτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἷ μιν βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἦσιν
ἐγὼ γε
380 χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν
ἀστερόεντα,
ἠδ' ὀπὸτ' ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν

τότες λιανίσαν τὰ μεριά, τὰ τύλιξαν μὲ
σκέπη,
τὰ δίπλωσαν κι ἀπὸ παντοῦ κομμάτια ὠμὰ
τοὺς θέσαν,
ὅμως κρασὶ δὲν εἶχανε στ' ἅγια σφαχτὰ νὰ
χύσουν,
μόνε τοὺς στάξανε νερὸ στὴ φλόγα σὰν
ψηνόνταν.
Και σὰν καῖκαν τὰ μεριά και γεύτηκαν τὰ
σπλάχνα,
κόψανε τ' ἄλλα κι ὕστερα τὰ πέρασαν στὴ
σοῦβλα.

Τότες ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς τὰ βλέφαρά μου
ἀφῆκε,
και στ' ἀκρογιάλι κίνησα πρὸς τὸ γοργὸ
καράβι.
Μὰ μόλις στὸ καλόφτιαστο σιμὰ καράβι
πῆγα,
ἦρθε τῆς τσίκνας ὁ γλυκὸς καπνὸς
ὀλόγυρά μου.

Και τότες στοὺς ἀθάνατους στενάζοντας
φωνάζω·

"Δία πατέρα, και θεοὶ μακαριστοὶ κι
αἰώνιοι,
σὲ ὕπνο βαρὺ μὲ ρίξατε γιὰ συφορὰ μου
ἀλήθεια,
κι αὐτοὶ ποὺ μείνανε φριχτὴ δουλειὰ μοῦ
σοφιστήκαν."

Κι ἡ Λαμπετὴ ἡ μακρόπεπλη τρέχει
μηνάει στὸν Ἥλιο

πὼς τις καλὲς του πῆγαμε και σφάξαμε
ἀγελάδες.

Κι ἐκεῖνος στοὺς ἀθάνατους φωνάζει
χολωμένος·

"Δία πατέρα, και θεοὶ μακαριστοὶ κι
αἰώνιοι,
τοὺς φίλους γδικιωθῆτε μου τοῦ Ὀδυσσέα,
ποὺ πῆγαν
και μῶσφαξαν ἀδιάντροπα τὰ βόδια ποὺ
χαιρόμου

νὰ τὰ θωρῶ ἀνεβαίνοντας τὸν οὐρανὸ μὲ τ'
ἄστρα,
και σὰ γυρνοῦσα πρὸς τὴ γῆς ἀπ' τ'

προτραποίμην.

εἰ δέ μοι οὐ τίσουσιν βοῶν ἐπιεικέ'
ἀμοιβήν,
δύσομαι εἰς Αἶδαο καὶ ἐν νεκύεσσι
φαεῖνω.'

"τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
νεφεληγερέτα Ζεὺς·

385 "Ἥελι', ἧ τοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι
φάεινε
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον
ἄρουραν·
τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι
κεραυνῶ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι
πόντῳ.

"ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς
ἠυκόμοιο·

390 ἢ δ' ἔφη Ἑρμείαιο διακτόρου αὐτῆ
ἀκοῦσαι.

"αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ
θάλασσαν,
νεΐκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν,
οὐδέ τι μῆχος
εὐρέμεναι δυνάμεσθα, βόες δ'
ἀποτέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα
προύφαινον·

395 εἶρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι
μεμύκει,
ὄπταλέα τε καὶ ὠμά, βοῶν δ' ὡς
γίγνετο φωνή.

"ἔξῃμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρήρες
ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἥελίοιο βοῶν ἐλάσαντες
ἀρίστας·

ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἤμαρ ἐπὶ Ζεὺς
θῆκε Κρονίων,

400 καὶ τότε ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο
λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' αἰψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν
εὐρέϊ πόντῳ,
ἰστὸν στησάμενοι ἀνά θ' ἰστία λεύκ'
ἐρύσαντες.

οὐρανοῦ τὰ ὕψη.

Κι ἂν πλερωμὴ πρεπούμενη δὲ δώσουνε,
θὰ φύγω
κάτου στὸν Ἄδη, στοὺς νεκροὺς τὸ φῶς μου
νὰ χαρίζω."

Κι ὁ Δίας τοῦ ἀποκρένεται ὁ
συννεφομαζώχτης·

"Τὸ φῶς σου στοὺς ἀθάνατους χύνε ἐσὺ
τώρα, ὦ Ἥλιε,
καὶ στοὺς θνητοὺς ποὺ κατοικοῦν τὴ γῆς
τὴν τροφοδότρα,
καὶ μὲ τ' ἀστροπελέκι μου, στὴ μέση τοῦ
πελάγου,
θὰ τοὺς τὸ σκίσω ἐγὼ στὰ δυὸ τὸ
γοργοκάραβό τους."

Τ' ἄκουσ' αὐτὰ ἀπ' τὴν Καλυψῶ τὴν
ὁμορφομαλλοῦσα,
ποὺ ἀπ' τὸν Ἑρμῆ τὸ μηνυτὴ μοῦ εἶπε πῶς
τά 'χε ἀκούσει. 390

Καὶ στὸ γιαλὸ σὰν ἔφτασα καὶ πῆγα στὸ
καράβι,
τοὺς πῆρα καὶ τοὺς μάλωσα χῶρια
καθέναν, κι ὅμως
γιατρεία δὲ βρῖσκαμε καμιά· νεκρὲς πιά οἱ
ἀγελάδες.
Κατόπι μᾶς φανέρωσαν οἱ ἀθάνατοι
σημάδια·

πετσίᾳ σερνόνταν, κρέατα μουγγρίζανε
ἀπ' τὶς σοῦβλες,
ψητὰ κι ὠμά, κι ἀκούγαμε μουκανητὰ
βοδιῶνε.

Ἐξὶ μερόνυχτα ἔτρωγαν οἱ βλάμηδες
συντρόφοι
τοῦ Ἥλιου τὰ πιὸ διαλεχτὰ ποὺ εἶχαν
ἀρπάξει βόδια·
σὰν ἔφερε τοῦ Κρόνου ὁ γιὸς τὴν ἔβδομη
τὴ μέρα,
ἔπεσε τότε ὁ ἄνεμος, σιγάνεψε ἡ
φουρτούνα·
κι ἐμεῖς στὸ πλοῖο ποὺ μπήκαμε, τὸ
βγάλαμε πελάγου,
καὶ τὸ κατάρτι στήσαμε, μ' ἄσπρα πανιὰ
ἀπλωμένα.

"ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη φαίνετο γαίᾳων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα, 405 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς. ἠδ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε κεκληγῶς Ζέφυρος μεγάλη σὺν λαίλαπι θύων, ἰστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ' ἀνέμοιο 410 ἀμφοτέρους· ἰστός δ' ὀπίσω πέσεν, ὄπλα τε πάντα εἰς ἄντλον κατέχυνθ'. ὁ δ' ἄρα πρυμνῆ ἐνὶ νηὶ πληξέ κυβερνήτεω κεφαλὴν, σὺν δ' ὄστέ' ἄραξε πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικῶς κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὄστέα θυμὸς ἀγήνωρ. 415 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· ἠδ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῶ, ἐν δὲ θεεῖου πλητο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι. οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον. 420 αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους λῦσε κλύδων τρόπιος, τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα, ἐκ δὲ οἱ ἰστόν ἄραξε ποτὶ τρόπιν. αὐτὰρ ἐπ' αὐτῶ ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς·

Μὰ τὸ νησὶ ἄμ' ἀφήσαμε, κι ἄλλη στεριά τριγύρω δὲ φαίνονταν, παρὰ οὐρανὸς καὶ θάλασσα παντοῦθε, σύννεφο μαῦρο ἀπάνω μας τοῦ Κρόνου ὁ γιὸς ἀπλώνει, πού θεοσκοτεῖνα ἔγιναν τὰ πέλαγα ἀποκάτου. Πολλὴ ὥρα δὲν ἀρμένισε ἀπὸ τότες τὸ καράβι· τ' ἦρθε Πονέντης ἄξαφνος μ' ἄγρια μαζὶ φουρτούνα, κι ἔσπασε ὁ σίφουνας τὰ δυὸ τὰ ξάρτια στὸ κατάρτι· κι ἔπεσε πρὸς τὰ πίσω αὐτό, καὶ τ' ἄρμενα στ' ἀμπάρι· Ἄ καὶ τὸ κατάρτι πέφτοντας στὴν πρύμη τὸν ποδότη πὰς στὸ κεφάλι χτύπησε· λυῶμα τὰ καύκαλά του, κι αὐτὸς ἀπὸ τὸ κάσαρο σὰ βουτηχτῆς γκρεμίστη, καὶ πέταξε ἀπ' τὰ κόκκαλα ἢ λεβέντικη ψυχὴ του. Τότες ὁ Δίας βρόντηξε, καὶ μὲ τ' ἀστροπελέκι χτυπάει τὸ πλοῖο, κι ὀλόβολο τ' ἀναποδογυρίζει, γεμάτο θειάφι· πέφτουνε στὴ θάλασσα οἱ συντρόφοι, γύρω στὸ μαυροκάραβο γυρνώντας σὰν κουροῦνες, καὶ χέρι θεοῦ τοὺς ἔκοβε τοῦ γυρισμοῦ τὴ γλύκα.

Ὡς τόσο ἐγὼ βασιτιόμουνα μὲς στὸ καράβι, ὥσότου ἀπ' τὴν καρίνα τὰ πλευρὰ ξεκάρφωσε ἡ φουρτούνα, κι ἔτσι γυμνὴ τὴν ἔσερνε τὸ κῦμα· τὸ κατάρτι σπασμένο χτύπαγε σ' αὐτὴ· μ' ἀπάνω του μαντάρι φτιαγμένο ἀπὸ βοδόπετσο κρατοῦσε

425 τῶ ῥ' ἄμφω συνέεργον, ὁμοῦ τρόπιν
ἠδὲ καὶ ἰστόν,
ἔζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς
ἀνέμοισιν.
"ἔνθ' ἦ τοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο
λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὤκα, φέρων ἐμῶ
ἄλγεα θυμῶ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι
Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην, ἅμα δ' ἠελίω
ἀνιόντι

430 ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον δεινὴν τε
Χάρυβδιν.
ἢ μὲν ἀνερροΐβδησε θαλάσσης
ἀλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψὸς
ἀερθεῖς,
τῶ προσφύς ἐχόμεν ὡς νυκτερίς. οὐδέ
πη εἶχον
οὔτε στηριξάι ποσὶν ἔμπεδον οὔτ'
ἐπιβῆναι

435 ῥίξαι γὰρ ἐκάς εἶχον, ἀπήρωροι δ' ἔσαν
ὄζοι,
μακροὶ τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ
Χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμεν, ὄφρ' ἐξεμέσειεν
ὀπίσσω
ἰστόν καὶ τρόπιν αὐτίς· ἐελδομένω δέ
μοι ἦλθον
ὄψ' ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνήρ ἀγορῆθεν
ἀνέστη

440 κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων
αἰζηῶν,
τῆμος δὴ τά γε δοῦρα Χαρύβδιος
ἐξεφαάνθη.
ἦκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε
φέρεισθαι,
μέσσω δ' ἐνδούπησα παρἔξ περιμήκεα
δοῦρα,
ἔζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν
ἐμῆσι.

περασμένο.

Μ' αὐτὸ συνέδεσα τὰ δυὸ, καρίνα καὶ
κατάρτι,
κάθισ' ἀπάνω κι οἱ ἄνεμοι μὲ πῆραν οἱ
ὀργισμένοι.

Ἡ ἄγρια τότες ἔπαψε φουρτοῦνα τοῦ
Πονέντη,
κι ἦρθε καὶ φύσηξε Νοτιάς, σὲ πάθια νὰ μὲ
ρίξη,
στὴν τρομερὴ τὴ Χάρυβδη καὶ πάλε ν'
ἀρμενίσω.

Ὀλονυχτὶς δερνόμουνα, καὶ σάνε φάνη ὁ
Ἥλιος

στὴ μαύρη Χάρυβδη ἔφτασα καὶ στὸν
γκρεμὸ τῆς Σκύλλας.

Καθὼς ρουφοῦσε ἡ Χάρυβδη τῆς
θάλασσας τὴν ἄρμη,
ἐγὼ κατὰ τὸν ἀψηλὸ τοῦ βράχου ὀρνιὸ
πετιέμαι,
καὶ τὸ κορμὶ μου κόλλησε σὰ νυκτερίδα
ἀπάνω.

Δὲν εἶχα ποῦ τὸ πόδι μου νὰ βάλω νὰ
πατήσω,

τὶ οἱ ρίζες ἦτανε μακριά, καὶ τὰ τρανὰ
κλωνιά του
ἀπλώνονταν ἀνάερα τὴ Χάρυβδη νὰ
ἰσκιώσουν.

Ἐκεῖ γερὰ κρατιόμουνα, προσμένοντας τὸ
τέρας

νὰ μοῦ ξεράση στὰ νερὰ καρίνα καὶ
κατάρτι.

Ἀργὰ πολὺ φανήκανε, σὰ μ' ἔφαγε ἡ
λαχτάρα·

μόλις τὴν ὥρα ποὺ κριτῆς σηκώνεται γιὰ
δειπνο,

ἀφοῦ τὶς διαφορὲς πολλῶν ἀνθρώπων
καθαρίση,

πομέσα ἀπὸ τὴ Χάρυβδη ξεπρόβαλαν τὰ
ξύλα.

Χέρια καὶ πόδια λεύτερα τότες ἀφήνω
ἀμέσως,

μέσα στὸ κῦμα βρόντηξα, παρόξω ἀπὸ τὰ
ξύλα,

445 Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἔασε πατήρ ἀνδρῶν καθίζω, καὶ τὰ χέρια μου κάνω κουπιά καὶ
 τε θεῶν τε λάμνω.
 εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν Ὅμως τὴ Σκύλλα πιά νὰ δῶ δὲν ἄφησε ὁ
 ὄλεθρον. πατέρας
 τῶν θεῶν κι ἀνθρώπων· εἶδεμή, κι ἐγὼ θ'
 ἀφανιζόμουν.

"ἔνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην, δεκάτη δέ Μέρεις ἐννιά πλανιόμουνα· τὴ δέκατη τὴ
 με νυκτὶ νύχτα
 νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα στήν Ὠγυγία μὲ φέρανε οἱ θεοί, ποὺ
 Καλυψὼ Λημεριάζει
 ναίει ἐνπλόκαμος, δεινὴ θεὸς ἢ Καλυψὼ ἢ ὠριόμαλλη κι ἢ φοβερὴ
 ἀυδήεσσα, θεούλα.

450 ἢ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε Μ' ἀγάπαε καὶ μὲ νοιάζονταν. Τί νὰ τὰ
 μυθολογεύω; ξαναλέγω ;
 ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ Ἐχτὲς μὲς στὸ παλάτι σου κι ἐσὲ καὶ τῆς
 σοί τε καὶ ἰφθίμη ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί κυρᾶς σου,
 ἐστιν σᾶς τὰ διηγῆθηκα ὅλ' αὐτά· καὶ δὲ μ'
 αὖτις ἀριζήλωσ εἰρημένα ἀρέσει ἐκεῖνα
 μυθολογεύειν." ποὺ καθαρὰ ἀνιστόρησα, νὰ τὰ διηγέμαι
 πάλε.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ν

Ὀδυσσέως ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Ἰθάκην.

ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν
ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα
σκιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·
"ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἴκευ ἐμὸν ποτὶ
χαλκοβατῆς δῶ,
5 ὑπερεφές, τῶ σ' οὐ τι
παλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ
πέπονθας.
ὕμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφιέμενος τάδε
εἴρω,
ὅσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἶθοπα
οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ'
ἀοιδοῦ.
10 εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῶ
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα
τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ'
ἔνεικαν·
ἄλλ' ἄγε οἳ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ
λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι
κατὰ δῆμον
15 τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς
χαρίσασθαι."
ὡς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε
μῦθος.
οἳ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε
ἕκαστος,

Αὐτὰ τοὺς εἶπε, κὶ ὅλοι τοὺς σωπαίνανε
ὀμπροστά του,
δεμένοι ἀπὸ τὸ μάγιο του μὲς στὰ ἰσκιερὰ
παλάτια.
Τότες ἀπολογιέται τοῦ ὁ Ἀλκίνοος καὶ τοῦ
κρένει·
"Μιὰς κὶ ἦρθες στὰ χαλκόστρωτα καὶ
στ' ἀψηλά μου σπίτια,
θαρρῶ πῶς δὲ θὰ πλανεθῆς, Δυσσέα, στὸ
γυρισμό σου,
μόνε ὅσα πρὶν κὶ ἂν ἔπαθες, στὸν τόπο σου
θὰ φτάσης.
Καὶ στὸν καθέναν ἀπὸ σᾶς ποὺ μέσα στὸ
παλάτι
τὸ διαλεχτό μου πίνετε κρασί καὶ τὸ
φλογάτο,
καὶ τὰ τραγούδια χαίρεστε, νά, τὶ θὰ πῶ, κὶ
ἀκοῦτε.
Μέσα στὸ λαμπροκάμωτο σεντούκι 'ναὶ τὰ
ροῦχα,
τὸ δουλεμένο μάλαμα καὶ τὰ φιλέματα
ὅλα,
ποὺ ἐδῶ τοῦ ξένου φέρανε οἱ ἀρχόντοι τῶ
Φαιάκων·
τώρα μεγάλο τρίποδα ἄς τοῦ βροῦμε καὶ
λεβέτι
καθένας μας κατόπι ἐμεῖς συνάζουμε ἀπ'
τὸ δῆμο·
τὶ εἶναι βαρὺ ἀπ' ἐλόγου του νὰ δίνη ἓνας
μονάχος."
Εἶπε ὁ Ἀλκίνοος, κὶ ἄρεσαν τὰ λόγια του
στοὺς ἄλλους.
Καθένας τότες κίνησε στὸ σπίτι νὰ
πλαγιάση.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
νηάδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
20 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγᾶ, μὴ τιν' ἑταίρων
βλάβπτοι ἐλαυνόντων, ὅποτε σπερχοῖατ' ἔρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγνουν.
τοῖσι δὲ βούν ἰέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
25 Ζηνὶ κελαινεφεῖϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μῆρα δὲ κῆναντες δαίνυντ' ἔρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
30 δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἔλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδου φάος ἠελίοιο
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
35 ὡς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδου φάος ἠελίοιο. αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόω δὲ μάλιστα πιφασκόμενος φάτο μῦθον·
"Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα,

Ἐφεξ' ἠ ῥοδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη Ἀυγούλα,
καὶ μὲ τὸ στέριο χάλκωμα πᾶνε γιὰ τὸ καράβι.
Ἴδιος του μπῆκε ὁ ἀνθρώκαρδος ὁ Ἀλκίνος στὸ καράβι,
καὶ μέσα τὰ καλόθεσε στοὺς πάγκους ἀποκάτου,
νὰ μὴ σκοντάβουν σὰν τραβᾶν κουπὶ τὰ παλληκάρια.
Κι ἐκεῖνοι πῆγαν νὰ χαροῦν τοῦ Ἀλκίνου τὸ γιορτάσι.
Καὶ βόδι αὐτὸς τοὺς ἔσφαξε, θυσία στὸ γιὸ τοῦ Κρόνου,
τὸ Δία τὸ μαυρονέφελο, πού 'ναι ὄλων βασιλέας.
Καὶ τὰ μεριά σὰν ἔκαψαν, στὸ θεόλαμπρο τραπέζι
φραινόνταν· καὶ τραγούδα τους ὁ κοσμοτιμημένος
καὶ θεϊκὸς τραγουδιστὴς Δημόδοκος. Ὡς τόσο
συχνὰ στὸν ἥλιο γύριζε τὴν κεφαλὴ ὁ Δυσσέας,
τὸ γέρμα λαχταρίζοντας, καὶ γυρισμὸ ποθώντας.
Καὶ σὰν πού δεῖπνο ὀρέγεται ὁ ἀργάτης πού ὀλημέρα
τὰ μαῦρα βόδια τοῦ 'σερναν τὸ ἀλέτρι στὰ χωράφια,
καὶ βλέπει μὲ χαρὰ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου νὰ βασιλεύη,
καὶ στὸ φαγὶ πηγαίνοντας τὰ γόνατά του τρέμουν,
τέτοια χαρὰ 'φερε τοῦ ἡλίου τὸ γέρμα στὸ Δυσσέα.
Καὶ γλήγορα στοὺς Φαίακες πού τὸ κουπὶ ἀγαπᾶνε,
μὰ στὸν Ἀλκίνο ξέχωρα, μίλησε τότες κι εἶπε·
"Ἀλκίνο, πρῶτε βασιλιά, καὶ τῷ λαῶν καμάρι,
κάμετε στάξες, στείλτε με μὲ τὸ καλό, καὶ

- χαίρετε δ' αὐτοί·
40 ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε
θυμός,
πομπή καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ
Οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι
ἄκοιτιν
νοστήσας εὐροίμι σὺν ἀρτεμέεσσι
φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε
γυναῖκας
45 κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν
ὀπάσειαν
παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον
εἶη."
ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον ἠδ'
ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ
μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος
Ἀλκινόοιο·
50 "Ποντόνοε, κρητῆρα κερασάμενος
μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ
πατρὶ
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα
γαῖαν."
ὡς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα
οἶνον ἐκίονα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ
θεοῖσιν
55 ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν
εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος
Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας
ἀμφικύπελλον,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ
κε γῆρας
60 ἔλθη καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ'
ἀνθρώποισι πέλονται.
- γεία σας.
Τὶ τώρα πιά τελέστηκαν ὅσα ἤθελε ἡ
καρδιά μου,
ταξίδι καὶ χαρίσματα, πὺν οἱ θεοὶ νὰ τὰ
βλογᾶνε,
νὰ ξαναβρῶ τὸ σπίτι μου καὶ τὴν καλὴ
γυναίκα,
καὶ νὰ γυρίσω ἀνάμεσα στοὺς ἀκριβοὺς
μου φίλους.
Κι ἐσεῖς πὺν ἐδῶ ἀπομνήσκετε, νὰ 'στε ἡ
χαρὰ γιὰ πάντα
τῶ γυναικῶν καὶ τέκνω σας, κι οἱ θεοὶ νὰ
σᾶς φυλᾶνε,
καὶ συφορὲς ἢ χῶρα σας ποτὲς νὰ μὴ
γνωρίση."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὰ λόγια του
καλοδεχτῆκαν ὅλοι,
κι εἶπαν ὁ ξένος νὰ σταλῆ, γιὰτὶ σωστὰ
μιλοῦσε.
Καὶ λάλησε τοῦ κήρυκα ὁ ἀντρόψυχος ὁ
Ἀλκίνος·
"Σμίξε, Ποντόνε, τὸ κρασί καὶ μοίρασέ
το σὲ ὅλους·
μὲς στὸ παλάτι, προσευκὲς νὰ κάμουμε
τοῦ Δία,
κι ἀπὲ νὰ προβοδήσουμε τὸν ξένο στὸ νησί
του."
Εἶπε, καὶ πρόσγλυκο κρασί τοὺς ἔσμιξε
ὁ Ποντόνος,
καὶ σ' ὅλους γύρω μοίρασε· κι ἐκεῖνοι ἀπὸ
τις ἔδρες
στοὺς τρισμακάριστους θεοὺς πού 'ναι στὰ
οὐράνια, στάξαν.
Τότες σηκώθηκε ὁ τρανὸς Δυσσέας, στῆς
Ἀρήτης
τὰ χέρια τὸ διπλόκουπο παράδωσε ποτήρι,
καὶ λάλησε της κι εἶπε της μὲ φτερωμένα
λόγια·
"Γεῖά σου, χαρὰ σου ὀλοζωῆς,
βασίλισσα, ὥσπου νὰ 'ρθουν
τὰ γερατειὰ κι ὁ θάνατος, πὺν τοὺς
θνητοὺς προσμένουν·

αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῶδ'
ἐνὶ οἴκῳ
παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ
βασιλῆϊ."
ὡς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος
Ὀδυσσεύς,
τῶ δ' ἄμα κήρυκα προΐει μένος
Ἀλκινόοιο,
65 ἤγεισθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα
θαλάσσης·
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῶας ἄμ' ἔπεμπε
γυναῖκας,
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν εὐπλυνές ἠδὲ
χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἄμ'
ὄπασσε κομίζειν·
ἢ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον
ἐρυθρόν.
70 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ
θάλασσαν,
αἶψα τὰ γ' ἐν νηϊ γλαφυρῇ πομπῆες
ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν
ἄπασαν·
καδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε
λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα
νήγρετον εὐδοί,
75 πρυμνῆς· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ
κατέλεκτο
σιγῆ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν
ἕκαστοι
κόσμῳ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο
λίθοις.
εὐθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν
ἄλα πηδῶ,
καὶ τῶ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν
ἔπιπτε,
80 νήγρετος, ἠδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα
ἐοικώς.
ἢ δ', ὡς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες
ἵπποι,
πάντες ἄμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν

μισεύω τώρα, κι εὔκουμαι νὰ χαίρεσαι ἐδῶ
μέσα
τὰ τέκνα σου καὶ τὸ λαὸ καὶ τὸ γενναῖο
Ἀλκίνο."

Εἶπε, καὶ διάβηκε ὁ λαμπρὸς Δυσσέας τὸ
κατώφλι,
καὶ κήρυκα ὁ ἀντρόκαρδος ὁ Ἀλκίνος
στέλνει ὀμπρὸς του,
νὰ τόνε φέρη στὸ γιαλὸ πρὸς τὸ γοργὸ
καράβι·
κι ἢ Ἀρήτη δούλες τοῦ 'βαλε νὰ τόνε
συνοδέψουν.
Σκουτὶ καλοπλυμένο ἢ μιὰ σηκώνει καὶ
χιτῶνα,
ἄλλη σεντούκι κουβαλάει καλόφτιαστο,
καὶ τρίτη
μὲ τὸ κρασί τὸ κόκκινο καὶ μὲ θροφή
ἀκλουθοῦσε.

Καὶ στὸ γιαλὸ σὰ φτάσανε, καὶ στὸ
καράβι μπῆκαν,
τὰ παλληκάρια οἱ προβοδοὶ στὸ κουφωτὸ
καράβι
πῆραν καὶ βάλαν τὰ πιωτὰ καὶ τίς
προμήθειες ὅλες·
καὶ τοῦ Ὀδυσσέα στρώσανε βελέντζα καὶ
σεντόνι
στοῦ καραβιοῦ τὸ κάσαρο, γιὰ νὰ
γλυκοκοιμᾶται
στὴν πρύμη· αὐτὸς ἀνέβηκε καὶ πλάγιασ'
ἐκεῖ τότες
σιωπώντας· κι αὐτοὶ κάθισαν ἀραδιαστοὶ
στοὺς πάγκους,
καὶ τὸ παράγγι ξέλυσαν ἀπὸ τὴν τρύπια
δέστρα.
Καὶ πίσω καθὼς γέρονε καὶ τὰ νερὰ
σκορποῦσαν,
ὕπνος βαρὺς κατέβαινε πᾶς στὰ
ματόφυλλά του,
βαθὺς περίσσια καὶ γλυκός, μὲ θάνατο
παρόμοιος.
Σὰν πού σε κάμπο ἀλόγατα τετράζυγα
βαρβάτα
στοῦ μαστιγιοῦ τὸ χτύπημα μαζί

- ίμάσθλης,
 ύψός' αειρόμενοι ρίμφα πρήσσουσι
 κέλευθον,
 ὡς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν αἰείρετο, κῦμα
 δ' ὄπισθε
 85 πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο
 θαλάσσης.
 ἢ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον·
 οὐδέ κεν ἴρηξ
 κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἔλαφρότατος
 πετεηνῶν.
 ὡς ἡ ρίμφα θεούσα θαλάσσης κύματ'
 ἔταμνεν,
 ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μῆδε'
 ἔχοντα·
 90 ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄντων
 κατὰ θυμὸν
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε
 κύματα πείρων,
 δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὔδε, λελασμένος
 ὅσσο' ἐπεπόνθει.
 εὖτ' ἀστήρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε
 μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς
 ἠριγενεΐης,
 95 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο
 ποντοπόρος νηῦς.
 Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμῆν, ἀλίιοιο
 γέροντος,
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν
 αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορροῶγες, λιμένος
 ποτιπεπηῦται,
 αἶ τ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσάηων μέγα
 κῦμα
 100 ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο
 μένουσι
 νῆες εὖσσελμοι, ὅτ' ἂν ὄρμου μέτρον
 ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος
 ἐλαΐη,
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον
 ἠεροειδές,
 χουμίζουν ὄλα,
 κι ἀναπηδώντας ἀψηλὰ μεγάλο δρόμο
 κόβουν,
 ἔτσι κι ἡ πλώρη ἀνέβαινε τοῦ ψήλου, κι
 ἀποπίσω
 τοῦ πολυτάραχου γιαλοῦ τὸ κῦμα
 ἀφρομανοῦσε.
 Κι ἔτρεχ' ἐκεῖνο μιὰ χαρὰ, πού μῆτε
 κιρκινέζι,
 τὸ πιὸ γοργὸ πετάμενο, θὰ μπόρειε νὰ τὸ
 φτάξη
 Μὲ τέτοια φόρα διάβαινε στὶς θάλασσες
 ἀπάνω,
 φέροντας ἄντρα μὲ θεοὺς παρόμοιο στὴ
 σοφία,
 90 πού ἀρίθμητα ἄλλοτες δεινὰ κι ἂν ἔπαθε ἡ
 ψυχὴ του,
 σὲ ἀντρῶν πολέμους καὶ φριχτὰ ταξίδια
 τοῦ πελάγου,
 τώρα κοιμόταν ἤσυχα, τὰ πάθια του
 ξεχνώντας.
 Σὰν πρόβαλε τὸ φωτερό τ' ἀστέρι πού
 στὰ οὐράνια
 τῆς νυχτογέννητης αὐγῆς πρωτομηνάει τὴ
 φέξη,
 τὸ πλοῖο τὸ πελαγόδρομο ζύγωνε πιά στὸ
 Θιάκι.
 Βρίσκειτ' ἐκεῖ τοῦ Φόρκυνα, τοῦ
 πελαγήσου γέρου,
 κάποιο λιμάνι, καὶ σ' αὐτὸ δυὸ κάβοι πού
 προβάλλουν,
 βραχόσπαρτοι, πρὸς τὴν μπασιὰ τοῦ
 λιμανιοῦ συγκλίνουν,
 κι ὄξω κρατοῦν τὰ κύματα πού οἱ τρικυμιές
 σηκώνουν·
 μὰ μέσα τὰ καλόφτιαστα συχάζουνε
 καράβια,
 δίχως δεσίματα, ἅμα μποῦν καὶ βροῦνε
 ἀραξοβόλι.
 Εἶναι κι ἐλιά μακρόφυλλη βαθιὰ μὲς στὸ
 λιμάνι·
 καὶ δίπλα τῆς ἀχνόθαμπη σπηλιά
 χαριτωμένη,

- ίρον νυμφάων αἱ νηϊάδες καλέονται. ἱερὸ λημέρι τῶν Νυφῶν ποῦ λέγονται
Ναιϊάδες.
- 105 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες Κροντήρια καὶ διπλόχερες λαγῆνες ἐκεῖ
βρίσκεις,
ἕασιν ποῦ τὰ μελίσσια μέσα τους πηγαίνουν καὶ
φωλιάζουν.
λαῖνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι Εἶναι καὶ πέτρινοι ἀργαλειοὶ περίτρανοι,
ποῦ οἱ Νύφες
μέλισσαι. φαίνουν σκουτιὰ πορφυρωτὰ ποῦ βλέπεις
καὶ θαμάζεις.
ἐν δ' ἴστοι λίθιοι περιμήκεες, ἔνθα τε Ἔχει κι ἀστείρευτα νερά, καὶ θύρες δύο·
μιὰ θύρα
νύμφαι πρὸς τὸ Βοριὰ ποῦ δύνουνται ν'
αὐλίζονται καὶ ἀνθρώποι,
φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα κι ἡ ἄλλη, θεϊκιά, πρὸς τὸ Νοτιὰ, ποῦ
ἀνθρώποι δὲν περνᾶνε,
ιδέσθαι μόνε εἶναι τῶν ἀθάνατων ἡ θύρα ἐκείνη
δρόμος.
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ Αὐτὰ ἀπὸ πρὶν γνωρίζοντας μπῆκαν
ἐκεῖ ν' ἀράξουν,
θύραι εἰσίν, καὶ τὸ καράβι στῆ στεριά ἔξω ἔπεσε ὡς τῆ
μέση·
- 110 αἱ μὲν πρὸς Βορέαιο καταιβαταὶ μὲ τέτοια ὁρμὴ τὸ σπρώχνανε στὰ ὄμπρὸς
οἱ λαμνοκόποι.
ἀνθρώποισιν, Καὶ στῆ στεριά σὰ βγήκανε ἀπ' τὸ γερὸ
καράβι,
αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι· οὐδέ πρῶτ' ἀπ' τὸ πλοῖο τὸ κουφωτὸ τὸν
Ὀδυσσεὰ σηκῶσαν·
τι κείνη μὲ τὸ σεντόνι τὸ λινὸ καὶ τὸ λαμπρὸ
στρωσίδι
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων στὴν ἀμμουδιὰ τὸν ἔθεσαν καθὼς
βαριοκοιμόταν,
ὁδός ἐστιν. κι ὕστερα βγάλαν τὰ καλὰ ποῦ οἱ Φαίακες
τοῦ δῶκαν
ἔνθ' οἱ γ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες· ἡ ποῦ ἐρχόταν μὲ τῆς Ἀθηνᾶς τῆ χάρη στῆ
πατρίδα.
μὲν ἔπειτα Τὰ ἔθεσαν ὅλα στῆς ἐλιάς τῆ ρίζα
σωριασμένα,
ἠπειρώ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἡμισυ ὄξω ἀπ' τὸ δρόμο, μὴν τὰ δὴ περαστικὸς
κανένας,
πάσης, καὶ πάη καὶ τὰ πειράξη πρὶν ξυπνήση ὁ
Ὀδυσσεὰς.
- 115 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' Κι αὐτοὶ ξαναγυρίζανε στὸν τόπο τους. Μὰ
ἐρετάων·
οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἠπειρόνδε
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς
ἄειραν
αὐτῶ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγῃ σιγαλόεντι,
κάδ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν
δεδμημένον ὕπνω,
- 120 ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες
ἀγαυοὶ
ᾠπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον
Ἀθήνην.
καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης
ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μὴ πῶς τις ὀδιτάων
ἀνθρώπων,
πρὶν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθῶν
δηλήσαιτο·
- 125 αὐτοὶ δ' αὐτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ'

ἐνοσίχθων
λήθητ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέω Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο
βουλήν·

"Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ'
ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι
τίουσιν,
130 Φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἕξ εἰσι
γενέθλης.
καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ
πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι νόστον δέ οἱ οὐ ποτ'
ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ
κατένευσας.
οἱ δ' εὐδοντ' ἐν νηϊ θοῆ ἐπὶ πόντον
ἄγοντες

135 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ
ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις ἐσθῆτά θ'
ύφαντήν,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ'
Ὀδυσσεύς,
εἷ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχῶν ἀπὸ ληΐδος
αἴσαν."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
νεφεληγερέτα Ζεὺς·

140 "ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἶον
ἔειπες.
οὐ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ
κεν εἶη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίησιν
ιάλλειν.
ἀνδρῶν δ' εἷ πέρ τίς σε βίη καὶ κάρτει
εἴκων
οὐ τι τίει. σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις
αἰεὶ.

145 ἔρξον ὅπως ἐθέλεις καὶ τοι φίλον
ἔπλετο θυμῶ."

ὁ Σείστης
δὲν ξέχναε τίς φοβέρες του στο θεϊκὸ
Ὀδυσσεά,
καὶ πῆγε τοῦ Δία στὸν Ὀλυμπο τὴ γνώμη
νὰ ρωτήξῃ·

" Δία πατέρα, ἐγὼ τιμὴ δὲ θά 'χω πιὰ
καὶ δόξα
μὲς στοὺς θνητούς, μιὰς καὶ θνητοὶ δὲ μὲ
τιμοῦν ἐμένα,
οἱ Φαίακες δά, πού λέγονται κι ἀπόγονοι
δικοί μου.
Γιὰ τὸ Δυσσεά τὸ εἶπα ἐγὼ πῶς στήν
πατρίδα θά 'ρθῃ,
πολλὰ σὰν πάθη· γυρισμὸ νὰ τοῦ ἀρνηθῶ
ποτές μου
δὲ θέλῃσα, τί τό 'ταξες ἐσὺ πῶς θά γυρίσῃ.
Καὶ τώρα αὐτοὶ τὸν πέρασαν μὲ τὸ γοργὸ
καράβι

καθὼς βαθιοκοιμότανε, τὸν ἔβγαλαν στὸ
Θιάκι,
καὶ τοῦ 'δωκαν ἀρίφνητα χαρίσματα,
χρυσάφι,
χαλκὸ καὶ δουλευτὰ σκουτιά, πού τόσα κι
ἀπ' τὴν Τροία
δὲ θά 'φερνε ἂν ἐρχότανε ἀποκεῖθε δίχως
βλάβη,
μὲ τὸ σωστὸ μερίδιο του ἀπὸ λάφυρα
γυρνώντας."

Κι ὁ Δίας τοῦ ἀποκρένεται ὁ
συννεφομαζώχτης·

"Σείστη, μεγαλοδύναμε, τί λόγο πῆγες κι
εἶπες ;

Δὲ σ' ἀψηφοῦν οἱ ἀθάνατοι· καὶ πῶς θ'
ἀποκοτοῦσαν

ἐσένα τὸ μεγάλο τους καὶ πρῶτο ν'
ἀψηφήσουν ;

Κι ἂν ἄντρας κάποιος δυνατὸς κι ἀπόκοτος
θελήσῃ

νὰ σὲ προσβάλλῃ, ἐσὺ μπορεῖς νὰ
γδικιωθῆς κατόπι.

Κάμε ὅπως θέλεις, καὶ καθὼς καλὸ τὸ
κρίνει ὁ νοῦς σου."

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων
ἐνοσίχθων·
"αἰψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὡς
ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ'
ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα
νῆα,
150 ἐκ πομπῆς ἀνιούσαν, ἐν ἠεροειδέϊ
πόντῳ
ῥαῖσαι, ἴν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲνὰ σπάσω καὶ στή χώρα τους βουνὸ νὰ
πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει
ἀμφικαλύψαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
νεφεληγερέτα Ζεὺς·
"ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῶ θυμῷ δοκεῖ εἶναι
ἄριστα,
155 ὁπότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην
προΐδωνται
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι
γαίης
νηϊ θοῆ ἵκελον, ἵνα θαυμάζωσιν
ἅπαντες
ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει
ἀμφικαλύψαι."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων
ἐνοσίχθων,
160 βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες
γεγάσιν.
ἔνθ' ἔμεν' ἢ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε
ποντοπόρος νηῦς
ρίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἤλθ'
ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίζωσεν
ἔνερθε
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι
βεβήκει.
165 οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ'
ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχῆρετμοι, ναυσίκλυτοι
ἄνδρες.
ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον

Κι αὐτὰ τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ σειστής
Ποσειδῶνας·
"Μεμιάς, ὦ μαυροσύννεφε, θὰ 'κανα αὐτὸ
ποὺ κρένεις,
μὰ πάντα τὸ θυμὸ σου ἐγὼ φοβᾶμαι κι
ἀποφεύγω.
Καὶ τώρα θέλω τ' ὁμορφο καράβι τῶν
Φαίακων
ποὺ θὰ 'ρθη ἀπὸ προβόδωμα στὰ θαμπερὰ
πελάγη,
ῥίξω γύρω,
νὰ πάψουν καὶ νὰ μὴ μπορούν νὰ
προβοδοῦν ἀνθρώπους."
Κι ὁ Δίας τοῦ ἀποκρένεται ὁ
συννεφομαζώχτης·
"Αὐτὸ θαρρῶ καλύτερο μέσα στὸ νοῦ μου,
ὦ φίλε·
ὄλοι ἀπ' τὴ χώρα σὰ θωροῦν τὸ πλοῖο ν'
ἀρμενίζη,
ἐσὺ ἀποδίπλα στή στεριά βράχο νὰ τὸ
πετρώσης,
νὰ μοιάζη σὰν πλεύμενο, καὶ νὰ
θαυμάζονται ὄλοι·
καὶ μὲ τρανὸ τὴ χώρα τους βουνὸ νὰ
τριγυρίζης."
Αὐτὸ ἀπ' τὸ Δία σὰν ἄκουσε τοῦ κόσμου
ὁ μέγας σειστής
πρὸς τὴ Σκερία ξεκίνησε, τὸν τόπο τῶν
Φαίακων,
καὶ στάθηκε· σὰν πρόβαλε τ' ἀνάφρυδο
καράβι
στὸ κῦμα γοργολάμνοντας, ζυγώνει ὁ
Ποσειδῶνας,
μὲ τὴν παλάμη τὸ βαράει, στὰ βάθια τὸ
ρίζωνει,
πέτρα τὸ κάνει, ξεκινάει καὶ χάνεται
ἀποκεῖθε.
Κι οἱ Φαίακες οἱ μακρόλαμνοι κι οἱ
θαλασσακουσμένοι
μὲ λόγια τότες φτερωτὰ μιλοῦσαν μεταξὺ
τους,
κι ἕνας τους γύρναε κι ἔλεγε τοῦ διπλανοῦ

ἄλλον·
"ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ
πόντῳ
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ
προὔφαινετο πᾶσα."
ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς
ἐτέτυκτο.

170 τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ
μετέειπεν·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα
θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων'
ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν
ἀπάντων.

175 φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα,
νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ
πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμῖν ὄρος πόλει
ἀμφικαλύψειν.
ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρον· τὰ δὲ δὴ νῦν
πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω,
πειθώμεθα πάντες·

180 πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν
τις ἴκηται
ἡμέτερον προτὶ ἄστν· Ποσειδάωνι δὲ
ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἳ κ'
ἐλεήση,
μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει
ἀμφικαλύψει."
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἔδρισαν, ἐτοιμάσσαντο
δὲ ταύρους.

185 ὡς οἳ μὲν ῥ' εὐχοντο Ποσειδάωνι
ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἔσταότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρευτο δῖος
Ὀδυσσεὺς
εὐδῶν ἐν γαίῃ πατρῴῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἤδη δὴν ἀπεῶν· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα
χεῦε

του ἐτοῦτα·

"Ἄλλοις, καὶ ποιός μᾶς ἔδεσε στὰ
πέλαγα τὸ πλοῖο,
στὴ χώρα καθὼς γύριζε κι ὀλόβολο
φαινόταν ;"

Αὐτὰ εἶπε καὶ τί γένηκε δὲ γνώριζε
κανεῖς τους.

Κι ὁ Ἀλκίνοος τότε ὁ βασιλιάς ξαγόρευσε
τους κι εἶπε·

"Γιὰ δῆτε πῶς οἱ παλαυκὲς μᾶς
βγαίνουν προφητεῖες
τοῦ κύρη μου, σὰν ἔλεγε πῶς μᾶς
φτονοῦσε ὁ Σείστης,
ποὺ ὅλους ἐμεῖς ἀπείραχτοι στὴ γῆς τους
προβοδάμε,

κι εἶπε πῶς κάποιο Φαιακινὸ καλόφτιαστο
καράβι

ποὺ θὰ ῥθη ἀπὸ προβόδημα στὰ θαμπερὰ
πελάγη,

θὰ σπάση καὶ στὴ χώρα μας βουνὸ θὰ ρίξη
γύρω.

Αὐτὰ εἶπε τότε ὁ γέροντας, καὶ σήμερα
τελιοῦνται.

Μὰ ἐλάτε τώρα, κι ὅ,τι πῶ νὰ τὸ
καλοδεχτοῦμε·

μὴν προβοδάτε πιά θνητό, σὰν ἔρχεται
κανένας

στὴ χώρα μας· κι ἄς σφάξουμε τοῦ
Ποσειδώνα τώρα

δώδεκα ταύρους διαλεχτούς, ἴσως καὶ
σπλαχνιστῆ μας,

καὶ μὲ τρανὸ τὴ χώρα μας βουνὸ δὲν
τριγυρίζη."

Εἶπε, κι αὐτοὶ φοβήθηκαν, καὶ τοίμασαν
τοὺς ταύρους.

Καὶ τότες προσευκλήθηκαν στὸ ρήγα
Ποσειδώνα

οἱ ἀφέντηδες κι οἱ προεστοὶ τῆς χώρας τῶ
Φαιάκων,

ὀλόρθοι γύρω στὸ βωμό. Κι ὁ μέγας ὁ
Ὀδυσσεύς

σηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνο του στὴ γῆς τὴν
πατρικὴ του,

- καὶ μήτε τήνε γνώρισε, καιροὺς
ξενιτεμένος·
- 190 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν τὴ ἡ διογέννητη Ἀθηνᾶ μ' ἀχνὸ τὸν
αὐτὸν περεχοῦσε,
ἄγνωστον τεύξειεν ἕκαστά τε νὰ τὸν φυλάξῃ ἀγνώριστο, καὶ νὰ τὸν
μυθήσαιτο, δασκαλέψῃ,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίῃ ἀστοὶ τε μὴν τότε νιώσῃ ἢ σύγκοιτη κι οἱ φίλοι κι οἱ
φίλοι τε, πολῖτες,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην πρὶν κάθε τους ἀδίκημα πλερώσουν οἱ
ἀποτίσαι. μνηστῆρες.
τοῦνεκ' ἄρ' ἄλλοειδέα φαινέσκετο Για δαῦτο καὶ τοῦ σφάνταζαν ἀλλιώτικα
πάντα ἄνακτι, ὅλα γύρω,
195 ἀτραπιτοὶ τε διηνεκέες λιμένες τε τὰ μονοπάτια τὰ μακριὰ, τὰ ὀλόκλειστα
πάνορμοι λιμάνια,
πέτραι τ' ἠλίβατοι καὶ δένδρεα τὰ δέντρα τὰ ὀλοφούντωτα, κι οἱ
τηλεθόωντα. βραχουριῆς παντοῦθε.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας καὶ ῥ' εἶσιδε Πετιέται ἀπάνω, στέκεται, κοιτάζει τὴν
πατρίδα γαῖαν· καὶ τότε θλιβερὰ βογγάει, καὶ τὰ μεριὰ
ῶμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο καὶ τὸν βαρῶντας
μηρῶ με τὶς παλάμες, κλαίγεται καὶ λέει
χερσὶ καταπρηνέσ', ὀλοφυρόμενος δ' μοιρολογώντας·
ἔπος ἠῦδα· “Ἄλλοις μου, καὶ σὲ τί λογῆς ἀνθρώπων
200 ὦ μοι ἐγὼ, τέων αὔτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἦρθα χώρα ;
ἠ ῥ' οἱ γ' ὑβρισταὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ νὰ 'ναι ἄραγες ἀσύστατοι κι ἀδικοπράχτες
δίκαιοι, κι ἄγριοι,
ἦε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ ἦ νὰ 'χουνε φιλοξενιὰ καὶ θεοφοβιὰ στοῦ
θεουδῆς; νοῦ τους ;
πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ τε Ποῦ φέρνω αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς ; καὶ
καὶ αὐτὸς ποῦ πλανιέμαι ἀτός μου;
πλάζομαι; αἴθ' ὄφελον μείναι παρὰ Μακάρι ἄς ἔμνησκαν αὐτοὶ στὴ χώρα τῶ
Φαιήκεσσιν Φαιάκων,
205 αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων καὶ τότε σὲ ἄλλο βασιλιὰ θὰ πρόσφευγα
βασιλήων μεγάλο,
ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε πού θὰ μὲ καλοδέχουνταν καὶ θὰ μὲ
νέεσθαι. προβοδοῦσε.
νῦν δ' οὐτ' ἄρ' πη θέσθαι ἐπίσταμαι, Ποῦ τώρα νὰ τὰ θέσω αὐτὰ δὲν ξέρω, μήτε
οὐδὲ μὲν αὐτοῦ πάλε
καλλεῖψω, μή πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι τ' ἀφήνω ἐδῶ, μὴν ἔρθουνε καὶ μοῦ τ'
γένηται. ἀρπάξουν ἄλλοι.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ Ἄλλοις μου, σὲ ὅλα γνωστικοὶ δὲν ἦτανε
δίκαιοι καὶ δίκιοι
- 210 ἦσαν Φαιήκων ἠγῆτορες ἠδὲ μέδοντες, οἱ ἀφεντάδες κι οἱ προεστοὶ τῶ Φαιάκων, τὶ

οἱ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' μὲ φέραν
ἔφαντο σὲ ξένη γῆς· μοῦ κρένανε πῶς τάχα θὰ μὲ
ἄξιν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ' πᾶνε
ἐτέλεσαν. στὸ Θιάκι μου τὸ ξάστερο, καὶ δὲ μοῦ τὸ

Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἰκετήσιος, ὅς τε καὶ τελέσαν.
ἄλλους Ὁ Δίας ὁ συνακουστής γι' αὐτὸ νὰ τοὺς
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται ὅς τις πλερώση,
ἀμάρτη. πὸν ὄλους θωρεῖ ἀποπάνωθε, καὶ τοὺς
κακοὺς παιδεύει.

215 ἄλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ Μὰ τώρα ἄς πάω, τοὺς θησαυροὺς νὰ δῶ
ἴδωμαι, καὶ νὰ μετρήσω,
μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς μὴν πῆραν κάτι φεύγοντας μὲ τὸ γοργὸ
ἄγοντες." καραάβι."

"ὡς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ Σὰν εἶπε αὐτὰ, τοὺς τρίποδες μετροῦσε
λέβητας τοὺς πανώριους,
ἠρίθμει καὶ χρυσὸν ὑφαντὰ τε εἴματα καὶ τὰ λεβέτια, τὰ σκουτιά, καὶ τὸ λαμπρὸ
καλά. χρυσάφι,
τῶν μὲν ἄρ' τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο καὶ τίποτες δὲν τοῦ 'λειπε· μὰ ἔκλαιγε γιὰ
πατρίδα γαῖαν τῆ γῆς του,

220 ἐρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο καὶ πικραναστενάζοντας σερνότανε στήν
θαλάσσης, ἄκρη
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ τοῦ πολυτάραχου γιालοῦ. Κι ἦρθε ἡ Ἀθηνᾶ
ἦλθεν Ἀθήνη, σιμά του,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέω, ἐπιβώτορι μοιάζοντας νέο πιστικὸ πὸν πρόβατα
μήλων, φυλάγει,
παναπάλω, οἰοί τε ἀνάκτων παῖδες περίσσια τρυφερόκορμο, καὶ σὰ
ἔασι, βασιλοπαίδι.

δίπτυχον ἀμφ' ὠμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα Εἶχε διπλὴ στὸν ὦμο της καλόφτιαση
λῶπην· φλοκάτα,

225 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, στὰ ὠραῖα πόδια σάνταλα, στὰ χέρια της
χερσὶ δ' ἄκοντα. κοντάρι,
τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἄμα τὴν εἶδε χάρηκε καὶ ζύγωσε ὁ
ἐναντίος ἦλθε, Δυσσέας,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα καὶ φώναξέ την, κι εἶπε της μὲ λόγια
προσηύδα· φτερωμένα·

"ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κιχάνω τῶδ' ἐνὶ "Φίλε, πὸν πρῶτος ἔλαχες σ' αὐτὴ τῆ
χώρῳ, χώρα ὀμπρός μου,

χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῶ νόω γειά σου, καὶ μὴ μοῦ φέρνεσαι κακόγνωμα·
ἀντιβολήσαις, μόν' σῶσε

230 ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ κι ἐτοῦτα ἐδῶ κι ἐμένανε· τί σὰ θεό μου
γὰρ ἐγὼ γε ἐσένα

εὐχομαι ὥς τε θεῶ καὶ σευ φίλα κοιτώντας καὶ δοξάζοντας στὰ γόνατά σου
γούναθ' ἰκάνω. πέφτω.

- καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον,
 ὄφρ' εὔ εἰδῶ·
 τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες
 ἐγγεγάασιν;
 ἦ πού τις νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
- 235 κεῖθ' ἀλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος
 ἠπειροιο;"
 τὸν δ' αὐτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
 "νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἦ τηλόθεν
 εἰλήλουθας,
 εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρχει. οὐδέ τι
 λίην
 οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα
 πολλοί,
- 240 ἡμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
 ἡδ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον
 ἠερόεντα.
 ἦ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἰππήλατός
 ἐστιν,
 οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα
 τέτυκται.
 ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε
 οἶνος
- 245 γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖα
 τ' ἔερση·
 αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι
 μὲν ὕλη
 παντοίη, ἐν δ' ἀρδομοὶ ἐπηετανοὶ
 παρέασι.
 τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην
 ὄνομ' ἴκει,
 τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι
 αἴης."
- 250 "ὡς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς,
 χαίρων ἦ γαίῃ πατρῶϊη, ὡς οἱ ἔειπε
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός,
 αἰγιόχοιο·
 καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
- Καὶ τοῦτο τώρα ξήγα μου με ἀλήθεια, νὰ
 τὸ ξέρω·
 Ποιὰ γῆ 'ναι αὐτή, καὶ ποιός λαός; τί
 ἀνθρώποι ἐδῶ γεννιοῦνται;
 νὰ 'ναι νησάκι ξάστερο κι αὐτό, γιὰ μήπως
 ἄκρη
 τῆς καρπερῆς εἶναι στεριᾶς πρὸς τὸ γιαλὸ
 ἀπλωμένη ; "
- Τότε γυρνᾷ καὶ τοῦ μιλᾷ ἢ θεὰ ἢ
 γαλανομάτα·
 "Γιὰ κούφιος εἶσαι, ὦ ξένε μου, γιὰ ἀπὸ
 μακριὰ μᾶς ἦρθες,
 καὶ μὲ ρωτᾷς γι' αὐτὴ τὴ γῆς. Δὲν εἶναι δὰ
 καὶ τόσο
 στὸν κόσμον ἀγνώριστη· πολλοὶ τὴν ξέρουν
 κι ὅσοι ζοῦνε
 πρὸς τοῦ ἡλίου τὴν ἀνατολή, κι ὅσοι στὰ
 μέρη ζοῦνε
 ποὺ πέφτουν καταπίσωθε πρὸς τ' ἀχνερὰ
 σκοτάδια.
 Δὲν εἶναι γῆς γιὰ ἀλόγατα, παρὰ γεμάτη
 πέτρα·
 μὰ πάλε μήτε γῆς φτωχὴ, κι ἀπλόχωρη ἄς
 μὴν εἶναι.
 Στάρι περισσίο καὶ κρασί καλὸ μᾶς δίνει ὁ
 τόπος,
 τί πάντα πέφτει ἐδῶ βροχὴ καὶ μᾶς
 δροσαίνουν πάχνες·
 γίδια καὶ βόδια βρίσκουνε καλὴ βοσκὴ ἐδῶ
 πέρα,
 μὰ καὶ τὰ δέντρα μὲ νερὰ ποτίζουνται
 περισσία.
 Κι ἔτσι τὸ Θιάκι ἀκούστηκε κι ὡς τὴν
 Τρωάδα ἀκόμα,
 ποὺ λένε ἀπ' τὴν Ἀχαιϊκὴ τὴ γῆς μακριὰ
 πὼς εἶναι."
- Αὐτὰ εἶπε, κι ἀναγάλλιασε ὁ μέγας ὁ
 Ὀδυσσεύς,
 βλέποντας πὼς ὁ τόπος τοῦ ἦταν ἢ γῆς
 ἐκεῖνη,
 ἀπ' ὅσα τοῦ φανέρωσε τοῦ Δία ἢ θυγατέρα.
 Καὶ φώναξε τὴν κι εἶπε τῆς μὲ λόγια
 φτερωμένα,

- οὐδ' ὅ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅ γε
λάζετο μῦθον,
255 αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα
νωμῶν·
"πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτη
εὐρείη,
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα
καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι· λιπῶν δ' ἔτι
παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον
Ἴδομενήος,
260 Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτη
εὐρείη
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι
πόδεσσι,
οὔνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε
πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἶνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα
θυμῶ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε
κύματα πείρων,
265 οὔνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος
θεράπευον
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον
ἑταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῆρεϊ
δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν
ἑταίρῳ·
νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν,
οὐδέ τις ἡμέας
270 ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν
ἀπούρας.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε κατέκτανον ὄξεϊ
χαλκῶ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιῶν Φοίνικας
ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καὶ σφιν μενοεικέα ληΐδα
δῶκα·
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι
καὶ ἐφέσσαι
275 ἢ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν
- ἀλήθεια ὅμως δὲν ἔλεγε, παρὰ τὸ λόγο
γύρνα,
πάντα μεγάλες πονηριές στὸ νοῦ του
μελετώντας·
" Καὶ στὴν ἀπλόχωρη ἄκουγα τὴν
Κρήτη γιὰ τὸ Θιάκι,
πέρ' ἀπ' τὰ πέλαγα· κι ἐγὼ τώρα ἔρχουμαι
ἀπατός μου,
μ' αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς θησαυρούς· στὰ τέκνα
μου ἄλλα τόσα
ἀφήκα, σάνε σκότωσα τὸ γιὸ τοῦ Ἴδομενέα,
τὸ γοργοπόδη Ὀρσίλοχο, καὶ ξέφυγα
ἀποκεῖθε.
Κάθε ἄντρα σιταρόθρεφτο στὸ τρέξιμο
νικοῦσε
στὴν Κρήτη αὐτός· μὰ θέλησε τὰ
τρωαδίτικα ὅλα
νὰ μοῦ κρατήση λάφυρα, πὺ ἐγὼ 'παθα
γιὰ δαῦτα,
καὶ σὲ πολέμους ἀντρικούς καὶ στ' ἄγρια
τὰ πελάγη,
τί τοῦ γονιοῦ του ἀκόλουθος δὲν ἔστεργα
νὰ γίνω
στὴν Τροία, παρὰ μαχόμεουν μ' ἄλλους
δικούς μου πρῶτος.
Σιμὰ στὸ δρόμο τοῦ 'στησα μὲ φίλο μου
καρτέρι,
κι ἀπ' τὰ χωράφια ἐρχάμενο τὸν πῆρα μὲ
κοντάρι.
Ἦτανε νύχτα σκοτερὴ στὰ οὐράνια, καὶ
κανένας
δὲν ἐνιωσε, μόνε κρυφὰ τοῦ πῆρα τὴν
ψυχὴ του.
Καὶ σὰν τότε θανάτωσα μὲ σουβλερὸ
κοντάρι,
πῆγα σὲ πλοῖο σὲ Φοίνικες ἀρχόντους νὰ
προσπέσω,
καὶ δῶρα ἀκριβοπόθητα τοὺς ἔδινα
ζητώντας
μαζί τους νὰ μὲ πάρουνε στὴν Πύλο νὰ μ'
ἀφήσουν,
ἢ στὴν ἱερὴ τὴν Ἥλιδα πὺ Ἐπειῶτες τὴν

Ἐπειοί.
ἀλλ' ἦ τοι σφέας κείθεν ἀπώσατο ἰς
ἀνέμοιο
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἠθελον
ἐξαπατῆσαι.
κείθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν
ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν,
οὐδέ τις ἡμῖν
280 δόρπου μνηστis ἔην, μάλα περ
χατέουσιν ἐλέσθαι,
ἀλλ' αὐτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς
ἅπαντες.
ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε
κεκμηῶτα,
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς
ἐλόντες
κάτθεσαν, ἐνθα περ αὐτὸς ἐπὶ
ψαμάθοισιν ἐκείμην.
285 οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην
ἀναβάντες
ῥῶχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην
ἀκαχήμενος ἦτορ."
ὥς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἦϊκτο
γυναικί
καλῇ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα
ιδυίῃ·
290 καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"κερδαλέος κ' εἶη καὶ ἐπίκλοπος ὅς σε
παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς
ἀντιάσειε.
σχέτλιε, ποικιλομήτα, δόλων ἄτ', οὐκ
ἄρ' ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν
ἀπατάων
295 μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοιμήτε τὰ λόγια τὰ πλαστά, πού ἀρχῆθες τ'
εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα,
εἰδότες ἄμφω

ὀρίζουν.
Ὅμως τοῦ ἀνέμου ἡ δύναμη τοὺς
ἔσπρωχνε ἀποκείθε
χωρὶς νὰ θέν· δὲ ζήταγαν αὐτοὶ νὰ μὲ
γελάσουν.
Καὶ τότες παραδέροντας φτάσαμ' ἐδῶ τῇ
νύχτα,
καὶ στὸ λιμένα μπήκαμε βαρὺ κουπί
τραβώντας.
Δὲ συλλογιόμασταν φαῖ, κι ἄς εἶχαμέ του
ἀνάγκη·
μόνε ἀπ' τὸ πλοῖο βγήκαμε κι αὐτοῦ
πλαγιάσαμε ὅλοι.
Στ' ἀποσταμένο μου κορμὶ γλυκὸς
κατέβηκε ὕπνος,
κι ἐκείνοι τότες ἔβγαλαν τὰ πράματα ἀπ'
τὸ πλοῖο,
κι ἀπάνω ἐδῶ στὴν ἀμμουδιὰ πού
κοίτομουν τὰ θέσαν.
Κατόπι στὴν ὠριόχτιστη κινήσαν Σιδονία,
κι ἔμεινα ἐγὼ μονάχος μου μὲ τὴν καρδιά
θλιμμένη."

Εἶπε, καὶ χαμογέλασε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα,
κι ἀπλώνοντας τὸ χεῖρι τῆς τὸν χάδεψε, καὶ
φάνη
σὰ δέσποινα ὦρια καὶ τρανὴ σ' ἔργα
λαμπρὰ πιδέξια.
Καὶ φώναξέ τον κι εἶπε του μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Μαριόλος καὶ παμπόνηρος θά 'ναι
ὅποιος σὲ περάση
σὲ κάθε ἀπάτη, μὰ καὶ θεὸς ἂν τύχη νὰ
'ναι ἀκόμα.
Σκληρὲ καὶ μυριοσόφιστε κι ἀχόρταγε
στοὺς δόλους,
ὡς καὶ στὴ γῆς σου σὰ βρεθῆς δὲν τὸ
ἀστοχᾶς τὸ ψέμα,
Μὰ τώρα αὐτὰ ἄς τ' ἀφήσουμε· σοφοὶ
εἴμαστε κι οἱ δύο μας,

κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἔσσι βροτῶν ὄχ'
ἄριστος ἀπάντων
βουλῆ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι
θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ
γ' ἔγνωσ
300 Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ
τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ
φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσι
ἔθηκα,
νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν
ύφήνω
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες
ἀγαυοὶ
305 ὦπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῆ βουλῆ τε νόω
τε,
εἶπω θ' ὅσα τοι αἴσα δόμοις ἔνι
ποιητοῖσι
κῆδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι
καὶ ἀνάγκη,
μηδέ τω ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε
γυναικῶν,
πάντων, οὐνεκ' ἄρ' ἤλθες ἀλώμενος,
ἀλλὰ σιωπῆ
310 πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας
ὑποδέγμενος ἀνδρῶν."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ἀργαλέον σε, θεά, γῶναι βροτῶ
ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένω· σὲ γὰρ αὐτὴν
παντὶ εἴσκεις.
τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος
ἠπίη ἦσθα,
315 ἦος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἱὲς Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν
διεπέρσαμεν αἰπήν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν
Ἀχαιοὺς,
οὐ σέ γ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διός, οὐδ'
ἐνόησα

πρῶτος κι ἐσὺ μὲς στοὺς θνητοὺς στή
γνώση καὶ στὰ λόγια,
καὶ πάλε ἐγὼ μὲς στοὺς θεοὺς γιὰ νοῦ καὶ
γιὰ ξυπνάδα
εἶμ' ἀκουσμένη. Τοῦ Διὸς τὴν κόρη τὴν
Παλλάδα,
τὴν Ἀθηνᾶ δὲ γνώρισες ἐσὺ, πού
μερανύχτα
σοῦ παραστέκω, σ' ὅλα σου τὰ πάθια
φύλακάς σου,
καὶ πού ἔκαμα τοὺς Φαίηκες νὰ σ'
ἀγαπήσουν ὅλοι.
Καὶ τώρα ἀκόμα βγῆκα ἐδῶ, γιὰ νὰ
συλλογιστοῦμε
πῶς νὰ σοῦ κρύψω τὰ καλὰ πού οἱ Φαίηκες
σοῦ δῶκαν
καθὼς ὁ νοῦς μου τὰ ὅρισε, μαζί σου νὰ τὰ
φέρης.
Μὰ νὰ σοῦ πῶ, καὶ τί δεινὰ στὸ σπιτικό σου
ἢ μοῖρα
σοῦ φύλαξε· κι ἐσὺ καρδιά νὰ κάμης ν'
ἀπομένης,
καὶ σὲ κανένα μὴν ξηγᾶς οὔτ' ἄντρα οὔτε
γυναίκα,
πῶς ἀπ' τὰ ξένα γύρισες, παρὰ ὅσα κι ἂν
παθαίνης
ἀπὸ κακόβουλους θνητοὺς, ἀμίλητα νὰ τὰ
'χης."
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος γυρίζει καὶ
τῆς κρένει·
"Δύσκολα ὁ ἄνθρωπος, θεά, σὲ νιώθει ἂ σ'
ἀγναντέψη,
ὅσο κι ἂν ξέρη· γιὰτὶ ἐσὺ λογῆς μοιασίδα
παίρνεις.
Τοῦτο γνωρίζω ἐγὼ καλά, πῶς πρῶτα μοῦ
ἦσουν φίλη,
ὅσον καιρὸ μαχόμεσταν οἱ Ἀχαιοὶ στήν
Τροία.
Μὰ ἀφότου ἐμεῖς κουρσέψαμε τὴ χώρα τοῦ
Πριάμου,
καὶ στὰ καρᾶβια μπήκαμε, κι ὁ θεὸς μᾶς
σκόρπισε ὅλους,
δὲ σ' εἶδα μήτε σ' ἐνίωσα, διογέννητη, ἀπὸ

νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος τότες,
ἀλάλκοις.

μὲς στὸ καράβι μου νὰ ρθῆς καὶ νὰ μὲ
διαφεντέψης.

320 ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἤσιν ἔχων
δεδαϊγμένον ἦτορ
ἠλώμην, ἦός με θεοὶ κακότητος
ἔλυσαν·

Παρὰ πλανιόμουν ἅπαυα μὲ τὴν καρδιά
καμένη,
ὠσότου ἀπὸ τὰ βάσανα οἱ θεοὶ μὲ
λευτερωσαν,

πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίοι
δήμῳ
θάρσυνάς τε ἔπεσσι καὶ ἐς πόλιν
ἤγαγες αὐτή.

κι ἐσὺ πιά μὲ τὰ λόγια σου στήν πλούσια
γῆ τῷ Φαιάκων
μὲ γκάρδιωνες, καὶ μ' ἔφερνες ἀτή σου μὲς
στὴ χώρα.

νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι--οὐ
γὰρ οἴω

Μὰ στοῦ γονιοῦ σου τ' ὄνομα παρακαλῶ
σε τώρα,

325 ἦκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν'
ἄλλην

τί δὲν πιστεύω νὰ 'φτασα στὸ ξάστερο μου
Θιάκι,

γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ
κερτομέουσιν οἴω

μόνε πλανιέμαι σ' ἄλλη γῆς, κι αὐτὰ
θαρρῶ πού μοῦ 'πες,

ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἴν' ἐμὰς φρένας
ἠπεροπέυσης--

μὲ πονηριά μοῦ τὰ 'πλασες, τὸ νοῦ μου νὰ
γελάσης·

εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ'
ικάνω."

λέγε μου, ἀλήθεια, βρίσκουμαι στήν
ποθητὴ πατρίδα ; "

τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη·

Κι ἡ γαλανόματη Ἀθηνᾶ τοῦ
ἀπολογήθη τότες·

330 "αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν

" Μὲ τέτοιες πάντα συλλογὲς τὸ νοῦ σου
βασανίζεις·

δύστηνον ἔοντα,
οὔνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ
ἐχέφρων.

γι' αὐτὸ κι ἐγὼ στὰ πάθια σου μονάχο δὲ σ'
ἀφήνω,

ἀσπασίως γὰρ κ' ἄλλος ἀνήρ
ἀλαλήμενος ἐλθὼν

πού 'σαι δὰ τόσο γνωστικός, καλὸς κι
ἀνοιχτομάτης.

ἴετ' ἐνὶ μεγάροισι ιδέειν παιδάς τ'
ἄλοχόν τε·

Ἄν ἦταν ἄλλος κι ἔρχονταν στὸν τόπο του
ἀπ' τὰ ξένα,

θένα ' τρεχε, τὴ σύγκοιτη νὰ δῆ καὶ τὰ
παιδιά του·

335 σοὶ δ' οὐ πῶ φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ
πυθέσθαι,

μὰ ἀκόμα ἐσὺ δὲ λαχταρεῖς νὰ μάθης καὶ
ν' ἀκούσης,

πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσῃαι, ἢ τέ
τοι αὐτως

μόν' πρῶτα τὴ γυναῖκα σου ζητᾶς νὰ
δοκιμάσης,

ἦσται ἐνὶ μεγάροισιν, οἷζυραι δὲ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ
χεοῦση.

ποῦ μὲς στὸν πύργο κάθεται καὶ
τυραννιέται ἡ ἔρμη,

αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον,
ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ

κι οἱ νύχτες της, κι οἱ μέρες της περνᾶνε μὲ
τὰ δάκρυα.

Ποτὲς δὲν τὸ φοβόμουνα, μόν' τό 'χα ἐγὼ
στὸ νοῦ μου,

- 340 ἦδε', ὁ νοστήσεις ὀλέσας ἄπο πάντας
 ἑταίρους·
 ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι
 μάχεσθαι
 πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο
 θυμῷ,
 χῳόμενος ὅτι οἱ υἷον φίλον ἐξαλάωσας.
 ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἔδος, ὄφρα
 πεποίθης.
- 345 Φόρκυνος μὲν ὄδ' ἐστὶ λιμὴν, ἀλίιο
 γέροντος,
 ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος
 ἐλαίη·
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον
 ἠεροειδές,
 ἰρὸν νυμφάων, αἶ νηϊάδες καλέονται
 τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές,
 ἔνθα σὺ πολλὰς
- 350 ἔρδεσκες νύμφησι τεληέσσας
 ἑκατόμβας·
 τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος
 καταειμένον ὕλη."
 ὡς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα, εἶσατο
 δὲ χθῶν·
 γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας διὸς
 Ὀδυσσεύς,
 χαίρων ἦ γαίῃ, κύσε δὲ ζεΐδωρον
 ἄρουραν.
- 355 αὐτίκα δὲ νύμφης ἠρήσατο, χειρὰς
 ἀνασχῶν·
 "νύμφαι νηϊάδες, κοῦραι Διός, οὐ ποτ'
 ἐγὼ γε
 ὄψεσθ' ὕμῃ ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς
 ἀγανῆσι
 χαίρετ'· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς
 τὸ πάρος περ,
 αἶ κεν ἔᾱ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ
 ἀγελείη
- 360 αὐτόν τε ζῶειν καί μοι φίλον υἷον
 ἀέξῃ."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις
- πῶς πίσω θένα ῥθῆς χωρὶς κανένα
 σύντροφό σου·
 ὅμως στὸν Ποσειδῶνα ἐγώ, στ' ἀδέρφι τοῦ
 γονιοῦ μου,
 δὲν ἤθελα ν' ἀντισταθῶ, τί σου ἦταν
 χολωμένος,
 τὸ μάτι ἀφότου τύφλωσες τοῦ ἀγαπημένου
 γιοῦ του.
 Τώρα τοὺς τόπους τοῦ Θιακιοῦ γιὰ νὰ
 πειστῆς σου δείχνω.
 Νά, τοῦ παλιοῦ θαλασσινοῦ τοῦ Φόρκυνα
 ὁ λιμιώνας·
 νά, κι ἡ μακρόφυλλη ἡ ἐλιά στοῦ λιμανιοῦ
 τὴν ἄκρη,
 καὶ δίπλα τῆς ἡ ἀχνόθαμπη σπηλιά, ἡ
 χαριτωμένη,
 ἱερὸ λημέρι τῶν Νυφῶν ποὺ λέγονται
 Ναϊαδες·
 ἐκεῖ 'ναι καὶ τὸ θολωτὸ τὸ σπήλιο ποὺ σ'
 ἐκεῖνες
 πολλὰς ἐσὺ ἑκατοβοδιὲς καλόδεχτες
 τελοῦσες·
 νά, καὶ τὸ Νήριτο βουνό, τ' ὀλόσκεπο ἀπὸ
 δάσια."
 Εἶπε, καὶ σκόρπισε ὁ ἀχνός, καὶ φάνη ἡ
 γῆς τριγύρω·
 τὴν εἶδε κι ἀναγάλλιασε ὁ πολύπαθος
 Δυσσέας,
 καὶ χαίροντας σὰ φίλησε τὴ γῆς τὴν
 πλουτοδότρα,
 στὶς Νύφες προσευκῆθηκε σηκώνοντας τὰ
 χέρια·
 "ὦ Νύφες, κόρες τοῦ Διός, ν' ἀξιωθῶ
 σας πάλε
 δὲν τό 'λπίζα· σὰς χαιρετῶ μὲ τίς γλυκειὲς
 εὐκέες μου,
 καὶ δῶρα θὰ σὰς φέρνουμε σὰν πρῶτα
 ἐμεῖς περίσσια,
 ἂν ἡ νικήτρια ἡ Ἀθηνᾶ, τοῦ Δία ἡ
 θυγατέρα,
 ζωὴ μου δώση, καὶ ἀντρεῖα στὸ γιὸ τὸν
 ἀκριβό μου."
 Κι ἡ γαλανόματη Ἀθηνᾶ τοῦ λάλησε

Αθήνη·
 "θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι
 μελόντων.
 ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρου
 θεσπεσίοιο
 θείμεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα' ἄς
 πᾶμε ν' ἀπιθώσουμε, κρυμμένα ἐκεῖ νὰ
 μίμνη·
 365 αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα
 γένηται."
 ὣς εἰπούσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδές,
 μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ ἄχνοθαμπο
 τὸ σπήλιο,
 Ὀδυσσεύς
 ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ
 ἀτειρέα χαλκὸν
 εἴματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες
 ἔδωκαν.
 370 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ'
 ἐπέθηκε θύρησι
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς
 αἰγιόχοιο.
 τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πυθμὲν'
 ἐλαίης
 φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν
 ὄλεθρον.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
 375 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
 Ὀδυσσεῦ,
 φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι
 χειῖρας ἐφήσεις,
 οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα
 κοιρανέουσι,
 μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα
 διδόντες·
 ἢ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὄδυρομένη κατὰ
 θυμὸν
 380 πάντας μὲν ῥ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται
 ἀνδρὶ ἐκάστῳ,
 ἀγγελίας προἰεῖσα, νόος δὲ οἳ ἄλλα
 μενοινᾷ."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 καὶ τοῦ εἶπε·
 "Θάρρος· γι' αὐτὰ ἄς μὴ νοιάζεται
 καθόλου τώρα ὁ νοῦς σου.
 Μόν' ἔλα, καὶ τὰ πράματα στὰ βάθια τ'
 ὤριου σπήλιου
 τὰ 'χης·
 κατόπι συλλογιόμαστε τί 'ναι καλὸ νὰ
 γίνη."
 Εἶπε, καὶ μπῆκε ἡ θέαινα στὸ
 ἀχνόθαμπο τὸ σπήλιο,
 γιὰ νὰ 'βρη τοὺς κρυψῶνας του· καὶ τότες ὁ
 Ὀδυσσεύς
 τῆς ἔφερε τὰ χρυσικά καὶ τὰ
 χαλκοστολίδια,
 καὶ τὰ καλόφτιαστα σκουτιὰ πού οἱ
 Φαίηκες τοῦ χαρίσαν.
 Κι ἀφοῦ καλὰ τ' ἀπίθωσε, βάζει τρανὸ
 λιθάρι
 στοῦ σπήλιου τὸ ἔμπα ἢ Ἀθηνᾶ, τοῦ Δία ἢ
 θυγατέρα.
 Τότες καθίσαν στῆς ἱερῆς ἐλαίᾳς τῆ ρίζα
 οἱ δύο τους,
 νὰ δοῦν πῶς θὰ ξεκάμουνε τοὺς ἄτιμους
 μνηστῆρες.
 Κι ἄρχισε πρώτη ἢ Ἀθηνᾶ, ἢ θεὰ ἢ
 γαλανομάτα·
 " Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
 Ὀδυσσεῖα,
 δὲς τώρα τοὺς ἀδιάντροπους μνηστῆρες
 πῶς θὰ σπάσης,
 πού τρία χρόνια κυβερνοῦν τὸν πύργο σου,
 ζητώντας
 μὲ δῶρα ν' ἀποχτήσουνε τὸ ἰσόθεο σου
 ταίρι·
 κι ἐκείνη, πάντα κλαίγοντας, πού ἀκόμα
 νὰ γυρίσης,
 ἐλπίδες καὶ ταξίματα τοῦ καθενοῦ τους
 δίνει,
 καὶ τοὺς μηνάει μηνύματα, κι ἄς κλώθη ὁ
 νοῦς της ἄλλα."
 Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος γύρισε καὶ
 τῆς εἶπε·

"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνωνος
Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν
ἔμελλον,
385 εἰ μὴ μοι σὺν ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν
ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως
ἀποτίσομαι αὐτούς·
πὰρ δέ μοι αὐτὴ στήθι, μένος
πολυθαρσῆς ἐνεῖσα,
οἶον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ
κρήδεμνα.
αἶ κέ μοι ὦς μεμαυῖα παρασταίης,
γλαυκῶπι,
390 καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεςσι
μαχοίμην
σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ'
ἐπαρήγοις."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
"καὶ λήν τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδέ
με λήσεις,
ὅπποτε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί
τιν' οἴω
395 αἶματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν
ἄσπετον οὐδας
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον
κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι
βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι
μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας,
ἀμφὶ δὲ λαῖφος
400 ἔσσω ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἄνθρωπον
ἔχοντα,
κνυζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ'
έόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστήρησι
φανήης
σῆ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν
μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρῶτιστα συβώτην

“Ἄλλοι, μὲ τοῦ Ἀγαμέμνονα τοῦ γιοῦ τοῦ
Ἀτρεῖα τὴ μοῖρα,
θάνατο θά 'βρισκα κακὸ κι ἐγὼ μὲς στὸ
παλάτι,
ἂν ὅλα δὲ μοῦ τὰ 'λεγες καθάρια ἐσὺ, ὦ
θεά μου.
Καὶ τώρα ὀρμήνεψέ με πῶς νὰ πάω νὰ
τοὺς παιδέψω·
ἀτὴ σου στέκου πλάγι μου καὶ δίνε μου
ἀντρείουσῆνη,
σὰν τότες ποὺ χαλνούσαμε τὰ ὦρια
πυργιὰ τῆς Τροίας.
Ἄν ἔτσι μοῦ παράστεκες λαμπρή, ὦ
γαλανομάτα,
καὶ μὲ τρακόσους θά 'βγαινα νὰ χτυπηθῶ
νομάτους
σιμά σου, τὶ τὴν πρόθυμη διαφέντεψη σου
θά 'χα.”
Κι ἡ γαλανόματη θεὰ τοῦ ἀπολογήθη
τότες·
“Σιμά σου θά 'μαι, καὶ πολὺ, καὶ δὲ θὰ σ'
ἀστοχήσω
σὰν ἔρθη ἡ ὦρα· καὶ θαρρῶ πολλοὶ ἀπὸ
τοὺς μνηστήρες
ποὺ τώρα κατατρώγουνε τὸ βίός σου θὰ
σκορπίσουν
καὶ τὸ αἶμα τους καὶ τὰ μυαλὰ τότε στὸ
χῶμα ἀπάνω.
Μὰ πρῶτα πρέπει ἀγνώριστο στοὺς
ἄλλους νὰ σὲ κάνω·
θὰ σοῦ ζαρῶσω τ' ὄμορφο καὶ λυγερὸ
κορμί σου,
θὰ σοῦ ἀφανίσω τὰ ξανθὰ μαλλιά τῆς
κεφαλῆς σου,
καὶ θὰ ντυθῆς παλιόρουχο, νὰ σὲ
σιχαίνονται ὅλοι·
τὰ μάτια σου τὰ λαμπερά, θαμπὰ θὰ σοῦ
τὰ κάνω,
ποὺ τιποτένιος νὰ φανῆς καὶ στοὺς
μνηστήρες ὅλους,
καὶ στὴ γυναῖκα καὶ στὸ γιὸ ποὺ μὲς στὸ
σπίτι ἀφῆκες.
Καὶ πρῶτα τὸ χοιροβοσκὸ πήγαινε ν'

- 405 εισαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια
 οἶδε,
 παῖδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα
 Πηνελόπειαν.
 δῆεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἶ δὲ
 νέμονται
 παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ
 Ἀρεθούσῃ,
 ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ
 μέλαν ὕδωρ
 410 πίνουσαι, τά θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν καὶ
 ἀλοιφήν.
 ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος
 ἐξερέεσθαι,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς
 καλλιγύναικα
 Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱόν,
 Ὀδυσσεῦ·
 ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ
 Μενέλαον
 415 ὦχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἶ
 που ἔτ' εἴης."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "τίπτε τ' ἄρ' οὐ οἶ ἐειπες, ἐνὶ φρεσὶ
 πάντα ἰδυῖα;
 ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα
 πάσχη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· βίον δέ οἱ
 ἄλλοι ἔδουσι;"
 420 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις
 Ἀθήνη·
 "μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος
 ἔστω.
 αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν
 ἄροιο
 κεῖσ' ἐλθῶν· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον,
 ἀλλὰ ἔκηλος
 ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ'
 ἄσπετα κεῖται.
 425 ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηϊ
 μελαίνῃ,
- ἀνταμώσης,
 πὸν νοιάζεται τοὺς χοίρους σου, καὶ σὲ
 πονεῖ ἢ καρδιά του,
 μὰ καὶ τὸ γιόκα σου ἀγαπᾷ, καὶ τὸ χρυσό
 σου ταίρι.
 Σιμὰ στὰ ζῶα θὰ κάθεται, πὸν βόσκουνε
 στὴν πέτρα
 τοῦ Κόρακα, πὸν εἶναι κοντὰ κι ἡ
 Ἀρέθουσα ἢ βρυσούλα.
 Τρῶν βαλανίδια νόστιμα, κι ἀχνὸ νεράκι
 πίνουν,
 καὶ καλοθρέφονται μ' αὐτὰ καὶ πλήθιο
 πάχος πιάνουν.
 Ἐκεῖ μαζί του κάθισε καὶ ρώτηξε τον ὄλα,
 ὥσπου στὴν καλογύναικη νὰ πάω ἐγὼ τὴ
 Σπάρτη,
 τὸ γιό σου τὸν Τηλέμαχο, Ὀδυσσέα μου, νὰ
 φωνάξω·
 αὐτὸς στὴ Λακεδαίμονα, τοῦ Μενελάου τὴ
 χώρα,
 πῆγε νὰ μάθη ἂν τάχα ζῆς κι ἀκούγεσαι
 στὸν κόσμο."
 Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος ἀπολογήθη
 κι εἶπε·
 "Τί δὲν τοῦ τό 'λεγες ἐσὺ, πὸν ὄλα .τὰ ξέρει
 ὁ νοῦς σου ;
 ἦ τάχα μὲς στὰ πέλαγα κι αὐτὸς γιὰ νὰ
 πλανιέται
 μὲ βάσανα, καὶ νὰ τοῦ τρῶν οἱ ἄλλοι τὰ
 καλά του ;"
 Κι ἡ γαλανόματη θεὰ τοῦ ἀπολογήθη
 τότες·
 " Γι' αὐτὸν μὴν πολυνοιάζεσαι· ἐγὼ τὸν
 ὀδηγοῦσα
 πὸν τ' ὄνομά του ν' ἀκουστὴ πηγαίνοντας
 κεῖ κάτω.
 Βάσανα αὐτὸς δὲν ἔχει ἐκεῖ, μόν' κάθεται
 στοὺς πύργους
 τοῦ γιοῦ τοῦ Ἀτρέα, καὶ χαίρεται τ'
 ἀρίφνητα καλά του.
 Μὲ μαῦρο πλοῖο οἱ ἄγουροι κι ἂν τοῦ
 ἔστησαν καρτέρι,

ίέμενοι κτεϊναι, πριν πατρίδα γαιαν
ίκέσθαι

άλλα τά γ' ουκ οϊω, πριν και τινα γαια
καθέξει

ανδρων μνηστήρων, οί τοι βίοτον
κατέδουσιν."

ως άρα μιν φαμένη ράβδω έπεμάσσατ'
Αθήνη.

430 κάρψεν μέν χροά καλόν ένι γναμπτοϊσι
μέλεσσι,

ξανθάς δ' εκ κεφαλης όλεσε τρίχας,
άμφι δέ δέρμα

πάντεσσι μελέεσσι παλαιου θήκε
γέροντος,

κνύζωσεν δέ οί όσσε πάρος περικαλλέ'
έόντε·

άμφι δέ μιν ράκος άλλο κακόν βάλεν
ήδε χιτωνά,

435 ρωγαλέα ρυπόωντα, κακῶ
μεμορυγμένα καπνῶ·

άμφι δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης έσσ'
έλάφοιο,

ψιλόν· δῶκε δέ οί σκῆπτρον και άεικέα
πήρην,

πυκνά ρωγαλέην· έν δέ στρόφος ήεν
άορτήρ.

τώ γ' ως βουλεύσαντε διέτμαγεν. ή μέν
έπειτα

440 ές Λακεδαίμονα διαν έβη μετά παιδ'
Όδυσῆος.

τό χαλασμό του θέλοντας στο Θιάκι προ
γυρίση,

δέν τό φοβᾶμαι αυτό· θαρωῶ πώς
κάμποσους μνηστήρες

θά φάη ή γῆς, που σήμερα τό βίός σου
καταλοῦνε."

Αυτά σαν είπε, με ραβδί τον άγγιξε ή
Παλλάδα,

και ζάρωσε τό λυγερό και τ' όμορφο κορμί
του,

και τά ξανθά του άφάνισε μαλλιά της
κεφαλης του,

και σκέπασε με γέρικο πετσι τά μέλη του
όλα·

τά δύο του μάτια θάμπωσε που προῶτα
άστραποφέγγαν,

και μ' άσκημα παλιόρουχα του 'ντυσε τό
κορμί του,

κουρελιασμένα και λερά και μαῦρα από
καπνίλα,

μ' άπάνω λάφινη προβιά μακριά και
μαδημένη·

του δίνει και ραβδί χοντρό, κι έναν τορβά
στον ώμο

σκισμένο και με πρόστυχο σκοινι για
κρεμαστήρι.

Αυτά είπαν, και χωρίστηκαν κι εκείνη
πήγε να βρη

στη θεία τη Λακεδαίμονα τ' άγόρι του
Όδυσσέα.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ξ

Ὀδυσσεύς πρὸς Εὐμαιοὺς ὁμιλία.

- αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν
ἀταρπὸν
χῶρον ἄν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ
Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο
μάλιστα
κῆδετο οἰκῆων, οὐς κτήσατο δῖος
Ὀδυσσεύς.
- 5 τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὖρ' ἤμενον,
ἔνθα οἱ αὐλή
ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλὴ τε μεγάλη τε, περιδρομος· ἦν ῥα
συβώτης
αὐτὸς δεῖμαθ' ὕεσιν ἀποικοινομένοι
ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο
γέροντος,
- 10 ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν
ἀχέρδῳ
σταυροῦς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς
ἔνθα καὶ ἔνθα,
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς
ἀμφικεάσσας·
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοῦς δυοκαίδεκα
ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνάς συσίν· ἐν δὲ
ἐκάστῳ
- 15 πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες
ἔρχατόωντο,
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς
ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ
μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προῖαλλε
- Κι ἀπ' τὸ λιμάνι πῆρε αὐτὸς βουνήσιο
μονοπάτι
σὲ δάσια μέσα, πού ἢ θεὰ τοῦ τό 'χε πῆ
πῶς ζοῦσε
ὁ πάγκαλος χοιροβοσκὸς πού νοιάζονταν
τὸ βίός του
πιότερο ἀπ' ὅλους πού ὁ τρανὸς Δυσσεύς
εἶχε δικούς του.
Τὸν βρῆκε καὶ καθότανε στὰ ξώθυρα
μονάχος,
μπρὸς σὲ μεγάλο αὐλόγυρο ἀψηλόστεκο κι
ώραϊο,
μὲ δρόμο γύρω, πού ἴδιος του τὸν εἶχε ἐκεῖ
φτιασμένο
γιὰ τοῦ ξενιτεμένου του τοῦ ἀφεντικοῦ
τοὺς χοίρους,
δίχως νὰ ξέρη ἡ ἀφέντισσα κι ὁ γέρος ὁ
Λαέρτης,
ἀπὸ βουνόπετρες συρτές, μ' ἀγριαπιδιὲς
φραγμένο.
Κι ἀπόξω ὀρθόστησε πολλὰ παλούκια
πυκνωμένα
γύρω τριγύρω ἀπὸ ἴδρυα καλὰ
πελεκημένα·
καὶ χοιρομάντρες δώδεκα μὲς στὴν αὐλή
εἶχε χτίσει
κοντὰ κοντὰ, κι ἢ καθεμιὰ κλειοῦσε
πενήντα μάνες
γουροῦνες χαμοπλαγιαστές· τ' ἀσερνικὰ
μαντρίζαν
ἔξω, πολὺ πιὸ λιγοστά· τί οἱ θεϊκοὶ οἱ
μνηστῆρες
τὰ τρῶγαν, κι ὁ χοιροβοσκὸς τοὺς ἔφερνε
όλοένα
κι ἀπὸ 'να, τὸ καλύτερο καὶ πιὸ παχὺ

- συβώτης
 αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον
 ἀπάντων·
- 20 οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα
 πέλοντο.
 παρ δὲ κύνες, θήρεσιν ἐοικότες αἰὲν
 ἴαυον
 τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης,
 ὄρχαμος ἀνδρῶν.
 αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐοῖς ἀράρισκε
 πέδιλα,
 τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ
 ἄλλοι
- 25 ᾧχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι
 σύεσσιν,
 οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε
 πόλινδε
 σὺν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν
 ἀνάγκη,
 ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο
 θυμόν.
 ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες
 ὑλακόμωροι.
- 30 οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ
 Ὀδυσσεὺς
 ἔζετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δέ οἱ
 ἔκπεσε χειρός.
 ἔνθα κεν ᾧ παρ σταθμῶ ἀεικέλιον
 πάθεν ἄλγος·
 ἀλλὰ συβώτης ᾧκα ποσὶ κραιπνοῖσι
 μετασπῶν
 ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ
 ἔκπεσε χειρός.
- 35 τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας
 ἄλλυδις ἄλλον
 πυκνήσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν
 ἄνακτα·
 "ᾧ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες
 διεδηλήσαντο
 ἐξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην
 κατέχευας.
 καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγέα τε
 στοναχάς τε·
- θρεφτάρι·
 τρακόσα ἐξήντα ἀρσενικὰ τοῦ μνήσκανε
 μονάχα.
 Τέσσερες σκύλοι σὰ θεριὰ ξενύχιζαν
 κοντά τους,
 πού ὁ πρῶτος τῶ χοιροβοσκῶν τοὺς εἶχε
 ἀναθρεμμένους.
 Καινούργια ἐκεῖνος ταίριαζε σὰ πόδια του
 τσαρούχια,
 βόδινο κόβοντας πετσὶ
 καλοχρωματισμένο·
 γυρίζαν οἱ ἄλλοι ἐδῶ κι ἐκεῖ μὲ τὰ
 χοιροκοπάδια,
 οἱ τρεῖς· τὸν τέταρτο ὁ βοσκὸς στὴ χώρα
 εἶχε σταλμένο,
 θρεφτάρι στοὺς ἀπόκοτους μνηστῆρες γιὰ
 νὰ φέρη,
 γιὰ νὰ τὸ σφάξουνε, νὰ φᾶν καὶ κρέας νὰ
 χορτάσουν.
 Καὶ ξάφνω τὰ μαντρόσκυλα σὰν εἶδαν
 τὸ Δυσσέα,
 τοῦ χύθηκαν γαυγίζοντας· τότες μὲ γνώση
 χάμου
 κάθισε αὐτός, μὰ τοῦ 'πεσεν ἡ ράβδα ἀπὸ
 τὸ χέρι,
 κι ἐκεῖ θὰ κακοπάθαινε, στὴ στάνη τοῦ
 ἀποδίπλα,
 μὰ χούμιξε γοργόποδος ξοπίσω ὁ
 χοιροτρόφος
 στὴν ξώπορτα, καὶ τὸ πετσὶ τοῦ ξέφυγε ἀπ'
 τὸ χέρι.
 Καὶ τὰ σκυλιά του ἐδῶ κι ἐκεῖ σὰ σκόρπισε
 μὲ πέτρες
 καὶ μὲ φοβέρες, γύρισε κι αὐτὰ εἶπε στὸν
 ἀφέντη·
 "Ακόμα λίγο, κι ἄξαφνα σὲ ξέσκιζαν οἱ
 σκύλοι,
 κι ἀπ' ἀφορμὴ σου, γέρο μου, πολὺ θὰ
 ντροπιαζόμουν.
 Μὰ κι ἄλλα οἱ θεοὶ παθήματα καὶ
 στεναγμοὺς μοῦ δῶκαν,

- 40 ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὄδυρόμενος καὶ τὶ κάθουμαι καὶ κλαίγω ἐδῶ θεόμοιαστον
ἀχεύων ἀφέντη·
ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους κοιτάζω τὰ θρεφτάρια αὐτὰ γιὰ νὰ τὰ
ἀτιτάλλω τρῶνε οἱ ξένοι,
ἔδμεναι· αὐτὰρ κείνος ἐελδόμενός που κι ἐκεῖνος δίχως πόρεψη πλανιέται
ἐδωδῆς μερονύχτα
πλάζετ' ἐπ' ἄλλοθρόων ἀνδρῶν δημόν σε χῶρες μέσα ἀλλόγλωσσων ἀνθρώπων
τε πόλιν τε, καὶ Λημέρια,
εἶ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρα φάος ἠελίοιο. ἃ ζῆ δὰ ἀκόμα κι ἂν θωρῆ τοῦ γήλιου τῆ
λαμπράδα.
- 45 ἀλλ' ἔπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα Μὰ ἔλα, γέρο, τώρα ἐσὺ, κι ἄς πᾶμε στὴν
καὶ αὐτός, καλύβα,
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ κι ἀπὸ ψωμί κι ἀπὸ κρασί ἢ καρδιά σου σὰ
θυμόν, χορτάση,
εἵπης ὀππόθεν ἐσοὶ καὶ ὀππόσα κήδε' λὲς ἀποποῦθε φάνηκες, καὶ ποιὰ τὰ
ἀνέτλης." βάσανα σου."
ὡς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος Εἶπε ὁ καλὸς χοιροβοσκός, καὶ μέσα
ύφορβός, καὶ τῶν ' στρωσε δασιὰ κλαδιὰ μ'
εἶσεν δ' εἰσαγαγῶν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε ἀγριογιδοῦ ἀποπάνω
δασείας, προβιὰ τριχάτη καὶ τρανή, πὺν στρωῶμα του
50 ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος τὴν εἶχε.
ἀγρίου αἰγός, Κι αὐτὸς μ' ἔδαῦτα χάρηκε, καὶ φώναξέ
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε τον κι εἶπε·
δ' Ὀδυσσεὺς
ὅττι μιν ὡς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὀνόμαζεν·
"Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ "Ὁ Δίας κι οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἄς σοῦ
ἄλλοι δίνουν, ξένε,
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων γιὰ τὸ καλὸ σου δέξιμο, τὰ πὺν ζητάει ἢ
ὑπέδεξο." καρδιά σου. "
- 55 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
Εὐμαιε συβῶτα· ἀπολογήθης κι εἶπες·
"ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων " Μὰ κι ἀπὸ σένα πιὸ μικρὸς νὰ ἐρχότανε,
σέθεν ἔλθοι, δὲ θά 'ταν,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσὶν ὦ ξένε μου, πρεπούμενο νὰ μὴν τιμήσω
ἅπαντες ξένο·
ξεῖνοί τε πτωχοὶ τε· δόσις δ' ὀλίγη τε τ' εἶναι τοῦ Δία ὄλ' οἱ φτωχοὶ κι οἱ ξένοι· κι
φίλη τε ἀρεστό 'ναι
γίγνεται ἡμετέρη· ἢ γὰρ δμῶν δίκη τὸ λίγο πὺν ἐμεῖς δίνουμε· νόμος αὐτὸς τῶ
ἔστιν δούλων,
60 αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν πὺν τὸν καινούργιο ἀφέντη τους τόνε,
ἄνακτες φοβοῦνται πάντα.
οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον Τὶ τοῦ 'κοψαν οἱ ἀθάνατοι τὸ γυρισμό του

- ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν
ὄπασσεν,
οἰκόν τε κληῖρόν τε πολυμνήστην τε
γυναῖκα,
οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
- 65 ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον
ἀέξει,
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ
ἐπιμίμνω.
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ'
ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ' --ὡς ὠφελ' Ἑλένης ἀπὸ
φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνη, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ
γούνατ' ἔλυσε·
- 70 καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος
εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρῶεσσι
μάχοιτο."
ὡς εἰπὼν ζωστῆρι θεῶς συνέεργε
χιτῶνα,
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα
ἔρχατο χοίρων.
ἔνθεν ἑλών δύ' ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους
ἰέρευσεν,
- 75 εὐσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ'
ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ'
Ὀδυσῆϊ
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα
λευκὰ πάλυνεν·
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα
οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἴζεν, ἐποτρύνων δὲ
προσηύδα·
- 80 "ἔσθιε νῦν, ᾧ ξεῖνε, τά τε δμῶεσσι
πάρεσσι,
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας
μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὀπίδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ'
ἐλεητύν.
- ἐκείνου,
πὸν θὰ μ' ἀγάπαε γκαρδιακὰ καὶ θὰ 'δινέ
μου πλούτια,
σπίτι καὶ χτῆμα καὶ μαζὶ γυναῖκα
ζηλεμένη,
κι ὅσα ὁ ἀφέντης ὁ καλὸς χαρίζει σὲ
ἄνθρωπό του,
πὸν καλοδούλεψε, κι ὁ θεὸς τὰ ἔργατά του
ἀξαίνει,
καθὼς ἐμένα τὰ ἔργατα πὸν κάνω αὐτὰ
μου ἀξαίνει.
Ἄ γέραζε κι ὁ ἀφέντης μου δῶ πέρα, τί
χαρὰ μου.
Μὰ χάθηκε, πὸν ἄς χάνουνταν ἡ φύτρα
τῆς Ἑλένης
ἀλάκερη, πὸν ἀντρῶν ψυχῆς πλῆθος γι'
αὐτὴ χαθῆκαν·
γιατί γιὰ τοῦ Ἀγαμέμνονα τὴ χάρη κι
αὐτὸς πῆγε
στὸ Ἴλιο τ' ἀλογάρικο, τοὺς Τρῶες νὰ
πολεμήση. "
- Εἶπε, καὶ στὸ χιτῶνα του σφιχτόδεσε τὴ
ζώνη,
καὶ πρὸς τὶς μάντρες κίνησε, πὸν ἦταν
κλεισμένοι χοῖροι.
Δυὸ πῆρε καὶ τοὺς ἔσφαξε, κι ἀπὲ
καψάλισε τους,
τοὺς λιάνισε καὶ πέρασε τὰ κρέατα στὶς
σουβλες,
καὶ σὰν καλοψηθήκανε τὰ φέρνει τοῦ
Ὀδυσσεά,
ὀλόζεστα μὲ τὰ σουβλιά, καὶ μ' ἄσπρο
ἀλεύρι ἀπάνω.
Σμίγει καὶ τὸ μελόγλυκο κρασί μὲς στὸ
καρδάρι,
καθίζει ἀγνάντια, τὸν καλεῖ, κι αὐτὰ τοῦ
συντυχαίνει·
" Τρῶγε ἀπὸ δούλου χοιρινὸ κρεάσι
τώρα, ᾧ ξένε·
τὰ παχουλά θρεφτάρια μας τὰ χαίρουνται
οἱ μνηστῆρες,
πὸν μέσα τους εἶναι ἄσπλαχνη κι
ἀθεόφοβη ἡ ψυχὴ τους.

οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες
 φιλέουσιν,
 ἀλλὰ δίκην τίουσιν καὶ αἴσιμα ἔργ'
 ἀνθρώπων.
 85 καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ'
 ἐπὶ γαίης
 ἀλλοτρῆς βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληΐδα
 δῶη,
 πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε
 νέεσθαι,
 καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερόν δέος ἐν
 φρεσὶ πίπτει.
 οἶδε δὲ καὶ τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον
 αὐδὴν,
 90 κείνου λυγρόν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ
 ἐθέλουσι δικαίως
 μᾶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ',
 ἀλλὰ ἔκηλοι
 κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ'
 ἔπι φειδώ.
 ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς
 εἰσιν,
 οὐ ποθ' ἐν ἱερέουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δύ'
 οἴω·
 95 οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον
 ἔξαφύοντες.
 ἦ γὰρ οἱ ζῶή γ' ἦν ἄσπετος· οὐ τι
 τόσση
 ἀνδρῶν ἠρώων, οὐτ' ἠπειροῖο μελαίνης
 οὐτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι
 φωτῶν
 ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι
 καταλέξω.
 100 δώδεκ' ἐν ἠπειρῷ ἀγέλαι· τόσα πῶεα
 οἴων,
 τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια
 πλατέ' αἰγῶν
 βόσκουσι ξεινοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες
 ἄνδρες.
 ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα
 πάντα
 ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ
 ἔντεκα, καὶ καλόβουλοι τὰ σαλαγᾶνε

Μὰ τ' ἄνομα οἱ μακαριστοὶ θεοὶ δὲν τ'
 ἀγαπᾶνε,
 παρὰ τὰ δίκια καὶ καλὰ τιμοῦν καμώματά
 μας.
 Κι ἂν κακοπραχτες κι ἄτιμοι πατήσουνε
 γῆς ξένη,
 καὶ λάφυρα ν' ἀρπάξουνε τοὺς βοηθήση ὁ
 Δίας,
 τὸ πλοῖο φορτώνουν, καὶ γοργὰ στὸν τόπο
 τοὺς γυρνοῦνε,
 τί τὴν ψυχὴ τους τυραννεῖ θεϊκῆς ὀργῆς
 τρομάρα.
 Μὰ ἐτοῦτοι ἀπὸ θεοῦ φωνὴ θ' ἀκούσαν καὶ
 θὰ μάθαν
 τὸ μαῦρο τέλος τοῦ ἐπειδῆς δὲν
 προξενεύουν δίκια,
 μήτε γυρνοῦν στὰ σπίτια τους, μόν'
 κάθονται καὶ τρῶνε,
 τὰ πλούτια μας μ' ἀδιαντροπιὰ χωρὶς νὰ
 τὰ λυποῦνται.
 Τὶ κάθε μέρα καὶ νυχτιὰ ποὺ μᾶς χαρίζει ὁ
 Δίας,
 ἓνα σφαχτὸ δὲ σφάζουνε, καὶ μήτε δυὸ
 μονάχα·
 ἀτέλειωτα καὶ τὸ κρασὶ τραβοῦν καὶ τὸ
 ρουφᾶνε,
 γιὰτ' εἶχε βιὸς ἀρίφνητο, κι ὅσο κανένας
 ἄλλος
 δὲν εἶχε στὴ μαυροστεριά μηδὲ στὸ Θιάκι
 μέσα.
 Εἴκοσι ἀρχόντοι μαζωχτοὶ δὲν ἔχουν τόσα
 πλούτια·
 νὰ σ' τὰ μετρήσω. Δώδεκα κοπὲς βοδιῶνε
 κεῖθε·
 κι εἶναι ἄλλες τόσες πρόβατα, κι ἀκόμα
 τόσες χοῖροι·
 γίδια κοπάδια δώδεκα, ἀπλωτά, ποὺ οἱ
 πιστικοὶ του
 τὰ βόσκουν καὶ τὰ νοιάζονται, καὶ ξένοι
 καὶ δικοὶ του.
 Κι ἐδῶ, στὴν ἄκρη τοῦ νησιοῦ, γιδιῶν
 κοπάδια βόσκουν

- ὄρονται.
 105 τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἡματι μῆλον Καθεμερνὰ καθένας τους θὰ φέρη στοὺς
 ἀγινεῖ, μνηστῆρες
 ζατρεφένων αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἀπὸ τὰ γίδια τὰ παχιά τὸ πιὸ καλὸ ποὺ
 ἄριστος. βρῖσκει.
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺς τάσδε φυλάσσω τε Ἐγὼ φυλάω καὶ νοιάζομαι τοὺς χοίρους
 ῥύομαί τε, ἐδῶ ἐτούτους,
 καὶ σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐϋ κρίνας καὶ πάντα τὸν καλύτερο διαλέγω καὶ τοὺς
 ἀποπέμπω." στέλνω. "
 ὡς φύθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε Εἶπε· κι ἐκεῖνος ἀρπαχτὰ τρωγόπινε
 πῖνε τε οἶνον σωπώντας,
 110 ἀρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι καὶ μέσα του κρυφόπλεχνε κακὸ γιὰ τοὺς
 φύτευεν. μνηστῆρες.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν Καὶ σάνε καλοδείπνησε καὶ φράνθηκε ἡ
 ἐδωδῆ, καρδιά του,
 καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ὁ ἄλλος τὸ ποτήρι του ποὺ γιὰ πιετὸ
 ἔπινεν, κρατοῦσε,
 οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ κρασι γεμάτο τοῦ ἔδωσε, κι αὐτὸς τὸ
 θυμῶ, καλοδέκτη,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα καὶ φώναξέ του κι εἶπε του μὲ λόγια
 προσηύδα· φτερωμένα·
 115 "ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν " Φίλε, καὶ ποιὸς σ' ἀγόρασε μὲ βιὸς δικό
 ἑοῖσιν, του ἐσένα,
 ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερός ὡς μέγας καὶ βαθιόπλουτος, καθὼς τὸν
 ἀγορεύεις; παρασταίνεις,
 φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνωνος καὶ λὲς γιὰ τοῦ Ἀγαμέμνονα τῆ χάρη θὰ
 εἵνεκα τιμῆς. 'χη πέσει ;
 εἰπέ μοι, αἶ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον Πές μου, μὴν τότε γνῶρισα ποιὸς ἦταν·
 ἐόντα. γιὰτὶ ὁ Δίας
 Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι κι οἱ ἄλλοι θεοὶ θὰ ξέρουν ἂν τὸν εἶδα κι
 θεοὶ ἄλλοι, ἐδῶ φέρνω
 120 εἶ κέ μιν ἀγγείλαμι ἰδῶν· ἐπὶ πολλὰ δ' μαντάτα του· τί γύρισα μέρη πολλὰ στὸν
 ἀλήθην." κόσμο."
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης, Κι ὁ πρῶτος τῶ χοιροβοσκῶν ἀπάντησε
 ὄρχαμος ἀνδρῶν· καὶ τοῦ πε,
 "ὦ γέρον, οὐ τίς κεῖνον ἀνήρ " Μῆδ' ἡ γυναῖκα μήτε ὁ γιός, ὦ γέρο, δὲν
 ἀλαλήμενος ἐλθῶν ἀκούγει
 ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλοντὸν ταξιδιώτη ποὺ ἔρχεται καὶ λέει
 υἱόν, μαντάτα φέρνει·
 ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχηρημένοι ἄνδρες πολλοὶ πλανιοῦνται κι ἔρχονται γιὰ λίγη
 ἀλῆται πόρεψή τους,
 125 ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μὰ τοὺς γελοῦν μὲ ψέματα καὶ κρύβουν
 μυθήσασθαι. τὴν ἀλήθεια.

ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον
ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια
βάζει·
ἢ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα
μεταλλά,
καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἄπο
δάκρυα πίπτει,
130 ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις
ἄλλοθ' ὄληται.
αἰψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος
παρατεκτῆναιο.
εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματα
δοίη.
τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ'
οἰωνοὶ
ρίνον ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ
λέλοιπεν·
135 ἢ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα
δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπειροῦ ψαμάθῳ εἰλυμένα
πολλῇ.
ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ
κῆδε' ὀπίσσω
παῖσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ
γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἠπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὀππὸς'
ἐπέλθω,
140 οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὐτίς
ἴκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμεν καὶ μ'
ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι,
ἰέμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ιδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι
γαίῃ·
ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεύς πόθος αἶνυται
οἰχομένοιο.
145 τὸν μὲν ἐγών, ὧ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ'
ὀνομάζειν
αἰδέομαι· πέρι γὰρ μ' ἐφίλει καὶ κῆδετο
θυμῷ·
ἀλλὰ μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν

Ἄν τύχη κοσμογυριστῆς καὶ φτάσῃ ἐδῶ στὸ
Θιάκι,
ἔρχεται, λόγια πλανερὰ στὴ δέσποινα μου
κρένει,
κι αὐτὴ τὸν καλοδέχεται, κι ὅλα ζητάει νὰ
μάθῃ,
χύνοντας δάκρυα περισσά, σὰν πού 'ναι τὸ
συνήθειο
κάθε γυναίκας πού ἄντρα της στὰ ξένα
ἔχει χαμένο.
Ἔτσι κι ἐσὺ θὰ σκάρωνες, ὦ γέρο,
παραμύθια,
σ' ὅποιον χλαμύδα σου 'δινε νὰ βάλῃς καὶ
χιτῶνα.
Ὡς τόσο ἐκείνῳ θὰ τοῦ 'γδαρὰν τὰ κόκκαλά
του οἱ σκύλοι
καὶ τὰ ὄρνια τὰ γοργόφτερα, καὶ τέλειωσε
ἡ ζωὴ του·
ἢ ψάρια τότε φάγανε στὴ θάλασσα, καὶ
τώρα
τὰ κόκκαλά του στὴ στεριὰ κοίτουνται μὲς
στοὺς ἄμμους.
Χάθηκ' ἐκεῖνος, καὶ σ' ἐμᾶς τοὺς φίλους μὰ
σ' ἐμένα
ἀκόμα πιότερο ἄφησε τῆς στέρησης τὸν
πόνο·
τί τέτοιο ἀφέντη πάγκαλο δὲ θὰ 'βρῶ ὅπου
κι ἂν πάω,
μήτε στῆς μάνας μου ξανὰ καὶ στοῦ κυροῦ
ἂ γυρίσω
τὸ σπίτι πού γεννήθηκα, καὶ μ' ἔθρεψαν
ἐκεῖνοι.
Μήτε γιὰ κείνους τόσο ἐγὼ δὲ θὰ 'κλαιγα,
κι ἂς θέλω
νὰ τοὺς χαροῦν τὰ μάτια μου στὴν ποθητὴ
πατρίδα·
μὰ τοῦ Ὀδυσσεύα πού χάθηκε μὲ
συνεπαίρνει ὁ πόθος.
Ποῦ τ' ὄνομά του ντρέπομαι νὰ πῶ, κι ἂς
λείπη, ὦ ξένε,
τί μ' ἀγαποῦσε ὀλόψυχα καὶ μὲ πονοῦσε
ἐκεῖνος·
φίλο ἀδερφὸ τὸν κράζω ἐγὼ, κι ἂς

έόντα."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς·
 "ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ'
 ἔτι φῆσθα
 150 κείνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν
 ἄπιστος·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὐτως μυθήσομαι, ἀλλὰ
 σὺν ὄρκῳ,
 ὡς νεῖται Ὀδυσσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι
 ἔστω
 αὐτίκ', ἐπεὶ κεν κείνος ἰὼν τὰ ἅ δῶμαθ'
 ἵκηται·
 ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἴματα
 καλά·
 155 πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος,
 οὐ τι δεχοίμην.
 ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὁμῶς Ἄϊδαο
 πύλησι
 γίνεσθαι, ὅς πενήνῃ εἰκὼν ἀπατήλια
 βάζει.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε
 τράπεζα,
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν
 ἀφικάνω·
 160 ἦ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεσθαι ὡς
 ἀγορεύω.
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται
 ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
 τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ'
 ἴσταμένοιο,
 οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὅς τις
 ἐκείνου
 ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον
 υἱόν."
 165 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ',
 Εὐμαιε συβῶτα·
 "ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον
 τόδε τίσω,
 οὐτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ καὶ μήτε ὁ Ὀδυσσεύς θὰ ρθῆ σπύτι του·
 ἔκηλος
 πίνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ ἥσυχά ἐσὺ, καὶ πίνοντας ἄλλη κουβέντα
 με τούτων
 βρῖσκεται μακριά μου."
 Τότες τοῦ λάλησε ὁ τρανός, πολύπαθος
 Δυσσέας·
 "Φίλε, πὺ ἀρνιέσαι ὀλότελα νὰ πῆς πῶς
 θὰ ξανάρθη
 ἐκεῖνος πάλε, κι ἄπιστος ὀλοένα μένει ὁ
 νοῦς σου,
 ἐγὼ τοῦ βρόντου δὲ μιλῶ, παρὰ σοῦ λέω μὲ
 ὄρκο,
 πῶς ὁ Δυσσέας ἔρχεται· κι ὅσο γιὰ
 συχαρίκια,
 εὐτύς πὺ στὰ παλάτια του ὁ ἀφέντης σου
 πατήση,
 μὲ ὠρια χλαμύδα καὶ καλὸ χιτῶνα θὰ μὲ
 ντύσης·
 πρὶν ὅμως δὲν τὰ δέχουμαι, πολλὴ κι ἂν τά
 'χω ἀνάγκη·
 τί ὅσο ἐγὼ σιχαίνουμαι τὶς μαῦρες πόρτες
 τοῦ Ἄδη,
 τόσο κι ἐκεῖνον πὺ ψευτιὲς σοφίζεται ἀπὸ
 φτώχεια.
 Ὁ Δίας νὰ 'ναι μάρτυρας, τὸ ξενικὸ
 τραπέζι,
 κι ἐτούτη ἠ στιά τοῦ θεόλαμπρου Ὀδυσσέα
 πὺ μὲ δέχτη,
 πῶς ὄλ' αὐτὰ θὰ τελεστοῦν καθὼς ἐγὼ τὰ
 λέγω.
 Μέσα στὸ χρόνο αὐτὸν ἐδῶ θὰ φτάση ὁ
 Ὀδυσσεύς.
 Τοῦτος ὁ μήνας ἅμα βγῆ, κι ἅμα πατήση ὁ
 ἄλλος,
 θὰ ρθῆ πάλε στὸ σπύτι του, καὶ θὰ παιδέψη
 ἐκείνους
 πὺ βρίζουν τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ χρυσὸ
 του γιόκα."
 Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
 ἀπολογήθης, κι εἶπες·
 "Μήτε σοῦ δίνω ἐγὼ ποτές τὰ συχαρίκια, ὦ
 γέρο,
 ὅσο ὁ Ὀδυσσεύς θὰ ρθῆ στὸ σπύτι του·
 μόν' πίνε
 ἄς βροῦμε,

- μίμνησκ'· ἤ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
ἐμοῖσιν
170 ἄχνηται, ὅπποτε τις μνήσῃ κεδνοῖο
ἄνακτος.
ἀλλ' ἤ τοι ὄρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ
Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ
Πηνελόπεια
Λαέρτης θ' ὁ γέρον καὶ Τηλέμαχος
θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὄν
τέκ' Ὀδυσσεύς,
175 Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνει
ἴσον,
καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ
τι χέρηα
πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος
ἀγητόν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβη φρένας
ἔνδον εἶσα
ἤ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς
ἀκούην
180 ἐς Πύλον ἠγαθήην· τὸν δὲ μνηστῆρες
ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φύλον
ὀληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκείσιου
ἀντιθέοιο.
ἀλλ' ἤ τοι κείνον μὲν ἐάσομεν, ἢ κεν
άλωη
ἢ κε φύγη καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα
Κρονίων.
185 ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραῖέ, τὰ σ' αὐτοῦ
κῆδε' ἐνίσπες
καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον,
ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις
ἠδὲ τοκῆς;
ὅπποις τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε
ναῦται
ἠγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι
εὐχετόωντο;
190 οὐ μὲν γὰρ τί σε πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ'
- κι αὐτὰ μὴ μοῦ θυμίζης τα, γιατί πονεῖ ἡ
καρδιά μου
σὰ μοῦ θυμίζουν ἄξαφνα τὸ δοξαστό μου
ἀφέντη.
Καὶ τώρα ἄς τὸν ἀφήσουμε τὸν ὄρκο, ἂν
καὶ μακάρι
νά 'ρθῆ ὁ Δυσσέας, καθὼς κι ἐγὼ ποθῶ κι
ἡ Πηνελόπη,
κι ὁ θεόμοιαστος Τηλέμαχος κι ὁ γέρος ὁ
Λαέρτης.
Ὡς τόσο τὸν Τηλέμαχο, τὸ τέκνο τοῦ
Ὀδυσσεά,
τὸν πικροκλαίω, ποὺ οἱ θεοὶ τὸν θρέψαν σὰ
βλαστάρη,
κι εἶπα, δὲ θά 'βγῆ πιὸ ἀχαμνὸς ἀπ' τὸ
λαμπρὸ γονιό του,
τὸν ξακουστὸ στὴν ὁμορφιά καὶ στὸ κορμί,
μὰ τώρα
κάποιος θνητὸς ἢ ἀθάνατος τοῦ θάμπωσε
τὰ φρένα·
στὴν ὠρία Πύλο τραβήξε ν' ἀκούση τοῦ
γονιοῦ του
μαντάτα. Κι οἱ καμαρωτοὶ μνηστῆρες τοῦ
'χουν στήσει
καρτέρι πὰς στὸ γυρισμό, γιὰ νὰ χαθῆ τὸ
γένος
καὶ τ' ὄνομα τοῦ ἰσόθεου τοῦ Ἀρκείσιου ἀπ'
τὸ Θιάκι.
Μὰ ἄς τὸν ἀφήσουμε, ἢ πιαστῆ ἀπ' αὐτοῦς,
ἢ καὶ γλυτώση,
σὰ βάλῃ ὁ Δίας τὸ χέρι του καὶ τότε
διαφεντέψη.
Μόνε ἔλα, γέρο, κι ὅλα σου δηγήσου μου
τὰ πάθια·
πές μου κι ἐτοῦτο ξάστερα· ποιὸς εἶσαι, κι
ἀποποῦθε;
ποιοὶ 'ν' οἱ γονιοὶ σου, ὁ τόπος σου; μὲ τί
καράβι φάνης ;
οἱ ναῦτες πῶς σὲ φέρανε στὸ Θιάκι ; ποιοὶ
παινιένται
πῶς εἶναι ; τί θαρρῶ πεζὸς ἐδῶ δὲ μᾶς
ὀρίζεις."

ίκέσθαι."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς

"τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως
ἀγορεύσω.

εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν
ἔδωδῆ

ἦδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν
ἐοῦσι,

195 δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον
ἔποιεν·

ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν
ἅπαντα

οὐ τι διαπρήξαμι λέγων ἐμὰ κήδεα
θυμοῦ,

ὅσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι
μόγησα.

"ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχομαι
εὐρειάων,

200 ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ
ἄλλοι

υἱέες ἐν μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἦδ'
ἐγένοντο

γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε
μήτηρ

παλλακίς, ἀλλά με ἴσον ἰθαιγενέεσσιν
ἐτίμα

Κάστῳρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος
εὐχομαι εἶναι

205 ὃς τότε ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὦς τίετο δῆμῳ πού τόνε λάτρευε σὰ θεὸ στήν Κρήτη ὁ
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἰάσι

κυδαλίμοισιν.

ἀλλ' ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο
φέρουσαι

εἰς Αἴδαο δόμους· τοὶ δὲ ζῶν ἔδύσαντο τὸν πῆγαν,

παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους
ἐβάλλοντο,

210 αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί'
ἔνειμαν.

ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων
ἀνθρώπων

Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·

"Ὅλα σωστὰ κι ἀληθινὰ θὰ σοῦ τὰ πῶ ἐγὼ
τοῦτα.

Καὶ νὰ 'χαμε γιὰ κάμποσον καιρὸ μὲς στήν
καλύβα

φαῖ καὶ γλυκερὸ κρασί, καὶ
καλοκαθισμένοι

νὰ τρώγαμε, νὰ πίναμε, κι οἱ ἄλλοι νὰ
δουλεῦαν,

θὰ σοῦ μιλοῦσα ἀλάκερο τὸ χρόνο δίχως
κόπο,

καὶ πάλε δὲ θὰ τέλειωνα τὰ πάθια τῆς
ψυχῆς μου,

ὅσα ἀπὸ θέλημα θεῶν σωρὸς μοῦ
μαζωχτήκαν.

Ἀπ' τὴν ἀπλόχωρη βαστάει ἡ φύτρα μου
τὴν Κρήτη,

καὶ πλούσιου ἀνθρώπου εἶμαι παιδί· κι
ἄλλους πολλοὺς στὸ σπίτι

γέννησε γιούς κι ἀνάθρεψε μὲ τὴ
στεφανωτὴ του,

μὰ ἐμένα ἐκεῖ μὲ γέννησε σκλάβα
ἀγαπητικιά του.

Ὅμως σὰν τ' ἄλλα του παιδιὰ κι ἐμένα μὲ
τιμοῦσε,

ὁ Κάστορας τοῦ Ὑλακα· θρέμμα του ἐγὼ
παινιέμαι,

205 ὃς τότε ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὦς τίετο δῆμῳ πού τόνε λάτρευε σὰ θεὸ στήν Κρήτη ὁ
κόσμος ὅλος,

τὶ πλούτια καὶ καλοτυχιά καὶ ξακουστὰ
εἶχε τέκνα.

Μὰ τοῦ θανάτου οἱ δαίμονες στὸν Ἄδη σὰν
τὸν πῆγαν,

τὰ παλληκάρια του τὸ βιὸς μοιράστηκαν
μὲ κλήρους,

κι ἐμένα λίγο μερτικὸ μοῦ ἀφῆκαν, κι ἕνα
σπίτι.

210 Κόρη γονιῶν μυριόπλουτων πῆρα γυναῖκα
τότες,

ἀπὸ δική μου λεβεντιά, γιατί ἀναντρος δὲν
ἤμουν

- εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ
ἀποφώλιος ἦα
οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα
λέλοιπεν
ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' οἶομαι
εἰσορόωντα
- 215 γινώσκειν· ἦ γὰρ με δύη ἔχει ἤλιθα
πολλή.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ
Ἀθήνη
καὶ ῥήξηνορίην· ὅποτε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι
φυτεύων,
οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο
θυμὸς ἀγήνωρ,
- 220 ἀλλὰ πολὺ πρῶτιστος ἐπάλμενος ἔγχει
ἔλεσκον
ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἶξειε
πόδεσσιν.
- τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ
φίλον ἔσκεν
οὐδ' οἰκωφελίη, ἦ τε τρέφει ἀγλαὰ
τέκνα,
ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι
ἦσαν
- 225 καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες εὐξέστοι καὶ
οἰστοί,
λυγρὰ, τὰ τ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ
πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τὰ που θεὸς ἐν
φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γὰρ τ' ἄλλοισιν ἀνήρ
ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἱᾶς
Ἀχαιῶν
- 230 εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι
νέεσσι
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καὶ μοι μάλα
τύγχανε πολλά.
τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ'
- μήτε ἀνωφέλευτος ἐγώ· τῶρα μου λειψαν
ὄλα.
Μὰ κι ἀπ' τὴν καλαμιὰ θαρῶ πού
βλέπεις, θὰ μὲ νιώσης,
- τὶ ἤμουν πριχοῦ μὲ ζώσουνε τὰ βάσανα κι
οἱ πόνοι.
Θάρρος καὶ τόλμη ἢ Ἀθηνᾶ κι ὁ Ἄρης μοῦ
χαρίσαν,
ὄμπρός μου σπάζανε· σὰν
ἔπαιρνα μαζί μου
παλληκαράδες διαλεχτούς, καὶ στήναμε
καρτέρι,
μεγάλο πλέχνοντας κακὸ τοῦ ὀχτροῦ, ἢ
ἀντρειωμένη
ψυχὴ μου τότες θάνατο δὲ λόγιαζε
ὄμπροστά της,
μόν' πρῶτος πρῶτος χούμιζα, κι ὅποιος
ὀχτρος δὲ μπόρειε
νὰ μὲ ξεφύγη, τοῦ 'παιρνα τὴ ζωὴ μὲ τὸ
κοντάρι.
Τέτοιος ἐγὼ στὸν πόλεμο· δὲ μ' ἄρεζαν
χωράφια
καὶ σπιτικά, πού συνηθοῦν λαμπρὰ παιδιὰ
νὰ θρέφουν,
μόνε ὄλο πλοῖα μὲ τὰ κουπιὰ λαχτάραγε ἢ
καρδιά μου,
πολέμους, καὶ καλόξεστα κοντάρια καὶ
σαγίτες,
κακὰ, πού φόβο σὲ ἄλλονους κι
ἀνατριχίλα δίνουν.
Μὰ πάλε, τὰ ὅσα μοῦ 'βαζε ὁ θεὸς στὸ νοῦ
ἀγαποῦσα·
τὶ ἄλλα ὁ ἕνας κυνηγάει, κι ἄλλα ζητάει ὁ
ἄλλος.
Καὶ πρὶν ἀκόμα οἱ Ἀχαιοὶ πατήσουνε στὴν
Τροία,
ἐννιαὶ φορές ἐγὼ ἀρχηγὸς μὲ τὰ καρᾶβια
βγῆκα
σὲ ξένους τόπους, καὶ πολλὰ μάζευα τότες
πλοῦτια.
Διάλεγα μέρος, καὶ πολλὰ μοῦ πέφταν καὶ

- ὀπίσω
λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καὶ
ὅρα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι
τετύγμην.
- 235 "ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν γε στυγερὴν ὁδὸν
εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσαθ', ἢ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ
γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε ἔμ' ἦνωγον καὶ ἀγακλυτὸν
Ἴδομενῆα
νήεσσο ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι
μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου
φῆμις.
- 240 ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἱὲς
Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου
πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν
Ἀχαιοὺς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μῆδετο μητίετα
Ζεὺς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος
τεκέεσσι
- 245 κουριδίη τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ
ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει
ναυτίλλεσθαι,
νῆας εὖ στείλαντα σὺν ἀντιθείοις
ἐτάροισιν.
ἐννέα νῆας στείλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο
λαός.
ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἐταῖροι
- 250 δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερῆῖα πολλὰ
παρεῖχον
θεοῖσιν τε ρέζειν αὐτοῖσιν τε δαῖτα
πένεσθαι.
ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης
εὐρείης
ἐπλέομεν Βορρῆ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ
ῥηϊδίῳ, ὥς εἰ τε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις
οὔν μοι
- στὸν κλῆρο.
Μεγάλωσε κι ἀρχόντηνε μεμιάς τὸ σπιτικό
μου,
κι ὅλοι τὴν Κρήτη μ' ἔβλεπαν μὲ σεβασμὸ
καὶ φόβο.
Μὰ σὰ στοχάστη ὁ βροντηχτῆς ὁ Δίας τὸ
ταξίδι
τὸ τρομερό, πού ἀρίθμητους ἀφάνισε
λεβέντες,
ἐμένα καὶ τὸν ξακουστὸ Ἴδομενέα
προστάξαν
νὰ πᾶμε οἱ δυὸ μας ἀρχηγοὶ στὸ Ἴλιο μὲ τὰ
πλοῖα.
Δὲν ἦταν τρόπος ν' ἀρνηθῶ· βαρὺς τοῦ
λαοῦ ὁ λόγος.
Χρόνους ἐννιὰ χτυπιούμασταν Ἀχαιοὶ μὲ
Τρωαδίτες,
στοὺς δέκα χρόνους, πήραμε τὴ χώρα τοῦ
Πριάμου·
ὅμως στὸ γυρισμὸ θεὸς μᾶς σκόρπισε τὰ
πλοῖα,
κι ἐμένα ὁ Δίας συφορὲς τοῦ δόλιου
μελετοῦσε·
τὶ μόλις μῆνα χάρηκα παιδιὰ, γυναῖκα,
πλοῦτια,
καὶ πόθος μοῦ ῥθε στὴν καρδιὰ καράβια ν'
ἀρματώσω,
καὶ μὲ συντρόφους διαλεχτοὺς στὴν
Αἴγυπτο νὰ σύρω.
Ἐννιὰ καράβια ἀρμάτωσα, καὶ τρέξαν
μέσα κόσμος,
Ἔξι μερόνυχτα οἱ καλοὶ συντρόφοι
τρωγοπίναν,
καὶ τότε ἐγὼ τοὺς ἔδινα παχιά σφαχτὰ
όλοένα,
νὰ θυσιάζουνε στοὺς θεοὺς, νὰ γεύονται
κι ἀτοὶ τους.
Ἔβδομη μέρα, ἀπ' τὴν πλατεῖα τὴν Κρήτη
ξεκινώντας
μὲ δυνατὸ καλὸ Βορρῆ ἀρμενίζαμε σὰ
πρῦμα,
πού ρέμα λὲς μᾶς ἔσερνε· μήτ' ἓνα ἀπ' τὰ

255 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ
ἄνουσοι
ἤμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ'
ἴθυνον.
"πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον εὐρρείτην
ἰκόμεσθα,
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῶ νέας
ἀμφιελίσσας.
ἔνθ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας
ἐταίρους
260 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας
ἔρυσθαι,
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιάς ὄτρυνα
νέεσθαι·
οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει
σφῶ,
αἴψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν
περικαλλέας ἀγρούς
πόρθειν, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ
νήπια τέκνα,
265 αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν
ἵκετ' αὐτή.
οἱ δὲ βοῆς αἶοντες ἄμ' ἠοῖ
φαινομένηφιν
ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε
καὶ ἵππων
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς
τερπικέραυτος
φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν,
οὐδέ τις ἔτλη
270 μείναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ
πάντοθεν ἔστη.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον
ὀξείῃ χαλκῶ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσι
ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὦδε
νόημα
ποίησ' --ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον
ἐπισπεῖν
275 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γὰρ νύ με πῆμ'
ὑπέδεκτο--

καράβια
δὲν ἔπαθε, μόν' ἄβλαβοι καθόμασταν, κι
ἐκεῖνα
τὰ πῆγαινε ἴσια ὁ ἄνεμος μαζί μὲ τοὺς
ποδότες,
Σὲ μέρες πέντε φτάσαμε στοῦ ποταμοῦ
τοῦ Αἰγύπτου
τὸ καλὸ ρέμα· καὶ ἄραξα τὰ δίπλωρα
καράβια.
Πρόσταξα τότες τοὺς καλοὺς συντρόφους
μου νὰ μείνουν
αὐτοῦ, πλάϊ στὰ καράβια τους, γιὰ νὰ τὰ
διαφεντεύουν,
κι ἔστειλα βίγλες νὰ τηροῦν ἀπ' τὶς κορφὲς
τριγύρω·
μὰ ἐκεῖνοι ξεπαρθήκανε κι ὅπου ἤθελαν
τραβῆξαν·
τῶν Αἰγυπτίων κουρσέψανε τὰ ὀλόμορφα
χωράφια,
καὶ παίρναν γυναικόπαιδα, χαλνούσανε
τοὺς ἄντρες.
Κι ἦρθε ὡς τὴ χώρα τὸ βουητό, κι ἀκοῦν
αὐτοὶ καὶ τρέχουν
σὰν ἔφεξε· καὶ γέμισε πεζούρα καὶ καβάλα
ὄλος ὁ κάμπος, κι ἄστραφτε ὁ χαλκός· κι ὁ
βροντοχάρης
ὁ Δίας στοὺς συντρόφους μου ρίχνει κακὴ
φευγάλα,
κι ἕνας δὲν κόταε νὰ σταθῆ κι ὀχτρό του ν'
ἀντικρούση,
γιατί παντοῦθε ἀφανισμὸς κακὸς τοὺς εἶχε
ζώσει.
Τότες πολλοὺς μοῦ σκότωσαν τὰ κοφτερὰ
σπαθιά τους,
κι ἄλλους τοὺς πιάσαν ζωντανούς καὶ στή
σπλαβιά τοὺς ρίξαν.
Ὡς τόσο αὐτὸ τὸ στοχασμὸ μοῦ φέρνει ὁ
Δίας στὸ νοῦ μου,
ἂν καὶ μακάρι ὁ θάνατος νὰ μ' εὔρισκε ἐκεῖ
πέρα,
τὶ κι ἄλλα μὲ προσμένανε παθήματα
κατόπι.

- αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον
 ἔθηκα
 καὶ σάκος ὠμοῖν, δόρου δ' ἔκβαλον
 ἔκτοσε χειρὸς·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἦλυθον
 ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἑλών· ὁδ' ἐρύσατο
 καὶ μ' ἐλέησεν,
 280 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ
 χέοντα.
 ἦ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον
 μελίησιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι--δὴ γὰρ κεχολῶατο
 λίην--
 ἀλλ' ἀπὸ κείνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο
 μῆνιν
 ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται
 κακὰ ἔργα.
 285 "ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι,
 πολλὰ δ' ἄγειρα
 χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας·
 δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον
 ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνήρ ἀπατήλια
 εἰδώς,
 τρώκτης, ὅς δὴ πολλὰ κάκ'
 ἀνθρώποισιν ἐώργει·
 290 ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ'
 ἰκόμεσθα
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ'
 ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς
 ἐνιαυτόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι
 ἐξετελεῦντο
 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ
 ἐπήλυθον ὦραι,
 295 ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο
 ποντοπόροιο
 ψεύδεα βουλευσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον
 ἄγοιμι,
 κείθι δέ μ' ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον
- Βγάζω καὶ θέτω καταγῆς τὸ κράνος, τὴν
 ἀσπίδα,
 καὶ τὸ κοντάρι, κι ἀντικρὺ στοῦ βασιλέα τ'
 ἀμάξι
 πηγαίνοντας, προσπέφτω του, φιλῶ τὰ
 γόνατά του·
 κι ἐκεῖνος μὲ σπλαχνίστηκε, μὲ κάθισε στ'
 ἀμάξι,
 καὶ μέσα στὰ παλάτια του μὲ πῆρε
 δακρυσμένο.
 Πολλοὶ μὲ τὰ κοντάρια τους χυνόντανε
 ἀφρισμένοι,
 γιὰ νὰ μὲ κόψουνε, μὰ αὐτὸς ἀλάργα τοὺς
 κρατοῦσε·
 φοβότανε τὴ μάνητα τοῦ Δία τοῦ
 ξενοσώστη,
 ποὺ τὰ ἔργα τὰ παράνομα τὰ 'χει σὲ μέγα
 μῖσος.
 Ἐμεῖνα ἐκεῖ χρόνους ἑφτά, καὶ τότε ἀπὸ
 τοὺς ντόπιους
 μάζεψα πλούτια ἀρίφνητα, γιὰτι ὅλοι τους
 μοῦ δίναν.
 Σὰν ἔγιναν τὰ χρόνια ὀχτώ, τότε ἦρθε
 κάποιος ἄντρας
 ἀπ' τὴ Φοινίκη, μάστορης στὸ ψέμα καὶ στὸ
 δόλο,
 κι ἀχόρταγος, ποὺ πάμπολλους εἶχε
 ἀδικήσει ἀνθρώπους.
 Ἐκεῖνος μὲ κατάπεισε νὰ πᾶμε στὴ
 Φοινίκη,
 ποὺ βρίσκονταν τὰ σπίτια του καὶ τ' ἄλλα
 χτήματά του,
 Ἐμεῖνα χρόνο ἀλάκερο μαζί του στὴ
 Φοινίκη.
 Μὰ οἱ μῆνες σάνε διάβηκαν κι οἱ μέρες σὰν
 τελειῶσαν,
 κι ὁ χρόνος σάνε γύρισε κι οἱ ἐποχὲς
 ξανάρθαν,
 μὲ πελαγόδρομο σκαρὶ μὲ παίρνει στὴ
 Λιβύα,
 μὲ ἀπάτη, τάχα τὸ φορτιὸ μαζί του γιὰ νὰ
 φέρω,
 μὰ μὲ σκοπό, σὰν πάω ἐκεῖ νὰ μ'

- ᾠνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμενην ἐπὶ νηός, οἰόμενός περ,
 ἀνάγκη.
 ἢ δ' ἔθεεν Βορέη ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ,
- 300 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι
 μῆδετ' ὄλεθρον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν,
 οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνετο γαίῳ, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ
 θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε
 Κρονίων
 νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος
 ὑπ' αὐτῆς.
- 305 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε
 νηϊ κεραυνόν·
 ἢ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα
 κεραυνῷ,
 ἐν δὲ θεοῦ πλητοῦ πέσον δ' ἐκ νηὸς
 ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα
 μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ'
 ἀποαίνυτο νόστον.
- 310 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ
 ἄλγεα θυμῷ,
 ἴστον ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρώροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα
 φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὄλοοις
 ἀνέμοισιν.
 ἐννήμαρ φερόμην, δεκάτη δέ με νυκτὶ
 μελαίνῃ
- 315 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα
 κυλίνδον.
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς
 ἐκομίσσατο Φείδων
 ἦρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς
 ἐπελθὼν
 αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς
 οἶκον,
- ἀκριβοπουλήση.
 Τὸν ἔνιωσα, μὰ ἀνέβηκα στὸ πλοῖο του ἀπ'
 ἀνάγκη.
 Μὲ δυνατὸ καλὸ βοριά τραπεῦσε τοῦ
 πελάγου
 πέρ' ἀπ' τὴν Κρήτη· χαλασμὸ τοὺς
 μελετοῦσε ὁ Δίας.
 Τὴν Κρήτη σὰν ἀφήσαμε, κι ἄλλη στεριά
 τριγύρω
 δὲ φαίνονταν, παρὰ οὐρανὸς καὶ θάλασσα
 παντοῦθε,
 σύννεφο μαῦρο ἀπάνω μας τοῦ Κρόνου ὁ
 γιὸς ἀπλώνει,
 πού θεοσκοτεῖνα ἔγιναν τὰ πέλαγα
 ἀποκάτου.
 Τότες ὁ Δίας βρόντηξε, καὶ μὲ τ'
 ἀστροπελέκι
 χτυπάει τὸ πλοῖο, κι ὀλόβολο τ'
 ἀναποδογυρίζει
 γεμάτο θειάφι· πέφτουνε στὴ θάλασσα οἱ
 συντρόφοι,
 γύρω στὸ μαυροκάραβο γυρνώντας σὰν
 κουροῦνες
 καὶ χέρι θεοῦ τοὺς ἔκοβε τοῦ γυρισμοῦ τὴ
 γλύκα.
 Μὰ ἐμένα τοῦ πολὺπαθου τετράψηλο
 κατάρτι
 μοῦ βάζει ἀπ' τὸ μαυρόπλωρο καράβι ὁ
 γιὸς τοῦ Κρόνου
 στὰ χέρια, ἀπὸ τὴ συφορὰ γιὰ νὰ γλυτώσω
 ἐκείνη.
 Τ' ἀγκάλιασα, καὶ μ' ἐπαιρναν οἱ
 λυσσασμένοι ἀνέμοι.
 Μέρες ἐννιά πλανιόμουνα, τὴ δέκατη τὴ
 νύχτα
 μεγάλο κῦμα μ' ἔρριξε στῶν Θεσπρωτῶν
 τὴ χώρα.
 Ἐκεῖ μὲ δέχτη ὁ Φείδωνας ὁ ρήγας, δίχως
 λύτρα
 τί ὁ γιὸς του, πού μὲ πρόφτασε ἀπ' τὸ κρῦο
 κι ἀπ' τὸν κόπο
 κατακομμένο μ' ἔφερε στὸ πατρικὸ
 παλάτι,

- χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἴκετο δώματα
πατρός·
320 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε
εἵματα ἔσσειν.
"ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κείνος
γὰρ ἔφασκε
Ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα
γαῖαν,
καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα
Ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε
σίδηρον.
325 καὶ νύ ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι
βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κείτο
ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα
θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν
ἐπακούσαι,
ὅπως νοστήσει Ἰθάκης ἐς πῖονα
δῆμον
330 ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε
κρυφηδόν.
ᾧμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων
ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρῦσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν
ἑταίρους,
οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ
ἐρχομένη νηῦς
335 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον
πολύπυρον.
ἔνθ' ὁ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ
Ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν
ἦνδανε βουλή
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ
πῆμα γενοίμην.
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω
ποντοπόρος νηῦς,
340 αὐτίκα δούλιον ἤμαρ ἐμοὶ
- κι ὁ ρήγας τότες μ' ἔντυσε χλαμύδα καὶ
χιτῶνα.
Γιὰ τὸ Δυσσέα ἔμαθα ἐκεῖ, τί μοῦ 'λεγε κι ὁ
ἴδιος
πῶς τότε δέχτη φιλικά, στὸν τόπο του σὰ
γύρνα·
καὶ μοῦ 'δειξε ὅσους θησαυροὺς εἶχε ὁ
Δυσσέας συνάξει,
χαλκό, χρυσάφι, σίδηρο μὲ τέχνη
δουλεμένο,
ποῦ σῶναν καὶ τὴ δέκατη νὰ θρέψουνε
γενιά του·
τόσα τοῦ μένανε καλὰ στοῦ βασιλέα τὰ
σπίτια.
Καὶ στὴ Δωδώνη μοῦ 'λεγε πῶς εἶχε αὐτὸς
περάσει,
ἀπ' τ' ἀψηλόκορφο τὸ ἰδρὺ τὸ θέλημα τοῦ
Δία
ν' ἀκούση πῶς θὰ ξαναρθῆ στὸ πλούσιο τὸ
νησί του,
κρυφὰ μαθὲς ἢ φανερά, τόσον καιρὸ ποῦ
λείπει.
Καὶ μὲς στὸ σπίτι στάζοντας μοῦ ὀρκίστη
πῶς τὸ πλοῖο
ἦταν ριγμένο, κι ἔτοιμοι στεκόνταν οἱ
συντρόφοι,
στὴ γῆς νὰ τόνε φέρουνε τῆς ποθητῆς
πατρίδας.
Ἐμένα ὅμως πρωτόστειλε, γιὰτ' ἔτυχε
καράβι
Θεσπρωτικὸ νὰ ξεκινήη στὸ καρπερὸ
Δουλίχι.
Στὸ βασιλέα τὸν Ἄκαστο τοὺς εἶπε νὰ μὲ
φέρουν,
μὰ αὐτοὶ κακὰ βουλευτήκαν, γιὰ νὰ
τραβήξω κι ἄλλα
παθήματα καὶ συφορές· κι ἀπ' τὴ στεριά
σὰ βγήκε
πολὺ ἀνοιχτὰ τὸ πλεούμενο, σοφίστηκαν
νὰ βροῦνε
τὸν τρόπο νὰ μὲ ρίξουνε μὲς στῆς

περιμηχανώνοντο.

ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματ' ἔδυσαν,

ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλλον ἠδὲ χιτῶνα,

ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι·

ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.

345 ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν εὐσσέλμω ἐνὶ νηϊ

ὄπλω εὐστρεφεῖ στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες

ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.

αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ

ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,

350 ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσση

στήθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρησι

νηχόμενος, μάλα δ' ὤκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.

ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δριὸς ἦν πολυανθέος ὕλης,

κείμεν πεπτηῶς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες

355 φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι

μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον

νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ

ῥηϊδίως, καί με σταθμῶ ἐπέλασσαν ἄγοντες

ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἴσα βιῶναι."

360 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', Εὐμαιε συβῶτα·

"ἄδειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας

σκλαβιάς τὰ πάθια.

Μοῦ βγάλαν τὴ χλαμύδα μου, μοῦ βγάλαν τὸ χιτῶνα,

κι ἄλλο παλιὸ μὲ ντύσανε κουρέλι καὶ χιτῶνα,

αὐτὰ ἐδῶ τὰ παλιόρουχα ποῦ βλέπεις κι ἔχω τώρα·

καὶ πρὸς τὸ βράδυ φτάσανε στὸ ξάστερο τὸ Θιάκι.

Σφιχτὰ μὲς στὸ καλόθρονο σὰ μ' ἔδεσαν καράβι,

καὶ μὲ σκοινὶ πολύστρεφτο, πηδήξανε μὲ βιάση

στή γῆς, καὶ καλοκάθισαν νὰ φᾶνε στ' ἀκρογιαλί.

Ὡς τόσο γλήγορα οἱ θεοὶ μοῦ ξέλυσαν τὸν κόμπο,

κι ἐγὼ μὲ τὸ παλιόρουχο σκεπάζοντας τὴν ὄψη,

ἀπ' τὸ καλοπελέκητο κατέβηκα τιμόνι, πάνω στὴ θάλασσα ἔρριξα τὸ στήθος, καὶ

τὰ χέρια

ἀπλώνοντας κολυμπητὰ βγαίνω στὴ γῆς, καὶ τρέχω

κι ἀνάμερα τους κρύβουμαι στὰ φυλλωτὰ τὰ δάσια.

Τοῦ κάκου γύριζαν αὐτοὶ καὶ δυνατὰ φωνάζαν.

μὰ δὲν τὸ κρίνανε καλὸ παρέκει νὰ ζητήσουν,

καὶ γύρισαν καὶ μπήκανε στὸ βαθουλὸ καράβι·

κι ἔτσ' οἱ θεοὶ μὲ κρύψανε καλὰ καὶ δίχως κόπο,

καὶ στήν αὐλὴ μὲ φέρανε φρόνιμου ἀνθρώπου. Βλέπεις,

ἀκόμα εἶναι τῆς μοίρας μου στὸν κόσμον αὐτὸν νὰ ζήσω."

Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ ἀπολογήθης κι εἶπες·

"Ἄμοιρε ξένε, περισσὰ μὲ λύπησες δηγώντας

ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθεις ἠδ' ἕνα ἕνα τὰ ὅσα τράβηξες καὶ τὰ ὅσα πῆγες
 ὅσ' ἀλήθης. κι ἦρθες.
 ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον οἶομαι, Μὰ δὲ λαλεῖς, θαρρῶ, σωστά, καὶ μήτε θὰ
 οὐδέ με πείσεις μὲ πείσης
 εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ· τί σε χρὴ τοῖον μὲ τὰ ὅσα μοῦ δηγήθηκες ἐσὺ γιὰ τὸ
 ἐόντα Δυσσέα.
 365 μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ Γιατί μαθὲς νὰ κάθεσαι καὶ ψέματα νὰ
 αὐτὸς κρένης;
 νόστον ἐμοῖο ἀνακτος, ὅ τ' ἦχθετο πᾶσι Καὶ μοναχός μου ξέρω ἐγὼ τὸ ἂν θὰ
 θεοῖσι γυρίση ἐκεῖνος·
 πάγχυ μάλ', ὅτι μιν οὐ τι μετὰ ξέρω πῶς ὄλ' οἱ ἀθάνατοι τὸν ἔχουνε
 Τρώεσσι δάμασσαν μισήσει,
 ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον καὶ νὰ χαθῆ δὲ στέρξανε στοὺς Τρωαδίτες
 τολύπευσε. μέσα,
 τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν γιὰ ἀπὸ τὸν πόλεμο ὕστερα σ' ἀγαπητὲς
 Παναχαιοί, ἀγκάλες.
 370 ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' Καὶ τότες οἱ Παναχαιοὶ θὰ τοῦ ὀστηναν
 ὀπίσσω μνημούρι,
 νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι κι ὄνομα θὰ 'βγαζε λαμπρὸ ν' ἀφήση τοῦ
 ἀνηρεῖψαντο. παιδιοῦ του.
 αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσιν ἀπότροπος· Μὰ τώρα οἱ Ἄρπυιες ἄδοξα τὸν πῆραν, κι
 οὐδὲ πόλινδε ἐγὼ μένω
 ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων στὴ μάντρα μου ὀλομόναχος· μήτε στὴ
 Πηνελόπεια χώρα κάτου
 ἐλθέμεν ὀτρύνησιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν δὲν πάω, ἐξὸν ἢ φρόνιμη σὰν τύχη
 ἔλθη. Πηνελόπη
νὰ μὲ φωνάξῃ, μήνυμα ἀπὸ κάπου σὰν τῆς
ἔρθη.
 375 ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι Καθίζουν τότες κι ὄλοι τους ψιλορωτοῦν
 ἐξερέουσιν, τὸν ξένο,
 ἠμὲν οἱ ἄχυννται δὴν οἰχομένοιο κι αὐτοὶ ποὺ κλαῖνε καὶ πονοῦν γιὰ τὸ
 ἀνακτος, χαμὸ τοῦ ρήγα,
 ἠδ' οἱ χαίρουσιν βίοντον νήποινον κι αὐτοὶ ποὺ χαίρουν, καὶ τὸ βίος
 ἔδοντες· ἀπλέρωτα τοῦ τρῶνε·
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ μὰ ἐγὼ κανένα δὲ ρωτῶ πια ἀπ' τὸν καιρὸ
 ἐρέσθαι, ποὺ κάποιος
 ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μὲ γέλασε Αἰτωλὸς φονιάς, ποὺ σὲ χωριά
 μύθῳ, καὶ χῶρες
 380 ὅς ῥ' ἀνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν πλανέθηκε, κι ἦρθ' ὡς ἐδῶ, κι ἐγὼ τὸν
 ἀληθεῖς, καλοδέχτην.
 ἦλθεν ἐμὰ πρὸς δώματ'· ἐγὼ δέ μιν Καὶ πῶς τὸν εἶδε μοῦ 'λεγε στοῦ Ἰδομενέα
 ἀμφαγάπαζον. στὴν Κρήτη,
 φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ τὰ πλοῖα του σὰ διόρθωνε τ'

ιδέσθαι νῆας ἀκειόμενον, τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι· καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην, 385 πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι. καὶ σὺ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε δαίμων, μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε· οὐ γὰρ τοῦνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσομαι οὐδὲ φιλήσω, ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων." 390 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς "ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἄπιστος, οἷόν σ' οὐδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω. ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὄπισθε μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ἵλυμπον ἔχουσιν. 395 εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, ἔσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι Δουλίχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῶ· εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς ὡς ἀγορεύω, δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης, 400 ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν." τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε διὸς ύφορβός· "Ξεῖν', οὐτῶ γὰρ κέν μοι εὐκλείη τ' ἀρετὴ τε εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,	ἀνεμοσακισμένα, καὶ πῶς μὲ τοὺς ἰσόθεους συντρόφους του θὰ φτάση τὸ θέρο ἢ τὸ χινόπωρο μὲ πλούτια φορτωμένος. Κι ἐσὺ, πού θεὸς σέ φέρνει ἐδῶ, πολὺπαθέ μου γέρο, νὰ μοῦ κερδίσης μὴ ζητᾶς μὲ δόλους τὴν καρδιά μου· μ' αὐτὰ δὲ θὰ σέ σεβαστῶ, καὶ δὲ θὰ σ' ἀγαπήσω, παρ' ἀπὸ φόβο τοῦ Διὸς κι ἀπὸ ψυχοπονιά μου." Τότε ὁ Δυσσέας μίλησε ὁ πολύβουλος καὶ τοῦ εἶπε· "Ἄπιστη ἀλήθεια τὴν καρδιά μέσα στὰ στήθια σου ἔχεις· τοῦ κάκου πᾶν οἱ ὄρκοι μου, καὶ δὲ σέ καταπείθω. Μὰ συμφωνία ἄς κάμουμε, καὶ μάρτυρες ἄς εἶναι οἱ ἀθάνατοι ἀποπάνωθε, πού κατοικοῦν τὰ οὐράνια· σ' ἐτοῦτο ἂν ὁ ἀφέντης σου στὸ σπίτι του γυρίση, ἐσὺ μοῦ δίνεις φόρεμα χλαμύδα καὶ χιτῶνα, καὶ στὸ Δουλίχι στέλνεις με, πού τὸ ποθεῖ ἢ καρδιά μου· μὰ ἂν ὁ ἀφέντης δὲ φανῆ καθὼς ἐγώ σοῦ κρένω, τοὺς δούλους βάλε ἀπ' τὸν γκρεμνὸ νὰ πᾶνε νὰ μὲ ρίξουν, πού ἄλλος φτωχὸς νὰ μὴν κοτᾶη νὰ σέ ξαναγελάση." Κι ὁ πάγκαλος χοιροβοσκὸς τοῦ ἀπολογήθη κι εἶπε· "Μεγάλη δόξα καὶ τιμὴ στὸν κόσμον θὰ 'χα, ὦ ξένε, καὶ τώρα καὶ κατοπινά, στὸ σπίτι μου μιᾶς κι ἦρθες,

- ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια καὶ σοῦ ἴδωκα νὰ φᾶς νὰ πιῆς, κατόπι ἂν
 δῶκα, σὲ χαλνοῦσα,
 405 αὐτίς δὲ κτείναμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν καὶ δίχως πόνο σοῦ ἴπαιρνα τὴν ποθητὴ
 ἐλοίμην· ζωὴ σου.
 πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα Μὲ τί καρδιά θὰ πρόσφερνα τότες εὐκὴ τοῦ
 λιτοίμην. Δία ;
 νῦν δ' ὦρη δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον Μὰ ὦρα γιὰ δεῖπνο· ἄς ἔρχουνταν ἀμέσως
 ἑταῖροι οἱ συντρόφοι,
 εἶεν, ἴν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα τραπέζι νὰ μᾶς στρώσουνε λαμπρὸ μὲς
 δόρπον." στὸ καλύβι."
 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους Αὐτὰ καθὼς μιλοῦσανε τὰ λόγια
 ἀγόρευον, μεταξὺ τους,
 410 ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ζυγώνουν οἱ χοιροβοσκοὶ καὶ φέρνουνε
 ὑφορβοί. τοὺς χοίρους.
 τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἡθεα Τοὺς κλείσανε νὰ κοιμηθοῦν ἐκεῖ πού
 κοιμηθῆναι, συνηθοῦσαν,
 κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν κι αὐτοί, στίς μάντρες μπαίνοντας, βγάζαν
 ἀυλιζομενάων ἀυλιζομενάων ἀχὸ μεγάλο.
 αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο διὸς Κι ὁ πάγκαλος χοιροβοσκὸς φωνάζει στοὺς
 ὑφορβός· συντρόφους·
 "ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἴνα ξείνω " Φέρτε μου τὸ καλύτερο καπρὶ γιὰ νὰ
 ἰερεύσω τὸ σφάξω
 415 τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἷ τοῦ ξένου ἐδῶ, μὰ καὶ γιὰ μᾶς καλό, πού
 περ οἷζυν μερονύχτα
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἔνεκ' πολλὰ τραβᾶμε ὅλο γι' αὐτὰ τ'
 ἀργιοδόντων· ἀσπρόδοντα καπριά μας,
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον κι ἄλλοι μᾶς τρῶν τὸν κόπο μας χωρὶς νὰ
 ἔδουσιν." μᾶς πλερώνουν. "
 ὡς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεῖ Αὐτὰ τοὺς εἶπε, κι ἔσκισε τὰ ξύλα μ'
 χαλκῶ, ἀξινάρι,
 οἱ δ' ἔν εἰσηγον μάλα πίονα κι αὐτοὶ τοῦ φέρανε παχὺ καπρὶ πέντε
 πενταέτηρον, χρονῶνε,
 420 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρη· ἐκεῖ παράδιπλα τῆς στιᾶς· τοὺς θεοὺς δὲν
 οὐδὲ συβώτης ἀστοχοῦσε
 λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ ὁ γέρος ὁ χοιροβοσκός, τί 'χε στὰ φρένα
 κέχρητ' ἀγαθῆσιν· γνώση.
 ἀλλ' ὄγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας Ἐκοψε τρίχες ἀπαρχὴ ἀπ' τοῦ χοίρου τὸ
 ἐν πυρὶ βάλλεν κεφάλι,
 ἀργιόδοντος ὑός, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι καὶ στῆ φωτιά τὶς ἔρριξε· καὶ τῶν θεῶν
 θεοῖσιν εὐκόταν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε νὰ φέρουνε στὸ σπίτι του τὸ γνωστικὸ
 δόμονδε. Ὀδυσσέα.
 425 κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζη δρυός, ἦν Κατόπι σήκωσε δαυλὸ πού δὲν τὸν εἶχε

λίπε κείων·
τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ. τοὶ δ' ἔσφαξαν τε
καὶ εὔσαν·
αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο
συβώτης,
πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα
δημόν,
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας
ἀλφίτου ἀκτῆ,
430 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ'
ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ᾧπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε
πάντα,
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ
συβώτης
ἴστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν
αἴσιμα ἤδη.
καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιρᾶτο
δαΐζων·
435 τὴν μὲν ἴαν νύμφησι καὶ Ἑρμῆ,
Μαιάδος υἱεῖ,
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας
νεῖμεν ἐκάστω·
νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι
γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑός, κύδαινε δὲ θυμὸν
ἄνακτος·
καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
440 "αἶθ' οὕτως, Εὐμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ
γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι τε τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι
γεραίρεις."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη,
Εὐμαιε συβῶτα·
"ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο
τοῖσδε,
οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ'
ἑάσει,
445 ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλη· δύναται γὰρ
ἅπαντα."
ἦ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς
αἰειγενέτησι,

σκίσει,
καὶ βάρεσε καὶ σκότωσε τὸ ζῶ· κι οἱ ἄλλοι
τότες
τὸ σφάξαν, τὸ καψάλισαν, τὸ κόψανε
κομμάτια,
καὶ στοίβαξε αὐτὸς τὰ ὠμὰ πού τὰ 'κοβε
ἀπ' ὀλοῦθε,
μέσα στήν σκέπη τὴν παχειά, καὶ τὰ 'καμε
ἀπαρχή του·
καὶ σὰν τ' ἀλεύρωσε καλά, πὰς στή γωνιά
τὰ βάζει.
Καὶ τ' ἄλλα τὰ λιανίσανε, τὰ πέρασαν στὶς
σουβλες,
τὰ ψήσανε μὲ προσοχή, τὰ ξεσουβλίσαν
ὅλα,
καὶ στοὺς ταβλάδες τὰ 'ριξαν· καὶ στάθη
τότε ὁ γέρος,
πού ἐνιωθε πάντα τὸ σωστό, νὰ τὸ
καλομοιράση.
Σὲ μέρη ἐφτὰ τὰ χώρισε· στὶς Νύφες θεές
τὸ πρῶτο
καὶ στὸν Ἑρμῆ, τῆς Μαΐας τὸ γιό, μαζὶ μ'
εὐκὲς προσφέρνει,
καὶ τ' ἄλλα στὸν καθένα τους· καὶ τοῦ
Ὀδυσσεῆα χωρίζει
τὸ ψαρονέφρι ἀλάκερο τοῦ χοίρου γιὰ τιμὴ
του·
καὶ τὸ εἶδε αὐτὸς καὶ χάρηκε, κι ὀνόμασέ
τον κι εἶπε·
"Ὅσο σ' ἀγάπησα, Εὐμαιε, κι ὁ Δίας νὰ
σ' ἀγαπήση,
πού ἐμένα τὸν ἀσήμαντο τιμᾶς μὲ τέτοια
δῶρα."
Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
ἀπολογήθης κι εἶπες·
"Τρῶγε, καλέ μου ξέने, ἐσὺ καὶ τὰ καλά
μας χαίρου·
τὸ ἕνα ὁ θεὸς χαρίζει μας, καὶ τ' ἄλλο μᾶς
τ' ἀρνιέται
ὅπως στὸ νοῦ του βουληθῆ, τί δύνεται τὰ
πάντα."
Αὐτὰ εἶπε, κι ἔκαψε ἀπαρχές στοὺς
θεοὺς τοὺς παναιώνιους,

σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ
πτολιπόρθω
ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔζετο ἢ παρὰ
μοίρῃ.
σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα
συβώτης
450 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποικομόνοιο
ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο
γέροντος·
παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο
κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
οἱ δ' ἐπ' ὄνειαθ' ἔτοιμα προκείμενα
χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
455 σῖτον μὲν σφιν ἀφείλε Μεσαύλιος, οἱ δ'
ἐπὶ κοῖτον
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι
ἔσσεύοντο.
νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος,
ὔε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννουχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας
αἰὲν ἔφυδρος.
τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτew
πειρητίζων,
460 εἰ πῶς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἢ τιν'
ἑταῖρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἐο κήδετο
λίην·
"κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε καὶ ἄλλοι πάντες
ἑταῖροι,
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ
ἀνώγει
ἦλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ
μάλ' ἀεῖσαι
465 καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ'
ὀρχήσασθαι ἀνήκε,
καὶ τι ἔπος προέηκεν ὃ περ τ' ἄρρητον
ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον,
οὐκ ἐπικεύσω.
εἶθ' ὡς ἠβῶοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη,

κι ἔσταξε, κι ἔβαλε καυκὶ λαμπρὸ κρασί
γεμάτο
μὲς στοῦ Ὀδυσσεῆα τοῦ κουρσευτῆ τὰ χέρια·
τότε δίπλα
στο μερτικό του κάθισε· καὶ μοίραζε ὁ
Μεσαύλης
ψωμί, πού ὁ Εὐμαιὸς δούλο του τὸν εἶχε
ἀγορασμένο
ἀτός του ἀπὸ τοὺς Ταφινούς, σὰν ἔλειπε ὁ
ἀφέντης,
δίχως νὰ ξέρη ἢ ἀφέντισσα κι ὁ γέρος ὁ
Λαέρτης·
κι ἀπλώσαν χέρια στὰ ἔτοιμα φαγιά πού
'χαν ὀμπρός τους.
Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιετὸ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τους,
πῆρ' ὁ Μεσαύλης τὸ ψωμί, κι ἐκεῖνοι
χορτασμένοι
ἀπὸ ψωμί καὶ κρέατα κινήσαν νὰ
πλαγιάσουν.
Νύχτα ἦρθε χασοφέγγαρη κι ἀγριωπή,
πού ὁ Δίας
ἔβρεχε, κι ἄνεμος ὑγρὸς ὀλονυχτίς
φυσοῦσε.
Τότες τοῦ γέρου μίλησε ὁ Δυσσεῆας, νὰ
δοκιμάση
ἂν ὁ ἴδιος τὴ χλαμύδα του θὰ βγάλη νὰ τοῦ
δώση,
ἢ σὲ ἄλλο σύντροφο θὰ πῆ, ἀφοῦ τόση τοῦ
εἶχε ἀγάπη·
"Ἄκουσε τώρα, ὦ Εὐμαιε, κι ὅλοι οἱ
συντρόφοι γύρω
κάτι ἔταξα, καὶ θὰ τὸ πῶ· τί τὸ τρελλὸ μ'
ἀνάβει
κρασί πού καὶ τοὺς γνωστικούς κινάει νὰ
τραγουδᾶνε,
μὲ γέλια νὰ γλεντίζουνε, καὶ στοὺς χοροὺς
νὰ βγαίνουν,
μὰ καὶ νὰ λέν ὅσα ἦτανε καλὸ νὰ μὴ
λεχτοῦνε.
Τώρα κι ἐγὼ, πού ἀρχίνησα νὰ λέω, δὲ θὰ
τὸ κρύψω.
Μακάρι νιότη ν'ἄχα ἐγὼ, καὶ τέτοια

ὡς ὄθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἡγομεν
 ἀρτύναντες.

470 ἡγείσθην δ' Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης
 Μενέλαος,
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἄρχον ἐγὼν· αὐτοὶ
 γὰρ ἄνωγον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν
 αἰπύ τε τεῖχος,
 ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα
 πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι
 πεπτηῶτες

475 κείμεθα. νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ
 Βορέας πεσόντος,
 πηγυλὶς· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένητ'
 ἤϋτε πάχνη,
 ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο
 κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ
 χιτῶνας,
 εὖδον δ' εὐκῆλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι
 ὦμους·

480 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν
 ἔλειπον
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν
 ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμεν σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα
 φαινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ'
 ἄστρα βεβήκει,
 καὶ τότε ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων
 ἐγγυὺς ἐόντα

485 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως
 ὑπάκουσε·
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
 Ὀδυσσεῦ,
 οὗ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με
 χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρὰ μ'
 ἦπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ
 πέλονται."

γερωσύνη,
 σὰν ποὺ εἶχα σάνε στήσαμε καρτέρι
 ὀμπρὸς στήν Τροία.
 Ὁ γιὸς τοῦ Ἀτρέα ὁ Μενέλαος κι ὁ μέγας
 Ὀδυσσεάς
 ἦτανε τότες ἀρχηγοί, κι ἐμένα βάλαν
 τρίτο.
 Στὴ χώρα φτάνοντας σιμὰ καὶ στ' ἀψηλὸ
 τὸ κάστρο,
 ἐκεῖ τριγύρω στὰ πηχτὰ χαμόδεντρα, στοῦ
 βάλτου
 τὶς καλαμιές πλαγιάσαμε κρυμμένοι στ'
 ἄρματα μας·
 καὶ νύχτα πλάκωσε κακὴ, Βοριάς πολὺς
 φυσοῦσε,
 ποὺ ὅλα παγῶναν, καὶ ψυχρὸ σὰν πάχνη
 ἔπεφτε χιόνι,
 καὶ τὸ κρουστάλλι ὀλόγυρα κολνοῦσε στὶς
 ἀσπίδες.
 Ὅλοι εἶχαν καὶ φορούσανε χλαμύδες καὶ
 χιτῶνες,
 κι ἀναπαυόνταν ἤσυχα κάτω ἀπὸ τὶς
 ἀσπίδες·
 ἐγὼ ὅμως τὴ χλαμύδα μου σὲ σύντροφο
 εἶχ' ἀφήσει
 ἀστόχαστα· δὲν τό 'λεγα ποτές νὰ
 ξεπαγιάσω·
 μόνο τὴ ζώνη τὴ λαμπρὴ καὶ τὴν ἀσπίδα
 πῆρα.
 Στὴν τρίτη βίγλα τῆς νυχτός, τότες ποὺ τ'
 ἄστρα γέρονουν,
 μὲ τὸν ἀγκῶνα σάλεψα τὸν Ὀδυσσεά σιμὰ
 μου,
 κι αὐτὸς μεμιάς μ' ἀγρίκησε· καὶ φώναξά
 τον κι εἶπα·
 " Γιὲ τοῦ Λαέρτη Διογενῆ, πολύτεχνε
 Ὀδυσσεά,
 πᾶω νὰ πεθάνω· κάποιος θεὸς μὲ γέλασε
 νὰ μείνω
 μὲ τὸ χιτῶνα μοναχά, καὶ γλυτωμὸ δὲ
 βλέπω. "

- 490 "ὡς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε
τόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
οἶος κείνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ
μάχεσθαι·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς
μῦθον ἔειπε·
"σίγα νῦν, μή τις σευ Ἀχαιῶν ἄλλος
ἀκούσῃ."
"ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν
εἶπέ τε μῦθον·
- 495 ἔκλυτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν
ὄνειρος.
λίην γὰρ νηῶν ἐκάς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις
εἶη
εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι
λαῶν,
εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνει
νέεσθαι·
"ὡς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας,
Ἀνδραίμονος υἱός,
- 500 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο
φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι
κείνου
κείμεν ἄσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος
Ἥως.
ὡς νῦν ἠβῶοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη·
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι
συφορβῶν,
- 505 ἀμφότερον, φιλότῃ καὶ αἰδοῖ φωτὸς
ἐῆος·
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἵματ'
ἔχοντα."
- τόν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη,
Εὐμαιε συβῶτα·
"ὦ γέρον, αἶνος μὲν τοι ἀμύμων, ὄν
κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς
ἔειπες·
- 510 τῶ οὐτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ
- Ἔτο' εἶπα, καὶ στὰ φρένα του νά, τί
στοχάστῃ ἐκεῖνος,
μεγάλος καθὼς ἦτανε στὸ νοῦ καὶ στοὺς
πολέμους·
σιγομιλώντας ἔσκυψε καὶ μοῦ 'πε· " Σώπα
τώρα,
μὴν τύχη κι ἄλλος Ἀχαιὸς κανέννας σ'
ἀγκυρήσῃ."
Κατόπι στὸν ἀγκῶνα του τὴν κεφαλὴ
ἀκουμπώντας,
μίλησε· "Ἀκούστε, φίλοι μου, κι ὄνειρο μοῦ
'ρθε θεῖο
στὸν ὕπνο· βγήκαμε πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὰ
καράβια,
κι ἂς πάη τοῦ Ἀγαμέμνονα κάποιος νὰ πῆ,
τοῦ ἀφέντη,
ἀπ' τὰ καράβια πιὸ πολλοὺς νὰ στείλῃ ἐδῶ
νὰ ῥθοῦνε."
Εἶπε, κι ὁ Θόας τοῦ Ἀντραίμονα ὁ γιὸς
πηδάει ἀμέσως
καὶ τὴν πορφυροχρώματη χλαμύδα του
πετώντας
τρέχει στὰ πλοῖα· τυλίχτηκα τότες ἐγὼ τὸ
ροῦχο
χαρούμενος, καὶ πλάγιασα· καὶ φάνηκε ἡ
Αὐγούλα
λάμποντας ἡ χρυσόθρονη. Καὶ νὰ 'χα τώρα
ἐκεῖνα
τὰ νιάτα καὶ τὴ δύναμη, θὰ μοῦ 'δινε
χλαμύδα
κάποιος μὲς στῶ χοιροβοσκῶν τὶς μάντρες,
ἀπ' ἀγάπη
καὶ σεβασμὸ πρὸς ἄνθρωπο καλὸ καὶ
παινεμένο·
μὰ τώρα μ' ἀψηφοῦν, γιατί με βλέπουν με
κουρέλια."
- Κι ἐσύ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
ἀπολογήθῃς κι εἶπες·
" Καλὰ μᾶς τὴ δηγήθηκες τὴν ἱστορία σου,
γέρο,
δὲν εἶπες τίποτε ἄτοπο, μηδὲ ποὺ θὰ σὲ
βλάβῃ·
δὲ θὰ σοῦ λείψῃ μήτ' αὐτό, μηδ' ὅ,τι ἄλλο

ἄλλου,
ῶν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπείριον
ἀντιάσαντα,
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ράκεα
δνοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοὶ τε
χιτῶνες
ἐνθάδε ἐννυσθαι, μία δ' οἷη φωτὶ
ἐκάστω.
515 αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύς φίλος
υἱός,
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα
δώσει,
πέμψει δ' ὄππῃ σε κραδίη θυμός τε
κελεύει."
"ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἶ
πυρὸς ἐγγύς
εὐνήν, ἐν δ' οἷων τε καὶ αἰγῶν δέρματ'
ἔβαλλεν.
520 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ
χλαῖναν βάλεν αὐτῶ
πυκνήν καὶ μεγάλην, ἣ οἶ παρεκέσκειτ'
ἀμοιβάς,
ἐννυσθαι ὅτε τις χειμῶν ἔκπαγλος
ὄροιο.
"ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ
δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνία· οὐδὲ
συβώτῃ
525 ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὕδων ἄπο
κοιμηθῆναι,
ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ'
Ὀδυσσεύς,
ὅττι ρά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν
ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὄξυ περὶ στιβαροῖς
βάλετ' ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον,
μάλα πυκνήν,
530 ἂν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος
μεγάλοιο,
εἶλετο δ' ὄξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα
καὶ ἀνδρῶν.

ταιριάζει
σὲ ἰκέτη πού ἔπαθε πολλά, καὶ πού ἔρχεται
ὀμπροστά μας·
ὅμως σὰ φέξῃ πάλε αὐγῆ, θὰ βάλῃς τὰ
παλιά σου.
Γιατ' ἀλλαξὲς δὲν ἔχουμε χλαμύδες καὶ
χιτῶνες
ἐδῶ πολλές, παρ' ἀπὸ μιὰ καθένας μας τὴν
ἔχει.
Ὅμως σὰν ἔρθῃ ὁ ἀκριβογιὸς τοῦ ἀφέντη
τοῦ Ὀδυσσεά,
τότε θένα σου δῶση αὐτὸς χλαμύδα καὶ
χιτῶνα,
κι ὅπου ἡ καρδιά σου λαχταρεῖ θὰ σὲ
ξεπροβοδήσῃ."
Σὰν εἶπε αὐτὰ σηκώθηκε καὶ τοῦ
ἔφτιασε τὸ στρῶμα
σιμὰ στὴ στιὰ, ὅπου ἔβαλε γιδιῶνε καὶ
προβάτων
προβίες, κι ἀπάνω τοῦ ἔρριξε, σὰν
πλάγιασε ὁ Δυσσεάας,
τρανὴ χλαμύδα καὶ χοντροῖ, πού κι ἄλλη
εἶχε δική του,
νὰ τὴ φορῆ σὰν πλάκωνε πολὺ βαρὺς
χειμῶνας.
Ἔτσι ὁ Δυσσεάας κοιμήθηκε, κοιμήθηκαν
καὶ τ' ἄλλα
τὰ παλληκάρια πλάγι του· μὰ ὡς τόσο ὁ
χοιροτρόφος
δὲν ἔστεργε νὰ κοιμηθῆ μακριάθε ἀπὸ
τοὺς χοίρους,
μόνε ἀρματώθηκε νὰ βγῆ· καὶ χάρηκε ὁ
Δυσσεάας
πού γιὰ τὸ βίος του νοιάζονταν σὰν
ἔλειπε ὁ ἀφέντης.
Πρῶτα στοὺς ὤμους τοὺς πλατιοὺς
κρεμάζει τὸ σπαθὶ του,
βάζει χλαμύδα χοντρούλη, προφύλαμα
τοῦ ἀνέμου,
κι ἔρριξ' ἀπάνω του προβιὰ παχειὰς
μεγάλῃς γίδας,
πῆρε κοντάρη σουβλερό, νὰ διώχνῃ
σκύλους κι ἄντρες,

βῆ δ' ἵμεναι κείων ὄθι περ σύες
ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπο γλαφυρῇ εὐδον, Βορέω ὑπ'
ιωγῆ.

καὶ πῆγε πλάγιασε κοντὰ στ' ἀσπρόδοντα
θρεφτάρια,
κάτου ἀπὸ πέτρα θολωτῆ καὶ στοῦ Βοριᾶ
τὸ ἀπάγγιο.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ο

Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαιοὺς ἀφιξίς.

- ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα
Παλλὰς Ἀθήνη
ῶχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον
υἷον
νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὄτρυνέουσα
νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος
ἀγλαὸν υἷον
5 εὐδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου
κυδαλίμοιο,
ἧ τοι Νεστορίδην μαλακῶ δεδμημένον
ὑπνω·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὑπνος ἔχε γλυκύς,
ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα
πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσέφη γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
10 "Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο
τῆλ' ἀλάλησαι,
κτήματά τε προλιπῶν ἄνδρας τ' ἐν
σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους· μὴ τοι κατὰ πάντα
φάγωσι
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηῦσίην
ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοῆν ἀγαθὸν
Μενέλαον
15 πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα
μητέρα τέτμης.
ἦδη γὰρ ῥά πατήρ τε κασίγνητοί τε
κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει
ἅπαντας
μνηστήρας δῶροισι καὶ ἐξώφελλεν
Κι ἡ Ἀθηνᾶ στή διάπλατη τῇ
Λακεδαίμονα ἦρθε,
στὸν ἄξιο γιὸ τοῦ ἀντρόψυχου Ὀδυσσέα νὰ
θυμίση
τὸ γυρισμό του νὰ νοιαστῇ, καὶ νὰ ῥθῃ
στὴν πατρίδα.
Τὸν, βρῆκε μὲ τοῦ Νέστορα τὸ γιὸ τὸν
παινεμένο
στὸ πρόσπιτο τοῦ δοξαστοῦ Μενέλαου
πλαγιασμένο·
βαθιά γλυκοκοιμότανε τοῦ Νέστορα τὸ
τέκνο,
ὄχι ὅμως κι ὁ Τηλέμαχος, πὺν ἀκοίμητο
τὸν κράτα
ἢ συλλογῇ τοῦ κύρη του στή θεία τῇ νύχτα
μέσα.
Σιμά του στάθη κι εἶπε του ἡ θεὰ ἢ
γαλανομάτα·
" Τηλέμαχε, δὲν πρέπει πιά στὰ ξένα νὰ
πλανιέσαι,
στὸ σπίτι βίος ἀφήνοντας κι ἀγέρωχους
ἀνθρώπους,
μὴν τύχη αὐτοὶ καὶ μοιραστοῦν καὶ
καταλύσουν ὅλους
τοὺς θησαυροὺς σου, καὶ σοῦ βγῆ χαμένο
τὸ ταξίδι.
Τρέχα πὲς στὸν τρανόφωνο Μενέλαο νὰ σὲ
στείλῃ
στὸ σπίτι, ἀκόμα γιὰ νὰ βρῆς τὴν ἀκριβή
σου μάνα,
πὺν τώρα τὴν παρακινουῦν κι ὁ κύρης καὶ τ'
ἀδέρφια
νὰ πάρῃ τὸν Εὐρύμαχο, πὺν τοὺς
μνηστήρες ὅλους
καὶ στ' ἀντιπροΐκια πέρασε καὶ στὰ

- ἔεδνα·
 μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα
 φέρεται.
 20 οἷσθα γὰρ οἶος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
 γυναικός·
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν
 ὀπυίη,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ
 φίλοιῳ
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηκότος οὐδὲ
 μεταλλᾶ.
 ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας
 ἕκαστα
 25 δμῶων ἢ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
 εἰς ὃ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν
 παράκοιτιν.
 ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο
 θυμῷ.
 μνηστήρων σ' ἐπιτηδῆς ἀριστῆες
 λοχόωσιν
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε
 παιπαλοέσσης.
 30 ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν
 ἰκέσθαι.
 ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἴω· πρὶν καὶ τινα γαῖα
 καθέξει
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον
 κατέδουσιν.
 ἀλλὰ ἕκας νήσων ἀπέχειν εὐεργέα
 νῆα,
 νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι
 οὔρον ὀπισθεν
 35 ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί
 τε.
 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης
 ἀφίκηαι,
 νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας
 ἑταίρους,
 αὐτὸς δὲ πρόωιστα συβώτην
 εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια
 οἶδεν.
 περίσσια δῶρα.
 Μὴν τύχη κι ἄθελά σου αὐτὴ πάρη τὸ βιός
 καὶ φύγη.
 Τὶ τῆς γυναίκας τὴν ψυχὴ τὴν ξέρεις δὰ
 πῶς εἶναι·
 θέλει ν' ἀξαίνη τὰ καλὰ τοῦ ἀντρὸς ποῦ θὰ
 τὴν πάρη,
 μὰ τὰ προτερινὰ παιδιὰ καὶ τὸν
 ἀγαπημένο
 τὸ σύγκοιτο ποῦ πέθανε, δὲ θέλει νὰ τοὺς
 ξέρη.
 Πήγαινε τώρα, τὸ ἔχει σου νὰ μπιστευτῆς
 στὰ χέρια
 τῆς παρακόρης ποῦ θὰ δῆς πιὸ τίμια ἀπὸ
 τὶς ἄλλες,
 ὥσότου νύφη δοξαστῆ οἱ θεοὶ σοῦ
 φανερώσουν.
 Κι ἄλλο ἓνα λόγο θὰ σοῦ πῶ, κι ἐσὺ στὸ
 νοῦ σου βάλ' τον·
 κρυφὸ καρτέρι σοῦ ὅστησαν οἱ πρῶτοι ἀπ'
 τοὺς μνηστῆρες,
 μὲς στὸ στενὸ ποῦ ἀνάμεσο Θιάκι καὶ
 Σάμη πέφτει,
 γιὰ νὰ σοῦ πάρουν τὴ ζωὴ στὸν τόπο σου
 πρὶν φτάσης.
 Δὲν τὸ φοβᾶμαι αὐτό· θαρρῶ πῶς
 κάμποσους μνηστῆρες
 θὰ φάη ἢ γῆς, ποῦ σήμερα τὸ βιός σου
 καταλοῦνε.
 Ὡς τόσο βάστα ἀπ' τὰ νησιὰ μακριὰ τ' ὠριὸ
 καράβι,
 κι ὅλο τὴ νύχτα ἀρμένιζε· καὶ πρῦμο θὰ
 σοῦ στείλη
 35 ἀγέρα ὅποιος ἀθάνατος σὲ διαφεντεύει
 πάντα.
 Στὸ πρῶτο πρῶτο τοῦ Θιακιοῦ τ'
 ἀκρόγιαλο ποῦ φτάσης
 στείλε μὲ τοὺς συντρόφους σου μαζὶ τὸ
 πλοῖο στὴ χώρα,
 καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἐσὺ νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸ
 χοιροτρόφο,
 ποῦ νοιάζεται τοὺς χοίρους σου, καὶ σὲ
 πονεῖ ἢ καρδιά του.

- 40 ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι
πόλιν εἶσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι
Πηνελοπεΐη,
οὔνεκά οἱ σῶς ἐσσι καὶ ἐκ Πύλου
εἰλήλουθας."
ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς
μακρὸν Ὀλυμπον,
αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἠδέος ὕπνου
ἔγειρεν
- 45 λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον
ἔειπεν·
"ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε,
μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὄφρα
πρήσσωμεν ὁδοῖο."
τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος
ἀντίον ἠΰδα·
"Τηλέμαχ', οὐ πῶς ἔστιν ἐπειγομένους
περὶ ὁδοῖο
- 50 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ'
ἔσσεται ἠώς.
ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων
ἐπιδίφρια θῆη
ἦρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας
ἀποπέμψη.
τοῦ γὰρ τε ξεῖνος μιμνήσκειται ἤματα
πάντα
- 55 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα
παράσχη."
ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος
ἦλυθεν Ἥως.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος,
ἀνστάς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα
καλλικόμοιο.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεῆος φίλος
υἴος,
- 60 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ
σιγαλόεντα
δύνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς
- Ἐκεῖ τῆ νύχτα πέρασε, καὶ στείλ' τονε στή
χώρα
τὴν εἶδηση τῆς γνωστικιάς νὰ φέρη
Πηνελόπης,
πῶς γλύτωσες, κι εἶσ' ἄβλαβος, κι ἔφτασες
ἀπ' τὴν Πύλο."
- Εἶπε, καὶ τράβηξε ψηλὰ στὸν Ὀλυμπο ν'
ἀνέβη.
Κι αὐτὸς τὸ γιὸ τοῦ Νέστορα σκουντώντας
μὲ τὸ πόδι,
ἀπ' τὸ θεόγλυκο ὕπνο του τὸν ξύπνησε,
καὶ τοῦ εἶπε·
" Πεισίστρατε τοῦ Νέστορα, σήκου, στ'
ἀμάξι ζέψε
τ' ἄλογα τὰ μονόνυχια, νὰ πάρουμε τὸ
δρόμο. "
- Και τότε ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα τοῦ
ἀντίσκοψε καὶ τοῦ εἶπε·
" Δὲ γίνεται, Τηλέμαχε, νὰ βγοῦμε μὲς
στὴ νύχτα,
βιάση πολλή κι ἂν ἔχουμε· θὰ φέξῃ ὅπου
καὶ νὰ 'ναι.
Περίμενε ὥσπου ὁ δοξαστὸς Μενέλαος τοῦ
Ἄτρεα
φορτώσῃ πᾶς στ' ἀμάξι σου τὰ δῶρα ποὺ
σοῦ δίνει,
καὶ μὲ γλυκοὺς χαιρετισμοὺς σοῦ πῆ τὸ
κατευόδιο·
τὶ ἀπ' ὅσους τὸν φιλοξενοῦν θυμᾶται ὁ
ξενος πάντα
ἐκεῖνον ποὺ μὲ ξέχωρη τὸν καλοδέχτη
ἀγάπη. "
- Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ χρυσόθρονη φάνηκε
εὐτύς ἡ Αὐγούλα.
Κι ἔρχεται ὁ μεγαλόφωνος Μενέλαος σιμά
τους,
ἄμα σηκώθη ἀπ' τὸ πλευρὸ τῆς ὥριας
σύγκοιτῆς του.
Καὶ σὰν τὸν εἶδε ὁ ἀκριβογιὸς τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά,
ντύνεται ἀμέσως βιαστικὰ τὸ λαμπερὸ
χιτῶνα,
στοὺς ἀντρειωμένους ὤμους του ρίχνει

- βάλετ' ὤμοις
ἦρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ
προσηύδα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσοῦ
θεῖοιο·
"Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε
λαῶν,
65 ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ'
ικέσθαι."
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος·
"Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγὼ γε πολὺν
χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ιέμενον νόστοιο· νεμεσῶμαι δὲ καὶ
ἄλλω
70 ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν
φιλέησιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρησιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα
πάντα.
ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα
νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὃς ἐσσύμενον
κατερύκει.
χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα
δὲ πέμπειν.
75 ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων
ἐπιδίφρα θείω
καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδης, εἶπω δὲ
γυναιξὶ
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι τετυκεῖν ἄλις
ἔνδον ἐόντων.
ἀμφοτέρων, κῦδος τε καὶ ἀγλαΐη καὶ
ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ'
ἀπειρόνα γαῖαν.
80 εἰ δ' ἐθέλεις τραφῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ
μέσον Ἄργος,
ὄφρα τοι αὐτὸς ἐπωμαι, ὑποζεύξω δὲ
τοὶ ἵππους,
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἠγήσομαι· οὐδέ τις
ἡμέας
βαρεῖα φλοκάτα,
καὶ βγαίνει καὶ προστέκεται· κὶ αὐτὰ τοῦ
συντυχαίνει
τὸ παλληκάρι ὁ ἀκριβογιὸς τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά·
"Γιὲ τοῦ Ἄτρεα διοτρεφτε, Μενέλαε
βασιλέα,
εἶναι ὥρα νὰ μὲ στείλῃς πιά στὴν ποθητὴ
πατρίδα,
γιατ' ἡ καρδιά μου λαχταρεῖ νὰ ξαναρθῶ
στὸ σπίτι."
Καὶ τότε ὁ μεγαλόφωνος Μενέλαος τοῦ
κρένει·
"Νὰ σὲ κρατήσω ἐδῶ πολὺ, Τηλέμαχε, δὲ
θέλω,
τὸ γυρισμό σου ἀφοῦ ποθεῖς· ὅποιος
περίσσια δείχνει.
στὸν ξένο ἀγάπη γιὰ ὄχρητα, τὸν
κατακρίνω ἐτοῦτον·
σ' ὅλα τὸ μέτριο πιὸ καλό· κακό νὰ λὲς τοῦ
ξένου
νὰ φύγη, ἃ δὲν τὸ θέλη αὐτός· κακό, καὶ νὰ
κρατᾶς τον
στὴ βιάση του. Σὰ βρίσκεται σιμά σου,
φίλευέ τον·
ἂν πάλε θέλη μισεμό, καλοπροβόδιζε τον.
Μεῖνε ὅμως πρῶτα νὰ μὲ δῆς στ' ἀμάξι ν'
ἀπιθῶνω
τὰ ὄρια σου δῶρα, καὶ νὰ πῶ τῶ
γυναικῶνε μέσα
μὲ τὰ πολλὰ βρισκόμενα τραπέζι νὰ μᾶς
στρώσουν.
Δόξα περίλαμπρη γιὰ μᾶς, καὶ γιὰ τὰ σένα
κέρδος,
ποὺ πᾶτε δρόμο μακρινό, νὰ φᾶτε καὶ νὰ
πιῆτε.
Καὶ στὴν Ἑλλάδα ἂν θές νὰ βγῆς, καὶ σ'
ὅλο τὸ Ἄργος μέσα, 80
ἔρχουμαι ἀντάμα σου κὶ ἐγώ· τὸ ἀμάξι θὰ
σοῦ ζέψω,
καὶ θὰ σὲ πάρω σὲ πολλὰς ἀνθρώπων
πολιτεῖες·

αὐτως ἀππέμψει, δώσει δέ τι ἔν γε
φέρεισθαι,
ἢέ τινα τριπόδων εὐχάλκων ἢέ
λεβήτων,
85 ἢέ δύ' ἡμιόνους ἢέ χρύσειον ἄλεισον."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἦδα·
"Ἄτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε
λαῶν,
βούλομαι ἤδη νειῶσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ
γὰρ ὄπισθεν
οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν
ἐμοῖσιν·
90 μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς
ὄλωμαι,
ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν
ὄληται."
αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἢ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῆσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις
ἔνδον ἐόντων.

95 ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης
Ἐτεωνεύς,
ἀνστάς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν
ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἀνωγε βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος
ὀπτῆσαι τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ
ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο
κηῶεντα,
100 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ
Μεγαπένθης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὅθι κειμήλια
κεῖτο,
Ἄτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν
ἀμφικύπελλον,
υἴον δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε'
ἀνωγεν
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο

κανέννας τότες μ' ἀδειανὰ δὲ θὰ μᾶς στείλη
χέρια,
παρὰ σ' ἐμᾶς ἢ τρίποδα καλόχαλκο, ἢ
λεβέτι,
ἢ δυὸ μουλάρια, ἢ καὶ χρυσὸ ποτήρι θὰ
χαρίση."

Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
τοῦ κρένει·
"Τοῦ Ἄτρεᾶ γόνε διόθρεφτε, Μενέλαε
βασιλέα,
θέλω νὰ πάω στὸν τόπο μου, τί δὲν ἀφήκα
πίσω
σὰν ἔφευγα κανένανε νὰ μοῦ φυλάη τὸ
βίός μου·
μὴν τύχη ὁ ἴδιος μου χαθῶ τὸν κύρη μου
ζητώντας,
ἢ χάσω πολυτίμητο στολίδι ἀπ' τὰ
παλάτια."

Σὰν ἄκουσε ὁ τρανόφωνος Μενέλαος
ἐτοῦτο,
παράγγειλε στὴ σύγκοιτη καὶ στίς
γυναῖκες μέσα
μὲ τὰ πολλὰ βρισκόμενα τραπέζι νὰ
τοιμάσουν.
Μόλις σηκώθηκε, ἔφτασε κοντὰ κι ὁ
Ἐτεωνέας,
ποὺ δὲν καθόταν μακριά· καὶ τοῦ 'πε ὁ γιὸς
τοῦ Ἄτρεᾶ
ν' ἀνάψη ἀμέσως τίς φωτιές, τὰ κρέατα νὰ
ψήση,
κι ἄκουσ' αὐτὸς τὴν προσταγή. Κι ὁ ἴδιος
πῆγε τότε
στὸ θάλαμο ὁ Μενέλαος τὸ
μοσκομυρισμένο,
μὲ τὴν Ἑλένη ἀντάμα του καὶ μὲ τὸ
Μεγαπένθη.
Κι ἐκεῖ ποὺ φυλαγόντουσαν οἱ θησαυροὶ
σὰ φτάσαν,
πῆρε στὸ χέρι ὁ βασιλιάς διπλόκουπο
ποτήρι,
κι εἶπε του γιοῦ του ἐν' ἀργυρὸ κροντηρι νὰ
σηκώσει·
κι ἢ Ἑλένη στὰ σεντούκια τῆς ζυγώνει, ποὺ

φωριαμοῖσιν,
105 ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποῖκιλοι, οὐς
κάμεν αὐτή.
τῶν ἔν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα
γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ
μέγιστος,
ἀστῆρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ
νειάτος ἄλλων.
βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἦος
ἴκοντο
110 Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς
Μενέλαος·
"Τηλέμαχ', ἦ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ
σῆσι μενοινᾶς,
ὡς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος
πόσις Ἥρης.
δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια
κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν
ἐστι.
115 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον·
ἀργύρεος δὲ
ἐστὶν ἅπας, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα
κεκράανται,
ἔργον δ' Ἥφαιστοιο· πόρεν δέ ἐ
Φαίδιμος ἦρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὃθ' ἐὸς δόμος
ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω
τόδ' ὀπάσσαι."
120 ὡς εἰπὼν ἐν χειρὶ τίθει δέπας
ἀμφικύπελλον
ἦρως Ἀτρεΐδης· ὃ δ' ἄρα κρητῆρα
φαιινὸν
θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων
κρατερὸς Μεγαπένθης,
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο
καλλιπάρης
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ'
ἔκ τ' ὀνόμαζε·

εἶχε μέσα
ὠριόπλουμα φορέματα, δουλειὰ δική της
ὅλα.
Ἐν' ἀπὸ κείνα σήκωσε καὶ πῆρε ἡ ὠρία
Ἑλένη,
ἀπ' ὅλα τὸ πλατύτερο καὶ πιὸ ὁμορφο στὸ
ξόμπλι,
ποὺ σὰν ἀστέρι ἦταν λαμπρό, καὶ κάτω ἀπ'
ὅλα τὸ 'χε.
Καὶ στὸν Τηλέμαχο ἤρθανε περνώντας τὰ
παλάτια,
κι ὁ ξανθομάλλης βασιλιάς τοῦ μίλησε καὶ
τοῦ εἶπε·
" Τὸ γυρισμὸ ποὺ λαχταρᾶς, Τηλέμαχε,
ἄς σοῦ δώσῃ
ὁ Δίας ὁ πολύβροντος, ὁ σύγκοιτος τῆς
Ἥρας.
Κι ἀπ' ὅσα δῶρα σπίτι μου φυλάω
θησαυρισμένα,
σοῦ δίνω τ' ὁμορφότερο, τὸ πιὸ βαριότιμό
μου.
Σοῦ δίνω ψιλοδούλευτο κροντήρι, ὅλο
ἀσήμι,
κι ἀπάνωθε τὰ χεῖλη του μὲ μάλαμα
σιμιγμένα·
δουλειὰ τοῦ Ἥφαιστου· ὁ Φαίδιμος ὁ
ἦρως τὸ 'χει δώσει,
ὁ ρήγας τῶ Σιδωνιτῶν, τότες ποὺ ἐδῶ
γυρνώντας
στ' ἀρχοντικό του κόνεψα· δικό σου θέλω
νά 'ναι."
Εἶπε καὶ τὸ διπλόκουπο τοῦ πρόσφερε
ποτήρι
τοῦ Ἀτρέα ὁ γιὸς ὁ ἦρως· καὶ τότε ὁ
ἀντρειωμένος
ὁ Μεγαπένθης ἔφερε κι ἀπίθωσε
ὀμπροστά του
τ' ἀστραφτερὸ κροντήρι του τ'
ἀσημοδουλεμένο·
Κατόπι ἠ κρινομάγουλη στάθη ὀμπροστά
τοῦ Ἑλένη
σηκώνοντας τὸ φόρεμα, κι ὀνόμασέ τον κι
εἶπε·

- "δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
125 μνήμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
σῆ ἀλόχῳ φορέειν· τῆος δὲ φίλη παρὰ μητρὶ
κεῖσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
- 130 ὡς εἶπουσ' ἐν χειρὶ τίθει, ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἦρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ·
τούς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
ἐξέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε κὶ ἐκεῖνοι ἀράδα στὰ θρόνια καθίσαν καὶ θρόνους τε.
- 135 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῆ χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος, ὥριο χρυσό, καὶ χύνει τους στήν ἀργυρῆ λεγένη
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα·
εἶδατα πόλλ' ἐπιθειῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
- 140 παρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας·
οἰνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο. οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα χειρας ἱαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δῆ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
- 145 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον,
- "Τοῦτο κι ἐγώ, παιδάκι μου, τὸ δῶρο σοῦ χαρίζω,
ἀπ' τὴν Ἑλένη θύμημα γιὰ τὴ χρυσὴ τὴν ὥρα
τοῦ γάμου σου, νὰ τὸ φορῆ ἢ καλὴ σου, κι ὡς τὰ τότες,
ἄς τὸ φυλάῃ ἢ ἀγαπητὴ μανούλα σου στὸ σπίτι.
Τώρα μὲ γειὰ καὶ μὲ χαρὰ νὰ τ' ἀξιωθῆς νὰ φτάσης
στ' ἀρχοντικὸ παλάτι σου, στήν ποθητὴ πατρίδα."
- Εἶπε, καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε, κι αὐτὸς τὸ καλοδέχτη.
Παίρνοντας τότες ὁ ἦρως Πεισίστρατος, τὰ δῶρα,
τὰ θάμασε καὶ τὰ 'βαλε μὲς στ' ἀμαξιοῦ τὴν κόφια.
Κι ὁ ξανθουλὸς Μενέλαος τοὺς ἔφερε στὸν πύργο,
στὶς ἔδρες.
Καὶ μπρῖκι γιὰ τὸ νίψιμο τοὺς φέρνει τότε ἢ βάγια,
ὥριο χρυσό, καὶ χύνει τους στήν ἀργυρῆ λεγένη
γιὰ νὰ πλυθοῦν, καὶ στρώνει τους τὸ γυαλιστὸ τραπέζι.
Σεμνὴ κελάρισσα ἔφερε ψωμί καὶ παραθέτει,
κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια τῆς τοὺς ἔβαλε περὶσσια.
Κι ὁ Ἐτεωνέας ἔκοβε καὶ μοίραζε τὸ κρέας, καθὼς κρασὶ τοὺς κέρνα ὁ γιὸς τοῦ δοξασμένου ρήγα.
Κι αὐτοὶ ἄπλωναν τὰ χέρια τους στὰ φαγητὰ ὀμπροστά τους.
Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιοτὸ σὰ φράνθηκε ἡ καρδιά τους,
πᾶνε ὁ Τηλέμαχος κι ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα καὶ ζεύουν,
καὶ μὲς στ' ἀμάξι μπαίνουνε τ' ὀμορφοπλουμισμένο,

- ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης
 ἐριδούπου.
 τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς
 Μενέλαος,
 οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα
 δεξιτερῆφι,
 ἐν δέπαϊ χρυσέω, ὄφρα λείψαντε
 κιοίτην.
- 150 στή δ' ἵππων προπάροιθε,
 δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
 "χαίρετον, ᾧ κούρω, καὶ Νέστορι
 ποιμένι λαῶν
 εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὡς ἦπιος
 ἦεν,
 ἦος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἱες
 Ἀχαιῶν."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠύδα·
- 155 "καὶ λίην κείνω γε, διοτρεφές, ὡς
 ἀγορεύεις,
 πάντα τὰδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶ
 γὰρ ἐγὼν ὡς
 νοστήσας Ἰθάκηνδε, κυχῶν Ὀδυσῆ' ἐνὶ
 οἴκῳ,
 εἵποιμ' ὡς παρὰ σεῖο τυχῶν φιλότητος
 ἀπάσης
 ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ
 καὶ ἐσθλά."
- 160 ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς
 ὄρνις,
 αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι
 πέλωρον,
 ἡμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰϋζοντες ἔποντο
 ἄνδρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δὲ σφισιν
 ἐγγύθεν ἐλθῶν
 δεξιὸς ἦῖξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
- 165 γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς
 ἰάνθη.
 τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος
 ἦρχετο μύθων·
 "φράζεο δῆ, Μενέλαε διοτρεφές,
- καὶ βγαίνουν ἀπ' τὰ πρόθυρα κι ἀπ' τὸν
 πολύβοο πύργο.
 Τότες τοὺς ἦρθε ὁ ξανθουλὸς Μενέλαος
 τοῦ Ἀτρέα,
 χρυσὸ ποτήρι μὲ κρασὶ θεόγλυκο
 κρατώντας
 στὸ δεξιὸ χέρι, στάξιμο νὰ κάμουν πρὶν
 κινήσουν.
 Καὶ στάθηκε ὀμπρὸς στ' ἄλογα, καὶ
 χαιρετώντας εἶπε·
 "Γεῖά σας, παιδιὰ, καὶ πῆτε του τοῦ
 Νέστορα τοῦ ρήγα
 παρόμοια εὐκὴ· σὰν ἀγαθὸς μοῦ στάθηκε
 πατέρας
 ὅσον καιρὸ μαχόμεσταν οἱ Ἀχαιοὶ στὴν
 Τροία."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τοῦ
 ἀπολογήθη κι εἶπε·
 "Σὰ φτάσουμε, ᾧ διόθρεφτε, θὰ τοῦ τὰ
 ποῦμε ἐκείνου
 ὅλα καθὼς ἐσὺ τὰ λὲς· μακάρι καὶ στὸ
 Θιάκι
 ἔτσι νὰ φτάσω, καὶ νὰ βρῶ τὸν Ὀδυσσεά
 στὸ σπίτι,
 καὶ πόση ἀγάπη μοῦ 'δειξες νὰ πῶ, καὶ
 πῶς γυρίζω
 μαζί μου φέρνοντας λαμπρὰ καὶ
 πάμπολλα σου δῶρα."
 Κι αὐτὰ σὰν εἶπε, πέταξε πουλὶ πρὸς τὰ
 δεξιά του,
 αἰτός, κι εἶχε στὰ νύχια του λευκὴ πελώρια
 χῆνα,
 ἡμερη, μέσ' ἀπ' τὴν αὐλή· καὶ τρέχανε
 κατόπι
 γυναῖκες κι ἄντρες κράζοντας· καὶ τὸ
 πουλὶ κοντὰ τους
 ἦρθε καὶ χούμηξε δεξὰ στ' ἄλογα ὀμπρὸς
 πετώντας·
 κι εἶδαν αὐτοὶ καὶ χάρηκαν κι
 ἀναγαλλιάσαν ὅλοι.
 Καὶ τότες ὁ Πεισίστρατος τοῦ Νέστορα
 αὐτὰ εἶπε·
 " Στοχάσου τώρα, διόθρεφτε Μενέλαε,

- ὄρχαμε λαῶν,
 ἢ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ
 αὐτῶ."
- ὡς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηϊφίλος
 Μενέλαος,
 170 ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο
 νοήσας.
 τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη
 φάτο μῦθον·
 "κλυτέ μευ· αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι,
 ὡς ἐνὶ θυμῶ
 ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὡς τελέεσθαι
 οἴω.
 ὡς ὄδε χῆν' ἤρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ
 οἴκῳ
 175 ἔλθῶν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος
 τε,
 ὡς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθῶν καὶ
 πόλλ' ἐπαληθεῖς
 οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἦδη
 οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι
 φυτεύει."
- τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΰδα·
 180 "οὔτω νῦν Ζεὺς θεῖη, ἐρίγδουπος πόσις
 Ἥρης·
 τῶ κέν τοι καὶ κειῖθι θεῶ ὡς
 εὐχετοώμην."
 ἦ καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ
 μάλ' ὦκα
 ἦϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
 οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς
 ἔχοντες.
- 185 δύσετό τ' ἠέλιος σκιδῶντό τε πᾶσαι
 ἀγυιαί·
 ἐς Φηρᾶς δ' ἴκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
 σὺν υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε
 παῖδα.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν ὁ δὲ τοῖς παρ
 ξείνια θῆκεν.
- βασιλέα,
 ἂν τὸ σημάδι αὐτὸ ὁ θεὸς τὸ δείχνη ἐμᾶς ἦ
 ἐσένα."
- Εἶπε, κὶ ὁ πολεμόχαρος Μενέλαος
 συλλογιόταν
 νὰ βρῆ τὸ νόημα καὶ σωστὰ νὰ τοῦ τὸ
 ξεδιαλύνη.
 Μὰ ἡ λαμπροφόρα πρόλαβε ἡ Ἑλένη καὶ
 τοὺς εἶπε·
 "Ἀκοῦτε, ἐγὼ σᾶς τὸ ξηγῶ καθὼς στὸ
 νοῦ μου μέσα
 οἱ ἀθάνατοι τὸ βάζουνε, καὶ λέω πὼς ἔτσι
 θὰ 'βγῆ.
 Σὰν πού 'ρθε ὁ αἰτὸς ἀπ' τὸ βουνό, πού ἔχει
 γενιὰ καὶ φύτρα,
 κὶ ἀπ' τὴν αὐλή της ἄρπαξε τὴ φυλαγμένη
 χήνα,
 ἔτσι ὁ Δυσσέας στὸ σπίτι του, σὰν
 πλανηθῆ καὶ πάθη,
 θένα 'ρθη καὶ θὰ γδικιωθῆ· μπορεῖ καὶ νὰ
 'ρθε κιόλας,
 καὶ νὰ σκαρώνη φοβερὰ δεινὰ γιὰ τοὺς
 μνηστῆρες."
- Κὶ ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη
 κὶ εἶπε·
 "Νὰ δώση ὁ Δίας ὁ βροντηχτής, ὁ
 σύγκοιτος τῆς Ἥρας,
 κὶ ἀπὸ κειῖ πέρα τὸτ' ἐγὼ σᾶ θεὰ θὰ σὲ
 δοξάζω."
- Καὶ τ' ἄλογα μαστίγωσε, καὶ κείνα
 πῆραν δρόμο,
 κὶ ἀπὸ τῆ χώρα διάβηκαν καὶ χύθηκαν
 στὸν κάμπο·
 Πᾶς στὰ λαιμά τους ὁ ζυγὸς ὀλημερὶς
 κουνούσε,
 μὰ ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε κὶ ἀπόσκιωσαν οἱ
 δρόμοι,
 στὶς Φῆρες σταματήσανε, στοὺς πύργους
 τοῦ Διοκλέα,
 πού ἦτανε γιὸς τοῦ Ὀρσίλοχου, καὶ τ'
 Ἀλφειοῦ ἦταν γγόνι.
 Ἐκεῖ ξενύχτισαν, κὶ αὐτὸς φιλόξενα τοὺς
 δέχτη.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
Ἥως,
190 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα
ποικίλ' ἔβαινον,
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης
ἐριδούπου·
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε
πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκοντο Πύλου αἰπὺ
πτολίεθρον·
καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε
Νέστορος υἱόν·
195 "Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος
τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς
εὐχόμεθ' εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ
ὀμήλικές εἰμεν·
ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὀμοφροσύνησιν
ἐνήσει.
μή με παρεῖξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ
λίπ' αὐτοῦ,
200 μή μ' ὁ γέρον ἀέκοντα κατάσχη ᾧ ἐνὶ
οἴκῳ
ἰέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεῶ θᾶσσον
ἰκέσθαι."
"ὦς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἔῳ
συμφράσσατο θυμῷ,
ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος
τελέσειεν.
ᾧδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον
εἶναι·
205 στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα
θαλάσσης,
νηϊ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα
δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τὰ οἱ Μενέλαος
ἔδωκε·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"σπουδῆ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε
πάντας ἐταίρους,
210 πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἰκέσθαι ἀπαγγεῖλαι τε

Ἐφεξ' ἠ ροδοδάχτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
ζέψανε κι ἀνεβήκανε στὸ πλουμισμένο
ἀμάξι,
καὶ βγῆκαν ἀπ' τὰ πρόθυρα κι ἀπ' τὸν
πολύβοο πύργο·
δίνει βιτσιὰ στ' ἀλόγατα, κι αὐτὰ
γοργοπετάξαν.
Γλήγορα φτάνουν στ' ἀψηλὰ τῆς Πύλος
κατατόπια,
καὶ τότε εἶπε ὁ Τηλέμαχος στοῦ Νέστορα
τὸ τέκνο·
" Καλέ μου, τάχα θά 'στεργες ὅ,τι σοῦ
πῶ νὰ κάνης ;
Παινιόμαστε πῶς ἄπειρη μᾶς ἔφερε φιλία
ἢ ἀγάπη τῶν πατέρων μας, κι ὀμήλικους
μᾶς δένει·
μὰ πιὸ βαθιὰ ἐνωθήκαμε μὲ τὸ ταξίδι
ἐτοῦτο.
Μὴν προσπεράσης, διόθρεφτε, τὸ πλοῖο,
μόν' ἄφησέ με
ἐδῶ, μὴν τύχη σπίτι του καὶ μὲ κρατήση ὁ
γέρος
νὰ μὲ φιλέψη, ὅσο πολὺ κι ἂ βιάζομαι νὰ
φτάσω."
Εἶπε, κι ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα στοχάστη
μὲς στὸ νοῦ του
πῶς κάλλιο στοῦ Τηλέμαχου τὸ θέλημα νὰ
στέρξει.
Καὶ νά, τί συλλογίστηκε πῶς εἶναι πιὸ
συφέρο·
κατὰ τὸ πλοῖο στὸ γιαλὸ τ' ἀλόγατα
γυρίζει,
κι ὅλα τὰ δῶρα τὰ λαμπρὰ στὴν πρύμνη
μέσα ἀδειάζει,
ποῦ τοῦ ἔδωσε ὁ Μενέλαος, φόρεμα καὶ
χρυσάφι·
καὶ τότες τὸν παρακινεῖ μὲ λόγια
φτερωμένα·
" Τρέξε κι ἀνέβα τώρα ἐσὺ, πὲς νὰ
ἴρθουν κι οἱ συντρόφοι,
210 πρὶν φτάσω ἐγὼ στὸν πύργο μας, καὶ πρὶν

γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν·
οἶος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐ σε
μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ
ἔφημι
ἄψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ
κεχολώσεται ἔμπης."
215 ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας
ἵππους
ἄψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα
δώμαθ' ἴκανε.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνων
ἐκέλευσεν·
"ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νηῖ
μελαίνῃ,
αὐτοῖ τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσωμεν
ὁδοῖο."
220 "ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν
κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
αἴψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι
καθίζον.
ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὐχετο, θῦε
δ' Ἀθήνη
νηῖ πάρα πρυμνῆ· σχεδόθεν δέ οἱ
ἤλυθεν ἀνήρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα
κατακτάς,
225 μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος
ἔκγονος ἦεν,
ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι
μῆλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα
ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο,
πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάλθυμον, ἀγαυότατον
ζώντων,
230 ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς
ἐνιαυτὸν
εἶχε βίη. ὁ δὲ τῆος ἐνὶ μεγάροισι
Φυλάκοιο

τ' ἀκούσῃ ὁ γέρονς. 210
Γιατὶ καλὰ κατέχω το στὰ φρένα καὶ στὸ
νοῦ μου,
πῶς ὄντας δυνατόγνωμος, δὲ θὰ σ' ἀφήσῃ,
θά 'ρθη
νὰ σὲ φωνάξῃ, κι ἄπραγος θαρρῶ δὲ θὰ
γυρίσῃ,
τὶ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀκράτητος θυμὸς θὰ 'χη
πιασμένη. "

Καὶ τὰ λαμπρότριχα ἄλογα χτυπάει μὲ
τὸ μαστίγι,
κατὰ τὴν Πύλο, καὶ γοργὰ στ' ἀρχοντικὸ
τοὺς φτάνει.
Συνάμα κι ὁ Τηλέμαχος προστάζει τοὺς
συντρόφους·
" Γιά συγυρίστε τ' ἄρμενα, παιδιὰ, στὸ
μαῦρο πλοῖο,
κι ἄς ἀνεβαίνουμε κι ἐμεῖς ν' ἀρχίζουμε τὸ
δρόμο. "

Εἶπε, κι ἐκεῖνοι πρόθυμα τὴν προσταγὴ
τοῦ ἀκοῦσαν,
καὶ μπῆκαν καὶ καθίσανε στοῦ καραβιοῦ
τοὺς πάγκους.
Αὐτὰ νοιαζόταν, κι ἔκανε σιμὰ στὴν
πρύμνη στάξες
καὶ προσευκὲς στὴν Ἀθηναῖ· κι ἦρθε σιμὰ
τοῦ ξένου
μάντης ποὺ σκότωσε ἄνθρωπο, καὶ νὰ
ξεφύγη ζήτα·
ἀπ' τὸν Μελάμποδα ἔρχονταν ἡ φύτρα κι ἡ
γενιά του,
ἀρνοθρέφτρα Πύλο,
κι εἶχε ἐκεῖ πλοῦτια ἀρίφνητα κι ἀρχοντικὰ
παλάτια·
κατόπι ξενιτεύτηκε κι ἀφῆκε τὸ Νηλέα,
τὸ ρήγα τὸν τρανόψυχο, τοῦ κόσμου τὸ
καμάρι,
ποὺ χρόνο κράταε ἀλάκερο τὸ βίος τοῦ μὲ
τὴ βία,
ὅταν ἐκεῖνος κλειότανε στοὺς πύργους τοῦ
Φυλάκου,

δεσμῶ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηλήος κούρης ἄτης τε βαρείης, τὴν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλήτις Ἐρινύς.

235 ἄλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βουῖς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικές
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δῶμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,

Ἄργος ἐς ἵππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
240 ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἱε κραταιῷ.

Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον,
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,

245 ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἄλλ' ὄλετ' ἐν Θήβησι γυναίων εἵνεκα δώρων.

τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλεῖτόν τε·

250 ἄλλ' ἦ τοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἦρπασεν Ἥως
κάλλεος εἵνεκα οἴο, ἴν' ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφειδέα μάντιν

δεμένος μὲ τις ἄλυσες, καὶ βάσανα τραβώντας
γιὰ τοῦ Νηλέα τὴν κορασιά, κι ἀπ' τὴν βαρεία τὴν τρέλλα
ποῦ ἢ Ἐρινύα ἢ φοβερὴ θεὰ τοῦ 'ριξε ἀπάνω.

Ὡς τόσο τότες γλύτωσε, καὶ μπόρεσε νὰ φέρη
τὰ βόδια τὰ μουγγρόφωνα στὴν Πύλο ἀπ' τὴ Φυλάκη,
γδικιώνοντας τὴν ἄνομη πράξη τοῦ θεοῦ Νηλέα,
κι ἔτσι ἔφερε τὴν κορασιά στ' ἀδέρφι του στεφάνι.

Κατόπι ξενιτεύτηκε στ' ἀλογοβόσκητο Ἄργος,

γιατ' ἦτανε γραφτό του ἐκεῖ νὰ ζήση καὶ νὰ γίνη
ρήγας περισσίων Ἀργιτῶν. Καὶ πῆρ' ἐκεῖ
γυναῖκα,

κι ἔστησε σπίτι ἀρχοντικό, καὶ γέννησε δυὸ τέκνα,
δυὸ δυνατοὺς λεβέντηδες, τὸ Μάντιο κι Ἀντιφάτη.

Καὶ τὸν τρανόψυχο Ὀϊκλῆ γέννησε ὁ Ἀντιφάτης,
κι ὁ Ὀϊκλῆς τὸν Ἀμφιάραο, τῆς λεβεντιᾶς τὸν πύργο,

ποῦ τοῦ 'χε ἀγάπη περισσὴ κι ὁ αἰγιδοφόρος Δίας,
κι ὁ Φοῖβος· μὰ δὲν ἔφτασε στῶ γερατειῶν τὴ θύρα,
παρὰ στὴ Θήβα χάθηκε ἀπ' τὰ δῶρα τῆς γυναίκα.

Δυὸ γιουὺς αὐτός, Ἀμφίλοχο κι Ἀλκμαίωνα, εἶχε κάμει.

Ὁ Μάντιος πάλι γέννησε Κλεῖτο καὶ Πολυφειδίη·

τὸν Κλεῖτο στοὺς ἀθάνατους ἢ Αὐγὴ ἢ χρυσοθρονοῦσα
τὸν πῆρε γιὰ τὰ κάλλη του· τὸν Πολυφειδίη ὁ Φοῖβος

Ἀπόλλωνας τὸν ὄρισε τοῦ κόσμου πρῶτο

Απόλλων
 θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν
 Ἀμφιάραος·
 ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ
 χολωθεὶς,
 255 ἔνθ' ὅ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι
 βροτοῖσιν.
 τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος
 δ' ὄνομ' ἦεν,
 ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἴστατο· τὸν δ'
 ἐκίχανεν
 σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῆ παρὰ νηϊ
 μελαίνῃ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 260 "ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κιχάνω τῶδ' ἐνὶ
 χώρῳ,
 λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος,
 αὐτὰρ ἔπειτα
 σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἵ
 τοι ἔπονται,
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μῆδ'
 ἐπικεύσης·
 τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις
 ἠδὲ τοκῆς;"
 265 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΰδα·
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως
 ἀγορεύσω.
 ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι
 ἐστὶν Ὀδυσσεύς,
 εἶ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῶ
 ὀλέθρῳ.
 τοῦνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα
 μέλαιναν
 270 ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν
 οἰχομένοιο."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος
 θεοειδής·
 "οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα
 κατακτὰς
 ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοὶ τε ἔται
 τε

μάντη
 σὰν πέθαν' ὁ Ἀμφιάραος· μὰ στήν
 Ὑπερησία,
 σὰ μάλωσε μὲ τὸ γονιό, νὰ κατοικήση
 πῆγε,
 καὶ σ' ὄλους τοὺς θνητοὺς τῆς γῆς
 προφήτεψε ἀποκεῖθε.
 Ἐκείνου ὁ γιός, Θεοκλύμενο τὸν ἔλεγαν,
 τότε ἦρθε
 καὶ στάθη στὸν Τηλέμαχο κοντά, στήν ὥρα
 ἀπάνω
 πὸν προσευκόταν κι ἔσταζε σιμὰ στὸ
 μαῦρο πλοῖο,
 καὶ φώναξέ τον, κι εἶπε του μὲ λόγια
 φτερωμένα·
 "ὦ φίλε, ἀφοῦ σὲ βρῆκα ἐδῶ στήν ὥρα
 τῆς θυσίας,
 παρακαλῶ σε, γιὰ τὸ θεό, γι' αὐτὰ πὸν
 θυσιάζεις,
 μὰ καὶ γιὰ ἐσένα, καὶ γι' αὐτοὺς πὸν ἐδῶ
 σὲ συντροφεύουν,
 λέγε μου αὐτὸ πὸν σὲ ρωτῶ, καὶ τίποτα
 μὴν κρύβης·
 ποιὸς εἶσαι; ποιά 'ναι ἡ φύτρα σου, κι ἡ
 χώρα κι οἱ γονιοὶ σου;"
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
 τοῦ κρένει·
 "Μὲ ἀλήθεια ἐγὼ θὰ σοῦ τὰ πῶ τὰ πού
 ρωτᾶς, ὦ ξένε·
 τὸ Θιάκι ἐμένα ὁ τόπος μου, Ὀδυσσεᾶς ὁ
 γονιός μου,
 σὰ ζοῦσε κι ἦταν· τῶρ' αὐτὸν κακὸ τὸν
 βρῆκε τέλος.
 Γι' αὐτὸ δὰ πῆρα συντροφιά, καὶ βγῆκα μὲ
 καράβι,
 νὰ μάθω γιὰ τὸν κύρη μου, τὸν
 πολυπλανεμένο."
 Κι ὁ θεόμορφος Θεοκλύμενος ἀπάντησέ
 του κι εἶπε·
 "Κι ἐγὼ ἀπ' τὸν τόπο μου ἔφυγα, τί
 σκότωσα πατριώτη,
 πὸν ἦταν πολλὰ κι ἀρίθμητα τ' ἀδέρφια κι
 οἱ γενιές του,

- Ἄργος ἀν' ἰππόβοτον, μέγα δὲ
κρατέουσιν Ἀχαιῶν.
- 275 τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα
μέλαιναν
φεύγω, ἐπεὶ νῦ μοι αἴσα κατ'
ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλὰ με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεὶ σε φυγῶν
ικέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ
οἴω."
- τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
- 280 "οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς
εἵσης,
ἀλλ' ἔπεν· αὐτὰρ κειῖθι φιλήσεται, οἷά κ'
ἔχωμεν."
ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον
ἔγχος,
καὶ τό γ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς
ἀμφιελίσσης·
ἀν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο
ποντοπόροιο.
- 285 ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, πὰρ
δὲ οἱ αὐτῶ
εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι'
ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύννας
ἐκέλευσεν
ὄπλων ἄπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως
ἐπίθοντο.
ἰστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε
μεσόδμης
- 290 στήσαν ἀεΐραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν
ἔδησαν,
ἔλκον δ' ἰστία λευκὰ εὐστρέπτοισι
βοεῦσι.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἴει γλαυκῶπις
Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα
τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θεοῦσα θαλάσσης
ἄλμυρὸν ὕδωρ.
- 295 βὰν δὲ παρὰ Κρουνοῦς καὶ Χαλκίδα
- στ' Ἄργος τ' ἀλογοβόσκητο, τῶν Ἀχαιῶν οἱ
πρῶτοι.
- Μιάς κ' ἀπ' ἐκείνους μπόρεσα τὸ χάρο νὰ
γλυτώσω
φεύγω μακριά, κ' εἶναι γραφτὸ στὸν κόσμον
νὰ πλανιέμαι.
Προσπέφτω σου, καὶ πάρε με στὸ πλοῖο,
γιατὶ κιόλα
θαροῶ μὲ κυνηγοῦν αὐτοὶ γιὰ νὰ μὲ
θανατώσουν."
- Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη
κι εἶπε·
"Ἄπ' τὸ καλόφτιαστό μου ἐγὼ καράβι δὲ σὲ
διώχνω·
ἀνέβα, κ' ὅ,τι βρίσκεται στὸ πλοῖο θὰ σὲ
φιλέψω."
- Εἶπε, κ' ἀπὸ τὸ χέρι του τὸ χάλκινο
κοντάρι
πῆρε, καὶ δίπλα τὸ 'θεσε μὲς στὸ γεροτὸ
καράβι·
ἀπάνω στὸ πλεούμενο κ' ὁ ἴδιος του
ἀνεβαίνει,
καὶ παίρνει τὸ Θεοκλύμενο στὴν πρύμνη
καὶ σιμά του.
Ὡς τόσο τὰ πρυμόσκοινα ξελῦσαν οἱ
συντρόφοι,
καὶ πρόσταξε ὁ Τηλέμαχος καλώντας τους
νὰ πιάσουν
νὰ βάλουν τ' ἄρμενα· κ' αὐτοὶ μὲ βιάση τὸν
ἀκοῦσαν.
Σηκώσανε καὶ στήσανε τὸ ἐλάτινο κατάρτι
- στὸ μεσοδόκι τὸ σκαφτό, τὸ δέσανε μὲ
ξάρτια,
καὶ μὲ καλόστριφτα λουριὰ τ' ἄσπρα πανιὰ
τραβῆξαν.
Τότες ἡ δέσποινα Ἀθηνᾶ πρῦμο ἄνεμο
τοὺς στέλνει,
ποὺ ἀπ' τὸν αἰθέρα χύνονταν, γοργὰ γιὰ ν'
ἀρμενίσῃ
πὰς στὶς ἀρμυροθάλασσες τὸ πλοῖο. Καὶ
πέρασαν
ἀπόξω ἀπ' τοὺς Κρουνοῦς κ' ἀπ' τὴν

καλλιρέεθρον.

δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι
ἀγυιαί·
ἢ δὲ Φεᾶς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς
οὔρω
ἢ δὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν
Ἐπειοί.

300 ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε
θοῆσιν,
ὄρμαίνων ἢ κεν θάνατον φύγοι ἢ κεν
άλωη.
τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος
ύφορβός
δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον
ἄνδρες ἄλλοι.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτew
πειρητίζων,

305 ἢ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μείναι τε
κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὀτρύνειε πόλινδε·

"κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες
ἑταῖροι·
ἠῶθεν προτὶ ἄστν λιλαίομαι
ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ
ἑταίρους.

310 ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἄμ' ἠγεμόν'
ἔσθλόν ὄπασσον
ὅς κέ με κείσ' ἀγάγη· κατὰ δὲ πτόλιν
αὐτὸς ἀνάγκη
πλάγξομαι, αἶ κέν τις κοτύλην καὶ
πύρνον ὀρέξῃ.

καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος
θείοιο
ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι
Πηνελοπείῃ,

315 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι
μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὄνειάτα μυρί'
ἔχοντες.

καλόνερη Χαλκίδα.

Κι ὁ γῆλιος σὰ βασίλευε, κι ἀπόσκιωναν
οἱ δρόμοι,
μὲ τοῦ Διὸς τὸν ἄνεμο γιὰ τὶς Φεᾶς
τραβοῦσε,
καὶ γιὰ τὴ θεία τὴν Ἥλιδα, ποῦ Ἐπειῶτες
τὴν ὀρίζουν·
καὶ στὰ βραχόσπαρτα νησιὰ πλώρη ἔβαλε
ἀποκεῖθε,
ἂν θὰ γλυτώση ἢ θὰ χαθῆ στοῦ νοῦ του
μελετώντας.

Ὡς τόσο στήν καλύβα ἐκεῖ δεῖπνοῦσε ὁ
Ὀδυσσεύς
μὲ τὸ χοιροβοσκό· σιμὰ δεῖπνούσανε κι οἱ
ἄλλοι.

Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιωτὸ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τους,
ρωτᾶει ὁ Δυσσεύς τὸν καλὸ βοσκό, νὰ
δοκιμάση
ἂν τὸν πονάη εἰλικρικὰ κι ἂν θὰ τοῦ πῆ νὰ
μείνη
ἐκεῖ στὴ στάνη, ἢ θὰ τοῦ πῆ στὴ χώρα νὰ
κινήση·

"Ἄκουσε τώρα, ὦ γέροντα, κι οἱ ἄλλοι
ἔσεῖς συντρόφοι,
στὴ χώρα θέλω τὸ ταχὺ νὰ πάω νὰ
διακονεύω,
νὰ μὴ σᾶς γίνω βαρετὸς κι ἐσὲ καὶ στοὺς
συντρόφους.

Τὴ συμβουλή σου δῶσε μου, καὶ βάλε μου
κανέναν
νὰ μ' ὀδηγήση ἐκεῖ· κι ἐγὼ μονάχος θὰ
γυρίζω
ἴσως καὶ κάποιος φέρῃ μου κανάτα καὶ
κάρβέλι.

Καὶ στὰ παλάτια θὰ 'φτανα τοῦ θείου τοῦ
Ὀδυσσεά,
τῆς Πηνελόπης τῆς καλῆς νὰ δώσω τὰ
μαντάτα·

ἐκεῖ καὶ τοὺς ἀγέρωχους θένα 'σμιγα
μνηστήρες,
καὶ δεῖπνο ἀπὸ τ' ἀμέτρητα θὰ μοῦ 'διναν
καλά τους,

- αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ἄσσοι
ἐθέλοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ
ἄκουσον·
Ἑρμείαιο ἔκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε
πάντων
320 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος
ὀπάξει,
δρηστοσύνη οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτῶς
ἄλλος,
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διά τε ξύλα δανὰ
κεάσσαι,
δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ
οἰνοχοῆσαι,
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι
χέρηες."
325 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Εὐμαιε
συβῶτα·
"ὦ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο
νόημα
ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ'
ὀλέσθαι.
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι
ὄμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν
ἵκει.
330 οὐ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες
ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἰμένοι ἠδὲ
χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ
πρόσωπα,
οἷ σφιν ὑποδρώωσιν· εὐξεστοὶ δὲ
τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
335 ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τις τοι ἀνιάται
παρεόντι,
οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων, οἷ μοι
ἕασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύς φίλος
υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα
τίθαι στεκόμουν πρόθυμος σ' ὅτι δουλειὰ
γυρεῦαν,
Ἄκουσ' ἐδῶ καὶ πρόσσεξε τὸ τί σοῦ
συντυχαίνω·
μὲ τοῦ μαντάτορα τοῦ Ἑρμῆ τῆ συνεργεία,
ποῦ σὲ ὄλων
αὐτὸς τὰ ἔργα τῶν θνητῶν χάρη καὶ δόξα
δίνει,
κανέννας νὰ μοῦ παραβγῆ στή μαστοριὰ
δὲν εἶναι,
νὰ καλοανάβω τις φωτιές, ξερὰ νὰ σκίζω
ξύλα,
νὰ καλοψήνω, νὰ κερνώ, τὰ κρέατα νὰ
μοιράζω,
κι ὅσ' ἄλλα στοὺς ἀφεντικούς οἱ δοῦλοι
πάντα φτιάθουν."
Κι ἐσύ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, βαριά
πονώντας τοῦ εἶπες·
"Ἄλλοι, πῶς τέτοιος στοχασμὸς ἦρθε σὸ
νοῦ σου, ὦ ξένη ;
Τέλος κακὸ νὰ σοῦ ῥοθῆ ἐκεῖ γυρεύεις
χωρὶς ἄλλο,
καὶ μὲς στή συντροφιά ζητᾶς νὰ πέσης τῶ
μνηστήρων,
ποῦ τ' ἄχτι τους κι ἡ ἀδιαντροπία στὰ
οὐράνια φτάνει ἀπάνω.
Κι οἱ δοῦλοι ποῦ τοὺς νοιάζονται δὲ
μοιάζουνε μ' ἐσένα,
παρὰ εἶναι νέοι μ' ἀρχοντικὰ φορέματα
ντυμένοι,
μὲ μυρωμένα τὰ μαλλιά μὲ πρόσωπα
πανώρια·
κι ἀπάνω σὲ καλόφτιαστα τραπέζια
ὄλοτριγύρω,
ψωμιὰ καὶ κρέατα ὅσα θές, καὶ τὸ κρασί
περίσσιο.
Μεῖνε μαζί μας, κανενὸς ἐδῶ, μὰ μήτ'
ἐμένα
μήτ' ἄλλονοῦ συντρόφου μου δὲ θένα
δώσης βάρους.
Καὶ σὰ γυρίση ὁ ἀκριβογιὸς τοῦ ἀφέντη
τοῦ Ὀδυσσεά,
τότε θὰ σοῦ φορέση αὐτὸς χλαμύδα καὶ

ἔσσει,
πέμψει δ' ὄππη σε κραδίη θυμός τε
κελεύει."
340 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
"αἶθ' οὕτως, Εὖμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ
γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ
οἴζυος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον
ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ
κῆδε' ἔχουσιν
345 ἀνέρες, ὃν τιν' ἴκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ
ἄλγος.
νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας μεῖναι τέ με
κεῖνον ἄνωγας,
εἶπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος
θείοιο
πατρὸς θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ
γῆραος οὐδῶ,
ἣ που ἔτι ζῶουσιν ὑπ' αὐγᾶς ἡελίοιο,
350 ἣ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης,
ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως
ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὐχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν
μεγάροισιν·
355 ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς οὐδύρεται
οἰχομένοιο
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἣ ἔ
μάλιστα
ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῶ γῆραϊ
θῆκεν.
ἣ δ' ἄχεϊ οὐ παιδὸς ἀπέφθιτο
κυδαλίμοιο,
λευγαλέφω θανάτῳ, ὡς μὴ θάνοι ὅς τις
ἐμοί γε

χιτώνᾳ,
κι ὅπου ἡ καρδιά σου λαχταρεῖ θὰ σὲ
ξεπροβοδήση."
Κι ἀπολογήθηκε ὁ λαμπρός, πολύπαθος
Δυσσέας·
"Ἄμποτε ὅσο σ' ἀγάπησα νὰ σ' ἀγαπάη κι
ὁ Δίας,
ποὺ ἀπ' τῆ βαρεία τοῦ ζήτουλα κακομοιριά
μὲ σώζεις.
Ἔρμος στὰ ξένα σὰ γυρνᾶς, χειρότερο δὲν
εἶναι·
μόνε γιὰ μιὰ παλιοκοιλιά τόσα τραβοῦν οἱ
ἀνθρώποι,
σὰν τοὺς πλακῶνη ἢ ρήμαξη κι ἢ συφορὰ
κι ὁ πόνος.
Καὶ τώρα ποὺ κρατᾶς με ἐσὺ νὰ μείνω ὡς
νὰ ῥθῃ ἐκεῖνος,
ἔλα καὶ πὲς γιὰ τοῦ θεϊκοῦ τοῦ Ὀδυσσέα τῆ
μᾶνα,
καὶ τὸ γονιό, ποὺ ἀφῆκε τον στῶ
γερατειῶν τὶς θύρες,
ἂν εἶναι ἀκόμα ζωντανοί, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου
ἂ βλέπουν,
ἣ ἀπέθαναν καὶ βρίσκονται στοῦ Ἄδη τὰ
κατατόπια."
Κι ὁ πρῶτος τῶ χοιροβοσκῶν
ἀπολογήθη κι εἶπε·
"Μὲ ἀλήθεια καὶ γιὰ δαῦτα ἐγὼ θὰ σοῦ
μιλήσω, ὦ ξένε.
Ὁ Λαέρτης ζῆ, μὰ ἀνέπαυα παρακαλεῖ τὸν
Δία
νὰ τόνε σβῆση ὁ θάνατος στὴν κατοικία
του μέσα.
Μοιρολογάει καὶ δέρνεται γιὰ τὸ χαμένο
γιό του,
καὶ τὴν καλή του σύγκοιτη, καὶ κλαίει τὸ
θάνατό της,
ποὺ τοῦ ἔφερε τὰ γερατεῖα πριχοῦ νὰ ρθῆ ὁ
καιρός του.
Ὁ πόνος τήνε μάρανε τοῦ ἀγαπητοῦ
παιδιοῦ της,
κι ἀπέθανε· ποὺ θάνατος παρόμοιος νὰ
μὴν πάρη

360 ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἶη καὶ φίλα
ἔρδοι.
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά
περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι
καὶ ἐρέσθαι,
οὐνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη
τανυπέπλω,
θυγατέρ' ἰφθίμη, τὴν ὀπλοτάτην τέκε
παίδων·

365 τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ'
ἦσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβην πολυήρατον
ικόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν καὶ
μυρὶ' ἔλοντο,

αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματ'
ἐκείνη

καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ'
ὑποδήματα δοῦσα

370 ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι
μᾶλλον.

νῦν δ' ἦδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλὰ
μοι αὐτῶ

ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ
ἐπιμίμνω·

τῶν ἔφαγόν τ' ἐπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν
ἔδωκα.

ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν
ἀκοῦσαι

375 οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν
ἔμπεσεν οἴκω,

ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες
χατέουσιν

ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα
πυθέσθαι

καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι
φέρεσθαι

ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμῶεσσιν
ἰαίνει."

380 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη

κανένα μας συγκάτοικο καὶ καλοπράχτη
φίλο.

Ἐκείνη ὅσο βρισκότανε, βαρὺ καημὸ κι ἂν
εἶχε,

πάντ' ἀγαποῦσα νὰ ρωτῶ γι' αὐτὴ καὶ νὰ
μαθαίνω,

γιατὶ μ' ἀνάθρεψε μαζί μὲ τὴν καλὴ
Χτιμένη,

τὴ ζουλεμένη κόρη της, τὸ πιὸ στερνὸ παιδί
της·

μαζί μ' αὐτὴ ἀναθράφηκα, καὶ μὲ
τιμοῦσαν ὄχι

πολὺ λιγώτερο ἐκείνης. Κι ἡ ὥρα μας σὰν
ἦρθε,

καὶ γλυκανθοῦσε ἀπάνω μας χαριτωμένη
νιότη,

στὴ Σάμη τήνε στείλανε καὶ μύρια δῶρα
πῆραν.

Κι ἐμένα σὰ μὲ στόλισε μὲ χλαίνα καὶ
χιτῶνα,

καὶ μοῦ 'δωκε ποδήματα στὰ πόδια νὰ
φορέσω,

μ' ἔστειλ' ἐδῶ στὴν ἐξοχή, καὶ πάντα μ'
ἀγαποῦσε.

Ἐκεῖνα τῶρα λείπουνε· μὰ αὐτὸ μοῦ τὸ
ἔργο μνήσκω

ἀκόμα, κι οἱ μακαριστοὶ θεοὶ μοῦ τὸ
βλογᾶνε·

ἔφαγα κι ἦπια ἀπ' ὄλ' αὐτά, καὶ μοίρασα
καὶ σὲ ἄλλους.

Μὰ λόγο ἢ ἔργο τῆς κυρᾶς γλυκὸ πιά δὲν
ἀκοῦμε,

ἀφότου ἐκεῖ στὸ σπίτι της ἢ συφορὰ
κατέβη

μὲ τοὺς ἀπόκοτους αὐτούς. Κι οἱ δούλοι
ἔχουν ἀνάγκη

νὰ τῆς μιλᾶνε τῆς κυρᾶς, νὰ τῆ ρωτᾶνε γιὰ
ὄλα,

νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουνε, νὰ παίρνουνε καὶ
κάτι

μαζί τους ὄξω, ἀπ' τὰ καλὰ ποὺ λαχταρεῖ ἡ
ψυχὴ τους."

Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος τοῦ

πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐών, Εὐμαιε
συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος
ἠδὲ τοκῆων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
κατάλεξον,
ἣ δὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν
εὐρυάγνια,
385 ἣ ἔνι ναιετάασκε πατήρ καὶ πότνια
μήτηρ,
ἣ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἣ παρὰ ἡ
μοναχὸ σέ βρήκανε μὲ πρόβατα καὶ
βουσίην
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ'
ἐπέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὁ δ' ἄξιον
ῶνον ἔδωκε."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης,
ὄρχαμος ἀνδρῶν·
390 "Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ' ἤδη ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ
μεταλλᾶς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε
οἶνον
ἡμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι
μὲν εὐδεῖν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί
σε χρή,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς
ὑπνος.
395 τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς
ἀνώγει,
εὐδέτω ἐξελθῶν· ἅμα δ' ἠοῖ
φαινομένηφι
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορήσιν
ἐπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω
τε
κῆδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα
λευγαλέοισι,
400 μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι
τέρπεται ἀνήρ,
ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθη καὶ πόλλ'
ἐπαληθῆ.

ἀπολογήθη κι εἶπε·
"Ἀλλοίμονο, πόσο μικρὸς, καλὲ
χοιροβοσκέ μου,
ἀπὸ πατρίδα καὶ γονιοὺς στὰ ξένα πῆρες
δρομο.
Μὰ πές μας τώρα ξάστερα καὶ ξήγησέ μου
ἐτοῦτο·
τάχα πλατύδρομη θνητῶν ρημώθη
πολιτεία,
ποὺ μέσα κατοικοῦτανε κι ἡ μάνα σου κι ὁ
κύρης,
βόδια
δύστροποι ἀνθρῶποι, κι ἄξαφνα σὲ ρίξαν
στὸ καράβι,
καὶ σ' ἔφεραν σὲ πούλησαν σ' αὐτοῦ τοῦ
ἀντρὸς τὰ σπίτια;"
Κι ὁ πρῶτος τῶν χοιροβοσκῶν
ἀπάντησέ του κι εἶπε·
"Ξένε, σὰ μὲ ρωτᾶς κι αὐτὰ, καὶ θέλεις νὰ
τὰ μάθης,
σῶπα, ἄκουγε, καὶ γλέντιζε, καὶ πίνε τὸ
κρασί σου
καθούμενος· ἀπέραντες οἱ νύχτες τώρα· κι
ἔχεις
καιρὸ καὶ γιὰ νὰ κοιμηθῆς, καιρὸ καὶ γιὰ ν'
ἀκούγης
καὶ νὰ γλεντᾶς· νὰ κοιμηθῆς δὲν εἶναι
ἀνάγκη ἀκόμα
κι ὁ πολὺς ὑπνος βαρετός. Ὅποιοι τραβάει
ἡ καρδιά του,
ἄς ἔβγη κι ἄς πλαγιάσῃ αὐτός· καὶ σὰ
χαράξῃ ἡ μέρα,
ἄς φάῃ, καὶ τοῦ ἀφεντικοῦ τοὺς χοίρους ἄς
βοσκήσῃ.
Ἐμεῖς μὲς στὴν καλύβα μας ἐδῶ
φαγοποτώντας
γλεντοῦμε τὰ μεγάλα μας ἀνιστορώντας
πάθια
ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου· γλέντι του τοῦ
καταντοῦν οἱ πόνοι
τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔπαθε πολλά, καὶ ποὺ
πολυπλανήθη.

τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ
μεταλλάξ.

"νῆσός τις Συρίη κικλήσκειται, εἴ που
ἀκούεις,

Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαί
ἠελίοιο,

405 οὐ τι περιπληθῆς λίην τόσον, ἀλλ'
ἀγαθὴ μὲν,
εὐβοτος, εὐμηλος, οἰνοπληθῆς,
πολύπυρος.

πεῖνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ
τις ἄλλη

νοῦσος ἐπὶ στυγερῇ πέλεται δειλοῖσι
βροτοῖσιν·

ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ'
ἀνθρώπων,

410 ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδιό Φοῖβος ὁ ἀργυρότοξος κί ἢ Ἄρτεμη μὲ
ξὺν

οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος
κατέπεφνε.

ἔνθα δὺν πόλιες, δίχα δὲ σφισι πάντα
δέδασται·

τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς
ἐμβασίλευε,

Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος
ἀθανάτοισιν.

415 "ἔνθα δὲ Φοῖνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον
ἄνδρες,

τρῶκται, μυρὶ ἄγοντες ἀθύρματα νηϊ
μελαίνῃ.

ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοῖνισσ' ἐνὶ
οἴκῳ,

καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα
ιδυῖα·

τὴν δ' ἄρα Φοῖνικες πολυπαίπαλοι
ἠπερόπευον.

420 πλυνούση τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ
νηϊ

εὐνῇ καὶ φιλότῃ, τὰ τε φρένας
ἠπεροπεύει

θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἦ κ' εὐεργὸς
ἔησιν.

εἰρώτα δὴ ἔπειτα τίς εἶη καὶ πόθεν

Καὶ τώρα τοῦτο θὰ σοῦ πῶ πού μὲ ρωτᾷς
νὰ μάθῃς.

Νησί 'ναι, ἂν τό 'χης ἀκουστά, Συρία τ'
ὄνομά του,
ἀπὸ τὴν Ὀρτυγία, ψηλά, πού 'ναι οἱ τροπέες
τοῦ ἡλίου·

κόσμο δὲν ἔχει καὶ πολὺ, μὰ καρπερὸ καὶ
πλούσιο
σὲ πρόβατα καὶ σὲ βοσκές, σὲ ἀμπέλια καὶ
σιτάρι.

Ἡ πεῖνα ἐκεῖ δὲν ἔρχεται, μήτ' ἄλλη μαύρη
ἀρρώστια

δὲν πέφτει τοὺς κακόμοιρους ἀνθρώπους
νὰ θερίζῃ·

παρὰ στὴν πολιτεία τους οἱ ἀνθρώποι σὰ
γεράσουν,

410 ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδιό Φοῖβος ὁ ἀργυρότοξος κί ἢ Ἄρτεμη μὲ
σαῖτες

ἀνέπונες πηγαίνουνε καὶ τοὺς
γλυκοκοιμίζουν.

Δυὸ πολιτεῖες εἶν' ἐκεῖ, καὶ τὰ 'χουν
μοιρασμένα·

ἓνα γνωρίζουν βασιλιά, τὸν κύρη μου κί οἱ
δυὸ τους,

ἄντρα θεόμοιαστο πολὺ, τὸ Χτήσιο τοῦ
Ὀρμένου.

Κί ἤρθανε τότες Φοῖνικες
θαλασσοξακουσμένοι,

ἀρπάχτες, καὶ μ' ἀρίθμητα στολίδια στὸ
καράβι.

Εἶχε ὁ γονιὸς μου Φοῖνισσα στὸ σπίτι του
γυναίκα,

ὠρία καὶ μεγαλόκορμη, σ' ἔργα λαμπρὰ
τεχνίτρα·

αὐτὴ τήνε ξελόγιασαν οἱ Φοῖνικες οἱ
πλάνοι,

καὶ καθὼς ἔπλενε σιμὰ στὸ μελανὸ
καράβι,

κάποιος τὴν πρωταγκάλιασε καὶ τὸ φιλὶ
τῆς πῆρε,

πού τὴ γυναίκα ξεπλανάει ὅσο καλὴ κί ἂν
εἶναι.

Καὶ τήνε ρώταγε ὕστερα ποιά νὰ 'ταν κί

- ἔλθοι
 ἢ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν
 ὑψερεφές δῶ
 425 "ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὐχομαι
 εἶναι,
 κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν
 ἀφνειοῖο·
 ἀλλὰ μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληϊστορες
 ἄνδρες
 ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ τε
 δεῦρ' ἀγαγόντες
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον
 ὦνον ἔδωκε."
 "τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς
 ἐμίσητο λάθρη·
 430 ἢ ῥά κε νῦν πάλιν αὐτίς ἄμ' ἡμῖν
 οἴκαδ' ἔποιο,
 ὄφρα ἴδη πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφές
 δῶ
 αὐτούς τ' ; ἢ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ
 καλέονται·
 "τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ
 ἀμείβετο μύθῳ·
 435 ἔϊη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε,
 ναῦται,
 ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οἴκαδ'
 ἀπάξειν·
 "ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον
 ὡς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε
 τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὐτίς μετέειπε γυνὴ καὶ
 ἀμείβετο μύθῳ·
 440 "σιγῇ νῦν, μή τις με προσαυδάτω
 ἐπέεσσιν
 ὑμετέρων ἐτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν
 ἀγυιῇ,
 ἢ που ἐπὶ κρήνῃ· μή τις ποτὶ δῶμα
 γέροντι
 ἐλθὼν ἐξείπη, ὁ δ' οἰσάμενος καταδήσῃ καὶ
 νιώσῃ, καὶ σὲ φοβερὰ μέσα δεσμὰ μὲ
 δεσμῶ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ'
 ἐπιφράσσειτ' ὄλεθρον.
- ἀποποῦθε·
 κι ἐκείνη ἀμέσως τοῦ 'δειξε τὸν πύργο τοῦ
 γονιοῦ μου·
 "Ἄπ' τὴν πολύχαλκη ἔρχουμαι Σιδῶνα, κι
 εἶμαι κόρη
 τοῦ Ἀρύβαντα, ποὺ ὁ πύργος του βιὸς
 ἦτανε γεμάτος·
 μὰ ἐμένα κλέφτες Ταφίνοὶ μὲ βρῆκαν καὶ
 μ' ἀρπάξαν
 ἐρχάμενη ἀπ' τὴν ἐξοχή, καὶ πέρα ἐκεῖ μὲ
 φέραν,
 στοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τ' ἀρχοντικό, κι
 ἀγόρασέ με ἐκεῖνος."
 Κι ὁ ἀντρας ποὺ τῆς ἔδωσε κρυφὸ φιλὶ
 τῆς κρένει·
 "Δὲν ἔρχεσαι στὸν τόπο σου μαζί μας τώρα
 πίσω,
 νὰ ξαναδῆς τὸ σπίτι σου, τὸν κύρη, τὴ
 μανούλα ;
 τί ζοῦν ἀκόμα, καὶ μὲ βιὸς πολὺ τοὺς
 λογαριάζουν. "
 Κι ἐκείνη τότες μίλησε κι ἀπάντησε του
 κι εἶπε·
 "Κι αὐτὸ θὰ γίνῃ ἂ δέχεστε νὰ μ'
 ὀρκιστῆτε, ὦ ναῦτες,
 πῶς ἄβλαβη στὸν τόπο μου πίσω θενὰ μὲ
 πᾶτε. "
 Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι ὀρκίστηκαν καθὼς
 ζητοῦσε ἐκείνη.
 Κι οἱ ναῦτες σὰν ἀμώσανε καὶ τέλειωσαν
 τὸν ὄρκο,
 πάλε τοὺς ξαναμίλησε καὶ τοὺς ξανάειπε
 ἐκείνη·
 "Σωπᾶτε τώρα· καὶ κανεὶς ἀπ' ὅλους
 τοὺς συντρόφους
 ἄς μὴ μιλάῃ σὰ μ' ἀπαντᾷ στὸ δρόμο ἢ
 καὶ στὴ βρύση,
 μὴν πάη κανένας καὶ τὰ πῆ τοῦ γέρου στοῦ
 παλάτι,
 ἐλθὼν ἐξείπη, ὁ δ' οἰσάμενος καταδήσῃ καὶ
 νιώσῃ, καὶ σὲ φοβερὰ μέσα δεσμὰ μὲ
 ρίξῃ,
 φέρῃ ξολοθρεμὸ κι ἐσᾶς· μόνε στὸ νοῦ
 φυλᾶτε

- 445 ἄλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' τὸ μυστικό, καὶ γλήγορα ψουνίστε τὴν
ὦνον ὀδαίων. πρᾶματεια·
ἄλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο καὶ σὰ γεμίση βιὸς πολὺ τὸ μελανὸ καράβι,
γένηται, στὸν πύργου ἄς μοῦ 'ρθη μῆνυμα, κι ἐγὼ
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' σᾶς φέρνω τότες
ικέσθω· κι ἀπὸ χρυσάφι ὅσο μπορεῖ στὰ χέρια μου
οἶσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος νὰ πέση.
ἔλθη· Μὰ κι ἄλλο θὰ σᾶς πλέρωνα μὲ τὴν καρδιά
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν μου ναῦλο.
- 450 παιῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆρος ἐνὶ μεγάροις Ἐγὼ 'χω τοῦ ἀρχοντόπουλου τὴν ἔννοια
ἀτιτάλλω, στὸ παλάτι·
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα ξυπνὸ παιδάκι, πού ὅπου βγῶ κι αὐτὸ μαζί
θύραζε· μου τρέχει
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὁ δ' ὑμῖν ἄ σᾶς τὸ φέρω, ἀρίθμητα θένα σᾶς δώση
μυρίον ὦνον κέρδη,
ἄλφοι, ὅπη περάσητε κατ' ἄλλοθρόους ὅπου τὸ πᾶτε, ἀνάμεσα σὲ ἀλλόγλωσσους
ἀνθρώπους." ἀνθρώπους. "
- "ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἶπουσ' ἀπέβη πρὸς Σὰν εἶπε αὐτὰ, ξεκίνησε πρὸς τὰ
δῶματα καλά, λαμπρὰ παλάτια.
- 455 οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὐθι Ὅλο τὸ χρόνο μείνανε στὰ μέρη μας
μένοντες ἐκεῖνοι,
ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν μὲ βιὸς πολὺ γεμίζοντας τὸ βαθουλὸ
ἐμπολόωντο. καράβι.
ἄλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι Μὰ σὰν τὸ καλοφόρτωσαν κι ἦταν καιρὸς
νέεσθαι, νὰ σύρουν,
καὶ τότε ἄρ' ἀγγελον ἤκαν, ὃς στείλανε τότες μῆνυσαν τῆς ὁμορφῆς
ἀγγείλειε γυναικί. γυναικάς.
ἦλυθ' ἀνὴρ πολυῖδρις ἐμοῦ πρὸς Κι ἦρθε ἄνθρωπος πολύξερος στὸν πύργου
δῶματα πατρὸς τοῦ γονιοῦ μου,
460 χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' πὺν εἶχε ἀλυσίδα μάλαμα πλεκτὴ μὲ
ἠλέκτροισιν ἔεργο. κεχριμπάρι,
τόν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ κι ἡ μάνα ἢ πολυσέβαστη κι οἱ παρακόρες
πότνια μήτηρ ὅλες
χερσίν τ' ἀμφαφόωντο καὶ τὴν ἔψαχναν τὴν κοίταζαν ζητώντας ν'
ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶντο, ἀγοράσουν.
ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε Τῆς κρυφογενέφει τότε αὐτὸς καὶ φεύγει
σιωπῇ. στὸ καράβι,
ἦ τοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα Ἀπὸ τὸ χέρι παίρνει με κι ὄξω μὲ βγάζει
βεβήκει, ἐκεῖνη,
465 ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλουῖσα δόμων ἐξῆγε καὶ βρῖσκει μὲς στὸ πρόσπιτο ποτήρια καὶ
θύραζε. τραπέζια,
εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπα ἠδὲ τί ἐκεῖ σὰν καλοφάγανε τοῦ γέρου

τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μευ πατέρ' ἄμφεπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν,
ἢ δ' αἶψα τρί' ἄλεια κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ

470 ἔκφευρον· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν
ἀεσιφροσύνησι.
δύσετό τ' ἥλιος, σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὄκα τρεχάτοι κατεβήκαμε στὸν ὄμορφο κιόντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
475 νῶ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
ἔξῃμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
ἀντλῶ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κῆξ.

480 καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·

τοὺς δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσι."

485 τὸν δ' αὖ διογενῆς Ὀδυσσεὺς ἡμείβετο μύθῳ·
"Εὖμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας

καλεσμένοι,
κινήσανε στὴ συντυχιά τοῦ δήμου νὰ καθίσουν.
Παίρνει καὶ κρύβει γλήγορα στὸν κόρφο τρία ποτήρια,

καὶ βγαίνει· ἀστόχαστα κι ἐγὼ κατόπι ἀκολουθοῦσα.
Κι ὁ ἥλιος σὰ βασίλευε κι ἀπόσκιωναν οἱ δρόμοι,
λιμιώνα,
πὺρ τὸ γοργὸ περίμενε καράβι τῶ Φοινίκων.

Μᾶς πήρανε καὶ μπήκανε καὶ τράβηξαν πελάγου,
καὶ πρῦμο ἔστελν' ἄνεμο τοῦ Κρόνου ὁ γιὸς ὁ Δίας.
Ἐξάμερο ἀρμενίζαμε νύχτα καὶ μέρα τὸ ἴδιο,
μὰ ὅταν ὁ Δίας ἔφερε τὴν ἔβδομη τὴ μέρα, μιὰ σαῖτιά τῆς Ἄρτεμις βαραίνει τὴ γυναῖκα,
κι αὐτὴ βροντώντας ἔπεσε στοῦ καραβιοῦ τ' ἀμπάρι,

καθὼς μέσα στὴ θάλασσα βουτάει τὸ βουτηστάρι.
Τὴ ρίξανε ξεφάντωμα στὶς φῶκες καὶ στὰ ψάρια,
καὶ μοναχός μου ἀπόμεινα μὲ τὴν καρδιά θλιμμένη.

Στὸ Θιάκι ἐδῶ τοὺς ἔφεραν οἱ θάλασσες κι οἱ ἀνέμοι,
καὶ μὲ τὰ πλούτια πὺρ ὄριζε μ' ἀγόρασε ὁ Λαέρτης.
Ἔτσι τὰ μάτια μου τὴ γῆς αὐτὴ πρωτογνωρίσαν."

Καὶ τότε ὁ διογέννητος τοῦ ἀπάντησε Ὀδυσσεάας·
"Πολὺ βαθιὰ τὴν ἄγγιξες, ὦ φίλε, τὴν καρδιά μου,

ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθεις
ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἦ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ
ἔσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο
πολλὰ μογήσας
490 ἠπίου, ὃς δὴ τοι παρέχει βρωσίν τε
πόσιν τε
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ
ἐγὼ γε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος
ἐνθάδ' ἰκάνω."
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον,
ἀλλὰ μίνυνθα·
495 αἶψα γὰρ Ἡὼς ἦλθεν εὐθρονος. οἱ δ'
ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἰστία, κὰδ δ'
ἔλον ἰστὸν
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον
προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνάς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι'
ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι
θαλάσσης,
500 δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε
αἶθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο ὁ
μύθων·
"ὕμεις μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα
μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ
βοτῆρας·
505 ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα
κάτειμι.
ἠῶθεν δὲ κεν ὕμμιν ὀδοιπόριον
παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου

ἓνα πρὸς ἓνα λέγοντας τὰ πάθια τῆς
ψυχῆς σου.
Ὅμως μαζί με τὸ κακὸ σοῦ 'δωκ' ἐσένα ὁ
Δίας
καὶ τὸ καλό· πολλά 'παθεις, μὰ νά, πού
βρῆκες ἄντρα
καλό, πού πρόθυμα νὰ τρῶς σοῦ δίνει καὶ
νὰ πίνης,
καὶ καλοζῆς· μὰ ἐγὼ πολλές μὲς στὰ
πλανέματά μου
χῶρες ἀνθρώπων πέρασα, καὶ τώρα ἐδῶ
ξεπέφτω."
Τέτοια μιλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
ἀνάμεσο τους,
κι ὕστερα πλάγιασαν· πολὺ δὲ μείναν
πλαγιασμένοι,
τὶ γλήγορα γλυκόφεξε ἡ χρυσόθρονη ἡ
Αὐγούλα.
Ὡς τόσο τοῦ Τηλέμαχου στ' ἀκρόγιαλο οἱ
συντρόφοι
γοργὰ ξελῦναν τὰ σκοινιά καὶ βγάζαν τὸ
κατάρτι,
καὶ στ' ἄραγμα σὰ φέρανε μὲ τὰ κουπιά τὸ
πλοῖο,
φουντάρανε τὴν ἄγκουρα, καὶ δέσαν τὶς
πρυμάτσες.
Κατόπι βγῆκαν κι ἴδιοι τους στῆς
θάλασσας τὴν ἄκρη,
φαῖ τοιμάσαν κι ἔσμιξαν τὸ φλογερὸ κρασί
τους.
Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιωτὸ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τους,
ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος μ' αὐτὰ τὰ λόγια
ἀρχίζει·
" Τώρα στὴ χώρα φέρτε ἐσεῖς τὸ μαῦρο
μας καράβι,
κι ἐγὼ πρὸς τὰ χωράφια μου καὶ τοὺς
βοσκούς πηγαίνω,
καὶ σὰν τὰ δῶ τὰ κτήματα, στὴ χώρα θὰ
κατέβω
τὸ βράδυ· στὸ ξημέρωμα γιὰ πλερωμὴ θὰ
στρώσω
τραπέζι μὲ γλυκὸ κρασί, μὲ κρέατα

ἡδυπότιο."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος
θεοειδής·
"πῆ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ
δώμαθ' ἴκωμαι
510 ἀνδρῶν οἱ κραναήν Ἰθάκην κάτα
κοιρανέουσιν;
ἧ ἰθύς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;"
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγώ γε καὶ
ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ
σοὶ αὐτῶ
515 χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγώ μὲν ἀπέσσομαι,
οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστήρσ'
ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωῖῳ ἴστον
ύφαίνει.
ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὄν
κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος
ἀγλαὸν υἱόν,
520 τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι·
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνήρ μεμονέν
τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος
γέρας ἔξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος,
αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν
ἦμαρ."
525 ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς
ὄρνις,
κίρκος, Απόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν
δὲ πόδεσσι
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ
χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ
Τηλεμάχοιο.

περίσσια."
Καὶ τότες ὁ θεόμοιαστος Θεοκλύμενος
τοῦ κρένει·
"Καὶ ποῦ νὰ πάω, ᾧ γιέ μου, ἐγώ; σὲ τίνος
νὰ ῥθω σπίτι
ἀπ' ὄσους ἄντρες κυβερνοῦν τὸ πετρωτὸ τὸ
Θιάκι;
Ἥ λές νὰ πάω στὴ μάνα σου καὶ στὸ
παλάτι σου ἴσια;"
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη κι
εἶπε·
"Σ' ἄλλους καιροὺς στὸν πύργο μας θὰ σὲ
καλοῦσα νὰ ῥθῃς·
δὲν ἀψηφοῦν τὸν ξένο ἐκεῖ· μὰ γιὰ κακό
σου θὰ ἔναι,
τι ἐγώ θὰ λείπω, καὶ νὰ δῆς τὴ μάνα δὲ θὰ
μπόρρεις·
στὸν πύργο ἐκείνη τοὺς γαμπροὺς συχνὰ
δὲν ἀντικρῦζει,
μόνε στ' ἀνώγι κάθεται καὶ τὸ πανὶ της
φαίνει.
Σὲ κάποιον ἄλλον θὰ σοῦ πῶ νὰ πᾶς, κι
ἐτοῦτος εἶναι
ὁ Εὐρύμαχος, ὁ ὠραῖος γιὸς τοῦ φρόνιμου
Πολύβου,
520 πού σὰ θεὸ τότε θωροῦν ὅλοι στὸ Θιάκι
μέσα·
πρῶτος τους εἶναι, καὶ ζητάει μὲ περισσὴ
λαχτάρα
νὰ πάρῃ καὶ τὴ μάνα μου καὶ τοῦ γονιοῦ
τις δόξες.
Μὰ αὐτὰ μονάχα ὁ κάτοικος τοῦ Ὀλύμπου,
ὁ Δίας, τὰ ξέρει,
ἂν θὰ τοὺς φέρῃ τὴν κακὴ τὴ μέρα πρὶν τὸ
γάμο."
Τέτοια καθὼς τοῦ μίλησε, πετάει πουλὶ
δεξιά του,
τοῦ Απόλλωνα μαντάτορας γοργόφτερος
πετρίτης·
εἶχε ἀγριοπεριότερο στὰ νύχια καὶ
μαδοῦσε,
κι ἀνάμεσα Τηλέμαχου καὶ καραβιοῦ
σκορποῦσε

- τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι φτερά. Κι ὁ Θεοκλύμενος τὸν πῆρε ἀπὸ
 καλέσσας τοὺς ἄλλους
 530 ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' μακροῖα, τὸ χέρι τοῦ 'σφιξε, καὶ μίλησε του
 ὀνόμαζε· κι εἶπε·
 "Τηλέμαχ', οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο "Ἀπὸ θεοῦ 'ναι τὸ πουλί, Τηλέμαχε, πού
 δεξιὸς ὄρνις φάνη
 ἔγνω γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν δεξιά σου· τό εἶδα, κι ἐνίωσα πῶς μαντικὸ
 ἐόντα. πουλί 'ναι.
 ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος Βασιλικώτερη γενιὰ δὲν ἔχει ἀπ' τῆ δική
 βασιλεύτερον ἄλλο σας
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ τὸ Θιάκι, καὶ μεγάλοι ἐσεῖς θὰ ζητε ἐδῶ
 αἰεὶ." γιὰ πάντα."
- 535 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη
 ἀντίον ἠῦδα· κι εἶπε·
 "αἰ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον "Μακάρι αὐτὸς ὁ λόγος σου νὰ βγῆ, καλέ
 εἶη· μου ξένε·
 τῷ κε τάχα γνοιῆς φιλότητά τε πολλὰ ἀγάπες καὶ χαρίσματα πολλὰ θὰ σοῦ 'χα
 τε δῶρα, τότες,
 ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἂν τίς σε συναντόμενος πού ὅλοι ἐδῶ θὰ σ' ἔβλεπαν καὶ θὰ σὲ
 μακαρίζοι." μακαρίζαν."
- ἧ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν Καὶ στὸν πιστό του σύντροφο τὸν
 ἐταῖρον Πείραιο τότες εἶπε·
 540 "Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ "Γιὲ τοῦ Κλυτίου, πού ἀπ' τὰ παιδιά πού μ'
 ἄλλα μάλιστα ἐφέραν στήν Πύλο, πού ἀπὸ πολὺν πρὸ θυμα τὰ λόγια μου
 πείθη ἐμῶν ἐτάρων, οἱ μοι Πύλον εἰς ἐσὺ πολὺν ἀγρικουῖσες,
 ἄμ' ἔποντο· καὶ τώρα τοῦτον πάρε μου στὸ σπίτι σου
 καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι καὶ τὸν ξένο,
 σοῖσιν καὶ φίλευε καὶ τίμα τον ὀλόψυχα ὥσπου νὰ
 ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν καὶ ῥθῶ."
- τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον Κι ὁ ξακουστὸς κονταριστῆς ὁ Πείραιος
 ἠῦδα· τοῦ ἀπαντοῦσε·
 545 "Τηλέμαχ', εἰ γὰρ κεν σὺ πολὺν χρόνον "Κι ἂν ἐμνησκες πολὺν καιρὸ, Τηλέμαχε,
 ἐνθάδε μίμνοι, ἐδῶ πέρα, καλὰ τὸν ξένο θὰ δεχτῶ, καὶ θὰ 'χη τὸ ὅ,τι
 τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθῆ ἔσται." ὀρίζει."
- ὡς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' Καὶ στὸ καράβι ἀνέβηκε, καὶ φώναξε
 ἐταῖρους τοὺς ἄλλους
 αὐτούς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια νὰ λύσουν τὰ πρυμόσκοινα καὶ ν' ἀνεβούν
 λῦσαι. κι ἐκεῖνοι.
 οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι Καὶ μπῆκαν καὶ καθίσανε στοῦ καραβιοῦ
 καθίζον. στοὺς πάγκους.
 550 Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο Καὶ φόρεσε ὁ Τηλέμαχος τὰ σάνταλα τὰ

καλὰ πέδιλα,
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον
ὄξει χαλκῶ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι'
ἔλυσαν.

οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς
ἐκέλευσε

Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος
θεΐοιο·

555 τὸν δ' ὤκα προβιβάντα πόδες φέρον,
ὄφρ' ἴκετ' αὐλήν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρῖαι, ἦσι
συβώτης
ἔσθλος ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἦπια
εἰδώς,

ῥαῖα,
καὶ πῆρε ἀπὸ τὸ κάσαρο βασταγερὸ
κοντᾶρι

μὲ μύτη χάλκινη· κι αὐτοὶ ξελῦσαν τὶς
πρυμάτσες·

κινῆσαν καὶ τραβούσανε κατὰ τὴ χώρα
τότες,

καθὼς τοὺς εἶπε ὁ ἀκριβογιὸς τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά.

Κι αὐτὸς γοργὰ περπάτηξε ὥσπου ἦρθε
στὴν αὐλή του,

πὺν ἦτανε χοῖροι ἀρίθμητοι δικοὶ του, καὶ
σιμά τους

ξενύχταε ὁ χοιροβοσκὸς πὺν ἀγάπαε τοὺς
ἀφέντες.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία π

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσεύς.

τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος
ύφορβὸς
ἐντύνοντο ἄριστον ἄμ' ἠοῖ, κηαμένω
πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἄμ' ἀγρομένοισι
σύεσσι·
Τηλέμαχον δὲ περισσαινὸν κύνες
ύλακόμωροι,
5 οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος
Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περὶ τε κτύπος
ἦλθε ποδοῖν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιὸν ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"Εὐμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται
ἐνθάδ' ἑταῖρος
ἦ καὶ γνῶριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ
ύλάουσιν,
10 ἀλλὰ περισσαινουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ
δοῦπον ἀκούω."
οὐ πῶ πάν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος
υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφῶν δ'
ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς
ἐπονεῖτο,
κιρνας αἶθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν
ἄνακτος,
15 κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω
φάεα καλὰ
χειράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δὲ οἱ
ἔκπεσε δάκρυ.
ὥς δὲ πατήρ ὄν παιῖδα φίλα φρονέων

Καὶ στὸ καλύβι ὁ πάγκαλος βοσκὸς μὲ τὸ
Δυσσέα,
ἀνάψαν τὴν αὐγὴ φωτιὰ καὶ τὸ φαῖ
τοιμάζαν,
καὶ στείλαν ὄξω τοὺς πιστοὺς μαζὶ μὲ τὰ
κοπάδια.
Κι οἱ σκύλοι στὸν Τηλέμαχο ποὺ ἐρχόταν,
τὴν οὐρὰ τους
σαλεῦαν καὶ δὲ γαύγιζαν· τοὺς νιώθει ὁ
Ὀδυσσεύς,
ἀκούει τὸ ποδοβολητό, καὶ λέει εὐτὺς τοῦ
γέρου·

"Κάποιος ἐδῶ θὰ σοῦ ὀρχεται, καλέ μου,
σύντροφός σου,
ἦ κι ἄλλος γνῶριμος, ἀφοῦ δὲν ἀλυχτοῦνε
οἱ σκύλοι,
μόν' ὄλο σειοῦνε τὴν οὐρὰ· καὶ πόδια
ἀνθρώπου ἀκούγω."

Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, κι ὁ ἀκριβογιός
του φάνη,
καὶ στάθηκε στὰ ξώθυρα· ξαφνίζεται ὁ
γερούλης,
ἀναπηδάει, καὶ τοῦ ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια οἱ
κουῖπες,
ποὺ τὸ φλογάτο μέσα τους καλόσμιγε
κρασί του·
κι ἔτρεξε, βρέθηκε ὀμπροστὰ στὸν ἀκριβὸ
του ἀφέντη,
τοῦ φίλησε τὴν κεφαλὴ, τὰ δυὸ λαμπρὰ
του μάτια,
τὰ δυὸ του χέρια, κι ἔχυσε δάκρυο
μαργαριτάρι.
Καὶ σὰν ποὺ τρυφερόκαρδος γονιὸς παιδί

ἀγαπάζῃ
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ
ἐνιαυτῷ,
μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα
πολλὰ μογήσῃ,
20 ὥς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα διὸς
ύφορβὸς
πάντα κύσεν περιφύς, ὡς ἐκ θανάτοιο
φυγόντα·
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ
σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχεο νηϊ
Πύλονδε.
25 ἄλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος,
ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν
ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι
οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὡς γάρ νύ τοι εὐάδε
θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν αἰδέηλον
ὄμιλον."
30 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ηὔδα·
"ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σέθεν δ' ἔνεκ'
ἐνθάδ' ἰκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον
ἀκούσω,
ἦ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ
τις ἦδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσεύς δέ
που εὐνή
35 χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κείται
ἔχουσα."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης,
ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"καὶ λίην κείνη γε μένει τετληῶτι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ
χεοῦσα."

ἀγκαλιάζει,
σὰν ἔρχετ' ἀπ' τᾶ μακρινά, πού ἔλειπε
χρόνους δέκα,
κι ἦταν στερνὸ καὶ μοναχό, καὶ τοῦ 'καιγε
τὰ σπλάχνα,
ἔτσι ὁ καλὸς χοιροβοσκὸς τὸ θεόμοιαστό
του ἀφέντη
στὴν ἀγκαλιά του σφίγγοντας, γλυκὰ τόνε
φιλοῦσε,
τὸ χάρο σὰ νὰ ξέφυγε, καὶ τοῦ 'λεγε
θρηνώντας·
"Τηλέμαχε, γλυκό μου φῶς, ἦρθες, κι
ἐγὼ δὲ θάρρουν
πῶς θὰ σὲ δῶ, σὰν κίνησες στὴν Πύλο μὲ
καράβι.
Ἔμπα, παιδάκι μου ἀκριβό, νὰ σὲ χαρῆ ἡ
ψυχὴ μου,
θωρώντας σε ἀπ' τὰ μακρινὰ κοντά μας
νιοφερμένο·
τί στὴν ξοχὴ δὲν ἔρχεσαι συχνὰ καὶ στοὺς
βοσκούς σου,
μόνε στή χώρα κάθεσαι, κι αὐτὸ ποθεῖ ἡ
καρδιά σου,
νὰ βλέπης πάντα τοὺς κακοὺς μνηστήρες
μαζεμένους."
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησε
του κι εἶπε·
"Μετὰ χαρᾶς, κυρούλη μου, γιὰ σένα ἦρθα
δῶ πέρα,
νὰ δῶ σε μὲ τὰ μάτια μου, τὸ τί θὰ πῆς ν'
ἀκούσω,
στὸν πύργο ἂ μνήσκη ἡ μάνα μου, ἦ
κάποιος ἂν τὴν πῆρε
ἀπ' τοὺς ἠρώους, κι ἔμεινε τοῦ Ὀδυσσεῆ ἡ
κλίνη
ἔρμη ἀπὸ στρώματα μαθὲς καὶ
καταραχνιασμένη."
Κι ὁ πρῶτος τῷ χοιροβοσκῶν τοῦ
λάλησε καὶ τοῦ εἶπε·
"Κάθεται ἀκόμα ἡ μάνα σου μ' ἀπομονὴ
περίσσια
μὲς στ' ἀψηλὰ παλάτια σου, πού μαῦρα
μερονύχτια

40 ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον
ἔγχος·
αὐτὰρ ὃ γ' εἴσω ἵεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον
οὐδόν.
τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντι πατήρ ὑπόειξεν
Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρήτυε
φώνησέν τε·
"ἦσ', ὦ ξεῖν' ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι
δήομεν ἔδρην
45 σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνήρ ὄς
καταθήσει."
ὡς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο·
τῷ δὲ συβώτης.
χεῦεν ὑπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας
ὑπερθεν·
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος
υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε
συβώτης
50 ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον
ἔδοντες,
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν
κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιθδέα
οἶνον·
αὐτὸς δ' ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσῆος θεῖοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἑτοῖμα προκείμενα
χειῖρας ἱαλλον.
55 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον
ὑφορβόν·
"ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὄδ' ἵκετο; πῶς
δέ ἐ ναῦται
ἦγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι
εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί ἐ πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ'
ἰκέσθαι."
60 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη,

ἔρχονται πάντα καὶ περνοῦν, κι αὐτὴ ὄλο
χύνει δάκρυα."

Καὶ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι του τὸ χάλκινο
κοντάρι·
καὶ μπῆκε αὐτὸς καὶ πέρασε τὸ πέτρινο
κατώφλι.

Τότ' ὁ Δυσσέας σηκώνεται, τὸ κάθισμά του
δίνει,

μὰ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἄφηνε, καὶ τοῦ εἶπε·
"Κάθου, ὦ ξέने,

μέσα στὸ σπῖτι μας ἐμεῖς θὰ βροῦμε κι
ἄλλον τόπο,

κι ἐδῶ 'ναι κείνος πού μπορεῖ νὰ μᾶς τὸν
προμηθέψη."

Εἶπε· καὶ ξαναγύρισε καὶ κάθισε ὁ
Δυσσέας.

Καὶ στρώνει ὁ Εὐμαιὸς κλωνιά, ρίχτει
προβιὰ ἀποπάνω,

κι ἐκεῖ ὁ ἀγαπημένος γιὸς τοῦ Ὀδυσσέα
καθίζει.

Τότες πινάκια κρέατα ψητὰ τοὺς
παραθέτει

ὁ Εὐμαιὸς ὁ χοιροβοσκός, πού ἀποβραδὶς
τοῦ μείναν.

Καὶ βιαστικὰ σὰ σώριασε ψωμί μὲς στὰ
πανέρια,

καὶ γλυκουλὸ καλόσμιξε κρασί μὲς στὸ
καρδάρι,

πῆγε κι ἀγνάντια κάθισε τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσέα.

Τὰ χέρια τότες ἄπλωναν στὰ φαγητὰ
ὀμπροστά τους.

Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιοτὸ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τους,

τοῦ ἄξιου μίλησε βοσκοῦ ὁ Τηλέμαχος, καὶ
τοῦ εἶπε·

"Κυρούλη, πούθενε ἔρχεται δωπέρα
αὐτὸς ὁ ξένος;

οἱ ναῦτες πῶς τὸν φέρανε στὸ Θιάκι; ποιοὶ
παινιένται

πὼς εἶναι; τί θαρρῶ πεζὸς ἐδῶ δὲ μᾶς
ὀρίζει."

Κι ἐσύ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ

Εὐμαιε συβῶτα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ'
ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχεται
εὐρειάων,
φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα
δινηθῆναι
πλαζόμενος· ὥς γὰρ οἱ ἐπέκλωσεν τά
γε δαίμων.

65 νῦν αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς
ἀποδρᾶς
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι
ἐγγυαλίξω·
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἰκέτης δέ τοι
εὐχεται εἶναι."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠῦδα·

"Εὐμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγῆς
ἔειπες·

70 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν
ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πῶ χερσὶ
πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος
χαλεπήνη·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ
μερμηρίζει,
ἦ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένη καὶ δῶμα
κομίζη,

75 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε
φῆμιν,
ἦ ἤδη ἄμ' ἔπηται Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
μῆνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ
πλεῖστα πόρησιν.
ἀλλ' ἦ τοὶ τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἴκετο
δῶμα,
ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἴματα
καλά,

80 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ
πέδιλα,
πέμψω δ' ὄππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε
κελεύει.

ἀπολογήθης κι εἶπες·

"Τὴν πᾶσα ἀλήθεια, τέκνο μου, θ' ἀκούσης
ἀπὸ μένα·

ἀπ' τὴν πλατύχωρη κρατάει ἡ φύτρα του
τὴν Κρήτη,
καὶ λέει πῶς σὲ πολλές θνητῶν
πλανήθηκε αὐτὸς χῶρες
γυρνώντας· ἔτσι ἡ μοῖρα του τὸ θέλησε·
καὶ τώρα

ἀπὸ καράβι Θεσπρωτῶν πάλε ἔφυγε, καὶ
φάνη
μὲς στὸ καλύβι μου· κι ἐγὼ τὸν παραδίνω
ἐσένα.
Πρᾶξε ὅπως βούλεσαι καὶ θές· ἰκέτη σου
τὸν ἔχεις."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·

"Ἄλλοις, καὶ τί καρδιόπονο μοῦ φέρνει
αὐτὸς σου ὁ λόγος·

καὶ πῶς νὰ τὸν ἀποδεχτῶ τὸν ξένο ἐγὼ στὸ
σπίτι,

ποὺ νέος ὄντας δύναμη στὸ χέρι μου δὲ
νιώθω,

μπρὸς σ' ἄντρα νὰ διαφεντευτῶ ποὺ θὰ μὲ
βρίσῃ πρῶτος·

τῆς μάνας πάλε, μέσα της ὁ νοῦς της
ἀναδεύει,

τάχα τὴν κλίνη νὰ ντραπῆ τοῦ ἀντρός της
καὶ τὸν κόσμο,

κι ἔτσι μαζί μου μνήσκοντας νὰ κυβερνάη
τὸ σπίτι,

γιά ἀπ' τοὺς μνηστῆρες Ἀχαιοὺς ν'
ἀκολουθήσῃ ἐκεῖνον,

ποὺ τῆς φανῆ ὁ καλύτερος, καὶ φέρη
πλέρια δῶρα.

Ὅμως τὸν ξένο τώρα αὐτόν, στὸ σπίτι σου
μιάς κι ἦρθε,

θὰ τόνε ντύσω μὲ λαμπρὸ χιτῶνα καὶ
χλαμύδα,

σπαθὶ μου θὰ 'χη δίκοπο, καὶ σάνταλα στὰ
πόδια,

θὰ τόνε στείλω ὅπου ἡ καρδιά κι ὁ νοῦς
του ἀποθυμήσῃ.

- εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ
 σταθμοῖσιν ἐρύξας·
 εἴματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον
 ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὡς ἂν μὴ σε κατατρώχη καὶ
 ἑταίρους.
 85 κείσει δ' ἂν οὐ μιν ἐγὼ γε μετὰ
 μνηστῆρας ἐῶμι
 ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριον
 ἔχουσι·
 μὴ μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος
 ἔσσεται αἰνόν.
 πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν
 ἔοντα
 ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἦ πολὺ
 φέρτεροί εἰσι."
 90 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς·
 "ὦ φίλ', ἐπεὶ θῆν μοι καὶ ἀμείψασθαι
 θέμις ἐστίν,
 ἦ μάλα μευ καταδάπτειτ' ἀκούοντος
 φίλον ἦτορ,
 οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα
 μηχανάασθαι
 ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν τοιούτου
 ἔοντος.
 95 εἶπέ μοι ἠὲ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε
 λαοὶ
 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι
 θεοῦ ὀμφῆ,
 ἦ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ
 ἀνήρ
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα
 νεῖκος ὄρηται.
 αἰ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἶην τῶδ' ἐπὶ
 θυμῶ,
 100 ἦ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἠὲ καὶ
 αὐτός·
 102 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι
 ἀλλότριος φώς,
 εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι
- Κάλλιο ἐσὺ κράτα τον ἂν θές ἐδῶ, καὶ
 φίλεψέ τον,
 κι ἐγὼ σοῦ στέλνω τὰ σκουτια καὶ τίς
 προμήθειες ὅλες,
 νὰ μὴ σᾶς γίνεται ζημιὰ κι ἐσένα καὶ τῶν
 ἄλλων.
 Δὲν τὸν ἀφήνω ἐγὼ νὰ ρθῆ κειπέρα στοὺς
 μνηστῆρες,
 πῶχουνε τόση ἀποκοτιὰ κι ἀδιαντροπιὰ
 καὶ κάκια·
 μὴν τὸν πειράξουν, κι ὕστερα καημὸ πολὺ
 θὰ τό 'χω.
 Στὸν ἄντρα ποὺ χτυπάει πολλούς, μὰ ἄς
 εἶν' κι ἀντρειωμένος,
 δύσκολη ἡ νίκη, τί πολὺ πιὸ δυνατοὶ 'ναὶ
 ἐκεῖνοι."
 Τότες τοῦ λάλησε ὁ τρανός, πολὺπαθος
 Δυσσέας·
 "Φίλε, ποὺ τώρα γίνεται κι ἐγὼ νὰ σοῦ
 μιλήσω,
 πόσο ἡ καρδιά μου σκίζεται, ν' ἀκούγω τὰ
 ὅσα λέτε,
 πῶς ἀνομιές σοφίζονται στοὺς πύργους
 σου οἱ μνηστῆρες,
 μ' ὅλο ποὺ τέτοιος φαίνεσαι λεβέντης. Πές
 μου τώρα,
 νὰ τυραννιέσαι τάχα θές, ἦ σοῦ 'χει ὁ λαός
 σου μῖσος
 μέσα στὸ δῆμο, τῆ φωνῆ κάποιου θεοῦ
 ἀκλουθώντας ;
 Ἢ τάχα φταῖν τ' ἀδέρφια σου, ποὺ αὐτοὶ
 σὰ σηκωθοῦνε,
 καὶ μάχη ἂ γίνη φοβερή, μᾶς φέρνουν
 πάντα θάρος.
 Ωχοῦ, καὶ νιὸς ἂν ἦμουνα μὲ τὴν καρδιά
 μου ἐδαύτη,
 ἦ τοῦ λαμπροῦ Ὀδυσσέα γιός, ἦ κι ἴδιος ὁ
 Ὀδυσσεάς
 [ἀπὸ τὰ ξένα φτάνοντας, κι ἐλπίδα μένει
 ἀκόμα],
 θὰ 'θελα ὀχτροὺς νὰ μού 'κοβε τὴν κεφαλὴ
 μου ἐμένα,
 ἂ δὲν τοὺς ἔφερα κακὸ μεγάλο ἐκείνους

γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδew
Ὀδυσῆος.
105 εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον
έόντα,
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος
μεγάροισι
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ'
ὀράασθαι,
ξείνους τε στυφελίζομένους δμῳάς τε
γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα
καλά,
110 καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον
ἔδοντας
μὰψ αὐτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ
ἔργῳ."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΐδα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως
ἀγορεύσω.
οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος
χαλεπαίνει,
115 οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί
περ ἀνῆρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα
νεῖκος ὄρηται.
ᾧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε
Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
μοῦνον δ' αὐτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν·
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
120 μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκῶν λίπεν
οὐδ' ἀπόνητο.

τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρῖοι εἶσ' ἐνὶ
οἴκῳ.
ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν
ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι
Ζακύνθῳ,

ὄλους,
μὲς στὰ παλάτια μπαίνοντας τοῦ γόνου
τοῦ Λαέρτη.
Κι ἂν μὲ τὰ πλήθια τους αὐτοὶ τὸ μοναχὸν
ἐμένα
μὲ δάμαζαν, ἄς ἔπεφτα κάλλιο νεκρὸς
στὸν πύργο,
παρὰ νὰ βλέπω ἀδιάκοπα τέτοια ἔργα
ντροπιασμένα,
τοὺς ξένους νὰ τοὺς βρίζουνε, μὰ καὶ τὶς
παρακόρες
ἀδιάντροπα νὰ σέρνουνε μὲς στὰ λαμπρὰ
παλάτια,
κρασί περισσίο νὰ τραβοῦν καὶ τὶς θροφές
νὰ τρῶνε,
κι ὅλα τοῦ κάκου, ἀνώφελα, γιὰ ἔργο πού
δὲ θὰ γίνη."
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·
"Γι' αὐτὰ ὅλα ἐγὼ ξάστερα θὰ σοῦ μιλήσω,
ᾧ ξένε·
μῆτ' ὁ λαὸς γιὰ μένανε δὲν ἔχει μῖσος κι
ἔχτρα,
καὶ μῆτ' ἀδέρφια δὲ μοῦ φταῖν, πού αὐτοὶ
σὰ σηκωθοῦνε,
καὶ μάχη ἂ γίνη φοβερή, μᾶς φέρνουν
πάντα θάρρος.
Νά, πῶς ὁ Δίας μᾶς ἔκαμε μονόκληρο τὸ
γένος·
μοναχογιὸ τὸν γέννησε ὁ Ἀρκείσιος τὸ
Λαέρτη·
τὸν Ὀδυσσεᾶ μοναχογιὸ τὸν εἶχε κι ὁ
Λαέρτης·
καὶ πάλε ὁ Ὀδυσσεᾶς ἐμὲ μοναχοπαίδι μὲ
εἶχε,
καὶ στὸ παλάτι μ' ἄφησε, καὶ δὲ μὲ
καλοχάρη.
Καὶ τώρα ὀχτροὶ κακόβουλοι μᾶς γέμισαν
τὸ σπίτι·
γιατὶ ὅσοι γύρω στὰ νησιὰ πρωτοστατοῦν
ἀρχόντοι,
Δουλίχι, Σάμη, Ζάκυθο μὲ τὰ δασὰ τὰ
δέντρα,

- ἦδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα
 κοιρανέουσι,
 125 τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι
 δὲ οἶκον.
 ἦ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερόν γάμον οὔτε
 τελευτήν
 ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν
 ἔδοντες
 οἶκον ἐμόν· τάχα δὴ με διαρραΐσουσι
 καὶ αὐτόν.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι
 κεῖται·
 130 ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι
 Πηνελοπείῃ
 εἶψ' ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου
 εἰλήλουθα.
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο
 νέεσθαι,
 οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μὴ τις
 Ἀχαιῶν
 πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ
 μηχανόωνται."
 135 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ',
 Εὖμαιε συβῶτα·
 "γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι
 κελεύεις.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως
 κατάλεξον,
 ἦ καὶ Λαέρτη αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος
 ἔλθω
 δυσμόρῳ, ὃς τῆρος μὲν Ὀδυσσεύς μὲν
 ἀχεύων
 140 ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε μετὰ δμῶν τ' ἐνὶ
 οἴκῳ
 πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
 ἀνώγοι·
 αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σύ γε ᾤχεο νηϊ
 Πύλονδε,
 οὔ πω μὴν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν
 αὐτως,
 οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε
 γόῳ τε
 145 ἦσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ'
- κι ὅσοι στὸ βραχορίζωτο τὸ Θιάκι ἐδῶ
 ἀρχοντεύουν,
 ὅλοι ζητοῦν τὴν μάνα μου καὶ μοῦ
 χαλνοῦν τὸ βίός μου.
 Κι ἐκείνη μήτε ἀρνεῖται τους γάμο φριχτό,
 καὶ μήτε
 τέλος νὰ δώση δύνεται· κι ὀλοένα αὐτοὶ τὸ
 σπίτι
 μοῦ καταλοῦνε· γλήγορα κι ἐμένα θὰ μὲ
 φᾶνε.
 Στὰ χέρια ὡς τόσο τῶν θεῶν ἄς μείνουν
 ὅλα ἐτοῦτα·
 τρέξε, κυρούλη, τώρα ἐσύ, καὶ πὲς τῆς
 Πηνελόπης
 τῆς φρόνιμης, πῶς ἔφτασα γερός ἀπὸ τὴν
 Πύλο.
 Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ, κι ἐσὺ τὸ μήνυμα σὰ
 δώσης
 μόνο σ' αὐτή, γύρισε ἐδῶ· ὅμως Ἀχαιοὺς
 κανέννας
 νὰ μὴν τὸ μάθη, τὶ πολλοὶ γυρεύουν τὸ
 κακό μου."
 Κι ἐσύ, Εὖμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
 ἀπολογήθης κι εἶπες·
 "Ἐέρω καὶ νιώθω· τό 'χα ἐγὼ στὸ νοῦ μου
 ὅ,τι προστάζεις.
 Μὰ πὲς μου πάλε ξάστερα καὶ ξήγα μου κι
 ἐτοῦτο·
 νὰ πάω μαθὲς μαντάτορας ἂν πρέπη καὶ
 τοῦ Λαέρτη
 τοῦ δόλιου, πὺν τὸν ἔτρωγε τοῦ γιοῦ του ὡς
 τώρα ὁ πόνος,
 κι ὡς τόσο κοιτάε χτήματα, τρωγόπινε στὸ
 σπίτι
 μὲ παραγιούς κάθε φορὰ πού τό 'θελε ἡ
 καρδιά του·
 μὰ τώρα πὺν ὡς τὴν Πύλο ἐσὺ μὲ τὸ
 καρᾶβι βγήκες,
 δὲν τρώγει μήτε πίνει πιά, μήτε κοιτάζει
 χτήμα,
 μόν' κάθεται καὶ δέρνεται καὶ
 βαριαναστενάζει,
 καὶ λυώνουν ὅλο οἱ σάρκες του στὰ

ὄστεόφι χρώς."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠῦδα·
"ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν,
ἀχνύμενοί περ·
εἰ γὰρ πῶς εἶη αὐτάγρετα πάντα
βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἐλοίμεθα
νόστιμον ἦμαρ.
150 ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ
κατ' ἀγροῦς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς
μητέρα εἰπεῖν
ἀμφίπολον ταμίην ὄτρυνέμεν ὅτι
τάχιστα
κρύβδην· κείνη γὰρ κεν ἀπαγγεῖλει
γέροντι."
ἦ ῥα καὶ ὤρσε συφορβόν· ὁ δ' εἴλετο
χερσὶ πέδιλα,
155 δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν.
οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιῶν Εὐμαιοσ
ύφορβός,
ἀλλ' ἦ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἦϊκτο
γυναικὶ
καλῆ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα
ιδυίη.
στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ
φανεῖσα·
160 οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον οὐδ'
ἐνόησεν,
οὐ γὰρ πῶ πάντεσσι θεοὶ φαίνονται
ἐναργεῖς,
ἀλλ' Ὀδυσσεύς τε κύνες τε ἴδον, καί ῥ'
οὐχ ὑλάοντο
κνυζηθμῶ δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο
φόβηθεν.
ἦ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρῦσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος
Ὀδυσσεύς,
165 ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα
τειχίον ἀυλῆς,
στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ
προσέειπεν Ἀθήνη·

κόκκαλά του γύρω."

Κι ὁ γνωστικός Τηλέμαχος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·
"Κι ὅμως θὰ τὸν ἀφήσουμε, κι ἄς θλίβεται
ἡ ψυχὴ μας·
ἂν ἦταν ὅλα στῶν θνητῶν τὸ χέρι, πρῶτα
πρῶτα
γιὰ τὸ γονιὸ θὰ ὀρίζαμε τοῦ γυρισμοῦ τῆ
μέρα.
Μὰ κάλλιο γύρνα ἐδῶ σὰν πῆς τὸ μήνυμα
τῆς μάνας,
καὶ μὴν πλανιέσαι σὲ ξοχὲς γιὰ νὰ τὸν
ἀνταμώσης·
πὲς μοναχὰ τῆς μάνας μου νὰ στείλῃ
παρακώρη
κρυφὰ στὸ γέρο γλήγορα, τὸ μήνυμα νὰ
δώσῃ."

Σηκώθη τότε ὁ Εὐμαιοσ, τὰ σάνταλά τοῦ
πῆρε,
στὰ πόδια τὰ καλόδεσε, καὶ κίνησε στὴ
χώρα.
Τῆς Ἀθηνᾶς δὲν ξέφυγεν ὁ πηγαίμος του
ὡς τόσο,
μόνε κατέβη ἡ θεάινα, πῆρε μορφὴ
γυναίκασ
ῶριασ καὶ μεγαλόκορμησ, σ' ἔργα λαμπρὰ
τεχνίτρασ,
ἔξω ἀπ' τὴ θύρα στάθηκε, καὶ φάνη τοῦ
Ὀδυσσεά.
Δὲν ἔνωσε ὁ Τηλέμαχος μήτε εἶδε τὴν
Παλλάδα,
τὶ θεὸσ δὲ φανερώνεται καθάρια στὸν
καθένα·
μὰ ὁ Δυσσεάσ τὴν ξάνοιξε καὶ τὰ σκυλιὰ
τὴν εἶδαν,
καὶ δίχως γαύγισμα ἔφυγαν βογγώντας
μὲσ στὰ βάθια
τῆσ στάνησ. Τοῦ ἔγενε ἡ θεά, κι ἔνωσ'
αὐτὸσ καὶ βγῆκε
δίπλα στὸν τοῖχο τῆσ ἀυλῆσ, καὶ στάθηκε
ὀμπροστά τῆσ·
κι ἡ Ἀθηνᾶ κοιτώντασ τον τοῦ μίλησε καὶ
του εἶπε·

"διογενές Λαερτιάδη, πολυμήχαν'
Ὀδυσσεῦ.
ἤδη νῦν σῶ παιδί ἔπος φάο μηδ'
ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστήρσιν θάνατον καὶ κῆρ'
ἀραρόντε
170 ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ'
ἐγὼ αὐτῆ
δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα
μάχεσθαι."
ἧ καὶ χρυσεῖη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ'
Ἀθήνη.
φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον εὐπλυνές ἦδὲ
χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὤφελλε
καὶ ἦβην.
175 ἄψ δὲ μελαγχροῖης γένετο, γναθμοὶ δὲ
τάνυσθεν,
κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ
γένειον.
ἦ μὲν ἄρ' ὡς ἔρξασα πάλιν κίεν· αὐτὰρ
Ὀδυσσεὺς
ἦϊεν ἐς κλισίην· θάμβησε δὲ μιν φίλος
υἱός,
ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ
θεὸς εἶη,
180 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἄλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἠὲ
πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἶματ' ἔχεις, καὶ τοι χρῶς
οὐκέθ' ὁμοῖος.
ἧ μάλα τις θεὸς ἔσσι, τοὶ οὐρανὸν
εὐρὺν ἔχουσιν·
ἄλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα
δώομεν ἰρὰ
185 ἠδὲ χρύσεια δῶρα, τετυγμένα· φεῖδεις δ'
ἡμέων"
τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
"οὐ τίς τοι θεὸς εἶμι· τί μ' ἀθανάτοισιν
εἴσκεις;
ἀλλὰ πατήρ τεός εἶμι, τοῦ εἵνεκα σὺ

"Διογέννητε τοῦ Λαέρτη γιέ, πολύτεχνε
Ὀδυσσεά,
ὄλα πιά τώρα ξήγα τα τοῦ γιοῦ σου, μὴν τὰ
κρύβης·
κι ἅμα τοιμάσετε μαζί τὸ φόνο τῶ
μνηστήρων,
στή χώρα τὴν περίλαμπρη νὰ πᾶτε· δὲ θ'
ἀργήσω
κι ἐγὼ νὰ ἐρθῶ, πού λαχταρῶ ν' ἀγωνιστῶ
κοντὰ σας".

Εἶπε, καὶ μὲ χρυσὸ ραβδί τὸν ἄγγιξε ἡ
Παλλάδα
καὶ φόρεμα σὰν τοῦ 'βαλε καθάριο καὶ
χιτῶνα,
τοῦ λάμπρυνε ὄλο τὸ κορμί μὲ τὸν ἀνθὸ
τῆς νιότης.

Μελαχρινὸς ξανάγινε μὲ πιὸ γεμάτην ὄψη,
καὶ μὲ τὰ γένια ὀλόμαυρα τριγύρω στὸ
πηγούνη.

Αὐτὰ σὰν τοῦ 'καμε ἡ θεά, τὸν ἄφησε· κι
ἐκεῖνος
μὲς στὴν καλύβα γύρισε· κι ὁ γιός του
σαστισμένος,
γύρναε τὰ μάτια κατ' ἄλλοῦ, θεὸς μὴν
τύχη κι ἦταν.

Καὶ φώναξέ τον, κι εἶπε του με λόγια
φτερωμένα·

"Ἀλλιῶτικος μοῦ φάνηκες, ὦ ξενε, ἀπὸ
τὰ πρῶτα·

ἄλλα φορεῖς κι ἡ ὄψη σου κι αὐτὴ
ἀλλαγμένη τώρα.

Ἔνας θένα 'σαι ἀπ' τοὺς θεοὺς πού
κατοικοῦν τὰ οὐράνια.

Ἐλέησέ μας, σοῦ τάζουμε καλόδεχτες
θυσίες,

καὶ δῶρα χρυσοδούλευτα· προσπέφτω σου,
λυπήσου".

Τότες τοῦ ἀπάντησε ὁ τρανός,
πολύπαθος Δυσσεάς·

"Θεὸς δὲν εἶμι· ἐγὼ· γιατί μὲ θεοὺς μὲ
παρομοιάζεις;

παρὰ εἶμι· ἐγὼ πατέρας σου, πού ἐσὺ γι'

στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας
ὑποδέγμενος ἀνδρῶν."
190 ὡς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσει, καὶ δὲ
παρειῶν
δάκρυον ἤκε χαμαῖζε· πάρος δ' ἔχε
νωλεμές αἰεΐ.
Τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπειθετο ὄν
πατέρ' εἶναι,
ἔξαυτίς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος
προσέειπεν·
"οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατήρ ἐμός,
ἀλλά με δαίμων
195 θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος
στεναχίζω.
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνήρ τάδε
μηχανόωτο
ᾧ αὐτοῦ γε νόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς
ἐπελθῶν
ῥηϊδίως ἐθέλων θεΐη νέον ἢ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρον καὶ ἀεικέα
ἔσσο·
200 νῦν δὲ θεοῖσιν ἕοικας, οἱ οὐρανὸν εὐρύνκαί
τώρα μοιάζεις τοὺς θεοὺς ποὺ
ἔχουσι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Τηλέμαχ', οὐ σε ἕοικε φίλον πατέρ'
ἔνδον ἐόντα
οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ'
ἀγάασθαι·
οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται
ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
205 ἀλλ' ὄδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά,
πολλὰ δ' ἀληθείς,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης
ἀγγελείης,
ἦ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει,
δύναται γάρ,
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε
δ' αὖτε

αὐτὸν πονώντας
τόσα τραβᾶς ἀπὸ κακοῦς καὶ δύστροπους
ἀνθρώπους."
Μ' αὐτὰ τὰ λόγια φίλησε τὸ γιό του, καὶ
τὰ δάκρυα
τοῦ τρέξαν ἀπ' τὰ μάγουλα, ποὺ ὡς τότες
τὰ κρατοῦσε.
Δὲν ἤθελε ὁ Τηλέμαχος νὰ τὸ πιστέψη
ἀκόμα
πὼς ἦταν ὁ πατέρας του, κι αὐτὰ τοῦ
ἀπολογήθη·
"Δὲν εἶσ' ἐσὺ ὁ πατέρας μου ὁ
Ὀδυσσεύς, μόν' εἶσαι
κάποιος θεὸς καὶ μὲ πλανᾶς, γιὰ νὰ
τραβήξω κι ἄλλα·
τι δὲ θὰ μπόρεια αὐτὰ θνητὸς νὰ πλάση
μοναχός του,
δίχως νὰ ἐρθῆ κάποιος θεὸς σιμά, κι ὅπως
τοῦ ἀρέσει,
τὸν κάμη γέρο ἔτσι εὐκόλα, κι ἄξαφνα
πάλε νέο.
Τι ὡς τώρα γέρος ἦσουνα καὶ φτωχικὰ
ντυμένος,
κατοικοῦν τὰ οὐράνια."
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος ἀπάντησέ
του κι εἶπε·
"Κι ἂν τάχα ξαναφάνηκε, Τηλέμαχε, ὁ
γονιός σου,
δὲ σοῦ ταιριάζει ν' ἀπορῆς καὶ νὰ θαμάζης
τόσο·
ἄλλος πιά ἐδῶ κατόπι μου δὲν ἔρχεται
Ὀδυσσεύς·
ἐγὼ 'μαι αὐτός, κι ἀφοῦ πολὺ πλανήθηκα
στὰ ξένα,
τώρα στὰ χρόνια τὰ εἴκοσι γυρίζω στήν
πατρίδα.
Εἶναι κι αὐτὸ τῆς Ἀθηναῖς τῆς νικηφόρας
ἔργο,
ποὺ ὅπως θελήση δύνεται νὰ κάνη με νὰ
μοιάζω,
πότε φτωχὸς καὶ ταπεινός, καὶ πότε πάλε
νέος,

210 ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῖ εἶματ' ἔχοντι.

ῥῆϊδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,

ἡμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι."

ὡς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔζετο, Τηλέμαχος δὲ ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,

215 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἴμερος ὦρτο γόοιο·

κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί,

φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα

ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·

ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.

220 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδν φάος ἠελίοιο,

εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὄν πατέρ' αἶψα·

"ποίη γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νῆϊ σε ναῦται

ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;

οὐ μὲν γὰρ τί σε πεζὸν ὄϊομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι."

225 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.

Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἳ τε καὶ ἄλλους

ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται·

καί μ' εὐδοντ' ἐν νηϊ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες

230 κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,

χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλις ἐσθῆτά θ'

μὲ τὸ κορμί μου ἀρχοντικὰ φορέματα ντυμένο.

Κι εἶν' εὐκόλο γιὰ τοὺς θεοὺς ποὺ κατοικοῦν τὰ οὐράνια,

ἢ νὰ δοξάσουν ἀνθρώπο θνητό, ἢ νὰ ταπεινώσουν."

Εἶπε, καὶ κάθισε· κι ὁ γιὸς στὴν ἀγκαλιά του πῆρε τὸ δοξαστὸ πατέρα του μὲ θρήνους καὶ μὲ δάκρυα.

Τότες κι οἱ δυὸ ξεβούρκωσαν, καὶ δυνατὰ στριγγλίζαν,

κι ἀπ' ὄρνια ξεφωνίζοντας πιὸ ἀψὰ κι ἀπὸ σπαράχτες

ἀγιοῦπες ἢ θαλασσαῖτους, ποὺ πῆραν τὰ μικρά τους,

ἀκόμα πρὶ φτερώσουνε, τῆς ἐξοχῆς οἱ ἀργάτες·

τόσο πικρὰ ἀπ' τὰ βλέφαρα τὰ δάκρυα τους χυνόνταν.

Κι ὁ γῆλιος θὰ βασίλευε, κι ἀκόμα αὐτοὶ θὰ κλαῖγαν,

ἂν ἄξαφνα ὁ Τηλέμαχος τὸν Ὀδυσσεά δὲ ρώτα·

"Μὲ τί καράβι φάνηκες ὡς τόσο ἐδῶ, πατέρα;

κι οἱ ναῦτες ποὺ σὲ φέρανε ποιοὶ λέγανε πῶς ἦταν ;

Γιατὶ πεζὸς ἐσὺ θαρρῶ δὲν ἦρθες ὡς τὸ Θιάκι."

Κι ἀπολογήθη τοῦ ὁ τρανός, πολύπαθος Δυσσεάς·

"Ὀλη ἀπ' ἐμένα, τέκνο μου, θ' ἀκούσης τὴν ἀλήθεια.

Μὲ φέραν ἐδῶ Φαίακες θαλασσοξακουσμένοι,

ποὺ κάθε ξένον προβοδοῦν ποὺ φτάση στὸ νησί τους·

μὲ τὸ γοργὸ καράβι τους, καθὼς γλυκοκοιμόμουν,

ἦρθαν στὸ Θιάκι, μ' ἔβγαλαν, καὶ μὲ λαμπρὰ μ' ἀφῆκαν

δῶρα, χρυσὰ καὶ χάλκινα, καὶ μὲ φαντὰ

- ὑφαντήν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι
 κέονται
 νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμην ὑποθημοσύνησιν
 Ἀθήνης,
 ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι
 βουλευσωμεν.
 235 ἄλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας
 κατάλεξον,
 ὄφρ' εἰδέω ὅσοι τε καὶ οἳ τινες ἀνέρες
 εἰσί·
 καὶ κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα
 μερμηρίζας
 φράσσομαι, ἢ κεν νῶϊ δυνησόμεθ'
 ἀντιφέρεσθαι
 μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζησόμεθ'
 ἄλλους."
 240 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἤρδα·
 "ὦ πάτερ, ἢ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν
 ἄκουον,
 χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ
 ἐπίφρονα βουλήν·
 ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ
 κεν εἶη
 ἄνδρε δὺν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι
 μάχεσθαι.
 245 μνηστῆρων δ' οὐτ' ἄρ' δεκάς ἀτρεκέες
 οὔτε δὺ' οἶαι,
 ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσειαι
 ἐνθάδ' ἀριθμόν.
 ἐκ μὲν Δουλιχίῳ δὺν καὶ πεντήκοντα
 κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δὲ δρηστῆρες
 ἔπονται·
 ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι
 φῶτες ἔασιν,
 250 ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν εἴκοσι κοῦροι
 Ἀχαιῶν,
 ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες
 ἄριστοι,
 καὶ σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ
 θεῖος ἀοιδὸς
- περίσσια·
 ὅλα κρυμμένα σὲ σπηλιὰ μὲ θεϊκία
 βοήθεια.
 Τώρα ἦρθα ἐδῶ, τῆς Ἀθηνᾶς τὰ λόγια
 ἀκολουθώντας,
 μαζί νὰ κανονίσουμε τὸ φόνου τῶν ὀχτρῶ
 μας.
 Καὶ τοὺς μνηστῆρας ἔλα ἐσὺ, κι ἓνα πρὸς
 ἓνα πῆς μου,
 νὰ μάθω πόσοι εἶν' ὅλοι τους, καὶ ποιὸς εἶν'
 ὁ καθένας·
 καὶ μέσα στὸν ἀλάθευτο θὰ μελετήσω νοῦ
 μου,
 ἂν ἐμεῖς σώνουμε μαζί μ' ἐκείνους νὰ
 πιαστοῦμε
 δίχως βοηθοὺς καὶ μοναχοί, γιὰ κι ἄλλους
 θὰ χρειαστοῦμε."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τοῦ
 ἀπάντησε καὶ του εἶπε·
 "Πατέρα, πάντα τ' ἀκουγα τὸ δοξαστὸ
 ὄνομά σου,
 πόσο στὸ χέρι μαχητῆς, στὸ νοῦ μεγάλος
 ἦσουν·
 ὅμως αὐτὸς ὁ λόγος σου τὰ φρένα μου
 σαστίζει·
 πῶς δυὸ νομάτοι θὰ πιαστοῦν μὲ τόσους
 ἀντρειωμένους ;
 Κι αὐτοὶ δὲν εἶναι μῆτε μιὰ μῆτε καὶ δυὸ
 δεκάδες,
 μόνε πολὺ περσότεροι· θὰ μάθης τώρα
 πόσοι.
 Ἀπὸ Δουλίχι πρόβαλαν πενήντα δυὸ
 μνηστῆρες,
 νέοι ἓνας κι ἓνας, καὶ μ' αὐτοὺς δοῦλοι ἕξ
 ἀκολουθᾶνε·
 ἔχουμ' εἰκοσιτέσσερες λεβέντες ἀπὸ
 Σάμη.
 Ἀπὸ τῆ Ζάκυθο εἴκοσι παιδιὰ Ἀχαιῶν μᾶς
 ἦρθαν,
 κι ἀπὸ τὸ Θιάκι δώδεκα μετροῦμε
 παλληκάρια.
 Εἶναι μ' αὐτοὺς κι ὁ Μέδοντας, ὁ κῆρυκας
 καὶ θεῖος

καὶ δοιῶ θεράποντε, δαήμονε
δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον
έόντων,
255 μὴ πολὺπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσειαι
έλθῶν.
ἀλλὰ σὺ γ', εἰ δύνασαί τιν' ἀμύντορα
μερμηρίζαι,
φράζευ, ὃ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι
πρόφρονι θυμῶ."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολὺτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
"τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί
μευ ἄκουσον·
260 καὶ φράσαι ἢ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ
πατρὶ
ἀρκέσει, ἢέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα
μερμηρίζω."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"ἐσθλῶ τοι τούτῳ γ' ἐπαμύντορε, τοὺς
ἀγορεύεις,
ὔψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένῳ ὧ τε
καὶ ἄλλοις
265 ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι
θεοῖσι."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολὺτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
"οὐ μὲν τοι κείνῳ γε πολὺν χρόνον
ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὅποτε μνηστῆρσι
καὶ ἡμῖν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται
Ἄρηος.
270 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἄμ' ἠοῖ
φαινομένηφιν
οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν
ὀμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστῳ συβώτης ὕστερον
ἀξει,
πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ
γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ

τραγουδιστῆς, μὲ δυὸ μαζὶ παράξιους
μοιραστάδες.
Σ' ὅλους αὐτοὺς ἂν πέσουμε σὰ
βρίσκονται ἐκεῖ μέσα,
φοβᾶμαι, μὴ μᾶς βγῆ πικρὴ καὶ μαύρη ἢ
γδίκιωσῆ μάς.
Μόνε στοχάσου ἂ δύνεσαι νὰ βρῆς στὸ νοῦ
σου μέσα
διαφεντευτὴ πού πρόθυμα βοήθεια θὰ μᾶς
φέρῃ."
Κι ἀπάντησε ὁ πολὺπαθος, ὁ θεῖος
Ὀδυσσεύς·
"Ἄκου τί λέω, καὶ πρόσεξε, καὶ σκέψου ἂν
ἢ βοήθεια
τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ θεϊκοῦ πατέρα τῆς μᾶς
σῶνει,
ἢ κι ἄλλονε διαφεντευτὴ πρέπει νὰ ψάξω
νὰ 'βρῶ."
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπολογήθη
κι εἶπε·
"Μεγάλοι ἀλήθεια εἶναι κι οἱ δυὸ βοηθοὶ
πού μου ὀνομάζεις
τὶ θρονιασμένοι στ' ἀψηλὰ τὰ σύννεφα κι
οἱ δυὸ τους,
θεοὺς μαζὶ κι ἀθάνατους στὸν κόσμον
ἐξουσιάζουν."
Κι ἀπάντησε ὁ πολὺπαθος, ὁ θεῖος
Ὀδυσσεύς·
"Δὲ θέν' ἀργήσουν νὰ βρεθοῦν κι οἱ δυὸ
στὴ μαύρη ἀμάχη,
ἅμα τοῦ Ἄρη ἢ μάνητα κι ἐμᾶς καὶ τοὺς
μνηστῆρες
μᾶς συνεπάρῃ. Ὡς τόσο ἐσύ, καθὼς
γλυκοχαράξῃ,
τρῆξε, καὶ τοὺς περήφανους ζύγῳσ' ἐκεῖ
μνηστῆρες·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστῳ συβώτης ὕστερον
ἀξει,
πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ
γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ
Κι ἀνίσως μου κακοφερθοῦν ἐκεῖνοι στὸ

- φίλον κῆρ
 275 τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος κράτα τὸν πόνο μέσα σου τὰ πάθια μου
 ἐμεῖο, θωρώντας·
 ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι μὰ κι ἄ μὲ ποδοσέροννε στὴ θύρα, καὶ
 θύραζε σαγίτες
 ἢ βέλεσι βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων μοῦ ρίχτουν, στέκου ἀτάραγος ἐσὺ κι
 ἀνέχεσθαι. ἀπόμενέ τα·
 ἀλλ' ἦ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν καὶ μόνε λέγε τους γλυκὰ τὴν τρέλλα τους
 ἀφροσυνάων, νὰ πάψουν·
 μελιχίσις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι ἀγκαλὰ αὐτοὶ δὲ θὰ σ' ἀκοῦν, τὶ ἢ ὥρα τους
 οὐ τι ἀγγίζει.
- 280 πείσονται· δὴ γὰρ σφι παρίσταται [Κι ἄλλο ἓνα πρᾶμα θὰ σοῦ πῶ, κι ἔχε το
 αἴσιμον ἤμαρ. ἐσὺ στὸ νοῦ σου·
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ ἢ Αθηνᾶ ἢ πολύβουλη σὰ μὲ φωτίση, τότες
 βάλλεο σῆσιν· θὰ γνέψω μὲ τὴν κεφαλή, καὶ τότ' ἐσὺ θὰ
 ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ νιώσης,
 θῆσιν Ἀθήνη, κι ὅσα ἄρματα μᾶς βρίσκονται στὸν
 νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῆ, σὺ δ' ἔπειταπύργο θὰ μαζέψης,
 νοήσας
 ὅσα τοι ἐν μεγάροισιν Ἀρήϊα τεύχεα
 κεῖται
- 285 ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι καὶ μὲς στὰ βάθια τοῦ ἀψηλοῦ θαλάμου
 ἀείρας θὰ τὰ θέσης·
 πάντα μάλ' αὐτὰρ μνηστῆρας κι ὅταν ἐκεῖνοι, θέλοντας νὰ ξέρουν, σὲ
 μαλακοῖς ἐπέεσσι ρωτᾶνε,
 παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ἐσὺ μὲ λόγια μαλακὰ γλυκαποκοίμιζέ
 ποθέοντες· τους,
 "ἐκ καπνοῦ κατέθηκ", ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσινκαὶ λέγε τους· "Ἀπ' τὸν καπνὸ τὰ πῆρα, τὶ
 ἐῶκει δὲν εἶναι
 οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν σὰν ποὺ ὁ Ὀδυσσεύς τ' ἄφησε μισεύοντας
 Ὀδυσσεύς, στὴν Τροία,
- 290 ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἴκετ' ἀϋτμή. μόνε ἢ ἀχνίλα τῆς φωτιᾶς τὰ θόλωσε ἀπὸ
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τότε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ Μὰ κι ἄλλο μεγαλύτερο βάζει στὸ νοῦ μου
 θῆκε Κρονίων, ὁ Δίας·
 μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν μὴν τύχη καὶ σὲ μάλωμα σᾶς ρίξη τὸ
 ὑμῖν, μεθύσι,
 ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε καὶ χτυπηθῆτε, κι ἀτιμιὰ στὴν προξενία
 δαῖτα σας φέρετε·
 καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται γιατί μονάχο του τραβάει τὸ σίδερο τὸν
 ἄνδρα σίδηρος." ἄντρα."
- 295 "νῶϊν δ' οἰοῖσιν δύο φάσγανα καὶ δύο ὅμως ν' ἀφήσης ἔτοιμους δυὸ λάζους, δυὸ
 δοῦρε κοντάρια,

καλλιπέειν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν
ἐλέσθαι,

ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα

Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα
Ζεὺς.

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσιν·

300 εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος
ἡμετέροιο,

μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον
έόντος,

μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε
συβώτης

μήτε τις οἰκῆων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
ἄλλ' οἴοι σύ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν
γνώσομεν ἰθύν·

305 καὶ κέ τεο δμῶων ἀνδρῶν ἔτι
πειρηθεῖμεν,

ἡμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δεΐδιε θυμῶ,
ἦδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾶ τοῖον
έόντα."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε
φαίδιμος υἱός

"ὦ πάτερ, ἦ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτὰ
γ', οἴω,

310 γνῶσαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι
γέ μ' ἔχουσιν·

ἄλλ' οὐ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι
οἴω

ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι
ἄνωγα.

δηθὰ γὰρ αὐτῶς εἴση ἐκάστου
πειρητίζων,

ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν
μεγάρροισιν ἔκηλοι

315 χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον οὐδ'
ἔπι φειδώ.

ἄλλ' ἦ τοί σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάσθαι
ἄνωγα,

αἶ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἶ νηλεΐτιδές

κι ἀσπίδες δυό, πού βιαστικὰ ν' ἀδράξουμε
στὰ χέρια,

κι ὁ Δίας μὲ τὴν Ἀθηνᾶ θὰ τοὺς μαγέψουν
τότες.]

Μὰ κι ἄλλο τώρα θὰ σοῦ πῶ κι ἐσὺ ἔχε το
στό νοῦ σου·

παιδί μου ἀλήθεια ἂν εἶσαι ἐσύ, κι ἀπὸ
δικό μας αἶμα,

κανέννας νὰ μὴ μάθη ἐκεῖ πῶς ἦρθε ὁ
Ὀδυσσεάς.

Λαέρτης καὶ χοιροβοσκὸς μὴν τύχη καὶ τ'
ἀκούσουν·

μήτε κανέννας τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μήτε ἡ
Πηνελόπη,

παρὰ μονάχοι ἐμεῖς οἱ δυὸ νὰ μάθουμε τίς
γνώμες

τῶ γυναικῶν, καὶ δοκιμὴ νὰ κάνουμε
στοὺς ἄντρες,

ποιός ἀπ' τοὺς δούλους μᾶς τιμάει, κι
ἀκόμα μᾶς φοβᾶται,

καὶ ποιός ξεχνᾶ μας κι ἀψηφάει λεβέντη
σὰν κι ἐσένα."

Καὶ τότες ὁ μυριόχαρος τοῦ ἀπολογήθη
γιός του·

"Πατέρα, ἀργότερα θαρρῶ θὰ νιώσης τὴν
ψυχὴ μου,

καὶ πῶς δὲν ἔχω θένα βρῆς τὰ λογικά μου
κούφια·

μὰ αὐτὸ πὸν τώρα μελετᾶς δὲν τό 'χω γιὰ
καλό μας.

Στοχάσου το· πολὺν καιρὸ θὰ χάσης ἂν
καθέναν

νὰ δοκιμάσης ξέχωρα στὰ χτήματα
γυρίζης·

κι αὐτοὶ στὸ μεταξὺ θὰ τρῶν τὸ βιὸς μὲς
στὰ παλάτια,

ἀναπαμένοι, ἀδιάντροποι, καὶ δίχως νὰ
λυποῦνται.

Καλό 'ναι ἀλήθεια νὰ κοιτᾶς νὰ μάθης τίς
γυναῖκες,

ποιές ἀτιμα σοῦ φέρνονται καὶ ποιές δὲν

εἰσιν·
 ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατὰ
 σταθμοὺς ἐθέλοιμι
 ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα
 πένεσθαι,
 320 εἰ ἐτεόν γέ τι οἴσθαι Διὸς τέρας
 αἰγιόχοιο."
 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
 ἀγόρευον,
 ἢ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς ὡς τόσο τὸ καλόφτιαστο καράβι ἦρθε στὸ
 εὐεργής,
 ἢ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ
 πάντας ἑταίρους.
 οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἀπὸ τὴν Πύλο. Μπήκανε στὸ τρίσβαθο
 ἴκοντο,
 325 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπειρίοιο
 ἔρυσσαν,
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι
 θεράποντες,
 αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον
 περικαλλέα δῶρα.
 αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς
 Ὀδυσῆος,
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι
 Πηνελοπέιη,
 330 οὔνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα
 δ' ἀνώγει
 ἄστυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ
 θυμῷ
 ἰφθίμη βασιλεία τέρεν κατὰ δάκρουν
 εἴβοι
 τῷ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ διος
 ὑφορβὸς
 τῆς αὐτῆς ἔνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε
 γυναικί.
 335 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο δόμον θείου
 βασιλῆος,
 κῆρυξ μὲν ῥα μέσησι μετὰ δμῶησιν
 ἔειπεν·
 "ἦδη τοι, βασιλεία, φίλος πάϊς
 εἰλήλουθε."
 Πηνελοπέιη δ' εἶπε συβώτης ἄγχι
 παραστάς

ἔχουν κρῖμα·
 μὰ νὰ γυρνοῦμε τὶς αὐλὲς νὰ δοκιμάζουμε
 ἄντρες,
 αὐτὸ δὲν τό 'θελα· στερνὰ νὰ γίνουν
 κάλλιο ἐτοῦτα,
 σημάδι ἂν ἔχης φανερὸ τοῦ αἰγιδοφόρου
 Δία."
 Τέτοια αὐτοὶ τότες λέγανε μονάχοι
 ἀνάμεσό τους·
 ἢ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς ὡς τόσο τὸ καλόφτιαστο καράβι ἦρθε στὸ
 Θιάκι,
 πὸν τὸν Τηλέμαχο ἔφερε καὶ τοὺς
 συντρόφους ὅλους
 ἀπὸ τὴν Πύλο. Μπήκανε στὸ τρίσβαθο
 λιμάνι,
 τραβῆξαν ἔξω στὴ στεριά τὸ μελανὸ
 καράβι,
 καὶ τ' ἄρματα τοὺς σήκωσαν καμαρωτοὶ
 λεβέντες,
 καὶ στοῦ Κλυτίου φέρανε τὰ δῶρα τὰ
 πανώρια.
 Κατόπι στεῖλαν κήρυκα στοὺς πύργους τοῦ
 Ὀδυσσεά,
 τὸ μήνυμα τῆς φρόνιμης νὰ φέρη
 Πηνελόπης,
 πὸς πῆγε ὁ γιὸς τῆς στὴν ξοχή, μὰ ἐκεῖνος
 εἶχε στείλει
 στὴ χώρα τὸ καράβι του, νὰ μὴν τῆς ἔρθη
 φόβος
 τῆς δοξαστῆς βασίλισσας καὶ χύση θερμὰ
 δάκρυα.
 Κι ὁ κήρυκας μὲ τὸ βοσκὸ στὸν πύργο
 ἀντάμα φτάνουν,
 νὰ φέρουν τὸ ἴδιο μήνυμα κι οἱ δυὸ τῆς
 Πηνελόπης.
 Καὶ στὸ λαμπρὸ σὰν μπήκανε τοῦ
 Ὀδυσσεά παλάτι,
 ὁ κήρυκας ἀνάμεσα στὶς παρακώρες εἶπε·
 "ἦρθε ὁ μονάκριβός σου γιός, βασίλισσα,
 ἀπ' τὴν Πύλο."
 Ζυγώνει κι ὁ χοιροβοσκὸς καὶ λέει τῆς
 Πηνελόπης
 ὅλα ὅσα τοῦ παράγγειλε τ' ἀγαπητὸ παιδί

πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει
μυθήσασθαι.
340 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην
ἀπέειπε,
βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε
μέγαρόν τε.
μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφισάν τ'
ἐνὶ θυμῷ,
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα
τειχίον αὐλῆς,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων
ἐδριόωντο.
345 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς,
ἦρχ' ἀγορεύειν·
"ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως
τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ
τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἢ
τις ἀρίστη,
ἐς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε
τάχιστα
350 κείνοις ἀγγείλωσι θεῶς οἰκόνδε
νέεσθαι."
οὗ πω πᾶν εἶρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος
ἶδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος
πολυβενθέος ἐντός,
ἰστία τε στέλλοντας ἐρετμά τε χερσὶν
ἔχοντας.
ἦδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς
ἐτάροισι·
355 "μὴ τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἶδε
γὰρ ἔνδον.
ἢ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον
αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ
ἐδύναντο κιχῆναι."
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ
θῖνα θαλάσσης,
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο
ἔρυσσαν,
360 τεύχεα δὲ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι

της.

Κι ὅλα καθὼς τὰ πρόσταξε σάν εἶπε ἓνα
πρὸς ἓνα,
τοῦ πύργου ἀφήνει τις αὐλὲς καὶ ξεκινάει
στὴ στάνη.

Καὶ τοὺς μνηστῆρες ἔπιασε βαρεῖα
καρδιὰ καὶ λύπη·
καὶ βγῆκαν δίπλα ἀπ' τῆς αὐλῆς τὸν τοῖχο
τὸ μεγάλο,
καὶ πήγανε, κι ὀλόμπροστα καθίσανε τῆς
θύρας.

Καὶ τότες τοῦ Πολύβου ὁ γιὸς ὁ
Εὐρύμαχος τοὺς εἶπε·
"Ἔργο τρανὸ ὁ Τηλέμαχος κατόρθωσε μὲ
τόλμη,
τέτοιο ταξίδι, — κι εἶπαμε πὼς δὲ θὰ τὸ
τελέση·
τώρα καράβι διαλεχτὸ μὲ λαμνοκόπους
ἄξιους
ἄς ρίξουμε, πὸν ὀλόταχα τὸ μήνυμα νὰ
φέρουν
στοὺς φίλους, νὰ γυρίσουνε γοργὰ στὸ
Θιάκι πίσω."

Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωνε, κι ὁ Ἀμφίνομος
γυρνώντας
τὰ μάτια του πρὸς τὸ βαθιὸ λιμιώνα, εἶδε
τὸ πλοῖο
καθὼς μαζώναν τὰ πανιά, καὶ πιάναν τὰ
κουπιά τους.

Καὶ ἀπ' τὴν καρδιὰ του γέλασε, καὶ
φώναξε στοὺς ἄλλους·

"Τί θέλουμε τὸ μήνυμα πιά τώρα, αὐτοὶ
'ναι μέσα.

Ἦ κάποιος θεὸς τοὺς φώτισε, ἢ κι εἶδαν τὸ
καράβι
πὸν πέρασε, καὶ δὲν πρόφταξαν νὰ πᾶν
καὶ νὰ τὸ πιάσουν."

Εἶπε, κι αὐτοὶ σηκώθηκαν, καὶ στ'
ἀκρογιάλι πήγαν·

καὶ στὴ στερεὰ τραβήξανε τὸ μελανὸ
καράβι,

καὶ τ' ἄρματά τους σήκωσαν καμαρωτοὶ

θεράποντες.

αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ
τιν' ἄλλον

εἴων οὔτε νέων μεταίτζειν οὔτε
γερόντων.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος
υἱός·

"ὦ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ
κακότητος ἔλυσαν.

365 ἦματα μὲν σκοποὶ ἴζον ἐπ' ἄκριας
ἠνεμοέσσας

αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ
καταδύντι

οὔ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ'
ἐνὶ πόντῳ

νηϊθοῆ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἡῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν
ἐλόντες

370 αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τῆος ἀπήγαγεν
οἴκαδε δαίμων,

ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρόν
ὄλεθρον

Τηλεμάχῳ, μηδ' ἡμας ὑπεκφύγοι· οὐ
γὰρ οἴῳ

τούτου γε ζώντος ἀνύσσεσθαι τάδε
ἔργα.

αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλήν τε
νόῳ τε,

375 λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα
φέρουσιν.

ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κείνον ὀμηγυρίσασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς· γιατί ἄπραγος, θαρρῶ, δὲ
Ἀχαιοὺς

εἰς ἀγορὴν--οὐ γάρ τι μεθυσέμεναί μιν
οἴῳ,

ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν
ἀναστάς

οὔνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν οὐδ'
ἐκίχημεν·

380 οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ
ἔργα·

μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας
ἐξελάσωσι

λεβέντες.

Κι ὅλοι μαζί στήν ἀγορὰ κινήσαν, μηδ'
ἀφήναν

ἄλλον ἢ νέο ἢ γέροντα μαζί τους νὰ
καθίσῃ.

Καὶ τότες τοῦ Εὐπείθῃ ὁ γιός ὁ Ἀντίνοος, σ'
αὐτοὺς εἶπε·

"Ὤχοῦ, πῶς ἀπ' τὸν ὄλεθρο οἱ θεοὶ τόνε
γλυτωσαν;

Στὰ βράχια τ' ἀνεμόδαρτα σκοποὶ
καθόνταν πάντα,

κι ἀπανωτὰ ξαλλάζανε· καὶ σὰ βουτοῦσε ὁ
ἥλιος,

δὲν ξενυχτούσαμε στὴ γῆς, παρὰ μὲ τό
καράβι

γυρνούσαμε ὡς τὸ χάραμα, φυλάγοντας
καρτέρι

θάνατο στὸν Τηλέμαχο, νὰ πᾶμε
πιάνοντάς τον.

Κι ὡς τόσο θεὸς τὸ θέλησε, καὶ γύρισε στὸ
Θιάκι.

Μὰ ἐμεῖς ἐδῶ ἄς κοιτάξουμε τὸ τέλος του
τό μαῦρο,

μὴ μᾶς ξεφύγη· τί θαρρῶ πῶς ὅσο ζῆ δὲ
βγαίνει

πέρα ἢ δουλειά μας, τί καὶ νοῦ καὶ γνώση
ἐκεῖνος ἔχει,

κι ἐμᾶς ἀγάπη ὁ λαὸς σὰν πρῶτα δὲ μᾶς
ἔχει.

Μόνε βιαστήτε, πρὶν αὐτὸς σὲ συντυχιά
καλέσῃ

θένα μείνη,

παρὰ μὲ ὀργή θὰ σηκωθῆ καὶ σ' ὅλους θὰ
κηρύξῃ

πῶς σκοτωμὸ τοῦ πλέχναμε, μὰ πρόφταξε
καὶ σώθη.

Κι ἄνομα τέτοια ἀκούγοντας ἐκεῖνοι δὲ θὰ
στέρξουν,

κι ἴσως μᾶς φέρουνε κακό, κι ἀπ' τὴν
πατρίδα ἀκόμα

μᾶς διώξουν, καὶ μᾶς κάμουνε νὰ φύγουμε
στὰ ξένα.

γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα
δῆμον·
ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ
νόσφι πόλης
ἢ ἐν ὄδῳ· βίοντον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ'
ἔχουμεν,
385 δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας,
οἰκία δ' αὐτε
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅστις
ὀπυῖοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὄδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ
βόλεσθε
αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρῴια
πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδέ'
ἔδωμεν
390 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάρου
ἕκαστος
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἢ δέ κ'
ἔπειτα
γῆμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ
μόρσιμος ἔλθοι."
ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν
ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ
μετέειπε,
395 Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο
ἄνακτος,
ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου,
ποιήεντος,
ἠγεῖτο μνηστήρσι, μάλιστα δὲ
Πηνελοπεῖη
ἦνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ'
ἀγαθῆσιν·
ὃ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ
μετέειπεν·

400 "ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατακτείνειν
ἐθέλωμι
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν
ἔστιν
κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα

Μόνε μακριὰ στὴν ἐξοχή, παρέκει ἀπὸ τῆ
χώρα
ἄς τὸν βαρέσουμε ἄξαφνα, γιὰ καὶ στὸ
δρόμο ἀπάνω·
κατόπι μοιραζόμαστε τὸ βιὸς καὶ τὰ καλὰ
του,
καὶ τὰ παλάτια ἀφήνουμε τῆς μάνας του,
νὰ τὰ 'χη
ὅποιος τὴν πάρη ταίρι του. Μὰ ἀνίσως κι
ἐσεῖς πάλι
δὲ δέχεστε, καὶ θέτε αὐτὸς νὰ ζῆ καὶ τὰ
καλὰ του
τὰ πατρικὰ νὰ χαίρεται, δῶ πέρα ἄς μὴ
ζητοῦμε
νὰ μαζευόμαστε, καὶ βιὸς πολὺ νὰ
καταλοῦμε·
μόν' προξενεῖα ἀπ' τὸ σπίτι του καθέννας
μας ἄς κάνη
μὲ δῶρα του, κι αὐτὴ ἄς δεχτῆ τὸν ἄντρα
ποὺ θὰ δώση
τὰ πιότερα καὶ τῆς φανῆ τῆς μοίρας ὀ
σταλμένος."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι σῶπασαν κι ἀμίλητοι
ἀπομείναν.
Μὰ ἀπάνω ἐκεῖ ὁ Ἀμφίνομος ξαγόρεψέ
τους κι εἶπε,
ὁ γιόκας ὁ μυριόχαρος τοῦ ρήγα Νίσου,
γόνου
τοῦ Ἀρήτου, ποὺ ἦρθεν ἀρχηγὸς καὶ
κάλλιος τῶ μνηστήρων
ἀπ' τὸ Δουλίχι τὸ χλωρό, τὸ
σιταροσπαρμένο,
καὶ ποὺ τὰ λόγια του ἄρεσαν τῆς ὥριας
Πηνελόπης,
γιατ' εἶχε πάντα στὴν καρδιὰ περίσσια
καλωσύνη.
Αὐτὸς λοιπὸν καλόγνωμα ξαγόρεψέ τους
κι εἶπε·

"ὦ φίλοι, τὸν Τηλέμαχο ποτές δὲ θὰ
χαλνοῦσα·
κακό, βασιλικὴ γενιὰ μὲ φονικὸ νὰ
σβήσης·
τῆ γνώμη κάλλιο ἄς μάθουμε τῶν

βουλάς.
 εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο
 θέμιστες,
 αὐτός τε κτενέω τοὺς τ' ἄλλους πάντας
 ἀνώξω·
 405 εἰ δέ κ' ἀποτροπῶσι θεοί, παύσασθαι
 ἄνωγα."
 ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ'
 ἐπιήνδανε μῦθος.
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς
 Ὀδυσῆος,
 ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι
 θρόνοισιν.
 ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων
 Πηνελόπεια,
 410 μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν
 ἔχουσι.
 πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν
 ὄλεθρον·
 κῆρυξ γὰρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο
 βουλάς.
 βῆ δ' ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι
 γυναιξίν.
 ἄλλ' ὅτε δὴ μνηστήρας ἀφίκετο διὰ
 γυναικῶν,
 415 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα
 ποιητοῖο,
 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ
 κρήδεμνα,
 Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 τ' ὀνόμαζεν·
 "Ἀντίνο', ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ
 δέ σέ φασιν
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὀμήλικας ἔμμεν
 ἄριστον
 420 βουλήν καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος
 ἔησθα.
 μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε
 μόρον τε
 ῥάπτεις, οὐδ' ἰκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν
 ἄρα Ζεὺς
 μάρτυρος; οὐδ' ὀσίη κακὰ ῥάπτειν
 ἀλλήλοισιν.
 ἀθανάτων πρῶτα.
 Ἄν εἶναι μὲ τὸ θέλημα τοῦ Δία τοῦ
 βροντορίχτη,
 κι ἴδιος ἐγὼ τότε χαλνῶ, κι ὅλους τοὺς
 ἄλλους σπρώχνω·
 Μὰ ἄν τὸ μποδίζουνε οἱ θεοί, νὰ πάψετε
 σᾶς λέγω."
 Εἶπε, καὶ σ' ὅλους ἄρεσαν τοῦ
 Ἀμφίνομου τὰ λόγια.
 Κι ἀμέσως σηκωθήκανε καὶ στοῦ Ὀδυσσεᾶ
 πῆγαν
 τὸν πύργο, καὶ καθίσανε πὰς στὰ λαμπρὰ
 θροινιά του.
 Τότες στὸ νοῦ τῆς φρόνιμης τῆς
 Πηνελόπης ἦρθε
 ὀμπρὸς στοὺς παραδιάντροπους νὰ κατεβῆ
 μνηστήρες,
 γιατί ἔμαθε πῶς γύρευαν τὸ τέλος τοῦ
 παιδιοῦ της,
 τί ὁ κήρυκας ὁ Μέδοντας πού τ' ἄκουσε τῆς
 τό 'πε.
 Καὶ μὲ τίς βάγιες συντροφιὰ μὲς στὰ
 παλάτια μπῆκε.
 Κι ἡ ζουλεμένη ἀρχόντισσα σὰν πῆγε
 στοὺς μνηστήρες,
 σιμὰ στὸ στύλο στάθηκε τῆς δουλεμένης
 στέγης,
 σηκώνοντας στὴν ὄψη της τὸ λιόλαμπρο
 φακιόλι,
 καὶ τὸν Ἀντίνο μάλωσε καὶ μίλησέ του κι
 εἶπε·
 "Ἀντίνο, ἀδιάντροπε, κακέ, πού μὲς στὸ
 Θιάκι σ' ἔχουν
 γιὰ πρῶτο ἀπ' τοὺς ὀμήλικους στὴ γνώση
 καὶ στὰ λόγια·
 μὰ τέτοιος δὲν ἦσουν ἐσύ. Ζουρλέ, πῶς πᾶς
 καὶ πλέχνεις
 τοῦ γιοῦ μου μαῦρο θάνατο, καὶ μῆτε καὶ
 σὲ μέλει
 γιὰ τοὺς ἰκέτες πῶχουνε τὸ Δία γιὰ
 μάρτυρά τους;
 Μεγάλο κρῖμα εἶναι κακὸ νὰ πλέχνη ὁ
 ἕνας τοῦ ἄλλου.

- ἢ οὐκ οἶσθ' ὅτε δεῦρο πατήρ τεδὸς ἵκετο
φεύγων,
425 δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο
λίην,
οὔνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος
Ταφίοισιν
ἦκαχε Θεσπρωτοῦς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμοι
ἦσαν·
τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι καὶ ἀπορραῖσαι
φίλον ἦτορ
ἦδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα
πολλήν·
430 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν
ἰεμένους περ.
τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάα δὲ
γυναῖκα
παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως
ἀκαχίζεις·
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι καὶ
ἀνωγέμεν ἄλλους."
- τὴν δ' αὐτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς,
ἀντίον ηὔδα·
435 "κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, "ὦ Πηνελόπη γνωστικιά, τοῦ Ἰκαρίου
θάρσει· μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι
μελόντων.
οὐκ ἔσθ' οὔτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ
γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῶ υἱεῖ χειρὰς ἐποίσει· ῥθῆ ἐκεῖνος
ζώνοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ
δερκομένοιο.
- 440 ὦδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον
ἔσται·
αἰψά οἱ αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ
δουρὶ
ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος
Ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεισάμενος
κρέας ὀπτὸν
ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον
- Ξεχνᾶς πῶς ὁ πατέρας σου μᾶς ἦρθε ἐδῶ
ἰκέτης,
σὰν ἔφευγε ἀπὸ τὸ λαὸ πού χόλιασε μαζί
του,
γιατ' εἶχε πάρει συντροφιά ληστὲς ἀπὸ τὴν
Τάφο,
καὶ χάλασε τοὺς Θεσπρωτοῦς πού 'ταν
δικοί μας φίλοι.
Καὶ νὰ τοῦ πάρουν τὴ γλυκειὰ ζωὴ
γυρεῦαν τότες,
κι ὅλο τ' ἀρίθμητό του βιὸς ν' ἀρπάξουν
καὶ νὰ φᾶνε·
μὰ ὅσο αὐτοὶ κι ἂ μάνιαζαν, τοὺς μπόδις' ὁ
Δυσσέας.
Καὶ τώρα, χωρὶς δίκιο ἐσὺ τοῦ καταλεῖς τὸ
σπίτι,
γυρεῦεις τὴ γυναῖκα του, σκοτώνεις τὸ
παιδί του,
κι ἐμένα μὲ λυπεῖς πικρά. Μὰ ἐγὼ σοῦ λέω
νὰ πάψης,
νὰ πῆς καὶ τῶ συντρόφῳ σου νὰ πάψουνε
κι ἐκεῖνοι."
- Κι ὁ Εὐρύμαχος τῆς ἀπαντάει, ὁ γόνος
τοῦ Πολύβου·
θυγατέρα,
θάρρος, κι ἄς μὴν τὰ νοιάζεται καθόλου
ἐδαῦτα ὁ νοῦς σου.
Δὲν ἦρθε ἀκόμα ἐδῶ στὴ γῆς καὶ μήτε θά
πὺν χέρι στὸν Τηλέμαχο τὸ γιό σου θένα
βάλη,
ὅσο ἐγὼ ζῶ, καὶ βλέπουνε τὰ μάτια μου
στὸν κόσμο.
Γιατὶ ἓνα λόγο θὰ σοῦ πῶ, κι ὁ λόγος μου
θὰ γίνῃ·
θὰ τρέξῃ στὸ κοντάρι μου εὐτύς τὸ μαῦρο
του αἶμα,
τὶ ὁ πολεμόχαρος συχνὰ κι ἐμένανε
Ὀδυσσέας
στὰ γόνατά του μ' ἐπαιρνε, καὶ μοῦ 'βαζε
στὰ χέρια
κρέας ψημένο καὶ κρασί στὰ χεῖλη

έρυθρόν.
445 τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ
φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον
τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ'
ἀλέασθαι."
ὡς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς
ὄλεθρον.
ἢ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώϊα
σιγαλόεντα
450 κλαίεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν,
ὄφρα οἱ ὕπνον
ἦδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις
Ἀθήνη.
ἐσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱεῖ διος
ὑφορβὸς
ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν
ὠπλίζοντο,
σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ
Ἀθήνη,
455 ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην
Ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποιήσε
γέροντα,
λυγρὰ δὲ εἶματα ἔσσε περὶ χροῖ, μή ἐ
συβώτης
γνοιή ἐσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι
Πηνελοπεΐη
ἔλθοι ἀπαγγέλλων μηδὲ φρεσὶν
εἰρύσσαιτο.
460 τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς
μῦθον ἔειπεν·
"ἦλθες, δι' Εὐμαιε. τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ
ἄστυ;
ἢ ῥ' ἤδη μνηστήρες ἀγήνορες ἔνδον
ἔασιν
ἐκ λόχου, ἢ ἔτι μ' αὐτ' εἰρύαται οἴκαδ'
ἰόντα;"
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης,
Εὐμαιε συβῶτα·
465 "οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ
ἐρέσθαι

πορφυρένιο.
Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ Τηλέμαχου περίσσια τοῦ
'χω ἀγάπη,
κι ἀπ' τοὺς μνηστήρες θάνατο νὰ μὴ
φοβᾶται ἐκεῖνος·
μὰ ἂν εἶναι νὰ ῥθῃ ἀπ' τοὺς θεοὺς, πῶς νὰ
σωθῆ δὲν ἔχει."
Μὲ τέτοια τήνε θάρρευε, μὰ φόνου
μελετοῦσε.
Κι ἐκείνη μέσ στ' ἀνώγια της τὰ
θεόλαμπρα ἀνεβαίνει,
καὶ κλαίει τὸν Ὀδυσσεά της, ὥσπου ἢ
γαλανομάτα
θεὰ κατέβασε γλυκὸ στα βλέφαρά της
ὕπνο.
Καὶ τὸ βραδὺ ὁ καλὸς βοσκὸς στὸν
Ὀδυσσεά ξανάρθε,
ποὺ μὲ τὸ γιό του τοίμαζε τὸ δεῖπνο, καὶ
θρεφτάρι
κάναν θυσία χρονιάρικο. Κι ἢ Ἀθηνᾶ
κατέβη
τότε, καὶ μὲ ραβδί τὸ γιό βαρῶντας τοῦ
Λαέρτη,
τὸν Ὀδυσσεά, τὸν ἔκαμε γέρο ξανὰ σὰν
πρῶτα.
Καὶ μὲ φτωχὰ τὸν ἔντυσε φορέματα, μὴν
τύχη
καὶ τότε δὴ ὁ χοιροβοσκὸς καὶ τότε νιώση
ὀμπρός του,
καὶ δὲν τὸ κρύψη, μόν' τὸ πῆ τῆς ὥριας
Πηνελόπτης.
Καὶ πρῶτος ὁ Τηλέμαχος τοῦ μίλησε καὶ
τοῦ 'πε·
"Ἦρθες, καλέ μας· τί ἄκουσες στὴ χώρα
νὰ δηγοῦνται ;
Ἀπ' τὸ καρτέρι γύρισαν οἱ θεότρανοι
μνηστήρες,
ἢ ἀκόμα ἐκεῖ μὲ καρτεροῦν στὸ Θιάκι νὰ
γυρίσω ;"
Κι ἐσύ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
ἀπολογήθης κι εἶπες·
"Δὲν ἤθελα νὰ τὰ ρωτῶ καὶ νὰ τὰ μάθω
ἐτοῦτα,

ἄστου καταβλώσκοντα· τάχιστα με
 θυμὸς ἀνώγει
 ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ'
 ἀπονέεσθαι.
 ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἐταίρων ἄγγελος
 ὠκύς,
 κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῆ μητρὶ
 ἔειπεν.
 470 ἄλλο δέ τοι τό γε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον
 ὀφθαλμοῖσιν.
 ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' Ἑρμῆος Λόφος
 ἐστίν,
 ἦα κιῶν, ὅτε νῆα θεῶν ἰδόμην
 κατιοῦσαν
 ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν
 ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
 βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν
 ἀμφιγύοισι·
 475 καὶ σφέας ὠϊσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι
 οἶδα."
 ὡς φάτο, μεῖδῃσεν δ' ἰερὴ ἰς
 Τηλεμάχοιο
 ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδῶν, ἀλέεινε δ'
 ὑφορβόν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου
 τετύκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς
 εἴσης.
 480 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
 ἔντο,
 κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον
 ἔλοντο.

στὴ χώρα μέσα τρέχοντας· βιαζόμενα νὰ
 δώσω
 τὸ μήνυμά μου ὀλόταχα, καὶ πίσω νὰ
 ξανάρθω.

Καὶ κήρυκας μαντάτορας γοργός, ἀπ' τοὺς
 συντρόφους
 ἔφτασε ἀντάμα, κι ἔδωσε τῆς μάνας λόγο
 πρῶτος.

Ξέρω κι ἐν' ἄλλο νὰ σᾶς πῶ πού με τὰ
 μάτια μου εἶδα·

πάνω ἀπ' τὴ χώρα, στὸ βουνὸ τοῦ Ἑρμῆ
 σὰν εἶχα φτάσει,

καράβι ἀγνάντεψα γοργὸ νὰ μπαίνει στὸ
 λιμάνι,

γεμάτο μὲ ἄντρες, κι ἦτανε μὲ ἀσπίδες
 φορτωμένο,

καὶ μὲ κοντάρια δίστομα. Καὶ φάνηκε σὰν
 νὰ 'ταν

μνηστῆρες ὅλοι τους αὐτοί, μὰ ἄλλο νὰ πῶ
 δὲν ξέρω."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Τηλέμαχος
 χαμογελώντας ρίχτει

ματιὰ πρὸς τὸν πατέρα του, κρυφὰ ἀπ' τὸ
 χοιροτρόφο.

Καὶ τὶς δουλειές σὰν τέλειωσαν καὶ
 τοίμασαν τὸ δεῖπνο,

καθίσανε κι ἀπόλαψαν τοῦ τραπεζιοῦ τὰ
 δῶρα.

Κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιστὸ σὰ φράνθηκε ἡ
 καρδιά τους,

τὴν κλίνη θυμηθήκανε, καὶ χάρηκαν τὸν
 ὕπνο.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία ρ

Τηλεμάχου ἐπάνοδος πρὸς Ἰθάκην.

- ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
δὴ τότε ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο
καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος
θείοιο,
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ
παλάμηφιν ἀρήρει,
5 ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἐὼν προσέειπε
συβώτην·
"ἄττ', ἦ τοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν,
ὄφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γὰρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι
οἴω
κλαυθμοῦ τε στυγεροῦ γόοιό τε
δακρυόεντος,
πρὶν γ' αὐτόν με ἴδῃται· ἀτὰρ σοί γ' ὦδ'
ἐπιτέλλω.
10 τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ'
ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ'
ἐθέλησι
πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πως
ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ
ἄλγεα θυμῶ·
ὁ ξεῖνος δ' εἶπερ μάλα μνησίοι, ἄλγιον
αὐτῶ
15 ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα
μυθήσασθαι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι
μενεαίνω·
πτωχῶ βέλτερόν ἐστι κατὰ πόλιν ἢ ἐ-
- Ἐφεξ' ἡ ῥοδοδάκτυλη τῆς νύχτας κόρη
Αὐγούλα,
κι ὁ πολυαγαπημένος γιὸς τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά
τὰ θεόμορφα του σάνταλα στὰ πόδια του
ἀποδένει,
καὶ στὴν παλάμη παίρνοντας τὸ δυνατὸ
κοντάρι
στὴ χώρα γιὰ νὰ κατεβῆ, λέει τοῦ
χοιροβοσκοῦ του·
"Στὴ χώρα πάω, κυρούλη μου, γιὰ νὰ μὲ
δῆ ἡ μανούλα,
τι δὲ θὰ πάψῃ νὰ θρηνηῖ καὶ νὰ
μοιρολογιέται
ἂ δὲ μὲ δῆ τὸν ἴδιο μου· καί, νὰ τί σοῦ
προστάζω·
τὸν ξένο αὐτὸ τὸν ἄμοιρο φέρ' τον νὰ
διακονεύῃ
στὴ χώρα· κι ὅποιος θέλει ἐκεῖ καρβέλι καὶ
κανάτα
τοῦ δίνει· ἐγὼ δὲ δύνεμαι, μέσα στὰ πάθια
ἐδαῦτα
ποῦ ἔχει ἡ ψυχὴ μου, πόρεψη τοῦ καθενὸς
νὰ δίνω.
Κι ὁ ξένος πάλε ἂν πειραχτῆ χειρότερο θὰ
τοῦ 'βγῇ.
Ἀλήθειες ξάστερες ἐγὼ πάντα νὰ λέω μ'
ἀρέσει."
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος ἀπάντησέ
του κι εἶπε·
"Φίλε μου, ἐδῶ δὲν ἤθελα κι ἐγὼ νὰ μὲ
κρατήσουν.
Κάλλιο στὴ χώρα ἢ διακονιά, παρὰ μὲς

κατ' ἀγρούς
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κ'
ἐθέλησιν.
20 οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι
τηλίκος εἰμί,
ὥστ' ἐπιτειλαμένω σημάντορι πάντα
πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχεν· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὄδε, τὸν σὺ
κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε
γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἶματ' ἔχω κακά· μή με
δαμάσση
25 στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ'
εἶναι."
ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο
βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ
μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμους εὖ
ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα
μακρὴν,
30 αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον
οὐδόν.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτη εἶδε τροφὸς
Εὐρύκλεια,
κῶεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι
δαιδαλέοισι,
δακρῦσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ'
ἄρ' ἄλλαι
δμῶαι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος
ἠγερέθοντο,
35 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε
καὶ ὤμους.
ἦ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περιφρων
Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῆ Ἀφροδίτῃ,
ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε
δακρῦσασα,
κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω
φάεα καλά,

στὰ χωράφια·
πάντα θὰ δώσει ἐκεῖ μικρὴ βοήθεια ὅποιος
θελήσῃ.
Δὲν εἶναι πιά τὰ χρόνια μου στίς μάντρες
γιὰ νὰ μνήσκω,
καὶ προσταγές τοῦ ἀφέντη μου σὲ καθετίς
ν' ἀκούγω.
Μόν' ἄμε ἐσὺ, κι ὁ ἄνθρωπος ποὺ
πρόσταξες μὲ φέρνει,
σὰ ζεσταθῶ μὲ τὴ φωτιά, καὶ σφίξῃ τὸ
λιοπύρι.
Κουρέλια 'ναι τὰ ροῦχα μου, καὶ τῆς αὐγῆς
ἢ πάχνη
θὰ μὲ παγώσῃ· κι εἶπατε πῶς εἶναι ἀλάργα
ἢ χώρα."
Καὶ τράβηξε ὁ Τηλέμαχος ὀλόγοργ' ἀπ'
τὴ στάνη,
γιὰ τοὺς μνηστῆρες χαλασμὸ στὸ νοῦ του
μελετώντας.
Καὶ κάτου στὸ λαμπρόχτιστο σὰν ἔφτασε
παλάτι,
στὸ μακρὸν στύλο ἀκούμπησε τὸ σουβλερὸ
κοντάρη,
καὶ μπῆκε, τὸ κατώφλι του τὸ πέτρινο
περνώντας.
Τὸν εἶδε πρῶτη καὶ καλὴ ἢ Εὐρύκλεια ἢ
παραμάνη,
καθὼς ἀπίθωνε προβιὲς πὰς στὰ θρονιά
τοῦ πύργου,
καὶ δακρυσμένη ζύγωσε· ὀλόγουρά του κι οἱ
ἄλλες
οἱ δούλες μαζωχτήκανε τοῦ ἀδάμαστου
Ὀδυσσέα,
καὶ τὸν γλυκοφιλοῦσανε στὴν κεφαλὴ,
στοὺς ὤμους.
Κι ἢ φρόνιμη ἀπ' τὸ θάλαμο προβάλλει
ἢ Πηνελόπη,
σὰν Ἄρτεμη πανόμορφη, καὶ σὰ χρυσὴ
Ἀφροδίτη·
μὲ δάκρυα τὸ μονάκριβο παιδί της
ἀγκαλιάζει,
φιλώντας τὸ κεφάλι του καὶ τὰ λαμπρὰ
του μάτια,

- 40 καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερόν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηϊ Πύλονδε λάθρη, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκοῦήν.
 ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἦντησας ὀπωπῆς."
 45 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 "μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδέ μοι ἦτορ ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
 ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἐλουῖσα,
 εἰς ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
 50 εὐχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἀντιτα ἔργα τελέσση.
 αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορῆν ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσω ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κίόντι.
 τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι,
 55 Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω."
 ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
 ἢ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἐλουῖσα,
 εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἐκατόμβας
 60 ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἀντιτα ἔργα τελέσση.
 Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διέκ μέγαροιο καὶ με κλαψιάρικη φωνὴ τοῦ μίλησε καὶ τοῦ εἶπε·
 "Τηλέμαχε, γλυκὸ μου φῶς, ἦρθες, κι ἐγὼ δὲ θάρρουν πῶς θὰ σὲ δῶ σὰν πρύμισες κρυφά μου κι ἄθελά μου ἀκούσης.
 Ὡς τόσο τώρα ὅσ' ἄκουσες κι ὅσα εἶδες, ἔλα πές μου."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησέ της κι εἶπε
 "Μῆφέρνης πόνου βούρκωμα μές στή καρδιά μου, ὦ μάνα,
 τώρα πού μόλις ξέφυγα κακὸ καὶ μαῦρο τέλος·
 μόνε σὰ λούσης τὸ κορμί, καὶ καθαρὰ τὸ ντύσης,
 ἀνέβαινε στ' ἀνώγι σου μὲ τὶς καλές σου βάγιες,
 καὶ σ' ὅλους ἑκατοβοδιές τοὺς ἀθανάτους τάξε,
 ἴσως κι ὁ Δίας γδίκιωση γιὰ χάρη μας τελέση.
 Ἐγὼ θὰ πάω στὴν ἀγορά, τὸν ξένο νὰ καλέσω,
 πού ἦρθε ἀπ' τὴν Πύλο ἀντάμα μου, γιὰ ἐδῶ σὰν ξεκινουῖσα,
 καὶ πού μὲ τοὺς ὁμοιόθεους τὸν ἔστειλα συντρόφους
 στὸν Πείραιο, παραγγέλλοντας περίσσια νὰ τοῦ δείξη τιμὴ μέσα στὸ σπίτι του κι ἀγάπη ὥσπου νὰ φτάσω."
 Αὐτὰ εἶπε· κι ἔμεινε ἄπτερος στὰ χεῖλη της ὁ λόγος·
 καὶ τὸ κορμί σὰν ἔλουσε καὶ ντύθηκα καθάρια,
 πῆγε, ἔταξε ἑκατοβοδιές στοὺς ἀθανάτους ὅλους,
 ἴσως κι ὁ Δίας γδίκιωση γιὰ χάρη της τελέση.
 Βγῆκε ὕστερα ὁ Τηλέμαχος κρατώντας

- βεβήκει
 ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ καὶ δυὸ γοργόποδα σκυλιὰ κατόπι
 ἔποντο.
 θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν
 κατέχευεν Ἀθήνη·
 τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον
 θηεῦντο.
- 65 ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες
 ἠγερέθοντο
 ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ
 βυσσοδόμευον.
 αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο
 πουλὺν ὄμιλον,
 ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἄντιφος ἠδ'
 Ἀλιθέρσης,
 οἳ τε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρῴιοι ἦσαν ἑταῖροι,
- 70 ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον
 ἕκαστα.
 τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν
 ἦλθεν
 ξείνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ'
 ἄρ' ἔτι δὴν
 Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ
 παρέστη.
 τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον
 ἔειπε·
- 75 "Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ
 δῶμα γυναῖκας,
 ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος
 ἔδωκε."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἠΰδα·
 "Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται
 τάδε ἔργα.
 εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν
 μεγάροισι
- 80 λάθρη κτείναντες πατρῴϊα πάντα
 δάσωνται,
 αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν, ἢ
 τίνα τῶνδε·
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα
 φυτεύσω,
- τὸ κοντάρι,
 ἀκολουθοῦσαν.
 Μὲ χάρη τότε ἡ Ἀθηνᾶ θεϊκὴ τὸν
 περεχοῦσε,
 καὶ ὅλος ὁ κόσμος θάμαζε θωρώντας τοὺς τὰ
 κάλλη.
 Τριγύρω τοὺς οἱ θεότολμοι μαζεύτηκαν
 μνηστῆρες,
 μὲ ὁμορφα λόγια, καὶ κακοὺς σκοποὺς στοὺς
 λογισμοὺς τους.
 Ὅμως αὐτὸς ἀπόφυγε τὸ πλῆθος τους, καὶ
 πῆγε
 κάθισ' ἐκεῖ πού ὁ Μέντορας, ὁ Ἄντιφος καὶ ὁ
 Ἀλιθέρσης·
 παλιοὶ τοὺς φίλοι πατρικοὶ καθόντουσαν καὶ
 ἐκεῖνοι
 τότε ρωτοῦσαν καθετίς. Καὶ ὁ Πείραιος, ὁ
 μέγας
 καὶ ὁ ξακουστὸς κονταριστής, τὸν ξένο
 φέρνοντάς του,
 ἀπὸ τῆς χώρας πέρασε, στὴν ἀγορὰ κατέβη,
 καὶ ζύγωσε. Δὲ στάθηκε ὁ Τηλέμαχος
 μακριὰ τους,
 μόνον τὸν ξένο σίμωσε. Καὶ ὁ Πείραιος τότες
 πρῶτος
 τοῦ μίλησε· "Τηλέμαχε, στείλε μου εὐτύς
 γυναῖκες
 τὰ δῶρα πού ὁ Μενέλαος σοῦ ἔδωσε γιὰ νὰ
 πάρουν."
 Καὶ ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησέ
 του καὶ εἶπε·
 "ὦ Πείραιε, δὲ γνωρίζουμε πῶς ὅλα αὐτὰ
 θὰ βγοῦνε.
 Ἄν οἱ μνηστῆρες μυστικὰ στὸν πύργον μὲ
 σκοτώσουν,
 καὶ ὅλα κατόπι μοιραστοῦν τὰ πατρικά μου
 πλοῦτια,
 ἢ κάλλιο ἔχε τα τὰ δῶρα ἐσὺ, παρ' ἀπ'
 αὐτοὺς κανέναν·
 ἂν πάλε ἐγὼ ξολοθρεμὸ καὶ θάνατον τοὺς
 δώσω,

- δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς
δῶματα χαίρων."
ὡς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἤγεν ἐς
οἶκον.
- 85 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὖ
ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς
τε θρόνους τε,
ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας
λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λούσαν καὶ
χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλλον ἠδὲ
χιτῶνας,
- 90 ἔκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι
καθίζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε
φέρουσα
καλῆ χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστήν ἐτάνυσσε
τραπέζαν.
σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε
φέρουσα,
- 95 εἶδατα πόλλ' ἐπιθειῖσα, χαριζομένη
παρεόντων.
μήτηρ δ' ἀντίον ἴζε παρὰ σταθμὸν
μεγάροιο
κλισμῶ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα
στρωφῶσα.
οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἑτοῖμα προκειμένα
χειῖρας ἱαλλον,
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον
ἔντο,
- 100 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων
Πηνελόπεια·
"Τηλέμαχ', ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον
εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνήν, ἣ μοι στονόεσσα
τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἑμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ
Ὀδυσσεὺς
ῶχεθ' ἄμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοικι
ὄμως ἐσθ' ἐξ ἔρον θῆς νὰ ῥθῆς καὶ νὰ
μοῦ πῆς
- τότες τὰ φέρνεις χαίροντας, καὶ χαίροντας
τὰ παίρωνω."
Εἶπε, καὶ τὸν πολὺπαθο ξένο ἔφερε στὸ
σπίτι.
Καὶ μέσα στὸ λαμπρόχτιστο σὰν ἔφτασαν
παλάτι,
ἀπάνω σ' ἔδρες καὶ θρονιαὶ τὶς χλαῖνες
ἀποθέσαν,
καὶ μὲς σὲ γοῦρνες σκαλιστὲς καθίσαν καὶ
λουστῆκαν.
Κι οἱ δοῦλες σὰν τοὺς ἔλουσαν κι ἀλειψαν
τοὺς μὲ λάδι,
καὶ τοὺς φορέσανε κρουστὲς χλαμύδες καὶ
χιτῶνες,
ἀπ' τὰ λουτρά τοὺς βγήκανε καὶ στὰ
θρονιαὶ καθίσαν.
Καὶ μπρῖκι γιὰ τὸ νίψιμο τοὺς φέρνει τότε ἡ
βάγια,
ῶριο, χρυσό, καὶ χύνει τοὺς στὴν ἀργυρῆ
λεγένη
γιὰ νὰ πλυθοῦν, καὶ στρώνει τοὺς
γυαλιστερὸ τραπέζι.
Σεμνὴ κελάρισσα ἔφερε ψωμί καὶ
παραθέτει,
κι ἀπὸ τὰ καλοφάγια τῆς τοὺς ἔβαλε
περίσσια.
Κι ἀντίκου ἡ μάνα του, σιμὰ στοῦ
παλατιοῦ τὸ στύλο,
ἀναγερμένη σὲ θρονὶ ψιλόκλωθε μὲ ρόκα.
Κι αὐτοὶ ἄπλωναν τὰ χεῖρια τοὺς στὰ
καλοφάγια ὀμπρὸς τοὺς.
Κι ἀπὸ πιωτὸ κι ἀπὸ φαῖ σὰ φράνθηκε ἡ
καρδιά τοὺς,
ἡ Πηνελόπη ἡ γνωστικὰ τὸ λόγο πρώτη
ἀρχίζει·
"Τηλέμαχε, στ' ἀνώγι ἐγὼ θ' ἀνέβω νὰ
πλαγιάσω
στὴν κλίνη πού μὲ στεναγμοὺς καὶ δάκρυα
τὴ ραντίζω,
ἀφότου στὸ Ἴλιο κίνησε ὁ Δυσσέας μὲ τοὺς
Ἀτρεΐδες·

ἔτλης,
105 πρὶν ἔλθειν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς
τόδε δῶμα,
νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἶ
που ἄκουσας."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἤυδα·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μήτερ, ἀληθείην
καταλέξω.
ῥχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα,
ποιμένα λαῶν·
110 δεξάμενος δέ με κείνος ἐν ὑψηλοῖσι
δόμοισιν
ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡς εἶ τε πατὴρ ἐὼν
υἱὸν
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὡς ἐμὲ
κείνος
ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἰάσι
κυδαλίμοισιν.
αὐτὰρ Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος οὐ ποτ'
ἔφασκεν,
115 ζωῦ οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ
ἀκοῦσαι·
ἀλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην, δουρικλειτὸν
Μενέλαον,
ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι
κολλητοῖσιν.
ἔνθ' ἴδον Ἀργεΐην Ἑλένην, ἧς εἶνεκα
πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρωῆς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.

120 εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς
Μενέλαος
ὅττευ χρηῖζων ἰκόμην Λακεδαίμονα
δίαν·
αὐτὰρ ἐγὼ τῶ πᾶσαν ἀληθείην
κατέλεξα·
καὶ τότε δὴ με ἔπεσιν ἀμειβόμενος
προσέειπεν·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος
ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
125 ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάκτιδες αὐτοὶ
έόντες.

καθάρια,
μέσα στὸν πύργο πρὶ νὰ μποῦν οἱ
θεότολμοι μνηστῆρες,
γιὰ τοῦ γονιοῦ σου ἂν ἔμαθες τὸ γυρισμὸ
στὰ ξένα."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησέ
της κι εἶπε·
"Τὸ καθεῖς, μητέρα μου, θὰ δηγηθῶ μὲ
ἀλήθεια,
Στὴν Πύλο καὶ στὸ Νέστορα σὰ φτάσαμε
τὸ ρήγα,
μὲς στ' ἀψηλὰ παλάτια του μὲ δέχτηκε μὲ
ἀγάπη
καὶ πόνο, σὰν ποὺ δέχεται γονιὸς
ἀκριβοπαίδι,
σὰν ἔρχετ' ἀπὸ ξενιτειῆς, ποὺ ἐκεῖ
πλανιόταν χρόνια·
ὅμοια μὲ δέχτηκε κι αὐτὸς κι οἱ
ξακουσμένοι γιοὶ του,
κι ἔλεγε πῶς ἀπὸ ἀνθρώπο δὲν ἄκουσε
στὸν κόσμο
ἂ ζουσε γιὰ ἂν ἀπέθανε ὁ ἀντρόψυχος
Δυσσεύς.
Ὅμως στὸν πόλεμόχαρο Μενέλαο τοῦ
Ἀτρεῆα
μὲ ἀλόγατα καὶ μὲ ἄρματα λαμπρὰ
προβόδωσέ με,
κι ἐκεῖ εἶδα τὴν Ἀργίτισσα Ἑλένη, ποὺ γιὰ
κεῖνη
κι οἱ Ἀργῖτες ἔπαθαν πολλὰ δεινὰ, κι οἱ
Τρωαδίτες,
κατὰ τὸ θέλημα τῶν θεῶν. Καὶ τότες ὁ
Μενέλαος
μὲ ρώτησε ὁ βροντόφωνος ποιά ἀνάγκη μὲ
εἶχε φέρει
στὴν ὠρία Λακεδαίμονα· καὶ τοῦ 'πα τὴν
ἀλήθεια.
Κι αὐτὸς ἀπολογήθηκε, κι αὐτὰ τὰ λόγια
μοῦ εἶπε·
"Ὤχοῦ, σὲ τί παλληκαρᾶ κλινάρι νὰ
πλαγιάσουν
τοὺς ἦρθεν ὄρεξη αὐτονοῦς τοὺς
ἀναντρούς, ἀλήθεια.

ὡς δ' ὀπὸτ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος
κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας
γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσήλυθεν
εὐνήν,
130 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον
ἔφηκεν,
ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον
ἔφήσει.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ
Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἴός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ
Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν
ἀναστάς,
135 κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ
πάντες Ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστήρσιν ὀμιλήσειεν
Ὀδυσσεύς·
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο
πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεαι, οὐκ
ἂν ἐγὼ γε
ἄλλα παρεῖξ εἵπομι παρακλιδὸν οὐδ'
ἀπατήσω,
140 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος
νημερτής,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ'
ἐπικεύσω.
φῆ μιν ὃ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ'
ἄλγε' ἔχοντα,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν
ἀνάγκη
ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν
ικέσθαι.
145 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ
ἑταῖροι,
οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα
θαλάσσης"
"ὡς ἔφατ' Ἄτρεΐδης, δουρικλειτὸς

Καθὼς μὲς σ' ἄγριου λιονταριοῦ ρουμάνι ἢ
ἀλαφίνα,
κοιμίζει βυζαστάρικα νιογέννητα
λαφούλια,
καὶ παίρνει τὶς βουνοπλαγιὲς καὶ τὰ
χλωρὰ λαγκάδια,
καὶ βόσκει, μὰ ἄξαφνα γυρνάει μὲς στῆ
μονιά του ἐκεῖνος,
καὶ φέρνει τέλος φοβερὸ σὲ μάνα καὶ
λαφούλια,
ἔτσι κι ὁ Ὀδυσσεύς φριχτὰ θὰ τοὺς
τελειώσῃ ἐκεῖνους.
Κι, ὦ Δία Θεέ μου, κι Ἀθηνᾶ, κι Ἀπόλλωνα,
ἂν ἐκεῖνος
τοὺς πέσῃ σὰν ποὺ φάνηκε στὴν ὁμορφή
τῆ Λέσβο,
ποὺ πρόβαλε καὶ πάλεψε μὲ τὸ
Φιλομηλεΐδη,
καὶ μονομιᾶς τὸν ἔρριξε, κι οἱ Ἀχαιοὶ
χαρῆκαν,
ἂν τέτοιος ὁ Ὀδυσσεύς ἐρθῆ καὶ πέσῃ
στοὺς μνηστῆρες,
γλήγορο θὰ 'ν' τὸ τέλος τους, κι ὁ γάμος
τους φαρμάκι,
Κι αὐτὰ ποὺ τώρα μὲ ρωτᾶς καὶ ποὺ
παρακαλεῖς με,
δὲ θὰ τὰ πῶ τριγυριστὰ καὶ δὲ θὰ σὲ
γελάσω,
παρὰ ὅσα μοῦ 'πε ὁ ἄλαθος τῆς θάλασσας
ὁ γέρος,
ἓνα πρὸς ἓνα θὰ 'χῆς τα καὶ λόγο δὲ θὰ
κρύψω.
Τὸν εἶδε, μοῦ 'πε, σὲ νησὶ δάκρυα πολλὰ νὰ
χύνη,
στῆς θείαινας τῆς Καλυψῶς, ποὺ δίχως
θέλησή του
κρατάει τον, καὶ δὲ δύνεται νὰ δῆ γλυκειὰ
πατρίδα·
τὶ μήτε πλοῖα μὲ τὰ κουπιά, μήτε
συντρόφους ἔχει,
ποὺ νὰ τὸν πάρουν ἀπ' ἐκεῖ στῆς
θάλασσας τᾶ πλάτια."
Αὐτὰ 'πε ὁ πολεμόχαρος Μενέλαος τοῦ

Μενέλαος.

ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ
μοι οὔρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὤκα φίλην ἐς πατρίδ'
ἔπεμψαν."

150 ὡς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ
στήθεσσι νύρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος
θεοειδής·
"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἦ τοι ὄ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ
σύνθεο μῦθον·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι οὐδ'
ἐπικεύσω·

155 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε
τράπεζα
ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν
ἀφικάνω,
ὡς ἦ τοι Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ,
ἦμενος ἦ ἔρπων, τάδε πευθόμενος
κακὰ ἔργα,
ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι
φυτεύει·

160 τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν εὐσσέλμου ἐπὶ νηὸς
ἦμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ
ἐγεγώνευν·"

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·

"αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον
εἶη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά
τε δῶρα

165 ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἂν τίς σε συναντόμενος
μακαρίζοι·"
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆος
μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν
ἰέντες,

Ἀτρεά.

Καὶ τότες πίσω γύρισα, καὶ πρῦμο μοῦ
χαρίσαν
οἱ ἀθάνατοι, καὶ μ' ἔφερναν στήν ποθητὴ
πατρίδα·"

Αὐτὰ εἶπε, καὶ τῆς τάρραξε στὰ στήθια
τὴν καρδιά της.

Καὶ τότες ὁ θεόμοιαστος Θεοκλύμενος
τοὺς εἶπε·

"Γυναίκα πολυσέβαστη τοῦ δοξαστοῦ
Ὀδυσσέα,
δὲν τὰ γνωρίζει αὐτὸς σωστά, καὶ κάλλιο
ἐμένανε ἄκου,
ποῦ σοῦ μαντεύω ἀλάθευτα, καὶ τίποτις
δὲν κρύβω.

Ὁ Δίας νὰ 'ναι μάρτυρας, τὸ ξενικὸ
τραπέζι,
κι ἐτούτη ἢ σιὰ τοῦ θεόλαμπρου Ὀδυσσέα
ποῦ μὲ δέχτη,
ἐδῶ 'ναι στήν πατρίδα του ὁ Δυσσέας, κι ἦ
γυρίζει
ἦ κάθεται, καὶ τίς κακὲς αὐτὲς δουλειὲς
μαθαίνει,
καὶ σ' ὅλους φοβερὰ δεινὰ σκαρώνει τοὺς
μνηστῆρες·

εἶδα πουλὶ προφητικὸ στὸ πλοῖο σὰν
καθόμουν,
καὶ τότες τοῦ Τηλέμαχου τὰ λάλησα καὶ τὰ
εἶπα·"

Κι ἡ Πηνελόπη ἦ γνωστικὰ μ' αὐτὰ τοῦ
ἀπολογιέται·

"Μακάρι, ὦ ξένε, ὁ λόγος σου νὰ βγῆ
καθὼς τὸν εἶπες·

μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπη μου θὰ σοῦ 'δῖνα καὶ
δῶρα

τόσο πολλά, π' ὅσοι ἔβλεπαν θένα σὲ
μακαρίζαν·"

Τέτοια λαλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
ἀνάμεσό τους·

καὶ στοῦ Ὀδυσσέα κατάμπροστα οἱ
μνηστῆρες τὰ παλάτια
δισκοβολώντας γλέντιζαν καὶ ρίχνοντας
κοντάρια

- ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν
 ἔχοντες.
- 170 ἄλλ' ὅτε δὴ δεῖπνηστος ἔην καὶ
 ἐπήλυθε μῆλα
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἱ τὸ
 πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μέδων· ὅς γάρ
 ῥα μάλιστα
 ἦνδανε κηρύκων, καὶ σφιν παρεγίγνετο
 δαιτί·
 "κούροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε
 φρέν' ἀέθλοις,
 175 ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἴν' ἐντυνώμεθα
 δαῖτα·
 οὐ μὲν γάρ τι χεῖριον ἐν ὥρῃ δεῖπνον
 ἐλέσθαι."
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν
 πείθοντό τε μύθῳ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὖ
 ναιετάοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς
 τε θρόνους τε,
 180 οἱ δ' ἴερευον οἷς μεγάλους καὶ πίονας
 αἶγας,
 ἴρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν
 ἀγελαίην,
 δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοῖ δ' ἐξ ἀγροῖο
 πόλινδε
 ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος
 ὑφορβός.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης, ὄρχαμος
 ἀνδρῶν·
 185 "ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι
 μενεαίνεις
 σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός--ἦ σ'
 ἂν ἐγὼ γε
 αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα
 λιπέσθαι·
 ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δεΐδια, μή μοι
 ὀπίσω
 νεικεῖη· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν
 ὀμοκλαί--
 190 ἄλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε
- σὲ γῆς στρωτή, πού ἀδιάντροπα ἐκεῖ
 πάντα μαζευόνταν.
 Μὰ πρὸς τὸ γιόμα, πού ἔφταναν ὀλοῦθε
 ἀπ' τὰ χωράφια
 τὰ πρόβατα κι οἱ πιστικοὶ τὰ φέρνανε σὰν
 πάντα,
 τοὺς εἶπε τότε ὁ Μέδοντας, ὁ κήρυκας πού
 ἀπ' ὄλους
 τοὺς ἄρσεσε νὰ κάθεται μαζί τους στὸ
 τραπέζι·
 "Τώρα, παιδιά, πού φράνθηκε μὲ τὸν
 ἀγώνα ὁ νοῦς σας
 νὰ τοιμαστήτε γιὰ φαγὶ μὲς στὸ παλάτι
 ἐλάτε,
 τ' εἶναι καλὸ στὴν ὥρα του νὰ γίνῃ τὸ
 τραπέζι."
 Εἶπε, κι αὐτοὶ τὸν ἄκουσαν, καὶ
 σηκωθῆκαν, πῆγαν.
 Καὶ μέσα στὰ λαμπρόχτιστα σὰν μπήκανε
 παλάτια,
 ἀπάνω σ' ἔδρες καὶ θρονιαὶ τὶς χλαῖνες
 ἀπιθῶσαν,
 κι ἔσφαξαν πρόβατα τρανὰ,
 καλοθρεμμένα γίδια,
 θρεφτάρια χοίρους, καὶ παχὺ δαμάλι γιὰ
 νὰ φᾶνε.
 Ὡς τόσο ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ στὴ χώρα ὁ
 Ὀδυσσεύς
 μὲ τὸν καλόκαρδο Εὐμαιο νὰ σύρῃ
 τοιμαζόταν.
 Κι ὁ πρῶτος τῷ χοιροβοσκῶν μίλησε τότε
 κι εἶπε·
 "Ξένε, πού τώρα λαχταρᾷς στὴ χώρα νὰ
 κατέβῃς,
 καθὼς ὁ ἀφέντης πρόσταξε, κι ἐγὼ 'θελα
 νὰ μείνῃς
 ἐδῶ στὴ στάνη φύλακας· μὰ σέβας τοῦ 'χω
 μέγα
 καὶ φόβο, μήπως ὕστεραμανιάσῃ· καὶ τοῦ
 ἀφέντη
 φοβᾶμαι τὰ μαλώματα. Μὰ ἄς πᾶμε τώρα,
 ἢ μέρα
 πᾶει νὰ μεσιάσῃ κι ἡ δροσιὰ θά 'ναι κακὴ

μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ῥίγιον
ἔσται."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι
κελεύεις.
ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερές
ἠγεμόνευε.
195 δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον
τετμημένον ἔστίν,
σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἦ φατ' ἀρισφαλέ'
ἔμμεναι οὐδόν."
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο
πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν
ἀορτήρ·
Εὖμαιος δ' ἄρα οἱ σκηπτρον θυμαρὲς
ἔδωκε.
200 τῷ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ
βώτορες ἄνδρες
ῥύατ' ὀπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν
ἦγεν ἀνακτα
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ
γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ
εἴματα ἔστο.
ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα
παιπαλόεσσαν
205 ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κρήνην
ἀφίκοντο
τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὕδρευόντο
πολίται,
τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ
Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὕδατοτρεφῶν ἦν
ἄλλος,
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν
ῥέεν ὕδωρ
210 ὑπόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε
τέτυκτο
νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρρέζεσκον
ὁδίται·

τὸ βράδου."
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος ἀπάντησέ
του καὶ εἶπε·
"Ἔερω, καὶ νιώθω· τό 'χα ἐγὼ στὸ νοῦ μου
αὐτὸ πού μου 'πες.
Μὰ ἄς πᾶμε, καὶ ἐσὺ δεῖχνε μου τὸ δρόμο
πέρα ὡς πέρα,
καὶ δῶσ' μου, ἂν ἔχης πουθενά,
κουτσόραβδο κομμένο,
γιά ν' ἀκουμπῶ, τί δύσκολος εἶναι μοῦ
λέτε, ὁ δρόμος."
Εἶπε, καὶ κρέμασε παλιὸ τορβὰ
κουρελιασμένο
στὸν ὤμο μὲ χοντρὸ σκοινί, καὶ τοῦ 'δωκε
συνάμα
ραβδί ὁ καλὸς χοιροβοσκός, καθὼς τὸ
πεθυμοῦσε.
Ξεκίνησαν, μὰ οἱ πιστικοὶ μὲ τὰ σκυλιὰ
στὴ στάνη
μεῖναν καὶ φύλαγαν καὶ αὐτὸς ὁδήγαε τὸν
ἀφέντη,
πού σὰ ζητιάνος φαίνονταν ἐλεεινὸς καὶ
γέρος,
καὶ στὸ ραβδί του ἀκούμπαγε παλιόρουχα
ντυμένος.
Πῆραν τὸ πετρωτὸ στρατὶ καὶ ζύγωσαν
τὴ χώρα,
καὶ σάνε φτάσανε σιμὰ στὴν
κρουσταλλένια βρύση,
πού ὁ κόσμος ἔπαιρνε νερό, καὶ ὁ Νήριτος
τὴν εἶχε,
καὶ ὁ Ἴθακος καὶ ὁ Πολύκτωρας, χτισμένη, καὶ
ἦταν λεῦκες
δάσος ἐκεῖ νερόθρεφτες πού ὀλοῦθε τὴν
κυκλῶναν,
καὶ κατρακύλα κροὸ νερὸ ψηλάθε ἀπὸ τὸ
βράχο,
καὶ ἦταν βωμὸς ἀπάνωθε χτισμένος, πού
θυσιάζαν
στὶς Νύφες ὅσοι διάβαιναν· κεῖ πέρα ὁ
Μελανθέας
τοὺς βλέπει τοῦ Δολίου ὁ γιός, μὲ δυὸ
βοσκούς κατόπι,

- ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίιο
 Μελανθεὺς
 αἶγας ἄγων, αἶ πᾶσι μετέπρεπον
 αἰπολίοισι,
 δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἄμ'
 ἔποντο νομῆες.
 215 τοὺς δὲ ἰδὼν νεΐκεσσαν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 καὶ τὸ Δυσσέα πληγώνανε τ' ἀδιάντροπά
 τ' ὀνόμαζεν,
 ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· ὄρινε δὲ κῆρ
 Ὀδυσῆος·
 "νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν
 ἠγηλάζει,
 ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν
 ὁμοῖν.
 πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε
 συβῶτα,
 220 πτωχὸν ἀνηρόν δαιτῶν
 ἀπολυμαντήρα;
 ὃς πολλῆς φλιῆσι παραστὰς θλίψεται
 ὤμους,
 αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ
 λέβητας·
 τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα
 γενέσθαι
 σηκοκόρον τ' ἔμεναι θαλλόν τ' ἐρίφοισιστὰ γίδια, καὶ νὰ πίνη ὄρο, παχιά μεριά νὰ
 φορῆναι,
 225 καὶ κεν ὄρον πίνων μεγάλην
 ἐπιγουνίδα θεῖτο.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν,
 οὐκ ἐθελήσει
 ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσων κατὰνὰ θρέφη μὲ τῆ διακονία τῆ λαίμαργη
 δῆμον
 βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ'
 ἀναλτον.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ
 τετελεσμένον ἔσται·
 230 αἶ κ' ἔλθη πρὸς δῶματ' Ὀδυσῆος
 θεῖοιο,
 πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ
 παλαμᾶων
 πλευραὶ ἀποτριψουσι δόμον κάτα
 βαλλομένοιο."
 ὡς φάτο, καὶ παριῶν λάξ ἔνθορεν
 ποὺ φέρναν τὰ πιὸ διαλεχτὰ τῶν
 κοπαδιῶνε γίδια
 γιὰ τῶ μνηστήρων τὸ φαγί· κι ἅμα τοὺς
 εἶδε ἐκεῖνος
 πειραχτικὰ τοὺς μίλησε καὶ μὲ μεγάλη
 κάκια,
 "Ἐνας ἀχρεῖος τὸν ἄλλονε μὰ τὴν
 ἀλήθεια σέρνει
 κι ἔτσι παντοτινὰ ὁ θεὸς ὁμοιο στὸν ὁμοιον
 φέρνει.
 Ποῦ τάχα, ὦ βρώμικε βοσκέ, τὸν πᾶς
 αὐτὸν τὸν χάφτη
 τὸν παλιοζήτουλα, μωρέ, τῶν τραπεζιῶν
 τὴ λῶβα;
 Σὲ πόσες πόρτες θὰ σταθῆ τὴ ράχη του νὰ
 τριβῆ,
 ὄχι λεβέτια καὶ σπαθιά, παρὰ βουκιές
 ζητώντας.
 Δῶσ' τον ἐμένα, φύλακα τῆς στάνης νὰ
 τὸν ἔχω,
 νὰ μοῦ σαρώνη τὸ μαντρί, χλωρόκλαδα νὰ
 φέρνη
 καὶ νὰ πίνη ὄρο, παχιά μεριά νὰ
 κἀνη.
 Τώρα ὅμως ποὺ κακόμαθε, δὲ θε' δουλειὰ
 νὰ πιάση
 μόνε τοῦ ἀρέσει σὲ χωριά νὰ σέρνεται καὶ
 χῶρες,
 Μὰ ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ, κι ὅ,τι σοῦ
 λέω θὰ γίνῃ·
 ἂν τύχη κι ἔρθῃ στοῦ θεϊκοῦ τοῦ Ὀδυσσέα
 τοὺς πύργους.
 τριγύρω στὴν κεφάλαια του πολλὰ σκαμνιά
 ριγμένα
 ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἀντρῶν θὰ σπάσουν τὰ
 πλευρά του."
 Καὶ καθὼς πέρασε, τοῦ ἔδωσε κλωτσιὰ ὁ

- ἀφραδίησιν
 ἰσχύω· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ
 ἐστυφέλιξεν,
 235 ἄλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως· ὁ δὲ μερμήριξεν
 Ὀδυσσεὺς
 ἢ μεταΐξας ῥοπάλω ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφουδὶς
 ἀείρας.
 ἄλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο· τὸν
 δὲ συβώτης
 νεῖκεσ' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὖξατο
 χεῖρας ἀνασχών·
- χαζὸς στὸ γόφο·
 μὰ ἐκεῖνος δὲν ξεστράτισε, παρὰ ἔμεινε
 στὸ δρόμο·
 Τότες στὸ νοῦ του μέσα ὁ γιὸς ἀνάδευε τοῦ
 Λαέρτη,
 νὰ ὀρμήση, καὶ μὲ μιὰ ραβδιὰ νὰ τόνε
 ξεπαστρέψη,
 ἢ ἀρπάζοντάς τον ἀπ' τ' αὐτιά, νὰ τοῦ
 βροντήξῃ χάμου
 τὴν κούτρα· μὰ τὸ ἀπόμεινε, καὶ βάσταξε ἡ
 καρδιά του.
 Κι ἀγριομιλώντας ὁ βοσκὸς στὸν ἄλλον
 ἀντικρὺ του,
 ἔβγαλ' εὐκὴ ἀψηλόφωνη μὲ χέρια
 σηκωμένα·
- 240 "νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ'
 Ὀδυσσεὺς
 ὑμῶν ἐπὶ μηρί' ἔκκε, καλύψας πῖονι
 δημῶ,
 ἀρνῶν ἢ δ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ'
 ἐέλδωρ,
 ὡς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνήρ, ἀγάγοι δὲ ἐ
 δαίμων·
 τῶ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν
 ἀπάσας,
 245 τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος
 αἰεὶ
 ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθειροῦσι ἐνῶ
 ἀφανίζουνε κακοὶ βοσκοὶ τὰ πρόβατά
 νομῆες."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος,
 αἰπόλος αἰγῶν·
 "ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα
 εἰδῶς,
 τὸν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσσέλμοιο
 μελαίνης
 250 ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν
 ἄλφοι.
 αἶ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος
 Απόλλων
 σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστήρσι
 δαμείη,
 ὡς Ὀδυσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον
 ἦμαρ."
 "Νύφες τῆς βρύσης, καὶ τοῦ Διὸς ὦ
 κόρες, ἂν ποτές του
 μεριὰ ὁ Δυσσέας σᾶς ἔκαψε σὲ πάχος
 τυλιγμένα
 γιδιῶν κι ἀρνιῶνε, τούτη μου τελέστε τὴ
 λαχτάρα·
 ἄς ἔρθῃ ἐκεῖνος πιά, καὶ θεὸς ἄς τόνε φέρῃ
 κάποιος.
 Αὐτὸς θὰ σοῦ τὰ σκόρπιζε στ' ἀλήθεια τὰ
 καμάρια
 ποὺ τῶρ' ἀγέρωχα κρατᾶς στὴ χώρα
 τριγυρνώντας,
 σου."
 Κι ὁ Μελανθέας ἀπάντησε καὶ τοῦ 'πε·
 "Ὠχοῦ, τί κρένει,
 ὁ σκύλος ὁ παμπόνηρος, ποὺ ἐγὼ θὰ τὸν
 περάσω
 μακριὰ ἀπ' τὸ Θιάκι κάποτες μὲ μελανὸ
 καράβι
 κέρδος νὰ βγάλω περισσό. Ὅμως μακάρι
 τώρα
 τοῦ Φοίβου τοῦ ἀργυρότοξου οἱ σα.ί.τες νὰ
 σκοτώσουν
 στὸν πύργο τὸν Τηλέμαχο, γιὰ κονταριές
 μνηστήρων,
 σὰν ποὺ ὁ γονιὸς του χάθηκε στὰ μακρινὰ
 καὶ ξένα."

ὡς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ ἦκα
 κιόντας,
 255 αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν
 ἄνακτος.
 αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι
 καθίζεν,
 ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε
 μάλιστα.
 τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἱ
 πονέοντο,
 σῆτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε
 φέρουσα
 260 ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος
 ὕφορβος
 στήτην ἐρχομένω, περὶ δὲ σφεας ἦλυθ'
 ἰωῆ
 φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι
 βάλλετ' αἰίδειν
 Φήμιος· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλῶν προσέειπε
 συβώτην·
 "Εὐμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ'
 Ὀδυσῆος,
 265 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν
 ιδέσθαι.
 ἐξ ἐτέρων ἕτερόν ἐστιν, ἐπήσκηται δὲ οἱ
 αὐλή
 τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐεργέες
 εἰσὶ
 δικλίδες· οὐκ ἄν τις μιν ἀνήρ
 ὑπεροπλίσσαιτο.
 γινώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα
 τίθενται
 270 ἄνδρες, ἐπεὶ κνίσση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δὲ
 τε φόρμιγγι
 ἠπύει, ἦν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν
 ἑταίρην."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησεν,
 Εὐμαιε συβῶτα·
 "ῥεῖ' ἔγνωσ, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ τ' ἄλλα πέρον
 ἔσσ' ἀνοήμων.
 ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται

Αὐτὰ εἶπε, καὶ τοὺς ἄφησε σιγὰ νὰ
 περπατᾶνε,
 μὰ ἐκεῖνος γλήγορα ἔφτασε στοῦ ρήγα τὰ
 παλάτια,
 καὶ μπῆκε εὐτὺς καὶ κάθισε μαζὶ μὲ τοὺς
 μνηστῆρες,
 ἀντίκρου στὸν Εὐρύμαχο, πού τὸν
 παραγαποῦσε.
 Τοῦ βάλαν ἀπ' τὰ κρέατα τὸ μερτικό του οἱ
 δοῦλοι,
 κι ἡ σεβαστὴ κελάρισα ψωμί παράθεσέ
 του
 260 νὰ φάη· κι ἦρθαν ὁ πάγκαλος βοσκὸς μὲ τὸ
 Δυσσέα,
 καὶ στάθηκαν κοντὰ· ὡς αὐτοὺς τῆς
 βαθουλῆς ἐρχόταν
 τῆς φόρμιγγας τὸ παίξιμο, τὶ τότες
 ἀρχινοῦσε
 κι ὁ Φήμιος τὸ τραγούδι του. Καὶ τοῦ 'σφιξε
 ὁ Δυσσέας
 τὸ χερί τοῦ χοιροβοσκοῦ, καὶ μίλησέ του κι
 εἶπε·
 "Εὐμαιε αὐτὰ 'ναὶ τὰ λαμπρὰ παλάτια
 τοῦ Ὀδυσσέα·
 κι ἀνάμεσα σὲ πάμπολλα μπορεῖς νὰ τὰ
 ξανοίξεις.
 Ἀπ' τὸ 'να στοῦ ἄλλο μέσα πᾶς, κι ἔχουν
 αὐλὴ κλεισμένη
 μὲ τείχισμα στεφανωτὸ καὶ στεριωμένες
 πόρτες
 δικάνατες καὶ ποιὸς μπορεῖ νὰ τὰ
 καταφρονέση;
 Βλέπω καὶ μέσα περισσοὶ πίνουν καὶ
 τρῶνε ἀνθρῶποι·
 καπνοῦ προβάλλει μυρουδιά, κι
 ἀκούγονται τῆς λύρας
 οἱ κόρδες πού οἱ ἀθάνατοι γιὰ τὰ τραπέζια
 ὄρισαν."
 Κι ἐσύ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
 ἀπολογήθης κι εἶπες·
 "Κι αὐτὸ μεμιάς τὸ ἀπείκασες, σὰν πού
 ὅλα ἐσύ τὰ νιώθεις.
 Μὰ τώρα πῶς θὰ κάμουμε καιρὸς νὰ

τάδε ἔργα.
275 ἦε σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ
ναιετάοντας,
δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ'
ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι
προπάροιθε·
μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε
νοήσας
ἢ βάλη ἢ ἐλάσῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι
ἄνωγα."
280 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι
κελεύεις.
ἄλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ'
ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ
βολάων·
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ
πέπονθα
285 κύμασι καὶ πολέμῳ μετὰ καὶ τότε τοῖσι
γενέσθω·
γαστέρα δ' οὐ πως ἔστιν ἀποκρούψαι
μεμαυῖαν,
οὐλομένην, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι
δίδωσι,
τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίζονται
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ
δυσμενέεσσι φέρουσαι."

290 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον·
ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐατα
κείμενος ἔσχεν,
Ἄργος, Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ὁ
Ἄργος, πού ὁ ἀντρόψυχος Δυσσεῆας τὸν
ποτ' αὐτὸς
θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς
Ἴλιον ἰρῆν
ᾤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι
ἄνδρες
295 αἴγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ
λαγούς·

στοχαστοῦμε.
Γιὰ πρῶτος στὰ παλάτια ἐσὺ τὰ
ῶριοχτισμένα μπαίνεις,
καὶ στοὺς μνηστῆρες προχωρεῖς, καὶ πίσω
ἐγὼ προσμένω,
γιὰ ἂν θέλῃς κοντοστάσου ἐσὺ, κι ὄμπρὸς
ἐγὼ πηγαίνω.
Μὰ μὴν ἀργῆς νὰ μὴ σὲ δοῦν ἀπόξω, κι ἢ
σὲ διώξουν,
ἢ σὲ βαρέσουν ἄξαφνα· στοχάσου αὐτὸ
ποὺ σοῦ 'πα."
Κι ἀπάντησε ὁ πολύπαθος κι ὁ μέγας
Ὀδυσσεῆας·
"Ἐέρω, καὶ νιώθω· τό 'χω ἐγὼ στὸ νοῦ μου
αὐτὸ ποὺ μοῦ 'πες.
Μόν' ἐσὺ τράβηξε ὄμπροστά, κι ἐγὼ θὰ
μείνω πίσω·
σὲ χτυπησιᾶς καὶ σὲ ριξιᾶς ἀνήξερος δὲν
εἶμαι·
βαστάει ἡ καρδιά μου, τί πολλὰ μοῦ 'ρθαν
ἐμένα πάθια
285 σὲ ἀμάχες καὶ σὲ κύματα· κι αὐτὸ μ' ἐκείνα
ἄς ἔρθη.
Ὅμως τὴ λύσσα τῆς κοιλιᾶς δὲ δύνεσαι νὰ
κρούψης,
ποὺ ἢ ἔρμη ἀρίθμητα δεινὰ στὸν κόσμο
πάντα φέρνει.
Γιὰ κείνην ἀρματώνονται καλόζυγα
καράβια,
ποὺ σκίζουνε τὰ πέλαγα καὶ τοὺς ὀχτροὺς
χτυπᾶνε."
Αὐτὰ καθὼς λαλούσανε κι ἀνάμεσό
τους λέγαν,
σκυλὶ ποὺ κοίτονταν, τ' αὐτιά καὶ τὸ
κεφάλι ὀρθώνει,
Ἄργος, πού ὁ ἀντρόψυχος Δυσσεῆας τὸν
εἶχε θρέψει,
ὅμως δὲν τόνε χάρηκε, γιὰτ' εἶχε φύγει
ἐκεῖνος
στὴ Τροία τότες τὴν ἱερή· σ' ἄλλους
καιροὺς οἱ νέοι
τὸν παίρνανε, νὰ κυνηγοῦν λαγούς,
ζαρκάδια, γίδια.

- δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 ἐν πολλῇ κόπρω, ἣ οἱ προπάροιθε
 θυράων
 ἡμιόνων τε βοῶν τε ἄλις κέχυτ', ὄφρ'
 ἂν ἄγοιεν
 δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα
 κοπρήσοντες·
 300 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος, ἐνίπλειος
 κυνοραιοστέων.
 δὴ τότε γ', ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσεά ἐγγυς
 ἐόντα,
 οὐρῆ μὲν ῥ' ὄ γ' ἔσηνε καὶ οὐατα
 κάββαλεν ἄμφω,
 ἄσπον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἴο
 ἄνακτος
 ἐλθέμεν· αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν
 ἀπομόρξατο δάκρυ,
 305 ῥεῖα λαθῶν Εὐμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεεῖνετο
 μύθῳ·
 "Εὐμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὄδε κεῖτ'
 ἐνὶ κόπρω.
 καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ
 σάφα οἶδα,
 εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θεεῖν ἐπὶ εἶδει
 τῷδε,
 ἦ αὐτῶς οἴοι τε τραπεζῆες κύνες
 ἀνδρῶν
 310 γίνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν
 ἄνακτες."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ',
 Εὐμαιε συβῶτα·
 "καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὄδε τῆλε
 θανόντος.
 εἰ τοιόσδ' εἶη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
 οἴον μιν Τροίηνδε κιῶν κατέλειπεν
 Ὀδυσσεύς,
 315 αἰψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτήτα καὶ
 ἀλκήν.
 οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης
 βένθεσιν ὕλης
 κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἵχνεσι γὰρ
- Τώρα, π' ὁ ἀφέντης ἔλειπε, τὸν ἄφηναν
 πεσμένο
 στὴν σωριασμένη τὴν κοπριά βοδιῶν καὶ
 μουλαριῶνε,
 πὸν ὀμπρὸς στὴ θύρα ἀπλώνονταν, κι οἱ
 παραγιοὶ ἀποκεῖθε
 τὴν σήκωναν καὶ κόπριζαν τοὺς κήπους
 τοῦ Ὀδυσσεά.
 Ἀπάνω αὐτοῦ κοιτότανε
 τσιμπουριασμένος ὁ Ἄργος.
 Καὶ τώρα, ἅμα μυρίστηκε σιμὰ τὸν
 Ὀδυσσεά,
 γοργοσαλεύει τὴν οὐρά, τ' αὐτιά του
 κατεβάζει,
 μὰ πιὸ κοντὰ τοῦ ἀφέντη του δὲν μπόρει
 νὰ ζυγώση.
 Γύρισ' αὐτὸς τὴν ὄψη του καὶ σφούγγισ'
 ἓνα δάκρυο
 κρυφὸ μὲ τρόπο, κι ὕστερα τὸν πιστικὸ
 ρωτοῦσε·
 "Μεγάλο θάμα, στὴν κοπριά νὰ μνήσκη
 τέτοιος σκύλος·
 ὁμορφος σκύλος, μὰ ἄραγες νὰ 'ναι καὶ
 γοργοπόδης
 κοντὰ στὴν τόση του ὁμορφιά, γιὰ νὰ 'ναι
 δὰ ἀπὸ κείνους
 πὸν στὰ τραπέζια στολισμὸ τοὺς ἔχουν οἱ
 ἀφεντάδες;"
 Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τοῦ
 ἀπολογήθης κι εἶπες·
 "Εἶν' ἐκείνου πὸν ἀπέθανε στὰ ξένα αὐτὸς
 ὁ σκύλος.
 Ἄν ἦταν ἔτσι στὸ κορμί, καὶ στὰ ἔργα του
 σὰν τότες
 πὸν ὁ Ὀδυσσεάς τὸν ἄφησε κινώντας γιὰ
 τὴν Τροία,
 τότες θὰ κοίτας δύναμη καὶ γληγοράδα,
 ἀλήθεια.
 Ἀγρίμι δὲν τοῦ ξέφευγε μὲς στὰ βαθιὰ τοῦ
 λόγγου,
 κάθε κυνήγι, πὸν ἔβγαζε στ' ἀχνάρια
 μαθημένος.
 Μὰ παθιασμένος τῶρ' αὐτὸς, ὁ ἀφέντης

περιήδη·
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ
ἄλλοθι πάτρης
ᾤλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ
κομέουσι.
320 δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν
ἄνακτες,
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα
ἐργάζεσθαι·
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται
εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἤμαρ
ἔλησιν."
ὡς εἰπὼν εἰσηλθε δόμους εὖ
ναιετάοντας,
325 βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας
ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν
μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῶ
ἐνιαυτῶ.
τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος
θεοειδῆς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ᾧκα δ'
ἔπειτα
330 νεῦσ' ἐπὶ οἱ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας
ἔλε δίφρον
κεῖμενον, ἔνθα τε δαιτρός ἐφίζεσκε
κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα
δαινυμένοισι·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο
τράπεζαν
ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῶ
δ' ἄρα κῆρυξ
335 μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σῖτον
ἀείρας.
ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο
δώματ' Ὀδυσσεύς,
πτωχῶ λευγαλέω ἐναλίγκιος ἠδὲ
γέροντι,
σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ
εἶματα ἔστο.

του στὰ ξένα
χαμένος, καὶ δὲ νοιάζονται γι' αὐτὸν ἐδῶ οἱ
γυναῖκες.
Κι οἱ δοῦλοι, σὰ δὲ βρίσκεται ποπάνω τους
ἀφέντης,
δουλειὰ νὰ κάμουνε σωστή δὲ θέλουνε πιὰ
τότες·
τί παίρνει τὴ μισὴ ἀρετὴ τοῦ ἀνθρώπου ὁ
βροντορίχτης
ὁ Δίας, ἅμα τῆς σκλαβιάς ἢ μαύρη τοῦ ἴσθου
μέρα."
Αὐτὰ σὰν εἶπε, στὰ λαμπρὰ παλάτια
μέσα μπῆκε,
καὶ πηγε τοὺς καμαρωτοὺς μνηστῆρες ν'
ἀνταμώση.
Ὅμως τὸν Ἄργο θάνατος μαῦρος κι ἀχνὸς
τὸν πῆρε,
σὰν εἶδε τὸν ἀφέντη του, στὰ εἴκοσι χρόνια
ἀπάνω.
Κι ὁ θεόμοιαστος Τηλέμαχος πρῶτος
ἀπ' ὅλους εἶδε
μὲς στὰ παλάτια τὸ βοσκό νὰ μπαίνει καὶ
τοῦ γνέφει
νὰ πάη σιμά του· γύρω του τηράει αὐτός,
καὶ παίρνει
σκαμνὶ πού τό'χε ὁ μοιραστῆς πού μοίραζε
τὸ κρέας
στοὺς ἥρωες πού τρωγόπιναν μὲς στὰ
λαμπρὰ παλάτια.
Ἀγνάντια στοῦ Τηλέμαχου ζυγώνει τὸ
τραπέζι,
κι ἐκεῖ καθίζει· ὁ κῆρυκας τοῦ παραθέτει
τότες
μερίδα ὀμπρός του, καὶ ψωμὶ τοῦ δίνει ἀπ'
τὸ πανέρι.
Εὐτὺς κατόπι του ἔφτασε στοὺς πύργους
κι ὁ Ὀδυσσεύς,
ὅμοιος μὲ κακορίζικο καὶ γέρο ψωμοζήτη,
ἀκουμπισμένος σὲ ραβδί, καὶ
κουρελοντυμένος.
Καὶ καθὼς μπῆκε, κάθισε σὸ φράξινο

- ἴζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε
 θυράων,
 340 κλινάμενος σταθμῶ κυπαρισσίῳ, ὃν
 ποτε τέκτων
 ξέσσεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην
 ἴθυνεν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε
 Προσκάλεσε ὁ Τηλέμαχος τὸν πιστικὸ
 συβώτην,
 ἄρτον τ' οὔλον ἐλὼν περικαλλέος ἐκ
 κανέοιο
 καὶ κρέας, ὡς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον
 ἀμφιβαλόντι·
 345 "δὸς τῶ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε
 κέλευε
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον
 μνηστῆρας·
 αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ
 παρεῖναι."
 ὡς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν
 μῦθον ἄκουσεν,
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ'
 ἀγόρευε·
 350 "Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καὶ σε
 κελεύει
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον
 μνηστῆρας·
 αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ
 τί λέει πῶς εἶναι ἀταίριαστος ἢ ντροπὴ σὲ
 προῖκτη."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν
 ὄλβιον εἶναι,
 355 καὶ οἱ πάντα γένοιθ' ὅσσα φρεσὶν ἦσι
 μενοινᾶ."
 ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρησιν ἐδέξατο καὶ
 κατέθηκεν
 αὔθι ποδῶν προπάροισεν, ἀεικελῆς
 ἐπὶ πήρης,
 ἦσθι δ' ἦος ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν
 ἀειδεν·
 εὐθ' ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος
 ἀοιδός.
 360 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'.
- κατώφλι,
 σὲ παραστάτῃ γέροντας ἀπ' ὄριο
 κυπαρίσσι,
 πού τό 'χε σιάξει τεχνικὰ μὲ στάφνη ὁ
 μάστορῆς του.
 Προσκάλεσε ὁ Τηλέμαχος τὸν πιστικὸ
 σιμά του,
 καὶ παίρνοντας ἀλάκερο ,ψωμὶ ἀπὸ τὸ
 πανέρι,
 καὶ κρέας ὅσο οἱ φοῦχτες του μαζὶ
 χωροῦσαν, τοῦ εἶπε·
 "Πάρ' τα, τοῦ ξένου δῶσ' τα αὐτά, καὶ
 πές του δίνοντάς τα,
 κι ἀπ' τοὺς μνηστῆρες ὄλονοὺς νὰ πάη καὶ
 νὰ γυρέψη.
 Σὰν ἔχη ἀνάγκη ὁ ἄνθρωπος, νὰ
 ντρέπεται δὲν πρέπει."
 Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ χοιροβοσκὸς σὰν τ'
 ἄκουσε, πηγαίνει
 σιμά του, καὶ τοῦ προσμιλεῖ μὲ φτερωμένα
 λόγια·
 "Ἐένε, ὁ Τηλέμαχος αὐτὰ σοῦ δίνει, καὶ
 μηνᾶ σου
 κι ἀπ' τοὺς μνηστῆρες ὄλονοὺς νὰ πᾶς καὶ
 νὰ γυρέψης,
 ὅπως εἶναι ἀταίριαστος ἢ ντροπὴ σὲ
 διακονία."
 Καὶ τότε ὁ πολυστόχαστος Δυσσέας
 ἀπάντησέ του·
 "Ὁ Δίας τοῦ Τηλέμαχου καλοτυχιὰ νὰ
 δίνη,
 355 κι ὅλ' ἄς τοῦ γίνουνε καθὼς ἀποθυμῆ ἢ
 καρδιά του."
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὰ δέχτηκε στὶς φοῦχτες του
 καὶ χάμου
 στὰ πόδια του τ' ἀκούμπησε στὸ φτωχικὸ
 σακὶ του.
 Κι ὅσο ὁ καλὸς τραγουδιστὴς τραγούδαε
 στὰ παλάτια,
 ἔτρωγε αὐτός· σὰν ἔπαψε νὰ τραγουδάη
 ἐκεῖνος,
 360 κι ἀπόφαγε ὁ Δυσσέας, βοή σηκῶσαν οἱ

- αὐτὰρ Ἀθήνη, μνηστῆρες·
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα καὶ στάθη ὀμπρός του ἢ Ἀθηναῖα καὶ τὸν
 ὠτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας παρακινούσε
 ἀγείροι, γύρω νὰ πάη μαζεύοντας καρβέλια ἀπ'
 γνοιή θ' οἳ τινές εἰσιν ἐναίσιοι οἳ τ' τοὺς μνηστῆρες,
 ἀθέμιστοι· ποιός εἶναι δίκιος καὶ καλός, ποιός ἄδικος,
 ἀλλ' οὐδ' ὡς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν νὰ μάθῃ·
 κακότητος. μὰ κι ἔτσι ἢ θεὰ δὲν ἔμελλε κανένα νὰ
 γλυτώσῃ.
- 365 βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα Ἄρχισ' αὐτὸς ἀπὸ δεξὰ καὶ καθενὸς
 ἕκαστον, ζητοῦσε
 πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς τὸ χέρι ἀπλώνοντας, παλιὸς σὰ νὰ 'τανε
 πάλαι εἶη. ζητιάνος.
 οἳ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ Κι αὐτοὶ πονώντας τοῦ 'διναν, ὅμως πολὺ
 ἐθάμβεον αὐτόν, ἀποροῦσαν,
 ἀλλήλους τ' εἶροντο τίς εἶη καὶ πόθεν κι ἕνας τὸν ἄλλον ρώταγε ποιός ἦταν κι
 ἔλθοι. ἀποποῦθε.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, Καὶ τότες ὁ γιδοβοσκὸς ὁ Μελανθέας τοὺς
 αἰπόλος αἰγῶν· εἶπε·
- 370 "κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγκαλειτῆς "Ἀκοῦστε με, τῆς δοξαστῆς βασίλισσας
 βασιλείης, μνηστῆρες,
 τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γὰρ μιν πρόσθεν γι' αὐτὸν τὸν ξένο· ἐγὼ καὶ πρὶν τὸν εἶχα
 ὄπωπα. δῆ, καὶ βέβαια
 ἦ τοι μὲν οἳ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν, ὁ Εὐμαιοὺς θὰ τὸν ἔφερνε σ' αὐτὸν τὸν
 αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος πύργου τότες.
 εὔχεται εἶναι." Ποιός ὅμως εἶν' αὐτὸς καὶ ποιὰ ἢ γενιά του,
 δὲν κατέχω."
- ὡς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε Κι ὁ Ἀντίνοος τὸ χοιροβοσκὸ μάλωσε
 συβώτην· τότες κι εἶπε·
- 375 "ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε "Τί μᾶς τὸν ἔφερες, κι ἐσὺ χοιροβοσκέ, στή
 πόλινδε χῶρα;
 ἦγαγες; ἦ οὐχ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι Λὲς τάχα δὲ μᾶς ἔφταναν τόσοι ἄλλοι
 καὶ ἄλλοι, γυρολόγοι
 πτωχοὶ ἀνηροὶ, δαιτῶν παλιοζητιάνοι βαρετοί, τῶν τραπεζιῶνε
 ἀπολυμαντῆρες; λῶβες;
 ἦ ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν Ἥ λίγοι ἐδῶ μαζώχτηκαν καὶ τρῶν τὸ βιὸς
 ἄνακτος τοῦ ἀφέντη,
 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ προτὶ καὶ πῆγες καὶ προσκάλεσες κι ἐτοῦτον ἐδῶ
 τόνδ' ἐκάλεσας;" τῶρα;"
- 380 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Κι ἐσύ, Εὐμαιοὺς χοιροβοσκέ, τοῦ
 Εὐμαιοὺς συβῶτα· ἀπολογήθης κι εἶπες·
 "Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν "Σωστά, ὦ Ἀντίνε, δὲ λαλεῖς, ὅσο εὐγενῆς
 ἀγορεύεις· κι ἂν εἶσαι.

τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθῶν
 ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἱ δημοεργοὶ ἔασι,
 μάντιν ἢ ἰητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα
 δούρων,
 385 ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃ κεν τέρπησιν
 ἀείδων;
 οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ'
 ἀπείρονα γαῖαν·
 πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρῦζοντα
 αὐτόν.
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς
 μνηστήρων
 δμῶσιν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὐτ' ἐμοί·
 αὐτὰρ ἐγὼ γε
 390 οὐκ ἀλέγω, ἦός μοι ἐχέφρων
 Πηνελόπεια
 ζῶει ἐνὶ μεγάροισι καὶ Τηλέμαχος
 θεοειδής."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
 ἀντίον ἤϊδα·
 "σίγα, μὴ μοι τοῦτον ἀμείβεο πολλὰ
 ἔπεσσιν·
 Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν
 αἰεὶ
 395 μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ
 ἄλλους."
 ἢ ὅρα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα
 προσηύδα·
 "Ἀντίνο', ἢ μευ καλὰ πατήρ ὡς κήδεαι
 υἱός,
 ὃς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο
 διέσθαι
 μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς
 τελέσειε.
 400 δός οἱ ἐλών· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι
 γὰρ ἐγὼ γε·
 μήτ' οὖν μητέρ' ἐμήν ἄζευ τό γε μήτε
 τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἱ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος
 θείοιο.
 ἀλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι

Καὶ ποιός ποτέσ του γύρεψε νὰ
 προσκαλέση ξένον
 ἀλλοῦθε, ἐξὸν ἂν ἦτανε χρειαζούμενος
 τεχνίτης,
 κανέννας μάντης, ἢ γιατρός, ἢ ξυλουργός, ἢ
 θεῖος
 τραγουδιστής, πού με γλυκὰ τραγούδια
 μας γλεντίζει;
 αὐτοὶ δά, πού ὡς τὰ πέρατα γυρεύονται
 τοῦ κόσμου·
 ὅμως κανέννας δὲν καλεῖ καταλυτὴ
 ζητιάνο.
 Μὰ ἐσύ 'σουν ὁ πιὸ δύστροπος ἀπ' ὅλους
 τοὺς μνηστήρες
 γιὰ ὅλους κι ἐμένα χωριστὰ τοὺς δούλους
 τοῦ Ὀδυσσέα.
 Ὡς τόσο ἐγὼ δὲ σὲ ψηφῶ· σώνει νὰ ζῆ
 στοὺς πύργους
 ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη κι ὁ θεόμοιαστος ὁ
 γιός της."
 Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
 τοῦ κρένει·
 "Σώπα, με δαύτονε πολλὰ μιλήματα μὴν
 ἔχης·
 πάντα με λόγια συνηθάει πικρὰ νὰ μᾶς
 χολώνη,
 395 μὰ καὶ τοὺς ἄλλους προσκαλεῖ παρόμοια
 νὰ μᾶς λένε."
 Εἶπε, κι ἐκείνου μίλησε με λόγια
 φτερωμένα·
 "Πολὺ ὁμορφα, καὶ σὰ γονιός, ὦ Αντίνε,
 μᾶς κοιτάζεις,
 πού ἀπ' τὸ παλάτι ζήτησες εὐτὺς νὰ φύγη
 ὁ ξένος
 με προσταγὴ τόσο βαρειά· ὁ θεὸς νὰ μὴν
 τὸ δώση.
 Μοίραζε, δὲ λυπᾶμαι ἐγώ· πρῶτος ἐγὼ τὸ
 θέλω.
 Μὴ νοιάζεσαι τὴ μάνα μου μήτ' ἄλλον ἀπ'
 τοὺς δούλους,
 πού βρίσκονται μες στοῦ θεϊκοῦ Δυσσέα
 τὰ παλάτια.
 Μὰ τέτοιους στοχασμοὺς ἐσύ στὰ φρένα

νόημα·
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλειαι ἢ
δόμεν ἄλλω."
405 τὸν δ' αὐτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος
προσέειπε·
"Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε,
ποῖον ἔειπες.
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν
μνηστῆρες,
καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν
οἶκος ἐρύκοι."
ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρηῖνον ἐλὼν ὑπέφηνε
τραπέζης
410 κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας
εἰλαπινάζων·
οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλήσαν δ'
ἄρα πῆρην
σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν
Ὀδυσσεὺς
αὐτίς ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι
Ἀχαιῶν·
στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καὶ μιν πρὸς
μῦθον ἔειπε·
415 "δός, φίλος· οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ
κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὠριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ
ἔοικας.
τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῶϊον ἢ περ
ἄλλοι
σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ'
ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν
ἀνθρώποισιν ἔναϊον
420 ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον
ἀλήτη,
τοίῳ ὅποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεχρημένος
ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρῖοι ἄλλα τε
πολλὰ
οἷσιν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ
καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων--ἦθελε
γάρ που--

σου δὲν ἔχεις,
τὶ προτιμᾶς νὰ καλοτρῶς, παρ' ἄλλουοῦ νὰ
δίνης."
Κι ὁ Ἀντίνοος τότες γύρισε κι αὐτὰ τοῦ
ἀπολογήθη·
"Τηλέμαχε περήφανε κι ἀκράτητε, τί μοῦ
'πες;
Ἄν ὅλοι τόση πόρεψη τοῦ δίναν οἱ
μνηστῆρες,
σωστοὺς τρεῖς μῆνες θὰ 'κανε στὸ σπίτι νὰ
ζυγώση."
Κι ἀπ' τὸ τραπέζι κάτωθε σκαμνὶ
τραβάει καὶ δείχνει,
ποῦ τὰ λαμπρά του ἀκούμπαγε τὰ πόδια
σὰ δειπνοῦσε.
Ὡς τόσο οἱ ἄλλοι τοῦ 'διναν, καὶ μὲ ψωμὶ
καὶ κρέας
τὸ σάκο του γεμίσανε· καὶ κάνοντας νὰ
σύρη
πρὸς τὸ κατώφλι, νὰ γευτῆ τῶν Ἀχαιῶν τὰ
δῶρα,
σιμὰ τοῦ Ἀντίνου στάθηκε, καὶ μίλησέ του
κι εἶπε·
"Δῶσε μου, φίλε· ὁ πιὸ ἀχαμνὸς ἐδῶ
θαρρῶ δὲν εἶσαι,
μόν' πρῶτος ἀπ' τοὺς Ἀχαιοὺς, τί βασιλιᾶς
μοῦ μοιάζεις.
Γι' αὐτὸ καὶ πιότερο ψωμὶ νὰ δώσης ἐσὺ
πρέπει,
καὶ τότες ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς θὰ σὲ
δοξάζω.
Κι ἐγὼ εἶχα σπίτια μιὰ φορὰ στὸν κόσμον,
κι ἤμουν πλούσιος
κι εὐτυχισμένος, κι ἔδινα σ' ἐκείνους ποῦ
γυρνοῦσαν
καὶ γύρευαν, ὅποιοι ἦτανε, κι ἀπ' ὅ,τι εἶχαν
ἀνάγκη·
καὶ δούλους εἶχα ἀρίθμητους, κι ἄλλα
καλὰ περίσσια,
ποῦ ἔχουν αὐτοὶ ποῦ καλοζοῦν καὶ ποῦ
τοὺς λένε ἀρχόντους.
Μὰ ὁ Δίας ἄλλα θέλησε καὶ μοῦ τὰ ρήμαξε
ὅλα,

- 425 ὅς μ' ἄμα ληϊστήρησι πολυπλάγκτοισιν με πολυπλάνητους ληστὲς σὰ μ' ἔβγαλε
ἀνήκεν καὶ πῆγα
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' στὸν Αἴγυπτο τὸ μακρινό, νὰ χάσω ἐκεῖ τὰ
ἀπολοίμην. πάντα.
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῶ νέας Στὸν ποταμὸ σὰν ἄραξα τὰ δίπλωρα
ἀμφιελίσσας. καράβια,
ἐνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας πρόσταξ' ἀμέσως τοὺς καλοὺς συντρόφους
ἐταίρους μου νὰ μείνουν
αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας αὐτοῦ, πλάϊ στὰ καράβια τους, γιὰ νὰ τὰ
ἔρυσθαι, διαφεντεύουν,
430 ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιάς ὄτρυνα κι ἔστειλα βίγλες νὰ τηροῦν ἀπ' τὶς κορφὲς
νέεσθαι. τριγύρω·
οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει μα ἐκεῖνοι ξεπαρθήκανε κι ὅπου ἤθελαν
σφῶ, τραβῆξαν·
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν τῶν Αἰγυπτίων κουρσέψανε τὰ ὀλόμορφα
περικαλλέας ἀγροὺς χωράφια,
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ καὶ παῖρναν γυναικόπαιδα, χαλνούσανε
νήπια τέκνα, τοὺς ἄντρες.
αὐτοὺς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν Κι ἦρθε ὡς τὴ χώρα τὸ βουητό, κι ἀκοῦν
ἴκετ' αὐτή. αὐτοὶ καὶ τρέχουν
435 οἱ δὲ βοῆς αἰῶντες ἄμ' ἠοῖ σὰν ἔφεξε· καὶ γέμισε πεζούρα καὶ
φαινομένηφιν καβάλλα
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε ὄλος ὁ κάμπος, κι ἄστραφτε ὁ χαλκός· κι ὁ
καὶ ἵππων βροντοχάρης
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς ὁ Δίας στοὺς συντρόφους μου ρίχνει κακὴ
τερπικέραυτος φευγάλα,
φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, κι ἕνας δὲν κόταε νὰ σταθῆ κι ὀχτρό του ν'
οὐδέ τις ἔτλη ἀντικρούση,
στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ γιὰτι παντοῦθε ἀφανισμὸς κακὸς τοὺς εἶχε
πάντοθεν ἔστη. ζώσει.
440 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον Τότες πολλοὺς μοῦ σκότωσαν τὰ κοφτερὰ
ὀξεῖ χαλκῶ, σπαθιά τους,
τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσιν κι ἄλλους τοὺς πιάσαν ζωντανούς καὶ στή
ἐργάζεσθαι ἀνάγκη. σκλαβιά τοὺς ρίξαν.
αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνω δόσαν Μένα σὲ φίλο μ' ἔδωκαν, ποὺ ἔτυχε ἐκεῖ,
ἀντιάσαντι, στοῦ Ἰάσου
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἴφι τὸ γιό τὸ Δμήτορα, τρανὸ τῆς Κύπρος
ἄνασσειν βασιλέα.
ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τὸδ' ἴκω πῆματα Ἀπὸ κεῖ πέρα τώρα ἐδῶ βασανισμένος
πάσχω." ἦρθα."
- 445 τὸν δ' αὐτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο Κι ὁ Ἀντίνοος τότες φώναξε· "Μὰ ποιὸς
φώνησέν τε θεὸς μᾶς φέρνει
"τίς δαίμων τότε πῆμα προσήγαγε, αὐτὸ τὸ μέγα βάσανο, τῶν τραπεζῶν τῆ

δαιτὸς ἀνίην; στῆθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης, μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι· ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδῆς ἐσσι προϊκτής. 450 ἔξειης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδούσι μαψιδίως, ἐπεὶ οὐ τις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω." τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· "ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἶδει καὶ φρένες ἦσαν· 455 οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σῶ ἐπιστάτη οὐδ' ἄλα δοίης, ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος οὐ τί μοι ἔτλης σίτου ἀποπροελῶν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν." ὥς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον, καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 460 "νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' οἴῳ ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὄνειδεα βάζεις." ὥς ἄρ' ἔφη, καὶ θρηῖνον ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον, πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὁ δ' ἐστάθη ἠὔτε πέτρῃ ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο, 465 ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσοδομεύων. ἄψ δ' ὁ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, καδ δ' ἄρα πήρην θήκεν ἐϋπλείην, μετὰ δὲ μνηστήρσιν ἔειπε·	λώβα; Μακριὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι μου, στὴ μέση πού εἶσαι, στάσου, σὲ πιὸ πικρὴ νὰ μὴ βρεθῆς ἄλλη Αἴγυπτο καὶ Κύπρο, ἀδιάντροπος κι ἀπόκοτος σὰν πού 'σαι διακονιάρης. Μὲ τὴν ἀράδα σ' ὅλους πᾶς, καὶ ξένοιαστα ὄλοι δίνουν, τί κρατημὸ δὲν ἔχουνε καὶ λύπη, μόνε ρίχτουν ἀπὸ τὰ ξένα, ἀφοῦ πολλὰ καθένας ἔχει ὀμπρός του." Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος τραβήχτηκε καὶ τοῦ 'πε· "Κοῖμας πού σὰν τὰ κάλλη σου κι ἡ γνώση σου δὲν εἶναι· μήτ' ἄλας ἀπ' τὸ σπίτι σου δὲ θά 'δινες ποτές σου, ἀφοῦ σὲ ξένο κάθεσαι τραπέζι, καὶ νὰ δώσης βουκιὰ ψωμί δὲ βάσταξες, πού τὰ 'χεις τόσα ὀμπρός σου." Εἶπε, κι ὁ Ἀντίνοος πιὸ βαριὰ τότες χολώνει ἀκόμα, κι ἀργιοκοιτώντας τον, μ' αὐτὰ τοῦ μίλησε τὰ λόγια· "Τώρα δὲν ἔχει πιὰ, γερὸς ἀπ' τὸ παλάτι ἐτοῦτο πίσω θαρρῶ πῶς δὲ γυρνᾶς, ἀφοῦ μᾶς βρίζεις κιόλας." Εἶπε, κι ἀρπώνοντας τὸ σκαμνί, τοῦ τὸ πετάει στὴν ἄκρη τοῦ ὦμου τοῦ δεξοῦ· μὰ αὐτός, ἀσάλευτος σὰ βράχος, δὲ λύγισε ἀπ' τὸ χτύπημα τοῦ Ἀντίνου, μόν' σωπώντας τὴν κεφαλὴ του κούνησε, τ' εἶχε κακὸ στο νοῦ του. Καὶ στο κατώφλι γύρισε, καὶ κάθισε, καὶ χάμου τ' ὀλόγεμό του βάζοντας σακί, στοὺς ἄλλους εἶπε·

"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς
βασιλείης,
ὄφρ' εἶπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
κελεύει.

470 οὐ μὰν οὐτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὐτε
τι πένθος,
ὀππότε ἄνηρ περὶ οἷσι μαχειόμενος
κτεάτεσσι
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῆς
οἷεσσι·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος
εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι
δίδωσιν.

475 ἄλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ
Ἑρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο
κιχείη."
τὸν δ' αὐτ' Ἀντίνοος προσέφη,
Εὐπείθεος υἱός·
"ἔσθι ἔκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ
ἄπιθ' ἄλλη,
μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ'
ἀγορεύεις,

480 ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρῦψωσι δὲ
πάντα."

ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως
νεμέσησαν·

ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων
ὑπερηνορέοντων·

"Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον
ἀλήτην,
οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς
κακόμοιρε, πού κάποιος θεὸς μπορεῖ
ἔστιν.

485 καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες
ἄλλοδαποῖσι,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι
πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην
ἐφορῶντες."

ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ
ἐμπάζετο μύθων.

Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίη μέγα

"Ἀκοῦτε με, τῆς δοξαστῆς βασίλισσας
μνηστῆρες,
ὅσα ἐγὼ μέσα μου ἀγρικῶ θὰ σᾶς τὰ
φανερῶσω.

Κανέναν πόνον ὁ ἄνθρωπος δὲν ξέρει, μήτε
λύπη
σὰ χτυπηθῆ παλεύοντας νὰ σώσῃ τὸ δικό
του,
ἄς εἶναι βόδια ἢ ἄσπρα ἀρνιά· μὰ ἐμένανε
ὁ Ἀντίνοος
μὲ βάρεσε γιὰ τὴν κοιλιά τὴ σιχαμένη κι
ἔρμη,
καὶ πού μ' ἀρίθμητα δεινὰ τὸν κόσμον
βασανίζει.

Ἦμως κι οἱ ζήτουλοι θεοὺς ἂν ἔχουν κι
Ἑρινύες,
πρὶν ἔρθῃ ὁ γάμος, θάνατος θὰ σβήσῃ τὸν
Ἀντίνοο."

Κι ὁ Ἀντίνοος τοῦ ἀποκρίθηκε· "Κάθου
καὶ σῶπα, ὦ ξένε,
καὶ τρῶγε αὐτοῦ, ἢ φύγε ἀλλοῦ, τί ἀλλιῶς
ἀπ' τὰ παλάτια
οἱ νέοι μ' αὐτὰ τὰ λόγια σου τραβώντας
σου τὰ πόδια
ἢ καὶ τὰ χέρια, ἀλάκερο θένα σὲ γδάρουν
ὄξω."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλους ἄξαφνα θυμὸς
πολὺς τοὺς πῆρε·
κι ἀπὸ τοὺς ξιππασμένους νιοὺς ἕνας αὐτὰ
λαλοῦσε·

"Κακὰ ἔκαμες τὸ ζήτουλα, ὦ Ἀντίνε, νὰ
βαρέσης,
ἐπουράνιος νὰ 'ναι.

Τὶ μοιάζοντας οἱ θεοὶ συχνὰ μ'
ἄλλομερῖτες ξένους
μορφὲς ἀλλάζουν, καὶ γυρνοῦν στὶς χῶρες
τῶν ἀνθρώπων,
νὰ ἰδοῦν ποιοὶ φέρνονται ἄνομα καὶ ποιοὶ
ἔχουν δίκιους νόμους."

Αὐτὰ οἱ μνηστῆρες λέγανε, μὰ ἐκεῖνος τ'
ἀψηφοῦσε.

Πικράθηκε ὁ Τηλέμαχος τὸ βάρεμα

πένθος ἄεξε
490 βλημένου, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν
ἐκ βλεφάροϊν,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ
βυσσοδομεύων.
τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων
Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρω, μετ' ἄρα
δμῶησιν ἔειπεν·
"αἶθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος
Ἀπόλλων."
495 τὴν δ' αὐτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς
μῦθον ἔειπεν·
"εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσιν τέλος ἡμετέρησι
γένοιτο·
οὐκ ἂν τις τούτων γε εὖθρονον Ἡῶ
ἴκοιτο."
τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·
"μαί', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ
μηχανόωνται·
500 Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνη κηρὶ
ἔοικε.
ξεϊνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ
δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ
ἀνώγει·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ'
ἔδοσάν τε,
οὗτος δὲ θρήνυι πρυμνὸν βάλε δεξιὸν
ῶμον."
505 ἢ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευε μετὰ δμῶησι
γυναιξίν,
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε διὸς
Ὀδυσσεύς·
ἢ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα διὸν
ύφορβόν·
"ἔρχεο, δι' Εὐμαιε, κίων τὸν ξεῖνον
ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι ἢδ'
ἐρέωμαι
510 εἶ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἡὲ
πέπυσται

τηρώντας,
μὰ δάκρυο ἀπὸ τὸ μάτι του δὲ χύθη, μόν'
σωπώντας
τὴν κεφαλὴ του κούνησε, τ' εἶχε κακὸ στό
νοῦ του.
Κι ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη σὰν ἔμαθε τοῦ
Ἀντίνου
τὸ κάωμα, εἶπε στὶς καλὲς ἀγνάντια
παρακόρες·
"Κι αὐτὸν ὁ χρυσοδόξαρος ἔτσι ἄς
χτυπήσῃ ὁ Φοῖβος."
Καὶ τότες ἡ κελάρισα τῆς κάνει ἢ
Εὐρυνόμη·
"Ἄν πιάσουν οἱ κατάρες μας, ἀπ' αὐτονόους
κανένας
νὰ ζήσῃ ὡς τὴ χρυσόθρονη δὲ σώνει τὴν
Αὐγούλα."
Κι ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη γυρίζει καὶ
τῆς κρένει·
"Ὀλ' εἶναι ὀχτροὶ μας, μάνα μου, τὶ τὸ
κακό μας θένε·
μὰ αὐτὸς ἀκόμα πιότερο τὸ μαῦρο χάρο
μοιάζει.
Ξένος βαριόμοιρος γυρνάει στὸν πύργο, κι
ἀπ' τοὺς ἄντρες
ψωμοζητάει, γιατί πολλὴ τὸν ἀναγκάζει
φτώχεια·
κάθε ἄλλος τοῦ 'δωσε θροφή καὶ πόρεψη
περίσσια,
κι αὐτὸς σκαμνὶ τοῦ πέταξε πὰς στό δεξι
τὸν ῶμο."
Αὐτὰ στὶς παρακόρες τῆς στό θάλαμο
καθόταν
ἢ Πηνελόπη κι ἔλεγε· κι ἔτρωγε ὁ θεῖος
Δυσσέας.
Τότες ἐκείνη φώναξε τὸν Εὐμαιο, καὶ τοῦ
εἶπε·
"Ἄμε, ῶ καλὲ κυρούλη μου, προσκάλεσε
τὸν ξένο,
νὰ τὸν καλωσορίσω ἐγώ, καὶ νὰ τόνε
ρωτήξω
μήπως τοῦ καρτερόψυχου Δυσσέα
μαντάτα ξέρῃ

- ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτω γὰρ ἤ μὴν τὸν εἶδε σὰν πολὺ ταξιδεμένος
 ἔοικε."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', ἢ μὴν τὸν εἶδε σὰν πολὺ ταξιδεμένος
 Εὐμαίε συβῶτα, Κι ὁ ἄξιος χοιροβοσκὸς τῆς ἀποκρίθη κι
 "εἰ γὰρ τοι, βασίλεια, σιωπήσειαν εἶπε·
 Ἀχαιοί· "Ἄς σώπαιναν οἱ Ἀχαιοί, βασίλισσα, ν'
 οἷ' ὅ γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον τὰ ὅσα συντυχαίνει αὐτός, καὶ νὰ χαρῆ ἡ
 ἦτορ. καρδιά σου.
 515 τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' Τρία σωστὰ μερόνυχτα τὸν εἶχα στὴν
 ἦματ' ἔρυξα καλύβα,
 ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς τι ἐκεῖ μού πρωτοφάνηκε σὰν ξέφυγε ἀπ'
 ἀποδράς· τὸ πλοῖο,
 ἀλλ' οὐ πω κακότητα διήνυσεν ἦν ὅμως δὲν πρόφταξε ὅλα του νὰ δηγηθῆ τὰ
 ἀγορεύων. πάθια.
 ὡς δ' ὅτ' αἰοδὸν ἀνήρ ποτιδέρεται, ὅς Καθὼς καλὸς τραγουδιστής, πού θεοὶ τότε
 τε θεῶν ἔξ διδάξαν,
 αἰεὶ δὲ δεδαῶς ἔπε' ἴμερόεντα βροτοῖσι, βγαίνει καὶ τραγουδάει γλυκὰ τραγούδια
 στοὺς ἀνθρώπους,
 520 τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, κι ὅλοι κοιτώντας τὸν ἀκούν μ' ἀχόρταγη
 ὀππότε' αἰεὶδῃ· λαχτάρα,
 ὡς ἐμὲ κείνος ἔθελγε παρήμενος ἐν ὅμοια κι αὐτὸς μὲ μάγευε σιμά μου
 μεγάροισι. καθισμένος.
 φησὶ δ' Ὀδυσσεὺς ξείνος πατρώϊος Καὶ μού 'πε φίλος πατρικὸς πὼς εἶναι τοῦ
 εἶναι, Ὀδυσσεά,
 Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνως γένος και πὼς στὴν Κρήτη κατοικεῖ, τοῦ Μίνωα
 ἐστίν. τὴν πατρίδα.
 ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πῆματα Ἀπὸ τὰ κεῖθε τώρα ἐδῶ τὸν πέταξαν τὰ
 πάσχων, πάθια,
 525 προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' και λέει και γιὰ τὸ θεϊκὸ πὼς ἄκουσε
 Ὀδυσσεὺς ἀκοῦσαι, Ὀδυσσεά,
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίωνι ἐδῶ σιμά, πρὸς τὴν παχειὰ τῶν
 δήμῳ, Θεσπρωτῶνε χώρα,
 ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε πὼς ζῆ, καὶ φέρνει θησαυροὺς στοὺς
 δόμονδε." πύργους του περισσοῦς."
 τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη σ' ἐκεῖνον
 Πηνελόπεια· ἀποκρίθη·
 "ἔρχεο, δεῦρο κάλεσον, ἴν' ἀντίον "Πῆγαινε, κάλεσ' τὸν ἐδῶ, γιὰ νὰ τὰ πῆ
 αὐτὸς ἐνίσπη. μπροστά μου,
 530 οὔτοι δ' ἠὲ θύρησι καθήμενοι κι ἐκεῖνοι ἄς παίζου, ἢ ὀμπροστά στίς
 ἐψιασθῶν. θύρες καθισμένοι,
 ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς ἢ μὲς στοὺς πύργους αὐτουδά, μιὰς κι εἶναι
 ἐϋφρων. ἀναπαμένοι,
 αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' πού μνήσκουνε στὰ σπίτια τοὺς ἀκέρια τὰ

ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἠδύ· τὰ μὲν οἰκῆς
ἔδουσιν,
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα
πάντα,
535 βουῖς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίονας
αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα
οἶνον,
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ
γὰρ ἔπ' ἀνήρ,
οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου
ἀμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς
πατρίδα γαῖαν,
540 αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται
ἀνδρῶν."
ὡς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν,
ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ
Πηνελόπεια,
αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιὸν ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὦδε
κάλεσσον.
545 οὐχ ὀράας ὃ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν
ἔπεσσι;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελής θάνατος
μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ
κῆρας ἀλύξει.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσιν·
αἶ κ' αὐτὸν γνῶω νημερτέα πάντ'
ἐνέποντα,
550 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα
καλά."
ὡς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν
μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων
Πηνελόπεια,

καλά τους,
σιτάρι καὶ γλυκὸ κρασί, καὶ μόνε οἱ δοῦλοι
τρῶνε.
Ὅμως ἐκεῖνοι ὀλοκαίρις σ' αὐτὸ τὸ σπίτι
ζοῦνε,
καὶ βόδια σφάζοντας κι ἀρνιὰ καὶ τὰ παχιά
μας γίδια,
κάθονται τρῶνε, καὶ μαζὶ κρασί φλογάτο
πίνουν,
τοῦ κάκου, καὶ τὰ σπαταλοῦν· τί δὲν εἶναι
κανένας
σὰν τὸ Δυσσέα, ἀπ' τὴν πληγὴ τὸ σπίτι νὰ
γλυτώση.
Μιάς νὰ ῥθῃ στὴν ἀγαπητὴ πατρίδα τοῦ ὀ
Δυσσέας,
καὶ μὲ τὸ γιό του γδικιωμὸ θὰ βρῆ τῆς
ἀνομιᾶς τους."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Τηλέμαχος φτερνίστηκε
μὲ κρότο,
κι ὄλος ὁ πύργος βούηξε· γελάει ἡ
Πηνελόπη,
καὶ κρένει τοῦ χοιροβοσκοῦ μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Πήγαινε, κάλεσε, Εὐμαιε, τὸν ξένο ἐδῶ
μπροστά μου.
Δὲ βλέπεις πῶς φτερνίστηκε μ' αὐτὰ τὰ
λόγια ὁ γιός μου;
Θὰ πῆ πῶς βέβαιος θάνατος θὰ βρῆ κάθε
μνηστήρα·
μήτ' ἕνας ἀπ' τὴ μαύρη του δὲ θὰ γλυτώση
μοῖρα.
Κι ἕνα ἄλλο λόγο θὰ σοῦ πῶ, κι ἐσὺ νὰ τὸν
θυμᾶσαι·
ἂ δῶ πῶς ὄλα βγαίνουνε σωστὰ πού μᾶς
δηγέται,
θὰ τότε ντύσω μὲ ὁμορφὴ χλαμύδα καὶ
χιτῶνα."
Αὐτὰ ὁ καλὸς χοιροβοσκὸς σὰν ἄκουσε,
πηγαίνει
σιμὰ στὸν ξένο, στέκεται, καὶ τοῦ λαλεῖ·
"Πατέρα,
ἡ μάνα τοῦ Τηλέμαχου σὲ κράζει, ἡ
Πηνελόπη·

μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἐ
θυμὸς
555 ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ
πεπαθυίη.
εἰ δέ κέ σε γνώη νημερτέα πάντ'
ἐνέποντα,
ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ
μάλιστα
χρηΐζεις· σῆτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ
δῆμον
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι ὅς κ'
ἐθέλησι."
560 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς·
"Εὖμαι', αἰψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ'
ἐνέποιμι
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφροσι Πηνελοπείη·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμῆν δ'
ἀνεδέγμεθ' οἷζύν.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι'
ὄμιλον,
565 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν
ἵκει.
καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὔτος ἀνὴρ κατὰ
δῶμα κιόντα
οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν
ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπήρκεσεν
οὔτε τις ἄλλος.
τῶ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν
ἄνωχθι
570 μείναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον
καταδύντα·
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι
νόστιμον ἦμαρ,
ἄσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρὶ
εἶματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε
πρῶθ' ἰκέτευσα."
ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν
μῦθον ἄκουσε.
575 τὸν δ' ὑπερ οὐδοῦ βάντα προσηύδα

Ὅσο πολλὰ κὶ ἂν ἔπαθε, κὶ ὅσο ἂν πονῆ ἢ
καρδιά της,
νὰ σὲ ρωτήξῃ λαχταρεῖ γιὰ τὸν καλό της
ἄντρα.
Κὶ ἂ δὴ πῶς ὅλα βγαίνουνε σωστὰ πού μᾶς
δηγέσαι,
χιτῶνα καὶ χλαμύδα αὐτὴ νὰ βάλῃς θὰ
σοῦ δώκῃ,
πού ἔχεις ἀνάγκη· θὰ μπορῆς καὶ νὰ ζητᾶς
παντοῦθε
ψωμί νὰ βόσκῃς τὴν κοιλιά, καὶ θὰ σοῦ
δίνουν ὅλοι."
Κὶ ἀπολογιέται τοῦ ὀ τρᾶνός,
πολύπαθος Δυσσέας·
"Εὖμαιε, σωστὰ μεμιάς ἐγὼ θὰ τὰ
δηγῶμουν ὅλα
στὴν Πηνελόπη τὴ σεμνὴ τοῦ Ἰκάρου
θυγατέρα,
τὶ γνώρισα τὰ πάθια τοῦ μαζί τοῦ σὰν
πλανιόμουν.
Ὅμως φοβᾶμαι τῶν κακῶν μνηστήρων τὸ
κοπάδι,
πού τ' ἄχτι τοὺς κὶ ἢ ἀδιαντροπιὰ στὰ
οὐράνια ἀπάνω φτάνει.
Γιατὶ καὶ τώρα πού ἕνας τοὺς, στὸν πύργο
σὰ γυρνοῦσα,
μὲ πόνεσε βαρῶντας με, χωρὶς κακὸ νὰ
πράξω,
βοηθὸς μήτ' ὁ Τηλέμαχος μήτ' ἄλλος δὲ
μοῦ στάθη.
Πὲς τῆς λοιπὸν τῆς φρόνιμης κερᾶς νὰ
περιμείνῃ,
βιάσῃ κὶ ἂν ἔχῃ περισσὴ, νὰ γείρῃ πρῶτα ὁ
ἥλιος,
καὶ τότες γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ ἀντρός της ἄς
ρωτήξῃ,
καθίζοντάς με ἐκεῖ στὴ σιὰ, τὶ εἶμαι
κακοντυμένος,
καθὼς γνωρίζεις κὶ ἴδιος σου, πού 'ρθα σ'
ἐσένα πρῶτα."
Ἐεκίνησε ὁ χοιροβοσκὸς σὰν τοῦ 'πε
αὐτὰ ὁ Δυσσέας·
κὶ ἄμ' ἀπ' τὴ θύρα πέρασε, τοῦ κρένει ἢ

Πηνελόπεια·

"οὐ σύ γ' ἄγεις, Εὐμαιε· τί τοῦτ'
ἐνόησεν ἀλήτης;
ἦ τινά που δείσας ἐξαίσιον ἦε καὶ
ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖο;
ἀλήτης."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη,
Εὐμαιε συβῶτα·

580 "μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅ πέρ κ' οἶοιτο
καὶ ἄλλος,
ὔβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν
ὑπερηνορέοντων.
ἀλλά σε μείναι ἄνωγεν ἐς ἥλιον
καταδύντα.

καὶ δὲ σοὶ ᾧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ᾧ
βασίλεια,
οἶην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἠδ'
ἐπακοῦσαι."

585 τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·

"οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος· οἶεται, ὡς περ ἂν
εἴη·
οὐ γάρ πού τινες ᾧδε καταθνητῶν
ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα
μηχανόωνται."

ἦ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευεν, ὁ δ' ᾤχετο διὸς
ὑφορβὸς

590 μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε
πάντα.

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα,
ἄγχι σχῶν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ'
οἱ ἄλλοι·

"ᾧ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι, σύας καὶ κείνα
φυλάξω,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε
πάντα μελόντων.

595 αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο
θυμῷ

μή τι πάθης· πολλοὶ δὲ κακὰ
φρονέουσιν Ἀχαιῶν,

Πηνελόπη·

"Δὲ μοῦ τὸν ἔφερες, βοσκέ; ,τί κρένει ὁ
διακονιάρης;
ἦ κάποιος τότε τρόμαξε; ἦ καὶ ντροπὴ τὸν
πῆρε
μέσα στὸν πύργο; Εἶναι κακὸς ὁ
ντροπαλὸς ζητιάνος."

Κι ἐσὺ, Εὐμαιε χοιροβοσκέ, τῆς
ἀποκρίθης κι εἶπες·

"Καλὰ στοχάζεται, ᾧ κερὰ, κι ἔτσι θὰ
κάναν ἄλλοι,
τῶν ἔρμων τὴν ἀποκοτιὰ μνηστήρω νὰ
ξεφύγουν·

καὶ νὰ προσμείνης σοῦ μηνάει ὥσπου νὰ
γείρω ὁ ἥλιος.

Καλύτερο, ᾧ βασίλισσα, θαρρῶ 'ναι καὶ γιὰ
σένα,
μονάχη σου νὰ τοῦ μιλάς, νὰ τὸν ἀκοῦς
μονάχη."

Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη γυρίζει καὶ
τοῦ κρένει·

"Ὁ ξένος δὲν εἶν' ἄμυαλος· σωστὰ τὰ
βλέπει ὁ νοῦς του·
τί ἄλλους δὲν ἔχει ἐδῶ θνητοὺς
ἀνθρώπους σὰν ἐτούτους,
νὰ συλλογιένται τὸ κακό, καὶ ν' ἀδικοῦν
τὸν κόσμο."

Αὐτὰ εἶπε· κι ὁ χοιροβοσκὸς πρὸς τῶν
μνηστήρων πῆγε

τὸ πλῆθος, ἅμα τέλειωσε μὲ τὴν κερὰ τὸ
λόγο.

Καὶ τοῦ Τηλέμαχου λαλεῖ μὲ φτερωμένα
λόγια,
σιμώνοντας τὴν κεφαλὴ, νὰ μὴν ἀκούσουν
ἄλλοι·

"Ἐγὼ πηγαίνω τώρα ἐκεῖ τοὺς χοίρους
νὰ φυλάξω
καὶ τ' ἄλλα, πού 'ναι τὸ ἔχει σου, καὶ τὸ
δικό μου τὸ ἔχει·

κι ἐδῶ ἐσὺ τοῦτα φρόντιζε, καὶ πρῶτα τὸν
ἑαυτό σου,

νὰ μὴ μᾶς πάθης τίποτα, τὶ ἔχουν πολλοὶ
ἀπ' ἐτούτους

τούς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα
γενέσθαι."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΐδα·

"ἔσεται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο
δειελήσας·

600 ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερώϊα καλά·
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι
μελήσει."

ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐϋξέστου
ἐπὶ δίφρου,

πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ
ποτήτος

βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε
μέγαρόν τε,

605 πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὄρχηστῦ καὶ
ἀοιδῇ

τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δειέλον
ἦμαρ.

κακὸ σκοπὸν γιὰ λόγου σου· ποὺ ὁ Δίας νὰ
τούς λυώση
πρὶ νὰ μᾶς ἔρθῃ τὸ κακὸ καὶ πρὶ μᾶς
ξολοθρέψουν."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησέ
του κι εἶπε·

"Κυρούλη μου, ἔτσι θὰ γενῆ· ξεκίνα ἐσὺ τὸ
γέρμα,

καὶ γύρισε αὐριο τὴν αὐγὴ μὲ τὰ καλά
σφαχτά σου·

τὰ ἐδῶ θὰ τὰ φροντίσω ἐγὼ κι οἱ ἀθάνατοι
σιμά μου."

Καὶ στὸ καλόφτιαστο θρονὶ κάθισε
πάλε ἐκεῖνος·

κι ἀπὸ φαῖ κι ἀπὸ πιπτό σὰ χόρτασε ἡ
καρδιά του,

στὴ χοιρομάντρα γύρισε, κι ἀφῆκε τὰ
παλάτια,

γεμάτα κόσμος, ποὺ ἔτρωγαν καὶ ποὺ
χαροκοποῦσαν

μὲ τὸ τραγούδι, μὲ χορούς, τὶ κόντευε τὸ
βράδυ.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία σ

Ὀδυσσέως καὶ Ἴρου πυγμή.

- ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ Κι ἦρθε ἕνας ζήτουλας κοινός, πού στοῦ
ἄστυ Θιακιοῦ τῆ χώρα
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γύρνα ζητώντας, ξακουστός γιὰ τὴν
γαστέρι μάργη ἀχορτασιά του·
ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἔτρωγε κι ἔπινε ἅπανα, μὰ δύναμη δὲν
ἶς εἶχε
οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν μῆτ' ἀντρειοσύνη, ὅσο τρανὸς στὴν ὄψη κι
ὀράασθαι. ἄ φαινόταν.
- 5 Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο Ἴη μάνα του τὸν ἔβγαλε σάνε γεννήθη
πότνια μήτηρ Ἀρναῖο,
ἐκ γενετῆς· Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον μὰ ὅλοι οἱ νέοι τὸν φώναζαν Ἴρο, τὶ τότε
ἅπαντες, στέλναν
οὔνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν, ὅτε πού τις κι ἔτρεχε σὰν τὴν Ἴριδα μηνύματα νὰ
ἀνώγοι· φέρη.
ὃς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο Ἀπ' τὸ παλάτι του ἦρθ' αὐτὸς τὸν Ὀδυσσέα
δόμοιο, νὰ διώξη,
καὶ μιν νεικειῶν ἔπεα πτερόεντα καὶ τὸν κακόβριζε μ' αὐτὰ τὰ φτερωμένα
προσηύδα· λόγια.
- 10 "εἶκε, γέρον, προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ "Φεύγα ἀπ' τὴν πόρτα, γέρο μου, νὰ μὴ
ποδὸς ἔλκη. σὲ ποδοσύρουν.
οὐκ αἴεις ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν Δὲ βλέπεις πὼς μοῦ γνέφουνε αὐτοὶ ὅλοι
ἅπαντες, μὲ τὸ μάτι
ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' νὰ σὲ πετάξω; ὅμως ἐγὼ ντροπῆς μου σὰ
αἰσχύνομαι ἔμπης. νὰ τό 'χω.
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ Μὰ σῦρε ἄ δὲν ἀποθυμῆς στὰ χέρια νὰ
γένηται." πιαστοῦμε."
- τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη Καὶ λέει ἀγριοκοιτώντας τὸν ὀ
πολύμητις Ὀδυσσεύς· τριξυπνος Δυσσέας·
- 15 "δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν οὔτ' "Εγὼ, μωρέ, ποτὲς κακὸ δὲ σοῦ 'πραξα
ἀγορεύω, μῆτε εἶπα,
οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' μὰ μῆτε καὶ σοῦ ζήλεψα πού παίρνεις τόσα
ἀνελόντα. δῶρα.
- οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ Κι οἱ δύο μας θὰ χωρέσουμε σ' ἐκεῖνο τὸ
τί σε χορή κατώφλι·
ἀλλοτριῶν φθονέειν· δοκέεις δέ μοι ἄν κι ἄλλος ξένα μερικὰ ζητήση, τί

- εἶναι ἀλήτης
ὡς περ ἐγών, ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν
ὀπάζειν.
- 20 χερσὶ δὲ μή τι λήην προκαλίζεο, μή με
χολώσης,
μή σε γέρων περ ἐών στήθος καὶ χεῖλα
φύρω
αἵματος· ἤσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μάλλον
ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψουσιν
οἴω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω
Ὀδυσῆος."
- 25 τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν
Ἴσος ἀλήτης·
"ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην
ἀγορεύει,
γρηῖ καμινοὶ ἴσος· ὄν ἂν κακὰ
μητισταίμην
κόπτων ἀμφοτέρησι, χαμαὶ δέ κε
πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὡς
ληϊβοτείρης.
- 30 ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ
οἶδε
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρω
ἀνδρὶ μάχοιο;"
ὡς οἱ μὲν προπάροικε θυράων
ὑψηλάων
οὐδοῦ ἐπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν
ὀκριόντων.
τοῖν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
35 ἦδ' ἂν ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνει
μνηστήρεσσιν·
"ὦ φίλοι, οὐ μὲν πῶ τι πάρος τοιοῦτον
ἐτύχθη,
οἶην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε
δῶμα.
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἴσος ἐρίζετον ἀλλήλοισιν
χερσὶ μαχέσασθαι· ἀλλὰ
ξυνελάσσομεν ὦκα."
- 40 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν
- ζουλεύεις;
Θαρρῶ ζητεύεις δὰ κ' ἐσύ, κὶ οἱ θεοὶ θὰ μᾶς
πορέψουν.
Μὴ θές μαζί μου νὰ πιαστῆς, μὴν τύχη καὶ
θυμώσω,
καὶ μ' ὄλα μου τὰ γερατειὰ σου περιχύσω
μ' αἶμα
τὰ χεῖλη καὶ τὰ στήθια σου· καὶ θὰ ἴμουν
συχασμένος
τὴν ταχινή, γιατί ὄρεξη δὲ θὰ σου ἔρχοταν
πάλε
νὰ ξαναμπῆς στ' ἀρχοντικὸ τοῦ γόνου τοῦ
Λαέρτη."
- Κὶ ὁ Ἴσος τότε ὁ ζήτουλας φωνάζει
χολιασμένος·
"Ὠχοῦ, καὶ πῶς μωρολογάει τρεχάτα ὁ
ψωμοχάφτης,
σὰ χουχουλόγρια· θὰ ἴθελα νὰ τόνε πιάσω
ἀλήθεια,
καὶ μὲ τὰ δυὸ βαρώντας του, τὰ δόντια ἀπ'
τὰ σαγόνια
σὰν τῆς γουρούνας νὰ πετῶ τῆς
σπαρτοκαταλύτρας.
Ἴελα, καὶ ζώσου νὰ μᾶς δοῦν κὶ αὐτοὶ ὅλοι
στὴν παλαιίστρα· 30
καὶ πῶς στὴ μάχη ἀποκοτᾶς νὰ βγῆς μὲ
νεώτερό σου;"
- Ἔτσι ὀμπροστὰ στὶς ἀψηλές τὶς θύρες
λογοφέρναν,
ἀπάνω στὸ πελεκητὸ στεκάμενοι κατώφλι.
Τοὺς ἄκουσε ἀπομέσαθε ὁ ἀντρόψυχος
Ἀντίνος,
κὶ ἀπ' τὴν καρδιά του γέλασε, καὶ στοὺς
μνηστήρες εἶπε·
" Δὲ μᾶς συνέβηκε ἄλλοτες, ἀδέρφια,
τέτοιο πράμα,
μὲς στὰ παλάτια αὐτὰ ὁ θεὸς νὰ στέλνη
τέτοιο γλέντι.
Στὰ χέρια πᾶνε νὰ πιαστοῦν ὁ ξένος μὲ
τὸν Ἴσο·
μὰ ἐλάτε νὰ τοὺς σπρώξουμε νὰ
φαγωθοῦν οἱ δύο τους. "
- Εἶπε, καὶ τρέξαν ὅλοι τοὺς γελώντας,

γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοεῖμονας
ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος
υἱός·
"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες,
ὄφρα τι εἶπω.
γαστέρες αἶδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς
ἐπὶ δόρπῳ
45 κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος
ἐμπλήσαντες·
ὀπότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε
γένηται,
τάων ἦν κ' ἐθέλησιν ἀναστάς αὐτὸς
ἐλέσθω·
αἰεὶ αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν'
ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν
αἰτήσοντα."
50 ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε
μῦθος.
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
"ὦ φίλοι, οὐ πως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ
μάχεσθαι
ἄνδρα γέροντα, δῦη ἀρημένον· ἀλλὰ με
γαστήρ
ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῆσι
δαμείω.
55 ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε
καρτερόν ὄρκον,
μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ
βαρείῃ
πλήξῃ ἀτασθάλων, τούτῳ δέ με ἴφι
δαμάσση."
ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον
ὡς ἐκέλευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελευτήσαν τε
τὸν ὄρκον,
60 τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἴς
Τηλεμάχοιο·
"ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς
ἀγήνωρ

καὶ τριγύρω
στοὺς φτωχοφορεμένους δυὸ ζητιάνους
μαζωχτῆκαν
καὶ τότε ἔτσι τοὺς μίλησε τοῦ Εὐπείθῃ ὁ
γιὸς ὁ Ἀντίνοος·
"Ἀκοῦστε αὐτὸ πού θὰ σᾶς πῶ,
λεβέντηδες μνηστῆρες.
Ἐχομε' ἐδῶ γιδοκοιλίες πὰς στῆ φωτιά
βαλμένες,
πού μ' αἶμα τις γεμίσαμε καὶ ξύγγι γιὰ τὸ
δειπνο·
ὅποιος νικήσῃ ἀπὸ τοὺς δυό, καὶ βγῆ πιὸ
παλληκάρι,
ἄς σηκωθῆ, κι ἀπ' τις κοιλιές ὅποια τοῦ
ἀρέσῃ ἄς πάρῃ·
κι ὕστερ' ἄς τρώῃ αὐτὸς μ' ἐμᾶς γιὰ πάντα,
καὶ κανέναν
νά ῥχεταί μέσα νὰ ζητάῃ δὲ θέν'
ἀφήνουμε ἄλλον."
Αὐτὰ 'πε ὁ Ἀντίνοος, κι ἄρεσαν τὰ λόγια
του στοὺς ἄλλους. 50
Τότε ὁ Δυσσεύς ὁ τρίξυπνος μὲ πονηριὰ
τοὺς κρένει·
" Παιδιά, σὲ ἀγῶνα δὲν μπορεῖ νὰ βγῆ
μὲ νεώτερό του
γέρος σὰ μένανε ἄνθρωπος καὶ
κακοπαθιασμένος·
κι ὅμως ἢ ἀπιστῆ ἢ κοιλιὰ νὰ χτυπηθῶ μὲ
βιάζει.
Ὡς τόσο ἐσεῖς ἀμῶστε μου μ' ὄρκο φριχτό,
καὶ πῆτε
πὼς ἄνομα κανέννας σας δὲ θὰ βοηθήσῃ
ἐτοῦτον
βαρώντας με, ἀποκάτω του πιὸ εὐκόλα νὰ
πέσω."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι ὀρκίστηκαν καθὼς
αὐτὸς ζητοῦσε.
Καὶ στοὺς θεοὺς σὰν ἄμωσαν, καὶ πῆρε ὁ
ὄρκος τέλος,
Ξαναρχινάει ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος τὸ
λόγο·
"Ἄν θέλῃ ἢ ἀντρειωμένη σου ψυχὴ νὰ
τὸν ξεκάνῃς,

- τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή
 τιν' Ἀχαιῶν
 δείδιθ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέτι θὰ παλαίψῃ μὲ πολλοὺς ἐσένα ὅποιος
 σε θείνη·
 ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον
 βασιλῆες,
 65 Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος,
 πεπνυμένω ἄμφω."
 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον·
 αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε
 δὲ μηρῶν
 καλοὺς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ
 εὐρέες ὤμοι
 στήθεά τε στιβαροὶ τε βραχίονες· αὐτὰρ
 Αθήνη
 70 ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἦλδανε
 ποιμένι λαῶν.
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως
 ἀγάσαντο·
 ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον
 ἄλλον·
 "ἦ τάχα Ἴρος Ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν
 ἕξει,
 οἶην ἐκ ῥακέων ὁ γέρον ἐπιγουνίδα
 φαίνει."
 75 ὡς ἄρ' ἔφαν, Ἴρω δὲ κακῶς ὠρίνετο
 θυμός.
 ἀλλὰ καὶ ὡς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες
 ἀνάγκη
 δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο
 μέλεσσιν.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 τ' ὀνόμαζεν·
 "νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγάϊε, μήτε
 γένοιο,
 80 εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δεΐδιας
 αἰνῶς,
 ἄνδρα γέροντα, δῦη ἀρημένον, ἦ μιν
 ἰκάνει.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ
- ὦ ξένη, ἐτοῦτον, ἄλλοι μὴ φοβηθῆς
 κανένα,
 χτυπήση.
 Ξένο μου σ' ἔχω, κι εἶναι δυὸ μαζί μας
 βασιλιάδες·
 ὁ Ἀντίνος κι ὁ Εὐρύμαχος, ἄντρες κι οἱ δυὸ
 μὲ γνώση."
 Αὐτὰ ἔλεγε ὁ Τηλέμαχος, καὶ
 συμφωνοῦσαν ὅλοι·
 κι ὁ Ὀδυσσεὺς τὴ γύμνια του μὲ τὰ
 κουρέλια δένει,
 καὶ δείχνει τότες τὰ ὄμορφα καὶ τὰ παχιά
 μεριά του,
 καὶ φάνηκαν τὰ διάπλατα τὰ στήθια του κι
 οἱ ὤμοι,
 καὶ τὰ βραχιόνια τὰ γερά· ζυγώνει κι ἡ
 Παλλάδα
 σιμά καὶ τὸ βασιλικὸ κορμί του μεγαλώνει.
 Θαμάσανε κι ἀπόμειναν τότε οἱ μνηστῆρες
 ὅλοι,
 καὶ γύριζε ἕνας κι ἔλεγε τὸν πλαγινὸ
 κοιτώντας·
 " Καὶ τί κακὸ πού γύρεψε νὰ πάθῃ ὁ
 καψο-Ἴρος.
 Για δὲς μερὶ πού κρύβανε τοῦ γέρου τὰ
 κουρέλια."
 Αὐτὰ εἶπαν, καὶ ταράχτηκε μέσα ἡ
 καρδιά τοῦ Ἴρου,
 Ὅμως ἀφοῦ τὸν ἔζωσαν, τὸν φέραν τὰ
 κοπέλια
 μὲ τὸ στανιό, τὶ σύγκορμος τρεμούλιαζε
 ἀπ' τὸ φόβο.
 Κι ὁ Ἀντίνος τότε μάλωσε κι ὀνόμασέ τον
 κι εἶπε·
 " Καὶ νὰ μὴν εἴχες γεννηθῆ βουβάλι
 φουσκωμένο,
 πού αὐτὸν ἐσὺ τὸν ἄνθρωπο φοβᾶσαι καὶ
 τρομάζεις,
 τὸ γέρο, κι ἄς τὸν ἔφαγαν τὰ βάσανα πού
 τοῦ ῥθαν.
 Μὰ ἐγὼ ἕνα λόγο θὰ σοῦ πῶ, κι αὐτὸ πού

τετελεσμένον ἔσται·
 αἶ κέν σ' οὔτος νικήσῃ κρείσσων τε
 γένηται,
 πέμψω σ' ἠπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηὶ
 μελαίνῃ,
 85 εἰς Ἴεχeton βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα
 πάντων,
 ὅς κ' ἀπὸ ῥίνα τάμησι καὶ οὔατα νηλεῖ
 χαλκῶ,
 μήδεά τ' ἐξερύσας δῶη κυσὶν ὦμά
 δάσασθαι."
 ὡς φάτο, τῶ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος
 ἔλλαβε γυῖα.
 ἐς μέσσον δ' ἀναγον· τῷ δ' ἄμφω
 χειρὰς ἀνέσχον.
 90 δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεὺς
 ἢ ἐλάσει' ὡς μιν ψυχὴ λίποι αὔθι
 πεσόντα,
 ἢ ἐ μιν ἦκ' ἐλάσειε τανύσσειέν τ' ἐπὶ
 γαίῃ.
 ὦδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον
 εἶναι,
 ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσαῖατ'
 Ἀχαιοί.
 95 δὴ τότ' ἀνασχομένω ὁ μὲν ἤλασε
 δεξιὸν ὦμον
 Ἴρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασεν ὑπ' οὔατος,
 ὅστέα δ' εἴσω
 ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθε κατὰ στόμα
 φοίνιον αἶμα,
 κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, σὺν δ'
 ἦλασ' ὀδόντας
 λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες
 ἀγαυοὶ
 100 χειρὰς ἀνασχόμενοι γέλω ἔκθανον.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἔλκε διέκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ'
 ἵκετ' αὐλήν,
 αἰθούσης τε θύρας· καὶ μιν ποτὶ ἐρκίον
 αὐλῆς
 εἶσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ
 ἔμβαλε χειρὶ,
 πῶ θὰ γίνῃ,
 Ἄ σὲ καταπονέσῃ αὐτός, καὶ βγῆ πῖδ
 παλληκάρῃ,
 θένα σὲ στείλω στῆ στεριά με μελανὸ
 καράβῃ,
 στὸ βασιλέα τὸν Ἴεχeto, τοῦ κόσμου
 ἀδικοπράχτη,
 μῦτη κι αὐτιά νὰ κόψῃ σου μ' ἀλύπητο
 μαχαίρῃ,
 καὶ βγάζοντάς σου τὰ κρυφὰ τὰ ρίξῃ ὦμά
 στοὺς σκύλους. "
 Εἶπε, κι ἐκεῖνον πιότερη τὸν ἔπιασε
 τρομάρα,
 στῆ μέσῃ σὰν τὸν ἔφερναν. Τότες οἱ δυὸ τὰ
 χέρια
 σηκώσανε, κι ἀνάδευε στὸ νοῦ του ὁ
 Ὀδυσσεάς,
 νὰ τὸν χτυπήσῃ, πὺν νεκρὸς στὸν τόπο
 ἐκεῖ νὰ μείνῃ,
 ἢ μ' ἓνα βάρεμα ἀλαφρὸ νὰ τόνε στρώσῃ
 χάμου.
 Καὶ συλλογιώντας ἔκρινε πῖδ φρόνιμο πῶς
 ἦταν
 νὰ δώσῃ βάρεμα ἀλαφρὸ, μὴν τόνε
 νιώσουν οἱ ἄλλοι.
 Σηκώνουν χέρι, καὶ χτυπάει στὸν δεξιὸν
 ὦμο ὁ Ἴρος.
 Στὸ ζνίχι κι ὁ Δυσσεάς χτυπάει, κατὰ τ'
 αὐτὶ ἀποκάτου,
 καὶ μέσα σπάει τὰ κόκαλα· καὶ κόκκινο
 αἶμα τρέχει
 ἀπὸ τὸ στόμα. Βόγγησε κι ἔπεσε χάμου ὁ
 Ἴρος,
 τὰ δόντια τρίζοντας καθὼς τὰ χῶματα
 κλωτσοῦσε.
 Σηκώσανε τὰ χέρια τους οἱ ξέλαμπροι
 μνηστῆρες,
 κι ἀπὸ τὰ γέλια ἀπέθαναν. Τὸν παίρνει
 ἀπὸ τὸ πόδι,
 καὶ μέσ' ἀπὸ τὸ πρόθυρο καταόξω
 σέρνοντάς τον,
 ὁ Ὀδυσσεάς τὸν ἔφερε στῶν παλατιῶν τὶς
 θύρες·

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·

- 105 "ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο σύας τε κύνας τ'
ἀπερύκων,
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν
κοίρανος εἶναι
λυγρὸς ἑὼν, μὴ πού τι κακὸν καὶ μειζον
ἐπαύρη."
ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο
πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν
ἀορτήρ.
110 ἄψ δ' ὅ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο·
τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
ἠδὺ γελῶντες καὶ δεικανόωντ'
ἐπέεσσι·
"Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ
ἄλλοι,
ὅτι μάλιστ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον
ἔπλετο θυμῷ,
ὅς τοῦτον τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν
ἀπέπαυσας
115 ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν
ἠπειρόνδε
εἰς Ἴεχτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα
πάντων."
ὡς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ κληδόνι διὸς
Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ
γαστέρα θῆκεν,
ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος·
Ἀμφίνομος δὲ
120 ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν
αἰείρας
καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν
τε·
"χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς
περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι
πολέεσσι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη

καὶ γέροντάς τον στῆς αὐλῆς τὸν τοῖχο,
κάθισέ τον,
ραβδί στοῦ χέρι τοῦ 'βαλε, καὶ φώναξε τον
κι εἶπε·

"Κάθου αὐτοῦ τώρα, τὰ σκυλιὰ νὰ
διώχνης καὶ τοὺς χοίρους,
καὶ μὴ μοῦ βγαίνης φύλακας τῶν ξένων
καὶ ζητιάνων,
χαμένε, πιὸ χειρότερα γιὰ νὰ μὴ σοῦ
'ρθουν πάθια."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ παλιὸν τορβὰ γεμάτο
τρούπες ρίχτει
στοὺς ὤμους του, μὲ πρόστυχο σκοινί, γιὰ
κρεμαστήρι,
καὶ στοῦ κατώφλι γύρισε καὶ κάθισε. Κι οἱ
ἄλλοι
μὲ γέλια μπήκανε πολλὰ καὶ τότε
προσμιλοῦσαν·
"Ὁ Δίας κι οἱ ἀθάνατοι νὰ σοῦ χαρίζουν,
ξένε,
ὅ,τι ἐσὺ πιότερο ποθεῖς, κι ὅ,τι ζητάει ἡ
καρδιά σου,
ποὺ ἐτοῦτον τὸν ἀχόρταγο νὰ τρέχη δὲν
ἀφήκες
στὴ χώρα μέσα· στὴ στεριά θένα σταλθῆ
μὲ πλοῖο,
στοῦ βασιλέα τὸν Ἴεχτο, τοῦ κόσμου
ἀδικοπραχτή".
Εἶπαν καὶ χάρηκε ὁ λαμπρὸς Δυσσέας
στὰ λόγια ἐκεῖνα.
Κι ὁ Ἀντίνοος ἔβαλε τρανὴ μπρός του κοιλιὰ
γεμάτη
αἶμα καὶ ξύγγι· δυὸ ψωμιὰ κι ὁ Ἀμφίνομος
τοῦ φέρνει
ἀπ' τὸ πανέρι, μὲ χρυσὸ τὸν χαιρετάει
ποτήρι,
καὶ λέει του· "Γειά σου, ὦ ξένε μας
πατέρα, καὶ νὰ σοῦ 'ρθουν
καλὰ στερνά· γιὰτ' εἶν' πολλὰ τὰ βάσανά
σου τώρα".
Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας κι

- πολύμητις Ὀδυσσεύς·
125 "Ἀμφίνομ', ἧ μάλα μοι δοκέεις
πεπνυμένος εἶναι·
τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος
ἐσθλὸν ἄκουον,
Νίσσον Δουλιχιῆα ἐϋν τ' ἔμεν ἀφνειὸν
τε·
τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπητῆ δ' ἀνδρὶ
ἐκείνου λέγεσαι παιδί, καὶ σὰ λεβέντης
ἔοικας.
τοῦνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ
ἄκουσον·
130 οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει
ἀνθρώποιο,
πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνεῖει τε καὶ
ἀπ' τὸ θνητὸ πῖο ἀδύναμο δὲ βρῖσκειται
ἕρπει.
οὐ μὲν γὰρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι
ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ'
ὀρώρη·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες
τελέσωσι,
135 καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι
θυμῶ·
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων
ἀνθρώπων
οἷον ἐπ' ἡμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε
θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν
ὄλβιος εἶναι,
πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα βίῃ καὶ
κάρτεϊ εἰκῶν,
140 πατρί τ' ἐμῶ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι
κασιγνήτοισι.
τῶ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνήρ
ἀθεμίστιος εἶη,
ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅτι
διδοῖεν.
οἷ' ὀρώω μνηστῆρας ἀτάσθαλα
μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμάζοντας
ἄκοιτιν
145 ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημί φίλων καὶ
πατρίδος αἴης
- ἀπάντησέ του·
"Ἀμφίνομε, ἄνθρωπος ἐσὺ μοῦ
φαίνεσαι μὲ γνώση·
τέτοιο ὄνομα ἄκουγα λαμπρὸ πῶς εἶχε
κι ὁ
γονιὸς σου,
ὁ πλούσιος κι ὁ καλόκαρδος ὁ
Δουλιχιώτης
Νίσσος·
μοιάζεις.
Καὶ τώρα λόγο θὰ σοῦ πῶ, πού ἐσὺ
καλάκουσέ τον.
Ἀπ' ὅσα ζοῦν καὶ σέρνονται πάνω στὴ
γῆς, κανένα
πιο ἀδύναμο δὲ βρῖσκεται
ἄλλο πλάσμα.
Ὅσο βασιτέται κι οἱ θεοὶ καλοτυχιὰ τοῦ
δίνουν,
θαρρεῖ πῶς δὲν μπορεῖ κακὸ στὸν
κόσμο
πιά νὰ πάθη·
ἀν ὅμως οἱ μακαριστοὶ θεοὶ τοῦ
φέρουν
λύπες,
τότες κι ἀθέλητα μπορεῖ καὶ
τις βαστάει ἡ
καρδιά του.
Τὶ ἀλλάζει τῶν θνητῶν ὁ νοῦς
κι αὐτὸς
κατὰ τὴ μέρα,
πού τοὺς χαρίζει τῶν θεῶν
κι ἀνθρώπων ὁ
πατέρας.
Θὰ 'χα κι ἐγὼ καλοτυχιᾶς
καὶ πλούτια μὲς
στὸν κόσμο,
μὰ μύριες ἔπραξα ἀνομιᾶς
μὲ τῆς ἀντρείας
τὴν τόλμη,
κι ἀπὸ τὴν πίστη τὴν πολλή
σὲ ἀδέρφια
καὶ πατέρα.
Λοιπὸν ποτές του τὸ ἄδικο
νὰ μὴ ζητᾶ
κανένα,
μόν' ἄς τὰ χαίρεται ἡσυχᾶ
ὅσα οἱ θεοὶ τοῦ
δίνουν.
Καὶ τώρα βλέπω τί ἀνομιᾶς
σοφίζονται οἱ
μνηστῆρες,
πού καταλοῦν τὰ χτήματα,
καὶ βρίζουν τὴ
γυναίκα
ἐκείνου, πού θαρρῶ
μακριὰ ἀπὸ φίλους καὶ
πατρίδα

- δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν.
 ἀλλά σε δαίμων
 οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας
 ἐκείνῳ,
 ὅπποτε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα
 γαῖαν·
 οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι οἶω
- 150 μνηστήρας καὶ κεῖνον, ἐπεὶ κε
 μέλαθρον ὑπέλθῃ."
 ὡς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα
 οἶνον,
 ἄψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι
 λαῶν.
 αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιμημένος
 ἦτορ,
 νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν
 ὄσσετο θυμός.
- 155 ἀλλ' οὐδ' ὡς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ
 τὸν Ἀθήνη
 Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχρῃ ἴφι
 δαμῆναι.
 ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου
 ἔνθεν ἀνέστη.
 τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ
 γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
- 160 μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε
 μάλιστα
 θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
 μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ
 πάρος ἦεν.
 ἀχρεῖον δ' ἐγέλασεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 τ' ὀνόμαζεν·
 "Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὐ τι
 πάρος γε,
- 165 μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισιν
 περ ἔμπης·
 παιδί δέ κεν εἴπομι ἔπος, τό κε κέρδιον
 εἶη,
 μὴ πάντα μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν
 ὀμιλεῖν,
- δὲ βρίσκεται· καὶ μάλιστα κοντά 'ναι·
 ἐσένα τότες
 θεὸς ἄς φέρῃ σπίτι σου, νὰ μὴν τὸν
 ἀντικρύσης
 τὴν ὥρα ποὺ στὴν ποθητὴ πατρίδα του
 γυρίσῃ·
 τί στὸ παλάτι του ἅμα αὐτὸς πατήσῃ,
 δίχως αἶμα
 σοῦ λέω πὼς δὲ θὰ χωριστοῦν ἐκεῖνος κι οἱ
 μνηστήρες".
 Αὐτὰ εἶπε, καὶ σὰν ἔσταξε κι ἤπιε κρασί
 καὶ φρᾶνθη,
 ξανάθεσε στοῦ βασιλιᾶ τὰ χέρια τὸ ποτήρι.
 Τότες αὐτὸς βαριόκαρδος περπάταε μὲς
 στὸν πύργο,
 σκυμμένο τὸ κεφάλι του, γιατί κακὸ
 φοβόταν.
- Μὰ κι ἔτσι δὲν τὸν ξέφυγε τὸ χάρο· τί ἢ
 Παλλάδα
 μὲ τ' ὄπλο τοῦ Τηλέμαχου τὸν ἔκαμε νὰ
 πέσῃ·
 καὶ πῆγε ξανακάθισε στὸ θρόνο ποὺ εἶχε
 ἀφήσει.
 Τότες τῆς ἔβαλε στὸ νοῦ ἢ θεὰ ἢ
 γαλανομάτα,
 τῆς φρόνιμης βασίλισσας καὶ κόρης τοῦ
 Ἰκαρίου,
 μπρὸς στοὺς μνηστήρες νὰ φανῇ, κι
 ἐλπίδα στὴν ψυχὴ τους 160
 νὰ φέρῃ μεγαλύτερη, καὶ λατρευτὴ νὰ γίνῃ
 στὸ γιό της καὶ στὸν ἄντρα της περσότερο
 ἀπὸ πρῶτα.
 Καὶ λαφρογέλασε ἄκαρδα, καὶ στὴν
 κελάρισα εἶπε·
 " Θέλει, Εὐρυνόμη, ὅσο ἄλλοτες δὲν
 ἤθελε ἢ καρδιά μου,
 μπρὸς στοὺς μνηστήρες νὰ φανῶ, κι ἄς εἶν'
 καὶ μισητοί μου,
 καὶ στὸ παιδάκι μου νὰ πῶ δυὸ λόγια γιὰ
 καλό του,
 νὰ μὴν πολυξανοίγεται μὲ τοὺς κακοὺς
 μνηστήρες,

οἷ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν
φρονέουσι."

τὴν δ' αὐτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς
μῦθον ἔειπεν·

170 "ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ
μοῖραν ἔειπες.

ἀλλ' ἴθι καὶ σῶ παιδί ἔπος φάο μηδ'
ἐπίκευθε,

χρῶτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα
παρειάς·

μηδ' οὐτῶ δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ
πρόσωπα

ἔρχε, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον τ'
αἰεὶ.

175 ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὄν σὺ
μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ιδέσθαι."

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·

"Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα,
κηδομένη περ,

χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι
ἀλοιφῇ·

180 ἀγλαίην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὀλυμποντιέμενα οἱ θεοὶ οἱ ἀθάνατοι τὰ κάλλη μου
ἔχουσιν,
ᾤλεσαν, ἔξ οὗ κείνος ἔβη κοίλης ἐνὶ
νηυσίν.

ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ
Ἴπποδάμειαν ἄνωχθι

ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήητον ἐν
μεγάροισιν·

οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι τί ντρέπομαι μονάχη μου νὰ πάω στοὺς
γάρ."

185 "ὣς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διέκ μεγάροιο
βεβήκει

ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὄτρυνέουσα
νέεσθαι.

ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη·

κούρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον
ἔχευεν,

εὐδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δὲ οἱ ἄψα καὶ πλάγιασε, κοιμήθηκε, καὶ λύθηκαν οἱ

ποὺ πάντα τοῦ γλυκομιλοῦν, μὰ κρύβει
μαῦρα ὁ νοῦς τους."

Καὶ τότες ἡ κελάρισα τῆς εἶπε ἡ
Εὐρυνόμη·

"Καλὰ καὶ συσταζόμενα τὰ λὲς αὐτά,
παιδί μου,

κι ἄμε τοῦ γιοῦ σου νὰ τὰ πῆς, κρυφὰ μὴν
τὰ φυλάγῃς·

μὰ νίψου πρῶτα, κι ἄλειψε τὴν ὄψη σου μὲ
λάδι,

μὴν ἔρχεσαι μὲ πρόσωπο θαμπὸ καὶ
δακρυσμένο,

τ' εἶναι κακὸ νὰ φαίνεσαι πάντα γιομάτη
πίκρα,

τώρα δὰ ποὺ ἄντρας γένηκε, στοὺς θεοὺς
καθῶς τὸ εὐκόσουν,

μιὰ μέρα νὰ τὸν ἀξιωθῆς μὲ γένια
φυτρωμένα."

Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη γύρισε τότες
κι εἶπε·

"Ἄν καὶ πονῆς με, ὅμως αὐτὰ μὴ μοῦ τὰ
λὲς, καλή μου,

ἐγὼ μαθὲς νὰ νίβουμαι, τὴν ὄψη μου ν'
ἀλείβω·

ἀφανίσαν,

ἀφότου ἐκεῖνος ἔφυγε μὲ τὰ βαθιὰ
καράβια.

Μόνε τῆς Ἴπποδάμειας πὲς καὶ τῆς
Αὐτονόης,

νὰ ῥθουν νὰ μὲ παρασταθοῦν μὲς σπὸ
παλάτι οἱ δύο τους

ἄντρες μέσα."

Εἶπε, καὶ διάβηκε ἡ γριὰ πομέσα ἀπ' τὸ
παλάτι,

νὰ πάη νὰ δώση μήνυμα τῷ γυναικῶνε νὰ
ῥθουν.

Τότε ἄλλο συλλογίστηκε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα·

μὲ ὕπνο γλυκὸ περέχυσε τοῦ Ἰκαρίου τὴν
κόρη,

καὶ λύθηκαν οἱ

πάντα
190 αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ' ἄρα διὰ
θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαΐατ'
Ἀχαιοί.
κάλλεϊ μὲν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ
κάθηρεν
ἄμβροσίῳ, οἴῳ περ' εὐστεφάνος
Κυθήρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἦ Χαρίτων χορὸν
ἰμερόεντα·
195 καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα
θῆκεν ιδέσθαι,
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ
ἐλέφαντος.
ἢ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασ' ἀπεβήσετο διὰ
θεάων,
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ
μεγάροιο
φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς
ὑπνος ἀνήκε,
200 καὶ ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειὰς
φώνησέν τε·
"ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ
κῶμ' ἐκάλυψεν.
αἶθε μοι ὥς μαλακὸν θάνατον πόροι
Ἄρτεμις ἀγνή
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ ἡ
Ἄρτεμη, ποὺ ὀλοζῶς στὰ δάκρυα νὰ μὴ
θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα
φίλοιο
205 παντοίην ἀρετὴν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν
Ἀχαιῶν."
ὥς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα
σιγαλόεντα,
οὐκ οἶη· ἅμα τῆ γε καὶ ἀμφίπολοι δὺ'
ἔποντο.
ἢ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ
γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα
ποιητοῖο,
210 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ
κρήδεμνα·

ἄρμοί της
καθὼς κοιτότανε· κι ἡ θεὰ μὲ δῶρα τῆ
στολίζει
ἀθάνατα, ποὺ οἱ Ἀχαιοὶ θωρώντας, νὰ
θαμάζουν.
Καὶ πρῶτα ἀμάραντη ὁμορφιά στὴν ὄψη
της ἀπλώνει,
σὰν τῆς ὠριοστεφάνωτης τὴν ὁμορφιά
Κυθήρειας,
στὸν ἐρωτιάτικο χορὸ σὰν μπαίνη τῷ
Χαρίτων·
τὴν ἔκαμε καὶ πιὸ ἀψηλὴ, καὶ πιὸ τρανὴ
στὴν ὄψη,
κι ἀπ' τὸ κοφτὸ τὸ φίλντισὶ πιὸ λαμπερὴ
καὶ πιὸ ἄσπρη.
Αὐτὰ σὰν ἔκαμε, ἔφυγε ἡ θεὰ ἢ
γαλανομάτα·
κι ἀπ' τὸ παλάτι φτάσανε οἱ
ἀσπροχεροῦσες βάγιες,
κι ἀπ' τὸν κατάγλυκο ὕπνο της τὴν
ξύπνησε ἢ φωνὴ τους.
Τὴν ὄψη μὲ τὰ χέρια της ἔτριψε τότες, κι
εἶπε·
"Ὑπνος ποὺ μ' ἠῦρε μαλακὸς τὴν
κακοπαθιασμένη.
Μακάρι τέτοιο θάνατο νὰ μοῦ 'δινε ἢ
παρθένα
τοῦ ἀντρός, ποὺ ἀπ' ὅλους ἦτανε τοὺς
Ἀχαιοὺς ὁ πρῶτος."
Αὐτὰ σὰν εἶπε, ἀπ' τὰ λαμπρὰ κατέβηκε
τ' ἀνώγια,
μόνη της ὄχι· ἀντάμα της δυὸ βάγιες
κατεβῆκαν.
Κι ἡ ζουλεμένη ἀρχόντισσα σὰν πῆγε
στοὺς μνηστῆρες,
σιμὰ στὸ στύλο στάθηκε τῆς δουλεμένης
στέγης,
σηκώνοντας στὸ πρόσωπο τὸ λαμπερὸ
φακιόλι,

- ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε
παρέστη.
τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρω δ' ἄρα
θυμὸν ἔθελχθεν,
πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰι λεχέεσσι
κλιθῆναι.
ἢ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὄν
φίλον υἷόν·
- 215 "Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι
οὐδὲ νόημα·
παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μάλλον ἐνὶ φρεσὶ
κέρδε' ἐνώμας·
νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσί καὶ ἦβης
μέτρον ἰκάνεις,
καὶ κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου
ἀνδρός,
ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὀρώμενος,
ἀλλότριος φῶς,
- 220 οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιοι οὐδὲ
νόημα.
οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν
ἐτύχθη,
ὄς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθῆμεναι
οὕτως.
πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι
δόμοισιν
ἦμενος ὦδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ
ἀλεγεινῆς;
- 225 σοὶ κ' αἴσχος λῶβη τε μετ' ἀνθρώποισι
πέλοιτο."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΰδα·
"μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὖρ σε νεμεσῶμαι
κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι
νήπιος ἦα.
- 230 ἀλλὰ τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα
νοῆσαι·
ἐκ γὰρ με πλήσσουσι παρήμενοι
ἄλλοθεν ἄλλος
οἶδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν
αὐτοὶ ἐδῶ οἱ κακόβουλοι, κὶ ἐγὼ βοηθοῦς
μὲ τις παραστεκάμενες ἀπὸ τὶς δυὸ
πλευρῆς τῆς.
Κὶ ἐκεῖνοι, γλυκοτρέμοντας ἀπ' τὴν πολλή
λαχτάρα,
εὐκόταν τὴν ἀγάπη τῆς μιᾶς μέρας νὰ
χαροῦνε.
Καὶ τότες αὐτὴ μίλησε τοῦ ἀκριβοιοῦ τῆς,
κὶ εἶπε·
" Σοῦ 'φυγε ὁ νοῦς, Τηλέμαχε, καὶ
λογισμὸς δὲν ἔχεις.
Παιδὶ σὰν ἦσουν, πῶς σοφίζουσαν ὁ
νοῦς σου·
καὶ τώρα ποῦ μεγάλωσες, καὶ παλληκάρη
γίνης,
κὶ ὅποιος τηράει τὴν ὁμορφίαν καὶ τὴν
κορμοστασίαν σου
θὰ πῆ πῶς εἶσαι ἀρχόντου γιός, ὅμως δὲν
ἔχεις τώρα
τὰ φρένα σου σὰν ἄλλοτε, καὶ λείπει ὁ
λογισμὸς σου.
Δές, πῶς αὐτὸ τὸ κάμωμα μὲς στὸ παλάτι
ἀφῆκες
νὰ γίνῃ· ξένος ἄξαφνα νὰ κακοπάθῃ
ὄμπρός σου.
Μὰ ἂν πάθαινε μαθὲς κὶ αὐτὸς ποῦ
κάθεται ἐκεῖ τώρα,
παρόμοιο μεταχείρισμα σκληρὸ μὲς στὸ
παλάτι,
πόση ἀτιμία, καὶ τί ντροπὴ σ' ὄλον τὸν
κόσμο θὰ 'χες. "
- Κὶ ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γυρίζει καὶ
τῆς κρένει·
" Δὲν τὸ παραξενεύουμαι, μανούλα, ποῦ
χολώνεις·
μὰ ὅλα στὸ νοῦ μου τὰ 'χω ἐγώ, κὶ ὅλα τὰ
ξεδιαλύνω,
καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ, τί πιά μωρὸ δὲν
εἶμαι.
Ὅμως σωστὰ τὸ καθεὶς δὲ δύνομαι νὰ
κρίνω,
τί ἄλλος ἐδῶ κὶ ἄλλος ἐκεῖ τὰ φρένα μου
σαστίζουν,

- ἀρωγοί.
 οὐ μὲν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος
 ἐτύχθη
 μνηστήρων ἰότητι, βίη δ' ὅ γε φέρτερος
 ἦεν.
 235 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ
 Ἄπολλον,
 οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι
 δόμοισι
 νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν
 αὐλῇ,
 οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λελῦτο δὲ γυῖα
 ἐκάστου,
 ὡς νῦν Ἴρος κείνος ἐπ' αὐλείησι
 θύρησιν
 240 ἦσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι
 ἐοικώς,
 οὐδ' ὀρθὸς στήναι δύναται ποσὶν οὐδὲ
 νέεσθαι
 οἴκαδ', ὅπη οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα
 λέλυνται."
 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
 ἀγόρευον·
 Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα
 Πηνελόπειαν·
 245 "κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
 εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἂν' Ἴασον Ἄργος
 Ἀχαιοί,
 πλεονέες κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι
 δόμοισιν
 ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι
 γυναικῶν
 εἶδος τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον
 εἶσας."
 250 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων
 Πηνελόπεια·
 "Εὐρύμαχ', ἦ τοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδος τε
 δέμας τε
 ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον
 εἰσανέβαινον
 Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν
 Ὀδυσσεύς.
 δὲν ἔχω.
 Ὡς τόσο σὰν ποῦ θέλανε δὲν τέλειωσε τοῦ
 ξένου
 καὶ τοῦ Ἴρου ἢ μάχη· πιὸ γερός καὶ
 δυνατὸς ὁ ξένος.
 Ἄχ, Δία πατέρα, κι Ἀθηνᾶ, κι Ἀπόλλωνα,
 ἄς μποροῦσα
 νὰ δῶ μὲς στὰ παλάτια μας ἐτούτους τοὺς
 μνηστῆρες
 νὰ γέρονουν τὰ κεφάλια τους πεσμένοι
 ἄλλοι ἐδῶ μέσα,
 ἄλλοι παρόξω στὴν αὐλή, κορμιά
 παραλυμένα,
 καθὼς κι ὁ Ἴρος κάθεται κεῖ στῆς αὐλῆς τῆ
 θύρα,
 καὶ γέρνει τὸ κεφάλι του σὰ νὰ 'ταν
 μεθυσμένος,
 κι ὀρθιος στὰ πόδια νὰ σταθῆ δὲ δύνεται,
 καὶ μήτε
 νὰ σύρη πίσω σπίτι του, κορμί
 παραλυμένο."
 Αὐτὰ λαλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
 ἀνάμεσο τους·
 καὶ μίλησε ὁ Εὐρύμαχος τῆς Πηνελόπης κι
 εἶπε·
 "ὦ Πηνελόπη φρόνιμη, τοῦ Ἰκάρου
 θυγατέρα,
 ἂν ὅλοι τοῦ Ἄργους οἱ Ἀχαιοὶ σὲ βλέπανε
 δωτέρα,
 πιότεροι θὰ τρωγόπιναν μνηστῆρες στὰ
 παλάτια
 τ' ἀπόταχο, γιατί' εἶσαι ἐσὺ τῶ γυναικῶν ἡ
 πρώτη,
 στὸ κάλλος καὶ στ' ἀνάστημα, καὶ στὰ
 σωστά σου φρένα."
 Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη τοῦ ἀπάντησε
 καὶ τοῦ εἶπε·
 "Εὐρύμαχε, τίς χάρες μου, τὰ κάλλη, τὸ
 κορμί μου,
 τ' ἀφάνισαν οἱ ἀθάνατοι, στὴν Τρωάδα
 σὰν κινήσαν
 οἱ Ἀργεῖτες, καὶ μ' αὐτοὺς μαζί κι ὁ ἄντρας
 μου ὁ Δυσσεύς.

- εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον
 ἀμφιπολεύει,
 255 μείζον κε κλέος εἶη ἐμὸν καὶ κάλλιον
 οὕτως.
 νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γὰρ μοι ἐπέσσευεν
 κακὰ δαίμων.
 ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ἦε λιπῶν κάτα πατρίδα
 γαῖαν,
 δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα
 προσηύδα·
 "ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἴω εὐκνήμιδας
 Ἀχαιοὺς
 260 ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας
 ἀπονέεσθαι·
 καὶ γὰρ Τρωῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι
 ἄνδρας,
 ἡμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας οἰστῶν
 ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε
 τάχιστα
 ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοῖου πολέμοιο.
 265 τῷ οὐκ οἶδ' ἢ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἢ κεν
 ἀλώω
 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα
 μελόντων.
 μεμνήσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν
 μεγάροισιν
 ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν
 ἐόντος·
 αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα
 ἴδῃαι,
 270 γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, τεὸν κατὰ
 δῶμα λιποῦσα.
 "κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα
 τελεῖται.
 νῦξ δ' ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος
 ἀντιβολήσει
 οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον
 ἀπηύρα.
 ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ
 θυμὸν ἰκάνει·
 275 μνηστήρων οὐχ ἦδε δίκη τὸ πάροιθε
- Ἐκεῖνος ἂν ἐρχότανε τῇ ζωῇ μου νὰ
 φροντίζη,
 πῶς δοξασμένο καὶ λαμπρὸ θένα' ταν τ'
 ὄνομά μου.
 Τώρα ἔχω λύπες, τί πολλὰ δεινὰ μοῦ
 φέρνει ἢ μοῖρα.
 Ἄχ, τότες πού ἀπ' τὴν ποθητὴ πατρίδα
 ξεκינוῦσε,
 θυμᾶμαι πῶς ἀπ' τὸ δεξι μ' ἔπιασε χέρι, κι
 εἶπε·
 " Γυναίκα, δὲ στοχάζομαι πῶς οἱ
 φτερόποδοι ὅλοι
 Ἀχαιοὶ θένα γυρίσουνε γεροὶ ἀπὸ τὴν
 Τρωάδα·
 τί λέν πῶς πολεμόχαροι κι οἱ Τρωαδίτες
 ὄντας,
 κι ἀπὸ κοντάρι ξέρουνε, κι ἀπὸ δοξάρι
 νιώθουν
 καὶ σὲ γοργόποδα ἄλογα ἀνεβαίνουν, καὶ
 τὸν ὅμοιο
 ἀποφασίζουν μονομιὰς ἀγῶνα τοῦ
 πολέμου.
 Ἔτσι, δὲν ξέρω ἂν ὁ θεὸς θ' ἀφήσῃ νὰ
 γυρίσω,
 ἢ ἐκεῖ στὴν Τροία ἂν θὰ χαθῶ· κι ἐδῶ σὺ
 νοιάζου τα ὅλα,
 τὴ μάνα καὶ τὸν κύρη μου σὰν τώρα
 φρόντιζέ τους,
 ἢ καὶ καλύτερα, ὅσο 'γὼ βρίσκουμ' ἐκεῖ στὰ
 ξένα·
 καὶ τοῦ παιδιοῦ μας ἅμα δῆς τὰ γένια νὰ
 φυτρώνουν
 τότε ἄφησε τὸ σπίτι σου, πάρε ὅποιον
 θέλεις ἄντρα."
 Ἐκεῖνος τέτοια μοῦ 'λεγε, κι ὅλα
 τελιοῦνται τώρα,
 κι ἡ νύχτα δὲ θ' ἀργήσῃ πιά τοῦ μαύρου
 γάμου ἐμένα,
 τῆς ἔρμης, πού μοῦ τό 'σβησε τὸ ριζικό μου
 ὁ Δίας.
 Μὰ κι ἄλλος πόνος φοβερὸς ἀγγίζει τὴν
 καρδιά μου·
 τέτοιες δὲν εἶχαν ἄλλοτες συνήθειες οἱ

τέτυκτο·
οἷ τ' ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο
θύγατρα
μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις
ἐρίσωσιν,
αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια
μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα
διδούσιν·
280 ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον
ἔδουσιν."
ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς,
οὔνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο,
θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίους ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα
μενοίνα.
τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη,
Εὐπείθεος υἱός,
285 "κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,"
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν Ἀχαιῶν
ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
δέξασθ'. οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι
δόσιν ἐστίν·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν
οὔτε πη ἄλλη,
πρὶν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅς τις
ἄριστος."
290 ὥς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε
μῦθος·
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα
ἕκαστος.
Ἀντινώ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα
πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι
δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κληῖσιν εὐγνάμπτοις
ἀραρυῖαι.
295 ὄρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον
αὐτίκ' ἐνεικε.
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον ἠέλιον
ὥς.

μνηστῆρες·
ἀρχοντοκόρη ἂν θέλανε νὰ πάρουν
ζουλεμένη,
κι ἀνάμεσό τους μάχονταν ποιὸς νὰ τὴν
κάμη νύφη,
βόδια μαζί τους φέρνανε κι ἀρνιὰ
καλοθρεμμένα,
γιὰ τοὺς δικοὺς τῆς κορασιᾶς, κι ὠρία τῆς
δίναν δῶρα,
μὰ ξένα πλούτια χάρισμα δὲν τρώγανε
ποτές τους."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ πολύπαθος χαιρότανε
Ὀδυσσεᾶς,
ποὺ πάσκιζε τὰ δῶρα τους νὰ πάρη, καὶ μὲ
λόγια
γλυκὰ γλυκὰ τοὺς μάγευε, μὰ ὁ νοὺς τῆς
ἄλλα ζήτα.
Κι ὁ Ἀντίνος τοῦ Εὐπείθῃ ὁ γιὸς
ἀπάντησέ τῆς κι εἶπε·
285 "ὦ Πηνελόπη φρόνιμη, τοῦ Ἰκάρου
θυγατέρα,
ὅποιος ἐδῶ ἀπ' τοὺς Ἀχαιοὺς θέλει νὰ
φέρνῃ δῶρα,
δέχου τα· δὲν εἶναι καλὸ χάρισμα ν'
ἀρνιέσαι·
μὰ ἐμεῖς, μήτε στὰ χτήματα, μήτε κι ἄλλοῦ
δὲν πᾶμε,
πρὶ νὰ διαλέξης ἄντρα σου τῶν Ἀχαιῶν
τὸν πρῶτο."
Αὐτὰ 'πε ὁ Ἀντίνος, κι ἄρεσαν τὰ λόγια
του στοὺς ἄλλους,
κι ἔστειλαν ὅλοι κήρυκα τὰ δῶρα νὰ τοὺς
φέρῃ.
Τοῦ Ἀντίνου πέπλο φέρανε πανώριο καὶ
μεγάλο,
καὶ πλουμιστό, μὲ δώδεκα μαλαματένιες
κόπτσες
ποὺ στὰ θηλύκια ταίριαζαν τὰ
ὁμορφολυγισμένα.
Τοῦ Εὐρύμαχου περίτεχνη τοῦ φέραν
άλυσίδα,
κεχριμπαρένια καὶ χρυσή, ποὺ ἔφεγγε σὰν
τὸν ἥλιο.

ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δῦω
θεράποντες ἔνεικαν,
τρίγληνα μορόεντα· χάρις δ'
ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο
ἄνακτος
300 ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων, περικαλλές
ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν
καλὸν ἔνεικεν.
ἢ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα δια
γυναικῶν,
τῆ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι ἔφερον
περικαλλέα δῶρα
οἱ δ' εἰς ὄρχηστὺν τε καὶ ἱμερόεσσαν
ἀοιδὴν
305 τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ
ἔσπερον ἔλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ
ἔσπερος ἦλθεν.
αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἴστασαν ἐν
μεγάροισιν,
ὄφρα φαίνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα
θῆκαν,
αὐὰ πάλαι, περὶ κηλα, νέον κεκεασμένα
χαλκῶ,
310 καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ'
ἀνέφαινον
δμῶαί Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. αὐτὰρ
ὁ τῆσιν
αὐτὸς διογενῆς μετέφη πολύμητις
Ὀδυσσεύς·
"δμῶαί Ὀδυσσῆος, δὴν οἰχομένοιο
ἄνακτος,
ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' αἰδοίῃ
βασιλεία·
315 τῆ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε,
τέρπετε δ' αὐτὴν
ἦμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε
χερσίν·
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι
παρέξω.
ἦν περ γὰρ κ' ἐθέλωσιν εὐθρονον Ἡῶ

Οἱ δοῦλοι τοῦ Εὐρυδάμαντα δυὸ
σκουλαρίκια φέραν,
μὲ τρία σὰ μούρα, ὀλόλαμπρα, πετράδια τὸ
καθένα.
Κι ὁ βασιλέας ὁ Πείσαντρος, ὁ γιὸς τοῦ
Πολυχτόρου,
δῶρο ἔστειλε πανόμορφο σφантаχτερὸ
γιορντάνι.
Ὅμοια κι οἱ ἄλλοι οἱ Ἀχαιοὶ προσφέρνανε
στολίδια.
Κατόπι ἢ θεία ἢ δέσποινα στ' ἀνώγια
τῆς ἀνέβη,
κι οἱ βάγιες ἀκολούθησαν μὲ τὰ πανώρια
δῶρα.
Ἐκεῖνοι πάλε μὲ χορούς καὶ μὲ γλυκὰ
τραγούδια
γλεντίζανε, προσμένοντας ὥσπου νὰ ρθῆ
τὸ βράδυ·
καὶ καθὼς γλεντίζαν τ' ἀχνὸ κατέβηκε τὸ
βράδυ,
Στήσανε τότες δυὸ φανούς νὰ φέγγουνε,
καὶ βάλαν
ξύλα στεγνὰ κι ὀλόξερα καὶ νιοσκισμένα
γύρω,
ἀναμμένα
οἱ δοῦλες τοῦ ἀντρεϊόψυχου Δυσσέα μὲ τὴν
ἀράδα.
Σ' αὐτὲς τότε ὁ πολύβουλος κι ὁ θεϊκὸς
Δυσσέας
μίλησε· "Δοῦλες τοῦ τρανοῦ τοῦ Ὀδυσσέα,
πὸν λείπει
στὰ ξένα χρόνους καὶ καιρούς, ἀμέτε ἐκεῖ
πὸν μνήσκει
ἢ σεβαστὴ ἢ βασίλισσα, καὶ πιάστε ἐκεῖ τὴ
ρόκα,
ἢ γνέθετε γιὰ γλέντι τῆς, σιμά τῆς
καθισμένες,
καὶ σ' ὄλους τούτους πού 'ναι ἐδῶ μπορῶ
καὶ φέγγω ἀτός μου,
Μὰ ἀκόμα κι ἂν προσμένουνε τὴν ὥρια
Αὐγούλα νὰ 'ρθῆ,
δὲ μὲ τρομάζουνε· τί ἐγὼ βαστῶ σὲ κάθε

μίμνειν,
οὐ τί με νικήσουσι· πολυτλήμων δὲ
μάλ' εἰμί."
320 ὡς ἔφαθ', αἶ δ' ἐγέλασαν, ἐς ἀλλήλας
δὲ ἴδοντο.
τὸν δ' αἰσχροῶς ἐνένιπε Μελανθῶ
καλλιπάρηος,
τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ
Πηνελόπεια,
παῖδα δὲ ὡς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ'
ἀθύρματα θυμῶ·
ἀλλ' οὐδ' ὡς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ
Πηνελοπειίης,
325 ἀλλ' ἢ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ
φιλέεσκεν.
ἢ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὄνειδείοις
ἐπέεσσιν·
"ξεῖνε τάλαν, σὺ γέ τις φρένας
ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
οὐδ' ἐθέλεις εὐδεῖν χαλκῆϊον ἐς δόμον
ἐλθών,
ἢ ἐ που ἐς λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ'
ἀγορεύεις,
330 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν,
οὐδέ τι θυμῶ
ταρβεῖς· ἢ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ
τοι αἰεὶ
τοιούτος νόος ἐστίν· ὃ καὶ μεταμώνια
βάζεις.
ἢ ἀλύεις, ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν
ἀλήτην;
μή τις τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος
ἀναστῆ,
335 ὅς τις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ
στιβαρῆσι
δώματος ἐκπέμψησι, φορύξας αἶματι
πολλῶ."
τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ἢ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω, κύον, οἷ'
ἀγορεύεις,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεῖσθι
τάμησιν."

κόπο."

Εἶπε, κι ἐκεῖνες γέλασαν, κι εἶδαν ἢ μιὰ
τὴν ἄλλη.
Μὰ ἢ Μελανθῶ τότε ἄσκημα τοῦ μίλησε ἢ
ὁμορφούλα,
ποῦ τοῦ Δολίου ἦταν παιδί, μὰ
καλανάθρεψέ την
ἢ Πηνελόπη, καὶ λαμπρὰ τῆς χάριζε
παιχνίδια·
ὅμως τὴν Πηνελόπη αὐτὴ δὲ συμπονοῦσε
τώρα,
παρὰ μὲ τὸν Εὐρύμαχο κρυφὲς ἀγάπες
εἶχε.
Αὐτὴ τοῦ κακομίλησε μὲ πείσμα τοῦ
Ὀδυσσεά·

" Καημένε ξένε, ποῦ θαρρῶ
ξεκουτιασμένος εἶσαι,
δὲν πᾶς μὲς σὲ χαλκιάδικο νὰ κοιμηθῆς, ἢ
χάνι,
μόνε ἦρθες καὶ μωρολογᾶς ἐδῶ μὲ τόσο
θάρος,
[σ' αὐτοὺς τοὺς ἄντρες ὀμπροστὰ χωρὶς νὰ
νιώθης φόβο ;
Γιὰ τὸ κρασί σὲ ζάλισε, γιὰ τέτοια πάντα
θά 'ναι
τὰ φρένα σου, καὶ κάθεσαι καὶ μᾶς λαλεῖς
τοῦ βρόντου].
Ἦ καμαρώνεις ποῦ ἔρριξες τὸν Ἴρο τὸ
ζητιάνο ;
Κοίτα μὴν ἄλλος ἄξαφνα καλυτερός του
σοῦ 'ρθη,
καὶ μὲ τ' ἀντρίκια χέρια του τὰ καύκαλα
σοῦ σπάση,
καὶ βουτημένο στὰ αἶματα σὲ διώξη ἀπ' τὸ
παλάτι. "

Καὶ λέει ἀγριοκοιτώντας τὴν ὀρήγας ὀ
Ὀδυσσεά·
"Θὰ τρέξω, τοῦ Τηλέμαχου νὰ τὰ μηνύσω,
ὦ σκύλα,
αὐτὰ ποῦ λές, νὰ ρθῆ μεμιάς κομμάτια νὰ
σὲ κόψη."

- 340 ὡς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας. Μ' αὐτὰ τὰ λόγια δείλιασαν ἀμέσως οἱ
βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυναῖκες·
γυῖα ἐκάστης τοὺς κόπησαν τὰ ἥπατα, καὶ σκόρπισαν
ταρβουσύνῃ· φὰν γὰρ μιν ἀληθέα καὶ φύγαν
μυθήσασθαι. περὶτρομες, τὶ πίστευαν πῶς εἶπε τὴν
αὐτὰρ ὁ παρ' λαμπτήρσι φαείνων ἀλήθεια.
αἰθομένοισιν Στὸς ἀναμμένους τοὺς φανούς στάθηκε
ἐστήκειν ἐς πάντας ὀρώμενος· ἄλλα δέ τότε ἐκεῖνος
οἱ κῆρ νὰ φέγγῃ, καὶ στὸ πρόσωπο θωροῦσε τὸν
καθέναν,
- 345 ὥρμαινε φρεσὶν ἧσιν, ἃ ῥ' οὐκ μὰ ἄλλα στὸ νοῦ του γύριζε, ποὺ ἀτέλεστα
ἀτέλεστα γέγοντο. δὲ μεῖναν.
μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Κι ἡ Ἀθηνᾶ δὲν ἄφηνε τοὺς θεότολμους
Ἀθήνη μνηστῆρες
λῶβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι νὰ παύουν τὴν κακογλωσσιά, γιὰ νὰ
μᾶλλον κατέβῃ ὁ πόνος
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδεω ἀκόμα πιὸ βαθύτερα τοῦ Ὀδυσσέα τὰ
Ὀδυσῆος. σπλάχνα.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, Καὶ πρῶτος ὁ Εὐρύμαχος, ὁ γόνος τοῦ
ἦρχ' ἀγορεύειν, Πολύβου,
350 κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ' ἐτάροισιν τὸν Ὀδυσσέα πείραζε, γιὰ νὰ γελοῦν οἱ
ἔτευχε. φίλοι·
"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς "Ἀκοῦτε με, ὦ τῆς δοξαστῆς βασίλισσας
βασιλείης, μνηστῆρες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι τὰ ὅσα μέσα μου ἀγρικῶ νὰ σᾶς τᾶ
κελεύει. φανερώσω.
οὐκ ἀθεεὶ ὄδ' ἀνήρ Ὀδυσῆϊον ἐς δόμον Δὲν ἦρθε αὐτὸς χωρὶς βουλή θεοῦ μὲς στὸ
ἵκει παλάτι
ἔμπης μοι δοκέει δαίδων σέλας ἔμμεναι τοῦ Ὀδυσσέα· σὰν τὰ δαδιά κι ἡ κεφαλή
αὐτοῦ του φέγγει,
- 355 κακ' κεφαλῆς, ἐπεὶ οὐ οἱ ἐνὶ τρίχες οὐδ' τὶ ἀπάνω τῆς δὲν ἔμεινε μικρὴ ἢ μεγάλη
ἠβαιαί." τρίχα."
ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσῆα Καὶ τοῦ Ὀδυσσέα κουβέντιασε, τοῦ
πτολίπορθον· καστροπολεμίτη·
"ξεῖν', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' "Θὰ ῥχόσουν τάχα ἀργάτης μου, ἃ σὲ
ἀνελοίμην, ζητοῦσα, ὦ ξένε,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς--μισθὸς δέ τοι σὲ κάποιαν ἄκρη χωραφιῶν, μὲ πλερωμή,
ἄρκιος ἔσται-- νὰ φέρνης
αἵμασιὰς τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ λιθάρια γιὰ τοὺς φράχτες μου, καὶ δέντρα
φυτεύων; νὰ φυτεύης;
- 360 ἔνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν Ἐκεῖ θροφή θὰ σοῦ ἴδιναι, καὶ μὲ τὸ
παρέχοιμι, παραπάνω,
εἶματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσὶν θ' καὶ θὰ ἔχες καὶ φορέματα, καὶ τὰ

ὑποδήματα δοῖν.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες,
οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν
κατὰ δῆμον
βούλει, ὄφρ' ἂν ἔχης βόσκειν σὴν
γαστέρ' ἀναλτον."

365 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο
γένοιτο
ᾧρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ
πέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς
ἔχοιμι,
καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχεις, ἵνα πειρησαίμεθα
ἔργου

370 νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίῃ δὲ
παρεΐη.
εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἶεν ἐλαυνέμεν, οἳ περ
ἄριστοι,
αἰθωνες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε
ποιίης,
ἤλικες, ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ
ἀλαπαδνόν,
τετράγυον δ' εἶη, εἵκοι δ' ὑπὸ βῶλος
ἀρότρῳ

375 τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ᾧλκα διηνεκέα
προταμοίμην.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε
Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἶη καὶ δύο
δοῦρε
καὶ κυνὴ πάγχαλκος, ἐπὶ κροτάφοις
ἀραρυῖα,
τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι
μιγέντα,

380 οὐδ' ἂν μοι τὴν γαστέρ' ὄνειδίζων
ἀγορεύεις.
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νόος ἐστὶν
ἀπηνής·
καὶ πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἠδὲ
κραταιός,

ποδήματά σου.

Μὰ τώρα πού κακόμαθες, δουλειὰ δὲ θῆς
νὰ πιάσης
μόνε σ' ἀρέσει σὲ χωριὰ νὰ σέρνεσαι καὶ
χῶρες,
νὰ θρέφης μὲ τὴ διακονιὰ τὴ λαίμαργη,
κοιλιά σου".

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας κι
ἀπολογήθη·
"Ἦθελ' ἀλήθεια στὴ δουλειὰ νὰ
παραβγοῦμε οἱ δύο μας
τὴν ἄνοιξη, ᾧ Εὐρύμαχε, πού μεγαλώνει ἡ
μέρα,
πὰς στὸ γρασίδι· νὰ κρατῶ καλόγερτο
δρεπάνι,
παρόμοιο νὰ κρατᾶς κι ἐσύ, καὶ νὰ
δοκιμαστοῦμε,
ὡς τὸ σκοτάδι νηστικοί, καὶ νὰ 'χη ἐκεῖ
χορτάρι.

Ἦ καὶ δυὸ βόδια ἂν εβρισκα λαμπρὰ νὰ
κυβερνήσω,
μεγάλα καὶ βασταγερά, γρασίδι
χορτασμένα,
ὀμήλικα, συνταιριαστά, μὲ δύναμη
περίσσια,
πού ὁ κάθε σβῶλος τῆς σποριάς νὰ πέφτη
ὀμπρὸς στ' ἀλέτρι,
θὰ μ' ἔβλεπες πῶς θ' ἄνοιγα τ' αὐλάκι
πέρα ὡς πέρα.

Κι ἂν ἀπὸ κάπου πόλεμο σήκωνε ὁ γιὸς
τοῦ Κρόνου
σήμερα, κι εἶχα ἀσπίδα ἐγώ, καὶ δυὸ μαζὶ
κοντάρια,
κι ὀλόχαλκο περὶκρानο στὴν κεφαλὴ
ἀρμοσμένο,
πρῶτο πρῶτο,
καὶ δὲ θὰ κατηγορεῖς με ποτές γιὰ τὴν
κοιλιά μου.

Μὰ εἶσαι κακόβουλος ἐσύ, κι εἶναι σκληρὴ
ἡ καρδιά σου·
κι ὅμως μέγας καὶ πολὺς φαντάζεσαι
πῶς εἶσαι,

οὐνεκα παρ παύροισι καὶ οὐκ
ἀγαθοῖσιν ὀμιλεῖς.
εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς
πατρίδα γαῖαν,
385 αἰψὰ κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ
μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι στείνοιτο διέκ προθύροιο
θύραζε."
ὡς ἔφατ', Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο
κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"ἄ δεῖλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ'
ἀγορεύεις
390 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν,
οὐδέ τι θυμῶ
ταρβεῖς· ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἦ νύ
τοι αἰεὶ
τοιούτος νόος ἐστίν· ὁ καὶ μεταμῶνια
βάζεις.
ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἴτρον ἐνίκησας τὸν
ἀλήτην;"
ὡς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν·
αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
395 Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο
Δουλιχιῆος,
Εὐρύμαχον δείσας· ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον
βάλε χεῖρα
δεξιτερὴν· πρόχοος δὲ χαμαὶ βόμβησε
πεσοῦσα,
αὐτὰρ ὁ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν
κονίησι.
μνηστῆρες δ' ὀμάδησαν ἀνὰ μέγαρα
σκιόεντα,
400 ὧδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον
ἄλλον·
"αἶθ' ὤφελλ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ'
ὀλέσθαι
πρὶν ἐλθεῖν· τῶ οὐ τι τόσον κέλαδον
μετέθηκε.
νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ
τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα

ἂν καὶ μὲ λίγους σμίγῃσαι, καὶ τούτους ὄχι
ἀντρείους.
Ἀνίσως στήν πατρίδα του γυρίση ὁ
Ὀδυσσεύας,
οἱ θύρες οἱ τετράπλατες ὀμπρὸς σου θὰ
στενέψουν,
θὰ φεύγῃς ἀπ' τὰ πρόθυρα νὰ τιναχτῆς
στοὺς δρόμους."
Αὐτὰ εἶπε, καὶ βαρύτερα ὁ Εὐρύμαχος
χολιάζει,
κι ἀγριοκοιτώντας τον λαλεῖ μὲ
φτερωμένα λόγια.
" Κακὰ θὰ πάθῃς μὰ τὸ ναί,
παλιάνθρωπε, ἀπὸ μένα,
ποὺ ὀμπρὸς σ' αὐτοὺς μωρολογᾷς χωρὶς νὰ
νιώθῃς φόβο·
γιὰ τὸ κρασὶ σὲ ζάλισε, γιὰ τέτοια πάντα
θὰ 'ναι
τὰ φρένα σου, καὶ κάθεσαι καὶ μοῦ λαλεῖς
τοῦ βρόντου.
Ἦ καμαρώνεις ποὺ ἔρριξες τὸν Ἴτρο τὸ
ζητιάνο ; "
Αὐτὰ εἶπε, κι ἄδραξε σκαμνί· καὶ τότες ὁ
Ὀδυσσεύας
φοβήθηκε καὶ κάθισε στοῦ Ἀμφίνομου τὸ
γόνα·
καὶ χτύπησε ὁ Εὐρύμαχος πὰς στὸ δεξιὸ τὸ
χέρι
τὸν κεραστῆ· καὶ μὲ βουητὸ κυλίστηκε ὁ
προχύτης,
κι αὐτὸς ἀνάμεσα ἔπεσε στὰ χώματα
βογγώντας.
Κι οἱ ἄλλοι στὰ βαθιόσκιωτα παλάτια
ὀχλαλοοῦσαν·
κι ἀπ' αὐτοὺς κάποιος ἔλεγε τηρώντας
πλαγινό του·
" Νὰ 'χε χαθῆ στήν ἐρημιὰ πρὶν ἔρθῃ
αὐτὸς ὁ ξένος,
δὲ θένα σήκωνε μαθὲς τέτοια βουὴ
ἔδωπέρα.
Καὶ τώρα λογοφέρνουνε γιὰ ζήτουλους,
καὶ γλύκα
δὲν ἔχουν τὰ τραπέζια μας, μόν' τό κακό

- νικᾶ." πρωτεύει. "
- 405 τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἰερὴ ἰς Τηλεμάχοιο Καὶ τότες ὁ Τηλέμαχος τοὺς ἔλεγε ὁ
 "δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι Λεβέντης·
 κεύθετε θυμῶ " Κακότυχοι, φρενιάζετε, καὶ δὲν μπορεῖ
 βρωτῶν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὕμμ' πιὰ ὁ νοῦς σας
 ὀροθύνει. μηδὲ πιστὸ μηδὲ φαῖ νὰ κρύψη· θεὸς σᾶς
 ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' σπρώχνει.
 ἰόντες, Τώρα ποὺ καλοφάγατε, στὸ σπίτι σας
 ὀππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὐ τιν' καθένας
 ἐγὼ γε." ἀμέτε καὶ συχάζετε· δὲ διώχνω ἐγὼ
 κανέναν."
- 410 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδᾶξ ἐν Αὐτὰ εἶπε, καὶ δαγκάνοντας τὰ χεῖλη
 χεῖλεσι φύντες τοὺς ἐκεῖνοι,
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὁ θαρσαλέως θαμάζαν τὸν Τηλέμαχο, πόσο ἀνοιχτὰ
 ἀγόρευε. μιλοῦσε.
 τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ Καὶ τότες ὁ Ἀμφίνομος ξαγόρεψέ τους κι
 μετέειπε εἶπε,
 Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ὁ δοξαστὸς τοῦ Νίσου γιὸς καὶ τοῦ Ἀρήτου
 ἄνακτος· ἀγγόνι·
 "ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι " Παιδιά, σὰ μᾶς μιλοῦν σωστά, δὲν
 δικαίῳ πρέπει ἐμεῖς ἀγνάντια
 415 ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος λαλώντας νὰ θυμώνουμε καὶ νὰ
 χαλεπαῖνοι· λογομαχοῦμε.
 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε Τὸν ξένο μὴν τὸν βρίζετε, μήτε κανέναν
 τιν' ἄλλον ἄλλον
 δμῶων, οἱ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσηὸς ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ θεϊκοῦ Δυσσέα στὰ
 θείιο. παλάτια·
 ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω Μόν' ἄς ἀρχίσῃ ὁ κεραστής, καὶ στάξιμο
 δεπάεσιν, σὰ γίνῃ,
 ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' πηγαίνουμε στὰ σπίτια μας νὰ πέσουμε
 ἰόντες· στὸν ὕπνο·
 420 τὸν ξεῖνον δὲ ἐῷμεν ἐνὶ μεγάροις τὸν ξένο τὸν ἀφήνουμε στὸν πύργο τοῦ
 Ὀδυσσηὸς Ὀδυσσέα·
 Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἰκέτη του ὁ Τηλέμαχος τὸν ἔχει, κι ἄς
 ἴκετο δῶμα." νοιαστῆ τον. "
- ὡς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδῶτα μῦθον Εἶπε, καὶ σ' ὅλους εὐλογα τὰ λόγια του
 ἔειπε. φανῆκαν.
 τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος Κι ὁ ἥρωας Μούλιος, κήρυκας, τοῦ
 ἥρωος, Ἀμφίνομου κοπέλι,
 κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν μὲς στὸ κροντήρι τὸ κρασί καλόσμιξε, καὶ
 Ἀμφινόμοιο· σὲ ὅλους
 425 νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ γύρω τὸ μοίρασε. Κι αὐτοὶ στοὺς
 θεοῖσι ἀθανάτους στάξαν,

σπείσαντες μακάρεσσι πίων μελιιδέα
οἶνον.

αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσαν τ' ἐπιόν θ' ὅσον
ἤθελε θυμός,

βάν ῥ' ἴμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δώμαθ'
ἕκαστος.

κι ἤπιαν μελόγλυκο κρασί. Καὶ σάνε
στάξαν ὅλοι,

κι ἤπιαν κρασί ὅσο ἤθελε ἡ καρδιά τους,
ξεκινήσαν

καθένας πρὸς τὸ σπίτι του, νὰ πέσουνε
στὸν ὕπνο.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία τ

Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης ὁμιλία. Τὰ νίπτρα.

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος
Ὀδυσσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ
μερμηρίζων·
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·

"Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἀρήϊα καθήμεν
εἴσω

5 πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστήρας
μαλακοῖς ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν
ποθέοντες·
ἔκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι
τοῖσιν ἐώκει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιῶν κατέλειπεν
Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἴκετ'
αὐτμή.

10 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν
ἔβαλε δαίμων
μή πως οἴνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν
ὕμιν,
ἀλλήλους τρώσητε καταισχύνητέ τε
δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται
ἄνδρα σίδηρος."

ὡς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ
ἔπεπέιθετο πατρί,

15 ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν
Εὐρύκλειαν·
"μαῖ', ἄγε δὴ μοι ἔρυσον ἐνὶ μεγάροισι
γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι
ἔντεα πατρὸς

Μὰ στὸ παλάτι ὁ θεϊκὸς ἀπόμεινε
Ὀδυσσέας,
μὲ τὴ θεὰ ἀναδεύοντας τὸ φόνον τῷ
μνηστήρων,
κι αὐτὰ τοῦ γιοῦ του μίλησε τὰ φτερωμένα
λόγια·

"Ἀνάγκη μέσα τ' ἄρματα, ὦ Τηλέμαχε,
νὰ θέσης
κι ὅταν ἐκεῖνοι θέλοντας νὰ ξέρουν, σὲ
ρωτᾶνε,
ἔσὺ μὲ λόγια μαλακὰ γλυκαποκοίμιζέ
τους,
καὶ λέγε τους: — Ἀπ' τὸν καπνὸ τὰ πῆρα τί
δὲν εἶναι
σὰν ποὺ ὁ Δυσσέας τ' ἄφησε μισεύοντας
στὴν Τροία,
μόνε ἢ ἀχνίλα τῆς φωτιᾶς τὰ θόλωσε ἀπὸ
τότες.

Μὰ κι ἄλλο μεγαλύτερο βάζει στὸ νοῦ μου
ὁ Δίας,
μὴν τύχη καὶ σὲ μάλωμα σᾶς ρίξη τὸ
μεθύσι,
καὶ χτυπηθῆτε, κι ἀτιμιά στὴν προξενειά
σας φέρτε,
γιατὶ μονάχο του τραβάει τὸ σίδερο τὸν
ἄντρα."

Τὸν ἄκουσε ὁ Τηλέμαχος τὸν ἀκριβὸ
γονιό του,

καὶ τὴ βυζάστρα Εὐρύκλεια φωνάζει, καὶ
τῆς κρένει·

"Μὲς στὸ παλάτι κράτα μου τίς
κοπελιές, ὦ μάνα,
ὥσπου τοῦ κύρη τ' ἄρματα στὸ θάλαμο νὰ
θέσω,

- καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα
καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποικομένοιο· ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος
ἦα.
- 20 νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἴν' οὐ πυρὸς
ἴξεν ἄυτμή."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς
Εὐρύκλεια·
"αἶ γὰρ δὴ ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας
ἀνέλοιο
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα
φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοικομένη
φάος οἴσει;
- 25 δμῶς δ' οὐκ εἷας προβλωσκέμεν, αἶ
κεν ἔφαινον."
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος
ἀντίον ἠΐδα·
"ξεῖνος ὄδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι ὅς
κεν ἐμῆς γε
χοϊνικός ἄπτηται, καὶ τηλόθεν
εἰληλουθῶς."
ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο
μῦθος.
- 30 κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ
ναιεταόντων.
τῷ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ
φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας
ὀμφαλοέσσας
ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς
Ἀθήνη,
χρύσειον λύχνον ἔχουσα, φάος
περικαλλές ἐποίει.
- 35 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὄν
πατέρ' αἶψα·
"ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ'
ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶμαι.
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων καλαί τε
μεσοῦμαι,
εἰλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ'
ἔχοντες
- τὰ ὦρια, πού τὰ τρώει πολλὴ στὸ σπίτι μας
καπνίλα,
ἀπὸ τὰ τότες πού ἔφυγε, κι ἤμουν ἐγὼ
παιδάκι.
Θὰ τὰ φυλάξω τώρα ἐκεῖ πού ἄχνη φωτιᾶς
δὲ φτάνει."
Καὶ τότες ἡ πανάκριβη τοῦ κρένει
παραμάννα·
"Μακάρι, ὦ γιέ μου, ν' ἀρχίζες μὲ πονεσιὰ
καὶ γνώση
τὸ σπίτι αὐτὸ νὰ νοιάζεσαι καὶ νὰ φυλάης
ἀλήθεια.
Μὰ πές μου ὡς τόσο, ποιά τὸ φῶς τώρα θὰ
ρθῆ νὰ φέρη,
πού δὲν ἀφήνεις νὰ 'βγουνε τίς δουλες νὰ
σοῦ φέγγουν;"
Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος ἀπάντησέ
της κι εἶπε·
"Τοῦτος ὁ ξένος, γιατί ἀργὸς δὲν τὸ
σχωρῶ νὰ μείνη
ὅποιος μοῦ ἀγγίζει τὸ ψωμί, κι ἄς ἦρθε κι
ἀπ' τὰ ξένα."
Αὐτὰ εἶπε, κι ἔμεινε ἄφτερος στὰ χεῖλη
της ὁ λόγος
καὶ τοῦ καλόχτιστου ἔκλεισε τοῦ παλατιοῦ
τίς θύρες.
Τότε ὁ Δυσσεύς ξεκίνησε μὲ τὸ λεβέντη γιό
του,
καὶ μέσα κράνη φέρανε, κι ἀφαλωτὲς
ἀσπίδες,
καὶ σουβλερὰ κοντάρια. Ὀμπρὸς ἡ Ἀθηναῖ
ἢ Παλλάδα
χρυσὸ λυχνάρι κράταγε, πού ἔχυνε φῶς
πανώριο.
Κι ἀμέσως ὁ Τηλέμαχος φωνάζει τοῦ
γονιοῦ του·
"Θάμα 'ναι αὐτό, πατέρα μου, πού
βλέπω ἐδῶ ὀμπροστά μου·
τριγύρω οἱ τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ, τὰ
μεσοδόκια τὰ ὦρια,
καὶ τὰ ἐλατένια τὰ δοκιά κι οἱ ἀψηλωμένοι
οἱ στύλοι,

φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὡς εἰ πυρὸς
αἰθομένοιο.
40 ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἱ οὐρανὸν
εὐρὺν ἔχουσι."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ'
ἐρέεινε·
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἱ Ὀλυμπον
ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ'
ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
45 ὄφρα κ' ἔτι δμῶας καὶ μητέρα σὴν
ἐρεθίζω·
ἢ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς
ἕκαστα."
ὡς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο
βεβήκει
κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπο
λαμπομενάων,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς
ὑπνος ἰκάνοι·
50 ἔνθ' ἄρα καὶ τότε ἔλεκτο καὶ Ἥῳ διὰν
ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος
Ὀδυσσεύς,
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ
μερμηρίζων.
ἢ δ' ἔεν ἐκ θαλάμοιο περιφρῶν
Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἢ ἐ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.

55 τῇ παρὰ μὲν κλισίῃν πυρὶ κάτθεσαν,
ἔνθ' ἄρ' ἐφίζε,
δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἦν ποτε
τέκτων
ποίησ' Ἴκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρηνηνν ποσὶν
ἦκε
προσφύε' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα
βάλλετο κῶας.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περιφρῶν
Πηνελόπεια.

ὄλα ἀναλάμπουν καὶ χτυποῦν σὰ μάτια
μου σὰ φλόγες,
Κάποιος Θεὸς κατέβηκε δῶ μέσα ἀπ' τὰ
οὐράνια."

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας καὶ
τοῦ κρένει·
"Σώπα, τὸ νοῦ σου βάσταξε, καὶ μὴ ρωτᾶς
τοῦ κάκου·
τέτοια ἢ συνήθεια τῶν θεῶν ποὺ
κατοικοῦν τὰ οὐράνια.
Μόνε ἄμε ἐσὺ ν' ἀνεπαυτῆς, κι ἐγὼ ἐδῶ
πέρα μνήσκω,
τις δοῦλες καὶ τὴ μάνα σου νὰ κάμω νὰ
μιλήσουν.
Τὶ καθετὶς μὲ κλάματα θὰ μὲ ρωτήξῃ
ἐκείνη."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Τηλέμαχος ἀπ' τὰ παλάτια
βγήκε,
καὶ μὲ τὴ λάμψη τῶ φανῶν περνάει στὸ
θάλαμο του,
ποὺ αὐτοῦ κοιμότανε, γλυκὸς σὰν τοῦ
κατέβαινε ὑπνος·
πλάγιασ' ἐκεῖ, καὶ πρόσμενε τῆς χαραυγῆς
τὴν ὥρα.
Μὰ στὸ παλάτι ὁ θεϊκὸς ἀπόμεινε
Ὀδυσσέας,
μὲ τὴ θεὰ γυρεύοντας τὸ φόνο τῶ
μνηστήρων.

Τότες ἀπὸ τὸ θάλαμο κι ἡ Πηνελόπη
φάνη,
παρόμοια μὲ τὴν Ἄρτεμη καὶ τὴ χρυσὴ
Ἀφροδίτῃ.
Φέρανε πλάγι τῆς φωτιᾶς καὶ θέσαν τὸ
θρονὶ της,
ποὺ τορνευτὸ μὲ φίλντισι κι ἀσήμι τό 'χε
φτιάξει
ὁ μάστορης ὁ Ἴκμάλιος, μαζὶ μ'
ἀκουμποπόδι
συνταιριαστό, καὶ μὲ προβιὰ μεγάλη
σκεπασμένο·
σ' ἐκεῖνο ἀπάνω ἢ φρόνιμη καθόταν
Πηνελόπη.

- 60 ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ
μεγάραιο.
αἶ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ
τραπέζας
καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες
ὑπερμενέοντες ἔπινον·
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον,
ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
νήησαν ξύλα πολλά, φῶς ἔμεν ἠδὲ
θέρεσθαι.
- 65 ἦ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθῶ
δεύτερον αὐτίς·
"ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ
νύκτα
δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ
γυναῖκας;
ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς
ὄνησο·
ἦ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἶσθα
θύραζε."
- 70 τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"δαιμονίη, τί μοι ᾧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι
θυμῶ;
ἦ ὅτι δὴ ὀυπῶ, κακὰ δὲ χροῖ εἶματα
εἶμαι,
πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ
ἐπείγει.
τοιούτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες
ἔασι
- 75 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν
ἀνθρώποισιν ἕναιον
ὄλβιος ἀφνειὸν καὶ πολλάκι δόσκον
ἀλήτη,
τοίῳ ὁποῖος ἔοι καὶ ὄτευ κεχρημένος
ἔλθοι·
ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυριοί, ἄλλα τε
πολλά
οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ
καλέονται.
- 80 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἦθελε
γάρ που·
- Ἀπ' τὰ παλάτια πρόβαλαν καὶ δοῦλες
ἀσπροχέρες,
ποῦ σήκωσαν τὰ φαγητὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
τραπέζια,
καὶ τὰ ποτήρια ποῦ ἔπιναν οἱ ἀγέρωχοι
μνηστήρες.
Κι ἔρριξαν χάμου τὶς φωτιῆς ἀπ' τοὺς
φανούς, καὶ βάσαν
ἄλλα περίσσια ἀπάνω τοὺς ξύλα γιὰ φῶς
καὶ ζέστα.
Τότες ἀρχίζει ἡ Μελανθῶ ξανά μὲ τὸ
Δυσσέα·
"Ἀκόμα θὰ μᾶς τυραννῆς, ᾧ ξένη, ἐδῶ
τῆ νύχτα,
στὸ σπίτι τριγυρίζοντας, κοπέλες νὰ
ματιάζης;
Σοῦ σώνουν, κακορίζικε, τὰ πόφαγες, καὶ
φεύγα,
Ἦ τάχα θὲς μὲ τὶς δουλειῆς νὰ πεταχτῆς
στὸ δρόμο;"
Καὶ λέει ἀγριοκοιτώντας τὴν ὁ μέγας
Ὀδυσσεύς·
"Γιατί μὲ τόσο, ἀθεόφοβη, μὲ κατατρέχεις
ἄχτι;
Τάχα ποῦ 'μαι ἔτσι δὰ λερὸς καὶ φτωχικὰ
ντυμένος,
καὶ βγαίνω καὶ ψωμοζητῶ στῆς πείνας τὴν
ἀνάγκη;
Τέτοιοι 'ναι κεῖνοι ποῦ στῆ γῆς γυρίζουν
καὶ ζητᾶνε.
Κι ἐγὼ εἶχα σπίτια μιὰ φορὰ στὸν κόσμο,
κι ἦμουν πλούσιος,
κι εὐτυχισμένος, κι ἔδινα σ' ἐκείνους ποῦ
γυρνοῦσαν,
καὶ γύρευαν, ὅποιοι ἦτανε, κι ἀπ' ὅ,τι εἶχαν
ἀνάγκη·
καὶ δούλους εἶχα ἀρίθμητους κι ἄλλα
καλὰ περίσσια,
ποῦ ἔχουν αὐτοὶ ποῦ καλοζοῦν καὶ ποῦ
τοὺς λένε ἀρχόντους.
Μὰ ὁ Δίας ἄλλα θέλησε, καὶ μοῦ τὰ ρήμαξ'
ὄλα·

τῶ νῦν μήποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ
παῖσαν ὀλέσεως
ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῶησι
κέκασσαι·
μή πῶς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη
χαλεπήνη,
ἢ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος
αἴσα.

85 εἰ δ' ὁ μὲν ὧς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι
νόστιμός ἐστιν,
ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε
ἔκητι,
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὐ τις ἐνὶ μεγάροισι
γυναικῶν
λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι
τηλίκος ἐστίν."

ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περιφρῶν
Πηνελόπεια,

90 ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὄνόμαζε·
"πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδεές, οὐ τί
με λήθεις
ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῆ κεφαλῇ
ἀναμάξεις·
πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ
ἔκλυες αὐτῆς
ὧς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν
ἐμοῖσιν

95 ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς
ἀκάχημαι."

ἢ ὅρα καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον
ἔειπεν·

"Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας
ἐπ' αὐτοῦ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴπη ἔπος ἠδ'
ἐπακούσῃ
ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν
ἐξερέεσθαι."

100 ὧς ἔφαθ', ἢ δὲ μάλ' ὀτραλέως
κατέθηκε φέρουσα
δίφρον εὐξεστον καὶ ἐπ' αὐτῶ κῶας
ἔβαλλεν·

Κι ἐσύ, ὦ γυναίκα, κοίταξε μὴ χάσης τὴ
λαμπράδα

ποῦ σὲ στολίζει ἀνάμεσα σὲ τόσες ἄλλες
δοῦλες,

μαζί σου ἂν τύχη κι ἄξαφνα χολιάση ἢ
δέσποινά σου,

ἢ ἂν ἔρθῃ, σὰν ποῦ ἐλπίζουνε, στὸ Θιάκι ὁ
Ὀδυσσεάς.

Κι ἂν πάλε ἐκεῖνος χάθηκε καὶ γυρισμὸ
δὲν ἔχει,

νά, ὁ γιόκας του ὁ Τηλέμαχος, μέγας μὲ
τὴ χάρη

τοῦ Ἀπόλλωνα· δὲ δύνεταί νὰ πράξῃ ἐδῶ
γυναίκα

κακό, χωρὶς νὰ ξέρῃ αὐτός, τί πιά παιδί δὲν
εἶναι."

Κι ἢ Πηνελόπη ἢ γνωστικιὰ τὸν ἄκουσε,
κι ἀμέσως

τὴν παρακώρη μάλωσε, καὶ φώναξέ της κι
εἶπε·

"Ἀδιάντροπη κι ἀθεόφοβη, τὴ βλέπω
σου τὴν κάκια,

ποῦ ἀπάνω στὸ κεφάλι σου θὰ πέση αὐτὴ
κατόπι.

Σὰ νὰ μὴ γνώριζες μαθές, μιάς κι ἄκουγές
με τότες

πῶς μέσα, στὸ παλάτι μου ποθοῦσα νὰ
ρωτήξω

τὸν ξένο γιὰ τὸν ἄντρα μου, γιατί βαρειά
'χω λύπη."

Κατόπι τῆς κελάρισσας τῆς Εὐρυνόμης
κρένει·

"Φέρε, Εὐρυνόμη, ἐδῶ θρονὶ μὲ τὴν προβιὰ
ἀποπάνω,

ὁ ξένος νὰ καθίσῃ ἐκεῖ, νὰ λήῃ καὶ νὰ μ'
ἀκούγῃ

σὰν τοῦ μιλῶ, τί λαχταρῶ νὰ τὸν
καλοξετάσω."

Εἶπε, κι ἐκείνη πρόθυμα φέρνει σιμὰ καὶ
στήνει

σκαμνὶ καλοπελέκητο, μὲ τὴν προβιὰ
ἀποπάνω.

- ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος
 Ὀδυσσεύς.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων
 Πηνελόπεια·
 "Ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγῶν
 εἰρήσομαι αὐτή·
 105 τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις
 ἠδὲ τοκῆς;"
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ'
 ἀπείρονα γαῖαν
 νεικέοι ἢ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν
 ἰκάνει,
 ὥς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε
 θεουδῆς
 110 ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν
 ἀνάσσων
 εὐδικίας ἀνέχησι, φέρησι δὲ γαῖα
 μέλαινα
 πυρούς καὶ κριθάς, βρίθησι δὲ δένδρεα
 καρπῶ,
 τίκτη δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ
 παρέχη ἰχθῦς
 ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ'
 αὐτοῦ.
 115 τῶ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ
 ἐνὶ οἴκῳ,
 μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα
 γαῖαν,
 μή μοι μάλλον θυμὸν ἐνιπλήσης
 ὀδυνάων
 μνησαμένῳ μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος·
 οὐδέ τί με χρῆ
 οἴκῳ ἐν ἄλλοτρίῳ γοόωντά τε
 μυρόμενόν τε
 120 ἦσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον
 αἰεὶ·
 μή τίς μοι δμῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σύ γ'
 αὐτή,
 φῆ δὲ δακρυπλῶειν βεβαρηότα με
 φρένας οἴνῳ."
- Κάθισ' ἐκεῖ ὁ πολύπαθος κι ὁ θεῖος
 Ὀδυσσεύς,
 κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη μ' αὐτὰ τὰ λόγια
 ἀρχίζει·
 "Ξένε, ἐγὼ πρῶτα πρῶτα αὐτὸ νὰ σὲ
 ρωτήξω θέλω·
 ποιός εἶσαι ἐσύ, καὶ πούθεν; ποιὰ ἡ χώρα
 σου, οἱ γονιοὶ σου;"
 Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσεύς καὶ
 τῆς εἶπε·
 "Γυναίκα, ἐσένα δὲν μπορεῖ μήτε στῆς γῆς
 τὴν ἄκρη
 ψεγάδι νὰ σοῦ βρῆ θνητός. Ὡς τὰ οὐράνια
 ἐσένα
 πηγαίνει ἡ φήμη σου· ὁ καλὸς παρόμοια
 βασιλέας
 φημίζεται σὰν κυβερνάη λαὸ πολὺ κι
 ἀντρεῖο,
 μὲ δίκιο καὶ θεοφοβία. Ἡ γῆς του βγάζει
 στάρι,
 τὰ δέντρα φέρουνε καρπούς, τὰ πρόβατα
 πληθαίνουν,
 χαρίζει ψάρια ἢ θάλασσα, κι ὅλος ὁ
 κόσμος ἔχει
 καὶ πλούτια καὶ καλοτυχιὰ μὲ τὴν
 καλοδηγία του.
 Τώρα κι ἐμένα ρώταγε στὸ σπίτι σου ὅτι
 ἄλλο,
 ὅμως πατρίδα καὶ γενιὰ νὰ πῶ μὴ μοῦ
 γυρεύης,
 παλιὲς μὴν ἔρθουν θύμησες καὶ μὲ
 γεμίσουν πόνους,
 γιὰτ' εἶμαι πολυστέναχτος. Καὶ μὲς σὲ
 ξένο σπίτι
 δὲν πρέπει νὰ μοιρολογῶ καὶ στεναγμούς
 νὰ βγάζω,
 τὴν κάποια δούλα σου, ἢ κι ἐσύ, χολῶστε
 καὶ θαρρέψτε
 πὼς τὸ μεθύσι μ' ἔπιασε, καὶ πλημμυρῶ
 στὰ δάκρυα."

- τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων
Πηνελόπεια·
"ξείν', ἦ τοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδος τε
δέμας τε
- 125 ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον
εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν
Ὀδυσσεύς
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον
ἀμφιπολεύει,
μεῖζον κε κλέος εἶη ἐμὸν καὶ κάλλιον
οὕτως.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν
κακὰ δαίμων.
- 130 ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν
ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι
Ζακύνθῳ,
οἳ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον
ἀμφινέμονται,
οἳ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι
δὲ οἶκον.
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάξομαι οὔθ'
ίκετάων
- 135 οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν·
ἀλλ' Ὀδυσῆ ποθέουσα φίλον
κατατήκομαι ἦτορ.
οἳ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους
τολυπεύω.
φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε
φρεσὶ δαίμων,
στησαμένη μέγαν ἰστόν, ἐνὶ
μεγάροισιν ὑφαίνειν,
- 140 λεπτόν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς
μετέειπον·
"κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε διὸς
Ὀδυσσεύς,
μῖμνεν' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον,
εἰς ὃ κε φᾶρος
ἐκτελέσω--μή μοι μεταμώνια νήματ'
ὀληται--
- Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη τοῦ ἀπάντησε
καὶ τοῦ εἶπε·
"ὦ ξέने, ὅλες τις χάρες μου, τὴν ὁμορφιά,
τὸ σῶμα,
οἱ ἀθάνατοι μοῦ ἀφάνισαν ἀφότου στήν
Τρωάδα
μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς ξεκίνησε ὁ ἄντρας μου ὁ
Δυσσέας.
Ἄν τὴ ζωὴ μου ἐρχότανε νὰ διαφεντέψη
ἐκεῖνος,
κι ἡ δόξα μου θὰ πλήθαινε, κι ὅλα καλὰ
θὰ βγαῖναν·
τώρα ἔχω πίκρες· τί πολλὰ δεινὰ μοῦ
φέρνει ἡ μοῖρα.
[Γιατί ὅσοι γύρω στὰ νησιὰ πρωτοστατοῦν
ἀρχόντοι,
Δουλίχι, Σάμη, Ζάκυνθο μὲ τὰ δασὰ τὰ
δέντρα,
κι ὅσοι σ' αὐτὸ τὸ λιόλουστο νησί μας
λημεριάζουν,
θέλω δὲ θέλω μὲ ζητοῦν, κι ὅλο χαλνᾶν τὸ
βίός μου.]
Γιὰ δαῦτο, μήτε ξένο ἐγώ, καὶ μήτε ἰκέτη
ἀκούγω,
μήτε κανένα κήρυκα, τοῦ κόσμου
δουλευτάρη,
μόνε μοῦ τρώει τὰ σπλάχνα μου τοῦ
Ὀδυσσέα ὁ πόθος.
Αὐτοὶ γιὰ γάμο βιάζονται, κι ἐγὼ τοὺς
πλέχνω δόλους.
Καὶ πρῶτα θεὸς μὲ βοήθησε νὰ σοφιστῶ
νὰ στήσω
θεόμακρο στὸν πύργο μου πανί, καὶ νὰ τὸ
φάνω,
ψιλόκλωστο κι ἀμέτρητο. Καὶ λέω τους: —
Παλληκάρια,
μνηστῆρες μου, τώρα ὁ λαμπρὸς ποὺ
ἀπέθανε Ὀδυσσέας.
μὴ βιάζετε τὸ γάμο μου, γιὰ ν' ἀποσώσω
πρῶτα
τὸ πανικό, νὰ μὴ χαθοῦν τὰ νήματα τοῦ
κάκου,

Λαέρτη ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
145 μοῖρ' ὀλοὴ καθέλησι τανηλεγέος
θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων
νεμεσήση,
αἶ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ
κτεατίσσας.
"ὦς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο
θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα καὶ ἡματιή μὲν ὑφαίνεσκον
μέγαν ἰστόν,
150 νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας
παραθείμην.
ὡς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον
Ἀχαιοὺς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ
ἐπήλυθον ὦραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πόλλ'
ἐτελέσθη,
καὶ τότε δὴ με διὰ δμῶάς, κύνας οὐκ
ἀλεγούσας,
155 εἶλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν
ἐπέεσσιν.
ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα, καὶ οὐκ
ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον
οὔτε τιν' ἄλλην
μῆτιν ἔθ' εὐρίσκω· μάλα δ' ὀτρύνουσι
τοκῆες
γῆμασθ', ἀσχαλάα δὲ πάϊς βίοτον
κατεδόντων,
160 γινώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἴός τε
μάλιστα
οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος
ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὡς μοι εἶπε τεὸν γένος,
ὀπόθεν ἐσοί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιφάτου
οὐδ' ἀπὸ πέτρης."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ποὺ τό 'χω γιὰ τὸ σάβανο τοῦ ἥρωα τοῦ
Λαέρτη,
σὰν ἔρθῃ ὁ κορμοτεντωτής ὁ χάρος καὶ τὸν
πάρη,
μπὰς καὶ καμιὰ τῶν Ἀχαιῶν κερὰ μὲ
ψεγαδιάση,
σὰν κοίτεται ἀσαβάνωτος, ποὺ 'ταν καὶ
τόσο πλούσιος.
Αὐτὰ εἶπα, κι οἱ λεβέντικες τὰ δέχτηκαν
ψυχές τους.
Λοιπόν, τίς μέρες ἔφαινα τὸ θεόμακρο
πανί μου,
τὴ νύχτα ὅμως τὸ ξέφαινα σὰν ἔφερναν τὰ
φῶτα.
Τρεῖς χρόνους τοὺς κρυφόπαιζα, κι ἔτσι
τοὺς ἔπειθα ὅλους·
μὰ οἱ ἐποχές σὰν ἔφεραν τὸν τέταρτο τὸ
χρόνο,
καὶ τὰ φεγγάρια χάνονταν, καὶ πλήθαιναν
οἱ μέρες,
οἱ δοῦλες, σκύλες ἄπונες, μὲ πρόδωσαν, κι
ἐκεῖνοι
ἦρθαν καὶ μ' ἔπιασαν ἐδῶ, καὶ μοῦ
βαριομιλήσαν,
Καὶ τότες πιά μὲ τὸ στανιὸ τὸ τέλειωσα ἀπ'
ἀνάγκη.
Μῆτ' ἀπὸ γάμο γλυτωμὸ δὲ βλέπω τώρα,
μῆτε
ἄλλον πιά τρόπο· στήν παντρεία μὲ
σπρώχνουν οἱ γονιοί μου
κι ὁ γιός μου, βλέποντας τὸ βιὸς ποὺ τρῶν
αὐτοί, σκυλιάζει,
τὶ τώρα ποὺ ἄντρας ἔγινε καὶ νιώθει, θὰ
φροντίζη
τὸ σπίτι του σὰν ἄνθρωπος ποὺ τὸν τιμᾷ
ὁ Δίας.
Ὡς τόσο λέγε μου κι ἐσὺ τὴ φύτρα, τὴ
γενιά σου·
δὲ θὰ 'σαι ἀπ' τοῦ παραμυθιοῦ τὸ δρὺ καὶ
τὸ λιθάρι."
Καὶ γύρισε ὁ πολὺβουλος Δυσσεύς καὶ
τῆς εἶπε·

- 165 "ὦ γυναῖα αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον
ἐξερέουσα;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω ἧ μὲν μ' ἀχέεσσι γε
δώσεις
πλείοσιν ἢ ἔχομαι· ἢ γὰρ δίκη, ὀππότε
πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον
ἐγὼ νῦν,
- 170 πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος,
ἄλγεα πάσχων·
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ
μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι, μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι
πόντῳ,
καλὴ καὶ πείριρα, περίρρυτος· ἐν δ'
ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα
πόληες.
- 175 ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν
μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ
Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες διοί τε Πελασγοί.
τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα
τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου
ἰαριστῆς,
- 180 πατρὸς ἐμοῖο πατῆρ, μεγαθύμου
Δευκαλίωνος
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἴδομενῆα
ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον
ἴσω
ᾤχεθ' ἄμ' Ἀτρείδησιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα
κλυτὸν Αἴθων,
ὀπλότερος γενεῆ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ
ἀρείων.
- 185 ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια
δῶκα.
- “Τυναίκα πολυσέβαστη τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά,
ὡς πότε ἐσὺ θένα ζητᾶς νὰ μάθης τὴ γενιά
μου;
Μὰ θὰ στήν πῶ, καὶ πióτερος ἄς γίνεται ὁ
καημός μου·
αὐτὴ 'ναὶ ἢ τύχη τοῦ θνητοῦ ποὺ λείπει ἀπ'
τὴν πατρίδα
τόσον καιρό, ὅσο βρίσκουμαι κι ἐγὼ
ξενιτεμένος,
καὶ τυραννιέται σὲ πολλές γυρνώντας
πολιτεῖες.
Ὅμως καὶ πάλε θὰ σ' τὸ πῶ τὸ ποὺ ρωτᾶς
νὰ μάθης.
Εἶναι μιὰ γῆς κατάμεσα τοῦ μελανοῦ
πελάγου,
ἢ Κρήτη, ἢ ὠρια κι ἢ παχειὰ κι ἢ
τριγυρολουσμένη.
Κατοίκους ἔχει ἀρίθμητους, καὶ χῶρες
ἐνενήντα.
Κάθε λαὸς κι ἢ γλῶσσα του. Ζοῦν Ἀχαιοὶ
στὸν τόπο,
ζοῦνε νησιῶτες Κρητικοί, παλληκαριᾶς
ξεφτέρια,
καὶ Κύδωνες, καὶ Δωρικοί, καὶ Πελασγοὶ
λεβέντες.
Κι εἶν' ἢ Κνωσό, χῶρα τρανὴ, ποὺ ὁ
Μίνωας τοῦ μεγάλου
τοῦ Δία σύντροφος ἐννιά, κι ἐννιά
κυβέρναε χρόνους,
τοῦ Δευκαλίωνα ὁ γονιός, τοῦ ἀντρόψυχου
γονιοῦ μου,
ποὺ ἐξὸν ἐμένα, γέννησε τὸ ρήγα
Ἴδομενέα.
Στὸ Ἴλιο αὐτὸς ἀκλούθησε τοὺς δυὸ τοῦ
Ἀτρέα γόνους
μὲ τὰ καράβια του. Αἴθωνας ἐμένα τ'
ὄνομά μου,
κι ἐγὼ ὁ νεώτερος, αὐτὸς καλύτερος καὶ
πρῶτος.
Ἐκεῖ εἶδα τὸ Δυσσεά ἐγὼ, καὶ ξενοφίλεψά
τον,

- καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς
ἀνέμοιο,
ἰέμενον Τροίηνδε παραπλάγξασα
Μαλειῶν·
στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῶ, ὅθι τε σπέος
Εἰλειθυίας,
ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγισ δ'
ὑπάλυξεν ἀέλλας.
- 190 αὐτίκα δ' Ἴδομενῆα μετάλλα ἄστυδ'
ἀνελθῶν·
ξείνον γὰρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν
αἰδοῖόν τε.
τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον
εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων εὖ
ἐξείνισσα,
- 195 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον
έόντων·
καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις ἐτάροις, οἱ ἅμ' αὐτῷ
ἔποντο,
δημόθεν ἄλφιστα δῶκα καὶ αἶθοπα
οἶνον ἀγείρας
καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησαῖατο
θυμόν.
ἐνθα δωδέκα μὲν μένον ἤματα δῖοι
Ἀχαιοί·
- 200 εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ
γαίῃ
εἶα ἴστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορε
δαίμων.
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ'
ἀνάγοντο."
ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν
ὁμοῖα·
τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα,
τήκετο δὲ χρῶς·
- 205 ὡς δὲ χιῶν κατατήκετ' ἐν
ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
ἦν τ' Εὐρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος
καταχεύῃ·
τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ
- τὶ τοῦ ἀνέμου ἢ μάνητα τὸν πέταξε στὴν
Κρήτη,
στὴν Τροία καθὼς ἀρμένιζε, λοξὰ ἀπὸ τὸ
Μαλέα,
κι ἦρθε στὴν Ἀμνισό, κοντὰ στῆς
Εἰλειθυίας τὸ σπήλιο,
μέσα στὰ κακολίμανα, καὶ σώθη ἀπ' τὰ
δρολάπια,
Στὴ χώρα εὐτὺς ἀνέβηκε γιὰ τὸν Ἴδομενέα,
ποὺ σεβαστὸ τὸν ἔλεγε κι ἀγαπητὸ του
φίλο.
Ἦταν ὡς τόσο δέκα αὐγές, κὰν ἑνδεκα,
ποὺ ἐκεῖνος
γιὰ τὸ Ἴλιο μὲ τ' ἀνάφρουδα καράβια εἶχε
κινήσει.
Τὸν πῆρα ἐγὼ στὸν πύργο μου καὶ
καλοδέχτηκά τον,
κι ἀπ' τὰ πολλὰ ποὺ βρίσκονταν τὸν
φίλεψα γενναῖα·
κι ἔδωκα ἀλεύρια ἀπ' τὸ κοινό, κρασί
φλογάτο, βόδια,
γιὰ τὶς θυσίες ἐκείνου καὶ τῶν συντρόφων
ὄλων,
ποὺ τότε συνοδεύανε, νὰ τὰ χαρῆ ἢ ψυχὴ
τους.
Δώδεκα μέρες οἱ Ἀχαιοὶ προσμένουν τότε
οἱ θεῖοι·
κακὸς τοὺς ἔκλεισε Βοριάς, κι οὐδὲ στὴ γῆς
νὰ μείνουν
δὲν ἄφηνε· κάποιος θεὸς τοὺς ἔστελνε
ὀργισμένος.
Στὶς δεκατρεῖς κατὰπεσε, καὶ τότες
ξεκινήσαν."
Ἦξερε ψέματα πολλὰ νὰ λήη μ'
ἀλήθειες ὁμοῖα·
τ' ἀκουγ' ἐκείνη, κι ἔκλαιγε ὥσπου ἔλυωνε
ἢ θωριά της.
Κι ὅπως ἀπάνω στὰ ψηλὰ βουνὰ τὸ χιόνι
λυώνει,
ποὺ ὁ Ζέφυρος τὸ στοίβαξε καὶ τό 'λυωσε ὁ
Σιρόκος,
κι ὅσο αὐτὸ λυώνει, οἱ ποταμοὶ

- πλήθουσι ρέοντες·
 ὡς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ
 χεούσης,
 κλαιούσης ἔδον ἄνδρα παρήμενον.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
- 210 θυμῷ μὲν γοόωσαν εἶην ἐλέαιρε
 γυναῖκα,
 ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἔστασαν ἠὲ
 σίδηρος
 ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλω δ' ὅ γε
 δάκρυα κεῦθεν.
 ἠ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρῦτοιο
 γόοιο,
 ἔξαυτὶς μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη
 προσέειπε·
- 215 "νῦν μὲν δὴ σευ, ξεῖνέ γ', οἴω
 πειρήσεσθαι,
 εἰ ἔτεδον δὴ κείθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι
 ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς
 ἀγορεύεις.
 εἰπέ μοι ὀπποῖ' ἄσσα περὶ χροῖ εἶματα
 ἔστο,
 αὐτός θ' οἶος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ
 ἔποντο."
- 220 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσον χρόνον
 ἀμφὶς ἐόντα
 εἰπέμεν· ἤδη γάρ οἱ ἔεικοστὸν ἔτος
 ἐστὶν
 ἐξ οὗ κείθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε
 πάτρης·
 αὐτὰρ τοι ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
- 225 χλαῖναν πορφυρέην οὐλὴν ἔχε διός
 Ὀδυσσεύς,
 διπλὴν· αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο
 τέτυκτο
 αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ
 δαίδαλον ἦεν·
 ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε
- φουσκώνουν κι ὄλο τρέχουν,
 ἔτσι στὰ δάκρυα λυώνανε τὰ ὠραῖα
 μάγουλά της,
 σὰν ἔκλαιγε τὸν ἄντρα της ποὺ πλάγι της
 καθόταν.
 Κι αὐτός, ὅσο κι ἂν ἔνιωθε τοῦ θρήνου της
 τὸν πόνο
 κράταε τὰ μάτια ἀσάλευτα σὰν κέρατο ἢ
 ἀτσάλι,
 τὰ δάκρυα καθὼς ἔκρυβε στὰ βλέφαρα μὲ
 τέχνη.
 Κι ἐκείνη σάνε χόρτασε τὰ δάκρυα καὶ τὸ
 κλάμα,
 πάλε τοῦ ξαναμίλησε κι ἀπάντησέ του κι
 εἶπε·
 "Θαρρῶ πῶς, ξένε, τώρα ἐγὼ θὰ
 δοκιμάσω ἐσένα,
 νὰ δῶ ἂν ἀλήθεια φίλεψες στ' ἀρχοντικό
 σου μέσα
 τὸν ἄντρα μου καὶ τοὺς καλοὺς
 συντρόφους του ὅπως εἶπες.
 Σὰν τί λογῆς φορέματα φοροῦσε στὸ κορμί
 του
 καὶ ποιά σὰ νὰ 'ταν ἡ ὄψη τους, κι αὐτοῦ
 καὶ τῶ συντρόφων;"
- Καὶ γύρισε ὁ πολὺβουλος Δυσσέας, καὶ
 τῆς εἶπε·
 "Γυναῖκα, δύσκολο νὰ πῶ, τόσον καιρὸ πιά
 τώρα·
 εἴκοσι χρόνοι 'ναι ποὺ αὐτὸς τὸν τόπο μου
 ἔχει ἀφήσει·
 ὅμως θὰ παραστήσω τον καθὼς ἀνιστορῶ
 τον.
 Διπλὴ φλοκάτα μαλλωτὴ καὶ πορφυρένια
 φόρειε
 ὁ θεῖος Δυσσέας καὶ μὲ χρυσὴ κόπτσα ποὺ
 εἶχε θηλύκι
 διπλότροπο, κι ἀπὸ μπροστὰ λαμπρῆς
 δουλειᾶς στολίδι·
 σκύλος ζαρκάδι παρδαλὸ στὰ μπροστινά
 του κράτα,
 καὶ κοίτα το ποὺ σπάρραζε· κι αὐτὸ

ποικίλον ἔλλον,
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον
ἄπαντες,
230 ὡς οἱ χρύσειοι ἐόντες ὁ μὲν λάε νεβρὸν
ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαῶς ἤσπαιρε
πόδεσσι.
τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ
σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κάτα
ἰσχαλέοιο·
τῶς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρός δ' ἦν
ἠέλιος ὥς·
235 ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθήσαντο
γυναῖκες.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσιν·
οὐκ οἶδ' ἦ τάδε ἔστο περὶ χροῖ οἴκοθ'
Ὀδυσσεύς,
ἦ τις ἐταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
ἦ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν
Ὀδυσσεὺς
240 ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν
ὁμοῖοι.
καὶ οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα
δῶκα
καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόεντα
χιτῶνα,
αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον εὐσσέλμου ἐπὶ
νηός.
καὶ μὲν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος
αὐτοῦ
245 εἶπετο· καὶ τὸν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην
περ.
γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος,
οὐλοκάρηνος,
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν
ἔξοχον ἄλλων
ῶν ἐτάρων Ὀδυσσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν
ἄρτια ἦδη."
"ὥς φάτο, τῇ δ' ἔτι μάλλον ὑφ' ἴμερον

θαμάζαν ὅλοι,
πῶς, ὄντας ἀπὸ μάλαμα, κοιτάει καὶ
πνίγει ὁ σκύλος
τὸ ζῶ, ποῦ μὲ πόδια του σπαράζει νὰ
ξεφύγη.
Θυμᾶμαι καὶ σφανταχτερὸ χιτῶνα στὸ
κορμί του,
ποῦ σὰν τῆ φλούδα γυάλιζε ποῦ ἔχει ξερὸ
κρομμύδι·
τόσο ἦτανε ψιλόφτιαστος καὶ λιόλαμπρος
συνάμα,
Πολλὲς σὰν τότε βλέπανε γυναῖκες τὸ ν
θαμάζαν.
Κι ἄλλο ἓνα λόγο θὰ σοῦ πῶ, κι ἄς μείνη
μὲς στὸ νοῦ σου·
δὲν ξέρω ἐκεῖνα τὰ σκουτιὰ ἂν τὰ φόρειε
ἀπὸ τὸ σπίτι,
ἦ ἂν σύντροφος τοῦ τά 'δωκε σὰν ἔμπαινε
στὸ πλοῖο,
ἦ κάποιος φίλος τὶ πολλοὺς τοὺς εἶχε ὁ
Ὀδυσσεύς.
Μὲς στοὺς λαοὺς τῶν Ἀχαιῶν λίγοι ἦτανε
παρόμοιοι.
Κι ἐγὼ σπαθὶ χαλκόφτιαστο, καὶ πορφυρὴ
χλαμύδα,
διπλὴ κι ὠραία τοῦ ἔδωκα, κι ὀλόμακρο
χιτῶνα,
καὶ μὲ τιμὴ τὸν ἔστειλα στὸ γλήγορο
καράβι.
Μαζί του ἦταν καὶ κήρυκας τρανότερός
του λίγο
στὰ χρόνια, ποῦ κι ἐκείνονε θὰ σοῦ
στορήσω τώρα·
καμπούρης, μελαψός, σγουρός, κι εἶχε
ὄνομα Εὐρυβάτης·
κι ἀπ' ὅλους τοὺς συντρόφους του τιμοῦσε
ὁ Ὀδυσσεύς
ξέχωρα αὐτόν, τὶ ταίριαζαν οἱ γυνῶμες τῶ
δουονῶν τους."
Εἶπε, καὶ πιότερη ὄρεξη τῆς φέρανε γιὰ

ᾤρσε γόοιο,
250 σήματ' ἀναγνούση τά οἱ ἔμπεδα
πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
ἢ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο
γόοιο.
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη
προσέειπε·

"νῦν μὲν δὴ μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἔων
ἐλεεινός,
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔση
αἰδοῖός τε·

255 αὐτὴ γὰρ τάδε εἶματ' ἐγὼ πόρον, οἷ'
ἀγορεύεις,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου, περόνην τ'
ἐπέθηκα φαεινὴν
κείνω ἄγαλμ' ἔμεναι· τὸν δ' οὐχ
ὑποδέξομαι αὐτίς
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν.

τῶ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς
Ὀδυσσεύς

260 ᾤχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ
ὀνομαστήν."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·

"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χροῶ καλὸν ἐναίρειο, μηδέ τι
θυμὸν
τῆκε, πόσιν γοόωσα. νεμεσῶμαί γε
μὲν οὐδέν·

265 καὶ γὰρ τίς τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ'
ὀλέσασα
κουρίδιον, τῶ τέκνα τέκη φιλότητι
μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὃν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον
εἶναι.
ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ
σύνθεο μῦθον·
νημερτέως γὰρ τοι μυθήσομαι οὐδ'
ἐπικεύσω

270 ὡς ἦδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου

κλάμα

ἐκεῖνα τὰ ὀλοφάνερα τοῦ Ὀδυσσεῆ
σημάδια.

Καὶ σάνε καλοχόρτασε τὰ δάκρυα καὶ τὸ
κλάμα,
τότεσ τοῦ ξαναμίλησε κι ἀπάντησέ του κι
εἶπε·

"Καὶ πρῶτα σὲ συμπόνεσα, μὰ ἀπὸ τὰ
τώρα, ὦ ξένε,
μὲς στὸ παλάτι ἀγαπητὸς καὶ σεβαστὸς θὰ
μοῦ εἶσαι.

Ἐγὼ τὰ ροῦχα τοῦ ἄδωκα πού τώρα μοῦ
ἱστοροῦσες·
τὰ δίπλωσα καὶ τὰ βγαλα ἀπ' τὸ θάλαμο,
κι ἀπάνω
θηλυκωτῆρι λαμπερὸ τοῦ κάρφωσα
στολίδι.

Μὰ αὐτὸς δὲ μοῦ γυρίζει πιά νὰ τὸν δεχτῶ
στὸ σπίτι·

μοῖρα κακὴ τὸν ἔστειλε στὸ βαθουλὸ
καράβι,

τὸ μαῦρο Ἴλιο γιὰ νὰ δῆ, τ'
ἀναθεματισμένο."

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσεῆας καὶ
τῆς εἶπε·

"Ἐγὼ γὰρ πολυσέβαστη τοῦ τέκνου τοῦ
Λαέρτη,

τὴν ὁμορφιά σου μὴ χαλνᾶς, μὴ λυώνης
τὴν καρδιά σου,

θρηνώντας γιὰ τὸν ἄντρα σου. Κι ὄχι κακὸ
πῶς τό 'χω,

τ' εἶναι πολλὲς πού χάσανε καὶ κλαῖν τὸ
σύγκοιτό τους,

πού τὸ φίλι του χάρηκαν, καὶ τέκνα τοῦ
γεννησαν,

κι ἂς ἦταν ἄλλος, κι ὄχι αὐτὸς, πού λέν σὰ
θεὸς φαινόταν.

Μὰ πάψε πιά τὰ κλάματα, τὸ τί θὰ πῶ ν'
ἀκούσης·

τί θὰ μιλήσω ἀληθινά, καὶ δὲ θὰ σοῦ τὸ
κρύψω,

πῶς ἄκουσα τὸ γυρισμὸ τοῦ θεϊκοῦ

- ἄκουσα
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι
 δήμῳ,
 ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ
 ἐσθλὰ
 αἰτίζων ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρίηρας
 ἑταίρους
 ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι
 πόντῳ,
 275 Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο
 γὰρ αὐτῶ
 Ζεὺς τε καὶ Ἥλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν
 ἑταῖροι.
 οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ
 πόντῳ·
 τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ'
 ἐπὶ χέρσου,
 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίθειοι
 γεγάασιν,
 280 οἱ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τιμήσαντο
 καὶ οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν
 ἤθελον αὐτοῖ
 οἴκαδ' ἀπήμαντον. καὶ κεν πάλαι
 ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
 ἦην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἶσατο
 θυμῶ,
 χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν
 ἰόντι·
 285 ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν
 ἀνθρώπων
 οἶδ' Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε
 βροτὸς ἄλλος.
 ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο
 Φεΐδων·
 ὦμνε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων
 ἐνὶ οἴκῳ,
 νῆα κατειούσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν
 ἑταίρους,
 290 οἱ δὴ μιν πέμπουσι φίλην ἐς πατρίδα
- Ὀδυσσέα,
 ποὺ ζῆ κοντὰ στῶν Θεσπρωτῶν τῆ γῆς τὴν
 καρποφόρα,
 καὶ φέρνει θησαυρὸ πολὺ ποὺ σύναξε ἀπ'
 τὸν τόπο.
 Ὅμως τοὺς φίλους ἔχασε συντρόφους μὲ
 τὸ πλοῖο
 μέσα στ' ἀχνὸ τὸ πέλαγος, ἀπὸ τῆς
 Θρινακίας
 σὰν ξεκινουῖσε τὸ νησί· τὶ Ἥλιος μαζὶ καὶ
 Δίας
 χολώσανε, σὰν ἔμαθαν πῶς ὅλοι τοῦ οἱ
 συντρόφοι
 τοῦ Ἥλιου τὰ βόδια σκότωσαν. Χαθῆκαν
 τότες ὅλοι
 στῆς ἀγριεμένης θάλασσας τὰ κύματα· μὰ
 ἐκεῖνον,
 πὰς στὴν καρίνα ποὺ ἔμεινε, τὸν πέταξε τὸ
 κῦμα
 ὄξω στὴ γῆς τῷ Φαιάκωνε, τῶν
 θεογεννημένων,
 ποὺ σὰν θεὸ τὸν τίμησαν, καὶ δῶρα τοῦ
 χάρισαν,
 καὶ νὰ τὸν στείλουν ἤθελαν ἀπειράγο στὸ
 Θιάκι.
 Κι ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπὸ καιρὸ θά 'ταν ἐδῶ
 φτασμένος,
 μὰ πιὸ συμφέρο θάρρεψε καὶ σ' ἄλλες νὰ
 γυρίση
 χῶρες πολλές, καὶ θησαυρὸ μεγάλο νὰ
 μαζέψῃ·
 τόσες γνωρίζει πονηριὲς καὶ τρόπους νὰ
 κερδίζη,
 κι ἄλλος θνητὸς δὲ δύνεται νὰ παραβγῆ
 μαζὶ του.
 Αὐτὰ μοῦ τά 'πε ὁ Φεΐδωνας τῶν
 Θεσπρωτῶν ὁ ρήγας
 καὶ μὲς στὸ σπῖτι στάζοντας μοῦ ὀρκίστη
 πῶς τὸ πλοῖο
 ἦταν ριγμένο κι ἔτοιμοι στεκόνταν οἱ
 συντρόφοι
 στὴ γῆς νὰ τόνε φέρουνε τῆς ποθητῆς

- γαῖαν.
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ
 ἐρχομένη νηῦς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον
 πολύπυρον.
 καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα
 ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
 καὶ νῦν κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ'
 ἔτι βόσκοι,
 295 ὅσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο
 ἄνακτος.
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα
 θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν
 ἐπακούσαι,
 ὅπως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα
 γαῖαν
 ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε
 κρυφηδόν.
 300 "ὥς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ
 ἐλεύσεται ἤδη
 ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ
 πατρίδος αἴης
 δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὄρκια
 δώσω.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπάτος καὶ
 ἄριστος,
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν
 ἀφικάνω·
 305 ἦ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς
 ἀγορεύω.
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται
 ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
 τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ'
 ἴσταμένοιο."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
 Πηνελόπεια·
 "αἰ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος
 τετελεσμένον εἶη·
 310 τῶν κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά
 τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἂν τίς σε συναντόμενος
 πατρίδας.
 Ἐμένα ὁμως πρωτόστειλε, γιὰτ' ἔτυχε
 καράβι
 θεσπρωτικὸν νὰ ξεκινᾷ στὸ καρπερὸ
 Δουλίχι.
 Καὶ μοῦ 'δειξε ὅσους θησαυροὺς εἶχε ὁ
 Δυσσέας συνάξει,
 πὺν σῶναν καὶ τὴν δέκατην νὰ θρέψουνε
 γενιά του·
 τόσα τοῦ μένανε καλὰ στοῦ βασιλέα τὰ
 σπίτια.
 Καὶ στὴ Δωδώνη μοῦ 'λεγε πῶς εἶχε αὐτὸς
 περάσει,
 ἀπ' τ' ἀψηλόκορφο τὸ δρῦ τὸ θέλημα τοῦ
 Δία
 ν' ἀκούση, πῶς θὰ ξαναρθῆ στὸ πλούσιο
 τὸ νησί του,
 κρυφὰ μαθὲς ἢ φανερὰ, τόσον καιρὸ πὺν
 λείπει.
 Καὶ νὰ, λοιπόν, πὺν εἶναι καλὰ, καὶ θὰ
 ῥθῆ ὅπου κι ἂν εἶναι, 300
 καὶ δὲν ἀργεῖ τοὺς φίλους του νὰ δῆ καὶ
 τὴν πατρίδα.
 Ὅρκο μεγάλο τώρα ἐδῶ σοῦ κάνω κι
 ἄκουσέ τον.
 Ὁ Δίας νὰ 'ναι μάρτυρας, τῶν θεῶν ὁ
 πρωτοστάτης,
 κι ἐτούτη ἡ στιά τοῦ θεόλαμπρου
 Ὀδυσσέα, πὺν ἦρθα τώρα,
 πῶς ὄλ' αὐτὰ θὰ τελεστοῦν καθὼς ἐγὼ τὰ
 λέγω.
 Μέσα στὸ χρόνο αὐτὸν ἐδῶ θὰ φτάσῃ ὁ
 Ὀδυσσεύς,
 τοῦτος ὁ μῆνας ἅμα βγῆ, κι ἅμα πατήσῃ ὁ
 ἄλλος."
 Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη τοῦ ἀπάντησε
 καὶ τοῦ εἶπε·
 "Μακάρι, ὦ ξένε, ὁ λόγος σου τέλος νὰ
 βρῆ· καὶ τότες
 θένα 'χῆς τὴν ἀγάπη μου, καὶ τόσα
 πλούσια δῶρα,
 πὺν θὰ σὲ μακαρίζουνε ὅσοι θνητοὶ σὲ

- μακαρίζοι.
 ἀλλά μοι ὦδ' ἀνά θυμὸν οἶεται, ὡς
 ἔσεται περ·
 οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε
 σὺ πομπῆς
 τεύξη, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰς' ἐνὶ
 οἴκῳ
- 315 οἶος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴ
 ποτ' ἔην γε,
 ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ
 δέχεσθαι.
 ἀλλά μιν, ἀμφίπολοι, ἀπονίψατε,
 κάτθετε δ' εὐνήν,
 δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα
 σιγαλόεντα,
 ὡς κ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἡῶ
 ἴκηται.
- 320 ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε,
 ὡς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δεῖπνοιο
 μέδηται
 ἦμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν
 ἐκείνων
 τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος· οὐδέ τι
 ἔργον
 ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ
 κεχολωμένος αἰνῶς.
- 325 πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ, ξεῖνε, δαήσεται εἴ τι
 γυναικῶν
 ἀλλάων περιέιμι νόον καὶ ἐπίφρονα
 μῆτιν,
 εἴ κεν ἀϋσταλέος, κακὰ εἰμένος ἐν
 μεγάροισιν
 δαινύη; ἀνθρώποι δὲ μινυνθάδιοι
 τελέθουσιν.
 ὅς μὲν ἀπηνῆς αὐτὸς ἔη καὶ ἀπηνέα
 εἶδη,
- 330 τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε'
 ὀπίσσω
 ζῶν, ἀτὰρ τεθνεῶντι γ' ἐφεψιῶνται
 βλέπουν.
 Μὰ ἄλλα ἢ ψυχὴ μου προμηναῖ, κὶ αὐτά,
 θαρρῶ, θὰ βγοῦνε.
 Μῆτ' ὁ Δυσσέας δὲν ἔρχεται καὶ μήτ' ἐσὺ δὲ
 θὰ βρης
 προβόδωμα· δὲν ἔχει πιά τὸ σπίτι
 νοικοκύρη,
 σὰν τὸ Δυσσέα πού στάθηκε στοὺς
 τιμημένους ξένους,
 πάντα καλὸς νὰ προβοδᾷ καὶ νὰ
 καλωσορίζῃ.
 Νίψτε τον τώρα, κοπελιές, καὶ στρῶστε του
 κλινάρι
 μὲ μαλακὰ παπλώματα καὶ χράμια καὶ
 φλοκάτες,
 πού ὡς τῆ χρυσόθρονην Αὐγὴ νὰ χαίρετ'
 ἀπὸ ζέστα.
 Καὶ λουῦστε τον κὶ ἀλειψτε τον, ἅμα
 γλυκοχαράξῃ,
 νὰ πάη μὲ τὸν Τηλέμαχο στὸ γέμα νὰ
 καθίσῃ
 μὲς στὸ παλάτι. Θὰ τὸ βροῦν πικρὸ οἶ
 κακοὶ μνηστῆρες,
 πού νὰ κακοκαρδίζουνε τὸν ξένο πάντα
 θέλουν,
 μὰ αὐτοὶ πιά δὲ θὰ δύνονται νὰ κάμουν
 τὰ δικά τους,
 ὅσο ἂν θυμώνουνε. Καὶ πῶς, ὦ ξένε, ἐσὺ
 θὰ μάθῃς,
 ἐγὼ ἂν τις ἄλλες ξεπερνῶ σὰ φρένα καὶ
 στῆ γνώση,
 σὰ δεῖπνα μας ἂν κάθεσαι λερός,
 κακοντυμένος,
 μὲς στὸ παλάτι; τῶν θνητῶν οἱ μέρες εἶναι
 λίγες·
 ὅποιος μᾶς φαίνεται ἄσπλαχνος κὶ ἔχει
 ἄσπλαχνη τῆ γνώμη,
 ὅλοι οἱ ἀνθρώποι καὶ σὰ ζῆ τὸν
 καταριοῦνται ἐτοῦτον,
 καὶ σὰν πεθάνῃ, τὸν γελοῦν καὶ τὸν
 καταφρονοῦνε.
 Πάλε, ὅποιος φαίνεται γλυκός, κὶ ἔχει

ἅπαντες·
ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα
εἰδῆ,
τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ δια ξεῖνοι
φορέουσι
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ τέ μιν
ἔσθλὸν ἔειπον."

335 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἧ τοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα
σιγαλόεντα
ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα
νιφόεντα
νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν
δολιχηρέτμοιο,

340 κείω δ' ὡς τὸ πάρος περ αὔπνους
νύκτας ἴαυον·
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίω ἐνὶ
κοίτῃ
ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα ἐϋθρονον Ἥῳ
δῖαν.
οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν
ἐπιήρανα θυμῷ
γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἄψεται
ἡμετέροιο

345 τάων αἶ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι
ἔασιν,
εἰ μὴ τις γρηῦς ἔστι παλαιή, κεδνὰ
ιδυῖα,
ἢ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν ὅσα τ'
ἐγὼ περ·
τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἄψασθαι
ἐμεῖο."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·

350 "ξεῖνε φίλ'· οὐ γὰρ πῶ τις ἀνὴρ
πεπνυμένος ὦδε
ξείωνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο
δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα

γλυκεῖα τῇ γνώμῃ,
ἢ δόξα του ὡς τὰ πέρατα σκορπιέται ἀπὸ
τοὺς ξένους,
κι ὅλος ὁ κόσμος ἐκείνου καλὸ ὄνομα τοῦ
δίνει."

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσεύς καὶ
τῆς εἶπε·
"Γυναίκα πολυσέβαστη τοῦ τέκνου τοῦ
Λαέρτη,
σιχάθηκα τίς μαλακὲς φλοκάτες καὶ τὰ
χράμια,
ὅταν τῆς Κρήτης τὰ βουνὰ τὰ χιονισμένα
ἀφῆκα,
καὶ βγῆκα μὲ μακρόκουπο καράβι στὰ
πελάγη.

Κάλλιο ἄς πλαγιάσω σὰν καὶ πρὶν, πού
ὀλόφυχα ἀγρυπνοῦσα· 340
πόσες νυχτιὲς δὲν πέρασα στὸ φτωχικὸ
κλινάρι,
τῇ χρυσοθρόνιαστην Αὐγὴ προσμένοντας
νὰ φέξῃ.

Κι οὐδὲ τὸ ποδοπλῦσιμο δὲν τὸ ζητάει ἡ
καρδιά μου,
οὐδὲ καμιὰ τὸ πόδι μου γυναίκα δὲ θ'
ἀγγίξῃ,

ἀπ' ὅσες μὲς τοὺς πύργους σου βρίσκουντ'
ἐδῶ δουλεῦτρες,
ἐξὸν κάποια γερόντισσα καλὴ καὶ
τιμημένη,
ἃ βρίσκεται, πού νὰ 'παθεν ὅσα κι ἐγὼ ἡ
καρδιά της.
Ἐκείνη θὰ τὴν ἄφηνα τὰ πόδια μου ν'
ἀγγίξῃ."

Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη τοῦ λέει· "ὦ
φίλε ξένε,

τί ξένος ἀπ' τὰ μακρινὰ σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ
παλάτι
τόσο σοφὸς κι ἀγαπητὸς ἄλλος ποτές δὲν
ἦρθε,
μὲ τόση γλύκα ἐσὺ τὰ λὲς καὶ τ'

πάντ' ἀγορεύεις·
ἔστι δέ μοι γρη῏ς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα
ἢ κείνον δύστηνον εὖ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλε,
355 δεξαμένη χεῖρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον
τέκε μήτηρ,
ἢ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελεύουσά περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνσταῖσα, περίφρων
Εὐρύκλεια,
νίφον σοῖο ἄνακτος ὀμήλικα· καὶ που Ὀδυσσεὺς
ἤδη τοῖόςδ' ἔστι πόδας τοῖόςδε τε χεῖρας·
360 αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν."
ὡς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυνδὸν ἔειπεν·
"ὦ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοῦδέα θυμὸν ἔχοντα.
365 οὐ γὰρ πῶ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρὶ' ἔκη' οὐδ' ἔξαίτους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος ἦος ἴκοιο
γῆράς τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι οἶω πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
370 οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἴκοιτο,
ὡς σέθεν αἰὶ κύνες αἶδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λῶβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ'

ἀρμηνεύεις ὅλα.
Τώρα ἔχω ἐγὼ γερόντισσα μὲ νοῦ γεμάτο γνώση,
αὐτὴ ποὺ γλυκανάθρεψε τὸ δύστυχο μου ρήγα,
κι ἀπὸ τῆς μάνας τὴν κοιλιά τὰ χέρια της τὸν πῆραν.
Ἐκείνη, ἂν κι εἶναι ἀλλοίμονη, τὰ πόδια θὰ σοῦ πλύνῃ.
Σῆκου καλὴ μου Εὐρύκλεια, τοῦ ἀφέντη σου νὰ νίψῃς
τὸ συνομίληκο. Ποὺ πιά κι ἐκεῖνος τώρα θὰ 'ναι
μὲ τοῦτον καὶ στὰ χέρια του παρόμοιος καὶ στὰ πόδια.
Γιατ' οἱ ἀνθρώποι γλήγορα γεράζουμε στὰ πάθια."
Σκέπασε τότες ἡ γριὰ τὴν ὄψη μὲ τὰ χέρια,
καὶ δάκρυα χύνοντας θερμὰ παραπονέθη κι εἶπε·
"Ὤχοῦ, παιδάκι μου, ἐγὼ πιά ἀπελπίστηκα γιὰ σένα·
περίσσια ὁ Δίας σ' ὀργίστηκε μ' ὅλη τὴ θεοφοβία σου.
Γιατὶ ἄλλος τοῦ βροντόχαρου τοῦ Δία θνητὸς κανένας
δὲν ἔκαψε παχιά μεριά μηδ' ἑκατόβόδα ὠρία,
παρ' ὅσα ἐσύ τοῦ πρόσφερνες, μὲ προσευκὲς ζητώντας
ἀναπαμένα γερατεία, καὶ τοῦ παιδιοῦ σου χρόνια.
Καὶ τώρα ἐσένα μοναχὰ τὸ γυρισμὸ σου ἀρνήθη.
Ἔτσι μ' ἐκεῖνον θὰ 'παιζαν στὴν ξενιτεία οἱ γυναῖκες,
σὰν ἔμπαινε στὰ λαμπερὰ παλάτια τῶν ἀρχόντων,
σὰν ποὺ μὲ σένα ἐδῶ γελοῦν οἱ σκύλες τώρα ἐδαῦτες.
Μὴ θέλοντας ἐσὺ κακὲς ν' ἀκοῦς βρισιές,

- ἀλεείνων
 οὐκ ἔαας νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν
 ἄνωγε
- 375 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
 τῷ σε πόδας νίψω ἅμα τ' αὐτῆς
 Πηνελοπειῆς
 καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεὶ μοι ὀρώρεται
 ἔνδοθι θυμὸς
 κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι
 κεν εἴπω
 πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ'
 ἴκοντο,
- 380 ἀλλ' οὐ πῶ τινά φημι εἰκότα ᾧδε
 ιδέσθαι
 ὡς σὺ δέμας φωνὴν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ
 ἔοικας."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "ᾧ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον
 ὀφθαλμοῖσιν
 ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω
 ἀλλήλοισιν
- 385 ἔμμεναι, ὡς σὺ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ'
 ἀγορεύεις."
 ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ λέβηθ' ἔλε
 παμφανόωντα
 τοῦ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ'
 ἐνεχεύατο πουλὺ
 ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 ἴζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον
 ἐτρέπετ' αἶψα·
- 390 αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὄϊσατο, μὴ ἐ
 λαβοῦσα
 οὐλήν ἀμφράσσαιτο καὶ ἀμφαδὰ ἔργα
 γένοιτο.
 νίζε δ' ἄρ' ἄσπον ἰοῦσα ἀναχθ' ἐόν·
 αὐτίκα δ' ἔγνω
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σῶς ἤλασε λευκῶ
 ὀδόντι
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν
- ἀρνιέσαι
 τὸ πλύσιμο, κι ἐμένανε προστάζει, τὴν
 πιστὴ της,
 ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη τοῦ Ἰκάριου ἢ
 θυγατέρα.
 Τὰ πόδια θὰ σοῦ πλύνω ἐγὼ γιὰ κείνη καὶ
 γιὰ σένα,
 τὶ ξάφνω μὲς τὰ στήθια μου πολλοὶ καημοὶ
 ξυπνήσαν.
 Καὶ τώρα πρόσεξέ μου αὐτὸ ποὺ νὰ σοῦ
 πῶ ἐγὼ θέλω.
 Ξένοι πολλοὶ πλανήθηκαν κι ἦρθαν ἐδῶ,
 μὰ ἀκόμα
 κανένα δὲν ἀντάμωσα νὰ μοιάζη τοῦ
 Ὀδυσσέα,
 ὅσο στὸ σῶμα, στὴ φωνή, στὰ πόδια ἐσὺ
 τοῦ μοιάζεις."
 Τότε γυρνᾷ ὁ πολύβουλος Δυσσέας καὶ
 τῆς κρένει·
 "Αὐτό, ᾧ γριά, μᾶς εἶπανε κι ὅσοι τοὺς δυὸ
 μας εἶδαν,
 πὼς ἕνας μὲ τὸν ἄλλονε πολὺ 'χαμε
 μοιασίδι,
 καθὼς δὰ τό 'νιωσες κι ἐσὺ, καὶ φανερὰ
 μοῦ τό 'πες."
 Εἶπε, καὶ πῆρε ὀλόλαμπρο τότ' ἡ γριά
 λεβέτι,
 καλὸ γιὰ ποδοπλύσιμο, κι ἔβαλε πολὺ
 κρύο
 νερό, κατόπι καὶ ζεστό. Καὶ κάθισε ὁ
 Δυσσέας
 λίγο παράμερα τῆς στιᾶς, γερτὸς πρὸς τὸ
 σκοτάδι,
 τὶ τοῦ ὄρθε φόβος ἄξαφνα μὴν τύχη καὶ
 γνωρίση
 τὸ λάβωμα του ψάχνοντας, καὶ ὅλα τὰ
 φανερώση.
 Σιμώνει τότες ἡ γριά τὸ ρήγα της νὰ
 πλύνη,
 καὶ πλένοντάς τον ἔνιωσε τὸ λάβωμα ποῦ
 κάπρος
 μὲ τ' ἄσπρο δόντι μιὰ φορὰ στὸ πόδι τοῦ

τε καὶ υἱας,
395 μητρὸς ἤης πάτερ' ἐσθλόν, ὃς
ἀνθρώπους ἐκέκαστο
κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ
αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία
καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἄμ'
ὀπήδει.

Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα
δῆμον
400 παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο
θυγατέρος ἧς·
τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι
θῆκε
παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
ὀνόμαζεν·
"Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὖρεο ὅτι
κε θῆαι
παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί
ἐστιν."

405 τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο
φώνησέν τε·
"γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε, τίθεσθ'
ὄνομ' ὅτι κεν εἶπω·
πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσσάμενος
τόδ' ἰκάνω,
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα
πουλυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον·
αὐτὰρ ἐγὼ γε,

410 ὀππότ' ἂν ἠβήσας μητρῷϊον ἐς μέγα
δῶμα
ἔλθη Παρνησονδ', ὅθι πού μοι κτήματ'
ἔασι,
τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καὶ μιν χαίροντ'
ἀποπέμψω."
τῶν ἔνεκ' ἦλθ' Ὀδυσσεύς, ἵνα οἱ πόροι

ἔχε ἀνοίξει,
σὰν ἦρθε νέος στὸν Παρνασσό, τῆς μάνας
του τὸν κύρη,
τὸ δοξασμένο Αὐτόλυκο νὰ δῆ μὲ τὰ
παιδιά του,
πού 'τανε πρῶτος τῶν θνητῶν σὲ πονηριές
καὶ σ' ὄρκους,
τοῦ θεοῦ τοῦ Ἑρμῆ χαρίσματα τί εἶχε
πολλὰ ἀπ' ἐκεῖνον
καλὰ γιδιῶν κι ἀρνιῶν μεριά ὁ θεὸς Ἑρμῆς,
καὶ πάντα
μὲ ἀγάπη τὸν συνόδευε καὶ προθυμιά
μεγάλη.

Στὸ καρπερὸ ὁ Αὐτόλυκος σὰν πέρασε τὸ
Θιάκι,
καὶ βρῆκε μὲ νιογέννητο τὴν κόρη του
ἀγοράκι,
ἢ Εὐρύκλεια τοῦ τ' ἀπόθεσε στὰ γόνατα,
κατόπι
ἀπὸ τὸ δεῖπνο, κι ἄξαφνα τοῦ φώναξε καὶ
τοῦ 'πε·

"Αὐτόλυκε, βρὲς τ' ὄνομα πού τῶρα ἐσὺ
θὰ βάλῃς
στῆς θυγατέρας σου τὸ γιὸ τὸν
πολυαγαπημένο."

Κι ὁ Αὐτόλυκος ἀπάντησε· "Γαμπρὲ καὶ
θυγατέρα,
νά, τ' ὄνομα θὰ σᾶς πῶ νὰ βάλετε τοῦ
ἀγοριοῦ σας.
Περίσιους δυσαρέστησα ἐγὼ πού ἐδῶ σᾶς
ἦρθα,
γυναῖκες κι ἄντρες, πὰς σ' αὐτὴ τῆ γῆς τὴν
τροφοδότρα·
γι' αὐτὸ Δυσσέας νὰ λεχτῆ τ' ἀγόρι· καὶ
σὰν ἔρθῃ
μεγάλος στῆς μητέρας του τὸ δοξαστὸ
παλάτι,
στὸν Παρνασσό, πού βρίσκεται τὸ βίος
μου, θὰ τοῦ δώσω
μερίδιο, καὶ χαρούμενο θὰ τὸν
ξεπροβοδώσω."

Αὐτὰ ὁ Δυσσέας τὰ λαμπρὰ τὰ δῶρα

ἀγλαὰ δῶρα.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες
 Αὐτολύκοιο
 415 χερσίν τ' ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε
 μιλίχοισι·
 μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦσ'
 Ὀδυσῆϊ
 κύσσ' ἄρα μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω
 φάεα καλά.
 Αὐτόλυκος δ' υἰοῖσιν ἐκέκλετο
 κυδαλίμοισι
 δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὄτρύνοντος
 ἄκουσαν,
 420 αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα
 πενταέτηρον·
 τὸν δέρον ἀμφί θ' ἔπον, καὶ μιν
 διέχευαν ἅπαντα,
 μίστυλλον τ' ἄρ' ἐπισταμένως πειῖραν
 τ' ὀβελοῖσιν,
 ὦπτησάν τε περιφραδέως, δάσσαντό τε
 μοίρας.
 ὡς τότε μὲν πρόπαν ἤμαρ ἐς ἥλιον
 καταδύντα
 425 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς
 εἴσης·
 ἤμος δ' ἥλιος κατέδυσεν καὶ ἐπὶ κνέφας
 ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον
 ἔλοντο.
 ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος
 Ἥως,
 βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην, ἡμὲν κύνες ἠδὲ
 καὶ αὐτοὶ
 430 υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος
 Ὀδυσσεὺς
 ἦϊεν· αἰπὺ δ' ὄρος προσέβαν
 καταειμένον ὕλη
 Παρνησοῦ, τάχα δ' ἴκανον πτύχας
 ἠνεμοέσσας.
 Ἥλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν
 ἀρούρας
 ἐξ ἀκαλαρρείταιο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο, ἀπ' τοῦ βαθιοῦ τοῦ Ὠκεανοῦ τὸ σιγανὸν τὸ

ἦρθε νὰ πάρῃ,
 καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Αὐτόλυκου, κι ὁ
 Αὐτόλυκος ἀτός του,
 μὲ ἀγάπη τὸν χερσόφιξαν καὶ τοῦ
 γλυκομιλῆσαν.
 Κι ἡ Ἀμφιθέα ἡ μάμμη του στὴν ἀγκαλιὰ
 τὸν πῆρε,
 φιλώντας του τὴν κεφαλὴ καὶ τὰ ὄμορφα
 του μάτια.
 Καὶ τοὺς λεβέντηδες του γιοὺς τραπέζι νὰ
 τοιμάσουν
 παράγγειλε ὁ Αὐτόλυκος, κι ἐκεῖνοι τὸν
 ἀκοῦσαν,
 κι ἀμέσως πῆραν φέρανε πέντε χρονῶνε
 βόδι·
 τὸ γδάραν, τὸ συγύρισαν, τὸ κόψανε
 κομμάτια,
 μὲ τέχνη τὸ λιανίσανε, σὲ σοῦβλες τὸ
 περάσαν,
 κι ἀφοῦ τ' ὄμορφοψήσανε, χωρίσαν τὶς
 μερίδες.
 Ὀλημερίς τραγόπιναν ὥσπου κατέβη ὁ
 ἥλιος,
 καὶ δὲ στερήθη κανενὸς καρδιὰ σωστὸ
 μερίδιο.
 Κι ὁ ἥλιος σὰ βασίλειψε καὶ πῆρε τὸ
 σκοτάδι,
 πλαγιάσανε νὰ κοιμηθοῦν καὶ νὰ χαροῦν
 τὸν ὕπνο.
 Ἐφεξ' ἡ ῥοδοδάκτυλη τῆς νύχτας κόρη
 Αὐγούλα,
 καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Αὐτόλυκου μὲ τὰ σκυλια
 κινήσαν
 γιὰ τὸ κυνήγι, κι ὁ λαμπρὸς μαζί τους
 Ὀδυσσεύς.
 Περνώντας τοῦ ἀψηλόκορφου τοῦ
 Παρνασοῦ τὰ δάσια,
 γλήγορα φτάσαν σὲ λακκιές
 ἀνεμοσαρωμένες.
 Κι ὁ ἥλιος ὅτι πρόβαλε καὶ τὶς στεριές
 χτυποῦσε,

- 435 οί δ' ἔς βῆσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρό
 δ' ἄρ' αὐτῶν
 ἴχνι' ἐρευνῶντες κύνες ἦϊσαν, αὐτὰρ
 ὄπισθεν
 υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος
 Ὀδυσσεὺς
 ἦϊεν ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον
 ἔγχος.
 ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ πυκινῇ κατέκειτο
 μέγας σῦς·
 440 τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος
 ὑγρὸν ἀέντων,
 οὔτε μιν Ἥλιος φαέθων ἀκτῖσιν
 ἔβαλλεν,
 οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὡς
 ἄρα πυκνή
 ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἥλιθα
 πολλή.
 τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος
 ἦλθε ποδοῖϊν,
 445 ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ
 ξυλόχοιο
 φρίξας εὖ λοφιῆν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι
 δεδορκῶς,
 στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν· ὁ δ' ἄρα
 πρῶτιστος Ὀδυσσεὺς
 ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν δόρου χειρὶ
 παχείῃ,
 οὐτάμεναι μεμαῶς· ὁ δὲ μιν φθάμενος
 ἔλασεν σῦς
 450 γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυσε
 σαρκὸς ὀδόντι
 λικριφίς αἴξιας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο
 φωτός.
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὔτησε τυχῶν κατὰ
 δεξιὸν ὤμον,
 ἀντικρὺ δὲ διῆλθε φαεινοῦ δουρὸς
 ἀκωκῆ·
 κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ'
 ἔπτατο θυμὸς.
 455 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι
- ρέμα,
 στὸ δάσο μπῆκαν οἱ ὀδηγοί, τ' ἀχνάρια
 ὀμπρὸς οἱ σκύλοι
 νὰ βροῦνε τρέχανε, κι οἱ γιοι τοῦ
 Αὐτόλυκου ἀκλουθοῦσαν
 μὲ τὸ Δυσσέα τὸ θεϊκό, πού πιὸ σιμὰ στοὺς
 σκύλους
 τραβοῦσε ὀμπρὸς σαλεύοντας
 μακροῖσκιωτο κοντάρι.
 Μέσα σὲ λόγγο σύδενδρο μέγα καπρὶ
 κοιτόταν.
 Μήτ' ἀνεμοὶ ἐκεῖ σύνυγροὶ δὲν
 ἀγριοφυσοῦσαν,
 μήτε τοῦ ἥλιου οἱ φωτερὲς ἀχτίδες δὲ
 χτυποῦσαν,
 μήτε βροχὴ δὲν πέρναγε, τόσο πυκνὸς ὁ
 λόγγος,
 καὶ φύλλα ἀρίθμητα στὴ γῆς τριγύρω
 σκορπισμένα.
 Κι ἀκούγοντας ποδοβολὴ σκυλιῶν κι
 ἀντρῶν ὁ κάπρος,
 πού ἐρχόντουσαν ἀπάνω του, πετιέται ἀπὸ
 τὸ λόγγο,
 κι ἀντίκρυ τοὺς ὀρθότριχος, μὲ μάτια
 φλόγες, στάθη.
 Πρῶτα ὁ Δυσσέας τοῦ χύθηκε, καὶ τὸ
 μακρὸ κοντάρι
 βάρεση.
 Ὅμως ὁ κάπρος πρόλαβε, κι ἀπάνω ἀπὸ τὸ
 γόνα
 κρέας πολὺ τοῦ ξέσκισε περνώντας, κι ἀπ'
 τὸ πλάγι
 τὸ δόντι μπήγοντας, χωρὶς τὸ κόκκαλο ν'
 ἀγγίξη.
 Πάνω στὸν ὤμο τὸ δεξιὸ βαρᾶ ὁ Δυσσέας
 τὸν κάπρο,
 καὶ βγῆκε ἡ μύτη ἢ σουβλερὴ τοῦ
 κονταριοῦ ἀπ' ἀντίκρυ·
 καὶ πέφτοντας μὲ μουγγρητὸ ξεψύχησε τ'
 ἀγρίμι.
 Τότες οἱ γιοὶ τοῦ Αὐτόλυκου νοιαστῆκαν

- ἀμφεπένοντο,
 ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος
 ἀντιθέοιο
 δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαιοιδῆ δ' αἶμα
 κελαινὸν
 ἔσχεθον, αἶψα δ' ἴκοντο φίλου πρὸς
 δώματα πατρός.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες
 Αὐτολύκοιο
- 460 εὖ ἰησάμενοι ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες ἀφοῦ καλὰ τὸν ἔγιαναν, καὶ δῶρα τοῦ
 καρπαλίμως χαίροντα φίλην ἐς πατρίδ' πορέψαν,
 ἔπεμπον
 εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατήρ καὶ
 πότνια μήτηρ
 χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον
 ἕκαστα,
 οὐλὴν ὅτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ
 κατέλεξεν
- 465 ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σῦς λευκῶ
 ὀδόντι,
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἰάσιν
 Αὐτολύκοιο.
 τὴν γρηῦς χεῖρεσσι καταπρηνέσσι
 λαβοῦσα
 γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ
 προέηκε φέρεσθαι·
 ἐν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ
 χαλκός,
- 470 ἄψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς
 ἐξέχυθ' ὕδωρ.
 τὴν δ' ἄμα χάσμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα,
 τῷ δέ οἱ ὄσσε
 δακρυόφι πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ
 ἔσχετο φωνή.
 ἀψαμένη δὲ γενεῖου Ὀδυσσῆα
 προσέειπεν·
 "ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος·
 οὐδέ σ' ἐγώ γε
- 475 πρὶν ἔγνω, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν
 ἀμφαφάσθαι."
 ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν
- τὸ Δυσσέα,
 τὸ θεῖο κι ἀψεγάδιαστο, τοῦ δέσανε μὲ
 τέχνη
 τὸ λάβωμα, σταμάτησαν μὲ γήτεμα τὸ
 μαῦρο
 τὸ αἶμα, καὶ τὸν φέρανε στὸ γονικὸ
 παλάτι.
 Καὶ τέλος πιά ὁ Αὐτόλυκος μὲ τὰ παιδιά
 του ἀντάμα,
- ἀφοῦ καλὰ τὸν ἔγιαναν, καὶ δῶρα τοῦ
 καρπαλίμως χαίροντα φίλην ἐς πατρίδ' πορέψαν,
 ἔπεμπον
 εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατήρ καὶ
 πότνια μήτηρ
 χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἐξερέεινον
 ἕκαστα,
 οὐλὴν ὅτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ
 κατέλεξεν
- πῶς στὸ κυνήγι ἀσπρόδοντο καπρὶ τὸν
 εἶχε σκίσει
 στὸν Παρνασσό, μὲ τὰ παιδιά τοῦ
 Αὐτόλυκου σὰν πῆγε.
 Αὐτὸ τὸ λάβωμα ἄγγιξε καὶ γνώρισε ἡ
 γριούλα,
 κι ἀφῆκε εὐτὺς τὸ πόδι του νὰ πέση, καὶ τὸ
 πόδι
 μὲς στὸ λεβέτι γλίστρησε, καὶ βρόντηξε ὁ
 χαλκός του,
- κι ἀπὸ τὴν ἄλλην ἔγειρε, καὶ τὰ νερὰ
 χυθῆκαν.
 Χαρὰ συνάμα καὶ καημὸς τὸ νοῦ της
 συνεπῆρε,
 τὰ μάτια της δακρούσανε, καὶ κόπηκε ἡ
 φωνή της.
 Καὶ τὸ πηγούνι πιάνοντας τοῦ Ὀδυσσῆα,
 τοῦ εἶπε·
 "Εἶσαι ὁ Δυσσέας, παιδάκι μου, καὶ δὲ σ'
 εἶχα γνωρίσει,
 παρὰ καλὰ σὰν ἔψαξα τοῦ ἀφέντη μου τὸ
 σῶμα."
 Εἶπε, καὶ γνώρισε ματιὰ κατὰ τὴν

ὀφθαλμοῖσι,
πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν
ἔνδον ἐόντα.
ἢ δ' οὐτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε
νοῆσαι·
τῆ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ
Ὀδυσσεὺς
480 χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε
δεξιτερῆφι,
τῆ δ' ἐτέρη ἔθεν ἄσσον ἐρύσσατο
φώνησέν τε.
"μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ'
ἔτρεφες αὐτῆ
τῶ σῶ ἐπὶ μαζῶ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ
μογήσας
ἦλυθον εἰκοστῶ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
485 ἄλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καί τοι θεὸς
ἔμβαλε θυμῶ,
σίγα, μὴ τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι
πύθεται.
ὦδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον
ἔσται·
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάση
μνηστῆρας ἀγαπούς,
οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι,
ὀππότε ἂν ἄλλας
490 δμῶας ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι
γυναῖκας."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Εὐρύκλεια·
"τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν
ἔρκος ὀδόντων.
οἷσθα μὲν οἶον ἐμόν μένος ἔμπεδον
οὐδ' ἐπεικτόν,
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἠὲ
σίδηρος.
495 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσιν·
εἴ χ' ὑπό σοι γε θεὸς δαμάση
μνηστῆρας ἀγαπούς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι

Πηνελόπη,
νὰ φανερώση θέλοντας πῶς μέσα 'ναι ὁ
καλὸς της.
Μὰ αὐτὴ νὰ δῆ δὲ δύνονταν ἀντίκου καὶ νὰ
νιώση,
τὴ ἢ Ἀθηνᾶ τῆς γύριζεν ἄλλοῦ τὸ λογισμό
της.
Τότε ὁ Δυσσέας ἀπ' τὸ λαίμω μὲ τὸ δεξιὴν
πιάνει,
καὶ πλάγι του τραβώντας την μὲ τ' ἄλλο,
αὐτὰ τῆς λέει·
"Νὰ μ' ἀφανίσης καὶ καλὰ ζητᾶς ἐσὺ,
μανούλα;
Τάχα σ' αὐτό σου τὸ βυζὶ δὲ μ' ἔθρεψες; καὶ
τώρα
τόσα σὰν ἔπαθα, γυρνῶ στὰ εἴκοσι τὰ
χρόνια
στὸν τόπο μου. Ἀφοῦ μ' ἐνίωσες μὲ
κάποιου θεοῦ βοήθεια,
σώπα, μὴν τύχη κι ἀκουστῆ κι ἀπ' ἄλλον
ἐδῶ μέσα.
Γιατὶ ἀκουσε τί θὰ σοῦ πῶ, κι ὅ,τι ἐγὼ πῶ
τελειέται·
ἂν ὁ θεὸς τοὺς ξέλαμπρους μνηστῆρες μοῦ
δαμάση,
κι ἐσένα δὲ θὰ λυπηθῶ, βυζάστρα μου κι
ἂν εἶσαι,
τὴν ὥρα πού τις ἄλλες μου τις δοῦλες θὰ
σκοτώνω."
Κι ἡ Εὐρύκλεια τότε ἠ γνωστικιὰ τοῦ
ἀπάντησε καὶ τοῦ εἶπε·
"Τί λόγο ἀπὸ τ' ἀχείλι σου ξεστόμισες,
παιδί μου;
Ξέρεις πῶς εἶναι ἀσάλευτη κι ἀλύγιστη ἡ
ψυχὴ μου,
καὶ θὰ 'ναι σὰν τὸ σίδερο καὶ τὸ στερεὸ
λιθάρι,
Κι ἄλλο ἐν' ἀκόμα θὰ σοῦ πῶ, καὶ βάλ' το
μὲς στὸ νοῦ σου·
ἂν ὁ θεὸς τοὺς ξέλαμπρους μνηστῆρες σου
δαμάση,
κάθε γυναῖκα τοῦ σπιτιοῦ θὰ σοῦ τὴν

γυναῖκας,
αἶ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἶ νηλείτιδές
εἴσι."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς

500 "μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεται; οὐδέ τί
σε χρή.

εὔ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ
εἴσομ' ἐκάστην·

ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ
θεοῖσιν."

ὡς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ διέκ μεγάροιο
βεβήκει

οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερον
ἔκχυτο πάντα.

505 αὐτὰρ ἐπεὶ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ'
ἐλαίῳ,

αὐτίς ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἔλκετο
δίφρον Ὀδυσσεύς

θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι
κάλυψε.

τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων
Πηνελόπεια·

"Ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν
εἰρήσομαι αὐτή·

510 καὶ γὰρ δὴ κοίτιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος
ῶρη,

ὄν τινά γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερός, καὶ
κηδόμενόν περ.

αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε
δαίμων·

ἤματα μὲν γὰρ τέρομ' ὀδυρομένη,
γοόωσα,

ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὀρόωσα καὶ ἀμφιπόλων
ἐνὶ οἴκῳ·

515 αὐτὰρ ἐπὶ νύξ ἔλθη, ἔλθῃσι τε κοῖτος
ἅπαντας,

κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκινὰ δέ μοι ἀμφ'
ἀδινὸν κῆρ

ὀξειαι μελεδῶνες ὀδυρομένην
ἐρέθουσιν.

ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη, χλωρηῖς

ἱστορήσω,
ποιῆς ἄτιμα σοῦ φέρνονται καὶ ποιῆς δὲν
ἔχουν κρῖμα."

Καὶ τότες ὁ πολύβουλος Δυσσέας
ἀπολογήθη·

"Τί θὰ μοῦ πῆς, μανούλα, ἐσὺ γι' αὐτές;
δὲν εἶναι ἀνάγκη· 500

μονάχος μου τὴν καθεμιὰ θὰ νιώσω καὶ
θὰ μάθω.

Μον' σώπαινε, καὶ στοὺς θεοὺς ν' ἀφήσης
τὴ φροντίδα."

Κι ἀπ' τὰ παλάτια διάβηκε ἡ γριά γιὰ νὰ
τοῦ φέρη

νερὸ γιὰ ποδοπλύσιμο, ποὺ χύθηκε ὄλο τ'
ἄλλο.

Κι ἀφοῦ καλὰ τὸν ἔπλυνε καὶ τοῦ ἄλειψε
τὸ λάδι,

πρὸς τὴ φωτιά τότε ἔσυρε ὁ Δυσσέας τὸ
κάθισμά του,

καὶ μὲ κουρέλια σκέπασε τὸ λαβωμένο
πόδι.

Κι ἀρχίνησεν ἡ γνωστικιά νὰ κρένη
Πηνελόπη·

"Ξένε, κάτι ἄλλο θέλω ἐγὼ νὰ σὲ
ρωτήξω ἀκόμα,

τί φτάνει τώρα τῆς γλυκειᾶς ἀνάπαψης ἡ
ῶρα,

γιὰ κείνους ποὺ ὕπνο χαίρουνται, πολὺ
καημὸ κι ἂν ἔχουν.

Μὰ ἐμένα λύπη ἀμέτρητη μοῦ ἔχει
δοσμένη ἡ μοῖρα.

Ὅσο 'ναι μέρα τὴν περνῶ, μὲ σπαραγμοὺς
καὶ κλάψες,

στὸ σπῆτι μέσα τὰ ἔργα μου κοιτώντας καὶ
τις δοῦλες·

μὰ ἡ νύχτα μιὰς καὶ κατεβῆ, κι ὅλους τοὺς
πάρη ὁ ὕπνος,

μὲς στὸ κλινάρι κοίτουμαι, καὶ τὴν πικρὴ
καρδιά μου

ἐννοῖες τὴν πνίγουνε σκληρές, ποὺ νὰ
θρηνῶ μὲ κάνουν.

Κι ὅπως ἡ Ἀηδόνα ἢ λυγερὴ καὶ κόρη τοῦ

- ἀηδῶν,
 καλὸν ἀεΐδησιν ἕαρος νέον ἰσταμένοιο,
- 520 δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη
 πυκνιοῖσιν,
 ἢ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα
 φωνήν,
 παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὄν
 ποτε χαλκῶ
 κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο
 ἄνακτος,
 ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα
 καὶ ἔνθα,
- 525 ἢ ἐ μένω παρὰ παιδὶ καὶ ἔμπεδα πάντα
 φυλάσσω,
 κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές
 μέγα δῶμα,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε
 φῆμιν,
 ἢ ἤδη ἄμ' ἔπωμαι Ἀχαιῶν ὅς τις
 ἄριστος
 μῶνται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερεια
 ἔδνα.
- 530 παῖς δ' ἐμὸς ἦος ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ
 χαλίφρων,
 γήμασθ' οὐ μ' εἶα πόσιος κατὰ δῶμα
 λιποῦσαν·
 νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἤβης
 μέτρον ἰκάνει,
 καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ
 μεγάροιο,
 κτήσιος ἀσχαλόων, τῆν οἱ κατέδουσιν
 Ἀχαιοί.
- 535 ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναί καὶ
 ἄκουσον.
 χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν
 ἔδουσιν
 ἐξ ὕδατος, καὶ τέ σφιν ἰαίνομαι
 εἰσορόωσα·
 ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς
 ἀγκυλοχειλῆς
 πᾶσι κατ' ἀυχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν· οἱ
- Παντάρου,
 γλυκολαλεῖ, τῆς ἀνοιξῆς ἄμα ὁ καιρὸς
 γυρίση,
 στῶ δέντρων καθὼς κάθεται τὰ
 πυκνωμένα φύλλα
 καὶ μὲ συχνὰ γυρίσματα μύριους σκοποῦς
 ἀλλάζει.
 τὸν Ἴτυλο, τὸ τέκνο της, θρηνώντας, πού
 τὸν εἶχε
 σκοτώσει ἀνήξερα, τὸ γιὸ τοῦ βασιλέα τοῦ
 Ζήθου,
 κι ἐμένα ὁ νοῦς μου μιὰ ἀπ' ἐδῶ καὶ μιὰ
 ἀπ' ἐκεῖ γυρίζει,
- ἢ νὰ σταθῶ μὲ τὸ παιδί, καὶ νὰ φυλάω
 δωπέρα,
 τὸ ἔχει μου, τὶς δοῦλες μου, καὶ τ' ἀψηλά
 παλάτια,
 μὲ σεβασμὸ στὸ ταίρι μου καὶ στή φωνή
 του κόσμου,
 ἢ τὸν καλύτερο Ἀχαιο μνηστήρα ν'
 ἀκλουθήσω,
 πού στὸ παλάτι βρίσκεται, καὶ δίνει πλέρια
 δῶρα.
- Κι ὅσο ἦτανε μικρὸ παιδί δὲ δέχονταν ὁ
 γιός μου
 ἄντρα νὰ πάρω καὶ νὰ βγῶ ἀπ' τοῦ
 Δυσσέα τοὺς πύργους·
 μὰ τώρα πού ἔγινε κι αὐτὸς μεγάλο
 παλληκάρι,
 λυπᾶται τὸ πολὺ τὸ βίος πού οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ
 τρῶνε,
 καὶ τοὺς θεοὺς παρακαλεῖ νὰ φύγω ἀπ' τὰ
 παλάτια.
- Μ' ἄκουσε τώρα τ' ὄνειρο πού εἶδα, καὶ
 ξήγησέ το.
 Εἶκοσι χῆνες θρέφω ἐδῶ μὲ τὸ βρεχτὸ
 σιτάρι,
 πού χαίρουμαι νὰ τῆς θωρῶ καὶ νὰ τῆς
 καμαρώνω.
 Μέγας αἰτὸς ἀπ' τὸ βουνὸ κατέβη
 ἀγκιστρομύτης,
 καὶ τὰ λαιμά τους ἔσπασε· νεκρὸς

- δ' ἐκέχυντο στρωθῆκαν ὅλες
 540 ἀθρόοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν μὲς στὰ παλάτια κι ὁ αἰτὸς ἀνέβη στοὺς
 ἀέρθη. αἰθέρες.
 αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἐν περ Κι ἐγὼ θρηνοῦσα κι ἔσκουζα μὲς στ' ὄνειρό
 ὄνειρω, μου τότες,
 ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο εὐπλοκαμῖδες καὶ γύρω οἱ ὠριοπλέξουδες Ἀχαιῖδες
 Ἀχαιαί, συναχτῆκαν,
 οἴκτρ' ὀλοφυρομένην ὅ μοι αἰετὸς ἀπ' τὶς φωνές μου, πού ὁ αἰτὸς μου
 ἔκτανε χῆνας. σκότωσε τὶς χῆνες.
 ἄψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ Κι ἐκεῖνος ἦρθε κάθισε στὸ ξώστεγο
 προὔχοντι μελάθρῳ, ἀποπάνω·
- 545 φωνῆ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε· κι ἀνθρώπινα λαλώντας μου μὲ μπόδιζε
 "ἴθαρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο· νὰ κλαίγω·
 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι "Θάρρος, τοῦ κοσμοξάκουστου τοῦ
 τετελεσμένον ἔσται. Ἰκάρου ὦ θυγατέρα·
 χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ἀλήθεια 'ναι, κι ὄχι ὄνειρο, καὶ ξάστερο θά
 ὄρνις σοῦ 'βγη.
 ἦα πάρος, νῦν αὐτε τεὸς πόσις Οἱ χῆνες τοὺς μνηστῆρες σου σημαίνουν,
 εἰλήλουθα, κι ἐγὼ πού ἤμουν
 ὡς τώρα αἰτὸς, ὁ αντρας σου τώρα εἶμαι
 καὶ γυρίζω,
- 550 ὅς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον νὰ δώσω τέλος φοβερὸ σὲ κάθε σου
 ἐφήσω.' μνηστήρα."
 "ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδῆς ὕπνος Εἶπε, κι ἐμένα μ' ἄφησε τοῦ ὕπνου ἢ γλύκα
 ἀνῆκε· τότες,
 παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι καὶ κοίταξα, κι ἀγνάντεψα τὶς χῆνες στὴν
 νόησα αὐλή μου,
 πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἦχι πού ἔτρωγαν στάρι σὰν προτοῦ στὴ
 πάρος περ." γούρνα τους τριγύρω."
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας κι
 πολύμητις Ὀδυσσεύς· ἀπάντησέ της·
- 555 "ὦ γύναι, οὗ πως ἔστιν ὑποκρίνασθαι "Ἀλλιῶτικα αὐτὸ τ' ὄνειρο, γυναίκα, δὲν
 ὄνειρον ξηγιέται,
 ἄλλη ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς γιὰτὶ ὁ Δυσσέας ὁ ἴδιος πῶς θὰ τὸ τελέση
 Ὀδυσσεὺς σοῦ εἶπε,
 πέφραδ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ καὶ φαίνεται ὀλοκάθαρο τὸ τέλος τῶν
 φαίνετ' ὄλεθρος μνηστήρων·
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ μὴτ' ἕνας ἀπ' τὴ μαύρη του δὲ θὰ γλυτώση
 κῆρας ἀλύξει." μοῖρα."
 τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων Κι ἡ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη γυρίζει καὶ
 Πηνελόπεια· τοῦ κρένει·
- 560 "ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι "Ἐχομε, ὦ ξένε, ὄνειρατα ζαβά, μὲ

ἀκριτόμυθοι
γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται
ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν
ὄνειρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ'
ἐλέφαντι·
τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ
ἐλέφαντος,
565 οἱ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα
φέροντες·
οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι
θύραζε,
οἱ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν
τις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν οἴομαι αἰνὸν
ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδί
γένοιτο.
570 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ
βάλλεο σῆσιν·
ἦδε δὴ ἠὼς εἴσι δυσώνυμος, ἦ μ'
Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποσχῆσει· νῦν γὰρ καταθήσω
ἄεθλον,
τοὺς πελέκεας, τοὺς κείνος ἐνὶ
μεγάροισιν ἐοῖσιν
ἴστασχ' ἐξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα
πάντας·
575 στὰς δ' ὅ γε πολλὸν ἄνευθε
διαρρίπτασκεν οἰστόν.
νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον
ἐφήσω·
ὅς δέ κε ῥήϊτατ' ἐντανύση βιὸν ἐν
παλάμησι
καὶ διοῖστεύση πελέκεων δυοκαίδεκα
πάντων,
τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη
τόδε δῶμα
580 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον
βιότιο·
τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἴομαι ἐν περ

κούφια λόγια,
κι ἀπ' ὅσα ὄνειρευόμαστε, σωστὰ δὲ
βγαίνουν ὅλα.
Δυὸ θύρες τ' ἀλαφροῖσκιωτα τὰ ὄνειρα
ἔχουν πάντα·
μὲ κέρατο φτιαστὴ τὴ μιά, μὲ φιλντισὶ τὴν
ἄλλη·
Ὅσα ὄνειρ' ἀπὸ τὸ φιλντισὶ τὸ πριστιστὸ
διαβαίνουν,
χαμένα εἶναι κι ἀνώφελα, καὶ τοὺς
θνητοὺς γελᾶνε·
πάλε ὅσα ἀπ' τὰ καλόξεστα τὰ κέρατα
περάσουν,
ἀληθινὰ τοῦ βγαίνουνε τοῦ ἀνθρώπου ποὺ
τὰ βλέπει.
Μὰ ἐμένα τὸ ἔρμιο μου ὄνειρο δὲν πρόβαλε
ἀποκεῖθε·
πόση χαρὰ θὰ τό 'χαμε, κι ἐγὼ καὶ τὸ παιδί
μου.
Κι ἄλλο ἐγὼ κάτι θὰ σοῦ πῶ, καὶ κράτα το
στὸ νοῦ σου·
ζυγώνει ἢ τρισκατάρατη ἡ Αὐγὴ ποὺ θὰ μὲ
πάρη
ἀπ' τοῦ Ὀδυσσέα τὸ σπιτικὸ· θὰ βγάλω
τώρα ἀγώνα
τ' ἀξίνια ποὺ ἔστηνε σειρὰ μὲς στὰ
παλάτια ἐκεῖνος,
σὰν καραβιοῦ στραβόξυλα, δώδεκ' ἀξίνια
καὶ ὅλα
μὲ μιὰ σαῖτια ποὺ ἔρριχνε μακρόθε τὰ
περνοῦσε,
τέτοιον ἀγώνα τώρα ἐγὼ θὰ βάλω τῷ
μνηστήρων·
κι ἐκεῖνον ποὺ εὐκολώτερα τεντώση τὸ
δοξάρι,
κι ἀξίνια δώδεκα μὲ μιὰ σαῖτα του περάση,
θ' ἀκολουθήσω, ἀφήνοντας τὸν πύργο
αὐτόνε, ποὺ ἦρθα
νιόπαντρη ἐγὼ, καὶ βρῆκα τὸν ὦριο καὶ
βιὸς γεμάτο,
ποὺ πάντα θὰ θυμᾶμαι τὸν καὶ μέσα στ'

ὄνειρόν·"

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς

"ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον
ἄεθλον·

585 πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται
ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
πρὶν τούτους τόδε τόξον εὖξοον
ἀμφαφώνοντας
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοῖστεῦσαί τε
σιδήρου·"

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·

"εἶ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν
μεγάροισι

590 τέρπειν, οὐ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ
βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀϋπνους
ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἐκάστω μοῖραν
ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον
ἄρουραν.

ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον
εἰσαναβᾶσα

595 λέξομαι εἰς εὐνήν, ἢ μοι στονόεσσα
τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἔμοῖσι πεφυρμένη, ἔξ οὔ
Ὀδυσσεύς
ᾧχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ
ὀνομαστήν.
ἐνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῶδ' ἐνὶ
οἴκῳ,
ἦ χαμάδις στορέσας ἦ τοι κατὰ δέμνια
θέντων·"

600 ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα
σιγαλόεντα,
οὐκ οἶη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον
ἄλλαι.

ἐς δ' ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι

ὄνειρό μου·"

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας καὶ
τῆς εἶπε·

"Ἔγναίκα σεβαστὴ τοῦ γιοῦ τοῦ Λαέρτη,
τοῦ Ὀδυσσέα,
τέτοιον ἀγῶνα μὴν ἀργῆς στοὺς πύργους
σου νὰ βάλῃς·

γιατὶ θά 'ναι ὁ πολύβουλος Δυσσέας ἐδῶ
φτασμένος,
πρὶν τὸ δοξάρι πιάνοντας αὐτοὶ τ'
ὠριοφτιασμένο,
τεντώσουνε τὴν κόρδα του, καὶ ρίξουν μὲς
στ' ἀξίνια".

Κι ἡ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη τοῦ ἀπάντησε
καὶ τοῦ εἶπε·

"Ἄν ἤθελες, ὦ ξένε, ἐδῶ γιὰ μένα νὰ
καθίσῃς·

ὕπνος δὲ θὰ χυνότανε, πὰς στὰ
ματόφυλλα μου.

Ὅμως δὲ γίνεται οἱ θνητοὶ παντοτινὰ νὰ
μνήσκουν

ἀκοίμητοι· γιὰτ' οἱ θεοὶ καιρὸ τοὺς ἔχουν
βάλει

γιὰ κάθε πρᾶμα ξέχωρα στὴ γῆς τὴν
τροφοδότρα.

Καὶ τώρα ἐγὼ στ' ἀνώγι μου θ' ἀνέβω νὰ
πλαγιάσω,

σὲ κλίνη πολυστέναχτη καὶ
πολυδακρυσμένη,

ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ μίσειψε ἀπ' τὸ Θιάκι ὁ
Ὀδυσσέας,

τὸ μαῦρο Ἴλιο γιὰ νὰ δῆ, τ'
ἀναθεματισμένο.

Ἐκεῖ πηγαίνω ἐγώ· κι ἐσὺ, στὸ σπίτι αὐτὸ
κοιμήσου,

κι ἦ χάμου στρώνεις, ἦ τοὺς λὲς κρεβάτι νὰ
σοῦ βάλουν".

Αὐτὰ εἶπε καὶ στὰ θεόλαμπρα τ' ἀνώγια
τῆς ἀνέβη,

ὄχι μονάχη· οἱ βάγιες τῆς μαζὶ κι αὐτὲς
πηγαῖναν.

Κι ἀπάνω σὰν ἀνέβηκε στ' ἀνώγια μὲ τίς

γυναιξὶ
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν,
ὄφρα οἱ ὕπνον
ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις
Ἀθήνη.

βάγιες,
τὸν ἀκριβὸς τῆς ἔκλαιγε Δυσσέα ὠσότου
ὕπνο
ἢ Ἀθηνᾶ τῆς στάλαξε γλυκὸν στά βλέφαρά
τῆς.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία υ

Τὰ πρὸ τῆς μνηστηροφονίας.

- αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο διὸς
Ὀδυσσεύς·
κάμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ',
αὐτὰρ ὑπερθε
κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἱρεύεσκον
Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε
κοιμηθέντι.
5 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μνηστήρσι κακὰ
φρονέων ἐνὶ θυμῷ
κεῖτ' ἐγρηγορών· ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο
γυναῖκες
ἦϊσαν, αἶ μνηστήρσιν ἐμισγέσκοντο
πάρος περ,
ἀλλήλησι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην
παρέχουσαι.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
φίλοισι·
10 πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν,
ἦε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἐκάστη,
ἦ ἔτ' ἐῷ μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισι
μιγῆναι
ὑστατα καὶ πύματα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον
ύλάκτει.
ὥς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι
βεβῶσα
15 ἄνδρ' ἀγνοίησασ' ὑλάει μέμονέν τε
μάχεσθαι,
ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου
κακὰ ἔργα·
στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε
μύθῳ
"τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο
- Κι ὁ Ὀδυσσεύς ὁ θεϊκὸς στὸ πρόσπιτο
πλαγιάζει,
σὲ ἀδούλευτο βοδόπετσο, μὲ ἀπάνω του
στρωμένες
προβιές περισσιες τῶν ἀρνιῶν ποὺ σφάζαν
οἱ μνηστήρες.
Σκέπασμα τότες τοῦ 'ριξε φλοκάτα ἢ
Εὐρυνόμη.
Ἐκεῖ ἀγρυπνοῦσε, κι ὄλεθρο κρυφομελέτα
ὁ νοῦς του
γιὰ τοὺς μνηστήρες. Σύγκαιρα τοῦ
παλατιοῦ οἱ κοπέλες,
ὄσες ἀγκαλιαζόντουσαν μ' ἐκείνους,
βγαῖναν τώρα,
κι ἢ μιὰ τῆς ἄλλης μὲ χαρὲς καὶ γέλια
συντυχαῖναν.
Ὅμως ἐκείνου λύσσαζε στὰ σωθικὰ ἢ
καρδιά του,
κι ὄλο τὸ γύρναε μὲς στὸ νοῦ καὶ μέσα
στὴν ψυχὴ του,
νὰ ὀρμήση, καὶ μὲ θάνατο τὴν καθεμιὰ νὰ
σβήση,
ἢ στὸ στερνὸ τους φίλημα ν' ἀφήση τοὺς
μνηστήρες·
κι ὄλοένα βόγγαε μέσαθε κι ἀλύχταε ἢ
καρδιά του.
Κι ὅπως ἢ σκύλα, τὰ μικρὰ σὰ νοιάζεται
κουτάβια,
ξένο ἢ ματιάση, τοῦ ἀλυχτάει κι ἀμάχη
τοῦ γυρεῦει,
ἔτσι ἀλυχτοῦσε μέσα του, κακὰ τηρώντας
ἔργα.
Καὶ τὴν καρδιά του μάλωνε τὰ στήθια του
χτυπώντας·
"Βάστα, καρδιά· χειρότερα δεινὰ

ποτ' ἔτλης.
ἦματι τῷ ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἦσθιε
Κύκλωψ
20 ἰφθίμους ἐτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα
σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο οἰόμενον
θανέεσθαι."
ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος
φίλον ἦτορ·
τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε
τετληυῖα
νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα
καὶ ἔνθα.
25 ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνήρ πολέος πυρὸς
αἰθομένοιο,
ἐμπλείην κνίσῃς τε καὶ αἵματος, ἔνθα
καὶ ἔνθα
αἰόλλη, μάλα δ' ὤκα λιλαίεται
ὀπτηθῆναι,
ὡς ἄρ' ὁ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσετο,
μερμηρίζων
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας
ἐφήσει
30 μῶνος ἐὼν πολέσι. σχεδόθεν δέ οἱ
ἦλθεν Ἀθήνη
οὐρανόθεν καταβάσα· δέμας δ' ἦϊκτο
γυναικί·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς
μῦθον ἔειπε·
"τίπτ' αὐτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ
κάμμορε φωτῶν;
οἶκος μὲν τοι ὄδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἦδ'
ἐνὶ οἴκῳ
35 καὶ, πάϊς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι
καὶ τὸ παιδί σου, πού ὅμοιο του ποιός δὲν
υῖα."
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολύμητις Ὀδυσσεύς·
"ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, θεά, κατὰ
μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ
μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας
ἐφήσω,

βαστοῦσες τότες
πὺν μοῦ 'τρῶγε ὁ ἀδάμαστος ὁ Κύκλωπας
γενναίους
συντρόφους, κὶ ἐσὺ θάρρευες, ὡσότου ἀπὸ
τὸ σπήλιον
πὺν ὁ Χάρος σὲ φοβέριζε, σ' ἔφερ' ἢ γνώση
μου ὄξω."
Αὐτὰ τὰ λόγια μὲ θυμὸ λαλοῦσε στὴν
καρδιά του,
κὶ ἄκουε ἐκείνη μέσαθε μὲ ὑπομονὴ
περίσσια.
Ὡς τόσο αὐτὸς ἀπὸ τῆ μιὰ γυρνοῦσε κὶ ἀπ'
τὴν ἄλλη.
Καὶ καθὼς ἀνθρωπος κοιλιὰ γεμάτη
πάχος κὶ αἷμα,
στριφογυρίζει στὴ φωτιά πὺν ἀνάβει καὶ δὲ
βλέπει
τὴν ὥρα νὰ γοργοψηθῆ, παρόμοια κὶ αὐτὸς
γύρνα
μιὰ ἐδῶ μιὰ ἐκεῖ, καὶ σπούδαζε τὸν τρόπο
νὰ βαρέση
πολλοὺς ὀχτροὺς ἀδιάντροπους, αὐτὸς
μονάχος ὄντας.
Καὶ τότες ἀπ' τὸν οὐρανὸ κατέβηκε ἡ
Παλλάδα
ὀμπρὸς του, κὶ ἔμοιαζε θνητῆς γυναίκας τὸ
κορμί της·
καὶ στάθηκε ἀπεπάνω του, καὶ τοῦ εἶπε
αὐτὰ τὰ λόγια·
"Πάλε ἀγρυπνᾶς, πὺν πιὸ ἄμοιρος δὲ
βρέθη στὴ γῆς ἄλλος ;
Νὰ δά, τὸ σπίτι σου, καὶ νά, τὸ ταίρι σου
ἐκεῖ μέσα,
35 καὶ τὸ παιδί σου, πὺν ὅμοιο του ποιός δὲν
ποθεὶ πατέρας ;"
Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσεύς καὶ
τῆς εἶπε·
"Ὅλα σωστὰ κὶ ἀληθινά, θεά μου, ὅσα μοῦ
εἶπες·
μὰ ἐμένα τοῦτο μέσα μου μεταγυρνάει ὁ
νοῦς μου,
τὸ πῶς τοὺς παραδιάντροπους αὐτοὺς ν'
ἀγγίξω μόνος,

- 40 μῶνος ἑών· οἱ δ' ἀῤέν ἀολλέες ἔνδον
ἔασι.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ
μερμηρίζω·
εἶ περ γὰρ κτεῖναιμι Διὸς τε σέθεν τε
ἔκητι,
πῆ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε
φράζεσθαι ἄνωγα."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις
Ἀθήνη·
- 45 "σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χερεῖονι πείθεθ' ἑταίρω,
ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα
μήδεα οἶδεν·
αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, διαμπερές ἦ σε
φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι
ἐξαναφανδόν·
εἶ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων
ἀνθρώπων
- 50 νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ,
καὶ κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια
μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνὴρ καὶ τὸ
φυλάσσειν
πάννουχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ'
ὑποδύσει ἤδη."
- ὥς φάτο, καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ
βλεφάροισιν ἔχευεν,
55 αὐτὴ δ' ἄψ ἐς Ὀλυμπον ἀφίκετο διὰ
θεάων.
εὔτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων
μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελής, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο
κεδνὰ ἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη
μαλακοῖσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὄν
κατὰ θυμόν,
60 Ἀρτέμιδι πρῶτιστον ἐπεύξατο διὰ
γυναικῶν·
"Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἶθε
ποῦ αὐτοὶ ἔναι πάντα μαζωχοὶ μὲς στὰ
παλάτια ἑδαῦτα.
Κι ἔν' ἄλλο μεγαλύτερο στὰ φρένα μου
ἀναδεύω,
τὸ Δία ἂν ἔχοντας βοηθὸ κι ἐσένανε τοὺς
σβήσω,
ποῦ θένα βρῶ καταφυγή; Στοχάσου το κι
ἐτοῦτο".
Καὶ τότες τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα·
"Καημένε, καὶ στὸν πιὸ μικρὸ φίλο
πιστεύουν ὅλοι,
πού ἔναι θνητός, καὶ ποῦ πολλὰ νὰ
σοφιστῆ δὲν ἔχει.
Μὰ ἐγὼ ἔμαι ἀθάνατη θεά, ποῦ ὄλο σε
διαφεντεύω
σὲ κάθε ἀγώνα σου. Καὶ νά, τί ἐγὼ σοῦ
φανερώνω·
πενήντα νὰ μᾶς ἔζωναν θνητῶν
ἀνθρώπων λόχοι,
τὸ τέλος μας γυρεύοντας μὲ πόλεμο νὰ
φέρουν,
ὥς κι ἐκείνωνε θὰ ἔπαιρνες ἐσὺ τ' ἀρνιά καὶ
βόδια.
Ἄμε, κοιμήσου· εἶναι κακὸ νὰ ὀλονυχτᾶς
τοῦ κάκου
καὶ ν' ἀγρυπνᾶς· τὰ πάθια σου νὰ πάψουν
δὲν ἀργοῦνε."
Αὐτὰ εἶπε, κι ὕπνο τοῦ ἔχυσε πᾶς στὰ
ματόφυλλά του,
καὶ τότες ξανανέβηκε στὸν Ὀλυμπο ἡ
Παλλάδα.
Κι ὁ ὕπνος ἐκείνον ἔπιανε καὶ τοῦ ἔπαιρνε
τίς ἔννιες·
μὰ ἡ πολυστοχαζούμενη γυναῖκα του
ξυπνοῦσε,
καὶ κάθιζε στὸ μαλακὸ κλινάρι καὶ
θρηνοῦσε.
Κι ἀφοῦ ἡ καρδιά της χόρτασε τὰ δάκρυα
καὶ τὸ κλάμα,
πρῶτα στὴν Ἄρτεμη ἡ λαμπρὴ γυναῖκα
προσευκίεται·
"Χαριτωμένη μου Ἄρτεμη, κόρη τοῦ Δία,

- μοι ἤδη
 ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν
 ἔλοιο
 αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτα μ' ἀναρπάξασα
 θύελλα
 οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα
 κέλευθα,
- 65 ἐν προχοῆς δὲ βάλοι ἀψορροοῦ
 Ὠκεανοῖο.
 ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο
 θύελλαι·
 τῆσι τοκῆας μὲν φθίσαν θεοί, αἰ δ'
 ἐλίποντο
 ὄρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δι'
 Ἀφροδίτη
 τυρῶ καὶ μέλιτι γλυκερῶ καὶ ἠδέϊ οἴνω·
- 70 Ἥρη δ' αὐτῆσιν περὶ πασέων δῶκε
 γυναικῶν
 εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ'
 Ἄρτεμις ἀγνή,
 ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ
 ἐργάζεσθαι.
 εὗτ' Ἀφροδίτη διὰ προσέστιχε μακρὸν
 Ὀλύμπου,
 κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο
 γάμοιο--
- 75 ἐς Δία τερπικέραυνον, ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν
 ἅπαντα,
 μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν
 ἀνθρώπων--
 τόφρα δὲ τὰς κούρας ἄρπυιαι
 ἀνηρείψαντο
 καὶ ῥ' ἔδοσαν στυγερῆσιν ἐρινύσιν
 ἀμφιπολεύειν·
 ὡς ἔμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ'
 ἔχοντες,
- 80 ἠέ μ' εὐπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ'
 Ὀδυσῆα
 ὀσομένη καὶ γαῖαν ὑπο στυγερῆν
 ἀφικοίμην,
 μηδέ τι χεῖρονος ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι
- μακάρι
 νὰ μ' ἔτρωγε ἢ σαῖτα σου χτυπώντας μου
 τὰ στήθη,
 γιὰ ἄς μ' ἄρπαζε ὀλοάξαφνα κι ἄς μ'
 ἔφερνε ἀνεμούρα
 στ' ἀχνὰ περάσματα, ἀπ' ἐκεῖ στὸ ρέμα νὰ
 μὲ ρίξει
 πὺν καταπίσω τρέχοντας ὁ Ὠκεανὸς
 προβάλλει.
 Καὶ σὰν πὺν ἀνεμοὶ πήρανε τὶς κόρες τοῦ
 Παντάρου,
 πὺν τὶς ἀφήκαν οἱ θεοὶ πεντάρφανες,
 πανέρμες,
 κι ἡ Ἀφροδίτη πήρε τὶς καὶ γλυκανάθρεψέ
 τὶς
 μὲ τὸ κρασί, μὲ τὸ τυρὶ, μὲ τὸ γλυκὸ τὸ
 μέλι,
 κι ἡ Ἥρα γνώση κι ὁμορφιὰ τὶς χάρισε
 περισσῖα,
 ἡ Ἄρτεμη τ' ἀνάστημα, κι ἡ Ἀθηνᾶ τὴν
 τέχνη
 τὶς ἔμαθε νὰ φτιάβουνε κάθε δουλειὰ
 πιδέξια,
 κι ἡ Ἀφροδίτη στὶς κορφές ὡς ν' ἀνεβῆ τοῦ
 Ὀλύμπου,
 τὸ Δία τὸ βροντόχαρο γιὰ νὰ
 παρακαλέση, —
 γιὰτὶ ὅλα τὰ κατέχει αὐτός, καὶ κάθε
 ἀνθρώπου ξέρει
 τὴ μοῖρα καὶ τὴν ἀμοιριά, — νὰ δώση στὶς
 κοπέλες
 τοῦ γάμου τὶς λαμπρὲς χαρὲς, τρέξαν οἱ
 Ἄρπυιες τότες,
 κι ἄρπάξανε τὶς κοπελιές, στὶς μαῦρες
 Ἐρινύες
 τὶς φέραν καὶ τὶς δώσανε, γιὰ νὰ τὶς ἔχουν
 σκλάβες·
 ἔτσι ἄς μ' ἀφάνιζαν οἱ θεοὶ οἱ ἀθάνατοι κι
 ἐμένα,
 κι ἄς μὲ βαροῦσε ἡ Ἄρτεμη, πὺν τὸ Δυσσέα
 στὸ νοῦ μου
 θωρώντας, στοῦ Ἄδη τὰ φριχτὰ νὰ κατεβῶ

νόημα.

ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν,
ὅπποτε κέν τις

ἤματα μὲν κλαίῃ, πυκινῶς ἀκαχήμενος
ἦτορ,

85 νύκτας δ' ὕπνος ἔχρισιν--ὁ γάρ τ'
ἐπέλησεν ἀπάντων,
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ' βλέφαρ'
ἀμφικαλύψῃ--
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνειράτ' ἐπέσσευεν
κακὰ δαίμων.

τῆδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν
εἵκελος αὐτῶ,

τοῖος ἐὼν οἶος ἦεν ἅμα στρατῶ· αὐτὰρ
ἐμὸν κῆρ

90 χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι,
ἀλλ' ὕπαρ ἦδη."

ὡς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος
ἤλυθεν Ἥως.

τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὄπα σύνθετο δῖος
Ὀδυσσεύς·

μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ
θυμὸν

ἦδη γινώσκουσα παρεστάμεναι
κεφαλῆφι.

95 χλαῖναν μὲν συνελῶν καὶ κώεα, τοῖσιν
ἐνεῦδεν,

ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ
δὲ βοεῖην

θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὖξατο
χειρὰς ἀνασχῶν·

"Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ
τραφερὴν τε καὶ ὑγρὴν

ἦγες ἔμην ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε
λίην,

100 φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων
ἀνθρώπων

ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο
φανήτω."

ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε

λημέρια,

καὶ μήτε ἀνθρώπου ταπεινοῦ ψυχὴ νὰ μὴ
γλυκάνω.

Ὅμως κι ἐκεῖνο ὑποφερό· μὲ κλάματα
ὀλημέρα

νὰ λυώνης κι ὅμως τὸ βραδὺ νὰ σὲ
σκεπάζῃ ὁ ὕπνος,

ποὺ πέφτει στὰ ματόφυλλα, καὶ μονομιᾶς
τὰ πάντα,

καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ στὴ λησμοσύνη
ρίχτει·

μὰ ἐμένα ὡς καὶ ὀνειράτα κακὰ μοῦ
στέλνει ἡ μοῖρα.

Καὶ πάλε ἐτούτῃ τῇ νυχτιᾷ κάποιος στὸ
πλάγι μου ἦταν,

ποὺ τοῦ 'μοιαζε σὰν ποὺ ἦτανε μὲ τὸ
στρατὸ σὰν κίνα,

καὶ χαίρομουν, τί ἀληθινὸ, κι ὄχι ὄνειρο τὸ
θάρρουν."

Αὐτὰ εἶπε, κι ἡ χρυσόθρονη φάνη στὴ
γῆς Αὐγούλα.

Ἀγρίκησε τὸ θρῆνο τῆς ὀ θεικὸς Δυσσέας,
καὶ συλλογιόταν κι ἔλεγε στὸ νοῦ του πῶς

ἐκείνη

τὸν ἔνιωσε, καὶ πῶς σιμὰ στὴν κεφαλὴ του
στάθη.

Καὶ τὴ φλοκάτα ἀρπάζοντας καὶ τίς
προβιές, ποὺ μέσα

κοιμότανε, τ' ἀπίθωσε πὰς σὲ θρονὶ τοῦ
πύργου·

καὶ στὴν αὐλὴ τὸ βοδινὸ σὰν ἔθεσε τομάρι,
στὸ Δία προσευκῆθηκε μὲ χέρια

σηκωμένα·

"Πατέρα Δία, ἂν στέργετε στὸν τόπο
μου νὰ φτάσω

ἀπὸ στεριᾶς καὶ θάλασσες, κατόπι τόσα
πάθια,

ἀπ' ὅσους μέσα ἐκεῖ ξυπνοῦν, φωνὴ ἄς
σηκώσῃ κάποιος,

κι ἄλλο σημάδι ἄς μοῦ φανῇ ἀπ' ἔξωθε τοῦ
Δία."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ συνάκουσε τὴν προσευκὴ

μητίετα Ζεύς,
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος
Ὀλύμπου,
ὑπόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ διὸς
Ὀδυσσεύς.
105 φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν
ἀλετρις
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι ἦατο
ποιμένι λαῶν,
τῆσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο
γυναῖκες
ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν
ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὖδον, ἐπεὶ κατὰ
πυρὸν ἄλεσαν,
110 ἢ δὲ μί' οὐπω παύετ', ἀφαιροτάτη δ'
ἐτέτυκτο·
ἦ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα
ἄνακτι·
"Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ
ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ
ἀστερόεντος,
οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεω τόδε
φαίνεις.
115 κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῆ ἔπος, ὅτι
κεν εἶπω·
μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον
ἦματι τῷδε
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλοίατο δαῖτ'
ἐρατεινήν,
οἱ δὴ μοι καμάτῳ θυμαλγεί· γούνατ'
ἔλυσαν
ἄλφιτα τευχούση· νῦν ὕστατα
δειπνήσειαν."
120 ὡς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κληδόνι διὸς
Ὀδυσσεύς
Ζηγός τε βροντῆ· φάτο γὰρ τίσασθαι
ἀλείας.
αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ'
Ὀδυσῆος
ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρη
ἀκάματον πῦρ.

του ὁ Δίας,
κι ἀπὸ τὰ νέφια τ' ἀψηλὰ τοῦ λαμπεροῦ
τοῦ Ὀλύμπου,
βρόντηξ' εὐτύς, καὶ χάρηκε ὁ μέγας
Ὀδυσσεάς.
Κι ἀπὸ τὸ σπίτι σήκωσε φωνὴ γυναίκα
ἀλέστρα,
ποῦ ἐκεῖ σιμὰ βρισκόντουσαν τοῦ ἀφέντη
της οἱ μύλοι,
καὶ δώδεκα δουλεύανε γυναῖκες, νὰ
τοιμάζουν
κριθάλευρα, σιτάλευρα, μεδούλι τῶν
ἀνθρώπων.
Οἱ ἄλλες σὰν ἀπάλεσαν, κοιμήθηκαν
ἐκείνη
ὄντας ἀδύναμη, ἄλεθε τὸ μύλο της ἀκόμα,
μὰ ξάφνου στέκει καὶ φωνὴ σηκώνει γιὰ
σημάδι·

"Δία Πατέρα, τῶν θεῶν κι ἀνθρώπων
βασιλέα,
τρανὴ βροντὴ ἀπ' τὸν οὐρανὸ τὸν
κάτασπρο μᾶς στέλνεις,
μὲ δίχως σύννεφο· θεϊκὸ σημάδι σου μᾶς
δείχνεις.

Ὁ λόγος ποῦ θὰ πῶ ἢ φτωχὴ, βοήθα νὰ
μοῦ 'βγῆ τώρα·
ἄς εἶναι πιὰ ἢ στερνὴ φορὰ ποῦ κάθονται
οἱ μνηστῆρες
ἐδῶ, καὶ μὲ πασίχαρο γλεντίζουν
φαγοπότι·
αὐτοί, ποῦ μὲ τὴν κούραση τὰ γόνατα μοῦ
κόψαν,
σὰν ἄλεθα τ' ἀλεύρι τους, ἄς φᾶνε τὸ
στερνό τους."

Καὶ χάρηκε τὸ μάντεμα καὶ τὴ βροντὴ
τοῦ Δία
ὁ Ὀδυσσεάς, καὶ τό εἶδε πῶς θὰ γδικηθῆ
τοὺς φταιῖστες.

Κι οἱ ἄλλες δουλὲς στὰ λαμπρὰ τοῦ
Ὀδυσσεά παλάτια
μαζεύτηκαν, καὶ στὴ γωνιὰ πῆγαν φωτιά
ν' ἀνάψουν.

Τηλέμαχος δ' εὐνήθεν ἀνίστατο,
ἰσόθεος φῶς,
125 εἵματα ἑσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ
θέτ' ὦμω·
ποσσι δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ
πέδιλα,
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον
ὀξεί· χαλκῶ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ'
Εὐρύκλειαν ἔειπε·
"μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ
οἴκῳ
130 εὐνή καὶ σίτω, ἧ αὐτῶς κεῖται ἀκηδής;
τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ, πινυτή περ
ἐοῦσα·
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων
ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασθ'
ἀποπέμπει."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων
Εὐρύκλεια·
135 "οὐκ ἂν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον
αἰτιόω.
οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ'
ἔθελ' αὐτός,
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἶρετο
γὰρ μιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτιο καὶ ὕπνου
μιμνήσκοιτο,
ἢ μὲν δέμνι' ἀνωγεν ὑποστορέσαι
δμωῆσιν,
140 αὐτὰρ ὃ γ', ὥς τις πάμπαν οἴζυρος καὶ
ἄποτμος,
οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι
καθεύδειν,
ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ'
ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς."

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο
βεβήκει

145 ἔγχος ἔχων, ἅμα τῷ γε δῶ κύνες ἀργοῖ ξεκίνησε μὲ δυὸ γοργὰ μαζὶ σκυλιά, καὶ

Σηκώθη κι ὁ Τηλέμαχος, ὁ ἰσόθεος ὁ
λεβέντης,
καὶ ντύθηκε· τὸ κοφτερὸ σπαθὶ στὸν ὦμο
ζώνει,
τὰ ὠραῖα δένει σάνταλα στὰ πόδια τὰ
λαμπρὰ του,
παίρνει κοντάρι δυνατὸ μὲ μύτη
ἀκονισμένη·
καὶ στὸ κατώφλι στάθηκε καὶ στὴν
Εὐρύκλεια κρένει·

“Κυρούλα, πῶς τιμήσατε τὸν ξένο αὐτὸ
στὸ σπίτι ;
ἢ δίχως στρωῶμα καὶ φαῖ καὶ δίχως ἔννοια
μνήσκει ;
Τὶ τέτοια 'ναὶ ἢ μανούλα μου, μ' ὅλη τὴ
γνώση πῶχει·
τοῦ πιὸ χειρότερου θνητοῦ κάθε τιμὴ τοῦ
κάνει,
καὶ τὸν καλύτερο ἄνθρωπο μὲ καταφρόνια
διώχνει.”

Κι ἡ φρόνιμη ἢ Εὐρύκλεια τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·
“Παιδάκι μου, τὸ φταιξιμο στὸν ἄφταιγο
μὴ δίνης·
κρασι καθόταν κι ἔπινε ὅσο ἤθελε, μὰ
πεῖνα
δὲν εἶχε πιά νὰ φάη θροφή· τῆς τό 'πε πού
ρωτοῦσε.
Καὶ γιὰ ὕπνο καὶ γιὰ πλάγιασμα σὰν ἤρθε
ἢ ὦρα, ἐκείνη
τις δοῦλες τότες πρόσταξε κλινάρι νὰ τοῦ
στρώσουν,
μὰ αὐτός, σὰν κάποιος ἔρημος καὶ
κακοπαθιασμένος,
δὲ δέχονταν σὲ στρώματα καὶ χράμια νὰ
πλαγιάση,
μόνε σὲ βοδοτόμαρο καὶ σὲ προβιὲς
ἀρνιῶνε
μέσα στὸ πρόσπιτο· κι ἐμεῖς τοῦ ρίξαμε
φλοκάτα.”

Αὐτὰ εἶπε, κι ὁ Τηλέμαχος κρατώντας
τὸ κοντάρι,

ἔποντο.
βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' εὐκνήμιδας
Ἀχαιοὺς.
ἢ δ' αὐτε δμῶησιν ἐκέκλετο διὰ
γυναικῶν,
Εὐρύκλει', Ὠπος θυγάτηρ
Πεισηγορίδαο·
"ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε
ποιπνύσασαι,
150 ῥάσσατέ τ', ἔν τε θρόνοις εὐποιήτοισι
τάπητας
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι
τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ
κρητῆρας
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ
δὲ μεθ' ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον
ιοῦσαι.
155 οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται
μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν
έορτή."
ὦς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν
κλύον ἢ δ' ἐπίθοντο.
αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην
μελάνυδρον,
αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως
πονέοντο.
160 ἔς δ' ἦλθον δρηστῆρες Ἀχαιῶν. οἱ μὲν
ἔπειτα
εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ
δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε
συβώτης
τρεις σιάλους κατάγων, οἱ ἔσαν μετὰ
πᾶσιν ἄριστοι.
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἶασε καθ' ἕρκεα καλὰ
νέμεσθαι,
165 αὐτὸς δ' αὐτ' Ὀδυσῆα προσηύδα
μειλιχίοισι
"ξεῖν', ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ
εἰσορώσιν,

πῆγε
στῶν ὁμορφόποδων Ἀχαιῶν τῆ συντυχίᾳ
νὰ κάτση.
Κι ἢ Εὐρύκλεια, τοῦ Ὠπα γέννημα, τοῦ
γιοῦ τοῦ Πεισινόρη,
τίς παρακόρες φώναξε, ἢ γοιὰ ἢ τιμημένη·

"Σαλέψτε ἐσεῖς, τὸ πάτωμα σκουπίστε
καὶ ραντίστε,
καὶ στὰ καλόφτιαστα θροινὰ ρίξτε χαλιὰ
πορφύρα·
κι ἐσεῖς οἱ ἄλλες, τὰ πολλὰ τραπέζια
σφουγγαρίστε,
κροντήρια καθαρίζετε καὶ δίκουπα
ποτήρια·
στὴ βρύση τρέξτε οἱ ἄλλες σας νερὸ νὰ
κουβαλήστε·
γιατ' οἱ μνηστῆρες δὲν ἀργοῦν στὸ μέγαρο
νὰ φτάσουν,
γλήγορα σμίγουν, καὶ γιορτὴ θένα 'χουνε
μεγάλη."

Εἶπε, κι ἐκεῖνες πρόθυμα τὰ λόγια τῆς
ἀκοῦσαν.
Εἶκοσι κόρες πήγανε στ' ἀχνοῦ νεροῦ τῆ
βρύση,
κι οἱ ἄλλες μέσα δούλευαν μὲ τὰ πιδέξια
χέρια.
Ἦρθαν κατόπι, μπήκανε καὶ τῶν Ἀχαιῶν
οἱ δοῦλοι,
κι ἔσκιζαν ξύλα τεχνικά. Καὶ φτάνουν ἀπ'
τῆ βρύση
κι οἱ παρακόρες. Ἐφτασε κι ὁ Εὐμαιος στὸν
πύργο
μὲ τρία, τὰ καλύτερα θρεφτάρια ἀπ' τὸ
κοπάδι.
Τ' ἀφῆκε αὐτὰ στοὺς ὁμορφους
αὐλόγυρους νὰ βόσκουν,
κι ἐκεῖνος γλυκομίλησε στὸν Ὀδυσσεά κι
εἶπε·
"Σὲ καλοβλέπουν ἄραγες, καλέ μου
ξένε, τώρα,

ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ
πάρος περ;"
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
πολυμήτις Ὀδυσσεύς·
"αἶ γὰρ δὴ, Εὖμαιε, θεοὶ τισαῖατο
λώβην,
170 ἦν οἶδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα
μηχανόωνται
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν
ἔχουσιν."
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος,
αἰπόλος αἰγῶν.
αἴγας ἄγων αἶ πᾶσι μετέρεπον
αἰπολίῳσι,
175 δεῖπνον μνηστήρεσσι. δῦω δ' ἄμ'
ἔποντο νομῆες.
καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ
ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὐτ' Ὀδυσῆα προσηύδα
κερτομίῳσι·
"ξείν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ
δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα
θύραζε;
180 πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἷω
πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ
κατὰ κόσμον
αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες
Ἀχαιῶν."
ὡς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη
πολυμήτις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ
βυσσοδομεύων.
185 τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος,
ὄρχαμος ἀνδρῶν,
βοῦν στεῖραν μνηστήρσιν ἄγων καὶ
πίονας αἴγας.
πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἷ
τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας

ἦ ἀκόμα σὲ καταφρονοῦν στὰ μέγαρα, σὰν
πρῶτα ;"

Καὶ γύρισε ὁ πολύβουλος Δυσσέας καὶ
τοῦ κρένει·

“Στοὺς θεοὺς νὰ τὴν πλερώσουνε τὴν
ἀδικιά τους, φίλε,
αὐτοί, πὺν σ' ἄλλου σπιτικὸ παράνομα
ἀσεβοῦνε
μὲ τὰ ἔργα αὐτά τους, κι ἡ ντροπὴ πούθε
ἀρχινάει δὲν ξέρουν.”

Αὐτὰ λαλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
ἀνάμεσό τους.

Ὡς τόσο κι ὁ χοιροβοσκὸς Μελάνθιος ἦρθε
τότε

μὲ δυὸ βοσκούς, καὶ φέρνανε τὰ διαλεχτά
τους γίδια,

πὺν σ' ὅλες τίς γιδοκοπὲς γιὰ τοὺς
μνηστῆρες τὰ εἶχε.

Κάτω ἀπὸ τὴ βουητερὴ τὴν αἶθουσα τὰ
δένει,

καὶ τοῦ Ὀδυσσέα πειραχτικὰ λαλώντας
συντυχαίνει·

“Ακόμα ἐδῶ θὰ κάθῃσαι καὶ θὰ μᾶς
βασανίζης,

ὦ ξένε, διακονεύοντας, καὶ δὲ θὰ μᾶς
ἀφήσης ;

Θαρρῶ, δὲ χωριζόμαστε πιά τώρα, δίχως
πρῶτα

νὰ φᾶς καὶ μερικὲς γροθιές, τ' εἶσαι κακὸς
ζητιάνος.

Ἔχουνε κι ἄλλα οἱ Ἀχαιοὶ γιὰ σένανε
τραπέζια.”

Δὲ μίλησε ὁ πολύβουλος Δυσσέας, μόν'
σωπώντας

τὴν κεφαλὴ του κούνησε, κι εἶχε κακὸ στὸ
νοῦ του.

Καὶ τρίτος ὁ πρωτοβοσκὸς Φιλοίτιος
τότε ἦρθε,

στέρφα δαμάλα φέρνοντας καὶ γίδια στοὺς
μνηστῆρες.

Ἀπ' τὴ στεριά τὰ φέρανε περάτες, πὺν κι
ἀνθρώπους

ποκεῖθε πάντα προβοδοῦν σὰν ἔρθουν καὶ

εισαφίκηται.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ
ἐριδούπῳ,
190 αὐτὸς δ' αὐτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι
παραστάς·
"τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε,
συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ
εὐχεται εἶναι
ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς
ἄρουρα;
δύσμορος, ἧ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ
ἄνακτι·
195 ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους
ἀνθρώπους,
ὅππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται
οἰζύν."
ἧ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ
παραστάς,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα
προσηύδα·
"χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς
περ ὀπίσσω
200 ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι
πολέεσσι.
Ζεῦ πάτερ, οὗ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος
ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι
αὐτός,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι
λευγαλέοισιν.
ἴδιον, ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι
ὄσσε
205 μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κείνον
οἶω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους
ἀλάλησθαι,
εἶ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρα φάος ἠελίοιο.
εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἶν Αἴδαο
δόμοισιν,
ὦ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ'
ἐπὶ βουσίην

ζητήσουν.
Στὴ βουητερῇ τὴν αἶθουσα σὰν τὰ 'δεσς
ἀποκάτω,
πῆγε κι αὐτὸς καὶ στάθηκε στὸν Εὐμαιο
μπρός, καὶ ρώτα·
"Χοιροβοσκέ, ποιός εἶν' αὐτὸς ὁ ξένος
ποῦ μᾶς ἦρθε
μὲς στὸ παλάτι; Κι ἀπὸ ποιούς παινιέται
πὼς γεννήθη ;
ποιά 'ναι ἡ γενιὰ του, κι ἀπὸ ποιά ξεκίνησε
πατρίδα;
ὁ δύσμοιρος· καὶ φαίνεται σὰ βασιλέας
στὴν ὄψη.
Ὅμως κακὸ τοὺς φέρνουνε οἱ θεοὶ τοὺς
πλανεμένους,
μᾶς καὶ τοὺς κλώσουν συφορὰ, κι ἄς εἶναι
βασιλιάδες."
Εἶπε, καὶ τότε ζύγωσε, καὶ τοῦ 'σφιξε τὸ
χέρι,
καὶ φώναξέ του, κι εἶπε του μὲ λόγια
φτερωμένα·
"Γειά σου, πατέρα ξένη μου, καλὲς νὰ
σοῦ 'ρθουν μέρες
κἂν ὕστερα. Τώρα σὲ τρῶν περίσσια πάθια
ἀκόμα.
Ἀπὸ τὸ Δία πιὸ σκληρὸς ἄλλος θεὸς δὲν
εἶναι.
Γιὰ ἄντρες ποῦ ἐκεῖνος γέννησε, σπλαχνιὰ
καμιὰ δὲ νιώθει,
μόνε σὲ φοβερὰ δεινὰ καὶ βάσανα τοὺς
ρίχτει.
Ἴδρωσα ἐγὼ θωρώντας σε, τὰ μάτια μου
δακρύσαν,
μὲ τοῦ Δυσσέα τὴ θύμηση, γιατί θαρρῶ κι
ἐκεῖνος
μὲ τέτοια κουρελόπανα μέσα στὸν κόσμον
τρέχει,
ἂν εἶναι ἀκόμα ζωντανός, καὶ τοῦ ἠλίου
φῶς ἂ βλέπη.
Κι ἂν πέθανε, καὶ βρίσκεται στὸν Ἄδη,
ἀλλοίμονό μου,
ποῦ τὸν παράξιο μου ἔχασα τὸν Ὀδυσσέα,
ποῦ μ' εἶχε

- 210 εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἔοντα Κεφαλλήνων ἐνὶ
 δήμῳ.
 νῦν δ' αἶ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι,
 οὐδέ κεν ἄλλως
 ἀνδρὶ γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος
 εὐρυμετώπων·
 τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι
 σφισιν αὐτοῖς
 ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις
 ἀλέγουσιν,
- 215 οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι
 γὰρ ἤδη
 κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο
 ἄνακτος.
 αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
 φίλοισι
 πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν υἱὸς
 ἔοντος
 ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι ἰόντ' αὐτῆσι
 βόεσσιν,
- 220 ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον,
 αὐθι μένοντα
 βουσὶν ἐπ' ἄλλοτρήσι καθήμενον
 ἄλγεα πάσχειν.
 καὶ κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων
 βασιλῆων
 ἐξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ
 πέλονται·
 ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον οἴομαι, εἴ ποθεν
 ἐλθὼν
- 225 ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ
 δώματα θεῖη."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῶ οὔτ' ἄφρονι
 φωτὶ ἔοικας,
 γινώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὃ τοι πινυτὴ
 φρένας ἴκει,
 τοῦνεκά τοι ἐρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον
 ὁμοῦμαι·
- 230 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε
 τράπεζα
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν
- πρῶτο στὰ βόδια ἀπὸ μωρὸ στῆ γῆς τῶν
 Κεφαλλήνων.
 Γενῆκαν τώρα ἀρίθμητα, κι ἄλλος βοσκὸς
 δὲ στάθη
 δαμάλες πλατυκούταλες περσότερες νὰ
 δείξη.
 Τώρα σὲ ξένε,ς προσταγὲς θροφὴ τίς
 παραθέτω
 ἀνθρώπων ποὺ τοῦ σπιτικοῦ δὲ σέβονται
 τ' ἀγόρι,
 μηδὲ τρομάζουν τῶν θεῶν τὴν τιμωρία,
 μόν' θέλουν
 νὰ μοιραστοῦνε τὰ καλὰ τοῦ πλανημένου
 ρήγα.
 Ὡς τόσο, μέσα μου συχνὰ τὸ μεταγέρνει ὁ
 νοῦς μου,
 κακὸ ἂν δὲν εἶναι, ἐνόσω ὁ γιὸς ὑπάρχει,
 ἄλλοῦ νὰ φύγω,
 κοντὰ σὲ ξένους μένοντας μαζί μὲ τίς
 δαμάλες·
 μὰ ἀκόμα πιὸ χειρότερο νὰ κάθουμαι, καὶ
 ξένων
 θνητῶν φυλάγοντας ἐδῶ σφαχτὰ νὰ
 τυρανιέμαι.
 Ἀπὸ καιρὸ θὰ πρόσφευγα σ' ἄλλου
 μεγάλου ρήγα
 παλάτι, τ' εἶναι ἀβάσταχτα τὰ τωρινὰ
 δεινά μου.
 Μὰ ἀκόμα συλλογιέμαι τον τὸ δύστηχο,
 ἴσως κι ἔρθη
 ξάφνω ἀπὸ κάπου, καὶ μεμιᾶς σκορπίση
 τοὺς μνηστήρες."
- Τότε ὁ Δυσσέας ὁ τρίξυπνος τοῦ
 ἀπολογήθη κι εἶπε·
 "Βοσκέ, ποὺ μήτε ἀσύστατος μήτε κακὸς
 δὲ μοιάζεις,
 βλέπω κι ἐγὼ τὰ φρένα σου πῶς τὰ
 φωτίζει ἡ γνώση,
 κι ὄρκο σοῦ κάνω φοβερό, σ' ἐκεῖνο ποὺ
 σοῦ κρένω·
 ὁ Δίας νὰ 'ναι μάρτυρας, τὸ ξενικὸ τραπέζι,
 κι ἐτούτη ἡ σιὰ τοῦ θεόλαμπρου Δυσσέα
 ποὺ μὲ δέχτη,

ἀφικάνω,
ἢ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' ἐκεῖνος·
Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ'
ἐθέλησθα,
κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε
κοιρανέουσιν."

235 τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν
ἐπιβουκόλος ἀνῆρ·
"αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε
Κρονίων·
γνοίης χ' οἴη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες
ἔπονται."
ὥς δ' αὐτῶς Εὐμαιος ἐπεύξατο πᾶσι
θεοῖσι
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε
δόμονδε.

240 ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον,
μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν
τε μόρον τε
ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς
ἦλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα
πέλειαν.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ
μετέειπεν·

245 "ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἦδε γε
βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα
δαιτός."
ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ'
ἐπιήνδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσεῆος θεῖοιο
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς·
τε θρόνους τε,

250 οἳ δ' ἱέρευον οἷς μεγάλους καὶ πίονας
αἶγας,
ἴρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῶν
ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων,
ἐν δέ τε οἶνον

ἀκόμα ἐδῶ θένα ἴσαι ἐσύ, καὶ θὰ γυρίση
καὶ μὲ τὰ μάτια σου θὰ δῆς, ἂν θέλῃς, τοὺς
μνηστῆρες,
ποῦ τώρα ἐδῶ σᾶς τυραννοῦν, νὰ πέφτουν
σκοτωμένοι."

Καὶ τότε τοῦ ἀπαντάει καὶ λέει ὁ πρῶτος
τῶν βουκκόλων·
"Μακάρι αὐτὰ τοῦ Κρόνου ὁ γιὸς νὰ τὰ
τελοῦσε, ὦ ξένε,
καὶ θὰ ἔβλεπες τὴ δύναμη τὰ χεῖρια ἐδαῦτα
κρύβουν."

Παρόμοια σ' ὅλους τοὺς θεοὺς κι ὁ
Εὐμαιος παρακάλει,
νὰ φέρουνε στὸ σπίτι του τὸ γνωστικὸ
Ὀδυσσεά.

Αὐτὰ λαλοῦσαν κι ἔλεγαν ἐκεῖνοι
ἀνάμεσό τους·
ὡς τόσο τοῦ Τηλέμαχου τοιμάζαν οἳ
μνηστῆρες
τὸ τέλος καὶ τὴ μοῖρα του. Ὅμως ζερβά
τοὺς φάνη
ἀψηλοπέταχτος ἀ"ιτὸς κρατώντας
περιστέρα.
Καὶ τότε ὁ Ἀμφίνομος αὐτὰ ξαγόρευσε τοὺς
κι εἶπε·

"Δὲ θὰ μᾶς ἔβγη τυχερὸς αὐτός, καλοῖ
μου φίλοι,
ὁ φόνος τοῦ Τηλέμαχου. Τὸ δεῖπνο ὡς τόσο
ἄς δοῦμε".

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ Ἀμφίνομος, κι ἀρέσανε
στοὺς ἄλλους.

Καὶ μπαίνοντας στὰ μέγαρα τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά,
ἀπάνω σ' ἔδρες καὶ θρονιά τις χλαῖνες
ἀπιθῶσαν,
κι ἔσφαξαν πρόβατα τρανά,
καλοθρεμμένα γίδια,
θρεφτάρια χοίρους καὶ παχὺ δαμάλι ἀπ' τὸ
κοπάδι.
Κι ἀφοῦ τὰ σπλάγχνα ψήσανε τὰ μοίρασαν,
καὶ τότες

- κρητῆρσιν κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε ἀνακατέψανε κρασί μὲς σ' ὅλα τὰ
 συβώτης. κροντήρια.
 σῖτον δὲ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, Ὅ χοιροτρόφος ἔδινε παντούθε τὰ ποτήρια,
 ὄρχαμος ἀνδρῶν, ὄρχαμος ἀνδρῶν, ψωμί τοὺς ἔφερνε ὁ καλὸς πρωτοβοσκὸς
 Φιλοίτιος
- 255 καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐφονοχόει δὲ μὲ τὰ ποτήρια τὰ ὁμορφα, κι ὁ Μελανθέας
 Μελανθέας. κερνοῦσε.
 οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἑτοῖμα προκειμένα Κι αὐτοὶ ἄπλωναν τὰ χέρια τους στὰ
 χειῖρας ἰαλλον. καλοφάγια ὀμπρός τους.
 Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, Μὲ πονηριά ὁ Τηλέμαχος τὸν Ὀδυσσεά
 κέρδεα νωμῶν, καθίζει
 ἐντὸς εὖσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνονστὸ στέριο μέγαρο, σιμὰ στὸ λίθινο
 οὐδόν, κατώφλι,
 δίφρον ἀεικέλιον καταθεις ὀλίγην τε καὶ τοῦ ἴβαλε κοινὸ σκαμνὶ καὶ φτωχικὸ
 τράπεζαν· τραπέζι·
- 260 παρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' σπλάχνα τοῦ δίνει μερτικό, καὶ μὲ χρυσὸ
 οἶνον ἔχευεν ποτήρι
 ἐν δέπαϊ χρυσέω, καὶ μιν πρὸς μῦθον κερνώντας τον, τοῦ μίλησε, κι αὐτὰ τὰ
 ἔειπεν· λόγια του εἶπε·
 "ἐνταυθοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν "Κάθου ἐσὺ τώρα ἐδῶ, κρασί νὰ πίνης
 οἰνοποτάζων· μὲ τοὺς ἄλλους,
 κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χειῖρας κι ἀπ' τῶ μνηστήρων τις βρисиές καὶ τοὺς
 ἀφέξω δαρμούς ἀτός μου
 πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὗ τοι δῆμιός θὰ σὲ φυλάξω, τί κοινὸ δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ
 ἐστίν σπίτι,
 265 οἶκος ὄδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἐμοὶ δ' μόν' εἶναι τοῦ Ὀδυσσεά, κι αὐτὸς γιὰ μένα
 ἐκτήσατο κεῖνος. τό 'χει χτήμα.
 ὑμεῖς δέ, μνηστήρες, ἐπίσχετε θυμὸν Κι ἐσεῖς, κρατιέστε ἀπὸ βρисиές καὶ
 ἐνιπῆς χτυπημούς, μνηστήρες,
 καὶ χειρῶν, ἵνα μὴ τις ἕρις καὶ νεῖκος σὲ ξαφνικὰ μὴν ἔρθουμε μαλώματα κι
 ὄρηται." ἀμάχες."
- ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδὰξ ἐν Αὐτὰ εἶπε, καὶ δαγκάνοντας τ' ἀχείλι οἱ
 χεῖλεσι φύντες ἄντρες ὅλοι,
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὁ θαρσαλέως θαμάζαν τοῦ Τηλέμαχου τὰ ξέθαρρα τὰ
 ἀγόρευε. λόγια.
- 270 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος Κι ὁ Ἀντίνοος, τοῦ Εὐπείθη ὁ γιὸς χόλωσε
 υἱός· τότες κι εἶπε·
 "καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχώμεθα "Ἄν κι ὁ Τηλέμαχος πικρὰ μᾶς εἶπε
 μῦθον, Ἀχαιοί, λόγια, ὦ φίλοι,
 Τηλεμάχου· μάλα δ' ἤμιν ἀπειλήσας ἄς τὰ δεχτοῦμε· μᾶς μιλάει μὲ σοβαρὴ
 ἀγορεύει. φοβέρα.
 οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῶ κέ μιν Ὁ Δίας δὲν τό 'θελε· εἰδεμῆ, στὰ μέγαρά
 ἤδη του μέσα

παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγύν περ
ἐόντ' ἀγορητήν."
275 ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος· ὁ δ' ἄρ' οὐκ
ἐμπάζετο μύθων.
κῆρυκες δ' ἀνά ἄστυ θεῶν ἱερῆν
ἐκατόμβην
ἦγον· τοὶ δ' ἀγέροντο κάρη κομόωντες
Ἀχαιοὶ
ἄλσος ὑπο σκιερὸν ἐκατηβόλου
Ἀπόλλωνος.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ
ἐρύσαντο,
280 μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα
δαῖτα·
παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μοῖραν θέσαν οἱ
πονέοντο
ἴσην, ὡς αὐτοὶ περ ἐλάγχανον· ὡς γὰρ
ἀνώγει
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος
θεῖοιο.
μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα
Ἀθήνη
285 λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι
μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ
ἀθεμίστια εἰδώς,
Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμη δ' ἐνὶ
οἰκίᾳ ναῖεν·
ὅς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθώς
θεσπεσίοισι
290 μνάσκειτ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο
δάμαρτα.
ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι
μετηύδα·
"κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες,
ὄφρα τι εἶπω·
μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς
ἐπέοικεν,
ἴσην· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ
δίκαιον
295 ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε

θὰ τὸν σωπαίναμε, κὶ αὐτὸς ἄς ζηταε νὰ
στριγγλίζη."
Αὐτὰ ὁ Ἀντίνοος ἔλεγε, μὰ ἀδιαφοροῦσε
ἐκεῖνος.
Καὶ τῶν θεῶν τὴν ἱερὴ κατοβοδιὰ ἀπ' τὴ
χώρα
κῆρυκες φέρναν στὸ ἰσκιερὸ τοῦ
Ἀπόλλωνα τὸ δάσος
ποῦ πλήθη μακρομάλληδων Ἀχαιῶν
συναχτήκαν.
Καὶ σάνε ψῆσαν κὶ ἔβγαλαν τ' ἀπόξωθε
κοψίδια,
τὰ μοίρασαν, κὶ ἀρχίσανε τ' ἀρχοντικὸ
τραπέζι.
Καὶ τοῦ Δυσσέα βάλανε μερίδα οἱ δοῦλοι
τότες
ὄση κὶ ἐκεῖνοι πέρνανε, καθὼς παράγγειλέ
τους
ὁ πολυαγαπημένος γιὸς τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσέα.
Μὰ ἡ Ἀθηνᾶ δὲν ἄφηνε τοὺς
θεότολμους μνηστῆρες
νὰ παύουν τὴν κακολογίᾳ, γιὰ νὰ πηγαίνῃ
ὁ πόνος
βαθύτερα μὲς στὴν καρδιά τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσέα.
Κὶ ἀνάμεσό τους βρίσκουνταν
ἀδικογνώστης ἄντρας,
ποῦ τ' ὄνομά του Χτήσιππος, καὶ κατοικίᾳ
του ἡ Σάμη·
στὰ πλούτια του τ' ἀρίθμητα πιστεύοντας,
ζητοῦσε
τοῦ Ὀδυσσέα τὴ σύγκλινη, τοῦ
ξενοπλανημένου.
Ἐκεῖνος στοὺς ἀγέρωχους μνηστῆρες τότες
εἶπε·
"Ἀκοῦστε με τὸ τί θὰ πῶ, ὦ θεότολμοι
μνηστῆρες·
καλὴ μερίδα δόθηκε, σάν πού 'πρεπε, τοῦ
ξένου·
σωστὸ δὲν ἦτανε μαθὲς τὸ δίκιο νὰ
στεροῦνται
οἱ ξένοι τοῦ Τηλεμάχου ποῦ ἐδῶ νὰ ἐρθοῦν

δώμαθ' ἴκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα
καὶ αὐτὸς
ἦε λοετροχόῳ δῶη γέρας ἠέ τῷ ἄλλῳ
δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος
θείοιο."

ὡς εἰπὼν ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ
παχείῃ.
300 κείμενον ἐκ κανέοιο λαβῶν· ὁ δ'
ἀλεύατ' Ὀδυσσεὺς
ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδησε δὲ
θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὁ δ' εὐδμητον
βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε
μύθῳ·
"Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον
ἔπλετο θυμῷ·
305 οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ
βέλος αὐτός.
ἦ γὰρ κέν σε μέσον βάλλον ἔγχεϊ
ὀξυόεντι,
καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατῆρ τάφον
ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε. τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω· ἦδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα
ἕκαστα,
310 ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηρα· πάρος δ' ἔτι
νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν
εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων οἴνοιο τε
πινομένοιο
καὶ σίτου· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα
πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε
δυσμενέοντες·
315 εἰ δ' ἦδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε
χαλκῷ,
καὶ κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ
κέρδιον εἶη

τυχαίνει.
Μὰ ἄς τὸν φιλέψω πιά κι ἐγώ, καὶ πάλε
αὐτὸς τὸ δῶρο
τὸ δίνει τῆς λουτράρισσας, ἢ καμιάς ἄλλης
δούλας,
ἀπ' ὅσες μέσα βρίσκονται στοῦ Ὀδυσσέα
τοὺς πύργους."

Εἶπε, καὶ πόδι βοδινὸ τραβάει ἀπ' τὸ
πανέρι,
καὶ τὸ πετάει ἀπάνω του. Μὰ ξέφυγε ὁ
Δυσσέας
γυρνώντας τὸ κεφάλι του, καὶ μέσα του μὲ
πίκρα
γελώντας, καὶ τὸ κόκκαλο στὸ στέριον
τοῖχο πέφτει.
Τότες μ' ὀργή ὁ Τηλέμαχος τοῦ Χτήσιππου
φωνάζει·

"Καλὰ σοῦ βγήκε, ὦ Χτήσιππε, κι ἄς τὸ
χαρῆ ἢ ψυχὴ σου.
Τὸν ξένο δὲν τὸν βάρεσες, τὶ ὁ ἴδιος του
φυλάχτη·
ἀλλιῶς, τὰ στήθια σου ἄνοιγα μὲ κοφτερὸ
κοντάρι.
Τότε ὁ πατέρας σου ταφὴ θὰ τοίμαζε ἀντὶς
γάμο
δῶ μέσα· καὶ γι' αὐτὸ ἀσκημιές κανένας
μὲς στὸ σπίτι
ἄς μὴ μοῦ κάνη· τώρα πιά νιώθω, καὶ ξέρω
ποιό 'ναι
καλὸ στὸν κόσμον, ποιό κακό, τὶ πιά μωρὸ
δὲν εἶμαι.
Καθόμαστε καὶ βλέπουμε νὰ σφάζονται
τ' ἀρνιά μας,
καὶ τό κρασὶ νὰ πίνεται, καὶ τὸ ψωμὶ νὰ
φεύγη·
τι δύσκολό 'ναι τοὺς πολλοὺς νὰ τοὺς
μποδίζῃ ὁ ἕνας.
Ὅμως καιρὸς πιά τὸ ἄδικο κι ἡ ὄχτροτητα νὰ
πάψῃ.
Κι ἂν νὰ μὲ θανατώσετε μὲ τὸ σπαθὶ
ποθῆτε,
καλύτερα ἐγὼ τό 'θελα, κι ἄς μ' ἔπαιρνε ὁ
Χάρος,

τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ'
ὀράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῶάς τε
γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα
καλά."

320 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν
ἐγένοντο σιωπῆ·
ὄψε δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης
Ἀγέλαος·
"ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι
δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος
χαλεπαῖνοι·
μήτε τι τὸν ξείνον στυφελίζετε μήτε
τιν' ἄλλον

325 δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος
θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι
φαίην
ἦπιον, εἴ σφωῖν κραδίη ἄδοι
ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι
ἑώλπει
νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε
δόμονδε,

330 τόφρ' οὐ τις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν
ἰσχέμεναί τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε
κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπότροπος
ἴκετο δῶμα·
νῦν δ' ἦδη τόδε δῆλον, ὅ τ' οὐκέτι
νόστιμός ἐστιν.

ἀλλ' ἄγε, σῆ τάδε μητρὶ παρεζόμενος
κατάλεξον,

335 γήμασθ' ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ
πλειῖστα πόρησιν,
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρῷα πάντα
νέμῃαι,
ἔσθων καὶ πίνων, ἢ δ' ἄλλου δῶμα
κομίζῃ."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος

παρὰ νὰ βλέπω ἀδιάκοπα τέτοια ἔργα
ντροπιασμένα,
τοὺς ξένους μας νὰ βρίζουνε, μὰ καὶ τὶς
παρακόρες
ἀδιάντροπα νὰ σέρνουνε μὲς στὰ λαμπρὰ
παλάτια."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι σώπασαν κι ἀμίλητοι
ἀπομειναν
καὶ τότες τοῦ Δαμάστορα ὁ Ἀγέλαος τοὺς
εἶπε·

"Λόγος σωστός σὰν εἰπωθῆ, δὲν πρέπει
ἐμεῖς, ὦ φίλοι,
ἐνάντια νὰ πηγαίνουμε μὲ λόγια
θυμωμένα.

Τὸν ξένο μὴν πειράζετε, μήτε κανέναν
ἄλλον

ἀπὸ τοὺς δούλους πού 'ναι ἐδῶ στοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεά.

Ποθοῦσα τοῦ Τηλέμαχου καὶ τῆς καλῆς
του μάνας

νὰ πῶ ἓνα λόγο φιλικό, νὰ τὸν δεχτοῦνε ἄ
στέργουν.

Ἐλπίδα ὅση σᾶς ἔμνησκε στὰ βάθια τῆς
ψυχῆς σας,

νὰ ῥθῃ ὁ Δυσσεάς ὁ τρίξυπνος στὸ σπιτικό
του πάλε,

μὲ δίκιο τὸν προσμένατε, καὶ τοὺς
μνηστῆρες ὅλους

στὸν πύργο τοὺς κρατούσατε, πού ἦταν
καὶ πιὸ συμφέρο,

ἀνίσως γύριζε ἄξαφνα στὸ σπίτι του ὁ
Δυσσεάς.

Μὰ τώρα πιά ὀλοφάνερο πῶς δὲ θὰ μᾶς
γυρίσῃ.

Ἄμε λοιπὸ στή μάνα σου, συβούλεψέ την
τώρα,

νὰ πάρῃ τὸν καλύτερο, καὶ πιότερα ὅποιον
δίνει,

κι ἐσύ γιὰ νὰ τὰ χαίρεσαι τὰ πατρικά σου
πλούτια,

κι ἐκείνη τοῦ ἄλλου τῆς τοῦ ἀντροῦς τὸ
σπίτι νὰ κοιτάζῃ."

Κι ὁ γνωστικὸς Τηλέμαχος γύρισε τότες

ἀντίον ἠΰδα·
 "οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς
 ἐμοῖο,
 340 ὅς που τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ
 ἀλάληται,
 οὗ τι διατρῖβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ
 κελεύω
 γήμασθ' ὧ κ' ἐθέλη, ποτὶ δ' ἄσπετα
 δῶρα δίδωμι.
 αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάρου
 δίσσθαι
 μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς
 τελέσειεν."
 345 ὡς φάτο Τηλέμαχος· μνηστῆρσι δὲ
 Παλλὰς Ἀθήνη
 ἄσβεστον γέλω ὤρσε, παρέπλαγξεν δὲ
 νόημα.
 οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων
 ἀλλοτρίοισιν,
 αἰμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἦσθιον· ὅσσε
 δ' ἄρα σφέων
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤϊετο
 θυμός.
 350 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος
 θεοειδής·
 "ἄ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ
 μὲν ὑμέων
 εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε
 τε γούνα.
 οἰμωγὴ δὲ δέδηγε, δεδάκρυνται δὲ
 παρειαί,
 αἷματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε
 μεσοδόμαι·
 355 εἰδῶλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ
 καὶ αὐλή,
 ἰεμένων Ἐρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥλιος
 δὲ
 οὐρανοῦ ἕξαπόλωλε, κακὴ δ'
 ἐπιδέδρομεν ἀχλύς."
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ
 ἠδὺ γέλασαν.

κι εἶπε·

"Ναὶ μὰ τὸ Δία, Ἀγέλαε, καὶ μὰ τὰ πάθια
 ἐκείνου
 ποὺ ἀπὸ τὸ Θιάκι μακριὰ πλανιέται γιὰ
 καὶ χάθη,
 ν' ἀργοπορήσω δὲ ζητῶ τὸ γάμο τῆς
 μητέρας,
 παρὰ ὅλο τὴν παρακινῶ νὰ πάρῃ αὐτὸν
 ποὺ θέλει,
 καὶ δίνω δῶρα ἀρίθμητα. Ὅμως νὰ τήνε
 βγάλω
 χωρὶς νὰ θέλῃ ντρέπουμε, κι ὁ θεὸς νὰ
 μὴν τὸ δώσῃ."

Εἶπ' ὁ Τηλέμαχος· κι ἡ θεὰ μὲς στοὺς
 μνηστῆρες γέλια
 ἄσβηστα σήκωσε, κι ὁ νοῦς τοῦ καθενὸς
 σκοτίστη.
 Καὶ τώρα αὐτοὶ μὲ ἀπόξενα γελοῦσανε
 σαγόνια,
 καὶ κρέατα αἱματόβρεχτα μασούσανε καὶ
 τρῶγαν·
 δάκρυα τὰ μάτια τους πολλὰ γεμίζαν, κι ἡ
 ψυχὴ τους
 προμάντεμα μοιρολογοῦ τοὺς ἔφερνε
 μεγάλου.
 Καὶ τότες ὁ θεόμορφος Θεοκλύμενος τοὺς
 εἶπε·

"Ἄχ, τί μεγάλο, ὦ δύστυχοι, κακὸ μαθὲς
 σᾶς βρῖσκει.
 Νύχτα σᾶς ζώνει κεφαλή καὶ πρόσωπο καὶ
 γόνα·
 ἄναψ' ὁ θρηῆνος, βρέχονται τὰ μάγουλα
 μὲ δάκρυα,
 κι οἱ τοῖχοι μ' αἷμα βρέχονται καὶ τὰ ὠρία
 μεσοδόκια·
 γέμισαν πρόθυρα κι αὐλὲς μὲ ἴσκιους
 νεκρῶν ποὺ τρέχουν
 μέσα στὰ σκόπη, στὸ Ἐρεβος· καὶ χάθηκε
 στὰ οὐράνια·
 ὁ ἥλιος καὶ γύρω ἀπλώθηκε στὸν κόσμον
 μαύρη ἀντάρα."

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅλοι γέλασαν ἐκεῖνοι ἀπ'
 τὴν καρδιά τους

τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς,
ἦρχ' ἀγορεύειν·
360 "ἀφραίνει ξείνος νέον ἄλλοθεν
εἰληλουθῶς.
ἀλλά μιν αἶψα, νέοι, δόμου
ἐκπέμψασθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ
ἔῖσκει."
τὸν δ' αὐτε προσέειπε Θεοκλύμενος
θεοειδής·
"Εὐρύμαχ', οὐ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ
πομπῆας ὀπάζειν·
365 εἰσὶ μοι ὀφθαλμοὶ τε καὶ οὐατα καὶ
πόδες ἄμφω
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν
ἀεικῆς.
τοῖς ἔξιμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν
ὑμῖν
ἐρχόμενον, τό κεν οὐ τις ὑπεκφύγοι
οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἱ δῶμα κάτ' ἀντιθέου
Ὀδυσῆος
370 ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα
μηχανάασθε."
ὡς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ
ναιεταόντων,
ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων
ὑπέδεκτο.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους
ὀρόωντες
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις
γελόωντες·
375 ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων
ὑπερηνορέοντων·
"Τηλέμαχ', οὐ τις σεῖο κακοξεινώτερος
ἄλλος·
οἷον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον
ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι
ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὐτως ἄχθος
ἀρούρης.
380 ἄλλος δ' αὐτέ τις οὔτος ἀνέστη

Κι ἀρχίζει τοῦ Πολύβου ὁ γιὸς ὁ
Εὐρύμαχος, καὶ κρῆνει·
"Χαμένα τά 'χει ὁ νιόφερτος ὁ ξένος ποῦ
μᾶς ἦρθε.
Μὰ γλήγορα ἀπ' τὰ μέγαρα στείλτε τον
ἔξω, ᾧ νέοι,
στὴν ἀγορὰ νὰ κατεβῆ, τί ἐδῶ τὴ νύχτα
βλέπει."
Κι ὁ θεόμορφος Θεοκλύμενος τοῦ
ἀπολογήθη κι εἶπε·
"Εὐρύμαχε, ὀδηγούς ἐσὺ δὲ θέλω νὰ μοῦ
φέρης·
ἔχω καὶ μάτια ἐγώ, κι αὐτιά, κι ἔχω τὰ δυό
μου πόδια,
καὶ γνώση εἶναι στὰ στήθια μου γερὴ κι
ὠριμασμένη.
Μ' αὐτὰ θὰ πάω, γιατίι κακὸ νὰ σᾶς
ζυγώνη νιώθω,
ποῦ οὔτ' ἓνας δὲ θὰ δυνηθῆ μνηστήρας νὰ
ξεφύγη,
ἀπ' ὅσους μὲς στὰ μέγαρα τοῦ θεϊκοῦ
Ὀδυσσεᾶ
τοὺς ἀντρες βρίζουν, καὶ φριχτὲς
σοφίζονται ἀνομίες."
Εἶπε, κι ἀπ' τὰ καλόφτιαστα παλάτια
βγῆκε ἐκεῖνος,
καὶ τράβηξε στοῦ Πείραιου, ποῦ
καλοδέχτηκέ τον.
Κι ἓνας τὸν ἄλλον ὅλοι τους κοιτώντας οἱ
μνηστῆρες,
κεντοῦσαν τὸν Τηλέμαχο, τοὺς ξένους
περγελώντας.
Κι αὐτὰ κάποιος ἀγέρωχος γύρισε κι εἶπε
νέος·
"Τηλέμαχε, ἄλλος σὰν κι ἐσὲ κακόξενος
δὲν εἶναι.
Κοίταξ' αὐτὸν τὸν βρώμικο τὸν
κοσμογυριστή σου,
ποῦ ὅλο πεινάει κι ὅλο διψάει, καὶ μήτ' ἀπὸ
ἔργα ξέρει,
μήτ' ἀπὸ μάχες ἔμαθε· βάρος τῆς γῆς
ἀλήθεια.
Ἄλλος σηκώθη πάλε ἐδῶ τὸ μάντη νὰ σοῦ

μαντεύεσθαι.

ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ
κέρδιον εἶη·

τοὺς ξείνους ἐν νηϊ πολυκληϊδι
βαλόντες

ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι
ἄξιον ἄλφοι."

ὡς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ
ἐμπάζετο μύθων,

385 ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρετο,
δέγμενος αἰεὶ,

ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χειρας
ἐφήσει.

ἢ δὲ κατ' ἀντηστὶν θεμένη περικαλλέα
δίφρον

κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἐκάστου μῦθον
ἄκουεν.

390 δεῖπνον μὲν γάρ τοί γε γελοίωντες
τετύκοντο

ἠδὺ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ'
ἰέρευσαν·

δῶρπον δ' οὐκ ἂν πῶς ἀχαρίστερον
ἄλλο γένοιτο,

οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερός
ἀνήρ

θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα
μηχανόωντο.

κάμη.

Μὰ ἐμέν' ἀκούγοντας, πολὺ περσότερο
κερδίζεις·

μὲς σὲ καλὸ ἄς τοὺς ρίζουμε πολύσκαρμο
καράβι,

στὴ Σικελία γιὰ νὰ σταλθοῦν, καλὴ τιμὴ
νὰ πιάσης."

Αὐτὰ οἱ μνηστῆρες λέγανε, μὰ
ἀδιαφοροῦσ' ἐκεῖνος,

καὶ τὸν πατέρα τοῦ ἄφωνος τηροῦσε,
καρτερώνοντας

πότε θὰ πέση ἢ χέρα τοῦ στοὺς ἀτιμοὺς
μνηστῆρες.

Κι ἢ Πηνελόπη ἢ φρόνιμη, τοῦ Ἰκαρίου ἢ
θυγατέρα

ἀντίκρου τοὺς σὰν ἔστησε τὸ λαμπερὸ θρονί
της,

ὅ,τι ὁ καθένας ἔλεγε στὰ μέγαρα
ἀγρικοῦσε,

μὲ γέλια καθὼς τοίμαζαν τὸ γέμα τοὺς
ἐκεῖνοι,

τὸ πλούσιο, τὸ χαρούμενο, μὲ τὰ πολλὰ
σφαχτά του.

Μὰ ἄλλο τραπέζι πιὸ ἄχαρο δὲ γίνη, σὰν
τὸ δεῖπνο

ποὺ ἔμελλε γλήγορα ἢ θεὰ κι ὁ μέγας
Ὀδυσσεάς

νὰ τοὺς ἀπλώσῃ· γιὰτὶ αὐτοὶ πρωτόκαμαν
τὸ κρῖμα.

Ὅμηρου Ὀδύσεια

Ραψωδία φ

Τόξου θέσις.

- τῆ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ
γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρη Ἰκαρίοιο, περιφροني Πηνελοπεΐη, τῆς Πηνελόπης, τῆς καλῆς τοῦ Ἰκάρου
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε
σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ
φόνου ἀρχήν.
- 5 κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσετο οἷο
δόμοιο,
εἴλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν χαλκείην· κώπη δ' ἐλέφαντος
ἐπῆεν.
βῆ δ' ἵμεναι θάλαμόνδε σὺν
ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
ἔσχατον· ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κείτο
ἄνακτος,
- 10 χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε
σίδηρος.
ἔνθα δὲ τόξον κείτο παλίντονον ἠδὲ
φαρέτρα
ιοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες
οἴστοί,
δῶρα τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε
τυχήσας
Ἴφίτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος
ἀθανάτοισι.
- 15 τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην
ἀλλήλοισιν
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦ τοι
Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ρά οἱ πᾶς δῆμος
ὄφελλε·
μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες
- Τότες στὸ νοῦ της ἔβαλε ἡ θεὰ ἡ
γαλανομάτα
θυγατέρας,
τόξο καὶ σίδηρα σταχτιά νὰ βάλῃ στοὺς
μνηστῆρες
ἀγῶνα καὶ σφαγῆς ἀρχὴ μὲς στοῦ
Ὀδυσσεά τοὺς πύργους.
Τῆ σκάλα τοῦ θαλάμου της τὴν ἀψηλὴ
κατέβη,
πῆρε ὠριο γυριστὸ κλειδὶ στὸ μαλακὸ της
χέρι,
χαλκένιο καὶ μὲ φιλντισὶ χερουλί
ταιριασμένο.
Ὡς στὸ στερνὸ τὸ θάλαμο πηγαίνει μὲ τίς
βάγιες,
ποὺ κοίτουσαν οἱ θησαυροὶ τοῦ βασιλέα
κρυμμένοι,
χαλκός, χρυσάφι, σίδηρο περιτέχνα
ἐργασμένο.
Εἶχε καὶ πισοτέντωτο δοξάρι καὶ φαρέτρα,
ποὺ μέσα της ἦταν πολλὲς στεναχτερὲς
σαγίτες.
Ἀπὸ τῆ Λακεδαίμονα τὰ 'χε ὁ Δυσσεῆας
φερμένα,
τοῦ ὁμοιόθεου τοῦ Ἴφίτου, γόνου τοῦ
Εὐρύτου δῶρα.
Στοῦ Ὀρσίλοχου ἀνταμώθησαν τοῦ
ἀντρείου στὴ Μεσσήνη,
σὰν πηγὴ ὁ Ὀδυσσεῆας ἐκεῖ γιὰ χρέος ποὺ
ὄλ' ἡ χώρα
τοῦ χρώσταγε· τί πρόβατα τρακόσα ἀπὸ τὸ
Θιάκι
μὲ τοὺς βοσκοὺς ἀρπάξανε καὶ φύγαν

ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι' ἠδὲ
νομῆας.
20 τῶν ἔνεκ' ἔξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν
Ὀδυσσεὺς
παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι
τε γέροντες.
Ἴφίτος αὐθ' ἵππους διζήμενος, αἶ οἱ
ὄλοντο
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι
ταλαεργοί·
αἱ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα
γένοντο,
25 ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο
καρτερόθυμον,
φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπίιστορα
ἔργων,
ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ
οἴκῳ,
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἠδέσατ' οὐδὲ
τραπέζαν,
τὴν ἦν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε
καὶ αὐτόν,
30 ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερόνυχας ἐν
μεγάροισι.
τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ
τόξον,
τὸ πρὶν μὲν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρυτος,
αὐτὰρ ὁ παιδὶ
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν
ὑψηλοῖσι.
τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον
ἔγχος ἔδωκεν,
35 ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ
τραπέζην
γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς
ἔπεφνε
Ἴφίτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον
ἀθανάτοισιν,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὐ ποτε διὸς
Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ
νηῶν

Μεσσηνῆτες
μὲ πλεούμενα πολύσκαρμα· καὶ μακρινὸ
ταξίδι
πῆγε ὁ Δυσσέας ζητώντας τα, μικρὸς πολὺ
κι ἂν ἦταν
τι ὁ κύρης του τὸν ἔστειλε καὶ τοῦ Θιακιοῦ
οἱ γέροντοι.
Καὶ πάλε ὁ Ἴφίτος ἐκεῖ φοράδες δώδεκα
ἦρθε
νὰ βρῆ χαμένες, πού γερὰ βυζάνανε
μουλάρια·
αὐτὲς δὰ πού τοῦ γίνανε χάρος καὶ μαύρη
μοῖρα,
κατόπι, στὸν ἀντρείψυχο τοῦ Δία τὸ γιὸ
σὰν ἦρθε,
τὸν Ἡρακλῆ, τὸ γνωριστὴ κάθε ἔργου
φημισμένου,
πού ὁ ἄνομος στὸ σπίτι του τὸν ἔσφαξε, ἂν
καὶ ξένο,
καὶ μήτε θεὸ δὲ ντράπηκε, καὶ μήτε τὸ
τραπέζι
πού τότες τοῦ παράθεσε· μόνε κι ἐκεῖνον
σφάζει,
καὶ τίς βαριόνυχες κρατᾶει φοράδες στὸ
παλάτι.
Αὐτὲς ζητώντας ὁ Ἴφίτος, τὸν Ὀδυσσέα
ἀνταμώνει,
καὶ τὸ δοξάρι τοῦ ἔδωσε, πού ὁ Εὐρυτος ὁ
μέγας
κρατοῦσε μιὰ φορά, μὰ πρὶν πεθάνη τό 'χε
ἀφήσει
τοῦ γιοῦ του στὰ παλάτια του. Καὶ τότε ὁ
Ὀδυσσέας
τοῦ ἔδωκε κοφτερὸ σπαθὶ καὶ δυνατὸ
κοντάρι,
ἀρχὴ φιλίας γκαρδιακῆς· μὰ οἱ δύο δὲ
γνωριστῆκαν
καὶ σὲ τραπέζι, γιὰτὶ ὁ γιὸς τοῦ Διὸς εἶχε
σκοτώσει
τὸν Ἴφίτο τὸ θεόμοιαστο, πού τοῦ ἔδωκε τὸ
τόξο.
Στὸν πόλεμο σὰν ἔβγαινε μὲ πλοῖο ὁ
Ὀδυσσέας,

- 40 ἤρειτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνημα ξείνοιο φίλοιο
 κέσκετ' ἐνὶ μεγάρουσι, φόρει δέ μιν ἦς ἐπὶ γαίης.
 ἢ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο διὰ γυναικῶν
 οὐδὸν τε δρυῖνον προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
 ξέσσην ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
- 45 ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε καὶ παραστάτες ἔστησε, κὶ ἔβαλε ὠραῖες φαεινάς,
 αὐτίκ' ἄρ' ἢ γ' ἰμάντα θεῶς ἀπέλυσε ἀμέσως τότες τὸ λουρὶ ξελύνει ἀπ' τὴν κορώνης,
 ἐν δὲ κληῖδ' ἦκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν κρικέλα,
 ὀχῆας χώνει ἴσια μέσα τὸ κλειδί, τοὺς σύρτες ὀχῆας
 ἄντα τιτυσκομένη· τὰ δ' ἀνέβραχεν τοὺς σπρώχνει, καὶ καθὼς βογγάει μὲς στὸ ἠῆρος
 ἢ ὕτε ταῦρος πού βόσκει, ὅμοια βόγγησαν κὶ οἱ θύρες οἱ λιβάδι ταῦρος
 βοσκομένοις λειμῶνι· τὸς ἔβραχε καλὰ πού βόσκει, ὅμοια βόγγησαν κὶ οἱ θύρες οἱ θύρετρα
 πάνωριες,
- 50 πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δὲ οἱ με τοῦ κλειδιοῦ τὸ βάρεμα, κὶ ἀνοίξανε ὠκα.
 ὀμπροστά της.
 ἢ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἐνθα δὲ Ἄνέβηκε στὸ πάτωμα μὲ τὰ πολλὰ τ' χηλοὶ
 ἀρμάρια,
 ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῆσι θυώδεα εἶματ' καὶ μέσα μὲ τίς φορεσὲς τίς
 ἔκειτο. μοσκομυρισμένες·
 ἐνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου κὶ ἀπλώνοντας τὸ χέρι της, ξεκρέμασε τὸ αἴνυτο τόξον
 τόξο
 αὐτῶ γωρυτῶ, ὅς οἱ περὶκειτο φαεινός. μὲ τὸ θηκάρι, πού λαμπρὸ παντοῦθε φεγγοβόλα.
- 55 ἐξομένη δὲ κατ' αὐῆσι, φίλοις ἐπὶ Καθίζει, καὶ περίλυπη στὰ γόνατα τὸ γούνασι θεῖσα,
 παίρνει,
 κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ἤρεε τόξον βγάζει τὸ τόξο, κὶ ἀρχινάει τὸ κλάμα ἀνακτος.
 βλέποντάς το.
 ἢ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο Καὶ σάνε καλοχόρτασε τὰ δάκρυα καὶ τὸ γόοιο,
 θρῆνο,
 βῆ ῥ' ἵμεναι μέγαρόνδε μετὰ ξεκίνησε στὸ μέγαρο πρὸς τοὺς λαμπροὺς μνηστήρας,
 κὶ ἦρθε τὸ πισοτέντωτο κρατώντας τὸ μνηστήρας,
 τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ κὶ ἦρθε τὸ πισοτέντωτο κρατώντας τὸ φαρέτρην
 δοξάρι,
- 60 ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες καὶ τὴ φαρέτρα μὲ πολλὰ στεναχτερὲς οἴστοι.
 σαγίττες.
 τῆ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι φέρων ὄγκιον, Φέροναν κὶ οἱ παρακόρες της κασέλα

- ἔνθα σίδηρος
 κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο
 ἄνακτος.
 ἢ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ
 γυναικῶν,
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα
 ποιητοῖο,
 65 ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ
 κρήδεμνα.
 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε
 παρέστη.
 αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα καὶ φάτο
 μῦθον·
 "κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἱ
 τόδε δῶμα
 ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενῆς
 αἰεὶ
 70 ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον·
 οὐδέ τιν' ἄλλην
 μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην
 ἐδύνασθε,
 ἀλλ' ἐμὲ ἰέμενοι γῆμαι θέσθαι τε
 γυναῖκα.
 ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε
 φαίνεται ἄεθλον.
 θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θεῖοιο·
 75 ὃς δέ κε ῥῆϊτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν
 παλάμῃσι
 καὶ διοῖστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα
 πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη
 τόδε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον
 βιότοιο,
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἴομαι ἐν περ
 ὄνειρῳ."
 80 ὡς φάτο, καὶ ῥ' Εὐμαιὸν ἀνώγει, δῖον
 ὑφορβόν,
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε
 σίδηρον.
 δακρύσας δ' Εὐμαιοσ ἐδέξατο καὶ
 κατέθηκε·
- γεμισμένη
 μὲ σίδηρο καὶ μὲ χαλκό, τὰ σύνεργα τοῦ
 ἀφέντη.
 Κι ἢ ζουλεμένη ἀρχόντισσα σὰν πῆγε
 στοὺς μνηστῆρες,
 σιμὰ στὸ στύλο στάθηκε τῆς δουλεμένης
 στέγης,
 σηκώνοντας στὴν ὄψη τῆς τό λιόλαμπρο
 φακιόλι,
 [μὲ τὶς παραστεκάμενες δεξιὰ κι ἀριστερὰ
 τῆς].
 καὶ στοὺς μνηστῆρες μίλησε κι αὐτὰ τοὺς
 εἶπε τότες·
 "Ἀκοῦστε με, ὦ θεότολμοι μνηστῆρες,
 ποὺ σ' ἐτοῦτον
 τὸν πύργο πέσατε ὅλοι σας, νὰ πίνετε, νὰ
 τρῶτε,
 ὅσον καιρὸ ὁ ἀφέντης μου στὴν ξενιτειὰ
 γυρίζει,
 καὶ πρόφαση καλύτερη δὲ δύνεστε νὰ
 βρῆτε,
 μόν' πῶς ἐμένα νὰ 'χετε γυναῖκα
 λαχταρᾶτε.
 Μὰ ἐλᾶτε, παλληκάρια μου, καὶ νὰ,
 βραβεῖο ὀμπρός σας.
 Τὸ μέγα τόξο θέτω σας τοῦ θεϊκοῦ
 Ὀδυσσεά,
 κι ἐκεῖνον ποὺ εὐκολώτερα στὰ χέρια τὸ
 τεντώσῃ,
 κι ἀξίνια δώδεκα μὲ μιὰ σαῖτα του περάσῃ,
 θ' ἀκολουθήσω ἀφήνοντας τὸν πύργο
 αὐτόνε, ποὺ ἦρθα
 νιόπαντρη ἐγώ, καὶ βρῆκα τὸν ὄριο καὶ
 βιὸς γεμάτο,
 ποὺ πάντα θὰ θυμᾶμαι τὸν καὶ μέσα στ'
 ὄνειρό μου."
 Αὐτὰ σὰν εἶπε, πρόσταξε τὸν ἄξιο
 χοιροτρόφο
 τὸ τόξο καὶ τὰ σίδηρα νὰ θέσῃ στοὺς
 μνηστῆρες.
 Δάκρυσε ὁ Εὐμαιοσ, τὰ 'πιασε, καὶ χάμου
 ἀράδιασέ τα.

κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἶδε
τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ
τ' ὀνόμαζε·
85 "νήπιοι ἀγροῖῶται, ἐφημέρια
φρονέοντες,
ἅ δειλῶ, τί νυ δάκρυ κατεΐβητον ἠδὲ
γυναικὶ
θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ
ἄλλως
κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον
ᾤλεσ' ἀκοίτην.
ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ
θύραζε
90 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα
λιπόντε,
μνηστήρεσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ
οἴω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐϋξοον
ἐντανύεσθαι.
οὐ γὰρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι
πᾶσιν
οἴος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς
ὄπωπα,
95 καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δ' ἔτι νήπιος
ἦα."
ὡς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ
στήθεσιν ἐώλπει
νευρῆν ἐντανύσειν διοϊστεύσειν τε
σιδήρου.
ἦ τοι οἴστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι
ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὄν τὸτ'
ἀτίμα
100 ἦμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὠρνυε
πάντας ἐταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἰερῆ ἰς
Τηλεμάχοιο·
"ὦ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἀφρονα θῆκε
Κρονίων·
μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτὴ περ
ἐοῦσα,
ἄλλω ἅμ' ἔψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε

Θρηνοῦσε κι ὁ βοδοβοσκός, ἀλλοῦ καθὼς
τὸ τόξο
τ' ἀφέντη του εἶδε. Φώναξε ὁ Ἀντίνοος τότες
κι εἶπε·
"Κλούβιοι χωριάτες, ποὺ ἔχετε σπὸ
σήμερα μονάχα
τὸ νοῦ σας· μωρὲ δύστυχοι, τί κάθεστε καὶ
κλαῖτε,
καὶ τὴ γυναῖκα ἀγγίζετε κατάβαθα στὰ
σπλάχνα,
ποὺ αὐτὴ καὶ μόνη της πονεῖ γιὰ τὸ χαμὸ
τοῦ ἀντρός της.
Ἦσυχα τρῶτε αὐτοῦ, εἰδεμὴ βγῆτε ὄξω γιὰ
νὰ κλάψτε,
τὸ τόξο αὐτὸ γιὰ φοβερόν ἀφήνοντας
ἀγῶνα.
Τὶ δύσκολα θὰ τεντωθῆ, θαρρῶ, τ'
ὠριόξεστο ὄπλο·
κι ἀπ' ὅσους εἶναι ἐδῶ, κανεῖς δὲ μοιάζει
τοῦ Ὀδυσσεά
στὴν ἀντρείοσύνη, σὰν ποὺ ἐγὼ τὸν εἶδα
τότε ἐκεῖνον
καὶ τὸ θυμᾶμαι ξάστερα, μωρὸ παιδί κι ἂν
ἦμουν."
Αὐτὰ εἶπεν· ὅμως τό 'λπιζεν ἐκεῖνος νὰ
τεντώση
τὴν κόρδα, καὶ ἀπ' τὰ σίδερα τὴ σαῖτα νὰ
περάση·
αὐτός, ποὺ πρῶτος ἔμελλε νὰ φάη σαῖτιά
ἀπ' τὸ χέρι
τοῦ Ὀδυσσεά τοῦ ὑπέρλαμπρου, ποὺ μὲς
στὰ μέγαρά του
καθόταν καὶ τὸν ἔβριζε, καὶ κένταε καὶ
τοὺς ἄλλους.
Καὶ τότες ὁ ἀντρείοψυχος Τηλέμαχος
τοὺς εἶπε·
"Ἄλλοι, καὶ πῶς ὁ Δίας, ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου,
μὲ τρελλαίνει!
Μοῦ λέει ἢ μάνα ἢ ἀκριβὴ μὲ τὴν πολλή
της γνώση,
τὸ σπῖτι πῶς θ' ἀφήση αὐτὸ νὰ πάγη μ'

δῶμα·
105 αὐτὰρ ἐγὼ γελῶ καὶ τέρπομαι ἄφρονι
θυμῷ.
ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε
φαίνεται ἄεθλον,
οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιῶν
γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἄργεος οὔτε
Μυκῆνης·
οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπειροιο
μελαίνης·
110 καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί με χρὴ
μητέρος αἴνου;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε μηδ' ἔτι
τόξου
δηρὸν ἀποτρῶπασθε τανυστύος, ὄφρα
ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου
πειρησαίμην·
εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοῖστέυσω τε
σιδήρου,
115 οὔ κέ μοι ἀχθυμένῳ τάδε δώματα
πότνια μήτηρ
λείποι ἄμ' ἄλλω ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ
κατόπισθε λιποίμην
οἴός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ'
ἀνελέσθαι."
ἦ καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο
φοινικόεσσαν
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὄξυ θέτ'
ὤμων.
120 πρῶτον μὲν πελέκεας στήσεν, διὰ
τάφρον ὀρύξας
πασι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην
ἴθυνεν,
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἔλε
πάντας ἰδόντας,
ὡς εὐκόσμως στήσε· πάρος δ' οὐ πῶ
ποτ' ὀπώπει.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου
πειρήτιζε.
125 τρεῖς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι
μενεαίνων,

ἄλλον ἄντρα,
κι ἐγὼ γελῶ, κι ἡ ἀσύστατη τὸ χαίρεται
ψυχὴ μου.
Μὰ ἔλατε, παλληκάρια μου, καὶ νά,
βραβεῖο ὀμπρός σας,
γυναίκα, ποὺ στῶν Ἀχαιῶν τῆ γῆς δὲ
βρίσκειτ' ἄλλη,
οὔτε στὴν Πύλο τὴν ἱερή, καὶ στ' Ἄργος,
στὴ Μυκῆνη,
οὔτε στὴ μελανὴ στεριά, μὰ οὔτε καὶ μὲς
στὸ Θιάκι.
Μὰ ἐσεῖς τὰ ξέρετε· ἔπαινο τῆς μάνας δὲ
θὰ κάνω.
Ὀμπρός, καιρὸ μὴ χάνετε μὲ πρόφασες πιά
τώρα,
τοῦ δοξαριοῦ τὸ τέντωμα μὴ φεύγετε, κι ἄς
δοῦμε.
Καὶ λέγω νὰ δοκίμαζα κι ἀτός μου τὸ
δοξάρι·
κι ἂν τὸ τεντώσω καὶ σαΐτια περάσω ἀπὸ τ'
ἀξίνια,
δὲ θὰ πονῶ πιά, τὶ ἡ καλὴ μητέρα μου
ἄλλον ἄντρα
δὲ θὰ 'παιρνε νὰ φύγη, ἀφοῦ θὰ 'μνησκα
ἐγὼ κατόπι
ἄξιός τὰ ὄπλα τὰ λαμπρὰ τοῦ κύρη νὰ
σηκώνω."
Κι ὀρθὸς πετάχτηκε, ἔβγαλε τὴν
πορφυρένια χλαίνα
ἀπὸ τοὺς ὤμους, καὶ μαζί τὸ κοφτερὸ
σπαθί του.
Χαντάκι σκάβει ὀλόμακρο, καὶ τὰ πελέκια
ἀράδα
στήνει μὲ στάφνη ἰσιώνοντας, τὸ χῶμα
στρώνει γύρω·
κι ὅλοι θαμάζαν βλέποντας τὴν τόση τάξη
τοῦ ἔργου,
ἂν καὶ ποτὲς πρωτύτερα δὲν τό 'χε δῆ καὶ
μάθει.
Καὶ στὸ κατώφλι στέκοντας δοκίμαζε τὸ
τόξο,
Καὶ τρεῖς φορές τὸ τράνταξε μὲ βία νὰ τὸ
τεντώση,

τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό
γε θυμῷ,
νευρῆν ἔντανύειν διοϊστεύσειν τε
σιδήρου.
καὶ νῦ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίη τὸ
τέταρτον ἀνέλκων,
ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν
ἰέμενόν περ.
130 τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερῆ ἰς
Τηλεμάχοιο·
"ὦ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι
καὶ ἄκιυς,
ἢ νεώτερός εἰμι καὶ οὐ πω χερσὶ
πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος
χαλεπήνη.
ἀλλ' ἄγεθ', οἳ περ ἐμεῖο βίη
προφερέστεροί ἐστε,
135 τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν
ἄεθλον."
ὡς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἔο θῆκε
χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῆσιν ἐϋξέστης
σανίδεσσιν,
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῆ προσέκλινε
κορώνη,
ἄψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου
ἔνθεν ἀνέστη.
140 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος
υἱός·
"ὄρνυσθ' ἐξείης ἐπιδέξια πάντες
ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τέ περ
οἴνοχοεύει."
ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε
μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο, Οἴνοπος
υἱός,
145 ὃ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ
καλὸν
ἶξε μυχοίτατος αἰέν· ἀτασθαλῖαι δὲ οἱ
οἴω
ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα

καὶ τρεῖς τοῦ 'λειψε ἡ δύναμη, κι ἄς τό
'λπιζε τὴν κόρδα
πὼς θὰ τεντώση, μὲ σαΐτια τ' ἀξίνια νὰ
περάση.
Στὴν τέταρτη τραβώντας το μ' ὀρμὴ τὸ
τέντωνε, ὅμως
ὄχι ὁ Ὀδυσσεύς τοῦ 'γενεψε καὶ τοῦ ἔκοψε
τὴ φόρα.
Καὶ τότες ὁ ἀντρείψυχος Τηλέμαχος τοὺς
εἶπε·
"Ἄλλοις μου, ἢ πάντα ἀδύναμος θένα
'μαι ἐγὼ καὶ χαῦνος,
ἢ νιὸς εἶμαι καὶ δύναμη στὰ χέρια μου δὲ
νιώθω,
μπρὸς σ' ἄντρα νὰ διαφεντευτῶ πὺν θὰ μὲ
βρίση πρῶτος.
Μὰ ἐλατε, ἐσεῖς στὴ δύναμη πὺν μὲ
περνᾶτε, ἀρχίστε
τὴ δοκιμὴ τοῦ δοξαριοῦ, νὰ τελεστῆ ὁ
ἀγώνας."
Εἶπε, καὶ χάμου ἀπίθωσε τὸ τόξο,
γέροντάς το
στὸ κολλητὸ κι ὠριόξεστο σανίδωμα τῆς
θύρας,
καὶ τὴ σαγίτα ἀκούμπησε στὴν ὁμορφὴ
κρικέλα,
καὶ πῆγε πάλε στὸ θρονὶ πὺν ἀρχίτερα
καθόταν.
Κι ὁ Ἀντίνος τοῦ Εὐπείθη ὁ γιὸς γύρισε
τότες κι εἶπε·
"Πρὸς τὰ δεξὰ σηκώνεστε μὲ τὴν ἀράδα,
ὦ φίλοι,
κι ἀπ' ὅθε ὁ κεραστῆς κερνάει, κεῖθε κι
ἐσεῖς ἀρχίστε."
Εἶπ' ὁ Ἀντίνος, κι ἄρρεσεν ὁ λόγος καὶ
στοὺς ἄλλους.
Πρῶτος ὁ γόνος τοῦ Οἴνοπα σηκώθηκε, ὁ
Λειώδης,
πὺν ἀπὸ μαντεῖες γνῶριζε, καὶ στὸ λαμπρὸ
κροντήρι
σιμὰ καθότανε, βαθιά· καὶ μόνε αὐτὸς
μισοῦσε
τις ἀνομίες, καὶ μ' ὀργὴ θωροῦσε τοὺς

μνηστήρεσσιν·
ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ
βέλος ὠκύ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου
πειρήτιζεν,
150 οὐδέ μιν ἐντάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμε
χειρας ἀνέλκων
ἀτρίπτους ἀπαλάς· μετὰ δὲ μνηστήρσιν τ' ἀγύμναστα καὶ μαλακὰ χέρια του, καὶ
ἔειπεν·
"ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ
καὶ ἄλλος.
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστήας
κεκαδήσει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν καὶ τὴν ἀντρεία καὶ τὴν ζωὴ· τί πῖο καλὸ
ἐστι
155 τεθνάμεν ἢ ζῶντας ἀμαρτεῖν, οὐθ'
ἔνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδ' ὀμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἡμᾶτα
πάντα.
νῦν μὲν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ
μενοινᾶ
γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσῆος
παράκοιτιν.
αὐτὰρ ἐπὶν τόξου πειρήσεται ἠδὲ
ἴδηται,
160 ἄλλην δὴ τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων
εὐπέπλων
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δὲ κ'
ἔπειτα
γῆμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ
μόρσιμος ἔλθοι."
ὥς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἕο τόξον
ἔθηκε,
κλίνας κολλητήσιν ἐϋξέστης
σανίδεσσιν,
165 αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῆ προσέκλινε
κορώνη,
ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου
ἐνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
τ' ὀνόμαζε·
"Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος
ὀδόντων,

μνηστήρες·
καὶ πρῶτος τότες ἔπιασε τὸ τόξο καὶ τὸ
βέλος.
Πᾶς στὸ κατώφλι στέκοντας δοκίμαζε τὸ
τόξο,
μὰ δὲν τὸ τέντωσε, παρὰ τραβώντας
ἀποκάμαν
τοὺς εἶπε·
"Δὲν τὸ τεντώνω, φίλοι, ἐγὼ, τῶρ' ἄλλος
ἄς τὸ πάρη.
Πολλῶν λεβέντηδων αὐτὸ τὸ τόξο θένα
πάρη
νομίζω
τὸ θάνατο, παρὰ ζωὴ καὶ νὰ τὰ χάσουμε
ὅσα
ὀλοχρονὶς καθόμαστε δωπέρα
καρτερώντας.
Κάποιος στὸ νοῦ του λαχταρεῖ κι ἐλπίζει
γιὰ νὰ πάρη
τοῦ Ὀδυσσεά τὴ σύγκοιτη, τὴν Πηνελόπη,
τώρα·
σὰν κάνη ὅμως τὴ δοκιμὴ τοῦ τόξου καὶ
γνωρίση,
τότε ἄλλη λαμπροστόλιστην Ἀχαιοπούλα
ἄς πάρη
μὲ δῶρα του· κι αὐτὴ ἄς δεχτῆ τὸν ἄντρα
ποὺ θὰ δώση
τὰ πιότερα, καὶ τῆς φανῆ τῆς μοίρας ὁ
σταλμένος."
Εἶπε, καὶ τότε ἀπόθεσε τὸ τόξο,
γέροντάς το
στὸ κολλητὸ κι ὠριόξεστο σανίδωμα τῆς
θύρας,
καὶ τὴ σαγίτα ἀκούμπησε στὴν ὁμορφή
κρικέλα,
καὶ πῆγε πάλε στὸ θρόνι ποὺ ἀρχίτερα
καθόταν.
Κι ὁ Ἀντίνοος τὸν ἀντίσκοψε καὶ λάλησε
του κι εἶπε·
"Τί λογο ἀπὸ τὰ χεῖλη σου ξεστόμισες,
ὦ Λειῶδη,

- δεινόν τ' ἀργαλέον τε, --νεμεσσωμαι δέ βαρὺν, φριχτό, πού ἀκούγοντας θυμὸς
τ' ἀκούων--
πολὺς μὲ πιάνει;
- 170 εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστήας Πολλῶν λεβέντηδων ψυχὴ θᾶ πάρη αὐτὸ
κεκαδήσει ,τὸ τόξο,
θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ μᾶς λές, ἂν ἄξιος δὲ φανῆς ἐσὺ νὰ τὸ
τανύσσαι. τεντώσης.
οὐ γὰρ τοί σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια Ἐσένα ἢ κερὰ μάνα σου θαρρῶ δὲ γέννησέ
μήτηρ σε
οἶόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ δοξάρια γιὰ νὰ μᾶς τραβᾶς καὶ βέλη νὰ
οἴστων· τινάζης.
ἄλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστήρες Ὅμως μνηστήρες δοξαστοὶ θὰ τὸ
ἀγαυοί." τεντώσουν ἄλλοι."
- 175 ὡς φάτο, καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον, Εἶπε, καὶ τὸ γιδοβοσκὸ τὸ Μελανθέα
αἰπόλον αἰγῶν· προστάζει·
"ἄγρει δὴ, πῦρ κῆρον ἐνὶ μεγάροισι, "Ἄναψε τώρα ἐσὺ φωτιὰ στὸν πύργο, ὦ
Μελανθεῦ, Μέλανθέα,
παρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας θέσε μεγάλο ἐκεῖ θρονί, στρῶσε προβιά
ἐπ' αὐτοῦ, κατόπι
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν φέρ' ἀπὸ μέσα ἓνα χοντρὸ κεφάλι πάχος,
ἔνδον ἐόντος, κι ἔτσι
ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες καλὰ σὰν τὸ ζεστάνουμε, κι ἀλείφοντάς το
ἀλοιφῆ, οἱ νέοι,
180 τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν τ' ὄπλο νὰ δοκιμάζουμε, νὰ τελεστῇ ὁ
ἄεθλον." ἀγώνας."
- ὡς φάθ', ὁ δ' αἰψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος Εἶπε, κι εὐτύς ἀκούραστη φωτιὰ ἄναψε
ἀκάματον πῦρ, ὁ Μελάνθης,
παρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἔθεσε μέγα ἐκεῖ θρονί, προβιά 'στρωσε,
ἐπ' αὐτοῦ, κατόπι
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔφερε μέσαθε χοντρὸ κεφάλι πάχος, κι
ἔτσι
τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· οὐδ' οἱ νέοι σὰν τὸ ζεστάνανε, τὸ τόξο
ἐδύναντο δοκιμάζαν·
- 185 ἐντανύσσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες τοῦ κάκου, τὶ στή δύναμη πολὺ κατώτεροι
ἦσαν. ἦταν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος Ὁ Ἀντίνοος κι ὁ θεόμοιαστος Εὐρύμαχος ὡς
θεοειδής, τόσο
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῆ δ' ἔσαν ἔξοχ' μνήσκανε ἀκόμα, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ τῷ
ἀριστοὶ. μνηστήρων πρῶτοι.
τῷ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' Τότες τὸ μέγαρο ἄφησαν καὶ βγῆκαν, ὁ
ἄμφω βουκόλος
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος μαζὶ μὲ τὸ χοιροβοσκὸ τοῦ θεϊκοῦ
θεῖοιο· Ὀδυσσέα.
- 190 ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε διὸς Κατόπι τους κι ὁ θεϊκὸς ἦρθ' Ὀδυσσέας

Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ
καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενός σφε ἔπεσσι προσηύδα
μειλιχίοισι
"βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε
μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς
ἀνώγει.

195 ποιοί κ' εἶτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν
ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης καὶ τις θεὸς αὐτὸν
ἐνεΐκαι;
ἢ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ' ἢ Ὀδυσῆϊ;
εἶπαθ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς τε
κελεύει."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν
ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·

200 "Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας
ἐέλωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἐ
δαίμων·
γνοίης χ' οἴη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες
ἔπονται."

ὡς δ' αὐτῶς Εὐμαιὸς ἐπέυχετο πᾶσι
θεοῖσι
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε
δόμονδε.

205 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ'
ἀνέγνω,
ἐξαυτὶς σφε ἔπεσιν ἀμειβόμενος
προσέειπεν·

"ἔνδον μὲν δὴ ὄδ' αὐτὸς ἐγώ, κακὰ
πολλὰ μογήσας
ἦλυθον εἰκοστῶ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν
ικάνω

210 οἴοισι δμῶων· τῶν δ' ἄλλων οὐ τευ
ἄκουσα
εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ'
ίκέσθαι.

ἔξω,
κι ἅμα παρόξω ἀπ' τὶς αὐλὲς κι ἀπὸ τὶς
θύρες βγῆκαν,
μὲ λόγια γλυκομίλητα λαλώντας εἶπ'
ἐκεῖνος·

"Βουκόλε καὶ χοιροβοσκέ, νὰ πῶ σας
κάποιο λόγο,
ἢ νὰ τὸ κρύψω; Ὁ πόθος μου μὲ σπρώχνει
νὰ λαλήσω.

Μὲ ποιά θὰ βοηθούσατε τὸν Ὀδυσσεῆα
γνώμη,
ἂν κάπουθε ἄξαφνα ἔρχονταν ἀπὸ θεοῦ
σταλμένος;

μὲ τοὺς μνηστήρες θὰ 'σαστε, γιὰ τοῦ
Ὀδυσσεῆα φίλοι;

Πῆτε μου ἐκεῖνο ποὺ ἡ καρδιά σας λέγει κι
ἡ ψυχὴ σας."

Καὶ τότες τοῦ ἀπαντάει καὶ λέει ὁ
πρῶτος τῶν βουκόλων

"Δία πατέρα, τοῦτο μου τὸν πόθο τέλεσέ
μου·

ἄς ἔλθῃ ἐκεῖνος, κι ὁ θεὸς ἄς ἔφερνέ τον
πίσω,
καὶ θὰ 'βλεπες τί δύναμη τὰ χεῖρια ἔδαῦτα
κρύβουν."

Παρόμοια σ' ὅλους τοὺς θεοὺς κι ὁ
Εὐμαιὸς παρακάλει,
στὸν πύργο του ὁ πολύμυθος νὰ ξαναρθῆ
Ὀδυσσεῆας.

Κι αὐτὸς σὰν εἶδε πῶς κι οἱ δυὸ καλὴ 'χανε
τὴ γνώμη,
πάλε τοὺς ξαναμίλησε μὲ φτερωμένα
λόγια·

"Νὰ με λοιπὸν στὸν πύργο μου· πολλὰ
σὰν εἶδα πάθια,

τώρα στὰ χρόνια τὰ εἴκοσι γυρίζω στὴν
πατρίδα.

Ξέρω πῶς ἀπ' τοὺς δούλους μου στοὺς δυὸ
σας μόνο βρίσκω

συμπόνεση· δὲν ἄκουσα κανέναν ἀπ' τοὺς
ἄλλους

νὰ κἀνὴ εὐκὴ νὰ ξαναρθῶ στὸ σπίτι μου
ἀπ' τὰ ξένα.

- σφῶϊν δ', ὡς ἔσεται περ, ἀληθείην
καταλέξω.
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάση
μνηστῆρας ἀγαυούς,
ἄξομαι ἀμφοτέροισ ἀλόχοις καὶ
κτήματ' ὀπάσσω
- 215 οἰκία τ' ἐγγυς ἐμεῖο τετυγμένα· καὶ μοι
ἔπειτα
Τηλεμάχου ἐτάρω τε κασιγνήτω τε
ἔσεσθον.
εἰ δ' ἄγε δή, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο
τι δείξω,
ὄφρα μ' εὖ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ
θυμῷ,
οὐλήν, τὴν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ
ὀδόντι
- 220 Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἰάσιν
Αὐτολύκοιο."
ὡς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν
οὐλῆς.
τῷ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην εὖ τ' ἐφράσσαντο
ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ' ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφροσι χεῖρε
βαλόντε,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε
καὶ ὦμους
- 225 ὡς δ' αὐτῶς Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ
χεῖρας ἔκυσσε.
καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυσ φάος
ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε
φώνησέν τε·
"παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μὴ τις
ἴδῃται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπησι καὶ
εἴσω.
- 230 ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα
πάντες,
πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὑμμες· ἀτὰρ τότε
σῆμα τετύχθω·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστῆρες
ἀγαυοί,
οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βίον ἠδὲ
- Κι ἐσᾶς γι' αὐτὸ πού θά γενῆ θά πῶ τὴν
πᾶσα ἀλήθεια.
Ὁ θεὸς ἂν τοὺς περήφανους μνηστῆρας
μοῦ δαμάση,
στοὺς δυὸ σας τότες σύγκλινη καὶ χτήματα
θά δώσω,
καὶ θένα στήσω κατοικιὰ σιμὰ στὰ μέγαρά
μου,
καὶ τοῦ Τηλέμαχου ἀδερφοὶ καὶ φίλοι
πάντα θά 'στε.
Μὰ κι ἄλλο τώρα ξάστερο σημάδι θά σᾶς
δείξω,
νὰ μὲ καλογνωρίσετε, καὶ νὰ πιστέψῃ ὁ
νοῦς σας·
τὸ λάβωμα πού ὁ ἀσπρόδοντος ὁ κάπρος
μοῦ εἶχε ἀνοίξει.
μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ Αὐτόλυκου στὸν
Παρνασσὸ σὰν πῆγα."
Κι ἀπ' τὸ μεγάλο λάβωμα σηκώνει τὰ
κουρέλια.
Κι αὐτοὶ, σὰν καλοκοίταξαν καὶ καθετὶς
σὰ νιῶσαν,
μὲ κλάματα ἀγκαλιάσανε τὸ θεϊκὸ
Ὀδυσσεά,
καὶ τοῦ θερμοφιλούσανε τὴν κεφαλὴ, τοὺς
ὦμους·
τὰ χέρια καὶ τὴν κεφαλὴ τοὺς φίλαε κι ὁ
Ὀδυσσεάς.
Κι ὁ Ἥπλιος θά βασίλευε, κι ἀκόμα αὐτοὶ
θά κλαῖγαν,
μὰ ἐκεῖνος τοὺς σταμάτησε, καὶ λάλησέ
τους κι εἶπε·
"Οἱ κλάψες τώρα ἄς πάψουνε, μὴν τύχη
καὶ κανένας
ἔρθῃ καὶ νιώσῃ, κι ὕστερα τὸ μαρτυρήσῃ
μέσα.
Μπαίνετε τώρα, ὄχι μαζί, πρῶτος ἐγώ, καὶ
χῶρια
κατόπι ἐσεῖς· κι ἀκοῦστε ποιὸ θά πάρομε
σημάδι.
Ὅλοι ἅμ' ἀρχίσουν οἱ λαμπροὶ μνηστῆρες
καὶ φωνάζουν,
νὰ μὴ δοθῇ σ' ἐμένανε τὸ τόξο κι ἡ

φαρέτρην·
ἀλλὰ σύ, δι' Εὐμαιε, φέρων ἀνὰ
δῶματα τόξον
235 ἐν χείρεσσι ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε
γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς
ἀραρυίας,
ἣν δέ τις ἦ στοναχῆς ἢ κτύπου ἔνδον
ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι
θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι
παρὰ ἔργῳ.
240 σοὶ δέ, Φιλοίτιε διε, θύρας ἐπιτέλλομαι
αὐλῆς
κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν
ἱῆλαι."
ὡς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους εὖ
ναιετάοντας·
ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ
ἀνέστη·
ἐς δ' ἄρα καὶ τῷ δμῶε ἴτην θεοῦ
Ὀδυσῆος.
245 Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν
ἐνώμα,
θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρός·
ἀλλὰ μιν οὐδ' ὦς
ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστενε
κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶρος τ' ἔφατ' ἔκ τ'
ὀνόμαζεν·
"ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτοῦ καὶ
περὶ πάντων·
250 οὐ τι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι,
ἀχνύμενός περ·
εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιῖδες, αἱ μὲν
ἐν αὐτῇ
ἀμφιάλω Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλησιν
πολίεσσιν·
ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες
εἰμὲν
ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅ τ' οὐ δυνάμεσθα
τανύσσαι

φαρέτρα,
τότε, Εὐμαιε λαμπρὲ μου ἐσὺ, πάρε καὶ
φέρ' τὸ τόξο
στὰ χέρια μου, καὶ πρόσταξε τις κοπελιῆς
συνάμα
τις στέρειες νὰ σφαλῆξουνε τῶν παλατιῶνε
θύρες.
Κι ἂν κάποια ἀκούσῃ βογγητὰ καὶ χτύπους
ἀπ' τοὺς ἄντρες,
ἐκεῖ πού θά 'μαστε κλειστοί, νὰ μὴν
προβάλουν ὄξω,
παρὰ κοιτώντας καθεμιὰ τὸ ἔργο της νὰ
συχάζῃ.
Κι ἐσένα παραγγέλνω σου, θεῖκὲ Φιλοίτιε,
ἀμέσως,
νὰ βάλῃς στὴν αὐλόθυρα κλειδὶ μαζὶ καὶ
κόμπο."
Εἶπε, καὶ στὰ καλόχτιστα παλάτια
μπῆκε μέσα,
καὶ ξαναπῆγε στὸ θρονὶ πού 'χε καθίσει
πρῶτα·
κι ἀκολουθῆσαν τοῦ τρανοῦ τοῦ Ὀδυσσέα
οἱ δούλοι.
Καὶ κράταε ὁ Εὐρύμαχος στὰ χέρια τὸ
δοξάρι,
ζεσταίνοντάς το στῆς φωτιᾶς τὴ λάμψη
ἀποπαντοῦθε·
μὰ νὰ τεντώσῃ τὴ χορδὴ δὲν μπόρειε, κι ἡ
μεγάλῃ
καρδιά του βαριοστενάζε, καὶ φώναξέ τους
κι εἶπε·
"Πόσο βαθὺς ὁ πόνος μου γιὰ μένα καὶ
τοὺς ἄλλους.
Μὰ γιὰ τὸ γάμο, ἂν καὶ πονῶ, δὲ
θλίβουμαι καὶ τόσο.
Ἀχαιοποῦλες βρίσκονται πολλές καὶ στ'
ὦριο Θιάκι,
καὶ σ' ἄλλες χῶρες· θλίβουμαι πού τόσο
πιὸ μικροὶ του
θένα φαινόμεστε ὅλοι ἐμεῖς στὸ τέντωμα
τοῦ τόξου,

- 255 τόξον· ἐλεγχείῃ δὲ καὶ ἐσσομένοισι
 πυθέσθαι."
 τὸν δ' αὐτ' Ἀντίνοος προσέφη,
 Εὐπείθεος υἱός·
 "Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοεῖς δὲ
 καὶ αὐτός.
 νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἔορτή τοῖο
 θεοῖο
 ἀγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ
 ἔκηλοι
- 260 κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ'
 εἰῶμεν ἅπαντας
 ἐστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι
 οἴω,
 ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω
 Ὀδυσῆος.
 ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω
 δεπάεσσιν,
 ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα
 τόξα·
- 265 ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον, αἰπόλον
 αἰγῶν,
 αἴγας ἄγειν, αἴ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι
 αἰπολίοισιν,
 ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι
 κλυτοτόξω
 τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν
 ἄεθλον."
 ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε
 μῦθος.
- 270 τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας
 ἔχευαν,
 κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο
 ποτοῖο,
 νόμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι
 δεπάεσσιν.
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον
 ἤθελε θυμός,
 τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις
 Ὀδυσσεύς·
- 275 "κέκλυτέ μεν, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς
 βασιλείης·
 ὄφρ' εἶπω τά με θυμός ἐνὶ στήθεσσι
- καὶ ποῦ οἱ κατοπινὲς γενιὲς θ' ἀκοῦνε τὴν
 ντροπή μας."
 Κι ὁ Ἀντίνοος, τοῦ Εὐπείθῃ ὁ γιὸς γύρισε
 τότες κι εἶπε·
 "Αὐτὸ ποτὲς δὲ θὰ γενῆ, ὦ Εὐρύμαχε, τὸ
 ξέρεις.
 Σήμερα ὁ τόπος τὸ θεὸ τὸν τοξευτὴ
 γιορτάζει·
 ποιός νὰ τεντώνη τόξα ἐδῶ; τὰ τόξα ἄς
 μείνουν τώρα·
 νὰ στέκουν ἄς ἀφήσουμε καὶ τὰ πελέκια
 αὐτοῦθε·
 τί δὲ θὰ ρθῆ, θαρρῶ, κανεῖς στοὺς πύργους
 τοῦ Ὀδυσσεά
 νὰ τὰ σηκώση. Ὁ κεραστής τῶρ' ἀπαρχὲς
 ἄς δώση
 μὲ τὰ ποτήρια, ἄς στάξουμε κι ἄς θέσουμε
 τὰ τόξα.
 Καὶ πῆτε τοῦ γιδοβοσκοῦ Μελάνθιου,
 καθὼς φέξη,
 τὰ γίδια τὰ πιὸ διαλεχτὰ νὰ φέρη ἀπ' τὶς
 κοπὲς του,
 ποῦ τὰ μεριά σὰν κάψουμε, στὸ δοξαράτο
 Φοῖβο,
 τ' ὄπλο νὰ δοκιμάσουμε, νὰ τελεστῆ ὁ
 ἀγώνας."
- Εἶπ' ὁ Ἀντίνοος, κι ἄρσαν τὰ λόγια του
 στοὺς ἄλλους.
 Τότες νερὸ τοὺς ἔχυσαν οἱ κήρυκες στὰ
 χέρια,
 κι οἱ νέοι ἀφοῦ στεφάνωσαν μὲ τὸ πιοτὸ
 κροντήρια,
 κάμανε μ' ὅλους ἀπαρχὴ στὰ πλέρια τὰ
 ποτήρια.
 Καὶ σάνε στάξαν κι ἤπιανε ὅσο ἤθελε ἡ
 καρδιά τους,
 μὲ πονηριά ὁ πολύβουλος τοὺς εἶπε ὁ
 Ὀδυσσεάς·
 "Ἀκοῦτε με, τῆς δοξαστῆς βασιλισσας
 μνηστῆρες,
 τὰ ὅσα μέσα λέει ὁ νοῦς νὰ σᾶς τὰ

κελεύει
 Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον
 θεοειδέα
 λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ
 μοῖραν ἔειπε,
 νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ
 θεοῖσιν·
 280 ἦ ὦθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ'
 ἐθέλησιν.
 ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον εὖξοον, ὄφρα
 μεθ' ὑμῖν
 χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἢ μοι
 ἔτ' ἐστὶν
 ἴς, οἴη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι
 μέλεσσιν,
 ἢ ἤδη μοι ὄλεσσαν ἄλη τ' ἀκομιστή τε." ἢ τ' ἀφανίσαν οἱ πολλοὶ παραδαρμοὶ κι οἱ
 κόποι."

285 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως
 νεμέσησαν,
 δείσαντες μὴ τόξον εὖξοον
 ἐντανύσειεν.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ
 τ' ὀνόμαζεν·
 "ἄ δειλὲ ξείνων, ἐνὶ τοι φρένες οὐδ'
 ἠβαιαί·
 οὐκ ἀγαπᾶς ὃ ἔκηλος ὑπερφιάλοισι
 μεθ' ἡμῖν
 290 δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι,
 αὐτὰρ ἀκούεις
 μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις
 ἄλλος
 ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς
 ἀκούει.
 οἴνος σε τρώει μελιηδῆς, ὅς τε καὶ
 ἄλλους
 βλάπτει, ὅς ἂν μιν χανδὸν ἔλη μῆδ'
 αἴσιμα πίνῃ.
 295 οἴνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν
 Εὐρυτίωνα,
 ἄσ' ἐνὶ μεγάρω μεγαθύμου
 Πειριθόοιο,
 ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'· ὁ δ' ἐπεὶ φρένας
 ἄασεν οἴνω,

φανερώσω.
 Ξέχωρα τὸν Εὐρύμαχο καὶ τὸ λαμπρὸν
 Ἀντίνο
 παρακαλῶ, πού εἶπε κι αὐτὰ τὰ
 στοχασμένα λόγια,
 τὰ τόξα στῶν ἀθανάτων τὴν ἔννοια νὰ τ'
 ἀφῆστε,
 καὶ νίκη ὁ Φοῖβος τὸ ταχὺ θὰ δώση σ'
 ὅποιον θέλει.
 Ὅμως ἐμένα δῶστε μου τ' ὠριόξεστο
 δοξάρι,
 τὰ χέρια καὶ τὴ δύναμη νὰ δοκιμάσω
 ὀμπρὸς σας,
 νὰ δῶ ἂ βαστοῦν τὰ λυγερὰ τὰ μέλη μου
 σαν πρῶτα,
 ἢ ἤδη μοι ὄλεσσαν ἄλη τ' ἀκομιστή τε." ἢ τ' ἀφανίσαν οἱ πολλοὶ παραδαρμοὶ κι οἱ
 κόποι."

Αὐτὰ εἶπε, καὶ βαρὺς θυμὸς τοὺς πῆρε
 τότες ὅλους,
 τί μὴν τεντώση τρώμαξαν τ' ὠριόξεστο
 δοξάρι.
 Κι ὁ Ἀντίνοος τὸν ἀντίσκοψε, καὶ φώναξέ
 τον κι εἶπε.
 "ὦ ξένε κακορίζικε, πού τὰ μυαλὰ σοῦ
 λείπουν,
 μὲ τοὺς ἀγέρωχους ἐμᾶς δὲ σώνει πού
 καθίζεις,
 καὶ τρωγοπίνεις ἤσυχα, καὶ βούκα δὲ σοῦ
 λείπει,
 μόνε τοὺς λόγους μας ἀκοῦς κι ὅλη τὴ
 συντυχία μας,
 πού ξένος ἄλλος καὶ φτωχὸς δὲ μᾶς ἀκούει
 κανένας;
 Σὲ θόλωσε τὸ γλυκουλὸ κρασί πού τοὺς
 ζαλίζει
 τοὺς ὅσους παραπίνουνε. Αὐτό 'ναι πού τὰ
 φρένα
 τοῦ δοξαστοῦ Εὐρυτίωνα, τοῦ Κένταυρου,
 εἶχε σβήσει,
 μέσα στοῦ μεγαλόψυχου Πειριθόου τοὺς
 πύργους,
 σὰν ἦρθε ἐκεῖ στὸ κάλεσμα τῶ Λαπιθῶν.
 Ὁ νοῦς του

μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα
Πειριθόοιο·
ἦρωας δ' ἄχος εἶλε, διέκ προθύρου δὲ
θύραζε

300 ἔλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὐατα νηλεΐ
χαλκῶ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες· ὁ δὲ φρεσὶν ἦσιν
ἀασθεῖς
ἦϊεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονοι θυμῶ.
ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος
ἐτύχθη,
οἱ δ' αὐτῶ πρώτῳ κακὸν εὗρετο
οἰνοβαρείων.

305 ὡς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἶ
κε τὸ τόξον
ἐντανύσης· οὐ γάρ τευ ἐπητύος
ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δὲ σε νηϊ
μελαίνῃ
εἰς Ἐχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα
πάντων,
πέμψομεν· ἐνθεν δ' οὐ τι σαώσεται·
ἀλλὰ ἔκηλος

310 πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι
κουροτέροισιν."
τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων
Πηνελόπεια·
"Ἄντινο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ
δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε
δώμαθ' ἵκηται·

ἔλπει, αἶ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα
τόξον

315 ἐντανύση χερσὶν τε βίηφί τε ἦφι
πιθήσας,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ ἐὴν θήσεσθαι
ἄκοιτιν;
οὐδ' αὐτὸς που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσιν

μὲ τὸ πιότῳ τυφλώθηκε, καὶ στοῦ
Πειριθόου τότες
ἔργα φριχτὰ ἢ μανία του τὸν ἔκαμε νὰ
πράξῃ.

Κι ἔπιασ' ὀργὴ τοὺς ἦρωες, τρέξαν τὸν
σῦραν ἔξω,
μῦτη κι αὐτιά σὰν τοῦ 'κοψαν μὲ τὸ σκληρὸ
μαχαίρι.
Κι αὐτὸς, μὲ τυφλωμένο νοῦ γυρνοῦσε
φορτωμένος
πάνω στὴν ἔρμη του ψυχὴ τὴ μαύρη
συμφορὰ του.
Κένταυροι τότες καὶ θνητοὶ τὸν πόλεμο
ἀρχινῆσαν,
καὶ πρῶτος βρῆκε αὐτὸς κακὸ μὲ τὸ βαρὺ
πιότῳ του.

Τέτοιο προβλέπω σου κακὸ κι ἐσένα, ἂν τὸ
δοξάρι
τεντώσης· τί στὸν τόπο μας δὲ θένα βρῆς
προστάτη,
παρὰ μεμιάς σὲ στέλνουμε μὲ μελανὸ
καράβι
στὸ βασιλέα τὸν Ἐχετο, τοῦ κόσμου
κακοπράχτη
ποὺ ἐκεῖ δὲν ἔχεις γλυτωμό· παρὰ ἤσυχια
αὐτοῦ κάθου,
καὶ πίνε, καὶ μὴν πιάνεσαι μὲ τοὺς
νεώτερούς σου."

Κι ἡ Πηνελόπη, ἡ γνωστικιά γύρισε
τότες κι εἶπε·

"Ἄντινε, μήτε φρόνιμο δὲν εἶναι, μήτε
δίκιο,
οἱ ξένοι τοῦ Τηλέμαχου ποτές τους νὰ
στεροῦνται,
ὅσοι τους τύχη κι ἔρχονται μὲς στὸ
παλάτι ἰκέτες.

Τάχα θαρρεῖς, ἂν τέντωνε τὸ τόξο ἐκεῖνο ὁ
ξένος,

ἔχοντας θάρρος περισσὸ σὰ δυνατὰ του
χέρια,

θὰ μ' ἔπαιρνε στὸ σπίτι του νὰ μ' ἔχη
σύγκλινη του;

Μὰ τέτοια ἐλπίδα μήτ' αὐτὸς δὲ θρέφει

- ἔολπε·
 μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν
 ἀχεύων
 ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ
 ἔοικεν."
- 320 τὴν δ' αὐτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς,
 ἀντίον ἤδα·
 "κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
 οὐ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι οἰόμεθ'· οὐδὲ
 ἔοικεν·
 ἀλλ' αἰσχυρόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ
 γυναικῶν,
 μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος
 Ἀχαιῶν
- 325 ἦ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμονος
 ἀνδρὸς ἄκοιτιν
 μνῶνται, οὐδέ τι τόξον εὐξοον
 ἐντανύουσιν·
 ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ
 ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε
 σιδήρου.
 ὡς ἐρέουσ', ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα
 γένοιτο."
- 330 τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων
 Πηνελόπεια·
 "Εὐρύμαχ', οὐ πῶς ἔστιν εὐκλείας κατὰ
 δῆμον
 ἔμμεναι οἱ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες
 ἔδουσιν
 ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα
 τίθεσθε;
 οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἠδ'
 εὐπηγῆς,
 335 πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὐχεται
 ἔμμεναι υἱός.
 ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον εὐξοον, ὄφρα
 ἴδωμεν.
 ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ
 τετελεσμένον ἔσται·
 εἴ κέ μιν ἐντανύση, δῶη δέ οἱ εὐχος
 Απόλλων,
- στὴν ψυχὴ του,
 Αὐτὸ κανέννας σας ἐδῶ στὸ φαγοπότι
 ἀπάνω
 νὰ μὴν τὸ τρέμη· ἀταίριαστο θὰ 'τανε
 τοῦτο ἀλήθεια."
- Καὶ τοῦ Πολύβου ὁ Εὐρύμαχος
 ἀπάντησε της κι εἶπε·
 "ὦ Πηνελόπη φρόνιμη, τοῦ Ἰκάρου
 θυγατέρα,
 δὲ λέμε πῶς θὰ πάρη σε, καὶ μήτε πῶς
 ταιριάζει,
 τὴ γλῶσσα ὅμως φοβόμαστε κι ἀντρῶν καὶ
 γυναικῶν,
 μὴν κάποιος Ἀχαιὸς ποτέσ φωνάξη
 τιποτένιος,
 "Ἀνάξιοι τὴ γυρεύουνε τοῦ ἄξιου τὴ
 γυναίκα
 ποὺ δὲν μποροῦν τ' ὠριόξεστο δοξάρι νὰ
 τεντώσουν·
 μὰ ἀπὸ τὴν ξενιτεὶά φτωχὸς μᾶς ἦρθε
 πλανεμένος,
 τὸ τέντωσε, καὶ πέρασε σα.ίτα στὰ
 πελέκια."
- Αὐτὰ θὰ ποῦν, καὶ ντρόπιασμα θένα
 'ταν τέτοια λόγια."
- Κι ἡ Πηνελόπη ἡ φρόνιμη γύρισε τότες
 κι εἶπε·
 "Εὐρύμαχε, δὲ γίνεται σὲ χώρα νὰ 'χουν
 δόξα
 ὅσοι ἀτιμάζουνε καὶ τρῶν μεγάλου
 ἀνθρώπου σπίτι.
 Λοιπὸν πῶς μοῦ μιλάτε ἐσεῖς γιὰ τέτοιο
 ντρόπιασμά σας;
 Αὐτὸς ὁ ξένος, ποὺ 'ν' τρανὸ καὶ στέριο τὸ
 κορμί του,
 παινιέται πῶς ἀπὸ καλὸ γονιὸ 'ναι
 γεννημένος·
 Ἀμέτε τώρα δώστε του τ' ὠριόξεστο δοξάρι,
 νὰ δοῦμε· κι ὅ,τι λέγω ἐγὼ θένα 'βγη
 τελεσμένο.
 Ἄν τὸ τεντώση, καὶ σ' αὐτὸν τὴ δόξα δώση
 ὁ Φοῖβος,
 θὰ τότε ντύσω μὲ λαμπρὸ χιτῶνα καὶ

- ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα χλαμύδα,
καλά,
- 340 δώσω δ' ὄξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα κοντάρι θά 'χη σουβλερό, σκυλιῶν κι
καὶ ἀνδρῶν, ἀνθρώπων διώχτη,
καὶ ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑπὸ ποσσι καὶ δίστομο σπαθί· λαμπρὰ σαντάλια θὰ
πέδιλα, τοῦ βάλω,
πέμψω δ' ὄππη μιν κραδίη θυμός τε νὰ τότε στείλω ὅπου ἢ καρδιά κι ὁ νοῦς του
κελεύει." ἀποθυμήση."
- τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος Κι ὁ φρόνιμος Τηλέμαχος ἀπάντησέ της
ἀντίον ἠῦδα· κι εἶπε·
"μητέρα ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὐ τις "Μητέρα μου, ἄλλος Ἀχαιὸς πιὸ δυνατὸς
ἐμείο δὲν εἶναι
- 345 κρείσσω, ᾧ κ' ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀπὸ τὰ μένα, ν' ἀρνηθῶ ἢ νὰ δώσω ὅποιου
ἀρνήσασθαι, θελήσω·
οὐθ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα μηδ' ὅσοι στὸ πολύπετρο τὸ Θιάκι ἐδῶ
κοιρανέουσιν, ἀρχοντεύουν,
οὐθ' ὅσοι νήσοισι πρὸς Ἥλιδος μηδ' ὅσοι στὰ νησιά σιμὰ στὴν
ἵπποβότοιο· τὴν Ἥλιδα, δὲν δύναται κανεὶς νὰ μὲ
τῶν οὐ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἶ κ' μποδίσῃ
ἐθέλωμι γιὰ πάντα ἂν θέλω νὰ 'δινα στὸν ξένο τὸ
καὶ καθάπαξ ξείνω δόμεναι τάδε τόξα δοξάρι.
- 350 ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα Μὰ ἔμπα, καὶ κοίτα σπίτι σου καὶ τὸ
κόμιζε, νοικοκεριό σου,
ἰστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι τὴν ἀληκάτη, τ' ἀργαλειό, καὶ πρόσταζε τίς
κέλευε δοῦλες
ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἀνδρεσσι νὰ σοῦ δουλεύουν, κι ἄφηνε στοὺς ἄντρες
μελήσει τὸ δοξάρι,
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος μάλιστα ἐμένα, πού 'μαι δὰ καὶ τοῦ σπιτιοῦ
ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ." ὁ ἀφέντης."
- ἢ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε Θάμασ' αὐτῆ, καὶ γύρισε στὸ σπίτι, γιὰτὶ
βεβήκει μπηκαν
- 355 παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο ὡς τὴν καρδιά της τοῦ παιδιοῦ τὰ
θυμῶ. γνωστικὰ τὰ λόγια.
ἐς δ' ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι Κι ἀπάνω σὰν ἀνέβηκε στ' ἀνώγια μὲ τίς
γυναιξὶ βάγιες,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, τὸν ἀκριβό της ἔκλαιγεν, ὡσότου γλυκὸν
ὄφρα οἱ ὕπνον ὕπνο
ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις στὰ βλέφαρά της στάλαξε ἢ θεὰ ἢ
Ἀθήνη. γαλανομάτα.
- αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα Ὡς τόσο πῆγε κι ἔφερεν ὁ Εὐμαιοὺς τὸ
διὸς ὑφορβός· δοξάρι,
- 360 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν κι ὄλ' οἱ μνηστῆρες σήκωσαν ἀχὸ μὲς στὰ

μεγάροισιν·
 ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων
 ὑπερνηορέοντων·
 "πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε
 συβῶτα,
 πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες
 ταχέες κατέδονται
 οἷον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν
 Ἀπόλλων
 365 ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι." ἂν μᾶς βοηθήσῃ ὁ Ἀπόλλωνας κι οἱ ἄλλοι
 θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου."
 ὡς φάσαν, αὐτὰρ, ὁ θῆκε φέρων αὐτῆ
 ἐνὶ χώρῃ,
 δείσας, οὐνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν
 μεγάροισιν.
 Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας
 ἐγεγώνει·
 "ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὔ
 πᾶσι πιθήσεις
 370 μῆ σε καὶ ὀπλοτέρος περ ἐὼν ἀγρόνδε
 διώμαι,
 βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός
 εἰμι.
 αἶ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ
 δώματ' ἔασι,
 μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος
 εἶην·
 τῶ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ
 πέμψαιμι νέεσθαι
 375 ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ
 μηχανόωνται."
 ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῶ
 ἠδὺ γέλασαν
 μνηστήρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο
 χόλοιο
 Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνά δῶμα
 συβώτης
 ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε
 παραστάς.
 380 ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν
 Εὐρύκλειαν·
 "Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων
 Εὐρύκλεια,
 παλάτια.
 Κι ἕνας ἀπ' τοὺς περήφανους τοὺς νέους
 τοῦ φωνάζει·
 "Ποῦ, κακορίζικε βοσκέ, μᾶς φέρνεις τὸ
 δοξάρι,
 χαμένε; τὰ γοργὰ σκυλιὰ ποὺ θρέφεις δὲ θ'
 ἀργήσουν
 ἐκεῖ, σιμὰ στοὺς χοίρους σου μονάχο νὰ σὲ
 φᾶνε,
 ἂν μᾶς βοηθήσῃ ὁ Ἀπόλλωνας κι οἱ ἄλλοι
 θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου."
 Εἶπαν, κι ἐκεῖνος ἔθεσε τὸ τόξο πάλε
 χάμου,
 ἀπ' τὸν ἀχὸ ποὺ σήκωσαν στὸν πύργο
 τρομαγμένος.
 Μὰ φώναξε ὁ Τηλέμαχος ἀντίκρου μὲ
 φοβέρες·
 "Κυρούλη, φέρ' τὸ τόξο ἐδῶ, πολλοὺς ν'
 ἀκοῦς δὲν πρόπει·
 νὰ μῆ σὲ διώξω στοὺς ἀγροὺς μὲ τὰ
 λιθάρια ξάφνω,
 τί ἂν καὶ νεώτερός σου ἐγὼ σὲ ξεπερνῶ
 στὰ χέρια.
 Καὶ νὰ 'μουν τόσο ἀνώτερος στὴ δύναμη
 ἀπ' ἐτούτους,
 ποὺ μὲς σ' αὐτὰ τὰ μέγαρα βρίσκουντ' ἐδῶ
 μνηστήρες,
 μὲ μαῦρον τρόπο θά 'κανα τὸ σπίτι μου ν'
 ἀφήσουν,
 αὐτοὶ ποὺ τώρα κάθονται καὶ συφορὲς
 μου πλέχνουν."
 Αὐτὰ εἶπε κι ὅλοι τους γλυκὰ γέλασαν
 οἱ μνηστήρες,
 κι ἀγνάντια τοῦ Τηλέμαχου κατάπεσε ἡ
 ὀργή τους.
 Καὶ πέρασ' ὁ χοιροβοσκὸς κρατώντας τὸ
 δοξάρι,
 καὶ στὸ Δυσσέα ζυγώνοντας, τοῦ τό βαλε
 στὸ χέρι,
 καὶ τὴν Εὐρύκλεια φώναξε τὴν παραμάννα
 κι εἶπε·
 "Προστάζει σε ὁ Τηλέμαχος ὁ φρόνιμος,
 Εὐρύκλεια,

κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς
 ἀραρυίας.
 ἦν δέ τις ἤ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον
 ἀκούση
 ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι
 θύραζε
 385 προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι
 παρὰ ἔργω."
 ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο
 μῦθος,
 κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ
 ναιεταόντων.
 σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύραζε,
 κλήϊσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος
 αὐλῆς.
 390 κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὄπλον νεὸς
 ἀμφιελίσσης
 βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ'
 ἦϊεν αὐτός·
 ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ
 ἀνέστη,
 εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον
 ἐνώμα
 πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα
 καὶ ἔνθα,
 395 μὴ κέρα ἴπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο
 ἀνακτος.
 ὦδε τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον
 ἄλλον·
 "ἦ τις θηητῆρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο
 τόξων·
 ἦ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῶ οἴκοθι
 κεῖται
 ἦ ὅ γ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὡς ἐνὶ
 χερσὶ
 400 νωμᾶ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος
 ἀλήτης."
 ἄλλος δ' αὖ εἶπεσκε νέων
 ὑπερηνορεόντων·
 "αἶ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος
 ἀντιάσειεν
 ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται
 τὶς στέριες νὰ σφαλήξετε τῶν παλατιῶνε
 θύρες,
 κὶ ἂν κάποια ἀκούση βογγητὰ καὶ χτύπους
 ἀπ' τοὺς ἄντρες
 ἐδῶ πού θά 'μαστε κλειστοί, νὰ μὴν
 προβάλουν ὄξω,
 παρὰ κοιτώντας καθεμιὰ τὸ ἔργο της νὰ
 συχάζη."
 Τῆς εἶπε, κὶ ἔμεινε ἄπτερος στὰ χεῖλη
 τῆς ὁ λόγος·
 καὶ τὰ κανάτια σφάληξε τοῦ παλατιοῦ
 παντοῦθε
 Καὶ πήδηξε ὁ Φιλοίτιος σιγὰ στὸ σπίτι
 ἀπέξω,
 καὶ τῆς καλόφραχτης αὐλῆς πῆγε ἔκλεισε
 τὴ θύρα.
 Κάτω ἀπ' τὴν αἴθουσα σκοινὶ βρισκόταν
 καραβῆσο
 βυβλένιο, κὶ ἔδεσε μ' αὐτὸ τὴ θύρα, καὶ
 ξανάρθε,
 καὶ στὸ θρονὶ καθίζοντας πού ἀρχίτερα
 καθόταν,
 τὸν Ὀδυσσεά κοίταζε πού κράταε τὸ
 δοξάρι,
 καὶ γύριζε το ἀπὸ παντοῦ, καὶ καλοξέταζέ
 το,
 νὰ δῆ σαράκι ἂν ἔφαγε τὰ κέρατα σὰ
 γύρνα
 στὰ ξένα. Κὶ ἕνας τότε αὐτὰ τοῦ πλαγινοῦ
 του κρένει·
 "Αὐτὸς καὶ γνώστης φαίνεται στὰ τόξα
 καὶ τεχνίτης·
 ἦ κὶ ἔχει μὲς στὸ σπίτι του παρόμοια καὶ
 φυλάει,
 ἦ καὶ νὰ φτιάξη ἔχει σκοπό· τόσο πιδέξια
 βλέπω
 καὶ τὸ γυρνάει στὰ χέρια του ὁ πονηρὸς
 ζητιάνος."
 Κὶ ἄλλος ἀπ' τοὺς περήφανους ἔλεγε
 πάλε νέους·,
 "Μακάρι αὐτὸς τόσο καλὸ νὰ δῆ καὶ ν'
 ἀπολάψῃ,
 ὅσο μπορέσῃ ἐτοῦτο ἐδῶ τὸ τόξο νὰ

έντανύσασθαι."

ὡς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες· ἀτὰρ
πολύμητις Ὀδυσσεύς,

405 αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ
ἶδε πάντη,
ὡς ὅτ' ἀνήρ φορμιγγος ἐπιστάμενος
καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι
χορδῆν,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν εὐστρεφὲς ἔντερον
οἴος,
ὡς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα
τόξον Ὀδυσσεύς.

410 δεξιτερῇ ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο
νευρῆς·
ἢ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη
αὐδῆν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα,
πᾶσι δ' ἄρα χρώς
ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε
σήματα φαίνων·
γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος
Ὀδυσσεύς.

415 ὅττι ρά οἱ τέρας ἦκε Κρόνου πάϊς
ἀγκυλομήτεω·
εἶλετο δ' ὠκὺν οἴστον, ὃ οἱ παρέκειτο
τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε
φαρέτρης
κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ
πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ἐπὶ πῆχει ἑλὼν ἔλκεν νευρῆν
γλυφίδας τε,

420 αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἦκε δ'
οἴστον
ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ
ἤμβροτε πάντων
πρώτης στειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε
θύραζε
ἰὸς χαλκοβαρῆς· ὃ δὲ Τηλέμαχον
προσέειπε·
"Τηλέμαχ', οὐ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ
μεγάροισιν ἐλέγχει

τεντώσῃ."

Αὐτὰ οἱ μνηστῆρες ἔλεγαν. Ὡς τόσο ὁ
Ὀδυσσεύς

τ' ὄπλο σὰν πῆρε τὸ τρανὸ κι ἀπὸ
παντοῦθε τὸ εἶδε,
σὰν ἔμπειρος τραγουδιστῆς στῆ φορμιγγα
τεχνίτης,
ποὺ εὐκόλα κόρδα μὲ γερὸ στριφτάρι σοῦ
τεντώνει,

στὶς δυὸ ἄκρες δένοντας τοῦ ἀρνιοῦ τ'
ἄντερο τὸ στριμμένο,
ἔτσι ὁ Δυσσεύς εὐκόλα τέντωσε τὸ δοξάρι,

καὶ μὲ τὸ χέρι τὸ δεξιὸ δοκίμασε τὴν κόρδα·
κι ἐκείνη γλυκολάλησε, λὲς κι ἦταν
χελιδόνι.

Τότ' οἱ μνηστῆρες τρόμαξαν, κι ὄψην
ἀλλάξαν ὅλοι·

κι ὁ Δίας βρόντηξε βαριὰ γιὰ φανερὸ
σημάδι·

καὶ χάρηκε ὁ πολύπαθος καὶ θεϊκὸς
Δυσσεύς,

ποὺ ὁ γόνος τοῦ πολύβουλου Κρόνου
ἔστειλε σημάδι.

Καὶ πλαῖϊ ἀπ' τὸ τραπέζι ἐκεῖ πῆρε γοργῇ
σαγίτα,

ἔτοιμη· οἱ ἄλλες ἔμνησκαν μὲς στῆ βαθειὰ
φαρέτρα,

αὐτὲς ποὺ ἔμελλαν γλήγορα οἱ μνηστῆρες
νὰ τίς νιώσουν.

Στοῦ δοξαριοῦ τὸ δέσιμο ἀκουμπώντας τὴ
σαγίτα

καὶ στὸ θρονί του καθιστός, κόκκα τραβάει
καὶ κόρδα,

κι ὀμπρός του σημαδεύοντας ρίχνει· καὶ τὰ
πελέκια

τὸ βέλος τὸ χαλκόδετο περνάει μὲς ἀπ' τίς
τρούπες,

ἀράδα ἀπ' τὸ στειλιάρι τους τὸ πρῶτο, κι
ὄξω βγαίνει.

Κι αὐτὸς λέει τοῦ Τηλέμαχου· "Δὲ σὲ
ντροπιάζει ἀλήθεια

425 ἦμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον
οὐδέ τι τόξον
δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος
ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες
ὄνονται.
νῦν δ' ὤρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν
τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως
ἐψιάσθαι

430 μολπῆ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ'
ἀναθήματα δαιτός."
ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο
ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος
θείοιο,
ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχρῃ, ἄγχι
δ' ἄρ' αὐτοῦ
παρ θρόνον ἐστήκει κεκορυθμένος
αἴθοπι χαλκῶ.

ὁ ξένος σου, ὦ Τηλέμαχε, σ' αὐτὰ σου τὰ
παλάτια.
Μήτε σημάδι ἀστόχησα, μήτ' ἄργησα μὲ
κόπο
τὸ τόξο νὰ τεντώσω ἐγώ· βαστάει ἡ
δύναμή μου,
κι ἄδικα τόση μοῦ 'δειξαν τοῦτοι ὅλοι
καταφρόνια.
Τώρα καιρὸς οἱ Ἀχαιοὶ τὸ δεῖπνο νὰ
τοιμάσουν,
ὅσο 'ναι φῶς· ἀργότερα κι ἄλλο θένα 'χουν
γλέντι
μὲ τὸ χορό, μὲ φόρμιγγα, πού 'ναι τοῦ
δείπνου δῶρα."
Καὶ μὲ τὰ φρύδια του ἔγνεψε· κι ὁ
ἀκριβογιὸς τοῦ θείου
Δυσσέα τότες ζώστηκε τὸ κοφτερὸ σπαθί
του,
καὶ τὸ κοντάρι σφίγγοντας στὸ χέρι, στὸ
πλευρό του
στάθηκε δίπλα στὸ θρονί, καὶ στ' ἄρματα
ἄστραφτε ὅλος.